

Téli vonulás

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

ELTÁRSASK!

Az esztendő küszöbén mériekre tesszük elmúlt évi munkánkat és egyúttal előretekintünk céljainkra. Eredményekben és eseményekben gazdag esztendő van mögöttünk. 1981-ben a nemzetközi életben jelentős politikai, gazdasági változások történtek. E változó világban eredményesült és érvényesül a Szovjetunió és a szocialista közösség országai, köztük hazánk külpolitikája, amelynek alapja a békés együttélés mellett élés, az enyhülési politika megszilárdítása. Hazánkat és nemzetünket elvi alapokon nyugvó szoros barátság és szövetségi viszonyok köti a szocialista közösség országaihoz, mindenekelőtt a Szovjetunióhoz, a kötelezett hívei vagyunk a Varsói Szerződés szervezetének és a CSST-nek. Ezt az elkötelezettséget meggyőződésünk, nemzeti érdekünk diktálja, mert ez nemzeti fejlődésünk nélkülözhetetlen politikai és gazdasági feltétele.

A Belügyminisztérium állományát is jóleső érzéssel töltheti el az a tudás, hogy pártunk irányítása alapján haladtunk kitzűzött céljaink megvalósítása felé.

Válaszul az 1981-es év politikai eredményeit, gazdasági teljesítményeit összegezzük, indokolt felidézni azt a gondolatot, hogy az eredmények — életünk bármely területén — csak akkor lehetnek sikeresek, ha az általános belpolitikai helyzet továbbra is kiegyensúlyozott, ha a néphatalom szilárd, ha az országban rend és nyugalom van.

Arról, hogy a kor követelményeinek megfeleljünk, emelnünk kell az állomány szakmai és politikai felkészültségének színvonalát, biztosítani az egész belügyi állomány magas szintű eszmei-cselekvési egységét. Tökéletesebbé kell tenni a belügyi és a társ fegyveres szervek együttműködését, erősíteni kapcsolatainkat a szocialista országok belügyi szerveivel. Az állami és társadalmi szervekkel, a lakossággal kialakított kapcsolataink nemcsak az eredményes munkához nélkülözhetetlenek, hanem a szocialista demokrácia fejlesztését is szolgálják.

Társadalmunk fejlesztése, szocialista hazánk építése és eddigi eredményeink védelme összetartozó feladatok. A Belügyminisztérium állománya, szervesen illeszkedve a társadalomba, annak részeként tevékenykedik és teljesíti a párt, a haza, a dolgozó nép iránti kötelezettséget. A belügyi tevékenység a XII. kongresszus határozatának végrehajtása során folyamatosan fejlődik. Szélesedő munkánk társadalmi bázisa, élvezzük népünk bizalmát, tapasztaljuk segítségét.

Munkánk eredményeként — a törvényesség megtartásával — nagyban tovább szilárdult az állam- és közbiztonság, az állampolgárok védelme. A társadalomellenes törekvések sehol nem találtak megvalósulási bázisra. Hatékonyan léptünk fel a bűnözéssel szemben. Eredményes felvilágosító, nevelő és ellenőrző tevékenységgel járultunk hozzá a közúti közlekedés veszélyeinek csökkentéséhez, a közlekedési fegyelem és morál javításához. A BM Határőrség eredményesen teljesítette feladatait a bevonult és a határterületi tiatalok megfékezésében, sikerrel lépett fel a határrend megsértőivel szemben. A több mintmillió idegenforgalom idején pontosan, kulturáltan dolgozó határőrségünk a tűzvédelem, s a lakosság megelégedettségét biztosította meg igazgatásrendészeti feladatainkat is.

Megelőző gondjaink tudatában is optimizmussal köszönhetjük az esztendőt. Igényesebb, elmélyültebb munkát igénylő feladataink, feladatunk vannak. Ezek megvalósítása tetteket, nagyobb célkitűzéseket, nagyobb feyelmet és figyelmet kíván minden poszton — a közösségvállalást, bátor gondolkodást, a közösség ügyei iránti felelősségteljesítést, áldozatvállalást. Vannak területek, amelyeken következetesen kell és lehet előrelépni, de egészében a jól végzett munka boldogsággal és örömeivel folytathatjuk dolgunkat az új esztendőben.

ELTÁRSASK!

Kívánom, hogy az új esztendőben a belügyi feladatok végrehajtása során érjenek el kiemelkedő eredményeket. Kívánok a Belügyminisztérium egész állományának békés új esztendőt, erőt, egészséget a munkát, magánéletükben sikert és boldogságot.

HORVÁTH ISTVÁN
belügyminiszter

Kitüntetés

AZ ELNOKI TANÁCS Dunai Kovács Béla tűzoltó alezredesnek, a főváros XIII. kerületi tűzoltó-parancsnok-ság parancsnokának eredményes munkája elismeréseként a Vörös Csillag Érdemrend kitzűntetését adományozta. A kitzűntetést december 21-én Varga Károly tűzoltó ezredes, országos parancsnok adta át.

1981. NOVEMBER 23-AN délután tűz keletkezett a martfői Tisza Cipőgyár egyik raktárában, ahol a cipőgyártáshoz használatos több tonna „Ken” elnevezésű por égett. Az égés során bekövetkezett robbanás kidöntötte a raktáépület oldalfalát, s a tűz átterjedt a szomszédos sátorraktárra is, ahol több millió forint értékű éghető anyagot tároltak. Közvetlen veszélybe került még több raktár is, valamint a gyár konyhaépülete.

A tűz oltásába elsőként gyorsan, szakszerűen avatkoztak be a Tisza Cipőgyár és a Növényolajgyár vállalati tűzoltói, valamint a martfői önkéntes tűzoltók, s kiemelkedő munkájukkal több milliós értéket mentettek meg.

1981. december 17-én, a bátor helytállókat ünnepelték, a Tisza Cipőgyár kultúrtermében. A BM Tűzoltóság országos parancsnoka dicséretben és pénzjutalomban részesítette: Mészáros Ferenc váll. tű. szds.-t, Gonda Lajos önk. tű. hdgy.-ot, Papp Ferenc váll. tű. szkv.-t, Szőke János és Bádonyi István vállalati tűzoltókat. Az elismeréseket Forgách Géza tű. alez., a BM TOP osztályvezetője adta át. Maczó László, a Tisza Cipőgyár vezérigazgatója 21 vállalati tűzoltónak, Császár János, a Növényolajgyár igazgatója 5 vállalati tűzoltónak adott át jutalmat. Martfű nagyközség tanácsának vb-titkára, Kocsis Ferencné, az önkéntestűzoltó-egyesület 5 tagját részesítette jutalomban önzetlen segítségükért. Képünkön Mészáros Ferenc váll. tű. szds. veszi át az országos parancsnoki dicséretet.

dr. Pápay Gyulával, a Heves megyei Tanács vb-titkárával

— A végrehajtó bizottság november 17-i ülésén értékelte a megyei tűzoltó-parancsnokság beszámolóját. Milyen főbb megállapításokat tett a testület ennek kapcsán?

— Az eddigi gyakorlatnak megfelelően a vb általában ötévenként tűzi napirendre a megye tűzvédelmi helyzetéről, továbbá az állami, önkéntes és vállalati tűzoltóságok tevékenységéről szóló jelentés megvitatását.

Legutóbb 1975-ben történt ilyen beszámoltatás. Az akkori határozatok lényegében a megye tűzvédelmi helyzetének javítására, a megelőző és mentő tevékenység feltételeinek fokozottabb megteremtésére vonatkoztak. A határozatban megszabott feladatokat azóta végrehajtották. Most az előterjesztéssel egyezően azt állapíthattuk meg a végrehajtó bizottság, hogy a központi és helyi intézkedések hatására a megyében tovább javultak a tűz elleni védekezés személyi és tárgyi feltételei. A népgazdaság valamennyi ágában erősödött a úzbiztonság, hatékonyabbá vált a tűzvédelem hivatásos és társadalmi szerveinek munkája. Ehhez az is hozzájárult, hogy negyvenkét hagyományos a tűzoltó-parancsnokságok és az érintett szervek rendszeres és folyamatos munkakapcsolata, ami az elmúlt években is kedvezően éreztette hatását.

Megyeinkben korábban sem okozott gondot a tűzoltóságok tanácsi irányítása, és ez ekintetben továbbra is biztató a helyzet. A helyi tanácsok is rendszeresen figyelemmel kísérik az irányításuk alá tartozó tűzoltóságok tevékenységét. A megye három városában a közelmúltban ugyancsak vb-ülés napirendjén szerepelt a tűzvédelem, és a községekben is foglalkoznak ezzel a kérdéssel.

A megye nagyvállalatainál a tűzvédelmi szervezethez általában jóval mondható. Közülük is kiemelhető az országos jelentőségű Gagarin Hőerőmű, a Thorez Bányászati és az egrai Finomszerelvénygyár példamutatása. A helyzet alakulásában jelentős szerepe van a vezetők és a tűzvédelmi szervezetben dolgozók felelősségteljes munkájának.

A végrehajtó bizottság azt is megállapította, hogy a tanácsi vállalatok vonatkozásában a szakigazgatási szervek és az állami tűzoltóság hatékony együttműködése kedvezően érezteti a hatását, bár az egyik tanácsi vállalatnál — a Heves megyei Finommechanikai Vállalatnál — jelenlétük kárral járó tűz keletkezett.

A kisipari szervezetek munkakörülményei sok esetben kedvezőtlenebbek, a mi-

nisztériumi és tanácsi vállalatokéhoz képest, és ezért tűzvédelmi helyzetükben is több a nehézség.

Az állami gazdaságok és az erdőgazdaság tűzvédelme is jóval értékelhető, és a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben is tovább javultak ennek a személyi és tárgyi feltételei. Igaz e téren még igen sok a tennivaló. Erre a jövőben is kiemelt figyelmet fordítunk.

A közlekedési és a kereskedelmi vállalatoknál is szervezettebbé vált a tűzvédelmi tevékenység.

Nálunk is gondot jelent viszont, hogy a lakóépületekben tovább bővült a korszerű energiahordozók felhasználása, ezzel megnőtt a tűzkeletkezés lehetősége is. A helyzet azt mutatja, hogy az eddiginél egyaránt többet kell foglalkozni a lakosság tűzvédelmi felvilágosításával, a tűzvédelmi figyelem megszilárdításával, a tűzoltó be- és rendezések, valamint a beépített tűzvédelmi felszerelések alapos ellenőrzésével és karbantartásának elvégzésével.

A vb korábbi döntéseinek megfelelően foglalkoztunk a tűzvédelmi szakképzítés megszervezésének feladataival is. Jelenleg már az erre kötelezettek 95 százaléka szakvizsgázott. A tűzvédelmi vezetők, megbízottak, előadók, főelőadók közül 86 százalék rendelkezik az előírt képesítéssel. A megyei tűzoltó-parancsnokság együttműködve a tanácsi szakigazgatási szervekkel, három alkalommal szervezett egyhónapos bentlakásos tanfolyamot, ezeken összesen 180-an szereztek képesítést.

Az elmúlt években sajnos megyénkben is akadtak jelentősebb tüzesetek. Közülük négy mezőgazdasági termelőszövetkezetben pusztított. A nagyrédei Szőlőskert Mgtsz hűtőházában emberáldozatok is követelt a megdöbbentően súlyos felelőtlenség.

Nagy esemény volt a megye tűzoltósága számára, hogy tavaly 68 millió forintos költséggel elkészült az egrai laktanya, s ezzel csaknem százéves gondok szűntek meg. Az új laktanya minden tekintetben megfelelő elhelyezést tesz lehetővé a megyei és a városi-járásai parancsnokság személyi állománya számára.

Ezen túlmenően a hatvani és gyöngyösi laktanyák jelentős bővítése és felújítása is kétségteljesen hozzájárult a működési feltételek kedvezőbbé válásához.

Az elmúlt tervidőszakban megyénkben csak korlátozott mértékben volt lehetőség a tűzoltóság műszaki fejlesztésére. Igaz ugyan, hogy a tűz- és káresetek eredményes felszámolására egyelőre alkalmas a jelenlegi technikai felszerelés is.

A megfelelő alkatrész-utánpótlás hiányában a Csepel típusú tartályos gépjármű fecskeendők üzemben tartása azonban nálunk is mind nagyobb feladatot hárít a egyébként nagyon szakszerűen működő karbantartó szolgálatra.

Fokozza gondjainkat az olyan különleges felszerelések és gépjárművek hiánya, min például a gépezetes tolétráé, tömítőszállító stb. Ezek beszerzését a jövőben meg kell oldanunk.

Igen pozitívnak értékelte a végrehajtó bizottság, hogy a parancsnokságok eredményes káder- és személyzeti munkát folytattak az elmúlt években, mivel ennek az új munkatársak kiválasztásával és nevelésével való céltudatos foglalkozás állt a középpontjában. Az állami egységeken lényegében nincs létszámbizonyítvány, az állománydöntő többsége fegyelmezett és hivatászerető tűzoltó.

— Az önkéntestűzoltó-egyesületek és a vállalati tűzoltóságok milyen szerepet töltenek be a megye tűzvédelmében, a fenntartó szervek hogyan gondoskodnak a fejlesztésükéről?

— A vb elismerését fejezte ki azért, hogy az önkéntes és vállalati tűzoltók többsége eredményesen tevékenykedik. Rendszeresen tartanak megelőző tűzvédelmi ellenőrzést működési területükön, ellátják az előírt ügyeleti szolgálatot. Gyors és szakszerű beavatkozásuknak számos esetben meghatározó szerepük volt a tűzterjedés megakadályozásában, illetve az állami egységek kárhelyre érkezése előtt maguk fekeztek meg a lángokat.

Megyeinkben az önkéntes és vállalati tűzoltók létszáma jóval nagyobb a jogszabályban előírtaknál. 700 úttörő- és 517 ifjúsági tűzoltó segíti munkájukat. Az utóbbi években örömdetesen megnövekedett az Úttörő Gárda-, az ifjúsági és az Ifjú Gárda-tűzoltóegységek száma. Nők is szép számmal vannak az önkéntestűzoltó-egyesület tagjai között, és dicséretesen helyt állnak. A legutóbbi országos versenyen például a viszneki női raj első helyezést ért el. A versenydíjon felül személyre szóló elismerést és jutalmat is kaptak.

Az önkéntes és vállalati tűzoltóságok döntő többsége jól dolgozik. Parancsnokaik képzetesebbek lettek.

Az önkéntes és vállalati tűzoltóságok életében minden évben jelentős eseménynek számít a tűzoltóverseny. A legutóbbi versenyeken megyénk színeiben kiemelkedő eredményességgel szerepeltek: a besenytelki, verpeléti, szilvásváradai, viszneki és tarnaörsi úttörők, Tarnaörs, Kompolt, Verpelét, Gyöngyöstarján, Fűzesabony, Visznek önkéntestűzoltó-egyesületei, továbbá a Hatvani Konzervgyár és Cukorgyár, a Duna Cipőgyár hatvani gyáregysége, valamint a Thorez Bányauzem visontai üzemének vállalati rajai.

Az önkéntes tűzoltóságok működésének anyagi feltételei — a községi tanácsok költségvetéséből, továbbá szövetkezetek és vállalatok hozzájárulásából, számos esetben pedig megyei tanácsi támogatásból — biztosítva vannak. Ennek keretében megyei szinten évi egymillió Ft-ot tartalékolunk gépjárműfecskenők, gépjárművek és kismotorfecskenők rendkívüli javítására. Több esetben anyagilag is segítette a végrehajtó bizottság a gépjárművet és kismotorfecskenőt vásárló községeket. Mind ezen túlmenően 1981-ben két önkéntestűzoltó-egyesület szertárának teljes felújításához 300—300 000 Ft támogatást adott. Ez utóbbiakhoz jelentős helyi társadalmi munka is kapcsolódik.

Az elmúlt időben a tanácsokkal kötött helyi megállapodások alapján áttekintettük a termelőszövetkezetek hozzájárulásának helyzetét. Többségük eleget tett kötelezettségének, akadnak olyan egyesületek, amelyek 20—30, sőt 60 000 Ft támogatásban is részesültek.

Az önkéntes tűzoltóságok elhelyezése általában megfelelő, erre a helyi tanácsi szervek folyamatosan nagy gondot fordítanak.

A vb által mindig nagyra értékelt önkéntes munka elismerése sem marad el megyénkben. Ennek egyéb lehetőségei mellett a megyei tanács évente 10 önkéntes és vállalati tűzoltónak ad „Társadalmi Munkáért” kitüntetést.

Jól segítette az önkéntes tűzvédelmi szervezet munkáját az a versenymozgalm is, amit a végrehajtó bizottság először az elmúlt 5 éves ciklusban kezdeményezett, és tavaly öt évre ismét meghirdetett. Az a célja, hogy fejlessze az önkéntes tűzoltók közösségi összetartozását, hivatástudatukat, a tűzoltó-tevékenység szeretetét. Meghatározott értékelési pontokat állapítottunk meg a személyi feltételek és az egyesületi munka részkérdései tekintetében. Az első hat helyezést elérő önkéntestűzoltó-egyesület teljesítménye arányában összesen 1 100 000 Ft-os támogatást kap, amit az egyesületek továbbfejlesztésére fordíthatnak.

A megyében működő mintegy 1500 vállalati tűzoltó is zömrel kellő felelősségérzettel munkálkodik.

A tűzoltó-egyesületek és vállalati tűzoltóságok megyénkben is jelentős szerepet töltenek be a tűzvédelemben, fenntartó szerveik felelősséggel foglalkoznak velük, és gondoskodnak működésük feltételeiről. Nagyra értékeljük, hogy a megye állami tisztviselői a szakmai irányításon túl minden más segítséget is megadnak a részükre.

— Abból a helyzetértékelésből kiindulva, hogy a megye üzemében, intézményekben és lakóterületein a tűzbiztonság tovább szilárdult, a megye tűzvédelmét megfelelőnek tartja a vb, de felhívta a megyei tűzoltóparancsnok figyelmét, hogy nagyobb gondot kell fordítani az állampolgárok — különösen a lakótelepek és a középmagas házak lakóinak — tűzvédelmi felvilágosítására és oktatására. Ennek érdekében a tűzoltóságok a jövőben fokozottabban működjenek együtt az Ingatlankezelő Vállalattal, a lakásszövetkezetekkel, valamint a Tűzeléstechnikai és Kéményseprő-vállalattal. Nem lebecsülendő az a tűzvédelmi propagandamunka, amit idáig végeztek, mert évente több száz filmvetítést és előadást tartottak, és a Heves megyei Népművelési és Közművelődési Bizottság jelentős számú tűzvédelmi cikket közölt. Emellett számos felhívást tettek közzé a lakóterületeken és a megye egész területének több mint 30 százalékát kitevő erdőben keletkezhető tüzek megelőzésére. Ugy látja a vb, hogy hatékonyabbá szükséges tenni a felvilágosító munkát, és még több embert megnyerni a segítségére az élet meg a közösségi és személyi tulajdon megvédése ügyének.

Ugy ítéljük meg, hogy az állampolgárok még szélesebb körével és a különböző szervezetekkel való együttműködés alapvető jelentőségű a megyei tűzoltó-parancsnokság és az irányítása alá tartozó szervek számára, ezért is tartotta szükségesnek kiemelni e feladat fontosságát.

A megye tanácsának rendelkezésére álló anyagi eszközökből a VI. és VII. 5 éves tervben a technikai felszerelések időszerű cseréjét, valamint a járművek pótlását tűzte ki célul a végrehajtó bizottság, és felhívta az illetékes megyei szakigazgatási szervek és a megyei tűzoltóparancsnok figyelmét, hogy az elkövetkező időben erre irányuljanak a testületi döntési javaslatok.

A végrehajtó bizottság külön határozatban fejezte ki elismerését a megye állami és önkéntes tűzoltóságai állományának az eddig végzett eredményes tevékenységért.

A végrehajtó bizottság keilően értékelte azt is, hogy **Lukács Béla** tűzoltó alezredes, megyei parancsnok elvtárs irányításával töretlenül fejlődik a tűzvédelmi tevékenység színvonala megyénkben.

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnoksággal hosszú évekre visszanyúló elvszerű, jó kapcsolatainkat és a munka azonos megítélését jelezte az ülésen megjelent **Horváth Károly** tűzoltó ezredes elvtárs is.

Ugy ítéljük meg, hogy a tűz elleni védekezésről és a tűzoltóságról szóló jogszabályok rendelkezéseinek egységes alkalmazása, továbbá a tanácsi szerveknek az állami tűzoltóság területi szervei irányításával kapcsolatos feladatai hatékonyabb ellátása érdekében kiadott 1/1978. BM—MT TH sz. együttes irányelvek keilően érvényesülnek a gyakorlatban, és jelentős segítséget adtak e fontos munka további fejlesztéséhez.

A megye állampolgárai, tanácsi testületei a továbbiakban is számítanak a hivatalos és önkéntes tűzoltók munkájára, és meg vagyunk győződve, hogy a jövőben is becsülettel eleget fognak tenni a kötelezettségüknek.

S. T.

Nevezetes napon — a Nagy Októberi Szocialista Forradalom ünnepén — 1981. november 7-én került sor az edelényi önkéntes tűzoltók 100 éves jubileumi ünnepségének megtartására.

7.30-kor zenés ébresztőt tartott a Mákvölgyi Bányauzem fúvószenekara. A tűzoltó-egyesület tagjai a szertártól zárt rendben, zenekari kísérettel vonultak az ifjúsági házba, az ünnepség színhelyére.

A járási parancsnokság által ez alkalomból rendezett tűzvédelmi kiállítás 9 órától tekinthette meg a rendezvény több mint 250 résztvevője.

Az ünnepi közgyűlést **dr. Sándor Dezső** tanácselnök nyitotta meg. Üdvözölte a tűzoltókat és a vendégeket, **dr. Kardos Sándort**, a megyei tanács vb-titkárát, **Török Miklós** tűzoltó alezredes, megyei parancsnokot, **dr. Vodilla Barnát**, a járási hivatal elnökét, a párt, a KISZ és több társadalmi szerv képviselőit, majd felkérte **dr. Kardos Sándort** az ünnepi beszéd megtartására. Beszédében említést tett az edelényi önkéntes tűzoltók küzdelmes, helytálló munkájáról. Elmondta, hogyan örködték a megelőző tűzvédelmi szabályok betartásán, és gondoskodtak a kezdetleges tűzoltó-felszerelések javításáról, pótlásáról. Büszkén beszélt a jelenlegi modern gépjárműfecskenőről, amellyel az egész környéket is védik.

Kiemelte a Nagy Októberi Szocialista Forradalom jelentőségét, s utalt a mai nemzedék biztonságos, nyugodt, dolgozó napjaira.

Az ünnepi beszédet követően adták át a Mákvölgyi Bányauzem és a Debreceni Ruhagyár edelényi kirendeltsége által adományozott csapatzászlót. A zászlón 16 társadalmi szerv helyezett el szalagot és 54 intézmény, gazdálkodó szerv vezetője tett emlékszóvet a zászló rúdjába.

Az országos parancsnok megbízásából **Hamar Viktor** tű. őrgy. adta át a BM TOP által adományozott jubileumi serleget az egyesület parancsnokának, továbbá kiténtetéseket és jutalmakat a kiemelkedő munkát végző önkéntes tűzoltóknak.

Pintér Pál
tű. szds.

November közepétől országsszerte számvetést készítettek a pártalapszervezetekben. Az elmúlt két hónap az állami tűzoltóságnál is a beszámoló taggyűlések időszaka volt.

Szitár Miklós tű. őrgy., a fővárosi tűzoltó-parancsnokság párt-szervezetének titkára a november 27-i taggyűlésen adott számot a végzett munkáról.

A titkár elvtárs jelentette a tagságnak, hogy a párt-szervezet vezetősége folyamatosan szervezte és irányította a hozott párt-határozatok végrehajtását. Sok gondot fordított a vezetőség a személyzeti és kádermunka segítésére, valamint az állomány szociális helyzetének javítására. Folyamatosan tartotta a kapcsolatot a parancsnokság szakmai vezetőivel.

A tagság általában példamutatóan vette ki a részét a parancsnokság előtt álló szakmai feladatok végrehajtásából. A négy alapszervezet tevékenységének értékelésekor kiemelte, hogy abban érezte hatását a pártépítéssel kapcsolatos még jobb nevelőmunkára való törekvés is. Szó volt a vezetőség és a tagság kapcsolatáról, a fegyelmi helyzetről, az információ és az agitációs munka helyenként nem egyenletes végzéséről. Külön elemezte az alapszervezeteknél a pártcsoportokban folyó, és a szakmai munkát hatékonyan segítő politikai tevékenységet.

Végezetül a Fővárosi Tanács apparátusi pártbizottságával, valamint az alapszervezetek közötti munkakapcsolatot egyaránt jónak értékelte a vezetőség beszámolója.

A beszámoló többet egészítették ki hozzászólásaikkal. *Földi István* tű. szds., az I-es alapszerv propagandistája, politikai szemléletanyagok beszerzésével javasolja színesebbé tenni a szemináriumokat. S mint úttörő- és ifjúgárda-összekötő is sok eredményről számolt be.

Szellő János tű. őrgy., a III-as alapszerv titkára az információ munkája jobbá tételét szorgalmazta s szólt a nyugdíjas párttagokkal való törődés szükségességéről is. *Hricsovinyi Lajos* tű. alhdgy. a szakszervezeti tevékenység érdekvédelmi szerepét emelte ki.

Bettermann József tű. fhdgy., a IV-es alapszervezet titkára a pártcsoportok jelentőségéről, önállóságáról szólt. *Mester Ferenc*, a KISZ-szervezet titkára a parancsnokság 34 KISZ-fiataljának munkájáról számolt be. *Takács Géza* tű. őrgy., az I-es alapszervezet propagandistája hasznosnak tartja az utóbbi évekre jellemző szemináriumi témaválasztási lehetőséget. *Kovács Péter* tű. hdgy. az információ munkáról számolt be.

Szót kért a taggyűlésen *dr. Bornemissza Sándor*, a Fővárosi Tanács apparátusi pártbizottságának első titkára is. Elmondta, hogy a párt-szervezet irányításával felelősségteljes pártpolitikai munka folyik a fővárosi tűzoltó-parancsnokság alapszervezeteinél.

A fővárosi tűzoltók társadalmi munkáját is igen nagyra becsülik a fővárosi tanácsnál. Mint hangoztatta, jó érzés, hogy városszerető kommunisták őrködnek a főváros tűzvédelmén.

A taggyűlés a párttitkár válaszadásával, a beszámoló megszavazásával és kiváló pártmunkások kiténtetésével ért véget.

Sz. Lovász Ilona

A zalaegerszegi városi-járású tűzoltó-parancsnokság párt-alapszervezeténél december tizedikén tartották meg a beszámoló taggyűlést.

Jóllehet huszonhár fős alapszervezetről van szó, mégis — mint a vezetőség beszámolójából érződött — e kollektíva súlya, hatása nagy, mondhatni döntő jelentőségű az egész parancsnokság munkájában.

A tanácskozás középpontjában érthetően a szolgálati feladatok állottak és az a propaganda-, agitációs és általános nevelőtevékenység, amellyel az elmúlt évben is eredményeiket kellett megalapozniuk.

Fekete Ferenc tű. ftórm. alapszervezeti titkár terjesztette elő a beszámolót, amely részletesen foglalkozott az alapszervezet és a parancsnokság egész állományának a tevékenységével. Nemcsak az elért eredményeket elemezte, hanem kitért a meglévő hiányosságokra is. Összegezte, hogyan gazdálkodnak erőikkel és miképpen teljesítették vállalt kötelezettségeiket.

A tagság személyi összetételének helyzete és az ezzel kapcsolatos elvárások felvázolása után részletesen foglalkozott a négy pártcsoport feladatvégzésével. Összinté szavakkal bírálta azokat a tűzoltókat, akikről az eddignél több aktivitást, nagyobb szorgalmat várnak.

A beszámoló külön figyelmet szentelt a politikai képzés helyzetének. Pontosan, részletekbe menően vette sorra az év megelőzési és mentő tűzvédelmi feladatainak ellátását, a szakmai munka politikai eszközökkel való segítését. Megállapította, hogy a parancsnokság működési területén a tűzvédelmi helyzet a kívánalmak szerint alakult. Ebben az állami tűzoltókon kívül nagy szerepet tulajdonított a társadalmi segítőknek, az önkéntes és vállalati tűzoltóknak egyaránt.

A továbbiakban még számos fontos kérdés hangzott el a beszámolóban, mellyel a tagság alapjában véve egyetértett.

A hozzászólók közül *Sipos Péter* tű. hdgy. többek között az ifjú- és úttörőgardista tűzoltókról, a velük való foglalkozás fontosságáról szólt, majd a parancsnokságnál folyó politikai és szociális munkáról beszélt. *Kelemen Ernő* tű. szds. röviden értékelte azt a gazdaságpolitikai helyzetet, amely meghatározza mindennapjaink feladatrendszerét. A következőkben a beszámolóban szakmai munkát érintő részét egészítette ki az új jogszabályokból adódó új feladatokkal. *Berke János* r. szds., a városi pártbizottság megbízásából vett részt a taggyűlésen, és felszólalásában annak értékelését és köszönetét tolmácsolta az egész évi munkáért.

A számos hozzászólás, kiegészítés megtétele után ünnepélyes pillanat következett: *László Gyula* tű. zls. és *Polgár Ferenc* tű. ftórm. párttagságuk 25 éves évfordulója alkalmából a városi pártbizottság oklevelét és jutalmát vehették át.

A tanácskozás tapasztalatait végül *Fekete Ferenc* tű. ftórm. titkár foglalta össze, majd a taggyűlés határozattá emelte a következő év tennivalóit tartalmazó feladattervet.

Tátrai Mihály

jegyzetek

Ki ne emlékezne Zsanára, arra a megfeszített küzdelemre, amit heteken át vívtak olajosok és tűzoltók, hogy az elszabadult energiát legyőzzék?

Zsana neve addig jóformán ismeretlen volt, de azóta egyre többet hallunk a környék gazdag energiataralékairól.

A Kőolaj- és Földgázbányászati Vállalat szanki üzemének vezetőjét, Falk Miklóst kértük, hogy mutassa be kutatási területeiket.

„A Duna—Tisza közén a mély földtani alakzat erősen szabdalta. Csak a megye déli, délkeleti részén van kőolajbányászásra alkalmas terület. Itt sincsenek összefüggő nagy mezők: ebből következik, hogy a sok kis mezőt kell megtalálnunk. Így is a kutatási eredményeink azt mutatják — a jelenlegi és a VI. ötéves terv kitermelési szintjeit figyelembe véve — az itt dolgozóknak még évtizedekig lesz megélhetésük.

Az ipari kutatások a 60-as években kezdődtek. 1964 őszén találták meg Szankon az I. számú kutat, amely azóta is olajat termel.

A 70-es években következett Tázlár, Kiskunmajsa, Harka, Eresztő, Zsana. A 80-as években kezdődött a kutatás Kiskunhalas térségében, ahol országos viszonylatban is jelentős kutatómunka folyt, ami jelen pillanatban sem befejezett. Éppen népgazdasági érdeke miatt kiemelt feladatként kezelik a kiskunhalasi kőolaj és földgáz ipari létesítményeinek beruházási programját, amelynek a költségét a nem várt nagyobb készletek miatt 1,5 milliárdról 1,8 milliárd forintra emelték.

Jelenleg is vannak már itt üzembe helyezett létesítmények: az I. számú halasi mérőállomás, a szabad gázüzem, ami Baja gázellátását biztosítja. Decemberben megkezdődtek a halasi főgyújtó üzemi próbái is.

Folyamatban van a kisebb gázlencsék hasznosítása Kiskőrös, Kecel, Soltvadkert térségében. Ezeket is bekapcsoljuk a jövőben a vezetékesgáz-rendszerbe.

Az országban hozzávetőlegesen évente 2 millió tonna olajat termelnek. 1981-ben teljesítettük az előirányzott 260 000 tonna mennyiséget, ez 1982-ben 300 000 tonnára növekszik és a VI. ötéves terv végére eléri a 400—500 000 tonnát is.

Területünk adja jelenleg az ország gáztermelésének csaknem egyhatodát. Ezt a mennyiséget szeretnénk megduplázni. Ezeket az eredményeket csak úgy tudjuk produkálni, hogy az eddigieknél még több és nagyobb mélységű kutat fúrunk.

A kutatások során a számításoktól eltérő nagyobb nyomású mezőkre bukkanunk, ami természetesen fokozza a kitörés veszélyét. Ilyen például Kiskunhalas környéke, ahol a nyomás meghaladja az 500 bart. Itt már csak akkor kezdtük meg a fúrásokat, amikor a 750 baros kitörésgátlókat biztosították.”

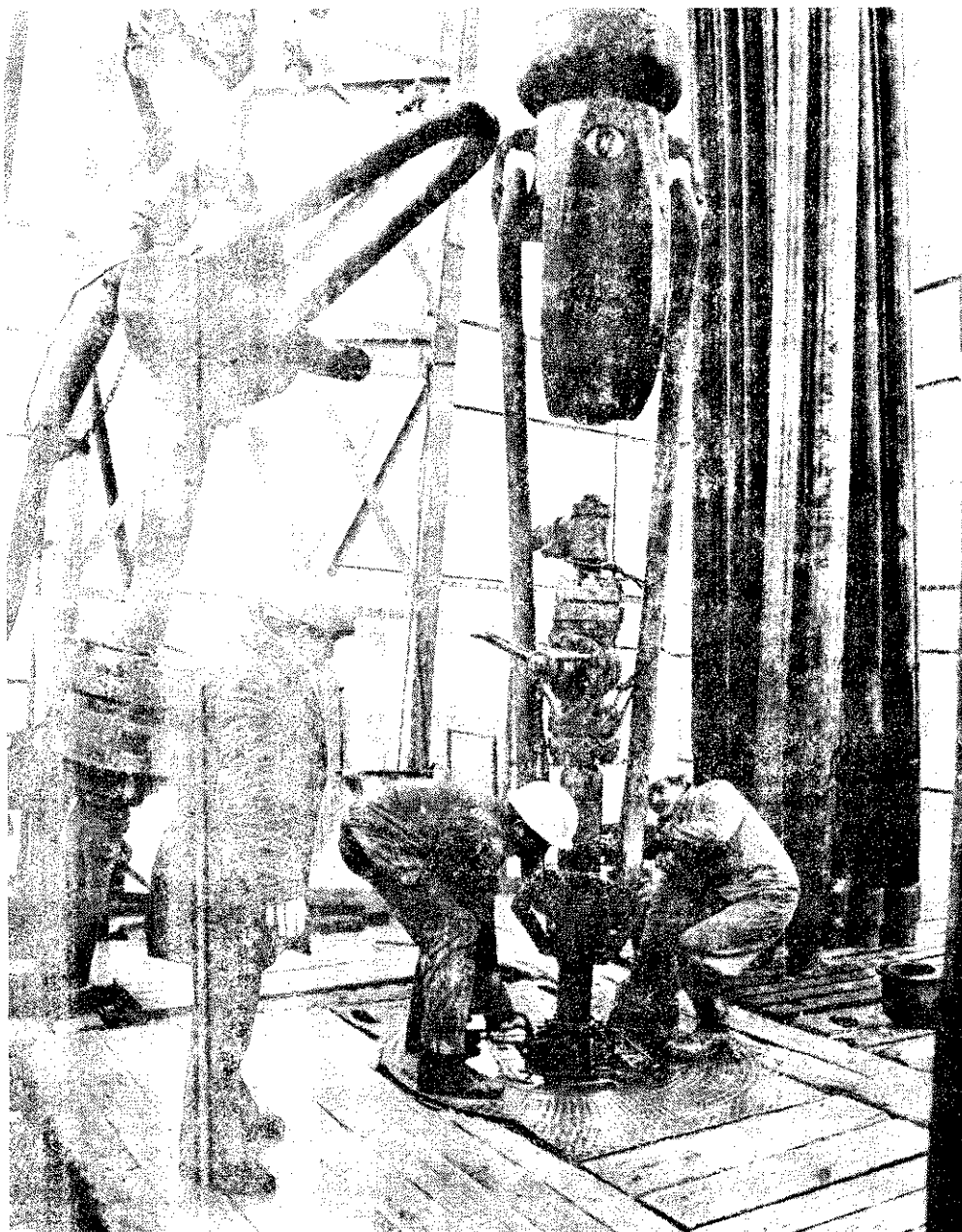
Ilyen jellegű a kiskunhalasi Dél 3-as kút is, újságolta Pálhoffer Elemér főfűrómester, aki szeptember 2-án kapta meg a Ki-

váló Bányász kitüntetését. 1942-ben lett olajos, azóta mindenütt megfordult, ahol kőolajra bukkantak. Főfűrómesterként is több mint 50 kutat tárt fel. Oltott tüzet, részt vett mér gázkítörés elfojtásában. Tagja az olajosok kítörésvédelmi brigádjának: Algyőn és Zsanán is részt vett a munkálataiban.

Arra a kérdésre, hogy fél-e kritikus pillanatokban, úgy válaszolt, ahogy azt minden olajos elmondhatta volna:

„A szénhidrogének jelenlétével mindig együtt jár a veszély. Ezt kell azonnal felismerni. Elsődleges, hogy legyen bátorsága ott maradni az embernek, mert sokszor az azonnali beavatkozás menti meg az életet.”

A kiskunhalasi vasúti csomóponton Tóth Tibor MÁV-tanácsos, körzeti tűzvédelmi felügyelővel arról beszélgettünk, ami a több mint 500 km-es vonalon működő tűzvédelmi hálózatukat dicséri: évek óta ezer forint alatt van a tűzkáruk.

A kiskunhalasi Dél 3-as kútnál

Pedig van mire vigyázni! A MÁV igen-csak tűzveszélyes üzem. 24 óra alatt 214 vonat halad át a területükön, ebből 160 tehervonat, és rakományuk 43%-a veszélyes áru. Egy-egy tranzitszállítmány 250—300 milliós értékű. Egy dízel- vagy villanymozdony 25—40 milliót ér. 103 üzeme-gységük területén is sok helyen tárolnak tűzveszélyes folyadékokat, illetve félkész és készárut.

A vasút által veszélyeztetett mezőgaz-dasági terület hossza aratási időszakban 150—160 km, de az erdő is meghaladja a 60 km-t.

A MÁV-nál végbemenő nagyarányú technikai fejlesztés időszakában éppen ezért igen jelentős a tűzvédelem. A napi munkavégzéstől nem lehet elválasztani a megelőző tűzvédelmi feladatok végrehaj-tását. Vonalhálózatukon valamennyi tűz-védelmi ügyintéző megszerezte a MÁV-tisztítóképző valamely szakbizonyítványát.

Vállalati tűzoltóságukat a vontatási szakszolgálatra építették: kocsivizsgálók, járműlakatosok. Ők naponta átvizsgálják a szerelvényeket. Az utánpótlást a KISZ-szervezetük vállalta.

Versenyrájuk régóta sikeresen szerepel. 1975-ben például országos III. helyezést ér-tek el. Most a MÁV háziversenyének meg-nyerésére készül a gárda. Esélyesnek szá-mítanak, hiszen a 800-as szerelési idejük 42 másodperc körüli.

A közelmúltban olyan tűzoltószertárt alakítottak ki, ahova még a központi fűtés is a vállalati tűzoltók szerelték be társadal-mi munkában. Emellett ők alakították vo-nulószerre az egyik villamos targoncát is.

Jó a kapcsolatuk az illetékes I. fokú tűz-védelmi hatóságokkal. Minden segítséget

megkapnak tőlük. Aratási időszakban vá-gánygépkocsival közös ellenőrzéseket tar-tanak.

Területükön 1980-ban kezdődött a villa-mos vontatás. A 25 000 voltos vezetékek alatti tüzek oltása meglehetősen nagy gon-dot okozott. Éppen ezért, az országban el-sőként 1981 tavaszán olyan megyei tűzolt-ási gyakorlatot tartottak, amelyen ez a vállalati tűzoltóság volt az elsőként be-avatkozó egység.

Nagy Tamás hadnagy 1980-ban került a megyei parancsnokság tűzmelegelőzési cso-portjába kiemelt főelőadónak. Amikor a múlt évben szerkesztőségünk tudósítóháló-zatát szervezték, Bács megyéből ő jelent-kezett, persze nem véletlenül: mindig sze-retett fényképezni és a propagandamunká-val foglalkozni.

Az ő ötlete volt az a kinyithatós vitrin is, amit a kecskeméti laktanya épületének külső falán helyeztek el. Ez azt a célt szolgálja, hogy frissen tájékoztassák az arra járó lakosokat a megyei tüzesetekről, és ugyancsak képekkel illusztrálva, bemutat-sák a tűzoltóság felszereléseit is. Emellett az önkéntes és vállalati tűzoltók munkáját is ötletesen szemléltetik.

1982-re merész propagandatervet dol-goztak ki, amelynek az egyik fő megalko-tója szintén tudósítónk volt. Ízelítőül né-hány ötlet:

Az általános és középiskolások részére most januárban fotó- és plakátpályázatot hirdetnek az „alkotó ifjúság” mozgalom keretében. Témája a tűzvédelem minden területe; a tűzoltók, az úttörő- és Ifjú Gár-

da tűzoltó-szakalegységek életének megje-lenítése. A díjazott művekből kiállítást rendeznek a megyei művelődési központ-ban.

Un. pályára irányító fűzetecske megje-lentetését is tervezik, méghozzá elsősorban végzős középiskolások, szakmunkástanu-lók és a sorkatonai szolgálatukat töltők ré-szére.

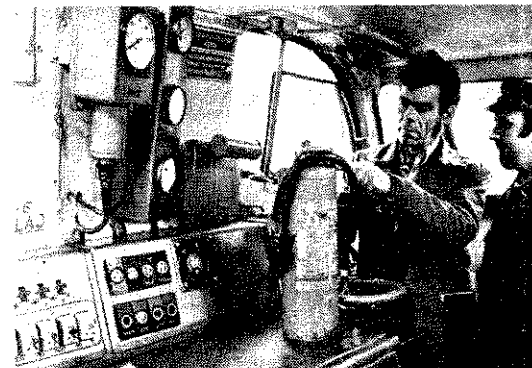
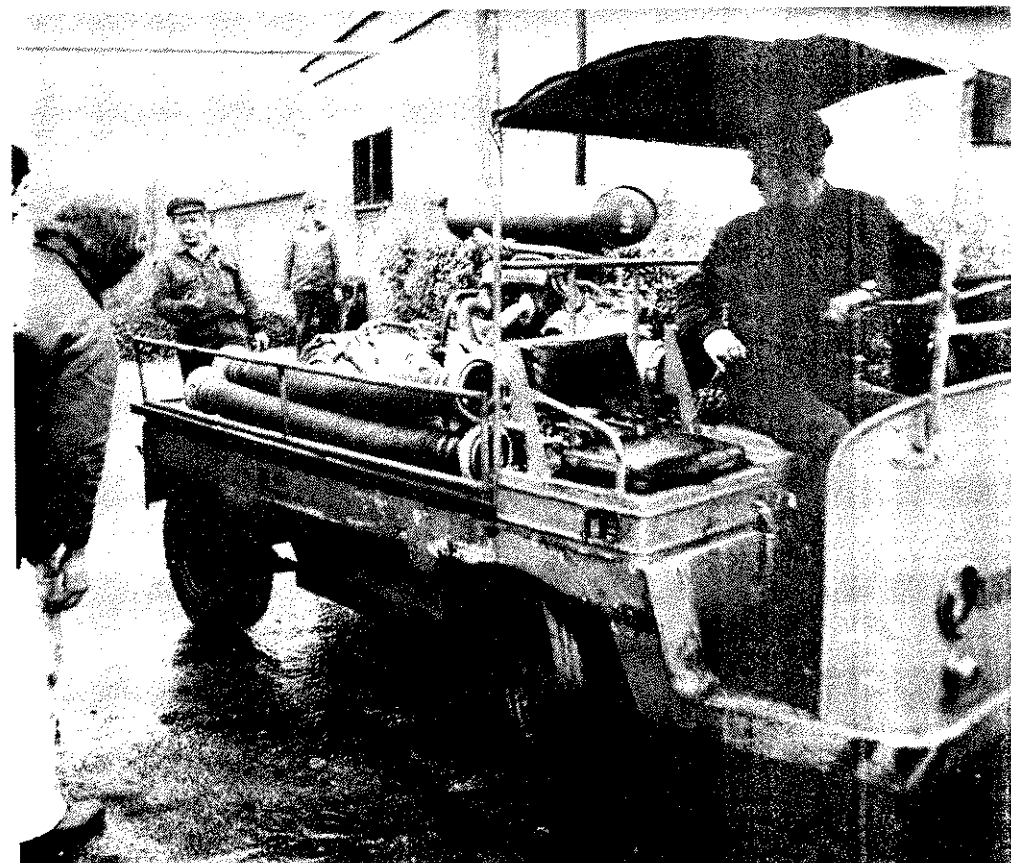
Már megállapodtak a Volán 9. sz. vál-lalatával, hogy a városi és távolsági buszokon tűzvédelemmel kapcsolatos matri-cákat helyezhessenek el.

Színes diárorszort készítenek a tűzvél-delmi előadások érdekesebbé tételére. A Kiskunsági Erdő- és Fafeldolgozó Vállalat-tal közösen plakát készítését is tervezik az erdők tűzvédelméről.

Négy járásban működő telephelyeivel, másfél ezer dolgozójával és 500 bedolgozó-jával évente több mint 500 millió forint ér-tékben majdnem kétszázféle terméket áll-it elő a Kalocsai Sütő- és Édesipari Vállalat.

Naponta százazrek minősítik közvetlenül a vállalatot: a mindennapi kenyér íze, a kiegyensúlyozott ellátás függ az itt dolgozó emberek munkájától.

A zavartalan termelésnek az is alapkö-vetelménye, hogy a gyár tűzvédelme is a legnagyobb rendben legyen. De nem is olyan rég csak rendben kellett volna len-nie. 1980. II. félévben például a vállalat-nál gépkocsi, raktár, öltöző égett, és pébé-gáz robbant. A vállalat vezetői ezért úgy érezték, segítséget kell kérniük a kalocsai városi-járási tűzoltó-parancsnokságtól az

Ellenőrzik a mozdonyt

A vasutasok „vonulószerre”

Ötletességüket dicséri ez a megoldás is

itteni tűzvédelem új, de immár szilárd alapokra helyezéséhez.

Az 1981-es év elején átdolgozták a tűzvédelmi utasítást, majd újjászervezték a vállalat tűzvédelmi szervezetét, és önálló tűzvédelmi vezetőt neveztek ki. Most már telepenként is foglalkoztatnak rész munkakörű tűzvédelmi előadókat. A tűzvédelmi bizottság elnöke **Körösi András** lett, a termelési és műszaki osztály vezetője.

Vállalati tűzoltóságot hoztak létre, új szertárat építettek. Egy NDK-gyártmányú kismotorfecskenőt most szereztek be.

Körösi András az elmúlt évi tevékenység értékelésekor így fogalmazott: „A tűzvédelmi hatóság teljes joggal szabálysértési eljárást kezdeményezhetett volna, de ehelyett segített. A kezdeti lépések megtörténtek, ám az igazi szervezőmunka még csak most következik.”

Az ifjúsági parlamentek — mint ahogy a KISZ 1979-es májusi országos értekezlete rögzítette — jelentős szerepet töltenek be az ifjúság közéleti tevékenységének fejlesztésében, a párt ifjúságpolitikájának megvalósításában, az ifjúsági törvény végrehajtásának ellenőrzésében.

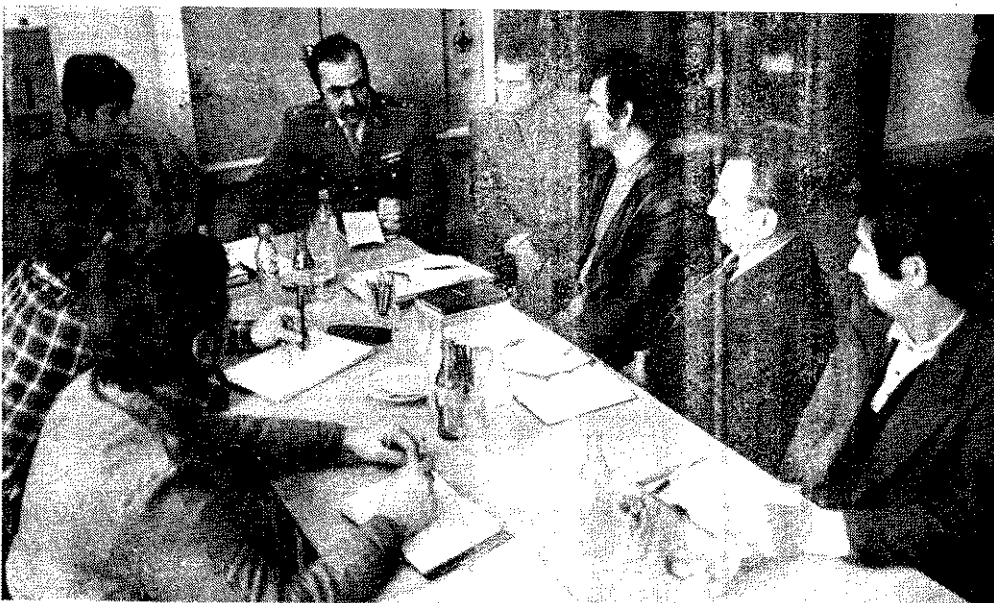
Magony Tibor tű. alldgy. a kiskunfélegyházi városi parancsnokság KISZ-titkára elmondta, hogy náluk 1976 óta rendszeresen megtartják a parlamenteket.

A mostanit is komoly előkészület előzte meg. Közvetlenül előtte a KISZ-taggyűlés napirendi pontjaként szerepelt a parlamenten való részvétel. Már ott nagyon sok minden elhangzott, amit később a parlamenten is elmondtak.

November 20-án tartották meg a rendezvényt, mégpedig ahogy az emlékeztetőben leírták, „fegyelmzett körülmények között, említésre méltó aktivitással”. A kiskunfélegyházi KISZ-bizottság képviselőjében **Nagy György** jelent meg, a parancsnokság pártalapszervezetét **Mátó Béla** párttitkár képviselte.

A parancsnoki beszámolót **Tokai György** tű. ögy., városi parancsnok tartotta. A parlament levezető elnöke **Török Rozália**, a KISZ-vezetőség tagja volt.

Bencsik László tű. fhdy. a tűzvédelmi bizottság ülésén

A beszámoló után sokan kértek szót. **Fazekas István** már most arra buzdított, hogy minden fiatalnak ki kell vennie a részét az új laktanya építéséből. Még azt is felvetette, hogy az új laktanya kapuján befér-e majd a gépezetes tolólétra? (Reméljük, erről a tervezők sem feledkeztek el.) Nehezményezte viszont, hogy a megyében működő tűzoltóságok KISZ-szervezeteivel több kísérlet után sem sikerült kialakítani a kapcsolatot. Javasolta továbbá (**Karsai István** is csatlakozott hozzá), hogy az iskolákban végezzenek társadalmi munkát, és ennek a fejében használhatnák a tornatermeket, mert a jelenlegi elhelyezési körülmények között nincs más mód rendszeres sporttevékenységre. A KISZ-titkár több fiatal kérését tolmácsolta, hogy — éppen a jelenlegi kedvezőtlen elhelyezési viszonyok miatt — lássák el a körtet mosógéppel, centrifugával, vasalóval. Ha kell, akkor a vásárlási összeg bizonyos százalékát társadalmi munkából előteremtik. További észrevételük volt, hogy az üdülési beutalók elosztásakor nem eléggé veszik figyelembe, hogy az állomány döntő többsége családos, és a legtöbbször iskolába, óvodába járnak a gyermekei.

Tornai József elmondta, hogy a személyi állomány jelentős anyagi hozzájárulást kapott az önerőből folyó építkezésekhez. Ő és **Törköly Imre** eddig érthetetlen okok miatt elestek az őket megillető támogatástól.

Többen kifogásolták, hogy az ifjúsági törvényben megfogalmazottak alapján a tűzoltóság KISZ-alapszervezetének, fiataljainak miért nem létesítettek ifjúsági alapot.

Júliusi számunkban már hírt adtunk róla, hogy a kiskunfélegyházi tűzoltó-parancsnokság és a Villamosszigetelő- és Műanyaggyár 2. számú gyáregysége között igen jó munkakapcsolat alakult ki. Az előzmény: nem volt szakirodalom arról, hogyan viselkednek a gyárban felhasznált alapanyagok, a félkész és késztermékek a tűzben. Ezért többször tartottak közös tűzkísérleteket. Most összegezték a tapasztalataikat, és ezekhez alakították át a gyár tűzvédelmi felszereltségét is.

Olomi János tű. alhadnagynak, a megyei parancsnokság tűzoltási és szolgálati főelőadójának és családjának az új esztendő nagy boldogságot hozott: szoba-konyhás lakásukból **Kecskemét** egyik lakótelepén két és fél szobás új lakásba költözhettek. A fényképezőgép azt az örömteli pillanatot örökítette meg, amikor először tekintette meg együtt a család az új lakást.

Nagyon lényeges, hogy a vizsgált anyagok: a polietilén, polisztirol, polivinil-klorid, poliamid és a fenoplasztok nagyon nehezen gyulladnak meg, de ha egyszer égni kezdenek, akkor rendkívül gyorsan terjedő tüzet okozhatnak.

Ennek az oka: a nagy molekulájú olefinok lebomlása során egyre alacsonyabb gyulladási hőmérsékletű éghető gázok szabadulnak fel. A bomlási folyamat fenntartását és egyre intenzívebbé válását a meggyulladt komponensek égéshője biztosítja. Az anyagok füstgázai mérgezők. Veszélyes még a folyás és csepegés is, ami elősegíti a tűz gyors továbbterjedését, emellett közvetlen életveszélyt is jelent a mentésben, tüztűzolásban részt vevők számára.

A tűzkísérleteknél kiderült, hogy a porral, habbal és a gázzal való beavatkozás csak nagy mennyiségű anyaggal hatásos, mivel az oltóanyaggal lefedett, megolvadt masszából az éghető gáz felszabadulása még mindig intenzív, és ez visszagyulladásához vezet.

A kísérletek bizonyították, hogy a legjobb oltóanyaguk a víz, még hozzá nagy mennyiségben és nyomáson. A vízzel való oltás elsődlegességét és eredményességét a víz hűtőhatása magyarázza: ezáltal megszilárdul a massa felülete, és megszűnik a gázképződés is.

A tűzoltósággal való konzultálás után a szerzett tapasztalatokat igen jól hasznosították a gyár tűzvédelmében. A már meglévő föld alatti, illetve föld feletti tűzcsaprendszer mellett föld alatti tűzvíz-tározót építettek. Az általános tűzoltó-felszerelések mellett most speciális gázálcocokot, könnyű és nehéz hővédő ruhákat vásároltak. Beszereztek továbbá két darab 800 l/p-es kismotorfecskenőt, és targoncára szerelték őket. A vállalati tűzoltóságot az állami tűzoltók képezik ki az új felszerelések

Jánoshalma önkéntes tűzoltósága szép tűzoltószertárral büszkélkedhet. Másfél millió forint költséggel épült, ebből 550 ezer forint a tűzoltók társadalmi munkája. 1979. november 7-én adták át: 2 szereltás, 3 raktár, paranesnoki szoba, fürdő, mosdó és 100 m²-es klubszoba kapott benne helyet. Színes televízió, pingpongasztal, rex, játékok — mindezek a jó klubéletet segítik elő. Itt ad esztendőként találkozót az egyesület apraja-nagyja, de a rendőrök és a munkásörök is szívesen látott vendégek

használatára — hogy adott esetben ők legyenek az első beavatkozók — később pedig hasznos segítők.

Főorvos Elvtárs!

Ugye nem haragszik meg, hogy mégsem tettem le a tollat, és utólagos engedelmével jegyzeteltem akkor is, amikor a kecskeméti gázrobbanás egyik epizódját is elmesélte!

Szirénázva robogtak a helyszín felé. Már tudta, hogy sok a sebesült, és csak az járt az eszében, hogy még idejében érkezhesenek. Kiugrott a mentőautóból. Még hullottak az üvegcserepek, amikor egy sisakos tűzoltó megfogta a kezét, és azt mondta: Ne erre, főorvos elvtárs! Erre veszélyes!

A főorvost — a Bács-Kiskun megyei mentőszervezet vezető főorvosát — dr. Deák Zoltánnak hívják: vele beszélgettünk a tűzoltók és mentők megyei együttműködéséről.

— Valóban, az állami tűzoltók leggyakoribb partnerei a mentők. A szomorú ta-

Dr. Deák Zoltán vezető főorvos

pasztalatok azt mutatják, hogy a kárhelyeken a már előzőleg tervszerűen kialakított együttműködés hozhatja csak meg a szakszerű és gyors mentést. Ezért is határoztuk el még 1978-ban, hogy együttműködési szerződést kötünk a tűzoltósággal.

Az egyik leglényegesebb dolognak tartottuk egymás szakmai továbbkésztését. Felmértük azt a tényt, hogy a mentők mindig a veszélyzóna határán veszik át a sebesülteket. Figyelembe vettük azokat a sérülésfajtákat, amik a káreseteknél leggyakrabban előfordulnak; az égési sérüléskor szükséges teendőktől az újjáélesztés gyakorlásáig. 1980-ban egész megyénkben, és minden vonulógységen továbbképzést tartottunk. Azokat az orvosokat és mentőtiszteket vettük igénybe, akik a legtöbbször vonulnak. Így a személyes ismeretség is kialakulhatott. Ennek az eredménye is meglett, amikor Lakitelken felrobbant egy gázpalack, és a tűzoltók értek előbb a kárhelyre. Kihozták a sebesülteket, szakszerűen ellátták őket, és mire megérkeztünk, még takarót is tettek alájuk.

Mi is megtanultuk az alapvető tűzoltási „fogásokat”. Hogyan? Csak a legutóbbi eseteket mondom el: Kardos László mentőápoló és Szilágyi Sándor gépkocsivezető november 12-én feladatteljesítés közben

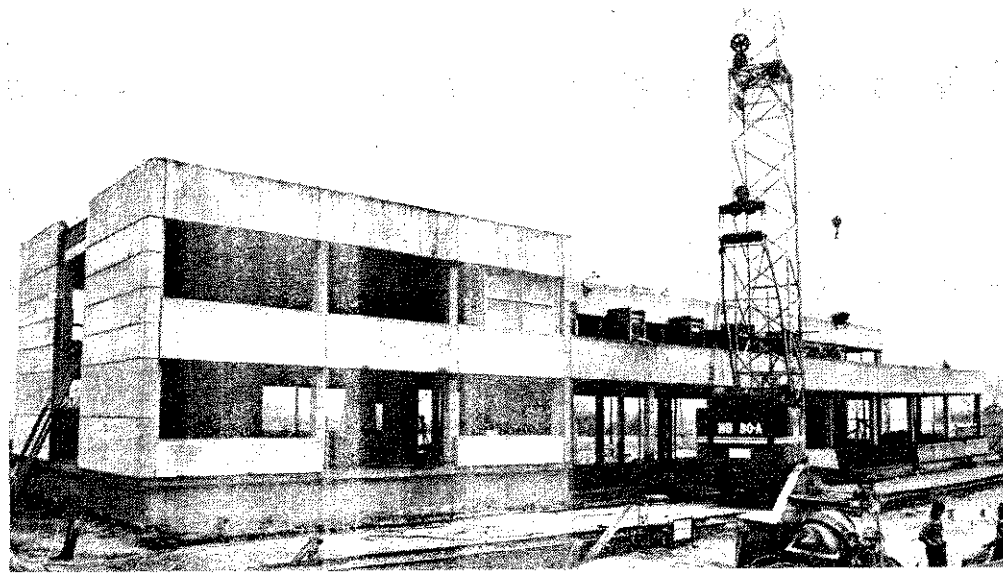
Az épülő új kiskunfélegyházi laktanya

Baján a benzinkútnál eloltotta az OE-01-76-os frsz-ú motorkerékpár tüzeit. Soltvadkerten Józsa József és Medgyesi Ferenc oltott szintén motorkerékpártüzet. November 19-én Buknicz Sándor szakápoló és Ali Dénes emberéletet mentett, és lakástüzet akadályozott meg azzal, hogy elmenték zárni az égő gázpalack csapját.

Nagyon jó szolgálatot tett a hírközpon-tunkban elhelyezett Maros-típusú kárhely-rádió. Közvetlen összeköttetést biztosított a tűzoltókkal. Legutóbb a Petőfi Sándor utcai gázrobbanásnál is, amikor Bence Béla mentőápoló sérülten és vérezve letámolygott a mentőautóhoz, és rádióon riasztott bennünket, így azonnal értesíthettük a tűzoltókat is.

Eppen befejeztük az interjút, amikor riasztották a főorvost. Egész beszélgetésünk ideje alatt az a képsor idéződött fel bennem, amikor bevásárolni voltunk kislánnyal. Hirtelen tűnt fel a szirénázó gépjárműfecskendő. Apa, ugye segíteni mennek? — kérdezte, és még hozzátette: a mentők is jönnek?

Írta és fényképezte:
Kútvolgyi Mihály

Szekeres Lajos, a vállalat tűzvédelmi vezetője tartott tájékoztatót

A Komárom megyei Közlekedésbiztonsági Tanács üzemi szakbizottsága a közelmúltban tűz-, baleset- és vagyonvédelmi módszertani bemutatót tartott a Volán 18. sz. Vállalat oroszlányi főnökségének telephelyén. A bemutatót jelen volt *Lengyelfi Rudolf* tű. alez., megyei parancsnok és *Horgos Ferenc* tű. őrgy., a BM TOP alosztályvezetője.

A program mintegy 140 résztvevője: a megye vállalatainak, állami gazdaságainak, termelőszövetkezeteinek és intézményeinek tűzvédelmi és munkavédelmi felügyelői, továbbá gépjárműeladói sok hasznos tapasztalatot szereztek ezúttal arról, hogy mit kell tenni üzemi körülmények között a járművek s az épületek megóvásáért.

A Volán 18-as vállalata elsősorban Komárom megyében — kisebb mértékben az egész ország területén, sőt határain-

kon túl is — végez személy- és áruszállítást. Feladatainak ellátásához mintegy 1300 járművel rendelkezik. 3500 dolgozója és három üzemege van a vállalatnak. Az oroszlányi főnökségi telephelyet 10 éve adták át. s itt sem kevés fáradozásba került a biztonságos körülmények kialakítása. A zsúfoltság ellenére példás rend van mindenütt. Joggal büszkélkedhetnek a házigazdák, amiért ezen a telephelyen rendezték meg a szakmai tapasztalatcserével egybekötött bemutatót.

Nemes József, az üzemi közlekedésbiztonsági szakbizottság titkára köszöntötte a résztvevőket, majd *Blahó Géza*, a Volán 18. sz. Vállalat igazgatóhelyettese mondott megnyitót. Ezt követően *Szekeres Lajos*, a vállalat tűzvédelmi vezetője adott tájékoztatót a vállalat működéséről, valamint a kapcsolatos tűz- és munkavédelmi feladatok végrehajtásának szervezeti, személyi és tárgyi feltételeiről.

Filmvetítéssel folytatódott a program. A BM Filmstúdiójában készült „Gép-kocsitűzek”-et, majd a vállalat saját készítésű munkavédelmi audiovizuális oktatófilmjét láthatták a résztvevők.

Ezután a telephelyet végigjárva meggyőződhetek a szakemberek arról, hogy a Volán 18. sz. vállalatánál miként végzik az üzem- és kenőanyagok tárolását, töltését, s az egyéb tűzveszélyes munkákat. Továbbá arról is, kinek mi a feladata közötti baleset alkalmával, ha a telephelyen tűz keletkezik, illetve baleset történik. Bemutatták, mit tesznek a dolgozók, és hogyan avatkoznak be a vállalati tűzoltók, ha égni kezd egy gépkocsi. Kombinált tűz- és vagyonvédelmi gyakorlatukon jól érzékeltették, hogy a tűz oltásával egyidejűleg miként védik az üzemanyagraktárt, miközben a közelben parkoló buszállomány mentéséről is gondoskodniuk kell.

A tűzoltást bemutató vállalati raj, *Senkár János* parancsnokhelyettes irányításával gyorsan és szakszerűen működött. Mindössze annyi „hiba” csúszott a gyakorlatukba, hogy *Galgán János* művezetőnek és *Török László* karosszerialakatosnak a tűzoltás befejeztével, a hideg

idő miatt gyorsan ruhát kellett cserélnie, ugyanis a nagy buzgalomban ők is bőven részesültek a vízsugarak nem kívánt áldásában.

A tűzoltási és mentési gyakorlattal egybekötött telephely-látogatás után szakmai tapasztalatcserére került sor. *Weber István*, a Környei ÁG tűzvédelmi felügyelője a tűzoltókészülékek időszakos ellenőrzésének házilagos végzéséről, annak személyi és anyagi feltételeiről érdeklődött, mivel ezt a Volánnál már több helyen is eredményesen oldották meg. *Handi Ferencnek*, az Oroszlányi Szénbányák tűzvédelmi felügyelőjének az volt a kérdése, elhelyezhetnek-e a gépjárművekben halonnal oltókat a porral oltó készülékek helyett. A válaszokat a Volán Trüszttöt képviselő *Varga Károly* tűzvédelmi felügyelő és a vállalat tűzvédelmi vezetője adták meg.

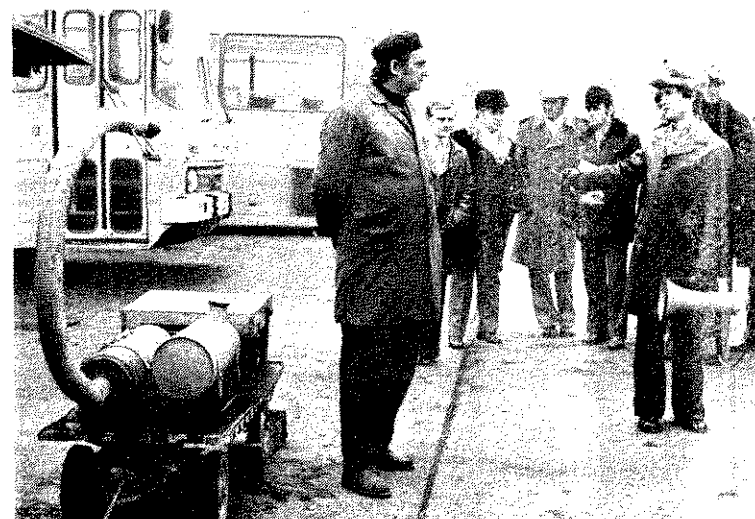
Többen érdeklődtek a vállalat észszerű újításai iránt. Így pl. a 205 H „Sirokkó” típusú fűtőkészülék biztonságos kezeléséről és karbantartásáról is kérdeztek a vállalat tűzvédelmi vezetőjét, s az ezzel kapcsolatos vállalati újításhoz is gratuláltak. Egy kiselejtett buszból kiszerezték, majd targoncára helyezték a jó állapotban levő fűtőberendezést, így télvíz idején a vállalat ún. fagybrigádja üzembiztosan végezheti a járművek forrólevegős indítását.

A konzultációból és a résztvevők hangulatából is kitűnt, hogy a munka- és a tűzvédelmi szakemberek nem jöttek hiába a megye távolabbi részéről sem. Volt mit látniuk és tapasztalniuk. (A vállalatnál az utóbbi öt évben ugyan 26 tűz keletkezett, de ezek együttes kárértéke összesen 117 000 forint volt.)

A házigazda: *dr. Takács Tihamér*, a Volán 18. sz. Vállalat igazgatója külön köszönetét fejezte ki, amiért náluk rendezték meg e fontos találkozót. Mint hangoztatta; tapasztalataikkal segíthettek másoknak, s egyben ők is tájékozódhattak, hol a helyük a megye nagyvállalatai között az élet- és a vagyonvédelem érdekében végzett munkában.

Írta és fényképezte:

Sz. Lovász Ilona

A Sirokkó fűtőkészülék hasznosításának bemutatása

A tűzoltási gyakorlat

Országos munkavédelmi értekezlet tartottak a Belügyminisztériumban november 25-én.

Dr. Németh László rendőrorvos alezredes, egészségügyi csoportfőnök-helyettes megnyitójában köszöntötte az elnökségben helyet foglaló dr. Pál Antal rendőr vezérőrnagy, belügyminiszter-helyettest, Főcze Lajost, a SZOT Munkavédelmi Osztályának vezetőjét, Füzessy Imrét, a Közalkalmazottak Szakszervezetének munkavédelmi főfelügyelőjét, Rajnai Jenőt, a szakszervezet belügyi bizottságának titkárát, valamint az eseményen részt vevő parancsnokokat és munkavédelmi megbízottakat.

Az értekezleten dr. Földes István rendőrorvos ezredes, egészségügyi csoportfőnök adott tájékoztatást a Belügyminisztériumban mintegy másfél évtizede végzett munkavédelmi tevékenységről.

1981. április 13-án miniszteri értekezlet foglalkozott a Belügyminisztérium szerveinek munkavédelmi helyzetével. A jelentést a belügyminiszter elfogadta, és úgy foglalt állást, hogy a SZOT iránymutatásával a kor követelményeinek megfelelő munkavédelmet kell kialakítani a Belügyminisztérium és az állami tűzoltóság szerveinél. Ennek érdekében olyan új munkavédelmi szabályzatot szükséges kiadni, amely érvényesíti a népgazdaság egészére vonatkozó általános munkavédelmi rendelkezéseket, s ezektől csak a belügyi feladatok jellege indokolhat eltérést.

A megbízottak az értekezleten már át is vehették a Belügyminisztérium és szerveinek munkavédelmi szabályzatát, amelyet a Közalkalmazottak Szakszervezetével és a Minisztertanács Tanácsi Hivatala elnökével egyetértésben adtak ki, s a belügyminiszter 35/1981. sz. parancsaként 1982. január 1-ével lépett hatályba.

A Belügyminisztérium szerveinek munkavédelmi szabályzata a 47/1979. sz. minisztertanácsi rendelet alapján készült. Ez külön szabályozási kötelezettséget ír elő a fegyveres erők, a fegyveres testületek és az állami tűzoltóság szervei számára. A csoportfőnökség munkatársai nagy körültekintéssel végezték a belügyi sajátosságok feltárását, hogy az új szabályzat a lehető

legjobb összhangban legyen a Belügyminisztériumban végzett tevékenységgel.

Dr. Földes István tájékoztatójában többek között szólt a belügyi munkavédelem eredményességének legfőbb meghatározóiról; a parancsnokok, vezetők szervező és irányító tevékenységéről. Több példát említett a parancsnokok és a munkavédelmi megbízottak, valamint a szakszervezeti szervek jó együttműködésére.

De bizonyos hiányosságokra is rámutatott. Így arra is, hogy nem elfogadható színvonalú a munkavédelmi propagandamunka, valamint az egyéni védőeszközök és felszerelések használatára való oktatás, illetve figyelemfelhívás. Még mindig elég sok helyen nem kielégítő az elhelyezés, a világítás, a szellőzés és az erítésvédelem. Magas a szabályok megszegése miatt bekövetkező balesetek száma.

Néhány fegyvereszetlenségéből bekövetkezett súlyos esetet is felsorolt, majd a belügyi munkavédelem előtti álló feladatok ismertetésével zárta beszámolóját.

Főcze Lajos, a SZOT munkavédelmi osztályvezetője hozzászólásában részletesen ismertette az államigazgatás területén folyó munkavédelmi szabályozás jelenlegi helyzetét és a soron következő feladatokat. Társadalompolitikai kérdésként értékelte a munkavédelmet, olyan komplex tevékenységnek, amely az emberek millióit érinti, s csak úgy válhat a leghatékonyabbá, ha széles körű társadalmi bázison épül fel. Ennek az ügynek harcosaiként köszöntötte a jelenlegi belügyi munkavédelmi megbízottakat, s kívánta nekik jó munkát és sok sikert a Belügyminisztérium új munkavédelmi szabályzatának alkalmazásához.

Ezután a Belügyminisztérium munkavédelmi felügyelői ismertették az új szabályzatot. Előadásukban mindemellett az eddigiektől eltérő új intézkedésekre hívták fel a figyelmet. Így többek között arra az egyik legfontosabb változásra, hogy az új szabályzat hatálya nemcsak a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokságra, hanem az állami tűzoltóság területi szerveire, és mint a belügyi munka önkéntes segítőire, az önkéntes tűzoltókra is kiterjed. A szabályzatban konkrétan meghatározták, s a koráb-

biakhoz képest szigorították a munkavédelmi felügyelők és megbízottak képzési követelményeit. Az új szabályzat tovább növeli a vezetők, a parancsnokok egyszemélyi felelősségét, s azt is előírja, hogy folyamatosan és tervszerűen kötelesek gondoskodni a munkavédelem anyagi és pénzügyi fedezetéről. Új kötelezettséget ró a szabályzat a parancsnokokra azáltal is, hogy munkavédelmi szempontból írásban ők engedélyezik az irányításuk alá tartozó létesítmények és technikai eszközök használatba vételét. Az új szabályzat először ad jogalapot arra, hogy a munkavédelmi feladatokat eredeti beosztásuk mellett el látókat fizetékiegészítésben részesítsék.

Bővültek a személyi állomány kapcsolatos jogai is, miután, kivéve a rendkívüli eseményeket, az állomány tagjai megkövetelhetik, hogy a munkavédelmi szabályok megtartásával végezhessek a feladatokat. Külön fejezet foglalkozik az egészséges és biztonságos szolgálati, illetve munkakörülmények biztosításával s a munkavédelmi minősítés kérdésével. Az új szabályzat kötelezővé teszi a munkavédelmi ismeretek megfelelő szintű oktatását a Rendőrtiszti Főiskolán, valamint a BM Tűzoltóképző Központban.

A munkavédelmi felügyelők előadásukban kiemelten ismertették a szabályzat mellékleteként kiadott, a korábbihoz képest lényegesen egyszerűbb s a polgári és a hivatásos állományra egyaránt alkalmazandó baleseti jegyzőkönyv-mintát.

Az előadások után munkavédelmi megbízottakat tüntettek ki és jutalmaztak meg. Az egész napos értekezleten sor került konzultációra, munkavédelmi oktatófilmek vetítésére, az előadások szünetében pedig munkavédelmi védőeszközök és plakátok kiállítását tekinthették meg a résztvevők. Az értekezletről távozók magukkal vihették az új szabályzat első példányait is: 1982. december 31-ig minden belügyi szervnek el kell készítenie a saját munkavédelmi szabályzatát.

Írta és fényképezte:

Sz. Lovász Ilona

Az értekezlet résztvevőinek egy csoportja

Részlet a munkavédelmi védőeszközök kiállításából

A BM TOP Tűzvédelmi Kutató Intézet és a szerkesztőség közötti megállapodás értelmében folyamatosan közli a Tűzvédelem azokat a közérdekű újtásokat, melyeket az előző tárgyévben elfogadtak. Az újtások publikációja

kapcsán ismételten felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a kivonatoltan ismertetett javaslatok részletes dokumentációi a Tűzvédelmi Kutató Intézetben megtekinthetők.

44/1981

GAZ 66 (TÜ—2) típusú gépjárműfecskenő motorjának szelepfedél-módosítása:

Dávid István kpa.

és Scheili József kpa.

Állami Tűzoltóság Központi Javítóüzeme,
Budapest.

7/1979

Csatornafedél-elzáró szerkezet ásványolajtermékek csatornába jutásának megakadályozása céljából:

Pázmány Mihály ny. tű. alez.

Szalay Béla tű. őrgy.

BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság

A GAZ 66 típusú gépjárműmotorok szelephozag-állítása vagy motormegbontásos javítása során a szelepfedél gyakran le- és visszaszerezésre kerül, így annak gumitömítése sérülést (deformációt) szenvedhet; ezért szükségessé válik a lecserélése. A gyári (eredeti) gumitömítés profilja követi a szelepfedél szegélyperemének saját rádiuszát, ezért felhelyezése és a jó felfekvőfelület biztosítása különös gondot igényel. A kereskedelemben jelenlévő tartós bilany esetén olajálló gumilapból vagy parafalemezből ez a tömítés pótolható, de a lemezfedél eredeti peremkialakítását a benyújtott javaslat alapján módosítani szükséges.

Az újítók javaslatának bevezetésével az olajfolyás megszüntethető, importalkatrész felhasználása szükségtelenné válik, és az ebből adódó kocsiallakások időtartama jelentősen lerövidül.

Világszerte gondot okoz az a veszély, hogy a közúti tartályos járművek sérüléseiből vagy vezetékmeghibásodás következtében ásványi olajféleségek jutnak a csatornarendszerekbe. Ha ez bekövetkezik, akkor a környezetszennyezésen túl fokozott robbanásveszélyt is jelent. Az újítók által javasolt elzárószerkezet az említett veszélyhelyzet megelőzését szolgálja. Hazai anyagokból könnyen előállítható, hermetikusan zár, meghatározott járműveken könnyen elhelyezhető és szállítható. Közúti tartályos járművek sérülése esetén — figyelembe véve az egyedül utazó gépkocsivezető erősen korlátozott lehetőségeit — ez az eszköz adott helyzetben igen nagy segítséget nyújthat. (1. sz. ábra)

34/1980

Gombafejes áttét Na 130—A és Na 87—B csonkkapocsra a mezőgazdasági öntözőrendszerekre való rácsatlakozáshoz:

Csőglei István tű. alez.

Toľna megyei tűzoltó-parancsnokság

40/1980

TÜ—3 típusú gépjárműfecskenők légtelenítőmeghajtásának módosítása:

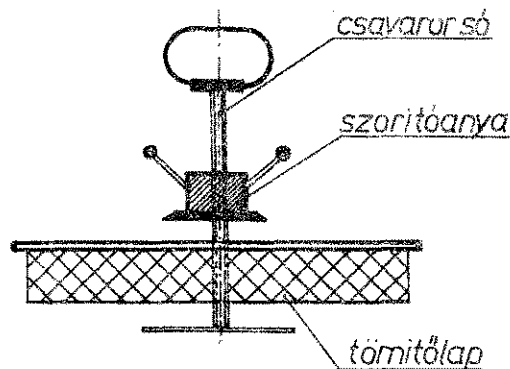
Rózsa Mihály kpa.

Hajdú-Bihar megyei tűzoltó-parancsnokság

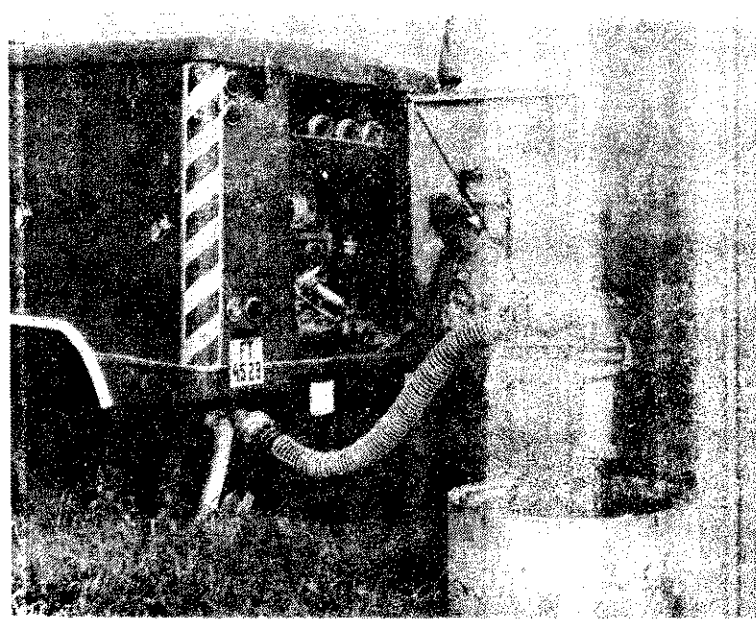
Az újító a mezőgazdasági üzemek területén kiépített öntözőrendszerek ésszerű hasznosítását javasolja tűzvízszerezés céljából. Kazaltűzek, terményszárító berendezésekben és állattartó telepeken keletkező tüzesetek alkalmával a javasolt eszköz gyors vízkivétel lehetőségét biztosít. A különféle áttétek a kereskedelemben beszerezhetők, s az említett célra könnyen kialakíthatók, s a vonulószeréken minimális a málfasúlyuk. Az ajánlott áttéteket különösen az önkéntes és vállalati (gazdasági) tűzoltók alkalmazhatják jó eredménnyel. (1. sz. fénykép)

Nyilvántartási szám:

7/1979

Csatornafedél elzárószerkezet

Az újítás kettős ékszíjhajtást javasol a TŰ—3 típusú gépjármű-fecskendőkbe épített szivattyúrendszer légtelenítőjéhez a gyári bordázott meghajtósíj kiváltására. A javaslat nagy értékű importalkatrész — korlátlanul rendelkezésre álló — hazai gyártmánnyal történő kiváltását teszi lehetővé. A kettős szíjhajtás felszítéséhez szükséges tárcsa és tartókonzoljának felszerelése úgy végezhető el, hogy az nem zárja ki az eredeti (gyári) alkatrészek csereszabátosságát.

49/1981

Sugárcsőidom kürtőkben levő tüzek oltásához:

Csőglei István tű. alez.

Tolna megyei tűzoltó-parancsnokság

A több szintes épületekben keletkezett tűz elsősorban az egyes szinteket összekötő szellőzőkürtőkben, lift- és szemétdobó aknáknak terjed tovább. A kivonuló egységek nehezen tudják elérni sugárcsőveikkel a körkörös és egyenletes vízszórást, ezért beavatkozásuk következtében jelentős vízkár keletkezik, sok esetben pedig a kürtő falának megbontása is elkerülhetetlenné válik. A sugárcső helyére feltett új kiegészítőelem alkalmazásával összefüggő vízfűgöny képezhető. Magasabb nyomásértékeken a víz permeszerűen jelenik meg. A csőidom különösebb karbantartást nem igényel, súlya mindössze 250 gramm. (2. sz. ábra)

26/1981

51/1981

TŰ—1 típusú gépjárműfecskendők szivattyú-mellék meghajtóművének pneumatikus működtetésére történő átalakítása:

Kárász Zoltán tű. őrm.

Gödöllő városi-járásai tűzoltó-parancsnokság és a Mohács városi-járásai tűzoltó-parancsnokság újítókollektívája

Mindkét, azonos témában beérkezett — de eltérő kidolgozású — újítási javaslat a TŰ—1 típus szivattyú-mellék meghajtóművének és tengelykapcsolójának pneumatikus működtetését tűzte ki céljául. A sűrített levegős működtetésű munkahengerek levegősükségletét a kormánylégtartály biztosítja. A mechanikus kapcsolószerkezet helyén egy közös kapcsolótáblán található az egyes körök vezérlésére szolgáló útirányszелеpek. Az egész szivattyúkezelési rendszer a már jól bevált TŰ—2 típusú gépjárműfecskendők azonos funkciókat ellátó sémáját követi; így kezelése egyszerű, működtetésének fizikai erőfeszítésgénye minimális, megfelelő beállítás esetén a tengelykapcsoló működtetése ideálissá válik. A TŰ—1 típusú gépjárműfecskendők felújítása során a kijelölt üzem valamennyi kocsin elvégzi az újítók által javasolt átalakításokat.

33/1980

Eszköz befékezett személygépjárművek kárhelyen történő mozgatásához:

Pázmány Mihály ny. tű. alez.

Szőke Gábor tű. alhdgy.

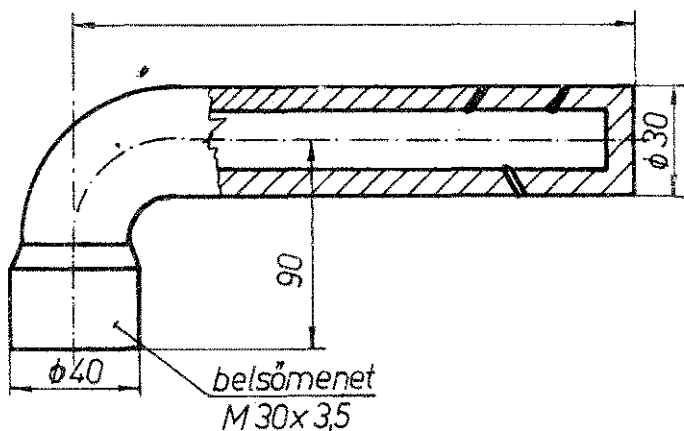
BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság

Nagyobb vidéki városokban (megyeszékhelyeken) és a főváros belső kerületeiben közismertek a parkolási gondok, és a parkoló személygépkocsik megnövekedett darabszáma nagymértékben nehezíti, sőt sokszor akadályozza a kárelhárítás megkezdését. Ez a probléma a tűzcsapokra történő ráálláson túlmenően a szűk belvárosi utcákban pl. a létratelepítés kudarcát is jelentheti. Az újítók által javasolt „csúsztatópapucs” a személygépkocsik négy keréke alá helyezve megfelelő csúszást elősegítő anyag alkalmazásával lényegesen megkönnyíti a befékezett (kormányzárral rögzített) járművek adott helyről történő eltávolítását. Útszennyezési okokból a csúszást elősegítő anyagként ásványi olajszármazék (csapágyzsír) helyett pl. kenőszappan alkalmazása ajánlatos. (3. sz. ábra)

Csányi Iván
tű. fhdyg.

Nyilvántartási szám:

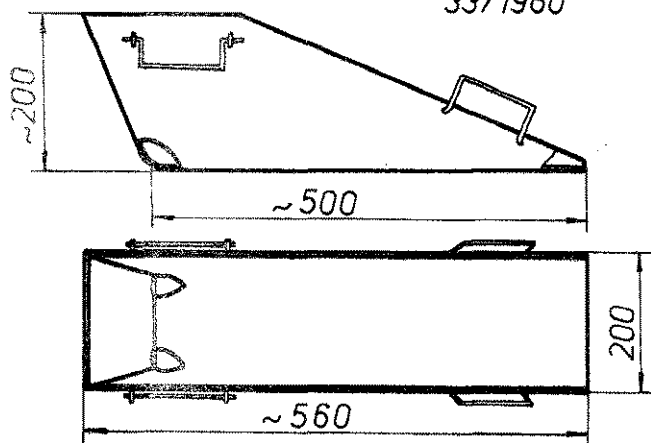
49/1981

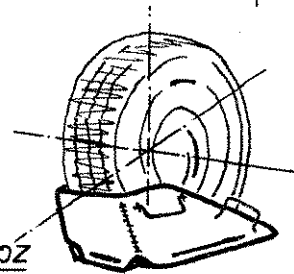
Sugárcsőidom kürtőtűzek oltásához

Nyilvántartási szám:

33/1980

Eszköz befékezett személygépjárművek kárhelyi mozgatásához

Kétéves üzemrendészeti és tűzvédelmi tanfolyamot indított 1979-ben a Könnyűipari Minisztérium. A középfokú képesítést adó oktatáson akkor a könnyűipari vállalatoknál dolgozó 240 szakember kezdte meg tanulmányait. A tanfolyam szervezeti keretét a Könnyűipari Minisztérium Módszertani és Továbbképző Intézete szolgált.

Kétévi szorgalmas tanulás, előadók és hallgatók számára egyaránt sok-sok erőfeszítés hozta meg gyümölcsét november közepén, amikor a záróvizsgákra és az évzáró ünnepélyre került sor az újpesti Duna Művelődési Házban.

Az ünnepség szünetében Béres Kálmánnal, a tanfolyam egyik oktatójával

beszélgettünk, ő egyébként osztályfőnöki teendőket is ellátott a két év alatt, „civilben” pedig a Hazai Fésűsfonó- és Szövőgyár üzembiztonsági osztályvezetője. A tanfolyam érdekességként mondogta el, hogy az üzemrendészeti és tűzvédelmi témákból ugyan komplex előadásokat tartottak a hallgatóknak, a negyedévenkénti számonkéréseket azonban már szakosították.

Ez a módszer hozzásegítette őket, hogy ismereteiket a gyakorlathoz igazíthassák, s a jövőben még könnyebben végezhesék munkájukat. Ez a célkitűzés jellemezte egyébként az egész oktatási időszakot. Két csoportban nyolc osztályba osztották a hallgatókat, mégpedig megközele-

tően iparágak szerint. Minden osztály élére az adott iparág egy-egy jó pedagógiai érzékkel rendelkező szaktekintélye került. Ezáltal sikerült elérni, hogy a foglalkozások alkalmával a szakmai ismereteket gyakorlati tapasztalatokkal fűszerezve sajátíthatták el a hallgatók. Az oktatók különös gondot fordítottak ezenkívül tanulók problémamegoldó készségének fejlesztésére, hiszen már a tananyag összeállításakor is nagyobb súlyt helyeztek az ilyen irányú tudás kibontakoztatására.

Ehhez kapcsolódott az a külön megjelölt feladat, amely szerint az előadóknak gyakorlati példákon keresztül kellett bemutatniuk és megértetniük, hogy az új gazdaságpolitikai viszonyok között, a vállalati önállóság növekedésének időszakában hogyan lehet rugalmasan alkalmazkodni az újszerű üzemrendészeti és tűzvédelmi feladatokhoz. Továbbá hogyan lehet ésszerűbben, de ugyanakkor a biztonság további megőrzésével, jobban végezni a munkát. A kicsoportos foglalkozások, az oktatók szakmai felkészültsége, gyakorlati tapasztalatai, valamint az üzemlátogatások alkalmával szervezett konzultációk mind-mind ezt kívánták elősegíteni.

Konkrét példaként említették a tűzvédelmi szakon végzettek, hogy a megjelenését követően pontosan ebből a szempontból külön és részletesen foglalkoztak az OTSZ-szel. A kétéves munka eredményei között külön is érdemes szólni az oktatók és hallgatók között kialakult szoros kapcsolatáról, melynek igazi előremozdító erejét szintén a gyakorlati munka során lehet majd kamatoztatni.

Az erőfeszítések meghozták eredményüket. A november közepén lezajlott vizsgákon az üzemrendészeti szakvizsgák átlaga 4,3; a tűzvédelmi szakvizsgáké pedig 4,4 lett. Az sem véletlen, hogy a végzettek közül többen kitüntetések és jutalmakat vehettek át eddigi munkájukért, valamint a tanfolyam idején tanúsított szorgalmukért és tanulmányi eredményeikért.

Tátrai Mihály

Már beszámoltunk róla, hogy a Magyar Rádióamatőr-szövetség javaslatára együttműködési megállapodás született az MHSZ, a BM TOP és a MRASZ között, Rádióamatőr Készenléti Szolgálat működtetésére.

Több mint egy év telt el az elhatározás óta. Mint azt a megállapodás is tartalmazza, ennyi idő szükséges ahhoz, hogy áttekinthető legyen egy ilyen kezdeményezés eredményessége, s kirajzolódjanak a további lehetőségek. Ebből a több mint egyéves munkából villantunk fel néhány jellemző részletet.

Az RKSZ szervezésének előkészítése, a szükséges technikai és szervezeti háttér biztosítása után a tagok toborzása 1981 elején — első híradásunk idején — indult meg. Előtte azonban történt valami, ami máris bizonyításra készítette a rádióamatőröket. 1980. december elején a szokatlanul nagy hóesés helyenként katasztrófahelyzetet idézett elő. Ekkor a rádiósok felajánlották, hogy ún. hóügyeleti ké-

szzenlétet látnak el, és így segítenek a rászorulóknak.

Beavatkozásuk szerencsére nem vált szükségessé, a szolgálatban részt vevők mégis rendkívül sok tudnivalóval gazdagodtak, s ennek a későbbi munkák során fontos szerepe volt.

1980 decemberében, a MRASZ elnökségének ülésén már gyakorlati tapasztalatok birtokában készíthették el az RKSZ Ideiglenes Működési Szabályzatát, aminek alapján komolyan nekiláthattak a regisztrált tagok szervezésének. Áprilisban, az RKSZ tagjainak első találkozásán a 78 tagból mintegy 20. főleg budapesti rádiós vett részt, s adta közre saját elképzelését, munkamódszerét.

Jelenleg a 156 regisztrált tag közül 42-en rendelkeznek mobil, 67-en pedig kézi hordozható berendezésre szóló engedéllyel is. Közülük legtöbben négycsatornás készülékkel forgalmaznak.

A konkrét szolgálatellátás, a bejelentések március 9-én kezdődtek. Elsőként a hármashatár-hegyi átjátszón lehetett be-

jelentkezni a tűzoltókhoz, később a galyatetői, majd a kőrishegy állomás is bekapcsolódott a rendszerbe. Az év folyamán főként kísérleti célból történtek bejelentkezések, de júniusban 4, júliusban már 6 „éles” segélykérés is elhangzott az éterben. Ezek a segélyhívások általában tűzjelzések voltak. Az ilyen rendkívüli események stabil állomásokról is könnyen észlelhetők. Balesetek és egyéb kérések bejelentéséhez viszont a mobil és hordozható állomások a legalkalmasabbak. Ezek száma azonban sajnos kevesebb a szükségesnél.

Ezen igyekezett segíteni a BM TOP, amikor 45 regisztrált tagot látott el Veszprém típusú kárhelyrádióval. Sajnos ezzel csak enyhíteni lehetett a gondokat, megszüntetni azonban nem.

A kezdeti nehézségek ellenére a szolgálatellátás folyamatos. Az eddigi eseményekben történt beavatkozások szakszerűsége biztató. Az RKSZ igazolta létjogosultságát. A további munkához azonban további tennivalók várnak szervezőire és tagjaira egyaránt.

TÉTEM

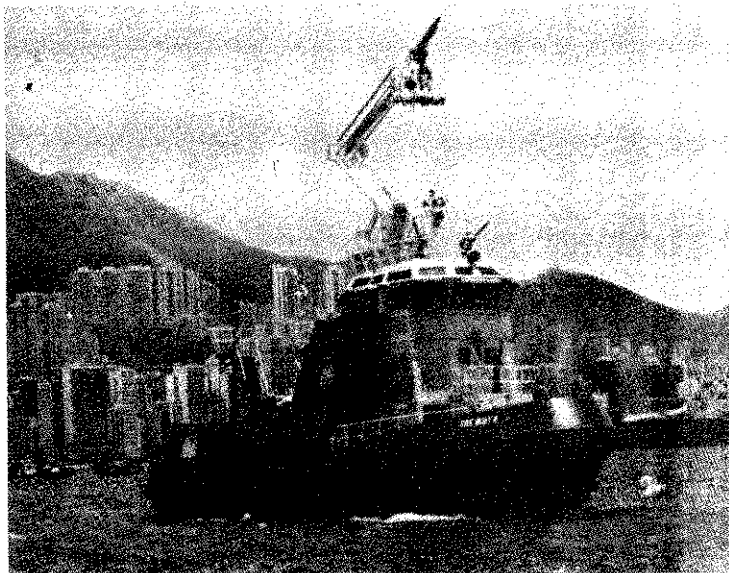
MI ÚJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Hongkong hetedik tűzoltóhajója

Tízmillió dollárba került a képen látható tűzoltóhajó, amely helyi kivitelezésben, de számos külföldi tartozék felhasználásával készült. Néhány jellemző adat: a hajó hossza 35 m, szélessége 8 m. A meghajtást 2 db, egyenként 625 kW teljesítményű Diesel-motor biztosítja. A hajón 3 db kétfokozatú centrifugál szivattyú található. A hajófedélzeten helyezték el a 24 m-es

hidraulikus emelőkosarat, amelyen egy 20,5 m³/perc teljesítményű hab-víz ágyú található. Ezen kívül 3 db együttesen 34 m³/perc teljesítményű hordozható habágyú van a hajón. A hajó habképzőanyag-tartalva 17 m³-es. A 3 db 75 mm-es és a 7 db 100 mm-es átmérőjű vízágyú összesen 27,2 m³ vizet tud a tüzre lövellni percenként.

(Fire)

A tűzoltók drámai küzdelme az angol Thorn Electrical Industries spennymoori üzemében keletkezett óriási tűzvésznel.

(Fire)

Digitális szintmérő

A Nové Mesto nad Váhom-ban működő Mechanizálási és Automatizálási kutatóintézetben fejlesztették ki az UDH 2 jelű ultrahangos digitális szintmérőt. Benzín-, kőolaj-, petróleum-, propánbutántartók, illetve a kutak szintjeinek mérésére alkalmas, de mérhető vele olyan más tiszta folyadékok szintje is, amelyek maximális túlnyomása 4 MPa. Az áramköröket tartalmazó szintmérőszekrényhez

tartozó négy mérőszonda a vezérlőpanelen levő gombbal irányítható. A mérőberendezés kimutatja a megfelelő számadatot — az ultrahangos jel kibocsátása és visszaérkezése közötti időmennyiség arányos a szintmagassággal. A szonda a robbanásveszélyes környezetben is alkalmazható. A szintmérő gyártása már megkezdődött.

(Pozarni ochrana)

Az árvizek ellen

A vegyipari termékek felhasználhatók a gáterősítésre, a csatornák és folyók partjainak védelmére, valamint a víztározók építése esetén is. Ilyenkor jó szolgálatot tehetnek a fóliák, illetve műszaki textíliák. Petr Adler mérnök modern technológiát próbált ki Csehszlovákiában a Blanice folyón. Ennek lényege a szer-

teágazó polietilénből készült perforált fólia és a növényzet együttes felhasználása. A fólia erősíti a part lejtőjét, s így védi az árvíz okozta károsodás ellen. Az eredetileg nem túl esztétikus fóliafelületet idővel teljesen ellepi a nyílászáró kifelé hajló vegetáció.

(Poziarník)

Áruház tetejére zuhant egy egymotoros repülőgép

Los Angeles felett összeütközött két egymotoros magánrepülőgép, s ennek következtében az egyik a May üzletközpontra zuhant, beszakítva annak tetejét. A másik gépnek sikerült baj nélkül földet érnie. 19 tűzoltóraj vonult a kárhelyre, ahol a tüzet „Light Water”-rel eloltották. Az üzletközpontból mintegy

ezer embert evakuáltak. A legnagyobb kárt az okozta, hogy a baleset következtében eltörtött egy víznymócsó, és a felső két emeletet a víz elárasztotta. A balesetnél két férfi és egy nő életét vesztette, az épületben keletkezett kár elérte a 3 millió dollárt.

(The Firemens Grapevine)

1982

1

JANUÁR

H	4	11	18	25	
K	5	12	19	26	
Sz	6	13	20	27	
Cs	7	14	21	28	
P	8	15	22	29	
Sz	2	9	16	23	30

2

FEBRUÁR

H	1	8	15	22
K	2	9	16	23
Sz	3	10	17	24
Cs	4	11	18	25
P	5	12	19	26
Sz	6	13	20	27

3

MÁRCIUS

H	1	8	15	22	29
K	2	9	16	23	30
Sz	3	10	17	24	31
Cs	4	11	18	25	
P	5	12	19	26	
Sz	6	13	20	27	

7

JÚLIUS

H	5	12	19	26	
K	6	13	20	27	
Sz	7	14	21	28	
Cs	1	8	15	22	29
P	2	9	16	23	30
Sz	3	10	17	24	31

8

AUGUSZTUS

H	2	9	16	23	30
K	3	10	17	24	31
Sz	4	11	18	25	
Cs	5	12	19	26	
P	6	13	27		
Sz	7	14	21	28	

9

SZEPTEMBER

H	6	13	20	27	
K	7	14	21	28	
Sz	1	8	15	22	29
Cs	2	9	16	23	30
P	3	10	17	24	
Sz	4	11	18	25	

A TÚZVEDELEM FALINAPTÁRA

5

6

RILIS

MAJUS

JÚNIUS

5	19	26
6	13	20 27
7	14	21 28
1	8	15 22 29
2	9	16 23 30
3	10	17 24

H	3	10	17	24	31
K	4	11	18	25	
Sz	5	12	19	26	
Cs	6	13	20	27	
P	7	14	21	28	
Sz	8	15	22	29	

H	7	14	21	28
K	1	8	15	22 29
Sz	2	9	16	23 30
Cs	3	10	17	24
P	4	11	18	25
Sz	5	12	19	26

11

12

ÓBER

NOVEMBER

DECEMBER

4	11	18	25
5	12	19	26
6	13	20	27
7	14	21	28
1	8	15	22 29
2	9	16	23 30

H	1	8	15	22	29
K	2	9	16	23	30
Sz	3	10	17	24	
Cs	4	11	18	25	
P	5	12	19	26	
Sz	6	13	20	27	

H	6	13	20	27
K	7	14	21	28
Sz	1	8	15	22 29
Cs	2	9	16	23 30
P	3	10	17	24 31
Sz	4	11	18	

Búvármerülés egy atomreaktorban

1975-ben kezdte meg működését az NSZK-ban a műszaki egyetem kutatási célokat szolgáló atomreaktora.

Ez egy úgynevezett úszó reaktor, amelynél a reaktormagot egy két részből álló, vízzel töltött, felül nyitott betontartályban helyezték el. A közelmúltban megállapították, hogy a betonszerkezet állaga megromlott, helyrehozatalához célszerű lenne ún. injekciós eljárás alkalmazása. Az egyetem felkérte a müncheni tűzoltóság búváregységét, hogy végezze el az előkészítő munkálatokat, melyek csak teljesen feltöltött tartályban hajthatók végre. A reaktorcsannokba való belépés előtt a búváregység valamennyi tagját dózismérővel szerelték fel. A tartályban egy időben csak egy búvár tartózkodhatott. A búvárruha feltöltése előtt a búvár combjára, karjára és mellére egy filmlapot és egy közvetlenül leolvasható rád-dózismérőt erősítettek. A búvár a lemerülés után alig tíz perc alatt végre is hajtott a feladatát: egy 60 cm széles, polietilén főhából készült csíkot fektetett a betontartályban levő kapu vezetősínjének aljára. Bár a sugárvédelmi szakember szerint a víz sugár-szennyezettsége jelentéktelen volt, a búvárrőtőzők levételkor a legnagyobb gondot arra fordították, hogy a bőrfelület ne érintkezzen a tartályvízzel. A búváron az alábbi sugárdózist mérték: combján 8 mrem, karján 3 mrem, mellén 7 mrem.

Második bevetésre 11 nap múlva került sor, a feladatot ugyanaz a búvár hajtotta végre. Az előző merülésekor lefektetett fóliát kellett kiemelnie és eltávolítania a vezetősínre lerakódott epoxigyantát. Az előkészületek ugyanazok voltak. A búvár 10.56-kor merült le a 9 m mély tartályba, és 11.30 h-kor fejezte be feladatát végrehajítását. Ennél a bevetésnél a búváron a következő sugárdózisokat mérték: combján 0 mrem, karján 1 mrem, mellén 2 mrem. A két merülés alatt felerősített, összesen hat filmlapocska kiértékelése után megállapították, hogy a búvárt 60 mrem sugárszennyezés érte. Felszereléseit megvizsgálták és megállapították, hogy valamennyi enyhén sugárszennyezett. Ami azzal magyarázható, hogy a tartályvízben levő enyhe szennyezettséget a neutronsugárzás aktivizálta.

Kiértékeléskor az illetékesek megállapították, hogy az első merüléskor a búváregység valamennyi tagja látható szorongással végezte munkáját, ami azzal magyarázható, hogy életükben először dolgoztak atomreaktorban, a reaktormag közvetlen közelében.

(Brandschutz)

„Cézár Palotájában” is

A nemzetközi tűzoltósajtó két újabb szállodaégersről közölt részleteket.

Néhány hónappal a Las Vegas-i Grand Hotel leégése után a vele szemben levő „Cézár Palotája” elnevezésű 1736 szobás luxusszállóban csaptak fel a lángok. (Ez a szálló az előző tűz idején még nem nyitotta meg kapuit.)

A tűz külső jegyei sokban emlékeztettek a Grand Hotelben történtekekre. Sűrű füst áramlott ki az ablakokon, az üvegtörmelék valósággal esőként zúdult a járdára; helikopterek mentették az embereket a 13 emeletes épület lapos tetéről, és itt is akadtak olyan fanatikusok, akik a füstben is folytatták a kártyajátékot.

Am ezúttal nem ismétlődött meg a másik két Las Vegas-i szálloda katasztrófája. (Ezekről a novemberi Tűzvédelemben számoltunk be.) A tűzoltók és a szálloda lakói nyugodtabban viselkedtek, és a menekülés meg a beavatkozás is szervezettebb volt. S ami nem kevésbé lényegesnek bizonyult: kifogástalanul működtek az

automatikus jelzőrendszer füstérzékelői.

Körülbelül egy óra kellett a tűz teljes eloltásához. Senki sem vesztette életét. Egy tűzoltót súlyos égési sérülése miatt kórházba kellett szállítani, rajta kívül a szálloda tíz lakója és hat tűzoltó szenvedett könnyebb sérülést.

Röviddel az újabb Las Vegas-i szállodaégers után egy 12 emeletes Los Angeles-i hotelben pusztított a tűz. Ez a szálló a nemzetközi repülőtér tözsomszédságában van.

Az egyik szemtanú szerint lángnyelvek törtek ki az ablakon, s a szomszédos épület falait nyaldosták. Hallani lehetett, amint az emberek segítségért kiáltottak.

50 perccel a riasztás után lokalizálták a tüzet. Heten sérültek meg, és itt is helikoptereket vetettek be mentés céljából.

A városi tűzoltóság egyik vezetője megjegyezte, hogy a Las Vegas-i tapasztalatok sokban segítettek a tűz félszke elleni erőteljes támadás megszervezésében.

A zene varázsa

Tűz keletkezett Bornemouth angol város egyik szállodájában. A vendégek magukra kaptak valamit, s a vészkiáratokon át kimenekültek. Közöttük volt *Henryk Szering*, a híres lengyel hegedűművész is. Ő mindenekelőtt Stradivari hegedűjét mentette.

A tűzterjedés erősödött. A pánikba esett tömeg az épület előtt verődött össze, s ezzel

nemcsak veszélynek tette ki magát, hanem a tűzoltókat is zavarta.

Hirtelen szerenád dallamai csendültek fel. Az emberek megfordultak, és észrevették a távolabb álló művészt, aki nyugodtan játszott a hangszerén. Szering csodálatos játéka megnyugtatta a tömeget. A tüzet pedig gyorsan megfékeztek.

Tűzkárok Svájcban

Az utóbbi húsz esztendő alatt 50 millióról 350 millió svájci frankra emelkedett az éves tűzkár a 41 ezer km²-es területű s kb. hatmillió lakosú or-

szágban. (1 svájci frank kb. 19 forint.)

Évente mintegy 150 jelentős tűz keletkezik Svájcban, méghozzá főként a régi szálloda-épületekben és vállalatoknál.

MI ÚJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

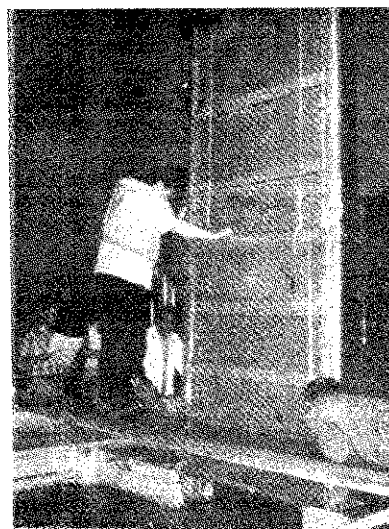

A búvárfelszerelés felerősítése

A búvár lemerülése a feladat végrehajításához

A kiemelt alumínium ajtó

A GTE Központi Tűzbiztonsági Műszaki Bizottságának gyógyszeripari munkacsoportja a Gyógyszeripari Tűzvédelmi Műszaki Tanács közreműködésével a Technika Házában május hó 29-én előadásorozatot rendezett „A tűz- és robbanásveszélyes, valamint mérgező gyógyszeripari hulladékok megsemmisítésével kapcsolatos gondok, problémák” tárgykörében.

Az előadásorozatot a gyógyszeripar dinamikus fejlődésével együtt járó probléma indokolta, nevezetesen az, hogy az egyre növekvő termelés során az előállított termékek mellett — további feldolgozásra alkalmatlan — jelentős mennyiségű melléktermék és hulladékanyag keletkezik. Ezek tömege, tűz- és robbanásveszélyessége, valamint mérgező hatása egyaránt nagy gondot okoz a gyógyszergyáraknak, mivel nincs megoldva a megsemmisítésük.

A megsemmisítendő folyékony anyagok általában mosási célra használt metil-, etil-, izopropil alkoholok, továbbá alifás, aromás, halogénezett szénhidrogének vizes oldatai. A paszta formájú anyagok zömében istmaradékok, szennyviziszapok. A szilárd anyagok göngyölegek, növényi vagy más feldolgozási maradékok, selejtes vagy hulladék gyógyszerek és magasabb olvadáspontú retortamaradványok. A megsemmisítés legcélszerűbb és korszerű módja az elégetés, ehhez azonban a levegőtisztasági törvényben előírt szintet biztosító égetőberendezés szükséges. 900 C° fölélt a szerves vegyületek molekulákra, esetleg kisebb gyökökre bomlanak. Sajnos ilyen korszerű és megfelelő kapacitású modern égetőberendezése a sok-sok kezdeményezés és tervező munka ellenére sincsen még a gyógyszeriparnak.

A VI. ötéves terv a gyógyszeripar kiemelt fejlesztését irányozta elő. Ennek üteme több mint kétszerese az 1985. évi előirányzott ipari növekedésnek. E fejlesztéssel szorosan összefügg, és ezt pozitívan befolyásolná, ha a gyógyszeripari hulladékok elégetésével összefüggő gondok megoldásának műszaki, gazdasági és egyéb elméleti követelményei egyértelművé válnának, s a végrehajtás gyakorlati feltételei is megteremtődnek.

Ennek figyelembevételével a következő javaslatokat tesszük a tűzveszélyes, illetve mérgező gyógyszeripari hulladékok megsemmisítésével összefüggésben.

1. A gyógyszeriparban a folyamatos hulladékmegsemmisítés központi koordináció és anyagi támogatás nélkül nem oldható meg. A felügyeleti szerv kezdeményezése és koordinációja feltétlenül szükséges a gyógyszeripari központi égetőmű megvalósulásához, másrészt ahhoz is, hogy akár országban belüli, akár külföldi kooperációs partnerek bevonásával elkezdődjék a hulladékegítő berendezések hazai gyártása.

2. Célszerű lenne — az Ipari Minisztérium irányításával és a Gyógyszeripari Egyesülés koordinációjával egy olyan iparági szintű biztonságtechnikai, tűz- és környezetvédelmi szakértői munkabizottság létrehozása a gyógyszeriparban, melynek a problémafeltárás és a tanácsadás a fő feladata az Egyesülés igazgató tanácsa részére.

3. Meg kellene vizsgálni a gyógyszeriparban (de más, hasonló tűzveszélyességű iparágakban is) egy központi számítógépes adat-tároló rendszer kialakításának lehetőségét is. A gép tárolja a veszélyes, éghető, robbanó-, mérgező stb. anyagok valamennyi biztonságtechnikai, tűz- és környezetvédelmi előírásait. A folyamatosan fejlesztendő rendszernek anyagokként tartalmaznia kellene például az egyes termékek (anyagok) fizikai, kémiai jellemzőit, tűzvédelmi előírásait, az alkalmazható oltóanyagokat és az oltás előírásait, elfolyás esetén a közbömbösítés módjait, a szállítást, tárolást, manipulálás feltételeit stb.

4. A bevezetésre kerülő gyógyszeripari technológiák az optimális biztonságtechnikai, tűz- és környezetvédelmi előírások mellett tartalmazták a hulladékokra vonatkozó anyagmérlegeket, valamint az úgynevezett „hulladékfaktorok”-at is. A hulladékokra vonatkozó elszámolási kötelezettség ugyanis megakadályozhatná azok ellenőrzés nélküli „eltüntetését”, illetve a környezet ellenőrizhetetlen szennyezését.

5. Az Ipari Minisztérium, az OMF, a Környezetvédelmi Hivatal, valamint a gyógyszergyárak pályázatokat, újítási feladattervek stb. kiírása útján segítsék elő a gyógyszergyártás során keletkező veszélyes hulladékok hasznosítására és megsemmisítésére vonatkozó módszerek, találmányok újítások kidolgozását és megvalósítását.

Dunai Kovács Béla
tű. alez.,
a GTE KTMB titkára

A BM Tudományszervezési Osztály és a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság pályázatot hirdet a kutatóhely középtávú tudományos kutatási tervében szereplő, s a Belügyminisztérium szakszolgálati érdekeit, a belügyi munka színvonalának emelését, eredményességének fokozását szolgáló tudományos kutatási feladatok megoldására.

A pályázat témája:

1. Az építmények közötti tűztávolságok kiszámítására alkalmas eljárás kidolgozása (a tüzek környezetre gyakorolt hatásának meghatározása). Kutatási idő: 2 év.

2. A tűzvédelem területén folyó feltáró, értékelő, elemző munka színvonalának emelése a matematikai statisztika eszközével és módszereivel. Kutatási idő: 2 év.

3. A valószínűségszámítás alkalmazásának esetei, eszközei, módszerei és eredményei a Szovjetunióban folyó tűzmegeelőzési munkában. Kutatási idő: 2 év.

A pályázaton egyéni pályázók, szerzői kollektívák vehetnek részt.

1. A pályázónak témakutatási tervet (témavázlatot) kell készítenie.

A témakutatási terv tartalmazza:

- a választott kutatási téma címét;
- a kutatás megoldására vonatkozó módszert, elképzeléseket;
- a kutatás egyes szakaszainak időpontját;
- a várható dologi és személyi kihatásokat;
- a pályázó személyi adatait, beosztási helyét, beosztását.

A témakutatási tervet 5 példányban kérjük eljuttatni a BM Tudományszervezési Osztályra.

A témakutatási terv (témavázlat) beküldési határideje: 1982. június 30.

Az előírt határidő után érkezett, továbbá az előírásoktól eltérő tartalommal benyújtott pályázatokat (témakutatási terveket) nem vesszük figyelembe. A már benyújtott témakutatási tervet kiegészíteni vagy módosítani nem lehet.

A témakutatási tervek (témavázlatok) megítélésének kritériumai:

- a témavázlat tudományos megalapozottsága;
- a kutatás során alkalmazni kívánt módszerek alkalmassága, tudományosság;
- az elképzelések realitása;
- a kutató (pályázó) személyi alkalmassága, a témával kapcsolatos elméleti jártassága, gyakorlati ismeretei;
- a tervezett dologi kihatások realitása.

E főbb kritériumok érvényesülését az e célra létrehozott szakbizottság bírálja el és tesz javaslatot a pályázat elfogadására vagy elutasítására; a kutatási megbízás odaítélésére. Az azonos témában jelentkező pályázók esetében sor kerülhet közös kutatási megbízás odaítélésére is.

II. A bizottság javaslata alapján az államtitkár, illetőleg az illetékes miniszterhelyettes dönt a kutatási megbízás kiadásáról. Ez biztosítja a pályázaton való részvételt.

A kutatási megbízás pontosan rögzíti a kutató jogállását, a kutatásra biztosított időt, pénzügyi feltételeket.

A kutatással megbízott részére

- szolgálatmentesség, csökkentett munkaidő;
- belföldi és külföldi tanulmányút;
- kutatást segítő konzultáns;
- az ösztönzési alpból anyagi elismerés;
- időleges, 12 hónapig terjedő függetlenítés;
- külső pályázók esetében pályadíj adható (egyéni pályázónak 3000–7000 Ft között, kollektívák esetében 10 000 Ft-ig).

A felsorolt kedvezmények és elismerési módok külön-külön és együttesen is alkalmazhatók.

A kutatótevékenység eredményeként elkészített munkát a kutatási megbízásban meghatározott határidőre 5 példányban kell megküldeni a BM Tudományszervezési Osztály részére.

Az elkészült pályaművek (kutatási eredmények) értékelését 3–5 tagú bizottság végzi el, és készít javaslatot a pályamű elismerésére.

A benyújtott kéziratok megtartásának, illetőleg hasznosításának jogát az érintett kutatóhely és az osztály fenntartja.

A pályázattal kapcsolatos bármilyen kérdésben a BM Tudományszervezési Osztály munkatársai adnak felvilágosítást.

Budapest, 1981. október.

BM Tűzoltóság Országos
Parancsnokság

BM Tudományszervezési
Osztály

Magyar tűzoltóérmek és -jelvények

MINÁROVICS JÁNOS
tű. alez.

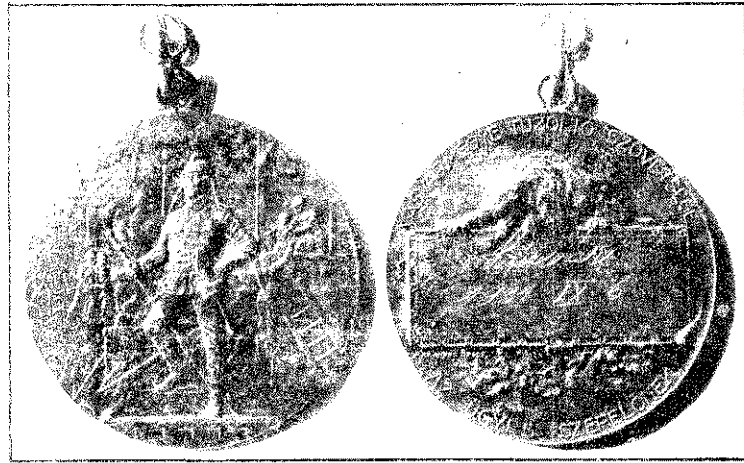

1911-ben a magyar miniszterelnök előterjesztésére a király a tűzoltás és mentés terén kifejtett 25 éves szolgálat elismeréséül „királyi díszérem” bevezetését engedélyezte. Ezt a bronzérmeket

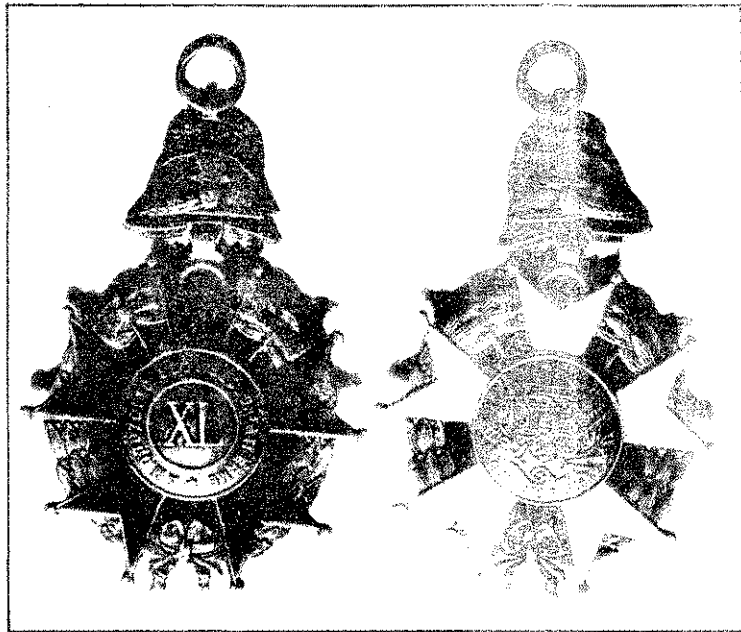

azok kaphatták meg, akiknek érdemes munkásságát a szövetség elismerte. Az érme felirat nélküli. A polgári ruhán viselt piciny (15 mm átmérőjű) változata meglehetősen ritkán fordult elő. (12. ábra)

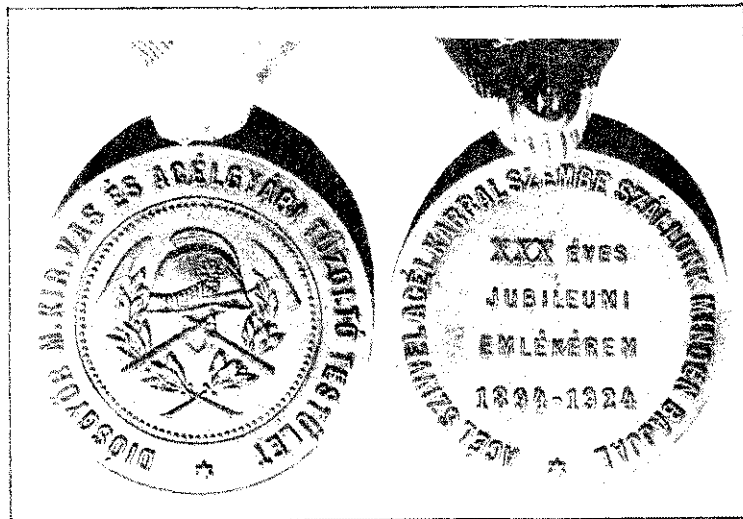
A III. nemzetközi tűzvédelmi kongresszust 1904-ben Budapesten tartották, erre az alkalomra a szövetség újszerű, feltűzős jelvényt készíttetett, a kör alakú rézlapot celluloiddal vonták be. A jelvény közepén a szövetség színes címere látható, amit „III. Nemzetközi Tűzvédelmi Kongresszus Budapest” körirat övez. (14. ábra)

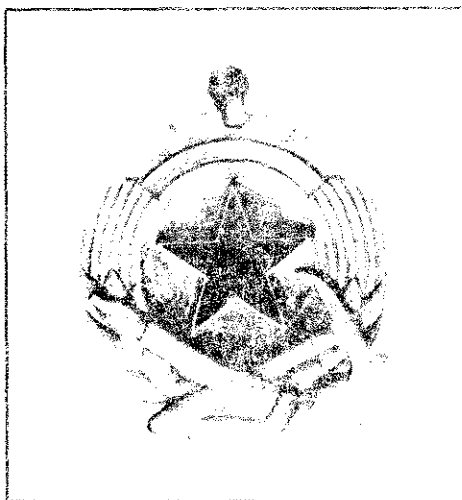
A különféle megyei és járási versenyek alkalmával is verettek érmeket, amiket a versenyzőknek adományoztak. Sőt egyes esetekben a szerelésben kitűntek jutalmazására is adtak érmeket. Közülük csak egyet, a sárvári versenyen 1931-ben adományozottat mutatjuk be. Az érmeket előre úgy verették, hogy középkörön egy sima tábla volt, amire azután bevésték a verseny helyét és időpontját. (15. ábra)

1916-ban 35 és 40 éves szolgálati érmeket is rendszeresített a szövetség. Ezek az érmek is zománcozott kivitelűek, de nem ötágú csillag, hanem 10 ágú máltai kereszt szerű alakzat szerepel rajtuk. A hátoldalon az 1916-os alapítási évszámot tüntették fel. Mivel csak kevesen érték el a 35, illetve 40 éves szolgálati időt, az érme előfordulása is igen ritka, s ez növeli értékét. (13. ábra)

Az üzemi tűzoltóságok is készíttetek emlékérmeket, pl. a diósgyőri Vas- és Acélgár tűzoltótestülete 30 éves jubileumának emlékére. (16. ábra)

A felszabadulás után az első érmek az OTE által készíttetett versenyérmek voltak. 1951-ben a Magyar Népiroztársaság Minisztertanácsa a tűzrendészet terén kifejtett kiemelkedő jó munka és az élet és vagyon tűzvédelmében szerzett érdemek elismerésére alapította a „Tűzrendészeti Érmek” arany, ezüst és bronz fokozatban. Az érmet a belügyminiszter adományozta. Az érme alapja búzakoszorú, ami felül fogaskerékben folytatódik a búzakalászon alul keresztibe tett sugárossó és bontóbalta, közepén piált zománcozott ötágú vörös csillag. Síma hátulján az adományozási évet és az érme sorszámát tüntették fel. (17. ábra)

A Tűzrendészeti Érem 1956-ban új formában jelent meg. Búzakoszorú közepén álló helyzetben piros zománcos lángú fátyla látnató, alul domborművű gépezetes felőlétra. Közepére a piros zománcos csillag szögbeállításával van felerősítve. Hátlapja síma. Arany, ezüst és bronz fokozatban készült. (18. ábra)

„TŰZOLTÓÉRMEK ES JELVÉNYEK” című népszerű kiállítás állított össze a Tűzoltó Múzeum a múzeumi hónap tiszteletére.

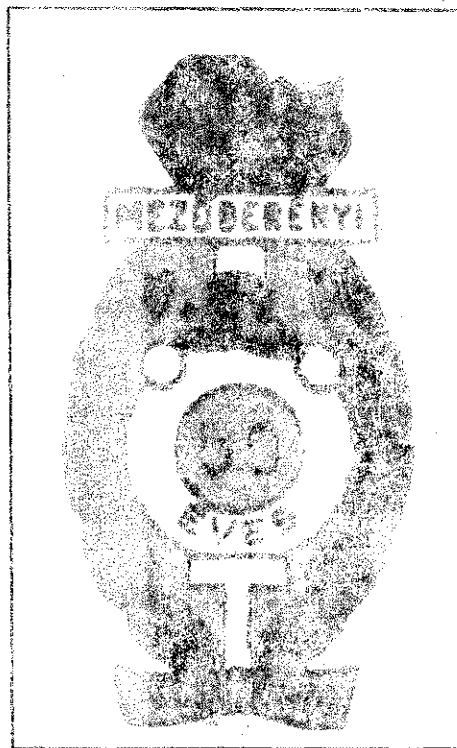
A múzeum fennállása óta gyűjt az érmeket, amik közül az állandó kiállításon csak néhány darab szerepel. Ezúttal mindegy 600 éremből és jelvényből álló válogatást mutattak be gazdag gyűjteményéből.

A tűzoltóságok a tűzoltásban szerzett érdem, valamint a becsülettel letöltött szolgálati idő elismerésére, továbbá a jelentősebb évfordulók és a testület életében előfordult kiemelkedő események emlékére verettek érmek.

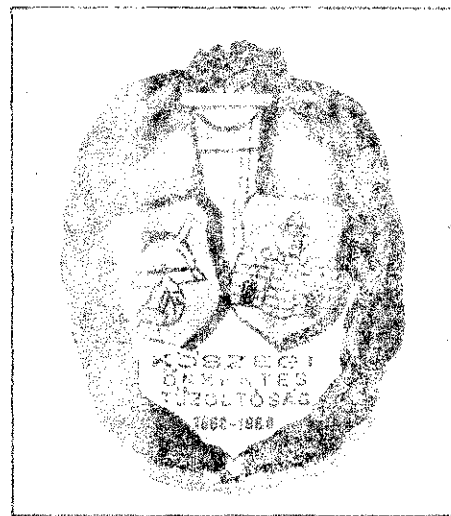
Érdekes színfolt az érmek között a sisakjelvények kollekcója, amihez a remekművű sisakok adnak méltó keretet.

Változatos anyaggal szerepelnek a külföldi tűzoltóérmek is. Ezek között technikailag érdekességként mutatták be egy arany-érem hologramját, amelyet a Műszaki Egyetem Alkalmazott Elektronikai Laboratóriumában készítettek.

A kiállítás szerdán, csütörtökön és pénteken 9-16, vasárnap 9-13 óráig várja az érdeklődőket.

Mezőberény község szép, feltűzős jelvény készítésével emlékezett meg testületének 50 éves jubileumáról. A jelvény zománcozott, babérbúzakoszorú közepén két egymással fehér OT betű látnató, fölötté tűzoltósisak; felül „Mezőberény”, közepén „50 éves”, alul „1832-1982” felirat található. A jelvényt piros zománcos lángnyelv fűzi. (19. ábra)

A községiek testületük 100 éves jubileumának évfordulójára ugyancsak zománcosolt, feltűzős jelvényt készítettek. A jelvény alapját ovális babérbúzakoszorú alkotja, aminél a közepére tűzoltófátylát, attól jobbra a város címerét, balra pedig sisakból és sugárossóból kialakított emblémát helyeztek. Alul fehér zománcos felülettel a felület: „Köszegi önkéntes tűzoltóság 1888-1988.” (20. ábra)

A ma használatos szolgálati és versenyérmeket és egyéb jelvényeket itt nem mutatjuk be, hiszen azokat mindenki ismeri. Összeállításunk inkább a magyar tűzoltóérmékből és jelvényekből.

Napjainkban nálunk csak ritkán készítettek az önkéntes és a vállalati tűzoltóságok emlékérmeket vagy jelvényt, pedig ennek a hagyományunk, amint láttuk, gazdag múltja van hazánkban. Örömmel adnánk hírt egy-egy új éremről lapunk hasábján is. Együttel érre is kérjük olvasóinkat, ha valahol régi érem kerül elő, hívják fel arra a figyelmünket, az érme tulajdonosát pedig kérjük meg, hogy ajánlja fel azt a Tűzoltó Múzeumnak. Szeretnénk elérni, hogy gyűjteményünk magyar része minél teljesebb legyen.

PRÓBAÜZEMELÉSKOR TÖRTÉNT

(Megyei tudósítónktól.)

Október 20-án 21.27-kor Kiss Józsefnek, a szabadegyházi Szeszipari Vállalat portaügyeletese jelentette a sárbogárdi járási rendőrkapitányság ügyeletének, hogy tárolási tűz égnek a vállalati új üzemszézában, a kukoricacukorgyárban. A székesfehérvári városi és járási parancsnokság híradóügyeletese 21.28-kor a helyi tanácsra értesült a tüzesetről.

Németi László tű. zls. szolgálatparancsnok, a vonulás megkezdése előtt II-es riasztást rendelt el, majd vonulás közben III-asra emelte a riasztási fokozatot. A káveset helyszínéhez közeledve intézkedett a létraszer riasztásáról.

Az esethez összesen 9 db gépjárműfecskeendő, 2 db habbalöltő gépjármű és 2 db létraszer riasztása történt. Fentiekben túlmegőndő 21.28-kor riasztották a vállalati tűzoltóságot, akik ZUK gépjárművel 8 fővel 5 perc alatt a helyszínre érkeztek, és 2 db „K” sugárral a tűz oltásába beavatkoztak.

A helyszínre érkező szolgálatparancsnok a vállalati tűzoltóság rajparancsnokával — Rezi László vállalati tű. főm. — közösen felderítést végzett, ezt megelőzően utasítást adott a sárbogárdi 1-es gépjárműfecskeendő beosztottainak a tüzelés előkészítés II-es módozatának végrehajtására. A felderítést követően átvette a tűzoltás vezetését a vállalati rajparancsnoktól a vállalati tűzoltó-

ság által szerelt és működtetett sugarak irányításával bízta meg. A szolgálatparancsnok intézkedett a nem égő silótartályok hűtéséről és a tűz terjedésének megakadályozásáról. Vén József tű. szds., megyei parancsnokhelyettes 22.05-kor, Varga Sándor tű. őrnagy a területileg illetékes sárbogárdi járási parancsnok pedig 22.15-kor érkezett a kárhelyre.

A megyei parancsnokhelyettes a felderítést követően átvette a tűzoltás vezetését, majd 22.07-kor V-ös kiemelt riasztást rendelt el, utasítást adott a székesfehérvári és dunaújvárosi parancsnokság habbalöltő gépjárműveinek és a dunaújvárosi létraszernek a vonultatására. A megyei parancsnokhelyettes vezetési törzset szervezett. Intézkedett tartalék erők képzéséről, a megyei parancsnok és a gyár vezetőinek értesítéséről, továbbá a generálkivitelező osztrák „CONSORTIUM” cég szakembereinek helyszínre rendeléséről.

A tűzoltás vezetésének átvételekor 6 db műanyag tartály palástja és a bennük tárolt anyag égett, 22.17-kor 7, 22.30-kor 8 db E sugár működött. A tüzet 22.51-kor körülhatárolták, de megfékezéséhez — főleg a silók belső terében levő tűzfészekek oltásához — további sugarak bevetése vált szükségessé, ezért Vén szds. 2 db létrasugarat is szereltetett.

Végül is összesen 14 E sugárral 22.58-kor sikerült lefektetíteni a tüzet. Ezzel egyidejűleg a tűzoltásvezető III-as kiemeltre csökkentette a riasztási fokozatot.

A vízszugarak hatékonyan oltották az üvegszállal erősített égő polisztirol tartályok és a granulált takarmány — kukoricamelléktermék — égését. A tűz teljes eloltása október 21-én 10.50-kor fejeződött be, az utómunkálatok pedig 11.46-kor.

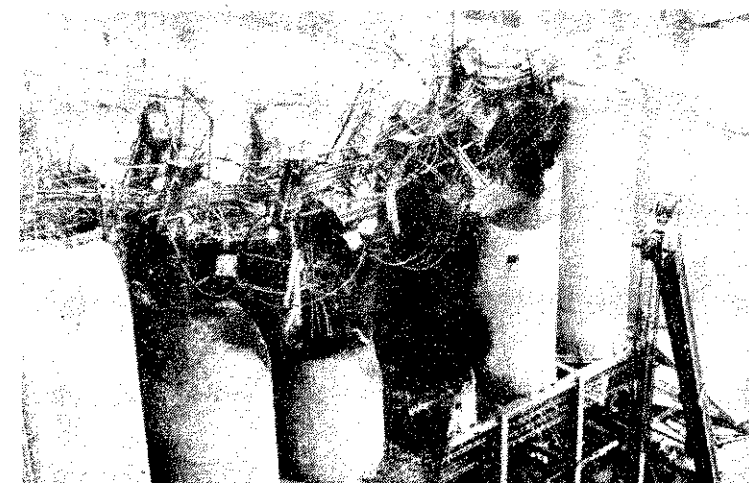
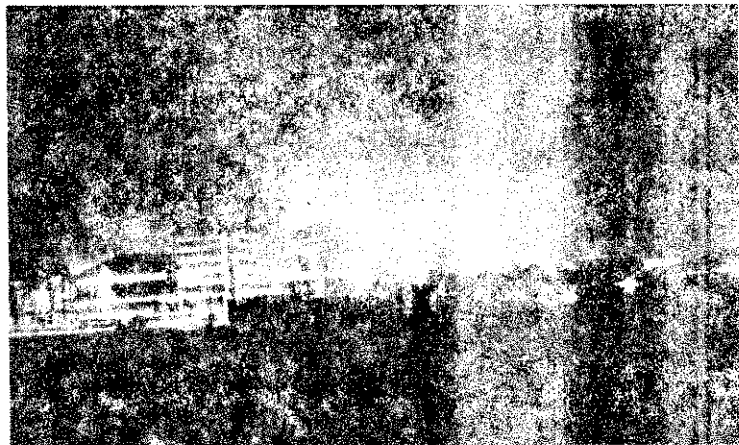
Ez utóbbiak során nem kevés nehézséget okozott a megégett és összeizzott takarmány szétbontása, mivel a silótartályok tetőzete és palástjai megolvadtak. Ezért csak a roncsvágó igénybevételevel sikerült eloltani és kiüríteni a silók belsejében még izzó terményt. Mint megállapították, a tűz az említett vállalat Izocukor- és Szeszgyárának 22 darabból álló — egyenként 100 m³ űrtartalmú, üvegszállal erősített polisztirol alapanyagú — silócsoportjának 48-as számú silójában keletkezett. Ekkor a tartály kb. 50%-ig volt feltöltve. A tartályban levő takarmány a kukoricacukorgyártás során melléktermékként képződő olyan anyag, amelyet betárolás előtt granulálni — pelletálni — kell. Ez a munkafázis még nem eléggé kiforrott, ezért poros granulátum került a tartályba. A tűz konkrét keletkezési okának megállapítása céljából mintát vettek az anyagból, és megküldték a BM. Élelmiszerügyi Technikai Intézetének. A kár már az első becslések szerint is meghaladta a 4 millió forintot, de a vizsgálat jelenlegi állása szerint ennél jóval többre lehet számítani.

Mivel az Izocukorgyár kivitelezését és ún. beüzemelését szerződés alapján az osztrák „CONSORTIUM” cég vezeti, s a tulajdonjog a cég és a megrendelő Szeszipari Vállalat között még nem tisztázódott, a létesítmény használatbavételi engedélyezési eljárása még nem történt meg. A tűz idején próbatüzemelés folyt, ennek megkezdéséről azonban nem értesítették a tűzoltóságot.

Simon György
tű. fhdy.

Az égő silócsoport a késő esti órákban

A 100 köbméteres silótornyok maradványai

Ég a balatonfüredi MÁV-állomás utas-téri peronépületének tetőszerkezete — jelentették november 11-én hajnali 4.59-kor a veszprémi parancsnokság híradóügyeletének. Szinte ezzel egyidejűleg több ugyanilyen tartalmú jelzés érkezett a helyszínről, illetve annak közeléből.

A veszprémi szolgálatparancsnok — helyismerete és a jelzés tartalma alapján — azonnal II-es kiemelt riasztási fokozatot rendelt el. A híradó ügyeletes jelentését követően a városi-járású tűzoltóparancsnok is a helyszínre vonult.

A balatonfüredi rendőrőrstől a megyei rendőr-főkapitányság útján kapott pontosabb jelzésre a megyei parancsnokság ügyelete III-asra módosította a riasztási fokozatot. A megyei parancsnok vonulás közben IV-esre emelte a riasztási fokozatot, miután a veszprémi I-es gépjárműfecsken-dőn helyszínre érkezett szolgálatparancsnok visszajelzésében az egész állomás épületének égését jelentette.

Ennek alapján 8 gépjárműfecsken-dővel és 1 gépezetes tolélétrával 42 tűzoltó vonult a kárhelyre.

Az állami tűzoltóság kérésékor a tűz teljes terjedelmében áttért az utasforgalmi peronépület tetőszerkezetére, továbbá az utasforgalmi rész valamennyi éghető berendezésére.

Heves égés volt az utasellátó sőtésében, továbbá ételkiadó és tálalóhelyiségénél meg az étteremben. A felderítéssel egyidejűleg — Auer János tő. alez. városi-járású parancsnok irányításával — a központi irányítótorony közelében azonnal megkezdődött az oltás a tűz továbbterjedésének megakadályozása céljából. Ekkor a tűz közvetlenül veszélyeztette a toronyban levő forgalmi irodákat, az állomásfőnöki irodát és a többi szolgálati helyiséget, valamint a felső szinteken levő férfi- és női munkásszállást meg a kiszolgáló raktárhelyiségeket. Ezért a tűzoltóegységek már a működés kezdeti időszakában hatékony módon gondoskodtak az erősen veszélyeztetett toronyrész védelméről, az ott kialakuló égés gyors felszámolásáról.

A gyors tűzterjedést elsősorban az utas-téri peronszint könnyűszerkezetes, éghető fődémszerkezete, álmennyezete (poliuretán

szigetelőanyag, níkecell stb.) segítette elő, valamint a tetőszerkezet külső borítása, amelyet kátránypapírral és kátránnyal vontak be. A lecsepegő kátrány meg a viharos, 80—90 km/órás szél is nehezítette a beavatkozást, akárcsak a tetőszerkezetbe beépített égő anyagok, acélszerkezeti elemek, csomópontok, légtechnikai vezetékek meg a fődém szerkezetének alsó alumínium lemez takarása.

Ennek ellenére 8 db E sugár egyidejű működtetésével a tüzet 5.45-re körülhatárolták, 5.57-re pedig eloltották. Így a IV-es riasztásra vonuló székesfehérvári egységeket rádióon visszarendelhetették.

Az utómunkálatok 7.25-kor fejeződtek be. A gyors és szakszerű beavatkozással sikerült megfékezni a még nem égő épületrészek felé veszedelmesen terjedő lángokat. A tűzoltás nem akadályozta a személy- és teherforgalmat, így az állomásépülettől távolabb levő 5-ös és 6-os vágányokon a forgalom zavartalanul folyt.

6.30-kor a megyei rendőr-főkapitányság központi ügyeletvezetőjének utasítására helyszíni szemlebizottság vonult a kárhelyre. A helyszíni szemlebizottság — kiegészülve a tűzvizsgálatot megkezdő megyei tűzoltó-parancsnokság szaktanácsadóival — a Be. 87 § (1)—(2) bekezdés alapján — figyelemmel a Be. 130. § (2) bekezdésére — a helyszíni szemlét halaszthatatlan nyomozati cselekményként megkezdte, és a vizsgálatot 7.00-kor a tűzvédelmi hatóságtól átvette.

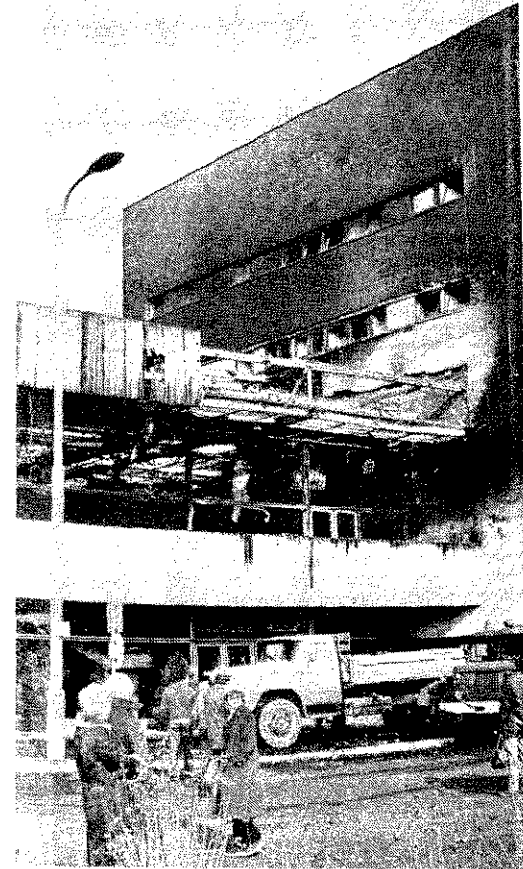
A tűz keletkezési okának, valamint a felelősség kérdésének tisztázására a rendőrség szakértőt rendelt ki.

Az elsődleges megállapítások alapján feltehetően elektromos rövidzárlat okozta a tüzet. A végleges kárösszeg 6 millió Ft.

A tüzeset tapasztalatairól tanulmány készül, ez részletesen értékeli majd a létesítmény megelőző tűzvédelmi helyzetét.

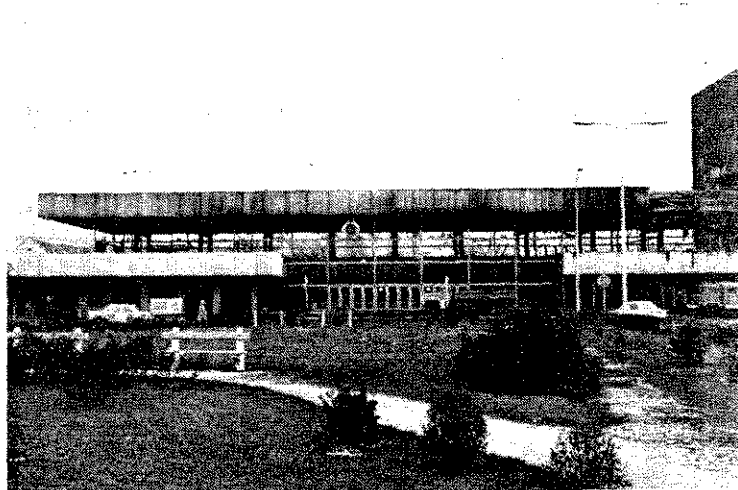
Ezért korai volna levonni még a tanulságokat. Kétségtelen azonban, hogy a közelmúltban épített, sokak által ismert és megcsodált állomásépületet ért jelentős károsodásban éppenséggel nem csekély szerepe volt a tetőhéjazat és a hőszigetelés éghető anyagának.

Ecker Antal
tű. őrgy.

Az állomás toronyépületére is áttért a tűz

Balatonfüred, MÁV-állomás

A kiégett váróterem

Rongálás vagy közveszély okozás?

1980. szeptember 9-én 0.45-kor tűzjelzés érkezett a budapesti parancsnokság hírcözpontjába. Eszerint kigyulladt a nagy-csováci Kossuth Lajos u. 56. sz. — alig egy évvel korábban, jelentős társadalmi segítséggel épült — ABC-áruház. A tűzoltóság kikerkezésekor az áruház egész eladótere már lángban állt, a hő hatására az ablakok üvegei is kitértek.

Gyújtogatás gyanúja merült fel

Már az oltásakor is felfigyeltek rá, hogy a tűz egyidejűleg két különböző helyen keletkezett, és főleg az eladótérben az épület berendezési tárgyain meg az árukészleten terjedt nagy intenzitással. Azt is megállapíthatták, hogy egy akkor még ismeretlen és a gyors terjedést elősegítő — valamilyen vegyi anyag is szerepet játszott a tűz gyors és erőteljes terjedésében. Enélkül erre nem lett volna lehetőség. Bűncselekmény alapos gyanúja miatt — a rendőrség folytatta le a vizsgálatot a tűzoltóság bevonásával. A későbbiek során a rendőrség gyújtogatás gyanúja miatt két személy ellen indított eljárást. A járásbírósa a vádirat, valamint a vádlottak beismerő vallomása alapján a következő tényállást állapította meg az ügyben:

A vádlottak kövel betörték az áruház ablakát, és az így keletkezett résen jutottak be az eladótérbe. Egyikük a raktáron keresztül pénzszerzés céljából bement az irodahelyiségbe, másikuk az eladótérben levő élelmiszerpultot próbálta kinyitni. A nyomok eltüntetésé végett először kiszórták és meggyújtották a szekrényben található összes iratot, majd levettek egy műanyag kannát a vegyi cikkeket tároló polcra, és abban valamilyen gyúlékony vegyszert szétlocsoltak és meggyújtották. A lángok a vegyszer hatására gyorsan belekaptak az áruba. A vádlottak a nagy tűz miatt a behatolás helyén eltávoztak. Rövid idő múlva a tűz nagy erővel égett az áruházban, és az eladótérben a falak meg a vasszerkezetek kivételével szinte minden megsemmisült. Az okozott kár a szakértő megállapítása szerint kb. 3 millió forint volt.

A járásbírósa az I. rendű és a II. rendű vádlott bűnösségét különösen nagy vagyoni hátrányt előidéző közveszély okozás bűntettével, és 2. rendbeli társtettesként, nagyobb értékre, dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás bűntettének kísérletében állapította meg, ezért az I. rendű vádlottat — mint visszaesőt — halmazati büntetésül 7 évi szabadságvesztésre és ugyanilyen időtartamra a közügyektől eltávolításra ítélte, a II. rendű vádlottat pedig halmazati büntetésül 6 évi szabadságvesztésre ítélte, és 6 évre tiltotta a közügyektől.

Fellebbezés folytán az ügy a megyei bíróságra került. A fellebbezés tárgya az volt, hogy a vádlottaknak az ABC-áruház felgyújtásával kapcsolatos cselekménye nem a közveszély okozás bűntettét, hanem a rongálás bűntettét valósítja meg.

A közveszély okozás

A Btk. a közrend elleni bűncselekmények fejezetének 259. §-ában határozza meg a közveszély okozás bűntettét. Eszerint: „Aki gyújtogatással, árvíz okozásával, robbanó-, avagy más anyag vagy

energia pusztító hatásának kiváltásával közveszélyt idéz elő, vagy a közveszély elhárítását vagy következményeinek enyhítését akadályozza, büntetett követ el, és 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.”

Anélkül, hogy a büntető törvénykönyv 259. §-ában meghatározott közveszély okozás bűntettét részleteznék, szükséges felhívni a figyelmet a következőkre:

1. A gyújtogatással is elkövethető a közveszély okozás bűntette, mert arra irányul, hogy e magatartással közveszélyt idézzen elő. Természetes, hogy ezt a közveszélyes helyzetet a gyújtogatáson kívül, robbanó-, sugárzó vagy más anyag, illetve energia pusztító hatásának kiváltásával is elő lehet idézni. (Olyan objektív körülmények létrehozása, mely tüzet vagy robbanást idéz elő.)

2. A törvény a gyújtogatással — hasonlóan a többi felsorolt móddal — kapcsolatos közveszélyes helyzet létrehozását bünteti. Ezeknél a magatartásoknál ugyan is a közveszélyes helyzet súlyosan veszélyezteti a közbiztonságot. A bűncselekmény megvalósulásához nem szükséges a közveszélyes állapot felül egyéb anyag (pl. több ház vagy nagyobb mennyiségű áru) elpusztulásának bekövetkezése. A bűncselekmény megvalósulásának feltétele, hogy a magatartás közveszélyes helyzetet teremtsen. Ebben számos dolognak van meghatározó szerepe. Így pl. a felgyújtott épület építőanyaga, épületszerkezete, tűzállósági fokozata, a tűz terjedésének intenzitása stb., hogy csak néhányat ragadjunk ki a sok közül.

Veszély

A közveszély fogalmának meghatározását — és éppen ez nehezíti meg a minősítést — a törvény a bírói gyakorlatra bízta. A törvény miniszteri indoklása szerint a veszély akkor válik közveszéllyé, ha:

a) nem csupán egy vagy több — de mindenesetre kisszámú meghatározott személy —, hanem egy vagy több meg nem határozott, vagy nagyobb számú meghatározott személyt fenyeget;

b) közveszélyről van szó akkor is, ha a magatartás következtében jelentős értékű dolgok kerülnek veszélybe.

Rongálás

A rongálás törvényi tényállását a Btk. 324. §-a határozza meg. Eszerint: „Aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el.” Anélkül, hogy részleteznék a rongálás törvényi tényállását, csupán annyit kívánunk megjegyezni, hogy a kiszabható büntetés mértéke többek között függ az okozott kár nagyságától. Súlyosabb tehát annak a büntetése, aki különösen nagy kárral járó rongálást követ el. A rongálásnak a vagyontárgy felgyújtása is eszköze lehet. Meg kell jegyezni azonban, hogy a Btk. a rongálás gondatlan alakzatát csak akkor bünteti, ha a vagyontárgy társadalmi vagyon, és az okozott kár jelentős. (Ez az érték jelenleg 100 ezer forint feletti.) Minősített eset, ha a rongálás különösen nagy — 1 millió forint feletti — kárt okozott.

Igen figyelemre méltó, hogy a megyei bíróság állásfoglalásában a közveszély okozás bűntettét elhatárolta a rongálástól. A Legfelsőbb Bíróság által közzétett Bírósági Határozatok 1981. szeptemberi számában 354. sorszámú ezzel kapcsolatban a következők olvashatók:

Közveszély előidézéséről általában akkor van szó, ha a cselekmény előre meg nem határozott személyt vagy jelentős értékű dolgot fenyeget, szemben a rongálással, amelynél meghatározott dologra nézve történik az elkövetés.

A közveszély okozás és a rongálás azonban megjelenési formájában is eltér egymástól. Közveszély az elkövetés módjával szorosan összefüggő, emberi magatartás folytán keletkező olyan állapot, amely a benne rejlő objektív tényezőknél, folyamaton keresztül előre fel sem becsülhető, nagy értékű anyagi javakat megsérüléssel, rongálódással vagy megsemmisüléssel fenyeget.

A törvény a közveszély okozást a rongálás általános fogalmi köréből emelte ki, ezért csak a közveszéllyel nem járó egyéb cselekmények értékelhetők rongálásként.

Az adott esetben gyújtogatás történt, és mintegy 3 millió forint értékű dolog került veszélybe, ugyanis veszélyeztetve volt az eladótérrel közvetlenül határos raktár is.

A vádlottak a nyomok eltüntetése végett gyúlékony anyagot locsoltak szét, szándékuk minél nagyobb tűz okozására irányult. Ez be is következett, és a tűz olyan gyorsan terjedt, hogy a vádlottaknak menekülniük kellett. A veszélyhelyzetet tehát maguk a vádlottak is felismerhették.

Az ítélezési gyakorlatban eddig felmerült esetek során általában a gyújtogatás környékén levő személyek, illetve értékek veszélyeztetése miatt állapíthatták meg ezt a minősítést. Ezen túlmenően azonban a közveszély okozás más elkövetési módjánál is megállapítható. Az adott esetben a felgyújtott áruházban levő értékek nagysága, vagyis a Legfelsőbb Bíróság II. számú Büntető Elvi Döntésében meghatározott különösen nagy érték veszélyeztetése miatt indokolt a közveszély okozás megállapítása. A kifejezés köznapi értelme szerint veszély az a helyzet, állapot vagy lehetőség, amely kárral, bajjal, romlással fenyeget valakit vagy valamit. Különösen így kell ezt értelmezni akkor, amikor a közösségi, társadalmi vagyon kerül veszélybe, méghozzá függetlenül attól, hogy ez a felgyújtott épületben vagy azon kívül van-e elhelyezve.

Végül megállapította a megyei bíróság, hogy az ügyben az I. fokú bíróság helyesen sorolta fel a bűnösségi körülményeket. Megjegyezte, hogy a vádlottak cselekményeinek társadalomra veszélyesége rendkívül magas fokú. A közrend, a vagyonbiztonság és a köznyugalom megóvása érdekében is szigorú büntetés kiszabása indokolt a vádlottakkal és a hasonló jellegű bűncselekmények elkövetőivel szemben.

Ezért figyelembe véve a cselekmény tárgyi súlyát és a vádlottak személyének a társadalomra való veszélyességét, a megyei bíróság helyben hagyta az I. fokú bírósági ítéletet.

Dr. Félix László
ny. t.ú. ezds.

November 3., kedd, 13.37. A 05-ös segélykérő telefonon jelzés érkezik a kecskeméti parancsnokság híradóügyeletére: „Gázrobbanás történt Kecskeméten, a Petőfi Sándor u. 10. sz. lakóépület II. emeletén.” A híradó-ügyeletes kérdésre, hogy: „Van-e élet veszélyben?”, a jelző nem tud választ adni. Az említett időpontban jelzi az esetet URH-rádióan a kecskeméti mentőállomás ügyeletes tisztje is a parancsnokság ügyeletesének.

A jelzés alapján a szolgálatparancsnok I-es kiemelt riasztást rendelt el, s ennek alapján 13.38-kor kivonult a kárhelyre 7—7 fővel Kecskemét 1-es (TÜ—1-es) és 2-es (CSD—710-es) gépjárműfecskeendője, valamint 2 fővel 13.40-kor a kecskeméti (MAGIRUS 44 m-es) gépezetes tololétra.

A helyzetet felmérve a szolgálatparancsnok I-es kiemeltre módosította a riasztási fokozatot, s ennek alapján összesen 11 fővel további két gépjárműfecskeendő vonult a kárhelyre. A felderítést követően a tűzoltást vezető szolgálatparancsnok háttérparancsnokot és szakaszparancsnokot jelelt ki.

A kikerülő egység intenzív lakástűzzel találta magát szembe. A konyha és kishozza ablakán át felcsapó lángok veszélyeztették a felette levő III. emeleti lakást. A nyitott előszobáján keresztül lángok csaptak ki a folyosóra, és az erős füst elárasztotta a lakásokat a lépcsőházzal összekötő zárt üvegezett folyosót, s a lépcsőházon keresztül a füst felhatolt a felsőbb szintekre is.

13.45-kor a TV-vel végzett felderítés után átvettem a tűzoltás vezetését és vezetési törzset alakítottam. A tűzoltásvezető-helyettesi feladatokkal a kecskeméti tűzoltási és szolgálati főhadót bíztam meg, az előző TV a mentési csoport parancsnoka lett, a többi beosztás nem változott.

A kikerkezéskor már folyamatban volt a kilenc sérült elszállítás. A mentők vezető főorvosokkal az élen 6 kocsival vonultak a helyszínre. Az épület nyugati homlokzatánál az égő lakással szemben 1 létrasugár támadta a tüzet. A II. emeleti osztóról szerelt E sugár az égő lakásban meggátolta a tűz átterjedését a nagyszobára és a gyermekszobára. A III. emeleten egy további sugár állt készenlétben a lángoktól közvetlenül veszélyeztetett lakás védelmére. További sugarak szerelésére és bevetésére nem volt szükség, mivel a felderítés megállapította, hogy a földemen keresztül sem felfelé, sem lefelé nem lehetséges a tűzterjedés. A III. emeleten egy idős asszony

Gázrobbanás Kecskeméten

meg egy 5 év körüli kislány menekülési útját zárta el a füst, őket a füst egyidejű eltávolításával a mentési csoport parancsnoka helyezte biztonságba, sérülést nem szenvedtek. Neheztette a felderítést, hogy a lakások többsége zárva volt, a füsttől és lángtól veszélyeztetett 8 lakás ajtaját be kellett feszíteni, csak így lehetett meggyőződni arról, hogy tartózkodnak-e a lakásokban vagy sem. Az összehangolt, szakosított, gyors beavatkozásnak köszönhető, hogy 13.50-kor, körülhatároltuk 14.07-kor lefekettettük és 14.15-kor eloltottuk a tüzet. A nagy erővel érkező rendőrség jelentős segítséget nyújtott a kárfelszámoláshoz. Biztosították a helyszínt és a felnyitott lakásokat, az Országos Mentőszolgálat kecskeméti állomásának dolgozói a vezető főorvos irányításával 3 járművel mindvégig a helyszínen tartózkodtak.

A tűzvizsgálat az alábbiakat állapította meg: Az épület 1976—77-ben épült, egyedi tervezésű, alagútvasalós technológiával készült, monolit vasbeton szerkezetű, 11 szintes. Földszintjén üzletek, közös helyiségek, továbbá elzárható gázmérő és villamoskapcsoló helyiség stb. található. A következő szint az ún. szerelőszint. Az ezt követő 9 szinten összesen 54 lakás van.

Az épület két lépcsőházas, lépcsőházanként 27 lakással (szintenként 3 lakás). A lakásokon belüli válaszfalak gipszperlit válaszfalpanelek, lakásonként 1 db komfort ST. típusú gáztűzhely van a konyhában.

A kigyulladt lakás alapterülete 54 m². Egy nagyszoba loggiával, egy gyerekszoba, mellette konyha, W. C., fürdőszoba és kishozza. Az összes helyiség az előszobából közelíthető meg. A konyha, a W. C. és a fürdőszoba, közös válaszfalban képeztek ki a „szerelőaknát, melyben a függőleges irányú vízvezetékcső, alumínium szellőzőcső és pvc szennyvízcső van elhelyezve, a szerelőakna szintenként nem éghető anyaggal van lezárva.

November 3-án 10.30-kor a lakás tulajdonosa Németh Imre azzal a szándékkal tért haza, hogy öngyilkosságot követ el. Belülről magára zárta a lakás ajtaját, majd a konyhában leszerelte az elzárócsap alatti gáztűzhely fogyasztói vezetékét, s kinyitotta a csapot. Elmondása szerint és a vizsgálat alapján a gáz mintegy 2—2,5 óráig szabadon áramlott. Közvetlen szomszédja

észelve a gázömlést, értesítette a DÉGÁZ kecskeméti ügyeletét. Onnan 13.30 körül három szakember érkezett a helyszínre. Miután a tulajdonos nem engedte be őket, rendőri segítséggel nyitották fel az ajtót. Más ügyből kifolyólag két mentő is az épületben tartózkodott, felkérésre a házmeszterrel együtt ők is bementek a lakásba. A lakás gázcsapját lezárták, majd elsősegélyben akarták részesíteni az illetőt, de ő hirtelen felkattintotta a kezében levő öngyújtót, és annak lángja berobbantotta a gázlevegő koncentrációt. A robbanás és tűz hatására a helyszínen tartózkodó kilenc személy szenvedett különböző fokú sérülést.

Az elkövető néhány nap múlva belehalt sérüléseibe. A robbanás, kiszakította a konyha s a kishozza ablakait, a nagyszoba loggiafalát, továbbá a szemközti lakás ajtaját és ablakait. A szétrepülő üvegcserépek s egyéb anyagok több lakásablakot betörttek, és kárt tettek a környéken tartó gépkocsikban. A tűz- és robbanás okozta összes kár becsült értéke 400 ezer forint.

A robbanás és tűz néhány tanulsága:

1. Több éve kialakult gyakorlat meggyőzően, hogy a híradóügyeleten el van helyezve az összes középmagas, magas épület névjegyzéke, így a riasztási fokozat meghatározása lényegesen gyorsabb.

2. Igen nagy segítséget jelent a megyei ügyelet, a rendőrség és a mentők között közvetlen URH-összeköttetés.

3. Gázömlés jelzésekor feltétlenül szükséges lenne, hogy a gázszolgáltató ügyelete azonnal értesítse a tűzoltóságot is.

4. Védőfelszerelés és egyéb biztonsági intézkedések megtétele nélkül gázzal telt lakásba behatolni életveszélyes, mint ez az eset is bizonyította.

5. A gyors és késedelem nélküli felderítés és beavatkozás ilyen esetekben meghatározó, ennek megfelelően az oxigénes légzőkészülékeket a legénységi fülkében kellene „szabadon” elhelyezni, nem pedig a tárolóládában, így értékes perceket nyerhetnénk.

Írta: Szabó József
tű. szds.

Fényképezte: Nagy Tamás
tű. hdgy.

Az épület keleti homlokzata a robbanás után

A nyílak a gázvezeték végeit mutatják

Zászlóavatás Dunavarsányban

November 6-án nagy esemény történt a dunavarsányi úttörő-tűzoltók életében. Zászlót és nevet kapott a 20 éves múltra visszatekintő raj, amelyik az úttörőgárda kötelékében működik, és 1981. júniusában „Kiváló Raj” kitüntetésben részesült.

A piros selyemzászló egyik oldalán az úttörő-tűzoltók jelvénye látható, és a másikon — Széchenyi István fiának — Széchenyi Ödönnek a neve olvasható. A múlt században ő volt az önkéntestűzoltó-mozgalom egyik kiemelkedő személyisége.

A zászlót — Gábor Imrének, a szülői munkaközösség elnökének a raj munkáját méltató és Széchenyi életútját ismertető szavai után — dr. Kovács Istvánné, a nagyközségi közös tanács vb elnöke mint zászlóanya adta át. Megköszönte az úttörő-tűzoltók munkáját, elismerő szavakkal méltatta a tűzoltóversenyeken elért eredményeiket. A jövőre vonatkozóan, eredményes, jó munkát kívánt, ehhez a nagyközségi közös tanács továbbra is biztosítja az anyagi és erkölcsi feltételeket.

Az ünnepélyen a Pest megyei tűzoltó-parancsnokság képviselői „Kiváló úttörő-tűzoltó” jelvényt adtak át a pajtasoknak. Denke Lukács tű. fhfgy. ráckevei járási parancsnok jutalmat adott át Mekler László tanár, önk. tű. főhadnagynak, az ÜG parancsnokának. A vendégek között volt, Nemoda István Pest megyei úttörőelnök, Ambruska Margit ráckevei járási úttörőelnök, Oláh László tű. fhfgy., a szigetalmi önkéntesek parancsnoka és Vörös Benjáminé, a nagyközségi közös tanács vb-titkára.

Az ünnepély után kötetlen beszélgetésre került sor a vendégek, nevelők és a pajtasok között az úttörőgárda otthonába, ahol a versenyoklevelek, fényképes tablók, érmek és zászlók illusztrálják a dunavarsányi úttörőgárdisták életét.

Az úttörőgárda krónikásai

75 éves a somogyapáti önkéntes- tűzoltóegyesület

Bensőséges ünnepségen emlékeztek meg november 14-én Somogyapáti községben az önkéntes tűzoltóság megalakulásának 75-ik évfordulójáról.

Hogy régóta készültek a jubileum méltó megünneplésére, azt az is példázza, hogy ez év elején hat rajjal neveztek be a járási tűzoltóversenyre, s ezek közül három I. helyezést ért el.

A több fokozatú versenyek szoros küzdelmében női rajuk eljutott az országos döntőbe, s itt II. lett. Az úttörőtűzoltó-szakkörük leányraja ugyancsak derekasan helyt állt, hiszen az úttörő-tűzoltók országos versenyén szintén ezüstérmet szerzett.

Nem volt véletlen tehát, hogy az egyesület ebben az évben jogot nyert arra, hogy egy évig őrizze azt a csapatzászlót, amelyet a Termelőszövetkezetek Területi Szövetsége adományozott a baranyai önkéntes tűzoltó-egyesületnek.

A jubileumon adták át ünnepélyesen ezt a csapatzászlót, amelyet a Mázasszászvári ÖTE képviselői hoztak el, és emlékszalagot kötöttek rá. Az ünnepélyen *Kosteletzky Sándor* tű. ezds., a Baranya megyei tűzoltóság parancsnoka köszöntötte az egyesületet, gratulált az eredményekhez, majd átadta az országos parancsnok ajándékát, valamint dicséret oklevelét az egyesületnek, továbbá külön is elismerést nyújtott át *Bakonyi László* tanácselnöknek, s egyben az egyesület elnökének, *Kismárton János* önk. tű. szds., egyesületi parancsnoknak és *Vitári Jenő* iskolaigazgatónak, az úttörőtűzoltó-szakkör vezetőjének. Az úttörő-tűzoltó-leányraj tagjainak — közöttük *Gál Zsuzsannának* és *Szabó Líviának* — eredményes munkájukért úttörőtűzoltó-jelvényt adott át. *Sztanek Jánosné*, a községi tanács szakigazgatási szervének vezetője — az egyesület titkára — a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatát vehette át munkája elismeréséül.

Dr. Molnár István, a Baranya megyei Tanács V. B. igazgatási osztályának vezetője átadta a csapatzászló-versenymozgalom I. helyezéssel járó 6000 Ft díját és a Baranya megyei Tanács 3000 Ft pénzjutalmát, majd *Keszthelyi Róbert* tű. őrnagy, szigetvári városi-járási parancsnok köszöntötte az egyesület veteránjait, emléklapot adott át nekik, az egyesület női rajának tagjait pedig soron kívüli előléptetésben részesítette. *Farkas János*, a szigetvári járási hivatal einökhelyettese személyi jutalmat adott át eredményesen dolgozó jó néhány önkéntes tűzoltónak.

Az ünnepi megemlékezést a Somogyapáti Általános Iskola irodalmi szakkörének műsora tette még színesebbé.

Hangulatos tűzoltóbállal zárult a program.

Hörnyéki László
tű. ftórm.

Tanácsadó testület alakult

(Megyei tudósítónktól)

A szokásosnál valamivel ünnepélyesebb hangulatban tartották meg a Baranya megyei tűzoltó-parancsnokság nyugalmazott dolgozóinak december 1-i találkozóját.

Az összejövetelen sajnos nem volt teljes létszám, de a több mint tíz évvel ezelőtt és a közelmúltban nyugdíjba vonultak egyaránt megjelentek.

A találkozón a megyei parancsnok és helyettese, valamint csoportvezetők és a személyzeti és tanulmányi főelőadó-képviselők az aktív állományt.

Az elvtársi összejövetelen a belügyminiszter elvtárs parancsának megfelelően megalakították az önkéntes segítők tanácsadó testületét. Nyugdíjasaink jóleső érzéssel szóltak róla, hogy a legfelsőbb vezetés igényt tart a hosszú évek alatt szerzett tapasztalataikra, szaktudásukra és mindannyian felajánlották a segítségüket.

Pfeiffer Márton
tű. szds.

Nyugdíjas tűzoltók találkozója

A Komárom megyei parancsnokság párt-, KISZ- és szakmai vezetése immár hagyományosan ez évben is megrendezte a nyugdíjas tűzoltók találkozóját. A helyszín ezúttal a megyei parancsnokság nagy tanácsterme volt.

A mintegy hatvanöt résztvevőt *Lengyelfi Rudolf* tű. alez., megyei parancsnok köszöntötte, majd rövid tájékoztatást adott a megye tűzvédelmi helyzetéről, valamint a technikai felszerelések fejlődéséről.

Ezt követően laktanyalátogatáson vettek részt a vendégek. A találkozón szociális segílyt is adtak át az arra legjobban rászoruló nyugdíjasoknak.

A találkozón részt vett valamennyi városi, járási és üzemi parancsnok is. A tájékoztató és a laktanyaszemle után a 68 éves *Patos Feri* bácsi mély meghatottsággal szólt arról az óriási fejlődésről, melyet az elmúlt évtizedekben tapasztalt a megye tűzoltóságánál.

Komáromi Lajos
tű. hgy.

NEMZETKÖZI MUNKA-, TŰZ- ÉS EGÉSZSÉGVÉDELMI KONFERENCIA

A KGST Vegyipari Állandó Bizottságának biztonságtechnikai tudományos tanácsa által rendszeresített nemzetközi tanácskozás IX. INTAB '81 (Internationaler Arbeits- und Brandschutz Tagung) konferenciáját a Román Szocialista Köztársaság rendezte.

A különösen megszervezett és ideális légkörű rendezvényre szeptember 14. és 19. között Mamaiában került sor. A konferencián a tagországok képviselőiben — beleértve a házigazdákat is — 150 munka-, tűz- és egészségvédelmi szakember vett részt. A három szekcióban zajló tanácskozás központi kérdése a dolgozókról való elsődleges gondoskodás volt.

Dr. P. Dumitriu, a szervező bizottság elnöke, a román vegyipari minisztérium munka- és tűzvédelmi főosztályának vezetője megnyitó beszédében a vegyipari miniszter üdvözlését és azon meggyőződését tolmácsolta a konferencia résztvevőinek, hogy a vegyipar gyors ütemű fejlesztésének időszakában a korszerű és biztonságos munkakörülmények csak a KGST-országok közötti szoros szakmai, tudományos együttműködéssel a minél szélesebb körű tapasztalatcserékkel valósíthatók meg. Ennek a konferenciának is az információcseré az elsődrendű célja. A konferencia szervező bizottsága ennek szellemében arra törekedett, hogy a szekciók programjának fő mondanivalója a dolgozó ember szocialista humánumból eredő védelme és ezzel kapcsolatban mindazon kutatási, fejlesztési eredmények publikálása, továbbá különféle technikai, szervezési és propagandamegoldások bemutatása legyen, amelyeknek alkalmazásával a vegyiparban továbbfejleszthetők a biztonságos és egészséges munkavégzés feltételei.

A három szekción belül igen sokféle témát vitattak meg, a munka- és tűzvédel-

mi szekcióban általános elveket is érintő előadásokat is tartottak. Az előadások tárgykörének kiválasztása sikeresnek mondható, mert egymást jól kiegészítő témákat vettek fel a programba. Ilyenek voltak például a komplex biztonságtechnikai tevékenységről szóló referátumok, melyek szerencsésen egészítették ki mindhárom fő téma szempontjait, illetve e témák nélkülözhetetlen kapcsolatait.

A tűzvédelmi szekcióban elhangzott előadások, illetve referátumok a magyar vegyiparban is létező gondokat, problémákat is tükrözték. A szekcióban 19 referátum hangzott el, ezek közül három a magyar delegáció részéről. A referátumok egyaránt foglalkoztak tűz megelőzéssel meg az égés kémiai és oltástechnikai kérdéseivel.

A tűz megelőzési témák között nagy szerepet kapott a statikus elektromosság problémaköre, a vizsgálati és védekezési módszerek és eszközök ismertetése; a robbanásveszélyes levegőkeverékek elvezetésével kapcsolatos veszélyek és a megelőzésükhöz szükséges intézkedések, valamint az anti-statikus anyagokkal való ellátás problémái. Több referátum foglalkozott a vegyipari technológiai eljárások robbanásbiztonságára való törekvések szempontjaival, és azzal, hogy e kérdésben a megfelelő műszaki szemléletnek is döntő jelentősége van. Néhány referátum a robbanásveszélyes levegőkeverék elvezetésével kapcsolatos veszélyekkel és a megelőzésre vonatkozó intézkedésekkel, továbbá a levegőgáz, meg a levegőgőz keverék magas nyomáson és hőmérsékleten történő minimális elégetési energiájának meghatározására kidolgozott módszerekkel, készülékekkel foglalkozott. Ez utóbbi referátum a minimális elégetési energia paramétereinek pontos ismeretét a vegyipari készülékek

tervezéséhez szükséges adatok legfontosabbjaként határozta meg.

Az éghetőség szempontjaival foglalkozó témákról beszámoló hangzott el a polimer éghetőségéről és az éghetőség meghatározásának módszereiről, továbbá a szén-tőz keletkezésének és kifejlődésének kérdéseiről; a füstképződés folyamatainak dinamikájáról, meg a lángállóság növelését szolgáló lángvédő bevonatokkal való kísérletekről, továbbá az éghető anyagoktól töltött tartályok védelmét erősítő, nagy lángállóságú hatásos tűzhatároló rendszerekről.

Az oltástechnikai kérdésekről két referátumot is hallhattunk. Az egyik a vegyipari tűzokoltására szolgáló habképző anyagok hatásosságának értékelésére kidolgozott módszerekkel foglalkozott, a másik pedig a korszerű, halogén tartalmú tűzoltó anyagok oltási hatékonyságának és toxicitásának összehasonlító vizsgálatát tárgyalta. Végezetül — és ez főleg a kőolajipari szakemberek érdeklődési körébe tartozott — a kőolaj-desztilláló üzemek tartályparkjainak tűzvédelmi és biztonságtechnikai kérdéseit érintik a szekció rendkívül tanulságos programját. Ez utóbbi téma egy Mamaia közelében létesült és minden tekintetben korszerű, teljesen zárt és automatizált vezérlésű kőolajfrakcionáló kombinátban tett látogatás élményével gazdagította a résztvevőket.

Az ötnapos konferencia záró jegyzőkönyvében a delegációk vezetői köszönetüket fejezték ki a román szervező bizottságnak a kitűnő programért és a mindenre kiterjedő figyelmességükért, s megállapította, hogy a konferencia az előre kitűzött célt elérte. A következő, 1983-ban sorra kerülő X. INTAB konferencia megszervezésére az NDK-t kérték fel.

Nuridsány János

Elismerés a rendért, tisztaságért

A Hazafias Népfront Országos Tanácsa és az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal által meghirdetett országos környezetvédelmi társadalmi akciósorozat programjához a SZOT elnöksége irányelvei alapján csatlakoztak a magyar szakszervezetek. Az akciósorozathoz szorosan kapcsolódik a Budapest Főváros Tanácsa V. B. és a fővárosi társadalmi szervek által meghirdetett „Szép, tiszta, virágos Budapestért” című mozgalom is.

Ezek célkitűzéseit figyelembe véve a Közalkalmazottak Szakszervezetének Budapesti Bizottsága meghirdette a „Rendet, tisztaságot a munkahelyeken” versenymozgalmat.

A mozgalom jelentőségét megértve, a fővárosi parancsnokság párt- és KISZ-szervezeteivel, valamint szakmai vezetőkkel karöltve bizottságunk felhívással fordult a személyi állományhoz, hogy lehetőség szerint mindent tegyenek meg a mozgalom sikere, nem utolsósorban a kellemes munkahelyi környezet kialakítása érdekében.

A verseny értékelésére első ízben a közelmúltban került sor, amikor is a felhívás kibocsátója az élenjáró alapszervezetek munkája elismeréseként SZOT-oklevél odaítéléséről döntött. A Budapesti Bizottság irányítása alá tartozó 207 alapszervezet közül kettő részesült ebben a kitüntetésben, mégpedig a fővárosi tűzoltó-parancsnokság és a Nemzeti Sportuszoda szakszervezeti alapszervei.

A november 25-i parancsnoki értekezleten a Közalkalmazottak Szakszervezete Budapesti Bizottsága nevében Tóth Istváné titkárhelyettes adta át az oklevelet.

Sok sikert és erőt, egészséget kívánt további munkánkhoz.

Hricsovinyi Lajos
szb-titkár

Vetélkedő 16 615 résztvevővel

A Fejér megyei Tanács V. B. kereskedelmi osztálya és a megyei tűzoltó-parancsnokság háromfordulós tűzvédelmi vetélkedőt szervezett, s ezen 16 615 dolgozó vett részt a megye 2000 boltjából.

Az első fordulóban a munkahelyi tűzvédelmi utasítás ismerete volt a feladat. A második forduló a kereskedelmi vállalatok tűzvédelmi bizottsági szervezőik, itt az üzletek legjobb eredményt elért dolgozója szerepelhetett.

A döntőt november 25-én a megyei tanács nagytermében 11 kereskedelmi vállalat 5-5 fős csapatának részvételével tartották meg. A 12 kérdésesopori témája felölelte a kereskedelmi vállalatok legfontosabb tűzvédelmi előírásait, a tűzoltókészülékek ismeretét, valamint megyénk tűzvédelmének történetét.

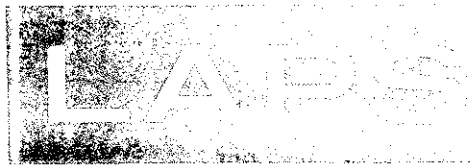
Kellemes meglepetés érte a szervezőket és a zsűrit. Ugyan-is a versenyzők a meghirdetett témák alapos ismerőinek bizonyultak.

A nagyon jó hangulatban megtartott döntőn szoros küzdelemben a Fejér megyei Vendéglátóipari Vállalat szerezte meg a győzelmet. 2. a Bicskei APÉSZ lett. A Fehérvári Áruház csapata pedig 3. helyezést ért el.

A versenyzőkkel együtt izgultak a vállalatok gazdasági vezetői és tűzvédelmi felügyelői is.

Mintegy 120-an jelentek meg az eseményen. A Belkereskedelmi Minisztérium ellátási és biztonsági főosztály részéről dr. Dedk Ferencné, az „Ellenőrzés” című lap szerkesztője és dr. Kozma Zoltánné is megtekintette a színvonalas vetélkedőt.

Császár István
tű. őrg.

A Kereskedelmi Berendezéseket és Gépeket Gyártó Vállalat dolgozóinak lapján „Szolgálat — helytállás” címmel porté jelent meg, amelyből idézzük:

„Lánkecs Andrásnak, az egyes számú gyár dolgozójának a belfigyminiszter a tűzbiztonsági érdeméremmel eztüst fokozatát adományozta.

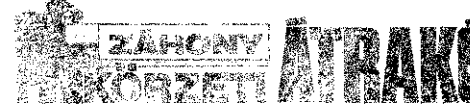
Egy-egy ilyen rövid hírnél természetesen a kérdés — ha bizonyítjuk, ha nem — miért kapta az illető.

Válaszul egyetlen pusztán tény is szolgálhatna: 1973 óta nem volt tűzeset a gyárban.

S aki tudja, hogy mennyi deszka, fűrészpor van a gépek mellett, s az udvaron, ahol hegesztenek, az ezt a fél évtizednyi időt is becsülte tudja.

A kép — s a válasz csak akkor lesz nagy vonalakban teljes, ha a tűzbiztonsági tevékenységek besoroljuk Lánkecs Andrást egyéb kiadatul közé, mert a rendeleti és a polgári védelmi teendők felelőse is ő a gyárban: szélesebb értelemben a társadalmi tulajdon védelmének és megőrzésének közvetlen felelős vezetője.

Ez a rövid beszegzés szerkeázgató munkát takar: társadalmi aktivitás szervezését, képzésüket, több szintű kiképzésüket, gyakorlati tervezését és a végrehajtás vezetését.”

Jobb későn, mint soha, tartja a közmondás. Csakhogy ez számos esetben nem válik be. Jóvátehetően egy bajba jutott megrázkóztat, pusztító tűz esetén féltékeny a védekezésével, vagy elmulasztani felkészít az érdekeltek részéről.

Ez történt, amikor a széles rendező pályaudvaron tartózkodó szerelvény egyik kocsijában tűz keletkezett. Zsákos áru égett, a kocsi is meggyulladt. Viszonylag időben észrevette egy kocsifelirónó. Éberségét és eszelekvését dicsőrejt illeti. Jelentős értéket mentett meg ezzel a tűz pusztításától.

Tudomást szereztek a tűzesetről kellező időben a legilletékesebb középvezetők is. Ám nem gondoskodtak a tűzjelzésről. Csak magyarázkodás van, hogy miért. A tűz észrevételétől a jelzésig, pontosabban a vállalati tűzoltóság személység értesítéséig végül is 33 perc telt el. Hogy nem következett be súlyosabb tűz, az csupán az áru nemétől függött.

A tanulságot le kell vonni. Hiányos az érintetteknek a tűzvédelmi ismeret. Tartalmassá kell tenni azért az előírt óraszámban a tűzvédelmi oktatást.

MŰSZAKI ÉLET

TŰZ-DETEKTOR

A Német Schöner Safety Engineering cég HRD elnevezésű rendszerrel jelent meg a piacon, amellyel sósav és füst detektálásával a tűzveszélyt korán fel lehet tudni. Jóval előbb, mint ahogy egy túlterhelt pvc-szigetelésű vezeték kigyullad, már sósavat fejleszt a felhevített műanyag. A HRD a sósav csekély nyomait (néhány ppm-től kezdve) felfedi. Ezáltal a kezdődő tüzet még idejében észre lehet venni. A pvc-szigetelés felmelegedésekor a sósavképződés jelentős korróziós károkat okozhat a villamos berendezésekben, acél- és betonszerkezetekben is.

A HRD nemcsak a sósavat, hanem a nagyon kis koncentrációjú füst képződését is felfedi.

A HRD mintavevő rendszer a megvédendő tárgyakból vagy területekből folyamatosan leszívja a levegőt és szimmetrikusan elágazó csőhálózatban elhelyezett kis nyílásokon át. A beszívott levegőt analízáló kamrákon vezetik át, amelyek a szétválasztási elv alapján működnek, és az anyagokat igen kis koncentrációban képesek detektálni. Ellenőrzőpontként egy kis nyílás szerepel, amely ugyanolyan nagy volumenű ellenőriz, mint a hagyományos ionizációs füstjelző.

A HRD-detektor körülből 10 ilyen nyílást képes ellátni. Nagy előnye, hogy a radioaktív sugárzás nem terjed szét a felügyelt térben, hanem az acéldetektorokban és az ugyancsak acél ventilátor-szekrényben koncentrációdik. A rendszer megszólalási ideje rövid mivel a beszívott levegő nagyon gyorsan bejut az analízáló kamrákba.

TEXTILELELET

A közelmúltban fejeződött be a Textilfestőgyárban a több hetes tűzvédelmi oktatás. A tanfolyamot alapos felkészülés előzte meg, mind az oktatók, mind az oktatási anyagok előkészítésében. A tanfolyamot alapos felkészülés előzte meg mind az oktatók, mind az oktatási anyagok előkészítésében. A tanfolyam résztvevőit felkészítették arra, hogy a következő három évben a vezetőségük alá tartozó dolgozóknak meg tartalmasabban és eredményesebben tudják megtartani az

évenként ismétlődő és kötelező tűzvédelmi oktatásokat, továbbá napi munkájuk során is hasznosíthatják a tanultakat.

Ízzel egy időben folytak a gyárban a tűzvédelmi szaktanfolyamok is. A fűtők, a hegesztők, gáz- és olajfogyasztó tüzelőberendezések kezelői, „A” és „B” tűzveszélyességi osztályba tartozó tevékenységet végzők és közvetlenül irányítók, a beépített tűzvédelmi berendezések javítását, karbantartását végzők, a vegyi laboratóriumban dolgozók, vegyi anyagkezelők és raktárosok, tűzveszélyes anyagokkal működő hőregizáló gépeken dolgozók szakáganként külön-külön speciális tűzvédelmi oktatásban részesültek.

A III. fokú és speciális tűzvédelmi tanfolyamon összesen 282 dolgozó vett részt, akik tulajdonképpen „igazán” csak az elkövetkezendő időszakban „vizsgáznak” majd a tűzvédelemből. Úgyhogy továbbra is fokozott megelőző tevékenységgel őrzik és megóvják a tűz martalékától a gyári társadalmi tulajdont.

VILÁG PROLETÁRIÁLIS EGYESÜLETÉK!

AZ ÉRSÉNY BÁC-SALMÁSON MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK NAPILAPJA

Bácsalmáson, a Rákóczi utca egyik kis házában él Patocska Sándor, aki nyugdíjaspappal legszebb óráit azzal tölti, hogy lankadatlan szorgalommal gyűjti a nagyközség életével kapcsolatos helytörténeti dokumentumokat. Csillogó szemmel és nagy buzgósággal mutatja kedvenc gyűjteményét. A fényképek, hivatalos okmányok, újságcikkek a bácsalmási tűzoltók történetét fogják át egészen napjainkig. Az egykori és újabb feltételeket szöveges magyarázatokkal látta el. Talán érthetőbbé válik a szenvedély és igyekezet, ha tudjuk, hogy a felszabadulás előtti és utáni tűzoltómunkának hosszú-hosszú évtizedekig a mai rendszerező-feldolgozó is aktív résztvevője volt. Nem feledkezett meg az úttörő tűzoltókról sem.

Örömmel újságolja, hogy a környező községek tűzoltótestületeinek története szintén készen áll, és az utóbbi időben sokan keresték fel anyagért egy-egy környékbeli évforduló alkalmából. Az alaposság és a körültekintés jegyében megkezdte a tűzoltással kapcsolatos törvények felkutatását, a tűzoltás fejlődésének bemutatását.

Összeállította: **Hegedűs Ferenc**

Háztartásokban, műhelyekben, irodákban és hétfélig házakban is használható

A készülék legfontosabb műszaki adatai:

Töltet (oltóanyag):	0,75 kg lángoltó por
Hajtóanyag:	14 bar nyomású nitrogén (N ₂)
Teljesítmény:	kb. 0,15 kg/sec
Teljes súly:	2 kg
Helyszükséglet:	9×14×35 cm
Tartályátmérő:	9 cm

A készülékbe helyezett lángoltó port a vele közvetlenül érintkező, „belenyomott” nitrogén lövelli ki. Az oltóanyag egy gömbcsap megnyitásával a lövőkén keresztül jut el az oltandó közeghez.

A teljes kilövési idő 5–6 másodperc.

Tűzoltáskor a lövökét 2–2,5 méter távolságból kell a tűzre irányítani. A biztosítószeget eltávolítása (kírán-tása) után, a kör függőleges elfordításával a gömbcsap nyílik, a tűzoltás megkezdhető. A könnyebb kezelést, a készülék tartását és tűzre irányítását a test-be épített fogantyú segíti elő.

A készülék a gömbcsap lezárásával, illetve újrainvitásával szakaszosan is működtethető. A készenléti állapotot a levegő összenyomhatóságát hasznosító szellemes megoldású nyomásmérő jelzi. Az üveg alatti buborék nagy nyomás alatt kicsi, de a nyomás csökkentésével nő. Amikor a buborék az üvegen levő kört metszi, akkor a készülék nyomása nem elég a biztonságos üzemeltetéshez. (A készüléket függőlegesen kell tartani!) A működést leíró címke szerint: „a buborékot a kör átmérője nem oszthatja”.

A szabvány a nagyságrendre vonatkozó, úgynevezett „egység tűz” eloltásával határozza meg a tűzoltókészülékek oltási hatásfokát. Az új típusú, eddig nem használt oltóporkeverék ebben a mennyiségben a B 7-es egység tűz eloltására képes, ami a 3 kg-os porraloltó készülékektől megkívánt teljesítmény. Az oltópor nem okoz kárt a befújt felületeken.

Az Elzett Művek az alapjában kedvező piaci fogadtatás alapján felkészült a várhatóan növekvő igények – ezen belül a szervizfeladatok, újratöltés, javítás – teljes mértékű kielégítésére. Egyes kereskedelmi vállalatoknál lehetőség nyílik a készülékek azonnali cseréjére. Így a tulajdonosoknak rövid ideig sem kell nélkülözniük azokat. (X)

A gépkocsi tűzveszélyes üzem, szükség esetén égésének gyors megfékezése nem könnyű feladat.

Hazánkban főleg az elmúlt évtizedben ugrásszerűen megnövekedett a gépkocsiállomány. Ezzel együtt sajnálatosan a gépjárműtüzek száma is. Egyre több gépkocsi-tulajdonos ébredt rá, hogy nehezen megszerzett, nagy értékű járművét akár a szeme láttára is tönkretelheti a „vörös kakas”.

Az országos tűzoltókészülék-szükséglet nagy részét kielégítő Elzett Művek reagált a sürgetőleg jelentkező igényekre, rövid idő alatt kifejlesztette és piacra vitte új termékét, az autó-porraloltókészüléket.

Az elnevezés nem egészen pontos. Igaz ugyan, hogy az új készülék maradéktalanul megfelel a gépkocsik oltókészülékeivel szemben támasztott követelményeknek: kis méret, elhelyezés, hatásfok stb. tekintetében, de alkalmazási területe szélesebb ennél. Eppen alaptulajdonságai miatt ideális a háztartások tűzvédelmére, de műhelyekben, irodákban, hétfélig házakban is célszerűen felhasználható.

A korszerű készülék tűzoltási hatásfoka jóval nagyobb az átlagosnál, ami a kevés alkatrészből álló mechanizmus, az úgynevezett „belenyomott” gázos kivétel és egy új oltópor együttes felhasználásának az eredménye.

ELZETT MŰVEK

Tűzvédelmi rendeltetésű nyomótömlők beszerzése, használat és karbantartása

A belügyminiszter 3/1980. BM számú rendelete alapján a gazdálkodási egységek vezetőjének kell gondoskodnia a létesítmények tűzvédelméhez szükséges nyomótömlőkről.

A szükséges nyomótömlőkről általában az éves beszerzési terv keretében célszerű gondoskodni, de esetenkénti beszerzés is szükségessé válhat. Az LSZV-gyártmányú BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket a MJÁRT, a VASERT és a TEXÉRT kereskedelmi vállalatok hozzák forgalomba.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők TREVIRA védjegyű poliészter filamentumból készülnek. Az elmúlt 20 év hazai és külföldi tapasztalatai egyértelműen bizonyítják a poliészter filamentumok kiváló tulajdonságait az egyéb polimerekkel szemben. A korábbi évtizedekben jelentős mennyiségben forgalomba kerültek polamid és poli-propilén fonalból készült tömlők is. Ezeket a tömlőket az idő előtti öregedés, valamint a nyomás hatására bekövetkező nyúlás jellemzi.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők belső bevonata: az ún. tömlőlélek korábban gumitejből, majd poliuretán fóliából készült, jelenleg természetes és szintetikus gumikeverékből állítják elő. Minősége megfelel a DIN 14811 szabvány követelményeinek is. A mindenkor érvényes magyar tömlőszabvány követelményeit figyelembe véve, a BUDAFLAX védjegyű tömlők üzembiztonság és élettartam tekintetében minden reális igényt kielégítenek. Az LSZV-gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket 20 fm-es tekercsekben, kapcsolva, nyomáspróbázva, műbizonylattal ellátva vagy kapcsolás nélküli árusítják. Műszaki és gazdasági megfontolásokból a kapcsolott tömlők vásárlása előnyösebb. A kapcsolás nélküli tömlőket házilag bekötés, kapcsolás után nyomáspróbázni kell. A próba nyomásértéke ez esetben 24 bar. A házilag bekötést csak szakképzett személy végezheti.

Tömlőgazdálkodás: a gazdasági egység anyagi-technikai intézkedése a szükséges tömlőkészletek biztosításáról.

Nyomótömlő: tűzvédelmi célra készült és a hatályos szabványok követelményeit kielégítő kapcsolott tömlő.

Készletli tömlő: a vonulószerken, valamint a kijelölt készletli helyen bevetésre kész állapotban levő tömlő.

Készletli elhelyezés: a tömlők olyan elhelyezése a vonulószerken e célra kialakított tömlőszekrényben, illetve a tűzcsapszekrényben, amely lehetővé teszi állaguk védelmét.

Védelem nélküli elhelyezés: minden olyan elhelyezési forma, amely veszélyezteti a tömlő állagát.

A készletli tartaléka: az alkalmasszerűen pótlásra (kiegészítésre) szolgáló tömlőkészlet.

Raktári készlet: a készletli helyek (készletli tartalékok) folyamatos kiegészítését szolgáló tömlőkészlet.

Tömlőkapós: a huzamosabb használat, illetve készletben tartás hatására létrejövő szilárdságcsökkenés.

Mechanikai sérülés: a tömlő szilárdságát károsító olyan mechanikai hatások, mint pl. a vágás, csípés, szúrás, kidörzsölés stb.

Vegyi sérülés: a tömlőszövetet vagy a belső bevonatot károsító vegyi anyagok okozta rongálódás.

Hő okozta károsodás: a 24 C-fokos hőmérsékleti átlagot meghaladó tárolási hőmérséklet előidézte öregedési jelenség.

Rágcsálók okozta károsodás: egér, patkány stb. okozta rágások.

Rendeltetészerű használat: a nyomótömlő gyakorlat céljára, tűzoltásra vagy elemi károk elhárítására való igénybevétele.

Élettartam: a tömlő üzembiztos használhatóságának időtartama, amely a bevetések számától is függ.

Tömlőmosás: tömlőmosó gépben, betonpadozaton, vízsúgárral, tömlővályúkban vagy teknőben elvégzett és a mosás fogalmába tartozó tisztítási művelet.

Száritás-csurgatás: a félhosszban vagy teljes hosszúságban felfüggesztett, kívül-belül nedves tömlő szárítása.

Nyomáspróba: az MSZ-02 11-80 ágazati szabvány 2.5 és 4. pontjában előírt vizsgálatok.

Repszétzilárdság: az a legkisebb nyomás, amely a tömlőt a lánca vagy vetülék irányában elszakítja.

Üzemi nyomás: a nyomótömlő-vezetékben üzemszerűen felléphető legnagyobb nyomás.

A nyomótömlő szerkezete: a belső és külső terheléseket viselő szövetszerkezet és a folyadékzáró tömlőlélek (manchon, belső bevonat). A szövetszerkezet lánca- és vetülékirányú fonalelemekből áll. A tömlőlélek folyadék- és gázzáró bevonat, mely lehet: gumi, műgumi, poliuretán stb., elasztomer.

A tömlőtölgűrű (tömlőtögmű) rendeltetése a kapcsolódás tömített-ségének biztosítása. Megléte, épsége, szakszerű beépítése alapvető fontosságú (MSZ 1057/6-77.).

Selejtezés: Hibás, sérült, a tűzoltás zavartalanságát veszélyeztető állapotú tömlők kivonása a használatból.

Az LSZV-gyártmányú tömlőket a szabvány 4.4 pontjában előírtak szerint időszakos nyomáspróba alá kell vonni. E nyomáspróba alkalmával a szükséges karbantartási feladatokat is el kell végezni. Ellenőrizni kell, hogy a vizsgált tömlő megfelel-e a szabvány 4.1-4.3 pontjában foglalt előírásoknak. Ezen túlmenően ellenőrizni szükséges a bekötés minőségét, szilárdságát, a tömlőkapocs és a tömlőtölgűrű állapotát. E esetben, ha a bekötés nem biztonságos, vagy a tömlőkapocs sérült, a tömlőt újra be kell kötni. A bekötést a szabvány 3.1-3.4 pontjában előírtaknak megfelelően kell elvégezni.

A tömlőket legalább évenként egyszer célszerű áttekeresni. A gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy az áttekerés, valamint az ezzel kapcsolatos munkák (leporolás, szellőztetés stb.) növelik a tömlő élettartamát, a huzamos ideig tartó mozdulatlan állapotban hagyott tömlők élettartama viszont rövidül.

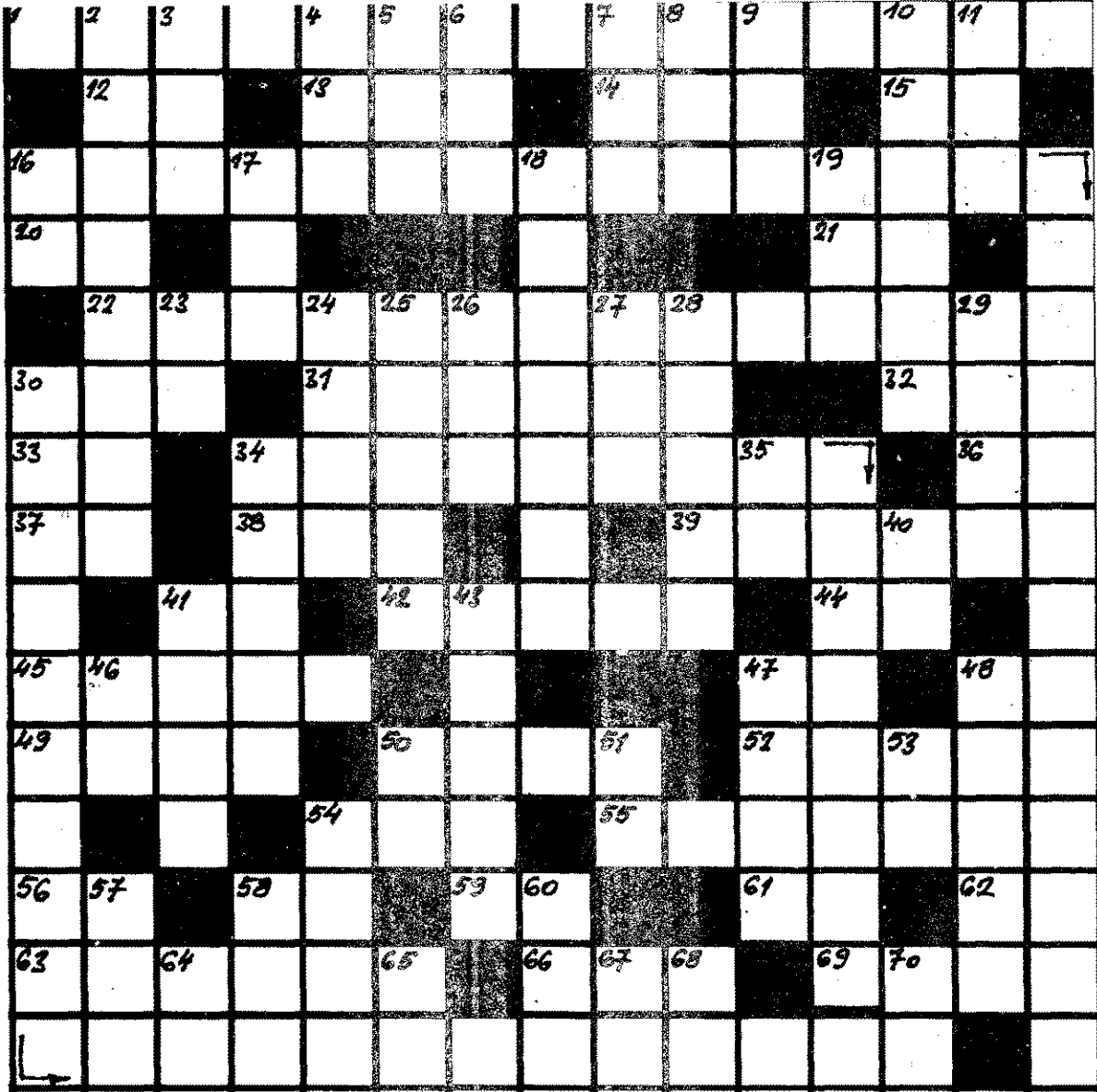
Ugyancsak a tapasztalatok igazolják, hogy az ismételt kíméletes használat növeli, a huzamos ideig tartó mozdulatlan állapot viszont csökkenti az LSZV-gyártmányú nyomótömlők élettartamát.

A huzamosan mozdulatlan állapot, túl száraz vagy túlfűtött helyiségben történő tárolás a belső folyadékzáró réteg (tömlőlélek) élek mentl kirepedését, valamint a tömlőszövet elszíneződését okozza.

A tömlőkarbantartási munkálatok nem igényelnek különösebb képzettséget vagy különleges célszerszámokat.

Ennek ellenére (vállalatoknál, intézményeknél) célszerű, ha ezeket a munkálatokat szakvállalattal végeztetik el. A készletli követelményeit nem kielégítő tömlőt ki kell vonni a használatból és selejtezni szükséges.

KERESZTREJTVÉNY

1. A VÍZSZINTES 22. FOLYTATÁSA (zárt betűk: I, E, E, Á, Ü folyt.: vízsz. 34.).
 12. Tova. 13. Kis erdélyi folyó. 14. Szovjet folyó. 15. Azonos hangzók. 16. EZT A TŰZVÉDELMI ELŐÍRÁST FIGYELEMBE KELL VENNI (zárt betűk: O, Z, V, I; folyt.: függ. 30.). 20. Diplomáciai kocsi egyik betűjele. 21. Görögni kezd! 22. A FÜGGŐLEGES 30. FOLYTATÁSA (zárt betű: T, folyt.: vízsz. 1.). 30. Sí, régi nevé. 31. Finn testápolás. 32. Gyilkolt. 33. Zene azonos hangzói. 34. A VÍZSZINTES 1. FOLYTATÁSA. 36. Egészségügyi röv. 37. Azonosak! 38. Kutyája. 39. Több spanyol király neve. 41. r! 42. Elvégi, befejezi. 44. Közelre mutató szó. 45. Országhatárral teszi. 47. Létezik. 48. Santa ... 49. Levelek összessége a fán. 50. Csomózza. 52. Zsirozod. 54. ... France 55. Eleve. 56. Hoki azonos hangzói. 58. Rangjelző. 59. Középen bead! 61. Fegyverét használja. 62. Kiló mássalhangzói. 63. Cukrászsütemény. 66. Földrengés sújtotta iráni város. 69. Egyik érzékszervünk.

2. Bányászati szó. 3. Feláll! 4. Ebből a földből állítják elő az alumíniumot. 5. Vissza zavaró!! 6. Mint 66. 7. GOV. 8. Hordómérték. 9. Téli hónap röv. 10. Hirtelen megtámadó. 11. Jó a tésztán. 16. Jószívű. 17. Majdnem ráül! 18. Nem tesz éppen okossá. 19. Régi török tiszti rang. 23. Kettőzve: édesség. 24. Férfiruhán sok van. 25. Nem is azzal. 26. ... West, volt filmesillag. 27. Ezen hölgy. 28. Tengeri sellő (ék. hiány). 29. Fosztóképző. 30. A VÍZSZINTES 16. FOLYTATÁSA (zárt betűk: B, Y, M, T, E, R; folyt.: vízsz. 22.). 34. Ez is madár. 35. I! 40. A nagy varázsló. 41. Ész. 43. Ut-törő köszöntés. 46. Pl. a Balaton. 47. Feszít. 48. Becézett férfinév. 50. A szabadba. 51. Régen fegyver, most sporteszköz. 53. Az emberiség fele. 54. ... iacta est, a kocka

el van vetve. 57. Erre szokták a pontot feltenni. 58. Hivatal, németül. 60. Mélyebbre. 64. Lángol. 65. Fél sróf! 67. Régi rómaiak legkisebb pénzeszköze. 68. Tetejére 70. E-vel dunántúli sportegylet röv.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vízsz. 16. és folytatásait.

Beküldési határidő: 1982. február 15.

A megfejtők között könyvtulványokat sorsolunk ki.

K. I.

Könyvtulványnt nyertek:

Bartha László, Budapest; Koós Ferenc Szentendre; Nyíró Dezső, Budapest; Poczok Miklós, Miskolc; Rébék Antal, Budapest; Venczel Győzőné, Pécs.

A nyereményeket postán küldjük el.

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
 Szerkeszti a szerkesztő bizottság.
 Főszerkesztő: SOLTÉSZ TAMÁS tűzoltó főhadnagy.

SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI., Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-380.

Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság

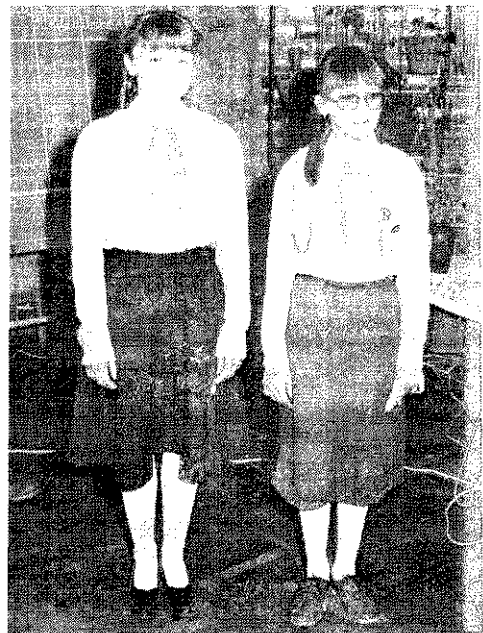
Feladás kiadó: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 42,- Ft. Számlaszám: 235-90 151-1108

82.2543/2-01 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Végő Sándorné vezérigazgató. Levélcím: 1903 Bp. Pf.: 314

HU ISSN 0230-1415

VETÉLKEDŐ

Vas megyében

A szombathelyi úttörők verssel köszöntötték a vetélkedőket

Következnek a szóbeli feladatok

A Szombathelyi Állami Tangazdaság és a Vas megyei tűzoltó-parancsnokság szervezésében, év elejétől háromfordulós tűzvédelmi vetélkedőn mérték össze tudásukat Vas megye mezőgazdasági üzemei. Az állami gazdaságok, termelészövetkezetek és erdészeti üzemek dolgozói előbb házi versenyen, majd járási vetélkedőkön tettek tanúbizonyságot, hogy mennyire sajtóították el a számukra nélkülözhetetlen tudnivalókat.

Az új tűzvédelmi jogszabályok még jobb megismerése érdekében szervezett vetélkedő döntőjét december 19-én tartották meg. A járási

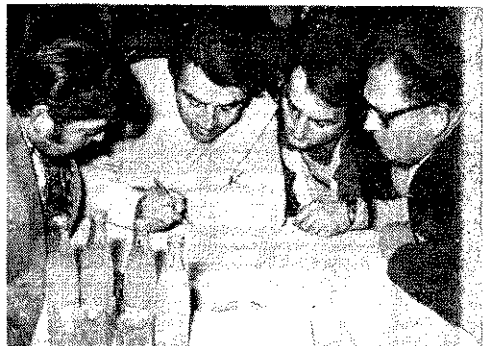
fordulók legjobbjai, 16 négyfős csapat vehetett részt ezen az erőpróban.

Tesztlapok kitöltése, szóbeli kérdések, valamint diaképes rejtvények szerepeltek a megoldandó feladatok között.

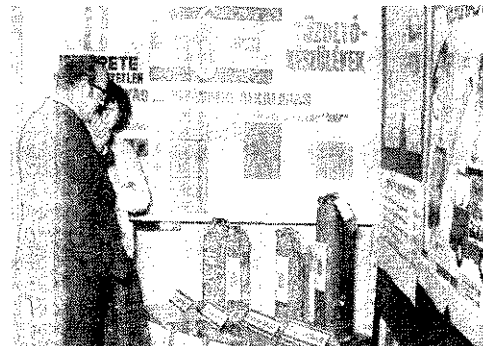
A kitűnően szervezett és jó hangulatban lebonyolított vetélkedő végső győztese a Csepregi Állami Gazdaság csapata lett.

Az eredményhirdetésen a helyezést elért csapatokon és versenyzőkön kívül többen különdíjat, jutalmat és elismerést is kaptak.

Tátrai Mihály

A tesztlapokat is közösen oldották meg

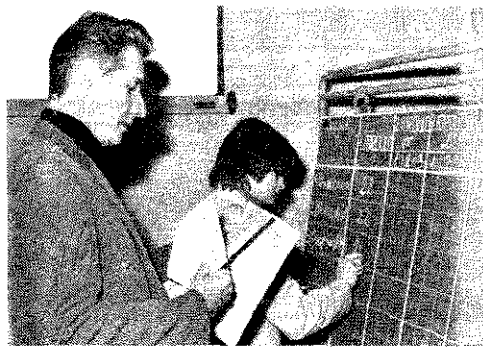

Az sióterben tűzvédelmi kiállítást láthattak a résztvevők

A győztes a Csepregi ÁG csapata lett

A Vas megyei tűzoltó-parancsnokság különdíját a nemesbódi tsz csapata kapta

Az első forduló után

Munkában a zsűri

Gyakorlat Leninvárosban

Képes riportunk
a 8-9. oldalon

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

XXXIV. évfolyam 2. szám / február

IFJÚSÁGI FÓRUM. A Győr-Sopron megyei parancsnok szolgálati parancsnokságban tavaly decemberben tartották meg első ízben a fiatalok tanácskozását, erre a megyei és az öt városi-járási parancsnokság fiataljai is elküldték képviselőjüket. A megyei parancsnokság párt- és szakmai vezetőivel együtt részt vettek a fórumon a városi-járási parancsnokok is.

Szabó Gyula t. alez., megyei parancsnok üdvözölte a megjelenteket, majd ismertették a beszámolót. Ennek első része értékelte a megye tűzvédelmét s a tűzoltási és kérelmhárítási tevékenységet, valamint foglalkozott a fiatal tűzoltók helyzetével. A továbbiakban számba vette a párt- és szakmai vezetők s a fiatalok és idősebbek kapcsolatát és a KISZ-szervezetek tevékenységét. A fiatal hozzászólók szavaiból kicsendült, hogy jövőt, perspektívát látnak a tűzoltóságnál.

Az előterjesztett határozati javaslatot a tanácskozás egyhangúlag elfogadta.

Vitazáró összefoglalójában a megyei parancsnok tájékoztatta a fiatalokat a parancsnokság előtt álló célokról, kérte a párt- és KISZ-tagokat és a KISZ-szervezeteket, tegyenek meg mindent a szolgálati feladatok magasabb szintű ellátásáért, a kitűzött célok eléréseért.

JUBILEUMI UNNEPSÉG NAGYOROSZIBAN. 1981. november 21-én délután ünneplőbe öltözött idős emberek, egyenruhás önkéntes tűzoltók és úttörők gyülekeztek Nagyorosziban, a közös községi tanács disztermében.

Az egyesület 50 éves fennállását ünnepelték a ma is élő alapító tagok, a jelenlegi aktív tűzoltók és az utánpótlást jelentő úttörők. Így találkoztak össze egy helyen, egyszerre a múlt, a jelen és a jövő önkéntes tűzoltói.

A Himnusz elhangzása után az úttörő lányok virággal kedveskedtek a veteránoknak. Arnóczki Mihály területi pártvezetőségi titkár, aki maga is önkéntes tűzoltó, megható szavakkal köszöntötte az egyesület alapító tagjait.

Dr. Windegg Györgyné tanácselnök, az egyesület elnöke ünnepi beszámolója végigkísérte az egyesület útját a megalakulástól napjainkig.

Mint hangoztatta, a felszabadulást követő évtizedek jelentős változást hoztak az egyesület életében. Egyre bővült és korszerűsödött a tűzoltó-felszerelésük. Az anyagi feltételek javulásával együtt a személyi feltételek is kedvezően alakultak. Ma már 44 felnőtt aktív tagjuk mellett 12 fős IG-, 8 fős UG-szakalegységük van. A parancsnok, Szabó Géza önk. t. szds. szakmailag jól képzett, közmegebecsülésnek örvend, aktív közéleti tevékenységet folytat.

Nem feledkeznek meg a társközségek tűzoltóegységeiről sem. Ellátási szintjük azonos a központi egységével. Nagy gondot fordítanak arra, hogy a Zsuk gépjárműhöz egy olyan raj álljon a rendelkezésre, amely bármikor rövid időn belül vonulhat, és eredményesen avatkozik be.

A beszámoló elhangzása után a 82 éves Magyar Sándor alapító tag egyszerű, de szívből jövő szavakkal köszöntö meg, hogy nem feledkeztek meg az alapítókról. Minden közgyűlésre meghívják őket, és így ők is érzékelhetik az egyesület fejlődését.

NYUGALLOMÁNYBA VONULÁS. A felső korhatár elérésevel nyugállományba vonult Jámor Mihály t. őrnagy, a Baranya megyei tűzoltó-parancsnokság technikai-anyag csoportjának vezetője. Jámor elvtárs annak idején a honvédelmi erőt cserélte fel a tűzoltó-egyenruhával. Az 50-es évek végétől kezdve napjainkig részese volt a megye tűzoltósága műszaki és anyagi fejlődésének. A belügyminiszter a „Haza Szolgálatáért Érdemérem” arany fokozatával tüntette ki nyugállományba helyezése alkalmából.

TŰZVÉDELMI KIÁLLÍTÁSOK. A Rákóczi Nyomda tűzvédelmi szervezete kiállítást rendezett az üzem klubhelyiségében. A kiállítási anyag nagy részét a fővárosi tűzoltó-parancsnokság bocsátotta rendelkezésükre. Mintegy 20 tabló foglalkozott a legjelentősebb tűzkeletkezési okokkal, így a dohányzással, elektromossággal, nyílt láng használatával, sugárzó hővel. Külön részben állították ki a tűzjelzéssel, a tűz esetén történő helyes magatartással, valamint a lakóházi tűzzel, gyermekek okozta tüzesetekkel kapcsolatos tudnivalókat. Képeken mutatták be az egy-egy tüzeset után kiégett helyiségeket, berendezéseket, összegegett lakásokat.

A kiállítás alkalmából plakátokat is készítettek. Az üzem dolgozóin kívül más vállalatokat, nyomdákat is meghívtak a kiállításra.

Az üzemi tűzoltó-parancsnokság és a MÁV Záhonyi Üzemigazgatósága közös szervezésében „Tűzvédelem '81” címmel kiállítás volt a közelmúltban Záhony határ menti állomáson. Az ünnepélyes megnyitón részt vett Juhász Lajos t. ezredes, megyei parancsnok, Rigó Zoltán üzemigazgató, Dajka Sándor, az üzemi KISZ-bizottság munkatársa, a főnökségek vezetői és képviselői.

A jól szervezett kiállításból kitűnt, hogy a körzet kollektívája a tűzvédelmi előírások betartásával eredményesen segíti a sokféle áru tűzkármentes továbbítását.

KÖZGYŰLÉS JÁNOSHALMÁN

A jánoshalmi önkéntestűzoltó-egyesület december 18-án tartotta évi értékelő közgyűlését.

Kiss Imre, a Haladás Mgtsz elnöke s egyben az egyesület elnöke köszöntötte a résztvevőket.

Ezt követően Kindla Károlyné titkár számolt be az 1981. évben végzett munkáról. A beszámolóban részletesen ismertette a kiképzési program végrehajtását, értékelte a községben folyó tűzvédelmi felvilágosító munkát, a tagság felkészültségét és beavatkozásait, foglalkozott a járási versenyeken való gyenge szereplés okaival is.

A közgyűlés ezután meghatározta az 1982-es kiképzési év feladatait. Vörös Imre t. örgy., városi-járási parancsnok elismeréssel illette az egyesület tevékenységét, majd szolgálati érdemeket, dicséret okleveleket, pénzjutalmat adott át. Békés Gyula és Sablaher Mihály ezüstkoszorús (40 éves), Bobár János pedig bronzkoszorús (30 éves) Szolgálati Érem kitüntetésben részesült.

A bábolnaiak szerint annál értékesebb a hasznos elképzelés, minél hamarabb valósítják meg.

Dr. Burgert Róbertnek, az itteni világhírű mezőgazdasági kombinát nem kevésbé ismert vezérigazgatójának életpályája azonban azt is tanúsítja, hogy akik ezt a módszert választják, rögs és torlasztóktól sem mentes úton haladnak. S így aki nem akar időt veszteni, az olykor-olykor egy kis kerülőutat kénytelen tenni emiatt.

Am hogy a hasonlatnál maradjunk, a végül is megérdemelt siker sem igazolhatja utólag, ha elmulasztották igénybe venni a segélykérő telefont a bajba jutott kocsik megreparálásához.

Mi tagadás, jó néhány tüzesetük sugallta ezeket a gondolatokat. Több mint négy éve például a tűzvizsgálatra érkezé bizottság hiába kereste a röviddel előbb leégett baromfinevelő maradványait, mert a helyen már vadonatúj épület állott.

A tűzvédelmi hatóság „mellesleg” így szerzett utólagosan tudomást az új telep létezéséről. A kár ugyan nem volt jelentős, ám ha titkolózás helyett segítséget kértek volna a tűzvédelmi hatóságtól, nem kellett volna kétszer építeniük egyet.

De más tüzesetek s némely kirívó szabálytalanságok is adtak olyan visszajelzéseket, hogy a magas színvonalú gazdasági tevékenység itt is jóval korszerűbb tűzvédelmet igényel.

Az Állami Gazdaságok Országos Központja sem nézte tétlenül a fejleményeket. TMT-ülésem kellett beszámolnia a kombinát vezérigazgatójának a tűzvédelmi helyzetről, és ennek során felhívták a figyelmét a mulasztások mielőbbi megszüntetésére.

Így is történt. Eleinte nyílt és tárgyyszerű, hamarosan azonban szívélyes, elvtársi légkörben folytak a tanácskozások. Végül is már csak írásba kellett foglalni az elhangzottakat. Egy olyan okmány rögzíti mindezt, amely meglehetősen szokatlan a tűzvédelmi hatóságok gyakorlatában.

De a többit már mondják el azok, akikre a végrehajtás nem kevés feladata hárul.

Busa János tű. őrgy., megyei parancsnokhelyettes: — **Dr. Burgert Róbert** vezérigazgató és **Lengyel Rudolf** tű. alez., megyei parancsnok együttműködési megállapodást kötöttek 1979 januárjában.

Ennek értelmében a kombinát kötelezte magát a szabálytalanságok felszámolására, a tűzoltóság pedig vállalta, hogy megfelelő segítséget nyújt hozzá.

A megállapodás további két pontja a távlati fejlesztéssel megoldandó tűzvédelmi kérdések közös kimunkálásával összefüggő tennivalókat rögzíti, valamint a kombinátban folyó tűzvédelmi munka hatékonyabbá tételével kapcsolatos feladatokat. A kombinát részéről **dr. Papócsi László** vezérigazgató-helyettesnek, a megyei parancsnokságról pedig nekem kell összehangolnom a programot. Végrehajtásáért az egyes részlegek igazgatói a felelősek.

Az elmúlt években rendszeresen értékeltük a helyzetet, és tapasztalataink lényegében igen kedvezőek voltak.

Halmai József szociális igazgató: — Még csak néhány éve foglalkozom tűzvédelmi ügyekkel — a tűzvédelmi osztályvezető ugyanis az én irányításom alá tartozik —, de a kombinát tűzvédelmi helyzetét régóta ismerem, s az valóban messze alatta maradt az itt folyó gazdasági munka magas színvonalának. Főleg azért, mert a tűzvédelmi szervezet nem volt képes hatékonyan fellépni a szabálysértések ellen, s a dolgozók tűzvédelmi felkészültsége is sok kívánnivalót hagyott maga után. Ráadásul némely vezetőnk afféle bocsánatos bűnnek tartotta, ha itt-ott a gyors munkát gátló tényezőnek minősítették s ezért figyelmen kívül hagytak bizonyos tűzvédelmi előírásokat.

Angyal Ferenc személyében olyan vezetőt neveztünk ki, aki korábban is vezető beosztást töltött be, alaposan ismeri az itteni munkafolyamatokat, s így súlya van a szavának.

Kombinátunk vezetői most már beosztásra való tekintet nélkül felelősségre vonják a szabálytalankodókat. Nem lehet a gazdasági érdekek állítólagos elsőbbségével takarozni, mert beigazolódott, hogy ha idejében vesszük igénybe a „segélykérő telefont”, akkor a segítség sem marad el a tűzoltóság részéről.

Még akkor is, ha az a feladatunk, hogy mire tető alá kerülnek a vagonból kirakott gépek, azonnal termeljenek is, mert máskülönben elveszíthetjük a megrendelőt.

Azt persze jó lelkiismerettel még nem állíthatom, hogy kombinátunk tűzvédelme most már minden tekintetben kifogástalan, de a tűzoltóság segítségével fontoság sorrendben, határidőre és felelős személyek megjelölésével gyorsuló ütemben halad az ún. fehér foltok eltüntetése.

Az ácsi faipari üzem és tojástálcagyár létesítésekor sem okozott zavarokat a többszöri termódosítás, mert ezek tűzvédelmi kihatásairól a tervezők meg a kivitelezők bármikor konzultálhattak a komáromi parancsnokságon.

Csinger Lajos tű. szds., komáromi városi-járási parancsnok: — Az 1978-as állapotokhoz képest szembevethető a javulás. Akkor csupán a legsúlyosabb szabálytalanságok jegyzéke tíz gépelt oldalt tett ki. Ezek zöme a tüzelőberendezések használatával, az üzemanyag-tárolással és olyan szabálytalan elektromos szerelésekkel volt kapcsolatos, amelyek életveszélyesnek bizonyultak. Természetesen a felelősségre vonások sem maradtak el.

A tavaly októberi ellenőrzés során is összeírhattunk jó néhány „hibapontot”. Igaz, jóval kevesebbet és általában kevésbé súlyosakat, mint 1978-ban. Ráadásul ezek tekintélyes hányadát is régről „örökölték”. Az együttműködési megállapodást különben nem tekintjük valamiféle kompromisszumnak. Itt is ugyanazoknak az előírásoknak kell érvényt szerezni, mint bármely más létesítményben. Sőt mi több, bizonyos intézkedések elmulasztásáért legutóbb két szabálysértési eljárást is kezdeményeztünk kombinátbéli dolgozókkal szemben. De azt is rögzíthettük a jegyzőkönyvben, hogy egyre inkább a felelősségerzet és a hozzáértés jellemzi az itteni tűzvédelmi szervezet tevékenységét.

Angyal Ferenc tűzvédelmi osztályvezető: — Miután a legfontosabb kérdésekről már szó esett, annyival szeretném kiegészíteni az elhangzottakat, hogy vállalati tűzoltóságunk is, amelynek **Kozári József** a parancsnoka, mint mondani szokás, egyre inkább felnő a feladataihoz. A CSD 344-es gépjárműfecskendők mellé egy TÚ-1-est is vásárolt a kombinát, a gépkocsivezetők készenléti szolgálatával, valamint kiterjedt URH-hálózatunk segítségével gyors riasztásukat is megszerveztük.

Természetesen nemcsak a kombinát területére vonulnak ki, hanem a községben és annak környékén is gyakran avatkoznak be először. Bábolnán például egy családi házból idejében vitték ki a felrobbant olajkályhát meg a pébepalackot. Az újlöbői telepünkön keletkezett tűznél is hasznosan segítettek az állami egységeket az állatmentésben. Erről a tűzről **Csinger szds.** elvtárs annak idején hosszabb cikkben számolt be a „Tűzvédelem” hasábjain.

Azt is megírta, hogy valamennyi állattartó épületünket tűzészlelő és -jelző berendezéssel láttuk el. Hozzátehetem: drága import helyett saját erőből oldottuk meg a feladatot. A berendezéshez csatlakoztatott klixonok jelzésére veszélyes melegedés vagy tűz esetén a berendezés azonnal elzárja a központi olajkazánt, s természetesen riaszt is. Rendes körülmények között az istállók és ólak hőmérsékletét meg az etetés és itatás folyamatát is méri.

Tavaly télen is akadt egy olyan tüzesetünk, amelynek a sikeres megfékezésében a gyorsan riasztható vállalati tűzoltóság és a célszerűen működő tűzészlelő és -jelző berendezés egyaránt főszerepet játszott.

A berendezés idejében jelzett, ami máskülönben talán lehetetlen lett volna, mert egy-egy gondozó több épületben lát el felügyeletet, a vállalatiak gyorsan kivonultak, átvágták az alumínium tetőt, és E sugarukat egyenesen a kéménybe épített gerendára irányították a vízkár elkerülése céljából.

Még jóformán véget sem ért a beavatkozás, amikor az egyik igazgatóhelyettes már hozta is magával a gondatlan kőművest, és intézkedett azonnali felelősségre vonásáról.

Történelmünk nehéz korszakaiban a haladó gondolkodású munkások és parasztok, a hazafiak mindig fegyvert fogtak, ha a körülmények megkívánták, s életüket nem kímélve becsülettel szolgálták a társadalmi fejlődésért, a jobb, a szebb holnapért folyó harc ügyét. Így volt ez 1919-ben, a dicsőséges Tanácsköztársaság élethalál-küzdelmében, majd a fasizmus elleni harc idején, s így történt 1956-ban, amikor az ellenforradalom véres tobzódását s a nemzetközi imperializmus támadását kellett megfékezni.

25 esztendővel ezelőtt, a Szovjetunió internacionalista segítségével népünk legjobbjai, ügyünk legálthatosabb harcosai győzelmet arattak a külső és belső reakció felett. Ebben a küzdelemben született, s ez a harc formálta a munkásosztály új fegyveres osztály-szervezetét, a munkásorséget.

A lenini normák alapján újjászerveződő párt, ebben a nehéz helyzetben, bizakodva s bizalommal fordult a kommunistákhoz, a munkásokhoz, a parasztokhoz, az értelmiségiekhez, minden tisztességes emberhez.

A párt hívó szavára sok tízezren jelentkeztek a munkásorség soraiba. Az előirányzott létszámot az első napoktól kezdve mindig messze meghaladta az önként jelentkezők száma. Így volt ez az alapítás napjaiban, majd 25 éven keresztül és jelenleg is. A magyar társadalom minden dolgozó osztályának öntudatos képviselői — munkások, parasztok, értelmiségiek, nők és férfiak, fiatalok és idősök tízezrei teljesítenek szolgálatot a munkásorség soraiban. Becsülettel szolgálnak kommunisták és pártönkivüliek, kétkézi és szellemi dolgozók. Beigazolódott, hogy a munkásosztály s dolgozó népünk legjobbjainak felfegyverzése helyes és szükséges politikai lépés volt.

A megalakulás óta eltelt negyedszázadban, szocialista társadalmunkkal együtt maga a munkásorség is jelentősen fejlődött, sok év munkájának eredményeként jól felkészült, politikailag szilárd, fegyelmezett, társadalmi fegyveres testületté vált. A folyamatos fejlődés mellett feladatainak lényege, alapvető politikai és társadalmi hivatása nem változott, tehát hogy védje, óvja, erősítse a nép hatalmát, és szocialista államunk fegyveres erővel s testületeivel együtt biztos támasza legyen a nép ügyének, vívmányai védelmének, és a párt közvetlen vezetésével teljesítse politikai küldetését.

Az évforduló számunkra olyan állomás, amely alkalom a visszatekintésre, az elvégzett munka összegezésére, az új feladatok meghatározására, annak a töretlen politikának a méltatására, amely kivezette az országot az ellenforradalmi zűrzavarból és lehetővé tette 25 év szocialista fejlődését. Szerényen ünnepeljük a néphatalom, a szocializmus védelmében önként, politikai meggyőződésből fegyvert fogó embert, munkásör elvtársainkat.

Együtt ünnepelünk azokkal, akikkel együtt dolgozunk és szolgálunk a hétköznapiokon meg rendkívüli helyzetekben is. Az évfordulón is megtalálják, köszöntik egymást — ugyanúgy mint többi társaink — a tűzoltóság és a határőrség társadalmi és hivatásos állományának tagjai is, felelevenítve az embert, emberi javakat mentő, s a nagyobb katasztrófát megelőző közös helytállás emlékeit.

Pártunk, államunk — a társadalom megbecsülését kifejezve — a napokban köszöntötte testületünket. Egységeink közül a legkiválóbbak zászlaját a Vörös Csillag Érdemrend ékesíti.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága köszöntő levélben többek között a következő gondolatok köteleznek bennünket arra, hogy töretlen, igaz hittel és lelkesedéssel kövessük a jövőben is pártunk útmutatásait, és legjobb tudásunk szerint szolgáljuk népünket, munkásosztályunkat, szocialista hazánkat:

„A munkásorség, amely a népi hatalom védelmében született, és edződött, jól példázza, hogy népünk a bizalomra bizalommal választott.

A munkásorség, szocialista társadalmunk e fontos intézménye az elmúlt negyedszázadban politikailag és erkölcsileg szilárd közösséggé kovácsolódott. Fegyverrel és munkával, érvelő, meggyőző szóval, példamutatóan, fegyelmezetten teljesíti hivatását. Őrzi és ápolja a magyar munkásmozgalom legjobb hagyományait: része van abban, hogy népünk a párt vezetésével az elmúlt negyedszázadban megvédte, megszilárdította és új értékekkel gyarapította történelmi vívmányait. Az önkéntes fegyveres szolgálatot vállalt párttag és pártönkivül munkásörök esküjükhöz híven becsülettel tesznek eleget kötelezettségeiknek. A többi fegyveres testülettel szoros, elvtársi együttműködésben védelmezik szocialista hazánk törvényes rendjét, óvják és gyarapítják társadalmunk közös vívmányait. A közérdekét önzetlenül szolgáló példamutató magatartásukkal méltán vívták ki népünk megbecsülését.”

Nagy Sándor,
az MSZMP Munkásorség Országos
Parancsnoksági Bizottságának titkára

Mindkettőn így jellemezték a munkásorséghez való kötődésük lényegét. S még azt is hozzátették, hogy a munkásörök nagy családjában egyenrangú társ a vállalatvezető, az orvos, az óvónő, a gyári munkás, így azután nem csoda, ha egy városban több százan mondhatják el magukról, hogy összetartoznak.

Ők ketten szorosabban is: Markovics Sándorral és fiával, Lászlóval beszélgettünk, akik a Dunai Vasmű dolgozói, vállalati tűzoltók és a dunaiújvárosi Mező Imre munkásör-zászlóalj tagjai.

Markovics Sándor váll. tű. fhdgy. harminc évvel ezelőtt fiatal házasként érkezett Dunaiújvárosba. A Vasmű felhívására jöttek, mindkettőjüknek munkát, életlehetőséget adott a város. Azóta is a Vasműben dolgoznak, s fiuk, Laci is ide vágyott. De nemcsak a Vasművel, a várossal is egygye kovácsolódott a Markovics család. Az első lépéseket természetesen abban is a családító tette meg.

1958-ban szervezték a Vasmű dolgozói számára a pihenést, ki-

kapcsolódást nyújtó tömegsportot. Ő meg igen jó röplabdás, kézilabdás és asztaliteniszező lévén az elsők között vállalta a szervezést, ami azután a gyárkapun túl, a városi fiatalok, dolgozók közé szóltotta. Így tartott Markovics Sándor KISZ-tagsága egészen 1981-ig — addig töltötte be társadalmi megbízatását a városi KISZ-bizottság irányítása alatt működő helyi Honvédelmi és Sportbizottság vezetőjeként.

S hogy az ő érdeméért is mennyire pezsgett a sportélet a dunaiújvárosi fiatalok körében, azt az akkoriiban a KISZ KB-tól kapott dicséző oklevél, továbbá kitüntetések: az Ifjúsági Érdemérem s a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozata mutatják. A városi tömegsportbizottságnak jelenleg is vezetője, s a legújabb elismerések is méltó helyre kerültek: a testnevelés és sport érdemes, majd kiváló dolgozója lett az utóbbi években.

Természetesen mint vállalati tűzoltó sem kevesebb energiával látja el az ott rábizottakat. Ő a vállalati tűzoltóság pénz-

Nincs különösebb története annak, hogy 25 évvel ezelőtt a munkásorség alapító tagjainak sorába kerültem. Az egészben talán mindössze annyi a rendhagyó, hogy hivatásos tűzoltó létemre lettem egy fegyveres testület tagja is. Persze ez csak a kívülálló számára tűnik furcsának. Mert akik annak idején maguk közé hívtak, valamenynyien tudták, hogy a Belügyminisztériumban, az Országos Tűzoltó-parancsnokságon teljesítek szolgálatot a tűzoltóság szakfolyóiratának főszerkesztőjeként.

Hívtak — mentem. Még eléggé élénken élt bennem az októberi napok emléke akkor, hogy ne kelljen kétszer elmondani a kérést, hogy lépjek az akkor alakuló pesterzsébeti munkásör-zászlóalj kötelékébe. Mindenekelőtt azért vállalkoztam rá szíves-örömmel, miután többségükben itt is azokkal lehettem együtt, akik a legnehezebb napokban a kezdetől tudták, hol a helyük, s a legkritikusabb helyzetekben is bátor helytállást, megingathatatlan szilárdságot tanúsítottak.

Sokuk, koránál fogva apám lehetett volna. Mégis, vagy tán éppen emiatt olyan példásan fegyelmezettek voltak, hogy az más szóval több volt, mint tiszteletet parancsoló magatartás.

Ők vonzottak meg az a fel-

ismerés, hogy nyilván rám is szükség van, ha hívnak. Az újonnan születő szervezetben nem voltak messzemenő terveim, elképzeléseim, hiszen én a tűzoltói hivatás mellett köteleztem el magam. Pártmegbízatásnak, pártmunkának tekintettem csakúgy, mint korábban vagy a későbbi években a propagandistáskodást.

Persze akik két esztendő múltán minden ékesszólásukat latba vetették, hogy lebeszéljenek a munkásörködésről, nem ebből indultak ki, hanem egyfajta összeférhetlenséget emlegettek visszatérő érvként. Nem győztek meg, hiszen indokukat ma sem fogadnám el, mégis engedtem. Mellesleg ma is bánom, hogy végül is feladtam. Egyetlen elégtételelem, hogy a kezdet kezdetén tartozhattam közüjük, szerény részese lehettem kibontakozásuknak, s amikor kiváltam közülük, már erős harci egységtől vehettem búcsút.

Különösen a soroksári szakosztályt sajnáltam otthagyni, mivel ennek a tagjai nőttek hozám leginkább. Nemcsak azért, mert mindvégig közöttük életem, a parancsnokok voltam. Mélységes tiszteletet ébresztett bennem vasfegyelmük,

ügyi és oktatási felelőse. Nemcsak a gyakorlatokon, hanem a versenyeken is mindig jelen van. Igen nagy büszkeséggel emlékezik vissza a vállalatiak egy-egy bravúros szereplésére.

Aki ennyit képes munkahelyéért, városáért vállalni, ahhoz nemhiába fordult 1970-ben a pártszervezet titkára, nem akar-e munkásór lenni, az ellátó rajjban lenne szükség rá. Mosolyogva mondja, akkor öt évet vállalt, amíg nem jön helyette fiatalabb. Már kétszer is eltelt az idő, s nemhogy kimaradt volna, hanem családi utánpótlásról is gondoskodott. Mert közben felnőtt a Laci gyerek, s nem véletlen, hogy már 18 évesen párttag lett, mert már a középiskolában IG-parancsnok volt, majd a megyei Ifjú Garda-egység parancsnokhelyettese. S természetesen a Vasmű dolgozója, vállalati tűzoltója. Egy éve a gyár központi készenléti tűzvédelmének ügyeletén lát el szolgálatot mint gépkocsivezető. Hat éve ő is munkásór, s hogy még a sportban se maradjon le apjától, a

Dunai Vasmű MHSZ-búvárklubjának is tagja.

Évente több alkalommal ölt egyforma ruhát apa és fia. Mint vállalati tűzoltók s mint munkásörök. Nemcsak tisztelgésen, ünnepeken találkoznak. Több alkalommal oltottak együtt tüzet, vonultak árvízhez. Természeti csapás vagy karhatalmi feladatok esetén, a munkásörök nagy családjával indulnak segíteni. Talán mégis mindkettőjük számára a legszébb ünnep az évi munkásör-egységgyűlés ahol a Vasmű tűzoltózenekara köszönti a város munkásöreit. Zászlóaljuk hétszer nyerte el a kiváló egység címet.

Január 16-án a Vasmű kultúrtermében megtartott egy-együlésen az Elnöki Tanács által adományozott Vörös Csillag Érdemrend kintüntetést Méhes Lajos, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, ipari miniszter adta át a dunaújvárosi Mező Imre munkásör-zászlóaljnak.

Sz. Lovász Ilona

akaratum, hihetetlen erőfeszítésük, igyekezetük az új ismeretek elsajátítására és példás harci szellemük, amely sok kezdeti nehézségen segített át bennünket.

Olyan egységet képzeljünk el, amelyikben nők is teljesítettek szolgálatot, s legtöbbjük csak látott, de kézben soha nem fogott fegyvert. Hasonlóan, a férfiak között is akadtak ilyenek. Akik még hajdanán voltak katonák, legfeljebb az első világháborús „dióverőket”, a náluknál fiatalabbak pedig a karabélyt ismerték... És ez a szakasz alig egy év múlva kiváló lett pisztoly- és géppisztolylovészetben, s nagy része volt abban, hogy nem sokkal később a zászlóalj is elnyerte ugyanezt a címet.

Ma már inkább kedélyes kirándulások emlékeként élnek az emberben az egykori vasárnapi lövészetek, harcászati gyakorlatok, akkor az idegszálak pattanásig feszültek.

És eleinte korántsem volt eltűzött ez az izgalom a lőtérén olyanokkal, akik a bilentyű elhúzásának pillanatában mindkét szemüket behunyták...

Az akkori érdekes, izgalmas

akcióknak — egy-két kivételtől eltekintve — ma már csak a halvány emléke él bennem. De nemcsak az események emléke halványult el, hanem velük együtt a nevek többségét is elfelejtettem. Egy-egy ismerős arc és név azért fel-felkődlik, amikor néha visszapörgetem a „filmet”. Ilyenkor eszembe jut Hídvégi Sándor, akkori zászlóaljparancsnok. Nem tudom, mi lett vele, kapcsolatumunk sok éve teljesen megszakadt, mélységes ember szeretete és elvhűsége azonban ma is torkot szorító érzést kelt bennem.

Hasonlóan szívesen emlékszem vissza helyettesére, Horváth Györgyre, a századparancsnokunkra, a roppant energikus, de csupaszív Egresi Bélára vagy helyettesemre és utódomra: Waltner Istvánra, arra a különösen nagyszerű egyéniségre, akihez hasonlóval azóta sem találkoztam.

Egykori harcostársaimmal, emlékezetem szerint — meghívottként — az erzsébeti „Csili”-ben voltam együtt legutóbb a munkásörég megalakulásának tizedik évfordulója alkalmából rendezett ünnepi zászlóaljgyűlésen. Külön örömmre szolgált, hogy sokuknak gratulálhattam őszinte szívvel az akkor kapott kintüntetéseikhez.

Begyakorló gyakorlaton

Botz Ferenc tűzvédelmi vezető a tűzesapokat ellenőrzi

A garázsban minden gépkocsit felett sprinkler van

A hőérzékelők 67 °C-ra vannak beállítva

A zsúfolt utcákon gyakran áll ilyen akadály a tűzoltók útjában

6 TŰZVÉDELLEN

A vendégeket a portáról riaszthatják

A színházak tűzvízellátását föld feletti tűzesapok is biztosítják

A fővárosi V—VI—VII. kerületi tűzoltó-parancsnokság sajátos körülmények között végzi munkáját. Működési területe nemcsak a főváros, hanem az egész ország központja. Nemcsak földrajzi értelemben igaz ez, hiszen itt található az országot irányító legfontosabb szervek és intézmények is.

A három kerület tehát centrális fekvésénél fogva, történelmi múltját is figyelembe véve fontos szerepet tölt be az egész ország életében. A mintegy 15 négyzetkilométeres területen kb. 200 ezer lakos él, a nappali népesség pedig ennek sokszorososa.

Ebből adódik az a fő irányvonal, amely az V—VI—VII. kerületi tűzoltó-parancsnokság tevékenységét meghatározza. A nép- és forgalomsűrűség, a sűrűn települt épületek, a vállalatok, s nem utolsósorban a Belvárosra legjobban jellemző, nagy tömeg befogadására alkalmas szállók és szórakoztató intézmények is egyértelműen magas színvonalú tűzvédelmi munkát igényelnek.

Sági Lajos tű. alezredes, kerületi parancsnok is ezt emelte ki, amikor a megelőzési munkáról tájékoztatott bennünket:

— Parancsnokságunk megelőző tűzvédelmi tevékenységének hatékonysága — a tüzesetek számát figyelembe véve — első sorban a nyilvántartásban szereplő létesítmények területén mutatható ki. Ez jórészt annak tudható be, hogy ezeket állandó tűzvédelmi hatósági ellenőrzés alatt tartjuk, a feltárt hiányosságok megszüntetésében pedig hathatós segítségre számíthatunk az adott létesítmény tűzvédelmi szervezetétől.

Úgy érezzük, eredményesen küzdünk a lakóházi tüzesetek számának növekedése ellen is. Meglátásunk szerint ez egyrészt a lakosság körében kifejtett propagandának, valamint az IKV egyre következetesebb tűzvédelmi tevékenységének köszönhető. A lakóházi tüzesetek számának csökkenése azonban önmagában nem jelenti azt, hogy mindent elértünk ezen a területen, amit szeretnénk volna. Továbbra is keresnünk kell a lehetőséget az előbbre jutásra, hiszen a mai napig is minden második tűz lakóházban keletkezik. Fokozott odafigyelésre készítet bennünket az a tény ezzel kapcsolatban, hogy a Belváros lakóházainak többsége 90—100 éves, a belső felújítások rendkívül lassan haladnak.

A továbbiakban a parancsnok még elmondta, hogy a legdinamikusabb fejlődést az állami ipari létesítmények tűzvédelmi helyzetében sikerült elérniük. Ezek ugyanis rendelkeznek mindazokkal az anyagi eszközökkel, melyek birtokában a korszerű tűzvédelmi felszereléseket, eszközöket állíthatják a védelem szolgálatába. A nyilvántartott 344 létesítményben többnyire csupán kisebb tüzesetek fordul-

SZÍVÉBEN

nak elő, melyekkel pedig a vállalati tűzoltóságok rendre megbirkóznak az állami egység kiérkezéséig.

Az ipari vállalatok a terület biztonsága érdekében kifejtett erőfeszítéseik külön eredményeként könyvelhetik el, hogy kezdeményezésükre és hatósági intézkedésükre az elmúlt években számos tűz- és robbanásveszélyes technológiát telepítettek ki, vagy korszerűtlen létesítményben végzett tűzveszélyes tevékenységet számoltak fel. Konkrét példaként lehet említeni az Athenaeum Nyomdából kitelepített 2 db, toluollal dolgozó gépet, de említhetnénk még az Egyetemi és a Zrínyi Nyomdák részleges kiköltöztetését is. Nagy előrelépést jelentett, amikor a Mechanikai Labor Művek megszüntette a tűz- és robbanásveszélyt előidéző festékszórásos technológiát.

A parancsnokság illetékességi területén számos magasabb állami és politikai szerv, minisztérium, külképviselet és sok egyéb középület található, melyek tűzvédelmének magas fokú biztosítása kiemelkedően fontos, és rendkívül körültekintően végzendő politikai feladatot is ró a parancsnokság beosztottaira.

A létesítmények sorában tűzvédelmi szempontból az egyik legrangosabb helyet foglalja el a nagy tömegek befogadására szolgáló épületek, helyiségek kategóriája. A parancsnokság működési területén 18 színház és 5 zsebszínház található. Köztük az ország egyik legnagyobb kulturális értékét képviselő Pesti Vigadó.

— Hosszú és következetes munkára volt szükség ahhoz — magyarázza *Sági Lajos* parancsnok —, hogy ezeknél a létesítményeknél eredményt hozó szemléletváltozást érjünk el. Az ellenőrzésekkor tapasztaltak után nemegyszer szabálysértési eljárás kezdeményezésére kényszerültünk.

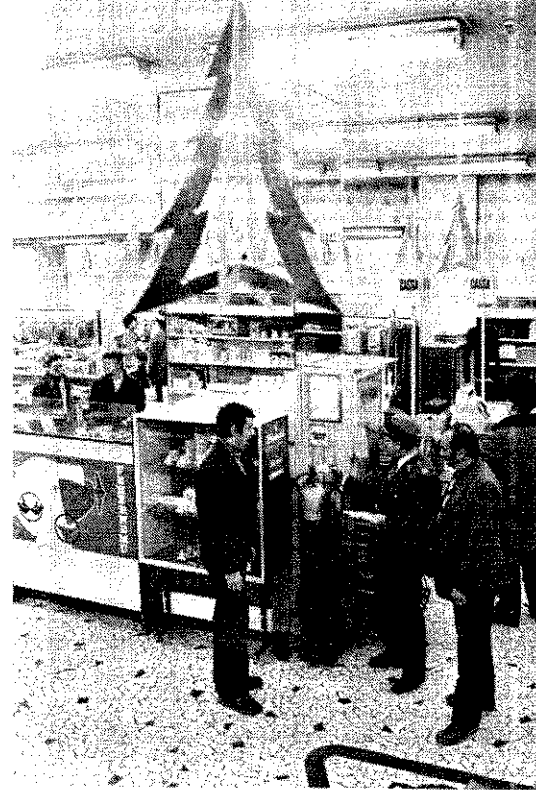
A számos adminisztrációs és gyakorlati segítő intézkedés következtében a színházak tűzvédelmi helyzete az elmúlt két évben jelentősen javult. A legkevesebb probléma pedig egyértelműen azokkal a felújított vagy éppen felújítás alatt lévőkkel van, melyek munkálataiban elejétől fogva tevékenyen részt vettek a tűzoltók. A tervezőkkel történő folyamatos kapcsolattartás, az együttes erőfeszítés így olyan korszerű és magas színvonalú, minden tűzvédelmi igényt kielégítő szórakoztató létesítmény kialakítását tette lehetővé, melyben bármikor biztonságban érezheti magát a közönség.

Kerületi körképünk nem lenne teljes, ha nem beszélnénk arról a 11 szállodáról, amely ma már elválaszthatatlanul hozzátartozik a Belváros képéhez. A parancsnokságon megtudtuk, hogy nem kevés feladatot jelent ezek tűzvédelme, az ott dolgozók munkájának összefogása. Amikor

erről beszélgettünk, a kerületi parancsnok mégis büszkeséggel említette a nemrég elkészült Fórum Szállodát, amely mint mondta, példaként állhatna minden más, hasonló létesítmény előtt. Hogy miért, azt később *Botz Ferenc* tűzvédelmi vezető kaulozásával a helyszínen láthattuk. A 14 szintes, 408 szobás, 33 000 m² összterületű szálloda I. és II. tűzállósági fokozatú, és összességében a „D” tűzveszélyességi osztályba tartozik. Védelmét 73 fali tűzcsap, 5 külső tűzcsap, egy 55 m³/óra teljesítményű nyomásfokozó szivattyú, 87 db 67 °C-ra beállított beépített hőérzékelő, 112 db beépített füstérzékelő és 63 db kézi jelzészadó szolgálja. A rendszerhez tartozik az a riasztóberendezés, mely a szállodavendégek értesítését úgy oldja meg, hogy azok egyben a menekülés útjáról is tájékoztatást kapnak. Az ő biztonságukat szolgálja a 3 füstmentes lépcsőház is. A számos egyéb felszerelés és eszköz közül jelentős még, hogy a tűszakaszokat 90 perces tűzállósági határértékű ajtók választják el, valamint egyedülálló az a sprinklerhálózat, amely a kétszintes garázsban a gépkocsi biztonságát óvja. A magas színvonalú műszaki felszerelést természetesen jól képzett műszaki gárda kezeli, s ők azok, akik szükség esetén először tudnak eredményesen beavatkozni.

A főváros belső három kerületére a hatalmas átmenő forgalom a jellemző. Ennek egyik mozgatórugója az itt található 16 db nagyáruház, valamint az ezekhez kapcsolódó mintegy 120 db kisebb-nagyobb kereskedelmi egység. Az utóbbi időben ugyan mutatkozik némi előrelépés, de továbbra is az okozza a problémát, hogy ezek eladói, raktárai túlzásfoltok, a tűz- és robbanásveszélyes anyagok tárolása nem megoldott, valamint az egyre növekvő belvárosi forgalom miatt a szállítás is mind veszélyesebbé válik. A nehézségek csökkentésében azonban nagy szerepet vállalnak magukra egy-egy ilyen kereskedelmi egység vállalati tűzoltói, akik mindennapi munkájuk mellett önként vállalják a társadalmi értékeink védelmét.

Bármilyen alapos és minden részletre kiterjedő munkát végeznek a megelőzési előadók, akármekkora erőfeszítést fejtenek is ki az e területen dolgozók, sajnos

Ellenőrzésen a Lottó Áruházban

gyakran elkerülhetlenné válik, hogy felhangozzék az utcákon a szirénaszó, s feltűnjék a segíteni induló gépjárműfecske.

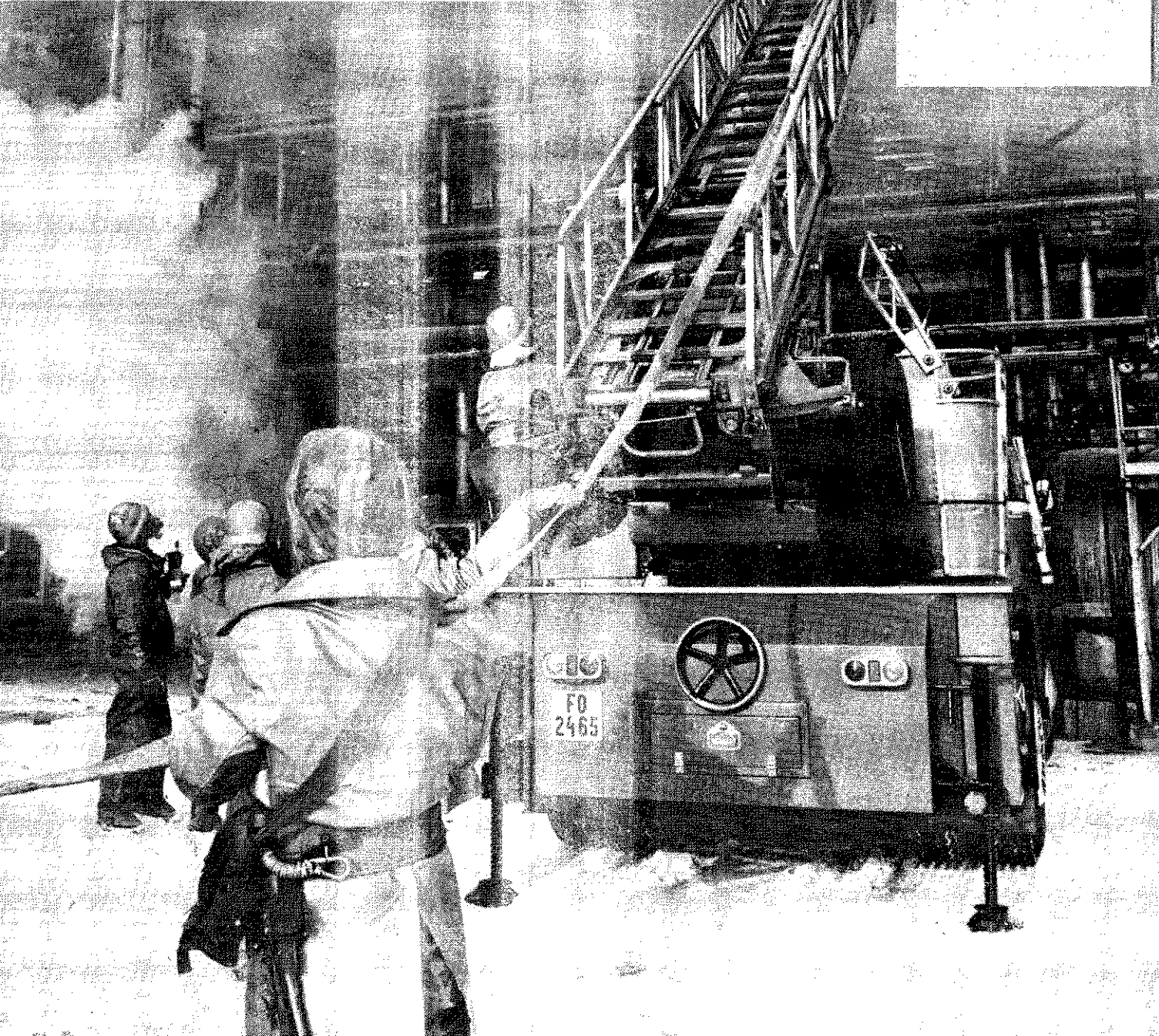
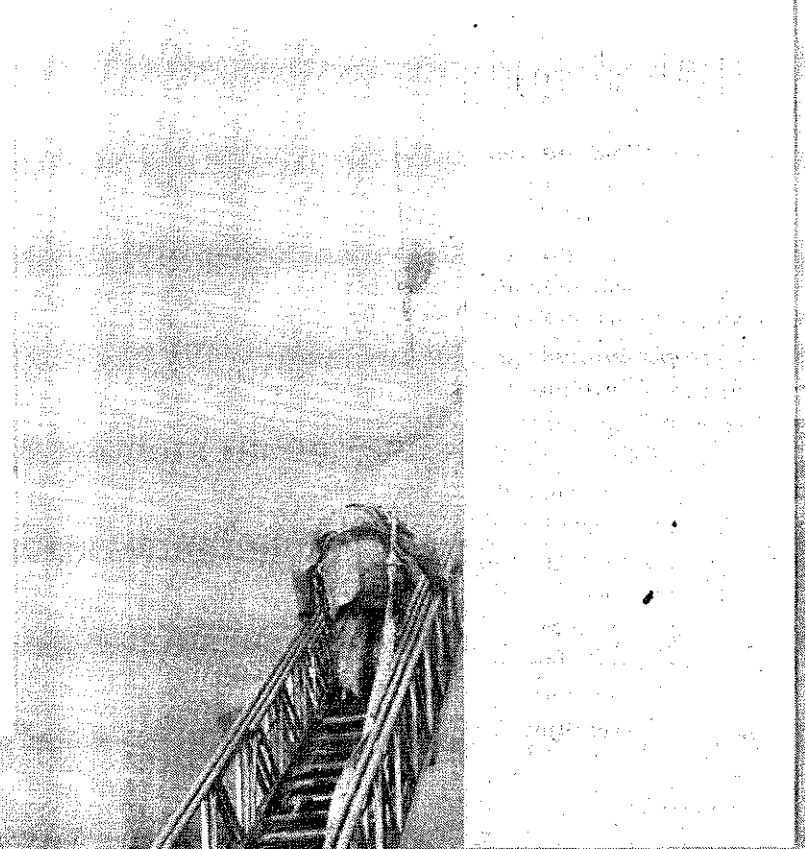
Az V—VI—VII. kerületi tűzoltóság oroszánrészt vállal a fővárosban a tűzoltásból és kárelhárításból. Hosszú évek óta ők vonulnak a legtöbbet az országban, az elmúlt évben például 1165 alkalommal riasztották őket. Ez pedig csak a nehézség egyik oldala. A szűk és az elképezhetőnél is zsúfoltabb belvárosi utcák, a szabálytalanul haladó és várakozó gépkocsik mind-mind értékes időt vesznek el tőlük. Ugyanakkor ezek az akadályok jócskán próbára teszik a gépkocsivezetők tudását és idegrendszerét is. A tűzoltók mondták el, hogy nincs rosszabb érzés annál, mint amikor a közlekedési torlásban elakadt gépjárműfecskeben arra gondolnak, hogy valahová későn érkehetnek. Félni is mindig csak ettől félnék!

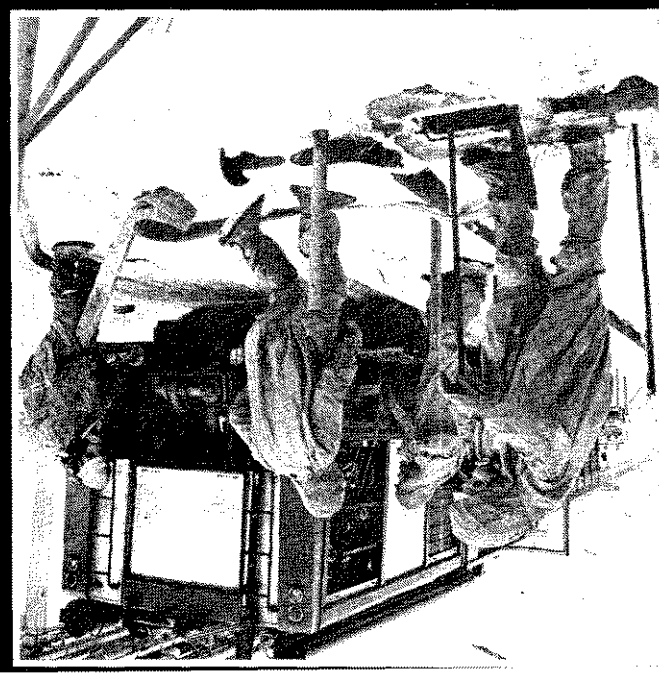
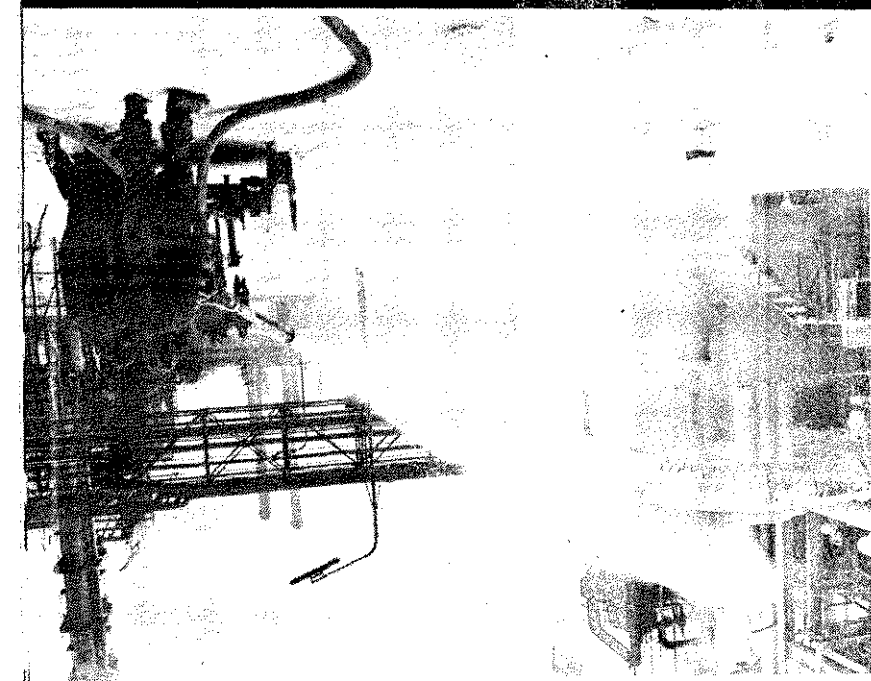
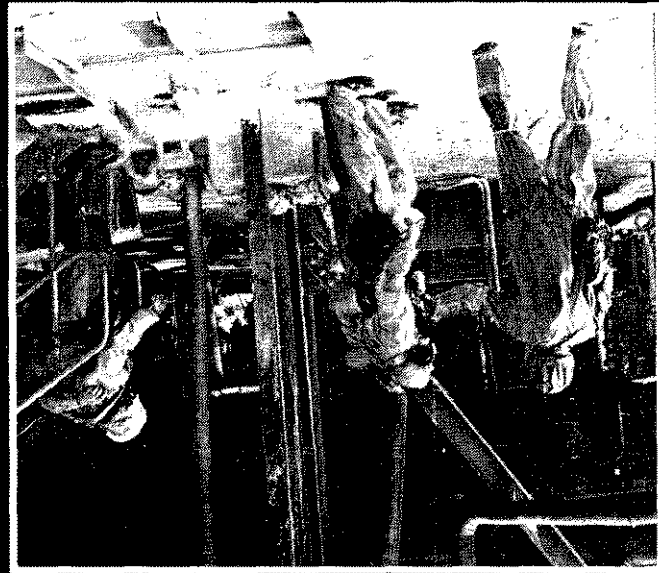
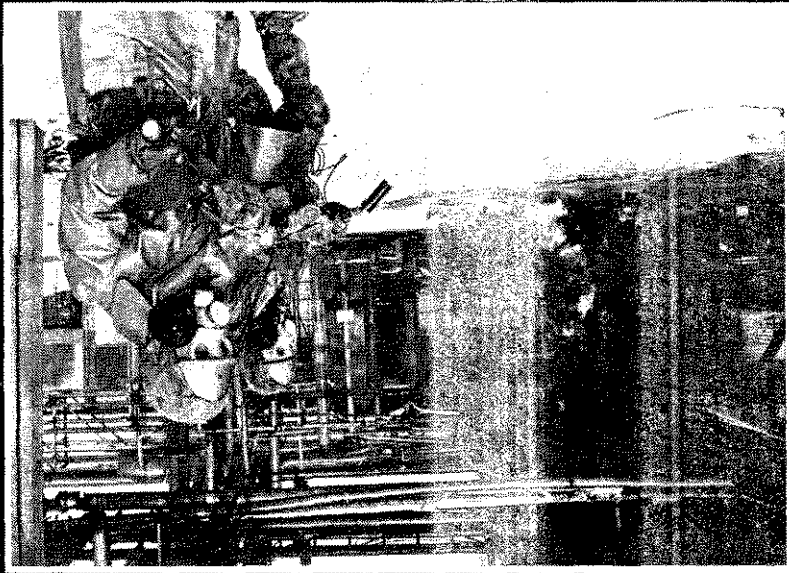
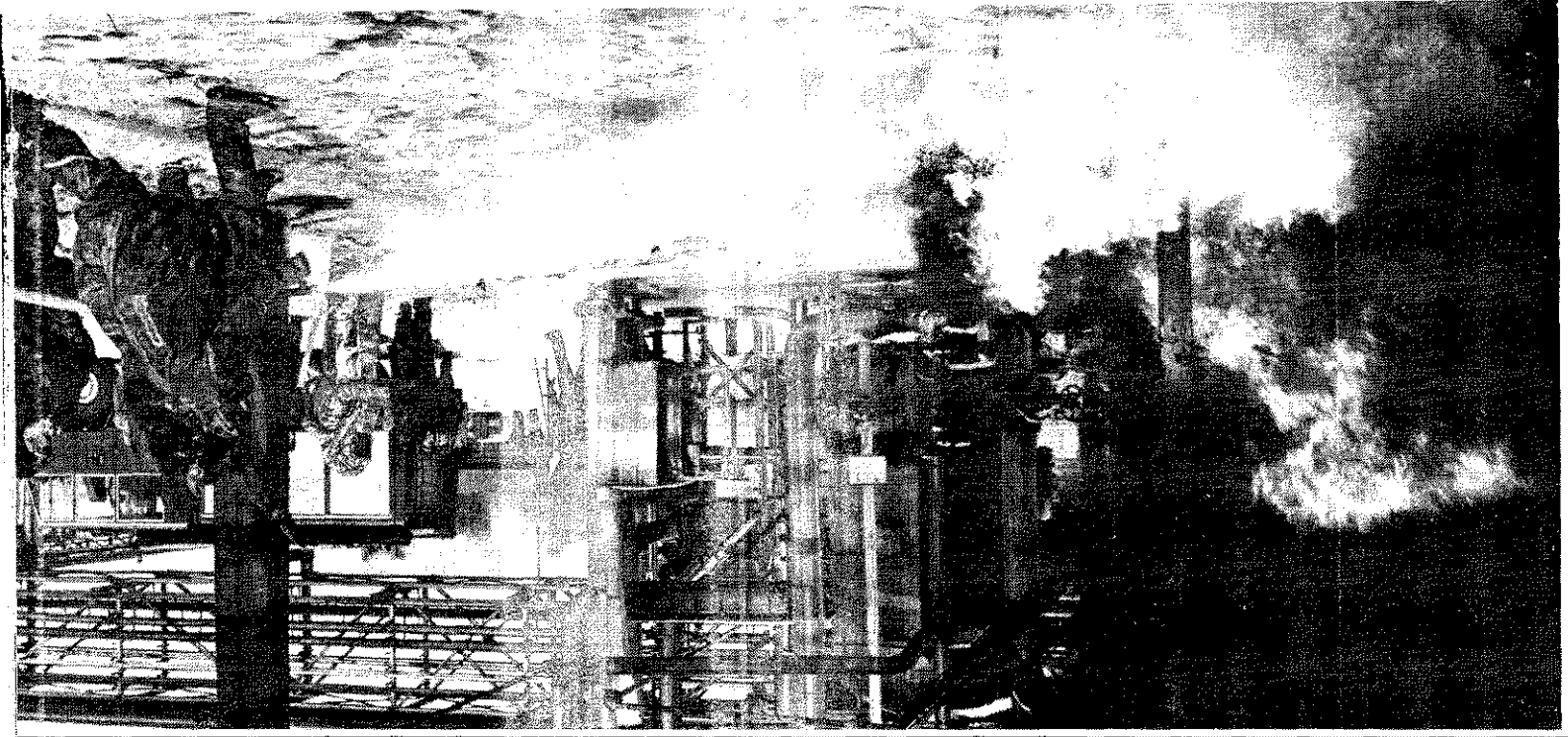
Tátrai Mihály

A kerületi parancsnokság „A” szolgálati csoportja

(Fotó: Kútvolgyi Mihály)

Szabálytalan munka, 2,7 millió kár

A Pécsi Hőerőmű Vállalat területén az 1961-ben készült vízhűtőrendszer időszerűvé vált felújítási munkálatait végezte december 2-án a 26. számú Állami Építőipari Vállalat 6. sz. Főépítészvezetősége.

A 2. sz. hűtőház — a többivel egyezően — vasbeton szerkezetű, 39,7 m hosszú, 23,8 m széles és 15,6 m magas. A turbináknál képződő meleg vizet a cellákba épített polietilén rácson keresztül a legfelső vasbeton födémén levő 8 db diffuzor hűti folyamatosan. A diffuzorok közül 6 db cseréje már elkészült, az utolsó kettőnél végeztek szerelési munkálatokat, hogy össze lehessen illeszteni a peremcsavarokat.

Jól ismerték a helyszínt

A diffuzorok szerelésekor lángvágót használtak a csavarok illesztéséhez, és feltehetően a lehulló fémömlék gyújtotta meg az alatta levő éghető anyagot (fröccsöntött polietilén hűtőrácsot).

Pontosan 10-kor a 05-ös távbeszélőn *Arag Imre* izgatott hangon jelezte, hogy tűz keletkezett az erőmű hűtőházában. Műanyag rácsok égnek. A tűz nagyságát nem tudja behatárolni, arról sincs tudomása, hogy életveszély van-e.

A parancsnokság állománya előtt nem ismeretlen az erőmű, ugyanis több esetben jártak itt begyakorló, illetve ellenőrző gyakorlaton. Az utolsó, ilyen jellegű foglalkozást 2 hónappal a tüzeset előtt tartották.

10.01-kor *Alpár Gyula* tű. tzs., szolgálatparancsnok, ismerve a helyi viszonyokat II-es kiemelt riasztást rendelt el.

A pécsi parancsnokságról 27 fővel kivonult 1-1 TŰ—1-es, TŰ—2-es és TŰ—3-as gépjárműfecskendő, CSD 707-es porraloltó, TŰ—4-es habbaloltó, CSD 707-es gépezetes tolólétra, valamint CSD 350-es tömlőszállító, Komlóról pedig 7 fővel 1 db TŰ—1-es gépjárműfecskendő. Az első egység kiérkezésekor kékes-zöldes színű füsttel égett a hűtőház polietilén hűtőrácsainak 70 százaléka. Az erőmű dolgozó — más oltási lehetőség hiányában — vízzel árasztották el a hűtőház alsó részét, de tovább égett, a lehulló rácsozatok a víz tetején úszva is lángoltak.

Az épület tartószerkezetének károsodása

A felderítést végző tűzoltásvezető tudomására jutott, hogy az épület legfelső szintjén tartózkodó dolgozók idejében lemenekültek, azonban fennmaradt a lángvágáshoz használt két-két 33 kg-os pébé-, oxigén- és Dissous-gázpalack.

A helyzet kezdett kritikussá válni, ugyanis a palackok tökéletes elzárásáról senki sem volt teljes bizonyossággal meggyőződve, alattuk pedig a polietilén hűtőrács a teljes felület 80%-ában összefüggően égett.

10.15-kor a tűzoltásvezető IV-es riasztást rendelt el.

Rendelt kármentést

Látva a nagy mennyiségű műanyag rácshéves égését és viselkedését a tűzben, *Alpár tzs.* két porsugarat szereltetett az 1500-as porraloltóról. Az első porsugár alulról, a második pedig a lépcsőházon keresztül támadta a tüzet. A porral való beavatkozás sikeresnek bizonyult, mivel az oltópor beépült a lángzónába, s a lánggal való égés így rövid időn belül megszűnt. Ezzel egyidejűleg a gépezetes tolólétra „M” sugarával a tetőtérben maradt palackok hűtését végezték, megakadályozva azok veszélyes felmelegedését, illetve robbanását.

10.29-kor a helyszínre érkező előljárók: a megyei parancsnok, a tűzoltási-szolgálati csoportvezető, valamint a pécsi parancsnok és a pécsi parancsnokság tűzoltási-szolgálati főelőadója egyetértettek a tűzoltásvezető intézkedéseivel.

S valóban, amilyen veszélyesen fejlődött ki és terjedt a tűz, ugyanilyen gyorsasággal sikerült a megfékezése is.

10.40-kor a robbanásveszély elhárításával körülhatárolták, 4 perccel később lefektették, majd 10.56-ra véglegesen eloltották a tüzet. Az utómunkálatokkal 11.17-re végeztek.

A veszélybe került palackokat a tetőtérből biztonságos helyre szállították, és gondoskodtak a további hűtésükről. A IV-es riasztási fokozatnak megfelelő erő már nem érkezett meg, mert a tűzoltás vezetője a körülhatárolást követően — nagyon helyesen — II-re minősítette vissza a riasztási fokozatot.

Igy nézett ki a fröccsöntött polietilén hűtőrács

Műanyag károsodás

A szolgálatparancsnok megfelelően értékelte a tűzjelzést, helyesen választotta meg a riasztási fokozatokat, és a beavatkozáshoz szükséges felszereléseket is. A helyszínre érkezéskor jól értékelte a felderítés adatait, szakszerűen élt a kombinált oltási mód előnyeivel.

Nagy gondot fordított a robbanásveszély elhárítására, s ennek köszönhető, hogy a kárfelszámolás során nem következett be sérülés.

A bevetésben részt vett felszerelések kifogástalanul működtek, üzemszavar vagy meghibásodás a működési idő alatt nem fordult elő. A hírforgalom zavartalan volt, a kárhelyrádiók megfelelően működtek, noha az erőmű nagyfeszültségű lévvezetékei a kárterület közelében voltak.

A továbbképzés során a jövőben is nagy súlyt kell helyezni a helyismereti foglalkozások, valamint a gyakorlatok tartására, ugyanis a jelen tűzoltás gyorsasága és hatékonysága részben annak köszönhető, hogy a közelmúltban frissítette fel az ismereteit az állomány.

A beavatkozás valamennyi részvevője példásan oldotta meg nem éppen könnyű feladatát, megfelelő bátorságról tettek tanúbizonyságot.

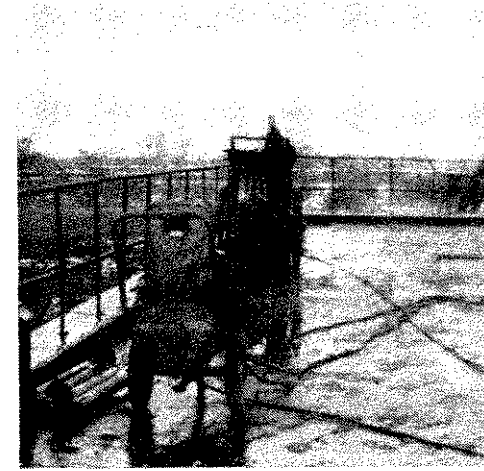
A Baranya megyei Rendőr-főkapitányság a vizsgálatot szakértők bevonásával megkezdte. Az eddigi megállapítások szerint a tüzet nyílt láng szabálytalan használata (lángvágás) okozta.

A becsült kár: 2,7 millió forint.

Bebesi Jenő
tű. fhdy.

Fotó: Jakab Gergely

A tetőtérben levő hegesztőberendezés egy része

„Elkezdtém játszani”

(Megyei tudósítónktól.)

Az 1981. november 19-én történtek minden bizonnyal sokáig szomorú emléket ébresztenek majd egy leninvárosi kisfiúban. Igaz viszont, hogy ama bizonyos szellőzőcső, amelyről még szó lesz a továbbiakban, már aligha volt gyerekjáték.

A tűzjelzést értékelve a leninvárosi szolgálatparancsnok 13.49-kor II-es kiemelt riasztást rendelt el.

Pintér Ferenc tű. alez., városi parancsnok éppen hivatalos ügyeket intézett a közeli, és előbb érkezett a helyszínre, mint a riasztott egységek, mert azok vonulását leeresztett vasúti sorompó hátráltatta. A leninvárosi egység 13.56-kor érkezett ki összesen 23 fővel, 2 gépjárműfecskendővel, 1 Unimog különleges gépjárművel, 2 db habbal oltó, továbbá 1-1 porral oltó gépjárművel és gépezetes tolólétrával.

Pintér alez., felderítés alapján III-as kiemeltre emelte a riasztási fokozatot. A tűz ugyanis a második emeleti égő lakásból kezdett áttérjedni a felsőbb szintekre. A szobában forgó Nógrádi Sándor u. 3—5. sz. lakóház ötszintes, két lépcsőházas, házigyári vasbeton panelekből készült épület.

Az állami tűzoltóegység kiérkezésekor a tűz már áttért a II. emeletről a III. és IV. emeletre. Mindhárom szinten az előszobában levő beépített szekrény és a bennük tárolt ruházati és háztartási eszközök égtek. A későbbi vizsgálat megállapítása szerint a tűz a II. emeleti lakás nyitott beépített szekrényének előterében keletkezett. A szekrényekbe függőlegesen beépített, négyzetű keresztmetszetű alumínium szellőzőcsatorna megolvadását követően, a födémáttöréseken keresztül terjedtek át a lángok a felsőbb szintekre.

A beavatkozást nehezítette az erős füstképződés, de az is, hogy korlátozott számú légzőkészülék állt rendelkezésre. A IV. emelet egyik lakásában rekedt személyeket — egy felnőttest és két gyermeket — gépezetes tolólétrán, a lakás ablakán keresztül kellett kimenteni a füstből.

A tűzoltás során szakaszosan működött 6 db E sugár. Ezek a lépcsőházon át támadtak. Egy további E sugarat a gépezetes tolólétrán és a tetőn keresztül szereltetett a tűzoltás vezetője. Az égéstermékek hatásán túl egyéb tényező nem nehezítette a beavatkozást, a tűz jól körülhatárolható volt, más épületeket, illetve vízszintes irányban az épület más részeit nem veszélyeztette. Az oltással egyidejűleg a tűzoltók és a lakásfenntartó szövetkezet megkezdte a víz eltávolítását. A tüzet 14.44-kor oltották el.

A kárt szenvedett többi lakásban az érintett tárgyak, berendezések állapota, valamint a tűz terjedésének iránya (a hőhatás csökkenéséből következően) is megerősítette, hogy a tűz fészke az említett helyen lehetett. A számba jöhető okokról kezdetben semmi sem árulkodott. Személyek a lakásban nem tartózkodtak, a gáz- és elektromos fogyasztóberendezések ki voltak kapcsolva. A villamos hálózati védelem működött. A konyhai és a fürdőszobai nyitott vízcsapok, továbbá a leszakított

×-szel jelölve a lakás konyhaablaka

zuhanyrózsa viszont arra utaltak, hogy valaki megkísérelte eloltani a tüzet.

A II. emeleti lakás beépített szekrény és tartalma maradványainak átvizsgálása, valamint a lakók meghallgatása után már fény derült az előzményekre. Megtaláltuk a leszakított zuhanyrózsát, és rábukkanunk egy nyitott állapotban levő benzines öngyújtóra is.

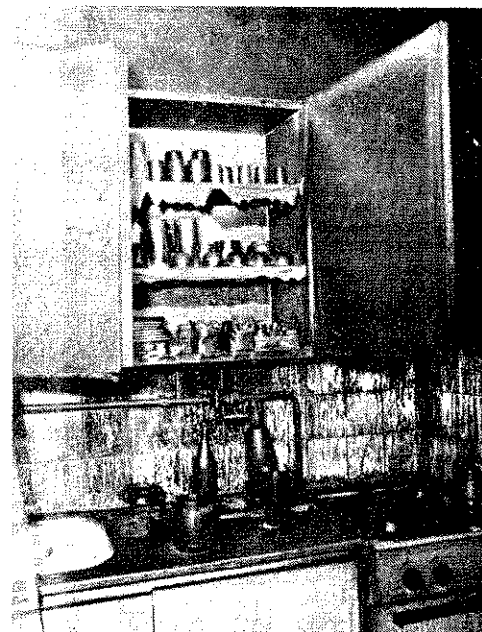
A meghallgatottak közül K. Zoltán a lakásban — a tüzesetet megelőzően — történetekről az alábbiakat mondta el:

„Kb. 13 óra 25 perc lehetett, amikor hazértem. Elkezdtém játszani azzal a lapos benzines öngyújtóval, amelyet a nagyszoba éjjeliszekrényén tartottam. (!) Tudtam, hogy édesanyám sebbenzint tart a közlekedő folyosón levő beépített szekrényben. Benzint öntöttem az öngyújtóba. Megkíséreltem meggyújtani, de nem gyulladt meg. Ezt követően a gáztűzhely tűzköves gyújtójával próbálkoztam, ez már sikerült. Eléggé nagy lánggal égett, és ilyen helyzetben a lángoló gyújtóval a közlekedő folyosón szaladgáltam, de a láng nem aludt el.

Mivel a láng nem aludt el, a közlekedő folyosón, a beépített szekrény előtt, a fürdőszoba ajtajával szemben eldobtam az öngyújtót. De még tovább égett, és a lángjától meggyulladt a folyosón levő rongyszőnyeg. Igyekeztem eloltani úgy, hogy a teáskannába a konyhai mosogató csaptelepből vizet engedtem, és azzal locsoltam, de a tűz nem aludt el. Azután a fürdőszoba csaptelepét nyitottam ki, és a zuhanyrózsa csőjéről, de a víz nem jutott el odáig, ahol a tűz égett.”

A kisfiú az eredménytelen oltási kísérletet követően még időben el tudta hagyni az épületet. Lakásuk égésére osztálytársai hívták fel a figyelmet. A tűz következtében 222 ezer forintos kár keletkezett.

Komlósi Péter
tű. hdgy.

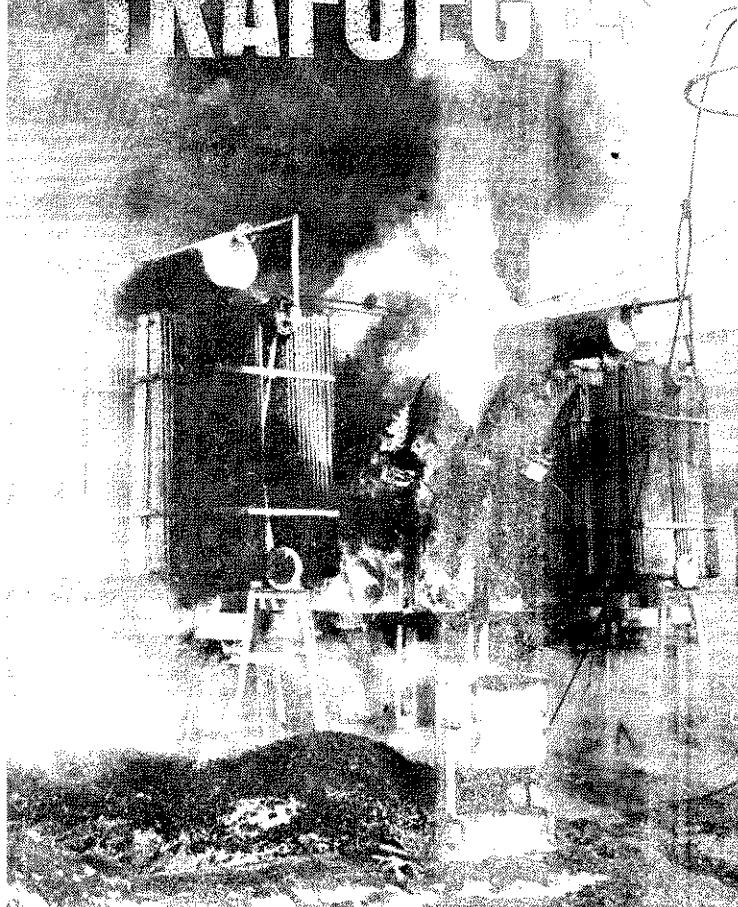

Igy nézett ki a konyha, pedig a tűz az előszobában keletkezett

A kis szoba a tűz után

TRAFÓEGY

Január 14-én 11.20-kor jelezték, hogy trafó füstöl az Elektromos Művek nyílt területén.

A fővárosi hírközpont a XIV/2-es, a VIII/1-es és 2-es gépjárműfecskendőket, valamint a VIII/porraloltót, a VIII/rohamot és az 1. sz. tűzoltási csoportot riasztotta.

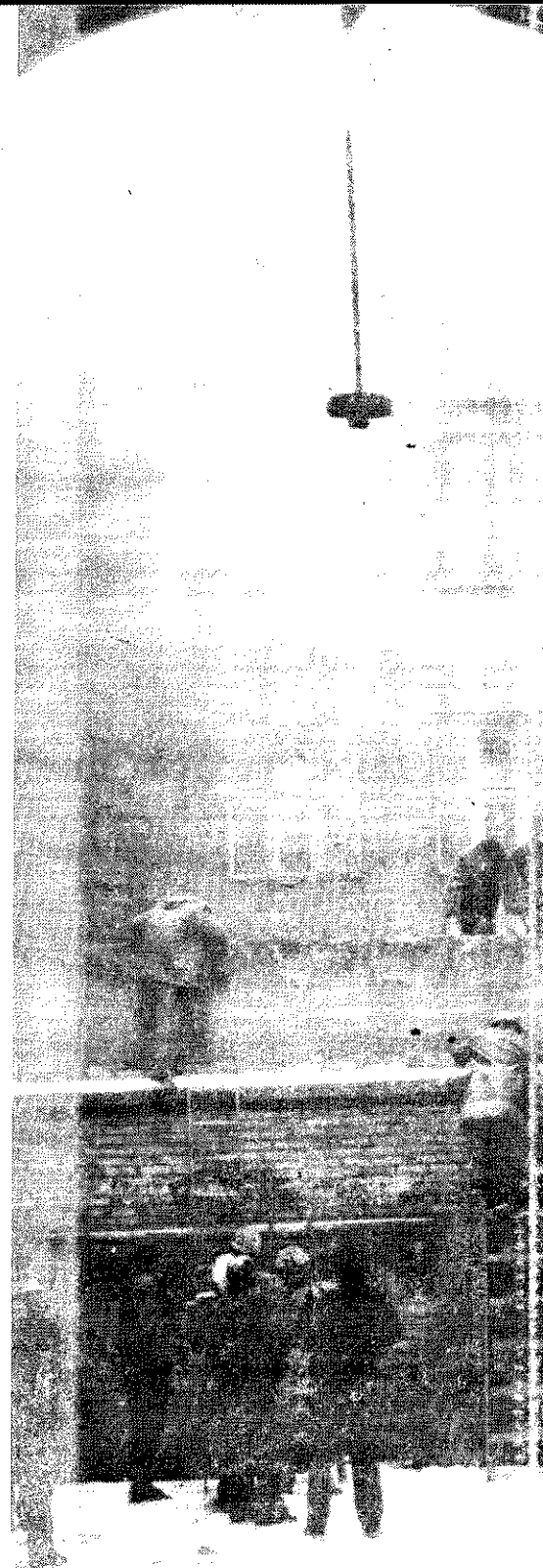
Az 1. sz. tűzoltási csoport gépkocsijából már 1—1,5 km távolságból látni lehetett a felfelé áramló sűrű füstöt.

Mint a helyszínre érkezéskor kiderült, nagy lánggal égett egy 24 MVA teljesítményű 120 kV-os trafó meg a benne levő 13,5 tonna olaj.

Először 250 kg-os porraloltóval támadták a tüzet, de ez nem járt eredménnyel. Az áramtalanítás után bevetett 5 db E sugár már annál sikeresebben birkózott meg a lángokkal.

A tűz lefektetése után a sugarak még sokáig hűtötték a felhevült berendezést és a nagy mennyiségű olajat. A kár a villamosszakemberek becslése szerint mintegy 150 ezer forint.

Január 14-én 12.52-kor érkezett a jelzés, hogy tűz keletkezett a Röntgen- és Kórháztechnikai Vállalat pincéjében (VI., Nagymező u. 4.). Az V/1-es és 2-es fecskendőket vonultak ki, a károsított visszakerülő 1. sz. tűzoltási csoport rádióan jelen-

tette, hogy elindult a helyszínre. Eközben az V/1-es parancsnoka a tüzet II-esnek minősítette, és gépezetes tololétrát kért életmentéshez, ugyanis nyolcan rekedtek az épület III. emeletén. A füst elárasztotta az emeleti helyiségeket, s ezért nem tudtak lejönni, a pincében pedig hevesen égett az olaj. A II-es riasztásra folyamatosan érkező további egységek a tűzoltási csoport irányításával az oltással egyidejűleg mentést hajtottak végre.

Az alagsori impregnálóhelyiségben égett 40 m² területen két vákuumkazán, egy clajzeparátor, egy tekercsszáritó kemence és a benne levő különféle trafótekercsek, továbbá kb. 400 l trafóolaj, vezetékek és alkatrészek. 2 E sugárral és 2 habsugárral körülhatárolták a tüzet.

Eközben, mivel a gépezetes létrával nem hajthattak be a szűk udvarra, dugólétrával és a helyszínen levő más létrákkal mentették le a dolgozókat az I. emeleti lapos tetőre és onnan a földszintre.

Ezalatt további személyeket keresve légzőkészülékes tűzoltók vizsgálták át a helyiségeket. Sikerült mindenkit időben segíteni a felső szintekről. A helyszínen levő mentőknek szerencsére nem akadt komolyabb munkájuk. A tűz eloltása után mélyszívóval azonnal megkezdtek az oltás során összegyűlt víz és hab eltávolítását a pincehelyiségből. A tüzet rövidzárlat okozta, a kár kb. 200 000 Ft.

Kép és szöveg:
Budaházi László t. őrm

Háztartásokban, műhelyekben, irodákban és hétvégi házakban is használható

Új típusú

kézi tűzoltókészülék

gépkocsik és autókhoz

A gépkocsi tűzveszélyes üzem, szükség esetén
égésének gyors megfékezése nem könnyű feladat.

Hazánkban főleg az elmúlt évtizedben ugrássze-
rűen megnövekedett a gépkocsiállomány. Ezzel
együtt sajnálatosan a gépjárműtüzek száma is. Egy-
re több gépkocsi-tulajdonos ébredt rá, hogy nehe-
zen megszerzett, nagy értékű járművét akár a szem-
elátásra is tönkretelheti a „vörös kakas”.

Az országos tűzoltókészülék-szükséglet nagy ré-
szét kielégítő Elzett Művek reagált a sürgetőleg je-
lentkező igényekre, rövid idő alatt kifejlesztette és
piacra vitte új termékét, az autó-porraltókészülé-
ket.

Az elnevezés nem egészen pontos. Igaz ugyan,
hogy az új készülék maradéktalanul megfelel a gép-
kocsik oltókészülékeivel szemben támasztott követel-
ményeknek: kis méret, elhelyezés, határfok stb. te-
kintetében, de alkalmazási területe szélesebb ennél.
Éppen alaptulajdonságai miatt ideális a háztartások
tűzvédelmére, de műhelyekben, irodákban, hétvégi
házakban is célszerűen felhasználható.

A korszerű készülék tűzoltási határfoka jóval na-
gyobb az átlagosnál, ami a kevés alkatrészből álló
mechanizmus, az úgynevezett „belenyomott” gázos
kivétel és egy új oltópor együttes felhasználásának
az eredménye.

A készülék legfontosabb műszaki adatai:

Töltet (oltóanyag):	0,75 kg lángoltó por
Hajtóanyag:	14 bar nyomású nitrogén (N ₂)
Teljesítmény:	kb. 0,15 kg/sec
Teljes súly:	2 kg
Helyszükséglet:	9×14×35 cm
Tartályátmérő:	9 cm

A készülékbe helyezett lángoltó port a vele közvet-
lenül érintkező, „belenyomott” nitrogén lövell ki. Az
oltóanyag egy gömbcsap megnyitásával a lövőkén
keresztül jut el az oltandó közeghez.

A teljes kilövési idő 5–6 másodperc.

Tűzoltáskor a lövőkét 2–2,5 méter távolságból kell
a tűzre irányítani. A biztosítószeget eltávolítása (kirán-
tása) után, a kar függőleges elfordításával a gömb-
csap nyílik, a tűzoltás megkezdhető. A könnyebb ke-
zelést, a készülék tartását és tűzre irányítását a test-
be épített fogantyú segíti elő.

A készülék a gömbcsap lezárásával, illetve újra-
nyitásával szakaszosan is működtethető. A készenléti
állapotot a levegő összenyomhatóságát hasznosító
szellemes megoldású nyomásmérő jelzi. Az üveg
alatti buborék nagy nyomás alatt kicsi, de a nyo-
más csökkentésével nő. Amikor a buborék az üvegen
levő kört metszi, akkor a készülék nyomása nem elég
a biztonságos üzemeltetéshez. (A készüléket függő-
legesen kell tartani!) A működést leíró címke sze-
rint: „a buborékot a kör átmérője nem oszthatja”.

A szabvány a nagyságrendre vonatkozó, úgyneve-
zett „egység tűz” eloltásával határozza meg a tűzol-
tókészülékek oltási határfokát. Az új típusú, eddig
nem használt oltóporkeverék ebben a mennyiségben
a B 7-es egység tűz eloltására képes, ami a 3 kg-os
porraloltó készülékektől megkívánt teljesítmény. Az
oltópor nem okoz kárt a befűjt felületeken.

Az Elzett Művek az alapjában kedvező piaci fo-
gadtatás alapján felkészült a várhatóan növekvő
igények – ezen belül a szervizfeladatok, újratöltés,
javítás – teljes mértékű kielégítésére. Egyes kereske-
delmi vállalatoknál lehetőség nyílik a készülékek
azonnali cseréjére. Így a tulajdonosoknak rövid
ideig sem kell nélkülözniük azokat. (X)

ELZETT MŰVEK

SIPKA RÓBERT
tű. fhágy.
1950—1981

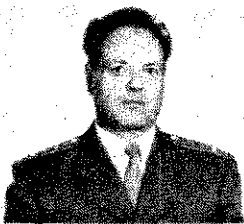
GOSZTOLA PÁL
tű. őrm.
1952—1981

A Nógrád megyei tűzoltó-parancsnokság tűzoltási és szolgálati csoportvezetője rövid ideig tartó súlyos betegség után elhunyt. 1971-től teljesített tűzoltói szolgálata alatt mindig nagy szorgalommal és példamutatóan dolgozott. Az Úttörőgárda megyei parancsnoka volt. Eredményes munkájáért többször részesült elismerésben.

A soproni városi-járásai tűzoltó-parancsnokság beosztott tűzoltója hosszan tartó, súlyos betegség következtében elhunyt.

1976. január 1-én került a tűzoltóság állományába. Munkáját igyekezettel és lelkesedéssel végezte.

A parancsnokság állománya fegyelmezett, szorgalmas elvtársat veszített el személyében.

ÁSZITY FERENC
tű. ftőrm.
1933—1981

BORÓCZ ISTVÁN
ny. tű. ftőrm.
1901—1981

Tűzoltói szolgálatát 1956-ban kezdte. Bácsalmáson, Kiskunfélegyházán, Kecskeméten, majd 1965 óta a megyei tűzoltó-parancsnokságon teljesített szolgálatot gépkocsivezőként.

Munkáját mindig példamutatóan, lelkiismeretesen végezte, példaképe volt fiatalabb elvtársainak.

1932-ben önkéntesként ismerkedett meg a tűzoltói szolgálattal. 1944-ben hivatásos állományba került. Nyugállományba vonulásáig — 1959-ig — beosztott tűzoltóként a szarvasi városi és járási tűzoltó-parancsnokságon látott el szolgálatot. Lelkismeretes munkájáért számos alkalommal elismerésben részesült.

BOKORY GYULA
őnk. tű. szds.
1912—1981

HORVÁTH GYÖRGY
őnk. tű. szds.
1898—1981

A fertőszentmiklósi önkéntestűzoltó-egyesület volt parancsnoka elhunyt.

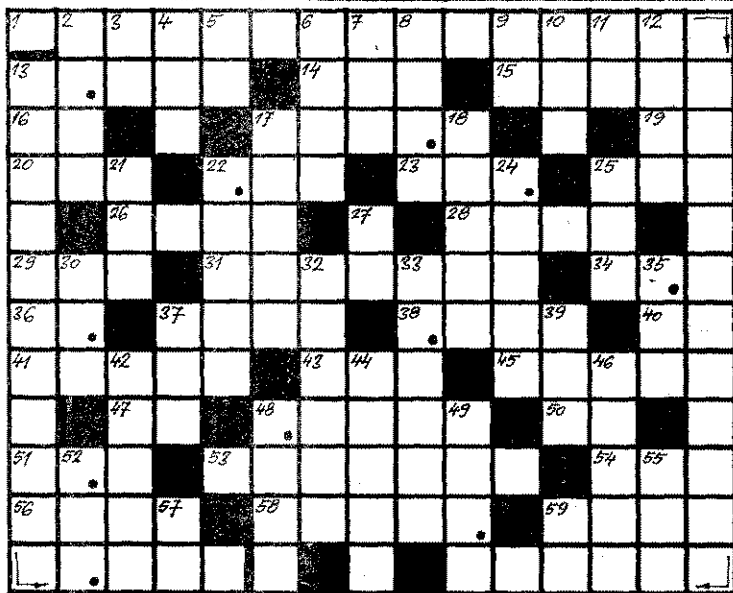
1938-ban kezdte önkéntes tűzoltói szolgálatát. 1957-től 1979-ig látta el a parancsnoki feladatokat. Szolgálati ideje alatt felelősségeréssel, hivatástudattal szervezte a megelőző és mentő tűzvédelmi munkát.

1922-től 1978-ig volt az osztópai önkéntestűzoltó-egyesület tagja, évtizedekig parancsnoka.

Szolgálata alatt a Tűzbiztonsági Érem mindhárom fokozatát megkapta. 1977-ben az 50 éves szolgálataért tüntették ki. Éveken át tanácsagként, vb-tagként, vb-elnökhelyettesként is sokat tett a község fejlődéséért.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

TÖRŐ FEJTÖRŐ

1. AZ OTSZ SZERINT „TÜZVESZÉLYES” („C”) TŰZVESZÉLYESSÉGI OSZTÁLYBA TARTOZIK (zárt betűk: A, Z, L, A, E, D, Z, S, folyt.: függ. 13.). 13. Amikor esik a hó. 14. Könyv része. 15. Európai nép. 16. Keresztül. 17. Idegen Károly. 19. A gallium vegyjele. 20. Iskolai ülőhely. 22. Nyári ház. 23. Tesz. 25. Apa ló. 26. Fontos házrész. 28. Lóláb vége. 29. Nem megy. 31. Egyik királyunk „neve”. 34. Vízimadár. 36. Alá. 37. ... jelenti, Radó Sándor könyve. 38. Égő. 40. Folyadék. 41. Az ilyen úttest csúszós. 43. Arcszín lehet. 45. Ameddig. 47. r! 48. Kinyílt a virág. 50. Lakó azonos hangzó. 51. Tar betűi. 53. Filmet a moziban. 54. Egyik ENSZ főtitkár neve (Trigve). 56. Egy kis éneklés. 58. Tenyérből mondja a „jövőt”. 59. Lánynév.

Nóta. 22. Honos (ember). 24. Arató eszköz. 25. Elvetendő! 27. Nagy növény. 30. Az észak-amerikai polgárháborúban a déliek főparancsnoka volt. 32. Sunyító. 33. Húst elkészítő. 35... az életét. 37. Német névelő. 39. Arra a helyre. 42. Galambféle madár. 44. Szivárványhártya. 46. Munka. 48. Nem vérrokona. 49. Nem engedélyez. 52. Az út hossza. 55. Értelmetlen szó, mégis sokszor használjuk. 57. Fa része. 59. Francia „rejténysziget”.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: v. sz. 1. és folytatása.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, mely a függ. 13. folytatása, a mondat befejezése.

A megfejtők között könyvtulványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1982. március 15. K. I.

Az első számban megjelent keresztirejtvény megfejtése: A JÁRMŰRE VONATKOZÓ TŰZVÉDELMI SZABÁLYOK MEGTARTÁSÁÉRT AZ ÜZEMBEN TARTÓ, ILLETŐLEG A JÁRMŰ VEZETŐJE A FELELŐS.

Könyvtulványt nyertek: Braun Zoltánné, Kocsola; Hricsovinyi Lajos, Budapest; Morvay Gyula, Bóly; Takács József, Nyíregyháza; Tóth Imre, Hódmezővásárhely; Úttörő Tűzoltó Szakkör, Osztopán.

A nyereményeket postán küldjük el.

2. Regénybeli női név és görög betű. 3. Rangjelző. 4. Gyakorító képző. 5. Dátumrag. 6. Forma. 7. Harap. 8. Korai gyümölcs. 9. Vissza: kettősbetű. 10. Azonosak. 11. Számok előtti rövidítés lehet. 12. Nem elé. 13. A VÍZSZINTES I. FOLYTATÁSA (zárt betűk: L, A, E, Ó, folyt.: pontokkal megjelölt kockákban). 17. Vakár. 18. Könyvet olvas és olvas. 21.

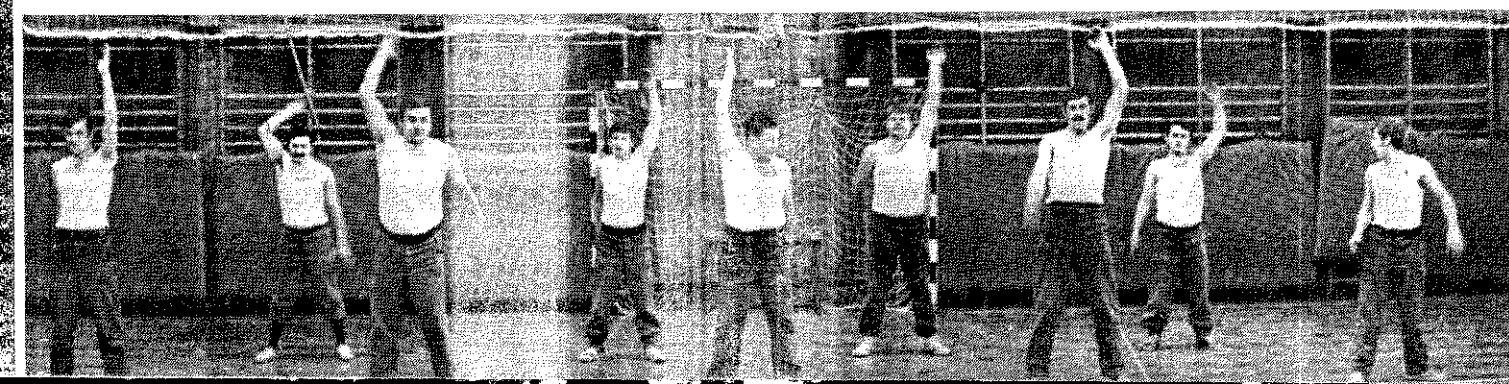
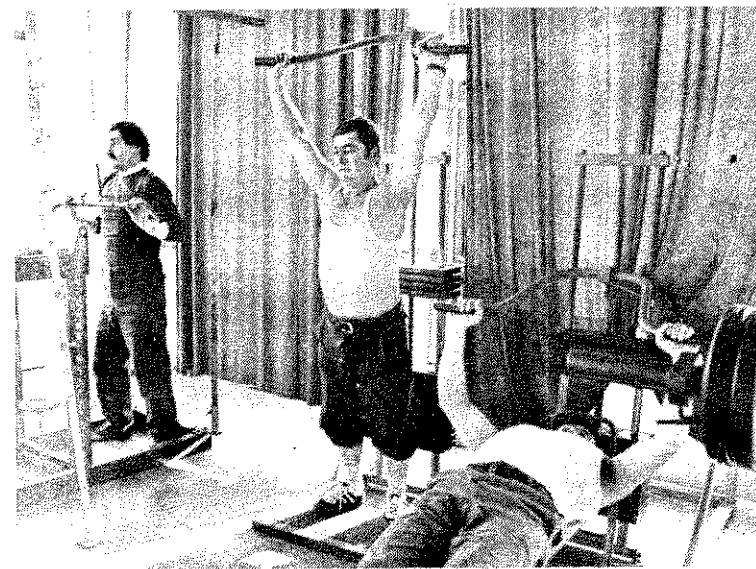
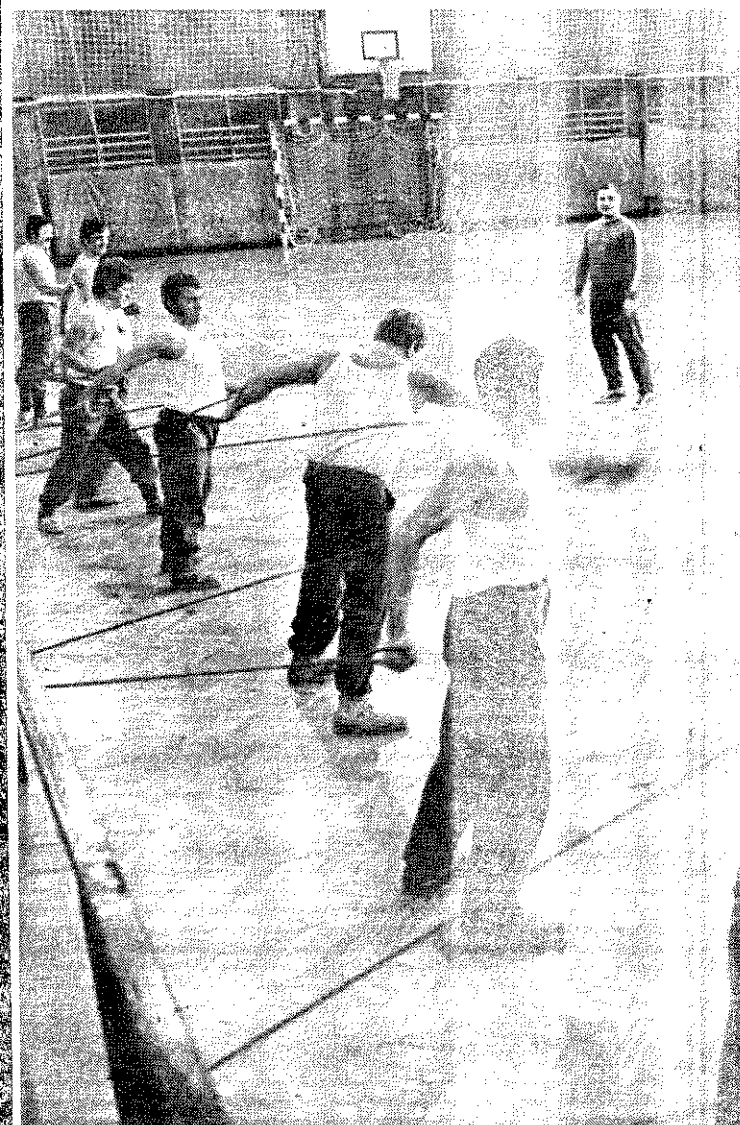
A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
Szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: **SOLTÉSZ TAMÁS** tűzoltó főhadnagy. **SZERKESZTŐSÉG:** Budapest, V. Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-380. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság Felelős kiadó: **VARGA KÁROLY**, előfizetési díj egy évre 42,- Ft. Számológaz: 235-99 151-1108 82.2534/2-02 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Vágó Sándorné vezérigazgató. Levélcímünk: 1903 Bp. Pf. 1. 314.

HU ISSN 0230-1415

SPORTFOGLALKOZÁS

Ezek a felvételek egy téli délelőtt készültek a BM Vágóhid utcai sporttelepének tornacsarnokában. A XI. és a XX. kerületi tűzoltók részére tartottak testnevelési foglalkozást. A végére alaposan megizzadtak, de ez volt a cél, hiszen csakis teljes erőbedobással fejleszhető az erő, a gyorsaság és az állóképesség.

Kútölgyi Mihály képriportja

**Képünkön Karakas Katalin
vállalati tűzoltó tizedes
(Összeállításunk
a 6-7. oldalon)**

**A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata**

Nőnap i ünnepség

Belügyminisztériumban

A 72. nemzetközi nőnap alkalmából a Belügyminisztériumban március 5-én rendezett ünnepségen részt vett *Duscbék Lajosné*, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke, az MSZMP KB tagja, *Kovács György*, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának első titkára, *Kun István*, az MSZMP Határőrségi Bizottságának első titkára, *Székely János*, az MSZMP KB közigazgatási és adminisztratív osztályának munkatársa, *Csiba Károly*, a KISZ BM Bizottságának első titkára, és megjelentek a BM kollégiumának tagjai.

Dr. Horváth István belügyminiszter, az MSZMP KB tagja ünnepi beszédében elmondotta: e hagyományossá vált megemlékezésen a férfiak az őszinte szeretet, a megbecsülés és a hála hangján szólnak az anyákhoz, a hitvesekhez, munkatársaikhoz, társadalmunk női tagjaihoz. A miniszter kiemelte, hogy pártunk legmagasabb fóruma, a kongresszus is megállapította: a nők a társadalmi élet minden területén, a munkában, a családban, a közéletben becsülettel teljesítik feladataikat, kötelezettségeiket.

A férfikkal egy sorban veszik ki részüket a nők a szocialista építés tennivalóiból, ám a társadalmi, családi hagyományokból adódóan tulajdonképpen mindig a nőké a többletmunka, hiszen az ő vállukon van a gyermeknevelés, a háztartás vezetésének többletterhe is. A társadalom, a szocialista rend intézkedéseivel, rendeleteivel segíthet az egyenjogúság mind teljesebb érvényesítésében, a háztartási és a gyermeknevelési munka könnyítésében – hangsúlyozta *Horváth István* –, ám a társadalom másik felének, a férfiaknak az otthoni, családi feladatokból, a fizikai és érzelmi, lelki megterhelésekből minél többet át kell vállalniuk, hogy az egyenjogúság a szép jelszóból egyre inkább valóság legyen.

Pártunk töretlenül tevékenykedik a nők társadalmi egyenlőségének a kiteljesedéséért, a marxizmus-leninizmus elveinek megfelelően alakítja a nőpolitikai munka gyakorlatát. A gyorsabb ütemű előrehaladást viszont – gazdasági lehetőségeink mellett – elsősorban szemléleti problémák nehezítik meg a társadalomban, a kisebb közösségekben és a családban.

A XII. pártkongresszus a nőpolitikai munkában több kiemelt feladatot jelölt meg, mindenekelőtt azt, hogy tovább kell javítani a kereső foglalkozás és az anyaság együttes vállalásának a feltételeit... Napjainkban az aktív keresők 45 százaléka nő, szerepük tehát az anyagi javak előállításában számottevő.

A nők munkahelyi feladatainak jobb ellátását az életkörülmények javításával és szociális intézkedésekkel is segíteni kell.

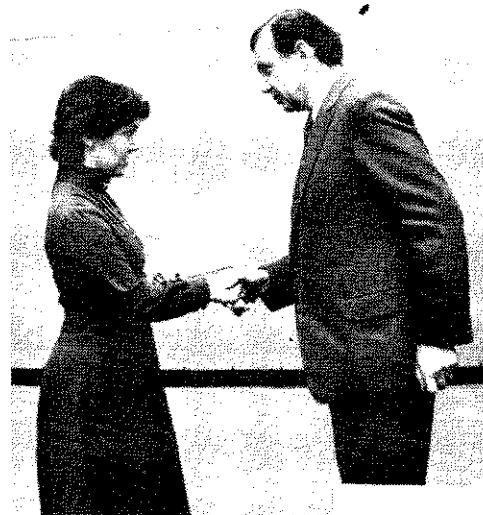
Dr. Horváth István belügyminiszter mondott ünnepi beszédet

A párt és a kormány e feladatok megoldását mindig is kiemelten kezelte, de most, amikor a népgazdaság erőforrásai a korábbiaknál szűkösebbek – mondotta a továbbiakban a belügyminiszter –, különösen jelentősek a helyi kezdeményezések. Minden területen ki kell lépni a „felülről várás” kényelmes pozíciójából. A párt- és az állami vezetés határozott állásfoglalása, hogy a vezető posztokon és a választott tisztségekben növelni kell a nők arányát. A politikailag, szakmailag felkészült, vezetői képességekkel rendelkező nők funkcióba állítása még mindig lassan és vontatottan halad, pedig túlnyomó többségük megállja helyét a választott testületekben és vezetőként is. A maradi szemlélet, az előítéletek megszüntetéséért a politikai és az állami vezetőknek is többet kell tenniük! A szemléletformálás gyorsítása, a konzervatív nézetek leküzdése kulcskérdése a nőpolitikai határozat végrehajtásának.

Dr. Horváth István nyomtatékkal utalt arra, hogy a nemzetközi nőnap a nők emberi jogaiért, egyenrangú elbírálásáért küzdő erők harcos megemlékezése az egész földön. S e küzdelemnek kiemelkedő eredményei születtek, mindenekelőtt a megvalósult szocializmus világában.

– Szép jelkép az – méltatta a tényt az ünnepi beszédében a miniszter –, hogy akik az életet adják, azok részt vállalnak az állam- és a közbiztonság védelméből is. Tiszteletreméltó szorgalommal és példamutatóan teljesítik felelősségteljes megbízatásukat a Belügyminisztérium szerveinél, a rendőrségnél, a határőrségnél, a tűzoltóságnál dolgozó lányok és asszonyok. Jelentős részt vállalnak az állam- és a közbiztonság, a határőrizet szilárdításából, a társadalmi tulajdon és a személyek javai védelméből, az állampolgárok ügyeinek intézéséből. Eredményes munkájukkal, szakmai és politikai ismereteik szüntelen gyarapításával nagymértékben hozzájárulnak a Belügyminisztérium feladatainak mind magasabb szintű végrehajtásához.

A Belügyminisztérium szervei munkájának önkéntes női segítők sokirányú és áldozatos tevékenységükkel ugyancsak jelentős segítséget nyújtanak feladataink meg-

Schmidt Pálné tűzoltó alhadnagyot a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatával tüntették ki

oldásához. A rendőr-, határőr- és tűzoltófeleségek pedig – átérzve férjük megtisztelő, nemes hivatását – megértéssel vállalják a családban, a gyermekek nevelésében rájuk háruló, gyakran nem könnyű terheket. Csak tisztelettel szólhatunk a feleségről, aki a családi élet gondjaiból többet vállalva segíti elő, hogy férje maradéktalanul teljesíthesse hivatása kötelezettségeit.

A 72. nemzetközi nőnap alkalmából köszöntöm valamennyiüket, a Belügyminisztérium nődolgozóit, önkéntes női segítőt, a rendőr-, a határőr- és a tűzoltófeleségeket. Szocializmust építő hazánk javára végzett fáradhatatlan munkájukhoz kívánok további sikereket, erőt, egészséget, magánéletükben boldogságot – zárta beszédét *Dr. Horváth István*.

A továbbiakban a belügyminiszter soron kívüli előléptetéseket, kinevezéseket, miniszteri kitüntetések és jutalmakat adott át.

Duscbék Lajosné, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke köszöntötte a következőkben a Belügyminisztérium nődolgozóit és az elismerésben részesülteket.

Cs. J.

Írta: dr. Varga-Sabján László, a KISZ KB titkára

Az 1957. március 11-i párthatározat kimondta: a magyar ifjúság szocialista nevelésének elősegítése és a párt utánpótlásának biztosítása érdekében meg kell alakítani a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetséget.

A gyors politikai, társadalmi, gazdasági konszolidáció következtében megszűntek a rétegszervezetek, és a KISZ rövidesen az ifjúság egyetlen politikai tömegszervezete lett.

Az újjászervezett ifjúsági szövetség jellegére vonatkozóan a párthatározat kimondta, hogy a KISZ a párt ifjúsági szervezete s a párt közvetlen irányításával működik. Tagsága tömörítse a magyar ifjúság leghaladóbb részét, elsősorban az ifjúmunkás nemzedéket, de mellette a parasztság és a tanulóifjúság, a fiatal értelmiség legjobbjait is.

A KISZ létrehozásával szervezeti kereteket kapott és megszilárdulhatott az ifjúság legöntudatosabb részét alkotó ifjúkommunista mag, s nap mint nap tevékeny részt vállalt a munkásosztály hatalmának megszilárdításáért folytatott harcban.

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség, zászlóbontása óta, ezernyi szállal kötődik szocializmust építő népünk életéhez. Hazánk minden második felnőtt lakosa, az ötvenévesnél fiatalabbak, a KISZ-ben teheték meg első lépéseiket a munkásmozgalomhoz, a politikához. Ennél is többen vallják közös élményüknek, világnézetük és politikai öntudatuk formálójának a kommunista ifjúsági mozgalmat, amely több mint hat évtizede a párt hűséges harcostársa.

1957-ben a KISZ első országos értekezletén elfogadott jelmondatban hosszú időre fogalmazódtak meg az ifjúsági mozgalom feladatai. Ez a jelmondat így hangzott: „Együtt az ifjúság tömegeivel a szocialista Magyarorszáért!”

Múltunk, jelenünk és jövőnk együttes, tudatos vállalását fejezi ki ifjúsági szövetségünk X. kongresszusának a fő jelmondata is, amelyben pártunk, népünk elmúlt 25 éves odaadó, fáradhatatlan munkájának minden eredménye, jövőbe vetett reménye fogalmazódik meg. „Együtt az ifjúság tömegeivel a fejlett szocialista Magyarorszáért!”

Az elmúlt 25 évre visszatekintve sok lényeges eseményt idézhetünk fel a KISZ történetéből. A legfontosabb mégis az, hogy békében, biztonságban élhetünk, s az elmúlt időszak gondokkal és feszültségekkel is terhes éveiben a Magyar Népköztársaság állampolgárai joggal lehettek büszkék hazánk szocialista vívmányaira. Ez vonatkozik idősebbre és ifjúra egyaránt, mégis azzal a különbséggel, hogy egy mai tizenéves fiatal számára minden eredmény már természetes.

Érezzük a társadalom megbecsülését. A világon először nálunk készült törvény az ifjúságról, amely az életkori sajátosságok figyelembevételével teremti meg a jogok és köteleességek összhangját. Az elmúlt negyedszázad a reális szemléletmód társadalmi elterjedését hozta ifjúságunk megítélésében. Pártunk elvi következetességgel rendet teremtett a korábban nem ritka önkényes és szélsőséges értékelések szövevényében. A közgondolkodásban elfogadottá vált, hogy kizárólag az lehet az ifjúságról alkotott értékítélet alapja, hogyan élnek, dolgoznak, tanulnak, s miként teljesítik köteleességeiket a fiatalok. Döntő többségük tetteivel, munkájával, elkötelezettségével

sokszor bizonyította és bizonyítja szocialista hazánk iránti odaadó hűségét.

Fiatalságunk nagyra értékeli s becsületbeli kötelességének tekinti, hogy méltó legyen a bizalomra, a gondoskodásra, s ha olykor türelmetlen is, nem más akar, mint politikánk következetesebb megvalósítását; gyorsítani, sürgetni szeretné terveink valóra váltását, gondjaink megoldását.

Tudjuk, hogy vannak munkakerülők, hanyag, felelőtlen, igénytelen emberek, a társadalom iránt közömbös vagy éppen cinikus fiatalok is. Akadnak olyanok is, akik szembekerülnek az általánosan elfogadott és követett normákkal, nemegyszer törvényeinkkel. A mi generációnk sem mentes ezektől a jelenségektől. Mindezért ma már nem tehetjük felelőssé a múltat.

Ha ifjúsági munkánkban a múlt és a jelen tapasztalataira építve rangsorolunk a feladatok között, akkor kimondhatjuk, hogy a legjelentősebb az ifjúság marxista-leninista szellemű nevelése, szocialista életszemléletének kialakítása. Ehhez politikánk következetesebb végrehajtása, a társadalom intézményeinek hatékonyabb működése, az ifjúság neveléséért felelős erők jobb összefogása szükséges.

Az ifjúság nevelése az egész társadalom ügye, s ebben az utóbbi időben kiszélesedett, módszereiben gazdagabbá vált a fegyveres erők és testületek, valamint az ifjúsági szövetség együttműködése. A közösen végzett munka jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a KISZ-szervezetekben hatékonyabb, színvonalasabb lett az erkölcsi-politikai tudatformáló munka, a fiatalság hazafias-honvédelmi nevelése, személyiségformálása.

Jó érzéssel állapíthatjuk meg, hogy ebben tevékeny részt vállalnak a Belügyminisztérium szervei, köztük az állami tűzoltóság is. Az MSZMP útmutatásai alapján a KISZ vezető szerveinek határozataira támaszkodva egyre szélesebb körben vonják be a fiatalokat az állam- és közbiztonsági feladatok megoldásába, az államhatárok őrzetének biztosításába és a tűzvédelmi feladatok végrehajtásába.

Megvalósítva ezzel az ifjúság nevelésében nélkülözhetetlen elvet, amelyet Kádár János elvtárs így fogalmazott meg: „... legjobb pedagógia: feladatot adni és a feladat végzése közben nevelni”.

A Belügyminisztérium szerveinek hivatásos állománya és önkéntes segítői eredményesen és a fiatalok érdeklődésétől övezve végzik munkájukat ifjúsági szövetségünk különböző szervezeteiben. Napjainkban a KISZ hazafias-honvédelmi nevelő munkájának bázisa, az Ifjú Gárda, rendszeresen együtt dolgozik a fegyveres erőkkel és testületekkel. Mindennapi segítséget, lehetőséget, támaszt, útmutatást és valódi hasznos társadalmi feladatot, élvezetes programot kap a tűzoltóságtól is.

Köszönjük és kérjük továbbra is ezt a segítséget, támogatást. A bátor, mindennapos kommunista helytállás példaadó ereje semmi mással nem pótolható a fiatalok nevelésében. Elengedhetetlen feltétele ez annak, hogy eleget tehessünk, a KISZ X. kongresszusán megfogalmazott feladatunknak: „... most az a dolgunk, hogy a kommunista ifjúsági mozgalom legjobb hagyományait folytatva, szocialista hazánk további felemelkedésének szolgálatába állítsuk az ifjúság tettrekészségét és lendületét”.

Abból az alkalomból beszélgettünk el nemrégiben Pápai László és Molnár József ötörzsőrmesterekkel és Gyólai Imre ötörzsőrmesterrel, hogy a pécsi parancsnokságon hamarosan nevezetes eseményről emlékeznek meg. 1957. május 17-én itt alakult meg ugyanis testületünk — legjobb tudomásunk szerint — első KISZ-szervezete

Pápai és Molnár elvtársakat (mindketten agjai voltak a vezetőségnek) a kezdetről és a folytatásról kérdeztük. Gyólai elvtársat, aki hétezeres kisfiú volt akkoriban, pedig arról, miként sáfárkodnak a gazdag örökséggel.

Pápai főrm.: — 1957 tavaszán már sora alakultak városunkban a KISZ-szervezetek, de a BM-szerveknél még nem kezdődött meg a létrehozásuk. Alighanem felsőbb állásfoglalásra vártak. A megyei és a városi-járási parancsnokságon szolgálatot teljesítő néhány fiatal azonban úgy vélte, akár volna tovább halogatonban a megalakulást. A pártszervezet meg a személyi állomány többségét alkotó idősebb tűzoltók helyeselték a kezdeményezésünket, és megígérték, mindenben támogatnak bennünket.

Nem kellett sokat agítani a fiatalokat. Látták, mi történt 1956-ban, de azt is, hogy a párt vezetésével milyen gyorsan konszolidálódott a helyzet. Így azután hamarosan már 21 tagot számláltunk.

Molnár József főrm.: — Mint ifjú tűzoltó az ellenforradalom előtt aktív tagja voltam a KISZ elődjének, a DISZ-nek, természetesen hát, hogy kivettem, a részemet a szervezésből. Miután a pártszervezetet kivül máshonnan nem kaptunk instrukciót, azt tekintettük a legfontosabbnak, hogy pártszervezetünk támogatására sorakozunk fel, és emellett adjunk segítséget a parancsnokság előtt álló szakmai feladatok jobb végrehajtásához.

A KISZ-szervezet megalakulásáról és céljairól levélben tájékoztattuk az akkori országos parancsnokot.

Negyedszázad múltán is jó lelkiismerettel mondhatom el: vállalásainkat teljesítettük, így az önkéntes tűzoltóságok patronálását és a nyári mezőgazdasági munkák tűzvédelmi ellenőrzését is.

Sok-sok szabad időnköt áldoztuk erre, pedig akkor legtöbbször 24—24 órás rendszerben teljesítettünk szolgálatot. Nemritkán alaposan megizzadtunk, mire kerékpáron

végigjártuk azokat a helyeket, ahol csépeltek (a cséplőgépek korában jóval veszélyesebb volt a betakarítás, mint most), ellenőriztük: megszervezték-e a tűzfigyelő szolgálatot a templomtornyokban és a tűzkészültséget a szertáraknál. Télen nemegyszer dideregve kerekedtünk az egyesületi foglalkozásokra és közgyűlésekre.

Persze akkoriban fel sem vettük az ilyen kellemetlenségeket. Fiatalok voltunk, jókedvűek, telve energiával.

Pápai főrm.: — A kulturális és sportélet is igen élénk volt parancsnokságunkon. Zenekarunk, néptánc- és színjátszó csoportunk is működött — a két utóbbi az akkoriban még szolgálatot teljesítő néhány női tűzoltó részvételével —, s volt egy labdarúgócsapatunk is.

Gyakran vendégszerepeltünk az önkéntes tűzoltóságok rendezvényein, ebben is a KISZ-esek vitték a prímet. Ki gondolta volna akkor, hogy pár év múltán a tévé „házhöz szállítja a kultúrát”. A mostaniaknak nem is volna célszerű ilyesmivel próbálkoznunk, de annak idején műsoraink sokat lendítettek az önkéntestűzoltó-mozgalmon, s örökre szép emlék marad a rendezvények családi hangulata.

Molnár főrm.: — A KISZ-tagok többsége, így én magam is, később a pártszervezet tagjaként folytatta mozgalmi munkáját. Természetesen most is érdeklődéssel figyelem KISZ-esek tevékenységét, és mi tagadás, szívesen cserélnék velük életkort is.

Gyólai Imre főrm.: — Érdekes véletlen, most éppen kétszer akkora a taglétszámunk, mint az alapítás évében. De az már nem, hogy nem vagyunk többen. Nem sietjük el a felvételt. Előbb megvárjuk, hogy a parancsnokságra került fiatal valóban hivatásának tekinti-e a tűzoltói szolgálatot, azután arról is igyekszünk meggyőződni, hasznos tagja lesz-e a KISZ-szervezetünknek.

Közösségünket most túlnyomó többségben olyanok alkotják, akik 1976—78-ban kerültek az állomány soraiba. Őt tagunk a megyei parancsnokságon teljesít szolgálatot.

Látványos akciókra nem vállalkozhatunk ugyan, de talán nem is ez a tartalmas munka fokmérője. Az az elvünk, hogy lehetőleg csak abba kezdjünk bele, amit végre is tudunk hajtani.

Így például igyekszünk hasznosítani, hogy tagságunk túlnyomó része szakmát szerzett a polgári életben. Ez a jártasságuk nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az új laktanya átadásáig hátralevő időt átvészelhessük az 1974 óta életveszélyessé vált épületben.

Erőnk szerint szerelő-, javító- és karbantartó munkával segítünk néhány óvodát meg iskolát is. Emellett számos IG és ŰG tűzoltó-szakalegységet patronálunk. Ezt a feladatot együttműködési megállapodás alapján folyamatosan végezzük. A gyakorlatok időpontját előre egyeztetjük az iskolákkal. Úgy érzem, az ifjúsági és az úttörő-tűzoltókkal való foglalkozás minden bizonnyal elősegíti majd, hogy akkor is képes legyen a KISZ-szervezetünk, ha mi, mostaniak „kiöregszünk” belőle. Ugyancsak szívügyünknek tekintjük több vállalati tűzoltóság versenyekre való felkészítését is.

Az „Egy napot Pécsért” akció keretében a veszélyes időszakokban szabad időnkben járőrszolgálatot teljesítettünk a kirándulóhelyeken, és akárcsak a megyei meg a városi-járási parancsnokság „munkaképes” személyi állománya, mi is kivettük a részünket az új laktanya építéséből.

Parancsnokságunk KISZ-esekből álló versenyraja egymás után negyedszer szerzett megyei elsőséget, emellett fiataljaink részt vesznek különféle sportversenyeken is, méghozzá nem rossz eredménnyel.

Társadalmi munkáért egyébként 1979-ben ezüst-, 1980-ban pedig aranydiplomát kaptunk a városi tanácstól, és 1981-es tevékenységünk alapján ugyancsak van reményünk az aranydiplomára.

Legfontosabb eredményünknek azonban azt tekintem, hogy az elmúlt négy-hat esztendőben állományba került fiatal tűzoltók túlnyomó többsége itt találta meg az élet-hivatását. Sok szó esett erről a legutóbbi ifjúsági parlamenten is. Jó néhányan felvetették, szívesen vállalnák a magasabb szakmai és állami iskolai tanulmányokkal járó többletfeladatot.

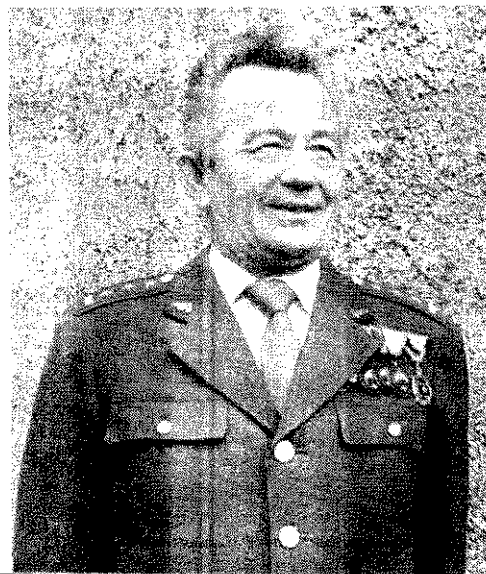
A tervek szerint néhány hónap múlva birtokba vehetjük az új laktanyánkat. A jubileumi év tiszteletére ennek jegyében jelentős társadalmi munkát végzünk, hogy minél előbb otthonossá tegyük második otthonunkat.

(g)

Molnár József

Pápai László

Gyólai Imre

PALI BÁCSI

A millennium évében, augusztus 20-án látta meg a napvilágot Tőreki-pusztán. Ha tudja, hogy születésének dátuma külön-külön is milyen jeles fordulókhoz kötődik, tán még szerencsés embernek is tarthatna volna magát. Hamarosan kiderült azonban, hogy születésének éve inkább szerencsétlenséget jelentett a számára, hiszen nem sokkal az első világháború kitörése után behívják, és alig 18 évesen az orosz fronton találja magát. S ha azt hitte, hogy ez a pokol, tévedett, mert ez még csak azután várt rá, amikor az olasz frontra vezényelték. De sokszor elátotta a percet is, amikor a világra hozták!

Jelinek Pál, a fiatal lakatossegéd megfogadta: ha ép bórral megússza a háborút, még egyszer nem engedi, hogy fegyvert nyomjanak a kezébe. Akkor még nem gondolhatta, hogy alig néhány hónap múltán maga kéri majd, hogy fegyvert foghasson az ellenforradalmárok és cinkosaik, a betolakodó román királyi fehér csapatok ellen.

A Tanácsköztársaság kikiáltásának idején éppen gőz- és cseplőgépkezelői tanfolyamon volt Pesten, a Technológián, amikor elhangzott a felhívás a proletárforradalom fegyveres védelmére. Gondolkodás nélkül közibük állt. Hogy miért? Mert amit azok akartak, azt ő is a magáénak érezte. A pártba is belépett.

Mindvégig a 10-es páncélvonaton szolgált — fegyvermesterként, vagy ha kellett, géppuskaként. Nincsenek kerek történetei, izgalmas fordulatokkal s nagy sztorikkal. Csupán emléktöredékeinek egyike-másika elevenedik meg a beszélgetés során. Azok is szűkszavúan, inkább egy-egy helységhez kötődően. Csikszentmárton, Szolnok a román intervenciók elleni harc emlékeit idézi fel benne: Gödöllő, Pest, Kaposvár, Barcs már inkább a baljós vég közeledtéhez kapcsolódnak.

A fővárosban érte az összeomlás. Amikor hazaért, az itteni vöröskatonák éppen Tamásiba indultak. Hogy mi lett a sorsuk, ma sem tudja. Valószínűleg ugyanaz, mint az övé: a bujkálás a darutollasok különítményeseinek bosszúja elől. Őt egy ideig odahaza, Tőreki-pusztán rejtgettek, majd ugyancsak átmenetileg Cinege-pusztán a juhászokdás jelentett nagyon is kétes menedéket. Besúgóknak, hitvány emberekben ugyanis ezen a környéken sem volt hiány. Siófok közelsége pedig egyenesen életveszélyt jelentett a magafajta számára.

Ha tudták volna a fehérek, hogy valójában kit szednek le a vonatról Nagykanizsán, amikor emigrálni akart, nyilván nem nyolc napot kap, hanem — kötelel. Azért meg egyenesen a halálok halálával lakolt volna ajánlójával együtt, ha kiderül, hogy a fővezérség egyik újdonsült fiatal fegyvermestere nemrégiben még az ő soraikat gyéritette géppuskával a 10-es „vörös” páncélvonatról...

Nem szívesen idézi fel ezt az időszakot, na is, annyi év múltán fektelen indulatokat kavart benne. Inkább önkéntes tűzoltói pályafutásának történetére vált át. Érthető, a közösség szolgálatának ezt az útját is maga, önként választotta, s egy emberöltőn it hú maradt hozzá.

Leszerelése után, 1918-ban lépett a siófoki önkéntes tűzoltók sorába, majd 44 esz-

tendeig ugyanennek az egyesületnek a parancsnoki tisztét töltötte be — a köz tisztetétől, megbecsülésétől övezetten.

Egy életre megszerezte ezt a hivatást, s olyan hozzáértéssel művelte, hogy a siófoki önkéntes tűzoltók 45 fős jeles közösségének a nevét hamarosan a szűkebb pátrián túl is megismerték. Földrajzi helyzetükénél fogva mindig elsőként riasztották őket segítségnyújtásra Fejér és Veszprém hozzájuk közel eső területére. És miután akkoriban a legközelebbi állami egység is távolabb esett a helyszíntől, mint ők, az elsődleges komolyabb beavatkozás is rájuk hárult a területileg illetékes egységek megérkezéséig.

Sok tűz időpontja kiesett az emlékezetéből, az viszont nem, hogy hól, hány épület égett. A legnagyobb az ádándi volt: 42 ház égett porig, Zamárdiban 9, Bábonygyereken 6 ház tüze keltett óriási riadalmat, s adott nehéz munkát a tűzoltóknak.

Siófokon két esetre emlékszik. A nagy magtár tüzére 1944-ben; majd 1947-ben, azután a kenyérgyári tüzre. Az utóbbi helyen egyetlen lángtenger volt az egész üzem, mégis 35 perc alatt eloltották. A falat verette a sugárral. Így a visszatérülő víz felszínén magával sodorta az égő fűtőlapot, s azt az épületen kívül biztonságosan leverették a többi sugárral. Bravúros beavatkozás volt, egyike az önkéntes tűzoltók nagyszerű fegyvertényének.

Mindez már a múlté, ahogyan tűzoltóegyesület is csak volt a közben várossá avanzsált Siófokon. Az állami tűzoltóegység létrehozása után nem sokkal — feloszlatták a 45 fős nagy múltú önkéntes közösséget. „Jövőre lett volna százéves az egyesület, legalább addig maradhatunk volna együtt” — kesereg elérkezéenyűlten.

Rövid ideig a volt szertár parancsnoki szobájában bütykölgetett, mígnem ez a lehetősége is megszűnt. Ennek ellenére sem adta fel. Négy éve még dolgozott; alumíniumhegesztést is végzett. Persze ma sem tétlenkedik. 1922-ben kapott iparendélyét fenntartotta. Igaz, autót már nem javít, de kulcsokat azért még csinál, ugyanis a wertheimkulcsok specialistája. Még egy munkatársával együtt — ugyancsak iparendélyvel — kézi oltókészülékek javításával foglalkozik már két esztendeje.

Ma is azt vallja, amit egész élete során: dolgozni kell, mert az nemcsak a megélhetést jelenti, hanem a megbecsültséget is magával hozza.

A maga szerepét illetően igen-igen szűkszavú. Ha szóba kerül, a többiekről kezd beszélni. A Lajos brigád vissza-visszatérő kedvenc témája. Ilyenkor megered a nyelve, s csak úgy árad belőle az elismerés. Mert ez a hétfős vonulós raj, amelyikben öten a Lajos névre hallgattak, bármelyik pillanatban vonulásra készen állt a telefonos riasztólánc révén.

A Bimbó sem maradhat ki a sorból, pedig sokat restellkedtek miatta. Az első, 1926-os MÁVAG-fecskendőjüket beczték így, amelyik olyan lustán mozgott, hogy a

gyerekek körbe-körbe futkosták vonulás közben. A 350-es Csepel meg ennek a 352-es Diesel változata szinte táltos volt ehhez képest...

Csipős önróniával jegyzi meg, hogy a Bimbó körülbelül olyan fürge volt, mint most ő. Ugyanis beszélgetésünk előtti héten szöges meggyfabotja megcsúszott a kővön, s elesett. Jobb kezének kisujja kifiamodott, kézfejét több helyen leverte, s a lábát is alaposan megütötte, s ez egy kis sé gátolja a mozgásban. Máskülönbén egészséges, és régi kedélye is fel-felvillan. Persze csak néhány bemondás vagy epizód erejéig, aztán megint az egyesület dolga jön elő.

Nem tudja megemészteni, hogy miért nem hasznosították tapasztalataikat továbbra is, hiszen náluknál nagyobb helyi ismerettel aligha bír valaki Siófokon. Például mennyit segíthettek volna a megelőzésben, az ezzel összefüggő felvilágosító munkában! Hogy az ő volt önkéntes társai értik a dolgukat, mi sem bizonyítja jobban, hogy munkahelyeiken igen elégedettek a tűzvédelmet szervező és irányító tevékenységükkel.

Annak idején ő még azt is el tudta volna képzelni, ha valamelyik fecskendőn vonulási lehetőséget biztosítanak a számukra. Nos nyilván csak akkor, ha nagyobb káresetről lett volna szó.

Aki ezek után azt hiszi, hogy egy sértett öregember sirámairól van szó — nagyot téved. Pali bácsi ma sem pátyolgatásra szoruló aggastyán, akinek csak a saját sorsa a mindenekelőtt való. Gondolkodásában, szívében, tettrekészségében megőrizte fiatalágát, s amit mond, azt a köz érdekében mondja. Ilyen indíttatásból méltatlankodik (vagy olykor mérgelődik), emel szót, netán cselekednék is, ha lehetőséget kapna rá. Persze nem egyedül, hanem együtt a többiekkel, akikkel egy emberöltőn át munkálkodott önként, saját elhatározásából Siófok és környete tűzvédelméért.

— b —

Társak a munkában

Tulajdon édesanyjuk se köszönhetne volna boldogabban a 11. országos tűzoltóversenyen a győztes férfiraj tagjait, illetve vigasztalhatta volna szebben a lányokat, amiért „csupán” másodikkok lettek.

Kéri Lászlóné, a Remix Rádiótechnikai Vállalat szombathelyi gyáregységének igazgatója nemcsak a jeles versenyek alkalmával szurkol tűzoltóinak, hanem ha engedi az ideje, szívesen megnézi a gyakorlataikat is.

Az igazgatónő 1961 óta áll a 2300 dolgozót foglalkoztató gyáregység élén.

Hozzá indultunk, róla szeretnénk volna írni, de ő azt kérte, inkább a gyár tűzvédelméről írjunk, beszéljünk el a vállalati tűzoltókkal, hiszen neki, az igazgatónak „csak” annyi az érdeme, hogy lehetőség szerint a legmegfelelőbb szakembereket nevezte ki a tűzvédelmi beosztásokba. Valóban lelkes tűzoltógárda nevelődött ki, szinte évről évre megújulva és régóta élén áll a megyében. S az, hogy az évente több száz milliós értéket termelő „C” tűzveszélyességű üzemekben eddig mindössze két alkalommal fordult elő kisebb tüzeset, a biztonságos, fegyelmezett termelést tanúsítja.

A tűzvédelmi irodában katalogizálva, napra készen tartott nyilvántartás is bizonyítja, hogy az igazgatónő véleménye, amely szerint tűzvédelem nélkül nincs termelés, éppenséggel nem pusztán szállóige a Remixben.

Persze az is hozzátartozik az igazsághoz: nem történhet olyan a gyárban, hogy ne értesüljön róla rögtön. Így az egyik tüzeset követően olyan 43 pontos igazgatói utasítást adott ki, amelynek végrehajtására nem sok időt kaptak mindazok, akik mulasztottak. **Szendő Zoltán** igazgatási osztályvezető, **Takács István** tűzvédelmi előadó és **Kiss Árpád** főművezető, vállalati tűzoltóparancsnok még sok olyan esetet említettek, amikor ellenőrzések során tapasztaltak alapján a vállalat tűzvédelmi bizottsága olyan intézkedéseket hozott, amit egyhamar nem felejtett a szabálysértő, de még a környezetében dolgozók sem.

A tűzvédelmi irodában megtalálható a gyár működése alatt hozott minden fontos tűzvédelmi intézkedés. A szakvizsgáztatásokkal kapcsolatos nyilvántartás a gyáregység gépi adatfeldolgozó rendszerébe van betáplálva.

Nemcsak a hivatalos okmányokat, fényképeket, hanem az oklevelek egész sorát is az irodán őrzik. Immár 16 éve, hogy a megyében, sőt az országban is megtanulták a Remix nevét a tűzoltóversenyeken. Női és férfiraja mindig az élvonalban véggez, ami a női csapatok esetében különösen dicséretes teljesítmény, hiszen a lányok és fiatalasszonyok csapata szinte évenként megújul.

A csoportképekről ránk mosolygók közül **Takács Ilona** rajparancsnokkal találkoztunk „élőben”. Sok mindenről beszélgettünk, munkájukról, megbecsülésükről. Szó

Kéri Lászlóné: Jó szervezéssel mindenre jut idő

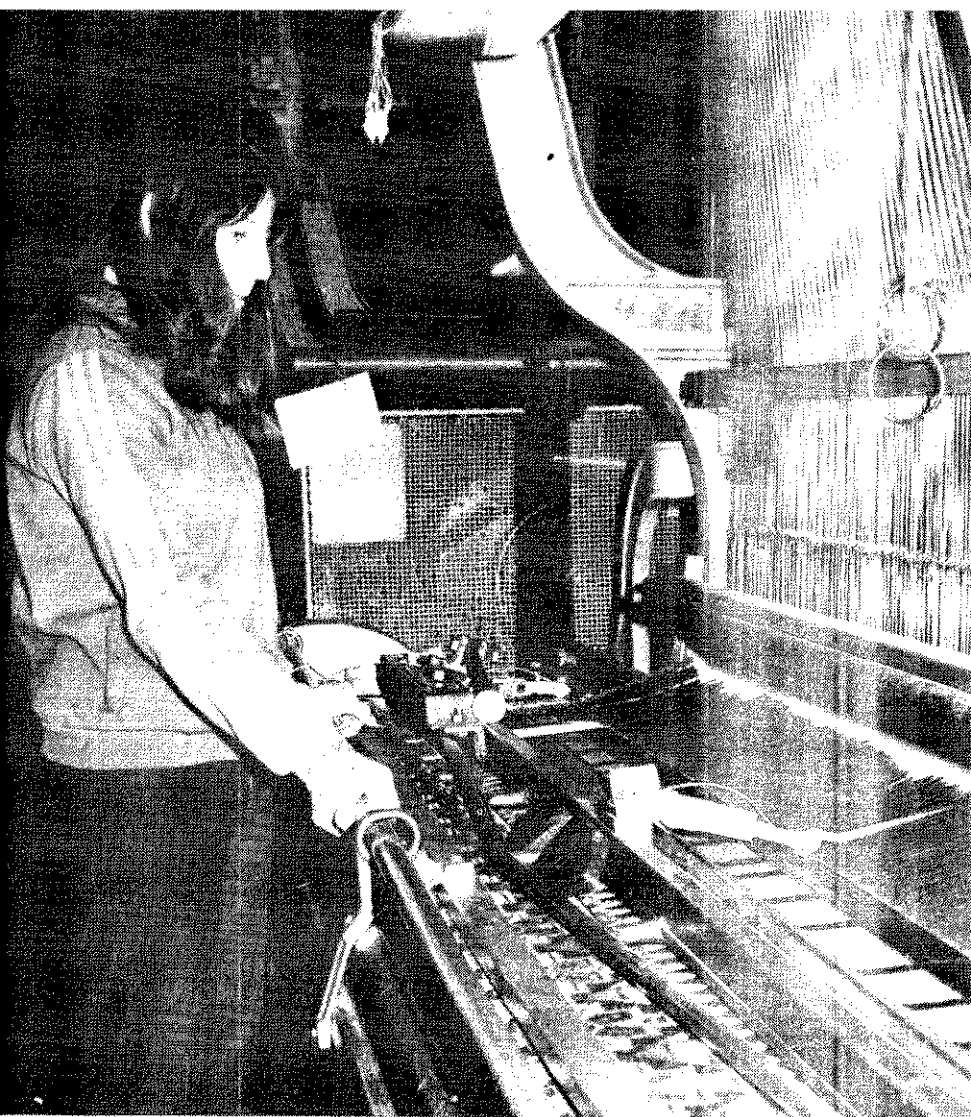
Takács Ilona rajparancsnok 1974 óta versenyez

volt a gyárban dolgozó fiatal házask lakásgondjáról, gyermekeik óvodai, bölcsődei elhelyezéséről. Ezekben az ügyekben is bármikor felkereshetik igazgatónőjüket, számíthatnak a segítségére. Az igazgatónőnek mindenre van ideje, pedig asztalán a naptár szinte óránként új programra figyelmezteti.

Bizonyára otthon is igen jó szervező, mert miközben több évtizedes munkássága alatt két vállalatot is vezetett, két fiút nevelt fel, tanított, s indított el az életbe. Mostanában pedig kislányunokái gondoskodnak a szeretett nagyi hétfégi kapcsolódásáról.

Az országrészi verseny győztes raja

Kern Erzsébet rangidős a rajban

AKIKRE BÜSZKÉK VAGYUNK

Az új egyenruhában a rajparancsnokkal és a vállalati tűzoltóparancsnokkal

— ez a felirat áll egy táblán a gyárudvaron. Kiváló dolgozók, kiváló brigádok fényképei között méltó helyre került a Lakástextil Vállalat Tatai Szőnyeggyára női tűzoltórajáról készült felvétel. Győztesként mosolyognak: a legutóbbi országos versenyen kategóriájukban az első helyen végeztek.

Ahogy Vas megyében a remixesektől, úgy Komárom megyében a latexes lányoktól tartanak a riválisok. Okkal, mert 1971-ben országos első, 1975-ben pedig második lett a raj, s tavaly visszahódította bajnoki címét. Időeredményét akár a férfiakéval is összevethetnének. Nemegyszer 40 mp körül szerelték meg a kismotorfecskendőket. Fáradhatatlanok a gyakorlásban. A munkaidőn túl nagyon sok szabad idejüket töltik a gyakorlópályán. Versenyek előtt azután a hivatalos felkészítőikkel együtt már a családtagok is zsúrizik a szerelést.

Az országos verseny előtt, márciustól augusztusig üdülőből jöttek vissza, külföldi társasutazást mondtak le, fáradtan, műszak után gyakoroltak, de nemhiába. Kovács Zoltán váll. t. törm., rajparancsnok és Hertelendy Ferenc váll. t. szds., vállalati tűzoltóparancsnok véleménye szerint hálás feladat a Latex női rajával foglalkozni. A raj tagjai: Karakas Katalin, Pöczéné Schuch Szilvia, Buliska Lőrincné, Kern Erzsébet, Szijjgártó Miklósné, Lengyel Józsefné, Tanczer Károlyné, Nagy Éva vidámak, talpraesettek, leleményesek. Róluk aztán el lehet mondani, hogy nem ijednek meg a saját árnyékuktól, de a tüztől sem. A környéken nemigen akad olyan tűzeset, ahová ne vonulnának ki. Ott voltak a MEM-telep egéskor, Almásneszmélyben erdőtüzet oltottak, az állami gazdaságban állatokat mentettek. A gyárban is éber őrei a tűzvédelemnek, s szép számmal veszik ki részüket a hétvégi tűzoltógyűletről is.

Vadonatúj egyenruhában vártak rájuk. Felelevenítették a versenyek történetét, egy-egy vonulás izgalmát. Amikor sorra felkerestük azokat az üzemeket, ahol dolgoznak, egyenként maradoztak le, öltözték át, s álltak be gépeik mellé.

Láttuk, kikkel is ismerkedtünk meg valójában. Nagy részük szövőnő, három műszakban, zajos üzemben, feszített munkatempóban, normában dolgozik. Bizony elfárad a szem, a láb, a derék, mire a hatalmas szövőgép 15 500 vetést tesz — ennyszer megy oda-vissza a nyolc óra alatt —, s ennek a munkáját vigyázza a föléje hajló, Lyukkártyán programozott színes minták futnak ki a hatalmas szövőgépekből, még félórai szemmel követése is fárasztó annak, aki csak úgy betéved. Akik meg a kézi csomózású szőnyegeket készítik, ördögös gyorsasággal, átlagban 6700 csomót kötnek egy műszakban. Mindezt nem egy-két éve végzik, a tűzoltóraj tagjai közül néhányan már 10—15 éve a gyár dolgozói. Munkájukat megismerve érthetővé vált, miért jár a szövőnőknek 12 évi munkaviszony után négyévenként egy év nyugdíj-korkedvezmény.

Mégis nem a fáradtságról, az időhiányról, a család gondjairól meg a fizetésről beszéltek, hanem szocialista brigádjukról, a KISZ-ben végzett munkájukról.

Említették a vállalat vezetőinek megbecsülését, s azt, hogy milyen jólesett nekik, amikor az elmúlt évben a november 7-i ünnepségen a gyár új kultúrtermében adták át az országos verseny első helyezéséért járó jutalmat.

Sz. Lovász Iлона—Tátrai Mihály

Új képzési formák

A közelmúltban két jelentős eseményre sor került az alig egy éve újjászerveződött BM Tűzoltóképző Központban. Mindkét esemény mérföldkő nemcsak a minisztérium és az állami tűzoltóság, hanem a lakosság számára, akik részesei hazánkban a tűzvédelmi feladatok ellátásának.

Két tanfolyam, a tiszthelyettesképző szak és tiszti átképző szak első csoportjai ezebbekbe tanulmányaikat január végén, s vettek részt az ünnepélyes évzárókon.

Horváth Károly t. ezds.-t, a BM TOP személyzeti és tanulmányi osztályának vezetőjét ebből az alkalomból arról kérdeztük, miért vált szükségessé a két oktatási forma újraindítása, illetve megszerzése.

— Új rendszerű oktatásról csak az egyik esetben beszélhetünk — tájékoztott bennünket. — A tiszthelyettesképző alapfokú politikai és szakmai végzettséget adó iskola nem újdonság az állami tűzoltóság életében. 1949-től 1953-ig Mácson és Nagykanizsán képeztünk ki újoncokat a tűzoltói feladatokra. Az elmúlt 28 évben azonban nem folyt központosított képzés.

Az 1970-es években azután, amikor az új szolgálati rendszert bevezették, rövidesen jelentkeztek az oktatás hiányának következményei. Egyrészt a jelentős létszámgény, másrészt az állományban levők hiányos szakmai képzettsége jelentett égető gondot. Félő volt, hogy a szolgálat látja kárát, ha nem segítünk a problémán. Ekkor orvoslásul egy-egy megyében hosszabb-rövidebb kiképzéseket indítottak. Ezeknek azonban nem volt egységes tanrendjük, oktatóik nem rendelkeztek pedagógiai ismeretekkel, s ezáltal színvonaluk is igen változóan alakult. Nem utolsósorban pedig nagymértékben elvonta tisztejüket munkájuktól.

Mіндеzen előzmények és az a tény, hogy évente mintegy 250 fő kerül az állami tűzoltóság állományába, égetően szükségesszerűvé tette, hogy az időközben — többek között ezért is — újjászerveződött BM Tűzoltóképző Központ keretén belül újra indítsuk a tűzoltók központi kiképzését.

A továbbiakban a tiszti átképző szak jelentőségéről szolt:

A tiszthelyettesképző szak záróünnepélyének einöksége

— Mint ismeretes, 1978—79-ben a Belügyminisztérium szerveinél is bevezették az új képesítési követelményrendszert. Világossá vált ezzel, hogy a meglévő állomány nagy részének pótolnia kell hiányosságait. Az új helyzet gyors felismerése készítette a vezetőket arra a döntésre is, hogy számítva a küszöbönálló generációváltásra, egyre több fiatal vegyenek fel a polgári életből. Egy sor akadályozó tényező nehezítette azonban ezeknek a céloknak az elérését. Így például, hogy hazánkban abban az időben még nem létezett felsőfokú tűzvédelmi szakembereképzés, a külföldi lehetőségek pedig rendkívül korlátozottak voltak. Másik ilyen akadálynak számított, hogy a felsőfokú végzettséggel felvételre kerü-

lők is csak a hároméves tiszti iskolán szerezhettek tűzoltói képesítést. Ez amellett, hogy túl sok idővesztést jelentett számukra, tematikájában sem igazodott a felvettek képzettségéhez. Végül pedig az állami tűzoltóság káderutánpótlási munkáját is nehezítette a jól képzett fiatal szakemberek hiánya.

Az okok együttes jelentkezése és a körülmények egyre szorítóbbá válása eredményezte, hogy döntés születessen: olyan iskolaforma megteremtése szükséges, ahol rövid idő alatt, csak a szakmai tárgyakat elsajátítva, kvalifikált tisztekké válnak a már felsőfokú képesítéssel rendelkező fiatal tűzoltók. Az első kurzuson végzett 27 fő már túl van a nehezén, s hogy a tanultakat hogyan hasznosítják, az a gyakorlati munkában mutatkozik majd meg.

A tiszthelyettesképző szak záróünnepélyére január 15-én került sor a Lakta-nya utcai objektum tornatermében. Az eseményen jelen volt Horváth Károly t. ezds., dr. Vágott János r. alez., a BM oktatási és köznevelődési csoportfőnökség oktatási osztályának vezetőhelyettese, valamint a BM Tűzoltóképző Központ törzsállománya.

A végzős hallgatókat a kiképző központ párt-, szakmai, KISZ- és szakszervezeti vezetői nevében Száray Zoltán t. szds., parancsnokhelyettes búcsúztatta.

Az esemény után vele beszélgettünk a tiszthelyettesi szakon végzett 90 tűzoltó csaknem féléves tanulmányi munkájáról, eredményeiről.

— A hosszú idő után először induló tanfolyamra 103 főt iskoláztak be terü-

**Kilencvenen végeztek,
s kaptak alapfokú képesítést**

leti szerveink. A tanulmányok megkezdése előtt azonban nagy erőpróba várta az állományt. A 11. országos tűzoltóverseny díszelgésére és tornabemutatójára július közepe óta kellett készülniük, gyakorolniuk. Már a kezdet kezdetén választhattak a hallgatók. Akik ugyanis fizikailag és önfegyelem tekintetében nem voltak képesek teljesíteni az elvárásokat, azok már akkor megváltak nemcsak az iskolától, hanem a tűzoltó egyenruhától is.

A többség azonban természetesen becsülettel és színvonalas teljesítményt nyújtva helytállt, s így szeptember elsején a rövid pihenő után már egy összeforrott kollektíva kezdhette meg a tanulást.

Az állomány szolgálati idejét és szakmai gyakoroltságát tekintve igen változatos összetételű volt. Az öt éve szolgálatot teljesítő tűzoltó ugyanúgy jellemző volt a csoportokra, mint a frissen felszerelt újonc. Kiaknázható lehetőségnek fogta fel azonban ezt a helyzetet az iskola oktató gárdája. Amellett, hogy a tanárok is támaszkodhattak a tapasztaltabb tűzoltókra az előadások, gyakorlatok idején, a legtöbb segítséget mégis társaik kaphatták tőlük mindvégig, s ennek kézzel fogható eredménye lett.

A hallgatók számára a szakismereti tudnivalókból arányosan szerveztek elméleti és gyakorlati foglalkozásokat. Tananyaguk összeállításakor is a tanfolyam megszervezésének legalapvetőbb célját tartották szem előtt: olyan beosztott állományt nevelni, amelyet politikai és szakmai felkészültsége képessé tesz a kor követelményeihez igazodó tűzvédelmi feladatok ellátására. Ennek megfelelően a gyakorlati órák az egész oktatási időszaknak mintegy kétharmadát tették ki.

Fontos része volt az ismeretek elmélyítésében annak is, hogy az állomány, a tantervben meghatározott gyakorlatokon kívül fokozatosan növekvő számban, készenléti vonulós szolgálatot is ellátott. A tiszti szak nappali tagozatának hallgatóival kiegészített vonulós egységük a kiképző központ gépjárműcsoportjain 31 esetben vonult tűz- vagy káresethez.

Végül pedig az állomány eredményes munkájáról szólva nem szabad megfeledkeznünk arról az áldozatos társadalmi munkáról sem, mellyel önként járultak hozzá tanintézetük korszerűsítéséhez, az utánuk következők tanulmányi körülményeinek javításához.

Stockerné Egyed Emília t.ú. alhdy. kiváló eredményéért soron kívüli előléptetésben részesült

Az öthónapos tiszti átképző szak első csoportjának hallgatói január 29-én ünnepélyes keretek között vehették át felsőfokú szakmai képesítésről szóló bizonyítványukat a BM Tűzoltóképző Központ kultúrtermében.

Az esemény vendége volt *dr. Héra Attila* t.ú. ezds., az országos parancsnok általános helyettese, *dr. Tóth Tihamér* r. alez., a BM oktatási és közművelődési csoportfőnök helyettese, valamint a BM Tűzoltóképző Központ parancsnokai és tanárai. A hallgatókat *dr. Benő Mihály* t.ú. alez., a kiképző központ parancsnoka köszöntötte, majd ünnepi beszédet mondott. Ezután került sor a legjobban végzetek okleveleinek átadására és az azzal járó elismerések, a rendkívüli előléptetések kihirdetésére. A bizonyítványok kiosztásának hivatalos perceit követően pedig a tanfolyam oktatói gratuláltak hallgatóik eredményeihez.

Simon János t.ú. alez., tanulmányi osztályvezetővel az elmúlt öt hónap sokszor nehéz napjairól, az új oktatási forma bevezetése óta szerzett tapasztalatokról beszélgettünk.

— Szeptemberben nem kevés megoldatlan problémával vágunk neki az útnak. Új volt nemcsak a hallgatók, de a mi számunkra is ez a típusú képzés.

Tudtuk valamennyien, hogy kevés idő áll a rendelkezésünkre ahhoz, hogy a rengeteg ismeretanyagot át tudjuk adni a hallgatóknak. Ugyanakkor az sem könnyítette a feladatok súlyát, hogy egyrészt változó előképzettséggel, másrészt más-más munkaterületről érkeztek tanulóink. Mindezek ellenére úgy kellett összeállítanunk tematikánkat, hogy a kevés idő alatt is maximális elméleti és gyakorlati felkészítésben részesítsük a leendő vagy már kinevezett tiszteteket.

Az első időszakban éppen ezért voltak kisebb zökkenők az oktatás menetében, ezt kár is volna tagadni. Az viszont ugyancsak igaz, hogy tanáraink s hamosan diákjaink is együttes erővel próbálták felülkerekedni a nehézségeken. Számos módszert és elképzelést már menet közben módosítottunk a tanulmányi munkában. Ilyen volt például a számonkérés fajtáinak igények szerinti változtatása vagy az egyéni tanulási idő észszerűbb átszervezése. Most már elmondhatjuk, sikerült úgy összeállítani tananyagunkat, hogy azt az átlagképességű hallgató megfelelő szorgalommal jól elsajátíthassa.

Elméleti óráink szervesen kapcsolódtak a területi gyakorlati munkához. Az egy-egy hét alatt leadott anyag mélyebb elsajátításának megkönnyítésére megszerveztük a területi gyakorlatokat. Hallgatóink hetenként egy napot a területi tűzoltó-parancsnokságokon töltöttek, ahol az előzőleg feldolgozott munkaterülettel ismerkedhettek. Kiegészítette ezt az ismeretszerzési lehetőséget a tűzoltási csoportoknál töltött rendszeres gyakorló szolgálat is, mely kisebb átszervezéssel még hasznosabbá teheti a munkát. Számos tapasztalatot szereztünk, és sok-sok javaslatot fogunk figyelembe venni ezekkel kapcsolatban is a jövőben. A változtatások célja a még jobb együttműködés lesz a területi parancsnokságokkal, annak érdekében, hogy közös erővel jobban segíthessük a hallgatók munkáját. Szükség van erre, mert bár a kezdeti nehézségeket figyelembe véve most sem születtek rossz eredmények, a további csoportoktól mind a beiskolázó parancsnokságok, mind pedig tanintézetünk jobb teljesítményt vár.

Tátrai Mihály

A tiszti átképző szak végzős hallgatói

jegyzetek

A Kisfaludy Színház impozáns látványt nyújt Győr történelmi belvárosában. Mint Csonka István műszaki vezetőtől megtudtuk a Győri Tervező Vállalat műszaki tervei alapján s a megyei ÁÉV kivitelezésében 1978. október 31-én készült el. Az épület karakterét a színház fő tömege határozza meg. Ez magába foglalja a fősínpadot, az egyetlen székmezőből álló és 700 főt befogadó nézőteret meg az előcsarnokot. Az épület jellegzetessége a kábeltehető-lefedés. A fő tömeget körülölelő két oldaltömegben egy-egy oldalszínpad és díszletraktárak, felettük balett-terem, próbaszínpad, alattuk pedig műhelyek, raktárak helyezkednek el. A hátsó épületrészben vannak a színésztöltözők, az igazgatási helyiségek, ezek felett a festőterem, a műhelyek és a raktárak. Victor Vasarely művészeti tervei alapján, kerámiából készült alkotás díszíti az északi és déli oldal homlokzatát.

A színpadtechnikai berendezés — mivel ez a város egyetlen színháza — egyaránt alkalmas opera, operett, prózai művek és balett előadására. A fősínpad szélessége 22, mélysége 24 m. A fősínpadot elektromos hidraulikus működtetésű vasfüggöny választja el a nézőtértől, továbbá az oldalszínpadoktól.

A sprinklerhálózat vízellátása a szín-

padtoronyban elhelyezett víztárolókból és szivattyúkkal egyaránt biztosítható. A tűzjelző berendezés központját a portán helyezték el. A BJK típusú központba jelenleg 30 hurok fut be, ezekhez 170 hőérzékelő és 39 kézi jelzésadó csatlakozik.

Az említettek ellenére a színház 117 fős műszaki személyzete meglehetősen mostoha körülmények között végzi munkáját, mivel megfelelő méretű kiszolgáló létesítményekre már nem futotta a 348 millió forintos beruházási összegből. A zsúfoltság és a raktározási gondok csak egy új üzemház felépítésével szüntethetők meg. Mint hallottuk, erre még várni kell, addig csak a használati szabályok legszigorúbb betartása mérsékelheti az ebből adódó tűzkockázatot.

Kapuvár város Tanácsának végrehajtó bizottsága január 20-i ülésén vitatta meg a tűzoltóparancsnok jelentését a város és környéke tűzvédelmi helyzetéről és az itteni parancsnokság munkájáról.

Makrai András tűzoltó alezredes, városi parancsnok mindenekelőtt a 11/1978. számú vb-határozat végrehajtásáról számolt be. Jelenthette, hogy ez egyaránt hozzájárult a város és környéke tűzvédelmi helyzetének megszüldítéséhez és

Csonka István műszaki vezető

a parancsnokság tevékenységének a javításához. Kedvezően hatott a különböző ágazatok tűzvédelmének alakulására, hogy a fejlesztések és a rekonstrukciók során sikerült érvényre juttatni a tűzvédelmi előírásokat. A város mentő tűzvédelmi helyzetét jelentős mértékben javítja az ipartelepen elkészült 2000 köbméteres tűzivíztároló.

Évente mintegy 100 ellenőrzést és szemlét tart a parancsnokság. Ezek alkalmával azt állapíthatta meg, hogy a gazdasági vezetők döntő többsége megfelelő színvonalon és eredményességgel foglalkozik a tűzvédelemmel. Ennek ellenére még ma is több szabálytalanság tapasztalható: raktárhiány, a villamos berendezések elavultsága, ellenőrzésük és karbantartásuk hiánya; tűzveszélyes folyadékok szabálytalan használata és tárolása, nem utolsósorban pedig a használati szabályok megsértése.

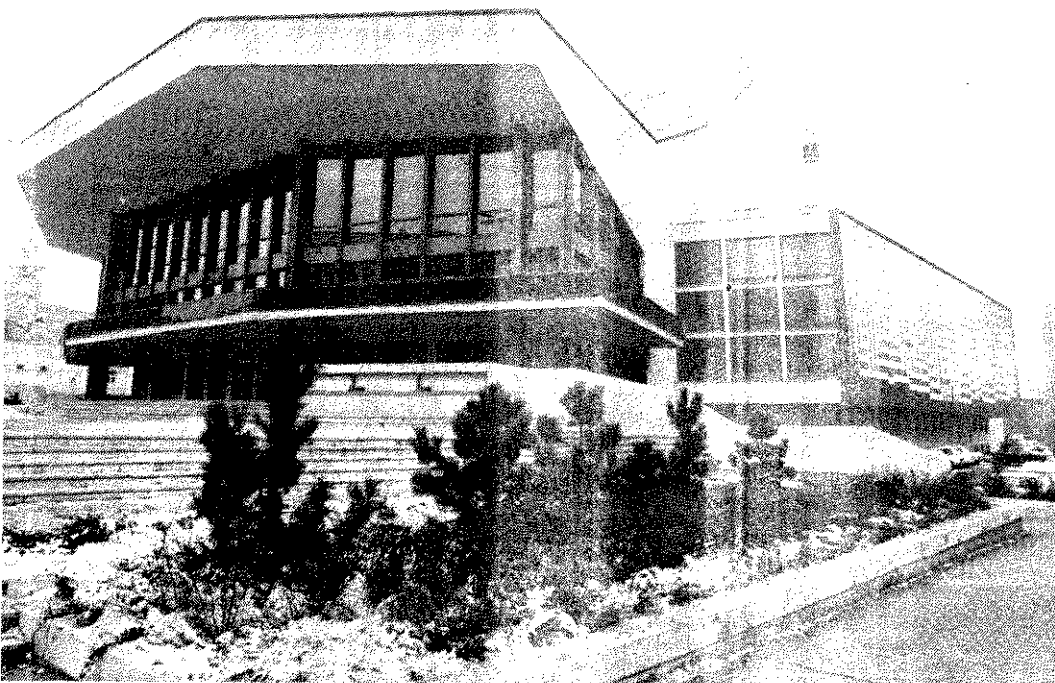
A parancsnokság jelentős energiát fordított a lakosság és a dolgozók felvilágosítására és a tűzvédelmi ismeretterjesztésre.

1978—1981 között 39 tűz keletkezett az illetékeségi területén, s ezek összesen 438 ezer forint anyagi veszteséget okoztak. Megyei összehasonlításban sem a tűzesetek száma, sem a kárérték nagysága nem jelentős. A jellemző tűzkeletkezési okok itt is a sugárzó hő, a dohányzás, az elektromos áram és a gyermekjáték.

Az elmúlt négy év folyamán valóságosan újjávarázstolták a régi laktanyaépületet. 1981-re 2 szerállásból és 2 raktárból álló épületrészt vettek birtokukba. Az építés során az állomány számottevő társadalmi munkát végzett. A szerek és felszerelések állapota, használhatósága kielégíti a követelményeket.

A beszámolási időszakban továbbra is folyamatos feladatot jelentett az állományba kerülő fiatalok szakmai és politikai képzése és a hivatásszeretetre való nevelésük. Az 1976. január 1. óta felvett tűzoltók Győrben 3 hónapos alapfokú iskolát végeztek. A parancsnokságra kihelyezett osztályban 24-en szereztek meg az alapfokú politikai képzettséget. Ezzel a

A Kisfaludy Színház szervesen illeszkedik a városképbe

személyi állomány eleget tetti a képzés követelményében foglaltaknak. A megfiatalodott személyi állomány hivatásszerűtetre való neveléséhez jelentős segítséget adott a pártalapszervezet is.

A vb tagjai egyetértettek a beszámolóban foglaltakkal, és akárcsak dr. Nagy András tanácselnök, valamennyien meg-alapozottan tartották az előterjesztést, s egyúttal elismerésüket fejezték ki a városi parancsnokság személyi állományának. Az ülésen részt vevő Szabó Gyula tűzoltó alezredes, megyei parancsnok köszönetét fejezte ki a végrehajtó bizottságnak és szakigazgatási szerveinek a városi parancsnokságnak nyújtott segítségért.

Dr. Nagy András tanácselnök javaslatára a végrehajtó bizottság dicsérettel fogadta el a beszámolót. Elismeréssel illette a társadalmi segítők munkáját is.

Végezetül Makrai András tűzoltó alezredest nyugállományba vonulása miatt felmentette parancsnoki beosztásából, s egyúttal Fűzi József tűzoltó őrnagyot parancsnokká, Balka Gyula tűzoltó alhadnagyt pedig parancsnokhelyettesé nevezte ki a végrehajtó bizottság.

Több mint harminc év telt el azóta, hogy Makrai András tű. alez., Kapuvár város tűzoltóparancsnoka egyenruhát öltött. Nagy dolog volt ez akkor a Makrai család életében, hiszen az addig téglagyári, majd erdészeti segédmunkás olyan hivatás gyakorlásához kapott lehetőséget, mely igazi jövőt biztosított számára.

Az elkövetkezendő években a fiatal tűzoltó élt is ezzel a lehetőséggel. Leikes szorgalommal végezte el az újoncképzőt, majd a tiszthelyettesi tanfolyamon tűzmesterként végzett. Amint tehetette, leértécsigizett, hogy nagy álma valóra válhasson. Tűzoltótiszt-képző iskolára került s nem sokkal ennek elvégzése után elkezdődött hosszú, eredményes parancsnoki tevékenysége.

1953-tól négy éven keresztül Miskolcon teljesített szolgálatot megyei politikai helyettesként. A nehéz időkben a politikai munka értékes tapasztalatokkal gazdagította, útravalót adott számára a jövőre.

1957 márciusában került Kapuvárra, ettől kezdve együtt él a várossal. Az azóta eltelt 25 évre így emlékszik: — A sok állomás után Kapuváron végre megnyugodhattam. Ide kötött családom, hivatásom. Feleségem is tűzoltó volt, de lemondott erről a hivatásról, hogy ily módon segítsen engem a munkában. Felelős beosztásomat bizonyosan nem tudtam volna vállalni, ha ő nem gondoskodik számomra nyugodt, békés családi háttérről. A szakmai munkában pedig? Akkoriban mindent nulláról kezdtünk. Céлом elsősorban a jó kollektíva kialakítása volt. Tudtam, csakis így léphetünk tovább. Meggyőződésemben a mai napig sem csatlódtam. Azt hiszem, bátran állíthatom, hogy parancsnokságunkon mindig a nyugodt alkotni vágyás jellemezte a légkört.

Az évek hosszú sora alatt mind ő, mind pedig beosztottai lépést tartottak azzal a fejlődéssel, mely a szakmai és politikai munka eredményeinek eléréséhez szükséges volt. Megmutatkozik ez abban a megbecsülésben, szeretetben is, mellyel a város lakói övezik őket. Ennek egyik legszébb példája volt, amikor 1979-ben Pro

urbe Kapuvár elismerést adományoztak a parancsnoknak és kollektívájának. A tűzvédelem érdekében kifejtett eredményes munkája elismeréseként pedig a Kiváló Szolgálatért Érdemrend kitüntetésben részesült.

1982. február 28-án Makrai András tű. alez. nyugdíjba vonult. Elégedetten, nyugodtan búcsúzatott, hiszen a távozást megelőzően már jó előre tudatosan, aprólékosan előkészített mindent. Utódja évek óta a helyetteseként dolgozott, munkastílusuk, módszereik harmonikus egy-séget alkottak. S hogy milyen lesz a folytatás, az új parancsnoktól függ. Ha pedig mégis segítségre van szüksége, Makrai András maga mondta: bármikor kopogtathat.

Sopronban a közelmúltban jelentősen bővítették a megye egyik üdülőjét. Ezt csak úgy látták megoldhatónak, ha felmentést kérnek az előírt tűzszakaszméret betartása alól.

Ebben nem is lett volna semmi rendkívüli, csak éppen nem derült ki a kérelemből, hogy miről is volna szó tulajdonképpen. Egyebek között olyan „apróságok” hiányoztak a tervdokumentációból, mint az építészeti és tűzvédelmi műleírás, a tűzveszélyességi osztályba sorolás, az alapterületek nagysága és a tervezői nyilatkozat, hogy a többit ne is említsük.

Az így ki tudja, milyen mértékben megnövekedett tűzveszély ellensúlyozására épületenként egy-egy új lépcsőházat javasoltak — ezeket egyébként, mint kiderült, a jogszabály értelmében amúgy is meg kellett volna építeniük —, továbbá szintenként és épületenként 2—2 db „kézi tűzjelző berendezés” létesítését. S habár az ilyen berendezés egyelőre teljesen ismeretlen nálunk, azért jó lett volna tudni, mire gondolhattak, mert a tűzjelző központról említést sem tettek.

Egy iskola bővítésekor a tervező fölöt-tőbb elgondolkoztató manőverekbe kezdett. Először önkényesen a „C” helyett a „D” tűzveszélyességi osztályba sorolta a létesítményt, majd a megengedett több-

Makrai András tűzoltó alezredes

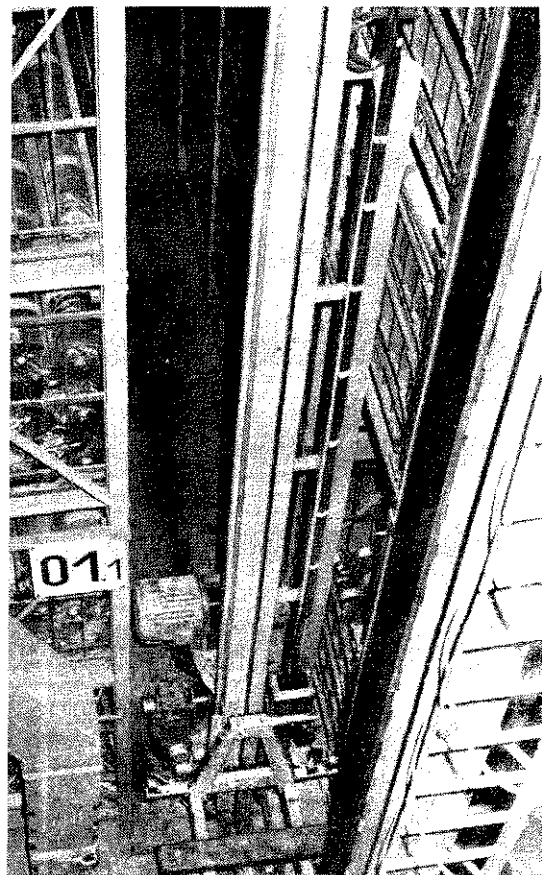
szőrösére növelte a tűzszakaszokat, és azt is rendben levőnek találta, hogy hatósági hozzájárulást kérjen a menekülési utak éghető anyagokkal való burkolásához is. Azt gondolta, bizonyára nem tűnik fel, hogy a megnövekedett tűzkockázat ellensúlyozására javasolt 50 köbméteres víztároló és a tartalék telefonvonal (!) eredetileg is szerepelt a tervekben.

E két kiragadott példa is beszédesen bizonyítja, ebben a megyében sem mindig ékzenkéntes a tűzvédelmi követelmények érvényesítése.

Jogosan vetette fel a megyei parancsnokság mindezt az építési hatóságok, valamint a tervezők, beruházók és kivitelezők számára tartott értekezleten. Még hozzá annál is inkább, mert az ilyen kirívó szabálytalanságok ma már egyáltalán nem jellemzőek a megyében. Ellenkezőleg, az érintettek túlnyomó többsége kellő felelősségérzettel igyekszik megoldá-

A kapuvári parancsnokság új épületszárnya

A győri Graboplast korszerű magasraktárának tárolóparkja

Az árumozgatást ipari kamerákkal ellenőrzik

A magasraktár gépháza a tűzvíztároló medencével

ni a tervezés és a kivitelezés nem mindig könnyű tűzvédelmi kérdéseit.

Akkor hát mivel magyarázható a néhány kivétel? Alighanem azzal, hogy még nem mindenütt vonták felelősségre a szabálysértőket. Pedig ezt az is indokolná, hogy a felelőtlen nyilatkozatok és az előírások tudatos felrúgása nemegyszer a szóban forgó létesítmény gyors üzembe helyezését hátráltatja, s ebből jelentős károk is származnak.

— A Graboplast Győri Pamutszövő és Műbörgyárban 1981-ben 43,6 millió négyzetméter készterméket állítottak elő 3,5 milliárd forint értékben. Ebből 11,5 millió négyzetmétert exportáltak — tájékoztatott bennünket *Molnár Ferenc* műszaki fejlesztési főosztályvezető, a vállalat tűzvédelmi bizottságának elnöke.

A gyárban különböző rendeltetésű pvc, illetve poliuretán bázisú műbőröket készítenek. A technológiai folyamatok részben az „A”, részben a „C” tűzveszélyességi osztályba tartoznak. A tűzvédelem itt szerves része a technológiai folyamatnak. Beépített, széndioxidral oltó berendezéssel látták el az oldószeres műbörgyártó gépeket és keverőüzemet, az elszívott levegő-vezetékknél pedig a gőzzel oltás lehetőségét teremtették meg. Legutóbb 1980-ban volt tüzesetük. Az egyik kétszintes nyomógép gyulladt ki. A vállalat tűzoltók még az államiak kiérkezése előtt kézi tűzoltókészülékekkel megfékeztek a lángokat, és a gyors be-

avatkozás eredményeként nem lett termelés kiesés.

Mint az ország számos létesítményében, itt is nem kevés gondot okozott a raktárhány. Az elmúlt tervidőszakban 190 millió forintos költséggel — jelentős hitel igénybevételével — két magasraktárt építettek. Az 1500 négyzetméteres készáruraktár 1,2 millió négyzetméter műbőr tárolására alkalmas, 7 szintes állványzatton konténerekben tárolják a készárut. Az anyagmozgatást ipari televízió segítségével irányítják, a raktárkészletet számítógépen tartják nyilván. A magasraktár sprinklerhálózattal van ellátva. A berendezés 68 C-fokon lép működésbe. A szükséges oltóvizet az épület mellett levő 450 köbméteres tároló, valamint az iparivíz-hálózat szolgáltatja.

Az elmúlt ötéves tervben ugrásszerűen javultak a megyei egységek elhelyezési körülményei. A soproni tűzoltók egy éve vehették birtokukba laktanyájuk 11 millió forintos költséggel létesített új épület-szárnyát, 5 szerállás, a hálólhelyiségek és a szociális helyiségek kaptak helyet benne. Mosonmagyaróváron 4 szerállás épült

meg, a kapuvári laktanyabővítésről jegyzetünk más helyén számolunk be bővebben.

A jelenlegi tervidőszakban Győrött további 6 szerállás és raktárak létesülnek. A Győr-Sopron megyei Tanács Tervező Vállalat már elkészítette a terveket, a megyei ÁÉV pedig még az idén megkezdte a kivitelezést. A 6 milliós beruházás tervezett befejezési ideje: 1983. Mindezzel a jelenlegi gondok hosszú távra megoldódnak.

A megyei parancsnokság a megyei tanács mezőgazdasági osztályával közösen a múlt évben ismételtelen felmérte a mezőgazdasági termelészövetkezetekben foglalkoztatott tűzvédelmi előadók szakképesítését. Igaz, csupán két éve szerveztek számukra tanfolyamot, mégis ismét nagy számban dolgoznak szakképzetlen személyek ebben a munkakörben. A korábbi végzettségű jelentős hányada ugyanis időközben másutt helyezkedett el.

Ezért a megyei TIT szervezésében 1 éves alapfokú levelező tanfolyamot rendeznek a részükre. Az első összevont foglalkozást a múlt év december 17-én tar-

A BM Tűzoltóság országos parancsnokának 1981. évi 9. számú parancsával 1982. január 1-i hatállyal testületünknel korszerűsített tűzeseti és tűzoltási (kárelhárítási) adatfeldolgozó rendszert vezettek be. Az események kapcsán érdemes röviden foglalkozni azokkal az okokkal és körülményekkel, amelyek ezt szükségessé tették, és egyben áttekinteni az új rendszer legfőbb célkitűzéseit.

Ennek kapcsán első helyen kell említenünk a tűzvédelmi munka irányításának, tervezésének és végrehajtásának minden szintjén növekvő követelményeket, de szakirányítási feladataink eredményesebb végrehajtásához is halaszthatatlanul szükséges volt az irányítást segítő számítógépes információrendszer továbbfejlesztése.

A tűzeseti és tűzoltási (kárelhárítási) számítógépes adatfeldolgozó rendszer — mint az első és eddig egyetlen a hazai tűzvédelemben —, 1974. évi szervezésekor tulajdonképpen a korábbi tűzkár-statisztikai adatszolgáltatást és -feldolgozást vittük át számítógépre, s ez közben kiegészült a tűzoltási és kárelhárítási, valamint a nemzeti vagyon jelentős részét képező épületek tűzkárait tartalmazó adatlapokkal. A 126 pontba és 398 kódokkába foglalt rendszer arányai végül is a következőképpen alakultak:

— tűzkárstatisztika:		
	35 pont	(28%)
	134 kódokocsa	(34%)
— tűzoltás-kárelhárítás:		
	75 pont	(59%)
	227 kódokocsa	(57%)
— tűz megelőzés:		
	16 pont	(13%)
	37 kódokocsa	(9%)

Az említett arányok csak az első megközelítésben tekinthetők igaznak. Az adatlapokon szereplő több pont ugyanis a tűzoltási tevékenységre vonatkozik, de a tűz megelőzésről is fontos információkat tartalmaz.

Az egyes pontok ún. többértékűsége (tűz megelőzési és tűzoltási fontossága) jól bizonyítja szerepeltetésük szükségességét és főleg azt, hogy egyrészt minél több taggal, másrészt az alapvető szakmai feladatokkal való összefüggésében egyaránt vizsgálni kell a rendszer minden elemét. Eppen ezt a manuálisan már szinte végrehajthatatlan feladatot lehet könnyen és gyorsan elvégeztetni a számítógéppel. A lehetőség tehát adva van, amit a korszerűsítés keretében igyekeztünk is kihasználni.

Az adatok említett bővülése, s az arányok eltolódása az adatgyűjtésben meg a gépi adathordozó előállításában egyaránt rendkívül anyag- és munkaigényessé tette a rendszert.

A korszerűsítés előtti rendszerben gyűjtött, majd feldolgozás után szolgáltatott adatok aránya igen kedvezőtlen volt. Az adattáblák többsége tartalmilag csak a gyűjtött adatok egyszerű összegezésére szorítkozott, vagy csupán a korábbi manuális feldolgozás időszakában kialakult összefüggéseket tükrözte.

Az 1975. január 1. óta érvényben levő rendszer rövid és tömör értékeléseként megállapítható, hogy az magában hor-

dozta egy prototípus nagyon sok pozitívumát, de negatívumát is. A pozitívumok között — nem megalapozatlanul — nagyra kell értékelni, hogy egyrészt volt mit elemző-értékelő kritika alá venni, másrészt pedig a rendszer bevezetése óta eltelt idő alatt mi is fejlődöttünk annyit, hogy vállalni tudtuk a kívánatos fejlődést meghatározó elemző-értékelő munka elvégzését.

A korszerűsítés keretében a következő főbb célokat tűztük ki.

1. A munkaigényesség csökkentése

A munkaigényességet úgy kívántuk csökkenteni, hogy kedvezőbb arányok alakuljanak ki az elemi adatok gyűjtéséhez szükséges manuális munkabefektetés és az adatok számítógépes feldolgozása után visszakapott információk tartalmi gazdagsága között. Ennek érdekében csökkenteni kellett a gyűjtött és feldolgozott adatok tömegét, ugyanakkor lényegesen növelni a számítógép által szolgáltatott adattáblák mennyiségét és fokozni azok sokoldalúbb, információ-gazdagabb kidolgozását. Néhány változat végiggondolása és mérlegelése után a következő megoldást javasoltuk.

A rendszerben gyűjtött adatokat két adatkörre, mégpedig:

— törzsadatokra és
— tűzoltási (kárelhárítási) adatkörökre kell osztani. A TK/1 és TK/2 jelű adatgyűjtő lapokon szereplő törzsadatkörhöz tartozó elemi adatokat a tűzoltói beavatkozást igénylő minden esetről és eseményről gyűjtjük: a TK/3—TK/6 jelű adatgyűjtő lapokon szereplő tűzoltási (kárelhárítási) adatkörhöz tartozó adatokat pedig csak ritkítottan és időszakosan.

A ritkítás értelmében csak a jelentős vagy a különösen nagy összegű tűzkárral, valamint a halállal végződő esetekről gyűjtjük a tűzoltási adatokat. Jogerendszerünk legalább 100 ezer forintos értékhatárhoz köti a jelentős kár fogalmát, a különösen nagy kárért pedig legalább 1 millió forinthez. Ennek alapján a tűzoltási adatok gyűjtése csak a 100 000 Ft-ot elérő vagy meghaladó összegű tűzesetkár esetén vagy olyankor szükséges, ha a tűz halálos áldozatot követelt. A többi esetben tűzoltási vagy kárelhárítási adatokat nem gyűjtünk. A gyűjtött, majd feldolgozásra kerülő adatok tömege ily módon összesen a korábbiak 25—28%-ára mérséklődik. A manuális munkaráfordítás jelentős mértékű csökkenése ellenére önálló témakörként értékelhetők egyrészt a jelentős kárral vagy halállal járó tűzesetek beavatkozási adataiból készített adattáblák, másrészt az elkülönítés ellenére főbb elemeiben (az esetszám, tűzkár, haláleset, riasztási fokozat, riasztott gépjárművek száma, riasztott létszám, helyszínen töltött idő stb.) meghatározható az elkülönített résznek az egészben elfoglalt helye és aránya.

A periodicitás (időszakosság) értelmében a népgazdasági középtávú (5 éves) tervidőszakok utolsó előtti évében — a

jelenlegiek szerint 1984-ben és 1989-ben — a ritkítás mellőzésével minden tűz- és káresetre teljes körűen kiterjed majd az adatgyűjtés és -feldolgozás. Ilyen módon lehetővé válik, hogy a középtávú tervidőszak egyes tervezett előirányzatai a teljes körű adatokból nyert konkrét tényszámokkal legyenek alátámaszthatók vagy indokolhatók, de az egész és a rész viszonya is teljes körűen mérhető fel, határozható meg.

2. Az állami statisztikák rendszeréhez való igazodás

Ennek megvalósítása a tartalmi korszerűsítésnek is része, de mélyebb értelmé is van. A szerkezeti egységesség lehetővé teszi, hogy az adatainkhoz egy sokkal nagyobb rendszerből vehessünk elemzési-értékelési, viszonyítási bázisadatokat: a tűzeseteket és ezek kárait pedig ne csak önmagukban, hanem természetes népgazdasági közegükben vizsgáljuk és értékeljük. Ennek elérése érdekében a KSH által kidolgozott és alkalmazott „egységes statisztikai számjelrendszer”-ből átvettük, ill. rendszerünkben ehhez igazítottuk:

— a népgazdaság szakágazati rendjét,
— a tulajdonformák (szektorok) rendjét,
— a felügyeleti (érdekképviseleti) szervezetek rendjét és
— a területi (államigazgatási) egységek rendjét.

A felsorolt egységességek lehetővé teszik, hogy a saját rendszerünkben megjelenő bármely egész vagy részadathoz hozzárendeljünk a KSH rendszerében megjelenő megfelelő adatot, így pl.: a nemzeti vagyon értékét, a megtermelt nemzeti jövedelmet, a vállalatok, létesítmények, a lakosok vagy dolgozók számát, az iskolázottság, a szakképzettség adatait, vagy bármely más, a tűzvédelmi helyzettel összefüggésben levő adatot. Eppen a korrelációs (kölcsonös) összefüggésben álló kapcsolatok feltárása és tudatos alkalmazása nyújthatja az egyik fontos új elemet a tűzvédelmi szakmai feladatok helyes súlyozásához, a munka megalapozottságának és színvonalának emeléséhez.

3. A szakmailag szükséges kiegészítések és módosítások végrehajtása

Ez a tartalmi korszerűsítés fő területe volt. A több kisebb-nagyobb, esetenként nem is jelentéktelen mértékű és kihatású változtatás közül mégis mint legfontosabbat, a következőket emelhetem ki:

— a tűzkeletkezési okok meghatározásának korszerűsítése,
— a tűzkárok mértékének új módon való meghatározása,
— a rugalmas aktualizálhatóság (időszerűsítettség) megoldása.

A tűzkeletkezési okok meghatározásának korszerűsítési munkáihoz a követ-

kező négy követelmény teljesítése adta a vezérfonalat.

a) A tűzkezelési okok jellemzően tükrözzék a jelenkor és legalább a középtávú időszak alanyi és materiális tűzkezelési okait.

b) Közelítjük egymáshoz a tűzkezelési okok és a tűzkárok megelőzésére irányuló jogszabályi előírások rendszerét, hogy a tűzkezelési okok megállapításával minél közvetlenebbül legyen mérhető a megelőzést szolgáló előírások teljessége és érvényesülése, illetve ezek megsértése.

c) A tűzkezelési okok meglévő és a kialakuló új rendszere között legyen folytonosság, hogy a két rendszerben kölcsönösen megjeleníthessék az adatokat.

d) Az újonnan meghatározott keletkezési okok mindegyikéhez külön-külön belső bontásként sorolják fel:

— a keletkezési ok (alanyi-materiális) részletezését,

— a keletkezési okkal összefüggő körülményeket,

— a keletkezési okhoz fűződő megállapításokat,

— a keletkezési okhoz kapcsolódó (megsértett) követelményeket.

A korszerűsített rendszer bevezetését megelőző oktatásokon elhangzott észrevételek és kritikák alapján már most megállapítható, hogy a tűzkezelési okok meghatározásának korszerűsítésére vonatkozó vezérfonal követése — döntően a d) pontban megfogalmazottak területén — nem minden tekintetben volt megfelelő a sikerül. A valóban helyes vezérfonal célzerűbb követése frappánsabb, s a rendszert gazdagítóbb megoldást is eredményezhetett volna.

A tűzkárok összességének a jelenleg alkalmazott módszernél realisabb módon való megállapítása több év óta megoldásra szorgalmazott téma.

Jelenleg — az Állami Biztosító kárbecslő szakembereinek a bevonásával — még csak kísérleti felméréseket végzünk a tüzesetkár és az üzemszüneti kár megállapítására, a kettő összegét pedig komplex tűzkárként értelmezzük. A kísérleti felmérésekben önálló kategóriaként foglalkozunk a tűzoltói beavatkozás által megmentett érték felmérésével is. Ezek alapján a korszerűsítés keretében kidolgozott új adatgyűjtő lap már tartalmazza a várható új megnevezéseket, azonban az érdemi intézkedésig a jelenleg hatályos módon gyűjtik és dolgozzák fel a tűzkárokat. E vonatkozásban tehát a korszerűsített rendszer még kiegészítésre szorul.

A rugalmas aktualizálhatóság követelménye abból ered, hogy az igen nagy számú gyűjtött adat ellenére időnként vagy helyenként több lényeges dologra nem tudunk konkrét választ adni. Például: a fénycsöves világítótestek okozta vagy a szállodákban előfordult tüzeseteket nem tudtuk kiemelni a rendszerből, bár ezek több adata nagyon segítette volna a munkánkat. A korszerűsített rendszer törzsadatgyűjtő lapján egy új önálló pont és hozzá egy kódkocka alkalmazása lehetővé teszi a különböző tüzesetekhez kapcsolódóan felismert közös vagy ismétlődő jegyek, jelenségek, tények közül többnek az egyidejű és akár visszamenőleges feltüntetését, ilyen módon pedig a rendszer kapcsolódó adatainak e szempontokra való exponálását is. Ez a megoldásunk gyakorlott számítástechnikai szakemberek részéről is elismerést váltott ki.

4. A rendszer szolgáltatásainak bővítése és racionalizálása

E téren arra törekedtünk, hogy a vezetést minden szintjén (BM TOP. I—II. fokú tűzvédelmi hatóságok) az éppen szükséges bontásban vagy csoportosításban álljanak rendelkezésre a tényadatok, s ezek alkalmasak legyenek a tűzvédelmi helyzet sokoldalú elemzésére és értékelésére — köztük fajlagos vagy más jellegű mutatók képzésére, rövid távú prognosztizálására, magas valószínűségű direkt (közvetlen), vagy indirekt (közvetett) következtetések levonására, feladatok meghatározására vagy teljesítésük ellenőrzésére, a magasabb vezetési szinteken pedig az információk gazdagítására. Törekedtünk arra is, hogy a tűzkárok alakulására jellemző egy-egy mozzanatonál — pl.: az esetszám és a hozzá tartozó kárérték, sőt ezek valamilyen módon számított jellemzői is — az adatok kapcsolatosan is rendelkezésre állhassanak.

Az elemzés-értékelés elősegítése céljából a tűzvédelmi tevékenységben viszonylag önálló mozzanatok vagy jelenségek adatkőreit egy-egy adattábla függőleges margóján vontuk össze, és ezeket a sokoldalú bemutatás érdekében általában 3—4, de nemritkán 5 különböző fejrészszel is elkészítettük a számítógéppel. Ennek legszemléletesebb megjelenési formái az önkéntes és vállalati tűzoltók tevékenységét tükröző külön-külön adattáblák. A rendszerben velük kapcsolatban látszólag elszórtan gyűjtött adatok egy-egy adattáblába foglalva jelennek meg. E táblák területi, riasztási fokozati, nap, óra és káreset jellegű bontású fejrészszel, a vállalati tűzoltók tevékenységét tükröző adattáblák pedig ezeken felül még felügyeleti szervi bontásban is tartalmazzák a gyűjtött adatokat.

Vannak kifejezetten a megelőző szakterületen dolgozók részére készülő táblák,

mint pl. a felügyeleti és érdekképviseleti szervek fejrészével készülők. (Ezekből összesen 23-féle készül.) A tényszámok kedvezőtlen alakulása esetén ugyanis a felügyeleti szervek útján lehet kezdeményezni a helyzet megváltoztatását. Vannak kifejezetten a mentő tűzvédelmi szakterületen dolgozók részére készülő táblák, így pl. azok, amelyek a riasztási fokozatok szerinti fejrészszel készülnek. (Ezekből összesen 18-féle készül.) Ezek rendszeresítésével rendkívül sokat gazdagított a rendszer.

Lesznek ötéves időszakokat átfogó olyan adattáblák, melyekben a matematikai statisztika elemi módszereivel, a viszonyszámokkal, középértékekkel, szórásanalízissel, lineáris regresszióval elemizzük és vizsgáljuk a tüzesetek számának és kárértékének alakulását.

A csak vázlatosan felsoroltak megvalósításával mintegy hatszorosára növekszik az egy-egy megyei parancsnokság részére készülő adattáblák mennyisége. A papírtömeggel kapcsolatban már említett nehézségek kiküszöbölése érdekében szükségessé vált áttérni a mikrofilmtechnika alkalmazására. A nagy mennyiségű adattáblát ugyanis mikrofilmapokon fogja kiadni a számítógép. Az olvasásukhoz szükséges speciális mikrofilmolvasók beszerzése folyamatban van, de helyileg készíthetők papírkópiák is.

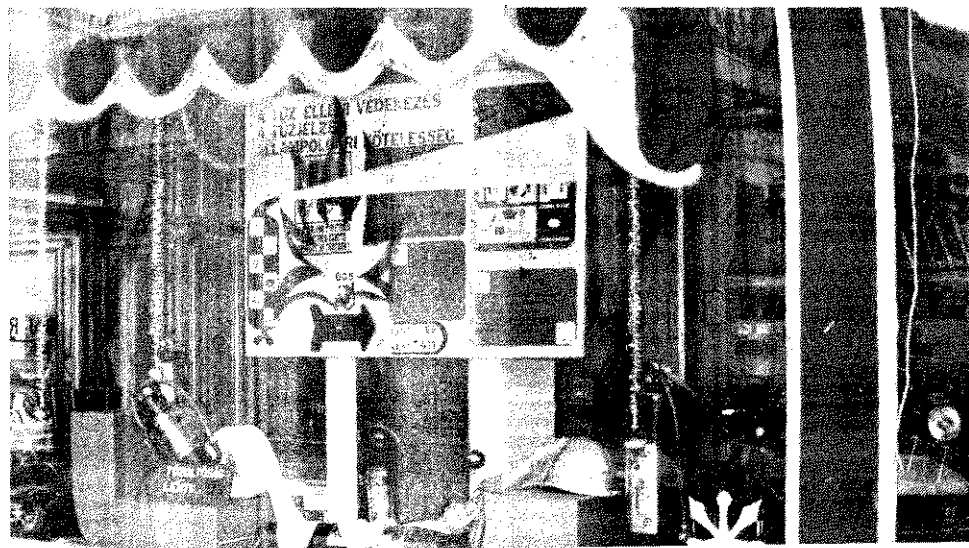
Összefoglalva megállapítható, hogy a szakmai szempontok meghatározó módon érvényesültek a korszerűsítés keretében. A korszerűsítéssel igen széles körben, gyors és magas színvonalú fejlődés lehetőségeit készítettük elő. Hangsúlyozni kell azonban, hogy ezek ma még csak olyan lehetőségek. Valóságig alakításuk azon feladatok közé tartozik, melyekről igen gyakran, mint növekvő követelményekről beszélünk. Bízunk abban, hogy e követelményeket az érdekelt személyi állomány megérti, és viszonylag gyorsan igazodik teljesítésükhöz.

TŰZVÉDELMI KIRAKATVERSENY

„A tűz elleni védekezés, a tűzjelzés állampolgári kötelesség” című kirakat nagy tetszést aratott a közönség és a szakemberek körében a közelmúltban rendezett propagandajellegű kirakatversenyen. A lenti városi-járásai parancsnokság kezdeményezésére ugyanis az itteni Kerkavölgye Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet kirakatrendezői tűzvédelmi kirakatot készítettek. Ez kettős célt szolgált. Egyrészt a lakosság tűzjelzési kötelezettségét tartalmazta, másrészt a műszaki áruházban kapható tűzoltókészülékek bemutatására is lehetőséget adott. Véleményünk szerint a hagyományos tűzvédelmi előadásokon és filmvetítéseken túl a kirakatokban elhelyezett plakátok is jól szolgálnak a tűzvédelmi felvilágosítást.

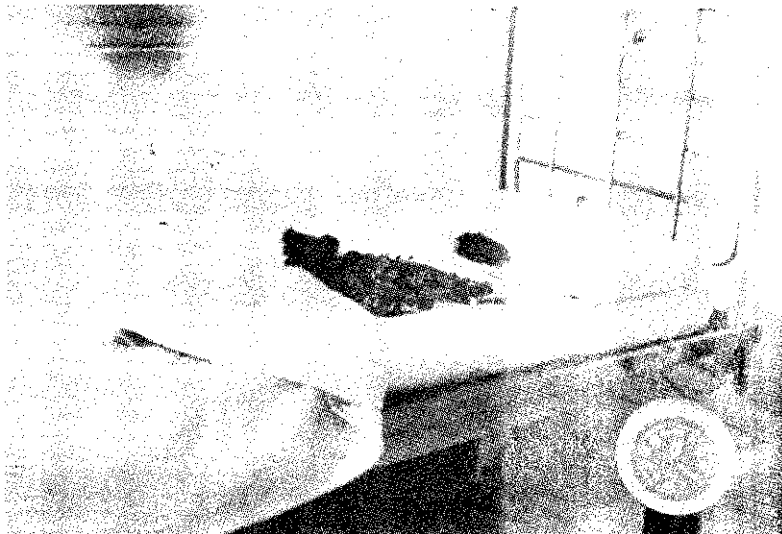
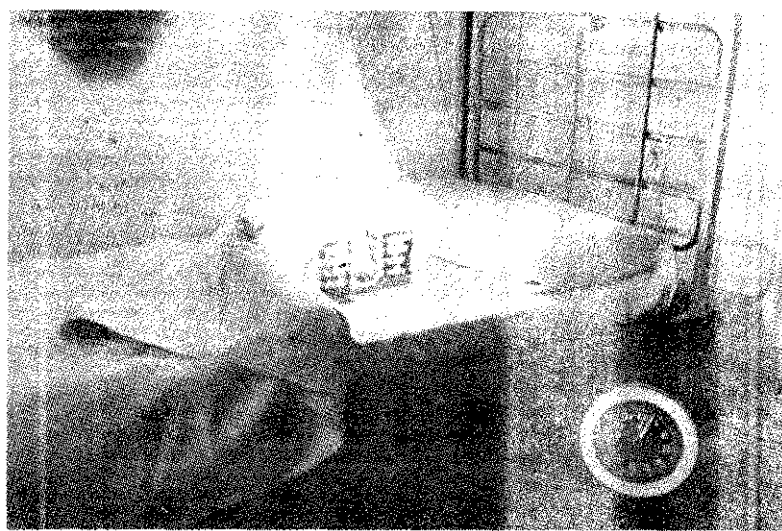
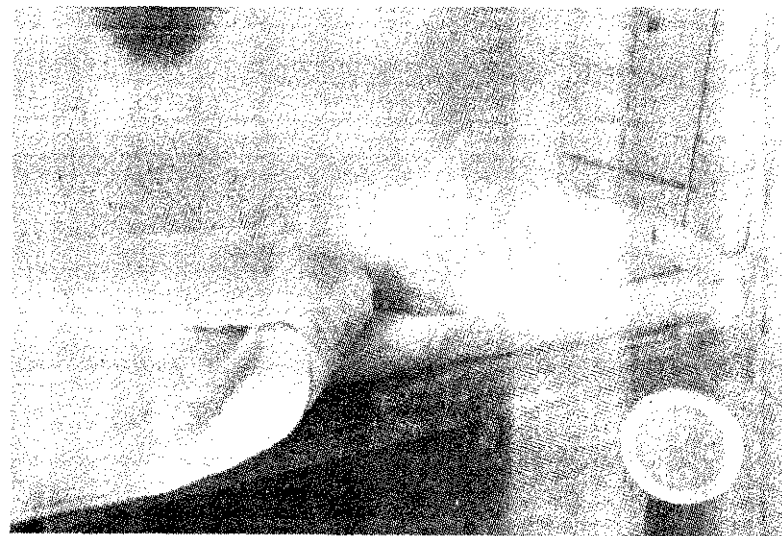
A tavalyi sikeren felbuzdulva a város és járás területén működő kereskedelmi egységek között kívánunk tűzvédelmi tárgyú kirakatversenyt szervezni.

Egyed Csaba t. fhdgy.

MI ÚJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Égésálló habszivacs

A brit Vita Group cég szakemberei Vitafoam elnevezéssel kifejlesztettek és forgalomba hoztak egy olyan habanyagot, amely nem táplálja az égést és nem olvad meg. A hab egyszerűen elszeneseedik, megakadályozva ezzel az égés továbbterjedését. Füst kibocsátása és az égéstermék mérgezőképessége a poliuretán habhoz képest nem jelent veszélyt az emberi életre. A Vitafoam égésálló habot előnyösen lehet használni kárpitozott bútorokhoz, kórházi, szállodai ágyakhoz, falborításként, szőnyegpadló-alátéteként, szellőzőknak falainak befedésére, épületekben, gépjárműveken hő- és hangszigetelésre stb. Az alábbi három képen a Vitafoam hab éghetőségi és ösz-

szehasonlító vizsgálata látható:

1. kép:

A kórházi ágyon, a hagyományos habszivacs matracon meggyújtott egységű tűz hatására a matrac teljes egészében elégett volna. A képen a gyújtástól eltelt 20. perc állapota látható.

2. kép:

Az eredeti matracot befedték egy 12,5 mm vastag Vitafoam-takaróval, és ugyanolyan egységű tűz gyújtottak, mint az előző képen.

3. kép:

20 perc elteltével az egységű tűznek használt faágula teljesen elégett, a matracon azonban sem láng, sem párázó égés nem maradt. A Vitafoam tökéletesen megakadályozta az égés terjedését. (Fire Protection)

Biztonságosabb műanyag a repülőgépek fedélzetén

Az amerikai Légi- és Űrhajózási Hatóság (NASA) alig éghető új műanyagot ajánl a repülőgépek tűzbiztos felszereléséhez. A szivacszerű „poliamid rugalmas hab” alkalmas az ülések számára, és „keményítve” falburkolatnak és padlólemez-ként. A nagyon könnyű anyagot a kaliforniai International Harvester Company fejlesztette ki, és csak 420 C-fok feletti hőmérsékleten szeneseedik el. Nem fejleszt mérges

gázokat. Eddig legtöbbször poliuretánnal vonták be a repülőgép üléseit. A NASA szerint 16 szerencsétlenség, illetve kényszerleszállás alkalmával 287-en haltak meg zuhanás következtében, további 419-en viszont tűz miatt veszítették életüket.

A szakértők szerint az új anyag alkalmazása 2–5 perccel meghosszabbíthatja a meneküléshez vagy mentéshez rendelkezésre álló időt.

(Der Spiegel)

Füstjelzők lakások számára

A Siemens cég „Brandalarm” típusú optoelektronikus füstjelző készüléket fejlesztett ki. A készülék a látható füstre reagál, s ekkor azonnal riaszt. A füstjelzőt a vészkijáratokban, illetve a tűz által veszélyeztetett helyiségekben célszerű elhelyezni.

A készülék 9 V-os elemmel működik, ennek kb. 1 év az élettartama. A szerkezet ismétlődő csipogó hanggal — zavarjelzéssel — figyelmeztet az elem kimerülésére (7 na-

pig jelez). Tűz esetén ilyenkor is tartósan riaszt. A működés egy kísérleti gombbal bármikor ellenőrizhető.

A füstjelző újabb változata egy másik helyiségbe is továbbítja a riasztást. Ez relécsatlakozóval oldható meg. A füstjelző és a másik helyiségben elhelyezett ún. második riasztó közötti esetleges vezetékszakadás automatikusan ellenőrizhető.

(Die Neue Polizei)

Kivonat a Gépipari Tudományos Egyesület végrehajtó bizottsága 1981. októberi ülésének a szervezeteire vonatkozó határozatából:

„1. Az előterjesztések alapján, figyelembe véve eddigi tevékenységüket — a jelenlegi vezetőiket megbízva — a Központi Tűzbiztonsági Műszaki Bizottságot ... szakosztállyá szükséges szervezni! A szakosztállyá szervezés általános elve az legyen, hogy tevékenységük ... terjedjen ki szakterületük legfontosabb témaköreire.”

A tisztelt olvasó előtt — a Tűzvédelem folyóiratban közölt cikkek, közlemények jóvoltából — ismert, hogy a Gépipari Tudományos Egyesület keretében egy lelkes társaság társadalmi úton kifejtett igyekezetével már több mint két évtizede hozzájárul a tűzvédelem formálásához és fejlesztéséhez.

A GTE önkéntes társulási alapon — további 31 tudományos egyesülettel — a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének (MTESZ) tagja. Törekvése — a párt és a kormány céljainak megfelelően — a gépiparral és a gépészeti szakterületekkel kapcsolatos tudományok művelése és fejlesztése, a népgazdaság műszaki és gazdasági fejlődésének társadalmi úton való előmozdítása, az egyesületi munkában részt vevő műszaki és gazdasági értelmiség szakmai és ideológiai színvonalának emelése, alkotó munkája feltételeinek segítése, valamint a műszaki közvélemény formálása.

Mind ezek érdekében az Egyesület feladata az iparágban és a gépészeti szakterületen dolgozó műszaki és gazdasági értelmiségnek az Egyesületbe történő tömörítése és a társadalmi tudományos munkában való részvételének szervezése; a tagok társadalmi munkájának irányítása, tevékenységük összehangolása, a kidolgozott javaslatok képviselői illetékes szervek előtt; s a kiváló, kiemelkedő munkát végző tagok erkölcsi és anyagi elismeréséről és elismertetéséről való gondoskodás.

Az egyesületi célok és feladatok gyakorlati megvalósítása érdekében kifejtett főbb tevékenységi körök a következőkben foglalhatók össze, a teljesség igénye nélkül:

- bel- és külföldi részvételű szakmai konferenciák, ankétok, tanácskozások, előadások, vitautlések stb. szervezése, rendezése és lebonyolítása;
- továbbképző előadások és tanfolyamok rendezése;
- bel- és külföldi szakmai tanulmányutak szervezése és lebonyolítása;
- a műszaki haladást előmozdító pályázatok kiírása;
- hazai és külföldi műszaki-tudományos eredmények rendszeres felkutatása, elemzése, ismertetése;
- szakvélemények és tanulmánytervek kidolgozása megbízás alapján vagy saját kezdeményezésre;
- a vállalati célok elérésének társadalmi úton való elősegítése;
- kormány- és egyéb hatósági intézkedések kezdeményezésére javaslatok és észrevételek, valamint műszaki-gazdasági kérdésekben társadalmi bírálatok kidolgozása;
- az Egyesületben felhalmozott szellemi energia társadalmi hasznosítására szakértői testület létrehozása — s megbízások alapján is — tanulmánytervek,

szakvélemények és egyéb műszaki — szervezési intézkedések kidolgozására és megvalósítására stb.

A munkastílust illetően a több évtizedes tevékenység során az önkéntes társadalmi tevékenység hármastagozódása alakult ki. Nevezetesen a műszaki ismeretterjesztés, a műszaki-gazdasági tudományos munka, valamint a társadalmi vitaforum.

A GTE-ben, az MTESZ taggyűlése céljaiban, feladataiban, tevékenységében rejlő lehetőségeket kihasználva, a tűzvédelem fejlesztéséhez nyújtandó társadalmi segítség szervezeti feltételeit megteremtve még 1960-ban az ELZETT Tűzoltókészülékgyáregységre támaszkodva alakult meg hazánkban Tűzvédelmi Szakbizottság.

Tevékenységi körünket egyre szélesítve kaptunk lehetőséget arra, hogy 1976. óta központi bizottságként működünk.

Itt Budapesten mintegy száz mérnök, kutató, tervező, tűzoltótiszt és más segítő több-kevesebb sikerrel, de szilárd elhatározással és nem kevés munkával arra törekedett, hogy a különféle rendezvényekkel, javaslatokkal, tanulmánytervekkel, a bennük rejlő energiatöbblettel és ismerettel járjunk hozzá a tűzvédelem fejlesztéséhez.

Az eltelt időszak alatt kifejtett munkaságából — az új ismereteket nyújtó csaknem 300 előadás és körülbelül harminc külföldi cég gyártmányismertetője, a számos szabványtervezet kidolgozása mellett — csupán az elmúlt 6 év eredményeiből szerénytelenség nélkül kiemelhetők:

- a szocialista országokban folyó tűzvédelmi kutatómunka tanulmányozása és felmérése alapján javaslatok kidolgozása a nemzetközi tapasztalatok hasznosítása céljából;
- a hazai komplex tűzvédelmi automata-rendszerek témakörében tartott előadássorozat;
- a könnyűszerkezetes épületek tűzvédelme tárgyú nemzetközi szimpozion megrendezése, az elhangzott előadások közreadása;
- a székesfehérvári KÖFÉM és a Balasagyarmati Fémpipari Vállalat tűzvédelmi tanulmányterveinek kidolgozása;
- a zsanai gázkitörés oltásával és elzárásával kapcsolatos előadássorozat;
- javaslat kidolgozása a számítógépek tűzvédelmének szabályozásához;
- a gyógyszeripari technológiák tűzveszélyességével, a tűzveszély csökkentésének lehetőségeivel, valamint a statikus feltöltődés veszélyeivel foglalkozó előadássorozatok;
- több társgyűlés (MKE, MEE, OMBKE stb.) munkáiban és rendezvényein való közreműködés;
- a gyógyszeripari mérgező, valamint tűz-és robbanásveszélyes hulladékok megsemmisítésére kidolgozott javaslat.

Jelentős eredmények tartjuk, hogy a Központi Bizottság példájára, szervező munkánk és közvetlen segítségünk hatására, a BM TOP vezetőinek meg az érintett megyei parancsnokoknak, valamint a GTE területi szervezeteinek a támogatása következtében egyre több megyeszékhelyen és vidéki városban alakultak, illetve alakulnak tűzvédelmi társadalmi szervezetek az Egyesület keretében. Szolnok, Szeged, Eger, Békéscsaba, Pécs, Kecskemét, Tatabánya, Esztergom, Sopron megyei, illetőleg városi GTE Tűzvédelmi

Szakbizottságai egyre erősödnek, kialakul a sajátos munkastílusuk, és illetékes területükön társadalmi úton segítik és fejlesztik a tűzvédelmet. A jövőben minden bizornyal további megyeszékhelyeken kerül sorra majd az ilyen társadalmi szervezetek létrehozására, az ott meglévő szellemi tőke és energia ilyen úton történő hasznosítására.

Az MTESZ és a GTE is — a társadalom, a technika általános fejlődésének tükrében, a hazai igényeknek megfelelően, létszámhelyzetének figyelembevételével — időszakonként megvizsgálja céljait, feladatait, tevékenységét, szervezetét és munkastílusát, s az igényekhez, a haladás követelményeihez igazítja őket. Ez történt az elmúlt évben a GTE XV. és az MTESZ XIII. tisztújító közgyűlésén is. E fórumokon megállapították, hogy a társadalmi egyesületek fontos, sőt sok tekintetben nélkülözhetetlen szerepet töltenek be hazánk társadalmi, tudományos, műszaki-gazdasági fejlődésében.

A két közgyűlés arra a megállapításra jutott, hogy fejlődésünk jelen szakaszában alapvető fontosságúvá vált a műszaki fejlődés meggyorsítása, a tudomány eredményeinek gyorsabb gyakorlati alkalmazása. A műszaki fejlesztésnek a műszaki színvonal általános emelése mellett javítania kell a minőséget és fokozni a gazdaságosságot. Ezért hatékonyabbá kell tenni a taggyűlésekben folyó szakmai és tudományos-társadalmi munka tervszerűségét, színvonalát s népgazdasági hasznosítását. A nemzetközi együttműködés — kiemelten a szocialista integráció — fejlesztését és eredményeinek fokozott hasznosítását kell elérni. A társgyűlésekkel, az állami szervezetekkel, valamint egyéb társadalmi szervezetekkel jobb együttműködés szükséges az eddiginél. Növelni kell a tagság közéleti tevékenységét és szerepét, s növekedjen e munka társadalmi elismerése. A fokozott követelményeknek szükséges igazítani, fejleszteni az egyesület irányítási rendszerét, szervezeti felépítését és munkamódszerét.

A GTE módosított alapszabálya lehetővé teszi egész szervezetének oly irányú fejlődését, amely tevékenysége kifejtéséhez a legmegfelelőbb. A megnevezéstől függetlenül olyan változásokra van szükség, olyan szervezeteket kell létrehozni, a meglévőket olyanná formálni, amelyek alkalmasak a jellegük szerinti szakmai, tudományos-társadalmi tevékenység összefogására, összehangolására, egyes kérdésekkel a legmagasabb szakmai szinten való foglalkozásra.

A szervezetfejlesztési kérdéseket természetesen meg kell előznie a szakmai tevékenység meggyorsításának, módszerei megújításának, hatékonysága fokozásának. A hatékonyság érdekében pedig célszerű súlyponti feladatokat meghatározni, az erőket erre összpontosítani (l.: a GTE Cselekvési Programját) és olyan munkát végezni, amely lehetőleg ne a javaslatfétellel, hanem a gyakorlatba való átültetéssel fejeződjön be.

Ez a módszer alkalmas az egyesületi tagság szellemi energiatartalékának feltárására és hasznosítására.

Ilyen előzmények és követelmények alapján merült fel, hogy — másokkal együtt — szakosztályi szervezeti formában folytassuk a GTE-ben végzett tevékenységünket.

1. Hazai gyártású filmképző és speciális rendeltetésű szintetikus habképző oltóanyag kidolgozása

Hazánkban a tűzveszélyes folyadékok égésének oltására elsősorban a tőkés imporból származó „Light Water” oltóanyag használatos. Az említett oltóanyag beszerzése igen jelentős devizamegterhelést jelent népgazdaságunknak. Javaslatot kérünk hazailag gyártható filmképző és speciális rendeltetésű szintetikus habképző oltóanyag kidolgozására. Elsősorban hazai gyártású alapanyagok felhasználását tűzük ki célul.

Szakirodalomként szakfolyóiratok és kiadványok tanulmányozását ajánljuk.

Újítási díj: a megoldástól függően.
A javaslat benyújtásának határideje: 1982. szeptember 30.

A témáról további felvilágosítást ad:
Forgách Géza t. alez. BM TOP 15-024
Szalay Béla t. örgy. BM TOP 14-336

2. Akadályérzékelő szerkezet kialakítása magasabb építésű tűzoltó-gépjárművekhez

A tűzoltó-gépjárművek tetejére málfázott különféle felszerelések jelentősen megnövelik azok szelvényméretének magasságát. Üzemek területén található áthidalásoknál, hidak alatt történő áthajtáskor a jármű gyakran elakadhat és ebből adódóan megsérülhet.

Kidolgozandó egy olyan érzékelőszerkezet, amelyet a gépjármű tetején helyeznénk el, és az akadályval való ütközés a gépjármű vezetőjének hang- és fényjelzést ad.

Újítási díj: a megoldástól függően 3000—5000 Ft.

A javaslat benyújtásának határideje: 1982. szeptember 15.

A témáról további felvilágosítást ad:
Hetényi Ferenc t. alez. BM TOP 14-345
Nagy Pál t. hdgy., BM TOP 14-336.

3. Kerékagy-emelőszerkezet nehézgépjárművekhez

A megyei javítóbazisokon — a szokásos javítási viszonyokat figyelembe véve — szükség van egy olyan szerelő, leemelő és szállító szerkezetre, amelynek segítségével pl. a TÚ—1, TÚ—3, TÚ—4 típusú gépjárművek hátsókerékagyait kevés fizikai megterheléssel, biztonságosan és gyorsan le és fel lehet emelni.

A szerkezet kidolgozásához szakirodalomként különféle javítástechnológiai témájú szakkönyvek tanulmányozását javasoljuk.

Az előzőekben tárgyalt követelmények és igények a tűzvédelem társadalmi támogatására, az e vonatkozásban végzett munkára is érvényesek. Ha az általunk művelt területre megfelelően értelmezve sikerül érvényesítenünk őket, akkor a munkatervünkben meghatározott változatlan feladatot — a tűzvédelem társadalmi segítségét — eredményesebben hajthatjuk végre. Az utóbbi években a testületünkbe került nagyszámú főiskolai, egyetemi végzettségű fiatal és a tűzvédelem iránt a polgári életben egyre bővülő érdeklődés számszerűen megalapozhatja a szervezeti átállást, majd a jövőbeni hatékonyabb működést.

Újítási díj: a javaslat kidolgozásától függően 4000—6000 Ft.

A javaslat benyújtásának határideje: 1982. november 15.

A témával kapcsolatban bővebb felvilágosítást ad:

Csányi Iván t. fhdgy., BM TOP 14-336.

4. Tűzoltási gyakorlatok egységnormái

A tűzoltási gyakorlatok egységesítéséhez szükség van több olyan normatíva megállapítására, mely az oltandó terület nagyságát, s a tűzoltás során felhasználásra kerülő különféle oltóanyagok mennyiségét határozza meg.

Olyan normák kidolgozására van szükség, amelyeknek a segítségével az ilyen irányú tevékenység egységes értelmezést kap.

A javaslat összeállításához figyelembe kell venni az érvényes szabályzatok vonatkozó részeit.

Újítási díj: a megoldástól függően 3000—5000 Ft.

A javaslat benyújtásának határideje: 1982. november 15.

A témáról további felvilágosítást ad:
Popelyák Pál t. fhdgy., BM TOP 15-024

5. Tűzoltó-gyakorlópályák kialakítása

A tűzoltó-gyakorlópályák létesítésével kapcsolatban olyan telepítési (elrendezési) tervek kidolgozása szükséges, amelyek segítségével a gyakorlópályák a szokásos versenyfeladatok alapján alkalmazhatóak a műszaki mentés és kár-elhárítás gyakorlatainak lebonyolítására is.

Újítási díj: a megoldás színvonalától függően 5000—8000 Ft.

A javaslat benyújtásának határideje: 1982. november 15.

A témáról további felvilágosítást ad:
Cz. Nagy Sándor t. alez., BM TOP 14-167

Dr. Drozdik Sándor t. alez., BM TOP 15-004.

6. Porral oltó gépjárművek töltése és ürítése

A porral oltó gépjárművek portartályainak feltöltése és ürítése, a jelenlegi módszerekkel, a gépjárművek készültégségi szolgálatból való hosszabb idejű kivonásával jár. A zárt rendszer hiánya munkaelegységügyi gondot is okoz.

Kidolgozandó egy olyan oltóporszállító berendezés, amely csökkenti a feltöltés idejét és kedvezőbbé teszi a munkakörülményeket.

Még ebben a félévben tartjuk a Tűzvédelmi Szakosztály alakuló gyűlését, melyre a Budapesten dolgozó kutató, tervező, irányító, szervező, illetőleg főhivatásban tűzvédelemmel foglalkozó műszaki-gazdasági értelmiségieknek névre szóló meghívót küldünk, de közöljük az időpontot és helyet a Tűzvédelem, valamint a Gépipar c. havilap hasábjain is.

Kérjük őket, jöjjenek el, legyenek a GTE Tűzvédelmi Szakosztály tagjai. A vidéken dolgozó hasonló szakembereket arra biztatjuk, hogy a már működő területi szervezeteket támogassák. Ahol a megyeszékhelyeken — a GTE keretében — még várat magára a tűzvédelmi szer-

A javaslat foglalkozzon a portartályok tisztítására alkalmas módszer kidolgozásával is.

Szakirodalomként légáramban történő anyagszállításokkal foglalkozó kiadványok tanulmányozását ajánljuk.

Újítási díj: a megoldástól függően 5000—7000 Ft.

A javaslat benyújtásának határideje: 1982. november 15.

A témával kapcsolatban bővebb felvilágosítást ad:

Hetényi Ferenc t. alez., BM TOP 14-345.

7. Hidraulikus emelőberendezés sínjárművek gyors megemelésére

A Metró-, a HÉV- és a villamoskocsik emeléséhez olyan hidraulikus emelőberendezés kialakítására lenne szükség, melynek terhelhetősége legalább 200 kN, emelőmagassága 250 mm.

Az emelő használata a kárhelyi gyors beavatkozások elősegítését szolgálná, ebből adódóan kialakításánál fő szempont a kis méret, a súly, és a jó telepíthetőség.

Szakirodalomként emelőgépekkel foglalkozó irodalom tanulmányozása célszerű.

Újítási díj: a megoldástól függően 5000—8000 Ft.

A javaslat benyújtásának határideje: 1982. november 30.

A témával kapcsolatban bővebb felvilágosítást ad:

Cserhádi Tibor t. szds., BM TOP 14-336.

Csányi Iván t. fhdgy., BM TOP 14-336.

8. Gyakorló szerelvényfal kialakítása különleges rendeltetésű tűzoltó-gépjárművekhez

A különleges járművek (habbal oltó, porral oltó, darus gépjárművek és gépjárműre épített forgólétrák stb.) kezelőinek gyakorlati képzéséhez olyan gyakorló szerelvényfal (szimulátor) kialakítása szükséges, amelynek segítségével a kezeléssel kapcsolatos mozzanatok begyakorolhatók és ellenőrizhetők.

Szakirodalomként hidraulikus vagy pneumatikus ismereteket tartalmazó szakkönyvet ajánlunk.

Újítási díj: szertípusonként 5000 Ft.

A javaslat benyújtásának határideje: 1982. december 31.

A témáról további felvilágosítást ad:
Cz. Nagy Sándor t. alez., BM TOP 14-167.

Csányi Iván t. fhdgy., BM TOP 14-336.

vezet létrehozása, ott legyenek kezdeményezők a szervezésben, majd példamutatók a munkában.

Optimisták vagyunk, mert aki a tűzvédelmi szakmai kérdésekben mindig időben kíván tájékozódni az újdonságokról, információkat akar szerezni a szakterület eredményeiről, aki kötetlen, élénk vitákban társakat keres (és talál) jó ötletek továbbgondolásához, aki tagja akar lenni egy ilyen társadalmi közösségnek — megtalálja hozzánk az utat.

A GTE Központi Tűzbiztonsági Műszaki Bizottság nevében

Dunai Kovács Béla

(Megyei tudósítónktól.)

Megdöböntő füst- és lángtenger fogadta Versegben január 4-én 01.58-kor helyszínre érkező állami tűzoltókat. Csaknem teljes terjedelmében lángokban állt a kartali Petőfi Mgtsz Deák Ferenc u. 26. sz. alatti 31X18 m-es gumivulkanizáló üze- me, a műhelyekben levő gépi berendezés, nyersanyag és készárú készlet.

Ahhoz, hogy ilyen nagy terjedelmű tűz alakulhatott ki, nagymértékben közrejátszott az üzemeltetés, valamint a tűzjelzés során elkövetett hibák sorozata is. De nézzük az előzményeket!

A kartali Petőfi Mgtsz jogelődje 1969-ben gumivulkanizáló üzem létesítését határozta el. Az üzem telephelye, a Verseg határán kihasználatlanul álló, hajdani Valkó-kúria műemlékként szerepelt az Országos Műemléki Felügyelőség nyilvántartásában. A palafedésű, borított gerendafödémű, hajópadlós padozatú, több, egymásba nyíló helyiségű kúriát ezért nem lehetett átalakítani, meg kellett őrizni az eredeti jellegét. Így a hidraulikus nyomású, elektromos fűtésű présgépeket betonlapon helyezték el, s kezdték üzemeltetni. A már termelő üzemre 1970-ben kértek és kaptak utólagos fennmaradási engedélyt az akkori gödöllői járási tanácstól.

1976-ban egy üzemi baleset miatt a gödöllői járási hivatal munkavédelmi felügyelője határozatban megtiltotta a működést, a munkavédelmi szabálytalanságok felszámolásához el kellett végezni az elektromos berendezések felújítását. Ekkor került sor az elektromos vezetékek cseréjére, meghozzá oly módon, hogy közös vezetékre kötötték a világítási és az erőátviteli berendezéseket, a helyi áramtalanító kapcsolók mellett egy központi áramtalanító kapcsolót helyeztek el, a világítást fénycsőarmatúrákkal oldották meg.

A rekonstrukció befejezése után folytathatták a termelést. A későbbiek során

A 700-as gumiprésgép, itt keletkezett a tűz

beszerzett hengerszkeákat és présgépet anélkül kötötték ugyanarra a rendszerre, hogy növelték volna a vezeték keresztmetszetét, s ez a működés közben több esetben üzemzavart okozott. Az elektromos berendezések karbantartása csak az üzemzavar elhárítására korlátozódott, 1980-ban már a kötelező szabványossági felülvizsgálatot is elmulasztották, azt csupán az ellenőrző tűzvédelmi hatóság felhívására végeztették el 1981. márciusában. A felülvizsgálati jegyzőkönyvben az ellenőrzést végzők több olyan szabálytalanságot rögzítettek, amelyek közül a tüzeset keletkezése szempontjából a leglényegesebb volt, hogy az elektromos sütőlapok csatlakozásától a MÜ—III, védőcsőig a kábelek gégecsővezése rögzítetlen és csúszkál, nem biztosítja a mozgó kábel védelmét. A kijavításhoz szükséges anyagokat az üzem vezetője beszerzte, a tüzeset idején is az épület alatti pincében tároltatta őket.

Az üzemvezető energiatakarékosságra hivatkozva 1980-ban megtiltotta a helyi áramtalanítást. Áramtalanítani viszont csak a főkapcsolóval lehetett, ezért üzembe helyezésekor az indítóterhelés nagymértékben megnövekedett.

A hidraulikus présgépek munkahengerreinek tömítőgyűrűi a nagyfokú igénybevétel miatt sűrűn meghibásodtak, az évek során a kifolyt olaj telítette a hajópadlót. A közlekedési utakon kifolyt olajat a dolgozók széthordták. Az elfolyt olajat fűréssporral itatták fel, s az újabb elfolyás megakadályozására állandóan fűréssporral szórták fel a présgépek környékét. A technológiából adódóan nagy mennyiségű lángkormot használtak, fel, a finom korom az állandóan nyitott nyílászárókon keresztül eljutott az üzem minden műhelyrézsébe. Az üzem raktárában az „A”-„E” tűzveszélyességi osztályba tartozó anyagokat együtt tárolták a tűzvédelmi követelmények figyelmen kívül hagyásával. A gödöllői parancsnokság képviselője az 1981. november 20-i ellenőrzése során szabálytalanságként rögzítette a közlekedési utak készáruval való

leszűkítését. Ezt idén február 17-ig kellett volna megszüntetni. Az üzem területén tűzjelzési lehetőség nem volt, a munkaszüneti időben egy 72 éves éjjeliőr vigyázott az üzemre.

Január 3-án üzemszünet volt, így Sztraka Ferenc éjjeliőr 20 órakor lépett szolgálatba. Ekkor belülről is ellenőrizte az üzemot, s ehhez főkapcsolóval áram alá helyezte a világítóberendezéseket, ezzel egyidejűleg az erőátvitelt is, majd körüljárta a műhelyeket. Miután rendellenességeit nem tapasztalt, áramtalanított, majd az üzemtől K-i irányban 50 m-re levő építési területre ment, és ott kb. 23.45-ig beszélgetett ottani éjjeliőr kollégájával, Benkő Mihállyal.

23.45 tájban visszament az üzembe, mivel az üzem vezetője megbízta, hogy éjjelkor helyezze áram alá a présgépek elektromos sütőlapjait, mert a felfűtés lassú, a gumiárk vulkanizálásához pedig 150 C-fok hőmérséklet szükséges, s erről gondoskodni kell a másnap reggeli 6 óras műszakkezdésre. Az éjjeliőr — elmondása szerint — a főkapcsolóval üzemi állásban áram alá helyezett minden elektromos berendezést, majd a főbejárattól balra levő öltözőhelyiségbe ment, mivel ott a fűtést elektromos vonalsugárzóval oldották meg, így üzemkezdéskor az egyetlen, emberi tartózkodásra hosszabb ideig alkalmas hely volt, s enni kezdett. Rövid idő múlva azonban 00.00 és 00.30 között, csattogó, rendellenes hangra lett figyelmes, ezért szétnézett a műhelyekben. A III. sz. műhelybe lépve látta, hogy füst száll fel jobboldalt az ablaknál elhelyezett ún. 700-as présgép alól. Segítségül hívta Benkő Mihályt, visszatérve azonban már nem tudtak belepni a főbejárati ajtón, mivel a szennyezett hajópadlón a tűz gyorsan terjedt.

Benkő Mihály a tűz láttán úgy döntött, hogy értesíti az üzemtől 800 m-re lakó Csitári István főkönyvelőt. Csitári József riasztása után együtt mentek a főkönyvelő lakásától 300 m-re levő tanácsoshoz, s a falon elhelyezett segélykérő telefonon kívánták jelezni a tüzet. A készüléknél már ott találták a termelőszövetkezet egyik, Turányi Géza nevű traktorosát, aki tőlük függetlenül észlelte a tüzet. Az illető már összeköttetésben is volt a munkaszüneti időre berepülőzött aszódi postahivatallal. A központkezelő azonban ahelyett, hogy elősegítette volna a gyors tűzjelzést, különböző kérdéseket tett fel. Csitári József a kagylót átveve erőlyesen követelte az összeköttetést a tűzoltósággal. A központkezelő erre a pásztói postahivatalt hívta, de ott közölték vele, hogy állami tűzoltóság legközelebb Salgótarjában van, amely „...érvényes ugyan Pásztóra, nem érvényes azonban Aszódra!” Pedig a telefonközpontban jól láthatóan ki volt függesztve a területileg illetékes gödöllői városi-járási parancsnokság hívószáma, s a központkezelő 1981-ben már riasztotta is tüzesethez a gödöllői egységet.

A pásztói felvilágosítás után az aszódi posta azonnal hívta is a salgótarjáni városi-járási parancsnokságot, így a főkönyvelő végre 01.35-kor — több, mint egy-órás késéssel — jelezhetette a tüzet.

1981-ben 11 582 tűz keletkezett az ország területén. Ebből 8965 ún. káros tűz — 249 105 900 forint veszteséget okozott. Az előző évhez képest az összes tüzesetek száma 22%-kal emelkedett, a kárérték viszont 32%-kal csökkent.

1981-ben naponta csaknem 700 ezer forint anyagi értéket semmisített meg a tűz. Ez az összeg ugyan jóval kevesebb az 1980-as év napi 1 milliós átlagánál, amelyhez a Ganz Villamosági Művek raktáregése nagyban hozzájárult, de az előző öt év átlagához képest — napi 630 ezer forint — emelkedett a kárérték.

Az elmúlt évben 698 — az előző évinél 8%-kal több — kárral járó tűz és 53 359 100 forint kárérték keletkezett, és ez 76%-kal alacsonyabb az 1980. évinél.

Az ipari tüzek 88%-a (615) az állami, 9%-a (61) a szövetkezeti, 3%-a (22) pedig a magániparban pusztított.

A könnyűiparban 178, az építőiparban 162, a nehéziparban 129, a kohó- és gép- iparban 115 tüzeset végződött kárral, ennél kedvezőbb volt a helyzet az élelmiszeriparban és az egyéb iparban, az előbbi ágazatban 58, az utóbbiban 56 tüzeset fordult elő. A kárérték az élelmiszeriparban és a könnyűiparban volt a legmagasabb: 21 838 900, illetve 16 222 000 forint.

Az iparban keletkezett tüzek között több mint 9,7 millió forintos anyagi veszteséget idézett elő a Bács-Kiskun megyei Miskén, a Kalocsai Paprikaipari Vállalat telepén nyílt láng szabálytalan használatától keletkezett raktártűz.

Ebben a népgazdasági ágban 2322 tüzeset 81 722 000 forint kárt okozott. Az elő-

A salgótarjáni híradóügyeletes URH-rádió 01.45-kor riasztotta a Veszeg köz- séghez legközelebb levő hatvani állami egységet. A hatvani híradóügyeletes pedig az I-es riasztás végrehajtása után ugyan- csak URH rádió riasztotta a gödöllői tűzoltó-parancsnokságot. A riasztás véte- lekor a gödöllői szolgálatparancsnok hely- ismerete alapján II-re emelte a riasztás fokozatát, és egységével kivonult a kár- helyre.

Kivonult a helyszínre a megyei ügye- les tiszt, valamint a gödöllői parancsnok- helyettes is. 01.58-kor a hatvani egység szolgálatparancsnoka már kiterjedt tűzzel találta szembe magát, a tűz a nyílászá- rókön át kitört, s átterjedt a tetőszerke- zetre is. Ezért III-as kiemeltre módosít- totta a riasztás fokozatát, és az épület D-i oldalán 3 E sugarat szereltetett, majd megkezdték a tűz oltását.

A gödöllői egység 02.20-kor érkezett. Karsai József tű. őrm., szolgálatparancs- nok a felderítés után IV-es kiemelt riasz- tást rendelt el, egyben átvette a tűzoltás vezetését. Az oltóanyag megfelelő bizto-

zó évhez képest a tüzesetek 36%-kal, a kárérték pedig 27%-kal emelkedett. A leg- több tüzeset a múlt évben is a szövetke- zeti szektorban fordult elő. Az erdőgazda- ságoknál viszont 95-ről 181-re emelkedett a tüzesetek száma.

A legveszélyeztetettebb terület a nö- vénytermesztés és az állattenyésztés volt: az előbbieken 904 tűz 33 398 600, az utób- biban 502 tűz 15 684 400 forintos kárral járt. A két legnagyobb tüzeset a Dél- somogyi Állami Gazdaság burgonyatároló- jában (kárérték: 10 516 000 Ft), valamint a Rákospölgye Mgtisz készárukraktárában (kárérték 9 756 100 Ft) keletkezett.

A lakóházi tüzesetek száma és a kelet- kezett tűzkár évek óta emelkedő tenden- ciát mutat. 1981-ben 3945 lakóházi tűz- eset miatt 50 485 800 forint tűzkár kelet- kezett, és ez 54%-kal magasabb az előző évinél. Az emelkedés a magántulajdonú lakóházakban és lakásokban a legzem- betűnőbb. A személyi sérülések és halál- esetek túlnyomó többségét is lakóházi tüzesetek okozták. Ezek közül kiemelke- dett a több, mint 1 milliós kárral végző- dő elektromos rövidzárlat okozta tűz, amely egy XV. kerületi 10 emeletes la- kóház V. emeletén 1981. január 4-én pusztított.

Év	Tüzesetek száma	Káros tüzek száma	Tűzkár (Ft)	Tüzeset során meghalt / megsérült személyek száma	
				meghalt	megsérült
1977	8 983	6 700	300 730 400	130	545
1978	9 413	6 887	122 517 600	131	481
1979	10 796	7 815	221 974 400	149	539
1980	9 475	7 517	368 795 500	148	498
1981	11 582	8 965	249 105 900	140	562
Összesen	50 249	37 884	1 263 123 800	698	2 625
Átlag	10 050	7 577	252 222 760	140	525

sítása érdekében 3 db Skoda vízszállító gépjármű kirendelését is kérte, mivel a tüzeset helyszínétől csak 1200 m-re volt vízforrás. A Fővárosi Közterületfenntartó Vállalat vízszállítóinak bevetésére azonban nem került sor, miután a nehézkos riasztás és meghibásodások miatt csak 06.30—08.05 között érkeztek meg.

Klincsek László tű. hdgy., megyei ügye- leses 02.42-kor végezte el a felderítést, majd átvette a tűzoltás vezetését. 1 db. X-es habsugár szerelésére adott utasítást, ezzel az épület D-i oldalán levő nyers- anyag letakarását kellett biztosítani.

Grenács József tű. őrgy., a gödöllői pa- rancsnokhelyettes — felderítés után — 02.57-kor vette át a tűzoltás vezetését. Megalakította a vezetési törzset. Az épü- let D-i, illetve E-i oldalán szükséges tűz- oltást és az egyidejű anyagmentést hatá- rozta meg a két szakasz feladatául, a hát- térparancsnok pedig az érkező erők folya- matos bevezetésére, további 6 E sugár szereltesítésére, az ingajarat megszervezé- sére és a folyamatos vízszervezésre kapott utasítást.

03.51-kor az E-i oldalán már 3 E sugár, a délin pedig 5 E sugár működött. Ösz- szesen 6 fővárosi, hatvani és gödöllői

2000 tüzeset 63 539 000 forint kárt oko- zott. A tüzesetek száma 13%-kal, a kár- érték pedig 25%-kal emelkedett az előző évihez képest. A legtöbb tüzeset — 951 — a közlekedés területén fordult elő, és 15 millió forint veszteséget okozott, te- hát 5 millióval kevesebbet, mint 1980-ban. Ebben a kategóriában a Veszprém-megyei Balatonfüreden, a MÁV állomáson 1981. november 11-én rövidzárlat okozta tűz 6 milliós kárértéke volt a legszámotte- vőbb.

MEGELŐZÉSI ÖSSZE

1981-ben az ún. káros tüzek több mint 50%-a (4841 eset) három ok miatt kelet- kezett: — egyéb (1 884), dohányzás (1 505) és elektromos áram (1 452). Jelentős még a sugárzó hő, gyermekjátékok és nyílt láng használatából keletkezett tüzesetek száma.

A nyilvántortott létesítményekben 2 654, nem nyilvántartottban pedig 8 928 tüzeset fordult elő. A legtöbb tűz a „C” és „D” tűzveszélyességi osztályba tartozó léte- sítményekben, helyiségekben keletkezett.

Az elmúlt évben 140 személy — ebből 20 gyermek — veszítette életét és 582-en — ebből 36 gyermek — szenvedett külön- böző fokú égési sérüléseket tüzesetek kö- vetkeztében. A tűzoltás során 17 állami, 5 vállalati és 2 önkéntes tűzoltó sérült meg. A sérültek száma 1980-hoz képest 64-gyel emelkedett, a halottaké 8-cal csökkent.

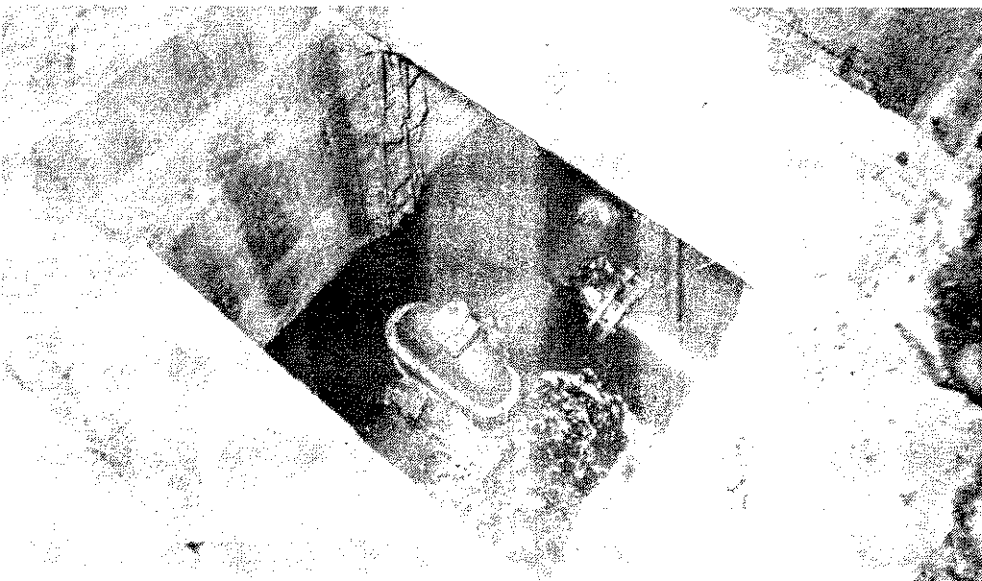
Végezetül ismertetjük olvasóinkkal az 1977—1981 közötti évek főbb tűzkárstatisz- tikai adatait.

egység részvételével 04.57-re sikerült lefe- ketíteni, majd hamarosan eloltani a tűz- et, az utómunkálatok azonban késő dél- utánig elhúzódtak.

A tűzvizsgálat során rövid idő alatt hatékony munkakapcsolat alakult ki a megyei főkapitányság helyszíni szemle- bizottsága, az elektromos szakértő és a megyei tűzoltó-parancsnokság képviselői között. A meghallgatások, a lehetséges keletkezési okok feltárására, majd kizá- rására irányuló alapos vizsgálat rövid idő múlva azt állapította meg, hogy a III. sz. műhelyben levő 700-as présség alsó sütő- lapjának elektromos csatlakozásánál a szigetelés előregedése kapcsán fellépő törés, a szigetetlen kupak fémes érintkezése miatt fellépő rövidzárlat során megömlött a vezeték, s a lehulló izzó részcepp gyűjtötte meg az olajjal szennyezett fűrész- port.

A tűzkár 2 268 000,— Ft, de az eredmé- nyes beavatkozással mintegy 2 460 000,— Ft értékű gépi berendezést, nyersanyagot és készárut sikerült megmenteni. Épség- ben maradt az előkészítő- és a henger- székhelyiség, az üzemezetői iroda, vala- mint berendezéseik, felszereléseik is.

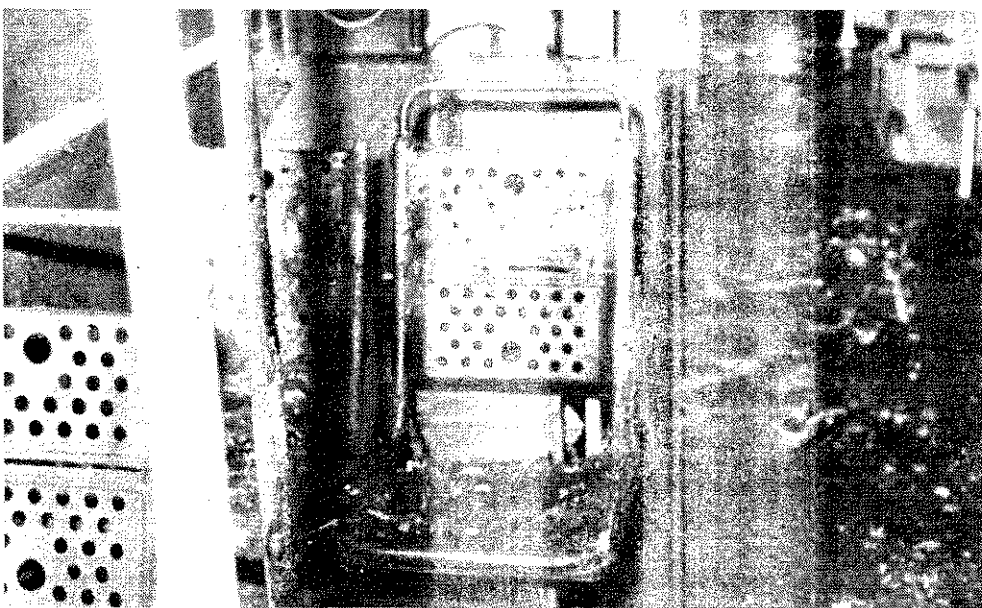
Szarvas István tű. hdgy.

A meghibásodott tolózár

A vezetőfülke és az első utasfeljáró

Az autóbussz belseje a tűz után

December 16-án 20.10-kor Székesfehérváron különös körülmények között gyuladt ki a Volán 14. sz. Vállalat GF-23-34 frsz.-ú csuklós Ikarus autóbusza.

A 11-es jelű helyi járatú autóbusz 19.55-kor indult a Pintér Károly lakótelepi végállomásról, és kb. 3 perc múlva érkezett a Szabadságharcos út—Stéger Ferenc út kereszteződésénél kiépített „Strand bisztró” megállóba. Az utasok felszállása után a busz vezetője kb. 10 percen át sikertelenül kísérletezett az indítással. Ezért az autóbuszban tartózkodó illetve a megállóban várakozó mintegy 40—50 utas időközben eltávozott. Vezetője fülkéjében várt a mentésre. Cigaretára akart gyújtani, de az öngyújtó lángjától lángok lobbantak fel a fülkében.

Az eset időpontjában a mentésre küldött 36-os helyi járatú autóbusz vezetője URH-készüléken azonnal jelezte a tüzet a végállomáson levő diszpécserirodának. Innen 20.15-kor telefonon értesítették a városi-járási parancsnokság híradóügyeletét.

A szolgálatparancsnok a jelzés alapján I-es kiemelt riasztást rendelt el. A kiérkező állami egységek a felderítés után — 3 db porsugárral körülhatárolták a tüzet. De arról, hogy gáz szivárog és ég, csak az oltás folyamán szerzett tudomást a tűzoltás vezetője!

Csak a beavatkozás közben derült ki ugyanis, hogy az autóbusz alatt húzódó gázvezetékéből kiáramló gáz ég, és robbanásveszély áll fenn. Ezért III-as kiemeltre kellett módosítani a riasztási fokozatot. Ezzel egyidejűleg a rendőrség ki rendelése vált szükségessé, hogy lezárassák a kárhelyhez vezető utakat.

Az autóbusz a jelzőtáblával egy vonalban állt meg. A jelzőtáblától 0,5 m-re a várófülke irányában vasbeton fedlapokkal borított 1,75×2,75×1,8 m-es gázvezetékakna van a kitérő rész úttestén. 1 bar nyomásra méretezett, acélból készült NA 300-as gázvezeték, lapos házi éktolózár és az acélvezetékre merőleges KPE anyagú „T” elágazás volt beépítve az aknába. A tűz keletkezésekor az autóbusz bal első kereke, és így a vezetőfülke is, az aknában állott.

A lefekettítés, majd az autóbusz aknafedélről való levontatása és az aknafedél eltávolítása után 3 db „E” sugárral, a gáz fokozatos elzárásával 21.10-re sikerült eloltani a tüzet.

A rendőrség és a kerületi bányaműszaki felügyelőség szakértőjének bevonásával megtartott vizsgálat alkalmával megállapítottuk, hogy a gáz a megrepedt, meghibásodott tolózáron keresztül ömlött. Akkorra volt a repedés a tolózáron, hogy abba egy zsebkes pengéje is befért.

Az akna fölött álló autóbusz motorja a motortérbe áramló gáztól állt le, s ezért nem lehetett elindítani. Az eredménytelen indítási kísérletek alatt a vezetőfülke és az autóbusz egy része a nyitott ajtón keresztül gázzal telítődött. Amikor a vezető gyanútlanul rágyújtott, a gáz belobbant, majd a tűz pillanatok alatt átterjedt az autóbusz kb. egyharmad részére.

Az égési sérüléseket szenvedett vezetőt kórházba szállították. A kár 201 000 Ft.

Katczér László
tű. hdgy.

TAVALY 393 TÚZ ÖSSZESEN 9 MILLIÓ FORINTOS KÁRT OKOZOTT BÉKÉS MEGYÉBEN. EZEK KÖVETKEZTÉBEN 15 SZEMÉLY — KÖZTÜK 5 GYERMEK — VESZTETTE ÉLETÉT. E TÜZESetek KÖZÜL NÉGY KÜLÖNÖSKÉPPEN EMLÉKEZETES MARAD A SZÁMUNKRA.

Egyszerre négyen

December 13-án egyszerre négy kisgyerek vesztette életét Elekén, a Hősök útja 12. sz. albérleti lakásban.

Botásék meghívására az előző héten érkezett meg az ifj. Kozma család. Ezt követően a Botás házaspár főleg az italbottokban töltötte idejét.

A két Botás gyereket és saját két gyermekét őrző Kozma házaspár az említett napon megsokallta a vendéglátók távollétét. Ezért 14 óra tájban, miután megértették és lefektették a gyerekeket, felkerekedtek, hogy megkeressék Botásékat.

Sejtésük bevált, mert éppen az itteni „üvegágyban” találtak rájuk. De mivel innen nem lehet olyan könnyen távozni, ők is fogyasztottak valamit.

Amikor 15 óra után hazaérkeztek, a füstmérgezés már mind a négy gyerek életét kioltotta.

A tüzet az okozta, hogy előzőleg a tévéasztal alá helyezett villamos főzőlapot fűtöttek, az asztal szélére pedig száritás céljából kimosott pelenkák voltak

terítve. A többit nem nehéz elképzelni. De az már a sokat tapasztalt tűzoltók számára is rejtély marad, hogyan került két gyermekcipő a resóra. Ennek maradványait is megörökítettük, bár nem lettünk „okosabbak” tőle. A gyerekeket ugyanis ott érte a halálos füstmérgezés, ahová lefektették őket.

A C 705-típusú kondenzátor

December 23-án délelőtt a Szabadkigyós község területén levő mezőgazdasági és élelmiszeripari szakmunkásképző intézet I. emelet 1. számú hálójában keletkezett tűzhez riasztották békéscsabai és gyulai egységeinket. Az épület (képünkön látható) régi kastély, felbecsülhetetlen értékű műemlék. Az egységek csak oxigénes légzőkészülékkel tudtak behatolni a tömény füsttel telt hálóba. A tűz veszélyes gyorsasággal terjedt a borított gerendafödemen és padozaton, de sikerült megfékezni. Az intézet igazgatója ezért írásban fejezte ki elismerését. A kár 97 ezer Ft volt, de a megmentett érték több tízmillióra becsülhető. Mint kiderült, a hálóban bekapcsolva felejtett fénycsöves világítás C 705 típusú kondenzátora okozta a tüzet. A gyulai I. fokú tűzvédelmi hatóság korábban írásban felhívta a figyelmet a tűzveszélyesnek bizonyult kondenzátorok kicserélésére. Ezt követően — 1980-ban — megtörtént az elektromos berendezések tűzvédelmi felülvizsgálata, de aki elvégezte, az nem kifogásolta a szóban forgó kondenzátorokat. (?) Így azután a helyükön maradtak.

Kétszer jött a tűz

Békéscsabán a Tolnai u. 2. szám alatti 4 szintes, 24 lakásos, nagypanelos lakóházban T. Ferencné lakásában 1981. június 29-én délután, december 29-én pedig 23 óra tájban keletkezett tűz. Mindkétszer a 12 éves T. Miklós okozta. Először a kamrában a polc alatt tárolt újságpapírokat gyújtotta meg gyufával. December 29-én pedig a még 26-án „magához vett” gyufával, gyertyával az ágyában játszott. Úgy hallottuk, most már idegrovoshoz vitték. De így is jogosan merül fel a kérdés, hogyan csenhette el másodszer is a veszélyt okozó gyufát.

Gyebroszky Mihály
tű. szds.

VARGA KÁROLY
ezredes elvtársnak,
a BM Tűzoltóság
országos parancsnokának
Budapest

Tisztelt Ezredes Elvtárs!

A Ganz Villamossági Művek termék-szerkezetét tekintve bonyolult, a gyártáshoz szükséges anyagokat vizsgálva pedig tűzveszélyes gyár. Ennek a ténynek a figyelembevételével mind a budapesti, mind az I-II-XII. kerületi tűzoltó-parancsnokság nagy figyelmet fordít a gyári tűzvédelem helyzetére és feltérképezte a tűzveszélyes góccokat.

A gyár a próbatermék és egyéb gépek, berendezések működtetéséhez szükséges elektromos kábelek elhelyezésére különböző kábelcsatornákkal van átszöve, és állapotukat a hatóságok is rendszeresen ellenőrzik.

Mindezek ellenére folyó hó 2-án 15.30 körül, valószínűleg az ott dolgozó hegesztők okozta szikrától az egyik próbatermi aknában kábeltűz keletkezett. A részletes kivizsgálás eredményeiről jegyzőkönyv készül. A kerületi tűzoltóság a jelzéstől számítva 4 percen belül a helyszínre érkezett, és a gomolygó füstfelhőben nagy bátorsággal, hozzáértéssel és áldozatkészséggel magában az aknában úgy lokalizálta a tüzet, hogy a közelben tárolt gépekben és berendezésekben semmi kár nem keletkezett, és így a kár 95 600,- Ft lett.

Kérem, szíveskedjék tolmácsolni a gyári iközönetet a fővárosi és a kerületi tűzoltó-parancsnokságnak.

Budapest, 1982. február 5.

Elvtársi üdvözléssel:

PAPP GYÖRGY
vezérigazgató

VARGA KÁROLY ezredes elvtárs,
a BM Tűzoltóság országos parancsnoka
Budapest

Tisztelt Varga Elvtárs!

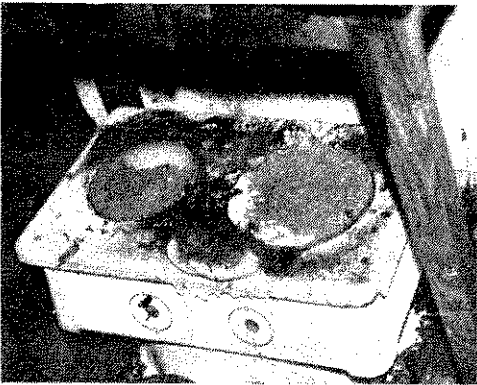
A kékesi tévéállomás használaton kívüli antennatartó tornyát 1982. január 31-én a viharos szél ledöntötte.

A mentési munkákban részt vettek a Heves megyei tűzoltóság egységei is. Ezúton fejezem ki köszönetemet Önnek a tűzoltóság által nyújtott gyors és szakszerű segítségért, és kérem, hogy tolmácsolja köszönetemet a mentésben részt vett egységek személyi állományának.

Budapest, 1982. február 5.

Elvtársi üdvözléssel:

VALTER FERENC,
a KPM. főosztályvezető-helyettese

Olvasóink közül többen érdeklődtek a hazai önkéntes tűzoltóság kialakulása idején tevékenykedő, vezető szerepet betöltött férfiak munkásságáról. Másokat a tűzoltó műszaki szakemberek pályája érdekel közelebről. Szerkesztőségünk most induló sorozatával igyekszik választ adni a kérdezőknek, egyszersmind érdeklődésre számot tartó tanulságos olvasmányt is kíván nyújtani minden kedves olvasónak.

resztségen", és bizonyára felöltött benne a tűzoltóságok megszervezésének gondolata is, de akkor még annak helyes kivitelezési módját nem ismerte. Atyja halála (1860. április 8.) után pesti lakos lett, és 1862-ben, amikor a harmadik világgékiállítást rendezték Londonban, a kiállításon ő képviselte Magyarországot kormánybiztosi minőségben. Londoni kiküldetésének döntő hatása lett egész életére. Akkor lépett be ugyanis a londoni tűzoltóság kötelékébe, méghozzá azzal a szándékkal, hogy olyan gyakorlati tűzoltói ismereteket szerezzen, amiket azután itthon hazája érdekében felhasználjon.

A londoni tűzoltóságot, a „Fire Brigade”-ot a XVIII. század végén szervezték meg. 1833-tól 32 tűzbiztosító társaság fedezte fenntartási költségeit. 1862-ben 400 tűzoltóval világviszonylatban is az elsők között volt. Tapasztalt, széles látókörű, nagy tudású parancsnoka, *Shaw Eyre Massey* kapitány csak azzal a feltétellel vette fel a gróft, ha minden tűzoltói és azzal kapcsolatos egyéb munkát (takarítás stb.) elvégez, és semmi alól sem vonja ki magát. Széchenyi Ödön vállalta a feltételeket, a legfáradságosabb tűzoltói gyakorlatokat és munkákat, kezelte a börtönöket, állta a szolgálat nehézségeit, a tüzesetknél tanúsított önfeláldozó munkájával kivívta mind a tűzoltólegénység, mind a tisztikar elismerését. Shaw kapitány, amikor látta, hogy nem hirtelen felbuzdulásról van szó, a központi őrségbe osztotta be Széchenyit. Mintegy 5 hetet töltött a londoni tűzoltóságnál, és 1862. június 7-én azt írta bátyjának, hogy egy láda könyvet hoz magával, s az a terve, hogy itthon kidolgozza egy tűzoltóegylet létrehozásának tervvázlatát. Hazafelé jövet meglátogatott néhány francia és német várost, és tanulmányozta azok tűzoltói szervezetét. A londoni tűzoltóparancsnokkal baráti összeköttetést tartott fenn, és levelezésben álltak. Igen jellemzőek azok a sorok, amiket a kapitány 1871-ben királyi kitüntetése alkalmából írt neki: „Sok idegen jött hozzá az elmúlt 10 évben, hogy tűzoltói gyakorlatra tegyen szert, és azt elsajátítsa, de egyik sem vette magának a fáradságot, hogy azt olyan gyakorlatiasan és behatóan tanulmányozza, mint Ön...”

Széchenyi Ödön Londonból hazatérve összehasonlítást tett a hazai és külföldi tűzrendészet és tűzbiztonság között, és megállapította, hogy városaink — köztük Pest és Buda is — tűzoltói felkészültség terén nagyon elmaradtak. Ezért felvilágosító cikkét írt „A tűzoltó intézetek hasznosságáról” a napilapokba. 1862. december 11-én a Pesti Naplóban megjelent cikkében kifejtette, hogy: „A művelt országokban jól szervezett tűzoltó intézetek várják a garázda lángokat, cél-

szerű készleteikkel elfojtandók azokat, mielőtt nagyobb károkat tehetnének... itt Pesten — a fővárosban — dacára a tűzoltó műszerek szép számának oly hiányok vannak a készültégre és kezelésre nézve, hogy egy okszerű beosztott és szervezett tűzoltóegyletnek létesítése a főszükséghez tartozik...”

Ekkor még nem sejtette, hogy milyen hosszas küzdelmet kell vívnia a helytartótanáccsal azért, hogy az eszme testet ölthessen. Elsősorban ismerőseit és jó barátait igyekezett megnyerni és 1862. december 16-ra meghívta magához mindazokat, akikről feltételezte, hogy támogatni fogják a tűzoltóság megalakítását. 12 tagú ideiglenes választmányt, mint szervező bizottságot, bíztak meg elnöklete alatt az alapszabálytervezet kidolgozásával, a budapesti egylet megalakulásának társadalmi munkálatai, a helyhatósági engedély kieszközölése, a fővárosi egylet szervezése s ugyanennek országos mintaegyletté tévese végrehajtásával. 1863 elején elkészítette az alapszabály-tervezetet, a tűzoltóság működéséhez szükséges pénz biztosítása végett pedig személyesen kereste fel és szólította föl adakozásra a tehetősebb embereket.

1864-ben *Ráth Mór* bizományában 64 oldalas jelent meg egyetlen, nyomtatásban közzétett munkája „Tűzoltás körüli tett tapasztalatok. Megyék, városok, községek és különösen az ezekben alakuló tűzoltóegyletek figyelmébe ajánlja gróf Széchenyi Ödön” címmel. Ez az első eredeti magyar tűzoltó-szakmunka, amit megjelenése után szétkapkodtak, de amiből ma már csupán néhány ismeretes. 1864. szeptember 20-án Széchenyi Ödön tudomására hozta az egyesület alapítóinak a hírlapokban, hogy a helytartótanács nem engedélyezte a tűzoltóegylet megalapítását, „...de elhatároztam, hogy az ügyet, melyet csak a főváros javára kezdeményeztem, ezen megtagadás miatt el ne ejtsem, hanem előbb a n. m. magyar királyi udvari korlátnokszághoz felbuzdom, és szükség esetén a legmagasabb helyen is szorgalmazom. Az egylet felszerelési költségeire előlegesen adott összegeket az engedély végleges megtagadása esetén kamattal együtt az adakozó urak kezéhez szolgáltatom.”

1864. november 3-án az udvari kancelláriához adott be kérvényt, s felhasználta minden összeköttetést hivatalosan és társadalmilag, hogy kieszközölje a kedvező döntést. Egy év múlva, 1865. november 28-án választ kapott, mely szerint: „...gróf Széchenyi Ödön abbéli kérelmének, miszerint az általa alapító társával egyetemben Budapesten tervezett tűzoltóegylet életbeléptetése megengedtettsé, hely adatik...” Az átdolgozott alapszabályokat is jóváhagyták (1866. szeptember 13-án 94001 számon).

Hazánkban az 1860-as években érték meg a feltételek az önkéntes tűzoltóságok megalakulására. A fővárosi viszonyokra már akkoriban is élénken figyelő közvélemény nagy érdeklődéssel várta a pesti önkéntes tűzoltóság szervezésére irányuló erőfeszítések eredményét. A megalakulásért folytatott küzdelem élén *Széchenyi Ödön* állott. Ki volt ő, akinek fáradságtalan munkássága 1870-ben a budapesti önkéntes tűzoltótestület és a fővárosi hivatásos tűzoltóság megalakulásához vezetett? *Széchenyi Ödön, gróf Széchenyi Istvánnak* — a legnagyobb magyar — *Sellen Crescentiával* kötött, második házasságából született, 1839. december 14-én Pozsonyban.

„Nagy nevek örökösei az apa dicsőségével, nevének dicskörüvel nagy kötelességeket is örökölnek. Ama fiatalember, kinek ismerült és hírképét mai számunk hozza »legnagyobb magyar« gróf Széchenyi István ifjabb fia, ki dicsőült atyjától a legfényesebb nevet és legnagyobb érdemkorszorút nyerte örökségül... [Már is több nemes intézmény közszöni neki létét... s újabban tűzoltóegylet felállításán fáradozik.] (Részletek „Az Ország Tükre [budapesti képes közlöny] 1862. szeptember 20-i számából.)

Bennünket tűzoltókat Széchenyi Ödön gazdag, társadalmi életéből elsősorban a tűzoltás terén kifejtett munkássága érdekelt leginkább. Alig 21 éves, amikor első tűzoltói ténykedéséről, ami 1860. szeptember 2-án volt, már megemlékeztek az újságok:

„Nagycenken szeptember 2-án tűz ütött ki, mely csakhamar 8 házat és gazdasági épületet hamvasztott el. A nagy Széchenyi Istvánnak egyik fia, Ödön... legott a szerencsétlenség helyére sietett... elsők voltak az oltók között (*Zichy Gézával*) magukat veszélynek téve ki úgy, hogy gróf Széchenyi Ödön ruhája testén égni kezdett.

Ők azonnal intézkedtek, hogy némileg enyhítsék a szerencsétlen károsultak nyomorát. Ugyanaznap Fertőszentmiklóson is tűz ütött ki, melynek 98 ház lett a martaléka. A derék Ödön gróf itt is azonnal megjelent, habár a rémítő szél miatt az utcán járni is majdnem lehetetlen volt, mert tűztengerben és füstben állott mezővárosunk nagyrésze. Ő itt is tett a lehetőségig, másnap pedig kenyérral látta el a számos éhezőket” — írta a „Pesti Hírnök” szeptember 11-i számában *Lukynich Miklós*.

A lelkes fiatalember itt látta az emberek szenvedését és tehetetlenségét a tűz pusztításával szemben. Átesett a „tűzke-

1867-ben merült fel az a gondolat, hogy mivel nem tudtak elég működő tagot beszervezni a tűzoltóegyletbe, egyesüljenek a Nemzeti Tornaegylettel. Az egyesülésből azonban nem sok jó származott a tűzoltókra nézve. Csak 1869-ben sikerült elérnie, hogy egyenruhával lássák el a tűzoltókat és mászótornyot állítsanak fel a tornaegylet telkén. Itt megkezdték a mászó-mentő gyakorlatokat és az általa beszerzett két angol fecskendővel a szerelést is gyakorolták.

Az 1869. októberében tartott közgyűlés ejtette meg a hét parancsnok választását. Ők Széchenyi Ödön vezetésével láttak munkához. Kidolgozták a Nemzeti Torna és Tűzoltó Egylet tűzoltó osztályának alapszabályait, és őrtanya kijelölését kértek Pest város tanácsától. Széchenyi Ödön fáradhatatlan, minden akadályt leküzdő és soha nem csüggedő akaratereje legyőzte a meg nem értést, a közönyt, megnyerte a hatóságok támogatását.

Széchenyi Ödön tevékenységének vidéken is híre ment, és példájától lelkesítve nagyobb lendületet vett az önkéntes tűzoltóságok szervezése. Időközben belátta, hogy az önkéntestűzoltó-egyesület egyedül nem lesz képes kifogástalanul ellátni a tűzoltó szolgálatot, mivel az önkéntesek szolgálati ténykedése az éjszakai órákra korlátozódott. Ezért már 1869-ben előterjesztést tett Pest város tanácsához, hogy szervezzenek fizetett tűzoltóságot is az önkéntes tűzoltóság kiegészítésére. Indítványát a tanács megértéssel fogadta, és a 12 fős fizetett tűzoltóság 1870. február 1-én megkezdte a szolgálatot. Parancsnokává Széchenyi Ödönt tették meg. Mint hivatásos parancsnokot azonban a város nem sorolta szervezett állásba, így fizetést sem kapott. A fővárosi hivatásos tűzoltóság szintén Széchenyi Ödönnek köszönheti megalakulását és szervezete fokozatos kiépítését is. Szerencsére az önkéntes és hivatásos tűzoltóság vezetése jó kézbe került.

Az 1870-es év eseményei közül meg kell még említenünk a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség életre hívását. (Az eszme a soproni tűzoltóké volt, de ők belátták, hogy az úgy határozottabb előmozdítása érdekében célszerűbb ezt Pestről kezdeményezni.) A Széchenyi elnöklété alatt kiküldött szövetségi bizottsámnak 1870. december 23-án tartotta első ülését. Így az 1871. szeptember havában Pesten megtartott nagygyűlés, tűzoltószerek-kiállítás és ünnepségek szervezése is Széchenyi vállára nehezedett. Vonzó, érdekes, tanulságos, tanító, szórakoztató és látványos programot állított össze. Több mint 800 külföldi tűzoltó vett részt a szeptember 16-19-i rendezvényeken. A kiállításon, amin 641 tárgyat állítottak ki, a király is megjelent, Széchenyi Ödön kalauzolta.

Az Új-épület udvarán tartott nagygyakorlatához 3 emeletes fa mászófalat építettek. A pesti önkéntes, a városi hivatásos és a malmi tűzoltók, valamint a Ganz-féle vasöntöde és az Óbudai Hajógyár tűzoltócsapatai egységes vezénylet alatt 2 órás gyakorlatot mutattak be a király, a miniszterelnök, számos miniszter és az egyesek szerint 10, mások szerint viszont 20 ezer fős közönség előtt. A legnagyobb sikert az általános támadási gyakorlat aratta. Megadott jelre előrobogtak a fecskendők és szerkocsik, a tűzoltók percek alatt megszerelték a fecskendőket, s a mászófalhoz támasztották a létrákat, és a horoglétrákon felhatoltak az emeletekre, majd a sugárcsövek végén megjelentek a vízsugarak. A harmadik

emeletről egy szakállas tűzoltó pólyás bábát ábrázoló bábuval ugrott le a kifestített ponyvára. A visszaszerelés után a csapatok díszmenetben vonultak el.

1871. május 10-től Budapesti Önkéntes Tűzoltó Egyletként működtek a tűzoltók, ugyanis Széchenyi vezetésével kiléptek a torna- és tűzoltóegyletből, mert jogos kívánságaikat a tornászok nem teljesítették.

Mint főparancsnok a tüzesetknél a legveszélyesebb pontokon járt, és jelenléte még fokozottabb munkára buzdította embereit. Így tett 1871. szeptember 13-án is, amikor a Nemzeti Színház díszletára égett. Tűzoltóinak emberfeletti munkával sikerült megmenteniük a színház-épületet és a ruhatárát. A tűznél megjelent gróf Andrássy Gyula miniszterelnök, személyesen is meggyőződhetett a tűzoltók önfeláldozó munkájáról. A színészek hálaeloadást rendeztek a tűzoltóság tiszteletére. A Peleskei nótáriust játszották, és a bevétel felét — 1107,— Ft-ot — a tűzoltóságnak juttatták. Széchenyi Ödönt az önkéntes tűzoltóság megalakítása körül kifejtett érdemeiért október 15-én a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntették ki.

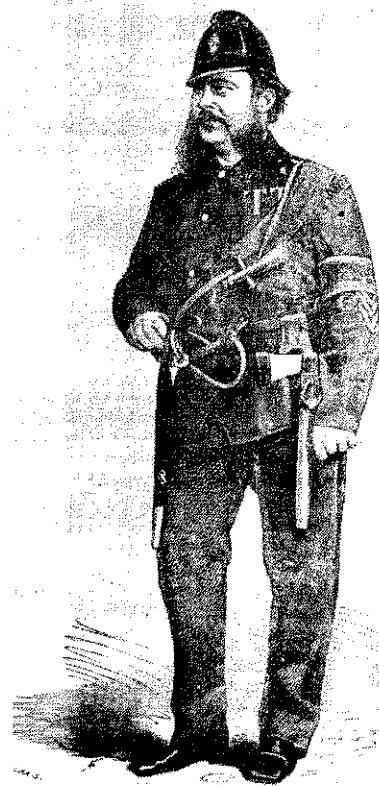
1872-ben a hatékonyabb tűzoltás érdekében saját költségén hozatott Angliából egy gőzfecskendőt, amit tiszteletére „Széchenyi”-nek neveztek el. A város, szakértői javaslatra átvette, és a vételárát kifizette Széchenyinek.

1873. július 27-én, amikor a bécsi világkiállítás bírálóbizottsága és külföldi vendégei közül mintegy 450-en hazánkba látogattak, nagyszabású tűzoltóbemutatót rendezett Budapest összes tűzoltótestületének részvételével. A jól sikerült felvonulás és bemutató gyakorlat láttán a külföldiek a világ minden tájára elvitték a pesti tűzoltók képzettségének jó hírért. Az 1873. július 29-re virradó éjjel a Kőbányai úton kigyulladt a magyar állam tulajdonában volt vagongyár. Itt 6 nagy műhely lett a lángok martaléka. Az oltást Széchenyi Ödön vezette, és abban részt vett az összes pesti tűzoltócsapat. Ilyen nagy kiterjedésű tűz emberemlékezet óta nem pusztított Pesten. A tűzoltók derekas munkával megmentették azt az épületet, amelyben a gőzkalapácsok és kovácsműhelyek voltak. Értéküket akkor 260 ezer forintra becsülték. A tűz eloltása után a miniszterelnök és a kereskedelmi miniszter a helyszínen fejezte ki köszönetét a sikeres oltásért Széchenyinek és a vezetése alatt beavatkozott tűzoltócsapatoknak. A tűz tanulságainak levonása után Széchenyi hosszabb memorandumban mutatott rá a szabálytalanságokra, és sürgette azok megszüntetését.

Akadott olyan tüzeset, ahol vezetésével egyhuzamban másfél napig dolgoztak a tűzoltók. A gőzfecskendő nélkülözhetetlen szernek bizonyult a Hagenmacher-féle gőzmalom égésekor. Sugaraival sikerült megmenteni a gépházat, majd még napokig végeztek vele a liszt és gabona oltását.

1874-ben átvette a budai tűzvédség vezetését is, miután az beolvadt a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Egyesületbe. Ekkor a legénység összlétszáma 97 főből állt.

Erdemei alapján hívta meg a török szultán 1874-ben a konstantinápolyi tűzoltóság megszervezésére. A megtisztelő meghívásnak eleget téve, október 12-én indult Konstantinápolyba. Előbb egy hónapi szabadságot kért a tanácstól, majd egy évig számdékozott maradni, s azt gondolta, ahazájön és átveszi tűzoltóparancsnoki teendőit. Eb-

Gróf Széchenyi Ödön mint tűzoltó.

ből sajnos semmi sem lett. Széchenyi Ödön ugyanis 1874-től haláláig a konstantinápolyi tűzoltóság vezetője volt. Ezáltal mint magyar tűzoltót elveszítettük, de annál többet nyertek vele a törökök.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége 1882. június 21-i közgyűlésén Széchenyi Ödönt a tűzoltóintézmény meghonosítása, a budapesti tűzoltóság megalapítása, általában a tűzoltóügy felemelése és felvirágoztatás körül szerzett hervedhatatlan érdemei hálás elismerésül tiszteletbeli elnökének választotta, s az erről szóló díszoklevelet neki megküldte.

1922. március 23-án bekövetkezett haláláig, szellemi frissességét megőrizve el látta felelős beosztását. A feriki temetőben helyezték örök nyugalomba.

Haláláról a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség gyászjelentést adott ki. A Tűzrendészeti Közlönyben így búcsúztatta Erdély Ernő győri tűzoltóparancsnok: „...Megnyugvással a változhatatlanba, adóznunk emlékének, és sírjára letesszük koszorúinkat, meghajtjuk lobogónkat, meghajtjuk térdünket, s érezzük, hogy az Ő eltávozásával elment közüllünk az egész magyar tűzoltóság múltja, és az itt maradt generáció nem tehet mást, mint folytatja az építő munkát ott, ahol Ő abbahagyta, abban az irányban amint Ő megkezdte, és azzal a céllal, mivel Ő akarta: Naggyá tenni a tűzoltói munkával is édes hazánkat, Magyarországot.”

Hatvan év telt el Széchenyi Ödön halála óta. Tartalom, önfeláldozó élete, fáradhatatlan munkálkodása méltó rá, hogy megőrizzük emlékezetünkben.

Minárovics János
tű. alez.

Vajon mi lett a sorsuk azoknak a körleveleknek, amelyeknek még tavaly nyáron az Energiafelügyelet volt a feladója, címzettjei pedig a kötelező villamos biztonsági vizsgálatok elvégzéséért, sőt az ezek során feltárt szabálytalanságok megszüntetéséért is felelős vezetők?

Ha tudnánk, hány körlevél nyomán tettek érdemi intézkedést, és ezzel szemben milyen arányban dobták be őket a papírkosárba, illetve kallódnak olvasatlanul valamely íróasztal mélyén, akkor talán meglehetősen nagy valószínűséggel azt is előre jelezhetnénk, hogy az elkövetkező években is — mint tűzkeletkezési ok — tényleg az elektromos áram lesz-e az első számú közellenség? A riasztó statisztikai adatok eddig sajnos erre utalnak.

A körlevelek tartalmát nem ismertjük, hiszen az ország minden létesítményében kell lennie belőlük egy-egy példánynak. De arra már annál inkább fel kívánjuk hívni a tűzvédelmi hatóságok és szervezetek figyelmét, hogy azok a feladat gazdaságos megoldását szorgalmazzák. Az Energiafelügyelet szerint ugyanis célszerű, ha méregdrága és nem is mindig teljes értékű szolgáltatás igénybevétele helyett saját szakember végzi el a vizsgálatot, az Érintésvédelmi Rendszabály hatálya alá tartozó berendezések ötvenkénti szerelői ellenőrzését pedig bármilyen villamos szakképesítésű személy is vállalhatja.

Azt is üdvözölhetjük, hogy az Energiafelügyelet általában 60 napos határidőhöz köti a hibák kijavítását. Ott, ahol ez nem lehetséges, határidők és felelősök feltüntetésével ütemtervet kell készíteni erre.

Végül, de nem utolsósorban a Magyar Elektrotechnikai Egyesület soronkívüliséget ad azon gazdálkodó és egyéb szervezetek kérésére, amelyek saját dolgozóikat (tagjaikat) kívánják szakvizsgáztatni a kapcsolatos képzés megszerzése céljából.

Az elmúlt évben 1452 tüzet és 65,8 millió forint kárt okozott az elektromos áram, pontosabban legtöbbször annak szabálytalan használata. A következtetés levonását olvasóinkra bízunk, ugyanis 1980-ban 1356 tűz keletkezési oka volt az elektromosság.

Éppenséggel nem a véletlen hozta úgy, hogy alig akadt olyan tavalyi lapszámunk, amelyben nem ismertettünk elektromos áram okozta tüzesetet.

Ezek jelentős hányadát egy kissé nagyobb körülménnyel megelőzhetnék volna, ha időben felülvizsgáltatják a villamos berendezéseket és kijavítják a hibákat. Sok esetben viszont a karbantartás elmulasztása, az éghető anyagok veszélyes közelsége vagy a kellő körülménnyel hiánya kérdőjelezte meg a létesítményben folyó tűzvédelmi tevékenység tényleges értékét. Csupán három fölöttébb tanulságos példa a sok közül:

1975 óta fagerendákra közvetlenül felszerelt és ráadásul deszkalambériával körülvett fénycső világított az egyik falumúzeumunkban. Két fojtótekerics túlemeledése miatt tavaly őszzel pótolhatatlan értékek váltak a lángok martalékává. Ez a nyilvánvaló szabálytalanság mintegy öt éven át nem tűnt fel senkinek. Még akkor sem történt semmi, amikor a tűzvédelmi hatóság 1980-ban végre jegyzőkönyvben szőlította fel a vezetőt az elektromos hálózat felülvizsgálatára.

Az egyik tiszántúli nagyvárosban kétféle mértékű kárt okozott, hogy az egyik bolti illetékesei nem okultak a másik ottani üzlet leégéséből. Ezúttal a zárlatos vezeték mindössze 8 cm-re volt az éghető árut tároló állvány legfelső polca felett, arról nem is szólva, egyáltalán milyen siralmas állapotban engedték használni itt is a villamos hálózatot egy háztartási-vegyi üzletben.

Harmadik példánk tanúsága szerint ama bizonyos C 705-ös világítótestek is súlyos károkat okozhatnak még, ha olyan helyeken működhetnek, mint amilyen például egy számítógépes adatfeldolgozó. Ez a szerelvény temérdek tüzet okozott már, lassacskán egy évtizede cikkezünk róla. Mégis nemrégiben egy Robotron kis számítógép teljesen, egy másik pedig részlegesen tönkrement miatta.

Reméljük, mindebből kézenfekvő, miért kívánczik utóirat helyett ez a néhány sor ama bizonyos körlevelekhez. Mert hát a tűz nem „vár” 3, 6, illetve 9 évig, ha senki sem néz utána annak, elvégeztették-e a felülvizsgálatot, kijavították-e a hibákat, s a két vizsgálat közben is akadhat tennivaló.

A Belügyminisztérium, a KISZ Központi Bizottsága, a Magyar Néphadsereg Politikai Főcsoportfőnöksége, a Magyar Honvédelmi Szövetség Országos Központja, a Magyar Úttörők Szövetségének Országos Tanácsa, a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatala, a Munkásörtség Országos Parancsnoksága, a Polgári Védelem Országos Parancsnoksága és a Magyar Újságírók Országos Szövetsége

„Hazádnak rendületlenül...”

címmel sajtópályázatot hirdet a sajtóban, a rádióban, a televízióban, a filmhíradóban 1982. január 1.—1982. június 30. között elhangzott és bemutatott alkotásokra, amelyek a hazafias és honvédelmi nevelés ügyét szolgálják. A pályázaton minden újságíró részt vehet.

A pályázat célja, hogy olyan művek megjelentetésére ösztönözzön, amelyek bemutatják a hazaszeretetet és a honvédelem érdekeit szolgáló társadalmi összefogás példáját: az ifjúság hazafias honvédelmi nevelését; szocialista hazánk, az állam- és közbiztonság védelmét, az államhatár őrzését; a védelemre való felkészülést; a békében való helytállást, a tűzvédelmet; a fegyveres erőkből és testületekből teljesített szolgálatot; a haladó hazafias és katonai hagyományokat.

A pályaműveket 1982. július 15-ig kell eljuttatni a MÜOSZ Szakosztályok Titkárságára (Bp. 1368. Népköztársaság útja 101.).

Az írásos és fotóanyagokat három eredeti példányban (lapkivágás, fénymásolat), a fotókat 13×18-as nagytásban: a film-, tv- és filmhíradó-anyagok szinopszistát (az adás, a bemutatás időpontja, helye, a mű időtartamának megjelölésével, a tekerésszám feltüntetésével), a rádióműsorok szinopszistát és a kazettás hangszalagot (az adás időpontját, helyét, időtartamát). Valamennyi anyagot fel kell tüntetni az alkotók, alkotópárosok, alkotókollektívák teljes névsorát, a mű alkotásában betöltött szerepét.

A pályázatokat a meghirdető szervek szakmai szempontból elbírálják, ezt követően a MÜOSZ Elnöksége által felkért zsűri az alábbi kategóriákban értékeli a pályaműveket:

I. Publicisztika, riport és más újságműfajok:

2 db	I. díj	5000 Ft.
3 db	II. díj	4000 Ft.
3 db	III. díj	3000 Ft.

II. Tv-filmek, kisfilmek, tv- és filmhíradók:

1 db	I. díj	12 000 Ft.
2 db	II. díj	10 000 Ft.
2 db	III. díj	8 000 Ft.

III. Rádióriportok és -műsorok:

1 db	I. díj	6000 Ft.
2 db	II. díj	5000 Ft.
3 db	III. díj	4000 Ft.

IV. Képriportok, képes illusztrációk, egyedi képek

1 db	I. díj	4000 Ft.
2 db	II. díj	3000 Ft.
3 db	III. díj	2000 Ft.

A zsűrinek jogában áll bizonyos díjakat ki nem adni, egyes díjakat összevonni. A meghirdető szervek különdíjat adhatnak ki.

A díjak ünnepélyes átadására a fegyveres erők napja alkalmából kerül sor.

Kelet-Magyarország

AZ MSZMP SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

A MAGYAR OPTIKAI MŰVEK DOLGOZÓINAK LAPJA

Gyakorló úttörővezetők igazolhatják: Gyakoron örül az iskola, ha akad egy olyan, nem pedagógus hozzáértő, akire nyugodtan rá lehet bízni egy szakkör irányítását. S az élet igazolta: Kocsis Sándor — a Jánkmajtis és Vidéke Áfész dolgozója — ilyen ember.

Lányok és fiúk versengenek azért, hogy tagjai lehessenek az úttörő-tűzoltó gárdának, Halóka Krisztina, Surányi Tibor és Feksz Csilla — mindhárman nyolcadikosok — már negyedik éve tanúi, részesei a sikernek.

Rostás Sándor csapatvezető sorolja a sikereket: városi-járási első hely évek óta. 1979-ben Mátészalkán a lányok a körzet legjobbjai lettek, egy évvel később Baktalórántházán megyei negyedik, 1981-ben pedig harmadik helyen végeztek. A siker elválaszthatatlan a szakkör vezetőjének hozzáértésétől, igyekezetétől.

Kocsis Sándor 1945 óta önkéntes tűzoltó. 1960-tól a felnőtt önkéntesek parancsnoka. Hét községre ügyelnek társaival együtt.

Az iskola tantestülete figyelemmel kíséri a gyerekek tanulmányi munkáját is, s így büszkén mondhatta a szakkör vezetője, nincs olyan úttörő-tűzoltó, akivel probléma lenne az iskolában. Az utódokat már kinézték, s remélik, velük is szép eredmények születnek.

Vasvári István nyolc éve dolgozik a MOM-ban. Jelenleg a tűzvédelmi osztály vezetője. A tűzoltóállomány társadalmi aktivistákból és önkéntesekből áll. Ők 59-en vannak, ebből 10 nő, akikre nagyon büszkék, hiszen az idei Országos Tűzoltóversenyen igen előkelő helyen, a dobogó harmadik fokán végeztek. Minderre azért is büszkék, mert a verseny előtt fél évvel szervezték újjá a „gyengébb nem” szakaszát, és így rövid felkészülési idő állt rendelkezésükre.

Mindennapi munkájuk mellett egész évben folyamatos kiképzésen, oktatáson vesznek részt. Számukra nem a tűz oltása, hanem a tűz megelőzése a fő feladat. Ennek bizonyítására Palma Jenő, az egyik nyugdíjas munkatárs statisztikát vett elő és szinte dicsekvésképpen mondta el, hogy a törzsgyárban 1973 óta számottevő tűz (az 1980-as irodaházi tűz kivételével) nem volt. Ennek ellenére minden évben 2—3 alkalommal a kerületi tűzoltó-parancsnokság bevonásával próbariadókat tartanak.

Nehéz munka az övék. Nincs ünnep, munkaszüneti nap, hiszen a gyárban állandó szolgálatot kell adniuk, ami sokszor nem vidám dolog, de mint Vasvári Józsefék elmondták: ez a feladat számukra nemcsak felelősség, hanem hivatás.

A dombóvári fogyasztási szövetkezet egy újabb szolgáltatást vezetett be: a tűzoltókészülékek felújítását. A város környékén a gazdálkodó szervezeteknek mindig sok fejtörést okozott a tűzoltókészülékek karbantartása, vizsgálja. Ezért a szükségesnél többet vásároltak, hogy ha késve érkezik is vissza a javítóüzemből a készülék, legyen meg a biztonság. A fogyasztási szövetkezet a fémipari vállalat helyén rendezte be a tmk üzemet, és itt kapott helyet a tűzoltókészülék-felújító üzem is.

Megvásárolták a javításhoz szükséges műszereket, a dolgozók megtanulták a karbantartás-töltés tudományát, s már szervezeten, a megrendelők legnagyobb meglepedésére végzik a munkát. A palackok nyomáspróbáját is jól előkészítik, s amikor a vizsgabiztos időszakonként megjelenik, kifogást soha nem talál.

Szerződést kötöttek több tucat gazdálkodási egységgel, vállalattal, intézménnyel. Meghatározott időközökben mennek a helyszínre ellenőrizni, a rossz palackokat kicserélni.

**Összeállította:
Hegedüs Ferenc**

Kérjük azokat a kedves olvasóinkat, akiknek birtokában vannak lapunk elődjének, a Magyar Tűzoltónak 1949–1958 közötti időszakban megjelent számai, és szívesen átadnák őket egy fiatal tűzoltónak, úgy a következő címre írjanak: Hoffmann Imre t.ú. alhagyó, Karcag, Madarasi u. 2. 5380.

KÖZLEMÉNY

A Belügyminisztérium dolgozói és családtagjai részére a Nánási úti és római-parti pihenőtelepek

1982. május 1-től szeptember 15-ig üzemelnek.

A nyitvatartási idő mindennap: 8—20 óráig.

Belépés az állományban és nyugállományban levők részére szolgálati, illetve nyugdíjas-igazolvánnyal, az igényjogosult családtagok részére pedig az erre a célra rendszeresített és érvényesített belépőjegyekkel.

Felhívjuk az állomány figyelmét, hogy erre a célra 1982-ben új belépőjegyeket adtunk ki (a régiéket nem érvényesek). Az új belépőjegyeket 1982. március 15-től a szervek titkárságain lehet igényelni a házastársak (férj, feleség), élettársak és a személyazonosságát igazolvánnyal rendelkező gyermekek számára. Továbbá arra is, hogy a Nánási úti strand területén nincs személygépkocsi-parkolási lehetőség.

Személyazonossági igazolvánnyal nem rendelkező gyermekek belépőjegyet nem kaphatnak.

A római-parti faházakat május 1-től érkezési sorrendben, illetve előzetes bejelentés alapján lehet igénybe venni. Telefon: 687-029.

A BM gödi üdülő faházaiban — építkezés miatt — 1982-ben nem tudunk fogadni vikendezőket. Ide csak az üdülői beutalójeggyel rendelkező vendégek jöhetnek.

A Belügyminisztérium a Balatonszabadi-Sóstó-fürdőtelepén

— Viola u. 19—21. szám alatt — kempingtábort tart fenn a kötetlenebb pihenési igények kielégítésére.

A kempingtábor Budapesttől 100 km-re. Balatonvilágos és Siófok között, a parttól kb. 500 m-re terül el. Megközelíthető vonaton Balatonszabadi megállóhelyig, gépkocsin az M7-es, valamint a régi balatoni (70-es) műúton.

Idén június 1-től szeptember 15-ig tart nyitva.

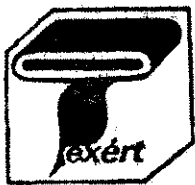
A kempingtábor igénybevételének jogoságát az állományban és nyugállományban levők szolgálati, illetve nyugdíjas igazolvánnyal, az igényjogosult családtagok pedig személyi igazolvánnyal kötelesek igazolni.

A családtagok csak az igényjogosulttal együtt vehetnek részt vikendezésen és kempingezésen.

A hétfégi pihenőtelepek és a kempingtábor működési, igénybevételi rendjét, szolgáltatásait, az igénybevételért fizetendő térítési díjakat az állami tűzoltóság vonatkozásában:

— a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság személyi állománya és nyugdíjasai részére az 1/1980. számú,
— az állami tűzoltóság területi szervei részére pedig a 2/1980. számú BM TOP tájékoztató szabályozza.

**BELÜGYMINISZTERIUM
Üdültetési és Gyermekneveltetési
Osztály**

ÖNKÉNTES ÉS VÁLLALATI TŰZOLTÓ

vállalatunk gyapjú-, illetve pamutosztályánál beszerezhetők!

A MÉRETES EGYENRUHÁZATI CIKKEK KÉSZÍTÉSÉHEZ AZ ELŐÍRÁS SZERINTI SZÖVETEKET SZÁLLÍTJUK:

1. BM szürke, kopásálló kikészítésű „RÁBA” sávolanyag: (pamutosztály) a férfi- és női tűzoltó-szerelőruhákhoz.
2. „Harcos szürke” fésűs szövet: (gyapjúosztály) a férfi ünnepi öltönyhöz.
3. BM szürke jeszter szövet: (gyapjúosztály) a női háromrészes kosztümhöz.
4. BM világos szürke „TORNÁDÓ” anyag: (pamutosztály) a férfi- és női ingkabátokhoz.
5. „METEOR 921” ballonanyag: (pamutosztály) a férfi- és női ballonkabátokhoz.
6. „VO-20” jelű szürke műszörmeanyag: (gyapjúosztály) a ballonbéléshez.

FELHÍVJUK AZ ÖNKÉNTES ÉS VÁLLALATI TŰZOLTÓSÁGOK ÉS AZOK FENNTARTÓINAK FIGYELMÉT, HOGY A MÉRTÉK UTÁNI EGYENRUHÁZATOKHOZ SZUKSÉGES MÉTERÁRUKRA A MEGRENDELÉSEKET – A TŰZOLTÓSÁGOK VAGY AZ EGYENRUHÁT KÉSZÍTŐ SZABÓSÁGOK – AZ ALABBI CIMUNKRE MEGKÜLDENI SZÍVESKEDJENEK.

KÖNNYŰIPARI TEXTILÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT (gyapjú-, illetve pamutosztály)
BUDAPEST V., MUNNICH FERENC U. 18. IRÁNYÍTÓSZÁM: 1051

(X)

részére mindentfajta új típusú férfi- és női egyenruha készítését mérethes kivitelben, megállapodás szerinti határidőre vállaljuk!

KÉRJÜK, az önkéntes és vállalati tűzoltóságokat, illetve fenntartóikat, hogy a beszerzésre tervezett mérethes egyenruhákra a megrendelésüket, vagy a tájékoztató jellegű igénybejelentésüket szíveskedjenek címünkre megküldeni.

A megrendelt egyenruházatokra a méretvétel üzletünkben történik.

Amennyiben a méretvételre való utazás nehézséget okozna, úgy a megrendeléshez méretjegyzéket kérünk csatolni, amely tartalmazza az érintett személy(ek) nevét, rendfokozatát és a testmért- (testmagasság, mellbőség, derék-bőség, csipőbőség és nadrágajlbőség-) adatokat.

CIMÜNK:

EKISZ RUHÁZATI SZÖVETKEZET, BUDAPEST IX., FERENC KRT. 34.
IRÁNYÍTÓSZÁM: 1092. TELEFON: 170-719

(X)

**Háztartásokban, műhelyekben,
irodáknban és hétvégi házakban
is használható**

Új típusú

kézi tűzoltókészülék

gépkocsik védelmére

A gépkocsi tűzveszélyes üzem, szükség esetén égésének gyors megfékezése nem könnyű feladat.

Hazánkban főleg az elmúlt évtizedben ugrásszerűen megnövekedett a gépkocsiállomány. Ezzel együtt sajnálatosan a gépjárműtüzek száma is. Egyre több gépkocsi-tulajdonos ébredt rá, hogy nehezen megszerzett, nagy értékű járművét akár a szemeláttára is tönkretelheti a „vörös kakas”.

Az országos tűzoltókészülék-szükséglet nagy részét kielégítő Elzett Művek reagált a sürgetőleg jelentkező igényekre, rövid idő alatt kifejlesztette és piacra vitte új termékét, az autó-porraltókészülékét.

Az elnevezés nem egészen pontos. Igaz ugyan, hogy az új készülék maradéktalanul megfelel a gépkocsik oltókészülékeivel szemben támasztott követelményeknek: kis méret, elhelyezés, hatások stb. tekintetében, de alkalmazási területe szélesebb ennél. Eppen alaptulajdonságai miatt ideális a háztartások tűzvédelmére, de műhelyekben, irodákban, hétvégi házakban is célszerűen felhasználható.

A korszerű készülék tűzoltási hatásfoka jóval nagyobb az átlagosnál, ami a kevés alkatrészből álló mechanizmus, az úgynevezett „belenyomott” gázos kivitel és egy új oltópor együttes felhasználásának az eredménye.

A készülék legfontosabb műszaki adatai:

Töltet (oltóanyag):	0,75 kg lángoltó por
Hajtóanyag:	14 bar nyomású nitrogén (N ₂)
Teljesítmény:	kb. 0,15 kg/sec
Teljes súly:	2 kg
Helyszükséglet:	9×14×35 cm
Tartályátmérő:	9 cm

A készülékbe helyezett lángoltó port a vele közvetlenül érintkező, „belenyomott” nitrogén lövelli ki. Az oltóanyag egy gömbcsap megnyitásával a lövőkén keresztül jut el az oltandó közeghez.

A teljes kilövési idő 5–6 másodperc.

Tűzoltáskor a lövőkét 2–2,5 méter távolságból kell a tűzre irányítani. A biztosítószeget eltávolítása (kිරántása) után, a kar függőleges elfordításával a gömbcsap nyílik, a tűzoltás megkezdhető. A könnyebb kezelést, a készülék tartását és tűzre irányítását a testbe épített fogantyú segíti elő.

A készülék a gömbcsap lezárásával, illetve újrainyításával szakaszosan is működtethető. A készenléti állapotot a levegő összenyomhatóságát hasznosító szellemes megoldású nyomásmérő jelzi. Az üveg alatti buborék nagy nyomás alatt kicsi, de a nyomás csökkentésével nő. Amikor a buborék az üvegen levő kört metszi, akkor a készülék nyomása nem elég a biztonságos üzemeltetéshez. (A készüléket függőlegesen kell tartani!) A működést leíró címke szerint: „a buborékot a kör átmérője nem oszthatja”.

A szabvány a nagyságrendre vonatkozó, úgynevezett „egységűz” eloltásával határozza meg a tűzoltókészülékek oltási hatásfokát. Az új típusú, eddig nem használt oltóporkeverék ebben a mennyiségben a B 7-es egységűz eloltására képes, ami a 3 kg-os porraloltó készülékektől megkívánt teljesítmény. Az oltópor nem okoz kárt a befűjt felületeken.

Az Elzett Művek az alapjában kedvező piaci fogadtatás alapján felkészült a várhatóan növekvő igények – ezen belül a szervizfeladatok, újratöltés, javítás – teljes mértékű kielégítésére. Egyes kereskedelmi vállalatoknál lehetőség nyílik a készülékek azonnali cseréjére. Így a tulajdonosoknak rövid ideig sem kell nélkülözniük azokat. (X)

ELZETT MŰVEK

Tűzvédelmi rendeltetésű nyomótömlők beszerzése, használata és karbantartása

A belügyminiszter 3/1980. BM számú rendelete alapján a gazdálkodási egységek vezetőjének kell gondoskodnia a létesítmények tűzvédelméhez szükséges nyomótömlőkről.

A szükséges nyomótömlőkről általában az éves beszerzési terv keretében célszerű gondoskodni, de esetenkénti beszerzés is szükségessé válhat. Az LSZV-gyártmányú BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket a MUÁRT, a VASÉRT és a TEXÉRT kereskedelmi vállalatok hozzák forgalomba.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők TREVIRA védjegyű poliészter filamentumból készülnek. Az elmúlt 20 év hazai és külföldi tapasztalatai egyértelműen bizonyítják a poliészter filamentumok kiváló tulajdonságait az egyéb polimerekkel szemben. A korábbi évtizedekben jelentős mennyiségben forgalomba kerültek poliamid és polipropilén fonalból készült tömlők is. Ezeket a tömlőket az idő előtti öregedés, valamint a nyomás hatására bekövetkező nyúlás jellemzi.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők belső bevonata: az ún. tömlőlélek korábban gumitejből, majd poliuretán fóliából készült, jelenleg természetes és szintetikus gümikeverékből állítják elő. Minősége megfelel a DIN 14811 szabvány követelményeinek is. A mindenkor érvényes magyar tömlőszabvány követelményeit figyelembe véve, a BUDAFLAX védjegyű tömlők üzembiztonság és élettartam tekintetében minden reális igényt kielégítenek. Az LSZV-gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket 20 fm-es tekercsekben, kapcsolva, nyomáspróbázva, műbizonylattal ellátva vagy kapcsolás nélkül árusítják. Műszaki és gazdasági megfontolásokból a kapcsoló tömlők vásárlása előnyösebb. A kapcsolás nélküli tömlőket házilag bekötés, kapcsolás után nyomáspróbázni kell. A próba nyomásértéke ez esetben 24 bar. A házilag bekötést csak szakképzett személy végezheti.

Tömlőgazdálkodás: a gazdasági egység anyagi-technikai intézkedése a szükséges tömlőkészletek biztosításáról.

Nyomótömlő: tűzvédelmi célra készült és a hatályos szabványok követelményeit kielégítő kapcsoló tömlő.

Készlet tömlő: a vonulószerken, valamint a kijelölt készlet helyen bevetésre kész állapotban levő tömlő.

Készlet elhelyezés: a tömlők olyan elhelyezése a vonulószerken e célra kialakított tömlőszekrényben, illetve a tűzcsoportszekrényben, amely lehetővé teszi állapotuk védelmét.

Védelem nélküli elhelyezés: minden olyan elhelyezési forma, amely veszélyezteteti a tömlő állapotát.

A készlet tartaléka: az alkalmasszerűen pótlásra (kiegészítésre) szolgáló tömlőkészlet.

Raktári készlet: a készlet helyek (készlet tartalékok) folyamatos kiegészítését szolgáló tömlőkészlet.

Tömlőkopás: a huzamosabb használat, illetve készletben tartás hatására létrejövő szilárdságsökkenés.

Mechanikai sérülés: a tömlő szilárdságát károsító olyan mechanikai hatások, mint pl. a vágás, csipés, szúrás, kidörzsölés stb.

Vegyí sérülés: a tömlőszövetet vagy a belső bevonatot károsító vegyi anyagok okozta rongálódás.

Hő okozta károsodás: a 24 C-fokos hőmérsékleti átlagot meghaladó tárolási hőmérséklet előidézte öregedési jelenség.

Rágcsálók okozta károsodás: egér, patkány stb. okozta rágások.

Rendeltetészerű használat: a nyomótömlő gyakorlat céljára, tűzoltásra vagy elemi károk elhárítására való igénybevétele.

Élettartam: a tömlő üzembiztos használhatóságának időtartama, amely a bevetések számától is függ.

Tömlőmosás: tömlőmosó gépben, betonpadozaton, vízszaggal, tömlővályúkban vagy teknőben elvégzett és a mosás fogalmába tartozó tisztítási művelet.

Szárítás-csurgatás: a félhosszban vagy teljes hosszúságban felfüggesztett, kívül-beül nedves tömlő szárítása.

Nyomáspróba: az MSZ-02 11-80 ágazati szabvány 2.5 és 4. pontjában előírt vizsgálatok.

Repszőtiszárdság: az a legkisebb nyomás, amely a tömlőt a lánc vagy vetülék irányában elszakítja.

Üzemi nyomás: a nyomótömlő-vezetékben üzemszerűen felléphető legnagyobb nyomás.

A nyomótömlő szerkezete: a belső és külső terheléseket viselő szövetszerkezet és a folyadékzáró tömlőlélek (manchon, belső bevonat). A szövetszerkezet lánc- és vetülékirányú fonalelemekből áll. A tömlőlélek folyadék- és gázzáró bevonat, mely lehet: gumi, műgumi, poliuretán stb., elasztomer.

A tömítőgyűrű (tömítőgumi) rendeltetése a kapcsolódás tömítettségének biztosítása. Megléte, épsége, szakszerű beépítése alapvető fontosságú (MSZ 1057/6-77.).

Selejtezés: Hibás, sérült, a tűzoltás zavartalanágát veszélyeztető állapotú tömlők kivonása a használatból.

Az LSZV-gyártmányú tömlőket a szabvány 4.4 pontjában előírtak szerint időszakos nyomáspróba alá kell vonni. E nyomáspróba alkalmával a szükséges karbantartási feladatokat is el kell végezni. Ellenőrizni kell, hogy a vizsgált tömlő megfelele-e a szabvány 4.1-4.3 pontjába foglalt előírásoknak. Ezen túlmenően ellenőrizni szükséges a bekötés minőségét, szilárdságát, a tömlőkapocs és a tömítőgyűrűk állapotát. Az esetben, ha a bekötés nem biztonságos, vagy a tömlőkapocs sérült, a tömlőt újra be kell kötni. A bekötést a szabvány 3.1-3.4 pontjában előírtaknak megfelelően kell elvégezni.

A tömlőket legalább évenként egyszer célszerű áttekercselni. A gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy az áttekercselés, valamint az ezzel kapcsolatos munkák (leporolás, szellőztetés stb.) növelik a tömlő élettartamát, a huzamos ideig, esetleg több évig mozdulatlan állapotban hagyott tömlők élettartama viszont rövidül.

Ugyancsak a tapasztalatok igazolják, hogy az ismételt kíméletes használat növeli, a huzamos ideig tartó mozdulatlan állapot viszont csökkenti az LSZV-gyártmányú nyomótömlők élettartamát.

A huzamosan mozdulatlan állapot, túl száraz vagy túlfűtött helyiségben történő tárolás a belső folyadékzáró réteg (tömlőlélek) élek menti kirepedését, valamint a tömlőszövet elszíneződését okozza.

A tömlőkarbantartási munkálatok nem igényelnek különösebb képzettséget vagy különleges célszerszámokat.

Ennek ellenére (vállalatoknál, intézményeknél) célszerű, ha ezeket a munkálatokat szakvállalattal végeztetik el. A készlet követelményeit nem kielégítő tömlőt ki kell vonni a használatból és selejtezni szükséges.

DONGÓ JÁNOS
tű. zls.
1929—1982

KRIZSAN LÁSZLÓ
tű. ftórm.
1938—1982

A fővárosi XX. kerületi tűzoltó-parancsnokság beosztott tűzoltója szolgálati helyén tragikus hirtelenséggel elhunyt. 1949-ben kezdte tűzoltói szolgálatát. Munkáját mindvégig nagy szorgalommal látta el. Többször részesült kitüntetésben, dicséretben. Munkatársai, barátai szerették, mély részvétellel búcsúztak tőle.

Tragikus hirtelenséggel elhunyt a dabasi járási tűzoltó-parancsnokság dolgozója. 1962. június 1-e óta teljesített szolgálatot a dabasi járási tűzoltó-parancsnokságon, 1966 óta tagja volt az MSZMP-nek. Példamutató, lelkiismeretes munkájáért több esetben részesült kitüntetésben, elismerésben.

BOGNÁR LAJOS
tű. ftórm.
1943—1981

Közúti baleset következtében elhunyt a keszthelyi városi, járási tűzoltó-parancsnokság gépkocsivezetője. 1970. február 16-tól teljesített szolgálatot Keszthelyen. Munkájáért több esetben részesült jutalomban. Családjá és munkatársai részvétellel helyezték örök nyugalomra a zalavári temetőben.

HARGITAI LÁSZLÓ
ny. tű. fhágy.
1925—1981

A Somogy megyei tűzoltó-parancsnokság volt technikai főelőadója súlyos betegség következtében elhunyt. 1948-tól különböző beosztásokban látott el szolgálatot a megyei parancsnokságon. Feladatát mindenkor felelősséggel, magas fokú hivatástudattal végezte. Munkatársai, mély részvétellel vettek tőle végső búcsút.

SZABÓ JÁNOS
önk. tű. szds.
1907—1981

1945. óta volt tagja a pilisi önkéntestűzoltó-egyesületnek, mint parancsnokhelyettes, szer-táros és kiképző tiszt tevékenykedett. Feladatát mindig pontosan, nagy szakértelemmel, lelkiismeretesen végezte. Személyében segítőkész, lelkes tagját vesztette el az egyesület.

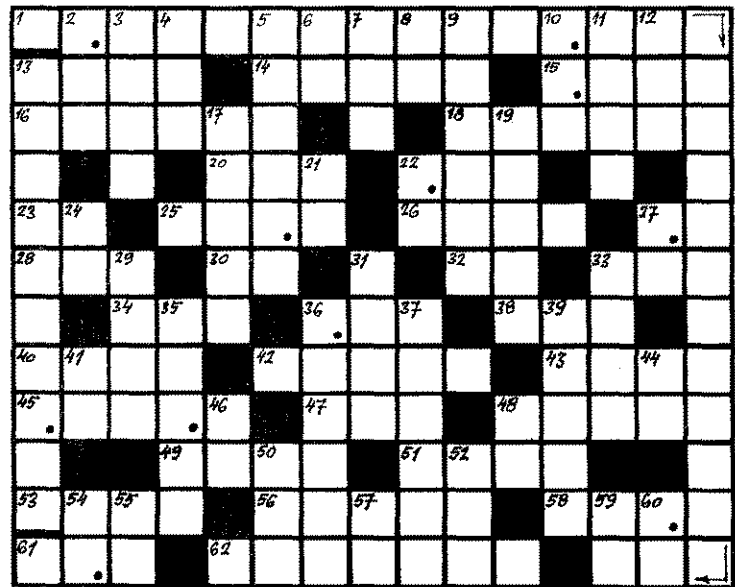
TÓTH GYULA
önk. tű. szds.
1911—1981

1936-tól látott el önkéntes tűzoltói szolgálatot. 1976-ban Biatorbágy nagyközség tűzoltó-parancsnokává nevezték ki. Feladatát mindenkor becsülettel és nagy szorgalommal látta el. Türelemmel nevelte a fiataloságot a hivatásszeretetre. Több alkalommal részesült kitüntetésben, jutalomban.

KERESZTES ENDRE
önk. tű. ftórm.
1940—1981

A novai egység parancsnokhelyettese tragikus hirtelenséggel elhunyt, 1959-től önkéntes tűzoltó. Odaadó munkájáért, szolgálatkészségéért többször részesült dicséretben és jutalomban. Mély részvétellel búcsúztak tőle családtagjai, hozzátartozói, barátai, munkatársai és a tűzoltóegység tagjai.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

1. TŰZ- ÉS ROBBANÁS-VESZÉLYES GÉP. BERENDEZÉS, TECHNOLÓGIA, ANYAG STB. BEVEZETÉSE, ILL. ALKALMAZÁSA ELŐTT A TŰZVÉDELMI SZEMPONTBÓL SZÜKSÉGES VIZSGÁLATOKRÓL KINEK KELL GONDOSKODNI (zárt betűk: A, G, Ó, A, L, Z, N; folyt.: függ. 13.)? 13. Egyetemi terem. 14. Közép-angliai város. 15. Lehagy. 16. Főnemesek. 18. Kivándorlók ahova települnek. 20. Ha megtette kötelességét, mehet. 22. Égig ... fa, csak mesében van. 23. Növényi rész. 25. Szomját szüntető. 26. Olvasztó. 27. Favágó szerszám. 28. Épület volt. 30. Tehénné változtatott istennő. 32. Képző. 33. Parancsolója. 34. Kevert tartó! 36. Jele: Fe. 38. Azonosak. 40. Hígtítő. 42. Orrforma. 43. Néha ráz! 45. Virágjelző. 47. Német személyes névmás. 48. Egzotikus madár. 49. Férfinév. 51. Madár. 53. Tánctalénekes. 56. Ilyen bankjegy nálunk nincs. 58. Honoló. 61. El nélkül nem ér semmit. 62. Betűmet arra vetem.

FOLYTATÁSA (zárt betűk: Y, T, A). 17. Rogy. 19. Nem kell maradnia. 21. Vés. 22. Feszítő. 24. Táblajáték. 27. Jut. 29. Divat. 31. Megyénkbe való. 33.kel, elindul. 35. Nyomás. 36. Nem erre. 37. Gyümölcs. 39. Nyúlak. 41. Kettős-betű. 44. A fordítottjával mutatószo. 46. Indok. 48. Vissza: rag. 50. OED. 52. Névelővel: bányásszák. 54. Jólét azonos hangzói. 55. Száj, csont, latinul. 57. Zokog. 59. AAA. 60. Képző.

Megfejtésül a következő sorokat kell bekitűzni: vissz. 1. és folytatása.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót: a tűzvédelmi hatóság ilyen időközönként ellenőrzi az általa nyilvántartott „A-B” tűzveszélyességi osztályba tartozó létesítményeket. A megfejtők között könyvtulványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1982. április 15. **K. I.**

A második számban megjelent keresztrejtvény megfejtése: **AZ A GÁZ, AMELY ÖNMAGA NEM ÉG, DE AZ ÉGÉST TÁPLÁLJA A LEVEGŐ KIVÉTELELVEL.**

Könyvtulványt nyertek: Bodor Gábor, Budapest; Kovács Mária, Kecskemét; Lipkóvics Erika, Hatvan; Rostás Gabriella, Lőrinci; Varga László, Kaposvár; Werdnik Antal, Sopron.

A nyereményeket postán küldjük el.

2. Lyukaszt. 3. Jele: Pb. 4. Angol légierő betűjele. 5. Író, szobrász. 6. Alá. 7. Kanalaz. 8. Nem önző. 9. Régi délutáni összejövetelek. 10. Kezd nehéz lenni! 11. Forma. 12. Kis utca. 13. A VÍZSZINTES 1.

GYAKORLAT TESZI A MESTERT

Január 30-án a hideg idő ellenére Ifjú Gárda-tűzoltókkal találkoztunk Baktalórántházán, a megye központi gyakorló pályáján. Az egész napos foglalkozáson az ibrányi Móricz Zsigmond és a baktalórántházi Mező Imre gimnáziumok ifjúgárdistái vettek részt.

A múlt év októberében kezdődött számukra a kiképzési év, és tart egészen júniusig. Minden hónapban egy napot töltenek a nyíregyházi városi-járású tűzoltó-parancsnokságon. Ezen a szombaton is reggel 7 órakor kezdődött a foglalkozás a készenléti szolgálat váltásán és eligazításán való részvétellel. Ezt követően megismerkedtek a legfontosabb tűzmelegelőzési ismeretekkel, továbbá a tűz esetén tanúsítandó magatartással, a kézi tűzoltókészülékek felépítésével és használatával. Betekintést kaphattak a híradó-ügyeletes feladatába.

Felcsillant a szemük, amikor sisakjaik a fejükön gépjármű-fecskendővel „vonulhattak” a gyakorlati foglalkozás színhelyére. A pályán -5°C -os hőmérséklet és 10 cm-es hó fogadta őket, de ez sem hűtötte le a lelkesedésüket. A legnagyobb sikere a Fegawerk önműködő berendezés kipróbálásának volt, de a védőgödörtűz oltása is maradandó élményt jelentett számukra.

A fárasztó fizikai igénybevétel után mindnyájuknak jólesett az ebéd és a rövid pihenő. Ezután megsemmisítették a tűzoltó-gépjárműveket, majd két-két gárdista rendezvényügyeleti szolgálatra kísérte el az állami tűzoltókat a nyíregyházi sportcsarnokba és a Móricz Zsigmond Színházba, ezalatt a többiek a laktanyában teljesítették szolgálatot. Már késő este volt, amikor fáradtan, de élményekben gazdagon, befejezve a szolgálatot, hazatértek.

Lehet, hogy valamelyikükkel legközelebb már mint állami tűzoltóval találkozunk? Hiszen tudnak olyan volt ifjúgárdistáról, aki a néphadseregben katonai tűzoltó lett, sőt egy gárdistát 1981-ben felvettek az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola tűzvédelmi üzemmérnöki szakára.

Jelenleg 8 tűzoltó-szakalegység működik a megyében és továbbiak szervezése van folyamatban.

- 5 -

Fotó: Gaál Béla

**37. éve
szabad hazánk**

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szaktájékoztató

élet

XXXIII. évf. 4. sz. 1982. április

Hazánk felszabadulásának 37. évfordulója alkalmából ünnepséget rendeztek a Belügyminisztériumban. Eredményes munkájuk elismeréseként a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa négy belügyi dolgozónak a „Vörös Csillag Érdemrend”, 14 főnek pedig a „Kiváló Szolgálatért Érdemrend” kitüntetését adományozta.

A belügyminiszter egy alezredest ezredessé nevezett ki, több személyt soron kívül előléptetett, főtiszteket, tiszteket és tiszthelyetteseket a Haza Szolgálatáért Érdemérem, a Közbiztonsági Érem és a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatával tüntetett ki. *Galambos Ferenc* tűzoltó törzsszázados a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozatát, *Cserhádi Tibor* tűzoltó százados és *Duzs Károly* tűzoltó törzsrőmester a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatát kapta.

A kitüntetéseket *Horváth István* belügyminiszter adta át.

Az ünnepségen részt vett *dr. Németh Ferenc* és *Székely János*, az MSZMP KB közigazgatási és adminisztratív osztályának munkatársai, valamint a Belügyminisztérium tábornoki és parancsnoki karának több tagja is.

Székely János mondott pohárköszöntőt

Az ünnepségre berendelt elvtársak

A belügyminiszter nyújtotta át a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozatát *Galambos Ferenc* tűzoltó törzsszázadosnak

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság április 2-án a Zeneakadémia kistermében tartott ünnepimemlékezést hazánk felszabadulásának 37. évfordulója alkalmából.

Az ünnepségen megjelent *dr. Horváth István* ezredes, a Honvédelmi Bizottság titkára, *dr. Fonyó Gyula*, a Minisztertanács Tanácsai Hivatalának főosztályvezetője és *dr. Gunde Akos*, az MSZMP BM 2-es Bizottságának titkára.

Az évforduló alkalmából *Varga Károly* tűzoltó ezredes, országos parancsnok kitüntetéseket, jutalmakat és előléptetést nyújtott át.

Csuka József ny. tűzoltó főtörzsrőmestert a Kiváló Társadalmi Munkáért Éremmel tüntették ki

Szalontai Tiborné tűzoltó százados mondott ünnepi beszédet

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERÉNEK

BUDAPEST, 1982. ÁPRILIS 1-ÉN

Rendőrök, határőrök, tűzoltók!

Tisztesek, tiszthelyettesek, zászlósok, tisztek, táborno-
kok!

Köszöntöm Önöket hazánk felszabadulásának 37. év-
fordulóján.

E napon örök hálával emlékezünk azokra a hősökre,
a szovjet nép fiaira, akik életüket áldozták hazánk fel-
szabadításáért.

A magyar nép évszázados küzdelmeinek célja vált
valórá az alatt a közel négy évtized alatt, melynek nyitá-
nyát 1945. április 4. jelentette. A dicsőséges Vörös Had-
sereg győzelmének eredményeként Magyarország felsza-
badult.

Az ellenforradalmi rendszer két és fél évtizedes ke-
gyetlen elnyomása, a német fasiszták és bérenceik rom-
bolása, a világháború pusztításai után a jogfosztott és
leigázott magyar nép kezébe vette sorsának irányítását.

Az ország romjain új népi hatalom született, alapvető
gazdasági, társadalmi és politikai változások történtek.
E forradalmi átalakulásban, az éledező reakció elleni
küzdelemben a vezető erőt a munkásosztály és élcsa-
pata, a Magyar Kommunista Párt jelentette, mely szívós
küzdelemben megteremtette a proletárdiktatúrát.

Ezeknek az éveknek a nehéz politikai harcai, a szo-
cialista ipar és mezőgazdaság megteremtése, az 1956-
os ellenforradalom leverése adja az alapot napjaink
eredményeihez, a fejlett szocialista társadalom építésé-
hez.

A szocializmusért, a társadalmi haladásért, népeink
felemelkedéséért vívott harcunkban mindvégig szilárd tá-
maszt nyújtott a testvéri Szovjetunió, a szocialista or-
szágok közössége. A proletár internacionalizmus elvein
nyugvó együttműködés napjainkban is alapja a további
fejlődésnek és eredményeink megőrzésének.

Ma, amikor a legreakciósabb imperialista hatalmak
az enyhülés politikájának egyre nyíltabb támadásával
a világ békéjét veszélyeztetik, fokozott jelentősége van
annak a fegyverbarátságnak, amely felszabadulásunkat
követően született és összefűzi fegyveres erőinket, fegy-
veres testületeinket a Szovjetunióval, a Varsói Szerződés
tagjaival.

ELVTÁRSAK!

Népünk építőmunkája, eredményeink védelme, pár-
tunk XII. kongresszusán kitűzött céljaink elérése azt kö-
veteli tőlünk, hogy tovább erősítsük ezt az együttmű-
ködést a világ haladó erőivel a béke megőrzéséért.

Kívánom, hogy a Belügyminisztérium szervei, dolgozó
népünk támogatásával, magasfokú hivatástudattal to-
vábbi eredményeket érjenek el az állam- és közbizton-
ság szilárdításában, szocialista társadalmi rendünk vé-
delmében.

Éljen a magyar és a szovjet nép örök barátsága!
Éljen szocializmust építő hazánk!
Éljen a béke!

Dr. Horváth István
belügyminiszter

A budapesti 268. sz. Vörösmarty Mihály Úttörőcsapat április 2-án kisdobos- és úttörőavató ünnepséget tartott. Szovjet komszomolisták és a BM TOP párt- és KISZ-szervezetének képviselői voltak az avatók. Az ünnepségen a BM TOP fúvószenekara műsorral kedveskedett a részt-
vevőknek.

TÖVÉBB A LENNI ÚTON

Az értekezlet elnöksége. Dr. Héra Attila tűzoltó ezredes, az országos parancsnok általános helyettese nyitotta meg a tanácskozást

ORSZÁGOS TŰZVÉDELMI ÉRTEKEZLET

Március 10-én a Belügyminisztériumban kibővített értekezlet keretében értékelték a népgazdaság tűzvédelmi helyzetét, a tűzoltóság elmúlt évi tevékenységét, s határozták meg az idej főbb feladatokat. A tanácskozáson részt vettek a fővárosi, megyei pártbizottságok közigazgatási és adminisztratív osztályainak vezetői, a megyei tanácsok igazgatási osztályvezetői, a tűzoltóság fővárosi és megyei parancsnokai, valamint az Országos Parancsnokság vezető beosztású dolgozói.

Megjelent és a tanácskozás elnökségében foglalt helyet dr. Kamara János rendőr altábornagy, belügy-

minisztériumi államtitkár, az MSZMP KB tagja, Kovács György, az MSZMP BM Bizottságának első titkára, dr. Raft Miklós, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának általános elnökhelyettese, dr. Németh Ferenc, az MSZMP KB közigazgatási és adminisztratív osztályának munkatársa.

Dr. Héra Attila tűzoltó ezredes, az országos parancsnok általános helyettese nyitotta meg a tanácskozást, majd Varga Károly tűzoltó ezredes, országos parancsnok fűzött szóbeli kiegészítést az írásos beszámolóhoz.

Bevezetőjében arról szólt, hogy az 1981-es év nem hozott látványos eredményeket a tűzvédelem és a tűzoltóság munkájában. Megállapítható azonban, hogy fő célkitűzésünket: a tüzesetek megelőzését, a keletkezett tüzek eloltását sikerült olyan színvonalon megvalósítani, hogy a tűzbiztonság elmúlt években elért szintjében nem következett be visszaesés.

A tűzvédelem jelenlegi létesítési és használati előírásai lehetővé teszik az elért biztonsági szint megtartását, az életvédelmi követelmények kielégítését, végrehajtásuk emellett ésszerű kockázatvállalással biztosítja a vagyónvédelmet. A tűzvédelmi jogszabályok keretjellegetknél és rugalmasságuknál fogva alkalmasak arra, hogy a tervezők, kivitelezők és természetesen a tűzvédelmi hatóságok megfelelő módon tudják a helyi viszonyokra alkalmazni őket. Az új államigazgatási eljárási törvény végrehajtásaként azonban szükség van a tűzvédelmi hatóságok munkáját szabályozó különös eljárási szabályok módosítására.

A tűzvédelemre és a tűzoltóságra vonatkozó jogszabályokban alapvető változtatások nem várhatók, de több részterületen szükséges a hatályos rendelkezések felülvizsgálata és módosítása (A tűzvizsgálati eljárás szabályai, a tűzoltási és szolgálati szabályzatok).

Mint mondotta, az írásos beszámoló részletesen foglalkozik a két alapvető szakterület, a tűz megelőzése és a tűzoltás helyzetének értékelésével, de három témakörre szükséges külön ráirányítani a figyelmet.

A hatósági munkában gondot jelent a létesítési és a használati szabályokat tartalmazó jogszabályok, szabályzatok, szabványok egységes értelmezése. Még nem mindenütt és nem minden esetben mernék élni a jogszabály adta önállósággal és természetesen az ezzel járó felelősséggel.

A tüzek megelőzése és számuk visszaszorítása érdekében feltétlenül szükséges, hogy a tűzvédelmi felvilágosítás a társadalom minél szélesebb rétegeihez jusson el.

A népgazdaság szinte valamennyi területén általánossá vált az ötnapos munkahét. Erre a tűzoltóságnak is fel kell készülnie, mivel várható, hogy a szabad idő növekedésével több területen a veszélyhelyzet is fokozódik.

Végül kérte a résztvevőket, hogy a beszámoló és területük tapasztalatai alapján mondják el véleményüket és tegyék meg javasataikat a tűzvédelmi tevékenység eredményesebbé tételé érdekében.

Az írásos beszámoló főbb megállapításai a következők voltak:

A tűzvédelem a múlt évben eleget tett alapvető feladatainak. A nehezebb feltételek ellenére sikerült megőrizni az elért biztonsági szintjét. A tűz elleni védekezés társadalmi súlya növekedett, a tűzoltóságok, az irányító és a gazdálkodó szervek összességében megfelelően végezték tűzvédelmi tevékenységüket.

Az elmúlt év során végzett sokrétű feladataink közül is kiemelkedő jelentőségű volt:

- az MSZMP XII. kongresszusa határozatának végrehajtásából a tűzoltóságra háruló tennivalók megszabása és időarányos végrehajtása,
- az új tűzvédelmi jogszabályok gyakorlati alkalmazásának megkezdése,
- a szakágak középtávú fejlesztési elveinek meghatározása,
- a több fokozatú tűzoltóversenyek lebonyolítása és
- a BM Tűzoltókiképző Központ működésének megindítása.

A korábbi évekhez hasonlóan tovább bővült az új tűz- és robbanásveszélyes technológiák bevezetése, s az ilyen anya-

Tuzlói Károly tüzoltó ezredes, országos parancsnok egészítette ki az írásos beszámolókat

ok felhasználása. Ugyanakkor a berunások ütemének mérséklődése miatt a tervezett tűzvédelmi jellegű beruházások egy része elmarad, későbbre halasztódik, vagy kisebb mértékben valósul meg. Mindzeket a körülményeket hatóságaink is igyelembe vették, és az életvédelmi követelmények maradéktalan érvényesítésének szem előtt tartásával, ésszerű kockázatvállalással igyekeztek érvényt szerezni a tűzvédelmi előírásoknak.

A népgazdaság teherbíró képessége az időkövetkező időszakban sem ad lehetőséget zámoztató előrelépésre, így a tűzvédelmi helyzet elsősorban a használati szabályok négy következetesebb betartásával, a munkahelyi és az állampolgári fejelem erősítésével szilárdítható meg.

A legtöbb gondot a múlt évben is a használati tűzvédelmi előírásainak figyelmen kívül hagyása és a technológiai fejelem megsértése okozta.

A népgazdasági ágazatok tűzvédelmi helyzetét 1981-ben is eltérő szervezettség és színvonalbeli különbség jellemezte.

Az állami ipar tűzvédelme kis eltérésekkel kiegyensúlyozott. A szövetkezeti par tűzvédelme jelenleg még nem éri el a kívánt szintet. A tanácsi ipar tűzvédelme — a korábbi évekhez képest — mérsékelt ütemben fejlődött.

Az állami és szövetkezeti kereskedelem tűzvédelmét nagymértékben befolyásolják az évtizedek óta fennálló raktárgondok.

A mezőgazdaságban az iparszerű termelés szélesedésével, a termelésirányítás és szervezés színvonalának növelésével együtt avult a tűzvédelem szervezettsége is. Az állami gazdaságok tűzvédelmének fejlődése egyenletes.

A közlekedés-hírközlés tűzvédelmi helyzete megfelelő, a köz- és lakóépületek tűzvédelmének elfogadható.

A kulturális intézmények tűzvédelme továbbra sem megnyugtató. A színházakban — különösen a fővárosban — nincs megoldva a díszletek biztonságos tárolása.

Az egészségügyi létesítmények egy része korszerűtlen, zsúfolt, számos építménye elavult.

1981-ben 11 582 tűz keletkezett hazánkban. Ebből 8965 tűz járt kárral. A népgaz-

daságot ért tüztkár 249 105 900.— Ft volt. Az egy tűzre eső kárérték 27 786.— Ft, és 117 tüzeset jutott 10 000 lakosra.

Az összes tüzek száma 1980. évhez viszonyítva 22 százalékkal, a kárral járóké pedig 19 százalékkal növekedett. A tüzesetek számát tekintve minden megyében és a fővárosban is emelkedés tapasztalható. (Az országos átlagot jelentős mértékben meghaladó növekedés volt Veszprém, Nógrád, Pest, Somogy és Komárom megyében.)

A tüztkár értéke 32 százalékkal csökkent 1980-hoz képest, de az 1976—1980. közötti évek átlagához viszonyítva 4,2 százalékos növekedést mutat.

Az ipar kivételével — ahol a csökkenés 75 százalékos — valamennyi népgazdasági ágban több volt a tüztkár, mint 1980-ban. Különösen nagyarányú volt növekedése a lakóházakban (54 százalékos), de jelentősnek mondható a mezőgazdaságban (27 százalékos) és az egyéb ágazatban (24 százalékos) is.

A tüzesetek következtében 140-en vesztették életüket, és 562-en szenvedtek könnyebb vagy súlyosabb sérülést.

A tűzvédelem és a tüzoltóság irányításának jogi és szervezeti keretei, több éves kialakult gyakorlata minden szinten lehetőséget adott a kiegyensúlyozott munkavégzéshez. A kongresszusi feladattervben foglaltaknak megfelelően erősödött a tűzvédelem politikai tartalma, folytatódott a jogszabályok korszerűsítése, javult az ellenőrző munka, hatékonyabb lett az irányításban részt vevő szervek együttműködése.

Az államigazgatási eljárás általános szabályait módosító 1981. évi I. törvény megjelenését követően a BM TOP felülvizsgálta a tűzvédelmi hatóságok eljárására vonatkozó különös szabályokat. Ennek alapján megtörtént a tűz elleni védekezésről és a tüzoltóságról szóló 1973. évi 13. számú tvr., valamint a végrehajtására kiadott 14/1973. (VI. 2.) MT számú rendeletben foglalt eljárási szabályok módosítása, és folyamatban van a 3/1980. (VIII. 30.) BM számú rendelet vonatkozó részének korszerűsítése.

Intenzívebbé vált az állami tüzoltóság területi szerveinek a jogszabályok megismerésére és elsajátítására irányuló tevékenysége. Különösen az OTSZ, valamint az 1981. évi I. tv. ismertetése emelhető ki.

Az állami tüzoltóság területi szerveinek általános irányításában érvényesül a folyamatos, a végzett munka következetes számonkérése, valamint a megfelelő szakmai önállóság biztosítása.

Az elmúlt év során a Heves, a Szabolcs-Szatmár, a Szolnok és a Tolna megyei Tanács V. B. számoltatta be a tüzoltóparancsnokot a megye tűzvédelmi helyzetéről, valamint a tüzoltóság tevékenységéről.

Az irányító, illetve felügyelő pártbizottságok figyelemmel kísérték a terület tűzvédelmi helyzetét és a tüzoltó-parancsnokságok tevékenységét.

A pártszervezetek minden szinten foglalkoztak a tüzoltóság munkájával. Politikai irányító tevékenységük hatékonyan hozzájárult a hosszabb távra vonatkozó feladatok helyes megválasztásához.

A magyar tüzoltóság nemzetközi kapcsolataiban az elmúlt év során jelentős ese-

mény volt a CTIF XIII. nemzetközi szimpoziumján, valamint a CTIF 7. nemzetközi versenyén való részvétel.

Az állami tüzoltóság tűzmelegelőzési tevékenysége összességében megfelelt az elvárásoknak. A szakmai irányítás színvonalának javulása, valamint általános irányítást végző tanácsi szervek felügyeleti tevékenységének általánosság válna kedvezően éreztette hatását a tüzoltóság hatóságai munkájában. A tűzmelegelőzési intézkedések megalapozottak voltak, és megfelelték a szocialista törvényesség követelményeinek.

Az intézkedések helyes meghatározását kívánja elősegíteni, hogy a múlt évben kidolgozták a tűzmelegelőzési szolgálati ágazat 1981—1984 közötti időszakra vonatkozó fejlesztési tervét. A terv évente egy-egy szakterület átfogó felülvizsgálatát, elemzését és ennek alapján a szükséges intézkedések megtételét irányozza elő.

A tűzvédelmi hatósági tevékenység színvonala az elmúlt évben mérsékelt ütemben javult. A tüzoltóság hatósági tevékenységét számszerű adatokkal a következőkben lehet összefoglalni:

Szerveink 1981-ben 4556 szemlét tartottak, 60-nal kevesebbet, mint az előző évben. Az ellenőrzések száma 25 014 volt, tehát 1221-gyel több, mint 1980-ban. A szemlék és ellenőrzések hatékonysága mérsékelt javulást mutat. Az ellenőrzést végzők felkészültsége jobb lett, észrevételeik szakszerűbbé váltak. A tűzvédelmi hatóságok 607 határozatot adtak ki. Ezek ellen mindössze 33 esetben nyújtottak be fellebbezést. Felülvizsgálati kérelem, bejelentés, panasz alapján 575 ízben tartottak vizsgálatot, hatósági jogkörben 643 szakvéleményt adtak ki.

A tűzvédelmi hatóságok a korábbi évekhez hasonlóan éltek a tűzvédelmi rendelkezések végrehajtásának kikényszerítésére rendelkezésükre álló jogi eszközökkel. Tűzvédelmi szabálytalanságok megszüntetése érdekében 2387 alkalommal szignalizációval hívták fel az illetékes vezetők figyelmét a szükséges intézkedések megtételére. A tűzvédelmi jogszabályok megszegése miatt a tűzvédelmi hatóságok 3896-szor tettek szabálysértési feljelentést. Ez 236-tal volt kevesebb, mint az előző évben. A tanácsi szabálysértési hatóságok tűzvédelmi szabályszegés miatt összesen 1 966 280.— Ft bírságot szabtak ki. Tűzokozás miatt 301 büntetőeljárást kezdeményeztek, és 869-szer került sor munkavégzéstől való eltiltásra.

A tűzvizsgálati eljárások során a rendőrség és a tüzoltóság együttműködése és kölcsönös tájékoztatása az eddigi tapasztalatok alapján általában megfelelő. Ennek ellenére az időközben történt jogszabályi változások, az egységesebb gyakorlat kialakítása, valamint a keletkező okok bizonyíthatósága érdekében szükségessé vált a tűzvizsgálati eljárás szabályozásának módosítása. Az elmúlt évben a BM TOP széles körű felmérést végzett a tűzvizsgálati munka helyzetéről, s ennek alapján országos értekezlet vitatta meg a szakterület fejlesztésével kapcsolatos elképzeléseket. A gyakorlati tapasztalatok felhasználásával készült javaslatok idén miniszterhelyettesi értekezlet elé kerülnek, s az ott hozott döntéseknek megfelelően módosulnak a hatályos szabályozások.

A tüzoltóság 11 548 tűzvizsgálatot tartott.

Ebből 8152 volt az úgynevezett egyszerűsített tűzvizsgálatok száma. A rendőrség 393 esetben vette át a vizsgálatot bűncselekményen alapos gyanúja miatt.

A tűzvédelmi hatóságok megfelelő színvonalon végezték szakhatósági tevékenységüket. A fővárosi és a megyei parancsnokságok által kibocsátott szakhatósági állásfoglalások általában szakszerűek, következetesek voltak, s az életvédelem követelményei mellett a népgazdasági érdekeket, a tákarékossági szempontokat is figyelembe vették.

Az állami tűzoltóság területi szervei összességében a vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően látták el a szakigazgatási, felügyeleti feladataikat. Figyelemmel kísérték és segítették az irányító szervek, vállalatok tűzvédelmi tevékenységét. Ennek eredményeként javult az irányító szervek tűzvédelmi munkája és a vállalatok tűzvédelmi helyzete.

A tűzvédelmi felvilágosító és propagandamunka keretében a fontosabb és a közvéleményt foglalkoztató tűz- és káresetekről a BM TOP rendszeresen tájékoztatta a Magyar Távirati Iroda belpolitikai szerkesztőségét, valamint a televíziót, a rádiót és a helyi sajtót. Közreműködött „A 04-05-07 jelenti” műsoranyagainak kiválasztásában és összeállításában.

Az állami tűzoltóság tűzoltási és kárelhárítási tevékenysége, szolgálatsszervezése és szolgáltatása egyenletesen fejlődött. A mennyiségében megnövekedett és bonyolultabbá vált feladatokat a tűzoltóság összességében eredményesen hajtotta végre.

A megalapozott, tervszerű munkavégzést segíti az elmúlt évben kidolgozott koncepcióterv, amely a tűzoltási és szolgálati szakterületen 1981—1984 közötti időszakban végzendő tevékenység fő irányait jelöli ki.

Ez a tűzoltási és kárelhárítási tevékenység során a közvetlen irányítás eszközeinek következetesebb használatát, a tűzoltóságok egymás közötti és a társszervekkel való együttműködésének javítását, a vízkárok csökkentését, valamint a kombinált oltási módok, a szak- és különleges felszerelések hatékonyabb alkalmazását határozza meg. A szolgálatsszervezésben és -ellátásban pedig a létszámkeret célirányosabb felhasználását, az ellenőrzések megalapozottabbá tételét, valamint a jelentőszolgálat gyorsaságának és pontosságának fokozását jelöli meg feladatul.

A tűzoltási és kárelhárítási tevékenység számszerű mutatói a következők szerint alakultak:

A tanácskozás részvevőinek egy csoportja

Az észleléstől számítva 10 percen belül jelzett tűz- és káresetek aránya az előző évhez viszonyítva 2⁰/₀-kal (78⁰/₀-ra) növekedett. A 10 és 20 perc között jelzett tűzesetek száma változatlanul 12⁰/₀ volt. Annak ellenére, hogy a 20 percen túl jelzett esetek száma 10⁰/₀-ra csökkent, a helyzet nem megnyugtató, mert ez is több, mint 1600 esetet jelent.

A jelző személyek döntő többsége (78⁰/₀-a) szakszerűen szolgáltatja azokat az adatokat, amelyek alapján riasztani lehetett a szükséges erőket és eszközöket. Az elmúlt évben 11⁰/₀-ról 14,5⁰/₀-ra emelkedett a téves jelzések aránya.

A tűzoltóegységek — az esetek többségében — magas fokú fegyvellemmel hajtották végre a riasztásokat. A normaidőn belüli riasztások aránya hasonlóan az 1980. évihez, 80⁰/₀-os volt, viszont csökkent a magasabb fokozatú riasztások végrehajtására fordított időtartam.

Javulás tapasztalható a jelzések alapján elrendelt riasztási fokozatok szakszerűségében is. Itt-ott azonban még mindig negatív tényezőként hat a lépcsőzetes riasztás a beavatkozások hatékonyságára.

1981-ben összesen 19134 tűz- és káresetről érkezett bejelentés (jelzés) a tűzoltóságokhoz. Ebből a tűzesetek 44⁰/₀-ot, az utólag bejelentett tűzesetek 16⁰/₀-ot, az egyéb műszaki jellegű beavatkozások 19,6⁰/₀-ot, a vaklárma 14⁰/₀-ot és a vízszivatók 6,4⁰/₀-ot tesznek ki.

A tűzesetek aránya 1980-hoz képest mintegy 2⁰/₀-kal növekedett.

A tűzeseteknél a beavatkozások színvonalában nem történt jelentősebb változás. Több mint 4000-szer került sor sugárszerelésre. Ebből 88⁰/₀-ban 1—2, 11⁰/₀-ban pedig 3—5 sugarat szereltek.

A kapcsolatos szabályzatok végrehajtásának színvonala összességében javult. Kedvezőek a tapasztalatok a közép- és magasépületekben keletkezett tüzek oltásáról és a közúti járművek baleseteinél történt beavatkozásokról. A közép- és magasépületekben keletkezett tüzekhez, valamint a közúti balesetekhez kellő számú eszközt és erőt riasztottak és szakszerű intézkedésekkel, beavatkozásokkal gátolták meg a tűz továbbterjedését, illetőleg a károk jelentősebb mértékű növekedését.

Az általános megállapítások néhány példával is alátámaszthatók. Hatékonyak és jónak értékelhető a Fejér megyei egységek beavatkozása a Dunaújvárosi Papírgyár tűzeseténél, miután helyes intézkedésekkel megelőzték a nagyobb kár bekövetkezését és lehetővé tették a közvetlen életveszélybe kerültek kimentését. Hasonlóan eredményes volt a beavatkozás a Biogád Gyógyszergyár, a Balatonfüredi MÁV-állomás, a Martfűi Tisza Cípgyár és a Pécsi Hőerőmű tüzeseteinél is.

Kiemelkedően jól látták el a kárelhárítási feladataikat a tűzoltóegységek a Tabánnya-felső és Vác vasútállomáson bekövetkezett vasúti baleseteknél is.

Az elmúlt évben is dicséretes volt a tűzoltók részvétele a Békés megyei árvízvédekezési munkálatokban.

A területi szervek által szervezett törzsfelvezetési, tűzoltási és taktikai gyakorlatok összességében megfeleltek a szakmai elvárásoknak. Javult a taktikai gyakorlatok tervezésének és végrehajtásának színvonala is, de a tűzoltási gyakorlatok szervezése terén néhány megyei parancsnokság kiételével — rosszul értelmezett anyagi okokra hivatkozva — nem következett be a várt előrehaladás.

Az URH-rekonstrukciót követően összességében javult a tűzoltó-parancsnokságok és a kárhelyen működő egységek, illetőleg készenléti helyűk közötti összeköttetés.

A kombinált oltási mód elterjesztésére tett erőfeszítések eddig nem hozták meg a kívánt eredményt. Az egységek többségénél az oltóanyagárrakra hivatkozva még akkor is mellőzik a habképző anyag és az oltópor felhasználását, amikor a tűz oltásához azok egyértelműen előnyösek volnának, illetőleg amikor jelentős vízhiánnyal küzdenek.

Jelentős esemény volt a magyar tűzoltóság életében az elmúlt évben az állami, az önkéntes és vállalati tűzoltóság több fokozatú versenyének, valamint az országos verseny záróünnepélyének előkészítése, megszervezése és lebonyolítása.

A rendezvénysorozat, amely 58 000 tűzoltó felkészítéséhez járult hozzá, az értékelő országos értekezlet sikeresnek minősítette. A Belügyminisztérium párt- és szakmai vezetői is kifejezték elismerésüket a versenyzőknek és a szervezőknek.

A káder- és személyzeti munka során alapvető feladat volt a kádertartalékok nevelése, az utánpótlás és a káderáramoltatás tervszerűségének fokozása, a kádermunka demokratizmusának továbbfejlesztése. Központi kérdés volt a minősítő munka további javítása is.

A tűzoltóság fegyelmi helyzete megfelelő. Kedvező képet mutat az eredményes munka elismerése is.

A tanulmányi munka végzése során a személyi állomány politikai és szakmai felkészültségének magasabb szintre történő emelése volt a legfontosabb feladat.

Az 1981-es év kiemelkedő eseménye volt a BM Tűzoltóképző Központ működésének megkezdése. Több mint két évtizedes szünet után került sor újból a központi tiszthelyettes-képzésre. Ennek keretében — első ízben — 90-en szereztek alapfokú szakmai és politikai képesítést. Tavaly kezdődött el a szakosított tisztképzés. A hallgatók mind a nappali, mind a levelező tagozaton — tervezett beosztásuknak megfelelően — tűzmelegelőzési vagy tűzoltási-kárelhárítási szakon végeznek.

Megkezdődött az oktatás az öthónapos tiszti átképző tagozaton is. Ezen a tagozaton több turnus indítása szükséges, mert 1980—81-ben összesen 78, egyetemet vagy főiskolát végzett került a tűzoltóság állományába.

A BM Tűzoltóképző Központ tiszti tagozatán 147-en, a tűzvédelmi vezetőképzőn 41-en tanulnak. Az NDK-ban 18-an, a Szovjetunióban 27-en folytatnak tanulmányokat. Az állami oktatásban 358-an vesznek részt.

Dr. Kamara János rendőr altábornagy, államtitkár felszólalása

Fontos feladat volt az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola Tűzvédelmi Tanszéke működésének folyamatos figyelemmel kísérése és segítése is. Az első évolyam eredményesen befejezte tanulmányait, 27 fővel folytatódott, illetve kezdődött a képzés. A tanszék működése összességében megfelel az elvárásoknak.

Az állami tűzoltóság szervei eredményesen teljesítették a továbbképzéssel kapcsolatos feladataikat. 1981-ben első alkalommal került sor vezetői továbbképzésre a Szovjetunió tűzoltómérnöki műszaki főiskoláján.

Az állami tűzoltóság folyamatos működéséhez a pénzügyi és anyagi feltételek megfelelőek voltak. Ugyanakkor változatlanok a gondok az elhelyezést szolgáló beruházások megvalósításában, illetőleg azok anyagi fedezetének biztosításában.

A jelentősebb szakszervezetektől beszerítettünk 5 db TÚ-4-es habbal oltó gépjárművet, 32 db 800 l/p-es kismotorfecskenőt, 66 db légzőkészüléket, 7 db légzőkészülékkompresszort, továbbá 9 db IFA 30 m-es létrás gépjárművet, 2 db darus vízszállító gépjárművet vásároltak a tűzoltóparancsnokságok.

A beszerzések — tekintetbe véve az év folyamán végrehajtott selejtezéseket — a tűzoltó-gépjárművekkel való ellátottság szinttartását tették lehetővé.

A BM TOP-on folyó tudományos kutatások — annak ellenére, hogy számos területen sikerült jelentősebb részeredményeket elérni — időben elhúzódnak és realizálódásuk a tervezettnél későbbre várható.

Elkészült a tűzvizsgálati gépjármű gyakorlati próbái ebben az évben kezdődnek meg. Folyamatban van a habképzőanyag szállító, habszerelvényszállító és a habágyú-utánfutó vizsgálata, valamint az új típusú tűzoltósisak és a tűzoltó-védőkesztyű kifejlesztése. Fejlesztési szerződést kötött a BM TOP az új tűzoltóömlőre, valamint az automatikus légtelenítővel működő 1500-as szivattyú korszerűsítésére.

A kutatómunka során a BM TOP kifejlesztett egy olyan középkiadósságú habfej-

lesztő előtétet, amelyet sugárcsőre szerelve lehet alkalmazni. Gyors betvétési lehetősége és több célú oltási területe folytán alkalmas lehet a vízkár csökkentésére és az oltási idő rövidítésére.

A tűzvédelem társadalmi segítői az elmúlt év során két jelentős eseménysorozaton is bizonyították az ország közvéleménye előtt, hogy megfelelő eredményességgel tesznek eleget önként vállalt feladataiknak.

Az önkéntes, a vállalati és az úttörőtűzoltók, valamint az Úttörő Gárda és az Ifjú Gárda tűzoltó-szakalegységek képviselői is bekapcsolódtak a belügyi munka önkéntes segítői II. országos küldötttervezetetének munkájába.

Az állami tűzoltóság területi szervei körütekintő munkát végeztek a küldöttek kiválasztásában és felkészítésében, részt vállaltak az alsóbb szinten tartott tanácskozások megszervezésében és lebonyolításában. Az országos tanácskozás tűzoltó résztvevői jól képviselték megbízóik érdekeit, a Belügyminisztérium párt- és szakmai vezetői is felfigyeltek a fegyelmességükre, alkotó jellegű javaslataikra és hozzászólásaikra, s elismerően nyilatkoztak a munkájukról.

Az elmúlt évben megrendezett több fokozatú tűzoltóversenyek jelentős többletmunkát igényeltek a tűzvédelem társadalmi segítőitől. Legjobbjaik a hazai versenyeken kívül több nemzetközi rendezvényen is összemérték tudásukat a külföldi versenycsapatokkal, és hagyományaikhoz méltó módon képviselték tűzoltóságunkat.

A tűzvédelem társadalmi bázisának szélesítése céljából alapvető feladat a fiatalok bevonása a tűzoltómozgalomba. Ezt a célt szolgálta az elmúlt év során az Ifjú Gárda tűzoltó-tisztségviselőik szakmai továbbképzése, az Úttörő Gárda szaktábor megszervezése, az IG-szakalegységek országos szemlén, valamint pályára irányító BM-tábor tevékenységében való közreműködés, továbbá az úttörőtűzoltók hazai versenyek lebonyolítása, felkészítésük és részvételük a nemzetközi szaktáborozáson és versenyen.

Az önkéntes tűzoltóságok riaszthatósága nem javult, változatlanul sok a lakóhelytől távol dolgozó önkéntes tűzoltó, és nem történt lényeges előbbre lépés a riasztás technikai feltételeinek megteremtésében sem.

Az önkéntes tűzoltók mintegy 50%-a rendszeresen területfelelősként vesz részt a lakó- és középületek, üzemszék és munkahelyek felülvizsgálatában, ellenőrzésében. Eredményesen működnek közre a tűz- és kárelhárítási feladatok ellátásában. 1981-ben 2266 esetben végeztek aktív kárfelszámoló munkát. Jelentős számú napot töltöttek az ár- és belvíz elleni küzdelemben is.

A vállalati tűzoltóságok tűzoltási és kárelhárítási tevékenységében is fejlődés tapasztalható. Munkaidő alatt egyre hatékonyabban avatkoznak be a kisebb tüzéknél, és helyi ismereteikkel, szakmai felkészültségükkel jelentős segítséget nyújtanak az állami tűzoltóságnak a bonyolultabb tűz- és káresetek felszámolásához.

Tevékenységük elismerését kelt munkatársaik és vezetők körében. A vállalati tűzoltók tűz- és káreseteknél az elmúlt évben 728 alkalommal segítették az állami tűzoltók munkáját.

Az ország tűzvédelmi helyzetének szilárdítása, a tűz megelőzés eredményességének, a tűzoltási és kárelhárítási munka hatékonyságának növelése 1982-ben is alapvető feladata tűzoltóságunknak. Ennek érdekében a következő fő feladatokat kell végrehajtani:

Időarányosan teljesíteni kell a XII. pártkongresszus határozata végrehajtásából a tűzoltóság szerveire háruló tennivalókat. Erősíteni szükséges a tűzoltóság tevékenységének politikai megalapozottságát, minden eszközzel segíteni társadalmi és gazdasági célkitűzéseinket. Ennek érdekében fokozni kell az együttműködést az illetékes párt-, tanácsi és gazdálkodó szervekkel.

A szocialista törvényesség következtetés érvényre juttatása érdekében fokozott figyelmet kell fordítani az államigazgatási eljárás általános és megjelenő különös szabályainak alkalmazására. A parancsnokok és a felettes parancsnokságok folyamatosan ellenőrizzék a tűzoltóság jogalkalmazó tevékenységét, igényeljék e munkához a tanácsi szervek segítségét.

El kell készíteni a tűzvizsgálat új, korszerű, átfogó szabályozását és segíteni gyakorlati alkalmazásának bevezetését. Egyidejűleg fejleszteni kell a vizsgálati eszközöket és módszereket, a szakterületen dolgozók elméleti és gyakorlati felkészültségét.

Az iparirányítás szerkezetében végbemenő változások, valamint az iparban bekövetkezett tüzesetek számának jelentős növekedése szükségessé teszi, hogy a tűzoltóság szervei minden szinten nagyobb gondot fordítsanak az iparvállalatok tűzvédelmi tevékenységének figyelemmel kísérésére, ellenőrzésének hatékonyabbá tételére.

Minden szinten fokozni kell a tűzoltási, kárelhárítási, szolgálati tevékenységet irányító állomány vezető-, irányító- és szervezőkészségének fejlesztését.

Fel kell készülni a megnövekedett szabad idő következtében fokozódó veszélyhelyzetek (erdőtűzek, lakástűzek) megelőzésére és szükség szerinti elhárítására. A megelőzés érdekében erősíteni szükséges a lakosság körében végzett felvilágosító és propagandatevékenységet. Vizsgálni kell az új ügyeleti formák működését, a készenléti szolgálat munkaszüneti ellátását.

Folyamatosan segíteni szükséges a BM Tűzoltókiképző Központ működését. Törekedni kell arra, hogy a tűzoltóság szervei maradéktalanul hasznosítsák a hazai tűzvédelmi üzemmérnök-képzés lehetőségét. Nagyobb gondossággal kell kiválasztani a hallgatókat és felkészíteni a felvételeire jelentkezőket.

Fokozott figyelmet kell fordítani a folyamatban levő és a tervezett laktanya-építések és -felújítások terv szerint teljesítésére.

☆

A tanácskozáson felszólalt: **dr. Vasvári Csaba**, az MSZMP Veszprém megyei Bizottságának osztályvezetője, **Ficsór Sándor** tűzoltó ezredes, a fővárosi tűzoltóság parancsnoka, **dr. Bendő Mihály** tűzoltó alezredes, a BM Tűzoltókiképző Központ parancsnoka, **Bleszity János** tűzoltó főhadnagy, az Ybl Miklós Építőipari Műszaki

Heves megye országgyűlési képviselői március 10-én, kihe-lyezett ülés napirendi pontjaként a megyei tűzoltóparancsnok-ságra látogattak el.

Lukács Béla t. alez., megyei parancsnok köszöntötte a kép-viselőcsoport tagjait, s a velük érkező dr. Molnár Gyulát, az MSZMP Heves megyei Bizottsága közigazgatási és adminisztratív osztályának vezetőjét, dr. Patkó Benjámint megyei főügyészt, Mészáros Albertet, a Hazafias Népfront megyei bizottságának titkárát és Horváth Károly t. ezds.-t, a BM TOP osztályveze-tőt.

Ezután részletes tájékoztatást hallhattak a vendégek, a me-gye tűzvédelmi helyzetéről, az állami, az önkéntes és a vállalati tűzoltók tevékenységéről, s az utánpótlást jelentő Úttörő és Ifjú Gárda-rajok versenyszerepléséről.

Laktanya-látogatással folytatódott a program. A vendégek sokat érdeklődtek a híradóügyeleten a riasztások végrehajtása, valamint a vonulási nehézségek felől. Nagy tetszést aratott az új hírközpontban a NEVIKI vezérlőpult, ahonnan a szerkapuk a riasztással egyidejűleg nyithatók. Mire a vendégek órájukra pil-lanthattak volna, a riasztott fecskendők és rajok már el is hagy-ták a laktanyát. Perceken belül működésbe kezdett a gépezetes tolólétra és a habbal oltó gépjármű is. Igen jól sikerült horog-létramászási és önmertő gyakorlatot mutatott be ezután az „A” szolgálati csoport.

A nagy tetszést aratott bemutatót követő beszélgetésen, a me-gyei parancsnok válaszolt a képviselők kérdéseire, majd dr. No-vák Pálné, a képviselőcsoport vezetője mondott köszönetet a meg-hívásért, a hasznos eszmecseréért, s valamennyi képviselőtársa nevében elismerését fejezte ki az állománynak.

Sz. Lovász Ilona

Főiskola tűzvédelmi tanszékének vezetője, Papp Sándorné dr., a Szolnok megyei, és dr. Lencsés Gyula, a Tolna megyei Tanács V. B. igazgatási osztályvezetői, Kosteletzky Sándor tűzoltó ezredes, Baranya megyei tűzoltóparancsnok.

A hozzászólók a maguk területére is ér-vényesnek, reálisnak értékelték a beszám-olót s az abban meghatározott feladato-kat. Jelentést tettek területük tűzvédelmi helyzetéről és az azzal összefüggő további tennivalókról.

Dr. Kamara János belügyminisztériumi államtitkár a belügyminiszter és a Belügy-minisztérium párt- és szakmai vezetése nevében üdvözölte a tanácskozás résztve-vőit, külön megköszönte a megyei pártbi-zottságok vezető munkatársainak és az igazgatási osztályvezetőknek, hogy elfogad-ták az értekezletre szóló meghívást.

Mint mondotta, a Belügyminisztérium vezetése úgy értékeli, hogy a tűzoltóság teljes személyi állománya a múlt évben is nagy felelősséggel és az elvárásoknak megfelelően teljesítette feladatait. A párt-és tanácsi szervek a múlt év folyamán is számottevő segítséget adtak a tűzoltóság tevékenységéhez. A tanácsi szervek tűzvé-delmi munkája az elmúlt évtized során jelentős mértékben fejlődött. Jól megis-merték a tűzoltóság tevékenységét, szer-vezetét, és kialakult az az irányítási gya-korlat, amely a megfelelő szakmai önállós-ág biztosításával, kellő hatékonysággal összpontosít a helyi feladatok megvalósí-tására is.

Nagy fontosságú és örvendetesen fejlődő irányzatú az a támogatás, amelyet a KISZ-és úttörőszervek adnak az ifjúság tűzvé-

delmi nevelésében. Ma már több tizezer fiatal vesz részt az úttörő- és az Ifjú Gár-da-mozgalom keretei között a szervezett tűzvédelemben, ismerkedik a tűzoltóság tevékenységével, s közülük sokan később élethivatásnak választják a tűzoltói szol-gálatot.

A tűzvédelem területén és a tűzoltóság-nál végzett munka jelentősen hozzájárult a közrend és a közbiztonság szilárdításá-hoz is.

A továbbiakban rámutatott, hogy tavaly ugyan a korábbi esztendőkhöz hasonló több tíz-, illetve százmilliók kárral járó tűzesetek nem fordultak elő, de jó néhány olyan negatív jelenségre kellett felfigyel-nünk, amelyek hátrányosan hatnak a nép-gazdaság tűzvédelmi helyzetére.

Így például 1980-hoz képest egyötödével nőtt a tűzesetek száma. A növekedés — bár különböző mértékben — az ország minden területén és a népgazdaság vala-mennyi ágában bekövetkezett. A tüzek ke-letkezésében alapvetően meghatározó volt az emberi felelőtlenység, a gondatlanság és esetenként a szándékosság. Ennek tulaj-donítható, hogy a felügyelet nélküli hagyott gyermekek és a dohányzás okozta tüzek száma jelentősen emelkedett. A munka-helyeken a tűzvédelmi oktatás, ellenőrzés és a hatósági intézkedések kellően bizto-sítják a tűzvédelmi fegyelmet, ugyanakkor ez nem tapasztalható a magánéletben. Ezt támasztja alá, hogy a lakóházakban az el-múlt évben a tűz több mint 50%-kal na-gyobb kárt okozott, mint 1980-ban.

Külön is szólt egy fokozott veszélyt okozó keletkezési okokról, a gyújtogatásról. Csaknem 40%-kal volt több a gyújtogatás-

sai okozott tüzek száma, mint 1980-ban. A gyújtogatások kétharmadának kiváló oka a családi bosszú, s a szinte mindig kimu-tatható alkoholos befolyásoltság. Az ese-tek többi részében a tűz okozásával más bűncselekményt kívántak leplezni. A gyújtogatások jelentős arányú növekedése és társadalmi veszélyessége határozott in-tézkedéseket követel. A megelőzésben a környezetnek, a következetes felelősségre vonásban pedig a hatóságoknak kell aktí-vabbnak lenniük.

A tűzvédelem területén mutatkozó ked-vezőtlen jelenségek az eddigieknél össze-fogottabb munkát és közös erőfeszítéseket igényelnek. Ezért a feladatok eredményes megoldása érdekében az elkövetkező idő-szakban a tűzoltóságnak munkája állandó javítása és fejlesztése mellett fokozottab-ban kell igényelnie valamennyi, e terüle-ten illetékes állami és társadalmi szerv to-vábbi segítségét.

A Belügyminisztérium vezetése megfele-lőnek és alkalmasnak tartja a növekvő feladatok megoldására az állami tűzoltó-ság személyi állományának felkészültségét. Politikai elkötelezettségük, hivatásszerete-tük, szilárd fegyelmi helyzetük, becsületes helytállásuk a jövőben is fontos biztosíté-ka az eredményes munkának. Most arra kell törekedni, hogy a tűzoltóságnál folya-matban levő generációváltás során az állo-mány megőrizze és a munkában szerzett ismereteket tovább gazdagítsa ezeket az értékeket — mondotta befejezésül.

A felszólalásokat követően az országos parancsnok adott választ a felmerült kér-désekre.

S. T.

DR. MICKSÓ RUDOLF NYUGALLO-
MANYŰ TŰZOLTÓ VEZÉRŐRNAGY,
NYUGALMAZOTT ORSZÁGOS PA-
RANCSNOK, A SZOCIALISTA HA-
ZAÉRT ÉRDEMREND ÉS SZÁMOS
MÁS MAGAS KITÜNTETÉS TULAJ-
DONOSA 75 ÉVES. EBBŐL AZ ALKA-
LOMBÓL IDEZZÜK FEL PÉLDAMU-
TÁTÓ ÉLETÜTJÁT.

1907. április 26-án egy hajógyári munkás legkisebb gyerekeként született Újpesten. Alig hét évvel később kénytelen megismerni a teljes kiszolgáltatottságot. Ekkor már elvesztette a szüleit, s mint menhelyi árvát Jászberénybe adták gondozásba. 13 éves koráig három családnál robotoltatták, vizet hordtak vele házakhoz, tanyán dolgoztatják, volt úgy, hogy télen napjában csak kétszer kapott enni, mert ilyenkor ügyis rövidebbek a nappalok.

Amikor felcseperedett, elhatározta, nem gyarapítja az emberpiacon alkalmi munkára várók népes seregét, hanem szakmát szerez.

Az egyik gyöngyösi gyárban szerződötték vasöntő tanoncok. Szerencsésnek érezte magát, pedig keserves évek következtek. Sanyarú a szállás, silány a koszt, s ha letelik a műszak, órákon át ingyen dolgoztatják a tanoncokat. Itt ismerkedik meg először szervezett munkásokkal, s aratja társaival együtt élete első győzelmét: kiharcolják, hogy a túlmunkáért fizetséget kapjanak, s a gyári kantinos s a tanoncok gyomrán akarjon nyeresz-kedni.

Azután elérkezik a várva várt nap, vállára akasztja a szerszámládát, s elindulhat meghódítani a világot, legalábbis megélhetést keresni.

Az ifjú vasöntő is szervezett munkás lett, 1926-ban belépett a vasasszakszervezetbe, egy év múlva már tagja a vezetőségnek.

Salgótarjánban olyan emberekkel köt életre szóló barátságot, mint a forradalmár *Oczel* család, Újpesten, a munkásotthonban kommunisták fogadják a bizalmukba, s egyre szorosabban szövődnek azok a szálak, amelyek hamarosan őt magát is a párthoz kötik egész további életére.

S közben személyesen is átéli mindazt, ami millióknak jutott osztályrészül a Horthy-rendszer-

ben. A létbizonytalanságot, a munkanélküliséget, a megalázó sorban állást a gyárkapuk előtt. Azt is, amikor egy pécsi üzemben szaktársaikkal együtt szerény akkordbérüket védtek, s utána gyalogolhattak Mohácsig, hogy az ottani szervezett munkások segítségével tovább utazhassanak. És azt is, amikor szerencsésnek tarthatta magát sokakhoz képest, mert napi 15-16 órán át szemet lapátolhatott, vagy segédmunkásnak alkalmazták egy börgyárban.

1931-ben Újpesten vették fel „hivatalosan” az illegálisban működő Kommunista Pártba. Elvtársai nem titkolták, hogy milyen veszélyes feladatra vállalkozott. Nem túloztak. A biatorbágyi merénylet ürügyén hozott statárium alapján a rögtönítélő bíróság órákon belül akasztófára juttathatta a kommunistákat.

A párt utasítására bekapcsolódott az osztályharcos szakszervezeti ellenzéki mozgalomba, majd tagja lett az újpesti pártbizottságnak.

1933-ban pártmegbízatás teljesítésére indulóban rendőrkopók rohanják meg. Letartóztatják, de a motozáskor csak egy papírlapra írt néhány szót találnak nála, mint „áruló” jelet. Így is két héten át kínozzák, ütlegelik. Úgy érzi, bírnia kell, mert ha nem beszél, aligha akad ellene több bizonyíték.

Így is bíróság elé állították persze, s az egyik vádlott társa az a *Sipos Dénes* volt, akinek az emlékéét ma jól ismert utcánév örökíti meg Budapesten. Komolyabb terhelő adatok hiányában két hónapra ítélik, de gondoskodnak róla, hogy ebből négy legyen.

A Markó utcában rövid ideig feledhetetlen cellatársasággal, a KMP egyik kiemelkedő vezetőjével: *Rajk László*val raboskodott egy cellában.

Aligha gondolhatta, hogy nem egészen másfél évtized múltán egy ünnepségen rendőrtisztként tehet majd jelentést *Rajk László* belügyminiszter elvtársnak, s azután könnyes szemmel összeölelkeznek.

Szabadulása után rendőri felügyelet alá helyezték, sokat zaklatták. A neve mint „veszedelmes kommunistaé” bekerült a gyáriparosok hírhedt feketekönyvébe, de a párttal így sem szakadnak meg a kapcsolatai.

A háború utolsó éveiben kénytelen illegálisba vonulni, hogy elkerülje a letartóztatást vagy a büntetőszázadot.

Az ország német megszállása után tevékenyen bekapcsolódott az újpesti ellenállási mozgalomba. Fegyveres akciócsoportokat szervezett, üldözötteknek, szökevényeknek, köztük fogságból megszökött néhány szovjet katonának szerzett menedéket. Bár a lakosság széles rétegei rokonszenveztek az újpesti partizánokkal, a nyílt harcot kevesen vállalták. Partizántársaiknak a foglyok kiszabadítása után sikerül felrobbantaniuk a hírhedt újpesti nyilasházat, s megakadályozniuk a menekülő fasiszták jó néhány rémtettét, például a víztorony felrobbantását.

Újpest felszabadulásakor a párt a helyi rendőrség vezetésével bízta meg, hiába kéri, hogy inkább bármilyen más feladatot kapjon. Erősen remélte azonban, hogy hamarosan leteheti a fegyvert, s visszamehet a gyárba, de a sikeresen teljesített megbízatást gyors egymásutánban újabbak követik, előbb fővárosi kerületekben, majd kinevezik Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megyék közös rendőr-főkapitányának.

Úgy érzi, hogy ha már így alakult a sorsa, nem elég a tisztai tanfolyam, el kell végezni az állam- és jogtudományi egyetemet is, ha helyt akar állni új hivatásában.

Rövid időre szervezési területen kapott felelős vezetői megbízatást a Belügyminisztériumban, majd kinevezték az akkor belügyi szervként működő Büntetésvégrehajtás országos parancsnokhelyettesének.

1953-ban újabb fordulatot vett az élete, testületünk országos parancsnoka lett. Hivatalos indoklás szerint ebben a beosztásban volt leginkább szükség a munkájára.

Hamar megszerette a tűzoltókat, de az is világgossá vált előtte, hogy ez a fegyelmezett és hivatásszerető testület csak akkor lesz képes megbirkózni a feladataival, ha minden tekintetben gyorsabban fejlődik, mint eddig.

S ez a folyamat nemsokára meg is kezdődött, majd az ellenforradalom leverését követően egyre nagyobb lendületet vett. Nem túlzás úgy fogalmaznunk, hogy országos parancsnoksága időszakában alapozódott meg sok minden, amire ma is biztosan építhetünk.

Sikerült megszilárdítani az állományt, s kinevelni azokat a kádereket, akik képesek lettek eleget tenni a testülettel szemben támasztott mind nagyobb igényeknek.

Magas szintű jogszabályok teremtették meg azokat a kereteket, amelyek alapján a felelősséggel együtt kellő hatáskört is kapott a tűzoltóság ahhoz, hogy érvényt szerezzen a tűzvédelem követelményeinek.

Erre a másfél évtizedre esik technikai felszerelésünk első nagyarányú korszerűsítése, s kezdődött meg a folyamatos tűzvédelmi fejlesztő és kutató munka.

Ekkor alakultak ki a tűzmegelőzési tevékenység jelenlegi formái, s vált követelménnyé, hogy annak lépést kell tartania a népgazdaság fejlődésével.

Ebben az időszakban teremtődött meg annak a lehetőség, hogy sokoldalú állami támogatást kapjanak a tűzvédelem önkéntes segítői.

Új szertárak és felszerelések sokaságával gyarapodott az önkéntes és a vállalati tűzoltóság, és nagymértékben megerősödtek a tűzvédelmi szervezetek. De sorolhatnánk tovább is, hiszen az ötvenes-hatvanas években kezdődött s vált igazán gyümölcsözővé együttműködésünk a testvéri szocialista országok tűzoltóságaival és a CTIF-fel, itthon pedig a minisztériumokkal és országos hatáskörű szervekkel, valamint a tanácsokkal is.

S ha ezalatt természetesen nem sikerülhetett minden kérdést megoldani vagy minden ténnyel elérni a kívánt fejlődést, 1963. december 31-én a jól végzett munka tudatában vonulhatott nyugállományba.

Az Országos Parancsnokság élén kifejtett áldozatos és eredményes tevékenységéért számos alkalommal részesült magas elismerésben. Beosztottai tisztelték, szerették elhűségéért, emberiségéért és őszinte segítőkészségéért. Tekintélyével, szerénységével személyesen is nagy érdemeket szerzett a testületünk iránti széles körű megbecsülés elmélyítésében.

Mi mást kívánhatnánk neki az ünnepi alkalommal, mint hogy még sok-sok éven át erőben, egészségben élvezhesse a megérdemelt pihenést szerető családja körében!

(g)

Budára vigyóznak

Az I—II—XII. kerületi tűzoltó-parancsnokság egyedülálló helyet foglal el a főváros tűzvédelmi rendszerében. Budapesten legnagyobb, 66,4 km²-es működési területe a legváltozatosabb képet mutatja. Egyaránt található itt ipari létesítmények, országos jelentőségű kutató- és tervezőintézetek, múzeumok, szállodák, egészségügyi központok, középületek, lakóházak, erdők, mezőgazdasági területek, egyszóval minden, ami mintegy 250 000 ember lakó- és munkahelyét szolgál, de nemegyszer veszélyforrást is jelent.

A három kerület felbecsülhetetlen, sok tekintetben egyedülálló kulturális értékekkel rendelkezik, s ezek ugyancsak összetettebbé teszik az itt szolgálatot teljesítők feladatait. A terület nagyságából és sokrétűségéből is következik, hogy az alapján eredményes tűzmelegelőzési tevékenység ellenére is ez a parancsnokság a főváros második leggyakrabban riasztott egysége.

Három kerületről lehetetlen teljes képet adni. Körképünkben éppen ezért csak néhány jellemzőbb színponttal igyekeztünk bepillantást adni Közép-Buda tűzoltóinak mindennapjaiba.

A Központi Fizikai Kutató Intézet hazánk legnagyobb tudományos létesítménye. Kétezres létszámával, komplex kísérleti intézetként kiemelkedő szerepet vállal népgazdaságunk fejlesztésében.

Eddig is egyedülálló berendezéseit — mint amilyen például az atomreaktor vagy a részecskegyorsítók — nemrégben a Szovjetuniótól kapott TOKAMAK nevű fúziós berendezéssel egészítették ki: a jövő energiaforrását kutatják az itt alkalmazott eljárással.

Az intézet széles tevékenységi köréből jelentős még a nagy értékű számítógépek, valamint kísérleti gépek és berendezések gyártása is.

Dr. Kiss Dezső akadémikus, főigazgatóhelyettes, a KFKI tűzvédelmének egyszemélyi felelős megbízottja tájékoztatott mindezekről bennünket:

— Kutatómunkánk — mondotta — szinte minden pillanatban magában hordozza a tűz keletkezésének és továbbterjedésének lehetőségét. Veszélyes anyagokkal dolgozunk, s ebből következik, hogy munkafolyamatok egész sora válik veszélyessé nálunk. Intézetünk vezetői éppen ezért felismerték a technológiai és tűzvédelmi fegyelem fokozásának szükségességét. Szoros kapcsolatot alakítottunk ki az állami tűzoltókkal. Nemcsak a területünkön levő őrsparancsnoksággal, hanem a kerületi parancsnoksággal is naprakész az információcserénk. Ami pedig a leggyümölcsözőbb ebben az együttműködésben, hogy ők a maximálisan lehetséges rugalmassággal támogatják munkánkat, amellyel, hogy a biztonságot sohasem tévesztik szem elől.

Kutatóink a megmondhatója annak, hogy mennyire áldozatosan, s mégis milyen szerényen teljesítik szolgálatukat. Szinte észrevétlenül őrködnek megbízhatóan és megnyugtatóan biztonságunk felett.

A felbecsülhetetlen értékű Budavári Palota s a vári lakónegyed épületeinek rekonstrukciója immár három évtizede jelent nem kis gondot az építőknek és beruházóknak egyaránt.

A KÖZTI tervei alapján és a Középületépítő Vállalat mintegy 20 alvállalkozójának kivitelezésében készültek el a Mun-

kásmozgalmi Múzeum, a Budapesti Történeti Múzeum és a Magyar Nemzeti Galéria épületének rekonstrukciójával. Még egy 250 férőhelyes színházat is varázsoltak a Várba.

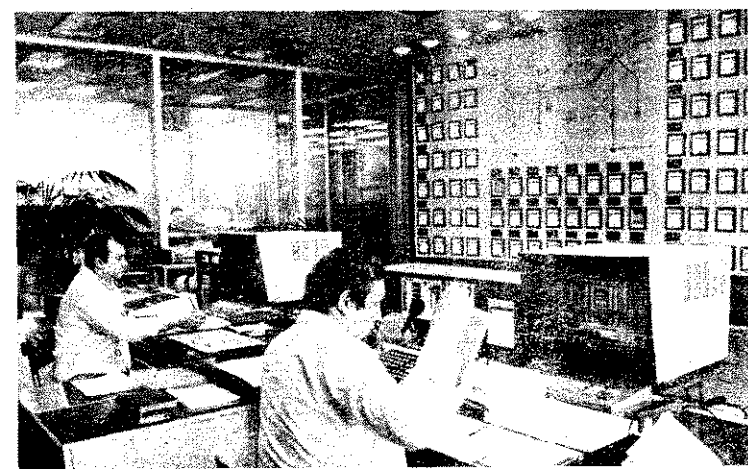
Nagy János építésvezető jó pár éve a vári építkezések legfőbb felelőse. Bán Lajos tű. őrgy., kerületi parancsnokhelyettes vele és a beruházókkal már a tervek elkészültkor megbeszélte a rekonstrukciók során adódó tűzvédelmi tennivalókat. Ezek között több olyan is akadt, mint a Várszínház esetében, amikor a barokk stílusú épületben kellett elhelyezniük a tűzvédelmi berendezéseket. Mostanában legfőbb gondjuk a Vár rendbetételre váró utolsó jelentősebb épülete, a mintegy 550 milliós beruházási költség ráfordításával készülő Nemzeti Könyvtár tűzvédelmi rendszerének megoldása. Itt mintegy 2,5 millió könyvet szándékoznak az olvasók rendelkezésére bocsátani. A tervek alapján telelifthálózat szeli majd át a 2×11 szintes, 10 000 m²-es, több szárnyú épületet. A kért könyvet egy program szerint működő kis kosár szolgálja ki, amely sínrendszereken keresztül-kasul járja az épületet, s a kívánt polchoz érve, kiválasztja, majd az olvasó előé szállítja a megrendelt olvasnivalót. Az épület tűzszakszait minden olyan helyen, ahol ez a szerkezet áthalad, önműködő tűzcsappantyú zárja le, s a biztonságos működést a gyengeáramú tűzjelző rendszer szolgálja.

A várnegyedben az utóbbi években átadott új létesítmények esetében már a tervezés időszakában rendszeresen konzultáltak a tűzoltó-parancsnoksággal. Így volt ez a Magyar Villamos Művek Tröszt országos villamos teherelosztójának 1978-ban átadott modern épületével is. Itt, 1 milliárd forintot érő technika tűzvédelmet kellett megoldani. Az ország villamosenergia-termelésének és -fogyasztásának egységnyit őrző épület elektronikus diszpečersközpontjában szolgálatot tevő villamosmérnökök még az épület belső tűzivíz-hálózatának nyomásfokozóját, valamint a számítógépterem és a klímarendszer központi áramtalanítóját is figyelemmel kísérhetik.

A számítógépterem védelmét Skumrendszerű, beépített, halonnal oltó automatikus berendezés biztosítja.

Mintegy 2 milliárd forint értékű a Magyar Optikai Művek állóeszközállománya. Gyártmányai pedig, melyek a világ minden táján méltán szereztek hírnevet a magyar szakembereknek, szintén nagy értékűek, nemritkán eléri az 1 millió forintot is darabonként. Itt dr. Horváth Róbert műszaki igazgató, a tűz-

A teherelosztó diszpečersközpontjában

Gyakorlat a MOM-ban

B. Tóth Sándorné tanácselnőnk jól ismeri a tűzoltókat

védelmi műszaki tanács elnöke tájékoztott bennünket arról, hogy mi mindent tesznek náluk ennek a jelentős népgazdasági értéknek a védelmében.

— A vállalatnál folyó technológiai folyamatok nagy része tűzveszélyes. Műanyagokkal, tűzveszélyes folyadékokkal dolgozunk. Nagy mennyiségű alkohol, éter és benzin tárolásáról is gondoskodnunk kell. Növeli a veszélyhelyzetet, hogy olyan új technológiák, berendezések, gyártmányok kerültek a közelmúltban bevezetésre, melyek még fokozottabb figyelmet kívánnak. Mindezek körültekintést, szakadatlan készütséget követelnek, nemcsak a gazdasági vezetőtől, hanem az egész tűzvédelmi szervezettől.

1976-ban Tűzvédelmi Műszaki Tanács alakult nálunk is. Azóta minden ülésről olyan jegyzőkönyvet készítünk, mely pontról pontra nemcsak a problémákat veti fel, de a megoldás módját és határidejét is. Azután pedig a következő ülés mindig azzal a számvetéssel kezdődik, hogy mi valósult meg a kitűzött tennivalókból.

Az igazgatótanács is minden évben foglalkozik a tűzvédelemmel, s erre meghívjuk a tűzoltóság képviselőit. Ezen kívül rendszeresen kikérjük szakvéleményüket egy-egy új munkafolyamat vagy bármely más veszélyes tevékenység beindítása előtt. Így volt ez nemrég is, amikor a tűzveszélyes folyadék-tárolók korszerűsítéséről, az új elszívóberendezések üzembe helyezéséről, valamint a közművelődési hálózat kiépítéséről kellett döntenünk.

Arra az esetre pedig, ha mégis „bal eset” történne, 59 fős vállalati tűzoltóságunk az ő szakmai irányításuk alatt készül rendszeresen.

A kerületi tűzoltó-parancsnokság munkáját jellemezve óhatatlan is szövegeznünk, hogy náluk történt a közelmúlt legnagyobb kárértékkel járó tüzesete, a Ganz Villamosági Művekben.

Kovács János tű. szds., kerületi parancsnok, kötetnyi dokumentáció alapján, az alábbiakban a tüzeset tanulságait, a tűzoltás tapasztalatait, valamint a megelőzés érdekében azóta tett intézkedéseket foglalta össze:

— A tüzesetről készült tanulmány a teljesség igényével értékeli a több akadályozó tényező ellenére is szakszerű beavatkozást, mellyel a részlenléti egységek több százmillió forint értékét mentették meg. Beavatkozásukért sokuk részletes elismerésben. A tüzeset után, a tanulmányban felvetett problémák későbbi megelőzése érdekében két szignalizációs intézkedést

küldtünk a vállalat vezérigazgatójának. Felhívtuk benne a figyelmet arra, hogy a vállalat tűzvédelmi szervezete nem minden esetben tud kielégítően érvényt szerezni a vonatkozó tűzvédelmi előírásoknak, valamint a gyártástechnológia, a termelési és raktározási feltételek sem szolgálták megfelelően a több milliárdos érték védelmét.

Ezen felül pedig a tűzoltás feltételei sem voltak száz százalékig biztosítottak. Mindezeket súlyosbította, hogy a tűzvédelem területén a munkamegosztás nem fejlődött kielégítően.

Megnyugtatóak azonban az elmúlt évben a felsoroltak ügyében tett intézkedések. Ezeket az a vezérigazgatói válaszlevél vezette be, melyben megköszönték észrevételeinket. Azóta rendszeresen tájékoztatják a kerületi parancsnokságot a megelőzés tökéletesítése érdekében tett intézkedéseikről.

Az I—II—XII. kerületi tűzoltó-parancsnokság általános irányítását az I. kerületi tanács végzi.

B. Tóth Sándorné tanácselnőnk — jól lehet közvetlenül nem az ő feladatköre a tűzoltókkal való foglalkozás — úgy ismeri munkájukat, életüket, mint kevesen mások.

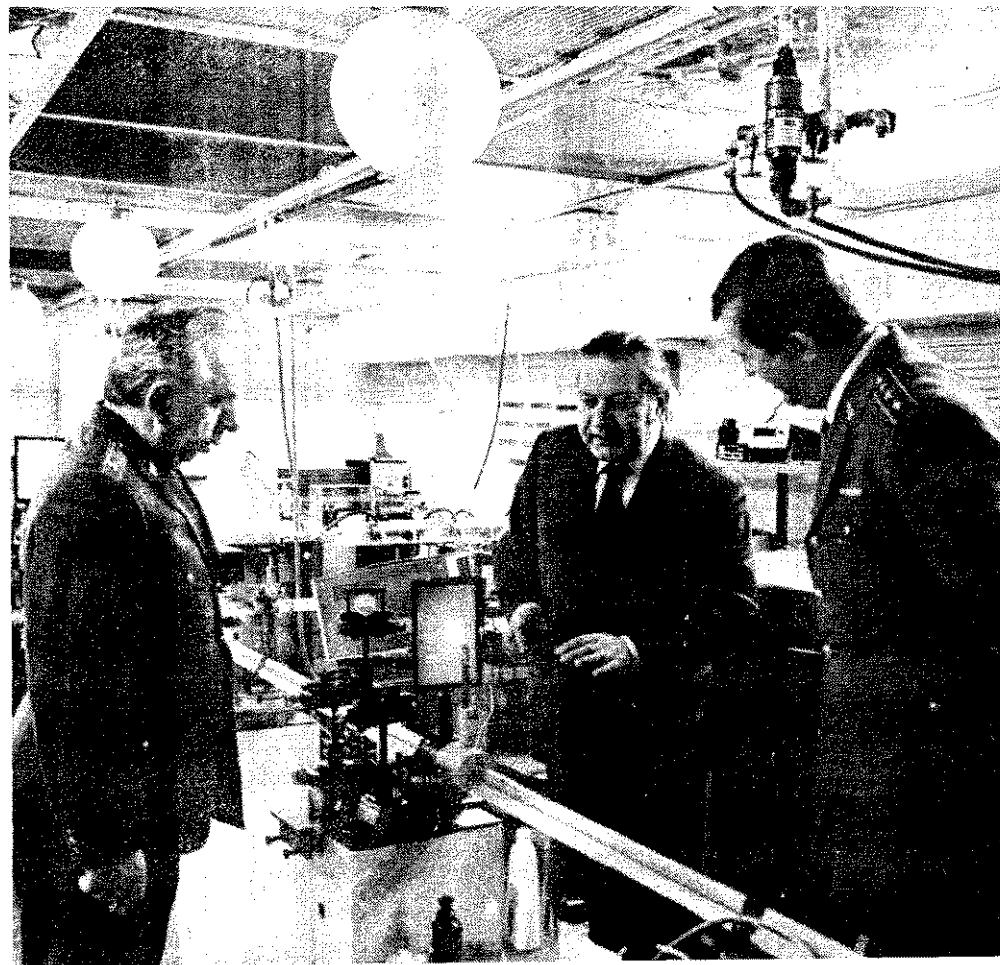
— Régen kialakult baráti munkakapcsolat fűz bennünket a tűzoltókhoz — említette a tanácselnőnk ottjártunkkor, — és nemcsak azóta, amióta a mi irányításunk alatt dolgoznak. Én személy szerint is mindig tiszteltem őket, s örülök, hogy most mánt munkatársaimra lehetek büszke rájuk. Nem véletlen tehát, hogy amikor csak tehetem, és időm engedi, meglátogatom őket. Ha pedig valamilyen rendezvényük, összejövetelük van, természetes, hogy ott vagyok. Nemegyszer

nyílik ilyenkor alkalom a közvetlen beszélgetésre, egy-egy közérdekű téma megvitatására. Ezekben a beszélgetéseken azután jobban megismerem gondolataikat, problémáikat. Könnyebb az én dolgom is így a közös gondok megoldásában.

Büszkeségről beszéltem az előbb és nem véletlenül. Tudom, hogy szolgálatukat milyen magas színvonalon látják el, s azt is, milyen mostoha körülmények között. Laktanyájuk 90 éves, s bár ők mindent megtesznek otthonosabbá tételre érdekében, a szűk irodák, hálók és szociális helyiségek, a kevés szerelés mind-mind nehezíti munkájukat. Az új laktanya pedig csak 1984-re készül el. Ennek ellenére a nagyobb tűz- és káreseteknél bizonyították felkészültségüket. Tehát minden megbecsülés az övék és nemcsak tűzoltói feladatellátásukért. Külön köszönet jár számukra azért a hozzáállásért is, ahogyan beilleszkednek kerületünk társadalmi életébe. Nem tudnék olyan esetet említeni, amikor ne az első szóra jöttek volna, ha segítségüket kértük. Megszámlálhatatlan azoknak a társadalmi munkatársaknak a száma, melyekkel környezetünk szépítéséhez járultak hozzá. Vagy az sem mindennapos dolog ismereteim szerint, hogy a Várszínházban feledhetetlen élményt nyújtó zenés irodalmi műsorral kedveskedtek a kerület dolgozóinak, ezzel is elmélyítve a mindannyiunk számára megelégedést adó jó kapcsolatot. Még sok-sok mindent említhetnék azok közül, melyekért a közelmúltban köszönetünk elismeréseként átnyújthattuk nekik a fővárosi tanács „Budapestért” kitüntető zászlaját, valamint KISZ-alapszervezetük megkapta a KISZ KB Dicséret Oklevelét.

**Tátrai Mihály — Sz. Lovász Iлона
Fényképezte: Kútvolgyi Mihály**

Dr. Kiss Dezső akadémikus, főigazgató-helyettes a neon-lézer működését ismerteti

(Megyei tudósítónktól.)

Az állománytól megszokott fegyelmezett-séggel hajtotta végre a teljes riasztást a százhalombattai parancsnokság „C” szolgálati csoportja, amikor február 16-án 20.58-kor a híradóügyleten a tűzjelző központ 47. számú hurka „bejelzett”. Ezt követően az AV III. üzem dolgozói távbeszélőn is jelezték, hogy a vákuumleparió torony oldala ég, a tűz veszélyezteti a környező üzemi berendezéseket. 21.04-kor Urbán Vilmos tű. alhdgy., szolgálatparancsnok felderítése során a következőket állapította meg:

A tűz a vákuumdesztillációs torony 18 m-es magasságban levő 250 mm átmérőjű, 4,6 mm-es falvastagságú csővezetékének felhasadásánál keletkezett. A hasadáson a forró paraffinos olajdesztillátum fáklyaéggel áramlik a szabadba. A tűz oltását

az üzem dolgozói a jelzéssel egyidejűleg 1 db 250 kg-os porral oltó készülék porsugarával kísérelték meg eredménytelenül, mivel a porsugarral nem tudták elérni a tűzfészket. Járulékos intézkedésként megszüntették a csökemencék fűtését, a tűzveszélyes folyadék betáplálását, és áramtalanították az elektromos berendezéseket. A tűzoltás vezetője első beavatkozásként a beépített félstabil felszállóvezeték körgyűrűjén át a vízűtést biztosította, majd 1 db X-jelű habsugárral megkezdtek az oltást.

Urbán alhdgy. intézkedett, hogy a parancsnokság készletéből vonultassanak a helyszínre 1 db Skum 3500 l/p-es habágyút. 21.20-kor bevethették ezt is.

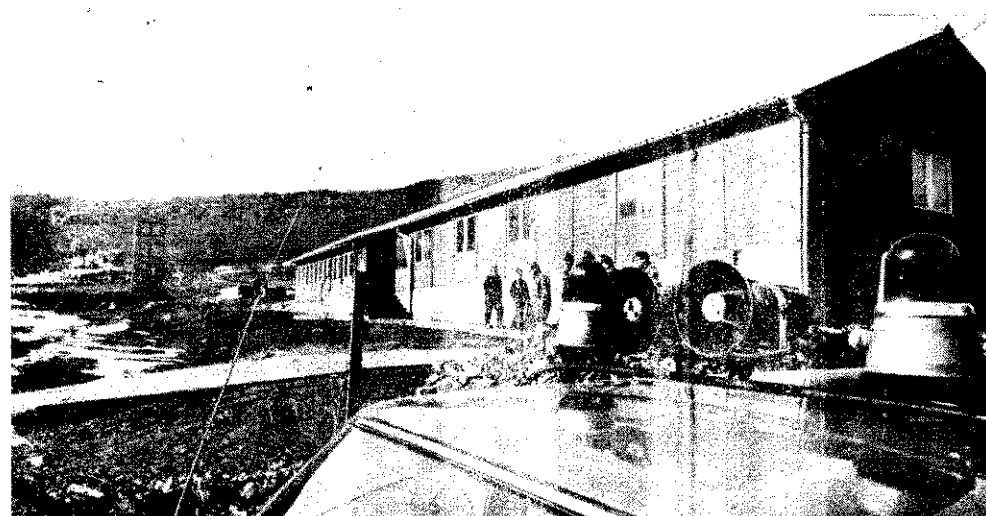
21.23-kor érkezett a helyszínre Tóth Mihály tű. őrgy., parancsnok. A tűzoltás-vezető és az üzem szakembereinek intézkedéseit helvesnek ítélte meg, ezért nem vette át a tűzoltás vezetését. Javaslata

az Ifjú Gárda-szakalegységek is birtokba vehetik az új létesítményt, s a festői környezetben a megyei rendezésű tűzoltóversenyek is nagyobb látogatottságra számíthatnak ezután.

Joggal büszkék munkájukra a Nógrád megyeiek, mert rövid időn belül nemcsak gyakorló pályát létesítettek, hanem elkészült a parancsnokság épületének felújítása és bővítése is, s ennek során szintén nagy értékű társadalmi munkát végeztek.

A Hazafias Népfront városi bizottságának javaslatára tavaly április 4-én, a Nógrád megyei tanács 15. tűzoltónak a Kimagasló Társadalmi Munkáért kintüntetetés arany fokozatát adományozta.

Sz. Lovász Ilona
Fotó: Tátrai Mihály

még egy X-es habsugarat szereletek a kondenzátorállvány 12 m-es szintjére, ennek segítségével rövid idő alatt körülhatárolták, majd eloltották a tüzet. A tűzoltás során két beosztott nehéz hővédő ruhába öltözött, hogy megkísérelje a tűz fészke mellett elhelyezkedő 3 db tololár lezárását. Ezzel a paraffinos olajdesztillátum további kiáramlását kívánták megszüntetni. A szakszerű tűzoltás eredményeként azonban ez szükségtelenné vált.

A tűzoltás folyamán a Dunai Kőolajipari Vállalat gázmentő szolgálata folyamatosan gázkoncentráció-mérést végzett, s a mérés eredményeiről tájékoztatta a tűzoltás vezetőjét.

A tüzesetről értesülve a helyszínre vount Sokorai István, a DKV műszaki vezérigazgató-helyettese és több vezetőségi tagú üzem szakember is. Szakmai segítségükkel, valamint a tűzoltás vezetőjének adott tájékoztatásukkal és a beavatkozás után tett intézkedéseikkel újból tanúbizonyosságát adták a tűzoltósággal régóta fennálló szoros együttműködés eredményességének.

Az anyagi veszteség mindössze 5 ezer forint lett. Sikertült megvédeni a környező üzemi berendezéseket és elkerülni a hosszabb üzemszünetet is.

A tüzeset vizsgálata során egyértelműen bizonyítható, hogy a hosszabb ideje folyamatosan használt vákuumcső 4,6 mm-es fala az erózió következtében elvékonyodott, így nem bírta a 0,9 bar vákuum hatására fellépő terhelést, behorpadt, és 4 m hosszúságban felrepedt. A vákuum megszűnt, a kiáramló 360 °C hőmérsékletű paraffinos olajdesztillátum a szabadba került, a levegő oxigénjével érintkezve öngyulladás következtében lánggra lobbant. A hőmérséklet növekedésével 25 m magasságig intenzív fáklyaégés alakult ki a szivócsővezetéken.

Mint kiderült, a csővezetékek állapotát eddig nem ellenőrizték rendszeresen, és nem szabályozták a falvastagságuk mérését sem, ezért az üzem vezetője intézkedett a folyamatos ellenőrzésről és az esetleges meghibásodások előtti cserék rendjéről.

Szarvas István
tű. fhdgy.

FELHÍVÁS

A beépített tűzvédelmi berendezéseket (sprinkler, széndioxid, halonai és habbal oltó, tűzjelző stb.) tervező mérnököknek a 3/1980. (VIII. 30.) BM sz. rendelet 59. § (2) bekezdése szerint tűzvédelmi szakvizgát kell tenniük.

A Nehézipari Továbbképző Központ (Esztergom-Kertváros, Wesselényi u. 35-39. 2509), valamint a Veszprémi Vegyipari Egyetem a BME Mérnök Továbbképző Intézetében (Budapest, Egy József u. 20-22. 1111) szakvizgára előkészítő 90 órás tanfolyamot szervez. Ennek elvégzése ajánlatos a vizgázni szándékozókknak. A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság 1982 júniusában és decemberében tartja meg a vizgát.

BM TOP
Tűzmegeelőzési Osztály

Január 19-én, délelőtt tűz ütött ki Nyiregyházán, a Prága utca 7. sz. épület egyik termében.

A hagyományos családi ház jellegű épületben nappal szükségmegoldásként tanítottak, esténként pedig a Moziüzemi Vállalat filmvetítésre vette igénybe a helyiséget.

Az eseményt megelőző héten Salamon Pálné tanítónő szülői értekezleten közölte, hogy a 40 másodikos gyerek fázik, a teremben levő mindkét olajkályha rossz, a szülők segítségét kérte. Kővári Árpád, az egyik tanuló édesapja vállalta a kályhák javítását.

Azon a bizonyos keddi napon Kővári Árpád reggel 9 órára elkészült az egyik kályha javításával, és abba be is gyújtott. Mivel a második kályha javításához fűtőolajra volt szüksége, a fűtőolajjal teli 6 l-es műanyag kannában pedig dermedt olajat talált, úgy gondolta, az üzembe helyezett kályha tetején melegíti fel azt. A műanyag kanná alja a hőtől meglágyult, átlukadt, az olaj a kályha égetőfőzékjára folyt, és azonnal lángra lobbant. Kővári Árpád lekapta a kannát, de a kifolyó égő olaj a ruhájára fröccsent, azt is meggyújtotta, égett a kanná is, kénytelen volt az ajtó és kályha közötti részen eldobni.

A szétfolyó olaj tüze pillanatokon belül az iskolapadok irányába terjedt. Néhány másodperc alatt szinte elviselhetetlen füst és hőség keletkezett. Kővári Árpád és Salamon Pálné tanítónő emberfeletti lélekjelenléttel és erővel menekítették a gyerekeket. 39-en már az udvaron voltak, amikor az elviselhetetlen sűrű füstben meghallották Kovács Erika segítségkérő sírását. Mindketten a hang irányába igyekeztek. Salamonné megbolított a teremben levő mozigéprész függönyében, az rászakadt, és a földre terítette. Közben Kővári Árpád hason kúszva elérte a síró kislányt, magához húzta, és a szabadba igyekezett volna vele. Egy padban elakadtak, mikor csaknem elvesztette az eszméletét. Ekkor, az ablakot betörve érkezett a segítség.

Fodor Mihály, a Nyiregyházi Vasutas Sport Club birkózószakosztályának edzője és Turucz Sándor, a Debreceni Dózsa Sportegyesület kézilabdacsapatának gyűrője, a Testnevelési Főiskola nyiregyházi kihelyezett tagozatának másodéves hallgatója a szomszédos épületben éppen tanfolyamon voltak. Órakeres szünetben enni-ivalóért indultak, amikor az iskola előtt elhaladva felfigyeltek a kabát nélküli kirohanó gyerekekre és a teremből szivárgó füstre.

A gyerekektől megtudták, hogy hárman még a teremben vannak. Füstben, forró-ságban kúszva, az ismeretlen helyiségben tapogatózva, drámai küzdelemben mentették ki egyenként Kovács Erikát, Salamon Pálnét és Kővári Árpádot. A lángokat a helyszínre érkező tűzoltórajok fékeztek meg. A mentők három gyermeket és két felnőttet szállítottak a kórházba. Két gyermek füstmérgezését, Kovács Erika súlyos, életveszélyes füstmérgezését és égési sérülést, Salamon Pálné kezén I—II. fokú égési sérülést és füstmérgezését, Kővári Árpád kezén és lábán II—III. fokú égési sérülést és füstmérgezését szenvedett. Kovács Erika még kórházban van, gyógyulásához további orvosi segítségre van szükség.

Az eset óta eltelt két hónap még nem törölte ki a nyolcéves fejcskékből a januári keddi délelőtti borzalmas emléket. Nehezen folytatódott a tanítás is. Olajkályhás tanterembe nem akartak bemenni a gyerekek. Akiknek odahaza is olajkályhájuk van, sírva kérték szüleiket, ne gyűjt-sanak be. Sokáig zavarta még órakeres figyelmüket az égő olajkályha visszaidézett látványa.

Március 11-én a Szabolcs-Szatmár megyei Tanács épületében találkoztunk Salamon Pálné tanítónővel, Fodor Mihállyal és Turucz Sándorral. Beszélgetésük során ismertük meg az életmentés utolsó perceinek történetét. A tanítónő, aki még betegállományban van, többször is hangsúlyozta, hogy hárman köszönhetik életüket a két fiatalembernek. Kérdezi, mesélteti őket az utolsó percekről, amelyekre ő nem emlékszik. Nem elfogulatlanul idéződik fel a nap története a három felnőttben sem. Salamon Pálné 33 éve tanít, Fodor Mihálynak két fia, Turucz Sándornak két fia és egy kislánya van.

Az életmentés során tanúsított hősiességükért adta át mindhármuknak dr. Tisza László megyei tanácselnök a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa által adományozott Életmentő Emlékérem kitüntető jelvényt.

A BM Tűzoltóság országos parancsnokának elismerő szavait tolmácsolva oklevelet és díszdíjat nyújtott át az életmentőknek Forgách Géza t. alez., a BM TOP tűzoltási és szolgálati osztályának vezetője.

Sz. Lovász Ilona

csoportfőnöke és a BM Határőrség politikai csoportfőnöke által megjelölt szervezésben a közművelődési bizottságok, illetve a politikai szakemberek bevonásával 1982. szeptember 20-ig értékelik.

A beküldött és minősített amatőr alkotásokat a szervezésben együttműködő központi és területi szervek, a határőrség politikai apparátusa a helyileg szervezett kiállításokon mutatja be.

A helyi zsűrik által legszínelősebbnek minősített és a BM Oktatási és Közművelődési Csoportfőnökségére megküldött alkotásokból a BM Művelődési Háza 1982. szeptember 29-e és november 10-e között (a fegyveres erők napja és a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére) kiállított rendez a Belügyei alkotók című sorozat keretében. E művek beküldéséről a kijelölt szervek 1982. szeptember 20-ig gondoskodnak.

A BM Művelődési Házában helyezést elérő amatőrök a következő díjazásban részesülnek:

1 db	fődíj	5000 Ft
4 db	I. díj	2000 Ft
4 db	II. díj	1500 Ft
4 db	III. díj	1000 Ft

A bemutatott és díjazásban nem részesült kiemelkedő alkotások EMLEKLAP-ot, jelvényt és plakettet kapnak.

Belügyminisztérium
Oktatási és Közművelődési
Csoportfőnökség

Belügyminisztérium
Határőrség Politikai
Csoportfőnökség

Háztartásokban, műhelyekben, irodáknban és hétvégi házakban is használható

A készülék legfontosabb műszaki adatai:

Töltet (oltóanyag):	0,75 kg lángoltó por
Hajtóanyag:	14 bar nyomású nitrogén (N ₂)
Teljesítmény:	kb. 0,15 kg/sec
Teljes súly:	2 kg
Helyszükséglet:	9×14×35 cm
Tartályátmérő:	9 cm

A készülékbe helyezett lángoltó port a vele közvetlenül érintkező, „belenyomott” nitrogén lövelli ki. Az oltóanyag egy gömbcsap megnyitásával a lövőkén keresztül jut el az oltandó közeghez.

A teljes kilövési idő 5–6 másodperc.

Tűzoltáskor a lövökét 2–2,5 méter távolságból kell a tűzre irányítani. A biztosítószeg eltávolítása (kírán-tása) után, a kar függőleges elfordításával a gömbcsap nyílik, a tűzoltás megkezdhető. A könnyebb kezelést, a készülék tartását és tűzre irányítását a testbe épített fogantyú segíti elő.

A készülék a gömbcsap lezárásával, illetve újrainításával szakaszosan is működtethető. A készenléti állapotot a levegő összenyomhatóságát hasznosító szellemes megoldású nyomásmérő jelzi. Az üveg alatti buborék nagy nyomás alatt kicsi, de a nyomás csökkentésével nő. Amikor a buborék az üvegen levő kört metszi, akkor a készülék nyomása nem elég a biztonságos üzemeltetéshez. (A készüléket függőlegesen kell tartani!) A működést leíró címke szerint: „a buborékot a kör átmérője nem oszthatja”.

A szabvány a nagyságrendre vonatkozó, úgynevezett „egységtűz” eloltásával határozza meg a tűzoltókészülékek oltási határfokát. Az új típusú, eddig nem használt oltóporkeverék ebben a mennyiségben a B 7-es egységtűz eloltására képes, ami a 3 kg-os porraloltó készülékektől megkívánt teljesítmény. Az oltópor nem okoz kárt a befűjt felületeken.

Az Elzett Művek az alapjában kedvező piaci forgatás alapján felkészült a várhatóan növekvő igények – ezen belül a szervizfeladatok, újratöltés, javítás – teljes mértékű kielégítésére. Egyes kereskedelmi vállalatoknál lehetőség nyílik a készülékek azonnali cseréjére. Így a tulajdonosoknak rövid ideig sem kell nélkülözniük azokat. (X)

A gépkocsi tűzveszélyes üzem, szükség esetén egészének gyors megfékezése nem könnyű feladat.

Hazánkban főleg az elmúlt évtizedben ugrásszerűen megnövekedett a gépkocsiállomány. Ezzel együtt sajnálatosan a gépjárműtüzek száma is. Egyre több gépkocsi-tulajdonos ébredt rá, hogy nehezen megszerzett, nagy értékű járművét akár a szeme láttára is tönkretelheti a „vörös kakas”.

Az országos tűzoltókészülék-szükséglet nagy részét kielégítő Elzett Művek reagált a sürgetőleg jelentkező igényekre, rövid idő alatt kifejlesztette és piacra vitte új termékét, az autó-porraloltókészüléket.

Az elnevezés nem egészen pontos. Igaz ugyan, hogy az új készülék maradéktalanul megfelel a gépkocsik oltókészülékeivel szemben támasztott követelményeknek: kis méret, elhelyezés, hatások stb. tekintetében, de alkalmazási területe szélesebb ennél. Éppen alaptulajdonságai miatt ideális a háztartások tűzvédelmére, de műhelyekben, irodákban, hétvégi házakban is célszerűen felhasználható.

A korszerű készülék tűzoltási határfoka jóval nagyobb az átlagosnál, ami a kevés alkatrészből álló mechanizmus, az úgynevezett „belenyomott” gázos kivitel és egy új oltópor együttes felhasználásának az eredménye.

ELZETT MŰVEK

LANCZKY JÁNOS
tű. alez.
1936—1982

Március 12-én elhunyt a székesfehérvári városi-járásí tűzoltó-parancsnokság parancsnoka.

Fiatalon, többszörös „Elmunkás” kitüntetéssel, esztergályos szakmával került 1958-ban az állami tűzoltóság állományába. Édesapja is a székesfehérvári tűzoltóság tagja volt.

Az ellenforradalom idején önként jelentkezett az ellenforradalmi csoportok felszámolásá-

ra. Akkori helytállásáért a „Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérem” kitüntetést is megkapta.

A vonulós tűzoltóból, a Petőfi Tűzoltótisztképző Iskola elvégzése után kiváló szakemberré vált. Kitüntetésel azt bizonyítják, hogy szakmai hozzáértését, széles körű tájékozottságát a város és járás határain túl is elismerték. Mindvégig önmagát nem kímélve dolgozott. Élen járt a szakmai és a politikai munkában.

Az utóbbi évben súlyos betegség járt be szolgálati helyére, segítette munkatársait, akiket nagy veszteség ért a tisztelt parancsnok, a szeretett munkatárs és a jó barát korai elvesztésével.

Lanczky János tűzoltó alezredest az állami tűzoltóság halottjaként helyezték végső nyugalomra. Ravatánál beosztottaival együtt tiszteltek a város vezetői, a BM TOP, a fővárosi és a megyei parancsnokságok küldöttel.

KISS IMRE
ny. tű. őrgy.
1923—1982

Hosszan tartó súlyos betegség után elhunyt a Nógrád megyei tűzoltó-parancsnokság volt személyzeti előadója. Szolgálati ideje alatt különböző beosztásaiban mindig töretlen akarattal és példamutatóan dolgozott. Munkatársai, vezetői egyaránt tisztelték. Aldozatos munkájáért többször részesült elismerésben.

MÜLLER JÓZSEF
önk. tű. fhdgy.
1910—1981

1931-től 1970-ig volt a móri önkéntestűzoltó-egyesület parancsnoka.

1981-ben az egyesület 100 éves jubileumi ünnepségén megkapta az 50 éves „Szolgálati Érem” kitüntetést. Munkáját mindig nagy lelkesedéssel végezte, hivatáskeresettel irányította az egyesület sorsát, a fiatal tűzoltók sokaságát oktatta a tűzvédelem jelentőségére.

ID. MEZEI GYÖRGY
ny. tű. főtörm.
1914—1982

1942-től 1972-ig teljesített szolgálatot a tűzoltóság állományában, legutóbb a gépjárműjavító műhelyben.

Munkáját példamutató pontossággal, nagy hivatásudattal és hozzáértéssel végezte.

A rákospalotai temetőben vetek tőle végső búcsút hozzátartozói, barátai, az állami tűzoltóság központi javítóüzemének állományába.

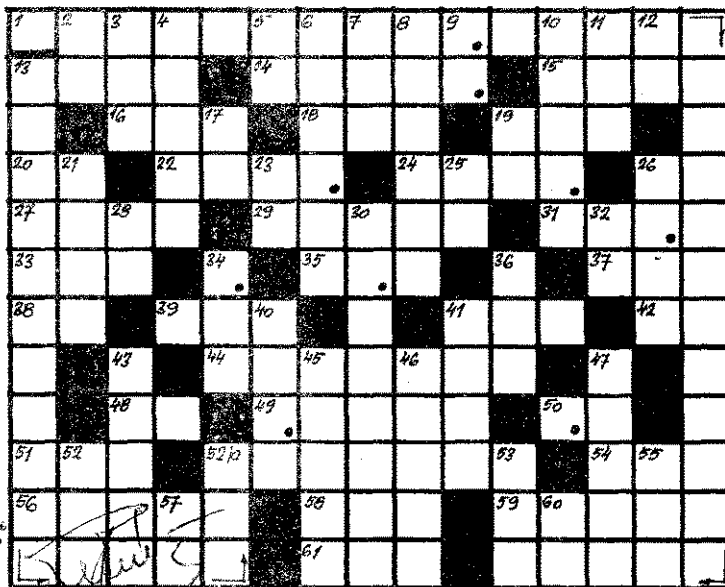
DRUBI ISTVÁN
ny. tű. szds.
1926—1982

Súlyos betegség után elhunyt a pécsi városi tűzoltó-parancsnokság nyugállományban levő beosztottja.

1949-től 1980. május 31-ig teljesített szolgálatot különböző beosztásokban.

Az ellenforradalom idején tanúsított bátor helytállásáért megkapta a Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérmét.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

1. „C” TŰZVESZÉLYESSÉGI OSZTÁLYBA TARTOZIK (zárt betűk: A, Á, Ö, G, N, D, E, É, folyt.: függ. 30.). 13. Görög betű. 14. Égtáj. 13. Dallamai a Szezei-csatorna megnyitásakor hangzottak fel 16. A nap 24-ed része, 18. Ellenkezőleg! 19. Bácsika. 20. Hajók is közlekednek benne. 22. A kerek szám. 24. Étlapon szerepel. 26. Személyes névmás. 27. Csukott. 29. Új szakasza nemrég nyílt meg. 31. Jeje: Pb. 33. Heg. 35. Észrevesz. 37. Nem mögé. 38. Vissza: kötőszó. 39. Értelem. 41. Erre a helyre. 42. Diagnózis rövid. 44. Szertefoszló. 48. Növényi rész. 49. Velencei-tó melletti község. 50. A szobába. 51. Létező. 52/a. Erre a helyre lejegyez. 54. Lánynev. 56. Cipőt „levet”. 58. TJD. 59. Elményben van része. 61. Jármű része.

19. Latin kettős betű. 21. Tetéz. 23. Lám. 25. Halparadicsom. 26. Hosszabbít. 28. Azonosak. 30. A VÍZSZINTES 1. FOLYTATÁSA. 32. Alá. 34. Sors. 36. Nem áll meg soha. 40. Majdnem izzad! 41. 499 és 501. 43. Majdnem fél tucat úttörőegység. 45. Lángolt. 46. Fakadt. 47. Operettszerző (francia). 52. Az amerikai polgárháborúban a déliek főparancsnoka volt. 53. Legelő. 55. Ige betűi. 57. Egyesült Államok (röv.). 60. Hangtalanul les!

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vízsz. 1. és folytatása, függ. 13.

Be kell küldeni a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, mely a függ. 13. folytatása.

A megfejtők között könyvtalványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1982. május 15.

K. I.

A harmadik számban megjelent keresztrejtvény megfejtése!

A FORGALMAZÓNAK, AZ ALKALMAZÓNAK, A GYÁRTONAK.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: FÉLELVENKÉNT.

Könyvtalványt nyertek: Farkas Judit, Tiszapüspöki; Ficsór Jenő, Kiskunhalas; György Vilmos, Sopron; Herege Péter, Debrecen; Nagy Zsigmond, Hajdúnánás; Párkányi Emil, Budaörs.

A nyereményeket postán küldjük el.

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata Szerkesztő a szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: SOLTÉSZ TAMÁS tárnok főhadnagy. SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI. kerület, U. 62-64. TELEFON: 329-380. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság Felelős kiadó: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 42,- Ft. Számolatszám: 235-90-151-1108 82.253/2-04 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Vágó Sándorné vezérigazgató. Levélcímünk: 1982 Bp. Pf.: 314

HU ISSN 0230-1415

A KISZ zászlóbontásának 25. évfordulójára

szakmai és politikai vetélkedőre hívta ki a szigetvári városi és járási tűzoltó-parancsnokság párt- és KISZ-szervezete a Baranya megyei városi és járási parancsnokságok személyi állományát.

Március 19-én a szigetváriak új gyakorló pályájának előadótermében találkoztak Komló, Mohács, Pécs, Siklós és a rendezők háromfős csapatai.

Keszthelyi Róbert tű. őrgy. városi és járási parancsnok köszöntötte a résztvevőket, majd Pogács Anna, a szigetvári városi-járási KISZ-bizottság titkára ünnepi megemlékezést tartott a KISZ évfordulójáról. Ezt követően a versenyzők vették át a szót. Tóth Béla tű. alhadgy., a szigetvári városi-járási tűzoltó-parancsnokság tűzmegelezési előadója mint játékvezető szüntelenül kérdezett, totót, tesztlapot töltetett ki. Miközben a stopperek működtek, a zsűri pontozott, s a csapatok válaszlól válaszra harcoltak a pontokért.

A fordulatokban gazdag versengésnek nem sok pontkülönbséggel ugyan, de azért mégis kialakult a sorrendje. Szigetvár, Komló, Siklós versenyzői az első három helyezettnek jórt serleget, míg a pécsiek és a mohácsiak ajándéktárgyat vehettek át Kosteleczy Sándor tű. ezds., megyei parancsnoktól. A szigetvári városi-járási KISZ-bizottság könyvjutalmát a legfiatalabb csapat, a pécsi megyei városi parancsnokság versenyhármasa érdemelte ki.

Sz. Lovász-Tátrai

1. Öt csapat indult a vetélkedőn
2. A későbbi győztesek
3. A szóbeli kérdések következnek
4. Gondolkodóban a mohácsiak
5. Értékel a zsűri

Gyakorlat – tűzzel

Képriportunk a 16–17. oldalon

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

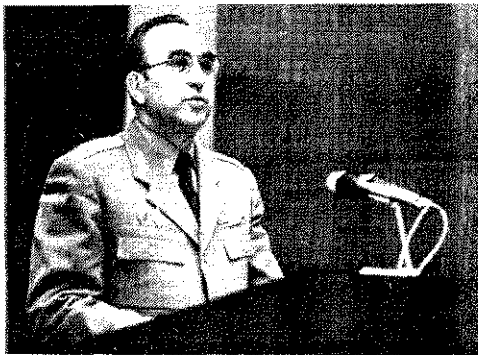
XXXIV. évf. 5. sz. 1992. május

A BELÜGYI SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY ERKÖLCSI-FEGYELMI HELYZETÉNEK ÉRTEKELESE SZEREPELT A BELÜGYMINISZTERIUMBAN ÁPRILIS 9-EN MEGTARTOTT ORSZÁGOS PARANCSNOKI ÉRTEKEZLET NAPIRENDJÉN. A PARANCSNOKI ÉRTEKEZLETEN RÉSZT VETT A MINISZTERIUM VEZETÉSE, KOVÁCS GYÖRGY, AZ MSZMP BELÜGYMINISZTERIUMI BIZOTTSÁGÁNAK ELSŐ TITKÁRA, KUN ISTVÁN, AZ MSZMP

HATÁRŐRSÉGI BIZOTTSÁGÁNAK ELSŐ TITKÁRA, DR. NÉMETH FERENC, AZ MSZMP KB KÖZIGAZGATÁSI ÉS ADMINISZTRATÍV OSZTÁLYÁNAK MUNKATÁRSA.

DR. HORVÁTH ISTVÁN BELÜGYMINISZTER NYITTA MEG AZ ÉRTEKEZLETET, KÖSZÖNTÖTTE AZ ELNÖKSÉG TAGJAIT. A NAPIRENDI TÉMA ELŐADÓJA FÖLDESI JENŐ VEZÉRŐRNAGY, MINISZTERHELYETTES VOLT.

— A Magyar Szocialista Munkáspárt XII. kongresszusa határozatában az államigazgatási szervek — köztük a Belügyminisztérium — alapvető feladatául szocialista vívmányaink védelmét, az állami feladatok magasabb színvonalú ellátását, a törvényesség megtartását és megtartatását, a társadalomellenes magatartások visszaszorítását, a bűncselekmények megelőzését, leleplezését, a társadalmi és személyi tulajdon védelmét, a közrendről és a közbiztonságról való gondoskodást határozta meg — mondta beszédének elején a miniszterhelyettes.

Földesi Jenő vezérőrnagy, miniszterhelyettes volt a napirendre tűzött téma előadója

— Pártunk, kormányunk és társadalmunk elvárásainak megfelelően az elmúlt években a Belügyminisztérium alapvető feladatainak eleget tett — folytatta az előadó. — Azon megállapítás mögött, amely szerint a közrend és a közbiztonság szilárd, az országban rend van, állományunk igen jelentős és áldozatkész munkája található. Feladataink azonban az eddigi folyamatokhoz hasonlóan a jövőben is egyre bonyolultabbak lesznek, minőségileg és mennyiségileg változnak. Ennélfogva munkánkat nehezebb körülmények között kell végeznünk, és ez állományunktól további erőfeszítéseket igényel.

A minőségileg új és összetett belügyi feladatok végrehajtásának színvonalát alapvetően a hivatásos és a polgári állomány politikai elkötelezettsége, képzettsége, munkaszeretete, hivatástudata és fegyelmettsége határozza meg. Az állomány tagjainak döntő többsége igen eredményesen, jól és áldozatkészen dolgozik.

Az állomány erkölcsi-politikai állapotával, szakmai munkájával kapcsolatban meghatározó — mutatott rá Földesi Jenő vezérőrnagy, miniszterhelyettes —, hogy a Belügyminisztérium személyi állománya munkáját az elmúlt évek során kiegyensúlyozott, nyugodt belpolitikai légkörben végezte. Történelmi érvényesült pártunk vezető szerepe, erősödött tömegkapcsolata. Tovább szilárdultak a szocialista társadalmi és gazdasági viszonyok. Ezek kedvező feltételeket biztosítottak a munkához.

A továbbiakban a miniszterhelyettes kifejtette, hogy a marxista—leninista ideológia egyre jelentősebb térhódítása, befolyásának növekedése, a Belügyminisztériumban évek óta következetesen folytatott politikai nevelőmunka eredményeként tovább fejlődött a belügyi dolgozók szocialista tudata.

A káderpolitika tervszerűbb, céltudatosabb megvalósítása, a képzés ütemesebb végrehajtása, a képzítési követelmények következetesebb érvényesítése eredményeként a Belügyminisztérium hivatásos állományának általános műveltsége, politikai felkészültsége és szakmai ismerete az elmúlt években folyamatosan nőtt.

Állományunk életszínvonala, anyagi, szociális helyzete az utóbbi években a népgazdaság teherbíró képességének függvényében alakult.

Az elmondottak figyelembevételével megállapítható, hogy az állomány politikai, szakmai felkészültsége, élet- és munkakörülményei az eredményesebb munkához adva vannak. A parancsnokok és a beosztottak hivatástudattal és növekvő hozzáértéssel hajtják végre feladataikat, teljesítik esküben vállalt kötelezettségeiket. Ez megmutatkozik a belügyi munka eredményeiben, a többletmunka önkéntes vállalásában, az egyes kiemelt ügyekben és a rendkívüli helyzetekben tanúsított áldozatvállalásokban.

— A személyi állomány erkölcsi-fegyelmi állapotát pozitív irányba befolyásoló körülmények mellett létezik több olyan tényező, amely állományunk fejlődésére negatív hatást gyakorol, gátolja vagy akadályozza a nevelőmunka hatékonyságát — folytatta tovább beszédét Földesi Jenő vezérőrnagy. — Ezek közül meghatározók a társadalmi életünkben, a tudatban meglévő ellentmondások, negatív tendenciák és jelenségek, amelyek közül többnek a gyökere a burzsoá ideológia hatásában keresendő. Befolyásukat még nem sikerült semlegesíteni, illetve bizonyos okoknál fogva a szocialista társadalmi viszonyok között is újratermelődnék. Ilyenek például az anyagiasság, a jogtalan előnyserzés, a családról való nem megfelelő gondoskodás, a közöny a társadalom vagy a szűkebb környezet ügyei iránt, a szolgálati kötelezettségek és a magánélet normáinak a különválasztása.

Sokrétű nevelőmunkával, szabályzataink előírásai következetes alkalmazásával szorítsuk vissza a munkánk hatékonyságát gátló, szerveink tekintélyét csorbító jelenségeket, szabálysértéseket és fegyelemsértéseket.

Követően a miniszterhelyettes szólt a személyi állomány erkölcsi, fegyelmi helyzetének egyik legfontosabb meghatározójáról, a parancsnoki nevelőmunka színvonaláról, megállapítva, hogy ez a vezetőik döntő többségénél mindennapos tevékenységük szerves részévé vált. Politikai-szakmai felkészültségüknel és személyi

adottságaiknál fogva képesek felsorakoztatni az állományt a feladatok eredményes végrehajtására. Munkájukban érvényesülnék a kommunista parancsnokokkal szembeni elvárások: a szakértelem, a szorgalom. Szót értenek beosztottjaikkal, és megkövetelik a szolgálati rendet és fegyelmet. A nevelőmunka hatékonyságát segítik a pártserű, demokratikus munkahelyi légkör alakítására tett intézkedések, kezdeményezések, a parancsnokok és a beosztottak közötti bizalom, az őszinteség, egymás véleményének a megbecsülése.

A személyi állomány erkölcsi-fegyelmi helyzetét elemző előterjesztésben végezetül kiemelten esett szó a megelőzési munkáról. Ezzel összefüggésben Földesi Jenő vezérőrnagy, miniszterhelyettes elmondta, hogy a bűncselekmények és fegyelemsértések megelőzése érdekében a belügyi szervek vezetői az utóbbi években több irányú intézkedéseket tettek, és ezek hatására jelentős eredmények születtek. Egyre inkább tapasztalható a megelőzés tudatossága, célirányossága, az alkalmazható eszközök, módszerek és lehetőségek kombinált és tervszerű alkalmazása. A parancsnokok ilyen irányú tevékenységét sajátos eszközökkel, hatékonyan segítik a párt- és tömegszervezetek, valamint a katonai igazságügyi szervek. Kiemelkedően fontosnak ítéltető meg ezzel kapcsolatban a fiatalokkal való fokozottabb foglalkozás, a szakmai, politikai képzés és továbbképzés jelentősége, a munkahelyi közösségek szerepe.

Földesi Jenő vezérőrnagy összegezően megállapította, hogy a Belügyminisztérium személyi állománya politikai elkötelezettsége, szakmai felkészültsége és magas fokú hivatástudata alapján összességében alkalmas a XII. kongresszus által a Belügyminisztérium részére kitzűzött feladatok végrehajtására. Az állomány erkölcsi-fegyelmi helyzete szilárd, a meglévő gondok és hiányosságok a munka eredményességét számottevően nem veszélyeztetik.

— Az állományunk egy kis részénél meglévő szemléletbeli torzulások — mondtotta a miniszterhelyettes —, fegyelmi vétségeket megvalósító magatartások, a hanyag munkavégzés, a felelőtlen életvezetésből következő erkölcstelen életmód, az italozás stb. továbbra is gondokat okoz. Tervszerű és tudatos nevelőmunkával el kell érünk, hogy a személyi állomány minden helyzetben megfelelően a társadalmi elvárásoknak, a politikai, jogi és erkölcsi követelményeknek.

A Belügyminisztérium egésze és az egyes szakszolgálati ágak előtt álló szakmai feladatok eredményes végrehajtásának egyik legfontosabb feltétele: a személyi állomány magas fokú erkölcsi, politikai állapota, fegyelmi helyzete.

— Meggyőződésem — mondta befejezésül a miniszterhelyettes —, hogy a párt- és KISZ-szervezetek összefogott erejével, céltudatos munkájával, az állomány pél-

Dr. Horváth István belügyminiszter foglalta össze a tanácskozáson elhangzottakat

damutató többségére támaszkodva és segítségüket hasznosítva magasabb színvonalra tudjuk emelni a rendőrség, a határőrség és a tűzoltóság feygyelmét.

Az értekezleten felszólalók a belügyi állomány helytállásáról, feygyelmi állapotáról, életkörülményeiről, felkészültségéről s a meylevő problémákról is, valamint a feygyült tapasztalatokról adtak számot.

Dr. Horváth István belügyminiszter mondott zárszót az országos parancsnoki értekezleten. Mindenekelőtt megállapította, hogy az erkölcsi-feygyelmi helyzet rendszeres' és visszatérő értékelése valamennyi szervezetben — s különösen a feygyveres testületi kötelmek között — igen fontos feladat. Ezúttal sem a problémák esetleges növekedése indokolta a téma parancsnoki értekezlet napirendjére tűzését — bár olykor gondok természetesen jelentkeznek —, hanem mert minden parancsnoknak felelőssége, közös, egyetemleges ügye az erkölcsi-feygyelmi helyzetben való örökös; behatóan kell foglalkozni az összes olyan tényezővel, amely a feygyelmi helyzetet érinti, akár pozitívak, akár negatívak ezek.

Kiemelte a belügyminiszter, hogy az előterjesztés és a felszólalók is kellő realitásérzékkel és mértéktartással foglalkoztak a felmerülő kérdésekkel, a feygyelmi helyzet szilárdítása érdekében végzett munka elemzése során egyaránt szó esett az eredményekről és a nehézségekről, a hibákról is. A parancsnoki felelősség taglalásakor hangsúlyozta a miniszter a személyi állománnyal szembeni követelménytámasztás jelentőségét, ennek szükségességét.

A Belügyminisztérium erkölcsi-feygyelmi helyzetének értékelésekor abból kell kiindulni — miként azt az előadó és a felszólalók is tették —, hogy a hivatásos és a polgári állományú dolgozók napi munkájukban helytállnak, és magánéletükben is teljesítik köteltségeiket. E kérdések vizsgálatakor azonban — fejtette ki dr. Horváth István — a társadalom egészének az állapotával összefüggésben lehet helyes véleményt alkotni.

A belügyi személyi állománynak — emelte ki a továbbiakban a miniszter — a párt politikáját, a törvényt s az erkölcsi normákat nem egyszerűen csak elfogadnia kell, hanem védelmeznie, és szolgálati feladatai példás teljesítésével elő kell segítenie, hogy ezek társadalmi méretekben is érvényesüljenek. Nyilvánvaló azonban, hogy annak az apparátusnak, amelynek társadalmi funkciója és rendeltetése mindez, a követelményekben s a követelmények teljesítésében előbbre kell járnia, mint másoknak. Dr. Horváth István a következőkben idézte Kádár János, az MSZMP KB első titkárának a XII. kongresszus utáni belügyminisztériumi országos értekezleten elhangzott megállapítását.

„A jobb, hatékonyabb munka mellett nagy jelentősége van az emberi magatartásnak is. Ez különösen vonatkozik a Belügyminisztérium személyi állományára, minden vezetőre és beosztottira, mert hatalmi szervnél dolgozik. Fontos, hogy intézkedéseik és fellépésük során soha ne éljenek vissza a rájuk bízott hatalommal, mert a hatalom nem az intézkedő személyé, hanem a munkásosztályé, szélesebb értelemben a dolgozó népé. Az egyéni magatartás tehát politikai kérdés is. Ha egy dolgozójuk helytelenül jár el, nem megfelelően lép fel, nemcsak a feygyük elmarasztalni — perze és büntetni az világos —, hanem a pártot, a feygyvényt a rendszert is. És még valamit: egy kommunista, hozzászólászem, különösen egy belügyi dolgozó véleményem szerint mindig egy kicsit kisebb mértékben élesen mindezzel a törvény adta lehetőséggel, amely neki, mint állampolgárnak jár, mint egy hajszálnyit visszaéljen ezekkel a jogával és lehetőségeivel.”

A belügyminiszter zárszójában szólt a parancsnoki munkakörök színvonalára komplex módon vonatkozó követelményéről, ezzel összefüggésben a vezetői gondoskodásról, a munkánk, a zavartalan családi élet, a munkák biztosításáról, a munkahelyi viszonyokról, a különbözőtett szerepekről, az erkölcsi és a jogi nor-

mák megtartásában, elvárásában. Foglalkozott a személyi állomány körében meylevő, nemzedékváltásból következő s igen lényegesnek ítélt kérdéssel: a fiatalok hivatásszeretetre és a várhatóra való nevelésének sokrétű és árnyalt, felelősségteljes feladatával, az állományban mind nagyobb számban tevékenykedő fiatalok képzésével, a meylevő politikai, szakmai felkészítésével, a szocialista eszmeiség, az erkölcsi értékek megismertetésével és érvényesítésével is. Hangsúlyozta a miniszter a munkahelyi kollektívákban a parancsnoki munkát alátámasztó és segítő szerepét, az erre alapozó vezetői tevékenység szükségességét, továbbá ismételtlen kiemelte a belügyi dolgozók életvitelével, kifogástalan magánéletével szembeni elvárásokat is.

Dr. Horváth István foglalkozott a belügyi munkával összefüggő, esetenként megnyilvánuló negatív jelenségekkel, és nyomatékosan leszögezte, e tényeket nem lehet tudomásul venni, igen komoly követelmény, hogy a parancsnokok, az alparancsnokok ezeket visszaszorítsák.

Végezetül a belügyminiszter méltatta a belügyi vezetők és a katonai igazságügyi szervek s vezetőik együttműködését, a személyi állomány erkölcsi és feygyelmi helyzete további szilárdításában való jelentős szerepét.

T. H.—CS. J.

A Magyar Népköztársaság Központi Tanácsa dr. Micskó Rudolf nyugállományú tűzoltó vezérőrnagynak 50 éves parancsnoki és 75. születésnapja alkalmából a Szocialista Magyarországról Erdemendéi adományozta. A kitüntetés dr. Horváth István belügyminiszter adta át. A kitüntetés átadásánál jelen volt Gál Ferenc, az MSZMP KB osztályvezető-helyettese, Ladványsky Károly altábornagy, belügyminiszter-helyettes, Záhorki Teréz, az MSZMP Budapesti kerületi Bizottságának első titkára, Kövesdy Róbert, az MSZMP BM Bizottságának titkára, valamint Varga Károly tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnoka.

A kiművelt emberfők sokaságáért

VELEMENBEN, A HEGY LÁBÁNÁL napsugaras oromdúszu feleles híd vezet a patakon keresztül a sárkányos, forgórózsás faragott kapuhoz, ahonnan már pár lépés az alkotóház. A szabadterén álló szobrok között melegítőben, trikóban éppen társadalmi munkát végeztek a Vas megyei dr. Münnich Ferenc Művelődési és Ifjúsági Központ munkatársai *Zsámboki Árpád* igazgatóval az élen, aki már tessékelt is a szabadtüzelésű kemence mellé, ahol vidáman pattogott az égő rőzse.

Ő mondta el, hogy Vas megye kulturális életében igen nagy jelentőségű, hogy Szombathelyen megnyílt a Központ! A továbbiakban szavait idézzük:

„A régóta várt korszerű közművelődési intézmény jelentős mértékben megnövelte a kulturális tevékenység lehetőségeit, egyúttal azokat a követelményeket is, amelyeket a használók, a látogatók, a különféle politikai és művelődési szervek támasztottak munkánkkal szemben.

Kiemelten foglalkozunk a politikai és világnézeti kérdésekkel, a közművelődés sajátos lehetőségével próbálunk hatni és választ adni a felmerülő problémákra. Politikai Fórum-sorozatunkkal, honismereti tevékenységünk erősítésével, a természettudományi nevelési lehetőségek széles körű kialakításával erősítettük világnézeti nevelőmunkánkat.

Alapvető feladatként a közösségi művelődés színtereinek bővítésére vállalkoztunk: 93 közösségi csoport működik rendszeresen intézményünkben.

Tevékenységünkben elsősorban — az országos és megyei közművelődési céloknak megfelelően — az amatőr művészeti mozgalom továbbfejlesztésére, a gyermekek és az ifjúság szabadidős tevékenységének sokoldalú megalapozására fordítottuk figyelmünket.

Új karakterű kiállításainkkal főleg a hétköznapi vizuális jelenségek, az iparművészet, a grafika, a környezetkultúra, a népművészet, a fotóművészet és a kísérletező műfajok bemutatására vállalkoztunk.

Igyekezünk megteremteni az intézményi tevékenység társadalmi nyitottságát, megfelelően alkalmazkodni működési környezetünk valós művelődési igényeihez, szükségleteihez. Rugalmas kapcsolatépítési törekvéseink az üzemekkel, a társadalmi és politikai szervekkel — így a Vas megyei tűzoltó-parancsnoksággal is — biztató sikereket hoztak.

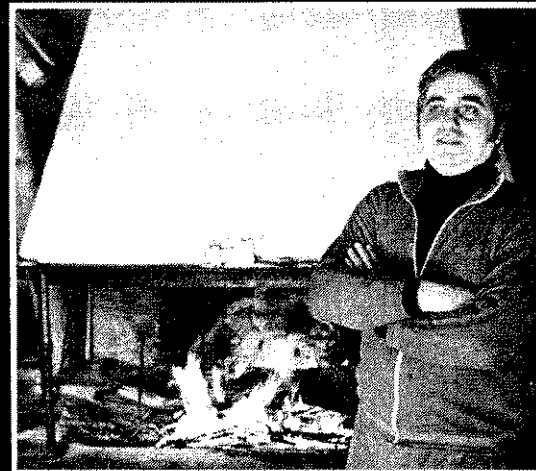
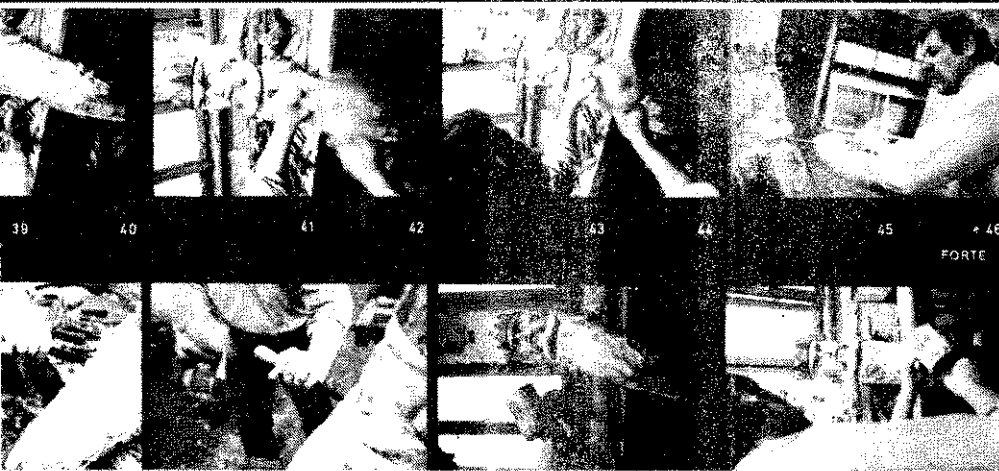
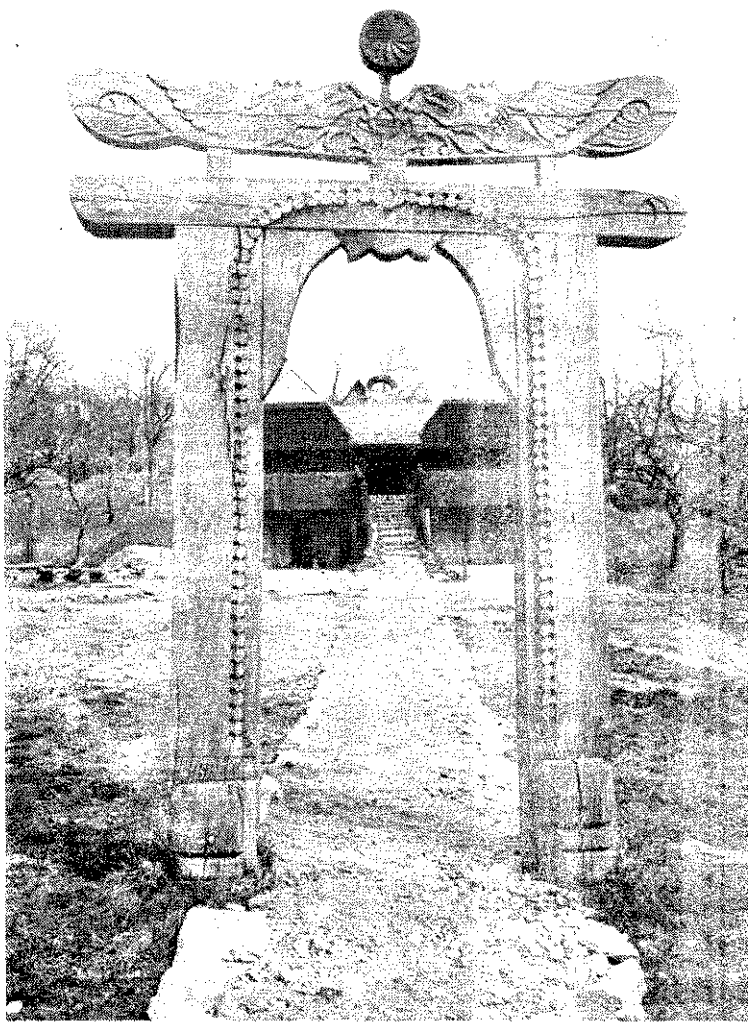
Többek között mi adunk helyet a középfokú tűzvédelmi tanfolyamoknak, ahol korszerű audiovizuális technika áll az előadók rendelkezésére.

Filmtárunk — pillanatnyilag a legkorszerűbb az országban — rendelkezik tűzvédelmi témájú filmekkel is. Állandó vendégeink az állami tűzoltók, de a vállalati és önkéntes tűzoltóságoknak is kölcsönzünk filmeket.

Úgye egy kicsit furcsán hangzik, ha azt mondom, hogy kakaóbar és tűzvédelmi kocka, kockázat nélkül? Hétfégi gyermekprogramjaink kedvenc játéka volt az a tűzvédelmi kocka, amit *Szilágy József* tú. örgy. tervezett. Látni kellett volna, hogy milyen élvezettel vágták és illesztették össze a kicsik, s így valóban játszva ismerkedhettek a tűzvédelmi szabályokkal. Most fogyott el, de már érkezik az utánpótlás.

A megyei parancsnoksággal együttműködési szerződést kötünk a közeljövőben, hogy a tűzoltóság dolgozói még sokrétűbben ki tudják használni a művelődési központ adta lehetőségeket.

A 70-es években világszerte megnőtt az érdeklődés a népművészeti hagyományok iránt. Megyénkben is jelentős közművelődési mozgalommá nőtt a régmúlt kultúrájának, a falusi népművészetnek újrafelfedezése. Még 1975-ben határoztuk el a megyében

elő, elszórta tevékenykedő faragók összefogását azzal a céllal, hogy még mélyebben ismerjék meg népművészetünk tárgyormálói hagyományait. A Faragó Stúdióvá szerveződött csoport eredményes munkája nyomán több, közösségi célokat szolgáló munka készült el: pl. a sárvári és körmendi játszótér és emlékműpark. A csoport tagjai az országos népművészeti kiállításokon és pályázatokon rendkívül eredményesen szerepeltek. 1977-ben a Nemzeti Művelődési Intézet díját, 1979-ben kiemelkedő munkájukért a Velembéi Együttes címet kapták. Itt említeném meg a szombathelyi Jóó László tűzoltó tőrszörmester nevét, aki már 1975 óta részt vesz a munkákban, és nemegyszer kapott oklevelet érte. De mondhatom Prépóst Lászlót is, aki az országos hírű sárvári önkéntestűzoltó-egyesület gépkocsivezetője, és nem egy saját maga készítette népi hangszerevel szintén több szép díj és oklevél tulajdonosa.

1979-ben az Országos Közművelődési Tanács, az akkori Kulturális Minisztérium, a Népművelési Intézet, Vas megye Tanácsa szakmai és anyagi támogatásával a velembéi faragók építették ezt az alkotóházat, amit Erdei András építész tervezett az őrségi és kőszegi hegylajjai házak formájára.

Péterfy László szobrászművész-stúdióvezető irányításával a faragóknak hármassal céljuk volt, mégpedig:

- megismerkedni a népi faépítkezés formáival és technikáival;
- önmaguk számára alkotóműhelyt létrehozni;
- példát mutatni a Velembéi látogatóknak, hogy miképpen lehet a hagyományos építészeti elemeket és faanyagot a hétfői házak építésénél felhasználni.

A faragóház felépítése, a műhely és a ház berendezése, felszerelése lehetővé és szükségessé tette más népművészeti szakágak bevonását, de elengedhetlenné vált az a népi kultúra sajátos jellege által is, ebben a különféle mesterségek, technikák, szokások egymást kiegészítő, szervesen összefüggő rendszert alkotnak. Ennek érdekében 1979-ben a velembéi Faragó Stúdió komplex népművészeti csoportja bővült, a textílesek (szövők, hímzők, szabászok), a szalmafonók, a tűzikövacsok és bőrösök bevonásával létrejött a velembéi Népművészeti Stúdió.

A szakmai és közösségi szándék megvalósítása további műhelyek felépítését és berendezését tette szükségessé. A Stúdió a népi kultúra szellemi és technikai megismerése mellett feladatának tekinti mai környezetünkbe beilleszkedő alkotások létrehozását. Mi örülünk annak, hogy sikerült a leglényegesebbet, a közösségi szellemet kialakítani. Én a magam részéről ezt érzem a legfontosabbnak. A közösen tervezett és közösen megvalósított munkák során olyan emberi, baráti kapcsolat alakult ki idővel az itt dolgozó faragók között, amivel csak nagyon ritkán találkozhat az ember. Befejezésül talán megemlíteném, hogy Prépóst Laci is épít egy ilyen típusú házat, otthon, amit szintén Erdei András tervezett. Segítenek neki a faragók, de az önkéntes tűzoltók is.

JÓÓ LÁSZLÓ TŰZOLTÓ TŐRSZÖRMESTER (aki szerparancsnok) irányításával már többen nekiláttak a szombathelyi tűzoltó-parancsnokságon a faragásnak, így Horváth István tűzoltó-mester is, aki inkább használati eszközöket próbál készíteni. Elhatározták, úgy hasznosítják a szolgálat közbeni szabad időt, hogy a lakanyába szánt faliképeket és szobrokat készítenek. Jóó László éppen ottjártunkkor faragott egy Dózsa-szobrot, az előtérben kívánják felállítani.

Imre Róbert tűzoltó tőrszörmester is csatlakozott hozzájuk. Ő a festészettel jegyezte el magát. Képeiben benne van az élet keletkezése, az életfa, az életvirág, a gyökerek kuszasága. Hihetetlenül szuggesztívak ezek a látomásai.

Három évvel ezelőtt a megyei BM-klubban rendezett kiállításon kategóriagyőztes lett, tavaly pedig Tatabányán, a X. országos amatőr képzőművészeti fesztiválon oklevelet nyert.

Már régen elindított egy folyamatot benne a tűz látványa. Lehet, hogy több kép készül ebben a témában a közeljövőben? Másról is hasznosítja tudását: az önkéntestűzoltó-egyesületek jubileumaira ő festi teljesen egyéni módon a díszokleveleket. Vép, Ják, Bozsok, Csatfayasszonyfa már dicsekedhet ilyenekkel, az őrszentpéterieké pedig most készül.

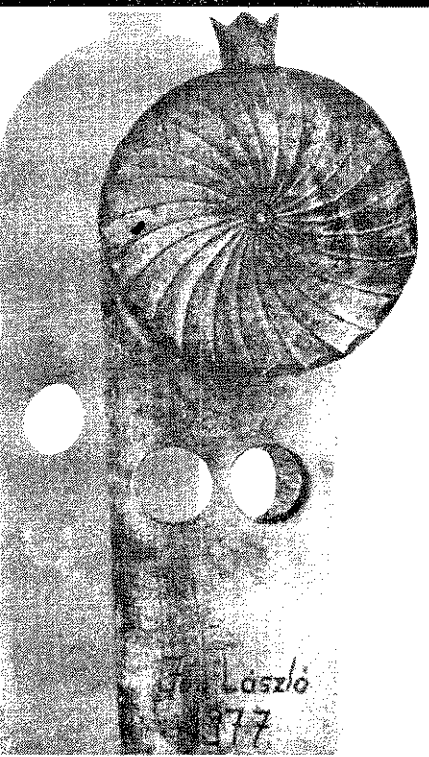
SZÉCHENYI ISTVÁN NAGY ALMA, a kiművelt emberfők sokasága ma, a szocialista Magyarország építésében válik valóssá. Akkor, amikor az orvos, a tanár, az építész mellett ott vannak a munkások, de ott vannak azok a tűzoltók is, akik igényt tartanak a kulturált közösségi életre.

Az országgyűlés tavaszi ülészakán két napon keresztül az ország kultúrájáról, művelődéséről, oktatási gondjairól tárgyaltak a képviselők, a közművelődésről szóló 1976. évi V. törvény végrehajtását vizsgálták. Nem véletlen, hogy Pozsgay Imre művelődési miniszter országgyűlési beszámolóját ezekkel a fő gondolatokkal fejezte be:

„A szocializmus nemcsak akkor lehet az emberek szemében vonzó, amikor sikert sikerre halmoz, hanem a nehézségek idején is. Ha az emberekben sikerül felébreszteni a felelősségtudatot azok iránt az értékek iránt, amelyeket az új társadalom már létrehozott, ha sikerül a nemzeti múlt értékeit a nemzeti jelen és jövő sorskérdéseibe ágyazni, akkor sikerülhet egy egész országot a nehézségek idején is — a haza és haladás kettős követelménye szerint — előrevinni.

Megvan a lehetőség a szellemi építkezésre, a párt programnyilatkozata alapján. Az iskola, a közművelődés arra szolgál, hogy mindenki megelégedésére olyan emberek éljenek ebben a hazában, akik ragaszkodnak ehhez a földhöz, és van érzékük az időhöz, történelemhez, az értékhez és a mértékhez.”

Kútvölgyi Mihály

Új sikere kovácsművi

Beteremegnek a falak, ha a kovácsüzem-
ben felhangzik a „dobszó”. Aki erre-
felé kíváncsiskodik, annak fölöttébb taná-
csos tisztas távolból figyelnie, mert ellenkező
esetben többé nem lesz szüksége pedikűrre,
sőt netán fejfájásra sem fog panaszkodni.

Nem is csoda, hiszen ha a három kovács:
*Horváth Sándor, Kovács Máttyás és Molnár
Imre* végeztek a munkadarab beigazításával,
öt tonnát zúdít rá a gyűrűhajlító gép.

S jölehet, ma már – legalábbis nagyüzemi
szinten – ebben a szakmában is az a cél,
hogy többet géppel, mint erővel, azért akad
olyan munka is, amit csak hagyományos mó-
don végezhetnek el. Amikor például *Paróczai
István és Balogh József* szerszámkovácsok ka-
lapáccsal formálják az izzó vasat.

Ahogy nézzük őket, arra gondolunk, talán
már behunyt szemmel is éreznék, melyikük
következik ütésre, s hova és mekkorát kell
csapnia. Amelyikük villanásnyi szünetet tart,
az üllőhöz veri a kalapáccsát, nehogy, kiessen a
ritmusból.

A kovácsüzem a Láng-gyár „szabászata”.
Számos beérkező munkadarabot, itt tesznek
alkalmassá a további feldolgozásra, amikor a
kívánt méretre alakítják, illetve igazítják őket.

Nem messze innen, külsejét tekintve jelenték-
telen berendezéssel: a lángcső-hullámosítóval
ismerkedünk. *Czeller Ferenc és Nagy Ferenc*
be is mutatják, hogyan működik, azután azt is
megtudjuk, hogy a szerény külső magas szín-
vonalú technikát testesít meg. Kevés ország-
ban képesek előállítani ilyen hullámosított
csöveket, amelyek előnyös hőtágulási tulajdon-
ságuk és széles körű felhasználási lehetősé-
geik folytán külhonban is keresett termékek.

Az említett munkások vállalati tűzoltók,
akárcsak azok, akiről még szó lesz a követ-
kezőkben, ha nem is sorolhatjuk fel mind-
egyiküket. Nehéz munkával keresik a kenyér-
rüket, de akármilyen fáradtak is néha, arról
hallani sem akarnak, hogy ha tűzoltói feladat
vár rájuk, bármiből is kimaradjanak.

Hogy milyen érzelmek fűzik őket a csapat-
hoz? Nos, aligha lehet véletlen, hogy a ko-
vácsüzem „Százéves a Láng-gépgyár” szocia-
lista brigádjának a vezetője, *Friedrich Mihály*
olyan közösség parancsnokhelyettese, amely-
nek József nevű öccse és Gábor fia is tagja, és
Horváth Sándor brigádvezető-helyettesével
együtt, aki szakszervezeti főbizalmi is, ebből a
tizenegy tagú brigádból összesen heten tűz-
oltóskodnak.

De adjuk át a szót *Lancsák Dezső* koope-
rációs csoportvezetőnek, aki alapszervi párt-
titkár, PB-tag és vállalati tűzoltóparancsnok:

– 1868-ban alapították a gyárunkat, a mi
tűzoltóságunk az egyik legrégebbi a főváros-
ban és tiszteletre méltó hagyományai vannak.
Ezeket csak olyan emberekkel lehet ápolni és
gazdagítani, akiknek hallgatnak a szavára,
mert a munkahelyükön is helytállnak. Jelenleg
27 fizikai és 4 műszaki állományúból áll a
csapatunk. Közülük tizenötön párttagok, s
ebből ötven munkásörök is. További öt vállalati
tűzoltónk tizenöt évi munkásörökszolgálat után
került tartalékkállományba. Parancsnokhelyet-
tesünk pártalapszervezetében vezetőségi tag, a
többiek túlnyomó része tevékenyen részt vesz
a szocialista brigádmozgalomban.

Lehet is építeni rájuk. Foglalkozásainkon
80%-os a részvételi arány, ami – gondolom –
elfogadható, ha a betegségeket meg a mű-
szakváltásokat is figyelembe vesszük.

Ezeken sok gondot fordítunk arra, hogy csa-
patunk tagjai a szükséges mértékben minél
alaposabban megismerjék az új tűzvédelmi
jogszabályok előírásait és azt a bizonyos 100-

**Balogh József, aki a tűzoltókészülékek
karbantartója is és Paróczai István
(mindketten tagjai a versenyrainak)
ezúttal a szerszámkovács-kalapáccsal**

os vezérigazgatói utasítást, amely a konkrét tennivalókat tartalmazza. Ez utóbbinak az oktatását évente kétszer megismételjük.

Nem kevésbé fontos célunk, hogy az egész csapat ütőképes legyen, s ezért ne csupán a versenyrajuk jeleskedjen a gyakorlatokon, hanem a többiek is kellő jártasságot szerezzenek a szerelésben.

1980-ban például, amikor fémintaanyagok gyulladtak meg a nagytöredékben, mindössze három tűzoltónk: *Magvas Attila* elektrikus, *Nagy József* fűdizspécses és egy azóta kilépett dolgozó tartózkodott a gyárban a csapatból. Mégis sikeresen avatkoztak be. Föld alatti tűzcsapról sugarat szereltek, és gyorsan megszelídítették a lángokat.

Az egy műszakra jutó ilyen kis létszám per sze ritka, de máskor is előfordulhat, s nagy baj kerekedne abból, ha tétlenkednénk az államiak helyszínre érkezéséig. S hogy más tekintetben se érjen bennünket meglepetés, nálunk vállalati tűzoltó végzi a kézi tűzoltókészülékek ellenőrzését, karbantartását és a tűzcsapszerekrényekét is.

Fáblí József tűzvédelmi vezető a következőket tette hozzá mindehhez:

– Nem különösképpen tűzveszélyes a gyárunk, de ebből nem szabad messzemenő következtetéseket levonni, mivel nálunk is pillanatok alatt fokozott tűz- vagy robbanásveszély támadhat. Például ha nem az előírásnak megfelelően hagyják ott a hegesztők a gázpalackokat, a műszakból hazasiető dolgozó pedig nem áramtalanít, mert arra számít, hogy a váltótárs majd csak megérkezik. Ilyenkor nem „kérdezi” a tűz vagy a robbanás, hogy melyik tűzveszélyességi osztályba sorolták a helyiséget. Ezért tartom igen hasznosnak tűzoltóink rendszeres munkaszüneti járőrözéseit. A régiétek mindig megmutatják az újaknak, mit is kell nézni. Így aztán nincs is üresség. S az is jó, hogy még utóellenőrzést is tartanak, s ennek kedvezőtlen eredményét is írásban rögzítik.

Azután itt vannak a külső vállalatok emberei. Nem is olyan régen például munkakezdés előtt megkérdeztem egy tsz-melléküzemág festőit, van-e tűzvédelmi szakvizsgájuk? S kiderült, halvány fogalmuk sincs róla, hogy az micsoda. Jó, hogy nem én vagyok az egyetlen szűrő, amelyen az ilyenek fennakadnak.

Pár perc múlva 15 óra. Illő félbeszakítani a beszélgetést, mert hamarosan kis ünnepség kezdődik. A teremben sok apró lámpa jelzi hazánk térképén, milyen települések állnak kapcsolatban a gyárral.

Az asztal két oldalán lassacskán benépesülnek a széksorok.

A parancsnok rövid beszédben köszönti az ünnepelteteket: 5 éves Szolgálati Érem három új tulajdonosát, és azt a tizennégy vállalati tűzoltót, akit előléptettek.

Örömmel újságolja, hogy a közelmúltban tovább gyarapodott a felszerelés: ruházattal, sűrített levegős önműködő készülékkel, búvárszivattyúval, és a régi helyett új 800-as kis-motorfecskeket is kaptak. Ez utóbbinak az 1966-os karlováci nemzetközi találkozó aranyérmesei kiváltképpen örülnek. Legutóbb ugyanis „csak” fővárosi 4. lett a versenyrajuk, s ezt olyan kudarcként könyvelték el, amiben bizony a régi 800-as is ludas volt.

Mint hallottuk, további fiatalokkal akarnak erősíteni, hogy a karlovácihoz hasonló új sikereket kovácsoljanak.

A szolgálati érmekeket a kerületi parancsnok, az előléptetéseket a gyárvezetés képviselője adta át.

A mellettünk ülő Friedrich Gábor büszkén nézegette azt az okmányt, amely hivatalosan tanúsítja, hogy immár örvezető. 1961-ben született. Mi tagadás, sokan cserélnének vele korért rendfokozatot.

Gábor

Fotó: Kútvölgyi Mihály

Lencsák Dezső parancsnok

Nagy Ferenc és Czeller Ferenc

Kovács Máttyás az egyengetőlappal

Budapest tűzvédelmi helyzetéről tárgyal-
tak, s a fővárosi tűzoltó-parancsnokság
1981. évi munkáját értékelték március vé-
gén, kibővített parancsnoki értekezleten.

Az értekezleten részt vett dr. Zathu-
reczky Tibor, az MSZMP Budapesti Bizott-
sága közigazgatási és adminisztratív osz-
tályának vezetője, dr. Héra Attila t. ez-
redes, a BM Tűzoltóság országos parancs-
nokának általános helyettese, dr. Lengyel
János, a fővárosi tanács igazgatási főosz-
tályának osztályvezetője, valamint az el-
nökségben foglaltak helyet a parancsnok-
ság párt- és szakmai vezetői.

A tanácskozást megelőzően a résztvevők
írásos beszámolót kaptak, s ebből átfogó
ismereteket szerezhettek a parancsnokság
egy év alatt végzett tevékenységéről, vala-
mint a következő időszak célkitűzéseiről.

A tűzmelegelőzési munkát tárgyaló feje-
zetből megtudhattuk, hogy a fővárosban
1981-ben 2133 tűz keletkezett, ebből 333
kár nélküli volt. A tűzesetek összkárérté-
ke meghaladta a 39 millió forintot. A kár-
os tüzek többsége — 1017 — lakóházak-
ban keletkezett, de magának mondható —
539 — a közlekedésben, középületekben,
kereskedelemben előfordult tüzek száma
is. Az iparban kevesebb, 215 esetben, az
erdő- és mezőgazdaságban pedig 29-szer
volt szükség a tűzoltók beavatkozására. A
szomorú statisztikához hozzátartozik, hogy
tűz- és káreset következtében még mindig
sokan, 24-en haltak meg és 158-an szen-
vedtek sérüléseket.

A nyilvántartott 3054 létesítményben
1533 tűzvédelmi szemlélt, 5790 hatósági el-
lenőrzést tartottak. Ezeknek feltáró jellege
ugyan javult, de következetesség tekintet-
ben nemritkán kívánni valót hagytak ma-
guk után. A parancsnokság vezetése nem
tartja elegendőnek a felelősségre vonást
kezdeményező intézkedéseket, annak elle-
nére sem, hogy azok száma egy év alatt
2135-ről 2194-re nőtt.

A tűzmelegelőzési munkáról szólva a be-
számoló megemlíti, hogy a parancsnokság
szakhatósági tevékenysége egyre eredmé-
nyesebbé válik. A fővárosi tűzoltószervek
több mint 3000 esetben jártak el szakható-
sággként.

A statisztikai adatokat olvasva kitűnik
az anyagból, hogy a legtöbb tennivaló
a lakóházak tűzvédelmi helyzetének javítá-
sában vár a parancsnokság dolgozóira.
Ennek érdekében évek óta nagy gondot
fordítanak a felvilágosító és propaganda-
munkára.

A tűzoltási és kárelhárítási, valamint
szolgálati és szolgálatsszervezési feladatok-

kal foglalkozik a beszámoló következő ré-
sze. A parancsnokság ilyen irányú feladat-
végzését az alábbi adatok jellemzik: 1981-
ben összesen 6033 segélykérés, tűz- és kár-
eseti jelzés érkezett a híradóüyeletekre.
A riasztások során Budapest területére
tűzesethez 2133, műszaki és életmentéshez
622, vízszivattyúhoz 484 esetben vonultak a
tűzoltók. Vakilárma vagy téves jelzés miatt
rendkívül sokszor, 1904-szer kellett a gép-
járműfecskendőknek elhagyniuk a laktar-
nyát. Egyéb segítségnyújtáshoz pedig 890-
szer szálltak gépjárműre a fővárosi tűz-
oltók.

Mindezek ismeretében elmondható, hogy
a beavatkozások színvonala emelkedett, az
ezeknél alkalmazott taktika az esetek döntő
többségében célszerű és szakszerű volt.
Általában jól érvényesítették a tűzoltási és
kárelhárítási szabályzatban, valamint az
azok különös részeiben rögzítetteket.

A készenléti állomány tagjai számtalan-
szor kivételes helytállásról tettek tanúbí-
zonyosságot, meggátoltak további veszély-
helyzetek kialakulását, és nagy értékeket
mentettek meg. Meggyőző bizonyítéka en-
nek, hogy az elmúlt évben számos esetben
érkezett megbecsülést és elismerést kifeje-
ző levél párt- és állami szervek vezetőitől
egyaránt.

Az írásos beszámoló — melyből az ed-
digiekben csupán néhány, a parancsnok-
ság munkáját leginkább jellemző részletet
villantottunk föl — Ficsór Sándor t. ez-
redes, fővárosi parancsnok szóban egészít-
ette ki. Bevezetőjében arról a megválto-
zott gazdasági helyzetről beszélt, melyben
a tűzoltóknak az eikövetkező időben kell
tevékenykedniük. Ezután néhány szóval ki-
egészítette a különböző népgazdasági ágá-
zatok tűzvédelmi helyzetének értékelését,
majd a készenléti szolgálatot ellátó tűz-
oltók politikai tevékenységéről, hivatás-
szereteten alapuló felelősségteljes szolgál-
latellátásáról szólt.

Később többen jelentkeztek hozzászólás-
ra. A felszólalók között kerületi parancs-
nokok, pártalapszervezeti titkárok számol-
tak be a parancsnokságukon folyó szak-
mai és politikai munkáról. Nem hallgatták
el a számukra gondokat okozó körülmé-
nyeket sem. Palotai László t. alez., XIV—
XVI. kerületi parancsnok például a gyűj-
togatások számának növekedéséről, a do-
hányzás, nyílt láng használata, valamint a
sugárzó hő okozta tűzesetek elszaporodá-
sáról beszélt. Jávorka Zoltán t. hdgy. a
XI. kerületi tűzoltó-parancsnokság párt-
alapszervezetének titkára a szakmai mun-
ka politikai eszközökkel való segítségével, a
párt- és a szakmai vezetés együttműködé-

séről tájékoztatta a hallgatóságot, majd a
kerületi parancsnokság állományának fe-
gyelmi helyzetét ismertette.

A felszólalások során szót kért az el-
nökségben helyet foglaló dr. Zathureczky
Tibor. Hozzászólásában a tűzoltóság mun-
kájának politikai jelentőségét emelte ki,
majd a Budapesti Pártbizottság elismerését
tolmácsolta az állománynak mindazért,
mellyel a főváros közrendjének biztosítá-
sában, az élet- és vagyónbiztonság meg-
őrzésében kitérték. Végül köszönetet mon-
dott a parancsnokságon folyó tudatos pol-
itikai munkáért.

Dr. Héra Attila t. ezredes, az országos
parancsnok általános helyettese volt a kö-
vetkező felszólaló. Az Országos Parancs-
nokság nevében üdvözölte a jelenlévőket,
majd röviden értékelte a beszámolót. Hoz-
zászólásában a BM TOP közép- és hosszú
távú terveiről szólt. Ezek közül két fonto-
sabb dolgot említett. Egyik a tűzvizsgálat
helyének és szerepének elemzése volt, má-
sik pedig a hatósági tevékenység áttekin-
tése.

A következőkben köszönetet mondott a
fővárosi parancsnokság konstruktív javas-
lataiért, észrevételeiért, melyek segítették
az Országos Parancsnokság munkáját az
elmúlt évben. Ugyanakkor kritikusan hangon
elemezte a tűzmelegelőzési munkaterületen
még meglévő következetlenségeket, a sok-
szor erőtlenné vagy éppenséggel elmaradt
felelősségre vonások következményeit.

Az állami tűzoltóság káderutánpótlási
munkájáról szólva felhívta a figyelmet,
hogy a legjobban kiaknázzható lehetőségek
mint régen, ma is az állományon belül
vannak, de szükség szerint járható út a
már képzett, polgári életből felvett fiatalok
szolgálatba állítása is.

Záró gondolatként az országos parancs-
nokhelyettes az állami tűzoltók technikai
ellátottságáról, elhelyezési körülményeiről
beszélt. Ismertette azokat az erőfeszítése-
ket, melyeket a tűzoltóság vezetői a párt-
és tanács vezetéssel együtt tesznek a prob-
lémák lehetőség szerinti rendezéséért.

Az értekezlet befejezésékként Ficsór Sán-
dor t. ezredes válaszolt a hozzászólások-
ban felvetett kérdésekre, s kívánt további
jó munkát a fővárosi parancsnokság egész
személyi állományának.

Tátrai Mihály

Ficsór Sándor tűzoltó ezredes tartott szóbeli kiegészítőt

Az értekezletre berendelt elvtársak

Bodor Istvánnal, az MMG Automatika Művek vezérigazgató-helyettesével

a tűzvédelmi berendezések gyártásáról és fejlesztéséről

Hz-es védőföldelés csatlakozást igényel. Hálózatkimaradás esetén a készülék 24 órán át működőképes marad. Üzemi feszültsége 12 V egyenáram. A jelzővezeték ellenállása 200—1000 Ohm.

Mindkét típushoz azonos típusú jelzésadók alkalmazhatók. Tűzjelzés céljára maximál hőérzékelők, hőbesség-érzékelők és füstérzékelők, behatolásjelző berendezések esetében mágneses elmozdulásjelzők, rezgésérzékelők, üvegtörést érzékelők, valamint infra mozgásérzékelők alkalmazása teszi lehetővé a berendezés sokoldalú kihasználhatóságát.

A 3877... típusorozatú gázveszélyérzékelő készülék robbanásveszélyes gázok, gőzök érzékelésére, a robbanásveszély előjelzésére alkalmas. Felhasználási területe a gázkazánházaktól a robbanásveszélyes anyagok tárolásáig, illetve a vegyipari létesítményektől a gázvezeték-berendezések környezetének robbanás elleni védelméig terjed. A központi egység feladata az érzékelőktől kapott jelek megfelelő értékelése és kijelzése, továbbá a különféle vezérlési feladatok ellátása. Maximálisan 9 db érzékelő csatlakoztatására alkalmas, hálózati feszültsége 220 V, 50 Hz.

Általános alkalmazása esetén az alsó robbanási határ 20%-ánál figyelmeztető jelzést, 40%-ánál áramtalanítást, illetve veszszellőzést hajt végre. Az érzékelő az éghető gázok, gőzök katalitikus oxidációja-kor keletkező reakcióhőre reagál. Mérő-eleme az izzított platina szál, melynek változó ellenállását a hídba kapcsolt mérőkörrel értékeli a központi egység.

A beépített, gázzal oltó tűzoltó berendezések két típusát gyártja vállalatunk. Az egyik az MSZ 9783—79. sz. szabvány előírásainak megfelelő CO₂ gázzal oltó berendezés. Ennek központi egysége az oltótelep, mely 4—8—12—16—20 palackos kivitelben készül. A 40 literes palackok egy optikai mérőskálás mérlegben foglalnak helyet. Az automatikus működést a tűzjelző berendezéseknél jól bevált hő- és füstérzékelők segítik elő. Egy vagy több helyiség teljes védelmére használható.

A vállalat legújabb gyártmányai között foglal helyet a Halon 1301-gyel oltó berendezés. Alkalmazási területe: számítógéptermekek, adatfeldolgozók, múzeumok, áruházak tűzvédelme. Kis oltóanyagkoncentráció-szükséglete és helyigénye, oltási gyorsasága, valamint az a tény, hogy az oltást követően szennyeződés nem keletkezik, széles körben való felhasználást tesz lehetővé. A speciálisan kialakított automatikus vezérlőegység kettős biztonságú rendszerben fogadja a hő- és füstérzékelőktől származó jelzéseket, és gondoskodik a figyelmeztető jelzéseken és az oltás vezérlésén túl-

menően a klímaberendezés leállításáról is. A 16—25—40—63 és 100 dm³-es tartálysor elősegíti a megfelelő mennyiségű oltóanyag alkalmazását a legkisebb túlméretezés megvalósításával.

— Hallhatnánk az Önöknél folyó tűzvédelmi célú fejlesztőmunkáról is?

— Az MMG AM-ben külön osztály foglalkozik a vagyonvédelmi és biztonságtechnikai gyártmányok fejlesztésével. A közelmúlt fejlesztési eredményei a már említett 12 és 72 áramkörös biztonsági jelzőközpontok, amelyek egyéb előnyök mellett a korábbiakkal szemben átlagosan 40%-os költségmegtakarítást, a kisközpontok esetében 8-szor kisebb helyfoglalást, közepes méretek esetén kb. 20-szor kevesebb áramfelvételt jelentenek a felhasználóknak. Ezekkel valósítjuk meg — többek között — a Paksi Atomerőmű tűzjelző rendszerét is. Elkészült a nagy sorozatú gyártásra alkalmas hőbesség-érzékelő (differenciál-hőérzékelő), amely ez ideig csak importból volt beszerezhető. A halonnal oltó automatikus tűzvédelmi rendszerek sorozatgyártása a közelmúltban indult meg.

Jelenleg folyamatban van a ciklikus lekérdés elvén működő biztonsági jelzőközpont fejlesztése, amely elsősorban a nagy objektumok tűz- és egyéb vagyonvédelmi rendszereinek lesz a mostaniaknál is gazdaságosabb és még kisebb helyfoglalású központi egysége. 256 áramkörig leszbővíthető és valamennyi jelenlegi érzékelőtípus csatlakoztatható hozzá. Alkalmas lesz a beérkező jelzések tárolására, a veszjelzések automatikusan és elsőbbséggel történő egymás utáni (beállítható idejű) kijelzésére, a megjelenő jelzések időponti jelzészajta és jelzési hely szerinti gépirásos rögzítésére, valamint az adatok sorosított rendszerben való továbbítására, azokhoz tetszés szerint hozzárendelhető (információs, utasításjellegű vagy beavatkozásvezérlő) adatokkal. Működését mikroprocesszor vezérli. Mérete kisebb lesz a 7 áramkörös központnál, és előzetes becslések szerint már 40—60 áramkörön felülgazdaságos lesz az alkalmazása.

Az MMG AM-nél a további fejlesztés a folyamatos korszerűsítés szüksége, a újabb igények és a gazdaságosság határozza meg. Ennek megfelelően tovább folytatjuk a meglévő gyártmányok (kézi tűzjelző, maximál hőérzékelő, hőbesség-érzékelő, biztonsági jelzőközpontok, CO₂-vel és halonnal oltó automatikus rendszerrel gázveszélyjelzők) korszerűsítését, további fejlesztését és a választék bővítését.

— Milyen műltra tekint vissza az MMG Automatika Műveknél a tűzvédelmi berendezések gyártása?

— Az MMG Automatika Művek, illetve annak jogelődje egyidős a XX. századdal. Az 1900-ban alapított Marx és Mérai cég előkelő helyet töltött be a mechanikai mérőműszereket gyártó vállalatok között. A felszabadulást követő államosítás után kaptuk a Mechanikai Mérőműszerek Gyára elnevezést. 1960-ban csatolták hozzá a Tűzvédelmi Berendezéseket Gyártó Vállalatot, ezt követően szélesre tárult lehetőség nyílt a tűzvédelmi berendezések fejlesztése előtt. A nagy hagyományokkal rendelkező műszergyár és a tűzvédelemben szép eredményt elért kisvállalat ugyanis egyik bázisává vált a tűzvédelmi és biztonságtechnikának. Az MMG AM több gyára biztosítja a vertikális, vagyis egymásra épülő termelést. Saját rendszertervezése, fővállalkozási irodája, valamint szerelési és vállalkozási főosztálya lehetővé teszi az egyes berendezések létesítését az ajánlatadáستól a tervezésen keresztül az üzembeli helyezésig, sőt az ezt követő rendszeres karbantartásig.

— Jelenleg milyen tűzvédelmi berendezéseket állítanak elő?

— A korábban jelfogós, majd tranzisztorizált kivitel után napjainkban a nagy megbízhatóságú, integrált áramkörös felépítésű jelzőközpontok gyártása folyik. Ezek felhasználhatók a tűz vagy tűzveszély, illetéktelen behatolás, továbbá minden olyan veszély vagy rendellenes állapot jelzésére, amely az élet- és vagyonvédelemmel kapcsolatos. Alkalmazási területük: egyes létesítmények teljes védelme, pl. múzeum, áruház, intézmény, üzem, közműalagút tűz- és betörésjelző berendezéseinek központjaiként. Továbbá nagyobb objektumok egyes kiemelt részeinek, pl. pénztárak, folyamatirányító és adatfeldolgozó rendszerek, tűzveszélyes raktárak védelmére.

A 6201... típusorozatú jelzőközpont max. 12 áramkör jelzéseinek fogadására alkalmas. Egy áramkörre több érzékelő, illetve jeladó csatlakoztatható. A jelzőegységek állandó ellenőrzés alatt tartják a vezetékállapotot és az érzékelőket, kijelzik a vesz- és hibaállapotokat. Több jelzőáramkör szükségessége esetén az előző típust a 6202... típusorozat váltja fel, amely maximálisan 72 jelzőáramkör beépítésére alkalmas. Mindkét típus 220 V, 50

S. T.

jegyzetek

Magyarország egyharmad részének elektromosenergia-ellátását biztosítja az Országos Villamostávvezeték Vállalat 750/400 kV-os albertirsai transzformátor-alállomása.

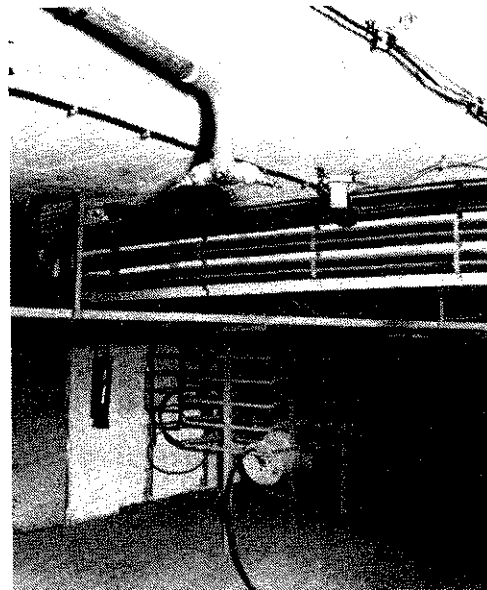
A Szovjetunióból, magasfeszültségű távvezetéken érkező elektromos áram átalakítását végző alállomást a KGST-tagállamok közös beruházásának részeként 1975-től 1978-ig építették. A berendezések beépített teljesítménye 2200 MW. Az egész alállomás értéke hozzávetőlegesen másfél milliárd forint.

Az alállomás tűzveszélyességét jellemzi, hogy területén a berendezések működéséhez mintegy 400 tonnányi olajat tárolnak, használnak.

A technológiai folyamatokból adódóan

szinte állandó jelleggel fennálló tűzveszély ellensúlyozására megfelelő védelmi rendszer kiépítése vált szükségessé.

A két készlet transzformátor külső védelmét beépített tűzoltó berendezés látja el. Az esetleges oltáshoz szükséges vizet 3 db 100 köbméteres medence szolgáltatja, melyek 400 mm-es szívóvezetéken keresztül összeköttetésben vannak egy 9000 l/p-es szivattyúval. Ennek elektromos betáplálása több irányból történhet. A szivórendszer egy 300 mm átmérőjű oltóvezeték-rendszerbe „dolgozik be”, amelyhez készletenként 8–8 db kézzel is irányítható, telepített hab-vízgyű tartozik. Ezek átlós irányban működnek, így vésszerűen 4 hab-vízgyű is védhet egy transzformátoregységet. A vezetékrendszer egyébként vízzel telí-

Beépített érzékelő és oltóberendezés a kábelrendező szinten

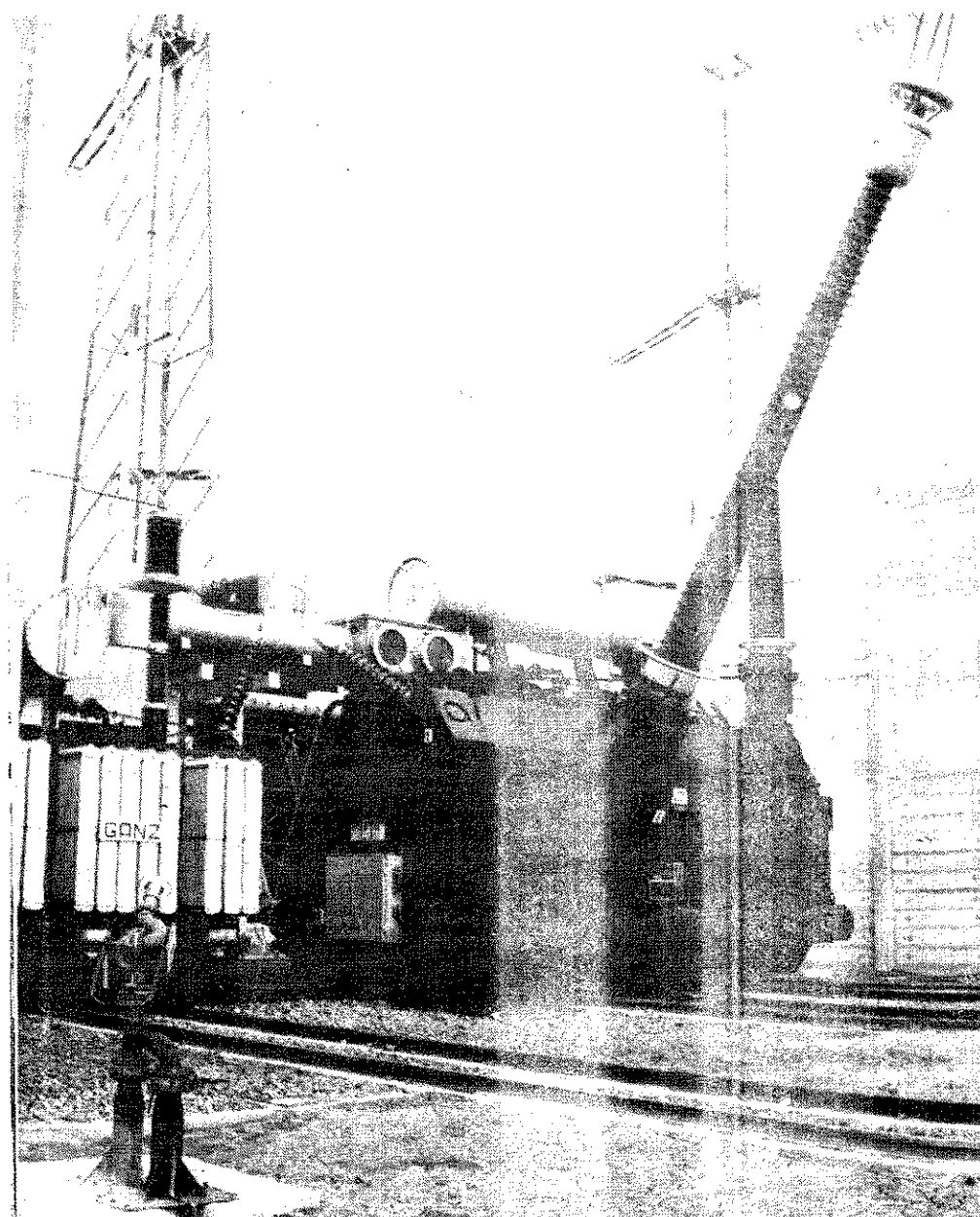
tett, de nincs nyomás alatt. Indítása két helyről történhet, a vezénylőteremből vagy a helyszínről, miután 12 másodperc alatt kialakul a szükséges nyomás a rendszerben. Az oltáshoz szükséges habanyag-készletet a szivattyúházban helyezték el, s bevetésével a 2000 l/p-es hab-vízgyű működését 2 százalékos bekeveréssel lehetőséges.

Az alállomás vezénylőépületének tűzvédelmét külön rendszer szavatolja. Az épület alá 2,6 méter mélyen érkezők a kábelek. A több kilométer hosszú kábelcsatornák homokkal vannak kitöltve. Az épület alá futó kábelalagutak ötvenméteres tűzszakaszokra osztották. Innen a kábelrendező szinten keresztül, felszálló csatornán érkezők a vezénylőterembe a kábelek. A kábelalagút vezénylő alatti részét, valamint a kábelrendezőt a svéd Skum cég Halon 1301 típusú oltóberendezése védi. A berendezés érzékelői füstre reagálnak, az oltórendszer pedig kézzel és automatikusan egyaránt indítható.

Az alállomáson csekély létszámú személyzet teljesít szolgálatot, így egy esetleges tűz keletkezésekor természetesen az elektrikusokra várnak az első tennivalók. A tűzvédelmi berendezések működését éppen ezért kellett mindannyiuknak tökéletesen elsajátítani. A tűzjelzés megtörténte után az első állami tűzoltóegység 25 perc alatt ér a helyszínre. A lehető legrövidebb vonulási időt szolgálja még az a meg egyezés is, mely szerint az albertirsai MÁV-állomás jelzésre központilag ad szabad utat a vasúti átjáróban a vonuló gépjárműfecskeknél.

Cegléden a városi-járás parancsnokságon szocialista brigádokat látogattunk meg. Egyéves működésük alatt már olyan sokat teljesítettek vállalásaikkal, hogy jó időbe telt, míg brigádnaplóikat átnéztük. A „Május 1”, az „Alkotmány” és a „Béke” szocialista brigád a három szolgálati csoport fiataljainak szakmai, mozgalmi és közéleti tevékenységét fogja össze. Mégpedig szigorú mércével: működési szabályzatuk szerint pontszámmal díjaz-

A transzformátorok védelmét hab-vízgyűk biztosítják

A lajtfecskendőt a mikebudai önkéntesektől kapták

zák teljesítményeiket, illetve pontok levonásával a nem megfelelő értékelést elérő akciókat vagy a különböző fegyelm-sértéseket.

Naplóikat nézegetve s velük is beszélgetve nem derült ki, van-e a brigádok között rivalizálás. Annál inkább meggyőződhattünk arról, voltaképpen milyen nemes akcióba is kezdtek a ceglédiek. Szocialista szerződést kötöttek a Mészáros Lőrinc általános iskolával. A VI. osztályosok közül már egy versenyrajt szerveztek. Gyakori vendégek az iskolások a parancsnokságon, ilyenkor nemcsak versenyre készülnek, gyakorolnak, hanem filmet vetítenek nekik a tűzoltóság munkájáról, a tüzek megelőzéséről. De szívesen jönnek patronáló brigádjuk ünnepeire is, amelyeket műsorokkal tesznek bensőségebbé. Az Ady Endre úti óvodások nemcsak arról ismerik a tűzoltókat, hogy azok járnak hozzájuk, s javítják játékaikat, hanem munka közben is látták már őket. Szívesen töltene egy-egy délutánt ők is a parancsnokságon. Élményeiket megörökítő kedves rajzaikat a brigádnaplók őrzik.

Mindhárom brigád vállalásaiban s már a teljesítettek között is érvényesült a működési szabályzatban előírt arány. Tehát 70 százalék legyen a benti, 30 százalék pedig a „házon kívüli” teljesítés. A laktanyában végzett átalakítás, a szerek javítása, az elektromos hálózat rendbetétele, a mászóház korszerűsítése mindmind valamelyik brigád feladata volt. A Május 1. brigád tagja, **Abraham László** tű. ftórn. a városi könyvtár kihelyezett részlegét rendezte be a parancsnokságon. A laktanya felújításában **Szivák József** tű. szkv. vezetésével végzett elektromos munkák tették ki a legnagyobb részt. A Béke brigád tagjai három társuknak is segítettek a saját otthon építésénél.

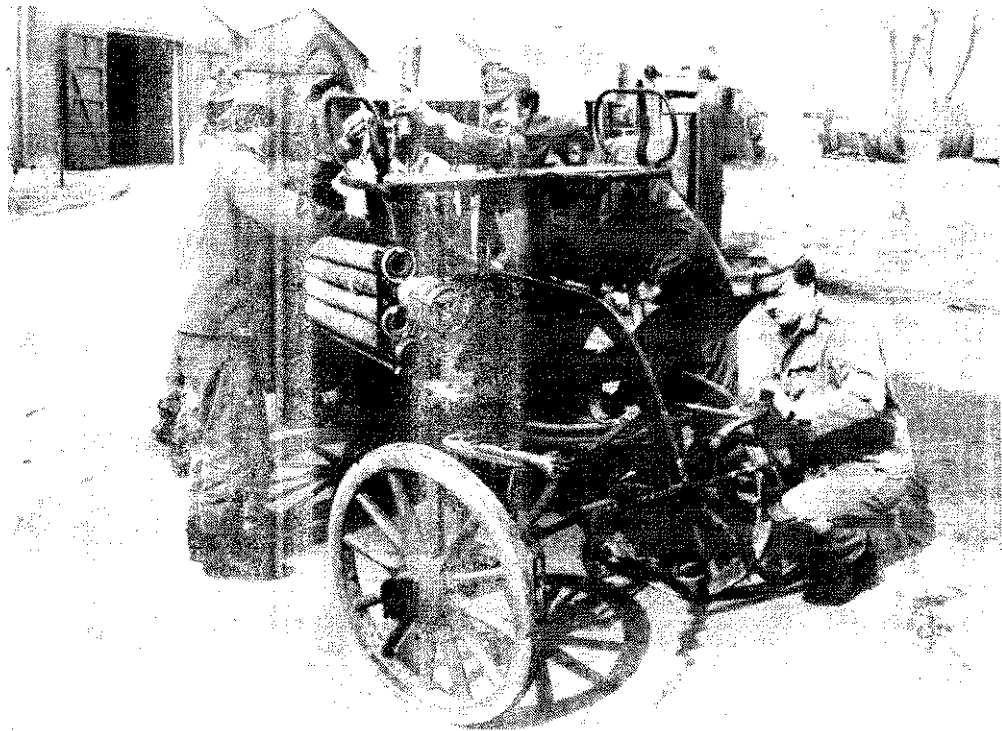
Természetesen mindezt a szolgálati feladatok maradéktalan ellátása mellett végzik a ceglédi szocialista brigádok. Velük és parancsnokukkal, **Pásztor József** tű. századossal beszélgetve meggyőződhattunk arról, hogy még mennyi hasznos javaslat szerepel vállalásaik között.

Március 22-én, az Országos Parancsnokságon az állami tűzoltóság újítómozgalmának 1982. évi értékelő tanácskozásán **Kiss Imre** tűzoltó alezredes, váci városi-járás parancsnokot a belügyi újítók országos értekezletére küldöttnek választották.

Évek óta számíthatnak ésszerű javaslatokra. Elfogadott s a váci parancsnokság műhelyében megvalósult újításai már a gyakorlati próbát is kiállták.

Gondolunk itt: az IFA típusú gépezetes tololétra sugárcsővének porlasztófej-megoldására, már bizonyította hasznosságát az emeleti lakástüzek oltásakor, vagy a jól bevált tomlótartó orsókra, amelyeket szintén a gépezetes tololétra málharendszerének tökéletesítésére használnak a megyében.

Sikerrel alkalmazzák a gépjárműfecskendők habanyagtartályának védelmére készített visszacsapó szelepet. Ennek lényege, hogy amennyiben a szivattyúban nagyobb nyomás lépne fel (pl. tűzcsapóról való tápláláskor), mint a szivattyú kilépő nyomása, akkor ez a szelep lezár,

és nem engedi be a nagy nyomású vizet a habanyagtartályba.

Több újítást lapunkban is közzétettük már. A legújabb, amelyben közreműködött: a tűzoltóság használatában levő rohamosónak-szállító utánfutók már igen elavultak, nem felelnek meg a KRESZ előírásainak sem, az Alagi Állami Gazdaság fémtömegcikk-üzemében elkészítettek egy Lada futóműre épített tandem rendszerű utánfutót — amire a KPM már meg is adta a típusbizonyítványt. A prototípust a Békés megyei parancsnokságon fogják először alkalmazni.

Kiss alezredes 31 éve parancsnok. Fáradhatatlan jobbító szándékáról sokan ismerik. Értesítik, hívják, kérik segítségét. Ő meg kevés költséggel járó, szinte házilagos kivitelezésű megoldásokat igyekszik javasolni.

1981. november 7-én a „Kiváló Újító” érem bronz fokozatával tüntették ki. Szerény ember, de a kitüntetésnél nagyobb örömet jelentene számára, ha újításait az ország összes parancsnokságán bevezetnék.

A gödöllői városi-járás tűzoltó-parancsnokság állománya annak idején az önkéntes tűzoltóságtól „örökölte” a laktanyáját.

Az akkor fészerből, istállókból és két szűk helyiségből álló épületet a tűzoltók évtizedeken keresztül saját erőből próbálták bővíteni, átépíteni, karbantartani, hogy lehetőség szerint javíthassák munkakörülményeiket.

Az egész terület fejlesztési igényeivel összhangban 1975-ben vetődött fel egy új tűzoltó-laktanya építésének szükségessége. Még öt évig kellett várni ezután a végső döntésre, amikor is mérlegelvén a tarthatatlan elhelyezési körülményeket, megkezdődtek az előkészületek az elközelítés valóra váltására.

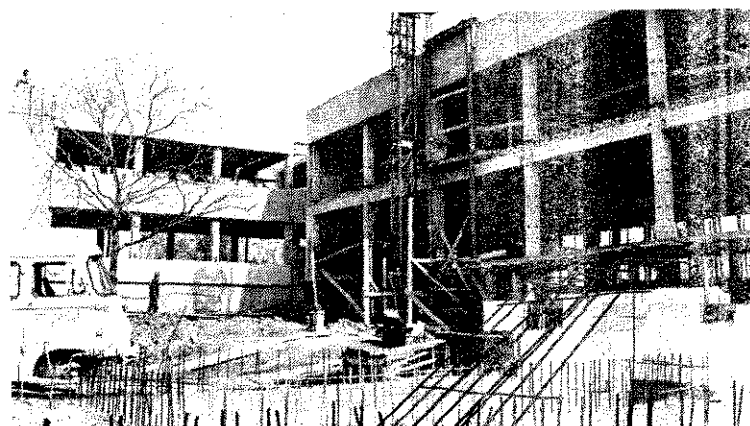
Területet, a vonulás szempontjából is

Kiss Imre tű. alez. képviseli a tűzoltókat a belügyi újítók országos értekezletén

előnyös helyen, a városi tanács biztosított, majd egy év múlva, annak felszabadulása — a lakók elköltöztetése — után megkezdődhetett a munka. Az ott levő épületek bontását, a tereprendezést megint csak a tűzoltók vállalták, s júliustól októberig dolgoztak szabadnapjaikon, hogy mielőbb jöhessenek az építők. Elkészültek a tervek is időközben, az új laktanya 5 szerállással lesz. Hat hálólhelyiséggel, a megfelelő irodákkal és szociális helyiségekkel minden igényt kielégít majd.

Annak érdekében, hogy a gödöllői tűzoltók mielőbb birtokba vehessék „új otthonukat”, nem mindennapi módon fogtak össze a munkálatokban részt vevők. A megyei, városi és járási párt- és tanácsi szervek, az építőipari és tervező-vállalatok, valamint a megyei és a városi-járás tűzoltó-parancsnokság szocialista együttműködési megállapodást kötöttek a felépítés és üzembe helyezés segítésére. Ennek lényege, hogy szocialista munkaverseny szervezésével, a szocialista brigádok alapvetően társadalmi munkára

Épül a gödöllői tűzoltó-laktanya

Társadalmi munkában az állami tűzoltók

való mozgósításával járulnak hozzá a munka határidőre történő minőségi elvégzéséhez. Ottjártunkkor az építkezés 45%-os készültségi állapotban volt, s reméljük, hogy ez év szeptember 29-én építők, építetők és leendő tulajdonosok együtt ünnepelhetik vállalkásuk teljesítését. Addig azonban, mint képeink is mutatják, sok munka vár mindannyiukra.

Gyulai János tű. őrgy. gödöllői városi-járású tűzoltóparancsnok lakóhelyének, Nagytarcsának tanácstagja. Társadalmi munkájáról, a községhez fűződő kapcsolatáról beszélgettünk vele.

— Több mint harminc éve, egészen fiatalon kerültem a járásba — mondta. — Ezalatt nemcsak tűzoltótisztként, de mint magánember is rengeteg ismeretségre tettem szert. Bár munkám rövid ideig más-hová kötött, mégsem költöztem el, megszerettem, megszoktam ezt a helyet. Ennyi év alatt az ember lakóhelyének leg-
apróbb gondjait is megismeri, s ha szerencsés a természete, akkor baráti, sőt hivatalos kapcsolatai is úgy alakulnak, hogy szolgálják községe érdekeit.

Jól tudom persze, hogy a szerencsés természet csak lehetőség ehhez. Tapasztalataim bizonyítják, hogy hosszú, áldozatos tevékenység is szükséges az emberek bizalmának kivívásához, és sok ember bizalmát és segítőkészségét is meg kell nyerni ahhoz, hogy tehesünk valamit a közösségi célokért.

Gyulai János élete, munkája példázta, hogy amit az emberi kapcsolatokról vall, az meggyőződésből fakad nála. Mint állami tűzoltó, évtizedek óta kedvvel és hozzáértéssel vett részt nemcsak szűkebb lakóhelye, de környezete társadalmi életében is. Aktív részese volt a Hazafias Népfront-mozgalom programjainak, rendezvények és egyéb összejövetelek állandó meghívottja, szereplője volt. Ilyen előzmények után keresték meg 1973-ban, hogy felkérjék a tanácsági tennivalók ellátására. Még abban az évben meg is választották, és azóta egyfolytában ő tölti be körzetének e felelős tisztségét. Erről a munkáról — mint mondta — rengeteget lehetne beszélni. Ő mégsem a nehézségeket, hanem az eredményeket említtette. Beszélt az utcai világítás megteremtéséről, az út- és járdaépítők megszervezéséről, az áruellátás javulásáról, mégis a kultúrház, az óvoda és az iskola építésére volt a legbúszkább. Sok szeretettel beszélt azokról, akiket mindig lehetett mozgósítani ezekhez az akciókhoz, társadalmi munkára. Amikor pedig arról kérdeztük, hogy hogyan egyeztetni össze tűzoltóparancsnoki munkáját társadalmi tevékenységével, azt válaszolta:

— Az, hogy 1963 óta parancsnoki beosztásban dolgozom, még jobban megkönnözte a feladatomat. Nemcsak kapcsolataim köre bővült, hanem hivatásomból eredően átfogóbb, szélesebb körű tapasztalatokra tehettem szert, s ezt még eredményesebben kamatoztathatom otthon, Nagytarcsán is. Ha pedig visszatekin-

tek az elmúlt évtizedekre, jóleső érzés, hogy községünk közös munkánk gyümölcseként épül, szépül, s nem is akaróhogy.

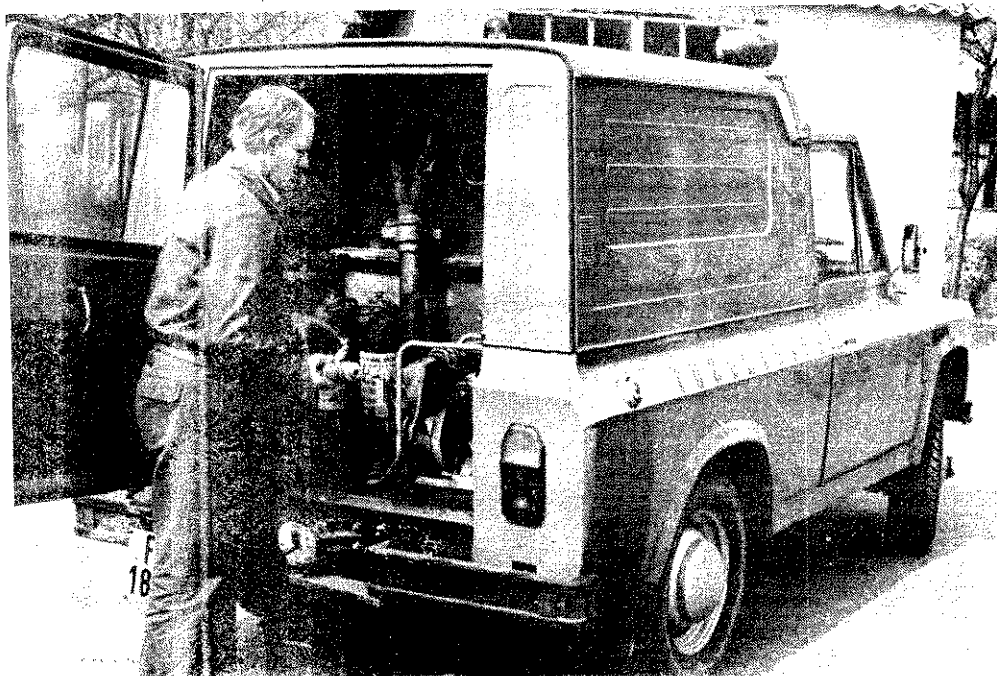
15 község, mintegy 600 önkéntes tűzoltó, 160 ifjúgardista és 240 úttörőgardista munkáját irányítja a nagykátai járási tűzoltó-parancsnokság háromfős állománya. Varga Ferenc tű. fhdy., járási parancsnok még úttörő-tűzoltóként kezdte, s azóta követheti nyomon a tűzoltóság fejlődését.

Mindenük megvan. Számíthatnak a lelkes önkéntesekre, felszereltségükkel jól szolgálhatják a járás tűzvédelmét. Az elmúlt évben vásárolt 6 db ARO 242 dízel-kisgépjárművel már több avar- és tarló-tűznel avatkoztak be sikeresen.

Házilagos kivitelezéssel a tápiógyörgyei tsz melléküzemága egy 600 l-es műanyag víztartályt is beépített a fürge kis járművekbe. Azonkívül még egy Thomas kismotorfecskendő, kézi oltókészülékeket és tűzoltóeszközöket is máháltak gyors-beavatkozójukra. A kismotorfecskendő kiemelhető, más vízforrásra is telepíthető, de használták még gépjárműfecskendők utántöltésére és víz alá került helyiségek mentésénél is.

Jól kihasználják a nagykátaiak az elmúlt évben kapott és átalakított Skoda vízszállítójukat is. A járás területén kevés a víz-szerzési lehetőség. Éppen ezért a tsz-ekkel és az állami gazdaságokkal a 3 köbméteres víztartályhoz még Thomas kismotorfecskendőt is beszereztek, amelyek ara-

A nagykátaiak új gyorsbeavatkozója

Gyulai János tű. őrgy., 1973 óta tanácstag

IG-foglalkozás a váci parancsnokságon

tás idején megszerelve, a 200 hektáros gabonaterület biztonságát őröködnék. Nem mintha különösebb gondok volnának a járás területén a riasztással. A járás önkéntesei között szép számmal vannak az 50, 30 és 20 éves szolgálatteljesítéssel rendelkezők. Ami pedig az utánpótlást illeti, a járási parancsnok arról évek óta külön feljegyzést vezet, s így pontos adatokkal szolgál: a járás hajdani önkéntesei közül 160-an teljesítenek állami tűzoltóként szolgálatot a megye, illetve az ország területén.

Mintegy fél éve gyakori vendégek a váci parancsnokságon az Ifjú Gárdegyenruhás fiatalok. A Tancsics Mihály Mezőgazdasági Szakközépiskolából és a Váci Kötöttárugyárból érkező fiúk, lányok a helyi IG tűzoltó-szakalegység tagjai.

Sinka László t. hdgy., tűzmegelezési előadó foglalkozik velük, ő tájékoztatott bennünket arról, hogy miként is történik a fiatalok felkészítése.

— Központi intézkedések alapján tavaly november 18-án tartottuk az első foglalkozást a gyerekeknek. Előzetesen megbeszéléseket folytattunk az iskola és a gyár vezetőivel, és egyeztetjük velük céljainkat. Természetesen maximális támogatásokról biztosítottak, s így indult el a közös munka. Elméleti és gyakorlati foglalkozások egész sora következett ezután, melyeken a tűzoltóságot érintő minden témával foglalkoztunk. Nemrégiben gyakorló-egyenruhát is kaptak az aleggység tagjai.

Terv szerint, miután megfelelő felkészültséget szereztek a gárdisták, a konkrét tűzoltási munkába is bevonjuk őket, vonulós készenléti szolgálatot látnak majd el. Az iskolával kötött együttműködési megállapodás szerint délutánonként egy-egy vonulóképes raj áll kollégiumunkban készenlétként, névre szóló be-

osztással. Riasztás után pedig — főleg erdő- és mezőgazdasági tüzek esetén — az értük menő gépjárműfecskendő szállítja őket a kárhelyre.

Ha az elképzelésünk bevalik, akkor mindenki jól jár. A tűzoltók szakszerű segítséget kapnak a nagyobb létszámot igénylő tűz- és káresetek felszámolásához, az ifjúgárdisták pedig olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek, melyet később is hasznosíthatnak majd.

Azt beszélik a megyében, hogy a dunavarsányi általános iskola úttörő-tűzoltói az utóbbi években valóságos berobbantak az élmezőnybe. Tavaly valóban jól jött a megyei első hely a fiúknak és a lányoknak is. Zánkán, az országos versenyen a negyedik, illetve az ötödik helyen végeztek, és ketten mehettek ki közülük Csehszlovákiába a szocialista országok legjobbjainak versenyére.

Mekler László, az úttörőcsapat vezetője, testnevelő tanár — 25 éve foglalkozik az úttörő-tűzoltókkal. Ő maga is úttörő kora óta tartozik a dunavarsányi önkéntes tűzoltók közé.

Dunavarsányban sohasem volt gond az utánpótlás — vélekedik —, de 1978 óta, amióta vizes szerelés van a versenyeken, egyenesen özönlenek a gyerekek. Evről évre 50—60 tehetséges közül kell, nem kevés szívfájdalommal kiválasztani a versenyrajokat.

S ami külön öröme lehet annak, aki ennyi éve neveli a fiatalokat, hogy nem szakad meg a folyamat, amelyet elindított. Az úttörő-tűzoltók ifjúgárdistákká nőnek. A fiúk a honvédségnél is katonatűzoltóként hasznosítják tudásukat. Többben azután felnőtteként is a helyi, illetve a környékbeli egyesületek vagy üzemek önkéntes vagy vállalati tűzoltói lesznek. A községi önkéntes egyesület jelenlegi

Felkészülés „éles” helyzetre

tagsága is mind úttörőként kezdte, tavaly a járási versenyen 3. helyezést értek el.

Az 1531. sz. „II. Rákóczi Ferenc” úttörőcsapat otthonában, a gárdaszobában sok mindenre választ kap a látogató. Nemcsak 1978-tól, hanem már 1962-től sorakoznak az oklevelek, dicséretetek. Annak idején még lajtfecskendő-szerelési gyakorlatban lettek kiválóak az úttörőtűzoltók. A tűzoltóraj vörös selyemzászlajára, amely a szülői munkaközösség és a nagyközségi tanács közös ajándéka, Széchenyi Odön nevével hímezték. S a vörös zászló mellett az iskola víziúttörőinek kék selyemzászlaja is díszíti a gárdaszobát. A víziúttörők zászlaján Nautilus nevével olvashatjuk. S mint ahogy az elismerések, fényképek találkozásánál a két zászló szimbolizálja, a két szaktábor barátságát is sok közös élmény köti össze. Mekler tanár irányítja a víziúttörők foglalkozásait is. S hogy ebben a szakmában sem hiába dolgozott — mint büszkén említette — tengerjáró hajók gépészei lettek már a víziúttörőiből.

Tavaly nyáron két hetet töltöttek a tasi víziúttörő-táborban. Természetesen a tűzoltógárdisták is ott voltak. Hozzájuk vendégek is érkeztek, a ráckevei tűzoltóparancsnokság és a szigetalmi üzemi parancsnokság tartott bemutatót TÚ—1-es gépjárműfecskendővel.

Igy élnek a dunavarsányi általános iskola úttörői. Berobbanásuk, sikerük nem véletlen. Sok gyakorlás hozta meg az eredményt. Nyáron az iskolaudvaron, télen a tornateremben gyakorolhatnak a Polonia-makkal, amelyet tanáruk tervezett s készített el. Mekler László pedig nem az elért eredményekről, hanem már a jövő versenyéről beszél. Mindenütt ott van, ahol módszert tanulhat. Csehszlovákiába is kiutazott Szabó Lajos iskolaigazgatóval, hogy a szocialista országok versenyén új tapasztalatokat szerezzenek.

Sz. Lovász—Tátrai

Gyakorlat közben a dunavarsányi úttörők

Mekler László tanár, csapatával

MI ÚJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Veszélyes anyagok szállítása

Gördülő tűzbombák

A bleve, vagyis a boiling liquid expanding vapor explosion (forró folyadék hatására a növekvő párolgás miatt bekövetkező robbanás) olyan robbanás, amely azt eredményezheti, hogy a nyomás alatt levő tartályok több ezer lábnyira (1 láb \approx 0,305 m) repülő rakétává, azt követően lánggá és lövedékké válnak. A bleve-t kísérő, egy pillana-

tig tartó tűzcsóva több háztömb távolságban is veszélyezteti az embereket és a tárgyakat. A tűzcsóva nagy magasságban bontakozik ki, a kisugárzott hő égést okoz, és általában további tüzeket idéz elő.

Egyesek szerint a cseppfolyósított, gázokony gázokat tartalmazó, nyomás alatt levő tartályok tüze nem jár rob-

banásveszéllyel, amíg a túlnyomást csökkentő szelep kiereszt, miközben állandó sípolást hallat. Széles körben elterjedt az a hit, hogy a robbanást megelőző veszélyre utaló jelzésnek az vehető, amikor ez az átható hang magasabbá, állandó nyüzítéshez hasonlóvá válik.

Mások szerint, s ezt a lényegében ugyanolyan katasztrófális vélekedést még szélesebb körben fogadták el, addig nincs ok a riasztásra, amíg a fémtartály nem kezd hólyagosodni, ami a küszöbönálló széttörés jele.

Még aggasztóbb egyes szakértők véleménye, mely szerint a legtöbb tűzoltó még sohasem hallott a bleve-ről, és nem is tudná, mit tegyen, ha szembe találná magát ezzel a problémával.

Joe Wolflick, a Southern Pacific Railroad veszélyes anyagokkal foglalkozó szakértője szerint, „amikor a biztonsági szelep sípolása magasabb hangú folyamatos nyüzítésre vált, összesen 30 másodperc van arra, hogy elhagyják a veszélyes területet, amely a tűz körül kb. egy kilométeres kerületű.

Bill Walls, az NFPA gázokkal foglalkozó mérnöke, aki több mint 14 éve tanulmányozza a bleve-t, egyetért ezzel. „A bleve nem figyelmeztet, és a túlnyomáscsökkentő szelep repdes elrendezése esetén is előfordul. Amikor jelentős változás következik be a túlnyomáscsökkentő szelep hangjában, akkor már túlságosan késő van a robbanás elhárításához.” A hólyagosodási elmélettel kapcsolatban Walls azt mondja: „Az esetek többségében a füst és lángok megakadályozzák, hogy a tűzoltók meglássák a hólyagosodást, különösen a vasúti szerelvények egymásra torlódásakor.”

Mit tegyenek a tűzoltók, ha potenciális bleve-vel kell szembenézniük?

Ilyenkor a személyzet biztonsága szempontjából döntő fontosságú a tűzoltók döntése, amit nehezít a fontos információk hiánya. A helyzet három választást kínál. Ha senki sincs életveszélyben, akkor legjobb taktika távol maradni a területtől, és engedni kell, hogy a bleve bekövetkezzék, és a tartály kiégjen. A felrobbant tartály kb. 10 percig ég. A másik két választás esetén már szóba ke-

rül az étellel és a javak védelmével kapcsolatos megfontolás, de itt nagyon sok a változó és az ismeretlen tényező.

A bleve bekövetkezésétől számítva elég idő és ember van-e ahhoz, hogy a kiürítést irányítsák, miközben hűtősugarak segítségével kísérletet tesznek a bleve elhárítására? Az NFPA a tűztől számított kb. egy kilométeres kiürítési zónát javasol.

Döntő, hogy a víz nagy mennyiségben és hosszú ideig álljon rendelkezésre. Az NFPA szerint minimum 0,5 l/m²s oltásintenzitás szükséges ilyen esetben.

A legbiztonságosabb, ha oldalról közelítik meg az égő tartálykocsikat. De ez a taktika hatástalan, ha a tartálykocsik szinte gyufaszálak módjára szétszóródnak, vagy amikor a kocsik egymásra torlódása megakadályozza, hogy a sugár behatoljon a tűzfészekbe. Ilyenkor talán a leghelyesebb az embert nem igénylő vízágyúk elhelyezése és a személyzet eltávolítása a területről.

A tartálykocsi boltozatán lévő biztosítószelep szabályozza a belső nyomást. Úgy állítják be a szelepeket, hogy „eresszenek”, ha az anyag felmelegszik, és újból zárjanak, ha lehűl.

Bleve esetén a kisiklás következtében kilyukad egy vagy több tartálykocsi. A cseppfolyósított gáz kilövell és elpárolog. A pára nehezebb a levegőnél, és szinte percekben belül égni kezd. A kigyulladt gőz visszacsap a tartályba, sőt talán más tartályokba is. Ilyenkor hatalmas tűz keletkezik.

Lángok lökődnek a tartálykocsikhoz, állandó forrást és a folyadék kiterjedését okozva. Mivel a szelep „kísérletet tesz” az eresztésre, jellegzetes sípolása jelzi, hogy a hatalmas nyomás végül is felülke-rekedik.

Az ideális tűzoltótechnika ilyenkor kötött vízsugarakat alkalmaz. Elsőséget kell biztosítani a tartály felső, gőzzel telt részének, ahol a törés miatt bekövetkező bleve a legvalószínűbben kiváltódik. A nyomás hirtelen csökken. A forró folyadék elpárolog, kiterjed és lángra lobban.

(Security World)

Tűzoltósisak-újdonság

Kushiro, Hokkaido-sziget, Japán: A városi tűzoltóság egyik tagja bemutatja saját tervezésű tűzoltósisakját. A sisak peremébe beépített vékony csőből víz ömlik ki, és

így védő vízfüggöny képződik, amely oltalmat nyújt a mentési munkálatoknál a hőség és a lángok ellen.

(JPT)

Százéves a tokiói tűzoltóság

A jelenleg már 12 millió lakosú japán főváros tűzoltósága a közelmúltban ünnepelte centenáriumát.

Ez alkalomból tájékoztatót adtak ki a testület történetének legfontosabb eseményeiről.

1884: Angliában megvásárolták az első tűzoltófecskendőt.

1911: Hatezer ház semmisül meg tűzvész következtében. Öt halott, százkilenc sérült.

1917: Telefonnal látják el a tűzoltóságot.

1922: Egy halott, huszonhárom sérült az Imperiaál Szálló égésekor.

1930: Első ízben rendezik meg a tűzmegelezés napját.

1932: Áruházi tűz következtében tizenegyen veszítik életüket és hatvanheten sérülnek meg.

1949: Létrehozzák a tűzoltóság vezérkarának hírközpontját.

1963: Újabb áruház-tűz hét halottal és 115 sebesülttel.

1972: Szolgálatba álltak az első női tűzoltók.

1975: Az Ikebukura kerületben pusztító tűz öt áldozatot követel, a sérültek száma tizennyolc.

A készültségi állomány közötti és egyéb balesetek, valamint árvizek és más elemi csapások esetén is beavatkoznak.

A parancsnoki és ellenőrzőközpontban 406 vonalon 119 telefonon fogadják a jelzéseket.

A központ kapcsolatban áll az összes alegységgel. Számítógép segíti az erők és eszközök célszerű kivonulását. A géphe betáplálták a városra, valamint a személyi állomány és a technikai felszerelés elhelyezését és állapotára vonatkozó adatokat. Különleges képernyő jeleníti meg az operatív információkat.

Szükség esetén speciálisan felszerelt helikopter segítségével tévéközvetítés lehetséges a tűz színhelyéről.

A városi tűzoltóság mellett vállalati tűzoltóságok is működnek Tokióban. Ezeket a tulajdonosok hozzák létre és tartják fenn.

Megértve, hogy a sokmilylős városban fennáll a veszélye a tűz nagy területekre való áttéréseinek, az ipari egyesülések lépéseket tettek, hogy egyesítsék erőiket ezen a területen. Közülük 109 olyan szervezet alakítottak, amelynek az a célja, hogy különleges intézkedéseket tegyen a tüzek és a katasztrófák megelőzésére.

Az önkéntes tűzoltóegységek is jelentős szerepet töltenek be, 33 kerületben 56 egy-

ségük, 16 ezer taggal, 836 vonatkozó kismotorfecskendő áll rendelkezésre.

A tűzmegelezésre is nagy gondot fordít a tokiói tűzoltóság. A tűzoltói szolgálatról meg az építési szabványokról szóló törvények értelmében az építési engedély megszerzéséhez, illetve az épületek átalakításához a tűzvédelmi szervek beleegyezése szükséges.

Emellett hatályos normatívák szabályozzák a vállalatok, épületek és berendezések kötelező tűzvédelmi előírásait.

Új berendezések felszerelése, helyiségek átalakítása, új anyagok alkalmazása stb. csak a tűzoltóság hozzájárulásával lehetséges.

A hatósági munkát végző állomány korlátozott létszáma azonban eléggé megnehezíti, hogy figyelemmel kísérjék az említett előírások végrehajtását. Ezért csupán a legveszélyesebb létesítményeket ellenőrzik.

Japánban nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy a lakosság legszélesebb rétegei reális képet alkossanak a tűzveszély nagyságáról, és ténylegesen segítsék a tűzoltóságot. E cél elérése érdekében időszakosan tűzmegelezési kampányokat rendeznek, megfelelő információs anyaggal látják el a sajtót, a televíziót, a rádiót és propagandakiadványokat jelentetnek meg.

A lakosság oktatásában a szemléltetésre helyezik a hangsúlyt. Mivel az ország erősen földrengésveszélyes zónában van, kialakítottak egy olyan furgont, amely mozgó kiállításaként megismerteti a látogatókat a földrengés teremtette helyzetekkel, köztük a tűzveszélyekkel is.

Iskolai tantárgy a „földrengés és a biztonság”. Abból a célból, hogy összegezhessék, miként vélekedik a város lakossága a tűzoltói szolgálatról, az egységeken konzultációs irodákat létesítettek. Ezeket gyakran keresik fel, és így lehetővé válik, hogy reális képet kapjanak egyik vagy másik kerület tűzbiztonságáról, és ennek alapján megfelelő előterjesztést tehessenek a városi hatóságokhoz.

A propagandát szolgálja a tűzoltómúzeum és a -zenekar is, amely mintegy 250 hangversenyt ad évente.

Tűzoltók képzik ki az önkéntes egységeket és más állampolgárokat arra, hogyan kell eloltani a tüzet annak korai szakaszában, evakuálni az embereket és értékeket az égő épületből, jelezni a tüzet, elsősegélyt nyújtani, a sérülteket kórházba szállítani és minden másra is, ami szük-

séges lehet rendkívüli helyzetekben.

Az országban elsőként a tokiói tűzoltóságot látták el saját helikopterrel. Emellett mivel Tokió kikötőváros, 6 tűzoltóhajó is erősíti partjainak védelmét. A kikötői tűzoltói nemcsak a hajók és a kikötői berendezések tűzbiztonságáért és ezek tüzeinek megfékezéséért felelősek, hanem az is a feladatkörükbe tartozik, hogy megtisztítsák a

kikötői környékét az olajszennyeződésektől, kiszivattyúzzák a vizet a sérült hajókból és kimentsek a fuldoklókat.

1961 óta működik a tudományos és kutatómunkát végző tűzoltó-laboratórium. A parancsnoki állományt tűzoltó-akadémián képzik, ennek két tanosztálya, korszerű felszerelése, 800 férőhelyes kollégiuma és gyakorló pályája is van.

„Tűzálló” fa

A hollandiai Vlissingenben egy műtrágyagyár részére olyan 25 ezer tonna befogadó-képességű raktár épül, amelynek tartószerkezetét teljes egészében fából készítik.

A fa építőipari alkalmazása fokozatosan háttérbe szorult, főként a tűzveszélyessége miatt. Pedig számtalan előnyös tulajdonsággal rendelkezik. Fajsúlya kb. nyolcadrésze az acélénak, ugyanakkor szakítási szilárdsága (a rostok irányában) csak fele, harmada amazénak. Nyúlása és rugalmassága sem túl kedvezőtlen a fémekéhez viszonyítva, továbbá előnye, hogy könnyen alakítható, megmunkálható és ragasztható.

Az említett raktárépület tartógerendáit vékony falécek összeragasztása révén alakítják ki. Az összeerősítéshez különleges, kétalkotós ragasztót használnak. A ragasztó egyik komponense a rezorcín nevű vegyi anyag, amely a

másik komponenssel hidegen összekeverve adja a rendkívül erős kötést eredményező anyagot.

A fa külső felületét is vékonyan be kell vonni e ragasztóanyaggal, ezáltal nagymértékben tűzbiztossá válik. Kísérleti összehasonlításokat végeztek, amelyekből kiderült, hogy az acélszerkezetek tűz esetében viszonylag gyorsan felizzanak, ezáltal elvesztik szilárdságukat, s saját súlyuk alatt összeroppannak, deformálódnak. Ellenben a ragasztott fatartókban csak igen lassan terjed az elszenesedés folyamata, tehát teherbíró képességüket sokkal tovább megőrzik.

A fával jól ellátott országokban tehát biztonsággal és gazdaságosan alkalmazhatják a ragasztott tartószerkezeteket, annál is inkább, mivel így akár 60–80 méteres fesztávolságú áthidalások is könnyedén megvalósíthatók.

Áthatolás nagy területű tüzekben

Stuttgart, NSZK: Ezer liter üzemanyagot gyűjtöttek meg a város repülőterén folytatott tűzoltási kísérlet során, majd egy éghetetlen anyagból készült szőnyeget borítottak az égő talajra. A védőruhába öl-

tözött tűzoltók ezen a szőnyegen közelíthetik meg a tűz fészket. Az új módszert eredményesen lehet alkalmazni repülőszerecsétlenségek-nél, amikor az égő üzemanyag megnehezíti a mentést.

Gyakorlat – tűzzel

A Magyar Tenger Mgtsz szanálásra ítélt balatonendrédi állattartó telepén III-as kiemelt riasztásnak megfelelő „éles” tűzoltási gyakorlatot tartott a Somogy megyei tűzoltó-parancsnokság. A működési tervnek megfelelően siófoki, kaposvári, székesfehérvári, veszprémi állami tűzoltórajok, valamint a balatonszárszói önkéntesek 8 sugárral, távolsági vízzel oldották meg a viszonylag kiterjedt tűz oltását. Követendő az ilyen jellegű gyakorlat, mert az életszerű körülmények még jobban rámutatnak az előforduló hibákra, amiket viszont a kiképzés hatékonyabbá tételével lehet javítani.

Kútvölgyi Mihály képriortja

Mint ismeretes, a létesítmények vezetői kötelesek ellenőrizni a tűzvédelmi előírások végrehajtását. Ehhez kíván módszertani segítséget nyújtani a szerző, amikor egy korábbi NDK-beli tanulmányút tapasztalatait is felhasználva rendszerbe foglalja a kapcsolatos tennivalókat.

A leirtakat már jó néhány vállalatnál alkalmazzák eredményesen.

A kormány 1971. évben hozott döntése alapján a minisztériumok számos intézkedést hoztak annak érdekében, hogy megszüntessék azokat a veszélyforrásokat, amelyek veszélyeztetik az üzemekben dolgozók testi épségét és biztonságát, zavarják a termelést. A kormányhatározat értelmében tudományos alapon kell vizsgálni az üzemekben előfordulható veszélyhelyzeteket, és megnevezni azokat az intézkedéseket, melyek megakadályozzák a tűzkeletkezést.

A vonatkozó előírások alapján a vállalat igazgatója, a létesítmény vezetője köteles ellenőrizni és értékelni a tűzvédelmi helyzetet. Ennek fontosságát a legtöbb gazdasági és műszaki vezető megértette, eleget is tesz ez irányú kötelezettségeinek. Ennek ellenére a tűzvédelmi vizsgálatokat még korántsem tekintjük úgy, mint a tűzbiztonság növelésének egyik hatékony eszközt. Az eddig végzett vizsgálatok minősége ugyanis nem minden esetben érte el a kívánt színvonalat. Ennek okai a következők:

- nem a veszélyhelyzetek vizsgálatából indulnak ki;
- a vállalatoknál sok esetben nem szakemberek végzik ezeket a vizsgálatokat.

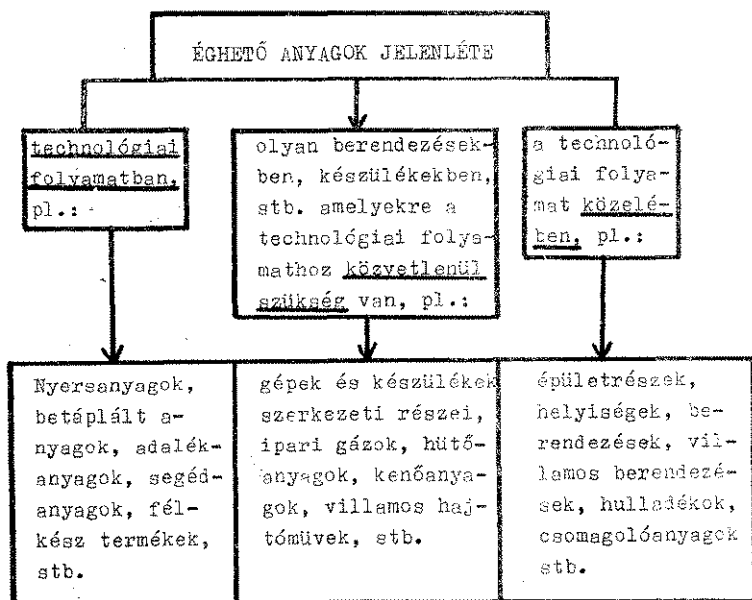
A tűzvédelmi vizsgálat sikere döntően az érintett gazdasági egység gazdasági, illetve műszaki vezetőjétől függ.

A tűzvédelmi vizsgálat fő célja a termelés, a biztonság és a tűzvédelem egységének megvalósítása, hatékony intézkedések meghatározása a tüzek megakadályozására, illetve eloltására.

A felülvizsgálat alapvető szempontjai:

- a tűzkeletkezés lehetősége,
- a tűzterjedés lehetséges módjai,
- a szükséges tűzoltóerők, eszközök, oltóanyagok,
- a kiüritési lehetőségek,
- a vonatkozó utasítások gyakorlati alkalmazása.

1. séma

A tűzvédelmi vizsgálatért a gazdasági és a műszaki vezető a felelős. A gazdasági vezető — minden év kezdetén — a vállalat (üzem) tűzveszélyességének figyelembevételével határozza meg, hogy mikor és hol kell tartani tűzvédelmi vizsgálatot.

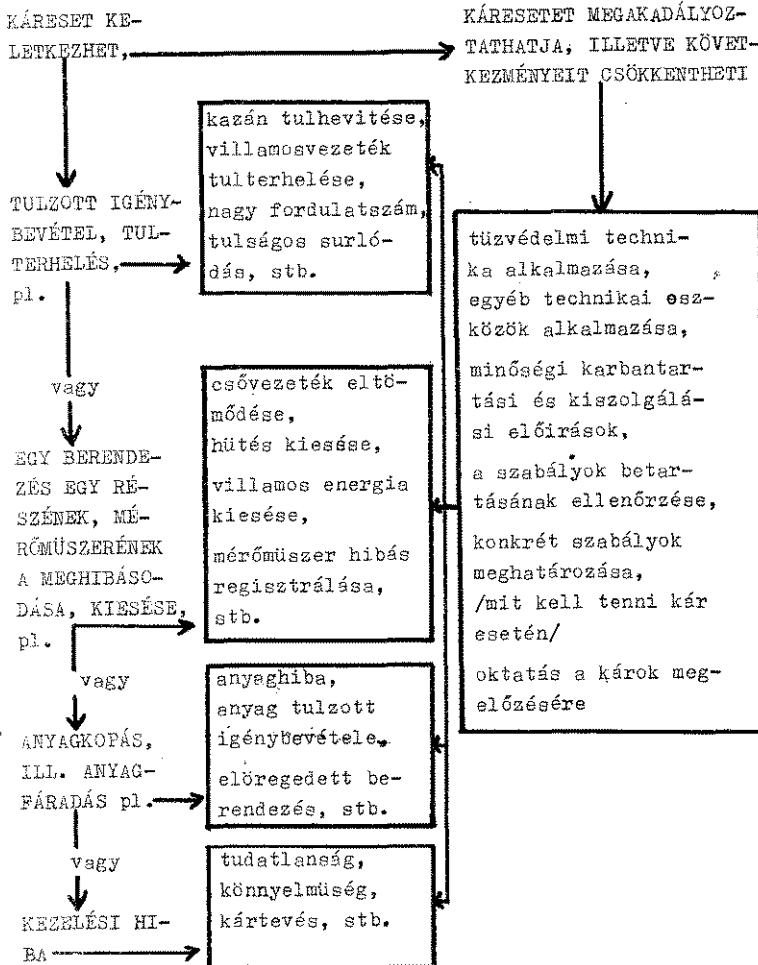
A tűzvédelmi vizsgálat minőségét jórészt a résztvevők szakmai, tűzvédelmi és biztonságtechnikai ismeretei határozzák meg. A tűzvédelmi vizsgálóbizottságban (a vállalat szervezetének figyelembevételével) a következő szakembereknek célszerű részt venniük:

- a vállalat igazgatója (műszaki igazgatója),
- a termelési, műszaki, fejlesztési, beruházási, építési, tervezési főosztály (osztály) vezetője,
- a főmechanikus és a főenergetikus,
- a tűzvédelmi főosztály, illetve osztály vezetője vagy a tűzvédelmi vezető,
- a biztonsági, munkavédelmi osztály (iroda) vezetője, felelőse,
- továbbá mindazon egyéb vezetők, akiknek a bevonása indokolt.

Célszerű felkérni a tűzvédelmi vizsgálatához az illetékes tűzvédelmi hatóság képviselőjét és esetleg külső szakértőket is szükséges meghívni.

Először is tisztázni kell a vizsgálat koncepcióját és értékelni, hogy végrehajtották-e a korábbi tűzvédelmi hatósági ellenőrzésekről, továbbá felülvizsgálatokról készült jegyzőkönyvek szabta feladatokat, s ha nem, akkor mi volt az oka ennek.

2. séma

Vizsgálni szükséges továbbá, hogy:

- A vezetők mennyire tesznek eleget tűzvédelmi kötelezettségeiknek?
- A tűzvédelmi szervezet kielégíti-e a követelményeket, és megfelelő módon kapcsolódik-e a vállalat felépítéséhez?
- Milyen a vállalati tűzoltóság felkészültsége?
- Foglalkoznak-e a tűzvédelem kérdéseivel munkaértekezleteken, termelési tanácskozásokon?
- Mennyire veszik figyelembe a tűzvédelmi előírásokat a tervezés és a kivitelezés során?
- Milyen tűzvédelmi kutatásokra adott megbízást a vállalat?
- A hatékonyabb tűzvédelem céljából milyen utasítások vannak érvényben?
- Milyen tüzesetek fordultak elő a vállalatnál, vagy ismerik-e a más, hasonló vállalatoknál előfordult tüzeseteket, és lezúrták-e azok tapasztalatait?
- A vállalat rendelkezésére álló oltóanyag mennyisége és fajtája megfelel-e a követelményeknek?
- Milyen a dolgozók tűzvédelmi oktatása?

A technológiai folyamat tűzvédelmi ellenőrzésekor meg kell vizsgálni a termelés teljes folyamatát. A nyersanyagraktártól az egyes technológiai folyamatokon át a készáruraktárig szisztematikusan ellenőrizni szükséges a tűz keletkezésének, kiterjedésének és megfékezésének lehetőségeit, és az esetleges kiürítési intézkedéseket.

A vizsgálat feladata, hogy feltárja a létesítmény valamennyi olyan helyét, ahol tűz keletkezhet. Az éghető anyagok jelenlétét az 1. sz. séma szerint ajánlatos megvizsgálni.

Az „éghető anyag” kifejezést mindig viszonylagosan kell érteni. Nagyon fontos az éghető anyag vegyi, fizikai paramétereinek az értékelése és megítélése, mint pl.:

- halmazállapot,
- vegyi összetétel,
- lobbanáspont,
- gyulladási hőmérséklet,
- éghetőségi tartomány,
- fűtőérték,
- égési hőmérséklet,
- égési sebesség,
- az anyag felületi sajátossága stb.

Minden vállalatnál kidolgozták az ott használatos anyagokkal kapcsolatos tűzvédelmi paramétereket. Ahol ez nem történt meg, azt végre kell hajtani.

A veszélyhelyzetek rendszeres vizsgálatakor ismerjük fel azokat az energiaforrásokat (hőforrásokat), amelyek az adott körülmények között gyulladást idézhetnek elő. A technológiai folyamatokban lehetséges gyújtóforrások a következőképpen csoportosíthatók:

- nyílt láng,
- parázs,
- szikrák,
- villamos szikrák,
- forró felületek,
- a helyiségek hőmérséklete,
- fényhatások.

Minden gyújtóforrást meg kell vizsgálni abból a szempontból is, hogy milyen fajta, és milyen kapcsolatba kerülhet az éghető anyaggal. Továbbá hatása mennyi ideig tarthat, és mi a módja a gyújtási energia átvitelének. Igen lényeges, hogy mennyi ideig hat a gyújtóforrás valamely éghető anyagra.

Megkülönböztethetők az olyan gyújtóforrások (ezáltal tűzkeletkezési lehetőségek), amelyek:

- normál üzemmenet,
- üzemindítási és karbantartási munkák,
- üzemzavarok, nagyobb károk esetén stb. lépnek fel.

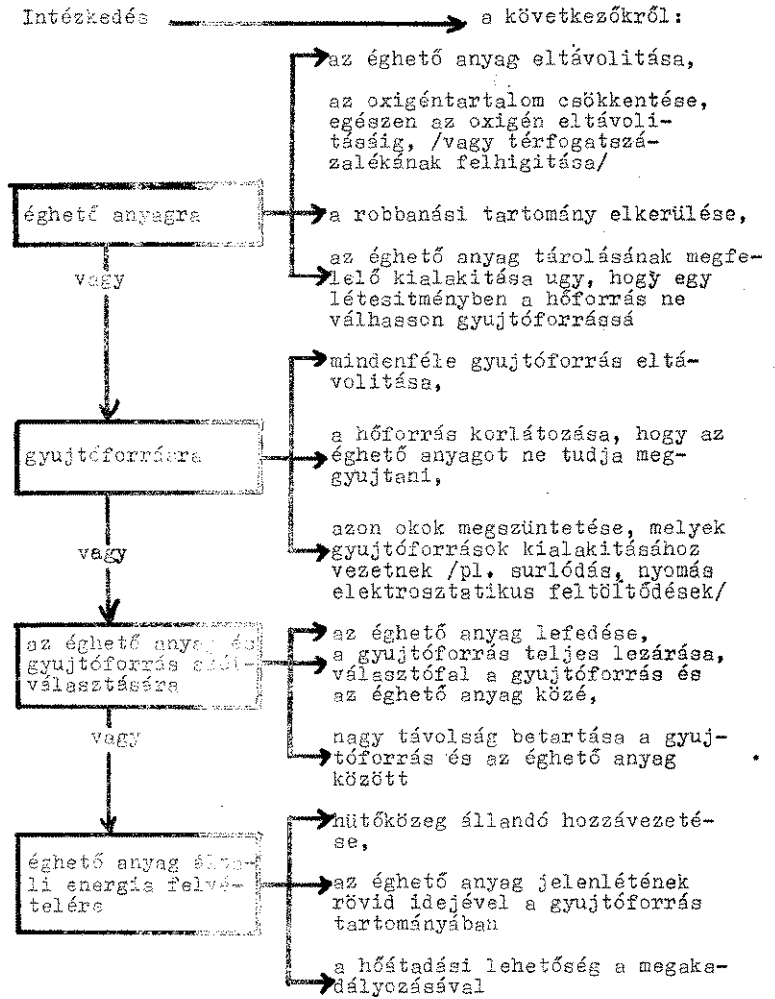
A vizsgálatot általában a normális üzemmenet körülményei között végezzük. Meg kell vizsgálni, hogy milyen változások adódnak abból, hogy:

- Megváltozott az éghető anyagok mennyisége, elhelyezése?
- Melyek a gyújtóforrások?
- Módosultak-e az üzemi körülmények (technológiai eljárások leállítása stb.)?

Számos tűz keletkezett üzemindítási és karbantartási munkák következtében. Ezért vizsgálni szükséges:

- mennyire ismerik a vezetők kapcsolatos kötelezettségeiket;
- milyen intézkedések végrehajtására került sor ezzel összefüggésben (pl. a fokozottan tűz- és robbanásveszélyes berende-

ÉGHETŐ ANYAG ÉS GYÚJTÓFORRÁS EGYMÁSRA HATÁSÁNAK MEGKORLÁTOZÁSA

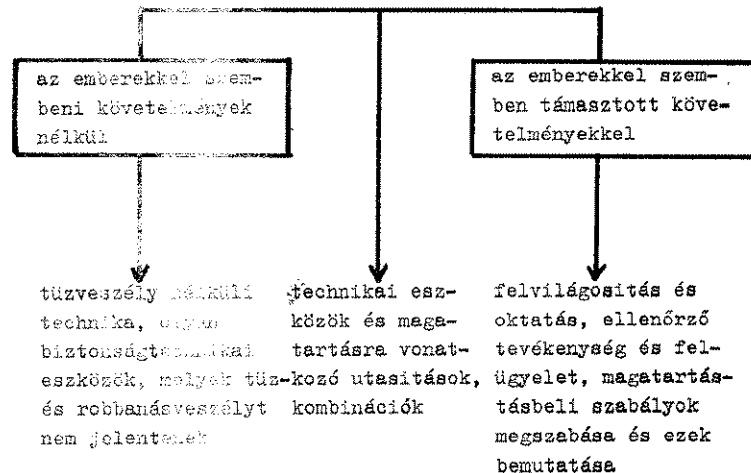
zések, anyagok kikapcsolása, eltávolítása stb. a normál üzemmenetből);

— idegen vállalatok által végzett szerelések, javítások stb. esetén hogyan gondoskodnak a tűzbiztonságról;

— az eseti tűzvédelmi intézkedéseket ki rendelheti el, ki köteles azok végrehajtását ellenőrizni?

Üzemzavarok miatt már sok esetben fordult elő olyan tűzeset, amelynek leküzdése nagy erőfeszítéseket igényelt, s jelentős volt a termelés kiesés okozta kár is.

4. séma A TŰZVÉDELMI KAPCSOLATOS RENDSZABÁLYOK

A 2. sz. séma alapján tanácsos megvizsgálni, hogy:

- milyen üzemzavarok következhetnek be;
- milyen tűzkeletkezési lehetőségekkel, tűzterjedésekkel kell számolni;
- mit kell tenni, hogy megelőzzék az ebből adódható tüzet?

Minden tűzvédelmi intézkedés elsődleges célja, hogy kizárják az éghető anyag és a gyújtóforrás egymásra hatását. (3. sz. séma) A megfelelő megoldásokat a 4. sz. séma összegezi.

A tűzterjedés lehetőségei

- a tűz a vizsgált vállalatban belül terjed,
- a tűz a vizsgált környezetet is veszélyezteti,
- a tűz kívülről fenyegeti a vizsgált vállalatot.

Az 5. sz. séma a tűzterjedés megakadályozására vonatkozó intézkedéseket tartalmazza.

A dolgozók felkészítése a tűzterjedés megakadályozására

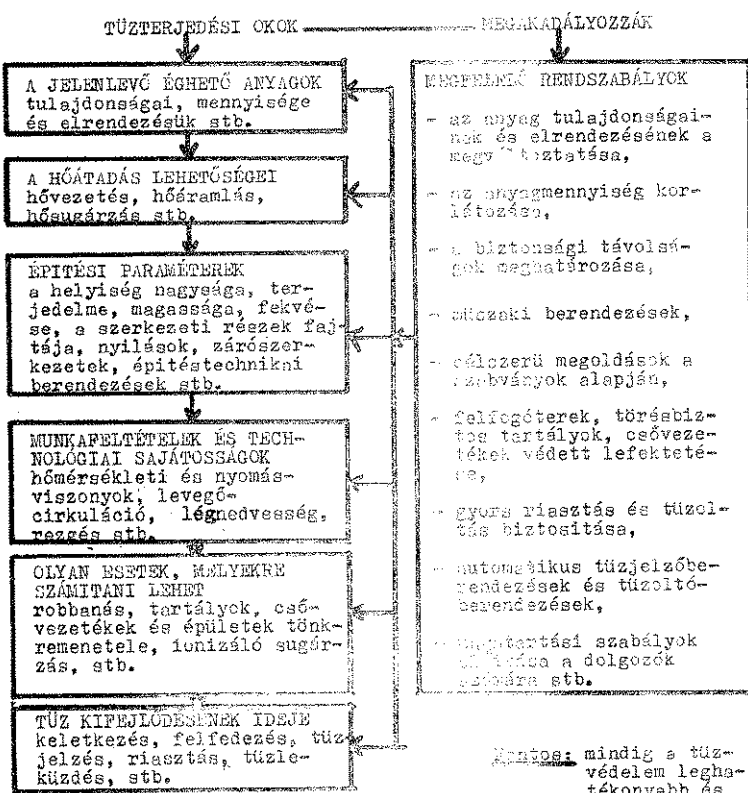
A dolgozóknak döntő feladatuk van a tűzterjedés megakadályozásában: munkaidő alatt ők az elsők, akik beavatkozhatnak.

Legtöbbször magatartásuktól, továbbá a rendelkezésükre álló eszközöktől függ, hogy sikerül-e lokalizálni, illetve eloltani a tüzet.

Ezért vizsgálni kell azt is, hogy:

- Tudja-e minden dolgozó, mi a teendője, ha a tűz keletkezését észleli, képes-e szakszerűen értesíteni a tűzoltóságot és megkezdeni az oltást?
- Ezzel összefüggésben célszerű azt is vizsgálni, vajon a tűzvédelmi utasítások megfelelően tartalmazzák-e a szükséges tennivalókat.
- Mennyire ismerik a dolgozók a tűzvédelmi eszközöket, azok alkalmazhatóságát és oltási tulajdonságát?
- A tűzvédelmi eszközökkel és az oltóanyagokkal végeztek-e az üzemekben ún. „éles” tűzoltási, illetve antihavária gyakorlatokat?
- Megfelelő mennyiségű készülék, oltóanyag vagy berendezés áll-e rendelkezésre?

5. séma

Fontos: mindig a tűzvédelem leghatékonyabb és leggazdaságosabb megoldásait kell keresni.

A környezet egyaránt segítheti és akadályozhatja a tűz terjedését. Ezért tanácsos azt is vizsgálni, hogy:

- milyen az általános tisztaság a létesítményekben, azok környékén;
- lezárható-e a létesítmény;
- a kiürítési utakat szabadon tartják-e;
- a villámhárító berendezések és szabadban levő villamos vezetékek stb. milyen állapotban vannak?

A tűzvédelmi technika felülvizsgálata során célszerű még foglalkozni azzal is, hogy milyenek a tűz terjedésének lehetőségei a szomszédos területről, illetve azok felé? Milyen a szabadban való tárolásra szolgáló helyek állapota, és az oltóvízzel való ellátottság? Van-e megfelelő felvonulási út a tűzoltóság számára?

Ennek kapcsán főként a riasztás gyorsaságáról és a vállalat tűzoltóság felkészültségéről szükséges meggyőződni. Egy tűz mérete és az általa okozott kár nagysága lényegében annak a függvénye, hogy mennyi idő telt el a keletkezésétől oltásának megkezdéséig.

A riasztástól a kárhelyre érkezésig szükséges idő jelentősen lerövidíthető, ha szakszerű a riasztás és bevethető erők állnak rendelkezésre a helyszínen.

Riasztás elrendelésével — ezt célszerű összekapcsolni az általam tűzoltók gyakorlatával — és egy feltételezett tűz „oltásakor” reális képet lehet alkotni a létesítmény tűzvédelmi felkészültségéről.

A megállapításokat jegyzőkönyvbe kell foglalni. Ebben nemcsak a megállapításokat, hanem valamennyi olyan tény is rögzítsünk, amely a tűzvédelem további fejlesztését szolgálja.

A leírtakat összegezve megállapíthatjuk, hogy a vállalatok tűzvédelmi felkészültsége ellenőrzésének az a célja, hogy a valós helyzetnek megfelelően maguk az érintettek tájékozzanak a termelés, a biztonság és a tűzvédelem egységét és állapotát. A tűzvédelmi ellenőrzés a tűzvédelmi hatóságoknak is igen nagy segítséget nyújthat. A vizsgálatnak ez a formája voltaképpen önelőző ellenőrzés, és fényt derít a létesítmény teljes tűzvédelmi szervezetének munkájára. Nem helyettesítheti természetesen mindazt, amit a jogszabály ennek kapcsán előír a tűzvédelmi hatóság, valamint a létesítmények számára.

FELHÍVÁS

A beépített tűzvédelmi berendezéseket tervező mérnökök részére 1982. június 22-én és 23-án 9 órakor tűzvédelmi szakvizsgát tartunk. (Budapest VI., Izabella u. 62-64. II. em. tanácsterem.)

A szakvizsgára június 10-ig lehet jelentkezni. A tanfolyami képzésben résztvevőket a tanfolyam vezetője jelenti be a vizsgára. (Levélcím: 1903 Bp. Pf.: 314.)

Minden vizsgázó hozzon magával egy darab 10 Ft-os okmánybélyeget.

BM TOP
Tűzmelegelőzési Osztály

ÉRTESÍTÉS

A GTE Központi Tűzbiztonsági Műszaki Bizottsága június 2-án 15 óra kezdettel tartja a Tűzvédelmi Szakosztály alakuló ülést. Helye: Budapest XIII. kerület, Váci ut. 67-69. (SZOT-székház) I. emeleti tanácsterem.

„Az 507-es számú desztillációs torony-nál robbanás történt! Ég a torony! Egy ember megsérült! Siessenek!” — jelentette ideges hangon az NKfV algyői üzemének szolgálatos diszpécsera február 11-én, 9.20-kor a szeged-algyői üzemi parancsnokság hírközpontjának. Négy perc sem telt el, és az algyői egység máris a helyszínen volt 2 db tartályos gépjárműfecskendővel, 1 db 3000 kg-os porral oltóval és 1 db TŰ-4-es típusú habbal oltóval, 1 + 15 fővel. Majd őket követte a II-es kiemelt riasztás alapján a szegedi egység 12 perc múlva, 17 fővel, 2 db tartályos gépjárműfecskendővel és 1 db Pyrene habbal oltóval.

A felderítés első pillanataiban úgy tűnt, hogy a robbanást követően nem keletkezett tűz a két bűvönnyíláson megbontott toronyban.

A robbanástól megsérült személy mentése közben azonban újabb robbanás történt, és ennek következtében további két személy sérült meg könnyebben. A súlyosan sérült személyt hordágyon sikerült kimenteni a tűz által veszélyeztetett helyről.

Mint a későbbi orvosi vizsgálat megállapította, a szakszerű mentésnek volt köszönhető, hogy a gerinctörést szenvedett személy gerincvelője nem szakadt el. Így minden remény megvan a 26 éves Gera János művezető-helyettes teljes felépülésére.

A helyszínre riasztott egységek kombinált tűzoltással avatkoztak be. Eközben a torony környékére kifolyt égő tűzveszélyes folyadék veszélyeztette a 64 bar nyomáson üzemelő előkészítő berendezéseket. A nyílt tüzet 4 db 13 mm Ø porlasztott sugárral sikerült körülhatárolni. Ezalatt

újabb robbanás következett be a toronyban, de most senki sem sérült meg.

A beavatkozó tűzoltók közül több fiatal beosztottnak ez volt az első „igazi” tűzkeresztsége! A sorozatos robbanások pszichikai hatása ellenére a sugárvezetők becsülettel teljesítették a feladatukat.

Bátor helytállásáért öten részesültek parancsnoki dícséretben és pénzjutalomban.

A toronytüzet végül is 4 db 13 mm Ø sugárral 1 db 28 mm Ø vízágyúval és 1 db kg/s teljesítményű porsugárral 9.49-re sikerült eloltani.

Az oltás közben nagy gondot okozott a hőszigetelt torony ún. „meleg pontjainak” felderítése, ezek intenzíven párologtatták és feltehetően iniciálták a toronyban levő szénhidrogéngőzöket, -gázokat. Ugyanis a 24 m magas, 1,3 m átmérőjű torony egy 4"-os befolyó és egy 12"-os kilépő vezetékrendszeren közvetlenül kapcsolatban állt a 250 °C-os sófürdőbe ágyazott előforraló kazánal.

A hibaelhárítás miatt megbontásra kerülő tornyot a technológiai utasításnak megfelelően folyadékmentesítették, majd átfűvatták úgynevezett „hulladék”-gázzal, hogy eltávolítsák a folyadékot. Azonban ez nem járt eredménnyel, mert a 22 db buboréktálcán „megrekedt” folyadék kellő mennyiségű utánpótlást szolgáltatott a sorozatos berobbanáshoz.

A kondenzátum túlsúlyban 21,90% decánt, 20,32% oktánt, 12,94%-ban nonánt tartalmazott, mely anyagok gyulladáspontja a 231 C-foktól 240 C-fokig terjed.

A robbanást előidéző okok vizsgálatokor kizárásos módszert alkalmaztunk. A lehetséges tűzkeletkezési okok közül kettő jöhetett számításba.

1. Pirofor anyag, mint iniciáló forrás. Az első ok akkor jelent potenciális veszélyt, ha a szénhidrogén ként tartalmaz és kémiai reakcióba képes lépni a vaszerkezetekkel. Ebben az esetben olyan „salak”-anyag keletkezik, amely levegővel érintkezve kiszárad, s az oxidáció következtében felizzik. A toronyból vett minták vizsgálatát jelenleg az ORFK Bűnügyi Technikai Intézete végzi.

2. Öngyulladás. A második ok — mely kézenfekvőbb — a korábban felsorolt szénhidrogén öngyulladása. Az égéshez szükséges három feltétel azonos időben történő jelenlétét a torony megbontásakor létrejött gőz-gáz elegy áramlása (huzathatás) segítette elő. Kérdés, hogy a kazánban megrekedt 250 °C-os forró gáz a toronyba áramlaskor rendelkezett-e még annyi hőenergiával, mely az anyag öngyulladását eredményezte.

Az utóbbi feltevés vizsgálatát a Magyar Ásványolaj- és Földgázkísérleti Intézet veszprémi csoportja végzi. E vizsgálatok alapján minden bizonnyal tisztázódik, hogy mi okozta a sorozatos robbanásokat. Ezután várhatóan módosítani kell, illetve át kell dolgozni a jelenlegi technológiai utasítást az algyői gázfeldolgozóban.

Győr-Sopron megyei
Tűzoltó-parancsnokság
SZABÓ GYULA
alezredes elvtárs
Győr

Kedves Szabó Elvtárs!

A megyei pártbizottság nevében köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik a Kisfaludy Színházban történt tűzesetnél gyors és pontos munkát végeztek, sikeresen akadályozták meg a tűz terjedését, ezzel további károsodástól óvták meg kulturális intézményünket.

Kérjük, tolmácsolja köszönetünket a munkában részt vevőknek és reméljük, hogy a magas színvonalú szakmai munkájuk az elkövetkezendő időszakban is hozzájárul majd a tűzmelegelőzési tevékenységhez.

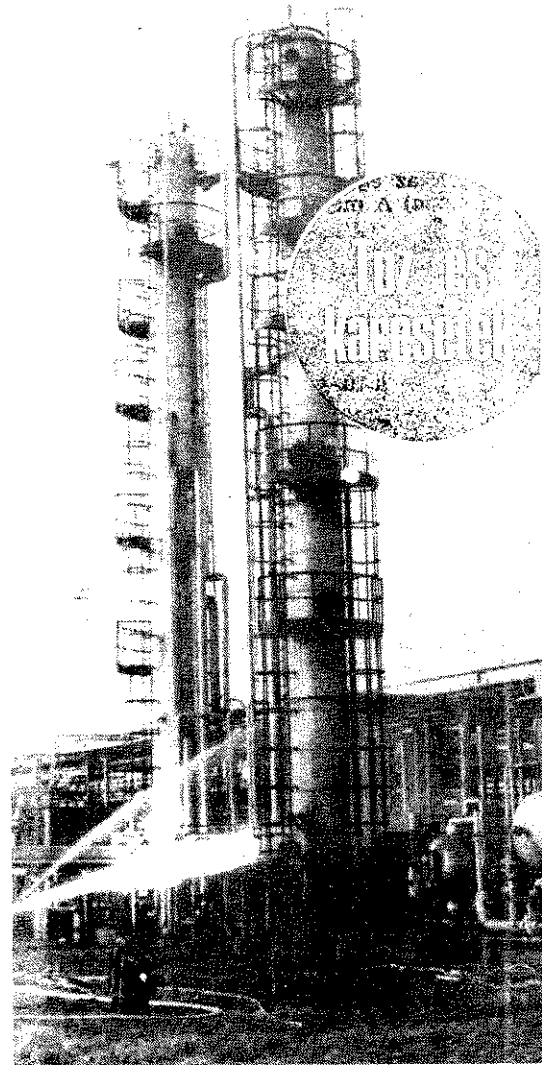
Eltvársi üdvözléttel:

HÁRY BÉLA

az MSZMP Győr-Sopron megyei
Bizottságának első titkára

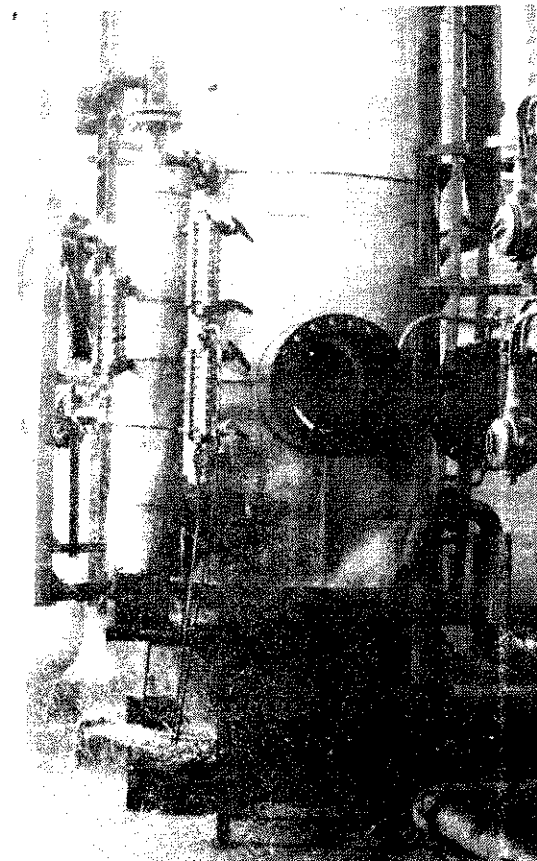
Írta: Vacsornyés Ferenc
tű. őrgy.

Fotó: Fesztránszky Albert
tű. őrdgy.

Hűtik a desztillációs torony „meleg pontjait”

Az alsó bűvönnyílás; itt történt a robbanás

A Havanna-lakótelepi Csontvári úton Siklói Béla százados, a Néphadsereg című lap újságírója vendégszobán volt barátainál, akik akkor költöztek új lakásukba. Beszélgetés közben véletlenül tekintett ki az ablakon, és megdöbbenésűl látta, hogy alattuk a felvonulási épületek lángokban állnak. Azonnal lerohant az utcára, s a tűz helyszínétől mintegy 200 méterre levő nyilvános telefonról jelezte a tüzet. Az időpont: június 24-én 15 óra 26 perc volt...

En is az ablakból láttam meg a szalagházak között gomolygó fekete füstöt. Gyorsan magamhoz vettem a fényképezőgépet, rohantam a gépkocsimhoz. Alighogy az útkereszteződéshez értem, már jöttek is a tűzoltók. Rájuk „tepattem”, így közvetlen közelről láttam a gépkocsivezető kínlódszót. Amikor a főútvonalról a „Várakozni tilos!” táblával ellátott lejtőre útra akart térni...

Részlet a tűzvizsgálati jegyzőkönyvből, amelyet Heródi István tűzoltó zászlós, a XVIII—XIX. ker. tűzoltó-parancsnok helyettesi szolgálatparancsnoka írt alá: „A tűz helyszínén és az ott tartó személyzetében olyan tömegű és egymás mellett, az úttesten tartózkodó személygépkocsi volt, hogy a gépjárműfecskendő használatának nehézségei árán tudta a tűz helyszínét balesetmentesen megközelíteni... A személygépkocsikon kívül az ott tolongó, nagy tömegű emberek szerint több mint ezer gyermek és felnőtt alaposan megnehezítette a helyszín megközelítését...”

A szabadnapos Vörös László rendőr törzsőrmester a tüz felé futott a többiekkel a tűz felé. Segíteni, oltani ő se tudta, ezért többedmagával próbálta a közelben tolongó gyerekeket elmozdítani...

Így álltak az autók

Részlet a jegyzőkönyvből:

„A tűz helyszínére érkezve megállapítottam, hogy egy 7×4 m-es, dongatípusú, alumínium lemezzel fedett felvonuló épület teljes terjedelmében ég, ezért a gépjárműfecskendő tartályugár szerelésére adtam parancsot, és utasítottam a sugár kezelőjét, hogy a rendelkezésre álló vizet gazdaságosan használja fel, a sugarat szakaszosan működtesse... Ismerve a helyszínt, jelentettem a fővárosi parancsnokságnak, hogy vízszállító gépjármű helyszínre irányítása szükséges. A tűz kezelésének a helyén, illetve annak kb. 200 méteres körzetében vízellátás nincs. A legközelebbi tűzcsapnak hiányzott a teteje és féltéglákkal volt teledobálva, amit a XVIII—XIX/1-es rajtűz oltása után megtisztított...”

A szintén riasztott XX. kerületiek segítségével sikerült percek alatt lefeketíteni és eloltani a tüzet. Vörös László rendőr törzsőrmester jelentkezett a tűzoltásvezetőnél, és jelentetett meg, hogy szolgálatba helyezte magát, mert amíg a tüzet oltották,

Sűrű, fekete füst gomolygott

A tűzoltás pillanata

Érdeklődte a gyerekeket. Elmondták, hogy az elhagyott felvonulási épületek között szívják a dugi cigarettákat, és többen most is itt voltak. Köztük olyanok is vannak, akik a raktárakban „csöveznek”, mert itt könnyen jutnak ragasztóhoz. Elővette a jegyzetfüzetét, és írni kezdte a hallottakat. Ekkor látott hozzá Major Jánosné dr. Miltner Éva, és elmondta, a II. emeletről látta, hogy füst szivárog a bódéból, kiugrik két, olyan zévesforma, piros melegítő, kerékpárra pattan, és a KISZ-akótelep felé hajt. Akkorra már magasra csaptak a lángok...

Részlet a jegyzőkönyvből: „A bejárati ajtókat zár és lakatolták, az alumínium lemezzel borított, dongatípusú felvonulási épületekben azonban olyan lyukak és hasadások vannak, amelyek bármikor lehetővé teszik akár felnőttnél ember behatolását. Elektromos áram az épületekben nem volt, és azok 1982. március 21-e óta őrzetlenek...”

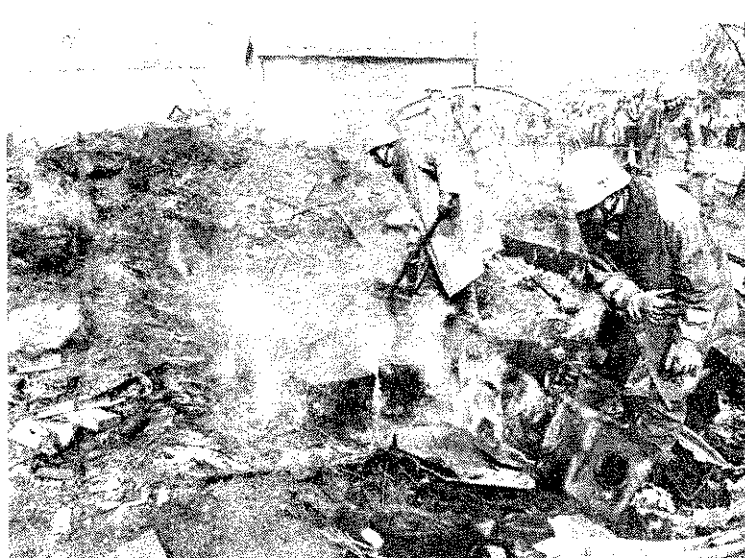
Amikor a tüzet lefektették és az utómunkálatokat megkezdték, a törmelék alól sorra kerültek elő az összeégett Pálcafix ragasztódobozok. Így máris érthetővé vált az intenzív füstölés és a sűrű, fekete füst...

Részlet a jegyzőkönyvből: „A tüzeset bekövetkezéséért felelősség terheli azt a két tíz év körüli gyermeket, aki feltétlenül gyufával játszott, és azt olyan helyen dobta el, ahol tüzet okozhatott. Szabálysértést ellenük kezdeményezni nem lehet, mert személyük ismeretlen...”

Vajon csak a gyermekek felelősek? Ugyanezt kérdezte Gábor László, az MSZMP XVIII. kerületi bizottságának a titkára, aki végignézte a tűz oltását. A titkár elvtárs a tüzeset követő napokban fogadott hivatalában. Jóleső érzés volt hallani, hogy legelőször is a tűzoltókat dicsérte gyorsaságukért, és adott

Gábor László r. tórn. adatot gyűjt

A kiégett ragasztódobozok

körülmények között is példaadón fegyelmezett magatartásukért, mert az ilyen jellegű tűznél — bármilyen csekély kárértékkel járjon is — rengeteg ember gyűlik össze. Ilyen esetekben az emberek könnyen általánosítanak, és sajnos sokszor igazuk van. Még szerencse, hogy nagyobb katasztrófa nem történt, pedig könnyen előfordulhatott volna. Viszont szinte felbecsülhetetlen az erkölcsi kár. Itt a lakótelepen lényegében befejeződött az építkezés, a munka. A napokban adták át az új lakóknak a boldogságot jelentő kulcsokat. Nagyfokú hanyagság terheli azokat a vállalatokat, akik így hagynak el felvonulási épületeket, raktárakat, mint az adott esetben. Azon kívül, hogy a környezetet csúfítja, az a legszomorúbb, hogy azokat veszélyeztetik, akikre a legjobban kellene vigyázni, a gyermekeket. Ezek az állapotok, az állandó veszélyhelyzet nem tarthatók tovább. A kerület párt- és állami vezetése részére nagy tanulság volt a tüzeset. Úgy láttuk, hogy legjobb nagyon gyorsan megelőzni, hogy ne forduljon elő ilyen többet.

Pintér Lajos, a kerületi tanács általános elnökhelyettese még a hétfői napon egy bizottsággal megtekintette a helyszínt. Azonnal érintkezésbe léptek az illető vállalatok vezetőivel, és példaadó gyorsasággal meghatározták a felvonulási épületek lebontásának, elszállításának határidejét. A pártbizottság titkára azzal fejezte be a rövid beszélgetést, hogy reméli, a főváros területén meghirdetett „Közös otthonunk” akció eléri célját, és a Havanna-lakótelep is sok ezer olyan ember közös otthona lesz, akik érzik ezért a felelősséget.

Írta és fényképezte:
Kútvolgyi Mihály

A tűz közvetlen közelében így nézett ki a helyszín

Február 16-án a Szabolcs-Szatmár megyei Döge (kisvárdai járás) tűz keletkezett egy 31×7,5×3 m-es baromfinevelő épületben. A kárérték: 300 000,— Ft volt. Az épület három magánvállalkozó tulajdonában van. A baromfineveléshez szükséges eszközöket — megállapodási szerződés alapján — a Hunniacoop Baromfifeldolgozó Vállalattól veszik igénybe.

Március 2-án ugyancsak a kisvárdai járás területén levő Pap községben fogott lángot az alomszalma egy 270 négyzetméteres nevelőterben. Csak a szerencsének, jobban mondva a tűz közvetlen észlelésének köszönhető, hogy itt csak egy műanyag tál és 50 kg alomszalma ment tönk-re. A két tüzeset tanulságai messze túlmutatnak a járás- vagy a megyehatáron.

Országsszerte egyre nagyobb méretekben alakulnak ugyanis az olyan jellegű magánvállalkozások, amelyekben a nagyüzemi baromfitelekhez hasonló az állattartás és annak technológiai folyamata, persze egy-két olyan kivételtől eltekintve, melyet a két káreset kapcsán lefolytatott tűzvizsgálatok megállapításai is igazolnak.

Dögen az Akácfa út 9. sz. lakóház kertjébe telepített két baromfinevelő épület egyikének nevelőterében a tulajdonosok valamelyike fertőtlenítés céljából 10 db 10 literes műanyag vödört helyezett az onnan el nem távolított alomszalmára, ezekbe 40—40 dkg kálium-permanganátot (KMnO₄) mért ki. Ezt követően a keletkező mérgező gázok miatt gázárcot vett fel, és minden vödörbe 1 liter formaldehidoldatot öntött. A laboratóriumi vizsgálat többek között megállapította, hogy a 38%-os vizes oldat 5,1 stf %-ban metanolt tartalmaz. A helyiségben a tűz keletkezését megelőzően 10 l formaldehidoldat és 4 kg kálium-permanganát volt jelen, s a vegyi reakciójuk során felszaba-

dult hangyasav és formalingáz a levegővel alkotott koncentrációja 4,7%-ban töltötte be a helyiség térfogatát.

A szakirodalom utalása szerint, mivel csak 7—73 stf % között keletkezhet gyúladóképes gázelegy, így annak lehetőségét is ki kellett zárni, hogy az egyébként szabályellenesen beállított és a működő kazán által befűvott oxigéndús forró levegő meggyújthatja, illetve lobbantathatja be a gázkoncentrációt.

A tűzvizsgálat során így annak lefolyását vizsgáltuk meg, hogy milyen vegyi reakció játszódik le a két anyag elegyedésekor és ez környezetére milyen veszélyt jelent.

A két anyag elegyedésekor önmelegedés folytán viszonylag magas, 100 °C körüli hőmérséklet keletkezik, és a folyamatból felszabaduló hangyasavgőz (lobbanáspontja 69 °C) az edény alá kerülve, valamint a formalingáz (lobbanáspontja 50—85 °C-os) meggyújthatja a száraz szerves anyagot (szalmát).

A tűzvizsgálat során megállapítottuk, hogy ez a jelenség csak akkor játszódik le, ha az összeöntés után felforró folyadék a műanyag edény alá kerül. A kísérlet során 20 g kálium-permanganátot és 30 ml formaldehid 38 stf %-os oldatát összeöntöttük, és ekkor az eredeti térfogat a háromszorosára nőtt.

Egyértelműen megállapítható, hogy az önmelegedési folyamat és a térfogat kitérése fokozott veszélyt jelent a környezetére.

Pap községben a Dózsa György út 69-es sz. lakóház kertjében létesített 36×7×3,5 m-es baromfinevelő épületben ugyancsak az említett módon végezték március 2-án a fertőtlenítést, de azzal az eltéréssel, hogy itt a műanyag tál mérete 55×35×5 cm volt, és a kálium-permanganátból — szemmérték szerint — kb. 60 dkg-ot mértek edényenként.

Amikor a tulajdonos végzett, a lakóház felé indulva — szerencséjére már sötéte este volt, és az egyik szellőzőnyílást nem tömítették megfelelően — észrevette, hogy egy szűk résen át valami világít bentre.

Amikor visszaért, a nevelőterben hagyott műanyag tál és annak környezete kb. 2 négyzetméteren nyílt lánggal égett. A második tüzesetnél egyrészt az észlelés személy által tapasztaltak, másrészt a műanyag tál és közvetlen környezetének a lapota egyértelműen bizonyította az új módon végzett fertőtlenítési eljárás tűzveszélyességét.

Az állami tűzoltók egyébként késedelem nélküli helyszínre érkezése előtt a kisvárdai parancsnokság állomáysába tartózkodó és szabadnapos Fazekas Béla tű. főosztály az épületen kívüli kerti csapra szerelt öntözőtömlővel, melyet a szellőzőnyílás felé adtak át neki, az alomszalmában felgyűlt és mintegy 10 perc alatt eloltotta a veszélyesen terjedő lángokat.

A két tüzeset kapcsán felkértük a Hunniacoop Baromfifeldolgozó Vállalat illetékeseit, hogy adjanak tájékoztatást a tűzvédelmi hatóság tudomására nem juttatott magánvállalkozások számáról. Közölték, hogy Szabolcs-Szatmár megyében a baromfinevelő épülethez adtak ki megállapodási szerződés alapján eszközt és felszerelést, ezenkívül Hajdú-Bihar megyében is egy további állattartó épülethez.

Mivel feltételezhető, hogy fertőtlenítéskor ilyen és ehhez hasonló edényzetben más helyen is képezhetnek mérgező gázokat, ezért szükségesnek tartom a következő tűzvédelmi szabályozást:

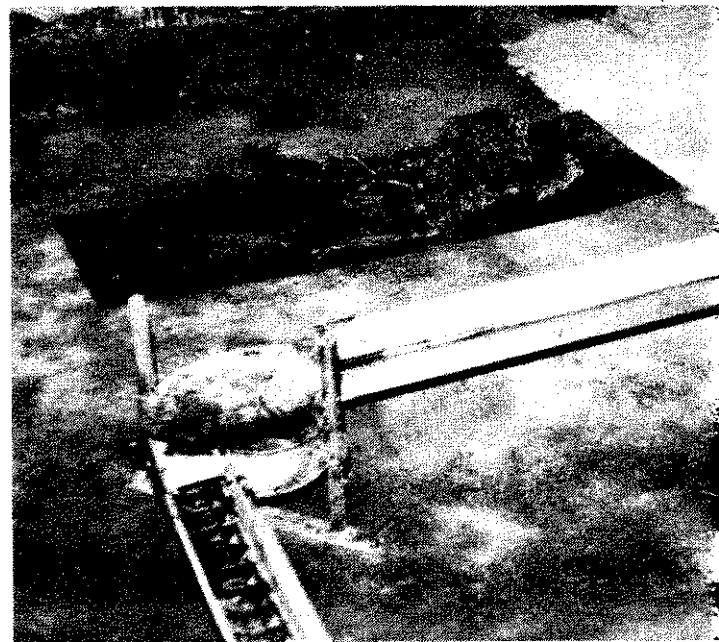
1. A fertőtlenítés időszakában alomszalma és egyéb állati maradvány, hulladék nem lehet a növendéktérben.

2. Nem szabad gázképzésre felhasználni az olyan műanyag vödört és tálat, valamint olyan edényzetet, amelynek az ültartalma nem haladja meg a bennük lévő vegyi anyagok térfogatának ötszörösét.

Szabó Ferenc
tű. alhd.

A baromfinevelő épület a tüzeset után (Döge, Akácfa út 9. sz.)

A tűz keletkezési helye, az összeégett műanyag tállal (Pap, Dózsa Gy. út 69. sz.)

A szombatok munkaszüneti nappá válása — s a hétfői program csúszása — is kétségkívül szerepet játszott abban a tüzesetben, amely 1982. február 20-án 5.50-kor keletkezett Kondoroson, Békés megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat keverőtermében. (A tűz által érintett épületet létesítéskor függőlegesen egy tűzzszakaszra osztották, de ezeken belül fából készítették a vízszintes és függőleges elválasztásokat. A tűzzszakaszokon kialakított nyílásokat önműködően csukódó fémaajtók védték. E faszerkezetekhez illesztették a villanymotorokat, serleges felvonókat, tartályokat, szállítócsigákat s minden más technológiai eszközt.)

Az alapvetően háromszintes — de egyes tűzzszakaszaiban ennél tagoltabb — épületben az éjszakai műszak végéhez közeledés. A fűtetlen, huzatos épületből az öltöző melege és a mielőbbi hazaindulás reménye valamennyi munkatársával együtt kicsaloptatta a műszakvezetőt. Így felügyelet nélkül üzemeltették tovább a berendezéseket. Hazaindulás előtt a műszakvezető feszültségmentesítésre indult, s csak ekkor észlelték, hogy tűz keletkezett a földszinti darálóhelyiségben. Nem sokkal később kiderült, hogy a felsőbb szintek is lángban állnak. Porral oltó tűzoltókészülékekkel kísérelték meg a beavatkozást, természetesen eredmény nélkül.

A gyors tűzterjedés ellenére hosszú percek teltek el addig, míg akadt valaki, aki a tűzjelzésre is gondolt. Senki nem tudta azonban, hogy alig egy hónapja csak közvetve lehet telefonértelmezést adni a vállalatnál, ugyanis a posta is rendezte dolgozóinak munkaidéjét. Az ún. berepülőzött vonal a termelészövetkezet portáján volt, s a tsz-portás annak rendje-módja szerint többször is jelentkezett a postának szánt csemetésre. De mivel a tűzjelző remény minden alkalommal idegesen letette a kagylót, a portás végül csak töprenghetett a rejtélyes telefonhívásokon.

Csak a saját szemének hitt

A GMV dolgozói végül is rádöbbentek helyzetükre, s a portás útvesztését kérték. Ő azonban — akkurátus ember lévén — előbb saját szemével akart meggyőződni a történetekről. Így azután az első jelzés — a posta gyors kapcsolása ellenére — csak 30 perccel a tűz észlelése után, 6.40-kor érkezett a szarvasi parancsnokság irányítóközpontjára. A pontatlan tűzjelzés hátrányait a híradós lelkismeretes munkája ellensúlyozta: néhány perccel a vonulás megkezdése után a tűzoltásvezető kiemelt IV-re módosítható riasztást. 7.01-kor érkeztek meg az első rajok, majd rövid időn belül a helyszínre rendelt többi.

Jól vizsgázott a frissen megszervezett megyei parancsnoki Egyeleti rendszer is. A színvonalas tűzoltásvezetés a beosztottak szorgalmas és eredményes beavatkozásával párosult. 8 sugárral 8.12-re körülhatárolták, 9.10-kor pedig eloltották a tüzet. Az utómunkálatok 17.40-ig tartottak.

Műszaki meghibásodás + felügyelet hiánya

A rendőrség közreműködésével végzett vizsgálat szerint a közvetlen tűzkár — az értékcsökkenés nagyságára való tekintettel — 410 000,— Ft lett. Az újjáépítés és az üzemszünet okozta veszteség azonban sokszorosa ennek. Jól bizonyítható, hogy a serleges felvonótól a tartályokba darát vivő szállítócsiga műszaki meghibásodása (meghajtó szíjának elszakadása vagy lecsúszása) idézte elő a tüzet okozó súrlódást. A felvonóból a csiga leállása miatt nem ömölhetett ki a daralóból odakerült kukoricadara, s ez okozta a felvonóheveder leállítását. A textiltároló gumiheveder és az ezt meghajtó dob közötti súrlódás viszonylag rövid idő alatt a heveder felmelegedését, majd meggyulladását idézte elő. A felügyelet hiánya miatt semmi sem gátolta a tűz terjedését.

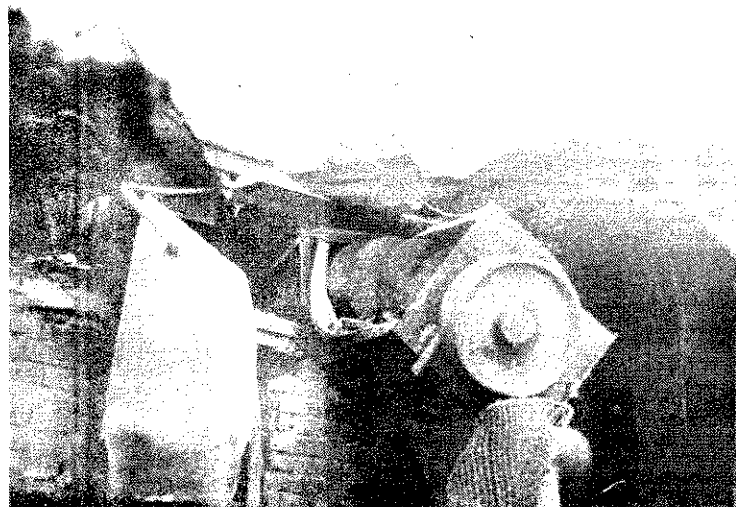
A tűzvizsgálat megállapításai alapján — noha műszaki meghibásodás idézte elő a tüzet —, az annak észrevételét, a beavatkozást, illetve a tűzjelzést akadályozó szabálytalanságok miatt egy dolgozó ellen szabálysértési eljárás indult. Emellett többek felelősi útján történő felelősségre vonása várható.

Említést érdemel — s talán a tűzoltás körülményeit is értékelheti —, hogy Várhegyi Ferenc tű. ezds., megyei parancsnok három tűzoltót pénzzutalomban, hármat pedig megyei parancsnoki dicséretben részesített helytállásáért.

Kiss János
tű. fhdy.

A legveszélyesebb helyzet a 2. emeleten volt

A meghibásodott szállítócsiga

A súrlódás miatt meggyulladt serleges felvonó

1832-ben született Reutlingenben (Württemberg). 1859-ben a soproni reáliskola tanára lett, és ott 1884-ig tanított. Abban az esztendőben, amikor a városban letelepedett, a soproni magisztrátus az önkéntes tűzoltóság felállításában látta a kivezető utat tűz esetén adódott fejtelenségből, és hirdetményt tett közzé a testületbe történő belépésre. Rösch Frigyes azonnal a jó ügy szolgálatába állt, és az önkéntes tűzoltó- és tornaegylet alapszabályainak kidolgozása már az ő nevéhez fűződik. Amikor azután 1866-ban — az országban elsőként — a soproniak megkapták a működési engedélyt, őt választották meg tűzoltóparancsnoknak. 1866. április 26-tól 1910-ig állt ezen a poszton, és 44 évi szolgálata alatt nemcsak városa tűzvédelméért tett sokat, hanem az ország tűzvédelmi helyzetének javításában is kiemelkedő érdemeket szerzett. Kezdeményezésére indult meg az a mozgalom, mely azt célozta, hogy az országban már működő tűzoltó-egyesületek — a munka eredményesebbé tétele végett — országos szövetségbe tömörüljenek. 1869 májusában beadványban kérte a Belügyminisztériumot, hogy a felettes hatóságok az önkéntestűzoltó-testületek megalakítására az ország minden városában és községében adják meg a lehetőséget és a tűzkár-biztosító társaságokat kötelezzék a támogatásukra. Ugyanabban az évben 10 vármegye 400 községéhez és városához intéztek telhívást, hogy a tűzoltóügyek megválasztására küldjék ki képviselőjüket Sopronba. Rösch vállalta, hogy előadást tart az önkéntestűzoltó-testületek lényegéről, fontosságáról és szervezéséről. Igaz, a felhívásnak nem sok eredménye lett, de a kiküldött néhány képviselő érdeklődése így is további tettekre sarkallta. 1870-ben vezetésével dolgozták ki a szövetség első alapszabály-tervezetét, és 250 helyre ki is küldték. Az alakuló gyűlést végül is Pestben tartották meg, a pestiek kérésére. Az 1870. december 5-i alakuló gyűlésen ő elnökölt, és beválasztották a szövetségi bizottságba. (A MOTSZ első elnöke gróf Széchenyi Ödön lett.)

Figyelemre méltó a szakirodalmi munkássága is. 1870-ben magyar és német nyelven kiadott „Tűzoltók könyve” című munkájában háromféle tűzoltócsapatot különböztetett meg: 1. hivatalos, 2. községi vagy kötelezett, 3. önkéntes csapatot. A csapatot az igazgatónác vezeteti, amelybe a csapat kapitánya is tartozik, annak helyettese az alkapitány, van még szertárnok és szakaszvezető. Mint írta, mindig a helyi és személyi körülmények döntik el, hogy a kapitány mellé választanak-e külön egyletit elnököket.

Az első tűzoltó-nagygyűlés (Pest, 1871. szept. 16—19.) ismerkedési estjén Rösch köszöntötte az egybegyűlteket. Javasolta, hogy a tűzoltótestületek portómentesen levelezhessenek, és hogy a tűzoltóságok indokolt esetben a távirát is díjmentesen használhassák. Indítványára 4 egységes trombitajelét állapítottak meg, a „Vigyázz!”, „Sorakozz!”, a „Víz!” és az „Elég a víz!” vezényszavakra. Tulajdonképpen ez volt az egységes gyakorlati szabályzat

csírája. Ugyancsak ő javasolta az egységes csavarpár bevezetését is, és ajánlotta a Knaust-féle 2 hüvelykes belső átmérőjű csavarokat. Ajánlatát a gyűlés el is fogadta, tagként őt is beválasztották az új központi bizottságba.

A második nagygyűlésen (Sopron, 1874. szept. 5—8.) Rösch Frigyes terjesztette elő a tárgysorozatot. Javasolta: minden 1400 lakoson felüli községet rendeleti úton kötelezzenek arra, hogy 6 hónap alatt alakítsa meg az önkéntes tűzoltócsapatot, s ha ezt nem tenné, akkor hivatalból kötelezett tűzoltócsapatot kell szerveznie. Ezek a községek a legrövidebb idő alatt köteleztesen legalább egy 115 mm hengerát-mérőjű szivó-nyomó fecskendő beszerzésére. Javaslatát a nagygyűlés elintézés végett kiadta a megválasztandó központi választmánynak, aminek ismét tagja lett.

Nevéhez fűződik a soproni testület gyakorlati szabályzatának kidolgozása is, ezt már 1873-ban kinyomtatták.

„A tűzoltóság kisebb városokban, falukban és pusztákon” című munkája 1878-ban jelent meg. Előszavában kifejti: „Ha akarjuk, hogy hazánkban a rendezett tűzoltás az eddiginél gyorsabb módon terjedjen, akkor kell, hogy a magas kormány részéről az alkalmas intézkedések megtéveszenek... nekünk teljes tűzrendészeti törvényre van szükségünk... ezen törvényben mindenekelőtt kimondandó volna, hogy minden, bizonyos népességgel bíró városban, mezővárosban és faluban önkéntes tűzoltócsapat felállítandó, azonban ott, ahol ez nem teljesíthető, vagy ahol az önkéntes tűzoltóság csak csekély részvételre talál, hivatásszerű tűzoltócsapat alakítandó; és hogy a legkisebb helységben is néhány férfi a tűzoltószerek mikénti kezeléséi módjába begyakorlandó...”

Rösch következő nagyobb munkáját, a tűzoltószerek kiállítási szabálytervezetét 1884-ben megvitattás végett bemutatta a selmeci közgyűlésnek. A közgyűlés azt minden vita nélkül egyhangúlag helyben hagyta és kinyomtatta. A szabályzat első része 15 pontba foglalja az új szivattyúk kivitelkövetelményeit. Előírta pl. a becsiszolt fémdugattyú alkalmazását, a felhasználható anyagot, meghatározta a teljesítményt 55 kettős löketnél, megszabta a sugártávolságot és a gyártót 3 évi jótállásra kötelezte. A második rész a szivattyú megvizsgálásának mikéntjét szabályozta, a harmadik pedig az oltó és mentő készülékek, valamint a személyes felszerelési tárgyak vizsgálásával foglalkozik. Mindenütt a célszerűséget, a szolid munkát és a megfelelő olcsó árat tekintette elsősorban meghatározónak.

1886. november 7-én Sopron szabad királyi város és Sopron vármegye tűzoltótestületi szövetségének megalapítására került sor, és Rösch Frigyeset választották elnöknek.

A tűzoltóság megalakulása előtt sorozatos tűzvészek pusztították Sopront is. A XIX. század elején előfordult tüzesetek 450 házat emésztettek el, vagyis a város egyharmadát. A Torna és Tűzoltó Egylet működése hozzájárult a tűzkárok csökkenéséhez, bár évente átlag 20 kisebb-na-

gyobb tűz- és káresethez vonultak ki. Ma a nehezen leküzdhető tetőtűzekkel is csak sikerrel birkóztak meg, hogy a fél tetőt rendszerint megmentették. Mindez a figyelőszolgálatnak és a gyors kivonulásnak volt köszönhető.

Röschnek mint tűzoltóparancsnoknagynak nagy méretű tűznél nem kellett bizonyítani rátermettségét. Egy tüzeset még is sokáig emlékezetes maradt a számára. 25 éves fennállását ünnepelte az egylet és a X. nagygyűlést rendezték 1891. augusztus 14—16-án. Eppen akkor támaszkodott meg az egylet, miközben a tornacsarnokban ünnepeltek. A vendég tűzoltók is kivonultak a tűzhöz és részt akartak venni a munkában, ami meglehetősen zavart okozott. Ezért kérték aztán az 1926. évi nagygyűlés alkalmával a részvevőktől, hogy a jövőbeni tüzeseteknél ne legyenek jelen, hanem a vendég tűzoltók társaságok legyenek a beavatkozásban való részvevők.

Rösch Frigyes a hazai és a Sopron városi tűzoltóság szervezése és fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül Sopron város díszpolgárává választották. 1911-ben a veszprémi országos tűzoltó-nagygyűlés a szövetség megalapítása körüli érdemeinek elismerésül tiszteletbeli tagjává választotta. Erről az oklevelet és díszlevelet az országos szövetség elnöke adta neki. 1911-ben a Sopron vármegyei városi tűzoltószövetségben viselt elnöki tisztségéről is leköszönt. Amikor 1912-ben az első ízben osztották ki a 25 éves tűzoltószolgálat elismerésére alapított királyi díszlevelet, ő az elsők között kapta meg. 1920-ban Ózdra költözött fiához, ott 1923-ban bekövetkezett haláláig. Emlék megőrkötése végett a soproniak „Rösch Frigyes tűzoltó-laktanya” elnevezéssel lettek laktanyájukat. Lelkesítő, buzdító példaként pedig arcképét is megfestették, üléstermükben helyezték el.

Az életében közszeretettel örvendő soproni tűzoltóparancsnok emlékét ma is őrzük.

Minárovics János
tű. al

Az acélszerkezeti gyár üzemvezetői, művezetői és a külső szerelés építésvezetői részére a gyár új tanácstermében tájékoztatót tartottak a tűzvédelemről. A résztvevők írásos tájékoztatót kaptak a dolgozók részére tartandó tűzvédelmi oktatáshoz, megtekintették az „Időben jelezzen” című oktatófilmet, majd előadásokat hallottak a tűzvédelemről.

Ezután a jelenlevők a Ganz-MÁVAG-nál használatos tűzoltókészülékkel tűzoltási gyakorlaton vettek részt. A mázolókészítő munkások a használt kétliteres festékesedényeket esetenként kiegészítik, s így újra használható lesz. Most is ez történt; Csák István csoportvezető segítségével 10 darab edény égetésekor nagy tűz keletkezett. A továbbképzés résztvevői egymást felváltva részt vettek a tűzoltásban. Kipróbálták a porral, gázzal, szénsavval, halongázzal töltött kézi tűzoltókészülékeket. Legnagyobb sikere a szénsavval és a halongázzal töltött készüléknek volt.

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

TEXTILÉLET

A PAMUTNYOMÓIPARI VÁLLALAT DOLGOZÓINAK LAPJA

Lapszemlényben gyakran idézzük a Pamutnyomóipari Vállalat dolgozóinak lapjában megjelenő olyan írásokat, amelyek a tűzvédelem helyzetével foglalkoznak. A közelmúltban az újság egyik cikke az ellenőrzések jelentőségét hangsúlyozta.

Idézzük:

„Az eredményes tűzvédelmi munka okaként a vállalat tűzvédelmi felügyelője elsőként a gyárak követhető, felelősségre vonó intézkedéseit említette. De az ellenőrzés „társadalmisítása”, vagyis a két ember működő instruktori csoport létrehozása is elősegítette ezt. A csoportot annak érdekében hozták létre, hogy a más gyárakból érkező szakemberek friss szemmel a rejtett hibákra is ráakadjanak. Egy év alatt a Soproni Pamutiparban, a Textil-Észtergályban, a Magyar Pamutiparban, a Goldberger Textilművekben és Hazai Pamutszövőgyárban átfogó — a Kelenföldi Textilgyárban utóvizsgálatot tartottak. Az ellenőrzéseiket egy-egy tüzesetet követően vagy a tűzoltók kiképzése alkalmával és kiemelt állami ünnepeken tar-

tották. Ez utóbbinál ugyan a nagyobb általános tapasztalat volt a figyelem, az éberség fellazulása. Még a gyárban az ünnepi szolgálatok megszervezésére, szervezettek, képesek feladataik elvégzésére.

Az instruktori csoportoktól az illetékes tűzvédelmi hatóságok rendszeresen ellenőrizték a gyakorlatot.

FEJÉR MEGYEI

AZ MSZMP MEGYEI BIZOTTSÁG TÁJÉKOZTATÓJA ÉS PARANCS LAPJA

Értékelő közgyűlésben az új számot a múlt évi munkáról a megyei nagyközség Önkéntes Tűzoltó Egyesületének beszámolójában Csobor Jenő, az egyesület parancsnoka, a megelőző tűzvédelmi munkáról, az ellenőrzések hatékonyságáról szólt. A múlt évben egy alkalommal történt tüzesethez a nagyközségek tüzoltói.

Növekedett az úttörők számának. Van ifjúsági raj, valamint felnőtt raj, akiknek tagjai főleg az elmúlt tíz évben az úttörő korosztályból kerültek ki. Az egyesületi tagok lelkiismeretesen felkészüléssel indultak a múlt évben a járési úttörő-, ifjúsági és felnőtt raj versenyére. A tűzoltóság rafa a művészkarral bővült.

A közgyűlésen természetesen megtárgyalták az egyesületi tagok részéről a parancsnok, a vezetőség tagjaira alapján, az arra érdemes úttörők ifjúsági és felnőtt raj tagjainak pénzjutalmát adott át.

A közgyűlésen a vezetőség megbeszélésére is sor került.

Világ proletárijai, egyesüljetei!

AZ MSZMP MEGYEI BIZOTTSÁG TÁJÉKOZTATÓJA ÉS PARANCS LAPJA

Visszatérő, mondhatni „idővel” témával: az avar- és erdőtüzek gyakoriságával foglalkozik a Veszélyes környezetek megyei lapja a „Veszélyes környezetek” című gloszrájában. Ebből idézzük:

„Balatonedericsen, az Öreg dűlő 1/A szám alatt kigyulladt a Tűzfogás Termelőszövetkezet 12x6 méteres, nádtetős épülete. A kár 28 ezer forint. A tüzet a keszthelyi állami és a balatonedericsi önkéntes tűzoltóegységek oltották el.

A vizsgálat megállapította, hogy a szomszédban Szél Imre a szabadban tüzelt, s onnan került a szarvack, a parázs a nádtetős épületre. Másnap keszencefalui külterületén, a Kőóra térségben keletkezett tűz. Égett — mintegy 10 hektáros terü-

leten az avar, s a lángok egy 8x5 méteres pince tetőzetét sem kímélték. A kárt 20 ezer forintra becsülik. A tüzet itt is a keszthelyi, valamint a veszprémi állami és tapolcai tűzoltóegységek oltották el. A vizsgálatot végzők megállapították, hogy az esetet egy eldobott, égő cigaretta okozta.

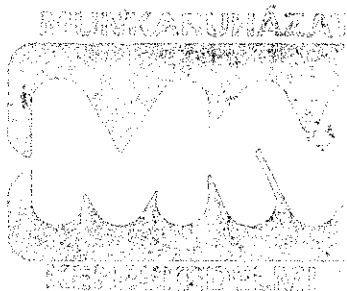
Már ez a két eset is mutatja, hogy a könnyelműség, a felelőtlenség milyen veszélyekkel, súlyos anyagi károkkal jár. És még mennyivel többet okozna, ha nem lennének részen az állami és az önkéntes tűzoltóegységek, akik a riasztás után gyorsan a helyszínen teremnek. Volt olyan nap, amikor 6 esetben kellett kivonulnia az egységeknek avartűz miatt. A 100 hektáros területen ugyancsak a száraz fű és az avar égett el, s így kár nem keletkezett. De ezek az ártatlannak látszó tüzesetek hihetetlen veszélyeket hordoznak magukban. Mind Tapolca környékén, mind pedig a Balaton-parton jelentős értékek, épületek, hétvégi házak, üdülők, erdők, közjóléti létesítmények voltak a tüzek közelében. S ha netán későn riasztják a tűzoltókat?...”

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

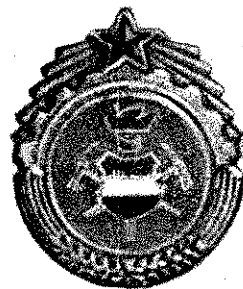
A Taurus Gumiipari Vállalat tűzvédelmi szervezete, a gyárak műszaki vezetősége eddig is számtalan intézkedést hozott, hogy minimálisra csökkentse a tüzeseteket, hogy további javulást tudjunk elérni, fokozni kell tüzmelegítő propagandánkat, hogy mindenki elismerje: a tűzvédelmi rendelkezések betartása az egész társadalom jól felfogott érdeke.

A tűz elleni védekezés fontos helyet tölt be ma már a Taurus Gumiipari Vállalatnál és ennek hangot is adnak szóban, írásban egyaránt. A Taurus Híriap szerkesztősége is elsődleges helyet biztosít a tűzvédelmi cikkek megjelentetésének. Még tovább lehetne szélesíteni a megelőzés fontosságának ismertetését, ott ahol a dolgozók nagy számban vannak jelen. Termelési tanácskozásokon, brigádértekezleteken, szakszervezeti aktíváértekezleteken dolgozóink éljenek a lehetőséggel, és mondják meg, milyen tűzvédelmi rendellenességet tapasztalnak az üzemekben, milyen intézkedéseket tettek a vezetők a rendellenességek felszámolására. Legyen ismét gyakorlat az a módszer, hogy a tűzvédelem egyetlen munkatársánál sem hiányozhat a napi rendi pontok közül.

Összeállította:
Hegedűs Ferenc

ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-EGYESÜLETEK, VÁLLALATI TŰZOLTÓSÁGOK,

A MUNKARUHÁZATI KERESKEDELMI VÁLLALAT

AZ ALÁBBIÁKBAN FELSOROLT KISKERESKEDELMI BOLTOKBA
– AZ ÁRURENDELÉSEK SZERINT –

**FOLYAMATOSAN BIZTOSÍTTJA AZ ÖNKÉNTES ÉS VÁLLALATI TŰZOLTÓ
EGYENRUHÁZATOKAT, RENDFOKOZATI JELZÉSEKET ÉS JELVÉNYEKET**

BUDAPEST VI., Bajcsy-Zs. út 5-7.	tel.: 427-124	NYÍREGYHÁZA, Jókai tér 4.	tel.: 42 10-380
AJKA, Frankel Leó u. 10.	tel.: 11-731	PÉCS, Szabadság u. 8.	tel.: 72 12-440
BAJA, Tóth Kálmán tér 5.	–	SALGÓTARJÁN, Arany J. u. 7.	tel.: 28-45
BEKÉSCSABA, Békési út 30.	tel.: 11-022	SZEKSZÁRD, Kölcsey ltp. 15.	tel.: 74 12-848
DEBRECEN, Hatvan u. 67.	tel.: 52 10-715	SZÉKESFEHÉRVÁR, Népközt. u. 44-46.	tel.: 22 11-103
EGER, Síp köz 2.	tel.: 36 12-678	SZOLNOK, Beloiannisz u. 16.	tel.: 56 13-157
GYŐR, Köztelek u. 7.	–	SZOMBATHELY, Köztársaság tér 32	tel.: 94 13-137
KAPOSVÁR, Ady E. u. 10.	tel.: 82 13-254	TAPOLCA, Deák F. u. 10.	tel.: 490
KECSKEMÉT, Arany J. u. 7.	tel.: 12-359	VÁC, Csikós József u. 2.	tel.: 11-760
KESZTHELY, Vörös Hadsereg u. 3.	tel.: 11-492	VESZPRÉM, Fürst S. u. 24.	–
MISKOLC, Bajcsy-Zs. u. 25.	tel.: 46 35-737	ZALAEGERSZEG, Rákóczi u. 1.	tel.: 92 12-457

**A KISKERESKEDELMI BOLTOK VEZETŐI SEGÍTSÉGET NYÚJTANAK
AZ EGYENRUHÁZATOK MÉRETÁLLÁS SZERINTI MEGRENDELÉSÉHEZ
ÉS AZ ELŐZETES IGÉNYBEJELENTÉSEK ELKÉSZÍTÉSÉHEZ!**

A TŰZOLTÓSÁGOK FENNTARTÓINAK FIGYELMÉT, HOGY A JOVŐ ÉVI BESZERZÉSRE TERVEZETT KÉSZRUHÁKRA ÉS KIEGÉSZÍTŐ CIKKEKRE – A KAPACITÁSOK BIZTOSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN – A MEGRENDELÉSÜKET, VAGY A TAJÉKOZTATÓ JELLEGŰ IGÉNYBEJELENTÉSÜKET FOLYÓ ÉV JÚNIUS HÓ 30-IG FELTÉTLENUL KULDJÉK MEG AZ ILLETÉKES KISKERESKEDELMI BOLTNAKI

(X)

Háztartásokban, műhelyekben, irodáknban és hétvégi házakban is használható

A készülék legfontosabb műszaki adatai:

Töltet (oltóanyag):	0,75 kg lángoltó por
Hajtóanyag:	14 bar nyomású nitrogén (N ₂)
Teljesítmény:	kb. 0,15 kg/sec
Teljes súly:	2 kg
Helyszükséglet:	9×14×35 cm
Tartályátmérő:	9 cm

A készülékbe helyezett lángoltó port a vele közvetlenül érintkező, „belenyomott” nitrogén lövelli ki. Az oltóanyag egy gömbcsap megnyitásával a lövőkén keresztül jut el az oltandó közeghez.

A teljes kilövési idő 5–6 másodperc.

Tűzoltáskor a lövőkét 2–2,5 méter távolságból kell a tűzre irányítani. A biztosítószeget eltávolítása (kivétel után), a kar függőleges elfordításával a gömbcsap nyílik, a tűzoltás megkezdhető. A könnyebb kezelést, a készülék tartását és tűzre irányítását a testbe épített fogantyú segíti elő.

A készülék a gömbcsap lezárásával, illetve újraindításával szakaszosan is működtethető. A készenléti állapotot a levegő összenyomhatóságát hasznosító szellemes megoldású nyomásmérő jelzi. Az üveg alatti buborék nagy nyomás alatt kicsi, de a nyomás csökkentésével nő. Amikor a buborék az üvegen levő kört metszi, akkor a készülék nyomása nem elég a biztonságos üzemeltetéshez. (A készüléket függőlegesen kell tartani!) A működést leíró címke szerint: „a buborékot a kör átmérője nem oszthatja”.

A szabvány a nagyságrendre vonatkozó, úgynevezett „egység tűz” elaktásával határozza meg a tűzoltókészülékek oltási hatásfokát. Az új típusú, eddig nem használt oltóporkeverék ebben a mennyiségben a B 7-es egység tűz elaktására képes, ami a 3 kg-os porraloltó készülékektől megkívánt teljesítmény. Az oltópor nem okoz kárt a befújt felületeken.

Az Elzett Művek az alapjában kedvező piaci fogadtatás alapján felkészült a várhatóan növekvő igények — ezen belül a szervizfeladatok, újratöltés, javítás — teljes mértékű kielégítésére. Egyes kereskedelmi vállalatoknál lehetőség nyílik a készülékek azonnali cseréjére. Így a tulajdonosoknak rövid ideig sem kell nélkülözniük azokat. (X)

A gépkocsi tűzveszélyes üzem, szükség esetén égésének gyors megfékezése nem könnyű feladat.

Hazánkban főleg az elmúlt évtizedben ugrásszerűen megnövekedett a gépkocsiállomány. Ezzel együtt sajnálatosan a gépjárműtüzek száma is. Egyre több gépkocsi-tulajdonos ébredt rá, hogy nehezen megszerzett, nagy értékű járművét akár a szemeláttára is tönkretelheti a „vörös kakas”.

Az országos tűzoltókészülék-szükséglet nagy részét kielégítő Elzett Művek reagált a sürgetőleg jelentkező igényekre, rövid idő alatt kifejlesztette és piacra vitte új termékét, az autó-porraloltókészüléket.

Az elvezés nem egészen pontos. Igaz ugyan, hogy az új készülék maradéktalanul megfelel a gépkocsik oltókészülékeivel szemben támasztott követelményeknek: kis méret, elhelyezés, hatásfok stb. tekintetében, de alkalmazási területe szélesebb ennél. Éppen alaptulajdonságai miatt ideális a háztartások tűzvédelmére, de műhelyekben, irodákban, hétvégi házakban is célszerűen felhasználható.

A korszerű készülék tűzoltási hatásfoka jóval nagyobb az átlagosnál, ami a kevés alkatrészből álló mechanizmus, az úgynevezett „belenyomott” gázos kivitel és egy új oltópor együttes felhasználásának az eredménye.

ELZETT MŰVEK

Tűzvédelmi rendeltetésű nyomótömlők beszerzése, használata és karbantartása

A belügyminiszter 3/1980. BM számú rendelete alapján a gazdálkodási egységek vezetőjének kell gondoskodnia a létesítmények tűzvédelméhez szükséges nyomótömlőkről.

A szükséges nyomótömlőkről általában az éves beszerzési terv keretében célszerű gondoskodni, de esetenkénti beszerzés is szükségessé válhat. Az LSZV-gyártmányú BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket a MUART, a VASÉRT és a TEXÉRT kereskedelmi vállalatok hozzák forgalomba.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők TREVIRA védjegyű poliészter filamentumból készülnek. Az elmúlt 20 év hazai és külföldi tapasztalatai egyértelműen bizonyítják a poliészter filamentumok kiváló tulajdonságait az egyéb polimerekkel szemben. A korábbi évtizedekben jelentős mennyiségben forgalomba kerültek poliamid és polipropilén fonalból készült tömlők is. Ezeket a tömlőket az idő előtti öregedés, valamint a nyomás hatására bekövetkező nyúlás jellemzi.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők belső bevonata: az ún. tömlőlélek korábban gumitejből, majd poliuretán fóliából készült, jelenleg természetes és szintetikus gumikeverékből állítják elő. Minősége megfelel a DIN 14811 szabvány követelményeinek is. A mindenkor érvényes magyar tömlőszabvány követelményeit figyelembe véve, a BUDAFLAX védjegyű tömlők üzembiztonság és élettartam tekintetében minden reális igényt kielégítenek. Az LSZV-gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket 20 fm-es tekercekben, kapcsolva, nyomáspróbázva, műbizonylattal ellátva vagy kapcsolás nélkül árusítják. Műszaki és gazdasági megfontolásokból a kapcsolott tömlők vásárlása előnyösebb. A kapcsolás nélküli tömlőket házilag bekötés, kapcsolás után nyomáspróbázni kell. A próba nyomásértéke ez esetben 24 bar. A házilag bekötést csak szakképzett személy végezheti.

Tömlőgazdálkodás: a gazdasági egység anyagi-technikai intézkedése a szükséges tömlőkészletek biztosításáról.

Nyomótömlő: tűzvédelmi célra készült és a hatályos szabványok követelményeit kielégítő kapcsolott tömlő.

Készenléti tömlő: a vonulószerken, valamint a kijelölt készenléti helyen bevetésre kész állapotban levő tömlő.

Készenléti elhelyezés: a tömlők olyan elhelyezése a vonulószerken e célra kialakított tömlőszekrényben, illetve a tűzcsapszekrényben, amely lehetővé teszi állaguk védelmét.

Védelem nélküli elhelyezés: minden olyan elhelyezési forma, amely veszélyezteti a tömlő állagát.

A készenlét tartaléka: az alkalmasszerűen pótlásra (kiegészítésre) szolgáló tömlőkészlet.

Raktári készlet: a készenléti helyek (készenléti tartalékok) folyamatos kiegészítését szolgáló tömlőkészlet.

Tömlőkopás: a huzamosabb használat, illetve készenlétben tartás hatására létrejövő szilárdságcsökkenés.

Mechanikai sérülés: a tömlő szilárdságát károsító olyan mechanikai hatások, mint pl. a vágás, csipés, szúrás, kidörzsölés stb.

Vegyí sérülés: a tömlőszövetet vagy a belső bevonatot károsító vegyi anyagok okozta rongálódás.

Hő okozta károsodás: a 24 C-fokos hőmérsékleti átlagot meghaladó tárolási hőmérséklet előidézte öregedési jelenség.

Rágcsálók okozta károsodás: egér, patkány stb. okozta rágások.

Rendeltetészerű használat: a nyomótömlő gyakorlat céljára, tűzoltásra vagy elemi károk elhárítására való igénybevétele.

Élettartam: a tömlő üzembiztos használhatóságának időtartama, amely a bevetések számától is függ.

Tömlőmosás: tömlőmosó gépben, betonpadozaton, vízszaggárral, tömlővályúkban vagy teknőben elvégzett és a mosás fogalmába tartozó tisztítási művelet.

Száritás-csurgatás: a félhosszban vagy teljes hosszúságban felfüggesztett, kívül-belül nedves tömlő szárítása.

Nyomáspróba: az MSZ-02 111-80 ágazati szabvány 2.5 és 4. pontjában előírt vizsgálatok.

Repszőtömlőszilárdság: az a legkisebb nyomás, amely a tömlőt a lánc vagy vetülék irányában elszakítja.

Üzemi nyomás: a nyomótömlő-vezetékben üzemszerűen felléphető legnagyobb nyomás.

A nyomótömlő szerkezete: a belső és külső terheléseket viselő szövetszerkezet és a folyadékzáró tömlőlélek (manchon, belső bevonat). A szövetszerkezet lánc- és vetülékirányú fonalelemekből áll. A tömlőlélek folyadék- és gázzáró bevonat, mely lehet: gumi, műgumi, poliuretán stb., elasztomer.

A tömítőgyűrű (tömítőgumi) rendeltetése a kapcsolódás tömítettségének biztosítása. Megléte, épsége, szakszerű beépítése alapvető fontosságú (MSZ 1057/6-77.).

Selejtezés: Hibás, sérült, a tűzoltás zavartalanágát veszélyeztető állapotú tömlők kivonása a használatból.

Az LSZV-gyártmányú tömlőket a szabvány 4.4 pontjában előírtak szerint időszakos nyomáspróba alá kell vonni. E nyomáspróba alkalmával a szükséges karbantartási feladatokat is el kell végezni. Ellenőrizni kell, hogy a vizsgált tömlő megfelel-e a szabvány 4.1-4.3 pontjába foglalt előírásoknak. Ezen túlmenően ellenőrizni szükséges a bekötés minőségét, szilárdságát, a tömlőkapocs és a tömítőgyűrű állapotát. Az esetben, ha a bekötés nem biztonságos, vagy a tömlőkapocs sérült, a tömlőt újra be kell kötni. A bekötést a szabvány 3.1-3.4 pontjában előírtaknak megfelelően kell elvégezni.

A tömlőket legalább évenként egyszer célszerű áttekeresni. A gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy az áttekerés, valamint az ezzel kapcsolatos munkák (leporolás, szellőztetés stb.) növelik a tömlő élettartamát, a huzamos ideig, esetleg több évig mozdulatlan állapotban hagyott tömlők élettartama viszont rövidül.

Ugyancsak a tapasztalatok igazolják, hogy az ismételt kíméletes használat növeli, a huzamos ideig tartó mozdulatlan állapot viszont csökkenti az LSZV-gyártmányú nyomótömlők élettartamát.

A huzamosan mozdulatlan állapot, túl száraz vagy túlfűtött helyiségben történő tárolás a belső folyadékzáró réteg (tömlőlélek) élek menti kirepedését, valamint a tömlőszövet elszíneződését okozza.

A tömlőkarbantartási munkálatok nem igényelnek különösebb képzettséget vagy különleges célszerszámokat.

Ennek ellenére (vállalatoknál, intézményeknél) célszerű, ha ezeket a munkálatokat szakvállalattal végeztetik el. A készenlét követelményeit nem kielégítő tömlőt ki kell vonni a használatból és selejtezni szükséges.

DIHEN IMRE
tű. tőr. m.
1938—1982

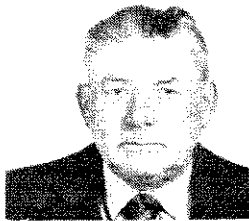
VARGA JÓZSEF
tű. tőr. m.
1943—1982

Gyógyíthatatlan betegség következtében elhunyt a hajdúnánási városi tűzoltóparancsnokság híradóügyeletese.

1971-ben került a tűzoltóság állományába, 1971-től az MSZMP tagja. Hozzá tartozói, munkatársai mély részvétellel kísérték a hajdúnánási köztemetőbe utolsó útjára.

A veszprémi városi-járásai tűzoltó-parancsnokság beosztott tűzoltója hosszan tartó, súlyos betegség következtében elhunyt.

1968. április 16-án került a tűzoltóság állományába. Munkáját mindenkor igyekezett becsülettel és lelkesedéssel ellátni. A parancsnokság szorgalmas, fegyelmezett elvtársat vezített el személyében.

KAPRONCAI ISTVÁN
ny. tű. ftőr. m.
1927—1982

1947-ben kezdte tűzoltói szolgálatát, mint községi hivatásos tűzoltó, majd 1951-től az állami tűzoltóság állományában a szigetvári városi és járási parancsnokságon teljesített szolgálatot.

Munkáját mindenkor nagy szorgalommal és lelkiismeretesen végezte. Rokkantsági nyugállományba helyezés után is segítőkész dolgozója volt a szigetvári tűzoltó-parancsnokságnak.

IFJ. JÁRÓ JÓZSEF
önk. tű. szds.
1928—1981

1944-ben lett tagja a vejtői önkéntes tűzoltóságnak, 1950 óta haláláig az egyesület parancsnoka volt.

Szolgálati ideje alatt fáradságot nem ismervé lelkiismeretesen végezte munkáját. A Tűzbiztonsági Erem ezüst és arany fokozata kitüntetés tulajdonosa volt. Mély részvétellel vettek tőle búcsút tisztelői, barátai és a siklósi járási önkéntesegyesületek parancsnokai.

SZÜLI SÁNDOR
önk. tű. fhggy.
1935—1982

Váratlanul elhunyt a mocsai községi önkéntestűzoltó-egyesület parancsnoka. 1962 óta önkéntes tűzoltó, 1970-től töltötte be a parancsnoki tisztséget.

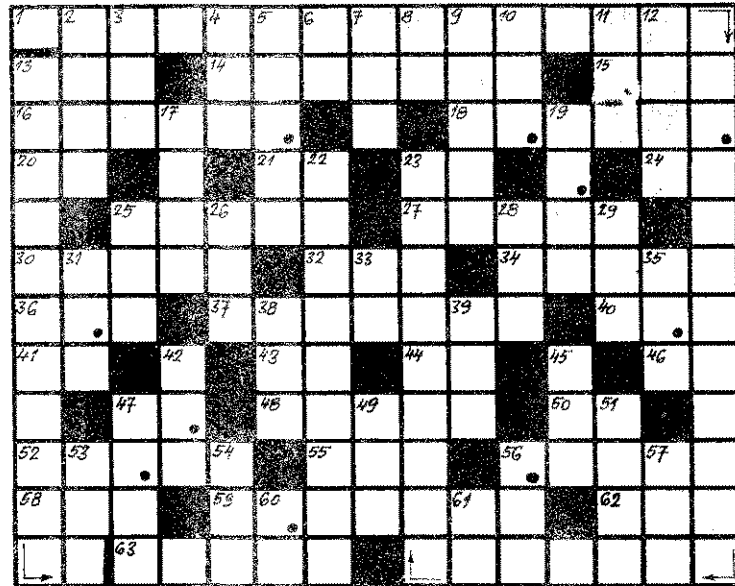
Aktívan részt vett a község politikai, társadalmi életében. Feladatát példás szorgalommal látta el, melyért több alkalommal pénzt jutalomban, kitüntetésben részesült.

SZABÓ SÁNDOR
önk. tű. ftőr. m.
1913—1982

1930-tól volt tagja a jászszentandrás-i önkéntestűzoltó-egyesületnek. Feladatát példás szorgalommal és szakértelemmel látta el. 1980-ban megkapta az Aranykoszorús Szolgálati Ermet. Munkája elismeréseként több alkalommal részesült dícséretben és kitüntetésben.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

1. HOL NEM SZABAD ELHELYEZNI 0,9-NÉL NAGYOBB RELATÍV SÜRÜSÉGŰ PALACKOS GÁZZAL ÜZEMELŐ BERENDEZÉST? (zárt betűk: T, E, É, É, B, D, S, N, V. Folyt. függ. 13.). 13. Európai légiforgalmi társaság. 14. Savval tisztít. 15. Egyik oldal. 16. Karolás. 18. Nem marad kinn. 20. Szelid vad, viszsza. 21. Fél zeke. 23. Azonosak. 24. Latin kettősbetű. 25. Igaz. 27. Útőér. 30. A 78-as körzetben ez a víz hiánycikk! 32. Apróra tör. 34. Az egész része. 36. Gazdasági növény. 37. Sebkezelés. 40. Bírói eszköz. 41. Ilyen csokoládé is van. 43. Alá. 44. Anyag röv. 48. Rag. 47. Azonosak. 48. Eső és nap ellen véd. 50. Kötőszó. 52. Betegség jele. 55. Filmötlet, bemondás. 58. Fekszik. 58. Erőziós erőzió. 59. Névelős állati lábveg. 62. Becézett női név. 63. Mezőgazdasági üzem.

kockákban). 17. Focista is teszi. 19. Régi játék. 22. Városunk. 25. Húz. 26. Nyári ház. 28. RDS. 29. Idegen művészet. 31. Német betű. 33. UŐ. 35. ...Mail. 38. A természetnek is van, de lágy! 39. Izzó. 42. Mennye. 45. Helyhatározó. 47. Gonosz törpe. 49. Égítést. 51. Falatozza. 53. Combja finom étel. 54. Volt sakkvilágbajnok. 56. Eredményes. 57. Mélyített zenei hang. 60. Négy lábú. 61. Hegyes szerszám.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vissz. 1. és folytatásai. Az utolsó szó a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből állítható össze.

A megfejtők között könyvtalványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1982. június 10.

K. I.

A negyedik számban megjelent keresztrejtvény megfejtése!

AZ A GÁZ, MELY ÖNMA-GA NEM EG, DE AZ EGEST TÁPLÁLJA. „B” TŰZVESZÉLYESSÉGI OSZTÁLYBA.

Könyvtalványt nyertek: Barna János, Budapest; Kránitz Ede, Litér; Manai Lászlóné, Berettyóújfalu; Papp József, Veszprém; Páll Zsuzsanna, Tállya; Schaurek Jánosné, Kiskunhalas.

A nyereményeket postán küldjük el.

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság sajtófelügyelője
Szerkesztő a szerkesztő bizottság, Főszerkesztő: **SOLTESZ TAMÁS** tűzoltó főhadnagy, SZERKESZTŐSÉG, Budapest VI., Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-380. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság
Felelős kiadó: **VARGA KÁROLY**, Előfizetési díj egy évre 42,- Ft. Számlaszám: 235-90 151-1108

82.2534/2-05 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Vágó Sándorné vezérigazgató. Levélcímünk: 1903 Bp. Pf.: 314

HU ISSN 0230-1415

Nyugállományba helyezés

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokságon a közelmúltban megalkult az önkéntes segítők tanácsadó csoportja. Forgách Géza tűzoltó alezredes, a BM TOP Tűzoltási és Szolgálati Osztály vezetője ismertette a tanácsadói csoport feladatát, célját; Az önkéntes és vállalati tűzoltók szolgálatának hatékonyabb ellátása, munkájuk szakszerűbb segítése és koordinálása.

A tanácsadói csoport tagjai: Beszteri Lajos ny. tűzoltó alezredes, dr. Félix László ny. tűzoltó ezredes, dr. Kovács Mihály ny. tűzoltó ezredes, Pázmándy Mihály ny. tűzoltó alezredes és Toronyay István ny. tűzoltó ezredes. Az alakuló ülésen megbeszélték a tanácsadói csoport 1982. évi feladatait.

Pázmándy Mihály ny. tű. alez. 1926—1982

Alig múlt egy éve annak, hogy búcsúztunk tőle nyugállományba vonulása alkalmából. S hogy nem igazából távoztunk közülünk, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a szomorú dátum előtt néhány nappal az önkéntes tanácsadók csoportjának alakuló értekezletén a tőle megszokott vidám hangulatban vett részt. Tavaly nyáron Zánkán és Szarvason foglalkozott az úttörőgárdistákkal. S az országos verseny lebonyolításában is aktív rendezőként segítette volt osztályának munkatársait. Halála előtti napon is bent járt az Országos Parancsnokságon. Sokunkkal beszélgetett, s talán éppen ezért volt megdöbbentő a hír, hogy Pázmándy Mihály ny. tűzoltó alezredes április 21-én örökre eltávozott.

Sokan ismerték az országban. Az 1948 óta testületünknel eltöltött idő alatt tapasztalatával, hivatástudatával, mindenkori készséges szolgálatellátásával példaképpül szolgált a fiataloknak.

Május 6-án a Farkasréti temetőben katonai tiszteletadásal a tűzoltóság saját halottjaként temették el. Ravatalánál mély részvétellel búcsúztak tőle vezetői, munkatársai, barátai.

A kiskvárdai járási hivatal képviselői és Nyírkarász községi tanácsának vezetői a közelmúltban búcsúztatták Roskó Mihály önkéntes tű. szds. tűzoltóparancsnokot.

Roskó elvtárs 1930 óta önkéntes tűzoltó, 1937-től az egyesület parancsnoka volt. Mindig odaadóan, lelkiismeretesen végezte önként vállalt társadalmi kötelezettségét.

Többször részesült elismerésben és jutalomban, legutóbb megkapta az 50 éves aranykoszorús Szolgálati Érmét.

Az ünnepelt elmondta, hogy a régi időkben bizony nehéz körülmények között végezték munkájukat, de a lelkesedés mindig megvolt az önkéntes tűzoltók körében, mert érezték, hogy bármikor számíthatnak rájuk.

A jutalom és az ajándékok átadása után az ünnepelt megköszönte az iránta tanúsított bizalmat, és sok sikert kívánt az új parancsnok további munkájához.

A belügyminiszter március 31-i hatállyal nyugállományba helyezte Csete György tű. ezds.-t, Csongrád megye tűzoltóparancsnokát.

Csete elvtárs 1949 óta teljesi-

A belügyminiszter nyugállományba helyezte Szaller János tű.

tett szolgálatot testületünk állományában.

Az 50-es évek elején szegedi parancsnok volt, majd 1955–61 között megyei parancsnokhelyettes. Ezt követően nyugdíjazásáig a megyei tűzoltóság parancsnokaként teljesített szolgálatot.

Tevékenységeért számos alkalommal részesült kitüntetésben és más elismerésben.

Nyugállományba vonulása alkalmából a Kiváló Szolgálatért Erdemrenddel tüntették ki.

A megye vezetői és munkatársai bensőséges ünnepségen vettek búcsút tőle.

alez., körmendi parancsnokot. Szaller elvtárs 1949-ben, 22 éves korában lett tűzoltó. 1951 óta töltött be különböző parancsnoki tisztségeket. Emellett pártbizottsági tag és tanácsstag, valamint párttitkár is volt.

Előjárói és beosztottai egyaránt tisztelték elhűségéért, emberségéért és szorgalmáért.

Búcsúztatásakor a Vas megyei Tanács elnökhelyettese nyújtotta át neki a Munka Erdemrend ezüst fokozata kitüntetést.

A Heves megyei tűzoltó-parancsnokság hazánk felszabadulásának 27. évfordulójára tiszteletére politikai és szakmai vetélkedőt rendezett a személyi állomány részére. Parancsnokságonként külön indultak a megelőző munkakörben dolgozók, a szerparancsnokok, illetve a beosztott tűzoltók. A feladatok között szerepelt szellemi tozó, kérdésekre szóbeli válaszadás, illetve ügyességi feladatok megoldása.

Az eredmények így alakultak:

Tűzmelegelőzési kategória: 1. Futás Tibor hdgy., 2. Bozó László alhdgy., 3. Palócz János zls.

Szerparancsnoki kategória: 1. Eger, 2. Hatvan

Tiszthelyettesi kategória: 1. Gyöngyös I., 2. Gyöngyös II., 3. Eger

25 éves az Ifjú Gárda

Osszeállításunk a 2-3. oldalon

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

AZ ÚJ GÁRDA

valami látványosságot, ünnepélyességet, komolyságot, vidámságot kellett biztosítani. Az Ifjú Gárda-csoportok láthatóan jól érezték magukat, sok helyen a KISZ valami elkülönült harci alakulatának vélték magukat. Számos ifjúsági, politikai vezető került ki soraik közül, akik az Ifjú Gárdában edződtek a mindennapi, bizony kitartást és lemondást követelő mozgalmi feladatokhoz.

1958 áprilisában a KISZ KB Intéző Bizottsága határozatba foglalta az Ifjú Gárda addigi eredményeit és nehézségeit, meghatározta soron következő feladatait. Ez a határozat a mozgalom fejlődésének első és igen fontos dokumentuma volt, amely kiemelte az Ifjú Gárda életrevalóságának bizonyítékait, ugyanakkor elítélte karhatalmi jellegű tevékenységét. Egyértelművé váltak az ifjúgárdisták jogai és kötelességei, valamint feladatai, amelyek: a rend biztosítása, példamutatás és kezdeményezőkézség, az öregek és a betegek támogatása, a társadalmi tulajdon megvédelem, harc a korrupció, a megvesztegetés ellen. Ez a dokumentum felbecsülhetetlen jelentősége ellenére nem mérte fel a mozgalom távlati célkitűzéseit, nem adott profilt a mozgalomnak, és bár általános érvényű nevelési feladatokat adott, képtelen volt a konkrét, sajátos nevelési célok kijelölésére.

A 60-as évek elején már kiütköztek az Ifjú Gárda-mozgalom fogyatékosai. Hiba volt az Ifjú Gárda túlbecsülése és lebecsülése, és igen sok helyen a KISZ-bizottságok már képtelenek voltak megbirkózni a mozgalomból fakadó többletfeladatokkal. A KISZ KB 1962-ben határozatot hozott az ifjúság honvédelmi nevelésére és lassan-lassan kezdett terjedni az az elképzelés, hogy az Ifjú Gárda legyen egyik eszköze a KISZ-tagok körében folytatott hazafias-honvédelmi nevelő munkának. Lényeges volt a mozgalom fennmaradásában, megújításában, hogy a hazafias-honvédelmi képzést az Ifjú Gárdához kapcsolják. Ezzel kialakult a mozgalom kedvelt és hasznos munkaformája.

A KISZ KB Intéző Bizottságának 1966-ban hozott határozata az Ifjú Gárda továbbfejlesztését szolgálta. Az igény egyértelművé fogalmazódott: képessé kell tenni az IG-mozgalmat, hogy tagjait a szocialista hazafiság szellemében nevelje, járuljon hozzá a fiatalok honvédelmi felkészítéséhez, ugyanakkor biztosítsa, hogy tagjai aktív szervezői, résztvevői legyenek a KISZ-szervezetek honvédelmi rendezvényeinek.

Az évtized második felében jelentős mértékben továbbfejlődött a mozgalom. Egyre inkább országossá vált. Ott fejlődött igazán, ahol az IG-alegységek kapcsolatokat találtak a fegyveres és a rendészeti szervekkel. 1967-ben a KISZ VI. kongresszusa már szerény programot ad az Ifjú Gárdának, a honvédséggel, a határőrséggel, a rendőrséggel, a munkásőrséggel együttműködő „baráti köröknek”. Megalakul a KB honvédelmi és sportosztálya, az Ifjú Gárda országos parancsnoksága.

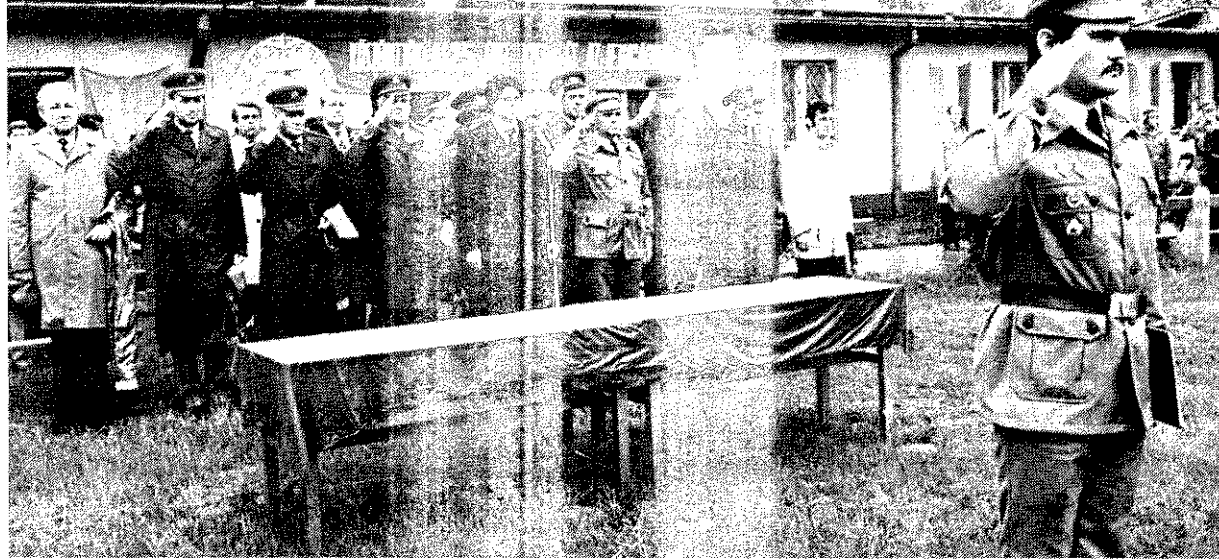
A KB titkársága 1968-ban a mozgalom továbbfejlesztésére intézkedik: a megyék IG-munkájának továbbfejlesztését, a működési szabályzat kidolgozását, a mozgalom további korszerűsítését sürgeti. Közben a támogató fegyveres testületek, szervek mindegyike intézkedést ad ki az együttműködés fokozására. A KISZ KB 1970-es, a fiatalok honvédelmi neveléséről szóló határozata aláhúzza a honvédelmi nevelés tartalmának, intenzitásának növelését, bírálja a szükségesnél lassúbb ütemben fejlődő mozgalmat. Később egyértelmű előrelépést jelentett, hogy megszülettek az egységes képzés programjának irányelvei és

1956 végén az MSZMP megalakulását követően a párt vezető szerveiben, köreiből már megfogalmazódott az új típusú kommunista ifjúsági szövetség megalakításának gondolata. Ez a gondolat, tettvágy egyre jobban érlelődött a szocializmusért elkötelezett, érte kiállni, harcolni kész ifjúság köreiből. Különösen Budapesten, a munkáskerületekben voltak látható jelei ennek. Jóval a KISZ zászlóbontása előtt Angyalföldön, Kőbányán, Újpesten és más kerületekben is a fiatalok tömegei fogadtak hűséget a szocializmusért, a nép hatalmának erősítéséért, megvédéséért. Közülük a legelkesebbek, legelszántabbak vállalták, hogy a magyar ifjúságmozgalom kiváló példaképeit és párt útmutatásait követve állandóan készen állnak a rend helyreállítására, a termelőmunka beindítására.

A fiatalok kezdeményezésére kis gárdacsoportok alakultak 1956 decemberétől, 1957 januárjától. A gárdisták gyárakban, pártbizottságok által megjelölt kulturházakban, volt DISZ-házakban találkoztak és onnan indultak akciókra. A főváros tele volt az ellenforradalmárok által elszórt cédulákkal, plakátokkal, ellenséges hangú feliratokkal, és az ifjúgárdisták a rendőrök és később a munkásőrök védelmében „hatástalanították” ezeket. Megalakult az Ifjú Gárdák budapesti parancsnoksága (természetesen nem függetlenül, amely kezdetől fogva igyekezett megfelelő programokat biztosítani. Bár törekedett a kerületi gárdák munkájának összehangolására, a kerületi KISZ-bizottságok befolyása, irányító-mozgósító tevékenysége sokkal erőteljesebb volt.

1957-ben és 1958-ban a KISZ-bizottságok mellett működő kis Ifjú Gárda-kötélékek lelkesen végezték szerteágazó feladataikat. Biztosították a politikai rendezvényeket, a sportversenyeket, akciókba, szolgálatba jártak. Ott voltak a május 1-i felvonulásokon, a tanácstagi választásokon, és ott voltak mindenütt, ahol

Az ünnepség
elnöksége

Varga-Sabján László
mondott
ünnepi beszédet

módszerei, kialakultak a továbbképzések formái, az IG országos rendezvényei, erősödött a parancsnokságok munkája.

Rendkívül jelentős volt az IG-alegységek szakosodása. A szakalegységek egyre tudatosabban és színvonalasabban készülnek az állam- és közbiztonság védelmére, a határőrizeti, a polgári védelmi, a munkásőri és a tűzvédelmi szakfeladatok teljesítésére. A fegyveres és a rendészeti szervekkel kialakult magas szintű kapcsolat alapvető biztosítéka a közös munkának, alapvetően a közös érdekeket szolgálja. Soha nem volt tapasztalható ez a mostani kapcsolat. 1978-ban például a belügyminiszter utasítást adott ki a rendőrökkel, a határőrökkel és a tűzoltókkal együttműködő ifjúgárdisták konkrét szolgálati feladatokkal való megbízására.

A KISZ IX. és X. kongresszusa is foglalkozott a mozgalom eredményeivel, továbbfejlesztésének lehetőségeivel. Az Ifjú Gárda munkáját a KISZ KB mellett működő Honvédelmi Nevelési Tanács koordinálja, az Ifjú Gárda Országos Parancsnoksága irányítja. Jelentős munkát végeznek az Ifjú Gárda tűzoltó-szakalegységek, a tűzoltó ifjúgárdisták. Ma már 3600 felkészült tűzoltó ifjúgárdista áll készen a tűzvédelmi feladatok segítésére.

★

A KISZ Központi Bizottsága csapatzászlót adományozott az Ifjú Gárdának. A zászlóátadási ünnepségre május 9-én délelőtt a mátyásföldi MHSZ-lőtérre került sor.

Az Ifjú Gárda országos lövészversenyére felsorakozott csapatok előtt *Leyrer Richárd*, az Ifjú Gárda országos parancsnokának helyettese fogadta *dr. Varga-Sabján Lászlót*, a KISZ KB titkárát, aki köszöntötte az ifjúgárdistákat. Ezt követően *dr. Varga-Sabján László* ünnepi beszédben szólt az Ifjú Gárda-mozgalom negyedszázados fejlődéséről, eredményeiről. Elmondta többek között, hogy az ifjúgárdisták már 1956 végén és 1957 első hónapjaiban szerepet játszottak a belső ellenség leleplezésében, a rendbontók megfékezésében. Később, amikor kialakultak a mozgalom szervezeti keretei és tevékenységi formái, megalakultak parancsnokságai, egyre szélesebb körű tevékenységet folytattak a hazafias-honvédelmi nevelés propagálásában. A szakalegységek, megalakulásuk óta pedig jelentős kapcsolatokat építettek ki a fegyveres szervekkel.

Az egyre eredményesebb kapcsolatok a közös érdekeket szolgálják; az állam- és közbiztonság védelmét, az államhatár őrizését, a polgári védelmi és tűzvédelmi feladatok ellátását és a munkásőrfeladatok teljesítését.

A KISZ Központi Bizottságának titkára ezek után átadta a csapatzászlót *Móricz Istvánnak*, az Ifjú Gárda országos parancsnokának. A csapatzászlóra szalagot kötöttek a fegyveres erők és testületek, valamint a rendészeti szervek megjelent képviselői. Szalagot kötött *Tóth Ferenc* vezérőrnagy, az országos rendőr-főkapitányság vezetőjének helyettese, *dr. Ábel László* vezérőrnagy, a BM Határőrség politikai csoportfőnöke, *Nárai István* vezérőrnagy, a Magyar Néphadsereg kiképzési főfelügyelő-helyettese, *dr. Héra Attila* tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnokának általános helyettese, *Hazai György* ezredes, a Polgári Védelem pártbizottságának titkára, *Tringer Gyula* alezredes, az MHSZ főtitkárhelyettese, *Borzák Lajos*, a Munkásőrség osztály vezetője. A Magyar Antifasiszták, Ellenállók Szövetsége képviselőjében *Harsányi János* kötött szalagot.

A tűzoltóság nevében *dr. Héra Attila* kötött emlékszalagot

Danyi József—Kútvolgyi Mihály

Az ÚTTÖRŐ-TŰZOLTÓK VERSENYEIN ÉVRŐL ÉVRE TALÁLKOZUNK AZ ŐKET FELKÉSZÍTŐ PADAGÓGUSOK SOKASÁGÁVAL. IZGULNAK, DRUKKOLNAK, SÍROKAT VIGASZTALNAK, S A VERSENYEK VÉGÉN AZ Ő TÁSKÁJUKBÓL KERÜL ELŐ A JUTALOMCSOKI IS.

JÚNIUS ELSŐ VASÁRNAPJÁN ORSZAGSZERTE PEDAGÓGUSAINKAT KÖSZÖNTJÜK. GYERMEKEINK TANÍTÓIT, NEVELŐIT, AKIK ÉVEK HOSSZU SORÁN AT TŰRELEMMELEL, MEGÉRTÉSSEL FOGLALKOZNAK A FELNŐVEKVŐ NEMZEDEKKELEL. SZÁMOSAN KÖZŰLŰK FONTOES SZEREPET TÖLTOENEK BE A TŰZOLTÓSÁG ÖNKÉNTES SEGÍTŐIKÉNT IS — KÖZŰLŰK MUTATUNK BE HÁRMAT.

Pataki Ferenc negyven éven át tanított történelmet. Pest megyében, Makádon fiatal tanítóként önkéntes tűzoltó, majd hamarosan az egyesület parancsnoka lett. Akkori sisakját még mindig őrzí. Az 1941-es árvíz idején az egész falu lakosságával együtt mentettek, de a tüzeknél való helytállásukról is sok története van. Mint pedagógus, mindig arra törekedett, hogy a történelmet szemléltetve oktassa. Be is szerzett hozzá minden fellelhető tárgyat. Volt török handzsárja, Rákóczi-kardja, Kossuth-bankója. Így hát amikor nyugdíjba ment, tovább gyarapította, cserélgette gyűjteményét. Erdemjelek, rendjelek, kitüntető jelvények sorakoznak a szekrényében. Miközben az érmelek sokféleségében gyönyörködünk, külön hangsúlyozta: gyűjteményének fő része a dolgozó emberek kitüntetéseiből áll, olyan érdem- és rendjelekből, amelyeket vasutasok, kohászok, mezőgazdászok kiváló munkáért kaptak.

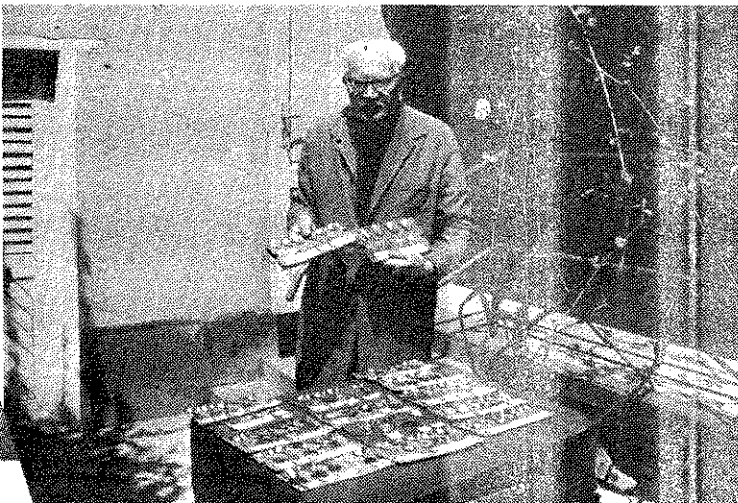
28 éve, hogy visszatért szülővárosába, Ceglédre. Gyűjtőszervevénye nem hagyott alább, nyugdíjasként még több ideje marad levelezésre, utánjárásra és az érembarátok felkeresésére.

Nemcsak gyűjti az érmeleket, hanem mint történelemtanár azt is számon tartja, hogy melyiket mikor, miért és kiknek adták. S mint a Magyar Éremgyűjtők Egyesületének tagja a Tűzoltó Múzeum segítségével az „Érem” című szakfolyóiratban több folytatásban mutatta be a hazai tűzoltóérmeleket. 230 tűzoltóéremről tud, ebből saját gyűjtése 130. Legértékesebb darabja az a bronz díszérem, amelyet 1911-ben alapítottak, és a Magyar Országos Tűzoltószövetség a Veszprémben tartott közgyűlésén megválasztott 12 tiszteletbeli tagnak adományozott.

Tűzoltó szolgálati érmeink közül valamennyit sikerült beszereznie, amit 1884 óta rendszeresítettek. Állományjelző, minősítő jelvények, megyeink sajátos egyedi kitüntetései mind ott sorakoznak a szépen feliratozott fiókokban. A legkülönfélébb rendezvények alkalmából készültékből is tulajdonában van néhány: így például 1904-ből, a III. budapesti nemzetközi tűzvédelmi kongresszus jelvénye, és a Magyar Országos Tűzoltószövetség díszjelvényei is.

Még a kiegyezést követő időszakból is őrzí egy kincset érő felgombolható érmét, a szentgyörgyi önkéntesek tulajdonából. Akkor a szolgálatban levő tűzoltót ez a polgári ruhára felgombolt érem különböztette meg, hiszen egyenruhájuk még nem volt. A zászlóavatási, jubileumi és közgyűlési érmelek is mind-mind Pataki Feri bácsi féltve őrzött kincsei. Ami nem jelenti azt, hogy bárki bármikor meg ne tekinthesse. Szívesen utazik el érmeivel, ha hívják, akár tűzvédelmi kiállításra, akár iskolai rendezvényekre, Budapestén, Százhalombattán, Cegléden, Tatabányán már megismerhették gazdag gyűjteményét, s vele mindazt, amit egy történelemtanár segítségével a tűzoltóság történetéből megtudhatunk.

Feri bácsi gyűjteménye színe-javával

Krizsán Mihály Földesen, az általános iskolában éneket tanít, emellett a Földesi Általános Művelődési Központ igazgatója, a megyei úttörőelnökség honvédelmi szakbizottságának vezetője és úttörőgárda-parancsnok. És mindezen felül a tűzoltóárdisták nevelője. A tűzoltószakkör tagjai — közöttük saját fia is — évek óta sokat tesznek a község megelőző tűzvédelméért. Az önkéntesek szertárában tartott elméleti foglalkozásokon mindenről szó esik, amire ügyelni kell.

A gyerekek szívesen csatlakoznak az önkéntesekhez, amikor területfelelősként sorra látogatják a portákat. S hogy rendszeresen ők végzik az iskola meg a napközi otthon ellenőrzését, az természetes Földesen. Krizsán tanár, mint a Művelődési Központ igazgatója, a rendezvényügyelettel is az úttörőket bízza meg. Az épület bejáratánál tartott tűzoltóügyeletet is az úttörők látják el. Jól tanulnak, jól versenyeznek a földési úttörő-tűzoltók. S mivel náluk közlekedési-, egészségőr-szakalegysége is van az úttörőgárdának, így szünet nélkül folyik a nemes verseny, hogy ki tesz többet a köztért.

1980-ban a megyei gárdaszemlén mindhárom szák első helyezett lett; s Krizsán tanár 30 gyereke üdült egyszerre a zánkai táborban. Munkájáért 1980-ban a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatával tüntették ki. Vallja, nincs szebb dolog, mint a felnővekvők figyelmét az értelmes elfoglaltság felé irányítani.

Újvárosi Miklós 31 éve tanít a Nagyrábéi Általános Iskola alsó tagozatában.

Sok mindenre tanítja meg az óvodából kikerülő apróságokat. Fárasztó, az idegréndszer próbára tevő hivatása ellenére is mindig nyugodt, derűs. Három fiúgyermek édesapja.

Nagyon szereti a községét, ahová évtizedekkel ezelőtt ifjú tanítóként került. Tagja volt az önkéntestűzoltó-egyesületnek, sőt 1958—64-ig még a parancsnoki tiszttel is megbízták. A fiatalok nevelésével folytatódott azután a tűzoltói szolgálat. Fiai is sok versenyen jártak, előbb csak nézőként, majd ők is úttörő-tűzoltók lettek. Annyi év alatt a község mai felnőtt lakosságából igen szép számmal tartoztak iskolás korukban az úttörő-tűzoltók közé, majd később ifjúgárdistaként és felnőtt önkéntesként folytatták. A nagyrábéi iskolások jelenleg csak egy fiúrajjal indulnak a versenyeken. *Balogh Tihamérral*, a községi önkéntes egyesület parancsnokával éppen mostanában határozták el, hogy a kislányok közül is megpróbálnak egy rajt összeállítani. Van kiből, csak inkább a lányok mintha bátortalankodnának, pedig a versenyeken buzgón szurkolnak a fiúknak. Nagyrábén is sok feladattal bízzák meg az úttörő-tűzoltókat. Csapatnaplójukba vezetik be mindazt, amit észlelnek, s igen szeretnek a felnőttekkel együtt gyakorolni, vagy a szerek rendbetételében segédkezni.

A nagyrábéi tanár nemcsak a helyi úttörő-tűzoltókért izgul a versenyeken, hanem a társközségek biharrórdaiak eredményei is érdeklik. Együtt készülnek, valamelyik csapat mindig ott van a járási első három között.

Versenyen ismerkedtünk meg Újvárosi Miklóssal, miközben kérdegettük erről-arról, a versenyzőket figyele. Talán zavartuk is egy kicsit kíváncsiskodásunkkal, hiszen aki ilyen, az szívvéllelkelkel kötődik a gyerekekhez, az közöttük érzi a legjobban magát.

Sz. Lovász

Fotó: Tátrai

Járási versenyen Krizsán Mihály és Újvárosi Miklós

Országos ifjúsági fórum a Belügyminisztériumban

A Belügyminisztérium hivatalos állományának mintegy 27%-a 30 éven aluli fiatal. Az múlt évben a központi és területi szervekben megtartott ifjúsági fórumokon a fiatalok tekintették az ifjúsági törvény belügyi végrehajtásának helyzetét, szakmai és az őket foglalkoztató politikai és szociális kérdésekről tájékoztak. Május 28-án a Belügyminisztérium központi épületében megtartott első ifjúsági fórumon a belügyi fiatalok képviselőiben 35-en vettek részt.

Dr. Kamara János altábornagy, belügyminisztériumi államtitkár nyitotta meg a fiatalok inátskozását. Köszöntötte a résztvevőket és z elnökségben helyet foglaló vendégeket, dr. Horváth István belügyminisztert, Rácz Sándort, z MSZMP KB közigazgatási és adminisztratív stábjának vezetőjét, Fejtő Györgyöt, a KISZ B első titkárát, Prieszol Olgát, a Közalkalmazottak Szakszervezetének főtitkárát, az ISZMP KB tagjait; Barabás Jánost, az Állami Ifjúsági Bizottság titkárát, Kovács Györgyöt, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának első titkárát, Kun Istvánt, az MSZMP IM Határőrségi Bizottságának első titkárát és Csiba Károlyt, a KISZ BM bizottságának első titkárát, valamint a Belügyminisztérium jelenlevő vezetőit.

Az államtitkár köszöntője és bevezetője után dr. Horváth István belügyminiszter mondott beszédet. Örömmel üdvözölte a fiatalok első belügyi fórumát. Bevezetőben szólt a tanácskozás céljáról, szükségességéről, majd elemezte, értékelt az országos fórumot megelőző, a központi és a területi szerveknél megtartott tanácskozások tapasztalatait. Összegzőképpen elmondta, hogy azok nemcsak a szakmai kérdések megvitatásának fórumai voltak, hanem kollektívánk szemléletének formálói, a munkánkban előforduló fogyatékoságok feltárásának eszközei, a dolgozó fiatalok közvetlen részvételének megnyilvánulásai a belügyi munkában.

A további feladatokat illetően néhány konkrét példát is említett. Nehéz még mindig tisztifikálják a káder- és személyzeti munkát, a

jutalmazásoknál gyakran a sorosság érvényesül és nem az eredményesen végzett munka. Még nem mindenütt biztosítják a fiatalok képviseletét a vezetésben. Lakás- és szociális helyzetről, elhelyezési gondokról, a képzési, sportolási igények bővítéséről, a nők helyzetéről, a művelődésről és közművelődésről s még több hasonló, a fiatalokat a továbblépés igényével foglalkoztató témáról szölt ezután.

Hosszasan beszölt a nemzedékváltás jelentőségéről, a fiatalok és az idősebbek kapcsolatáról. Azokról a közös tennivalókról, amelyek a belügyi szolgálat és személyi állomány előtt állnak, s amelyek sikeres végrehajtásában egyre nagyobb szerepe van a közös gondolkodásnak, a közös munkának. Jóleső érzéssel állapította meg, hogy testületünknel az idősebbek élettapasztalata, szakmai rutinja, megfontoltsága szerencsésen egészül ki a fiatalok lendületével, kritikus szemléletével, korszerű ismereteivel. A fiatalok túlnyomó többsége esküjéhez híven szolgálja dolgozó népünket, teljesíti kötelességét. Eppen ezért a Belügyminisztérium vezetése arra törekszik, hogy a népgazdasági lehetőségekkel összhangban a belügyi munkát vállaló fiatalok élet- és munkakörülményei tervszerűen és folyamatosan javuljanak.

Dr. Horváth István belügyminiszter beszédét a következő kéressel zárta: „A fiatal rendőr, határőr és tüzoltó munkatársaktól azt kérjük, hogy fiatalos lendülettel, ügyesretetettel, egymás kölcsönös támogatásával vegyenek részt az állam- és közbiztonsági, a határőrizeti és a tüzvédelmi feladatok megoldásában. Hasznosítsák az idősebb elvtársak szolgálati tapasztalatait, legyenek kezdeményezöek. Úgy készüljenek a napi és a távlati feladatait végrehajtására, hogy néhány éven, vagy évtizeden belül teljes felelősséggel, a kor követelményei színvonalán tudják megoldani a munka irányításával és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat.”

A fórumon elhangzott hozzászólásokból kicsendült a fiatalok újító, munkahelyi légkört javító szándéka. Megyékük, szűkebb környe-

zetük, fiatal munkatársaik élet- és munkakörülményeit ismertették. Egy-egy hozzászólásban kéréseik, javaslataik mellett további terveikről is említést tettek. A tüzoltófiatalok nevében Oszvárt János tű. alhdgy., a főváros megelőző és mentő tüzvédelméről szölt, s arról a több száz fiatalról, aki a fővárosi és a kerületi parancsnokságokon lát el szolgálatot. Hozzászólásában a tüzoltófiatalok megbecsüléséről, beilleszkedéséről, lakás- és szociális helyzetéről is számot adott.

Nagy tetszést aratott Csiba Károlynak, a KISZ BM Bizottság első titkárának felszólalása. A belügyi fiatalok fórumának tapasztalatait összegezve, még sok konkrét gondot, problémát említett. Szölt a fiatalok alkotó javaslatairól is, amelyekre érdemes odafigyelni, hiszen kivétel nélkül valamennyi a jobbító szándékot tükrözi.

Fejtő György, a KISZ Központi Bizottságának első titkára, tisztelettel köszöntötte a belügyi fiatalok képviselőit. Elismeréssel szölt a rendőr-, határőr- és tüzoltófiatalok felelősségteljes munkájáról, az úttörök és ifjúgardisták honvédelmi neveléséről. Részletesen beszölt a KISZ X. kongresszusának határozataiból adódó feladatok végrehajtásáról és országos tennivalókról. Végezetül bejelentette, hogy a KISZ KB 1983-ban értékeli a fegyveres erök és testületek KISZ-szervezeteinek munkáját.

A hozzászólásokat követő belügyminiszter zárszövből kicsendült, hogy a belügyi fiatalok első országos fóruma nem a vágyak, a felelőtlen ígéretek színhelye volt. Fiataljaink reáli: célokért szöltak az elvhűség, s az idősebbel iránti tisztelet hangján.

A fórum befejezéséket a belügyminiszter 27 fiatalot részesített kitüntetésben, közöttük Povázai Gyula, tű. törm., a Tűzbiztonság Érem arany, Oszvárt János tű. alhdgy. pedig az ezüst fokozatát kapta.

Sz. L. I.

Sajtótájékoztató Veszprémben Látogatás

Az MSZMP Veszprém megyei Bizottságának propaganda- és művelődési osztálya rendszeresen tájékoztatja a megye valamennyi lapjának munkatársát a mindenkor aktuális kérdésekről.

Az április 27-én megtartott értekezlet előadójaul dr. Hajas Gyula tű. ezds., megyei parancsnokot kérték fel, hogy a megye tűzvédelmi helyzetéről adjon tájékoztatást.

A „Napló” főszerkesztőjével az élen szép számmal jöttek el az értekezletre a 37 üzemi lap felelős szerkesztői, illetve munkatársai.

Juhász Ferenc, az MSZMP megyei Bizottsága propaganda- és művelődési osztályának vezetője köszöntötte a megjelenteket, és szólt azokról a fontos tennivalókról, amelyek a tűzvédelem, főleg a tűzmegelezés érdekében a sajtó munkatársaira hárulnak.

Ezután a megyei parancsnok tartotta meg tájékoztatóját. Mindenekelőtt a Napló munkatársainak köszöntötte meg az elmúlt évben megjelent 183 tűzvédelmi témájú írást, ami a megye területén működő 37 üzemi lap mindössze 30 ilyen tárgyú cikkével szemben igen dicséretes. Példákkal illusztrált előadásában mind a megelőző, mind pedig a mentő tűzvédelem megértéséhez, valamint a lakosság körében végzett felvilágosító munkához kérte a lapok munkatársainak segítségét.

A megyében — hogy csak a fontosabbakat említsük — külön üzemi lapja van 16—16 mezőgazdasági és ipari üzemnek, továbbá a bányáknak, a kereskedelemnek, a vendéglátóiparnak, meg a postának. Ezek közül főként a nagyüzemek lapjainak újságíróit, tudósítóit kérte a megyei parancsnok, hogy lapjuk jellege szerint írjanak a termelőszövetkezetek megújult tűzvédelméről, a kereskedelmi egységek raktározási gondjairól, egy-egy tűzvédelmi ellenőrzés tanulságairól, ismertessék az új tűzvédelmi jogszabályokat, írjanak a gazdasági vezetők és a tűzvédelmi szakemberek közös erőfeszítéseiről. Összefoglalva: kívánatos volna több tudósítás a tűzvédelem ügyének közös szolgálatáról.

Olyan példákat is említett, amikor a kíváncsiskodók hátráltatták a helyszínre érkező tűzoltórajok gyors beavatkozását, s mint megjegyezte, ezt is szóvá kellene tenni.

Az elmúlt év nagyobb tüzeseteinek tanulságai is arra figyelmeztetnek, mondotta, hogy a sajtó szakszerű és tárgyilagos tájékoztatással sokat segíthet a gondatlan cselekmények megelőzéséért. Kérte az újságírókat, látogassanak el a laktanyába, hogy közelebbről is megismerhessék a tűzoltóság szolgálati feladatait. Mint megjegyezte, több cikk, írás jelenhetne meg az önkéntesek versenyeiről, szakszerű beavatkozásairól és a vállalati tűzoltók áldozatkész, önzetlen munkájáról. Arra kérte a jelenlevőket, hogy hívják fel a megye egész lakosságának figyelmét a gyors és szakszerű tűzjelzés fontosságára, a tűz esetén tanúsítandó helyes magatartásra, hiszen ezek napjainkban szinte minden tüzesetnél ismétlődő gondot jelentenek a tűzoltók számára.

A tűzvédelmi tájékoztató után többen szóltak hozzá. A megyei parancsnok egyetértett azzal a javaslattal, hogy a jövőben gyakrabban tájékoztatja majd a lapok munkatársait.

Sz. L. I.

Május 11-től 14-ig hazánkban tartózkodott az NDK BM Hermann Matern Tűzoltó Tisztképző Szakiskola kéttagú küldöttsége. Manfred Kleinert ezredes, iskolaparancsnok és Klaus Müller alezredes, tanszékvezetőt fogadta Varga Károly tűzoltó ezredes, országos parancsnok. A vendégek látogatásuk során tapasztalatszeren vettek részt az NDK-ban tanuló és a már végzett magyar tűzoltósisztekkel. Egy délutánt töltöttek a Tűzoltó Múzeumban, ahol a magyar tűzvédelem történetével ismerkedtek. Programjaik között szerepelt a Balatonfüzűi Ipartelepen, valamint az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskolán tett látogatás is, ahol részletes tájékoztatást kaptak a tűzvédelmi tanszék munkájáról, a hallgatók tanulmányi helyzetéről.

A küldöttséget itt-tartózkodása alatt fogadta Mándi Sándor rendőr ezredes, a BM oktatási és közművelődési csoportfőnöke is. (t.)

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondok köszönetet a Belügyminisztérium mindazon szerveinek és dolgozóinak, valamint mindazoknak a tűzoltó-parancsnokságoknak és tűzoltó elvtársaknak, akik 75. születésnapom és kitüntetésem alkalmával jókívánságaikkal megtiszteltek.

Dr. Micskó Rudolf
ny. tűzoltó vezérőrnagy

A BM Tűzoltókiképző Központ (Budapest XI, Tas vezér u. 9. 1113) pályázatot hirdet az állami tűzoltóság hivatásos

- ↳ tisztjei részére tanári,
- ↳ zászlósi részére gyakorlatvezetői és nehézgépkészítői, valamint
- ↳ tiszthelyettesei részére gépjárműfecskenő-vezetői beosztások betöltésére.

A pályázattal kapcsolatosan érdeklődni lehet Klier Józsefné tű. alhdgy. személyzeti főelőadónál a 853-503, illetve a 14-258-as telefonszámon.

Megváltozott nyitvatartás

A Tűzoltó Múzeum ezúton értesíti látogatóit, hogy június 1-től hétfő kivételével hétköznapokon 9-16 óra, vasárnap pedig 9-13 óra között tart nyitva.

Középvezetők tűzvédelmi vetélkedője

A hajdúnánási városi parancsnokság működési területén évenként az átlami és szövetkezeti ipari, valamint a kereskedelmi egységek középvezetői részére vállalatok közti tűzvédelmi vetélkedőt rendeznek. Ezeket általában 10–12 vállalat vesz részt 5–5 főből álló csapattal.

Hatfordulós elméleti és kétfordulós gyakorlati feladat megoldásából áll a vetélkedő. Minden csapat a helyezéstől függően díjazásban részesül, erről a csapatot küldő vállalat gondoskodik. A vándorkupát háromszori 1. helyezés elérése esetén lehet végleg elnyerni.

A vetélkedő szakmai szervezését a hajdúnánási parancsnokság látja el, az egyéb feladatokat pedig (helyiség, felszerelés biztosítása stb.) a munkahelyi vezetők megbízottai végzik.

6–7 tagú zsüri értékeli a forgatókönyvben meghatározott szabályok szerint. A játék vezetését már harmadik alkalommal Gut István, a városi tanács társadalmirendezvény-szervező irodájának vezetője vállalta.

Ez évben április 17-én a Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat hajdúnánási malomüzeme volt a házigazda – minden évben más vállalatnál tartják a vetélkedőt –, s 10 vállalat küldte el versenyzőit. A benevezett vállalatok vezetői, illetve képviselői is részt vettek az eseményen.

A csapatok jó felkészülését tanúsítja, hogy az I. helyen holtverseny alakult ki a Hajdú-Bihar megyei Textilfeldolgozó hajdúnánási üzemegysége és a Hajdúnánási Építészövetkezet közös vállalkozásának csapata között, és a II. helyezett csapat is csak egy ponttal maradt le mögöttük.

Az I. helyezett csapatok 2500–2500 Ft díjazásban részesültek és oklevelet kaptak. Mivel a Textilfeldolgozó egymást követően harmadik alkalommal ért el I. helyezést, így végleg birtokában maradt a vándorkupa.

A II. helyezett 2000, a III. 1500 és minden további csapat függetlenül a helyezéstől 1000–1000 Ft díjat kapott.

Ezek a vetélkedők jól szolgálják azt a célkitűzést, hogy a vállalatok középvezetői mélyrehatóan ismerjék meg a munkájukkal összefüggő tűzvédelmi szabályokat – különös tekintettel az új tűzvédelmi jogszabályok és szabványok új követelményeire –, és a munkahelyükön eredményesen hasznosítsák őket.

Tapasztalataink szerint ezek a rendezvények az elmúlt években jelentősen hozzájárultak a köznevelési előírások érvényesüléséhez és a dolgozók tűzvédelmi fegyelmének kedvező formálódásához.

Birizdó Imre
tű. örgy.

Centenárium Nován

A novai tűzoltó-egyesület április 4-én ünnepelte fennállásának 100. évfordulóját. Igaz, a novai önkéntes-tűzoltóegylet 1881. január 1-én alkotta meg alapszabályát, de azt csak 1882-ben hagyták jóvá. Csupán ettől kezdve működhetett. Az ünnepségen részt vett a lenti városi és járási pártbizottság titkára, a járási hivatal elnöke és igazgatási osztályának vezetője, a község párt- és gazdasági vezetői s a község számos lakosa is.

A megnyitót követően Bohár Margit, a községi közös tanács elnöke, aki az egyesület elnöke is, emlékezett meg az egylet megalakulásáról.

A nevezetes évforduló alkalmából a BM TOP dicsérő oklevelet, dísztagyat adományozott az egyesületnek. Az egyesület több tagja részesült jutalomban és dicséretben, illetve előléptetésben. Németh József önk. tű. szds.-t a belügyminiszter a Tűzbiztonsági Érem ezüst fokozatával tüntette ki.

Az ünnepségen az általános iskola négygyüttese a helyi citerazenekar kíséretével adott rövid felhívót „Zalai Tánccok” című műsorából, majd Vaska Miklós iskolaigazgató „Csövezető” című egyfelvonásos jelenetének tapsolhatott a közönség. Ezt az egyesület tagjai adták elő. Az ünnepség befejezését követően a vendégek megtekinthették Gönczi Ferenc helytörténeti múzeumát, itt a tűzoltóegylet alapító okiratával is megismerkedhettek. A jubileumi ünnepség vidám bállal ért véget.

Egyed Csaba
tű. fhdgy

A GTE egri szervezete

március 25-én kihelyezett elnökségi ülést tartott a Heves megyei tűzoltó-parancsnokságon. Az elnökségi ülés egyik napirendje a Tűzvédelmi Műszaki Bizottság beszámolója volt. Megállapították, hogy a 18 fős tagság az utóbbi két év során is eredményes munkát fejtett ki. Jelentős részt vállaltak a vállalatok tűzvédelmi helyzetének fejlesztésében. A beszámolóban foglaltakat az elnökség dicsérettel elfogadta.

Az ülés után a vezetőség tagjai Lukács Béla alezredes, megyei parancsnok kalauzolásával megtekintették a közelmúltban átadott 12 szerállásos tűzoltó-laktanyát, majd ezt követően egy tűzoltási gyakorlatot.

Simándi Gyula
tű. hdgy.

Gyors- és gépiróverseny

A fővárosi parancsnokság szakszervezeti bizottsága felszabadulásunk 37. évfordulójának tiszteletére gyors- és gépiróversenyt rendezett.

A fővárosi parancsnokságról, valamint a kerületi, illetve üzemi parancsnokságokról összesen 28-an vettek részt a versenyen. Lebonyolításához a gyors- és gépiróverseny-bizottság nyújtott segítséget.

Az április 7-i eredményhirdetésen dr. Barabási László, az Országos Gyorsíró- és Gépirószövetség alelnöke értékelte a versenydolgozókat. Ezután Ficsór Sándor tű. ezds., fővárosi parancsnok 5–5 ezer forintos versenydíjban részesítette a gépirós- és a gyorsíró-kategória győzteseit. A második helyezettek 4–4, a harmadikok pedig 3–3 ezer forintos díjat kaptak.

A gépirás kategóriájában Szántó Zsuzsanna (FTP) lett a győztes Palczner Józsefné (IV–XV. ker.) és Baranyi Zoltánné (FTP) előtt. Gyorsírásban Palczner Józsefné szerepelt legjobban, kis különbséggel előzte meg Becker Frigyesné (V–VI–VII.) és Kiss Évát (X. ker.).

Emellett egy-egy versenyző az szb. illetve a KISZ-szervezet különdíjában részesült.

Hricsovinyi Lajos
szb-titkár

Nyugdíjas-találkozó

Április hónapban jól sikerült nyugdíjas találkozót tartottak a Szolnok megyei tűzoltó-parancsnokságon.

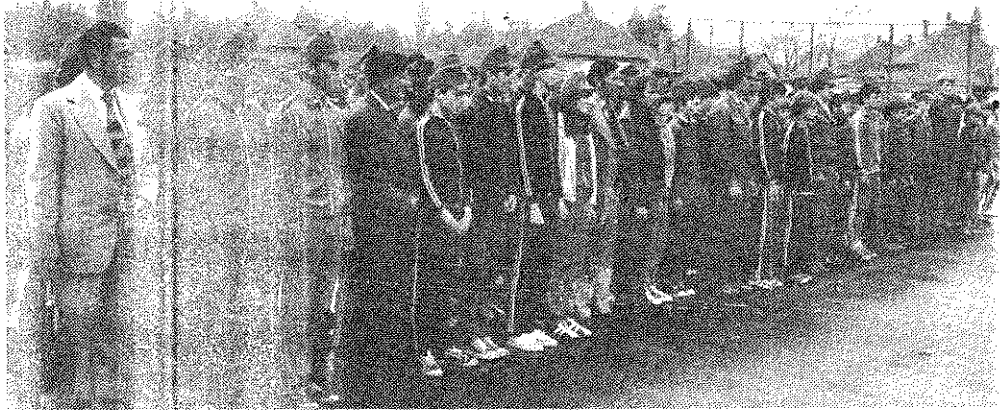
A megjelent 12 nyugdíjast Szabó András tűzoltó őrnagy, megyei parancsnok köszöntötte, majd tájékoztatást adott az utóbbi két év eseményeiről. A tájékoztató után vacsora mellett emlékezett vissza ki-ki a szolgálati ideje alatt és az azóta történetekre.

Fehér József
tű. hdgy.

VERSENYEKRŐL JELENTJÜK

**Összeállította:
TÁTRAI MIHÁLY**

Eredményhirdetés előtt

meg. A pajtások tesztlapok kitöltésével adtak tanúbizonyságot tudásukról.

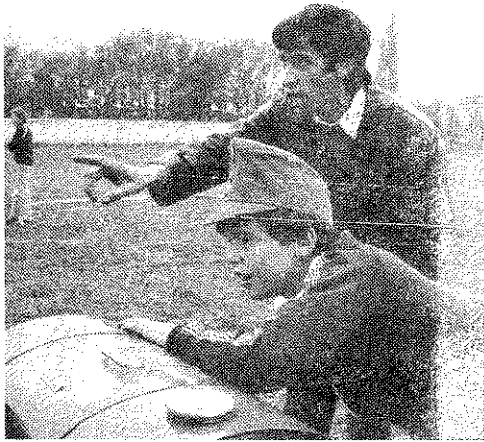
Ezután következett az igazi erőpróba. 800-as kismotorfecskendő-szerelésben és tűzoltó-váltófutásban egyaránt szoros küzdelmet vívtak mind a fiú-, mind a leányrajok. Az összesített pontverseny végső eredménye a következő lett:

A leányok versenyét a bihartordai általános iskola csapata nyerte 392,2 ponttal, másodikok a biharnagybajomiak lettek 388,9 ponttal. A harmadik helyezést elért bárándiak pedig 358,8 pontot gyűjtöttek.

A fiúk közül 411,7 ponttal Báránd úttörői voltak a legjobbak. Másodikok lettek a Püspökladányi Petőfi Általános Iskola tanulói 400,9, harmadikok pedig a bihartordai pajtások 397,6 ponttal.

Borús, esős idő fogadta május 7-én Püspökudányban a sporttelepen kora reggel gyülekező úttörőtűzoltó-rajokat, kísérőiket meg az érdeklődőket.

Dorogi Farkas járási úttörőgárda-parancsnok köszöntötte a megjelenteket, majd megkezdődött a járási úttörőtűzoltó-verseny. 10 fiú- és 6 lánycsapat képviselte községe, iskolája „színeit”, a versenget a helyezésekért. A találkozót szellemi vetélkedő nyitotta

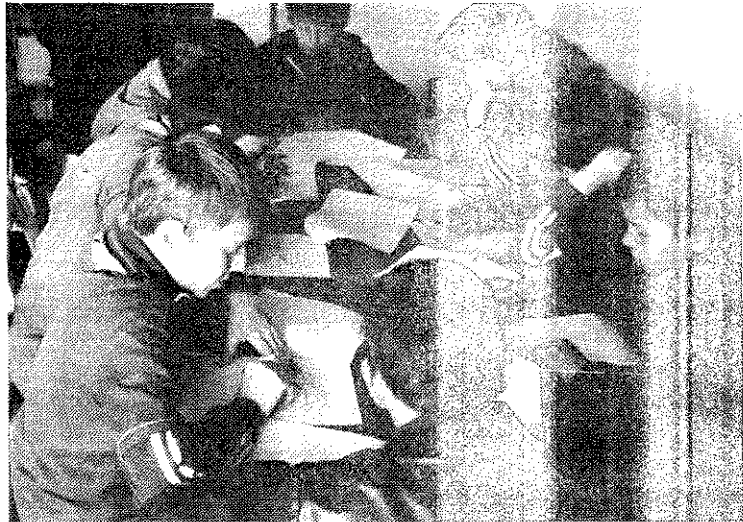
Szítani csak szóban lehet

Biharnagybajom második lett.

Báránd kúszócső-specialistája

Tesztlapokat is kitöltöttek

Nagy az öröm a bihartordai csapatnál

Hűvösvölgyi tüzoltóverseny

Második alkalommal rendeztek országos tűzoltóversenyt az állami gazdaságok vállalati tűzoltói részére május 7-én és 8-án Kunfehértón.

Az Állami Gazdaságok Országos Központja és a Kiskunhalasi Állami Gazdaság által szervezett seregszemlén 46 csapat állt rajt-hoz.

Az eseményen megjelent vendégeket *Katona István*, a Kiskunhalasi Állami Gazdaság igazgatója köszöntötte, majd *dr. Herpay Balázs*, az ÁGOK vezérigazgató-helyettese mondott megnyitó beszédet.

Az ország minden részéről érkezett csapatok több versenyszámban mérték össze tudásukat, s ennek megfelelően az értékelés is kategóriánként történt. Így az elméleti verseny győztese a Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát csapata lett, a gépjárműfecskendő-szerelést pedig a Komáromi Állami Gazdaság tűzoltói nyerték.

A második versenynapon lebonyolított 800-as kismotorfecskendő-szerelésben a férfiaknál a Hosszúhegyi Állami Gazdaság szerelőrajja végzett az első helyen, 400-as szerelésben pedig a házigazda kiskunhalasi állami gazdaságiak voltak a legjobbak. Eredményeikbe természetesen a tűzoltó-váltófutást is beszámították.

Kedves színfoltja volt a kétnapos programnak az is, amikor a Hosszúhegyi Állami Gazdaság és a Siófoki Állami Gazdaság női

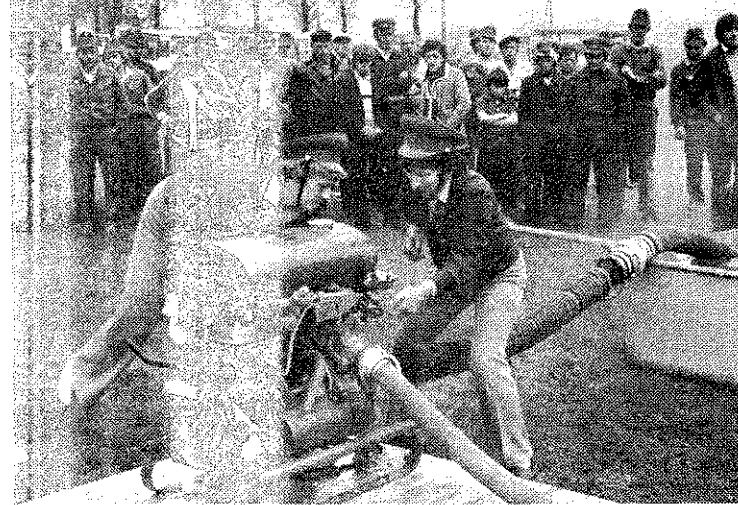
Dr. Herpay Balázs vezérigazgató-helyettes fogadja a jelentést

rajjai, valamint a Mezőfalvi Mezőgazdasági Kombinát úttörő-tűzoltói tartottak bemutató szerelést 800 l/p-es kismotorfecskendővel.

Mint azt dr. Herpay Balázs az eredményhirdetés utáni zárszavában elmondta, ez a rendezvény is megnyugtatóan példázta a vállalati tűzoltók felkészültségét, tudását, és nagyban hozzájárult az ágazat tűzvédelmének további javításához.

A vizes fűvön másodpercek veszhetnek el

Bemutató szerelés közben a Hosszúhegyi ÁG tűzoltó asszonyai

Most apu csapata következik

A sárvári úttörő-tűzoltók zenekara színvonalas műsort adott

Miért ég el

A répaszelet égése az elmúlt évtizedekben is súlyos károkat okozott jó néhány cukorgyárunkban. Hogy csupán a közelmúltat idézzük fel: 1974. december 31-én a hatvani, 1976. január 20-án pedig a szerencsi gyár szenvedett súlyos veszteséget emiatt.

Az iparágban igyekeztek levonni a tanulságokat, és számos intézkedést tettek a tárolás biztonságosabbá tételére. Pár évvel ezelőtti munkatársaink éppen a Szolnoki Cukorgyárban ismerkedhettek meg azokkal a CO₂-oltólandzsákkal, amelyek a kezdeti melegezés súlyos következményeit vannak hivatva elhárítani.

Most mégis arról kell beszámolnunk, hogy március 16-án leégett a gyár szárazszelet-raktára. Az ott tárolt mintegy 3 ezer tonna répaszelet kétharmadát nem sikerült megmenteni. Így a 9 millió 421 ezer forintos épületkárrel együtt összesen 16 millió 406 ezer forint anyagi veszteség érte a gyárat.

Mielőtt részletesebben is felidéznénk a történeteket, tekintsük át röviden a répaszelet útját a szárazszelet-raktárig.

A gyárban a múlt év december 30-án zárták a répaszeletet, a száraz répaszelet készítését pedig egy nappal előbb fejezték be. A cukorrépa feldolgozása során keletkezett répaszelet hasznosítására két megoldást alkalmaznak: a nedves répaszeletet a kifőzés után vagy közvetlenül értékesítik takarmányozás céljára; vagy pedig megszáritják (a maximális nedvességtartalom 12% lehet), és különféle anyagok (melasz, karbamid, premix) hozzáadásával takarmánytápot állítanak elő belőle. A száritott szeletet pneumatikus szállítással a szelektárba továbbítják, és ott ömlesztett állapotban tárolják. A szelektár mellett — tüzgátló leválasztással — alakították ki a feldolgozást végző Urebetin üzemet. Az üzem január óta két műszakban dolgozott.

A száraz répaszelet jellemzője a jó nedvszívó képesség, nedves állapotában az öngyulladásra való hajlam. Eppen ezért a száritóból kikerülő szeletből nem rakható egy helyre nagyobb mennyiség sem, mivel nagy tömegben nem képes lehűlni, továbbá gondoskodni kell a nedvesség elleni védelemről (pl.: a beázás megakadályozása).

1 hab-, 9 E és 1 létrasugárral

A tüzeset napján a reggeli műszakban a dolgozók 6 óra körül rendellenességet észleltek a szárazszelektárban (szürös szagot, párasodást, füstképződést). A gyári dolgozók úgy ítélték meg, hogy a száraz répaszelet tárolása során előforduló szokásos bemelegedésről van szó. Intézkedtek a góccok felderítéséről, az erre a célra készített széndioxid-lándzsákkal való lehűtésről és arról is, hogy a veszélyeztetett helyekről kezdjék meg a kitarolást. Ezeket a góccokat a korlátozott kitarolási lehetőség miatt nem sikerült felszámolni. Meg kell jegyezni, hogy már korábban több esetben előfordult ilyen bemelegedés, de a vállalati tűzoltók bevonásával különösebb gond nélkül megszüntették.

Miközben ezek a munkálatok folytak, 16.35—16.45 között a megfigyelést végző *Germán János* — a taktikai rajzon bejelölt helyen — szikrázást tapasztalt a szelethalom tetején. *Hamar Antal*, a vállalati tűzvédelmi felügyelője miután maga is meggyőződött a tüzre utaló jelenségről, kerékpárral a főportára hajtott, és 16.48-kor közvetlen tűzjelző telefonon értesítette a szolnoki városi-járás parancsnokság híradóügyeletét. A szolgálatparancsnok III-as kiemelt riasztást rendelt el. Ennek alapján 7 gépjárműfecskeket, 2 habbaloltó, valamint 1—1 porraloltó és létraszer vonult a kárhelyre. *Kucsera Károly* alezredes, városi-járás parancsnok a rajokkal egyidejűleg érkezett a helyszínre. Ekkor a vállalati tűzoltók 2 E sugarat működtettek a szelektár északi oldalán az Urebetin üzem védelmére. *Kucsera* alezredes a gyár főmérnökével és a vállalati tűzoltóparancsnok helyettesével felderítést végzett. Megállapították, hogy az 1998 m² alapterületű szárazszelet-raktárban tárolt szelet teljes felülete, valamint a tetőszerkezet egy része ég. A tűz az Urebetin üzemet is veszélyeztette.

A városi-járás parancsnok 17.00-kor átvette a tűzoltás vezetését a vállalati parancsnok helyettesétől. Intézkedett a folyamatos vízellátásról, meghatározta az osztlók elhelyezését és elrendelte az Urebetin üzemből tárolt késztermék elszállítását. A tüzet 17.35-kor 1 hab-, 9 E és 1 létrasu-

gárral körülhatárolták, majd 19.00-kor lefektették. Félbe kellett szakítani az utómunkálatokat, mert a szelektár vasvázas tetőszerkezete a magas hőmérséklet hatására elvesztette tartószilárdságát, és leszakadt. A raktár nyugati oldalán levő tűzfal kihajlott, így omlásveszély támadt. A tűzoltásvezető ennek megszüntetésére a helyszínre rendelte a Szolnoki Vegyiművek „KATO” daruját, ez rövid időn belül meg is érkezett, segítségével ledöntötték a falat. A tűzoltóraj bevonulása 18.58-kor kezdődött meg. Egy állami raj az utómunkálatok befejezéséig (a raktárban levő 3006 tonna répaszelet kitarolásáig) biztosította a helyszínt. Az utómunkálatok jelentős részét a vállalati tűzoltók végezték. Ennek meggyorsítására nagy teljesítményű MÁV-darut rendeltek a kárhelyre. Az utolsó állami raj március 23-án 6.30-kor vonult be állomáshelyére.

Öngyulladás

A tűzvizsgálatot a megyei tűzoltó-parancsnokság folytatta le a rendőr-főkapitányság képviselőjének közreműködésével.

A következőket állapították meg:

A száraz szeletet egy 54×37 m-es épületben tárolták. A raktár a „D” tűzveszélyes ségi osztályba tartozott. Ott a szeleten kívül csupán a raktáron végighúzódo fapa dozatú kezelőjárda volt éghető. Az épület legnagyobb magassága 16 m volt. A tetőszerkezet a hosszanti falakra és a két 1 m magas oszlopsorra támaszkodott.

A tüzeset időpontjában a raktárban 300 tonna száraz répaszeletet tároltak. A tárolt anyag magassága több helyen a padlószinttől számítva elérte a 12—13 méter. Ezeket a helyeken a szelet belepte a kezelőjárdat is. Az utolsó adagot 1981. december 29-én tárolták be, azóta csak kitarolás folyt. A nyugati kaputól 10—12 m hosszban és ugyanilyen szélességben a száraz répaszeletet már átszállították az Urebetin üzembe.

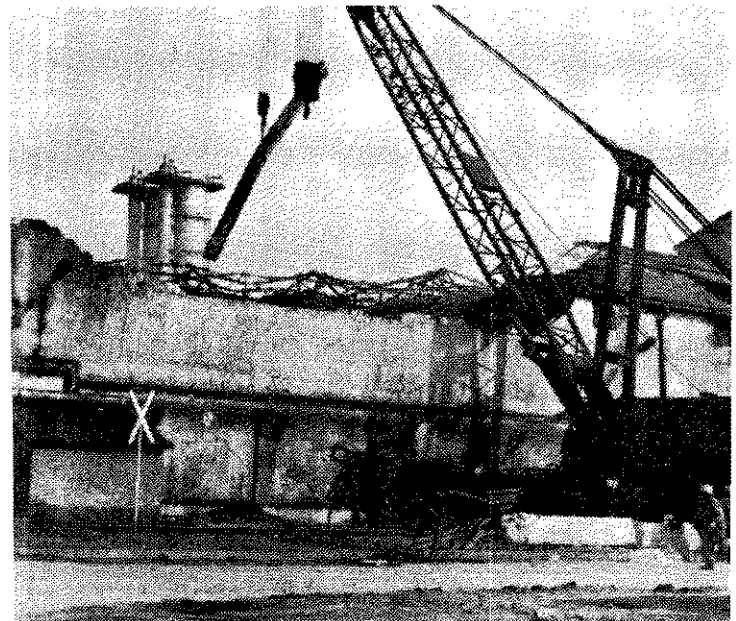
A száritott répaszelet nedvességtartamának és hőmérsékletének ellenőrzésére gyár a következő intézkedéseket tette:

— Kétóránként műszeresen mérték száritóberendezés be- és kilépő füstgáz hőmérsékletét, és az eredményt naplózták

Az utómunkálatok során gyakran történtek fellángolások

Munkában a vasúti daru a raktárépület déli oldalán

— Kiürös műszerrel mérték a szárított répaszelet szárazanyag-tartalmát.

— A száraz szeletből óránként mintát vittek a laboratóriumba. A feljegyzések tanulmányozásakor csak ritkán találtak nem megfelelő bejegyzést. A nedvességtartalom a dokumentáció szerint 7—12% között mozgott.

— A kampány idején óránként végeztek (4 m hosszú!) vaspálcával hőmérsékletmérést a szárazszelet-raktárban. A mérési eredményeket naplózták.

— A kampány után a megbízott vállalati tűzoltók naponta szemrevételezték a raktárt, és észrevételükről feljegyzést vezettek.

A kampány megkezdése előtt elvégezték a raktár portalanítását, a tetőzet ellenőrzését és javítását.

De a tűzvizsgálók az utómunkálatok során a kitérőalkor több kisebb-nagyobb elszenesedett olyan göcöt találtak, amelyek jól elkülöníthetők voltak a felületi égésből származó göcöktől. A helyszíni szemlén tapasztaltak, a meghallgatások és a száraz répaszelet öngyulladására vonatkozó korábbi kutatási zárójelentés alapján egyértelműen megállapíthatták, hogy a tűzet öngyulladás okozta. Ez az öngyulladás folyamat kialakulhat nem megfelelő szárítás, illetve a szárítást követően felvett nedvesség következtében. A kitérő során az izzó göcök érintkezésbe kerültek a levegővel, ennek következtében fellángoltak, és a lángok gyorsan végigfutottak a lerakódott, illetve a felkavart porrétegen. Emiatt a tűz rövid időn belül kiterjedt a tárolt anyag teljes felületére.

A répaszelet szárítására a következő előírások vonatkoznak:

— Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat 18. § (4) bekezdése, mely szerint... „Az öngyulladásra hajlamos anyag hőmérsékletét rendszeresen ellenőrizni kell és a káros felmelegedést meg kell akadályozni.”

— A vállalat tűzvédelmi utasítása „Szeletszáritó-takarmánykeverő üzem — szárazszelet-raktár” fejezetének pontjai, valamint „A szeletszáritás és raktározás” című technológiai utasítás előírásai.

A történetek arról árulkodnak, hogy ezek közül nem tartották meg:

1. A tűzvédelmi utasítás vonatkozó fejezetének 6. pontját, mely szerint: „A betárolásra kerülő szárított répaszelet nedvességtartalma a 12%-ot nem haladhatja meg.” A laboratóriumi napló bejegyzései azt rögzítették ugyanis, hogy az elmúlt kampány ideje alatt a szárított szelet nedvességtartalma 11 műszak során haladta meg a 12%-ot.

2. A technológiai utasítás azon előírásait, mely szerint „A szeletraktárban a szelet-tárolásnál a szelet és a tető között olyan távolságot kell hagyni, hogy ott a szelet-halmok minden esetben áttekinthetően ellenőrizhetők legyenek (max. 9 m magasság)”. Jelen esetben a tárolt szárazszelet-halmok magassága egyes helyeken elérte a 12—13 m magasságot is. Ennek következtében a szelet és a tetőszerkezet között egyáltalán nem maradt olyan távolság, hogy a teljes felület áttekinthető lett volna. Ezért nem lehetett megoldani a szelet-halmok hőfokának a raktár padozatáig lenyúló, vaspálcákkal történő ellenőrzését. Így csak részben hajthatták végre

a tűzvédelmi utasítás említett fejezete 7. pontjának azt az előírását, amely a szeletraktárban a nedvességlecsapódás vagy harmatosodás hatására bekövetkező nedvesedő felületek megbontására és fokozott hőmérséklet-ellenőrzésre vonatkozik.

A megyei parancsnokság a tűzvizsgálatot követően az ügyet átadta a Szolnoki Cukorgyárnak felelősségre vonás és a szükséges intézkedés megtétele céljából. A tűz ugyanis alapvetően a technológiai utasításban és a vállalati tűzvédelmi utasításban foglaltak végrehajtásának elmulasztása, illetve azok megvalósíthatatlansága miatt következett be.

Az eddigi laboratóriumi vizsgálatok szerint mintegy 1000 tonna száraz szelet továbbra is felhasználható takarmányozás céljára.

Az ország cukorgyáraiban minden biztonnyal alaposan elemezték már a szolnoki tanulságokat. Ideje is, hiszen mire ez a lapszámunk eljut az olvasóinkhoz, már csak alig néhány hónap választ el bennünket a következő cukoripari kampány kezdetétől. Jó volna azonban, ha másutt is elgondolkodnának a történeteken.

Így például azon, hogy a tűzvédelmi előírások egységes láncolatot alkotnak, s ha ezek közül valamelyiket megszegik, vagy nem gondoskodnak a végrehajtás feltételeiről, hiába tartják meg az összes többi, a biztonság kétségessé válik.

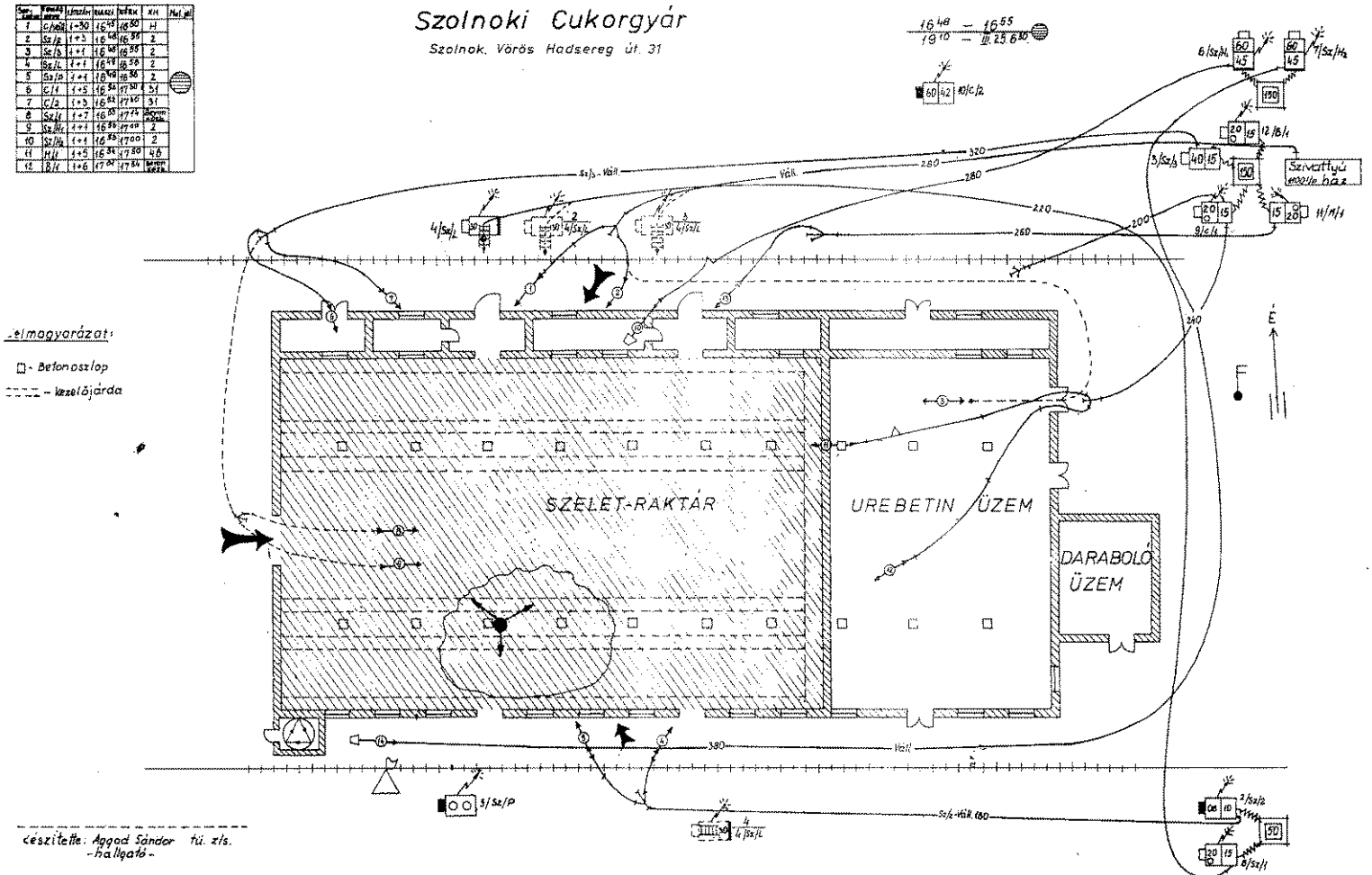
És az a kérdés sem egészen alaptalanul merül fel, hogy vajon akkor is ilyen súlyos lett volna a kár, ha jóval előbb kéri az állami tűzoltók segítségét, s ha nem bíznák annyira saját erejükben?

Soltész Tamás

Sz. No.	Érték	Átlag	Max.	Min.	Átl.	Max.	Min.
1	10/20	10/30	16/30	10/30	11	11	11
2	10/20	10/30	16/30	10/30	11	11	11
3	10/20	10/30	16/30	10/30	11	11	11
4	10/20	10/30	16/30	10/30	11	11	11
5	10/20	10/30	16/30	10/30	11	11	11
6	10/20	10/30	16/30	10/30	11	11	11
7	10/20	10/30	16/30	10/30	11	11	11
8	10/20	10/30	16/30	10/30	11	11	11
9	10/20	10/30	16/30	10/30	11	11	11
10	10/20	10/30	16/30	10/30	11	11	11
11	10/20	10/30	16/30	10/30	11	11	11
12	10/20	10/30	16/30	10/30	11	11	11

Szolnoki Cukorgyár

Szolnok, Vörös Hadsereg út. 31

A győri Kisfaludy Színház a március 26-i tüzeset ellenére továbbra is impozáns látványt nyújt, a gyors és sikeres tűzoltás eredményeként épülete nem károsodott.

Folyóiratunk ez évi márciusi száma bemutatta olvasóinak a színházat, ismertette a főbb jellegzetességeit, színpadtechnikai és tűzvédelmi biztonsági berendezéseit. Már akkor szó esett a díszlettárolás éppenséggel nem kevés gondjáról, s arról, hogy a kényszerű zsúfoltság nagymértékben megnövelte a tűzkockázatot.

A tüzeset napján, délután a Hamlet utolsó előadására készültek. A 19-kor kezdődő előadásra azonban már nem kerülhetett sor. A nyitásra váró nézők a szírenázva felvonuló tűzoltó-gépjárművek láttán már sejtették a bajt, hamarosan persze hivatalosan is tájékoztatást kaptak az előadás elmaradásáról.

Mi is történt tulajdonképpen?

A színház műszaki személyzete 18.30-ra elvégezte a főszínpad bedíszletezését, a díszlet elektromos rendszerének ellenőrzését, és átadta a színpadot a színpadi ügyelőnek. Csongor Sándor világosító az első csengetés elhangzása után (18.30) a nézőtéri háttérnél kialakított fényszabályozó-helyiségbe ment, bekapcsolta az előcsarnok és a nézőteret világítását. A kialakult gyakorlatnak megfelelően megkezdte az előadás szempontjából fontos fényrendszerek végső ellenőrzését. Az áramkör ún. „beadása” után tapasztalta, hogy a díszlet rendezői (nézőtérről nézve) bal oldalán elhelyezett második peremvillogó erősebb fényvel folyamatosan világít. A rendellenességet házi telefonon közölte Molnár Tamás fővilágosítóval, közben a színpadra tekintve lángokat látott a díszleten. A telefonba kiáltotta,

hogy ég a díszlet, lekapcsolta a beadott áramkört és integetett a fősínpad előterében — a díszletnek háttal — álló „memorizáló” Cserhalmi György színművészenek.

Cserhalmi György embernagyságú lángokat látott a díszleten. „Tűz van!” — kiáltással a büfébe szaladt, riasztotta az ott tartózkodókat, majd visszarahant a színpadra, és egy vödör vízzel megkísérelte az oltást.

A tűzilármára a színpadra futó műszaki dolgozók közül Nemeih Győző színpadmester egy 8 kg-os porraloltóval igyekezett megfékezni a lángokat, a többiek a függönyöket próbálták eltávolítani a tűz útjából. A színpadi ügyelő a hangosberendezésen keresztül tájékoztatta a dolgozókat a tűzről, összezárta a nézőtéri vasfüggőnyt, segédkezett az oldalfüggönyök félrehúzásában. Eközben enyhe füstmérgezést szenvedett.

A szolgálatra kirendelt két tűzoltó az országból a színpadra igyekezett, miközben a hangoson keresztül hallották a tűzjelzést; Szabó István tűz. tüz. a színpadi fali tűzesapról szerelt sugárral avatkozott be, Csáki András tűz. ftorm. pedig a portára szaladt, és 18.40-kor közvetlen tűzjelző telefonon jelentette a tüzet a győri parancsnokságnak.

A győri szolgálatparancsnok — helyismerete alapján — a tűzoltási tervnek megfelelően azonnal II-es kiemelt riasztást rendelt el. A tájékoztatást követően a megyei parancsnok a helyszínre indult, intézkedett a helyettesének riasztásáról. A szolgálatparancsnok vonulás közben — a rádión kapott kiegészítő adatok alapján — IV-esre emelte a riasztási fokozatot.

A tűz gyors terjedése láttán a színpadmester és a műszaki felügyelő működésbe hozták a beépített zuhanyberendezést, majd kinyitották a hő- és füstelvezetőt.

Lángoló oldal- és hátsó függönyök

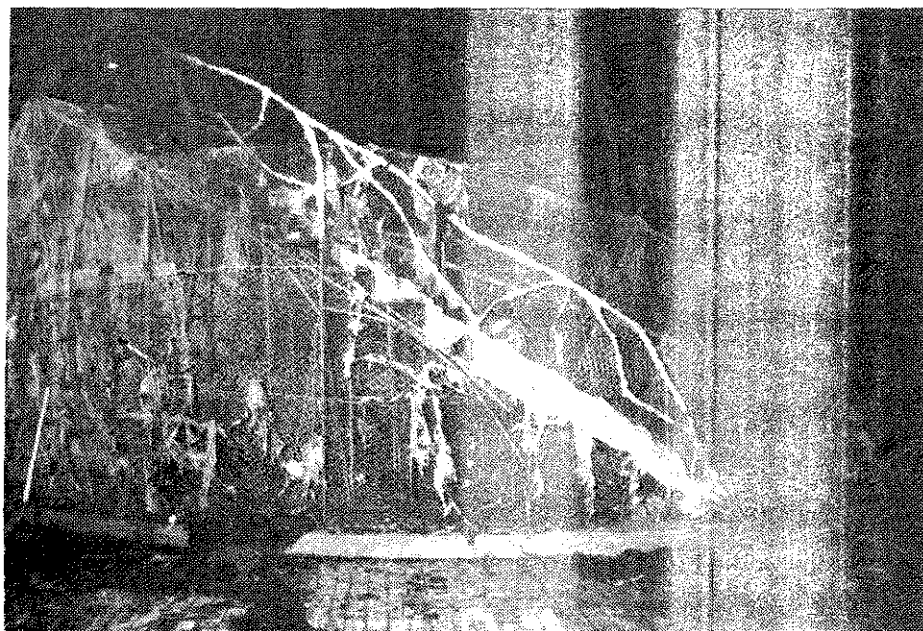
Az állami tűzoltóság kiérkezéséig égett a Hamlet-díszlet kb. 50%-a, s a tűz átterjedt a zsinórpadráson felfüggesztet horizont-, oldal- és felezőfüggönyökre továbbá más darabok festett és függesztett díszletanyagaira.

A tűz a vasfüggönyökkel határolt színpadrész éghető anyagait is veszélyeztette a hő pedig a gépi díszlethúzókat, a világítási tartókat, a színház egybefüggő, előfeszített, önhordó jellegű yas-sodronyokból készült tetőszerkezetét.

A kigurítható forgótálcára 198. augusztusában építették fel a Hamlet fi (nem szétszedhető) szerkezetű díszletének kiképzése egy emberi agyat ábrázoló díszletet, a színház vázú díszlet dróthálórudon hordozóborítással készült, a legalacsonyabb része 0,60 m, a legmagasabb része pedig 4 m volt.

A különböző játszomagasságokat elérő feljárók, lépcsők és a járófelületek szerkezete és borítása fa. A dróthálós vázszerkezetet enyvezett jutaszövetrel borították, kívülről vizes alapú festékek szírták be. A díszlet felülete összesen mintegy 340—360 m² volt. Egyenetlen vastagságú, s mintegy 20%-ban ipisvatta borította a jutaszövetet. A díszlet — így felépített — nézők által is látható — részeit kb. 35—40%-osan bárányszőrrel takarta. Az egész díszletet élelő, hajlékony (Ø 30 mm-es) PVC csővezeték hálózta be. Ebben szivattyúkkal, ételfestékekkel színezett vizet és hűtőanyagot granulátumot áramoltattak a díszlet szerkezetére.

A díszletrendszer — helyenként több méter belmagasságú — belső járataiban gőz és köd képzésére 3 db 40 kg-os szesavpalack, továbbá a csatlakozó szerelvények

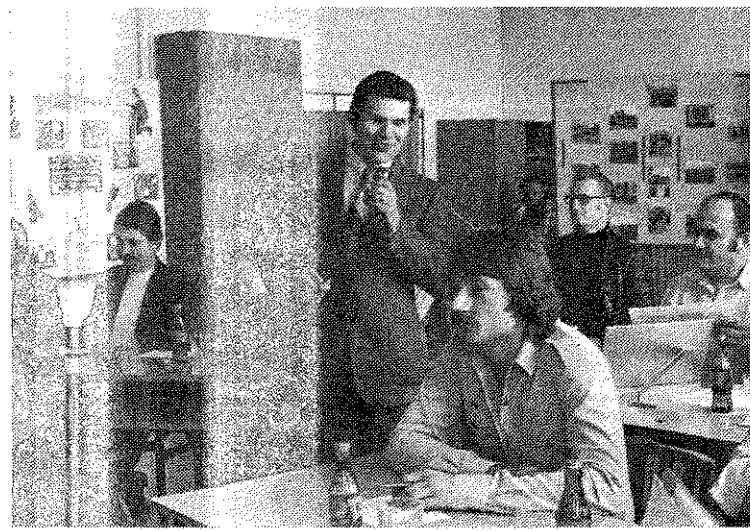
A Hamlet-díszlet a tűz után

A nyíl a tűz keletkezésének helyét mutatja

A Műszaki Fejlesztési és Beruházási Osztály KISZ-eseinek gyakorlati eredménye is a legjobb volt

Szakács István, az üzem tűzvédelmi vezetője mint játékvezető

A cél: felkészülni, elő

A múlt év szeptemberétől idén áprilisig tartott az a hétfordulós tűzvédelmi verseny, amelyet a MÁV Északi Járműjavító Üzemének Tűzvédelmi Műszaki Tanácsa rendezett.

Munkahelyi kollektívák, tűzvédelmi bizottságok, szocialista brigádok, KISZ-alapszervezetek és vállalati tűzoltók részére szült a versenyfelhívás. A vetélkedő ismeretanyagának témái között a munkahelyek technológiai utasításainak tűzvédelmi része, s az üzemek területén elhelyezett tűzjelzők, tűzoltókészülékek, -berendezések kezelésének ismerete s több más fontos tudnivaló. A háromfős csapatoknak emellett tűzcsapról sugarat kellett szerezniük.

Az üzem 2100 dolgozójából minden hatodik részt vett ezen a versenyen. A csapatok közül minden hatodik részt vett ezen a versenyen. A csapatok közül minden hatodik részt vett ezen a versenyen. A csapatok közül minden hatodik részt vett ezen a versenyen.

gyekkel együtt az elektromos vezérlő, szakaszoló és feszültségátalakító berendezések és kábelek voltak elhelyezve.

A tűz minden irányban gyorsan és akadálytalanul terjedhetett a felhasznált éghető anyagokon, valamint az elhasznált anyagokból keletkezett és a belső járatokban lerakódott szemcsés, szálas és por alakú hulladékokon. A díszlet üreges szerkezete fokozta a terjedés gyorsaságát. A beépített anyagok (műszőrme, poliuretán hab stb.) magas lángja könnyen elérte és meggyújtotta a fűszínpad zsinórpadosán levő függőnygaritúrákat. A lépcsőzetesen kialakított magas légtér kémszenyhatása csak fokozta a tűz egyébként akadálytalan felfelé terjedését.

Eredményes beavatkozás

A 18.44-kor helyszínre érkező szolgálatparancsnok a felderítés előtt utasítást adott alapvezetékek szerelésére és az osztály elhelyezésére. Felderítés közben, látva a zuhanyberendezés működtetését, 2 db E-sugarat, valamint a generátorszerről a tűzszórót szereltetett.

A megyei parancsnok 18.47-kor érkezett a kárhelyre. Nem sokkal később átvette a tűzoltás vezetését, majd további két sugár szerelését rendelte el. A tűzoltás átvételekor a függönyök mellett égett a díszlet több mint 50%-a, a színpadon összegyűlt nagy mennyiségű füst gátolta a látást.

A színház vállalati tűzoltóságának tagjai a karzatszinteken fali tűzcsapról szerelt 8 sugárral szakaszosan oltották a függönyöket. 18.50-kor körülhatárolták, 18.55-re lefeketítették a tűzet, 19-kor II-esre minősítették a riasztási fokozatot. A teljes oltás 19.10-kor fejeződött be.

Ezután leállították a zuhanyberendezést, a füst rövid idő alatt eltávozott a beépített és kinyitott füstelvezetőkön. A vízkár csökkentése céljából megkezdték az alsó szinteken összegyűlt víz eltávolítását. Az utómunkálatokat 22 órára fejezték be. A kárhely őrzését egy raj látta el március 27-én 13 óráig.

A tűzoltás zavartalanságáról a 18.44-kor kért rendőri erők (30 fő) gondoskodtak. Az eredményes beavatkozást elősegítette, hogy a beépített és kifogástalanul működő zuhanyberendezés letakarta a

Végül is a Műszaki Fejlesztési és Beruházási Osztály KISZ-fiatalsai lettek az elsők, és egyben a tavaly alapított vándorserleg új tulajdonosai. A verseny második helyezettje is az említett osztály kollektívájából, a Csonka János szocialista brigádból került ki. A XIV. osztály Zrínyi Miklós szocialista brigádja végzett a harmadik helyen.

A versenyt követően beszélgettünk Kovács Jánossal, a MÁV Vezérgazgatóság tűzvédelmi vezetőjével. Mint elmondta, az utóbbi években a MÁV egész területén sokat tettek a megelőző tűzvédelemért. Folyamatosan képzik a közép-, és képezetik a felsőfokú végzettségű tűzvédelmi szakembereket. Központosították a tűzvédelmi irányítást, korszerűsítették a tűzvédelmi műszaki felszereléseket. Rendszeresen szervezik a tűzoltóvonatokkal való gyakorlatokat, s felkészültek a vasúti jármű-tűzek megelőzésére, illetve a gyors, szakszerű beavatkozásra.

Sz. Lovász Ilona

nagy légtérben felhalmozott égó anyagok veszélyes tüzeit.

Az utómunkálatok során elvégzett gyors vizeltávolítás nem okozott különösebb meghibásodást a színpad gépészeti berendezéseiben, a beépített fanyagok nem szenvedtek „duzzadási” károsodást. A keletkezett kár 2 035 600 forint.

A vizsgálat megállapítása szerint — s ezt a szakértők megfelelően bizonyították — elektromos áram, szikrázás okozta a tüzet.

A tüzeset tapasztalatairól készülő tanulmány részletesen értékeli majd a színház megelőző tűzvédelmi helyzetét és a beavatkozást.

Ezen túlmenően szükségesnek tartjuk részletesen foglalkozni a színházszabvány használati előírásainak alkalmazásával, a több hónapra fixen megépített díszletek takarítási, karbantartási munkáival, elektromos beépítettségével, továbbá a beépített villamos szerelvények több hetes szünetek utáni működtetésével.

Szűcs Zoltán
tű. alez.

Háry Ottó
tű. őrgy.

Háztartásokban, műhelyekben, irodáknban és hétvégi házakban is használható

A készülék legfontosabb műszaki adatai:

Töltet (oltóanyag):	0,75 kg lángoltó por
Hajtóanyag:	14 bar nyomású nitrogén (N ₂)
Teljesítmény:	kb. 0,15 kg/sec
Teljes súly:	2 kg
Helyszükséglet:	9×14×35 cm
Tartályátmérő:	9 cm

A készülékbe helyezett lángoltó port a vele közvetlenül érintkező, „belenyomott” nitrogén lövelli ki. Az oltóanyag egy gömbcsap megnyitásával a lövőkén keresztül jut el az oltandó közeghez.

A teljes kilövési idő 5–6 másodperc.

Tűzoltáskor a lövőkét 2–2,5 méter távolságból kell a tűzre irányítani. A biztosítószeg eltávolítása (kírán-tása) után, a kar függőleges elfordításával a gömbcsap nyílik, a tűzoltás megkezdhető. A könnyebb kezelést, a készülék tartását és tűzre irányítását a test-be épített fogantyú segíti elő.

A készülék a gömbcsap lezárásával, illetve újrajnításával szakaszosan is működtethető. A készenléti állapotot a levegő összenyomhatóságát hasznosító szellemes megoldású nyomásmérő jelzi. Az üveg alatti buborék nagy nyomás alatt kicsi, de a nyomás csökkentésével nő. Amikor a buborék az üvegen levő kört metszi, akkor a készülék nyomása nem elég a biztonságos üzemeltetéshez. (A készüléket függőlegesen kell tartani!) A működést leíró címke szerint: „a buborékot a kör átmérője nem oszthatja”.

A szabvány a nagyságrendre vonatkozó, úgynevezett „egységűz” eloltásával határozza meg a tűzoltókészülékek oltási határfokát. Az új típusú, eddig nem használt oltóporkeverék ebben a mennyiségben a B 7-es egységűz eloltására képes, ami a 3 kg-os porraloltó készülékektől megkívánt teljesítmény. Az oltópor nem okoz kárt a befűjt felületeken.

Az Elzett Művek az alapjában kedvező piaci fogadtatás alapján felkészült a várhatóan növekvő igények – ezen belül a szervizfeladatok, újratöltés, javítás – teljes mértékű kielégítésére. Egyes kereskedelmi vállalatoknál lehetőség nyílik a készülékek azonnali cseréjére. Így a tulajdonosoknak rövid ideig sem kell nélkülözniük azokat. (X)

A gépkocsi tűzveszélyes üzem, szükség esetén égésének gyors megfékezése nem könnyű feladat.

Hazánkban főleg az elmúlt évtizedben ugrásszerűen megnövekedett a gépkocsiállomány. Ezzel együtt sajnálatosan a gépjárműtüzek száma is. Egyre több gépkocsi-tulajdonos ébredt rá, hogy nehezen megszerezett, nagy értékű járművét akár a szeme láttára is tönkretelheti a „vörös kakas”.

Az országos tűzoltókészülék-szükséglet nagy részét kielégítő Elzett Művek reagált a sürgetőleg jelentkező igényekre, rövid idő alatt kifejlesztette és piacra vitte új termékét, az autó-porraloltókészüléket.

Az elnevezés nem egészen pontos. Igaz ugyan, hogy az új készülék maradéktalanul megfelel a gépkocsik oltókészülékeivel szemben támasztott követelményeknek: kis méret, elhelyezés, határfok stb. tekintetében, de alkalmazási területe szélesebb ennél. Éppen alaptulajdonságai miatt ideális a háztartások tűzvédelmére, de műhelyekben, irodákban, hétvégi házakban is célszerűen felhasználható.

A korszerű készülék tűzoltási határfoka jóval nagyobb az átlagosnál, ami a kevés alkatrészből álló mechanizmus, az úgynevezett „belenyomott” gázos kivétel és egy új oltópor együttes felhasználásának az eredménye.

ELZETT MŰVEK

VIRÁNYI ANDRÁS
ny. tü. örgy.
1916—1982

1942-ben került a tűzoltóság állományába. A nyíregyházi parancsnokság mint gépkocsivezető teljesített szolgálatot. 1951-ben elvégezte a tisztképző iskolát, Különböző beosztásokban tevékenykedett, 1970-ben a Szabocs-Szatmár megyei tűzoltó-parancsnokság állományából ment nyugdíjba.

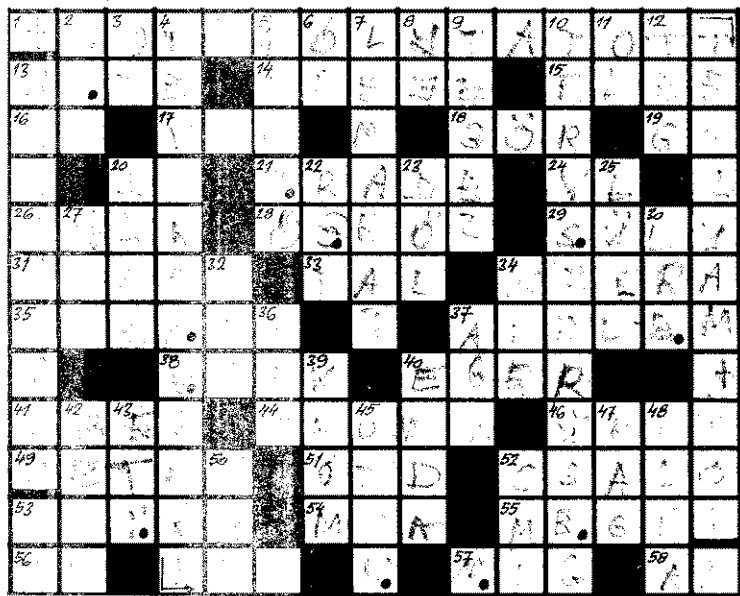
Nyugdíjasként is sokat tett a város kényelmes tűzvédelméért. Volt munkatársai és barátai mély részvétellel búcsúztak tőle.

LUCZ JÓZSEF
ny. tü. szds.
1900—1982

Hosszan tartó, súlyos betegség után elhunyt a BM Tűzoltóképző Központ nyugdíjas tanára. Tűzoltói szolgálatát 1923-ban a fővárosi tűzoltóságnál kezdte, 1955-től pedig a BM Tűzoltótisztképző Iskola taktikai tanszékének előadójaként a fiatal tűzoltók sokaságát oktatta, nevelte hivatásszeretetre. 1960-ban került nyugállományba.

Az állami tűzoltóság testületi halottjaként barátai, munkatársai, volt tanítványai tiszteletadásával mellett helyezték végső nyugalomra.

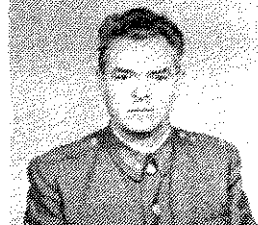

HORVÁTH ISTVÁN
ny. tü. szds.
1927—1982

Hosszas betegség után elhunyt a leninvárosi tűzoltó-parancsnokság nyugalmazotti szolgálatparancsnoka.

1951. november 30-tól 1973. november 30-ig teljesített szolgálatot. Feladatát mindig szorgalommal látta el, több alkalommal részesült kitüntetésben, dícséretben és jutalomban.

Volt előjárói és munkatársai mély részvétellel vettek utolsó búcsút tőle.

ÁRVAI MIKLÓS
ny. tü. ftörm.
1927—1982

Elhunyt a Gyöngyös városi-járási tűzoltó-parancsnokság nyugállományú gépkocsivezetője.

1949-ben került az állami tűzoltóság állományába. 1974-ig, nyugállományba helyezéseig, a gyöngyösi parancsnokságon teljesített szolgálatot. Szolgálati ideje alatt több alkalommal részesült dícséretben, kitüntetésben.

FALUSSY KÁROLY
önk. tü.
1883—1982

Elhunyt az ország alighanem legidősebb tűzoltója, 1900-ban

lépett a budapesti önkéntes tűzoltók sorába. Előbb köztűzoltó volt, majd 1917-ben tisztí képesítést szerzett. 1902-től a Magyar Országos Tűzoltószövetség tisztségviselője, titkára, segélyzőpénztárának pénztárosa volt. A XXXV éves Szolgálati Ermet 1937-ben kapta meg. A MÁV-tól 1940-ben mint főfelügyelő vonult nyugállományba. Hosszú életéből négy évtizedet töltött a tűzoltóság üzenetlen szolgálatában. Kitüntetései között a Nemzetközi Tűzoltószövetség elismerése is tulajdonában volt.

Tisztelői mély részvétellel kísérték utolsó útjára.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

HELYESÍRATUNK. Folyóiratunk áprilisi számának „Halottaink” rovatában Müller József önk. tü. fhdgy., és Drubi István ny. tü. szds. nekrológiájában sajnálatos képcsere történt.

Ezúton kérjük a hozzátartozók és olvasóink szíves elnézését.

1. VESZÉLYESSÉGI ÖVEZETBEN, HELYISEGBEN, STB. MENNYI ANYAGOT SZABAD TÁROLNI (zárt betűk: A, T, A, T, L, A. folyt.: függ. 4)? 13. Balkezes. 14. Nem a vége! 15. Vissza: ... sem igaz. 16. Zéta azonos hangzói. 17. Ut. 18. Korcsolyafajta. 19. Ázsiái játék. 20. Mógé azonos hangzói. 21. ... Mark, védjegy. 24. Római öt és tízszere. 26. Irán egyik fegyveres politikai csoportja nevében szerepel (nép, fon.). 28. Vissza: bizonyos hangot hallat. 29. Sállal együtt közlegünk. 31. Gyors. 33. Estvilág bajnok sakkozó. 34. Este, ismert idegen szóval (fon.). 35. Tizenkét havonta. 37. A zsebrádió-tartozék. 38. Angol város. 40. Városunk. 41. Községünk. 44. Szellemi munkahely. 46. Üressé tesz. 49. Ez a Lajos bakó a Néma leventében. 51. Városunk. 52. Bünnöző. 53. Balatoni üdülőhely. 54. Kihalt ősmadár. 55. Csak azért is. 56. Rangjelző. 57. Szovjet harci repülőgép. 58. Jószívű.

hez szükséges. 11. Fordítottjával szabószerszám. 12. Ez a nap már nem jön vissza. 13. A függőleges 4. folytatása (folyt.: pontokkal megjelölt kockákban). 20. Ide tett kézzel nem lehet dolgozni. 22. Fregatt páros betűi. 23. Omol. 25. Hátrafelé foglalt helyet! 27. Ave, római köztársaság betűi. 30. LRE. 32. Mi?, oroszul. 34. Szerelni kezd! 36. Lánynev. 37. Régi török katonai rang. 39. Fém. 40. Művek, de nem gyár. 42. Néha szidjuk, ha telefonálunk. 43. Lánynev. 45. Hegyi levégő. 47. Ra is ez. 48. Román férfinév. 50. Teakeverék! 52. 100 és 1001. 53. Azonosak.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vízsz. 1. és folytatásai. Az utolsó szó a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből állítható össze.

A megfejtők között könyvtulványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1982. július 10.

K. I.

Az ötödik számban megjelent keresztrejtvény megfejtése: **TEREPSZINTNÉL MÉLYEBB PADLÓSZINTU, VAGY AZZAL KÖZÖS LEGTERÜ.**

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: **HELYISEGBEN.**

Könyvtulványt nyertek: Lajos Lászlóné, Gyula; Kása Lajos, Szolnok; Kónya Gyula, Karcag; Nyíró Dezső, Budapest; Horváth Sándor, Budapest; Wolf Györgyné, Székesfehérvár.

A nyereményeket postán küldjük el.

2. Német betű. 3. Országos szervünk, röv. 4. Vízszintes 1. folytatása (zárt betűk: H, Z. folyt.: függ. 13.). 5. Tavunk. 6. Disznó lakja. 7. Savval tisztít. 8. Azonos hangzású betűk. 9. Nyíltartó. 10. Minden-

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
Szerkesztő a szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: **SOLTESZ TAMÁS** tűzoltó főhadnagy. **SZERKESZTŐSÉG:** Budapest VI., Izabella u. 62-64. **TELEFON:** 320-380. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság. Felfelcs kiadó: **VARGA KÁROLY**, Előfizetési díj egy évre 42.- Ft. Számlaszám: 235-90 131-1100
42.2534/2-06 - Zrínyi Nyomda, Budapest, F. v.; Vágó Sándorné vezérigazgató, Levélcímünk: 1903 Bp. Ft. 314

HU ISSN 0230-1415

Zászlóadományozás

Május elseje, a nemzetközi munkásmozgalom nagy ünnepe alkalmából – a Rábatext Győri Textilipari Vállalat munkáskollektívája – az országban elsőként – zászlót adományozott Győr-Sopron megye állami tűzoltóságának.

A gyár kultúrtermében tartott ünnepséget *dr. György Ernő*, a megyei tanács vb-titkára nyitotta meg, és köszöntötte a gyár dolgozóit, a tűzoltókat, a fegyveres és rendészeti szervek képviselőit, a vendégeket – köztük *Horváth Jánost*, az MSZMP Győr-Sopron megyei Bizottságának titkárát, *Varga Károly* tűzoltó ezredest, a BM Tűzoltóság országos parancsnokát, *Nagy Imrét*, a megyei KISZ-bizottság titkárát.

A köszöntő után *Vass Zoltán*, a Rábatext igazgatója tartott ünnepi beszédet, majd a vállalati tűzoltókkal együtt átadta a zászlót *Szabó Gyula* tűzoltó alezredes, megyei parancsnoknak.

Szalagot kötöttek a zászlóra az MSZMP Győr-Sopron megyei Bi-

Dr. György Ernő
nyitotta
meg
az ünnepséget

Vass Zoltán
tartott
ünnepi
beszédet

zottsága, az Országos Parancsnokság, a megyei tanács, a Hazafias Népfrent kapuvári bizottsága, a sopronhórpácsi Alkotmány Mgtsz, a Budalakk győri gyára, a mosonmagyaróvári járási hivatal, a Graboplast, a Mosonmagyaróvári Fémszerelvénygyár, a csornai Petőfi Mgtsz, a nagylőzsi önkéntes tűzoltóság, a REKARD csornai gyára és a Rábatext képviselői.

A megye állami tűzoltói nevében *Szabó Gyula* tűzoltó alezredes köszönte meg a díszes zászlót, majd *Varga Károly* tűzoltó ezredes, országos parancsnok köszöntötte a résztvevőket.

Az ünnepség végén kitüntetések, jutalmakat adtak át az állami és vállalati tűzoltóknak, illetve a zászlót adományozó vállalat legjobb brigádjainak.

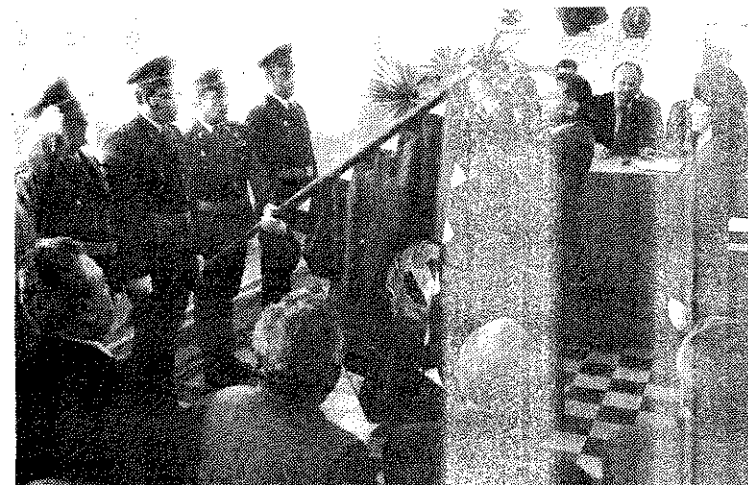
Kútvolgyi Mihály
képriortja

Az ünnepség résztvevői

A vállalati tűzoltók a szalagokkal

A megyei
pártbizottság
nevében
Horváth János
kötött
szalagot

A díszes
zászló

Versenyekről jelentjük

Osszeállításunk a 12-13. oldalon

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

RÉGI VÁGYUK TELJESÜLT március 1-én a mátészalkai tűzoltóknak. Az itteni városi-járásai tűzoltó-parancsnokság személyi állománya új épületbe költözött. A régi, elavult épületben a személyi állomány, valamint a szerek és felszerelések elhelyezése egyaránt igen mostoha volt.

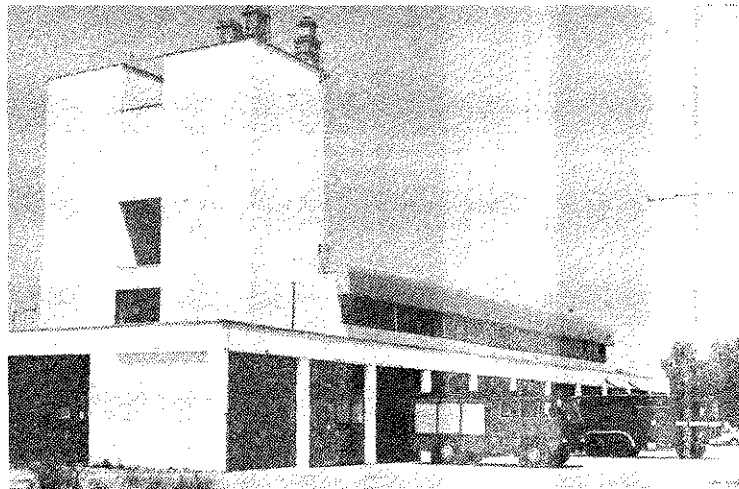
Ezeknek a gondoknak a megoldását ígérte az 1980-ban megkezdett laktanya-építkezés. A kiviteli tervet a NYIRTERV készítette, a kivitelező a mátészalkai városi tanács költségvetési üzeme volt.

Az új laktanya a város központjától 1 km-re a 49-es út mellett létesült, így ideális körülményeket biztosít a vonulásokhoz.

A több mint 50 m hosszú épület földszintjén hírközpont, oktatóterem és egyéb kiszolgáló helyiségek vannak.

Az emeleten kaptak helyet a városi-járásai parancsnokság irodái, a szertárak felett pedig a jól felszerelt 4 ágyas legényégi háló és az ebédlőhelyiség. Az épülethez tartozik egy tömlőszárító is.

A laktanya környezetének parkosítása még hátravan, ezt a tűzoltók társadalmi munkában fogják elvégezni.

MAJUS 15-ÉN Kál község sporttelepén a Heves megyei Úttörő-elnökség a megyei tűzoltó-parancsnoksággal közösen rendezte meg az úttörőtűzoltó-rajok járások közti versenyét.

A leányok és a fiúk számot adtak arról, hogy az elteit időszak alatt, hogyan sajátították el a kiképzésben előírt feladatokat.

TŰZOLTÓ-GYERMEKNAP A VÁGÓHÍD UTCÁBAN. Az V—VI—VII. és a IX. kerületi tűzoltó-parancsnokságok KISZ-alapszervezetei közösen rendeztek gyermeknapot május 23-án a BM Sportkombinát területén, s az érintett kerületeken túl a főváros összes többi parancsnokságának személyi állományát és családjukat is meghívták erre.

Szerencsére az időjárás is kedvezett a rendezvénynek, így mintegy 500-an jöttek el az alkalomhoz illően feldíszített sporttelepre, s ennek több mint a fele olyan kislány és kislány volt, akik már napok óta nagy izgalommal várták ezt a napot.

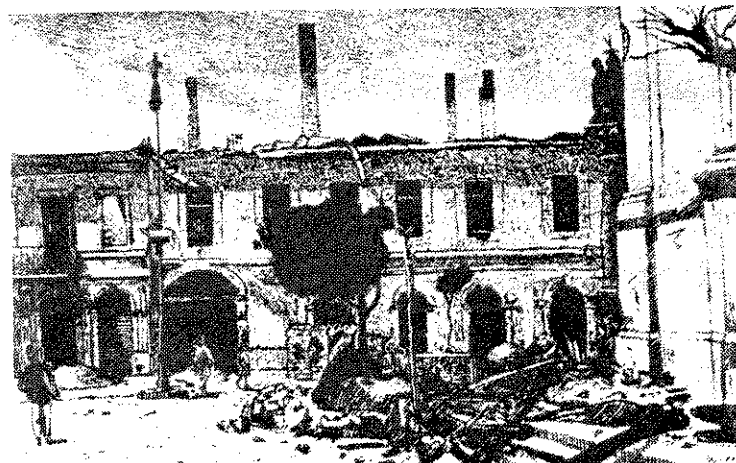
Réggel 9-kor kezdődött a program. Először a röplabdacsarnokot vették birtokukba a kis vendégek, itt „bemelegítésként” mesefilmeket láthattak. Ezután az ünnepi műsor keretében az FTC serdülő, ifi és felnőtt ritmikussportgimnasztika-csapatát, a BM karatecsapocskortját, a IX. kerület Telepy u.-i Általános Iskola „Hungária show”-ját és Győri Mihály tűzoltó törzsrörmester bűvészmutatványait élvezhették a gyerekek. Ezt követően szinte minden négyzetmétert kihasználva lázas munka folyt az aszfaltrajzversenyen, s aki esetleg nem vállalkozott erre a feladatra, az szétnézhetett a bazársorban is. Itt jellemző volt a széles választék, a lufitól a simlabdáig, a mesekönyvtől a hintalóig mindent árultak.

A program keretében az MHSZ repülőmodellező és ejtőernyős szakköre látványos bemutatót tartott. A vasárnap délelőtt egyik fénypontja volt a két rendező kerület által végrehajtott tűzoltási és mászóházi bemutató. Nagy sikerük volt a tűzoltó-gépjárműveknek is. A hangulat már majdnem a tetőfokára hágott, amikor a tombola nyereményeit sorsolták ki, s csak fokozódott, amikor a főnyeremények is gazdára találtak. A tombola izgalmait követően a gyerekek zsákfutásban, az idősebbek pedig légpuskalövészetben és hetesugrásban mérték össze ügyességüket.

GYÖNGYÖS, A TŰZEK VÁROSA címmel rendezett kiállítást Keryn István fotóművész hagyatékából a Mátra Múzeum, emlékezve a 65 évvel ezelőtti szomorú eseményre.

A város történetében 20 nagy tüzesetet ismernek. Ezek közül a legsúlyosabb az 1917. május 21-i volt, amikor 1400 épület vált a lángok martalékává. 8000 ember maradt fedél nélkül.

A KÖRNYEZETVEDELMI VILÁGNAP alkalmából a BM Művelődési Házában tartott ünnepségen határőröket, rendőröket, tűzoltókat köszöntött Vincze Győző rendőr ezredes, az Őrjárási tükára, és a Hazafias Népfrent Országos elnöksége nevében a "Művelődési Társadalmi Munkás" kitüntető jelvényt 17 elvtársnak, az "Érdemes Társadalmi Munkás" kitüntető jelvényt pedig 10-nek adta át.

Burány János t. t. zls. és Vig László t. zls. mellett a "Művelődési Társadalmi Munkás" kitüntetés tulajdonosai lettek. Burány János t. zls., a főváros III. kerületében a Margit-kórház berendezésének javításáért, a kerület iskoláiban, évfordulóiban végzett jelentős munkájáért, és a hazafias népfrent munkájáért kapta az elismerést. Vig László t. zls. és szolgálati csoportja Cegléd város parkosításából, szőlőültetvények ki részüket.

Jakab Zoltán t. t. zls. és társai a főváros XIX. kerületében a KISTEXT-nél s még más vállalatoknál is több ezer forintnyi társadalmi munkával járultak hozzá a mozgássérültek életkörülményeinek javításához. Orosz Róbert t. t. zls. az egri városi járási parancsnokság fiataljaival az új laktanya villanyszerelési és egyéb munkálatait vállalták el társadalmi munkában. Az elismerés ismerésben részesült Török Imre t. t. zls. a mezőúri városi tűzoltó-parancsnokság állományának társadalmi tevékenységéről hallottunk. KRESZ-parkot létesítettek a város úti közlekedésében. Azonkívül külön területet vállaltak fel a városi tűzoltóság feladata. A megye tűzoltóinak üdülési lehetőségeinek bővülésében is nagy része van a mezőúri munkásoknak, miután Cserkeszölön a hőforrás közelében két hétvégi főtáborban családi pihenőt alakítottak ki. Képviselet Burány János t. zls. átveszi a kitüntetést.

Az ünnepségen a BM Művelődési Házában tartott ünnepségen határőröket, rendőröket, tűzoltókat köszöntött Vincze Győző rendőr ezredes, az Őrjárási tükára, és a Hazafias Népfrent Országos elnöksége nevében a "Művelődési Társadalmi Munkás" kitüntető jelvényt 17 elvtársnak, az "Érdemes Társadalmi Munkás" kitüntető jelvényt pedig 10-nek adta át.

ÜNNEPI ÜLÉSEN emlékezett meg az MSZMP BM 2-es Bizottsága az 1957. június 27—29-i országos pártértekezlet 25. évfordulójáról. Az eseményen részt vett: Kotvász István, az MSZMP BM Bizottságának titkára és Ladvánszky Károly rendőr altábornagy, másnyszerhelyettes is.

Dr. Gunde Ákos, a BM 2-es bizottságának titkára köszöntötte a BM Művelődési Házának színháztermében összegyűltek, a meghívott vendégeket, akik közül többen a Szocialista Hazáért Erdemrend, illetve a Munkás Paraszt Hatalomért Emlékérem tulajdonosai. Nagy tisztelettel üdvözölte P. Horváth Istvánt, az egykori partizánt, aki 57 éve tagja a pártnak.

Dr. Héra Attila tűzoltó ezredes, a BM 2-es pártbizottság elnöke tartotta az ünnepi megemlékezést. Szavai nyomán felidéződték az elmúlt negyedszázad alatt megtett út. A jelenlevők közül számosan felelős beosztásban, tevékeny résztvevőként élték át személyes elményként mindazt, amiről az ünnepi ülésen szó esett.

Az MSZMP 1957-es történelmi jelentőségű országos értékelése legfontosabb állomása volt az 1956-os ellenforradalom utáni közszolidaritásnak, s egyben megjelölte a szocialista építőmunka folytatásának útját is.

Az országos pártértekezlet megerősítette az MSZMP következetes marxista—leninista politikáját, azt a politikát, amellyel az időn belül sikerült visszaszerezni a tömegek bizalmát, s amely máig is a szavak és tettek egysége a fő jellemzője. Az elnök és mindenben igazolta ennek a politikának a helyességét. Ilyen és hasonló gondolatok hangzottak el a BM 2-es Bizottságának ünnepi ülésén.

Az ünnepi ülés résztvevőinek tiszteletére műsort adott a BM Vörös Csillag Erdemrenddel kitüntetett Duna Művészegyüttes.

június 4. az ország között Szarvas városa adott otthont az Ifjú Tűzoltó-szolgálatok III. országos versenyének. A fellehozott fútko, a köszöntő transzparensek, a látványos tűzvédelmi kiállítás, a tészenet adó tűzoltózenekar mind azt bizonyították, hogy a város jeles eseménynek tekintette a rendezvényt.

A főtérén a megye, a város párt-, KISZ- és állami vezetői, a fegyveres és rendészeti szervek képviselői mellett számos felkelt és ifjú lakos sok szeretettel köszöntötte az ünnepélyes megnyitóra vonuló gárdistákat. A díszemelőnyen ott volt Mórész István az Ifjú Gárda országos parancsnoka, Vrbovszki György, az Ifjú P Szarvas városi bizottságának első titkára, dr. Molitárisz Attila városi tanács vb titkára, Kozák Ferenc, a megyei és Bérces József, a városi KISZ-bizottság titkára. A BM TOP-ot dr. Héra Attila tűzoltó ezredes, az országos parancsnok általános helyettese a megyei tűzoltóságot pedig Várhegyi Ferenc tűzoltó ezredes Békés megyei parancsnok képviselte.

A zászlóbehozatal után dr. Molitárisz Pál, a város nevében a város szavakkal üdvözölte a fiatalokat, majd dr. Héra Attila vezette meg a versenyt.

Az ünnepélyes megnyitó után a művelődési házban kulturális programmal kedveskedtek a vendéglátók. Másnap három nagyszabású felkészített pálya várta az ország 19 megyéjéből és a fővárosból érkezett összes 216 versenyzőjét. A krónikásnak ismerős csapatok a zónkai áttörőtűzoltó-versenyek résztvevői, országos bajnokok: a füzessgyarmati és alsónémedi lányok, a nagygyarmati sombereki és kevermési fiúk (a felsorolás teljessége nélkül) akik immár ifjúgárdistaként folytatják tovább a versenyzést.

A 800 l p-es hímatorfecskendő-szerelés, a 4x100 méteres tűzoltóverseny, a 100 méteres akadálypálya legyőzése igazi küzdelmet jelent. Most is volt, akinek sikerült, de olykor a legrutinusabb versenyzők is döntő helyzetben hibáztak.

A szakmai számok után az ifjúgárdisták négy kilométeres távolságon bizonyították állóképességüket. A politikai ismereteket a tűzoltóverseny mellett a legizgalmasabb mozzanatai a Körös völgyében való átkelés volt. A szakmai program látványos tűzoltóeseményes mentési bemutatóval ért véget: a megye állami tűzoltói gépkocsikat, tűzveszélyes folyadék égését oltották, majd a től magasból való mentési gyakorlatokat mutattak be. Igazi állóképességet arattak. A program sportversenyekkel folytatódott, majd pedig a versenyzők és a vendégek a város és járás ifjúsági klubjaiba látogottak.

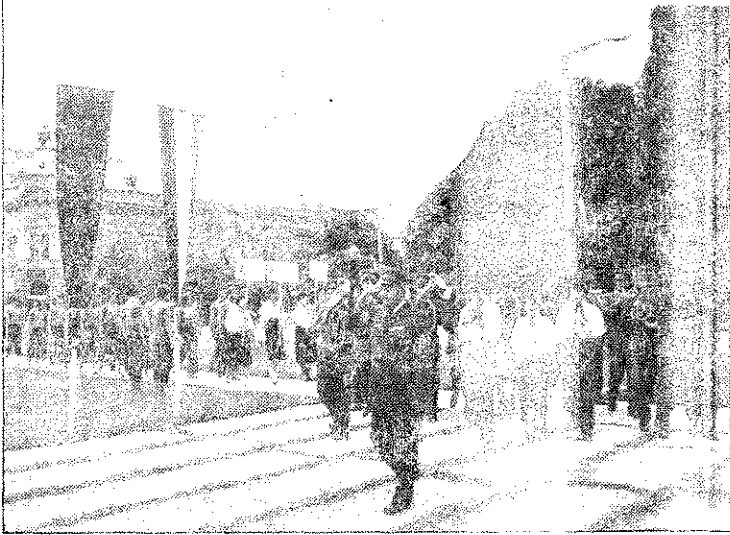
Öröm volt versenyezni a gazdag forradalmi hagyományokkal rendelkező Békés megyében. A már hagyományossá vált találkozó újra lehetőséget teremtett az elsajátított kiképzési feladatok elmélyítésére, bemutatására, így ez szerves részévé vált a hazafias honvédelmi nevelő munkának.

Akik részt vettek a nemes vetélkedőn, megismerhették Szarvas város és környéke dolgozóinak, ifjúságának a szocializmus építésében elért eredményeit és e tájék természeti szépségeit. Elményekkel gazdagodva otthon szívesen gondolnak vissza az itt töltött szép napokra.

A szakmai összetett verseny győztese a Borsod megyei DIBEP, második a Komárom megyei Ácsi Cukorgyár, harmadik a Győr-Sopron megyei Nagylózs raja lett. A leány IG-szakrajok közül a legjobb összetett eredményt a Pest megyei Alsónémedi csapat érte el. A 800 l p-es hímatorfecskendő-szerelésben Nagylózs, a 4x100 m-es tűzoltóversenyben az Ácsi Cukorgyár, a 100 m-es akadálypálya-versenyen a székesfehérvári Ságvári Andre Szakközépiskola fiúraja lett az első. Az elméleti feladatok megoldásában a kevermésiek bizonyultak a legjobbnak.

Kütvölgyi Mihály

A megnyitóra vonulnak az ifjúgárdisták

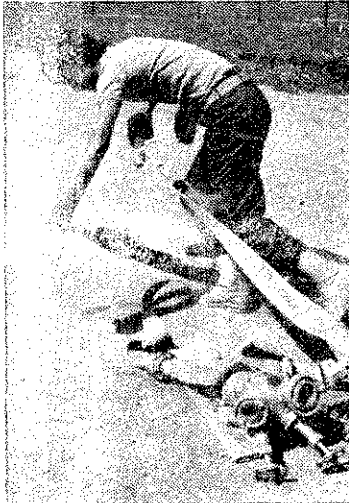
Dr. Kera Attila tüzoltó ezredes mondott megnyitó beszédet

Mogy a víz

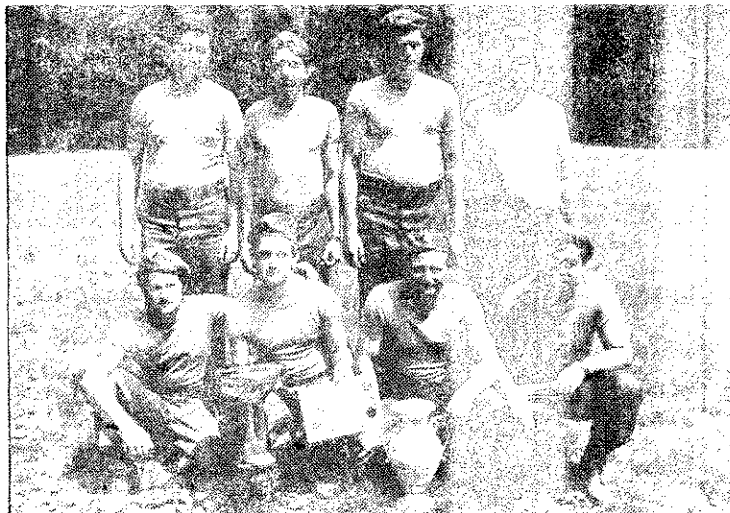
Túl az egyik akadályon

A 100 m-es akadálypályán

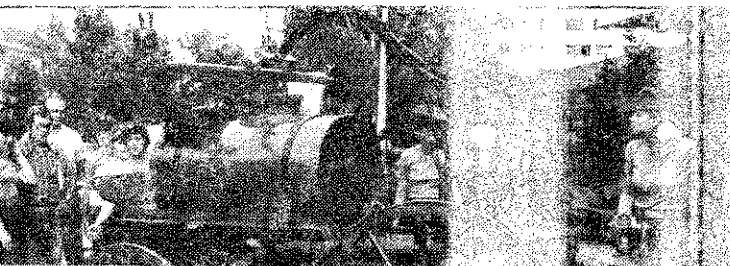
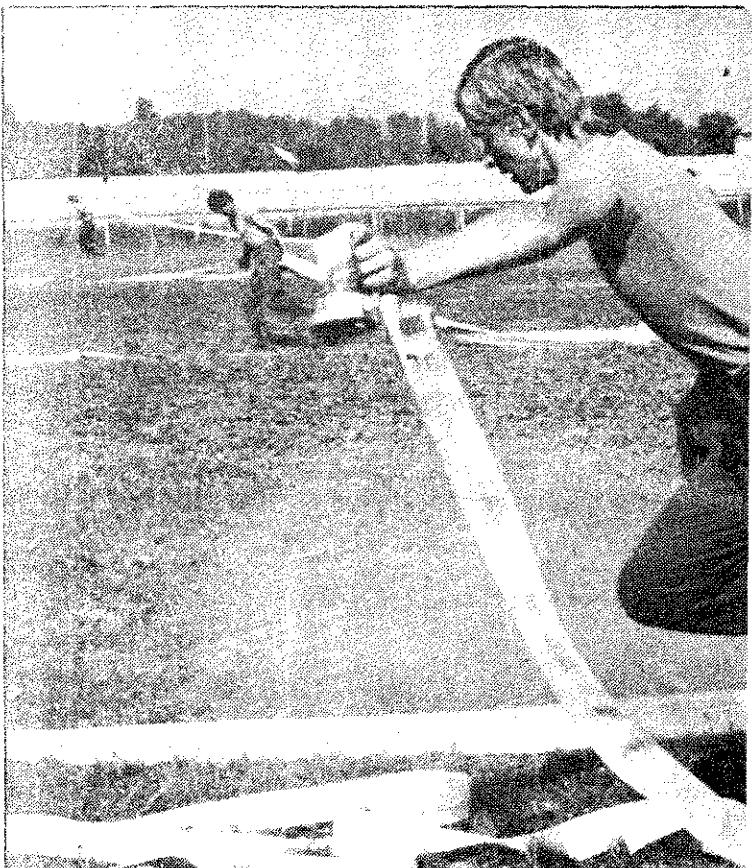

A jól sikerült szerelés után

Az I. helyezett a DIGEP főrajja lett

Tűzvédelmi kiállítás a városi rendezvényen

Móriéz István fogadta a jelentést

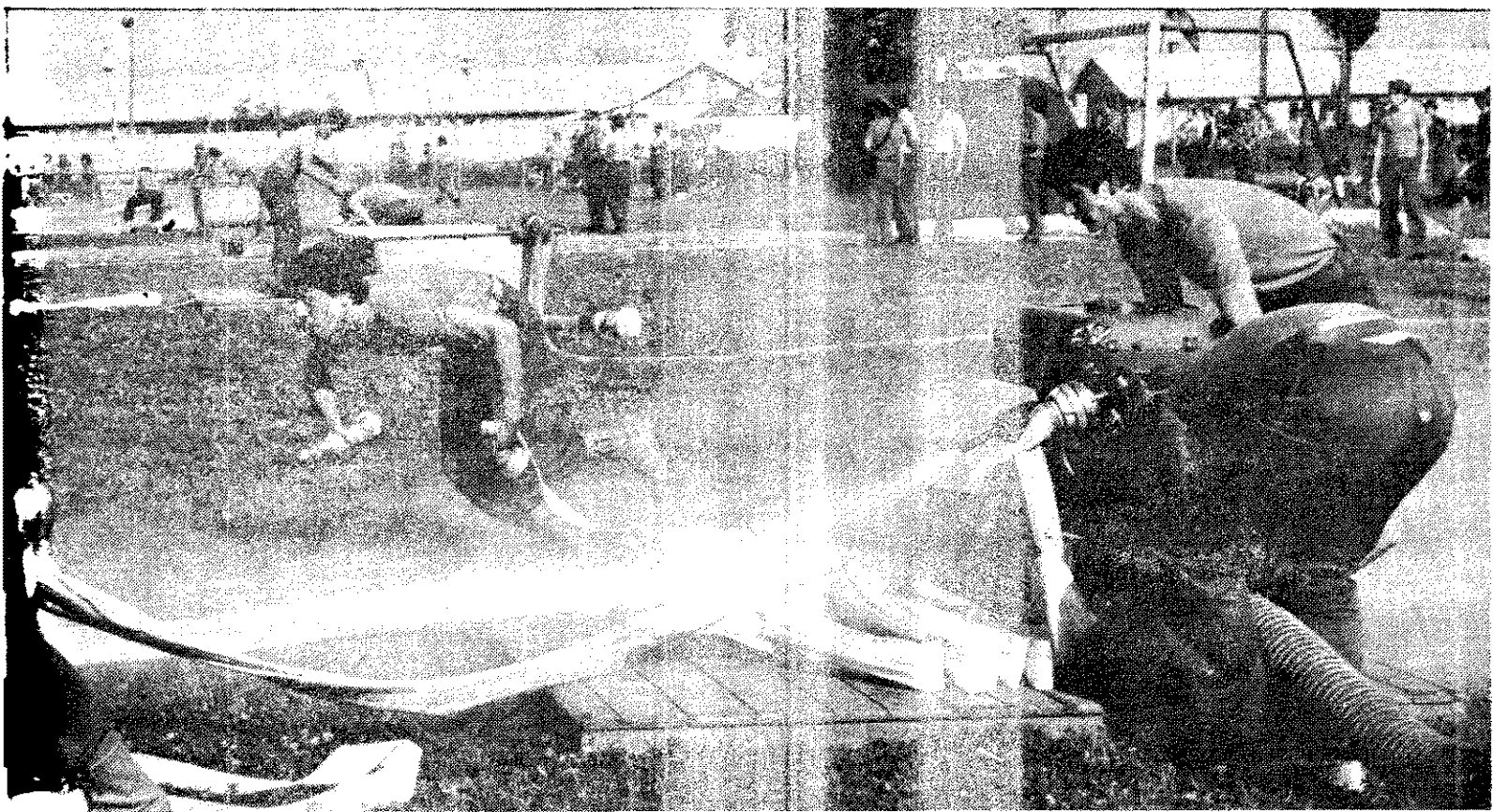
A megnyitó Szarvas faterén volt

Az utolsó akadály leküzdése közben

Jel sikerült tűzoltási bemutatót is látott a közönség

veknél bekövetkezett TNT- (trinitro-toluol-) gyártósor elrobbanása, a Nitrokémia ipartelepeknél történt nitroglicerin- és savüzemi robbanás, valamint a legutóbbi ólomazid-robbanás.

EBBEN A CIKKBEN inkább a vegyipari üzemekben előfordult tüzesetek során szerzett tapasztalatokkal kívánok foglalkozni. Mint ismeretes, a tűz- és robbanásveszélyes oldószerzők okozta térrobbanás csak akkor jön létre, ha a térrobbanás két alapfeltétele egyidejűleg ugyanazon a helyen fennáll.

Az egyik feltétel az, hogy a tűz- és robbanásveszélyes gőz a levegővel robbanóképes elegyet képezzen, vagyis az oldószerző koncentrációja a levegőben az alsó és felső robbanási határkoncentráció között legyen jelen. A másik feltétel, hogy a robbanóképes elegyet valamilyen megfelelő gyújtóforrás iniciáló hatása érje, azaz a gyújtóforrás által közölt hőmennyiség, illetve energia elegendő legyen a robbanóképes gőz-levegő vagy gáz-levegő elegy egy pontjának a gyulladási hőmérséklet fölé való felmelegítéséhez. Tehát a gyújtóforrás gyújtási energiája nagyobb legyen, mint a gőz-levegő elegy vagy gáz-levegő elegy gyulladási energiája. Ha a robbanás pillanatában a veszélyeztetett területen emberek is tartózkodnak, akkor természetesen személyi sérülés is lehetséges.

Az előző két feltétel egyidejű jelenlétének valószínűsége elég kicsi, és ez az oka ama felelőtlen szemlélet kialakulásának, hogy miután a tűzvédelmi vagy technológiai előírások megszűnéséből nem minden esetben következik be azonnal tűz- vagy robbanás, elhagyhatók a tűzvédelmi vagy technológiai előírások, legalábbis azok, amelyek a technológiai vagy karbantartási műveleteket megnehezítik vagy körülményesebbé teszik. Ez a szemlélet azonban, mint példáinkból megállapítható, igen sokszor megbosszulja magát.

EGY GYÓGYSZERGYÁR EGYIK ÜZEMÉBEN több napon át karbantartást (hegesztést) végeztek, méghozzá anélkül, hogy a technológiai folyamatot korlátozták, vagy megszüntették volna. Az első két napon nem is történt semmi. A technológia szerint egy gyógyszer-alapanyagból centrifugálás után vízzel mosták ki a szennyező anyagot, majd szárítótálcákra rakva gőzfűtésű szárítószekrényben szárították. Később a technológia módosítása során a vizes mosás helyett izopropil-alkoholos, majd etilalkoholos mosásra tértek át. tekintettel arra, hogy az etilalkohol jobban eltávolítja a gyógyszer-alapanyag szennyezőit, és így a száradás is tökéletesebb.

A szárítóhelyiség és a szóban forgó üzem közötti ajtó nyitva volt. Bár a hegesztés idején a szárítóhelyiség és a hegesztőberendezés közé azbesztfüggönnyel helyeztek el az csak arra volt jó, hogy a szikráról védje a szárító környezetét, de az oldószerző terjedése elé nem állított akadályt. Így a tálcák berakodási ideje alatt jelentős mennyiségű oldószerző került az üzemhelyiség levegőjébe, és egy adott térrészben — történetesen a hegesz-

tési műveletek környezetében — robbanásveszélyes koncentrációban dűmolt fel. Az így keletkező robbanásveszélyes légtérrel a hegesztési szikra begyújtotta, s 5 dolgozó halt meg ennek következtében.

A balesetet megelőzheték volna, ha nem egyidejűleg végzik a gyógyszer-alapanyag szárítóba való berakodását és a hegesztési műveletet, illetve megakadályozták volna, hogy a hegesztés környezetében oldószerző dűsuljon fel, vagy az üzem és a szárítóhelyiség szellőzését hatékonyabban oldják meg. Mindenekelőtt persze a tűz- és robbanásveszélyes munkavégzésre vonatkozó tűzvédelmi előírásokat kellett volna végrehajtaniuk.

EGY MÁSIK ESETBEN a szabálytalanul használt és a nem megfelelő kivitelezésű villanyfűró szikrája lett a gyújtóforrás. Az esemény egy furfurolgyártó üzemben, próbaüzemelés közben következett be. A próbaüzem során a furfurol-metilalkohol-ecetsav-hangyasav szétválasztását végző kolonna kiforrallója elgyantásodott. Ezért leállították a berendezést, és egy villanyfűróra szerelt rudazat segítségével próbálták kitisztítani a csököteget. Az üzemszavar-elhárítást végző szerelők elkövezték azt a hibát, hogy nem várták meg, míg a berendezés kellőképpen lehűl, illetve a kolonnát és a (csököteget összekötő) nagy átmérőjű csöveteket vakkarima segítségével nem választották szét, így a fűrés közvetlen közelében olyan gőzkoncentráció lépett fel, mely a villanyfűró szikrázásától berobbant. Az égő gáz a berendezések csöveztékén továbbhaladva egy másik forralónál belobbanást okozott. A lobbanás következtében 5 személy szenvedett égési sérülést, kettő közülük később behalt sérüléseibe.

NEM MINDIG ILYEN EGYÉRTELMI a gyújtóforrás meghatározása. Olykor 4—5 gyújtóforrást azonos valószínűséggel lehet feltételezni. 1977. március 18-án Józsefvárosi pályaudvarról Pécs felé induló tehervonaton Sárboárd térségében felrobbant, majd lángba borult egy útjelző festéket tartalmazó konténer. Más nap a Miskolc felé tartó vonaton Aszódon, a vasútállomás bejáratánál ugyane megismétlődött.

Szerencsére a két robbanás és tüze sen követelt áldozatot, de az anyagi kár igen jelentős volt.

Az útjelző festék tűz- és robbanásveszélyes oldószerket tartalmazott, nevezetesen acetont, etilacetátot. Mégis olyan 20 úrtartalmú tonnerekben szállították a festékeket, amelyek kialakításuknál fogva rosszul záródtak, így azokból oldószerző kerülhetett a konténerek légterébe. A konténerek, bár szellőzőnyílással voltak ellátva, annak elhelyezése és mérete alapján zártnak minősültek. Így a belső légterben viszonylag gyorsan és könnyen képződhetett robbanóképes oldószerző levegő elegy. A számítások szerint min egy 400 ml toluol vagy 600 ml acetont elegendő lehetett arra, hogy az oldószerző töménysége az alsó robbanási határkoncentrációt elérje.

Már az oldószerzők kiszabadulásának és kiszivárgásának is többféle oka lehetett. Pl. a festékes tonner fedelének me lazulása, elégtelen zárás mód (konstrukció) vagy a kiszerezést végző dolgozó h

A Vegyi- és Robbanóanyag-ipari Felügyelet 1972-ben a Nehézipari Minisztérium tatisása alapján jött létre. Mint ismeretes, felszabadulás után, de különösen az 1960- s évektől kezdve hazánkban is rohamlép- ekkel tört előre a vegyipar, a kemizálás. A vegyipari termékek felhasználása nün- lennapossá vált a népgazdaság szinte vala- nennyi ágazatában. A vegyipari termékek ömegas gyártása, kezelése, szállítása és elhasználása a közismert előnyök mellett potenciálisan veszélyt is jelent, mivel e ermekek túlnyomó része tűz- és robbanás- veszélyes. A termelés megnövekedésével ez a veszély hatványozottá vált, így fokozott nértékben szükséges annak elhárítása.

Annak idején a Nehézipari Minisztérium felismerte ezt a problémát, s különálló intézményt szervezett erre a célra. A minisztériumok összevonása után az Ipari Minisztérium vette át a Felügyelet irányít- tását.

A Felügyelet fő feladatai

a következők:

• Vegyipari és robbanóanyag-ipari tevé- kenységet végző vállalatoknál műszaki-biz- tonsági vizsgálatok tartása, a vonatkozó jogszabályok, óvó rendszabályok és egyéb előírások betartásának ellenőrzése.

• Munkavédelmi, valamint tűzvédelmi jogszabályok egyes előírásai alóli felmen- tési kérelmek véleményezése.

• A vegyiparban és a robbanóanyag- iparban bekövetkezett súlyos, halálos és tömeges balesetek, tüzesetek, üzemszavak kivizsgálása, és szakvélemény adása az ér- dekeltek szervek részére (rendészeti, tűzvé- delmi hatóságok, bíróságok stb.).

• A vegyipari és robbanóanyag-ipari technológiai eljárások biztonságtechnikai felülvizsgálata és az üzembiztonság növe- lését célzó kutatások, kísérletek végzése.

• A kapcsolatos technológiák biztonság- technikai ellenőrzése, műszeres vizsgálatok végzése.

• Vegyi és robbanóanyagok fizikokémiai és robbantástechnikai vizsgálata stb.

A Felügyelet tevékenységének kisebbik részét a minisztérium által rendelkezésre bocsátott költségkeret terhére végzi, túlnyomórészt vállalati megbízásokból fedezi a tevékenysége folytatásához szükséges pénzüsszeget. Az elmúlt tíz év alatt a vál- lalatok csaknem 1000 esetben fordultak hozzánk. 1972-ben még csak 42-szer, míg 1981-ben már 112 alkalommal.

Megbízóink túlnyomó része természetesen a vegyipari vállalatok közül kerül ki, de számos megbízást kaptunk a gépipari, sőt az építőipari és közlekedési vállalatok- tól, valamint a mezőgazdasági üzemektől is.

A témák között jelentős részt képvisel a tüzesetek és robbanások okainak felderíté- se, a tanulságok levonása, és olyan ter- vezési, műszaki javaslatok kidolgozása, melyek bevezetésével a hasonló esetek elő- fordulásának valószínűsége csökkenthető, esetleg ki is zárható.

A Felügyelet az Ipari Minisztérium szakértő intézeteként vett részt olyan, a robbanóanyag-iparban végbement üzem- vész jellegű és halálos áldozatokat is kö- vetelő tömeges balesetek kivizsgálásában, mint az Észak-magyarországi Vegyimű-

bája), szállítás, mozgatás közbeni rázkódás, a tonner túltöltéséből származó gáznyomás-növekedés, a tonner köpenyillesztésének, forrasztásának hibája.

Az előzőekben nyilvánvaló, hogy a tűz- és robbanásveszélyes oldószer-gőz-levegő elegy létrejöttéhez nem fért kétség, sokkal nehezebb feladat volt a gyújtóforrás valószínűsítése.

A tűzeset vizsgálatok a festékgyártási technológia során előfordult technológiai hibára — alapanyagok elcserelésére vagy túladagolására — exoterm öngyulladásra, a tonnernek egymásnak ütközéséből származó mechanikai szikrára, sőt idegenkezűségre is gyanakodhattunk.

A vizsgálatok során termo-gravimetriás mérések elvégzésével zártuk ki az öngyulladás lehetőségét. Bár a festék hajlamos volt a hőbomlásra, ám ez csak 200 °C-fokon kezdődött meg, de ilyen hőmérséklet létrejöttére a szállítás körülményei között nem volt lehetőség.

Sokkal nagyobb valószínűsége volt az elektrosztatikus feltöltődés és kisülés lehetőségének. A festékes tonnernek szállítása folyamán az elektrosztatikus feltöltődés többféleképpen is létrejöhetett.

Részletes vizsgálataink kiterjedtek a festék fajlagos vezetőképeségének, a festékes tonnernek kapacitásának és a térerősség mérésére is. Vizsgálataink és kísérleteink azt mutatták, hogy mindkét robbanást valószínűsíthetően statikus szikrakisülés válthatta ki.

A konténer belsejében az egymásra rakott festékes edények vagy egy részük (halmazuk) jól elszigetelt kondenzátort alkottak. A kondenzátor feltöltődéséről — ha kismértékben is — a festék mozgása gondoskodott. Ezt a feltevést támasztja alá a kapacitás- és a térerősségmérés. A konténer fala ugyanakkor más értékű kapacitást alkotott, mint a tonnernek, így a töltéskiegyenlítőds a két különböző értékű kapacitás között jött létre.

A TŰZ- VAGY ROBBANÁS elektrosztatikus eredetét egyértelműben, sőt csaknem kizárólagossággal lehetett megállapítani annál a festékgyártó üzemben keletkezett tűznél, mely 1 halálos áldozattal járt.

A technológia során lakkgyapotot, más néven nitro-cellulózt adagoltak egy olyan savaró autoklávba, melyben tűz- és robbanásveszélyes oldószer, toluol-xilol-etil-áacetát-elege volt. Az 50 kg-os fatonnerekben levő nitrocellulózt az adagolónyíláson keresztül egyszerűen kézzel beleöntötték a berendezésbe. Az esemény alkalomával is éppen adagolást végeztek. Az üzemi helyiségben összesen 600 kg, vagyis 12 db nitrocellulózt-tonner várt adagolásra. Miközben az adagolást végző dolgozó a második tonneret öntötte, a készülékből láng csapott ki. A dolgozó ijedében elejtette a tonneret, és kimenekült a helyiségből, annak szabadba nyíló ajtaját nyitva hagyta.

A halálos baleset különben nem az eseménnyel volt közvetlenül összefüggésben. Az egyik dolgozó, amikor látta a tüzet, a helyiség ajtajához rohant, hogy becsukja. —10 m-es szűrőláncot lövellve ebben a pillanatban gyulladt be a lakkgyapotot tartalmazó többi tonner. Az égést szenvedett dolgozó néhány nappal később belehalt sérüléseibe.

A vizsgálat egyértelműen bizonyította, hogy a tüzet a nitrocellulózt adagolása során keletkezett elektrosztatikus feltöltődés és kisülés okozta. A nitrocellulózt-részecskék egymáshoz sűrűlve vagy a műanyag falából készült zsákon csúszva feltöltőd-

nek, és ha fémes érintkezés létesül, kisülés jön létre.

EGY MÁSIK TŰZESET ÉS ROBBANÁS egy növényolajgyár extrakciós üzemében fordult elő. Az üzemben az olajos magvakban levő, azt az ügynevezett maradékolajat nyerik ki, amely a csigás préselés után a magvakban marad. Benzinnel, folyamatos extraháló berendezésben végzik az extrakciót, az olajos tartalmú dara és a benzin ellenáramban halad. Az extrakció befejezése után a dara benzintelenítés céljából előbb indirekt gőzfűtésű szárítócsigába, szárítódobba, majd a cellás adagolóon keresztül egy ún. nedvesítő csigába kerül, ebben 10%-ra állítják be a nedvességtartalmát, és szállítószalagon keresztül egy távolabbi raktárhelyiségbe juttatják.

A daraszállító berendezés a malomépületen halad át, s az extrakciós üzemben még zárt rendszerű, a malomban viszont már nyitott. Így függetlenül attól az elrendezési hibától, hogy nem tökéletes a malomhelyiség és az extrakciós üzemhelyiség közötti légszilip, és az extrakciós helyiségből benzingőzök juthatnak a malomhelyiségbe, a szállítócsigán keresztül adva volt az extraktor belső tere és a malomhelyiség légtere közötti kapcsolat is.

Az extraktorban felhalmozódott benzingőzök áthaladását rendszeres üzemmenetben a szállítócsigában és a cellás adagolóban levő nedvesített dara akadályozza meg. Üzeminduláskor azonban vagy karbantartás után, amikor nincs elég nedvesített dara a rendszerben, a benzingőzök könnyebben juthatnak az extraktorból a malomhelyiségbe. Ennek megakadályozása céljából azt a módszert alkalmazták, hogy üzeminduláskor a szárítódobba direkt gőzt adtak, így a szállítórendszerben benzingőz helyett vízgőz tölti be. A direkt gőz adagolását azonban az üzem tapasztalt dolgozói nem szerették túl korán kezdeni, mert a dara a vízgőztől átmedvesedik, és dugulást is okozhat. A gőz túl késői adagolása pedig a benzingőzöknek a malomhelyiségbe való jutását eredményezheti. Gyakran éreztek benzinszagot a malomépületben. A szerencsétlenség napján is ez történt. A direkt gőzt túl későn kezdték adagolni a szárítódobba. A gőzszelvény nyitásakor már jelentős mennyiségű benzingőz volt a malom helyiségeiben. A bekövetkezett robbanás lángja két dolgozó halálos égési sérülését okozta.

Az utólagos laboratóriumi vizsgálatok azt mutatták, hogy a száraz dara 3 bar-nál nagyobb nyomású direkt gőz hatására képes elektrosztatikusan feltöltődni. Így tehát elképzelhető, hogy a szárító- vagy a nedvesítőcsigában elektrosztatikus kisülés jött létre, és meggyújtotta az extraktorban levő benzin-levegő elegyet, a keletkezett láng pedig felrobbantotta a malomépület földszintjén keletkezett robbanásveszélyes légtérét. A robbanás következtében 2 dolgozó szenvedett halálos égési sérülést.

Különböző gőz okozta elektrosztatikus feltöltődésre külföldön is akadt már példa. Egy üzemanyagot szállító tartályhajó üres tartályainak kitisztítására nagy nyomású vízgőzt használtak. A vízgőz beadagolásakor a gőz elektrosztatikusan feltöltődött, a még jelenlevő benzingőz a kisülésből keletkező szikra berobbantotta.

AZ ISMERTETETT BALESETEK, tüzek és robbanások csupán kiragadott példák azon tevékenység bemutatására, amit Felügyeletünk végez. A balesetek, tűzesetek okainak kivizsgálása csak egy kis része tevékenységünknek. Az események alkal-

mával csaknem mindig meghatároztuk azokat a technológiai, biztonságtechnikai követelményeket, melyek betartásával az üzem újraindítható. A gyógyszergyári tálcás szárító helyett ma már korszerű folyamatos szárítóberendezés működik, a növényolajgyártó üzem újjáépült, a festékgyártó üzemben pedig inertizálást alkalmaznak.

Feladataink zömét a megelőzés érdekében végzett munka teszi ki. A tűz- és robbanásveszély megelőzésének elsődrendű feltétele, hogy pontosan ismerjük a tevékenységben szereplő anyag tulajdonságait. Megbizónk rendszeresen kérnek fel bennünket a legkülönbözőbb anyagok biztonságtechnikai paramétereinek vizsgálatára. Folyékony halmazállapotú anyagok esetében: a lobbanáspont, gyulladási hőmérséklet, robbanási határkoncentráció stb., szemeszerű vagy por alakú anyagok esetében: a porrobbanásra és az elektrosztatikus feltöltődésre való hajlam, valamint minimális gyulladási energia stb. megállapítására. (Sokszor nem elégségesek ezek az egyszerű rutinvizsgálatok. Szükség van az anyagok olyan rejtettebb tulajdonságainak megismerésére is, mint amilyen pl. az extoterm bomlási hajlam, öngyulladás stb.)

Máskor a technológiai folyamatot is részletesen elemezzük, kimérjük a kémiai reakció sebességét, a reakcióhő mennyiségét, az esetleges szennyező anyagok hatását stb. Megvizsgáljuk a technológiai műveletet a fűtés, melegítés és adagolás befolyását. Mindezekhez a legmodernebb termo-gravimetriás módszereket vesszük igénybe.

Gyakran végzünk helyszíni méréseket a technológiai berendezésekben felszabaduló, s a szellőzőkéményekből távozó oldószer-gőz mennyiségének meghatározására az üzemi légterek oldószer-szennyezettségének megállapítására, s az eredmények alapján javaslatot teszünk a technológia esetleges módosítására, a helyi elszívás kialakítására és a megfelelő hatékony légtér-csere kialakítására. Ilyen szolgáltatásokat még exportra készült berendezésekre is vállaltunk. Többek között elvégeztük a minszki Hajtómű- és Festőberendezéseket Gyártó Vállalat által épített elektrosztatikus festősor komplett vizsgálatát.

Külön széles körű kutatási tevékenységet folytatunk a por alakú szerves anyagok (növényvédő szerek, tápszerek, élelmiszeripari alapanyagok és termékek) biztonságos kezelésének és technológiai műveleteinek kidolgozásával kapcsolatban. Így pl. a fluid szárítók üzemelési kérdéseivel (hasadó-nyíló felületek kialakítása, inertizálás, statikus földelés stb.).

Igen sok esetben már a technológia, a gépi berendezés tervezése, beszerzése és az üzem kialakítása során együttműködünk a megbízókkal. Javaslatot teszünk a technológia, az üzem vagy a helyiség tűzveszélyességi osztályba sorolására, a vilamos berendezések kivételére, az épület-szerkezetek anyagára, az épületek tűzállósági fokozatára, a tűzszakaszok kialakítására, a tűztávolságok meghatározására stb.

A Felügyelet évtizedes tevékenysége folyamán jó kapcsolatot alakított ki a szakterületen dolgozó hatóságokkal és intézményekkel, többek között a BM Tűzoltóság Országos Parancsnoksággal meg a területi tűzoltószervekkel is.

Az a gondolat vezérli munkánkat, hogy elsőbbséget adva a dolgozó ember életének, s testi épsége megőrzésének és a népvagyon megővésének, olyan műszaki és szervezési megoldások megvalósulását segítjük elő, amelyek egyúttal gazdaságosak is.

A népgazdasági feladatok előmozdítására és országunk politikájának támogatására történő mozgósításban a társadalmi célú propagandának fontos szerepe van, mely elsősorban a tömegkommunikációs eszközök útján orientálja a lakosságot.

Ennek szervezete része a tűzvédelmi tájékoztatási és propagandatevékenység is, amelynek három fő iránya:

- a tűzmelegelőzési propaganda,
- a tűz esetén követendő helyes viselkedésre nevelő propaganda,
- a tűzoltóságról a közvéleményben kialakuló képet formáló tájékoztatási tevékenység.

A tűzoltóság tájékoztatási és propagandamunkájának jellegéből adódik, hogy ez a tevékenység kétoldalú információs rendszerre épül. A kimenő és bejövő információk egybefüggő rendszerét kialakítva épül be a tűzvédelmi propaganda a társadalmi kommunikációs rendszerbe.

A tüzek eloltása megfelelő hatékonysággal csak akkor valósulhat meg, ha a kárhely és a tűzoltóság között információs kapcsolat alakul ki, vagyis a tűzjelzés megtörténik. A tűzoltási és kárelhárítási tevékenység tehát arra a tűzoltósághoz érkező információra épül, melynek előfeltétele az előzetes tájékoztató tevékenység segítségével kialakított és megfelelő információértékű tűzjelzés. E tájékoztatás hatékonyságától is függ többek között a tűzjelzés létrejötte, gyorsasága és információtartalma.

Miután a tüzesetek jelentős részét gyermekek okozzák, tűzvédelmi szempontból nélkülözhetetlen az óvodás és iskolás körű gyermekek megfelelő és az életkori sajátosságokat messzemenően figyelembe vevő tájékoztatása.

Tájékoztatási munkánkban hangsúlyos szerepet kapott e korcsoport alapvető tűzvédelmi ismereteinek kialakítása. Ez nem egyszerű feladat. Az információ átadása ugyanis elsősorban a szülők és pedagógusok közvetítésével történik, ők viszont az esetek nagy részében szintén nem rendelkeznek megfelelő tűzvédelmi tájékozottsággal. Így sajnos nem meglepő, hogy a gyermekek által okozott tüzek sok esetben éppen az ő gondatlanságuk miatt következnek be.

A felnőtt lakosság körében kifejtett kapcsolatos tűzvédelmi propagandát tehát a gyermekek iránti felelősségérzettel érvelve kell folytatni.

A lakosság körében többcsatornás érvrendszer alkalmazása szükséges. Ennek visszatérő témája a dohányzás, a szabadban való tűzgyújtás, az elektromos készülékek és a tüzelőberendezések szabálytalan használata. Szezonális témáink is vannak, mint például az erdő- és a mezőgazdasági tüzek, karácsonyfaágések stb. Ezek veszélyeire már a bekövetkezési időszak előtt — a tömegkommunikációs eszközök igénybevételével — kell felhívni a lakosság figyelmét.

Az intézmények, munkahelyek és a lakosság tűzvédelmi feladatait a megelőző tűzvédelem jogrendszere írja elő. Ahhoz azonban, hogy az előírások funkcionálni tudjanak, az is szükséges, hogy érintett személyek és intézmények tudomására jussanak. A tűzvédelmi előírások elsősorban az államigazgatás tájékoztatási rendszere útján jutnak el az érintettekhez, de itt is

szerepet kap a propagandatevékenység, mely a tömegkommunikációs eszközöket felhasználva, témák és célcsoportok szerint irányított jogpropaganda formájában informál.

A tájékoztatási és propagandamunka célja, hogy pszichológiai eszközökkel, emocionális (érzelmi) és racionális (ész-) érvekkel hatva, befolyásolja az emberek cselekedeteit, viselkedését az adott cél érdekében. A tevékenység eredményességét tehát annak mozgósító ereje, vagyis a propaganda hatékonysága fejezi ki.

A tűzmelegelőzési propaganda hatékonysága pl. a tűzjelzésre irányulóéhoz képest nyilvánvalóan kevésbé mérhető. A tüzesetek számszerű statisztikája természetesen nem szolgáltat adatot arra, hogy azért nem következtek be további tüzesetek, mert hatékony volt a megelőzés, vagy pedig azért nem, mivel a szerencsés véletlenek, illetve objektív körülmények akadályozták meg a tűzkeletkezést.

A megelőzési tevékenység társadalmi hatékonyságának fokozására törekedve a tüzesetekről szóló tájékoztatásban azt a módszert kell követni, hogy lehetőség szerint a keletkezési okot és a kárértéket is tartalmazza az információ. Ha a tűzjelzés körülményeit, a lakosság közreműködését és az esetleges sérüléseket is feltárjuk, akkor a tűz bekövetkezése esetén követendő helyes viselkedésre nevelő propaganda céljait is szolgáljuk.

A korszerű építési anyagok alkalmazása, a műanyagok elterjedése miatt új veszélyforrást jelent az égéstermék légzőszervekre gyakorolt hatása. A nagyszámú füstmérgezés a lakosság egészségügyi tájékoztatásáról is árulkodik. Ennek kiküszöbölésére kapcsolatot kell találni a tűzvédelmi propaganda és az egészségügyi felvilágosítás között, és az egészségügyi szakembereket is szükséges bevonni ebbe a tevékenységbe.

A tájékoztatásnak és a közvélemény formálásának kétségtelenül a sajtótevékenység, vagyis a tömegkommunikáció a leghatékonyabb eszköze. Emellett a lakosság különböző csoportjait, rétegeit a rájuk jellemző motivációkra épített rétegpropagandával is célszerű megközelíteni. Ennek módszerei közé tartozik az úgynevezett vizuális (látványon alapuló), auditív (halláson alapuló), audiovizuális és scriptovizuális (a leírt látványon alapuló) propagandaeszközök változatos kombinációinak alkalmazása. Ilyenek a plakátok, szórólapok, propagandafilmek és az ún. direct-mail akciók (személyhez szóló, sokszorosított levél, címlista alapján, postai úton terítve), vetélkedők, kiállítások stb. Itt kell megemlítenünk a Tűzoltó Múzeumot, amely komplex módon képes alkalmazni mindezeket az eszközöket, sőt a tematikus kirakatsversenyeket is, amelyek az egyedi alkotás erejével, váratlan környezetben hatva viszonylag széles körben fejtik ki figyelemfelkeltő hatásukat a lakosság körében.

Tűzvédelmi propaganda voltaképpen a munkahelyeken végzett tűzvédelmi oktatás is, amelyet a tűzoltóság közvetett eszközökkel irányít.

Tájékoztatási munkánk jól fejleszthető területe a beruházók, illetve tervezők naprakész informálása a legkorszerűbb tűzvédelmi technikákról, tervezési elvekről.

Ennek megoldása is terveink között szerepel. Amennyiben például meg tudjuk nyerni az MTESZ keretén belül működő tudományos egyesületek bevonásával az erre hivatott valamelyik reklámügynökséget, hogy bizonyos rendszerességgel szervezzen e témában kiállítást és árubemutatót a hazai és szocialista termékinálat felvonultatásával, akkor nemcsak a gyártók és felhasználók számára biztosítanánk közvetlen kommunikációs (közlési) lehetőséget, hanem a tűzoltóság részére is hasznosítható információt jelentene megismerni ennek a termékcsoportnak a kereslet-kínalati helyzetét. Egy ilyen fajta feladat feloleli a tájékoztatási munka szinte valamennyi ágát: a propagandát, a sajtót, reklámot és az ún. public relations-t, vagyis a kapcsolatszervezést.

Nem beszélhetünk tájékoztató munkáról anélkül, hogy ne foglalkoznánk a hír- vagy információkibocsátó szerv iránti bizalom megteremtésével. Tájékoztatásunk hatékonyságában meghatározó jelentőségű, hogy a közvéleményben milyen kép alakul ki a tűzoltóságról.

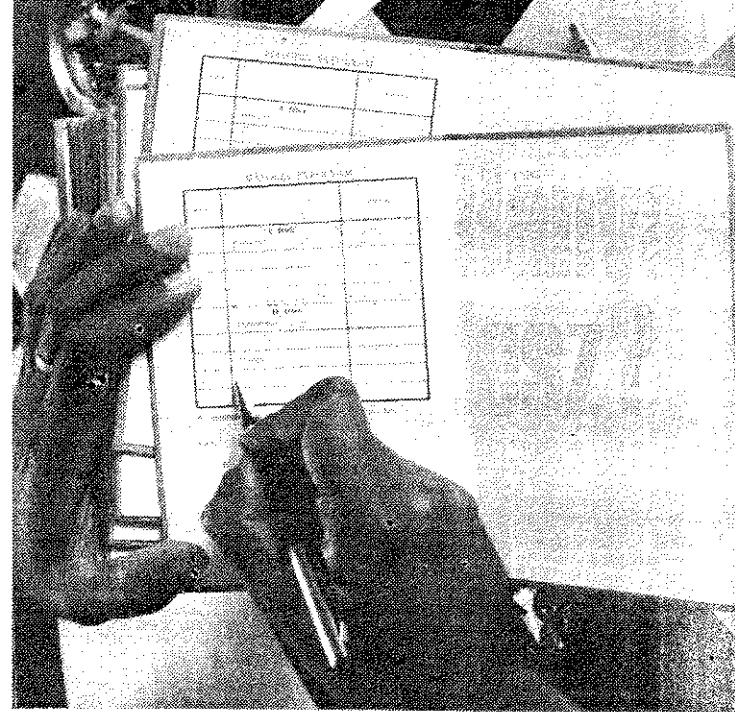
Az állampolgárok szinte minden alkalommal szokatlan körülmények között találkozhatnak a tűzoltókkal. Tűzoltáskor és mentéskor a bajbajutott bizalma, együttműködési készsége döntően befolyásolja a beavatkozás sikerét. A megelőző tűzvédelmi tevékenység is kiegyensúlyozottabbá és hatékonyabbá válik, ha nem elsősorban a szankcionálásra, tehát a várható felelősségre vonásra helyezük a hangsúlyt, hanem képesek vagyunk beláttatni szigorú előírásaink embert és értéket védő szerepét.

A lakossággal való kétoldalú kapcsolatunk alakulása attól is függ, hogy mi magunk milyen képet alakítunk ki a tűzoltóságról. A tűzoltóság „image”-ának — vagyis a testületről alkotott kép — alakítása és a közvéleménnyel történő elfogadtatása is elsősorban tájékoztatási feladat. Hogy bizalomkeltő és kedvező képet közvetíthessünk a testületről, annak az is természetes előfeltétele, hogy minden egyes tűzoltó tekintse feladatának az egyenruhához méltó politikai, emberi és szakmai normák megtartását.

A tájékoztatás fontos feladata tehát, hogy tükrözze és tudatosan állítsa a cél szolgálataba azokat az információkat, melyek a tűzoltóság jó hírét szolgálják. A tűzoltóságról formálódó kép alakítása minden tűzoltó feladata hivatása teljesítése közben, minden területi szerv kötelessége hivatali kapcsolatai alakítása közben, és minden előjáróé is az állományvaló érintkezésben. Ezeket mintegy mozaikképekként közvetíti a tájékoztató és propagandatevékenység a nyilvánosság számára, a közvéleményben azután ebből áll össze a tűzoltóságról alkotott egységes kép.

Tájékoztatásunk egészét és valamennyi részterületét át kell hatnia a „jó hírt” teremtő törekvésnek. Mindezt pedig hitelt érdemlően, korrektül és szerényen kell véggezni. Ezt a gyakorlatot követve érhetjük el eddig is, hogy a közvélemény megbecsüli, támogatja testületünket és bizalommal van iránta.

Németh Katalin
tű. tzs.

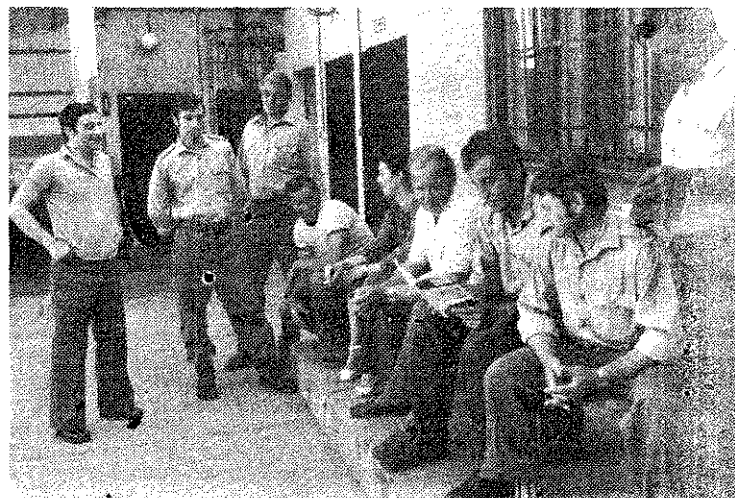
**A vizgáztatók:
Kunhalasi István
tű. őrgy. és
Gáspár István
tanszékvezető**

Ki nem vizsgázott már? Kinek nem reszketett a keze, amikor éppen kérdést húzott, bal kézzel és lehetőleg előről? Azután azok a pillanatok, amikor éppen semmi sem jut az eszébe? Segít-e a kabala vagy a puská? Kinek nem szorult el a toroka, amikor órá került a felelés sora, és leült az elnökséggel szemben? Ugye, felesleges kérdések. Így éreztek Balassagyarmaton is a városi-járásí tűzoltó-parancsnokságon, ahol a Marxizmus—Leninizmus Esti Középipiskola 2 éves tagozatán 28-an vizsgáztak: rendőrök, pénzügyőrök, járásbírószági dolgozók és a készenléti szolgálatot ellátó tűzoltók közül húszan. Hogyan? Erről tanúskodják Kútvolgyi Mihály képes riportja.

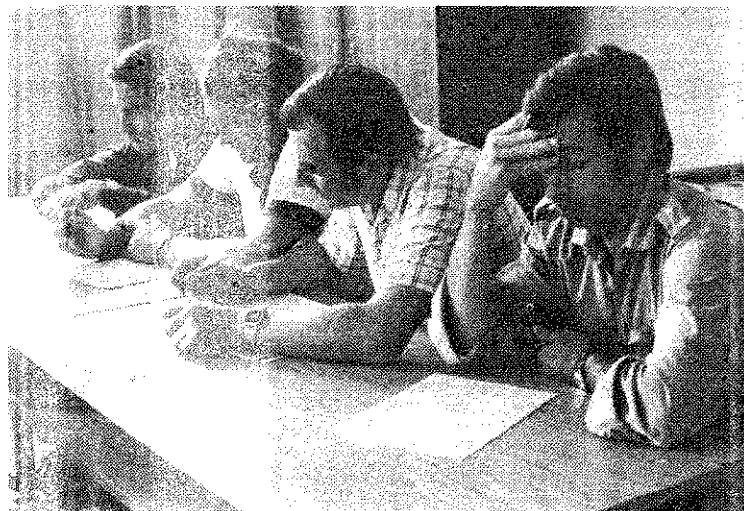

**És a vizsgázó:
Kévési Béla
tű. őrtorm.
szolgálat-
parancsnok.
Ekkor még
nem tudta,
hogy a vége
jeles lesz**

Hogy is van ez?

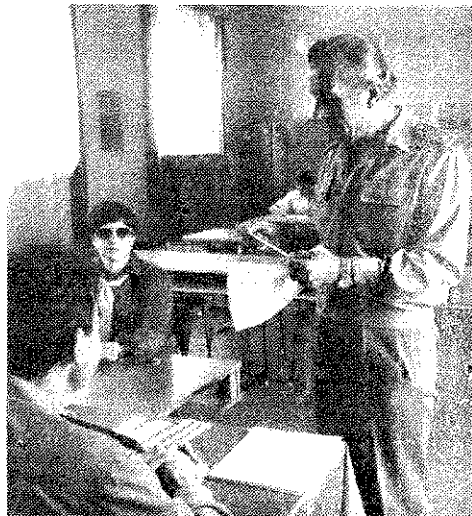
**Az utolsó
pillanatok
a
„szabad” levegőn**

Már sikerült! — Fintér Gáborné pénzügyőr szakaszvezető

**Sztrémi János
tű. őrm.**

SZABÁLYSÉRTÉSI TAPASZTALATOK

Nemrégiben szabálysértési ügyekről érdeklődtünk a XVIII–XIX. és a XIV–XVI. kerületi parancsnokságokon. Mindkét helyen szóba került, aligha volna ésszerű, ha a feljelentés megtételével a maguk részéről pontot tennék az ilyen ügyek végére.

Ennek bizonyosságául a XVIII–XIX. kerületiek egy szabálysértési tárgyalás meghallgatására, a XIV–XVI. kerületiek pedig a Fővárosi Nagykörzsébe, továbbá egy fölötté elgondolkodtató beszélgetésre hívták meg munkatársainkat.

— Az említett szabálytalanság bekövetkezéséért önt mint munkahelyi vezetőt terheli a közvetett felelősség.

— A szabálysértést elismerem, abban azonban nem tartom magam felelősnek.

Az idézett párbeszédnek a XIX. kerületi Tanácsnál május 25-én lefolytatott tűzrendészeti szabálysértési tárgyaláson voltunk tanúi.

Ezen a napon öt személyt idéztek be tűzrendészeti szabálysértési ügyben a tanács igazgatási osztályára. Nézzük az előzményeket: a XVIII–XIX. kerületi tűzoltó-parancsnokság április 2-án ellenőrzést tartott a Kispesti Textilgyárban. Az ellenőrzés időpontjáról előzetesen írásban értesítette a vállalatot. Az ellenőrzésen az I. fokú tűzvédelmi hatóság részéről Pflum István tű. fhdy., a vállalat képviselőjében pedig Wieland Róbert főmérnök, Vágó Béla tűzvédelmi felügyelő és Pintér Ferenc vállalati tűzoltóparancsnok vett részt.

Az ellenőrzést követően felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint az 1981-ben tartott ellenőrzés során feltárt szabálytalanságokat megszüntették, és a tűzvédelmi helyzetet kedvezően érintő több változás történt azóta. Így például a pamutfonodában elkezdődött a rekonstrukció; a gyár egész területén befejezték a C 705 MP 4,2/220 típusú tűzveszélyes fázisjavító kondenzátorok cseréjét; a tűzvédelmi felügyelő időközben középfokú tűzvédelmi képesítést szerzett; 191 dolgozó tett tűzvédelmi szakvizsgát. A jegyzőkönyv azonban jó néhány — szám szerint 14 — tűzvédelmi szabálytalanságot rögzít. Még hozzá csupa olyat, amely a használati előírások figyelmen kívül hagyásáról árulkodik.

A tűzvédelmi hatóság képviselője — figyelembe véve a főmérnök nyilatkozatát — B. P. fonodavezető, Ny. K. lakatos, D. F. ládaszegező, N. D. áruforgalmi osztályvezető-helyettes és S. G. raktári csoportvezető ellen tett feljelentést.

Az ő ügyükben tűzött ki ezen a napon tárgyalást Kemény Katalin, a XIX. kerületi Tanács szabálysértési csoportvezetője.

— Részlet a B. P. fonodavezető elleni szabálysértési feljelentésből: „Az ellenőrzés során megállapítottuk, hogy a fonóüzem fogaskerék-raktárhelyiségében levő elektromos vezetékeken, a lámpatesteken nagy mennyiségű, 2 cm vastag éghető pihe található, annak takarításáról nem gondoskodtak az OTSZ 9. § (4) bekezdésébe foglalt előírások ellenére. Megállapítottuk továbbá, hogy a fonóüzem fogaskerék-raktárhelyiségében nem hajtották végre az OTSZ 9. § (3) bekezdésébe foglalt előírásokat sem, ugyanis a raktárhelyiségben az ott folytatott tevékenységhez nem szükséges, I. tűzveszélyességi fokozatba tartozó tűzveszélyes folyadékot (5 kg celloxint) tárolnak.”

Az ügyben a tárgyalást elnapolták, mivel az elkövető előzetesen kimentette magát, szabadságát vidéken tölti.

— Részlet a D. F. ládaszegező elleni szabálysértési feljelentésből: „Az ellenőrzés során megállapítottuk, hogy a »C« tűzveszélyességi osztályba tartozó ládaszegező műhelyben dohányzásra utaló nyomok, több elégett cigarettavég látható az OTSZ 15. § (2) bekezdésébe foglalt előírások ellenére. Megállapítottuk továbbá, hogy a ládaszegező műhely ablaka mellett közvetlenül mintegy fél m³ szemét található, melynek eltakarításáról az OTSZ 9. § (4) bekezdésébe foglaltak ellenére nem gondoskodtak.”

D. F. a tárgyaláson nem ismerte el a szabálysértés elkövetését. Előadta, értesült róla, hogy a kérdéses napon tűzvédelmi ellenőrzés lesz a gyárban, és arról is tudott, hogy tilos a dohányzás a ládaszegező műhelyben. E célra egy szomszédos helyiséget jelöltek ki, amit ő is használ. Arra azonban már nem tudott megfelelő magyarázatot adni, hogyan kerültek a cigarettavégék a helyiségbe. Szerinte ezek a javításra beküldött ládákban hullottak ki a hulladékpapír kiszedésekor. A hulladék folyamatos eltávolítására pedig szerinte azért nincs lehetősége, mert normában dolgozik.

A tárgyalásvezető nem fogadta el az elkövető védekezését, és 1300 Ft pénzbírsággal sújtotta.

— Részlet az N. D. áruforgalmi osztályvezető-helyettes elleni szabálysértési feljelentésből: „Az ellenőrzés során megállapítottuk, hogy a hűvelypalotában 60 liter III. tűzveszélyességi fokozatba tartozó tűzveszélyes folyadékot tárolnak, megszegve ezzel az MSZ 9901—70. sz. szabvány 2.0321 pontjában előírtakat.”

N. D. a tárgyaláson elmondta, hogy ismeri a tűzvédelmi szabályokat meg a vállalati tűzvédelmi utasítást, és tűzvédelmi szakvizsgát is tett. A vállalati tűzvédelmi utasítás szerint tüzelőolajat 25 literes fémkannában szabad tárolni. Arra hivatkozott, hogy fémkannát nem tudott beszerezni. Arra viszont már nem emlékezett pontosan, hogy 1981. II. félévében adott-e rá írásos megrendelést az anyagbeszerzésnek. Elismerte, hogy a tüzelőolaj-tárolás nem volt szabályos, de a vonatkozó utasításokat és szabványelőírást nem tartja logikusnak. Ezek alapján nem is tartja felelősnek magát.

A tárgyalásvezető nem fogadta el a védekezést, és 1600 Ft pénzbírságot szabott ki az ügyben.

— Részlet az Ny. K. lakatos elleni szabálysértési feljelentésből: „Az ellenőrzés során megállapítottuk, hogy a »C« tűzveszélyességi osztályba tartozó szijgyártó műhelyben Ny. K. dohányzott. Ezzel megsértette az OTSZ 15. § (2) bekezdésébe foglalt előírásokat.”

Ny. K. ezt nem is tagadta. Elmondása szerint azonban nem volt tudomása arról,

hogy a műhelyben tilos a dohányzás, mivel nem ez a munkahelye.

A szabálysértési hatóság képviselője az elkövetőt figyelmeztetésben részesítette. Megállapította, hogy Ny. K. ugyan tűzrendészeti szabálysértést követett el, de tekintettel az elkövetés körülményeire és jövedelmi viszonyaira (háztartásában 4 el-tartott van) a figyelmeztetést is kellő nevelő hatás várható.

— Részlet az S. G. raktári csoportvezető elleni szabálysértési feljelentésből: „Az ellenőrzés során megállapítottuk, hogy a bálapihenőben 60 liter III. tűzveszélyességi fokozatba tartozó tűzveszélyes folyadékot tárolnak az MSZ 9901—70 sz. szabvány 2.0321 pontjában foglaltak ellenére.”

Nem hajtották végre az MSZ 1600/1—77 sz. szabvány 6.38 pontjában foglalt előírásokat sem, mert a bálapihenőben levő dugaszolóaljzatban egy csatlakozódugóval egy hűtőgépet és egy rádiót üzemeltetnek. Megállapítottam továbbá, hogy a bálapihenőben levő olajtüzelésű fűtőberendezés 1,8 m hosszú füstelvezető csöve szétesés ellen fémbilincsel nincs az épületerkezethez rögzítve, az OTSZ 33. § (2) bekezdésébe foglaltak ellenére.”

S. G. csoportvezető tagadta a szabálysértés elkövetését. Mint védekezésében hangsúlyozta, mindössze egy éve került jelenlegi beosztásába, viszont a tűzvédelmi ellenőrzés során feltárt hiányosságok már korábban is fennálltak. Kijelentette, nem ismeri a vállalati tűzvédelmi utasítást, s így azt sem, hogy a munkahelyére milyen tűzvédelmi előírások vonatkoznak. Ha ez igaz, akkor eléggé nyugtalanító, hogy csak most derült fény az ő és felettesei megdöbbentő nemtörődömségére.

A tárgyalásvezető, mivel a tényállás és a felelősség kérdése nem volt egyértelműen tisztázható, úgy határozott, hogy adatkiegészítés céljából írásban megkérési S. G. munkaadóját, és a választól függően hozza meg a határozatot.

A tárgyalásokat követően Kemény Katalin elmondta, hogy 1981-ben a XVIII–XIX. kerületközi szabálysértési hatóság a két kerületben 118 tűzrendészeti szabálysértési ügyet bírált el. Ebből 75 esetben szabtak ki pénzbírságot, 21 alkalommal figyelmeztették az elkövetőt, 14-szer pedig megszüntették az eljárást, míg 8 ügyet más szervhez tettek át. A XVIII. kerületben 657 forint, a XIX. kerületben 1045 forint volt a bírságtalag. A lényeges eltérés annak tulajdonítható, hogy a XVIII. kerületre a lakóházi tüzesetek utáni, a XIX. kerületben viszont hatósági ellenőrzést követő szabálysértési feljelentések a jellemzők.

Az említett ügyek remélhetőleg nem igényelnek különösebb kommentárt. Hiszen nem férhetett kétség a feljelentések jogosságához. Mindenesetre fölötté elgondolkodtató, hogy előre bejelentett ellenőrzés alkalmával tártak fel ennyi szabálytalanságot. Vajon mit találna itt a tűzvédelmi hatóság egy váratlan ellenőrzéskor?

Soltész Tamás

Szokatlan kitérők

Eisner Erzsébet csoportvezető és dr. Benedek Marianna főelőadó (mindketten a XIV. kerületi Tanács dolgozói) érdeklődéssel hallgatják Fejes Sándor igazgató alapos tájékoztatóját.

Minden szaván érződik, nemcsak úgy általánosságban, hanem részleteiben is jól ismeri, melyik tűzvédelmi előírásnak mi a célja, és milyen következményekkel járhat, ha megszegik valamelyiket. Érthető is, hiszen még mint műszaki vezető kétéves tűzvédelmi tanfolyamot is végzett.

S miközben a Fővárosi Nagycirkusz porondon kívüli részeibe, az artistaszállásokra, az istállóba meg a kazánházba is bepilanthatunk, nagytóval is aligha láthatnánk szabálytalanságot. A kerületi parancsnokság gyakran tart ellenőrzést itt, ahol nemcsak a légtornász vagy az állatszelídítő, hanem bármely művész, műszaki dolgozó vagy néző kis figyelmetlensége is súlyos következményekkel járhat. Mint hallottuk, a váratlan ellenőrzéseken is a látottakhoz hasonló állapotokat találnak.

S ha a kicsikő fürdetése vagy a két lábbon ugráló kutyusok természetesen érdekesebb látványt nyújtottak a két tanácsi ügyintéző számára, mint a tűzcsapok működése vagy a különféle oltókészülékek, azért — mint kiderült — ez utóbbiakat is gondosan megfigyelték. Méghozzá kivált azért, mert — mint mondták — jóval kevesebb dolguk akadna, ha a XIV. meg a XVI. kerület valamennyi gazdasági vezetője ugyanúgy szívügyének tekintené a tűzvédelmi fegyelmet, ahogyan itt tapasztalták.

Amikor például az egyik Vezér úti építkezésen jártak a XIV—XVI. kerületi parancsnokhelyettesekkel, arról is meggyőződhetek, hogy ez a szemlélet még korántsem általánosan jellemző a két kerületben. Láthattak engedély nélküli tűzveszélyes munkavégzést, a tűzveszélyességi osztályba sorolás elmaradásából adódó elképesztő állapotokat, s az is kiderült, hogy az építkezés vezetői még a szemlekérelemlről is „elfeledtek”.

— Csoportunk 4—5 ezer ügyet tárgyal évente — mondotta Eisner Erzsébet —, és ezek közül csupán kb. 150 a tűzrendészeti szabálysértés. Ez utóbbiak esetében is érvényesül, hogy az elkövetők túlnyomó többsége a nyilvánvaló bizonyítékok ellenére sem hajlandó elismerni, vagy más személyre próbálja áthárítani a felelősséget, és minden jogorvoslati fórumot igénybe vevő vétlenségének igazolására. Erre természetesen mindenkinek lehetőséget ad a törvény, de végül is csekély kivétellel hába próbálkoznak vele.

Tapasztalhatjuk, hogy kivált a vezető beosztású elkövetők tekintetében szinte személyes sértésnek, ha feljelentik őket, mert nem szereztek érvényt a tűzvédelmi előírásoknak. Előfordult, hogy egy gazdasági vezető ellen indult eljárás, de ő mindenesetre az egyik alárendeltjére kívánta áthárítani a felelősséget. Az szintén, s így tovább. Végül eljutottunk a kazánfűtőhöz. Természetesen nem a fűtőt, hanem a feljelentőt hírságoltuk meg, mert nyilvánvaló volt, hogy ő követte el a szabálysértést.

A Vezér úti meg a mostani látogatásunk igen hasznos volt, hiszen egy kicsit betekinthettünk abba, hogyan fest mindaz a gyakorlatban, amiről szó esik a tárgya-

lásokon. De arról is meggyőződhattunk, hogy a szabálysértések igen nagy hányada megelőzhető volna, ha az illetékes gazdasági vezetők következetesebben kérnék számon a tűzvédelmi előírások végrehajtását.

Bónusz János t. szds., kerületi parancsnokhelyettes a következőket írta hozzá:

— Mintegy három évvel ezelőtt szakértő tanúként „berendelték” az egyik szabálysértési tárgyalásra. Hamarosan kiderült, valójában segítséget kért az ügyintéző, mert kellő tűzvédelmi szakismeret híján csak így tudta egyértelművé tenni a tényállást.

A tárgyalás után gyorsan tisztáztuk mi a módja, ha szükségessé válik a tűzvédelmi hatóság képviselőjének a részvétele az eljárásban, azután részletesen megbeszéltük, miben támogathatjuk jobban a

Értelmes arcú, sötét hajú, alacsony fiatalember. Ama bizonyos balul végződött kísérlet délutánján 20 nap híján volt 14 éves.

Cseppnyi elfogódottsággal foglal helyet a XIV—XVI. kerületi parancsnokhelyettes irodájában. De amikor az édesanyja panaszáradatba kezd, amiért kedves fiacskája minden tiltás ellenére fölötte veszélyes szenvedélynek hódol, a gyerek egy kissé sértődötten szögezi szemét az ablakra.

Amikor azután Bónusz János t. szds. — mintha csak a saját fiához beszélne — türelmesen elmagyarázza, milyen végzetes következményei lehetnek volna a füstgyertyázásnak, érződik, hallgatja ugyan a fiú, de közben ködös messzeségben kalandoznak a gondolatai.

Csak akkor kezd élesen figyelni, amikor azt is megtudja, hogy a káliumnitráthoz (KNO₃) adalékolt porcukor puskaporhoz hasonlatossá tette a keveréket. Hiába, mindig hall valami érdekességet az ember — gondolhatja, bár az sem egészen elképzelhetetlen, tudta, milyen okokból került a cukor a 6 literes edénybe, miután a mama távollétében birtokba vette a Vezér úti 10 emeletes házban levő lakásuk III. emeleti konyháját.

Mindenesetre fakanálra tett egy kis keveréket, és gyufával meggyújtotta. A hatás nem is maradt el. Az anyag szikrázva szóródott szét, és a szikrák meggyújtották az edénybe tett 1 kg-nyi keveréket. A füst és hő hatására a kony-

szabálysértési csoport munkáját. Ennek alapján félevenként közösen értékeljük az ügyeket és azok tapasztalatait; ha szükséges, soron kívül kitűzik a tárgyalást; a feljelentésekben igyekezzünk részletesebben is feltüntetni, milyen következményekkel járhatott volna a cselekmény.

Ennek ellenére nem valami megnyugtató, hogy az összes többi ügyek hatalmas száma miatt sokszor csak több hónap múltán kerülhet sor a tárgyalásra. Ez egyrészt mindenképpen gyengíti a nevelő hatást, másrészt pedig olykor nehezíti a tényállás tisztázását.

Kivált ha kiderül, hogy a felelős gazdasági vezető nem azokat a személyeket jelölte meg, akik a szabálysértést elkövették. Ez sajnos elég gyakran meggesik, s ilyenkor kezdődhet minden előről.

Egyébként úgy tervezzük, hogy más alkalommal is meghívjuk majd a szabálysértési csoport vezetőjét és dolgozóit üzemlátogatásra vagy valamelyik ellenőrzésünkre. Megítélésünk szerint ez mindenképpen elősegíti a munkájukat.

haszkekrény festése elszíneződött, a falon levő díszanyagok pedig leestek és összetörték.

Nagyobb baj szerencsére nem történt. Mire 7 perccel a tűzjelzés után a XIV/1-es raj a helyszínre érkezett, már nem kellett beavatkoznia, mert a tűz magától elhamvadt.

Mi tagadás, jóval több szerencséje volt a kis vegyésznek, mint... de ne folytassuk, hiszen akár az egész lakást is felgyújthatta volna. Remélhetőleg a történetek a házbeli többi kamaszfiú szüleit is „riasztották”. Ugyanis az épületgondnok elmondása szerint a folyosókon, meg az udvaron ők is füstgyertyáztak már.

A beszélgetés lassan véget ér. A parancsnokhelyettes közli a mamával, hogy ezúttal nem tesz szabálysértési feljelentést, B. L., a kis kémikus pedig megígéri, hogy legközelebb nem így kísérletezik. Persze azért az iskolát is értesítette a parancsnokság, mert hát a kémiaórán arról is érdemes lesz szót ejteni, hogy a konyha nem laboratórium.

A mintegy 3500 forintos kárt is — legalábbis jórészt — megtéríti majd a biztosító. Ám azért ebben az épületben, meg a környékbeliekben — sőt netán távolabb is — bizonyára érdemes volna néhány szülőnek egy kis házkutatást tartania, hátha található még némi maradék az élet- és tűzveszélyes keverékből.

Gábor Róbert

TÁJÉKOZTATÓ

Felhívjuk tisztelt olvasóink figyelmét, hogy augusztus 24-én, a Tűzoltó Múzeumban — az állandó kiállítás megnyitásának 25. évfordulójára tiszteletére — kihelyezett postahivatal működik majd, így alkalmi bélyegzésre kerül sor. Minden gyűjtőt szívesen várunk.

Tűzoltó Múzeum

VERSENYEKRŐL JELENTJÜK

**Összeállította:
TÁTRAI MIHÁLY**

Az 1982. évi fővárosi tűzoltóversenyek zárásaként június 18—17-én, a BM Vágóhid utcai központi sporttelepén rendezték meg a főváros állami tűzoltóinak raj- és egyéni versenyeit. Az eseményen 15 kerületi raj, valamint a Nemzeti Szabadkikötő és a Csepel Vas- és Fémművek csapata mérte össze tudását.

A versenyt követő ünnepélyes záróünnepségre június 18-án került sor. Az eseményen megjelent *Varga Károly* tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnoka, *Parkas Mihály* vezérőrnagy, a budapesti helyőrség parancsnoka, *Ambur Sándor* rendőr vezérőrnagy, főkapitány-helyettes. A felsorakozott egységek előtt *Picsór Sándor* tűzoltó ezredes, fővárosi parancsnok mondott beszédet, majd ezt követően került sor az ünnepélyes eredményhirdetésre, a versenydíjak, oklevelek és a jutalmak átadására.

A kétnapos vetélkedés során a következő eredmények születtek:

Csapat:

I. I—II—XII. kerületi parancsnokság	8 pont
II. IV—XV. kerületi parancsnokság	12 pont
III. VIII. kerületi parancsnokság	13 pont
IV. III. kerületi parancsnokság	18 pont

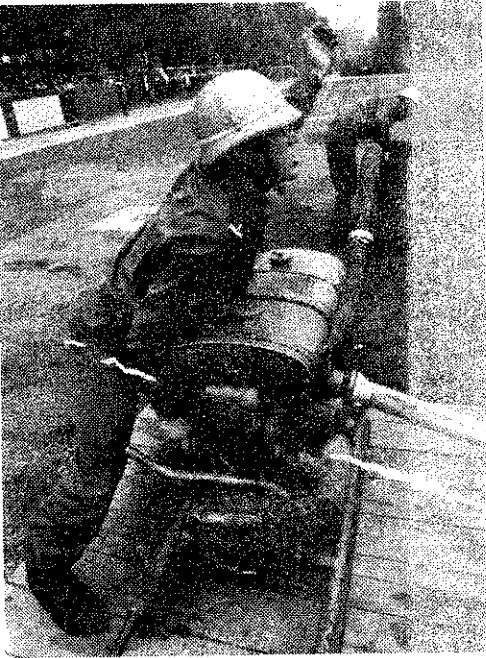
Egyéni összetett:

- I. *Dandé András* őrm.
- II. *Ludman Lajos* őrm.
- III. *Hortvált József* őrm.
- IV. *Gáspár Gyula* őrkv.

Az eredményhirdetés és a díszszázad elvonulása után tűzoltási gyakorlatok következtek, majd a győztes rajok és tűzoltók 800-as késmotorfecskenő-szerelést és horoglétramászást mutattak be. Ezt követően tűzveszélyes folyadék oltását és mászóházi elemeztési gyakorlatot láthattak a meghívott vendégek. Az ünnepi esemény a tűzoltó-gépjárművek felvonulásával ért véget.

A palánkon a XX. kerületiek versenyzője

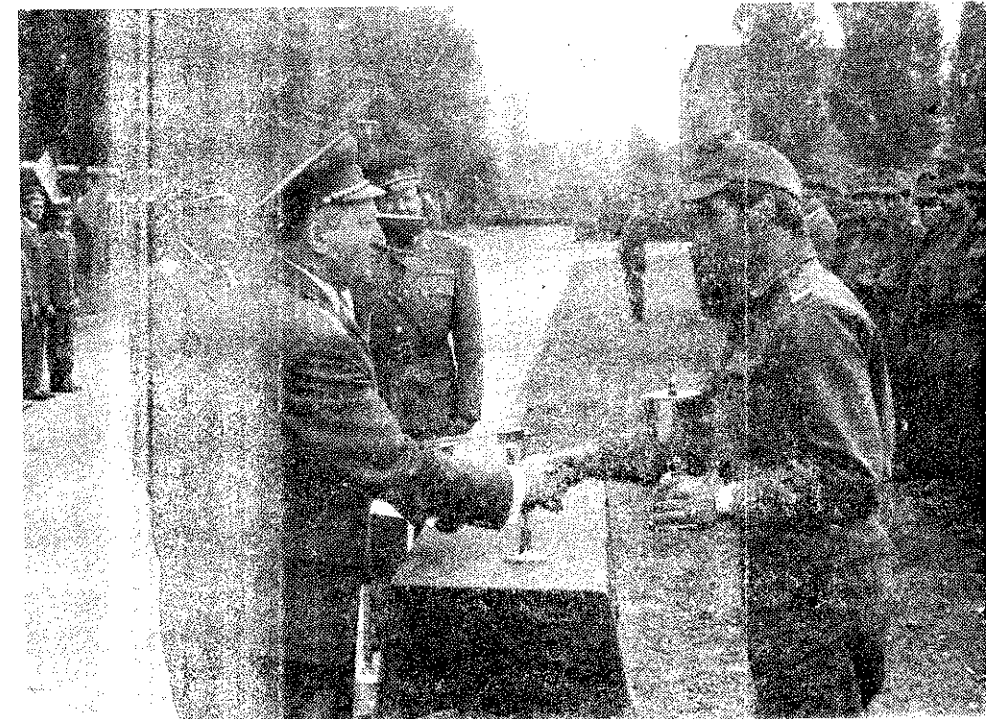
Megy a víz

Következik az utolsó szint

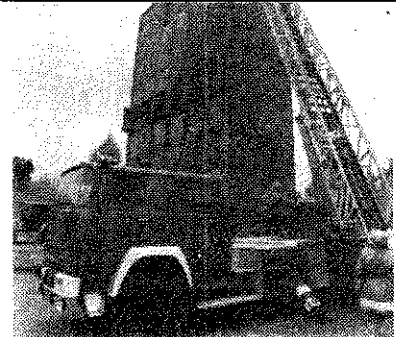

A XXII. kerületi raj tagja az osztóval

Az egyéni verseny győztese Dandé András őrm. lett

**Életmentési
gyakorlat
a
mászóháznál**

**40 m²-es
védőgödör
tüzének
oltása**

Háromszázötven résztvevő állt rajthoz — Puskás Sándor alez., városi-járási parancsnok köszöntötte a megjelenteket — Sabjanics Gyula mondott beszédet

József rendőr alezredes, városi-járási rendőrkapitány, Szántó Gyula, a helyi nagyközségi tanács elnöke, valamint Szabó Béla, a nagyközségi pártvezetőség titkára.

Az időjárás nem fogadta kegyeibe az uttal a rendezőket. A zuhogó eső miatt csupán késve tudták megkezdeni a versenyt.

Végül azután 9 órakor Sabjanics Gyula tanácselnök-helyettes megnyitó szót után felbúgtak a motorok, s a némileg kitisztult ég alatt, már igencsak fröszögő talajon, viharos szélben kezdődhetett a verseny.

A rendezők rugalmasan alkalmazkodtak az időjárás okozta körülményekhez. A versenyszabályzat adta lehetőség szer-

int úgy értékelték a szereléseket, hogy az időt egységesen a víz sugárcsőnél való megjelenéséig mérték.

A mostoha idő ellenére — s ez a szervezők munkáját dicséri — végül is szoros, izgalmas vetélkedést láthatunk.

Kiemelkedően szerepeltek a verseny során Hévíz önkéntes tűzoltói, hiszen a hét kategória közül háromban nyertek. 400-as kismotorfecskendő-szerelésben fiú-, férfi- és női rajtuk egyaránt első lett. A második legeredményesebb község Alsópáhok volt, 800-as kismotorfecskendő-szerelésben ugyanis fiú- és leányraja is győzött. Végül a 800-as kismotorfecskendő-szerelésben Sármellék önkéntes férfiraja és a fenekpusztai Lengyár vállalatí tűzoltói szerepeltek a legeredményesebben.

A keszthelyi járás önkéntes-, valamint a város vállalatitűzoltó-rajai találkoztak május 29-én, szombaton Gyenesdiás sporttelepén, hogy első fokozatú versenyen vetélkedjenek a legjobb helyezésekért. 35 csapat mintegy 350 fővel vett részt a versenyben, s 7 kategóriában mérte össze tudását.

Az eseményen ott volt dr. Farkas Józsefné, a városi és járási pártbizottság titkára, Sabjanics Gyula, a keszthelyi járási hivatal, elnökhelyettese, dr. Fedor

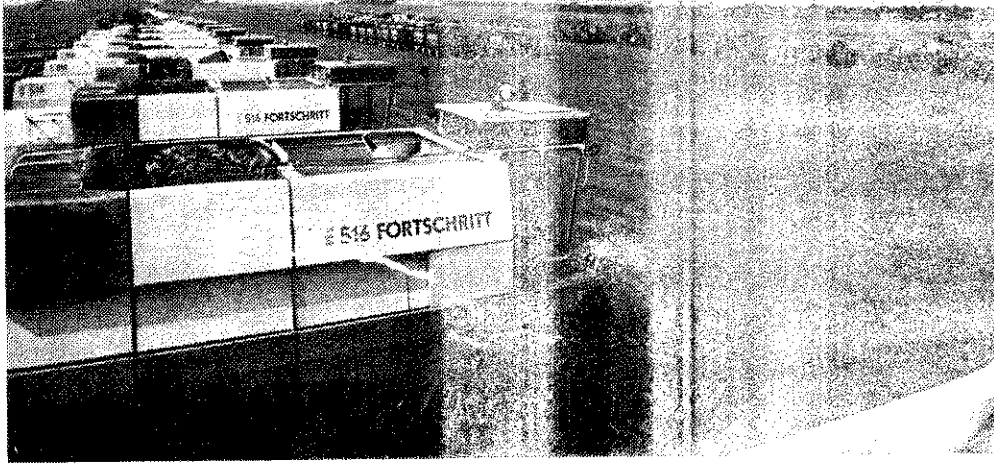
**Rajtol
a
sármellék
raj**

**Zala-keresztényi
raj**

A termés érte

A füzessgyarmati Vörös Csillag Mgtsz. 2100 dolgozója 13 000 hektáron gazdálkodik. A szövetkezet évi termelési értéke 1

milliárd forint, s ezzel Békés megye legnagyobb térszervezetének egyiké.

Kampányunka kezdetén jártunk náluk. Nyár közepén mint az országban sok helyütt, itt is a legjelentősebb évi munka, a gabonabevételés folyik. A gépszemlé, melyreők már április közepe óta folyamatosan készülték, június 22-én tartották. *Baranyai Péter* műszaki főigazgató-vezetőt megkérdeztük, hogy a gazdaság gépparkja igen változatos képet mutat, akár a gépek korát, akár típusát vizsgálják. Mint mondta, ez idén is rendkívül megnehezítette a dolgukat. Éppen ezért az alkatrészellátás biztosítása, az üzembiztonság, a műszaki megbízhatóság érdekében minden ilyen esetben nekifognak a felújítási és karbantartási munkálatoknak. Így volt ez idén is.

A mintegy 217 db gépjárművel, kombájnokkal, talajmunkagépeket, bálázókat,

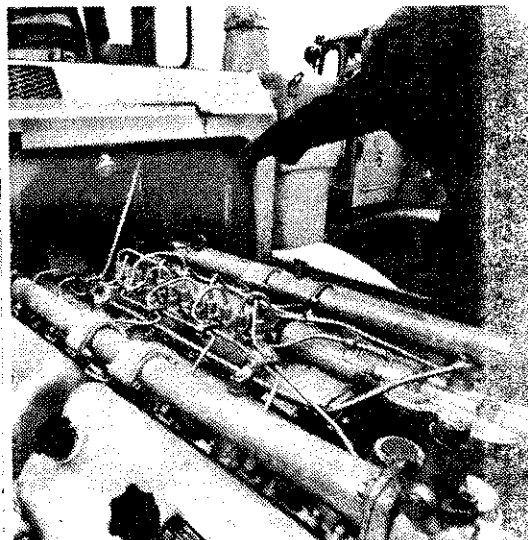
2 főműhelyben készítették fel a „vizsgára”. A javítás és műszaki átvétel során a szakemberek természetesen nemcsak a műszaki követelményeket vizsgálták. Nagy gondot fordítottak arra is, hogy a gépek a tűzvédelmi, munkavédelmi és közlekedésbiztonsági előírásoknak is megfeleljenek. Ezek a vizsgálódások számos, eddig már sok gondot okozó műszaki problémára hívták fel a szereléseket végzők figyelmét. Így például a K 701-es talajmunkáló gépeknél évek óta gondokat okozott az a kis üzemanyag-előmelegítő tartály melyet szerencsétlen konstrukcióval, pontatlan ponton a kipufogócső fölé építettek be. A térsz szakemberei — mérlegelvé, hogy annak a mi éghajlati viszonyaink között nincs funkciója, és 7 literes üzemanyag-tartalmával milyen komoly tűzveszély forrása — ügyes megoldással kiiktatták ezt. Ugyancsak a tapasztalat vezette rá a szerelőket arra, hogy igen aprólékosan vizsgálják meg az E 516-os kombájnok önindítójának a környezetét, s azt még a munkák folyamán is időről időre ellenőrizték. Ez a szerkezeti elem ugyanis úgy van beszerelve, hogy elektromos kábelcsatlakozás könnyen fellazulhat a rázkódás következtében. Az így keletkező elektromos ívhúzás pedig szinte biztosan tüzet okoz. De említhetnénk még a Hesston bálázók gumiszalagjainak tűzveszélyességét vagy sok-sok másit is.

— Mindezek pedig arra figyelmeztetnek, — mondta a műszaki főigazgató-vezető a gépszemle utáni értékelésen —, hogy a gépszemle csak része a munkálatok biztonságára érdekében ránk háruló feladatoknak. Hogy ez a szemle jól sikerült, s szinte alig jelentkeztek hiányosságok, nem csökkentheti az éberségünket. Ha pedig minden területen végeznek a felkészüléssel, és az időjárás is segít, akkor a füzessgyarmatiaknak minden esélyük megvan a szerencsés aratásra.

Tátrai Mihály

Megbeszélést tart az egyik szemlebizottság

A tűzveszélyt okozó előmelegítőt kiiktatták

Radies Géza főigazgató-vezető, Makra József tűzvédelmi előadó és Kincses Gyula tü. előadó, a talajmunkagépeket vizsgálják

Megalakult a GTE Tűzvédelmi Szakosztálya

A Gépipari Tudományos Egyesület végrehajtó bizottsága 1981. októberi ülésének határozata értelmében 1982. június 2-án megalakult a GTE Tűzvédelmi Szakosztálya. A szakosztály taggyűlését a SZOT-székház tanácstermében tartották meg.

A rendezvényen részt vett *Mátay László*, a GTE ügyvezető főtávkár-helyettese is. *Szalontai Imre* elnöki megnyitóját után *Dunai Kovács Béla* tűzoltó alezredes, a Központi Tűzbiztonsági Műszaki Bizottság titkára számolt be a KTMB 1976-tól főtávkárhelyettese is. *Szalontai Imre* elnöki megnyitóját után végzett munkájáról. Mint hangsúlyozta, a megalakuló Tűzvédelmi Szakosztály fő célkitűzései az új szervezeti keretben is változatlanok, de ezt — szelesebb területekre kiterjesztve — fejlettebb eszközökkel és más körülmények között kell elérni.

Ezt követően javasolta az új vezetőségnek, hogy élve a megnövekedő taglétszám adta lehetőségekkel, szervezzon további munkabizottságokat. Szükségesnek tartotta, hogy a szakosztály a jövőben érzékenyebben reagáljon a BM TOP, valamint a fővárosi és megyei parancsnokságok igényeire, és erejéhez mérten nyújtson megfelelő társadalmi segítséget a megoldásokhoz. Nyitáson folyamatos közvetlen kapcsolatot a tagsággal, alakítson ki olyan légkört, melyben minden tag szabadon fejtheti ki véleményét. A szakosztály szorgalmazza a további vidéki tűzvédelmi szervezetek megalakulását, a működőket pedig — az alapszabály keretei között — segítse, és a szükséges feltételek teljesítése esetén vonja be őket egy-egy konkrét feladattal megoldásába — mondotta befejezésül.

Ezt követően a taggyűlés a jelölő bizottság javaslata alapján — titkos szavazással — 10 tagú vezetőséget választott. A vezetőség tagjai lettek:

Elnök: *Varga Károly* tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnoka.

Társelnök: *Cseke Ferenc* tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnokhelyettese.

Alelnökök: *Ficsór Sándor* tűzoltó ezredes, a fővárosi tűzoltóság parancsnoka,
dr. Kovács Károly, az ÉMI tudományos osztályvezetője.

Titkár: *Dunai Kovács Béla* tűzoltó alezredes, a XIII. kerületi tűzoltóság parancsnoka.

Vezetőségi tagok: *Bánky Tamás*, az ÉMI tudományos munkatársa, *Bónusz János* tűzoltó százados, a XIV—XVI. kerületi tűzoltóság parancsnokhelyettese, *Pál Károlyné dr.*, a MÜKI tudományos főmunkatársa, *Szalontai Imre* tűzoltó alezredes, a BM TOP alosztályvezetője és *Végh Maria*, a VEGYTERV tervezője.

A GTE alapszabálya szerint hivatalból tagjai a Szakosztály vezetőségének a jelenleg működő szakbizottságok titkárai: *Kovács János* tűzoltó százados, a I—II—XII. kerületi tűzoltóság parancsnoka, *Keszthely Antal* ny. tűzoltó alezredes és *Nuridsány János*, a Magyar Gyógyszeripari Egyesülés osztályvezetője.

A szakosztály társelnökének és alelnökeinek feladata a szakbizottságok munkájának irányítása, a vezetőségi tagok pedig egy-egy reszortfeladat ellátására kaptak megbízatást.

Befejezésül *Szalontai Imre* alezredes szólt a megalakult Tűzvédelmi Szakosztály tagjaihoz és az új vezetőséghez. Mint mondotta: — Az MSZMP KB tudománypolitikai irányelvei és a vonatkozó minisztertanácsi határozat többek között a következőkre hívja fel a figyelmet:

... tudománypolitikai céljaink megvalósítása... hazánkban egyre inkább ösztársadalmi ügyvé válnak, ezért arra kell törekedni, hogy tovább szélesedjen tudománypolitikánk társadalmi bázisa, ... ennek érdekében a tudományos egyesületek... munkáját jobban össze kell hangolni, s fokozni kell szerepüket tudománypolitikai feladataink megoldásában.

Az új szakosztály feladata, hogy tűzvédelmi szakembereinek tevékenységével az ország tűzvédelmi fejlesztését, a tűzvédelmi tudományos munka kiterjesztését, megalapozottságát segítse elő. Mindezeket szervezetünk bővítésével, megerősítésével együtt úgy tervezzük teljesíteni, hogy munkánk során szoros kapcsolatot tartunk az MTESZ tagegyesületeivel, a tűzvédelmi kutatómunkát és tervezést végző intézetekkel és vállalatokkal.

S. T.

A munka-, környezet- és tűzvédelmi közös feladatai az üzembiztonság fejlesztése érdekében volt a témája annak az előadássorozatnak, melyet a Gépipari Tudományos Egyesület Központi Tűzbiztonsági Műszaki Bizottságának gyógyszeripari munkacsoportja rendezett a közelmúltban a Technika Házában.

A program szervezésében és lebonyolításában közreműködött az Ipari Minisztérium, a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság, a SZOT Munkavédelmi Osztálya, valamint a Vegyipari Dolgozók Szakszervezete Munkavédelmi Osztálya is.

A tanácskozáson részt vett *Főcze Lajos*, a SZOT Munkavédelmi Osztályának vezetője, *dr. Héra Attila* ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnokának általános helyettese, *dr. Csákvári György*, a Magyar Gyógyszeripari Egyesülés igazgató tanácsának szaktanácsadója és *dr. Orbán István*, az Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyár Gyógyszervegyészeti Gyáranak igazgatója.

A GTE KTMB nevében *Nuridsány János*, a gyógyszeripari munkacsoport titkára köszöntötte a megjelenteket. Az érdeklődők elsőként *Timár István* őrnagynak, a BM TOP tűzmelegelési osztályvezetőjének előadását hallgathatták meg. Vitainitóójának címe volt: „A tűzvédelem szerepe a munkahelyi biztonság megteremtésében.” E téma bevezetőjeként először azokról a műszaki-gazdasági feltételekről,

valamint jogi szabályozásokról szólt, melyek meghatározzák a tűzvédelmi tevékenységet. Részletesebben beszélt a tűzvédelem és a munkavédelem között már eddig is meglévő eredményes kapcsolatáról, kiemelve azokat az érintkezési pontokat, ahol a jövőben még nagyobb szükség lesz a két terület tennivalóinak egyeztetésére. Befejezésként az együttes kutatási-fejlesztési programokról, az együttműködés bővítésének lehetőségeiről tájékoztatta a hallgatóságot.

„A munkavédelem és tűzvédelem kapcsolata, különös tekintettel a veszélyes hulladékok problémájára” volt a címe *Raub János*, a SZOT munkavédelmi főfelügyelője értekezésének. A munkavédelem politikai szerepéről, majd annak fejlődéséről tartott rövid ismertetés után szintén a tűzvédelem és munkavédelem hagyományosan jó és közös célon alapuló kapcsolatrendszerét elemzte.

Itt tért rá előadásának fő témájára, a veszélyes hulladékok elhelyezésének problematikájára. Az ezzel kapcsolatos különböző nézetek kialakulását végigkísérve, tárgyilagosan vázolta a meglévő feszült-

segeket, valamint a megoldás érdekében tett erőfeszítéseket.

Ezután külön szólt arról, hogy a tűzvédelmi és a munkavédelmi szakemberek saját területükön és együtt is mit tesznek a környezetvédelem érdekében.

Befejezésként arra kérte a megjelenteket, hogy tegyenek meg mindent a veszélyes hulladékok tárolásával, feldolgozásával, illetve megsemmisítésével kapcsolatban helyenként tévesen kialakult vélemények elterjedése ellen, továbbá szak tudásukkal, tájékozottságukkal, harcoljanak a szakmai és az országos közvélemény megfelelő s reális tájékoztatásáért.

A két előadást két munkavédelmi témájú korreferátum követte, majd a hozzászólások következtek. A tanácskozás *Főcze Lajos* elnöki zárszavával fejeződött be. Mint mondta, a tűz-, munka- és környezetvédelem dolgozóinak továbbra is együtt, egymást erősítve kell dolgozniuk, mégpedig változatlanul tiszteletben tartva egymás szakterületét. Szavaival felelevenített egy régen meghatározott célkitűzést, amely mindhárom területet egységíti. Eszerint fontos feladatunk olyan munkahelyet és életteret teremteni, amelyben biztonságosan, nyugalomban élnének, dolgozhatnak az emberek. Mindenki kötelessége tehát, hogy saját szakterületén ezeknek a céloknak a segítéséhez igazítsa tennivalóit.

T. M.

MI ÚJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Tűzoltójárművek az iparban

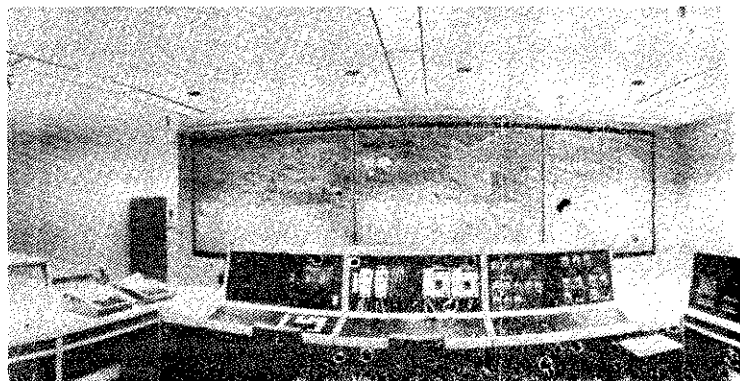
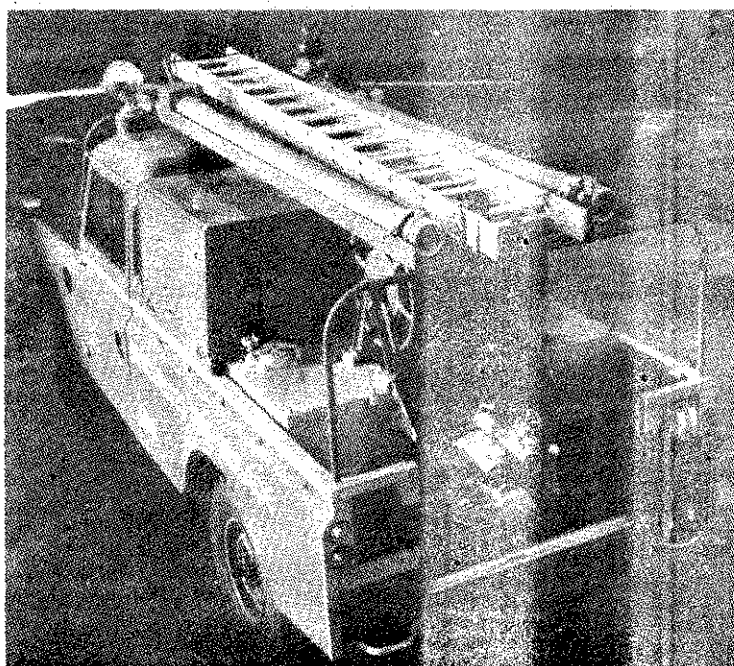
Sok ipari üzem saját tűzoltóegységet tart fenn tűzvédelmi és tűzbiztonsági okokból. Ezeknek a brigádoknak jelentős része olyan kis méretű, sokoldalú, mozgékony tűzoltójárműveket használ, melyeknek alapja tulajdonképpen egy Land Rover. A Chubb Fire Vehicles cég e jármű változatainak teljes sorozatát gyártja Fire Ranger néven. A jármű bázisa egy ún. standard

A Fire Protectionban olvastuk

specifikációs egység, amely 100 gallon (454,3 liter) vizet szállít, fel van szerelve tömítőtartóval, szivattyúját és víztartályát pedig a jármű hátsó részén helyezték el. A jármű sokoldalúságát azonban az adja, hogy számos olyan egyéb felszereléssel is mállázható, melyekből tetszés szerint lehet választani. Ez lehetővé teszi a felhasználó számára, hogy a helyi igényeknek megfelelően szerelje fel a járművet.

kommunikációs eszközök segítenek az élet és a javak megővésében.

Az új rendszer beszerelését mindössze 5 hónap alatt végezték el, és működését most kiterjesztik a szálloda új, 1000 szobából álló és üzletekkel ellátott komplexumára is, ez a tűz bekövetkezésekor még építés alatt állt.

Tűzálló térelválasztó

Ezeket a rozsdamentes acélból készült tűzálló keretelemeket és ajtókat egy birminghami bank részére készítették a J. R. Person-cég (Birmingham) dolgozói.

A közismert képpel ellentétben, ami az ilyenfajta tűzbiztonsági berendezések órmótlan szerkezeteit juttatja eszünkbe — a Pearson cég által beszerelt fal nem hivaikodó, illeszkedik a bank belső terébe.

Az építők a szokásos geográfiai drótüveg paneleket építették be, amivel félórás tűzállóságot értek el, s az említett szerkezetek a tűz helyszínén elzárják a bank területét a közönség által használt közelepcsőktől.

Maguk a keretelemek fényes rozsdamentes acélból készülnek, amit afrikai mahagoni keményfa alapra feszítene ugyanúgy, mint a tűzálló ajtók esetében.

Las Vegas okult a tragédiából

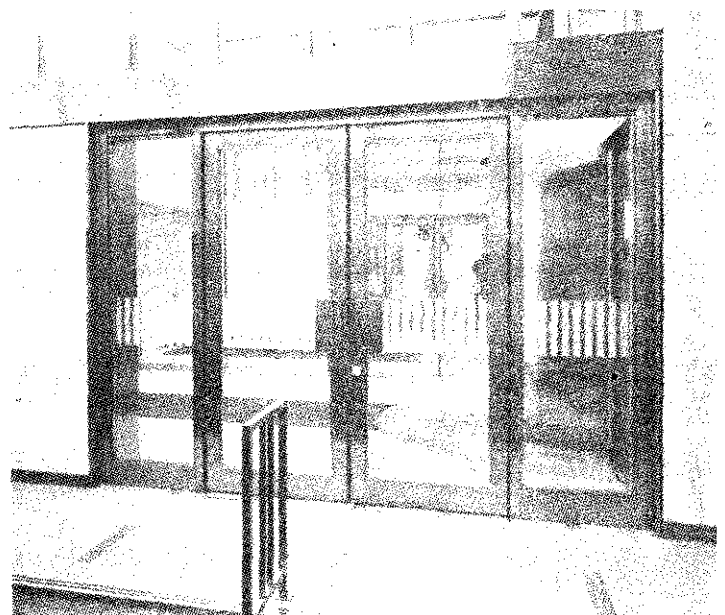
A világ egyik legszörnyűbb tüzesetét követően, ez tavaly novemberben Las Vegasban az MGM Grand Hotelban történt, a Johnson Control Systems cég új, számítógépvezérlésű tűzoltó- és biztonsági ellenőrzőrendszert szereltetett fel a szállodában.

A Johnson-cég mérnökei éjjel-nappal, megfeszített ütemben dolgoztak, hogy beszereljék a JC/81-es rendszert, amely az egész szállodában a központi számítógép segítségével 1900 tűzveszélyes helyet kísér figyelemmel. Szintén automatikusan lát el 1000 — különféle — életbiztonsági funkciót, hogy megakadályozza a tűz vagy a füst terjedé-

sét, és szükség esetén segítse a szálloda vendégeinek biztonságos menekülését.

A speciális épület-ellenőrző központ a Kaszinószinten napi 24 órán át üzemel, és a műszerfaon a két egyforma számítógépen — melyek közül az egyik tartalék — 400 olyan apró lámpa található, melyek grafikusan megjelenítik a szálloda teljes tűzbiztonsági hálózatát.

A rendszer egy olyan hálózat, amely sprinklereket, füst-detektorokat, riasztókészülékeket, valamint a vizellátást, lifteket és ajtókat ellenőrző berendezéseket foglal magába. Tűz esetén különleges szellőztetés, füstelszívás és

A mai tűzoltók tudatában az el, hogy területtűz csak hábo-
 úban, légitámadás esetén
 következhet be. 1981. novem-
 ber 28-án Lynn amerikai kis-
 városban békeidőben okozott
 területtűzet a gyújtogatás.

Lynn 90 000 lakosú város
 Massachusetts államban, 10
 mérföldnyire északra Boston-
 tól. A II. világháborúig ez volt
 az Egyesült Államok cipőgyár-
 tásának központja, de az erő-
 sebb konkurens miatt beszü-
 nítették a gyártást. Egyes cipő-
 gyártó épületekben más üze-
 mek kezdtek meg működésü-
 ket, mások üresen álltak.

A város adókedvezmények
 nyújtásával is igyekezett a
 vállalkozási kedvet felkelteni,
 de nem sok sikerrel. A régi
 épületek felújítása sok költsé-
 get igényelt, és növelte a ne-
 hézségeket az is, hogy nem le-
 hetett betartani a megelőző
 tűzvédelmi szabályokat. A lép-
 csők és a válaszfalak fából ké-
 szültek, a tetők kátránypapír-
 al fedett fatetők voltak.

Ekkor új „iparág” keletke-
 zett a városban: olcsó pénzért
 felvásárolták az öreg épülete-
 ket, és magas összegű biztosítá-
 st kötöttek rájuk. Ezután
 várták az alkalmas pillanatot,
 hogy a gyárat totális tűzben
 elpusztítsák, és hogy majd a
 magas biztosítási díjat felve-
 hessék.

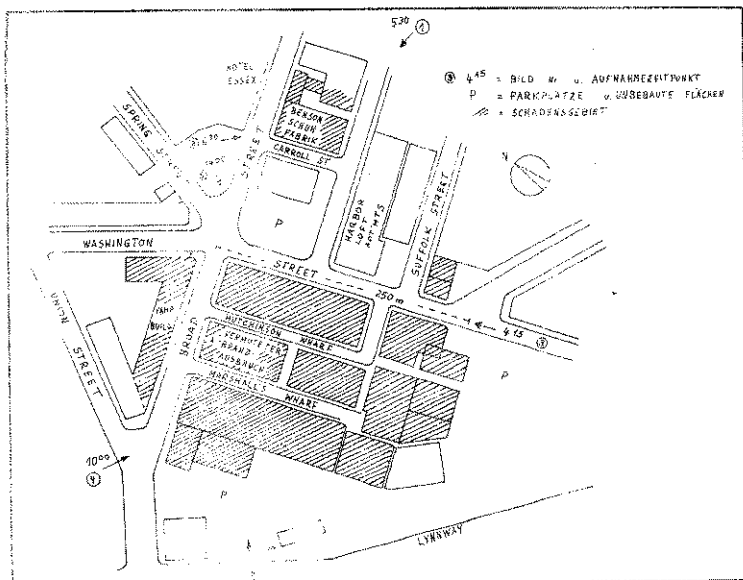
Ha ez nem sikerült először,
 megpróbálták másodszor, sőt
 harmadszor is, hogy céljukat
 végre elérjék. Nem titok, olyan
 bandák alakultak, melyek
 „megbízásból” gyújtogattak.

Ezek a „profik” igen rafinált
 módszerrel dolgoztak, céljuk
 az volt, hogy a tűz akkora le-
 gyen, nehogy a módszert és a
 tetteseket felfedezhessék. Lei-
 ketlenül, lakott lakóházak
 gyújtogatására is vállalkoztak,
 ezek biztosítási díja még ma-
 gasabb volt, és a lakók testi
 épségére sem voltak figyelem-
 mel.

Tavaly november 28-án
 02.30-kor utcai tűzjelzőről be-
 lezték, hogy a Brood u. 266. sz.
 háromemeletes cipőgyár ki-
 gyulladt. A helyi tűzoltók szá-
 mára nem volt ismeretlen, mi-
 vel az utóbbi héten már két-
 szer riasztották oda őket.
 Mindkétszer gyorsan sikerült
 megfékezni a tüzet, de a kelet-
 kezési okot nem tudták meg-
 állapítani.

Ezúttal azonban már telje-
 sen kifejlett épülettűzzel talál-
 ták szembe magukat. Valószí-
 nűleg több helyen gyújtottak
 fel az épületeit. Mivel a nagy
 tűz miatt belső támadás nem
 volt végrehajtható, védelemre
 kellett szorítkozni, nehogy a
 tűz átterjedjen a szomszédos
 épületekre.

A tűzoltóközpont 16-es

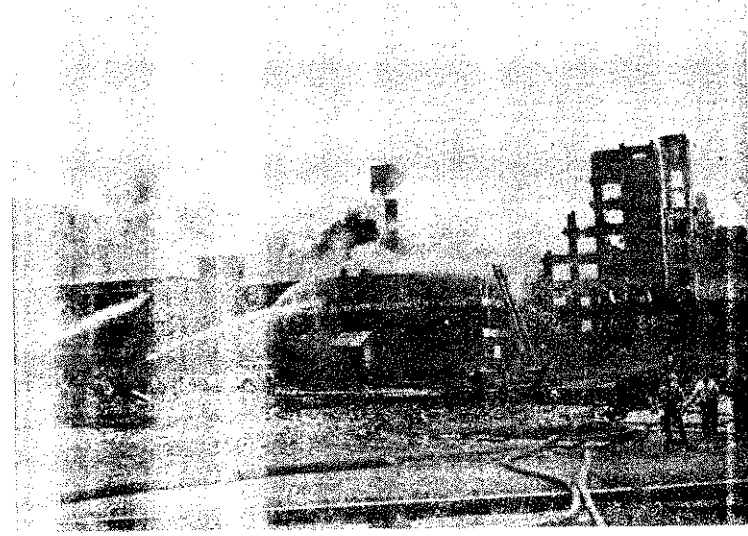
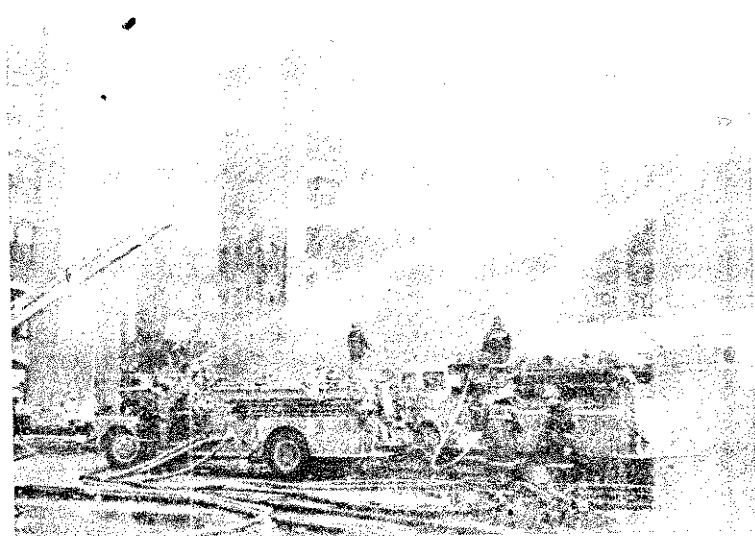
riasztást rendelt el. (Lynnben
 ez a legnagyobb fokozat.)
 Eközben erős szél keletkezett,
 aminek következtében két
 szomszédos 8 emeletes épület is
 kigyulladt, s a bevetéstől szá-
 mított 45 perc múlva beomlot-
 tak. A beomlási veszély miatt
 időben visszavonták a tűzoltó-
 kat. Ezután a kölcsönös se-
 gélynyújtási terv szerint 50
 km-es körzetből — Bostonból
 és a közeli falvakból — 2 óra
 alatt 100 tűzoltójármű érke-
 zett a helyszínre.

A vázlaton besatírozott épü-
 letekre terjedt át a tűz, ezek
 közül a háromszögletű telken
 levő lakóház volt. 16.56-kor a
 tűzoltás vezetője szerint a „tűz
 ellenőrzés alatt állt”, 600 tűz-

oltó és 150 gépjármű vett részt
 a beavatkozásban. A terület
 körülzárását és a rablás meg-
 akadályozását a Nemzeti Gár-
 da végezte. Ezután a tűzoltás
 vezetője fokozatosan bevonul-
 tatta a segítségül érkező erő-
 ket. A helyi tűzoltóságnak egy
 hétig kellett őriznie a kárhe-
 lyet.

17 épület teljesen, 6 további
 részben kiégett, 4 tűzoltó és
 1 rendőr sérült meg a tűznél.
 500-an váltak hajléktalanná. A
 tűzkár 35—40 millió dollárt tett
 ki. A tartományi kormány ka-
 tasztrofáa sújtotta területnek
 nyilvánította Lynn városát,
 hogy segélyt lehessen folyósi-
 tani az újjáépítésére.

(Magazin für den
 Feuerwehrmann)

Az állami tűzoltóság a felszabadulás előtt, de az utána következő időkben sem rendelkezett hatósági jogkörrel. A tűzvédelem területén csak a 180 000/1936. BM számú rendelet volt érvényben, s a tűzoltóság ennek alapján végezte feladatát. A létesítmények tervezésekor és építésekor a megfelelő tűzvédelmi szabályozás hiánya miatt nem érvényesültek egységes tűzvédelmi irányelvek. Ezért a felszabadulás előtt és után épített vagy helyreállított létesítményeknél még ma is tapasztalható túlszűfolttság, tervszerűtlenség. Ezek mind a mai napig veszélyes tűzforrások maradtak.

Vidéken a községi, járási elöljáróságok, Budapesten pedig a fővárosi tűzoltóság parancsnoka látta el a tűzvédelmi szakértői teendőket. A minisztériumok, főhatóságok és a gazdálkodó szervek tűzvédelmi feladatokkal nem foglalkoztak — kivéve az önkéntes tűzoltóságokat —, ezt a tevékenységet kizárólag csak a tűzoltóság látta el.

Ebben a helyzetben nem meglepő, hogy az 1940-es évek végén számos nagy tüzeset károsította az egyébként is komoly gondokkal küzdő népgazdaságunkat. Némely tüzesetet szándékosan idéztek elő, de nagyon sokszor hozzá nem értésből, hanyagságból és egyéb okok miatt okoztak súlyos károkat a pusztító lángok.

E tekintetben alapvető változást hozott a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 62/1952. (VII. 22.) sz. rendelete: „Az ország tűzrendészeti szolgálatainak megerősítéséről.”

Az állami tűzoltóság hatósági jogkört kapott, és az MT rendeletben először fogalmazódott meg az az igény, hogy a minisztériumok, főhatóságok és gazdálkodó szervek foglalkozni kötelesek a tűzvédelmi tevékenységgel. Az MT rendelet végrehajtása felgyorsította a tűzvédelemmel kapcsolatos jogi szabályozást, a szervezést, oktatást, képzést, műszaki fejlesztést és számos addig nem ismert feladatot végrehajtását.

Az 1952-ben, 1956-ban, 1973-ban kiadott tvr-ek, MT rendeletek, az 1952-ben, 1957-ben, 1963-ban, 1974-ben és 1980-ban kibocsátott belügyminiszteri rendeletek, továbbá a minisztériumok és főhatóságok által kiadott utasítások mindegy iként kötik össze a népgazdaság tűzvédelmi szolgálatában végzett s halálán küzdelmekkel teji három évtizedes munkát.

Mennyi emberi élet, anyagi érték menekült meg, mennyi könny és bánat maradt el a tűzvédelem ügyéért becsületesen tevékenykedő gazdasági, műszaki vezetők, beosztott dolgozók, tűzvédelmi szakemberek és tisztségviselők, társadalmi aktivisták meg az önkéntes és a vállalati tűzoltóság munkája nyomán. Tisztelet és köszönet érte!

A népgazdaság területén elért eredmények figyelemre méltóak, és köszönet az állami tűzoltóság szerveinek, dolgozóinak, hogy a legkritikusabb időkben is mindig kellő súllyal segítettek a gazdálkodó szerveknél működő tűzvédelmi szervezetek tevékenységét.

A 62/1952. (VII. 22.) MT számú rendelet megjelenése után a legtöbb minisztérium és főhatóság kiadta a „Tűzvédelmi Szervezeti és Működési Szabályzat”-át. Ezek a felsőbb szintű jogszabá-

lyok változásainak figyelembevételével többször is módosulásra szorultak, de ma is érvényben vannak.

A szabályzatok tartalmazzák a minisztériumok, főhatóságok és gazdálkodó szervezetek tűzvédelmével összefüggő feladatokat, a kapcsolatos szervezetek kialakítását, feladatát, jogait és köteleességét. Nagy segítséget jelentett, hogy a BM TOP „irányelveket” adott ki a szabályzatok kidolgozásához.

Nehéz volt a gazdálkodó szervek tűzvédelmi szerveinek kialakítása, mert az már az első pillanatban látható volt, hogy a gazdálkodó szerveknél a tűzvédelmi szervezeteknek sokrétű feladatot kell megoldaniuk, segíteniük szükséges az állami tűzoltóság tevékenységét, és számos tennivaló várt rájuk a tűzvédelem szilárdítása érdekében is.

A megfelelő képzéssel rendelkező szakkaderek hiánya is nehezítette a tűzvédelmi szervezetek kialakítását. A dinamikusan fejlődő népgazdaság megkövetelte, hogy tudományosan megalapozott tűzvédelmi jogszabályokat, szabványokat és irányelveket adjanak ki a tűzvédelem egységes műszaki irányelveinek szavatolására.

A tűz- és robbanásveszély az egyes minisztériumok és főhatóságok területén eltérő módon jelentkezett a felügyeletük alá tartozó gazdálkodó szerveknél, ezért az elmúlt három évtized alatt a tűzvédelmi szervezeteket sem azonos elvek szerint hozták létre.

Egyes minisztériumok műszaki feladatát tették a tűzvédelmi tevékenységet, ezért az irányításuk alá tartozó létesítményekben csak megfelelő szakmai gyakorlatú és műszaki képzettségű személyek kerülhettek a tűzvédelmi szervezetekbe.

Az elmúlt három évtized alatt több átszervezésre került sor, ekkor különböző elvek alapján határozták meg a minisztériumok, főhatóságok és gazdálkodó szervek tűzvédelmi tevékenységét, szervezeti hovatartozását. A feladatok meghatározása és szervezeti hovatartozás szempontjából ma is rendkívül eltérő álláspontok alakultak ki.

A tűzvédelmi szervezetben eltöltött több mint két évtized gyakorlata azt az elvet határozta meg számomra, hogy a termelés, a biztonság és a tűzvédelem elválaszthatatlan. Ebből következik, hogy a tűzvédelmi szervezeteket csak műszaki feladatokat ellátó gazdasági egységek irányíthatják, legalábbis a fokozottan tűz- és robbanásveszélyes létesítményekben.

Jelenleg a minisztériumokban, főhatóságoknál és gazdálkodó szerveknél — eltérő szervezeti megoldásokkal — a következő tűzvédelmi szervezetek működnek:

- tűzvédelmi osztály (csoport, tűzvédelmi vezető, tűzvédelmi felügyelő),
- tűzvédelmi műszaki tanács,
- tűzvédelmi bizottság,
- vállalati tűzoltóság,
- tűzvédelmi megbízott.

Sajnos napjainkban is tapasztalható olyan irányzat, hogy létszámcsökkentés ürügyén éppen a tűzvédelmi szervezetek létszámát nyírálják meg, és olyan öszveszónásokat hajtanak végre, melyek negatív hatásai háradször feltétlenül jelentkezni fognak.

Mindenki tudja, hogy a vegyipar fokozottan tűz- és robbanásveszélyes iparág. Ez a felismerés vezetett oda, hogy az érdeelt vállalatok az elmúlt évtizedek alatt a tűzvédelmi szervezeteket megerősítették. A szervezetek jó munkáját az elért eredmények igazolták.

A minisztériumok vezetői gondoskodtak azokról a személyi, anyagi, technikai és erkölcsi feltételekről, melyekkel a tűzvédelmi szervezetek sikeresen oldhatják meg feladataikat. Szükséges azonban, hogy a minisztériumok és főhatóságok azon vezetői, akik a miniszterek, illetve a főhatóságok vezetőinek megbízása alapján irányítják a tűzvédelmi szervek tevékenységét — a vállalati önállóság messzemenő betartása mellett — szerzőknek érvényt a vonatkozó párthatározatokban, a tvr-ben és MT rendeletben előírt követelményeknek. Nem engedhető meg, hogy a tűzvédelmi szervezetek — melyek egyébként szilárd szervezeti egységek — állandóan a „vatta” szerepét töltsék be, mert létszámuknál fogva állítólag azt is tudják vállalni, hogy másutt is alkalmatlan személyeket foglalkoztassanak. Tudomásul kell venni, hogy a tűzveszélyek koncentrációjával és fokozásával párhuzamosan megnövekedett követelményeket csak hozzáértő tűzvédelmi szervezetekkel lehet kielégíteni, s ha ez költségeket is jelent, nem hagyható figyelmen kívül.

Roppant nagy az az emberi és népgazdasági érték, melyen a tűzvédelmi szervezetek a munkavédelemmel közösen öröködnék.

A továbbiakban teljességre való törekvés nélkül tekintjük át a minisztériumok, főhatóságok és a gazdálkodó szervek tűzvédelmi szervezetének fejlődését:

1945—1952

Ebben az időszakban az üzemek nem foglalkoztak tűzvédelmi feladatokkal, ezek teljes egészében a tűzoltóság hatáskörébe tartoztak. A létesítményekben nem volt tűzvédelmi szervezet, néhány helyen működtek olyan üzemi önkéntes hirtelők, akik még objektumvédelmi feladatokat is elláttak. Technikai felszerelésük rendkívül kezdetleges volt, még az akkori tűzvédelmi követelményeknek sem felelt meg.

1952—1956

Az évtizedek alatt kialakult szokások alapján a gazdasági és műszaki vezetők nehezen értékék meg a tűzvédelmi rendelkezések szükségességét. Jellemző, hogy a tűzvédelmi szervezetbe került dolgozókat a „kisegítő nem ipari állomány-csoport” bérkategóriába sorolták, így fizetésük esetenként kevesebb volt egy portás kereseténél. Mégis már ebben az időben is ilyen hátrányos anyagi helyzetben is tüzet akadtak olyan dolgozók, akik korra való tekintet nélkül vállalták, hogy elsajátítják a tűzvédelmi munkához szükséges ismereteket.

Ezek a tanfolyamok 2 évesek, előadói pedig a BM TOP munkatársai voltak. Ma is található a tűzvédelmi szervezetekben olyan munkatársak, akik ezekben az igen nehéz időkben kezdték tevékenységüket.

A rohamos fejlődő ipar, különösen a vegyipar és a villamosenergia-ipar megkövetelte, hogy tudományosan meg-alapozott tűzvédelmi jogszabályok, országos és ágazati szabványok kerüljenek kiadásra, mert ezek hiányában olyan létesítmények jöttek volna létre, melyek potenciális tűz- és robbanásveszélye hosszú évek egyik megoldandó feladata lett volna.

1936-1963

A megjelent tvr., valamint MT és BM rendeletek óriási előrelépést jelentettek a tűzvédelem általános fejlesztésében, de akadt néhány olyan rendelkezés is, mely több gond megoldását is késleltette. A 30/1956. MT számú rendelet 9. § (2) bekezdése értelmében mobil technikát csak a tűzoltóság szerezhetett be, méghozzá a BM költségvetéséből. Ha figyelembe vesszük, hogy ezekben az években több milliárdos beruházások egész sorát határozták el, akkor bizony elég furcsa helyzet állt elő, amikor a létesítmények tűzvédelméhez szükséges mobil technikát, oltóanyagot nem a beruházással együtt, hanem a BM költségvetéséből finanszírozták.

A 4/1957. (IX. 9.) BM számú rendelet a megelőző, mentő és felderítő tűzvédelembe csak korlátozottan vonta be a létesítményeket, így a vezetők még mindig a tűzoltóság kizárólagos feladatának tekintették a tűzvédelemmel kapcsolatos tennivalókat. Tovább nehezítette a helyzetet, hogy a létesítmények, tűzvédelmi bizottságok vezetői a vállalati tűzvédelmi előadók voltak, így a műszaki vezetők kikerültek a tűz elleni védelem első sorából.

Az üzemrendészeti szervek szervezésének és működésének egységes irányelveiről, valamint a tevékenységük feletti felügyeletről szóló kormányhatározat az

üzemrendészeti szervek hatáskörébe utalta a tűzvédelmi szervek irányítását.

A kormányhatározat végrehajtása a vegyipar területén gondokat okozott, elfogadott elv volt ugyanis, hogy a termelés, a biztonság és a tűzvédelem szerves egységet képez, és ezért műszaki feladatnak minősül. A tűzvédelmi szervek szétválasztása a munkavédelemtől megbontotta a biztonság műszaki egységét.

1963-1973

A miniszteri utasítások már nemcsak általában rendelkeztek a tűz elleni védekezésről, hanem konkrétan meghatározták a feladatokat. Bár központi rendelkezések még nem írták elő, de lehetőség nyílt arra, hogy a beruházók, üzemeltetők is beszerezhetik a létesítmények tűzvédelméhez szükséges mobil tűzvédelmi technikát, oltóanyagot. Számos létesítményben alakultak tűzvédelmi műszaki tanácsok, és újszerűségüknek fogva vonzóvá váltak a műszakiak számára. Ezekben már a műszaki igazgató elnöksége alatt intézkedésre jogosult műszaki vezetők vesznek részt.

1973-1979

A tűzvédelem korszerűsítésével kapcsolatban a Minisztertanács határozatban helyezte hatályon kívül az említett kormányhatározat vonatkozó pontját, így a tűzvédelmi szervezetek ismét önállóvá válhattak.

A mintegy másfél évtizedes gyakorlat azonban nehéz volt megszüntetni, mert a népgazdaság és az ipar területén számos helyen munkaköröket vontak össze, legtöbbször az üzemrendészet, a tűzvédelem és a polgári védelem került egy munkakörbe, s egyáltalán nem biztos, hogy ez mindig jó megoldás.

1979-1982

Igen nagy horderejű kérdéseket rendeztek. Ismeretes, hogy több minisztériumot összevontak. Megjelent a Minisztertanács 47/1979. (XI. 30.) számú rendelete a munkavédelemről. Megjelent a 3/1980. (VIII. 30.) BM sz. rendelet, valamint a 4/1980. (XI. 25.) BM sz. rendelet „Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról”.

A Minisztertanács rendelete, valamint a BM rendelet lényegében új alapokra helyezi a munkavédelemmel, illetve a tűzvédelemmel kapcsolatos feladatokat. Ha figyelembe vesszük a minisztériumok összevonását, az új feladatok kidolgozását, elmondható, hogy az elmúlt harminc év egyik legnehezebb szakaszával kell megbirkózni.

A népgazdaság területén a tűzvédelmi szervek létrehozására akkor került sor, amikor a vörös kakas szinte naponta szállt valamely létesítmény területére.

Hallatlan nagy erőfeszítés és munka eredményezte, hogy az állami tűzoltósággal szoros együttműködésben jól védtek a nép vagyonát, dolgozó embertársaik életét és biztonságát. Így is sokan, nagyon sokan veszítették életüket, jelentős nemzeti vagyon semmisült meg tüzek, robbanások következtében. Elképzelni is rossz, mi lett volna a népgazdaság területén működő tűzvédelmi szervezetek nélkül.

Pártunk, kormányunk minden feltételt biztosít, hogy embertársaink életét, egészségét és biztonságát óvjuk, fokozottabban védelmezzük a nemzeti vagyont, mert ami a tűz következtében megsemmisül, azt semmi nem pótolja. Az elért eredmények nem tehetnek senkit elbizakodottá, senki nem kezelheti a tűz elleni védelmet félvállról, mert ezt a vonatkozó párt- és kormányhatározatok nem teszik lehetővé.

dr. Balogh Imre

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Országos Elnöksége Aranykoszorús Emlékplakett kitüntetéssel adományozott a Komárom megyei tűzoltó-parancsnokságnak, a tudományos ismeretterjesztéshez nyújtott kiemelkedő támogatásért.

A magas kitüntetéssel **Osztrowszki György** akadémikus, a TIT Országos Elnökségének alelnöke 1982. április 24-én, a TIT VIII. megyei küldöttgyűlésén adta át a megyei tűzoltóparancsnok-helyettesnek. Az országos szintű elismerés több éves következetes munka eredménye.

A megyei parancsnokság és a TIT Megyei Szervezete közötti kapcsolatfelvételre 1979 nyarán került sor. A kapcsolatfelvétel célja az volt, hogy a megyei parancsnokság szakmai segítségnyújtásával a TIT Megyei Szervezete tűzvédelmi megbízotti és szakvizsga-tanfolyamokat indítsa, lehetőséget nyújtva ezzel az intézmények, szövetségek és vállalatok tűzvédelmi szervezeti tagjainak kiképzéséhez.

A tanfolyamok indításához gondos előkészítő munkára volt szükség. A szervezés e

szakaszában kellett megteremteni a folyamatos képzés olyan alapfeltételeit, mint például a megye vállalatainak, szövetségeinek, intézményeinek tájékoztatását a tanfolyami beiskolázási lehetőségekről, a tematika meg a vizsgáztatási rendszer kidolgozását, tansegédletek, szabványok, bizonyítványok beszerzését, helyiségek biztosítását, előadók felkérését stb.

KÖZÖS ERŐVEL

A képzés első szakaszában — 1981 áprilisáig — a 7 tűzvédelmi megbízotti tanfolyamon 245-en, a 8 tűzvédelmi szakvizsga-tanfolyamon pedig 284-en szerezték meg a jogszabályban előírt végzettségüket. A két szerv első alkalommal 1981 májusában értékelte közös tevékenységét, egyidejűleg együttműködési megállapodásban rögzítették a kapcsolatos feladatokat. Az új jog-

szabályok megjelenését követően a tanfolyami képzési rendszert felülvizsgáltuk, és az indokolt változtatásokat végrehajtottuk.

A képzés második szakaszában — 1981. májusa és 1982. májusa között — 18 tűzvédelmi megbízotti és 9 tűzvédelmi szakvizsga-tanfolyamot szervezett a TIT Megyei Szervezete, ezen 544-en, illetve 285-en tettek eredményes vizsgát.

Május 28-án tartották a két szerv közötti együttműködési megállapodásba foglalt feladatok teljesülésének értékelését. A szervek vezetői megállapították, hogy az előző értékelés óta eltelt időszakban a közös tevékenység tovább fejlődött, a munkakapcsolat szorosabbá vált. Feladatként határozták meg a képzések igények szerinti folytatását, azok színvonalának emelését, a rendszeres továbbképzések megkezdését, s a lakosság tűzvédelmi felvilágosítása érdekében — az együttműködési megállapodásban — megfogalmazott célok elérésének meggyorsítását.

Közlemény

Kérjük a Belügyminisztérium által Balatonszabadi-Sóstó-fürdőtelepen — Viola u. 19-21. szám alatt — üzemeltetett kempingtáborban üdülni kívánó állami tűzoltókat, hogy a telt házzal járó kellemtelenségek elkerülése, illetve sátorhelyek biztosításának előjegyzése érdekében előzetesen telefonon érdeklődjenek a tábor gondnokánál, Tapolczay Géza elvtársnál. Telefon: a sídfoki kapitányság 165-ös melléke vagy a 06-84-11433-os közvetlen telefonszám.

Belügyminisztérium
Üdültetési és Gyermekeveltetési
Osztály

Demeter József
fű. hdgv.

Örvedetes tapasztalat, hogy Komárom megye tűzoltó-parancsnokságain megnőtt az egyetemet, főiskolát végzett fiatalok aránya. A területi parancsnokságok csaknem 10 éve jelentős erőfeszítéseket tesznek a különböző beosztásokhoz szükséges képesítési követelmények biztosítására. A káderutánpótlás jó irányú fejlődése tette lehetővé, hogy többen szerezhettek diplomát a Szovjetunió, illetve a Német Demokratikus Köztársaság felsőfokú tűzoltó-tanintézeiben. A polgári életből történt felvétel útján is több fiatal diplomás került tiszti beosztásba megyénkben.

Általános tapasztalat, hogy a pályakezdő fiatal tisztek minden tekintetben eleget akarnak tenni a beosztásukkal járó követelményeknek. Nagy ambícióval kezdik munkájukat, fogékonyak az új iránt, tevékenyen részt kívánnak venni a feladatok végrehajtásában. Ugyanakkor tele vannak bizonytalansággal, válasza váró kérdésekkel, és a tapasztalat hiányából származó döntési nehézségekkel is küszködnek.

A pályakezdés gondjaihoz tartozik a szolgálati és a magánélet összefüggéseinek egyeztetése, a tudatos elkötelezettség kialakulása.

A jogok és kötelezettségek összhangjában esetenként mutatkozó ellentmondások ma még nevelőmunkánk kedvezőtlen tényezői, vagy a nem kellően megalapozott felvételi hiányosságaira vezethetők vissza.

A pályakezdés nehézségeinek leküzdésében minden bizonnyal az előjárók és munkatársak viszonya, az emberi kapcsolatok alakulása, kulturáltsága, a parancsnokságokon folyó politikai nevelő munka meghatározó tényező. Magas fokú műveltségi szintjük lehetővé teszi — ha helyesen élünk annak lehetőségével — a munkastílus javítását, a tűzvédelem színvonalának emelését.

Minden parancsnoknak fel kell ismerie, hogy a pályakezdő fiatal tisztek értékeitének kialakításához, szemléletének formálásához alapvetően a közvetlen környezetükben szerzett benyomás, s magatartásuk szolgál elsősorban példaul.

Fontos, hogy a parancsnok személyesen is tartson velük széles körű elvtársi és szolgálati kapcsolatot. Ismerje meg politikai felkészültségüket, képességeiket, erkölcsi, jellembeli tulajdonságaikat, személyes körülményeiket és szolgálati törekvéseiket. Adjon a fiataloknak részletes tájékoztatást feladataikról, beosztásukról, a hivatásos állomány helytállásáról, de ne kendőzze el a várható nehézségeket sem.

Sajnos gyakran elmarad a beilleszkedést elősegítő, a parancsnokság egész tevékenységére irányuló tájékoztatás. Ezért nem tudnak beilleszkedni a parancsnokság egész tevékenységébe, munkájuk csak részfeladatokra terjed ki, s így elszigetelődik. A legrészletesebb ügykörjegyzékek sem pótolhatják a parancsnoki tájékoztatást, a feladatok és lehetőségek világos meghatározását.

A fiatal tisztek beilleszkedésére nagy hatással van a szolgálati hely munkaerő-kölcse, a közösség részéről tapasztalt hozzáállás, pontosság és fegyelmeztség.

lön figyelmet igényel a kijelölt instrukciók személyes segítsége a jelöltek felkészítésében. Magatartásuk, munkastílusuk, felelősségük, tartósan pozitív ráhatásuk, rendkívül megkönnyítheti a beilleszkedést, elősegítheti az új hivatás iránti felelősségérzetük kialakulását.

A parancsnokok jó munkaszervezési használnak oda, hogy a pályakezdők kellő önállóságot kapjanak. Következézetesen kérésük figyelemmel a felkészülést, a napteendő végzését. Adjanak teret a kezdeményezésnek még akkor is, ha ez esetenként eltér a tűzoltóságnál megszokott munkamódszerektől.

Mutatkozhat olyan káros jelenség is, hogy egyes területi parancsnokok félnek a magasabb alapképzettségű tisztjelöltet fogadásától. Aggódnak, hogy a fiatal ne fog alkalmazkodni a már kialakult közösségi munkához, s milyen lesz a magatartásuk. Ez az indokolatlan bizalmatlanság egyáltalán nem segíti elő a beilleszkedést, mert mindenkinek tudomásul kell vennie, hogy ősidőktől fogva a régi és az új közötti ellentmondások feloldása vitte előre a fejlődést.

A parancsnokoknak figyelembe kell venniük mindazt az összetartó erőt, mely a fiatal pályakezdőt a szolgálati helyhez kapcsolja.

A szolgálati helyhez való kötődést elősegíthetjük, ha aktívan bevonjuk a fiatalokat a terület párt-, állami és társadalmi szerveinek munkájába. Jó politikai munkával, felelősségteljes magatartással a szakmai ismeretek következetes átadásával járulhatnak hozzá, hogy a pályakezdő fiatal tiszteknél a kötelező szolgálatteljesítés hivatásszeretetté váljon.

Galambos László
tű. alez.

A MSZ 1040/4—72. sz. szabvány határozza meg a porral oltó készülékekkel szemben támasztott műszaki követelményeket. E szabvány 3.25 pontja az alábbiak szerint rendelkezik:

„Kézi porral oltó tömlőjére — az 1 kg töltetű kivételével — a 2. sz. táblázatban előírt teljesítményre méretezett lövőkét kell szerelni...”

A felvételeken két olyan lövőke látható, amelyek belsőpalackos, 6 kg-os porral oltók hatásos működését akadályozták meg. Az egyik lövőkének a működtető szerkezete tört le, így a rugóterhelés ellenében nem húzhatta hátra a szeleptányért, a por nem is lövellhetett ki a készülékből (1. sz. kép). Ez a hiba az üzemünkben levő 227 db, „porpisztollyal” működő készülék esetében olyan gyakran fordult elő, hogy tűzoltókészülék-ellenőrünk (az üzemünknel nyugdíjasként foglalkoztatott Réz László ny. tű.

őrnagy) az üzemi DH rendszeren keresztül egy olyan javaslatot tett, amelynek értelmében folyamatosan egyező méretű, alumíniumból forgácsolt alkatrészekre cserélték őket.

Eddig kb. 50 porpisztolyt alakított át, s valamennyi kiválóan működik. A másik jelentős számú „tűpushiba” bizonyítékát is mellékeljük. Igen gyakori ez a jelenség, amely tapasztalataink szerint a porpisztolyok anyagául felhasznált műanyag elridegedéséből adódik. Egyaránt előidézi ezt az elridegédést a tartós hideg, de a folyamatos napsütés is. A 2. sz. képen látható porpisztoly tűzoltás közben robbant szét az egyik dolgozónk kezében, szerencsére nem okozott sérülést.

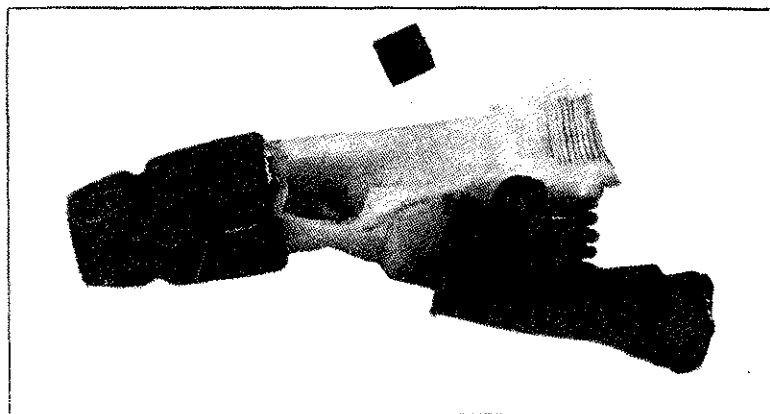
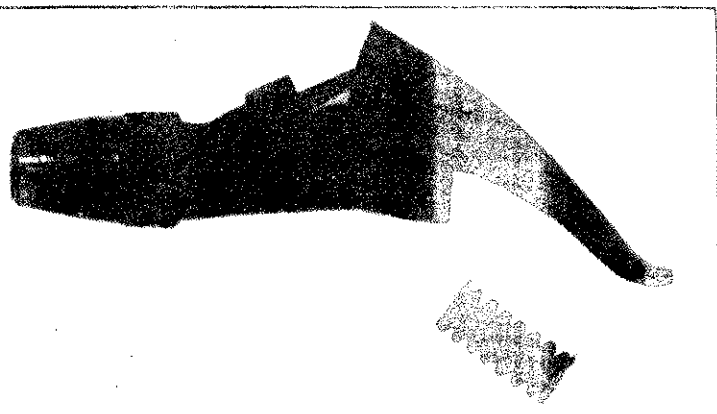
Sajnos, mindkét jelenség elég gyakori, különféle anyaghibák miatt évente 60—70 porpisztoly válik használhatatlanná nálunk.

Célszerű lenne a gyártónak vagy minőségvizsgáló intézetnek felülvizsgálnia, hogy ezek a műanyagok egyáltalán alkalmazsák-e ilyen funkció ellátására.

Ipari üzemekben a készülékek mindenképpen ki vannak téve a környezeti hőingadozás hatásainak. A műanyagipar olyan mértékben fejlődött az utóbbi évek során, hogy bizonyára sokkal alkalmasabb anyagot tudna előállítani erre a célra.

Ha pedig ez netán mégsem lehetséges akkor rendelkezésre áll a kiválóan munkálható könnyűfém: az alumínium. Elképzelhető, hogy egy alumínium porpisztoly drágább, de vajon megéri-e, ha úgy takarékoskodunk, hogy közben jelentős mértékben megnöveljük a tűzkozakázatot? Úgy vélem, az ilyesfajta takarékoskodás végül is igen sokba kerülhet a népgazdaságnak.

Püski Imre tűzvédelmi előadó
NKFV Egri üze

Tulajdonképpen egy cikksorozatot indítunk el. A többes szám nem tévedés, mivel már a gondolat felmerülések világos volt. Így ezt a sortozatot csak úgy érdemes végigcsinálni, ha az olvasók korábbi vagy éppen most felmerülő kérdéseikkel segítik. Tehát csupán kedves olvasóink közreműködésével érheti el ezt a célját a kezdeményezés. Előrebocsátom, bizonyára akadnak majd olyan problémák, amelyeknek a megoldásához szükséges ismeretek meghaladják e cikk kereteit, de bizonyos, hogy szóba kerülnek olyan feladatok is, amelyek megoldása viszonylag egyszerű, és mindenki számára érdekes és hasznos lesz.

E cikksorozatban éppen ezért egyszerű számítási eljárásokkal — középiskolai szintű ismeretek felelevenítésének segítségével is — azt szeretném megmutatni, mennyi mindent ki lehet számítani, meg lehet becsülni a tűzoltás, a -vizsgálat és a megelőző tűzvédelem területén.

Bár nem lehet itt felsorolni az összes lehetséges területet, mégis nézzük a legalapvetőbbeket:

az engedélyezési eljárások során, a felmentések megítélésekor;

a létesítési és a használati szabályoktól való eltérés engedélyezhetőségi mértékének eldöntésekor;

a riasztási és kölcsönös segítségnyújtási tervek készítésekor;

az olyan tüzek oltásakor — pl. gázkitörés, habroham, stb. — amikor az oltáshoz fegyelmezetten, sietség nélkül, megtervezetten kell és lehet felkészülni;

amikor az oltandó létesítmény hőhatásra meggyengült tartószerkezeteinek szilárdsági változásai megkérdőjelezik az oltást végzők biztonságát;

a tűz keletkezési okának objektív megítélésekor, a vizsgálat során felmerülő kérdések tisztázásához szükséges nélkülözhetetlen közelítő számítások elvégzésekor stb.

Bizonyos, hogy az irreverzibilis (nem egyensúlyi) termodinamika az a tudományterület, amely legtöbbet segíthet a tűzvédelemmel kapcsolatos számításoknál és kutatásoknál, s amely a legszélesebb területet fogja át. Az irreverzibilis termodinamika a makroszkopikus fizika legátfogóbb szisztematikus térelmélete, amely túl azon, hogy a hőtranszporttal és állapotváltozásokkal kapcsolatos különböző folyamatok leírására alkalmas, képes az elektromágneses tér állapotváltozásával összefüggő kölcsönhatások, sőt a klasszikus mechanikai kölcsönhatások és kémiai reakciók esetleg szükséges együttes leírására, a lejátszódó összetett fizikai-kémiai folyamat figyelembevételére.

Természetesen nincsen mindig szükség a termodinamikai összefüggések teljességének felhasználására, és nem kell mindig a termodinamikában használatos és komolyabb felkészültséget igénylő matematikai módszereket használnunk. A felmerült kérdések igen sok esetben tárgyalhatók egyszerűbb eszközökkel is.

Soroljunk fel néhányat azok közül a területek közül, ahonnan feladatainkat választhatjuk. Pl. a hőtranszport különböző fajtái, a szilárd testek, folyadékok, gázok hőtágulásával kapcsolatos kérdések, a hőátvitel (hőtágulás) miatt fellépő feszültségek, elektrosztatikus feltöltődési folyamatok, a stationer és instationer áramok köréből vett egyszerűbb feladatok, halmazállapotváltozásokkal kapcsolatos jelenségek, az égés során lejátszódó fizikai-kémiai folyamatok, a keletkezett égéstermékek minőségére, minőségére, az égés hőmérsékletére utaló számítások stb. Láthatjuk tehát, hogy rendkívül széles az a terület, amelyen dolgoznunk kell és bizonyos, hogy elég sok ismeretanyagra is szükség van.

Annak beumtatására, hogy egyszerű módszerekkel és nagyon kevés adatból mennyi mindent meg lehet határozni, szolgáljon itt a következő példa.

Lakástűzhöz riasztották a tűzoltóság egyik raját. Kérkezés-kor a szerparancsnok megállapította, hogy sűrű füst árasztotta el a lakás konyháját, a villamos fűtésű tűzhelyen izzásig felhevült lábas található, benne szénén égett ételmaradványok. A veszélyhelyzet megszüntetése természetesen nem jelentett különösebb nehézséget, nem is ez az érdekes számunkra. A meghallgatás során a háziasszony — aki a lábat ott helyezte, és a tűzhelyet bekapcsolta — a következőket mondta el: „Hőnévest akartam készíteni, ezért a lábasban vízben húst tettem fel főni. Elég pontosan emlékszem arra, hogy a víz kb. 30 perc múlva fornni kezdett. Ekkor mentem le a közértbe vásárolni, a vásárlás kb. 3/4 legfeljebb 1 óráig tarthatott.

Amikor visszaérkeztem a lakásba, már sűrű füstöt tapasztaltam. Ekkor értesítettem a szomszéd lakásból a tűzoltóságot, és kértem a segítségét.”

Bár első pillanatra hihetőnek tűnhet a történet, vizsgáljuk meg, hogy a rendelkezésünkre álló kevés adat alapján egyszerű megtételek segítségével ki tudjuk-e számolni, történhet-e így vagy sem. Sokkal könnyebb lenne a dolgunk, ha ismernénk a pesó pontos villamos teljesítményét, de ezt utánméréssel — mert hogy megrongálódott — nem tudjuk megállapítani. Nem tudjuk azt sem, mennyi víz volt pontosan a lábosban.

Tudjuk viszont, hogy a fűtőlapp növelte a „fazék — víz-hús” rendszer belső energiáját. Feltételezhető, hogy a melegítés hatásfokát állandónak tekinthetjük. Mechanikai kölcsönhatásokat nem kell figyelembe venni. Ekkor a belső energia megváltozása (ΔU) egyenlő a termikus kölcsönhatást (melegítést) kifejezésre juttató Q hőmennyiséggel.

A belső energia megváltozása tehát

$$\Delta U = Q, \quad (1)$$

A melegítés során

$$Q = \int_{T_1}^{T_2} mc_v dT \quad (2)$$

ahol T_1 a kezdeti, T_2 a forrás hőmérséklet, c_v az állandó térfogaton vett fajhő. Mivel a c_v hőmérséklettől való függését elhanyagolhatjuk, és a tömeg is állandó, (2) helyett az alábbi jól ismert egyszerű összefüggés adódik:

$$Q = mc_v (T_2 - T_1) \quad (3)$$

Amíg a víz felelforrt, a tömeget nem ismerjük, a víz fajhője

$$\approx 1 \frac{\text{kcal}}{\text{kg}^\circ\text{C}} = 4,19 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}^\circ\text{C}}, \text{ a kezdeti vízhőmérsékletet}$$

15 C-fokra teheffjük, és a forrás hőmérsékletét 100 C-foknak vehetjük.

$$Q = m \cdot 4,19 \cdot 85 \quad (4)$$

hőmennyiséget vett fel a rendszer, azaz ennyivel nőtt a belső energiája. Ha a testmelegedés = 30 perc alatt történt, akkor a hatásos melegítési átlagteljesítmény:

$$P = \frac{Q}{t_m} = \frac{356,15 \text{ m}}{1800} \quad (5)$$

Ez a teljesítmény biztosította a továbbiakban a már forró víz halmazállapot-változásához — gőzzé válásához — szükséges energiát. Forráskor

$$Q_f = L_f \cdot m \quad (6)$$

ahol Q_f az m tömegű folyadék elforrásához szükséges hőmennyiség. L_f a forráshő, víz esetében $539 \frac{\text{kcal}}{\text{kg}} = 2257 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}}$.

Eszakulakor az átlagteljesítmény

$$P = \frac{Q_f}{t_f} \quad (7)$$

ahol t_f a teljes tömeg elforrásához szükséges idő, és ez nyilván ugyanaz — hiszen ugyanarról a fűtőtestről van szó —, mint amit felírtunk (5)-ben. Most már (5), (6) és (7) felhasználásával

$$\frac{Q}{t_m} = \frac{Q_f}{t_f} \quad (8)$$

vagy

$$\frac{356,15 \text{ m}}{1800} = \frac{2257 \cdot \text{m}}{t_f} \quad (9)$$

Egyszerűsítés és rendezés után a teljes elforrásához szükséges idő:

$$\frac{2257 \cdot 1800}{356,15} = 11407 \text{ (s)} \quad (10)$$

azaz kb. 190 perc. Végül a háziasszony valótlant állított, mert nem egy, hanem több mint három óráig volt távol a lakásból.

Természetesen eredményünket finomíthatnánk a fajhő hőmérsékletfüggésének, az edény és a folyadék hőtágulásának, a parciális gőznyomás megváltozása miatti forráspont-eltolódás figyelembevételével, de hogy eredményünk pontossága lehetővé teszi ezen függések elhanyagolását, igazolja azt az állítást, hogy igen sok esetben a közelítő számítások számunkra jól hasznosítható eredményt adnak.

(Folytatjuk)

dr. Fekete Dénes
tű. fhdgy.

Ismét lángtengerben a nagyrédei hűtőház

(Megyei tudósítónktól.)

Olvasóink közül bizonyára sokan emlékeznek a Heves megyei Nagyréden 1973. október 9-én történt tragikus tüzesetre.

A hosszú évek óta eredményesen gazdálkodó, országos hírű helyi Szőlőskert Mgtsz. növelve a hűtött termékek számát elhatározta, hogy bővíti az 1973-ban épült hűtőházát. A kivitelezés több vállalatközös munkáját igényelte. A nem körülményes munkaszervezés és a tűzvédelmi előírások durva megsértése két ember halálát okozta, egy dolgozó súlyosan megsérült, a kár pedig csaknem 3 millió Ft lett. Mindez azért történhetett meg, mert a hűtőtermék hőszigetelésének készítése során használt és még száradó I. tűrvesszélységi fokozatú ragasztóanyag közvetlen közelében hegesztettek.

A felszabaduló fokozottan tűz- és robbanásveszélyes oldószergőz a közelében végzett ivhegesztéstől belobbant, és az egy hőrobbanási folyamatot vezetett. Az akkori események felelősei felett a bíróság ítélezett, a tragédia lassan feledésbe merült. De mint a hűvési események tanúsítják, sajnos túlságosan is.

Április 12-én húsvét hétfőn szép tavaszi idő volt, minden nyugodtnak látszott mindaddig, míg a portaépület előtt Ződös László kazánfűtővel beszélgető Nagy Józsefné portás 14.55 körül nem észlelte a mintegy 70 m-re levő hűtőház emeleti ablakából kicsapódó fekete füstöt. Ettől kezdve gyorsan perogtak az események. A tűzészlelést követően értékes percek teltek el érdemleges intézkedés nélkül. A portásnő ugyan pár perc múlva a 70 m-re levő irodaházba szaladt, hogy gépi kapcsolású telefonon értesítse a tűzoltókat, de azt egy olyan szobában tette, ahol a telefon csak a belső beszélgetésekre volt alkalmas.

Ezután egy másik helyiségben levő telefonnal próbálkozott. A kagylót felveve tárcsázott, de figyelmen kívül hagyta az általa nem ismert foglalt jelzést. Ezért azután hiába tárcsázott többször is. Beszélgetőpartnere — Ződös László — ez alatt körbeszaladta a telepet, és értesítette a hűtőház 4 fős ügyeleti szolgálatát, és intézkedett az egész terület áramtalanításáról.

15.19-kor be is futott az első jelzés a gyöngyösi tűzoltóság hírközpontjába, de nem a hűtőházból. Innen csak 15.25-kor jelezték a tüzet. A kárhelytől kb. 600 m-re levő helyi Muskátli Étteremből Petrucz Józsefnek adta az első jelzést. Férje a hűtőházhöz közeli épületben tartózkodott, innen figyelte fel a sűrű füstre. Gépkocsival az étteremhez hajtott, és feleségét kérte meg a tűzjelzésre. Ez érthetően mindössze ennyit tartalmazott: „Ég a hűtőház és a hungarocell.” Ezután még számosan értesítették a tüzről a gyöngyösi parancsnokság híradóügyeletét.

A gyöngyösi parancsnokságon Palócz János tű. zls. szolgálatparancsnok 15.19-kor II-es riasztást rendelt el. A gyöngyösi és hatvani parancsnokságról összesen 18 fővel 2—2 gépjárműcskendő vonult a tüzeset helyszínére. Elsőként a tűzármával riasztott közéleti önkéntes tűzoltók érkeztek ki az égő hűtőházhöz, utánuk pedig mind több lakos. Sebők József önk. tű. zls., parancsnok és Agócs János önk. tű. t. örm., parancsnokhelyettes irányításával betörték a portaépület melletti tűzcsapszekrény ablakát — az ajtó be volt lakatolva — és föld alatti tűzcsapról 1 C (E) sugár szereléséhez kezdtek. De mivel látták, hogy innen nem járhat sikerrel a beavatkozásuk, a felszereléseket átvitték az épület déli sarkán kb. 100 m-re levő tűzcsaphoz, és 2 B (M) tömlőt szereltek meg a kiérkező gyöngyösi parancsnokság TŰ—1-es gépjárműfecskenődjének vízellátására.

A lakosság is kivette részét a mentésből. A rampára és a rakoódóterre néző hidegfeldolgozó helyiség hőszigetelt ajtaja a bent tomboló tűz miatt átégett, és a belső nyomás hatására darabokban kivágódott, lángba borítva a rampán levő mintegy 20 000 db papírkarton dobozt és EUR típusú raklapot, továbbá egy közelben parkoló Rába hűtőkamiont.

Deák István, a helyi Mgtsz. gépkocsi-vezetője kivezette a veszélyes övezetből a hátsó oldalán égő kamiont, és az előtte álló másik hűtőkocsit, többek segítségével 1 db

20 kg-os CO₂-készülékkel a kialakuló tüze eloltotta.

A tűzjelzést követő 9. percben a gyöngyösi rajok kiérkeztek a kárhelyre. Palócz János zls. már vonulás közben tájékoztatta beosztottjait a várható feladatokról és a beavatkozás célszerű módjairól.

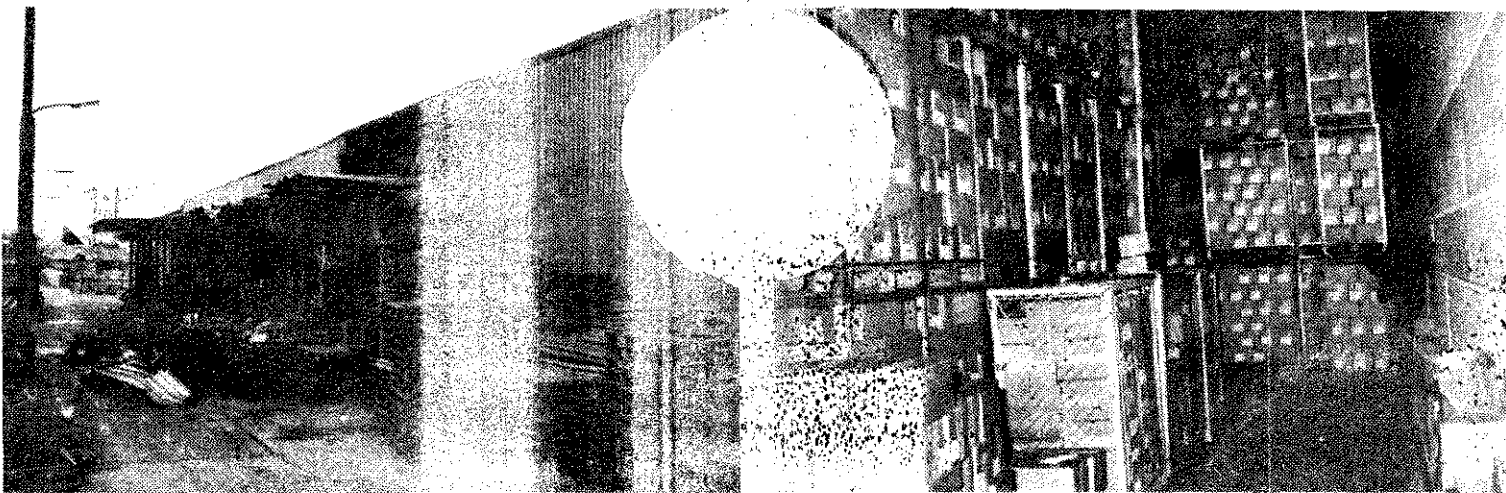
A felderítés végrehajtása után megállapította, hogy a funkciójából adódóan zárt építésű hűtőház emeleti része nagyrészt már kiégett, és az egyes helyiségekbe való behatolás a tűzoltás első szakaszában nem lehetséges az égő nikellcell lapok leesése, a magas hőmérséklet, a mérgező füst és a kb. 20 cm-es látási távolság miatt.

A felderítés után 3 db C (E) sugár szerelésére és oxigénes légzőkészülék használatára adott utasítást. A közben helyszínre érkező Sánta Tibor, a hűtőház helyettes vezetője, a szolgálatparancsnok kérésére lerajzolta a tűz által érintett területet, felvilágosítást adott az ott található anyagokról, valamint a fal- és födémattörési lehetőségekről. A tűz eközben 900 m² alapterületen, 6 m-es belmagasságban tombolt. Szintén ő közölte, hogy az égő üzemen kívüli rész munkaterület, de a 6. sz. hűtőt tárolóban valószínűleg oxigén- és Dissous palack van! A tűz közvetlenül veszélyezteti a 9. sz. működő hűtőkamrárt, ebben 50 millió Ft értékű málnát tárolnak.

A tűzoltásvezető mindhárom bejáratú ajtónál 1—1 C (E) sugarat működtetett. A nikellcell égésével járó sűrű koromképződés miatt igénybe vették a tsz egy nagyobb és két kisebb teljesítményű ventilátorát is. A hatvani rajok 15.43-kor (a tűz jelzést követő 24. percben) érkeztek a helyszínre. Ezt követően Palócz zls. tűzoltás csoportot alakított, és további 2 db C (E) sugár szerelésére adott utasítást.

A füstelszívás és a heves égés megszüntetése után a tűzoltásvezető mentési csoportot alakított a gázpalackok kihozatalára. A csoport tagjai vízszugárvédelem mellett mentőkötél biztosításával oxigénes légzőkészülékben hatoltak be.

A mentési csoport megtalálta a szóbar forgó helyiséget, de annak ajtaja láncra és lakattal le volt zárva. A közlekedés utakat a lehullt nikellcell és a világítótest torlaszolták el. Így továbbra sem sikerült megszüntetni a veszélyforrást, csak

A hűtőház nyugati oldala a tüzesetet követően

A 9. sz. hűtőtároló; ide már nem terjedt át a tűz

újabb füstelszívó ventilátor és porlasztott sugár bevetése tette lehetővé az utak megtisztítását és a zár kinyitását. Az eddigi beavatkozás eredményeképpen 16.40-kor körülhatárolták, 17.03-kor pedig lefektették a tüzet.

A helyszínre 17.14-kor érkezett ki Román István tű. őrgy., megyei parancsnoki ügyeletes és Verebélyi Antal tű. alhdgy., tűzvizsgáló ügyeletes. A tűzoltásvezető jelentése és közösen végrehajtott felderítés után nem került sor a tűzoltásvezetés átvételére.

17.19-kor végleg eloltották a tüzet. A Nógrádi Szénbányák korábban riasztott két bányamentője 17.30-kor érkezett ki, és folyamatosan mérte a szénmonoxid-koncentrációt.

A szellőztetés hatására a termék csökkenő szénmonoxid-tartalma és a közlekedési utak kiszabadítása lehetővé tette a gázpalackok kihozatalát és biztonságos helyen való kiürítését. Az állami rajok 19.35-kor fejezték be az utómunkálatokat.

A tűzoltással egy időben megkezdődött a szemtanúkra, a kárértékre és a keletkező okra vonatkozó adatgyűjtés is. De mint kiderült, a szó igaz értelmében nem beszélhetünk szemtanúkról. A tsz vezetői és szakemberei 5 millió Ft felettire becsülték

a kárértéket. Így a tűzvizsgálat a BM TOP irányításával, a megyei tűzoltó-parancsnokság és rendőrfőkapitányság bevonásával folytatódott.

A hűtőház E—D-i tájolású, kétszintes épület, alapterülete 78×30,5 méter, magassága 10 méter. Az épületszerkezet: vasbeton pillér, 38 cm vastag teherhordó és válaszfala kisméretű téglából készült, födeme: monolit vasbeton, lapostetős.

A K-i emeleti homlokzat profilílvég. Az északi oldal kivételével az épületet aszfaltút veszi körül. A keleti és nyugati oldal között 5 m a terep emelkedése. A Ny-i oldalon a hossz tengellyel párhuzamosan 50 m hosszú, féltetős rampa húzódik. A tűz által érintett területeket látni a rajzon. A főbb éghető anyagok az épületben tárolt nagy mennyiségű papirkarton és EUR raklap, valamint az egyes helyiségek hőszigetelését szolgáló níkecellborítás volt.

A tüzesetet megelőző hetekben a hűtőház emeleti részén felújítási munkákat végeztek, így a tűz által érintett helyiségekben nem tároltak mirelit terméket (málna, paprika). Az ammónia közegű hűtőrendszer nem működött. A felújítás, átalakítás során a Budapesti Építőipari Szövetkezet műgyanta kötészű padozatot készített a 2 db fagyasztóalagútba és előtereibe. E munkákat 1982. március 15—26 között végezték.

Az átalakítással járó munkák végzésére egy lakatos kisiparost és két segédjét bízta meg a tsz. Ezeket a munkálatokat 1982. március 31-e és április 9-e között végezték.

Utoljára április 7-én hegesztették a fagyasztó alagútban, ezt követően mechanikus kötővel — csavar — a vasszerkezetet szerelték össze.

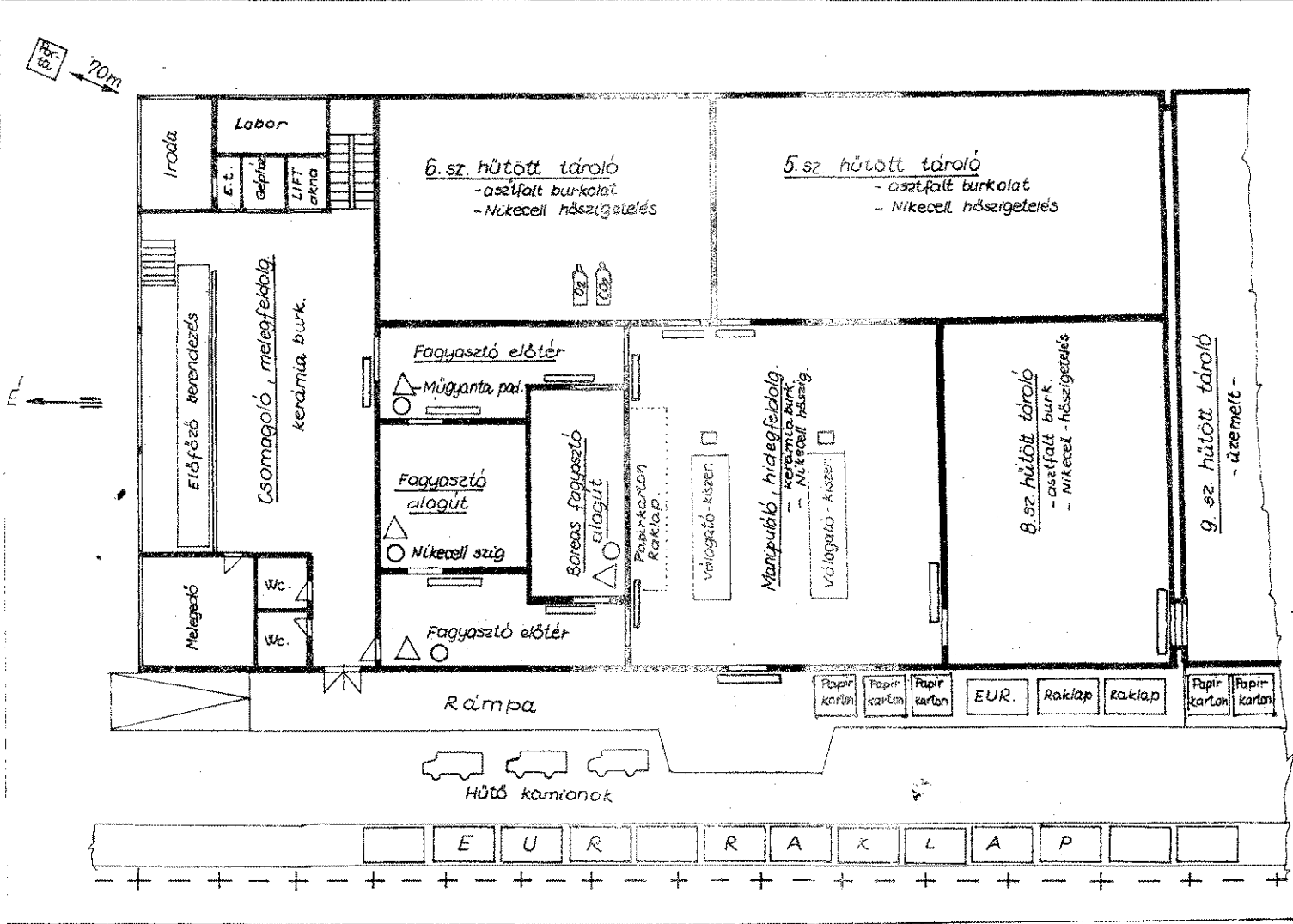
A tűz előtt április 9-én dolgoztak az üzemen részben, ekkor a délutános műszakban kb. 30-an a mélyhűtött málna ún. kiszerezésével foglalkoztak. A folyamat során jelentős mennyiségű papírdoboz és fa raklap szabadul fel, ezeket a fagyasztó alagúttal határos falszakaszon tárolták.

A helyiségek döntő részén a hőszigetelt toloajtók nem voltak behúzott, zárt állapotban, ez nagyban elősegítette a tűz gyors elterjedését, és egyben megkönnyítette a bejárási lehetőséget.

A tüzeset napján, a délelőtti órákban az egyik ügyeletes még járt a hűtőház emeleti részén, ez kizárja a több nap óta lapangó, lassú tűzkifejlődés feltételezését. Az előzmények és a tanúmeghallgatások figyelembevételével a helyszín minden részletére kiterjedő vizsgálata után egyre-másra dőltek meg a keletkező okra vonatkozó első feltevések. Villamos- és vegyi szakértőket is bevontak az eljárásba, a jelentős számú minta bevizsgálása befejeződött, de ez sem vezetett eredményre.

A fizikai, kémiai és egyéb vizsgálatok után tanulmány készül a tüzesetről, ez segíthet számos kérdés tisztázásában a hűtőházak tűzvédelme terén.

Simándi Gyula
tű. hdgy.

A Dunai Kőolajipari Vállalat termelőüzemeinek tűzvédelmi helyzete az elmúlt években kedvezőnek mondható.

A tüzesetek következtében keletkezett károk a beépített állóeszközök és a feldolgozás során jelenlevő anyagok értékéhez képest csekélyek voltak, személyi sérülés nem történt. (A cikk a május 29-i tűz előtt íródott. Ennek tanulságaira még visszatérünk. — A szerkesztő.)

A tűzkárstatisztika alakulását a következő szám adatok jellemzik:

	1977	1978	1979	1980
tüzesetek száma	23	23	25	19
tűzkár értéke (eFt)	60	51,5	207	114,5

A tüzesetek többségét a szabálytalanul végzett hegesztési munka és a tömítetlenség miatt kifolyó tűzveszélyes folyadékok vagy a velük átitatott szigetelőanyagok öngyulladás okozta. Ezeknél a tüzeseteknél általában nem keletkezett anyagi kár, többségüket az üzemi dolgozók a keletkezést követően rövid időn belül eloltották. Megelőzésükhöz elsősorban gondosabb munkavégzés, fokozottabb ellenőrzés és figyelmesebb üzemeltetés szükséges.

Az élet- és vagyónbiztonságot leginkább a technológiai berendezések meghibásodása következtében keletkezett tüzek veszélyeztették. Mivel ezen esetek következtében keletkeztek a jelentősebb anyagi károk is, indokolt, hogy — különös tekintettel a műszaki megelőzés lehetőségeire — a legnagyobb gondtal elemezzük az eseményeket.

A műszaki megelőzés szempontjából kiemelkedő jelentőségű a forgógépek, csővezetékek, nyomástartó edények állapotának megbízható nyomon követése. Vállalatunknál a Gépészeti Minőségellenőrzési Osztály látja el ezt a feladatot.

Az osztály a műszaki meghibásodások következtében keletkezett tüzesetek, rendkívüli események vizsgálatában szorosan együttműködik a vállalati tűzvédelmi szervezettel. A következőkben közösen folytatott tűzvizsgálataink eredményeiből szeretnénk ismertetni néhány tapasztalatot.

I. Tüzeset hegesztési varrat helytelen kivitelezése és nem megfelelő minőségellenőrzés következtében

1981. január 24-én reggel 6.40-kor a Katalitikus Bezinreformáló II. üzemben a könyökdarab szigetelésénél kigyulladt a 119 jelű reaktor kilépő vezetéke. Az üzemi dolgozók kézi tűzoltókészülékekkel megfékeztek a lángokat, azonban többszöri visszalobbanás következett be. Gyorsított ütemben leállították az üzemmenetet. Az állami tűzoltóság a szigetelés lebontásában működött közre. A helyszín biztosítására 10 óráig volt szükség, senki sem sérült meg, és anyagi kár sem keletkezett a tűz következtében.

A vizsgálat megállapítása szerint a 119 jelű reaktor kilépő ívdarabja hegesztési varratának meghibásodása okozta a tüzet. Az eseményt megelőzően középbenzin-feldolgozás folyt 505 C-fok belépő hőmérsékleten, a nyomás 20 bar volt.

Mivel szükség volt a meghibásodott varrat alapos vizsgálatára, ezért a Gépészeti Műszaki Ellenőrzési Osztály úgy intézkedett, hogy a tüzesetet okozó hegesztési varratot laboratóriumi elemzés céljából ki kell váltani, és helyébe új csődarabot szükséges visszahesztetni.

A további vizsgálatok azt bizonyították, hogy a döntés helyes volt, mert további, üzemeltetést akadályozó és esetleg tüzet okozható hibákat is találtak a hegesztési varratban.

Mint megállapították, a helytelen technológiai kivitelezés és a nem megfelelő ellenőrzés okozta a tüzet.

A részletes vizsgálatok arra utaltak, hogy az ilyen anyagok szokásos hegesztéséhez szükséges előmelegítés mértéke nem volt megfelelő, sőt feltételezhető, hogy az előmelegítés elmaradt.

Ez azt eredményezte, hogy a hegesztési varratban — elsősorban a gyökoldalon — a káros felkeményedésből eredően repedések keletkeztek, a felkeményedés mértéke olyan nagy mérvű volt, hogy pl.: a hibahelytől 180 fokra a hegesztési varrat átmeneti zónája a vizsgálathoz szükséges próbadarab forgácslásokor kettétört.

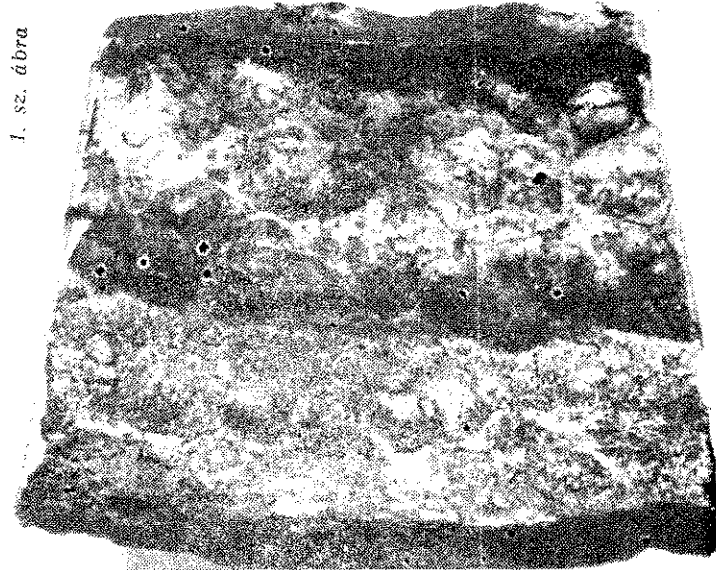
A töret felületét az 1. sz. ábra mutatja. A hiba gyors elhárítása után a következő üzemálláskor roncsolásmentes vizsgálatoknak vetettük alá az e csőszakaszon található varratokat, és további, hasonló körülmények között készült varratokat szüntettünk meg, illetve javítottunk ki.

Meg kívánjuk jegyezni, hogy ez a reformáló üzemünk és itt is hidrogénnyomás-álló acélból készült vezetékek élettartama lesz a legrövidebbnek.

Ezt egyébként megerősítik a reformáló üzemünkben végzett és széles körű vizsgálatokkal alátámasztott folyamatos diagnosztikai ellenőrzések tapasztalatai is.

A hegesztési varratoknál bekövetkezett tüzeseteink részletes vizsgálata alapján kijelenthetjük, hogy az események nagy része a helytelen kivitelezésre vezethető vissza.

1. sz. ábra

Éppen ezért négy évvel ezelőtt az új üzemek építése során intézkedtünk a kivitelezői tevékenység fokozott figyelemmel kíséréséről, és egyre inkább előtérbe helyeztük a rendszerbiztonság-technikai szemléletet.

A hegesztési varratoknál a szereléskor ellenőrizzük a művelet pontosságát a szerelésből eredő feszültségek csökkentése céljából, valamint további célként tűztük ki, hogy a hegesztési varratok radiográfiai vizsgálata mellett elvégeztetjük a hegesztett kötések ultrahangos vizsgálatát is. Tapasztalataink széleskörűen alkalmazni kívánjuk a további új üzemek építésénél.

II. Csökemencéknél történt tüzesetek a kemencecsövek harmatpont-korróziós károsodása következtében

1. A Propános Bitumenmentesítő Üzemben 1980. II. 14-én 8.05-kor a műszerteremben tartózkodó dolgozók a 109 jelű csökemence felől kisebb robbanást hallottak, ezt követően a csökemence kigyulladt, és egész külső felülete lángokba borult.

A robbanás hatására a konvekciós zóna északi oldalán kivágták a fordulókamra-ajtók és nagy mennyiségű égő bitumen került az üzemi területre.

Az azonnali szakszerű tűzjelzés mellett szerencsés körülmény volt az oltás szempontjából, hogy a tűzoltóság éppen az adott időpontban az üzem környékén készült gyakorlatot tartani így a tüzet észlelve úticélját megváltoztatta, és a helyszínre vonult. A táblakezelő a csökemence-reteszelés bekapcsolásával kikapcsolta a kemence tüzelését, majd az üzem dolgozói a kilépő és belépő oldalon megszüntették a propán- és bitumen elemeinek bejutását a kemencébe.

A tűzoltóság megkezdte az oltóhabbal való beavatkozást és a közelben levő a kemencétől tűzgátló fállal elválasztott 5 ut propánkiforráló készülék vizsugárral való hűtését. Így a heves égést kezdettől fogva sikerült a kemence közvetlen környezetét lokalizálni.

20 perc elteltével a technológiai intézkedések és a tűzoltás tevékenység eredményeképpen megszűnt a propángáz kemencéből való elvezése, ami lehetővé tette a kemence megközelítését és gőzzel való kifúvatását. Ez utóbbira feltétlenül szükség volt a tűz teljes eloltásához, illetve nyomás csökkenésével járó levegőbeszívás hatására fellépő robbanásveszély kiküszöböléséig.

zatt. A gőzkifúvatás után fokozatosan megszűnt a robbanásveszély, a továbbiakban csak a kemence belső padozatára kifolyt bitumen égése folytatódott. Ezt a felhevült kemencecsövek gyors lehűlésével járó károsodásának elkerülése érdekében kifolyt bitumen teljes kiégéséig fenntartották.

Ezzel a DKV területén az utóbbi évek legveszélyesebb tüzetét sikerült felszámolni. Személyi sérülés nem történt, az anyagi kár mintegy 85 000 Ft volt. A kemencetűz rendkívüli veszélye a propános bitumen tulajdonságaival magyarázható. A kemence csőrendszerének meghibásodását követő hirtelen nyomáscsökkenés hatására az oldatban levő cseppfolyós propán gyors expanziója a bitument valóságban „kisöpörte” a kemencecsövekből. Figyelembe véve a csőrendszer térfogatát, mintegy 90 Nm³ propángáz és 10 köbméter bitumen került rövid idő alatt a szabadba, és égett el.

A kemencecsövek kifúvatásáig, tehát gyakorlatilag 40 percig távololni kellett a súlyos robbanásveszéllyel, amit a rendszerben 25–27 bar nyomáson jelenlevő mintegy 150 tonna cseppfolyós propán jelentett.

A tűz sikeres megfékezésében az állami tűzoltóság mellett nagy szerepük volt az üzemi dolgozóknak és műszaki vezetőknek is. Felismerve a veszélyt az egyetlen helyes cselekvési lehetőséget választották: a tűzoltósággal szorosan együttműködve higgadtan és fegyelmezetten hajtották végre a szükséges technológiai intézkedési sorozatot.

2. A Benzinfractionáló Üzemben 1981. IV. 11-én méreteiben és veszélyességét tekintve az előzőhöz nem hasonlítható tüzeset keletkezett. Keletkezési oka azonban megegyezett az előbb ismertetett tüzével.

18.00-kor az üzemi személyzet a 101. jelű csökemence füstgáz-hőmérsékletének gyors növekedését észlelte, ezt követően a munkások jelentek meg a kemence kéményének tetején. A kemencében óránként 150 tonna 45–195 C-fok forrponthatárú benzint felmelegítése folyik 100 C-fokról 120 C-fokra, a benzint a bedolgozó szivattyú 10 bar nyomással szállítja a csökemence csőrendszerében.

Az üzemi dolgozók a tüzelés leállításával a kemence tűzoltógőzzel való elárasztásával, majd a betáplálás megszüntetésével és a kemencecsövek kifúvatásával a tűztér belsejére korlátozódó tüzet eloltották.

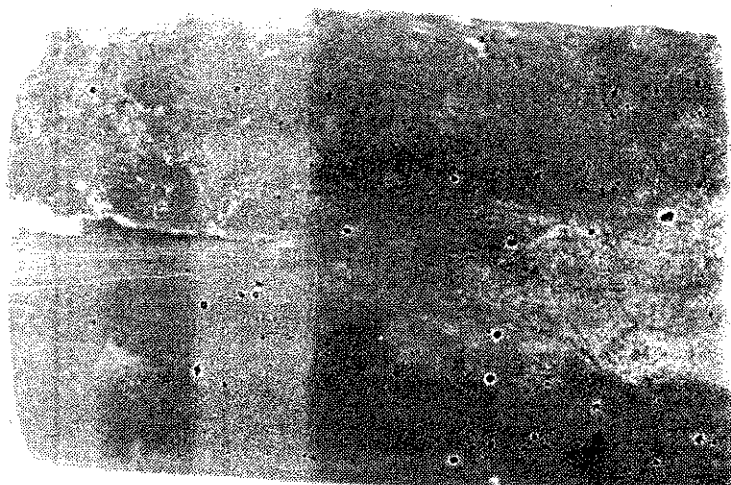
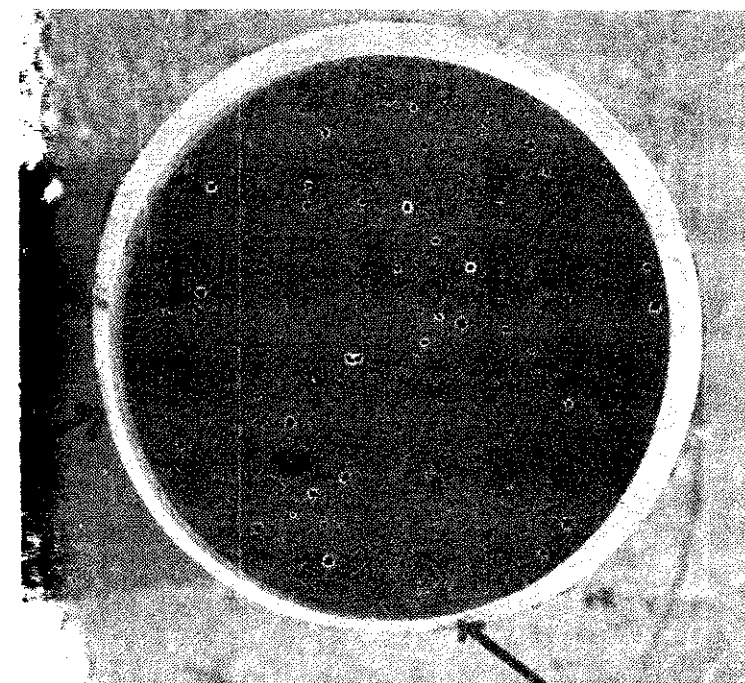
A helyszínre érkező tűzoltóságnak a kémény külső hűtését és a felügyeletet kellett biztosítani. Anyagi kár, személyi sérülés nem történt, de a vizsgálatok és a javítás elvégzése céljából a csökemencét hosszabb időre ki kellett vonni a termelésből.

Mindkét tűz közös tanulságait így összegezhetjük:

A kemencecsövek falvastagságfogyása nem a belső oldalon az anyagáram felől, hanem a külső oldalon a tűztér felől keletkezett be (2. és 3. sz. ábra).

A csövek sűrű elhelyezése miatt az üzemi nagyjavítások alkalmával ezen a helyen nem volt lehetőség a megkívánt ala-

2. sz. ábra

posságú falvastagság-ellenőrzésre. A csőfal-elvékonyodáson belül a keletkezett csőlyukadást elősegítette a kemence fűtéséhez használt fűtőolaj magas kéntartalma és a füstgázoknak a konvekciós zónában savharmatpont alá történő lehűlése.

Nagyon fontos tanulságot vontunk le abból a szempontból is, hogy a csökemencék üzemeltetése során fokozottan figyelni kell a fenékgők üzemeltetésére.

A Benzinfractionáló Üzem csökemencéjénél az egyik fenékgőrt kiszerezték, és az égőnyílást „leblindították”. Az egyenlőtlen hőterhelés kedvezőtlenül befolyásolta a füstgázáramlást.

A tüzeset után szemrevételezéssel megállapíthattuk, hogy a kiktatott égő fölötti csöveken volt a legnagyobb a lerakódás.

Itt rakódott le a legtöbb, savgyantára emlékeztető korrozív termékek és ebben a zónában keletkezett a tüzesetet okozó csőfelhasadás is.

Mindkét kemencetűz tanulságaként levontuk a következőket, és intézkedéseket tettünk a hasonló esetek elkerülésére. Ezek elsősorban a kemencék rendeltetésszerű fűtésére, a kemencecsövek falvastagság-fogyásának jobb nyomon követésére irányulnak.

Foglalkozunk azzal is, hogy meghatározzuk a kemencecsövek biztonságos üzemeltetését szolgáló ún. maradék-élettartamot is.

III. Forgógépek hibáiból keletkezett tüzesetek

Az Oldószeres Paraffinmentesítő Üzemben 1979. augusztus 2.–szeptember 6. között ismételtén tűz keletkezett a forgógépek műszaki hibáiból.

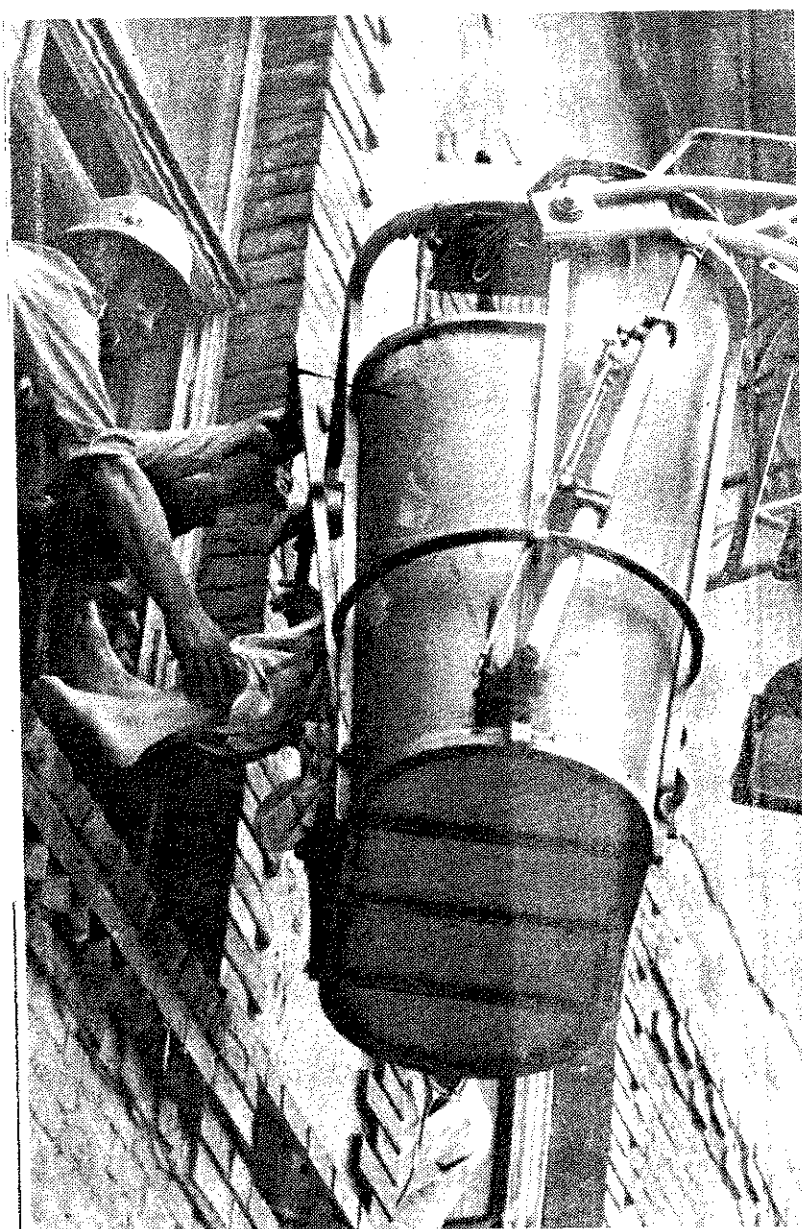
Augusztus 2-án a 302. jelű szivattyúnál a szívóoldali vízterelő gyűrű beizzása következtében meggyulladt a tömszelencéből csöpögő oldószer. Előzőleg mechanikus kivitelűre alakították át a tömszelencét, és a beizzás az újraindítást követően kb. 15–20 perccel következett be. A tűz oka: a szívóoldali csapágy vízterelő gyűrűje belevert a csapágyházba.

Ugyanezen szivattyúnál hét nappal később ismét tűz keletkezett, a korábbi tüzeset utáni javítást követő üzembe helyezéskor. A villanymotor ventilátorra leszakadt, a tengely vörösen felizzott, s lánggra lobbantotta a motor külső részén levő olajszenyvedést.

A tüzesetet a motor ventilátorcsapágyának törése és felizzása okozta. A motor biztosítóka a magas indítási áramfelvétel miatt olyan értékre volt beállítva, hogy a csapágy esetleges szorulása nem feltétlenül vonta maga után a motor leoldását. A csapágy-hőmérsékletet a szivattyú kivitele miatt nem lehetett kézzel ellenőrizni, beépített csapágyhőfok-mérő pedig nem volt. A tüzesetek következtében komolyabb anyagi kár, illetve személyi sérülés ugyan nem történt, de az előzmények alapján érthetően különös gondot kellett fordítani a hasonló esetek megelőzésére.

A forgógépek meghibásodása, illetve az annak folytán bekövetkezett tüzesetek elkerülése céljából beszereztünk egy BRÜEL—KJAER típusú rezgésanalizáló berendezést. 1980-tól kezdve ezzel a műszeresaláddal rendszeresen ellenőrizzük forgógépeink állapotát, és diagnosztizáljuk a várható meghibásodásokat.

Lehetőségünk van arra is, hogy a forgógépek üzem közbeni helyszíni kiegyensúlyozásával elkerüljük az ilyen hibákat. Valamennyi javítást vagy átalakítást követően el tudjuk végezni a forgógépek ilyen ellenőrzését, ami a tűz megelőzés szempontjából is nagyon jelentős, hiszen mindkét tüzeset a gépek újraindításakor következett be.

FELELŐTLENSÉG SOROZATBAN

Tűz keletkezett május 21-én 11.00-kor a Hajdú-Bihar megyei Tanács Bartók Béla úti kórházában. A 11.04-kor beérkezett tűzjelzés alapján az állami tűzoltóság nagy erővel vonult a helyszínre. A káreset jellegéből s a jelzés tartalmából adódóan a szolgálatparancsnok II-es kiemelt riasztási fokozatot, majd a helyszínre érkező városi-járás parancsnok a körülmények felderítése után III-as kiemelt riasztási fokozatot rendelt el.

Tíz perc alatt 11 rajz 42 tűzoltóval érkezett a helyszínre. A jelzés alapján, valamint a felderítés után a következők derültek ki:

A kórház főépületének pincéjéből sűrű, fekete — hulladék és fa égésére jellemző — füst tör elő. Arra a kérdésre azonban, hogy ott a kórháziak mit tárolnak, pontosan senki sem tudott választ adni. A helyzet veszélyességét fokozta, hogy az épületben fekvő betegek tartózkodtak, közülük sokan öálló menekülésre képtelenek voltak.

A kiáramló füst rövid idő alatt 145 embert, köztük betegeket és kórházi dolgozókat is veszélyeztetett. A tűzoltás vezetője éppen ezért az oltási munkálatokkal egyidejűleg intézkedett, hogy gépezetes tololétrák, valamint kétrészes kihúzó létrák felhasználásával haladéktalanul kezdjék meg a bentrekedtek mentését. Alkalmazásukat az indokolta, hogy időközben a füst teljesen elárasztotta a lépcsőházat, így ott már közlekedni nem lehetett.

A munkálatok közben váratlanul két robbanás rázta meg az épületet, s ennek következtében az ablakok, valamint a lépcsőház ajtója is megrongálódtak. A tűzoltás vezetője azonnal leállította a vízzel való oltást — a robbanások ugyanis tűveszélyes folyadék jelenlétére utaltak —, majd por- és habsugarak szerelésére adott utasítást. Ekkor érkezett valaki a helyszínre a kórház dolgozói közül, s számolt be róla, hogy a pincében nagyobb mennyiségű benzolt és formalint tárolnak, s biztosan az gyulladt meg. Ezalatt az emeletről összesen 69 személy mentését hajtották végre a tűzoltók, a segítségül érkező honvédségi erőkkel 52 beteg, köztük 19 gyermek, valamint 17 kórházi dolgozó került biztonságba rövid idő alatt úgy, hogy közülük senki sem szenvedett sérülést.

Ezt követően percek alatt lefeketítették a tüzet, majd a hő hatására felszabadult mérgező gőzöket, gázokat füstelszívó berendezéssel távolították el. 10.50-kor az utómunkálatokat befejezték, majd a helyszín biztosításának megszervezése után az egységek bevonulhattak állomáshelyükre.

A beavatkozás után rögtön megkezdődő tűzvizsgálat rövidesen feltárta azokat a sorozatos szabálytalanságokat, melyek lehetőségeket teremtettek a tűz keletkezéséhez. Ezek közül a két közvetlen ok jogszabályban foglaltakat sért. Megállapították ugyanis, hogy az adott helyen, mintegy 3 éve, nagy mennyiségű fokozottan tűz- és robbanásveszélyes anyagot tároltak. Mivel azonban a pincében 15–20 cm-es talajvíz állt, az időszakos ellenőrzések rendre elmulasztották ezeknek a helyiségeknek az átvizsgálását. Így volt ez egészen május 21-ig, mikor is a kórház vezetőségének megrendelésére a derecskei Fa-, Fém- és Építőipari Szövetkezet dolgozói a vállalt hegesztési munka elvégzésére megérkeztek a helyszínre.

Az lett volna a feladatuk, hogy villamos ívhegesztéssel biztonsági rácsot szereljenek az épület pinceablakaira. Annak ellenére, hogy sem érvényes tűzvédelmi szakvizsgával, sem tűzveszélyes munkavégzésre szóló engedéllyel nem rendelkeztek, nekiláttak a munkának. Meghallgatásukkor elmondták, hogy bár szakvizsgájuk lejárt, szerintük rendelkeznek a megfelelő ismeretekkel, és csak azután kezdtek hegesztetni, miután látták, hogy a pincében víz van. Mikor pedig mégis lángok és füst előretörését észlelték, már tudták, hogy ők okozták a tüzet. Ezt a későbbiek során be is ismerték.

Mint a vizsgálat kiderítette, a kórházi osztály dolgozói megfelelő raktár híján 220 kg benzolt és 200 kg formalint halmoztak fel a pincében az esetet megelőzően. Amellett, hogy az ilyen helyen való tárolás tiltását kimondó OTSZ 19. §-át megszegték, még tűzoltókészülék elhelyezéséről sem gondoskodtak. Az is tény, hogy a hegesztést megelőzően a területen sem a szövetkezet, sem a kórház dolgozói, vezetői helyszíni szemlélet nem tartottak.

A tűzvizsgálat tehát befejeződött. Mivel azonban a tűzvédelmi jogszabályok súlyos megsértésének következtében olyan tűz keletkezett, mely számos személyt és jelentős társadalmi tulajdont veszélyeztetett, bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja áll fenn. Ennek megfelelően még további rendőrségi vizsgálatot igényel a felelősség megállapítása.

Tátrai Mihály

A Tűzoltó Múzeum őriz egy Ráth Mor budapesti főpolgármester által 1876. évi augusztus 26-án aláírt olyan okmányt, amely azt tanúsítja, hogy Szidanits Ferenc tanító úr „A vízveszély elhárítása, az önszolgálat támogatása és életveszély közt eszközölt emberélet és vagyonmentés körül szerzett érdemei elismeréséül” az arany érdemkeresztet vehette át, miután egy felhőszakadást követő árvíznél több ember életét és vagyonát mentette meg. Ki volt a kitüntetett?

1844. április 16-án Pesten, Ferencvárosban született, és tanítóképezdét végzett. Csömörön segédtanítószkodott, majd a Clair Ignác-féle tornaintézetben a tornászatot kezdte tanulni, amit annyira megszeretett, hogy az említett tornatanár fiának, Alajosnak a segédjévé szegődött.

Nyolc évig tartó ilyen irányú működése után megszerezte a Nemzeti Testgyakorló Intézet dicséreti oklevelét. Tornatanítói végzettséggel a várbeli elemi tanodában és több családnál kezdett el tanítani, majd 1866-tól a budai testgyakorló intézetnél főtanítói állást kapott. 1869-ben került a II. kerületi állami főreáliskolánál szervezett tornatanári állásba. Humánus szeretettel oktatta tanítványait, akik lépten-nyomon kifejezésre juttatták iránta érzett szeretetüket és ragaszkodásukat.

Tűzoltói pályafutását 1866-ban még a Budai Polgári Tűzvédségnél kezdte, előbb mászó, majd mászóparancsnok volt. Amikor a három város: Pest, Buda és Óbuda 1873-ban Budapestté egyesült, a budai tűzvédség beleolvadt a gróf Széchenyi Ödön főparancsnoksága alatt álló pesti önkéntes torna- és tűzoltóegyletbe, és Szidanits is annak lett a tagja. Hasznavehetősége és buzgalma helyet és teret követelt számára ebben a testületben is, melynek kevés megszakítással haláláig tagja maradt.

Szervezőként kezdte, majd mászó szakasziparancsnok lett. Hosszú éveken át a budai tanítóképezdében előadója volt a tűzoltásnak, melynek ügyét hasonló minőségben az országos szaktanfolyamon is tel-

jes odaadással éveken át szolgálta. 1875-ben osztályparancsnokká, 1879-ben pedig tiszteletbeli osztályparancsnokká léptették elő. Ily minőségében saját költségén tanulmányozta Graz, Bécs, Pozsony stb. városok tűzoltóintézményeit. 1885-ben a magyüresedett fővárosi tűzoltóparancsnoki állásra is pályázott.

A köz érdekében a tűzoltás terén végzett munkája tanúsítja emberséges gondolkodását, de ugyanezt jellemzi az is, hogy a „Vörös Keresztes Egylet” tagjaként is tevékenykedett. Annnyit dolgozott és tett, amennyi két embernek is becsületére vált volna. Csak szépet, nemeset és sok-sok követésre méltó példát látnunk folytonos tevékenységben eltelt életében. Számítalmatlan-szor volt éjjel tüzesen el elfoglalva anélkül, hogy másnap kötelességét elmulasztotta volna. Egy vidéki tűzoltógyakorlatnál a mászótoronyból észrevette, hogy az egyik gyakorlatozó tűzoltó mentőkötele otdőött. Két marokkal kapta el a kötelet, és a mar zuhanó tűzoltót lassan leengedte a torony aljáig, nem törődve a vettenetes munkájával. A hús örökre lepusztult marok két tenyeréről. Tüzeseténél halált megvető bátorsággal küzdött, ügyet sem véve a sebekre, amelyeket ilyen alkalmakkor szerzett, s rajta örökre nyomot is hagyott.

Ugyanígyen ember volt fia, az ifjabb Szidanits Ferenc is.

Róla azt tudjuk, hogy szolid magaviselete, alkalmazkodni tudása, műveltsége révén mindenütt kedvelték, ahol csak megfordult. Páratlan volt kötelességtudásán, szívjóságban, és mintaképi szolgált másoknak, tűzoltó bajtársai pedig őszinte szeretettel vették körül. Merész volt, s tényleg éppen ez volt oka korai és váratlan halálának. Mindössze 26 éves volt, s az Országos Tűzoltószövetség kitüntető tükörként is eredményesen tevékenykedett, amikor a tűzoltók csatamezején, a tűzvész helyén, halálos sebeket kapott. 1896. július 27-én kötelességszerűen tartotta kirendelt őrségét. A vészre hívó harang szavára, az alárendelt őrséggel kivonult a Bécsi torna, a Magyar Fém- és Pípaárugyár égéséhez. Heve, merészsége elragadta, és bátran haladt előre az ősi ellenség, a tűz üldözésében, amikor az épület beomlott. A romok alól még élve, de halálos kimenetelű balsérülésekkel emelték ki bajtársai. Apja adta neki az elsősegélyt, de sajnos haszna-

lan. Mivel alig fél évvel előbb vesztette el fiatal feleségét, 3 éves fia és 8 hónapos kislánya a nagyapára maradt. Ő viszont annyira elkeseredett fia halála miatt, hogy szinte kereste a véget, és amikor a Központi Vásárcsarnok égett, a tető legveszélyesebb helyére hatolt. Ha a bajtársai erőszakkal le nem hozzák, örökre ottmaradt volna.

Hosszas és súlyos betegség után 1904. február 26-án hunyt el. Életének 60 évéből 35-ön át volt önkéntes tűzoltó. A Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület gyászjelentésében tudatta a szomorú hírt. Temetésén Scserbovszki Szaniszló, a székesfevárosi tűzoltó-főparancsnoka, az I. és II. kerületi tűzörség szereikkel, a budapesti önkéntes testület csaknem teljes létszámmal, a Ganz-gyári tűzoltók 40 fővel, volt növendékei, a Torna Egylet képviselői és sokan mások adták meg neki a végső tiszteletet.

Minárovics János
tú. alez.

Olvasóink figyelmébe!

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a mostani számunktól kezdve cikkeinkben a vonatkozó szabványok értelmében az *M* sugarat *B* sugárnak, az *E* sugarat *C* sugárnak; illetve az *M* tömlőt *B* tömlőnek, az *E* tömlőt pedig *C* tömlőnek jelöljük. A közérthetőség céljából átmenetileg mindkét jelölést használjuk.

Kérjük tudósítóinkat, hogy ezután cikkeikben a sugarakat és a tömlőket a fentiek alapján jelöljék.

Szerkesztőség

Kelet Magyarország

Agszer Gusztáv, az üzembiztonsági osztály tűzvédelmi vezetője az idén szép jubileumhoz érkezett: harminc esztendővel ezelőtt kezdett dolgozni vállalatunknál. Családi évfordulónak is számít az idei esztendő, mert ugyancsak 30 éve annak, hogy megnősült és Zámolyon telepedett le, ennek is köszönhető, hogy az akkori Vadász-töltény Gyárban keresett munkát.

Ki tudná megmondani, hogy azóta hány kilométert utazott el az otthon és a munkahely között, biciklivel, teherautóval, busszal, motorral és legutóbb, alig négy éve, személyautóval. Utazott először ő és a felesége, majd később a két lánya is, akik ugyancsak vállalatuknál kezdtek megismerkedni a munkával az iskolás évek után.

Agszer Gusztáv ma vállalati tűzoltó, századosi rangban. Nem kevesebb terheléssel nap mint nap, mint az egész vállalat területéért a tűzbiztonság felelőssége, s hogy — szerencsére — igen kevés esetben riasztják őket, annak csupán az a titka, hogy az elmúlt évtizedek alatt jó kapcsolatokat épített ki a gazdasági vezetőkkel, szavának hitele van, az általa kiadott rendelkezéseket szigorú törvényként kezelik. Nem véletlen, hogy a tűz elleni leghatásosabb védekezés a megelőzés.

Agszer Gusztávot idén felszabadulásunk évfordulójának tiszteletére a Belügyminisztérium a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany-, és a 30 éves Tűzoltó Szolgálati Éremmel tüntette ki, ezzel is hangsúlyozva, hogy a becsülettel, tisztességgel végzett munka feltétlenül jogos elismerésre méltó.

Kaposvár számos üzemének és a városkörnyéki községek önkéntestűzoltó-egyesületeinek az elmúlt évtizedek során szép hagyományai alakultak ki.

A tűzveszélyes munkahelyek között is az első között szerepel a Pamutfonóipari Vállalat kaposvári gyára, ahol a tűzvédelmi tudnivalókat minden dolgozó pontosan ismeri, s naponta alkalmazza a gyakorlatban. A gyár tűzvédelmi bizottsága baráti találkozóra hívta meg az üzemi tűzoltóságot azért, hogy a tűzvédelmi munkában tevékenykedők közelebről is megismerjék egymást. A jeles esemény vendégei voltak a bjelovári sajtógyár tűzoltói is, akikkel tizenkét éve tart szoros kapcsolatot a Kaposvári Textilművek. A találkozó napján járási versenyre került sor, amelyen önkéntes és vállalati tűzoltók mérték össze tudásukat. A találkozót minden évben megrendezik: tavaly a kaposváriak vendégeskedtek Jugoszláviában.

— Nyitom az ajtót, kihömpölyög a füst, elborít mindent. Kapcsolnám a villanyt, de nem ég. Nyitom a másik ajtót, a nagy sötétben csak a kisborjúk lihegését halom. Nem is tudom, mekkora erő szaladt belém, mert csak odatspogattam a ketrechez, feltéptem az ajtaját, egyszerre két borjút is markoltam a lábánál fogva, húztam ki az istállóba, a friss levegőre. Megnyitottam a csapot — tíz év óta úgy van minden, behunyom szemmel is megtalálnám — alá a vödöröt, hordtam a tűzre a vizet. Amíg a vödör megtelt megint, keresem, hol liheg még borjú. Még kettőt kihúztam a tűzből, a füstből. Sajnos, hiába, mert reggelre a füstmérgezésről mind egyik kimúlt.

A száraz tenyék a következők: a tarpai Esze Tamás Termelőszövetkezet gulácsi szakosított telepén az állóistállóban, a pár napos borjak elkülönítőjében szétrobbant a borjúkat melegítő infralámpa. Ez gyújtotta meg az alomszalmát, a ketrecek farostlemezből készült oldalát. A füstmérgezésben 12 kisborjú elpusztult, a becsült kár értéke 80 ezer forint. A szövetkezetet a nagyobb kártól Pekete Lajos 47 éves elletőtehenész mentette meg, aki megakadályozta a tűz továbbterjedését az istállóban. Kiváló Dolgozó jelvényével, ezer forint pénzjutalommal ismerik el önfeláldozását.

Az Építőipari Szállítási Vállalat dolgozóinak lapjában olvastuk a következőket:

Az I. fokú tűzvédelmi hatóság jónak értékelte a gyári üzemegység 141 tagú tűzvédelmi szervezetének munkáját. A szervezethez tartozó tűzvédelmi bizottság tíz tagja rendszeresen ellenőrzi, vizsgálja és értékeli az üzemegység tűzvédelmi helyzetét, javaslatokat tesz, intézkedik a tűzvédelmi érdekek érvényesüléséért, biztosításáért.

Az üzemegységnél tavaly négy alkalommal végeztek komplex tűzvédelmi gyakorlatot, szerveztek tűzriadót és versenyeket. A bizottsági tagok közül Sándor Árpád és Kutrovicz István üzemvezető évek óta sokat tesz a tűzvédelmi tanfolyamok, a szakvizsgák, az ellenőrzések hatékonyságáért, a fogyatékosok megszüntetéséért.

A ceglédi gyár vállalatitűzoltó-csapata három évtizede alakult, s a munkába a műszakok dolgozóiból tizenhatan kapcsolódtak be. Az alapítók közül Kovács Benő és Tóth István még ma is dolgozik.

Zalai György mintegy két évtizedig állt az egység élén. A mostani parancsnok Hiba Sándor, aki elmondta: megalakulásuk óta minden évben részt vettek a járási bajnokságon. Az Albertirsán, Nagykőrösön, Abonyban és Törtelen rendezett versenyeken különösen szép sikereket értek el.

A legutóbbi jelentős akciójuk a gyártelepen keletkezett kéménytűz eloltása volt. A tüzet este kilenc óra körül észlelték. A helyi riasztás után az egység olyan gyorsan munkához látott, hogy mire az ugyancsak példamutató gyorsasággal érkező városi tűzoltók beavatkoztak volna, a lángokat megfékeztek.

BUDAPESTI

VILÁG PROLETÁRIAI TÖRVSÖLVEIK

Közlekedési Hírlap

A BUDAPESTI MŰKÖZMÉNYÉK VÁLLALAT DOLGOZÓINAK LAPJA

Csendes a récei forgalmi ügyelete, majd hirtelen működésbe lép a tűzjelző. Jelzi, hogy baj van a gumiműhelyben. Rossz a közvetlen tűzjelző telefon, ezért a jelzést a Budapesti Tűzoltó-parancsnokságra adja le a diszpécser, miközben riasztja a vállalati tűzoltókat is.

Május 24-e, 20 óra 40 perc. A gumiműhely dolgozója kézi tűzoltókészülékkel próbálják a tüzet lokalizálni. Nyolc készülékből is kifogy az oltóanyag, a tűz mégis tovább ég.

A vállalati tűzoltók a kismotor-fecsken-dőt üzembe helyezve, az épület két oldaláról próbálják hűtősugárral megfékezni a tűz terjedését. Rövid idő múlva megérkezett a XIV—XVI. kerületiek két kocsija is. Néhány gyors, gyakorlott mozdulat, és már szaladnak is a tűz fészke felé. Egy-egy tűzoltó felveszi a légzőkészüléket, hogy baj nélkül hatolhassanak be a veszélyeztetett, sűrű füsttel borított helyiségbe. A gépkezelők gyorsan, hang nélkül dolgoznak. Néha elhangzik egy halk utasítás. Látszik, hogy jól begyakorolták a mozdulatokat. Összeszokottak, egy intésből, bólintásból is értik, mit kell tenniük.

A helyszínen érkező tűzoltási csoport vezetője felméri a helyzetet, s a tett intézkedéseket helyesnek találja.

Mindezt képzeletbeli tűzzel tették „élesen” szerelve. A gyakorlat befejezése után értékelték a vállalati és az állami tűzoltók tevékenységét, s megállapították, hogy egy-két apróbb hibától eltekintve jól sikerült a gyakorlat.

Összeállította:

HEGEDÜS FERENC

**Háztartásokban, műhelyekben,
irodákban és hétvégi házakban
is használható**

Új típusú

kézi tűzoltókészülék

gépkocsik védelmére

A gépkocsi tűzveszélyes üzem, szükség esetén égésének gyors megfékezése nem könnyű feladat.

Hazánkban főleg az elmúlt évtizedben ugrásszerűen megnövekedett a gépkocsiállomány. Ezzel együtt sajnálatosan a gépjárműtüzek száma is. Egyre több gépkocsi-tulajdonos ébredt rá, hogy nehezen megszerezett, nagy értékű járművét akár a szemelátára is tönkretelheti a „vörös kakas”.

Az országos tűzoltókészülék-szükséglet nagy részét kielégítő Elzett Művek reagált a sürgetőleg jelentkező igényekre, rövid idő alatt kifejlesztette és piacra vitte új termékét, az autó-porraltókészülékét.

Az elnevezés nem egészen pontos. Igaz ugyan, hogy az új készülék maradéktalanul megfelel a gépkocsik oltókészülékeivel szemben támasztott követelményeknek: kis méret, elhelyezés, hatások stb. tekintetében, de alkalmazási területe szélesebb ennél. Éppen alaptulajdonságai miatt ideális a háztartások tűzvédelmére, de műhelyekben, irodákban, hétvégi házakban is célszerűen felhasználható.

A korszerű készülék tűzoltási hatásoka jóval nagyobb az átlagosnál, ami a kevés alkatrészből álló mechanizmus, az úgynevezett „belenyomott” gázos kivétel és egy új oltópor együttes felhasználásának az eredménye.

A készülék legfontosabb műszaki adatai:

Töltet (oltóanyag):	0,75 kg lángoltó por
Hajtóanyag:	14 bar nyomású nitrogén (N ₂)
Teljesítmény:	kb. 0,15 kg/sec
Teljes súly:	2 kg
Helyszükséglet:	9×14×35 cm
Tartályátmérő:	9 cm

A készülékbe helyezett lángoltó port a vele közvetlenül érintkező, „belenyomott” nitrogén lövellí ki. Az oltóanyag egy gömbcsap megnyitásával a lövőkén keresztül jut el az oltandó közeghez.

A teljes kilövési idő 5–6 másodperc.

Tűzoltáskor a lövökét 2–2,5 méter távolságból kell a tűzre irányítani. A biztosítószeget eltávolítása (kírán-tása) után, a kar függőleges elfordításával a gömbcsap nyílik, a tűzoltás megkezdhető. A könnyebb kezelést, a készülék tartását és tűzre irányítását a testbe épített fogantyú segíti elő.

A készülék a gömbcsap lezárásával, illetve újraindításával szakaszosan is működtethető. A készenléti állapotot a levegő összenyomhatóságát hasznosító szellemes megoldású nyomásmérő jelzi. Az üveg alatti buborék nagy nyomás alatt kicsi, de a nyomás csökkentésével nő. Amikor a buborék az üvegen levő kört metszi, akkor a készülék nyomása nem elég a biztonságos üzemeltetéshez. (A készüléket függőlegesen kell tartani!) A működést leíró címke szerint: „a buborékot a kör átmérője nem oszthatja”.

A szabvány a nagyságrendre vonatkozó, úgynevezett „egységtűz” eloltásával határozza meg a tűzoltókészülékek oltási hatásokát. Az új típusú, eddig nem használt oltóporkeverék ebben a mennyiségben a B 7-es egységtűz eloltására képes, ami a 3 kg-os porraloltó készülékektől megkívánt teljesítmény. Az oltópor nem okoz kárt a befújt felületeken.

Az Elzett Művek az alapjában kedvező piaci fogadtatás alapján felkészült a várhatóan növekvő igények – ezen belül a szervizfeladatok, újratöltés, javítás – teljes mértékű kielégítésére. Egyes kereskedelmi vállalatoknál lehetőség nyílik a készülékek azonnali cseréjére. Így a tulajdonosoknak rövid ideig sem kell nélkülözniük azokat. (X)

ELZETT MŰVEK

Tűzvédelmi rendeltetésű nyomótömlők beszerzése, használata és karbantartása

Tűzvédelmi rendeltetésű

TÖMLŐ

A belügyminiszter 3/1980. BM számú rendelete alapján a gazdasági egységek vezetőjének kell gondoskodnia a létesítmények tűzvédelméhez szükséges nyomótömlőkről.

TÖMLŐK

A szükséges nyomótömlőkről általában az éves beszerzési terv keretében célszerű gondoskodni, de esetenkénti beszerzés is szükségessé válhat. Az LSZV-gyártmányú BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket a MÚART, a VASÉRT és a TEXÉRT kereskedelmi vállalatok hozzák forgalomba.

TÖMLŐK

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők TREVIRA védjegyű poliészter filamentumból készülnek. Az elmúlt 20 év hazai és külföldi tapasztalatai egyértelműen bizonyítják a poliészter filamentumok kiváló tulajdonságait az egyéb polimerekkel szemben. A korábbi évtizedekben jelentős mennyiségben forgalomba kerültek poliamid és polipropilén fonalból készült tömlők is. Ezeket a tömlőket az idő előtti öregedés, valamint a nyomás hatására bekövetkező nyúlás jellemzi.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők belső bevonata: az ún. tömlőlélek korábban gumitejből, majd poliuretán fóliából készült, jelenleg természetes és szintetikus gumikeverékből állítják elő. Minősége megfelel a DIN 14811 szabvány követelményeinek is. A mindenkor érvényes magyar tömlőszabvány követelményeit figyelembe véve, a BUDAFLAX védjegyű tömlők üzembiztonság és élettartam tekintetében minden reális igényt kielégítenek. Az LSZV-gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket 20 fm-es tekercekben, kapcsolva, nyomáspróbázva, műbizonylattal ellátva vagy kapcsolás nélkül árusítják. Műszaki és gazdasági megfontolásokból a kapcsolóztott tömlők vásárlása előnyösebb. A kapcsolás nélküli tömlőket házilag bekötés, kapcsolás után nyomáspróbázni kell. A próba nyomásértéke ez esetben 24 bar. A házilag bekötést csak szakképzett személy végezheti.

TÖMLŐGAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOL TARTALÉKOK

ALMÉR

Tömlőgazdálkodás: a gazdasági egység anyagi-technikai intézkedése a szükséges tömlőkészletek biztosításáról.

Nyomótömlő: tűzvédelmi célra készült és a hatályos szabványok követelményeit kielégítő kapcsolóztott tömlő.

Készenléti tömlő: a vonulószerken, valamint a kijelölt készenléti helyen bevetésre kész állapotban levő tömlő.

Készenléti elhelyezés: a tömlők olyan elhelyezése a vonulószerken e célra kialakított tömlőszekrényben, illetve a tűzcsoporszekrényben, amely lehetővé teszi állaguk védelmét.

Védelem nélküli elhelyezés: minden olyan elhelyezési forma, amely veszélyezteti a tömlő állapotát.

A készenléti tartaléka: az alkalmasszerűen pótlásra (kiegészítésre) szolgáló tömlőkészlet.

Raktári készlet: a készenléti helyek (készenléti tartalékok) folyamatos kiegészítését szolgáló tömlőkészlet.

Tömlőkapás: a huzamosabb használat, illetve készenléti tartás hatására létrejövő szilárdságcsökkenés.

Mechanikai sérülés: a tömlő szilárdságát károsító olyan mechanikai hatások, mint pl. a vágás, csipés, szúrás, kidörzsölés stb.

Vegyí sérülés: a tömlőszövetet vagy a belső bevonatot károsító vegyi anyagok okozta rongálódás.

Hő okozta károsodás: a 24 C-fokos hőmérsékleti átlagot meghaladó tárolási hőmérséklet előidézte öregedési jelenség.

Rágcsálók okozta károsodás: egér, patkány stb. okozta rágások.

Rendeltetészerű használat: a nyomótömlő gyakorlat céljára, tűzoltásra vagy elemi károk elhárítására való igénybevétele.

Élettartam: a tömlő üzembiztos használhatóságának időtartama, amely a bevetések számától is függ.

Tömlőmosás: tömlőmosó gépben, betonpadozaton, vízsugárral, tömlővályúkban vagy teknőben elvégzett és a mosás fogalmába tartozó tisztítási művelet.

Száritás-csurgatás: a félhosszban vagy teljes hosszúságban felfüggesztett, kívül-belül nedves tömlő szárítása.

Nyomáspróba: az MSZ-02 111-80 ágazati szabvány 2.5 és 4. pontjában előírt vizsgálatok.

Repszilárdság: az a legkisebb nyomás, amely a tömlőt a lánc vagy vetülék irányában elszakítja.

Üzemi nyomás: a nyomótömlő-vezetékben üzemszerűen felléphető legnagyobb nyomás.

A nyomótömlő szerkezete: a belső és külső terheléseket viselő szövetszerkezet és a folyadékzáró tömlőlélek (manchon, belső bevonat). A szövetszerkezet lánc- és vetülékirányú fonalelemekből áll. A tömlőlélek folyadék- és gázzáró bevonat, mely lehet: gumi, műgumi, poliuretán stb., elasztomer.

A tömlőgyűrű (tömlőgumi) rendeltetése a kapcsolódás tömítettségének biztosítása. Megléte, épsége, szakszerű beépítése alapvető fontosságú (MSZ 1057/6-77.).

Selejtezés: hibás, sérült, a tűzoltás zavartalanosságát veszélyeztető állapotú tömlők kivonása a használatból.

Az LSZV-gyártmányú tömlőket a szabvány 4.4 pontjában előírtak szerint időszakos nyomáspróba alá kell vonni. E nyomáspróba alkalmával a szükséges karbantartási feladatokat is el kell végezni. Ellenőrizni kell, hogy a vizsgált tömlő megfelel-e a szabvány 4.1-4.3 pontjában foglalt előírásoknak. Ezen túlmenően ellenőrizni szükséges a bekötés minőségét, szilárdságát, a tömlőkapocs és a tömlőgyűrűk állapotát. Az esetben, ha a bekötés nem biztonságos, vagy a tömlőkapocs sérült, a tömlőt újra be kell kötni. A bekötést a szabvány 3.1-3.4 pontjában előírtaknak megfelelően kell elvégezni.

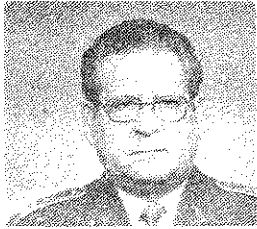
A tömlőket legalább évenként egyszer célszerű áttekerescselni. A gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy az áttekerescselés, valamint az ezzel kapcsolatos munkák (leporolás, szellőztetés stb.) növelik a tömlő élettartamát, a huzamos ideig, esetleg több évig mozdulatlan állapotban hagyott tömlők élettartama viszont rövidül.

Ugyancsak a tapasztalatok igazolják, hogy az ismételt kíméletes használat növeli, a huzamos ideig tartó mozdulatlan állapot viszont csökkenti az LSZV-gyártmányú nyomótömlők élettartamát.

A huzamosan mozdulatlan állapot, túl száraz vagy túlfűtött helyiségben történő tárolás a belső folyadékzáró réteg (tömlőlélek) élel menti kirepedését, valamint a tömlőszövet elszíneződését okozza.

A tömlőkarbantartási munkálatok nem igényelnek különösebb képzettséget vagy különleges célszerszámokat.

Ennek ellenére (vállalatoknál, intézményeknél) célszerű, ha ezeket a munkálatokat szakvállalattal végeztetik el. A készenléti követelményeit nem kielégítő tömlőt ki kell vonni a használatból és selejtezni szükséges.

TURI FERENC
tű. tisz.
1929—1982

ID. LUKÁCS BÉLA
ny. tű. t. h. d. gy.
1911—1982

A fővárosi XVIII—XIX. kerületi tűzoltó-parancsnokság előadója rövid ideig tartó betegség után váratlanul elhunyt. 1950-ben kezdte tűzoltói szolgálatát a kecskeméti városi-járásai parancsnokságon. 1953-tól az MSZMP tagja, később alapszervezeti titkár lett. 1976-ban került a kispesti parancsnokságra. Több esetben részesült elismerésben.

Az egri városi-járásai tűzoltó-parancsnokság 1961-ben nyugállományba helyezett parancsnokhelyettese hosszú szenvedés után elhunyt. 1929-ben önkéntes, majd 1931 óta hivatásos tagja a városi tűzoltóságának. A megyében több helyen és beosztásban kiemelkedően dolgozott. Több alkalommal részesítették elismerésben.

DIKÁN JÓZSEF
ny. tű. t. form.
1924—1982

K. TÓTH LAJOS
ny. tű. t. form.
1915—1982

Rövid ideig tartó, súlyos betegség következtében elhunyt a bajai városi-járásai tűzoltó-parancsnokság nyugalmazott beosztottja. Személyében szorgalmas, munkáját mindvégig magasfokú hivatástudattal ellátó munkatársat vesztett el a parancsnokság. Mely részvétellel búcsúztak tőle hozzátartozói és az állomány tagjai.

Váratlanul elhunyt az orosházi tűzoltó-parancsnokság 1962-ben nyugállományba helyezett előadója. Nyugállományba helyezésétől az orosházi önkéntestűzoltó-egyesület zenekarának vezetőjeként tevékenykedett. A tűzvédelemben és a társadalmi életben kifejtett munkájáért több alkalommal részesült kitüntetésben, jutalomban.

VEGH ANTAL
önk. tű. szds.
1909—1982

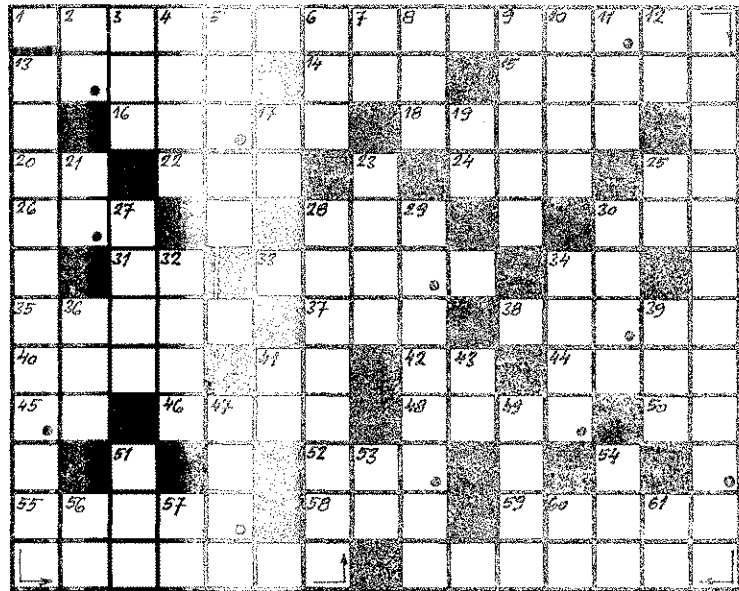

DÖME MÁRTON
önk. tű. t. form.
1900—1982

A balatonfőkajári egyesület parancsnoka rövid ideig tartó, súlyos betegség következtében elhunyt. Tűzoltói szolgálatát 1933-ban kezdte. Rendkívüli szorgalommal látta el feladatát. Évtizedek alatt a fiatalok sokaságát tanította, nevelte a tűzoltói hivatásra. Aldozatos tevékenységéért több ízben részesült elismerésben. A Tűzbiztonsági Erem arany fokozatával is kitüntették.

A csanádpalotai önkéntestűzoltó-egyesület tagja hosszan tartó betegség után elhunyt. Önkéntes tűzoltói szolgálatát 1931-ben Királyhegyes községben kezdte. Több alkalommal részesült kitüntetésben. 1981-ben az 50 éves szolgálati érmmel tüntették ki. Családja és az egyesület tag-sága nagy részvétellel helyezték örök nyugalomra a csanádpalotai temetőben.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

Kötözni kell! 39. Izzó. 41. Egymást előző betűk a szoros abc-ben. 43. Versel. 47. Roszszabbá tesz. 49. Hallgat a szavára (két szó). 51. Hordómérték. 53. Fél sróf! 54. Ezen a helyen. 56. Faszító. 57. Túl. 60. Lángol. 61. A közelebbi.

1. KÖZCSATORNABA VAGY, SZIKKASZTÓBA EZEKET BEVEZETNI NEM SZABAD (zárt betűk: T, G, B, S, E, É, S, Ó, Z, folyt.: függ. 13.). 13. Ázott. 14. Mely személyt? 15. Ótéves is van (nvl). 16. Édesség. 18. Igavonó. 20. Feudális cím röv. 22. Esni hagy. 24. Szarvasfajta. 25. Azonosak. 26. Helyesel az angol. 28. Mondatrész (vissza). 30. Takint. 31. Lángol. 33. Névelés madárszerv. 34. Folyadék. 35. Lóosztókélő. 37. Gyűrűs lány. 38. Sok belőle: lomb. 40. Labdarúgó is megteszi. 41. De. 42. 6. 44. Hatalmas. 45. YB. 46. Nagy tó. 48. Betakarit. 50. Göte azonos hangzói. 52. Mélyített zenei hang. 55. Egyetemi vezető. 58. Szól a trombita. 59. Vékony borítás.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vízsz. 1. és folytatásai. Az utolsó szó a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből állítható össze.

A megfejtők között könyvtulványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1982. augusztus 10.

K. I.

A hatodik számban megjelent keresztrejtvény megfejtése: **AZ OTT FOLYTATOTT FOLYAMATOS TEVÉKENYSÉGHEZ SZÜKSÉGES**

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: **MENNYISÉGET.**

Könyvtulványt nyertek: Balogh István, Tiszavasvári; Kovács László, Ajka; Kovács Zsolt, Fűzfő; Reszei Lajosné, Hajdúnánás; Sass Gyuláné, Hajdúszoboszló; Szerb Jenő, Budapest.

A nyereményeket postán küldjük el.

2. Ügyintéző röv. 3. Egy kis szünyogrepülés. 4. Páros szerv. 5. Testünk is ebből áll (nvl). 6. Egy kéz része! 7. Zokog. 8. Bot betűi. 9. Közel áll hozzánk. 10. Pontos óra. 11. Kedvezőtlen válasz. 12. Víz tömeg. 13. A vízszintes 1. folytatása (zárt betűk: A, F, A, É, A, R, folyt.: pontokkal megjelölt kockákban). 17. Levéltávirat. 19. Jószerű. 21. Rag. 23. Döf. 25. Községünk. 27. Kellemes időöltés. 29. Voks. 30. Szovjet folyó. 32. Madár. 34. Alul. 36.

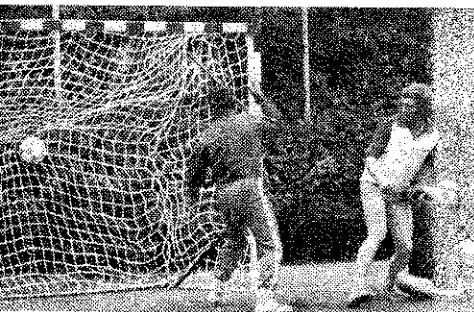
A résztvevők

Zászlót cserélnek a somogyiak és komáromiak

Parázs pillanatok

A gól, és utána...

... az öröm meg a bánat

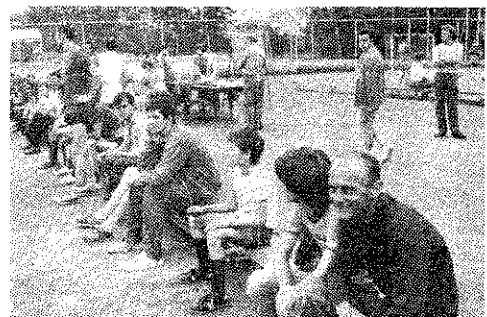

Jókedv, vidámság, a játék öröme, izgalma, najtás és küzdés a gólokért. Tatán, a Népstadion edzőtáborában az jellemezte a dunántúli megyék tűzoltóságainak kispályás labdarúgóturnáját, amit a Komárom megyei tűzoltóság kiszesei szerveztek Komáromi Lajos tő. hdgy., KISZ-titkár vezetésével. Az időzítés jó volt, egy nappal a világbajnokság kezdete előtt a benevezett hat csapatnak igazi erőpóbát és izgalmat jelentett. A gólkirály 6 góllal Cserhuti Gábor, a mezőny legjobb kapusa Hepp Zoltán lett – mindkettő Tolna megyéből. A legjobb mezőnyjátékos címet a Komárom megyei Kele Zoltán nyerte el, a legsportszerűbbnek a Fejér megyeiek bizonyultak. A labda gömbölyű, a csapatok játszottak, győztek, illetve kikaptak. Az eredmények így alakultak: első Tolna, második Komárom, harmadik Zala, negyedik Fejér, ötödik Somogy, hatodik Pest megye csapata lett.

Kutvölgyi Mihály

A díjak

A nézőközönség

Futball-
bálet,
tűzoltó
módra

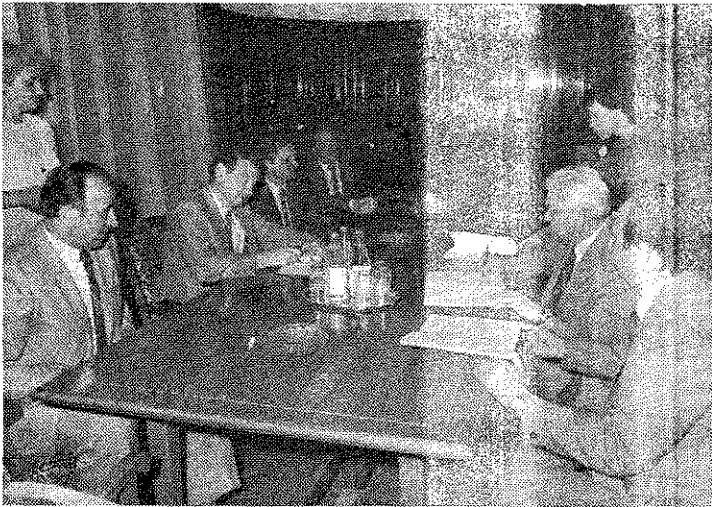

Gázkitörés Fűzesgyarmaton

Képriportunk a 16. oldalon

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

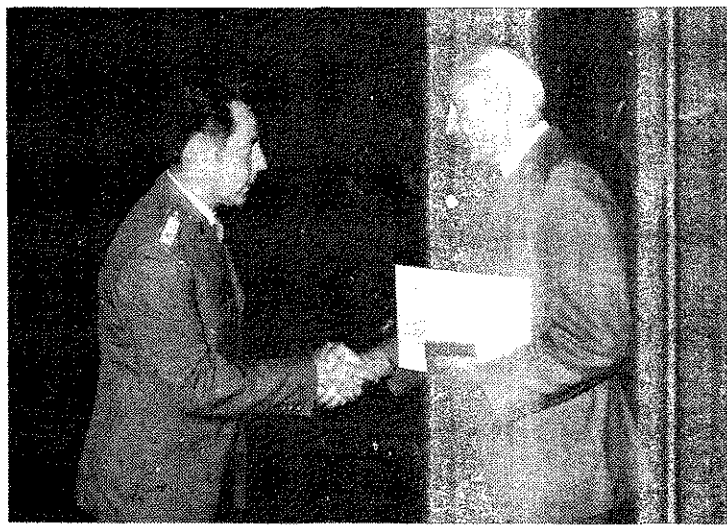
XXXIV. évf. 8. sz. 1982. augusztus

MEGALLAPODÁS ALÁÍRASA. A Belügyminisztériumban július 6-án *dr. Horváth István* belügyminiszter és *Buda István* államtitkár vezetésével a Belügyminisztérium és az Országos Testnevelési és Sporthivatal munkatársai áttekintették az Újpesti Dózsa Sportklub helyét, szerepét a magyar sportéletben, valamint a BM meg az OTSH együttműködésének tapasztalatait.

Megállapították, hogy az Újpesti Dózsa tevékenysége az elmúlt években kedvező irányban fejlődött, és kiemelkedő szerepet töltött be a magyar élsport nemzetközi és hazai eredményességében.

A két szerv vezetői 1985-ig szóló megállapodást írtak alá az Újpesti Dózsa feladatairól, működésének és fejlesztésének támogatásáról, ami biztosítja, hogy a sportegyesület a jövőben is nemzetközi eredményességű tevékenységet fejtsen ki, és meghatározó szerepet töltsön be a hazai élvonalban.

JÚLIUS-9-én országgszerte megünnepezték a 32. vasutasnapot. Budapesten, a Vigadóban megtartott központi rendezvényen jelen volt *Korom Mihály*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára és *Borbándi János*, a Minisztertanács elnökhelyettese. *Szűcs Zoltán*, a MAV vezérigazgatója mondott ünnepi beszédet, majd az MSZMP Központi Bizottsága nevében *Korom Mihály* köszöntötte a vasút dolgozóit, elismeréssel szólt a vasutasok nehéz munkájáról, eredményeiről. Az ünnepségen *Pullai Árpád* közlekedés- és postaügyi miniszter mintegy száz Kiváló vasutas, illetve Kiváló munkáért kitüntetést adott át, s ez utóbbi adományozta *Lajtai József* tűzoltó őrnagynak, a soproni városi-járás parancsnoknak is.

CENTENÁRIUM TATÁN. Ünnepléses külsőségek között tartotta július 3-án a tatai önkéntestűzoltó-egyesület centenáriumi közgyűlését a megyei művelődési központban. Az eseményen részt vett *Mokri Pál*, a megyei tanács elnöke, *Haris Gyula*, a tatai pártbizottság első titkára, *Timár István* őrnagy, a BM TOP osztályvezetője és *Lengyelli Rudolf* alezredes, megyei parancsnok is.

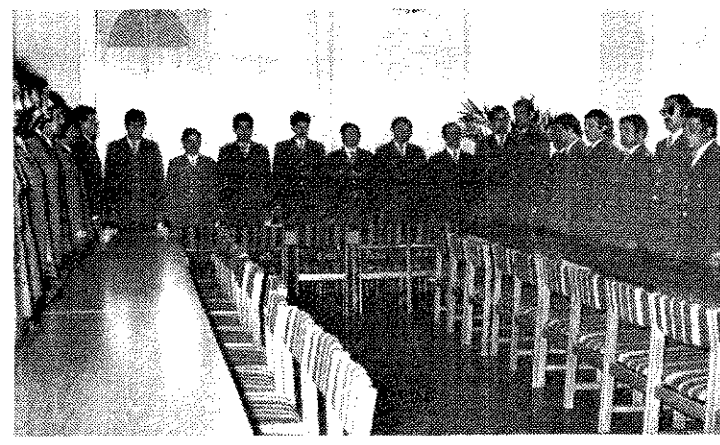

Az egyesület elmúlt száz évben végzett munkáját *dr. Nagy Sándor*, a városi tanács végrehajtó bizottságának titkára méltatta. Beszédét a következő gondolatokkal fejezte be: – A tanács, annak végrehajtó bizottsága és a város lakossága nagyra értékeli az egyesület tagjainak fáradságos, sok lemondással járó munkáját. Az ő nevükben is megköszönöm áldozatkész tevékenységüket.

Az ünnepi közgyűlés kitérte, dicséretet és jutalmak átadásával folytatódott. Az országos parancsnok dicséretben részesítette az egyesületet és díszserleget adományozott részére, ezt *Timár István* őrnagy nyújtotta át az egyesület parancsnokának. A belügyminiszter a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatával tüntette ki *Varga Gyulát*, a városi tanács elnökét, *Finta István* és *Izsáki János* önkéntes tűzoltókat, a kitérte ezüst fokozatát kapta *Ányos Vince*, az egyesület parancsnokhelyettese.

A helyi állami gazdaság zászlót adományozott, ezt *Vető József* igazgató adta át az egyesületnek a centenárium alkalmából.

A közgyűlés a BM TOP Tinódi zenekara és *Papp János* színművész közreműködésével előadott „Őrzők vigyázzatok a strázsán” című zenés irodalmi műsorral ért véget.

AZ YBL MIKLÓS Építőipari Műszaki Főiskola Tűzvédelmi Üzemelési Szakán a megfelelő tanulmányi eredményt elért hallgatók közül a BM Tűzoltóság országos parancsnoka soron kívül előléptetett 18 főt törzszászlóssá, 8 főt pedig zászlóssá.

Az ünnepélyes parancskihirdetésre 1982. július 1-én a főiskola tanácstermében került sor. Az eseményen megjelent *dr. Hérc Attila* tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnokának általános helyettese és *Lendvay Sándor*, az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola főigazgató-helyettese. A soron kívüli előléptetésben részesült hallgatókat az országos parancsnok általános helyettese és *Bleszity János* tű. fhdy. tanszékvezető köszöntötte.

25 év, egymilliónál több látogató

Negyedszázaddal ezelőtt — 1957. augusztus 24-én — nyílt meg a Tűzoltó Múzeum első állandó kiállítása. Igen jelentős eseménye volt ez testületünk történetének, hiszen a maga nemében páratlan kiállítási anyag hazánkban első ízben adott átfogó képet a tűzvédelem több évezredes fejlődéséről, ennek sok évszázados hazai múltjáról s nem kevésbé érdekes jelenéről.

Amikor a műszaki emlékek védelméről intézkedő 1954. évi IV-es törvény alapján a tűzoltóságnál is megkezdődött ezen értékek számbavétele és gyűjtése megóvásuk céljából, Minárovics János alezredes, a múzeum igazgatója akkoriban az Országos Parancsnokság műszaki osztályának fiatal munkatársaként kapott megbízást a megfizető feladatára.

Már a kezdet kezdetén kiderült, jóformán az ország valamennyi településére ki kell terjednie vizsgálódásának, mert a tűzoltóság történeti emlékeit ugyan már régebben is többször megkísérelték összegyűjteni, de a gyűjtemények zöme megsemmisült az idők viharában.

A területi tűzoltó-parancsnokságok dolgozóinak nem kevésbé lelkes támogatásával azonban így is páratlanul gazdag anyag került elő. Nem egy közülük porlepte padlásokon, pincék mélyén és más méltatlan helyen kallódott. Sok bécse tárgy viszont szinte ereklyeként vagy kedves családi emlékként őrizték, ezért a világ minden kincséért sem kívántak tőlük megválni.

Természetesen más múzeumainkra is kiterjedtek a kapcsolatos kutatások. A tűz elleni védekezés története szerény, de elválaszthatatlan része hazánk történelmének, érthető tehát, hogy ezekben is számos tűzoltó-vonatkozású dokumentumot őriztek, illetve őriznek is jelenleg.

Az első állandó kiállítás fényes sikert aratott. Hamarosan bizonyosodott, hogy a tűzoltással, illetve tűzmegelőzéssel hivatásból vagy önkéntes alapon foglalkozók körén túl a lakosság szinte minden korosztálya és rétege talál érdekes és tanulságos látnivalót múzeumunkban. A környezetükkel tudatosan most ismerkedő kisiskolások éppen úgy, mint a tudományos kutatók, az üzemek dolgozói, a sajtó munkatársai, az éremgyűjtők, vagy akár a bélyegék szerelmesei, a modellezők, s még hosszasan folytathatnánk a felsorolást.

És rövidesen külföldön is híre ment múzeumunknak. A vendégkönyv tanúsága szerint nemcsak a szomszédos országokból, hanem távoli földrészekről is sorra érkeztek látogatók, s lelkes szavakkal mondtak köszönetet a felejtetetlen élményért. Hasznosan szolgálja a Tűzoltó Múzeum a tűzvédelmi felvilágosító munkát azzal is, hogy a műzeumi anyag mellett ilyen tárgyú fil-

utáni történetének fontos eseményeit örökítette meg —, továbbá egy olyan 4628 kötetes kézi szakkönyvtár, amelynek számos példánya sok témában szinte egyedüli forrásmunka. A szakkartonok tanúsága szerint tovább gazdagodott a múzeumi tárgyakról szerzett ismeretek köre is, s mindezek felül publikációk egész sora igazolja a múzeum dolgozóinak fáradhatatlan tevékenységét.

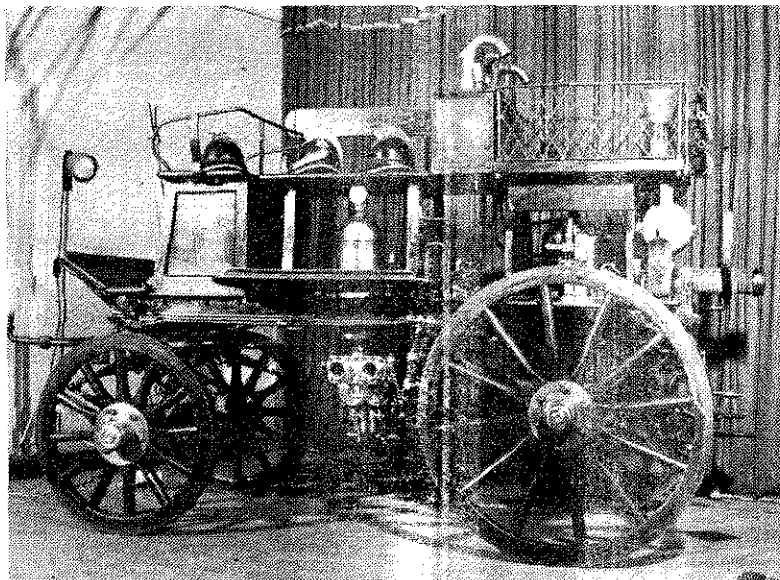
Az olyan házagptóló kiadványok, mint amilyen „A tűzvédelem fejlődése az őskortól a modern időkig”, „A vízpuskától a centrifugálszivattyúig”, „Az önkéntes tűzoltóság történetéből”. „Az első magyar benzínmotoros fecskendő”, hogy csak néhányat említsünk, méltán keltek elismerést a szakemberek és a téma iránt érdeklődők körében.

Elevenek múzeumunk kapcsolatai más múzeumokkal és a levéltárakkal éppen úgy, mint azokkal, akik évről évre írásban kérnek adatot, illetve felvilágosítást vagy éppen döntő érvet egy-egy vitának az eldöntéséhez.

Az elmúlt évtizedek folyamán a sajtó, a rádió meg a televízió is számos alkalommal mutatta be a széles nyilvánosságnak jeles intézményünket, és ezek kedvező visszhangja kétségkívül ugyancsak tovább öregbítette tűzoltóságunk jó hírét.

Nem igazodhat el a jelen feladataiban, aki nem ismeri alaposan a múltat. De azt is tudjuk, hogy jelenünk szükségyszerűen egyszer ugyancsak múlttá válik, és ezért korántsem mindegy, milyen üzenetet adunk át az utánunk következő nemzedékeknek. A jeles évforduló kapcsán különösen időszerűnek érezzük ezeket a gondolatokat, mivel a tűzoltóság és önkéntes segítői sokoldalú támogatása nélkül múzeumunk az elkövetkező években is aligha bírkozhat meg eredményesen ezzel a feladattal. Ennek mikéntjéről minden biztonnyal részletesebben is szó lesz még folyóiratunkban.

De addig is érdemes elgondolkodnunk rajta, miként szolgálhatná még eredményesebben a jelen korra vonatkozó anyagok tudatos és folyamatos gyűjtése azokat a mostani és a jövőben is biztosan fontos célokat, hogy múzeumunk egyaránt fontos intézménye legyen a lakosság tűzvédelmi felvilágosításának, valamint a tűzoltóság képzésének, továbbképzésének és hivatásszeretetre való nevelésének.

meket is megtekinthetnek a csoportos látogatásra érkezők.

1960 óta nemcsak vendégeket fogad, hanem az ország számos tájára is „el látogató” múzeumunk. Eddig 129 helyen tekinthették meg gyűjteményének számos anyagát. Ennek is köszönhető, hogy 1957 óta már egymilliónál is többen nézték meg az állandó, időszakos és alkalmi kiállításait. Jellemző az érdeklődésre, hogy még az alatt a négy év alatt is mintegy harmincezen látták az anyagot, amikor a múzeum épületfelújítás miatt kénytelen volt zárva tartani a kapuit.

S amikor a közelmúltban befejeződött a múzeumnak otthont adó kőbányai tűzoltó-parancsnokság laktanya-épületének felújítása, kellemes meglepetés fogadta a látogatókat: a múzeum állandó kiállítása is megújult. Új szerzeményekkel alaposan gazdagodott a korunk tűzoltóságát és tűzvédelmét bemutató anyag is.

A jubileumi évben az alapítás óta nem szünetelő gyűjtés eredményeként hatalmas tárgyi, dokumentációs és információs anyag halmozódott fel a múzeumban. Mintegy 4400 egyedi és egyéb tárgy a gomblyukba tűzhető jelvényektől a gépezetes tolólétraig, csaknem 107 ezer fényképfelvétel negatívja — ezek jó része tűzoltóságunk felszabadulás

Dr. Selmei Lajosné miniszterhelyettes nyitotta meg az értekezést

Július 14-én, a Béke Szálló kupolatermében tartották meg a Belkereskedelmi Minisztérium éves társadalmitulajdonvédelmi és tűzvédelmi értekezletét.

A résztvevők — mintegy 180-an — a tárca közvetlen irányítása alá tartozó és tanácsai vállalatok, valamint szövetkezetek vezérigazgatói és igazgatói, továbbá rendészeti és tűzvédelmi vezetői voltak.

Dr. Selmei Lajosné miniszterhelyettes nyitotta meg a belkereskedelem 1981-es vagyon- és tűzvédelmének értékeléséről szóló tanácskozást. Ezután Hoffer Imre, a Belkereskedelmi Minisztérium Ellátási és Biztonsági Főosztályának vezetője tartott beszámolót. Ennek során értékelte a tárca elmúlt évi tűzvédelmi helyzetét, és ismertette a minisztérium előtt álló soron következő feladatokat.

A következőket emelte ki: Az ország-mintegy 56 ezer kiskereskedelmi boltban 400 ezer kereskedelmi dolgozó foglalkozik közvetlenül a felhasználható, ill. elfogyasztható sok milliárdos árukészlettel, s kezel nagy értékű állóeszközt. A több százezer dolgozó kezén, naponta apróbb-nagyobb tételekben mintegy egymilliárd forint készpénz megy át, miközben az üzletekben, éttermekben, áruházakban több millió vásárló, illetve vendég fordul meg. Korszerű kereskedelmi módszereink (pl. az önkiszolgálás) bevezetésével a vásárlók milliói közvetlenül érintkeznek az árukkal, ami a társadalmi tulajdon védelme, de a tűzvédelem szempontjából is fokozott veszélyt jelent.

Eppen ezért a belkereskedelem előtt álló feladatok között évek óta jelentős részt képvisel a védelemre és a biztonságra irányuló törekvések minél hatékonyabb megvalósítása. A megtett intézkedések eredményeként az elmúlt évben a belkereskedelem területén a társadalmi tulajdont károsító cselekmények száma 8%-os csökkenést mutat. Ami azért még nem jelenti azt — hangsúlyozta —, hogy a kereskedelemben dolgozók feladata is csökkent akár a leleplezést, akár a cselekmények megelőzését illetően. Az utóbbi évben előtérbe került a korszerű vagyon- és tűzvédelmi riasztóberendezések alkalmazása, ami ugyancsak hozzájárult a társadalmi vagyon védelmének fokozásához. Fejlődött a társadalmi tulajdon védelmét szolgáló nevelő és propagandamunka s a tűzvédelmet szolgáló megelőző tevékenység is. A tűzvédelmi helyzet értékeléseként elhangzott, hogy az elmúlt évhez viszonyítva a tüzesetek száma 18%-kal, a kár összege pedig 10%-kal csök-

kent a belkereskedelem ágazatában. (Sajnos a jövő évi értekezleten nem számolhatunk be ilyen kedvező irányatról, hiszen az 1982. június 28-án a szolnoki Fészek Áruház tüze egymagában több kárral járt, mint amennyi 1981-ben volt ebben az ágazatban összesen — Szerk.)

Tűzkeletkezési okokként ismét első helyen szerepelnek az elektromos áram szabálytalan használata, a dohányzás és más gondatlan cselekmények. Eppen ezek az okok hívták fel a figyelmet, hogy a további feladatokat illetően mi szabja meg a belkereskedelem vagyon- és tűzvédelméért végzett megelőző munka lényegét. Fő feladatként sorolta fel a főosztályvezető az alábbiakat: a hanyag, felelőtlen, kárt okozó dolgozók fokozottabb felelősségre vonását, az áruforgalommal kapcsolatos előírások fokozását, a raktárak elkülönítését, zárhatóságát, a vagyon- és tűzvédelmi technikai eszközök minél szélesebb körben történő alkalmazását, rendszeres karbantartását és üzemképességének biztosítását. A megelőző tűzvédelemmel kapcsolatos intézkedések egész sorát jelölte meg a további feladatok között. Külön hangsúlyozta a nyári időszak, valamint a fűtési idény tűzve-

Hoffer Imre főosztályvezető tartott tájékoztatót

széleit. Az elektromos vezetékek, tűzoltókészülékek, villámhárítók időszakos felülvizsgálatára vonatkozó előírások szigorúbb betartását s még számos nem kevésbé fontos tennivalót. Sokkal nagyobb figyelemmel és egyértelmű eljárással kell a jövőben a belkereskedelem területén történet tüzesetek, bűncselekmények jelentését végezni. A 10 000 Ft-os kárt meghaladó tüzeseteket a vállalatok azonnal jelenteni kötelesek. Továbbra is fokozott gondot kell fordítani a szakvizsgáztatásra vonatkozó jogszabályok és miniszteri utasítások pontosabb betartására.

A tájékoztató részletesen értékelte a minisztérium tűzvédelmi szervezeteinek munkáját, és számukra is megszabta a további feladatokat. Elismeréssel szólt a belkereskedelem 192 létesítményénél működő 226 tűzoltóraj 2032 fős vállalati tűzoltójáról is, akik nemcsak a kiképzéseken, gyakorlatokon, versenyeken, hanem a tüzeknél is évek óta helytállnak.

A beszámolót hozzászólások követték. Merőtei Endre, a PIERT Vállalat tűzvédelmi vezetője vállalatának tűzvédelmi helyzetét ismertette, s megtörtént tüzesetek kapcsán a mentésben részt vevő vállalati tűzoltók sikeres beavatkozását mondta el. Tapasztalatként hasznosnak értékelte a polgári védelmi meg- és vagyonsvédelmi gyakorlatok együttes tartását. Solymosi Bélanétól, a Bútorker Vállalat rendészeti vezetőjétől a vállalat által végzett tűzvédelmi célellenőrzések tapasztalatairól hallhattunk. Öry Jánosné, a Centrum Áruházak tűzvédelmi vezetője felvetette, hogy jó lenne ha a nagy értékű társadalmitulajdon- és vagyonsvédelmi technikai berendezések a tűzjelzést is szolgálnák. Szóvá tette, hogy a Mechanikai Mérő Műszerek Gyára által újonnan beszerelt tűzvédelmi berendezések karbantartását csak úgy vállalja a gyártó cég, ha az alkalmazó vállalat előre megvásárolja és tárolja a berendezéshez szükséges több ezer forintnyi összegű alkatrészeket, amihez a tárca vállalatainak sem pénze, sem pedig raktára nincs.

Timár István tű. őrgy., a BM TOP tűz-megelőzési osztályának vezetője azokról az általános tapasztalatokról szól, melyeket a BM TOP a Belkereskedelmi Minisztérium és a kijelölt kereskedelmi szervezetek területén idén tavasszal végzett komplex tűzvédelem-ágazati ellenőrzése során szerzett. A tűzvédelmi előírások betartásáról, a tűzoltókészülékek állapotáról, amelyek elsődleges eszközei, nélkülözhetetlen kellékei a kezdődő tűzek eloltásának. Mint rámutatott, gazdasági helyzetünk a tűzvédelem területén is megköveteli az ésszerű takarékoskosságot. Eppen ezért több gondot kell fordítani a meglévő tűzvédelmi eszközök karbantartására. A továbbiakban a tűzmegelőzést szolgáló módszerek következetesebb alkalmazására nem utolsósorban pedig a hatékonyabb tűzvédelmi propagandamunkára hívta fel a kereskedelem szakembereinek a figyelmet.

Mint megjegyezte, az áruházakban tapasztalható zsúfoltság a kereskedelem és a tűzoltóság szerveinek egyaránt sok gondot okoz. Eppen ezért a biztonsági és védelmi technika növelése mellett az egyik legfontosabb feladat a szabályok, rendeletek, utasítások pontos betartása, s ezáltal további eredmények érhetőek el a vagyon- és tűzvédelemben.

Végezetül Hoffer Imre főosztályvezető válaszolt a felvetett kérdésekre.

Sz. Lovász Ilona

Bizonyítvány- osztást és tanévzáró ünnepséget

tartottak a BM Tűzoltó Kiképző központban június 28-án és 29-én.

Az események első napján tiszthelyettesek, tisztek, valamint polgári tűzvédelmi előadók vehették át az alap-, közép-, illetve felsőfokú tűzvédelmi szakképesítésről szóló bizonyítványukat dr. Tóth Tihamér rendőr alezredestől, a BM oktatási és közművelődési csoportfőnök-helyettesétől.

Ebben az évben ötféle képzés formában folyt az oktatás a tanintézményben.

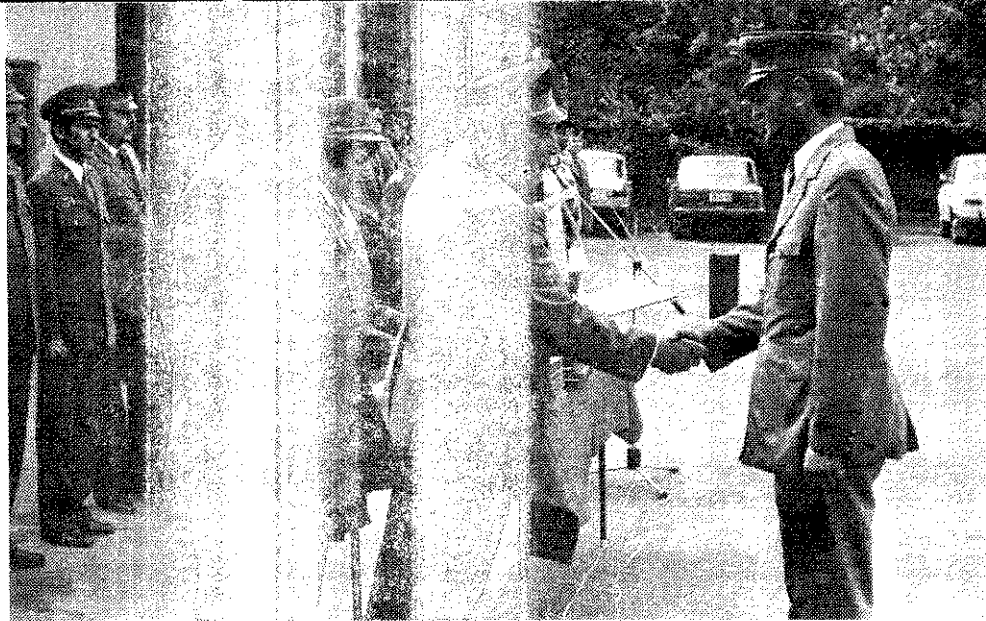
Az öthónapos, alapfokú képesítést nyújtó tiszthelyettesképzőn 92-en végeztek. A kétéves nappali tisztképző szakon 26-an, a hároméves levelező tisztképző szakon 24-en szereztek középfokú végzettséget. Felsőfokú tűzvédelmi képesítést az öthónapos tiszti átképző szakon 34-en, a hároméves polgári tűzvédelmi vezetői szakon 18-an kaptak. Az idén végzettek közül kiváló tanulmányi eredményükért, valamint szorgalmas, fegyelmezett magatartásuk elismerésül 20-an soron kívüli előléptetésben és jutalomban részesültek.

A tanév hivatalos zárására 29-én, ünnepélyes keretek között került sor.

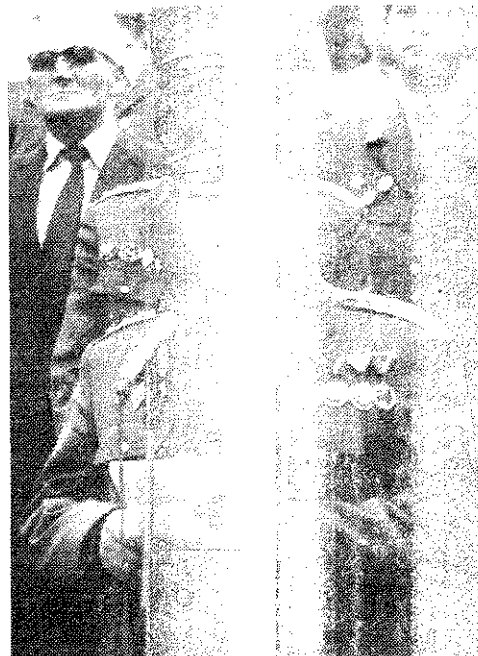
Az eseményen részt vett dr. Héra Attila tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnokának általános helyettese, Fazekas Pál, az MSZMP BM 8-as pártbizottság titkára, a BM Oktatási és közművelődési Csoportfőnökség vezető munkatársai, a fővárosi és több megyei tűzoltó-parancsnokság vezetője, a csapatzászlót adományozó Kismotor-és Gépgyár képviselői és a BM Tűzoltókiképző Központ törzsállománya. Az előljáró fogadása és a Himnusz elhangzása után a csapatzászlónak tisztelegtek a jelenlevők. Ezt követően Száray Zoltán t. szds., iskola-parancsnok-helyettes mondott ünnepi beszédet. A hallgatók nevében Dorkó Oszkár t. hdgy. köszöntötte a tanári kart, búcsúzott a társaktól és az iskolától.

Az ünnepség záróakkordjaként a végzősök díszfelvonulással tisztelegtek az elnöki emelvény előtt, majd az Internacionálé hangjai hivatalosan is lezárták a tanintézetben a 34. tanévet.

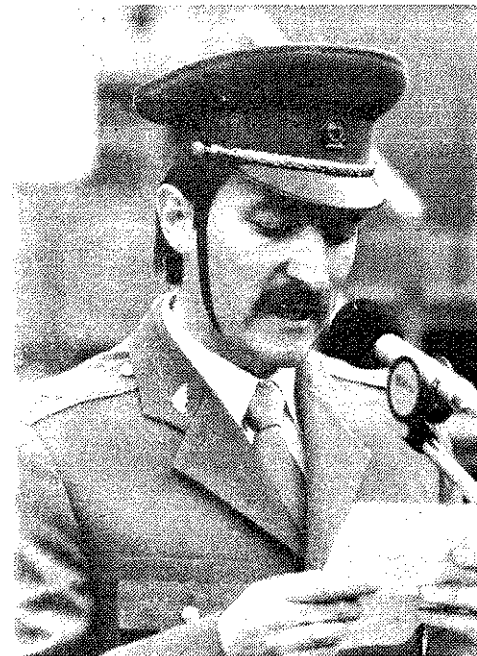
Tátrai Mihály

Balázs Ferenc tűzoltó alezredes átveszi Dorkó Tihamér képviseletét

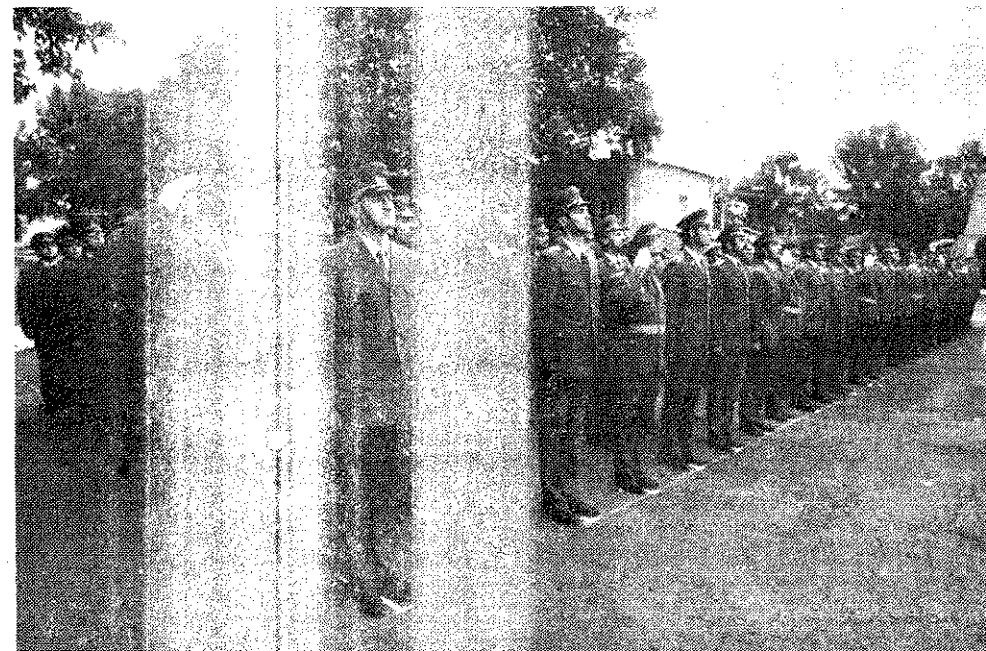

Száray Zoltán tűzoltó alezredes mondja az ünnepi beszédet

A hallgatók nevében Dorkó Oszkár tűzoltó hadnagy szolt...

A díszelgésre felvonuló csapat

Jogalkotásunk folyamatában jelentős állomás volt az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény felülvizsgálata és módosítása. Ehhez az értékeléshez az adja az alapot, hogy a korábbi eljárási törvényt negyedszázados hatályosulása során több részletében már megváltoztatták, a különös eljárási szabályokat azonban csak az általános rendelkezések módosítását követően korszerűsítették.

A tűz elleni védekezésről és a tűzoltóságról szóló 1973. évi 13. számú törvényerejű rendelet 17. §-a szerint a tűzvédelmi hatósági ügyekben az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló rendelkezéseket kell alkalmazni. Ebből eredően az általános szabályok megváltozása szükségessé tette a tűzoltóság eljárásában érvényesülő különös rendelkezések felülvizsgálatát és módosítását, illetőleg a kialakult szemlélet és az eddig követett gyakorlat átértékelését s korszerűsítését is.

Az új szabályozás kidolgozása és természetesen a gyakorlat formálása során néhány kiemelkedő fontosságú tartalmi és formai követelménynek kellett eleget tenni.

Tartalmi oldalát tekintve

- nem változott a tűzoltóság államigazgatási tevékenységének lényege: feladatában és céljában a korábbival azonos a hatósági, a szakhatósági és a szakértői ténykedés;
- alapvető igény, hogy a tűz megelőzési munka színvonala emelkedjék, és az eljárási szabályok módosulása ezen a területen még átmeneti jelleggel se okozzon visszaesést.

Formai vonatkozásában

- a tűzvédelmi hatósági eljárás különös szabályai nem lehetnek ellentétesek az általános rendelkezésekkel;
- a párhuzamos, illetőleg az általános szabályokon túlmenő érdemi, valamint az ügyfelekre kiható rendelkezéseket nem tartalmazó előírásokat a különös eljárási szabályok köréből el kellett hagyni.

Mindezekre figyelemmel vált szükségessé a tűzvédelmi hatósági eljárás különös szabályainak módosítása.

Elsőként a magas szintű tűzvédelmi jogszabályok — az 1973. évi 13. számú törvényerejű rendelet, valamint a 14/1973. (VI. 2.) MT számú rendelet — vonatkozó részeit változtatta meg az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1981. évi I. számú törvény hatálybalépéséről és egyes jogszabályok módosításáról rendelkező 1981. évi 25. számú törvényerejű rendelet. Ezt követte a 4/1982. (V. 30.) BM számú rendelet, amely a 3/1980. (VIII. 30.) BM számú rendeletbe foglalt eljárási szabályokat módosította.

Az új rendelkezéseket, illetőleg a korábbi jogszabályokban szereplő, de a hatályos rendelkezésekből kimaradt eljárásjogi intézmények elhagyásának okait — miután a változások gyökeresen összefüggenek az államigazgatási eljárás általános szabályával — azokkal együttesen indokolt vizsgálni.

A hatásköri szabályok változatlanok maradtak. Az állami tűzoltóság hatósági jogköre — a Honvédelmi Minisztérium létesítményei, illetőleg a bányák föld alatti részével kapcsolatos ügyek kivételével — minden tűzvédelmi ügyre kiterjed.

A hatósági jogkör tartalmában az 1981. évi 25. számú törvényerejű rendelet pontosabbá tette a 14/1973. (VI. 2.) MT számú rendelet 19. §-ának (2) bekezdését.

Az új jogszabály szerint

- a tűzvédelmi szabálytalanságok észrevételezésére és megszüntetésük kezdeményezésére nemcsak a szemle és ellenőrzés során, hanem — összhangban az Állami Tűzoltóság Szolgálati Szabályzatával — minden tűzoltói ténykedés esetében van mód, ami egyben kötelezettséget is jelent;
- a tűzoltóság jogalkalmazó hatóság, ezért csak a jogszabályok, szabványok, szabályzatok keretei között állapíthat meg tűzvédelmi kötelezettségeket. A tűzvédelmi jogszabályok keretjellege azonban számos esetben lehetőséget ad arra, hogy a részleteiben nem szabályozott kérdésekben a tűzvédelmi hatóság döntése tartalmazza a tűzvédelmi előírásokat. A kötelezettségek megállapítása és a jogszabályoktól, szabványoktól, szabályzatoktól való eltérés engedélyezése, illetőleg a hasonló biztonságot nyújtó előírások megtétele nemcsak határozatban lehetséges, hanem hasonlóan az eddig is már több helyen kialakított és bevált gyakorlathoz — szakhatósági állásfoglalásban is;
- változatlan a tűzoltóság megillető szignalizáció: a tűz károk megelőzése, illetőleg a hiányosságok megszüntetése céljából az érdekelteket szervezőjének a szükséges intézkedés megtételére, valamint arról az annak eredményéről való tájékoztatásra történő felhívás lehetősége;

- tartalmában a korábbi szabályozással azonos a közvetlen tűzveszély esetén az üzemeltetés, a tevékenység folytatásának, illetőleg az anyagok tárolásának szüneteltetésére vonatkozó intézkedés, valamint a tűz- vagy robbanásveszélyes munkahelyen a tűzvédelmi előírásokat vagy a tűzoltó eszközök használatát nem ismerő dolgozó munkától való eltávolításának joga. Változott azonban ezen intézkedések megtételének módja. Figyelemmel az 1981. évi I. törvény 42. §-ának (1) bekezdésére, amely kimondja, hogy az államigazgatási szervnek az ügy érdemében határozatot kell hoznia, mind a szüneteltetés, mind pedig az eltávolított határozattal kell elrendelni. E határozatoknál minden esetben ki kell mondani az azonnali végrehajthatóságot. Erre az 1981. évi I. törvény 63. § (2) bekezdés a) pontja ad lehetőséget, e szerint azonnali végrehajtás rendelhető el, ha életveszély van, vagy ez a közbiztonság érdekében szükséges, illetőleg az azonnali végrehajtás elmaradása jelentős vagy helyrehozhatatlan kárral járna. A közvetlen tűzveszély vagy a tűzvédelmi szabályokat nem ismerő dolgozó tevékenysége a tűz- vagy robbanásveszélyes munkahelyen haladéktalan intézkedést kíván, ezért szükséges az azonnali végrehajthatóság kimondása;

- a korábbi szabályozással azonos a tűzvizsgálat tartására, a tűz keletkezési okának — bűncselekmény, illetőleg szabálysértés elkövetésének — bizonyítására szolgáló dolgok lefoglalására, valamint a tűzvédelmi szakvélemény adására vonatkozó rendelkezés;
- nincs külön szabályozás a tűzoltóság által igénybe vehető szakértőkre vonatkozóan, ugyanis a tűzvédelmi hatóság eljárása során az 1981. évi I. törvény 32—33. §-ában foglaltak szerint vonhat be a tényállás tisztázásába szakértőt;
- nincs lehetőség tűzvizsgálati jegyzőkönyvkivonat kiadására, mert ezt a későbbiekben részletesen is tárgyalandó hatósági bizonyítvány váltotta fel.

Látszólag jelentős hatásköri változásnak tűnik, hogy az új belügyminiszteri rendeletről kimaradtak a 3/1980. (VIII. 30.) BM számú rendelet 32. §-ának (2) bekezdésében, valamint 33. és 34. §-ában szereplő rendelkezések. Sorra véve ezen elmaradt szabályokat, megállapítható, hogy csak pontosabbá tételről, illetőleg bizonyos kettősség feloldásáról van szó.

A tűzoltóságnál „*különleges létesítmények*” gyűjtőnéven ismert objektumokra vonatkozó szabályozások kiadására utaló rendelkezés elhagyásának az volt az oka, hogy nem hatásköri kérdéseket tartalmazott, hanem az országos parancsnokot jogosította fel ezen szabályok kiadására. Miután a 3/1980. (VIII. 30.) BM számú rendelet 1. §-a az országos parancsnok szabályozási jogkörét már tartalmazza, felesleges azt egy részterületre vonatkozóan megismételni. Természetes, hogy a vonatkozó rendelkezések (16/1976., 17/1976., valamint a 18/1976. BM TOP számú általános érvényű intézkedések) változatlanul hatályban vannak, azokat eljárásaik során alkalmazniuk kell a tűzvédelmi hatóságoknak.

A **hatósági jogkör terjedelmére** vonatkozó rendelkezéseket foglalt magába a 3/1980. (VIII. 30.) BM számú rendelet 33. §-ának (1)—(2) bekezdése és 34. §-a. Ezek a szabályok azonban csak az 1973. évi 13. számú törvényerejű rendelet 15. §-ának (1) bekezdésében, illetőleg a 14/1973. (VI. 2.) MT számú rendelet 19. §-ában már megfogalmazott szabályokat vették át anélkül, hogy érdemben kiegészítették volna őket, ezért indokolt volt az elhagyásuk.

Az **állami szabványokban** meghatározott tűzvédelmi követelményektől való eltérés engedélyezésére vonatkozó rendelkezéseket a szabványosításról szóló 19/1979. (VI. 12.) MT számú rendeletben már alapvetően megfogalmazták, illetve az egyes szabványok konkrétan megjelölik, hogy mely rendelkezésük alól milyen szintű tűzvédelmi hatóság adhat eltérést. Ez tette lehetővé a 3/1980. (VIII. 30.) BM számú rendelet 33. § (3) bekezdésének hatályon kívül helyezését.

A tűzvédelmi hatósági eljárás illetékességi szabályait az új miniszteri rendelet két területen változtatta meg. A korábbtól eltérő módon rendezte a **több tűzvédelmi hatóság illetékességi területén** végzett tevékenység esetében eljáró hatóság körét. Eljáró hatóságként az ügyfél központi telephelye szerinti tűzvédelmi hatóságot jelöli meg a jogszabály. Az ügyfél fogalmát az 1981. évi I. törvény 3. §-ának (4) bekezdése határozza meg. Eszerint ügyfél az a magánszemély, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet, amelynek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti. Az eljárás során a tűzvédelmi hatóságnak azt kell vizsgálnia, hogy az adott vállalat, vállalati egység rendelkezik-e ügyféli jogállással vagy sem. Ez dönti el ugyanis, hogy az ügyben mely tűzvédelmi hatóságnak kell eljárnia. Az el-

járó tűzvédelmi hatóság kijelölésére vonatkozó rendelkezés kimaradt az új miniszteri rendeletről, mert ennek szabályait az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvény 8. §-a megfelelően tartalmazza.

A tűzveszélyes folyadékok vagy éghető gázt szállító tartálykocsik időszakos felülvizsgálatát az Országos Tűzvédelmi Szabályzat 82. §-ának (1) bekezdése szabályozza, ezért azt szükséges-telen lett volna a különös eljárás szabályok közé felvenni.

A **legtöbb változás** a hatósági eljárás menetét szabályozó rendelkezések között található. Elmaradtak a szemlére, a létesítmények nyilvántartására, az ellenőrzésre és a határozatra vonatkozó szabályok. Alapvető ok, hogy ezeket a témaköröket az általános eljárási szabályok megfelelően rendezik.

Részleteiben vizsgálva megállapítható, hogy

— a szemle célját az 1981. évi I. törvény a tényállás tisztázásban jelöli meg. A tűzvédelmi hatóság által foganatosított szemle is arra szolgál, hogy a határozat meghozatalához, illetőleg a szakhatósági állásfoglalás kialakításához a tűzoltóság a helyszínen megfelelő ismereteket szerezzon. A szemle megtartására vonatkozó rendelkezéseket az eljárási törvény 31. §-a tartalmazza. A tűzvédelmi hatóság szemléjét szabályozó korábbi rendelkezések nem feleltek meg az új eljárási törvénynek. Ez utóbbi ugyanis nem teszi lehetővé, hogy az ügyfél kérelmére indult eljárásban kötelező jelleggel előírják számára a részvételt. Miután a szemlék jelentős részét a vállalatok kérelmére indult eljárás során tartják meg, a hatóság az eljárási törvénnyel összhangban nem írhatja elő a kötelező részvételt.

Változatlanul szükséges azonban, hogy a szemlék során a tűzvédelmi hatóság kellő információt szerezzen a megalapozott döntéshez a vállalat illetékeseitől, ezért a minisztériumok, illetőleg a tanácsok tűzvédelmi szervezeti és működési szabályzatai rendelik el a kötelező részvételt. Ez nem ellentétes az 1981. évi I. törvénnyel, ugyanis nem államigazgatási, hanem munkajogi úton mondja ki a kötelezést. Erre a munkáltató a dolgozóval szemben jogosult, így ha a jövőben az eljárások során a vállalati képvisellel kapcsolatosan gondok adódnának, a vállalat, illetőleg felügyeleti szerve szignalizációval hívható fel a helyes gyakorlatra.

A vállalat a tűzvédelmi helyzetre kiható változás bejelentésére és az annak megfelelő tűzveszélyességi osztályba sorolás elkészítésére a korábbi gyakorlatnak megfelelően van kötelezve, azonban ez nem a hatósági eljárás része, hanem vállalati feladat, ezért a vonatkozó rendelkezés átkerült a 3/1980. (VIII. 30.) BM számú rendelet 56. §-ába.

A szemléről szólva indokolt foglalkozni a tűzvédelmi hatóság eljárása során gyakran alkalmazott jogintézmény — a jegyzőkönyv megváltozott funkciójával. Az 1981. évi I. törvény 17. §-a mindössze két esetben teszi kötelezővé a jegyzőkönyv felvételét:

- ha az ügyfél kéri,
- ha az államigazgatási szerv tárgyalást tart.

Egyéb esetekben a jegyzőkönyv készítését az eljáró hatóság megítélésére bizza. A törvény azért oldotta fel ennek a szigorú alakisághoz kötött bizonyítási eszköznek az alkalmazását, mert az eljárás egyszerűsítése, meggyorsítása sok esetben csak úgy valósítható meg, hogy a hatóság egyszerűbb, de az ügy eldöntéséhez hasonlóan alkalmas bizonyítási módot (feljegyzés, hangfelvétel) választ.

Joggal vetődik fel a kérdés: a tűzvédelmi hatóság a törvényben meghatározott kötelező eseteken kívül mikor készítsen jegyzőkönyvet. Az átfogó hatósági ellenőrzések után természetesen továbbra is jegyzőkönyvet kell készíteni. A teljesség igénye nélkül — ajánló jelleggel — célszerű a jegyzőkönyv felvételét:

- bonyolultabb hatósági, szakhatósági eljárásokban;
- ha az ügyben ellenérdekű ügyfelek szerepelnek.

Más esetekben elegendő feljegyzés vagy jelentés készítése.

— A létesítmények nyilvántartása eddig is az illetékes tűzvédelmi hatóság döntésének függvénye volt. A korábbi jogszabály is csak utaló jelleggel tartalmazta a nyilvántartásba vételt, és kötelezően nem írta elő egyetlen létesítményre vonatkozóan sem. Ennek megfelelően eltérő volt a gyakorlat is. A nyilvántartásba kerülést esetenként olyan szubjektív tényezők is befolyásolták, mint a tűzvédelmi hatóság munkaterhelése vagy éppen a túlzott óvatosság. Ugyanakkor a nyilvántartásba vétel vonatkozásban beállt kötelező ellenőrzés teljesítésére a tűzvédelmi hatóságok részben csak formálisan, felszínesen voltak képesek. Továbbra is követelmény, hogy a tűzvédelmi hatóságok ismerjék a területükön működő vállalatokat, létesítményeket, s megfelelő képpel rendelkezzenek azok

tűzvédelmi helyzetéről és kellő időben megtegyék a szükséges intézkedéseket. Ugyancsak szükséges, hogy a hatósági ellenőrzéseket tervszerűen és színvonalasan végezzék. Az ellenőrzések szervezésében és végrehajtásában az új jogszabály nagyobb önállóságot biztosít, ez azonban nem vezethet az adott terület tűzvédelmi helyzetének gyengüléséhez.

— Az ellenőrzésre vonatkozó korábbi szabályok azért nem kerültek a 4/1982. (V. 30.) BM számú rendelet előírásai közé, mert az 1981. évi I. törvény VI. fejezete kellő részletességgel meghatározza az ellenőrzés kereteit, az ellenőrzők és az ellenőrzöttek jogait, kötelezettségeit, az ellenőrzés lefolytatásának módját és a jogszabálysértés esetén tehető intézkedések körét.

Megjegyzendő, hogy a vállalat képviselőinek részvétele hatósági eszközökkel nem tehető kötelezővé, azonban itt is érvényesek a szemléknél elmondottak, nevezetesen, hogy a tűzvédelmi szervezeti és működési szabályzatok tartalmazzák az illetékes vállalati dolgozók megjelenési és közreműködési kötelezettségét.

— A határozat az a hatósági döntés, amellyel az államigazgatási szerv az ügy érdemében, illetőleg az eljárás során eldöntendő kérdésekben állást foglal. A tűzvédelmi hatóság döntését háromféle formában juttatja kifejezésre, mégpedig annak függvényében, hogy a jogszabályok kinek a hatáskörébe utalták az adott ügy elbírálását. Ha az ügy eldöntése **kizárólagos jelleggel** a tűzvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik, akkor a döntést határozat formájában kell meghozni. Ilyen ügy pl. a tevékenység szüneteltetése. Amennyiben az alapkérdésben **más hatóság** hozza meg a határozatot, de a tűzoltóság **szakhatóságként** való közreműködését jogszabály kötelezővé teszi (pl.: az építési engedélyezési eljárás egyes ügyfajtái), akkor **szakhatóság** állásfoglalást kell kiadni, végezetül a 3/1980. (VIII. 30.) BM számú rendeletben (48. §.) meghatározott esetekben a tűzvédelmi hatóság hatósági jogkörében az **érintett szervek felkérésére szakvéleményt** ad.

A **hatósági határozat** és a szakhatósági állásfoglalás kialakítására vonatkozó eljárási szabályokat az 1981. évi I. törvény rendelkezései tartalmazzák.

A tűzvizsgálatra vonatkozó rendelkezések körében a legfontosabb változás, hogy a tűzvédelmi hatóság a tűzvizsgálati jegyzőkönyvkiadást helyett az érdekelt kérelmére a tűzkeletkezési körülményeiről **hatósági bizonyítványt** ad ki. A hatósági bizonyítvány a tűz keletkezési idejére, helyére, okára vonatkozó adatokat tartalmazza, továbbá magába foglalja azt is, hogy a tűzvédelmi hatóság a felvétel megállapítására kezdeményezett-e eljárást, s ha igen, akkor mely szervnél (büntető- vagy szabálysértési hatóság, illetőleg a munkáltató). A hatósági bizonyítványra az 1981. évi I. törvény rendelkezései vonatkoznak. Ennek megfelelően a benne foglalt megállapítások ellen jogorvoslat vehető igénybe, továbbá az általános illetékkötelezettségnek megfelelően csak az illeték lerovása esetén adható ki.

A **szakhatósági eljárás** különös szabályai között egy említésre méltó változás található. A másodfokú hatóságok jogköréből az első fokú tűzvédelmi hatóságokhoz került a beépített tűzvédelmi és tűzjelző berendezések létesítésével és használatbavételével kapcsolatos ügyek elbírálása. A hatáskör átadásakor a jogalkotó figyelembe vette, hogy az első fokú hatóságok rendelkeznek azokkal a személyi feltételekkel, amelyek ezen ügyek megalapozott intézéséhez szükségesek, továbbá indokolt, hogy ezen a területen is az alsóbb szintű szerveknél jöjjön létre az ügyek elbírálásának egysége. Eddig ugyanis előfordult, hogy a létesítménnyel kapcsolatos valamennyi szakhatósági kérdésben — kivéve a beépített tűzvédelmi és tűzjelző berendezést — az első fokú tűzvédelmi hatóság foglalt állást, s pusztán ebben az egy témában kellett megkeresni a másodfokú tűzvédelmi hatóságot. Egy létesítmény tűzvédelmi helyzetét összességében kell megítélni, ezért indokolt, hogy egy adott ügyben csak egy tűzvédelmi hatóság járjon el.

A **szakértői tevékenységre** vonatkozó rendelkezések csak az állami tűzoltóságot — mint testületet — jogosítják fel, hogy államigazgatási ügyben tűzvédelmi szakértőként eljárjon. Ez a rendelkezés megfelel az általános eljárási törvénynek, és összhangban áll az igazságügyi szakértőkről szóló jogszabályokkal, amelyek tűzvédelmi ügyekben ugyancsak a szervi szakértést ismerik el.

A tűzvédelmi szakértői intézményt a 4/1982. (V. 30.) BM számú rendelet arra figyelemmel szüntette meg, hogy e szakértők sem államigazgatási ügyben, sem igazságügyi szakértőként nem működhetnek, egyéb, tűzvédelmi szakértelmet igénylő témákban viszont szakértői minősítés nélkül is tevékenykedhetnek.

Izgalommal vegyes várakozás tükröződött az arcán annak a csaknem kétszázötven fiúnak és lánynak, akik a BM Forradalmi Rendőri Ezred kultúrtermében gyülekeztek, hogy aztán együtt töltsenek egy hetet Csofokon, a Münich Ferenc pályára irányítási táborban.

A KISZ és a Belügyminisztérium által közösen szervezett táborozást dr. Abel László határőr vezérőrnagy, a BM Határőrség politikai csoportfőnöke nyitotta meg. Az eseményen részt vett Adám Béla ezredes, a Magyar Néphadsereg politikai főcsoportfőnök-helyettese, dr. Héja Attila tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnokának általános helyettese, Grimela Sándor ezredes, a BM ORFK közlekedési csoportfőnök helyettese, Nagy József ezredes, a BM Forradalmi Rendőri Ezred parancsnoka, Bartha István, a KISZ KB katonai referense, Csiba Károly, a KISZ Belügyminisztériumi Bizottságának első tit-

kára, valamint a rendőrség és a tűzoltóság Veszprém megyei képviselői és a BM sajtóosztályának munkatársai.

A fiatalok nagy érdeklődéssel tekintették meg a Forradalmi Rendőri Ezred gyakorlati bemutatóit, ezt követően megismerkedhettek a különleges feladatok megoldását elősegítő speciális technikai eszközök működtetésével és használatával, valamint a közlekedésrendészet munkáját segítő korszerű eszközökkel.

A hagyományoknak megfelelően a határőrség tevékenységét tükröző gyakorlati foglalkozás következett. Ennek során különböző alapesetek imitálásával ismertették meg a fiatalokat a határőrizetnek nehéz, de izgalmas és szép feladataival.

Ugyancsak látványosak voltak a tűzoltóság szakmai bemutatói, amelyeken különféle tűzoltó-gépjárműveket is felsorakoztattak. Ezt követően az érdeklődő fiatalok megszemlélhették a határőrség,

a rendőrség és a tűzoltóság technikai felszereléseit, majd elbuzdígtak a bemutató résztvevőivel. A továbbiakban a belügyi vezetők és a fiatal tisztek élménybeszámolókat tartottak a hivatásos szolgálatról, az állambiztonsági, a bűnügyi, a közbiztonsági, a határőrizeti, a tűzoltói és a honvédelmi szakterületeken folyó tevékenységről.

A táborozók közül többen részt vettek a Veszprém megyei főkapitányság által szervezett közbiztonsági és közlekedési szolgálatban, s elkísérték útjukon a feladatukat végző URH-s járőröket.

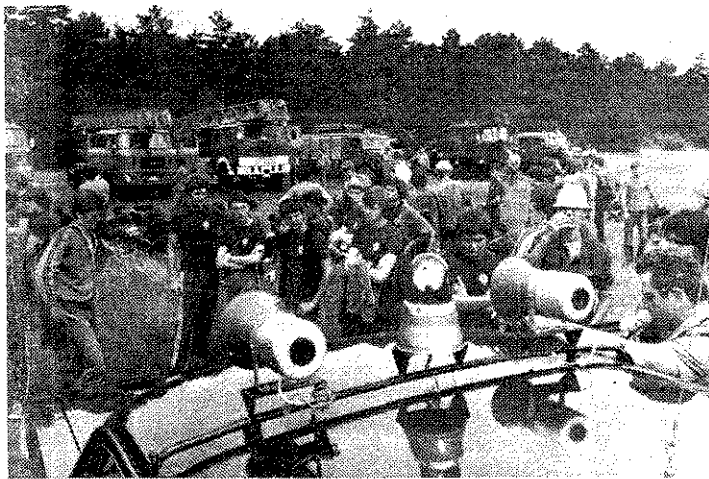
Mások a szolgálattal ismerkedhettek a Prága motoros hajó fedélzetén, láthaták a főleg mentésre használt hajó legénységének munkáját is.

Csofok immár ötödik alkalommal adott otthont a KISZ és a Belügyminisztérium által közösen szervezett táborozásnak. A változatos programok maradandó élményt és kitűnő szórakozást jelentettek a zömmel negyedik osztályos középiskolásoknak, s élményeik hatására minden bizonnyal jó néhányukban mélyebb érdeklődés is kialakult a belügyi szolgálat iránt.

Lakatos András

dr. Abel László vezérőrnagy mondott megnyitó beszédet

Elénk érdeklődés kísérte a felvonultatott tűzoltó-gépjárműveket

Szaktábor Csofokon

(Megyei tudósítónktól.)

Az elmúlt évekhez hasonlóan ismét a BM Csofoki Kiképzőtáborra látta vendégül az ifjúgárdista rendőr- és tűzoltó-szakalegységek tisztségviselőit.

Június 20–26 között a mintegy 300 résztvevő számára változatos programról gondoskodtak a rendezők: a KISZ Ifjú Gárda Országos Parancsnoksága, a BM ORFK Közbiztonsági és Közlekedési Csoportfőnöksége, a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság és a Veszprém megyei KISZ-bizottság.

A fiatalok előadásokat hallgattak az időszerű ifjúságpolitikai kérdésekről, közösen tárgyalták meg a KISZ XI. kongresszusának határozatait, irányelveit és az ebből adódó IG-feladatokat, valamint a KISZ és az Ifjú Gárda megalakulásának 25. évfordulójáról is megemlékeztek, emellett részletes tájékoztatást kaptak az állami, vállalati és önkéntes

tűzoltóságok szervezeti felépítéséről, valamint az Ifjú Gárda tűzoltó-szakalegységeinek a tűzvédelemben betöltött szerepéről.

A további előadásokon és gyakorlati foglalkozásokon mindenki a saját szakterületén tehetett szert új ismeretekre. A tűzoltó ifjúgárdistákat jól felkészült tűzoltótisztek vezették be a hivatás „rejtelméibe.” Ismertették velük a megelőző és mentő tűzvédelem általános és időszerű kérdéseit, majd a fiatalok 800 l/p-es kismotorfeckendővel szerelési gyakorlatokat hajtottak végre, és versenyen is összemérték felkészültségüket.

A táborlakók technikai bemutatóin ismerkedtek meg a rendőrség és a tűzoltóság szakkészülékével. Bemutatót tartott részükre a BM kutyavezető-képző iskola és a Forradalmi Rendőri Ezred is. Kedveltek voltak a délutáni és esti programok: a hajókirándulás, a diszkó meg a strandolás.

A tűzoltótábor lakói között azonban kétségtelenül a 24 órás szolgálat volt a „siáger”. Állandó rádióügyelettel, 3 db

TÜ 1-es gépjárműfeckendővel és 3, teljes létszámú rajjal szerveztük meg folyamatosan a vonulós szolgálatukat. Ez a szolgálat — ha vonulás ritkán volt is — izgalmas munkát és élményt jelentett. Az ifjúgárdisták részéről tapasztalt fegyelmezett magatartás és szolgálatellátás számunkra biztatás a hasonló rendezvények szervezéséhez.

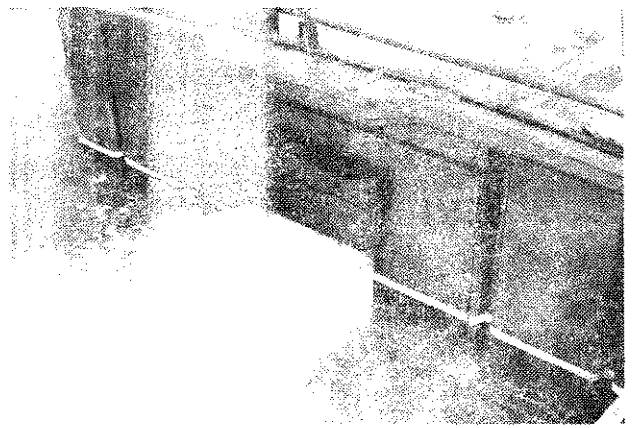
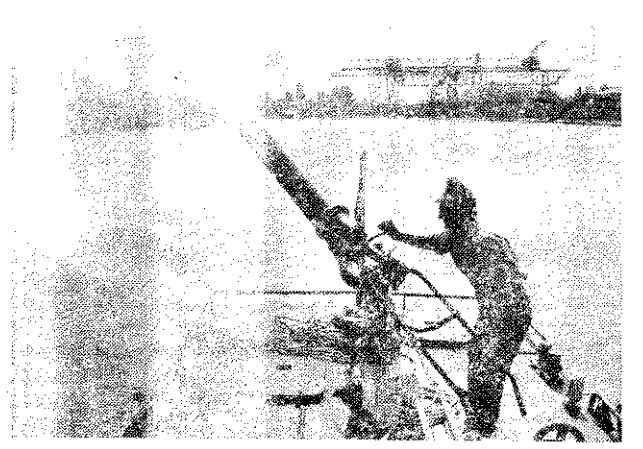
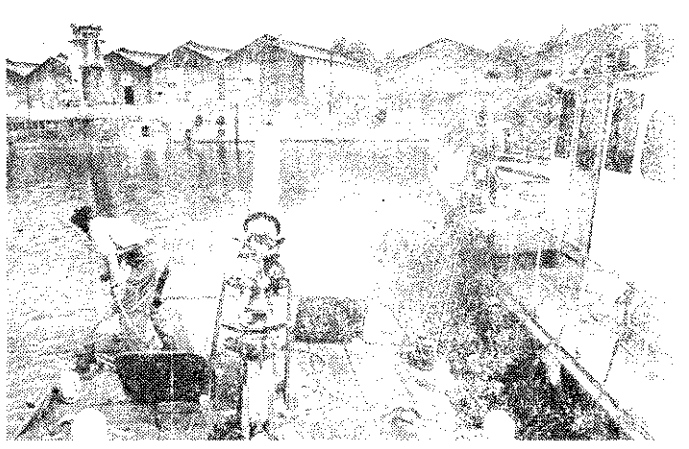
Szinte „rendelésre” jön a Veszprém megyei ügyelet rádióhívása: „LAKATOS I., II., III. vonuljon Veszprém, Méhes utcába tüzesethez.” A káreset helyszínén égő faforgács bálák veszélyeztették a környező parkerdőt, de a fiúk derekasan helytálltak. Ennek — no meg a hivatásosok „közreműködésének” — köszönhető, hogy az egységet vezető Ólomi János alhdgy., táborparancsnok-helyettes a riasztás után egy órával jelentette: „A tüzet eloltottuk, utómunkálatokat befejeztük, bevonulunk állomáshelyünkre.”

Mészáros József

tű. hdgy.

JÓ HAJÓZÁST, KAPITÁNY!

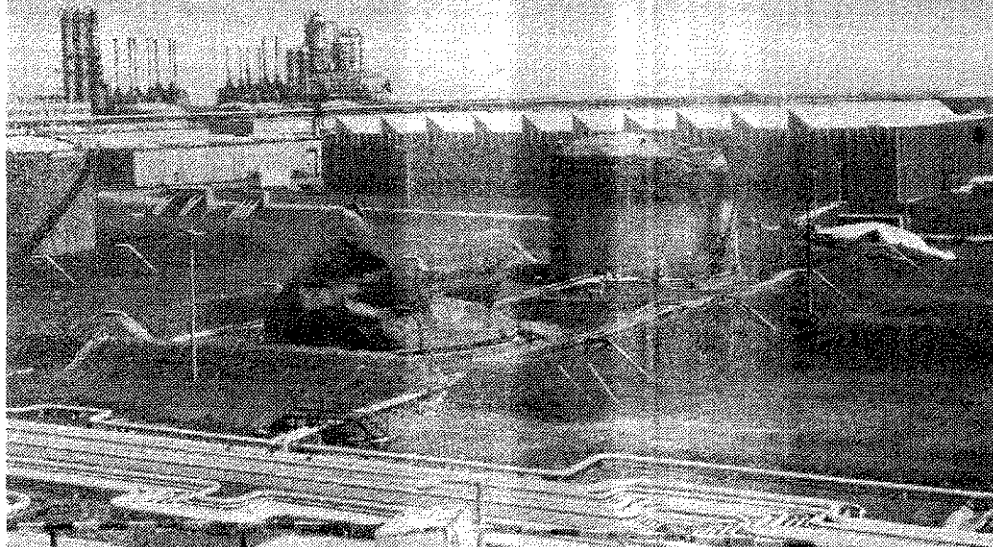

Jó hajózást, kapitány! Így köszöntötték az első próbaujtán a Nemzeti Szabadkikötőben az új tűzoltóhajót. A Szovjetunióban készült vízsugár-hajtóműves trimalán siklóhajó motorteljesítménye 760 kW, ezzel 45 kilométeres óránkénti sebességet tud elérni. Érdekessége, hogy még félméteres vízben is közlekedik. 5 víz-ágyúja van, 8 alapvezeték szerelhető róla, 4 db, egyenként 100 literes habképzőanyag-tartállyal is felszerelték. Képeinken a

kormánynál Juhász Ottó t. hágy.-ot, a kapitányt, az első kifutást és a vízágyú működtetését láthatjuk. A bal alsó felvételen pedig Koltoljevics János, a gyár üzembehelyező mérnöke magy. ár. Bars Jenő t. század-nak, a főgépésznek, jobboldalt pedig a vízsugárhajtást láthatjuk.

KÖTVÖLGYI MIHÁLY felvételei

Tartályégés Százhalombattán

Május 29-én 8.28-kor villámcsapás érte a Dunai Kőolajipari Vállalat ún. felső tárolójának területén álló 2014-es jelű 2000 m³-es állóhengeres, merev tetős, toluolt tartalmazó tartályt, mely közös védőgödörben állt egy azonos nagyságú gázbontó benzint tartalmazó másik tartályal.

A „felső tároló” területének környezetében a szabvány által megengedett távolságban tmk-üzem, termelő épület, 500 m³-es benzolos, 1000 m³-es és 10 000 m³-es gázolajat tároló tartályok vannak. A terület megfelelően kiépített utakkal, 300 és 400 mm-es 8 bar nyomású tűzvízvezetékekkel van ellátva. Az üzemekben és az utak mellett kézi jelzésadókat szereltek fel, ezek IGNIMIK rendszerű központja a százhalombattai parancsnokságon működik. A tüzeset idején északnyugati szél fúj 35 km/ó széllökésekkel, ismétlődő zivatarok voltak, a hőmérséklet +18 °C, a relatív páratartalom 80–90%-os volt.

A kért szervenvedett tartályok 1974-ben épültek az MSZ előírásainak megfelelően 16 m átmérővel, 10 m-es magassággal. Tetejükön körlepcső, járda, 2 db búvónyílás, hat légzőszelep, mintavevő nyílás, MMG gyártmányú szintmérő és hőmérő volt elhelyezve. Védelmükre 3 db 500 l/p-es félstabil habsugárcső volt, és a 2450 m²-es közös védőgödörben 8 db 1500 l/p-es félstabil habfolyatót helyeztek el.

V-ös kiemelt riasztás

Az üzem dolgozói közül sokan felfigyeltek a villámcsapásra, s látták, hogy a 2014-es tartályok felől robbanás hallatszik, és azonnal nagy láng tört fel. Az első percekben 18 tűzjelző üveget törték be, és távbeszélőn is azonnal jelezték a történeteket. Ugyanezt a jelenséget, észlelte a szolgálatparancsnok is a lakótanya ablakából, és tartálytűzet feltételezve V-ös kiemelt riasztást rendelt el, majd utasítást adott a hab-víz ágyúk kivontatására.

A riasztásra a helyi parancsnokságról, valamint a fővárosi, a dunaiújvárosi és a székesfehérvári tűzoltóságról 11 tartály-

lyos, és 10 habbal oltó gépjárműfecskeendő, egy gépezetes tolólétra, továbbá légzőkészüléket szállító 2 gépjármű vonult a kárhelyre. Azonnal riasztották a vállalati tűzoltókat, ők rövid időn belül 22 fővel érkeztek a helyszínre.

A 8.31-kor kikerkező **Urbán Vilmos** alldgy., szolgálatparancsnok megállapította, hogy a 2014-es jelű tartály felrobbant, teteje kb. 55 méter távolságra repült, s kb. 1500 m² területen ég a tartályban levő és a védőgödörbe kifolyt toluol. Az elrepült tartálytető megrongálta a 2013-as jelű tartályt, annak teteje félig a tartályba lóg, és ég benne a tárolt gázbontó benzin is. A védőgödörtűz oltására a Halom/hab 1-ről megszereltett egy védőgödör-habfolyatót, 2 db kézi X-jelű habsugarat, a Halom/hab 5-ről pedig 2 db Skum habágyút, a Halom/hab 6-ról pedig egy védőgödör-habfolyatót. A szomszédos tartálypark védelmére, illetve hűtésére C (E) sugarakat szereltetett. A védőgödörtűzet ezekkel a felszerelésekkel 15 perces habrohammal eloltották, majd a 2 db Skum habágyúval a tartályban levő égést 8.50-re megszüntették. Az oltás ideje alatt a védőgödörben levő Ø 250 mm-es feltöltő- és leszivósóvekek erősen deformálódtak, a bentonitkókról elváltak, majd az egyik feltöltőcső robbanásszerűen felszakadt.

Beszakadt tartálytető

Közben **Parti István** alldgy., az üze-mi parancsnokság szolgálati és kiképzési főelőadója a kárhelyre érkezve átvette a tűzoltás vezetését. A Halom/hab 7-esről megszereltette a 2013-as jelű tartály félstabil oltóit, de ennek működése hatástalan volt, mert a tartály enyhe megdőlése miatt az egyik habbevezető cső a külső csatlakozásnál szétnyílt, a másik két habbevezető pedig a lerogyott tartálytető leszakította.

9.07-kor kikerkezett a megyei ügyeletes tiszt és **Gyulai János** alez., parancsnoki ügyeletes. Röviddel később Gyulai alez. átvette a tűzoltás vezetését. Utasítására előkészületet tettek a 2013-as tartály oltására, oda csoportosították át a megsze-

relt habágyúkat. A 2014-es tartály azor nem volt megfelelően lehűtve, az a só felszakadt peremnél több helyen vata tag sugarban ömlött a toluol és a védőgödörbe. Az erős szél ott felszakította, a tartály mellől elnyomta a habtakarót, ezért a tartályban levő toluol és a védőgödör tartalma újra visszalobbant. A tartályban aránylag kevés, 1,5 m magasságig volt toluol, ezért a tartályköpeny mindkét oldalról igen erős hőhatás ért. Ennek következtében rövid időn belül elvesztette szilárdságát, és összerogyott, s lemezek között hozzáférhetetlen zárt teret alakultak ki. Az újabb habrohámot 2 db Skum habágyúval, 5 db kézi habsugárcsővel, 2 db védőgödör-habfolyatóval vezették, és 15 perc alatt 10.30-ra eloltották a tüzet. Ezután 2 hab-víz ágyúval folyamatosan hűtötték a tartály acéllemezzeit, a védőgödör habtakaróját pedig EVEGÉN-nel tartósították, s pótolták szél által elsodort habot.

Ekkor kerülhetett sor a 2013-as tartály oltására, de ezt rendkívül nehezítette a tartályba lógó felizzott tetőlemez és a tőtartó szerkezet, mivel elérték a 7,50 m magasan levő folyadékszintet, és annál 85%-án olyan zárt teret alkottak, amelyre al nem lehetett bejutatni az oltóanyagot.

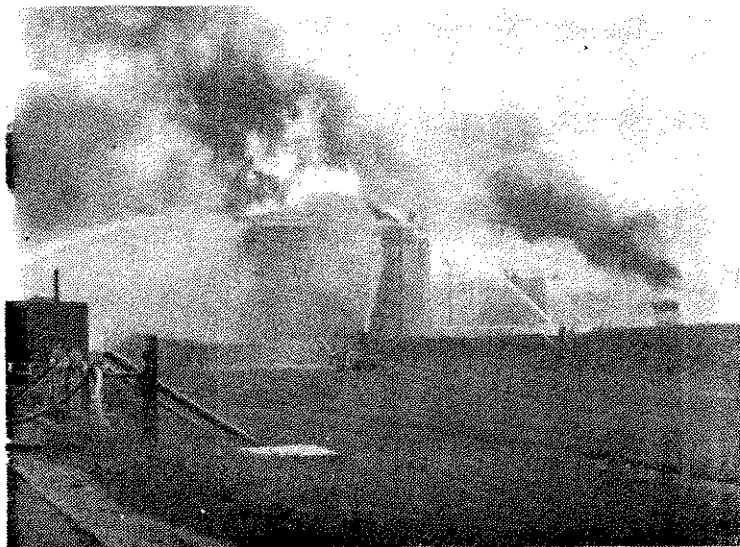
Szabad szombat volt

Gyulai alez. úgy értékelte, hogy a sikeres oltás csak a folyadék leszivásáva miatt lehetséges volt, tehát a szintnek a tetőlemez alá csökkenésével érhető el. Utasította az üzemvezetőt a leürítés megkezdésére, ő azonban nem tudta megoldani, ezért magasabb tétőosztású vezető kirendelését kérte. A termelési főmérnök ugyan 10 óra után megkezdte, de a tartály 7,5 m magas folyadékszintjét csak 15 órára tudták 6 m-re csökkenteni, s csak ekkor vált lehetővé a folyamatos habtakaró kialakítása. Közben a kárhelyre kikerkező **Újvári András** ezredes, megyei parancsnok 12.45-kor átvette a tűzoltás vezetését és vezetésit tűzoltó zset szervezett. Utasítására 5 db Skum habágyúval megkezdtek a tartály oltását, meghozzá úgy, hogy a Light Waterrel mekódók (3 db) a tartályba lóttek, míg EVEGÉN-nel töltött habballótról degozók (2 db) a tartályköpenyt hűtötték, majd a Light Water elfogyásakor EVEGÉN-t lóttek a tartályba, a toluol Skum pedig hűtött. A 5 perces habrohám eredményeként eloltották a gázbontó benzin szabadon égő felületét, azonban leszakadt tető alatti felület tovább ég.

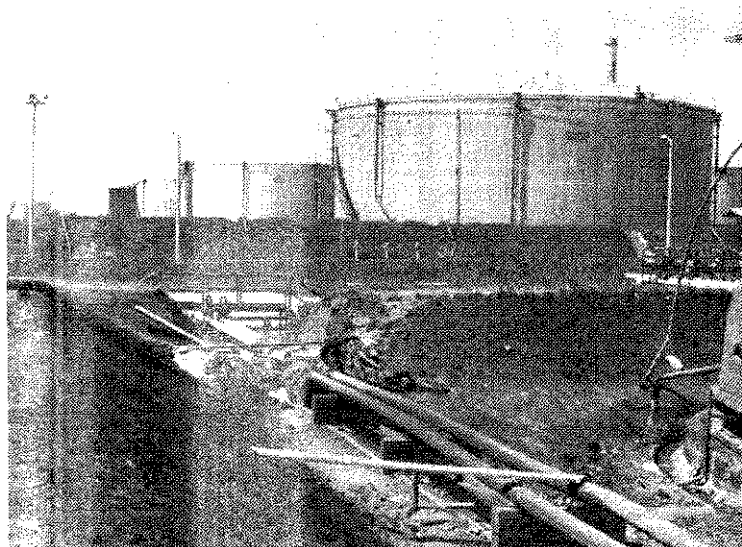
A nagy mennyiségű hűtővíz majdnem teljesen megtöltötte a védőgödört. A tűzoltásvezető ezért utasította a vállalat képviselőjét annak leeresztésére. De a toluol az elrepült tartálytető alatt volt, s — gázkoncentráció-mérés után — alál kellett bújni, hogy megnyithassák. A folyadékszint azonban nem süllyedt, mert mint a későbbi vizsgálatkor kiderült — vezeték gyűjtőaknája hulladék deszkákkal rabokkal volt elzárva. A túlterhelt gyűjtőkorona 14.20-kor át is szakadt a csőzetéknél. A toluollal szennyezett víz öntött két szivattyútelepet, és egy patak folyt. A vállalati tűzoltóság későbbi munkásságokkal eltömte a nyílást.

Villámcsapás okozta

A 2013-as tartály — mint az várható volt — újra belelobbant. Ezért a habágyú oltó gépjárművek újratöltése után 13.

A lángokban álló 2013 jelű tartály

Az átszakadt gátkorona

kor újabb habrohamot kezdtek az előző felszerelésekkel, és 15 perc alatt ismét eloltották a szabad felületet. A tűzoltásvezető újra sürgette a tartály leürítését, amit időben megkezdtek, és ennek során kb 60 m³-es vasúti tartálykocsit töltöttek meg. Ekkor vették észre, hogy habos vizet szívnak, ezért leálltak, majd 15 órakor egy 250 mm-es átmérőjű cső teljes keresztmetszetén a szabadba kezdték engedni. A tartály közben ismételtén visszalobbant. Égését 14.45-kor, majd 15.15-kor egy-egy rövid habrohammal kellett eloltani.

Az indokolta a tartálypalást és a tetőle-

mez intenzív hűtését, valamint az ismétlődő habrohamokat, hogy az erősen sérült tartály teteje a hó hatására a tartályba szakadt volna. Végül a folyadékszint a tetőlemez alá süllyedt, és a 15.15-kor indított habroham sikeres volt, a habot még kétszer tartósították, és 16.30-ra végleg eloltották a tartály égését.

A vizsgálat a villámcsapást — mint keletkezési okot — bizonyította, ez azonban a szabvány előírásainak megfelelően épített és üzemeltetett tartálynál nem okozhatott volna tüzet. De mint megállapították, a vállalatnál kialakult és eltört gyakorlat szerint a tartályokon valamilyen

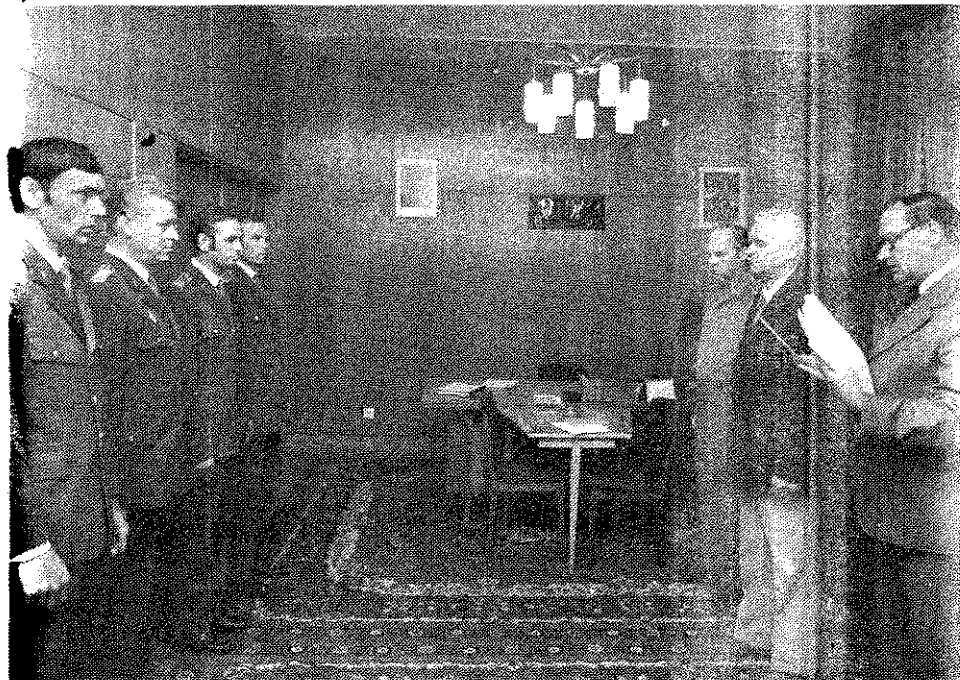
tetőnyílást szabadon hagytak, mert a légszöszlepek beszorulása esetén a kialakult vákuum megrongálja a tartálylemezt. A leszakadt tetőfedélen is bizonyíthatóan nyitva volt a mérő- meg a búvónyílás.

A két tartály oltása nehéz feladat elé állította a tűzoltóságot, mert a tűztérben levő felizzott palást- és tetőlemezek gátolták a beavatkozást, az erős szél elnyomta a habtakarót, eltérítette a habsugarakat, a palásthűtők és a félstabil habsze-relvények használhatatlanok voltak. Szabad szombat lévén a felelős vezetőket csak jelentős késéssel lehetett riasztani, a tervezett vállalati tűzoltóknak csak ötöd-része volt mozgósítható, és fény derült a habbalöltők újratöltésének műszaki problémáira is. A szerzett tapasztalatok alapján a vállalat és a Pest megyei parancsnokság is megfelelő intézkedéseket tett hasonló esetek megelőzésére.

A tüzeset során elégett 86 t toluol, 133 t gázbontó benzin, a 2014-es tartály teljesen megsemmisült, a 2013-as pedig súlyos rongálódást szenvedett. A keletkezett kár 5,6 millió Ft volt.

Kiss Imre
tű. alez.

Szakfolyóiratunk júliusi számában már részletesen beszámoltunk a Hajdú-Bihar megyei Tanács debreceni kórházában május 22-én keletkezett tüzesetről. Az eredményes beavatkozás során végzett kiemelkedő munkájuk elismerésül a belügyminiszter a Tűzbiztonsági Érem ezüst fokozatával tüntette ki Kocsis Sándor őrmestert, Bodolai István őrnagy, megyei városi-járás parancsnok, Nagy Imre zászlós, szerparancsnok és Soitész János őrmester országos parancsnoki dicséretben és jutalomban részesültek. Az elismeréseket július 26-án Varga Károly ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnoka adta át.

Felhívás

A Tűzvédelem Szerkesztősége új munkatársat keres. Olyan 35 évesnél fiatalabb budapesti újságírók jelentkezését várjuk, akik egyetemi vagy főiskolai végzettséggel, újságírói szakképesítéssel és legalább 5 éves szerkesztőségi gyakorlattal rendelkeznek, s vállalják, hogy testületünk hivatásos állományának tagjai lesznek.

Jelentkezni, illetve érdeklődni írásban és személyesen is lehet. Szerkesztőségünk címe: Budapest VI., Izabella u. 62-64. Telefon: 320-380.

12 TŰZVEDELEM

A korábban öt telephelyen működő Kelet-magyarországi Tűzép Vállalat 101. számú egysége 1981 augusztusában költözött új helyére, a város déli iparterületére. Már ekkor felmerült az az igény, hogy a magánlakás-építők minél jobb kiszolgálása érdekében önkiszolgáló árucsernokot építsenek. Az ötletet az osztrák Bauwelt áruházláncolat adta.

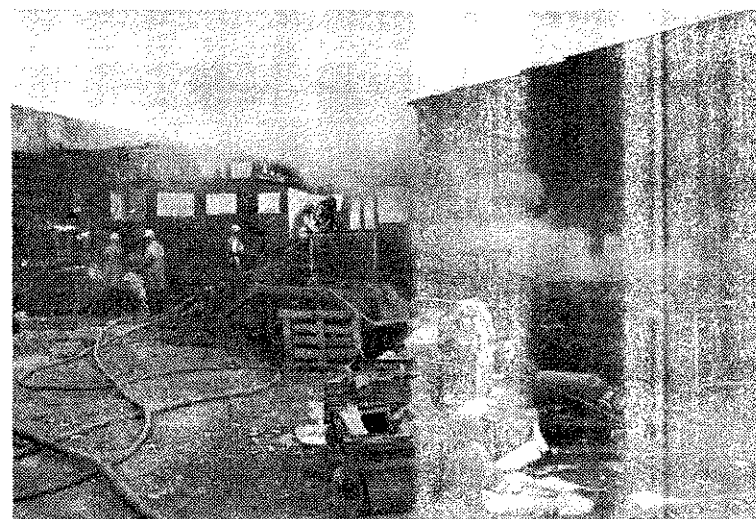
A hazai gyakorlatban szokatlanul rövid idő — 7 hónap — alatt 15 milliós költséggel megépítették az 1440 m² alapterületű

Fészek Áruházat. Az áruházat egy nyaktaggal kötötték össze a már meglévő és 1080 m² alapterületű ún. hidegraktárral. Ezen keresztül töltötték fel áruval az eladóteret. Az új kereskedelmi egység rendkívül széles választékkal áll a lakosság és a közületek szolgálatára. A szobabútor és a lakástextília kivételével mindenféle építőanyagot s lakásberendezési felszerelést megtalálhat itt a vásárló. Az áruház ez év február 16-án nyílt meg. Az új tele-

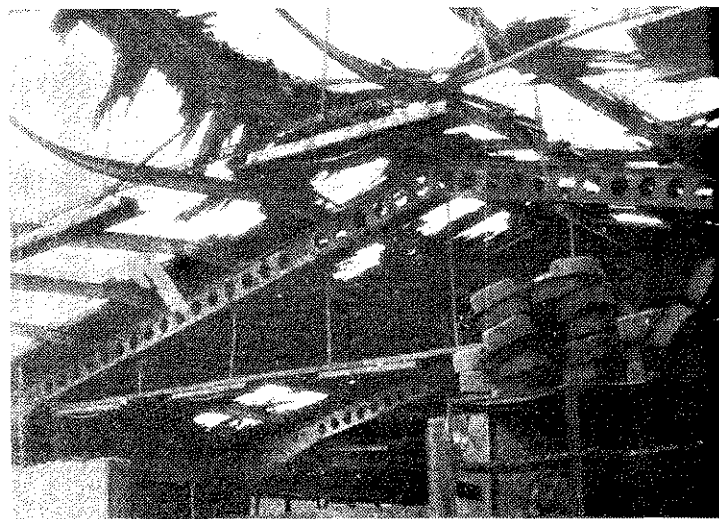
pen levő teljes árukészlet értéke általában 50 millió forintot tesz ki.

Ottjártunkkor azonban nem az áru sokféleségének tetszetős látványa fogadott bennünket, hiszen mint ismeretes, március 28-án különösen nagy kárral járó tüpusztított az áruházban, s ez másfél hónapos fennakadást okozott az áruellátásban.

Ezen a pénteki napon a munkaidő befejezését követően 17.32-kor eddig ismeretlen okból kigyulladt az áruház ellátószolgáló raktár mögött elhelyezett szemé-

Előtérben a szeméttároló konténer

A raktár tetőszerkezete a tűz után

roló konténer meg a közelében tárolt éghető építési anyagok. Elsőként 17.44-kor a telep éjjeliőre jelezte a tüzet a szolnoki parancsnokságnak. A tűzjelzés alapján II-es kiemelt riasztást rendeltek ki, amit a helyszínrre érkező Kovács Mihály főtörzsráster, szerparancsnok 17.51-kor III-as kiemeltre módosított. Hock Ernő hadnagy, megyei parancsnoki egyeletes a kárterület felderítése után átve a tűzoltás vezetését, V-ös kiemelt riasztást rendelt el. (A riasztás időpontjában a szolnoki 1-es és 2-es gépjárműveszkendő gyakorlaton tartózkodott.)

Az állami egységek helyszínre érkezése előtt a Beton- és Vasbetonipari Művektől érkezett személyek föld alatti tűzcsapról kikerítették meg a beavatkozást, de a 75 mm-es állványcsőhöz 52 mm-es tömlőt tartottak készenlétben, s ráadásul használhatatlan volt a tűzcsapkulcs is.

Az állami egységek kiérkezésekor viharos szél fújt, ami nagyban elősegítette a gyors tűzterjedést a nyitott szeméttároló konténer mellett tárolt különféle éghető anyagokra (nikecell- és poranlemezek, Bobbit parkettaragasztó, faszén és faárúk), majd a raktárra, az áruháza és a kettőt összekötő nyaktagra. A kigyulladt festék-raktárban nagy mennyiségű I. és II. tűzveszélyességi fokozatba tartozó festék és lakk volt felhalmozva, a többi elképzelhetjük.

A szolnoki egység szerparancsnoka a telep víztároló medencéiről alapvezetékkel szereltetett, és 2 C (E) sugárral támada a szabadtéren tárolt építőanyagok tüzeit, majd a Szolnok 1-es gépjárműveszkendőiről szereltetett további 3 C (E) sugárral meg-

akadályozta a tűz áttérjedését az áruháza épületébe. Az időközben kikerkező Mátrai Albert alezredes, megyei parancsnok helyettes röviddel helyszínre érkezése után átvette a tűzoltás vezetését Hock hadnagytól, és riasztotta a közelében tartózkodó tűzoltóvonatot is, mivel a telep nyomásfokozó szivattyúja időközben meghibásodott. A fokozatosan érkező egységek összesen 14 C (E) sugárral és 1 habsugárral 18.55-re körülhatárolták, majd 20.30-ra eloltották a raktártüzet. A bevetésben 60 tűzoltó, 14 tűzoltó-gépjármű, a már említett tűzoltóvonatot, a tárgymentesben pedig 54 honvéd vett részt az MN 1775. számú alakulattól.

Még a beavatkozás során megkezdődött a tűzvizsgálat, majd a körülményekre tekintettel szemlebizottság kezdte meg működését. A bizottságban részt vettek a megyei tűzoltó-parancsnokság képviselői is.

A Kelet-magyarországi Tűzép Vállalat 101. számú 7 hektáros telepén a „Fészek” áruháza, két raktár, irodaépület és szabadtéti tárolóterek találhatóak. Az áruháza és a raktár közötti tűztávolság 10 m, a két épületet egy 6 m széles nyaktag köti össze. A raktárépület acélvázaz szerkezetű, tetőhéjazata pala volt. Bár az 1080 m²-es raktárépület fállal több részre volt tagolva, mégis egy tűzszakaszt alkotott, mivel a falakon nem volt tűzgátló ajtó, illetve a fal nem ért a tetőszerkezethez. A raktárban festéket, hígítót, tapétát, fűdőszojai felszereléseket, szőnyegpadlót, fűtőberendezéseket, konyhabűtőket, különféle műanyag csöveket, kiscgépeket, az épületen kívül pedig fajarszácsukat tárolták. Ezek a tűz során túlayomórészt meg-

semmisültek, vagy olyan mértékben károsodtak, hogy csak jelentős árengedménnyel értékesíthetők.

Az eljárás során 19 személyt hallgattak meg, villamosszakértőt rendeltek ki és összesen 36 helyről vettek anyagmintát, amit vizsgálatra megküldtek a BM Bűnügyi Technikai Intézetének.

Bár a tűz keletkezési okát eddig még nem sikerült megállapítani, a vizsgálat azonban számos olyan tűzvédelmi használati szabály megsértésére derített fényt, ami nagymértékben hozzájárult a tűz elhatalmasodásához és a mintegy 20 milliós tűzkár kialakulásához.

1. A raktár külső falsíkja mentén, valamint a szeméttároló konténer és a raktár közötti szabadtéren éghető szilárd anyagokat (papír csomagolású fajansz tárgyak, nikecell- és poranlemezek, faárúk, faszén) és I—II-es tűzveszélyességi fokozatba tartozó tűzveszélyes folyadékokat tároltak.

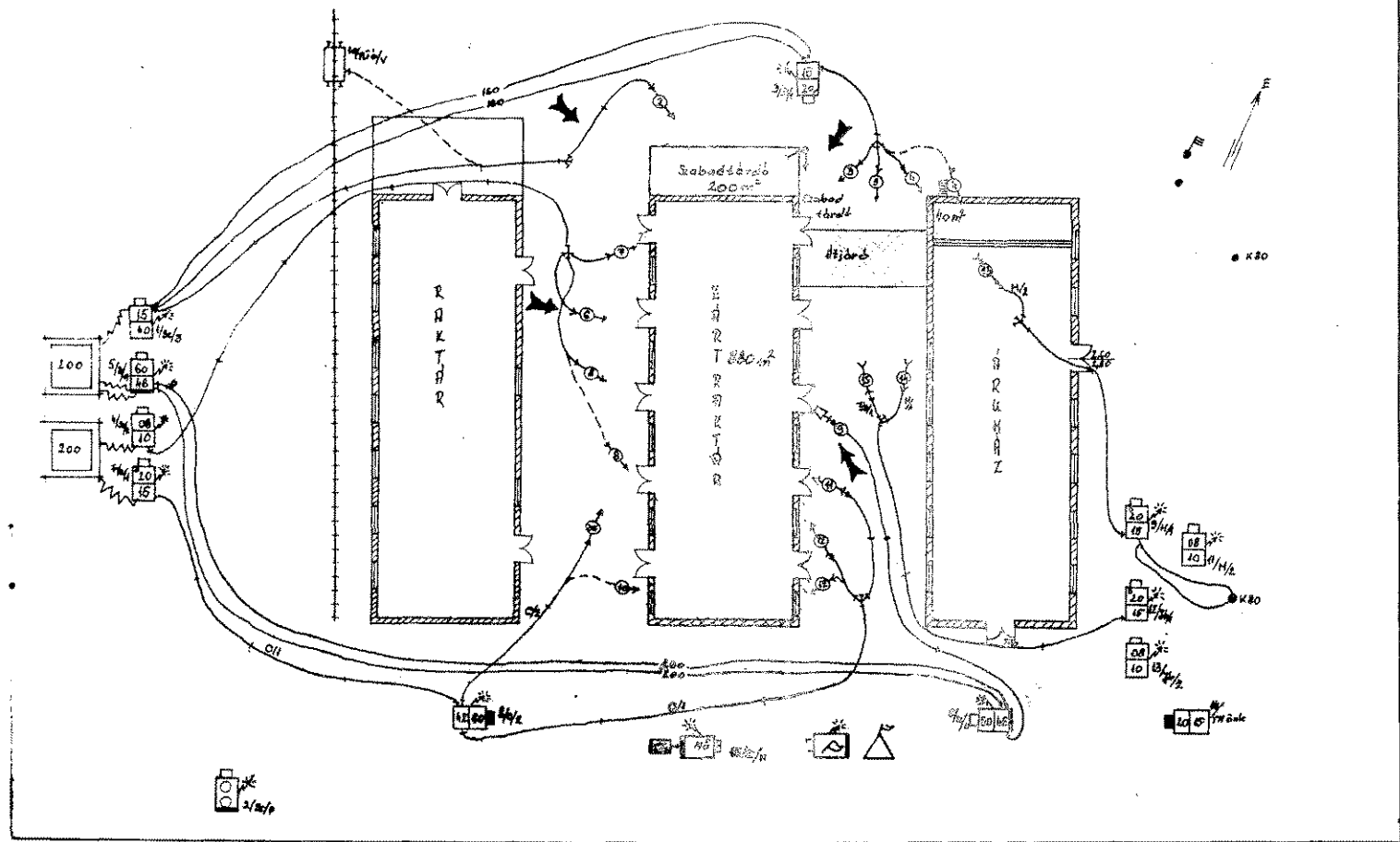
2. A raktárban utólag kialakított festéktárolót nem választották el tűzgátló fállal a többi raktárrésztől, nem volt hasadó-nyíló felület, és az épület egyéb más vonatkozásban sem felelt meg a tűzvédelmi előírásoknak. Ily módon semmi sem gátolta a gyors tűzterjedést és az igen súlyos kár bekövetkezését.

A Fészek áruházláncolat épülő (Pécs, Budapest, Érd, Győr), illetve tervezés alatt álló tagjainál (Zalaegerszeg, Debrecen, Nyíregyháza, Kecskemét), tehát mind a tervezés, mind az üzemeltetés során főlőbb hasznos lesz figyelembe venni, hogy bölcs dolog a más kárán okulni.

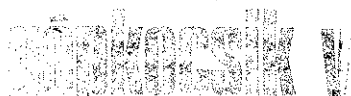
Soltész Tamás

SZOLNOK FÉSZEK ÁRUHÁZ RAKTÁRA

11 40 11 40
10 40 10 40

Háztartásokban, műhelyekben, irodákban és hétvégi házakban is használható

A gépkocsi tűzveszélyes üzem, szükség esetén égésének gyors megfékezése nem könnyű feladat.

Hazánkban főleg az elmúlt évtizedben ugrásszerűen megnövekedett a gépkocsiállomány. Ezzel együtt sajnálatosan a gépjárműtüzek száma is. Egyre több gépkocsi-tulajdonos ébredt rá, hogy nehezen megszerezett, nagy értékű járművét akár a szeme láttára is tönkretelheti a „vörös kakas”.

Az országos tűzoltókészülék-szükséglet nagy részét kielégítő Elzett Művek reagált a sürgetőleg jelentkező igényekre, rövid idő alatt kifejlesztette és piacra vitte új termékét, az autó-porrallótkészüléket.

Az elnevezés nem egészen pontos. Igaz ugyan, hogy az új készülék maradéktalanul megfelel a gépkocsik oltókészülékeivel szemben támasztott követelményeknek: kis méret, elhelyezés, határfok stb. tekintetében, de alkalmazási területe szélesebb ennél. Éppen alaptulajdonságai miatt ideális a háztartások tűzvédelmére, de műhelyekben, irodákban, hétvégi házakban is célszerűen felhasználható.

A korszerű készülék tűzoltási határfoka jóval nagyobb az átlagosnál, ami a kevés alkatrészből álló mechanizmus, az úgynevezett „belenyomott” gázos kivétel és egy új oltópor együttes felhasználásának az eredménye.

A készülék legfontosabb műszaki adatai:

Töltet (oltóanyag):	0,75 kg lángoltó por
Hajtóanyag:	14 bar nyomású nitrogén (N ₂)
Teljesítmény:	kb. 0,15 kg/sec
Teljes súly:	2 kg
Helyszükséglet:	9×14×35 cm
Tartályátmérő:	9 cm

A készülékbe helyezett lángoltó port a vele közvetlenül érintkező, „belenyomott” nitrogén lövelli ki. Az oltóanyag egy gömbcsap megnyitásával a lövőkén keresztül jut el az oltandó közeghez.

A teljes kilövési idő 5–6 másodperc.

Tűzoltáskor a lövőkét 2–2,5 méter távolságból kell a tűzre irányítani. A biztosítószeget eltávolítása (kirántása) után, a kar függőleges elfordításával a gömbcsap nyílik, a tűzoltás megkezdhető. A könnyebb kezelést, a készülék tartását és tűzre irányítását a testbe épített fogantyú segíti elő.

A készülék a gömbcsap lezárásával, illetve újraindításával szakaszosan is működtethető. A készenléti állapotot a levegő összenyomhatóságát hasznosító szellemes megoldású nyomásmérő jelzi. Az üveg alatti buborék nagy nyomás alatt kicsi, de a nyomás csökkentésével nő. Amikor a buborék az üvegen levő kört metszi, akkor a készülék nyomása nem elég a biztonságos üzemeltetéshez. (A készüléket függőlegesen kell tartani!) A működést leíró címke szerint: „a buborékot a kör átmérője nem oszthatja”.

A szabvány a nagyságrendre vonatkozó, úgynevezett „egységűtű” eloltásával határozza meg a tűzoltókészülékek oltási határfokát. Az új típusú, eddig nem használt oltóporkeverék ebben a mennyiségben a B 7-es egységűtű eloltására képes, ami a 3 kg-os porraloltó készülékektől megkívánt teljesítmény. Az oltópor nem okoz kárt a befűjt felületeken.

Az Elzett Művek az alapjában kedvező piaci fogadtatás alapján felkészült a várhatóan növekvő igényekre – ezen belül a szervizfeladatok, újratöltés, javítás – teljes mértékű kielégítésére. Egyes kereskedelmi vállalatoknál lehetőség nyílik a készülékek azonnali cseréjére. Így a tulajdonosoknak rövid ideig sem kell nélkülözniük azokat. (X)

ELZETT MŰVEK

Dr. Plausin Lucia t. hdgy. 1951—1982

Tökölön, a községi temetőben július 14-én a helybeli fiatalokkal és ismerősökkel együtt, tűzoltók sokasága állt némán ravatala előtt.

Még alig öt éve, hogy fiatal jogászként úgy döntött, hogy testületünknel vállal szolgálatot, s tudásával segíti a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság irányító tevékenységét. A BM TOP Koordináló Ellenőrző és Titkársági Osztály kiemelt főelőadójaként, hasznos tagja volt a kollektívának.

Miközben ő maga is tanult,

szívesen segítette jogi kérdésekben a hozzáfordulókat. Kedves, szerény, vidámsággal teli magatartásáért a fővároson túl, az országban is tisztelték, szerették.

A BM Tűzoltótiszt-képző Iskolán végzett tanulmányából már csak a vizsgák voltak hátra, de a hirtelen jött súlyos betegség már nem hagyta befejezni. Tanulmányi szabadságáról már nem tért vissza hozzánk.

Szülei egyetlen gyermeküket, mi szeretett munkatársunkat vesztettük el örökre.

SZÜCS FERENC önk. t. szds. 1920—1982

Elhunyt a devecséri önkéntestűzoltó-egyesület parancsnokhelyettese. 1949 óta sokat tett a községi önkéntes egyesület felvirágoztatásáért. Munkájában főként az úttörő-tűzoltók nevelésével ért el kimagasló eredményeket. A község lakossága tisztelte, szeretete, váratlan halálával nagy veszteséget okozott egyesületének.

SIKOS BÉLA önk. t. szds. 1920—1982

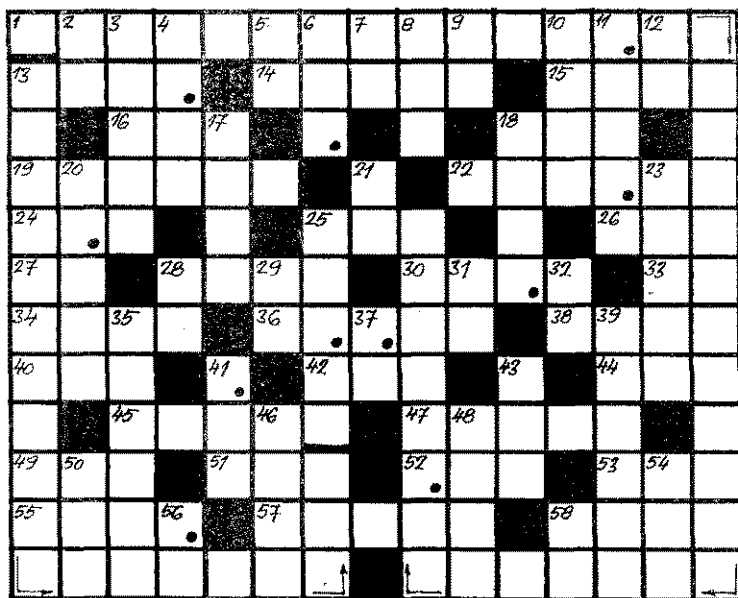
A nagypirítói önkéntes tűzoltóegység parancsnoka súlyos betegség következtében elhunyt.

40 éven keresztül példamutatóan látta el önkéntes tűzoltói szolgálatát. Jó munkájáért a Tűzbiztonsági Erem arany fokozatában részesült. Tulajdonosa volt az Ezüstkoszorús Szolgálati Eremnek. Mély részvétellel búcsúztak tőle egyesületének tagjai s mindazok, akik ismerték és tisztelték.

VARGA DEZSŐ önk. t. szds. 1912—1982

A kajászói önkéntestűzoltó-egyesület volt parancsnoka életének 70. önkéntes tűzoltói szolgálatának pedig 52. évében váratlanul elhunyt. Jelentős érdemei voltak a felszabadulás után a helyi tűzoltóság újjászervezésében. Irányítása alatt a község tűzoltói évtizedeken át több járási és megyei versenyen szerepeltek sikeresen.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

termék. 29. Hangtalanul véső! 31. Az okozat előidézője. 32. Mező azonos hangzói. 35. Csillag-villog. 37. Határrag. 39. Egyik napszak. 41. Mikulás is ez. 43. Görög betű. 46. Felkiáltás szava lehet. 48. Lánynév. 50. Pályázat része. 54. Gyilkolt. 56. Indulatszó. 58. Kicsinyítő.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vízsz. 1. és folytatásai, az utolsó szó a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből állítható össze.

A megfejtők között könyvtalványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1982. szeptember 10.

K. I.

A hetedik számban megjelent keresztrejtvény megfejtése: TŰZ VAGY ROBBANÁS-VESZÉLYES GŐZT, GÁZT VAGY FOLYADÉKOT TARTALMAZÓ.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: SZENNYVIZET.

Könyvtalványt nyertek: Bódi József, Vámosgyörk; Havlicsek Ferenc, Salgótarján; Mecseki Józsefné, Budapest; Szendrei Gáborné, Gyula; Vági Györgyné, Pécs; Véghelyi György, Budapest.

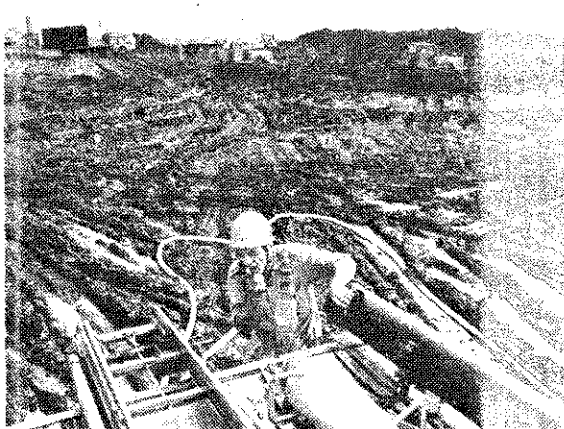
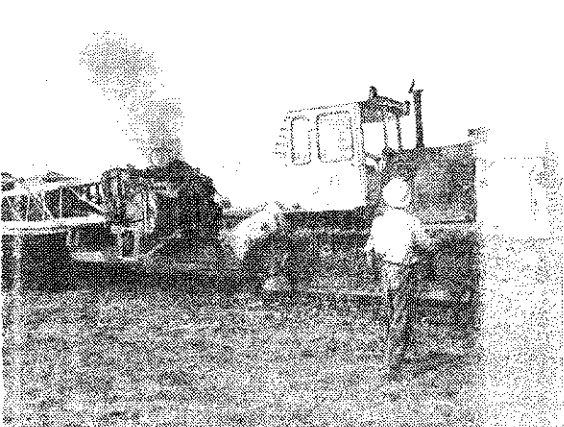
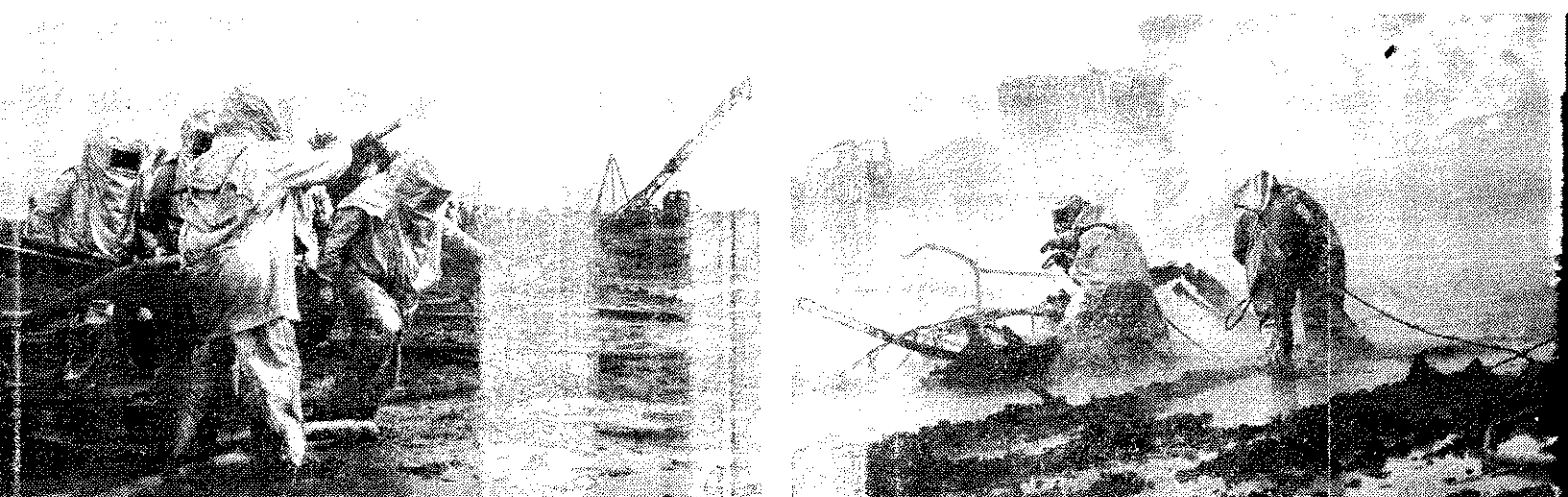
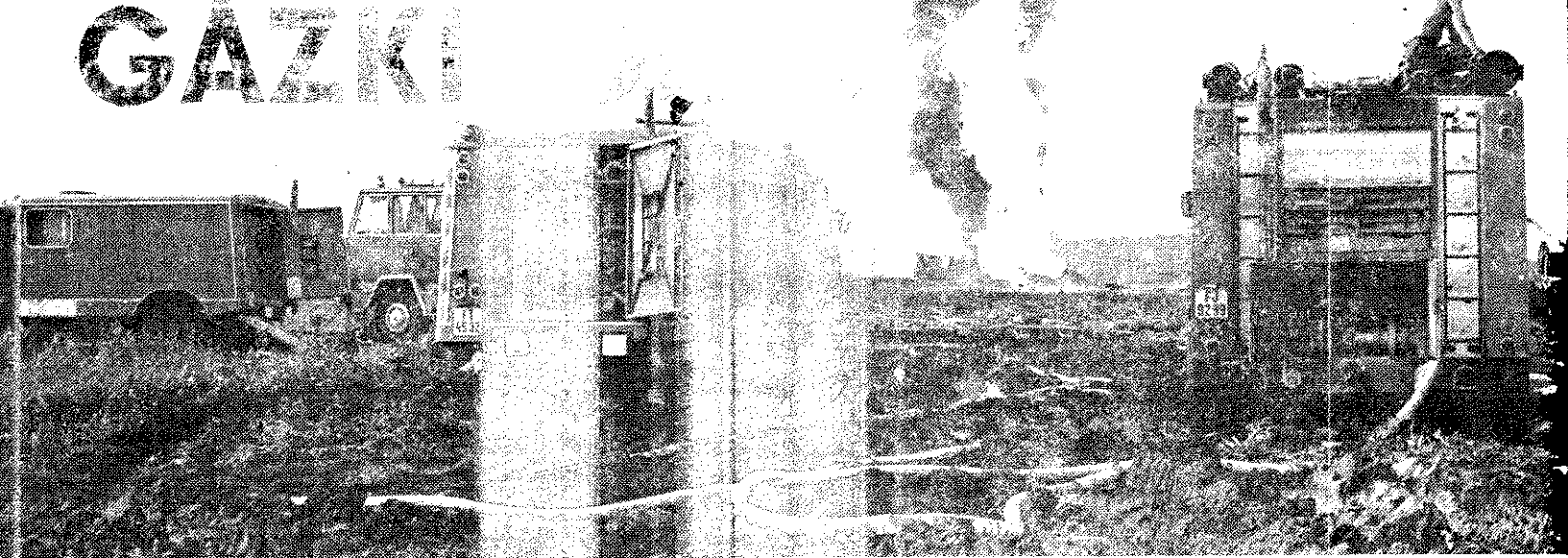
A nyereményeket postán küldjük el.

1. SZÉRŰKRE VONATKOZÓ EGYIK ELŐÍRÁS (zárt betűk: A L, A, T, S, Ó, T, G, L; folyt.: függ. 13). 13. Tragikus sorsú olasz politikus. 14. Kerekeken megy. 15. Női név. 16. Volt. 18. Budapest környéki város. 19. Etet. 22. Rájegyző. 24. Lánynév. 25. Kis utca. 26. Gyilkok. 27. Réti azonos hangzói. 28. Gabonakereszt. 30. Semmikor. 33. Törött fog! 34. Zúzó. 36. Indián nép. 38. Végtelen. 40. Amibe kerül. 42. Heg betűi. 44. Kortárs német zeneszerző. 45. Masinák. 47. Maródi. 49. Ahhoz hasonló. 51. Gól betűi. 52. Kettőzve sincs értelme! 53. „Elavult” energia. 55. Francia város. 57. Megalszik (nem a tej, de vidéken). 58. Szép az ilyen nap.

2. Kiütés! 3. A gazdasági növény. 4. Idegen vám. 5. Csak középen nagy! 6. Víznyerő hely. 7. Veri azonos hangzói. 8. Hónap rövidítve. 9. Azonosak. 10. Lánynév. 11. Jelt ad a startolásra. 12. Ugyanazok. 13. A vízszintes 1. folytatása (zárt betűk: É, V, S, T, E. folyt.: pontokkal megjelölt kockákban). 17. Ritka férfinév. 18. Mint a méz. 20. Keresztültszakít. 21. Fegyvert használ. 23. Malac is megteszi. 25. Végtagok végei. 28. Bánya-

GAZRI

Füzesgyarmaton augusztus 7-én 18.10-kor felört a földgáz a Kö-olajkutatás Állami Kőszéki Üzemeinek 15-es szelvényű fűtésánál. A kivonás hővédelmi osztály a tűzoltóság hővédelmi osztagával 8-án megkezdte a hővédelem elfojtását. Először a felálló szikrától a mintegy 200 bar nyomással kiáramló gáz 100% metán, 10% gázolaj keverékét begyűlték. A hővédelem a magas hőmérséklet hatására összeesett.

Augusztus 8-án a hővédelmi brigádok, állami tűzoltók, vízügyi dolgozók és a honvédek egyesült erővel kezdtek hozzá a munkálatokhoz. A 20 méter magas lángszög eloltására csak azután kerülhet sor, ha a mintegy 100 tonna felrakott vaslemezeket a kútfeljáró lépcsőházi függöny védelme alatt átvitték. Közben megkezdtek a több ezer m³-es vízálló medence építését is a nagy mennyiségű oltóvíz biztosítása érdekében.

A továbbiakról részletesen beszámolunk folytatónk következő számában.

KÖZVETLENI MIHÁLY
KÉPRTORTJA

II nap küzdelem

Képes riportunk a 15–17. oldalon

A BM Tűzoltóság Országos Rendészeti
Műhelyirata

XXXIV. évf. 9. sz. 1982. szeptember

Az országos parancsnoki értekezlet elnöksége

(Fotó: Csattos Pál)

ORSZÁGOS PARANCSNOKI ÉRTEKEZLET

A Belügyminisztériumban július 30-án parancsnoki értekezletet tartottak, amelyen megjelent és az elnökségben foglalt helyet *Borbándi János*, a Minisztertanács elnökhelyettese, *dr. Horváth István* belügyminiszter, *Gál Ferenc*, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezető-helyettese, *Kovács György*, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának első titkára, *Kun István*, az MSZMP Határőrségi Bizottságának első titkára, *I. Sz. Rozanov* altábornagy, valamint a Belügyminisztérium tábornoki karának tagjai.

A parancsnoki értekezlet elnöke, *dr. Kamara János* altábornagy, belügyminisztériumi államtitkár megnyitó szavait követően *dr. Horváth István* belügyminiszter adott tájékoztatást a Belügyminisztérium vezetésében beállott változásokról.

A miniszter ismertette, hogy a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa *Karasz Lajos* altábornagy, belügyminiszter-helyettes — a Belügyminisztériumban végzett

eredményes munkája elismerése mellett, nyugállományba vonulására tekintettel — tisztségéből felmentette. Ezzel egyidejűleg *dr. Péter Jánost* — az MSZMP Központi Bizottságának volt osztályvezető-helyettesét — *belügyminiszter-helyettesé*, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa pedig *vezérőrnaggyá* kinevezte.

A minisztérium vezetésében bizonyos átcsoportosításra került sor, s az így kialakított munkamegosztási rend is további biztosítéka a minisztérium előtt álló feladatok végrehajtásának. Az állambiztonság védelmének feladatait ellátó szolgálat vezetésére *Földesi Jenő* vezérőrnagy, belügyminiszter-helyettes, a személyügyi szolgálat vezetésére pedig *dr. Péter János* vezérőrnagy, belügyminiszter-helyettes kapott megbízást.

Dr. Horváth István ezt követően méltatta *Karasz Lajos* altábornagy munkásságát. Mint mondomta: személyében olyan kom-

munista kezdi meg a pihenést, aki már ifjú korában elkötelezte magát pártunk, népünk és munkásosztályunk ügye mellett. Ennek valóra váltásáért sok évtizedes munkássága alatt mindig áldozatra készen és következetesen dolgozott. A több mint két évtizedes belügyi szolgálatát mindvégig fáradhatatlanul és fegyelmezetten látta el, kommunista parancsnokhoz méltó példamutató magatartást tanúsított a munkában, a közés a magánéletben. Ez az életút — hangsúlyozta a miniszter — összefonódott pártunk és népünk történelmével. A munkásszülők gyermeke korán megismerte a népnyomorát, a munkások küzdelmes életét, a munkanélküliséget. A felszabadulás hozta meg az ő életében is a kibontakozást. Mint ifjúmunkás hamar felismerte a helyét a munkásmozgalomban. *Karasz Lajos* 1946 januárjában már mint pártunk tagja aktív részesevé vált a nagy társadalmi átalakulásnak. Mindenütt ott volt, ahol tenni kellett és lehetett a munkáshatalom érdekében. A proletárdiktatúra kivívásának és megszilárdításának időszakában az MDP Szabolcs megyei Bizottságán mint osztályvezető dolgozott, majd az SZKP hároméves főiskolájának eredményes elvégzését követően aktívan részt vett az 1956-os ellenforradalom leverésében és a párt újjászervezésében. 1957 januárjától az MSZMP Nyíregyházi Városi Bizottságának első titkára, és innen került 1960-ban a párt javaslatára a Belügyminisztérium állományába. Szolgálatát fontos beosztásokat töltött be és 1974-ben belügyminiszter-helyettesé nevezték ki. Az általa irányított szolgálat jelentős eredményeket ért el az állam- és közbiztonság védelmének feladatai végrehajtásában. Napi munkája mellett *Karasz Lajos* mint kommunista parancsnok megkülönböztetett figyelmet fordított munkatársai, beosztottjai nevelésére, politikai és szakmai ismereteik fejlesztésére, egyéni gondjaik megoldására. Személyében olyan vezetőt ismertünk meg, aki helytállásával kiérdemelte pártunk és kormányunk, a minisztérium vezetésének elismerését. Több magas külföldi és hazai kitüntetésre pedig — közöttük a *Vörös Zászló Erdemrend*, a *Munka Erdemrend* arany fokozata, a *Vörös Csillag Erdemrend*

Dr. Horváth István belügyminiszter adott tájékoztatást a minisztérium vezetésében bekövetkezett változásokról

Az értekezleten felszólt *Borbándi János*, a Minisztertanács elnökhelyettese

Karasz Lajos altábornagy

Földesi Jenő vezérőrnagy, állambiztonsági miniszterhelyettes

Dr. Péter János vezérőrnagy, személyügyi miniszterhelyettes

— e tevékenység méltó elismerését jelképezi.

A belügyminiszter a minisztérium beosztottait, vezetőit és a maga nevében köszönetet mondott Karasz Lajosnak a több évtizeden át folytatott eredményes munkáért, az erőt és egészséget, személyes boldogságot kívánt a nyugállományba vonult miniszterhelyettesnek.

A miniszter ezt követően tájékoztatta a parancsnoki értekezlet résztvevőit arról, hogy — a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának jóváhagyásával — Földesi Jenő vezérőrnagy, belügyminiszter-helyettes 1982. augusztus 1-i hatállyal felmentette a személyügyi szolgálat vezetéséről, egyben megbízta az állambiztonsági szolgálat vezetésével. Földesi Jenő vezérőrnagy hetizedek óta dolgozik a Belügyminisztériumban, Mezőgazdasági munkás családból származik, 1928-ban született a Győr-Sopron megyei Páli községben.

Földesi Jenő 1945 őszén a Magyar Kommunista Párt tagja lett, és több éven át dolgozott az ifjúsági mozgalomban, majd 1949-től az MDP Csornai Járási Bizottságának a titkára volt. 1950-től a BM Határőrség politikai csoportfőnökségén dolgozott, majd az MSZMP Határőrségi Bizottságának titkára volt. Ezt követően a Belügyminisztériumban töltött be felelős megbízást. 1974-től 1976-ig a BM Határőrség országos parancsnoka volt, majd belügyminiszter-helyettesévé nevezték ki. Munkája mellett elvégezte a Lenin Egyetemet és az MSZMP Politikai Főiskoláját. Eredményes munkája elismeréseként több magas külföldi és hazai kitüntetést kapott, tulajdonosa a *Szocialista Magyarorszáért Érdemrendnek*, a *Vörös Csillag Érdemrendnek* is. Földesi Jenő vezérőrnagy, miniszterhelyettes bizalmat kapott arra, hogy vezetésével tovább javuljon a belügyi munka — ezen belül az állambiztonsági szolgálat munkájának színvonala és hatékonysága. E fontos és felelősségteljes feladat végrehajtásához jó egészséget és eredményes munkát kívánt a miniszter.

Dr. Horváth István a következőkben köszöntötte dr. Péter Jánost belügyminiszter-helyettesévé és vezérőrnaggyá kinevezése alkalmával. Mint mondta: dr. Péter János vezérőrnagy azt a megbízást kapta, hogy vezetésével a Belügyminisztériumban a káder- és személyzeti munka tovább fejlődjön. A miniszter tájékoztatta a parancsnoki értekezletet arról, hogy dr. Péter János

munkáscsalád gyermekeként született 1926-ban Zentelken, majd Budapestre költözését követően a szakszervezeti mozgalomban tevékenykedett. 1950-ig vonatvezetőként dolgozott a Ferencvárosi pályaudvaron. 1955-ben a Lenin Intézetben szerzett tanári oklevelet, majd az ELTE Állami és Jogtudományi Karán diplomát.

Dr. Péter János 1957-ban került a fővárosi pártapparátusba, ahol politikai munkatársként, majd osztályvezetőként dolgozott. 1965-től az MSZMP Budapest XXII. kerületi Bizottságának első titkára, majd az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezető-helyetteseként dolgozott. Munkásságát több magas kitüntetés is jelzi. Tulajdonosa a *Szocialista Magyarorszáért Érdemrendnek*, a *Munka Érdemrend* arany fokozatának is. A miniszter ezt követően dr. Péter János vezérőrnagynak az új munkaterületén végzendő felelősségteljes munkájához kívánt erőt és egészséget, munkasikereket.

A parancsnoki értekezleten felszólalt Borbándi János, a Minisztertanács elnökhelyettese. Tolmácsolta az MSZMP Központi Bizottságának és a kormánynak az üdvözlését, jókívánásait, majd méltatta Karasz Lajos altábornagy, belügyminiszter-

ter-helyettes munkásságát, gratulált magas kitüntetéséhez, és nyugállományba vonulása alkalmával jó erőt és egészséget, személyes életében pedig boldogságot kívánt. A miniszterelnök-helyettes ezt követően köszöntötte Földesi Jenő és dr. Péter János vezérőrnagy, miniszterhelyetteseket, új beosztásukban eredményes munkát kívánt.

Karasz Lajos altábornagyot — nyugállományba vonulása alkalmával — köszöntötte I. Sz. Rozanov altábornagy, majd ismertette és átadta a Szovjetunió Állambiztonsági Bizottsága vezetésének üdvözlő levelét.

Az értekezleten felszólalt Karasz Lajos altábornagy, megköszönve az elismerő szavakat, a magas kitüntetést. Földesi Jenő és dr. Péter János vezérőrnagy, miniszterhelyetteseknek új munkaterületükön sok sikert és eredményes munkát kívánt. Ezt követően dr. Péter János vezérőrnagy köszöntötte meg a bizalmat.

A parancsnoki értekezlet dr. Kamara János altábornagy, államtitkár zárszavával ért véget, majd dr. Horváth István belügyminiszter az újonnan kinevezett miniszterhelyetteseknek bemutatta az általuk vezetett szolgálat vezető munkatársait.

KITÜNTETÉS

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Karasz Lajos altábornagy, belügyminiszter-helyettesnek, felelős párt- és állami vezető beosztásban az állam- és közbiztonság védelmében végzett eredményes munkája elismeréseként — nyugállományba vonulása alkalmával — a *Vörös Zászló Érdemrendet* adományozta.

A kitüntetést július 30-án a Parlamentben dr. Trautmann Rezső, az Elnöki Tanács helyettes elnöke adta át. Jelen volt Rácz Sándor, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője és dr. Horváth István belügyminiszter.

A Magyar Népköztársaság belügyminiszttere Karasz Lajos altábornagy, belügyminiszter-helyettesnek — a Belügyminisztériumban végzett több évtizedes eredményes munkája elismeréséül — nyugállományba vonulása alkalmával *Aranylőrt* adományozott.

Még 1980-ban a magyar és a szovjet belügyminisztérium vezetői megállapodtak abban, hogy a vezetői továbbképzés keretében, 1981-től évente 25–30 fős csoportokban tűzoltóparancsnokok és testületünk más vezetői beosztású tagjainak továbbképzését is vállalja a szovjet fél. Az egyezménynek megfelelően az első csoport — amely zömében a BM TOP osztályvezetőiből és megyei parancsnokokból állt — már 1981-ben részt vett ezen a magas szintű továbbképzésen. Így aztán a mi 25 fős csoportunk már nem teljesen a körülmények ismerete nélkül indult útnak. Csoportunk ez év május 10-én a MALÉV 101-es járatával hagyta el hazánk légterét. Moszkvában a Seremetyevo-2 repülőtéren landoltunk. A főiskola egyik parancsnokhelyettese érkezett fogadásunkra.

A Szovjetunió Belügyminisztériuma Tűzoltómérnök-képző Főiskolájának kollektívumában szállásoltak el bennünket. Ez a 16 szintes épület méltóan reprezentálja a szovjet tűzoltóságot. Szinte valamennyi testvéri szocialista országból, valamint több fejlődő országból tanulnak tűzoltótisztek a főiskolán. Diplomájuk megszerzése után valamennyien tűzoltó és tűzbiztonsági mérnökök lesznek. A főiskola évek óta aspiránsképzéssel is foglalkozik, önálló tudományos minősítő bizottsággal rendelkezik, és így a képzésen, tanításon túl az ország egyik jelentős tudományos bázisa is.

Örömmel tölt el bennünket az a tudat, hogy a főiskolán most már nyolcadik éve indulnak évfolyamok magyar hallgatók részére is, sőt ez év őszétől már a második magyar aspiráns kezdi meg tanulmányait. Nem célom ennek a cikknek a keretében részletesen bemutatni a főiskolát, ezért a következőkben csak a legfontosabbakat említem meg róla.

A főiskola pár éve a közép- és felső szintű vezetők speciális szakmai továbbképzésével is foglalkozik. Ennek a képzési kurzusnak váltunk mi magunk is részeseivé. A kiképzési idő 51 tanulmányi nappól állt. Naponta hat óra volt a kötött foglalkozás. Az összesen mintegy 306 oktatási órából 208 volt az elméleti és 98 a gyakorlati. Tantárgyaink között szerepeltek többek között:

- tudományos szervezés és irányítás a tűzvédelemben,
- ideológiai, politikai nevelő munka a tűzoltóságnál,
- a tűzoltás alapjai és az égésfolyamatok,
- tűzoltó-taktikai ismeretek és a szolgálat ellátása,
- tűzoltó automatikák,
- megelőző tűzvédelmi tevékenység az ipari technológiai folyamatokban,
- megelőző tűzvédelem az építészeten,
- tűzoltótechnikai ismeretek stb.

A főiskola minden lehetséges oktatástechnikai eszközzel felszerelt tanteremben tartották az elméleti órákat. Itt a zártlancú tv-adásokon túl lehetőség van az automatikus dia- és mozgóképvetítésre, írásvetítők használatára stb. Ezért aztán a szemléltetés változatos lehetőségei jól színesítették az előadásokat. Több speciális témában a tantárgy kabinetjében, illetve laboratóriumában tartották meg a foglalkozást.

Igényesen és nagy hozzáértéssel állították össze a tantervet. Igyekeztek úgy meghatározni az oktatásra kerülő anyagot, hogy az egyaránt bemutassa a tudományos igényű elméletet és az ezen elmélet alapján kidolgozott mai szovjet gyakorlatot is. Egy-két számunkra közismert témát is oktatnak, de a továbbképzés sok újat adott valamennyiünknek. Ismereteink jelentős részét a tudomány mai álláspontja szerinti ismeretanyaggal alapozta meg, és nem egy kérdésben adott olyan módszertani alapot, amelynek hazai adaptálásával több kérdésben jelentős előrelépést lehetne elérni.

A tanfolyam többi résztvevőjével együtt valamennyien évek óta részt veszünk szakmai továbbképzésen, és nem először a periodikus vezetői továbbképzésen is, de elmondhatjuk, hogy ilyen mélyreható és a gyakorlati életbe jól átülthető képzésben a magyar tűzoltóság tagjai — közöttük mi is — ez ideig még nem részesültek.

Az oktatás során olyan magas szintű felkészültségű és elhivatottságú tűzvédelmi tudósokkal is megismerkedhettünk, akik a világ bármelyik egyetemén megállnák a helyüket. Mi a magunk részéről szinte élvezettel hallgattuk — hogy csupán néhány nevet emlísek — Bruslinszkij, Grusevszkij, Abduragimov és Bezborogyko ezredeseket, és szívesen hallgatnánk fölük előadásokat hazánkban is.

A gyakorlati foglalkozások szemléltetése is igazán magas színvonalú volt. Közülük ki kell külön emelni a tűzoltó automatikáknak, az automatikus jelző- és oltóberendezéseknek, az oltóanyagok tűzoltási alkalmasságának és a gáztárlók oltásának szemléltetését.

A laboratóriumi szemléltetésen túl a főiskolán kívül is részt vettünk gyakorlati foglalkozásokon. Így pl. Moszkvában megtekintettük egy faipari üzem területén tartott taktikai gyakorlatot, láthattuk a szovjet főváros tűzoltó-helyőrségének műszaki bázisát, valamint a számítógéppel vezérelt hírközpontot. Megtekinthettünk több magasépület, köztük a Kozmosz Szálló beépített tűzvédelmi berendezéseit. Egész napos kirándulás keretében Kalinyin városban megismerkedhettünk annak a tömlőbázisnak a mintáüzemével, amely modellül szolgál az egész Szovjetunióban, és amely a tömlők iparszerű kezelésével, karbantartásával és tárolásával évente több millió rubelt takarít meg. Itt egyúttal köszöntöttük „Volga anyácskát” is.

Nagy érdeklődéssel vártuk a híres „pszichológiai gyakorlópálya” megtekintését. Mi egy moszkvai olajfeldolgozó üzemben felállított ilyen pályán néztük végig az egyik tűzoltóegység gyakorlatát. Csoportunk valamennyi tagja elismeréssel nyilatkozott a látottakról. Valamennyien megegyeztünk abban, hogy jó volna hazánkban is minél hamarabb ilyen tanpályákat létesíteni.

A szovjet elvtársak vendégszeretetét mi sem mutatja jobban, mint az, hogy a tanulási időn túl kulturális programokról is gondoskodtak. A 61 nap alatt mintegy 30 önálló kulturális programon vettünk részt. Ezek között kiemelkedő helyen szerepel a Lenin-emlékhelyek meglátogatása. Ennek keretében tisztelegtünk a Lenin Mauzóleumban, megtekintettük a moszkvai központi Lenin Múzeumot, Leninnek a Szovjetunió Minisztertanácsának épületében ki-

alakított dolgozó- és lakoszoba-emlékműzeumát, Leniszkije-goriban Lenin lakhelyét, ahol élete utolsó hónapjait töltötte, de ide sorolhatjuk a leningrádi Szmolnij épületét is. Igyekeztek megismertetni velünk Moszkva történeti és kulturális létesítményeit is. Így többek között megtekintettük a Történeti Múzeumot, a moszkvai állandó tűzoltó-kiállítást, a Központi Katonai Múzeumot, a Belügyminisztérium Múzeumát, meg az Űrhajósmúzeumot is. Jártunk Nagyszínházban, itt a „Viharban” című mai témájú operát mutatta be a novoszibirszki operatársulat. Voltunk az Operettszínházban, a Nagycirkuszban, a Kongresszusi Palotában megcsodálhattuk a Nyírfácska együttes műsorát. Az egyik moziban katasztrófafilmet láttunk, és meglátogattuk a borogyinói csata panoráma-múzeumát. Az új moszkvai tv-torony tetejéről gyönyörködhattunk Moszkva panorámájában, megnéztük az olimpiai létesítmények zömét, és természetesen Moszkva ékszerdobozát, a Kremlet. Voltunk egész napos kiránduláson Szuzdában, a középkori orosz építészet szépségeiben gyönyörködöttünk. A műemlékvárosban az építészet terén minisztertanácsi rendelettel megállították az időt.

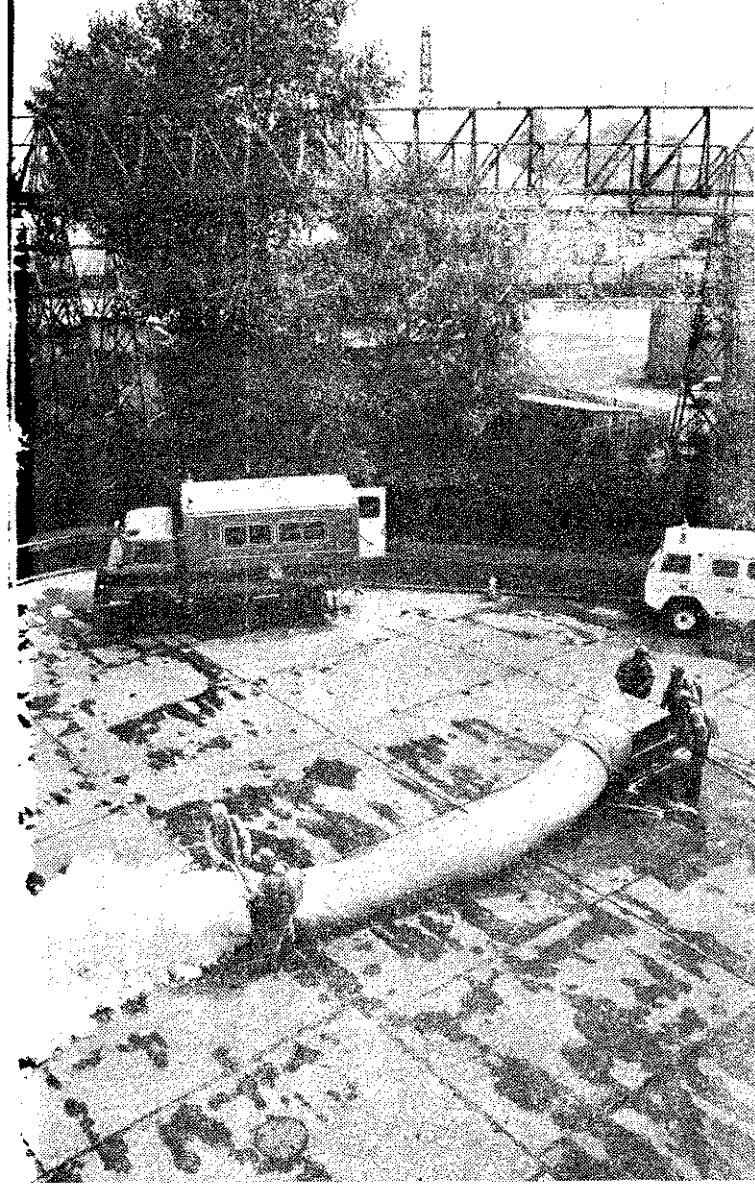
A program mintegy megkoronázásaként 5 napos kiránduláson vettünk részt Leningrádban. Itt szinte beleszédültünk a szőlőfalvába. Megnéztük a világhírű Ermitázst, ahol többek között egy különleges kiállítást, a cári kincstár emlékeit láttuk. Megtekintettük a Péter-Pál erődöt — ennek keretében a Leningrád története kiállítását és a politikai foglyok börtönét — tisztelegtünk a Mars-mezői hősi emlékművel, az Aurora cirkálónál, a Piskárjevtémetónél. Megtekintettük Katalin cárné csodálatos palotáját, a Pavlov kastély világhírű parkját és Petrodvorec szeme-káprázató szökőkútját. Láttuk a Finnöbölt, a Névtát, és éjszaka megnéztük a hídak felnyitását, majd a tengerjáró hajóbevonulást.

Szinte valamennyien láttuk — volt ak. többször is — a népgazdaság eredményeit bemutató állandó kiállítást, a híres VDNH-t. Megcsodáltuk a parkokat, jártunk a moszkvai vidám parkban, állatkertben és arborétumban is. Megismerkedtünk, ami igazán nagy szó, magával a várossal. A két hónap alkalmas volt arra is, hogy meggyőződjünk ennek a csodálatos metropolisznak a fejlődéséről, s élményeink gyűjtünk az egyre inkább felfelé törekvő városról és közlekedéséről, megismerjük az embereket, szokásaikat, napi életüket. Közülünk jó néhányan életre szóló barátságot kötöttek új moszkvai ismerőseikkel.

Aztán július 9-én egyszer csak leszállt a repülőgép Ferihegyen. Boldogan öleltük a szeretteinket és barátainkat. Végre újra itthon voltunk, de a két hónap erőlés örökké bennünk él.

Valamennyiünknek nagyon sokat nyújtott a továbbképzés, de emberileg is sokat láttunk, tanultunk. Megtanultuk még jobban becsülni azt a népet, amely elsőként győzelemre vitte a szocialista forradalmat, és mind a mai napig erő, anyagiakat nem kímélve harcol a szocializmus építő népek biztonságáért, a békéért.

Dr. Drozdik Sándor
tű. ale.

A BANYÁK FÖLD ALATTINAK MINÓSULÓ részeiben — a jogszabályok alapján — a tűzvédelmi hatósági ügyek intézése a bányahatóságok, az ilyen helyeken történő élet- és vagyonmentés, beleértve a tűzoltást is, pedig a bányamentő-állomások feladata.

A bányamentés célja a bányászati elemi veszélyek, haváriák (károsetek), természetienergia-felszabadulások ellensúlyozása, elhárítása és az ilyen rendkívüli körülmények között végzett élet- és vagyonmentés.

Az ilyen események során az egyébként tudatosan irányított földkéregenergiák és -mozgások (gázok, bányavizek, kőzetnyomás) kisebb-nagyobb mértékben irányíthatatlanná válnak. A bányamentő és kitérőelhárító szervezetek feladata — az élet- és vagyonmentésen túlmenően — e természeti erők megfékezése és ismételt tudatos emberi irányítás alá vonása is.

A szilárdásvány-bányászat területén az elmúlt 50 év alatt 65 tömeges bányaszerencsétlenség fordult elő hazánkban, s ezeknél 541 személy vesztette életét. A szénhidrogén-bányászatban eddig 62 kútkitörés következett be országunkban, ezek következtében szerencsére halálos vagy csonkulásos baleset nem történt.

A bányaveszélyek megelőzésére és felszámolására alakultak meg szerte az országban a bányamentő-állomások. Jelenleg a szénbányászatban 10, a bauxitbányászatban pedig 2 bányamentő-állomás, a szénhidrogén-bányászat területén pedig Kőolaj- és Földgázbányászati Mentőszervezet működik.

A LEGKORSZERŰBB BANYAMENTŐ-ÁLLOMÁS Tatabányán található. 1911-ben létesült, ehhez tűzoltóállomás is kapcsolódott. A bányamentő szervezet felállítását az tette szükségessé, hogy a medence szénbányászatának gyors fejlődése miatt a bányászok egyre nagyobb mélységek felé haladt. Megnőtt az omlásveszély, a vízveszély, megjelent a metán, s a vastag telepek művelése során emelkedett az öngyulladásból eredő bányatűzek száma, nőtt a baleseti veszély és ezzel arányban a balesetek és az áldozatok száma is.

A bányamentő-állomás irodával, oktatóteremmel, gázelemző műszerekkel, szereléssel és gyakorlótárral is el volt látva. Ez a felszereltség az akkori hazai viszonyok között egyedülálló volt.

1954 jelentős változást hozott a tatabányai bányamentő szolgálat szervezetében. Megalakult az első függetlenített, 24 főből álló bányamentő csapat. Nagy szükség is volt erre, hiszen nem volt ritka az a nap, amikor 3—4 riasztás érkezett az állomásra. A vállalatnál évente 200—250 körül mozgott a bányatűzek száma.

1973 végén fontos létesítménnyel gyarapodott az állomás. A régi helyett a karbantartó műhellyel együtt felépült az új, modern technikával felszerelt és az előírásoknak minden tekintetben megfelelő gyakorlótárral. Az emeleten orvosi rendelő, teljesítménymérő és munkalélektani laboratórium, 40 fős oktatóterem, ún. fekete-fehér öltöző és zuhanyzó kapott helyet. A gyakorlótárral egy olyan 200 m hosszú kényszerpálya, amely teljes egészében fűthető, füsttel telíthető, páratartalma változtatható, és 1 percen belül kiszellőztethető. A gyakorlatvezető a diszpécserpult mellől folyamatosan figyelemmel kísérheti a tárral klímaműködésű tereit, a levegő CO-tartalmát, az erőgépeken végzett munkát; a kritikus helyeket tv-kamerákkal tartják ellenőrzés alatt.

A VÁLLALAT BANYAMENTŐ SZERVEZETE 61 függetlenített és mintegy 300 önkéntes bányamentőből tevődik össze. A központi bányamentő-állomáson 24 órán keresztül 13 fős, 2 rajból álló bányamentő osztag tart szolgálatot, ezután 24 órás teljes szabadnap, majd 24 óra lakáson töltött készenlét következik. A bányamentő-állomáson szolgálatot teljesítő osztag két raja 8 órás váltásokkal készenlétet ad és oktatáson vesz részt, majd a megelőzési munkák, valamint az anyag- és egyéb mentés során előadódó feladatokat hajtják végre és helyismeretszerzési céllal bányajárásokat végeznek.

Az állomáson a szolgálatban levő legkisebb ügyeleti létszám 7 fő, ebből 1 rajparancsnok, 4 bányamentő, 1 gépkocsivezető és 1 telefonügyelet. Termelő műszakokban 1—1 bányamentő orvos egészíti ki az ügyeleti létszámot, akik életmentésre történő riasztás esetén a rajjal együtt vonulnak a helyszínre. A riasztást 1 percen belül kell végrehajtani. Az ügyeletes raj kivonulását követően a lakásokon készenlétben tartózkodó bányamentőket riadóköcsival szállítják be az állomásra. Az önkéntes bányamentők — akik egy-egy aknaüzemben dolgoznak — riasztására csak akkor kerül sor, ha a munkahelyükön történik baleset.

EGY-EGY SZERVEZET MŰKÖDÉSÉNEK színvonalát nagymértékben meghatározza a személyi állomány összetétele. Ez pedig az alapos kiválasztástól függ. Bányamentőnek az a szak-

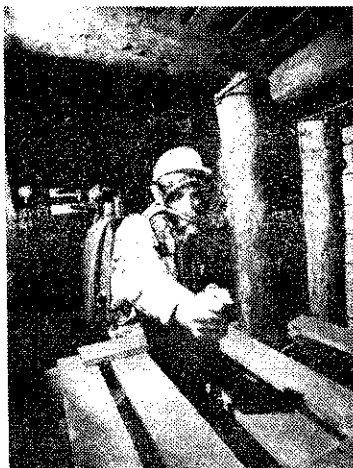
A közelmúltban a Tatabányai Szénbányák Vállalatnál jártunk. Ott, ahol naponta 11 ezer bányász száll a föld alá, hogy évente több mint 5 milliárd forint értékű szénrel lássa el a lakosságot és az erőműveket.

Bányásznak lenni a legszebb, de a legnehezebb és a legveszélyesebb hivatások egyike. A korszerű védőeszközök és berendezések, valamint óvintézkedések ellenére is száz veszély leselkedik a föld gyomrában dolgozóakra. Sújtólég- és szénporrobbanás, bányatűz, vízbetörés, kőzetomlás.

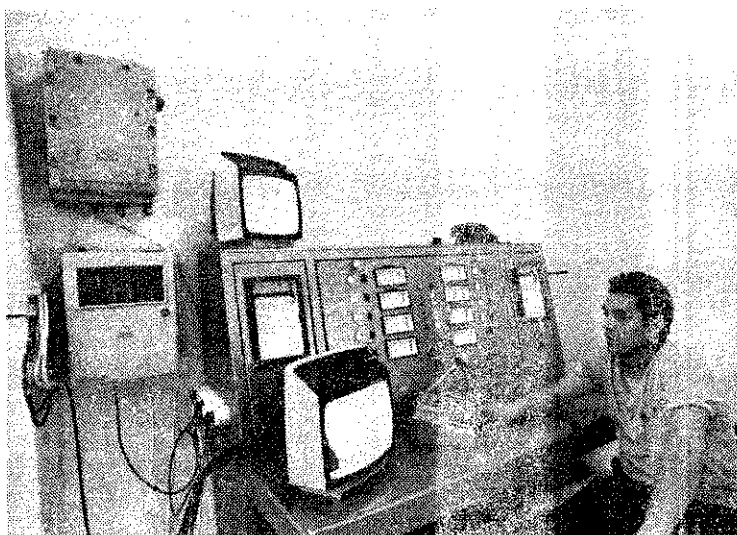
Ilyenkor a bátrak legbátrabbjaira, a bányamentőkre vár a mentés nem kevesebb veszedelmekkel járó kötelessége.

Tevékenységük működési területük sajátosságai miatt sokban eltér azokétól, akik a föld felszínén látnak el hasonló jellegű feladatokat. De mint erről szó lesz a továbbiakban, hasonlóságok is akadnak, s ezért — úgy érezzük — tűzoltószemmel is érdemes körülnézni náluk.

Látogatásunkon Petricsek József üzemvezető főmérnök, az itteni bányamentő csapat parancsnoka volt szíves kalauzunk.

Erőfejlesztő gyakorlatok végzése közben

A gyakorlatvezető a diszpécserpulton kíséri figyelemmel a kiképzést

A bányaacsozat kijavítását gyakorolják

Az újraélesztésre is felkészültek

ember jelentkezhet, aki már teljesített katonai szolgálatot, 21. életévét betöltötte, és legalább kétéves föld alatti gyakorlatot szerzett. A jelentkezők előzetesen orvosi vizsgálaton esnek át. Itt igen szigorú feltételeknek kell megfelelniük. Csupán azok a személyek minősülnek alkalmasnak, akik teljes munkaképességűek, kellő akaraterővel, kitartással rendelkeznek, s egyaránt jó a fizikai kondíciójuk, a mélység- és térlátásuk, a gondolkodó- és felfogó-, valamint a koncentrációképességük. 1965-től bevezették a terheléses vizsgálatot is. Erre a célra egy kerékpár-ergométer és egy gumiszalagos taposóhid szolgál. Olyan műszerekkel kötötték össze a berendezéseket, amelyekkel a mérések alatt figyelemmel kísérhetők és mérhetők a teljesítőképességgel összefüggő lényeges élettani paraméterek, például az oxigénfelhasználás, a széndioxid-terhelés, a pulzus, a testhőmérséklet, az EKG stb. E szigorú egészségügyi követelmények után talán nem meglepő, hogy a jelentkezőknek csupán 20%-a felel meg a szigorú követelményeknek. S ezután még nem kevésbé szigorú munkaleléktani vizsgálat következik.

Aki mindezeknek a követelményeknek megfelel, azt 120 óras bányamentő elméleti és gyakorlati (T) tanfolyamon képezik ki. A tanfolyam elvégzése után a bányahatóság képviselői előtt vizsgát kell tenni. De a mélyműveléses bányászatban dolgozó és a föld alatti munkahelyeken intézkedésre jogosult minden műszaki személynek is le kell tennie a bányamentővizsgát, az aktív bányamentésben való részvétele azonban ez esetben is önkéntes.

A kiképzett bányamentők évenként orvosi alkalmassági vizsgálaton, félevenként pedig teljes műszakot kitevő időszaki oktatáson és gyakorlaton kötelesek részt venni. A függetlenített bányamentők ezen túlmenően negyedévente kondícióellenőrzésen és munkapszichológiai vizsgálaton esnek át, havonta pedig 3 óras füstgyakorlaton a gyakorlótáróban. A gyakorlótáróban végzett munkáknál elsősorban az állóképesség növelése, a bányamentési munka gyakorlása a cél. Itt mesterséges úton néhez bányabeli körülményeket (füst, magasabb hőmérséklet és páratartalom) teremtenek. A különböző nehézségi fokú és időtartamú munkafázisok idején Dräger gyártmányú, 4 óras oxigénes bányamentő-készülékkel kell használniuk. A 2—3 óras időtartamra kiszabott feladat 9—12 MJ munkavégzésnek felel meg. Részletes laboratóriumi vizsgálat követi a gyakorlatot.

A bányamentést irányító parancsnokoknak a felsoroltakon túlmenően közetmechanikai, kémiai, tűzvédelmi, ergonómiai, munka- és üzemszervezési, hírközlési, bánya-egészségügyi alapismeretekre is szert kell tenniük.

AZ ÁLLOMÁSON MENTŐ- ÉS RIADÓKOCNIK, valamint korszerű felszerelések állnak rendelkezésre. A mentési feladatokhoz 3 GAZ—66 alváza épített mentőgépkocsi, a készenléti szolgálat beszállítására pedig 4 riadóköcsi áll készenlétben. Az állomás és a gépjárművek között 1966-tól URH-összeköttetés segít a feladatok végrehajtását. A riasztást végző diszpécser így folyamatosan tájékozathatja a riasztott rajt az esemény körülményeiről.

A bányamentési feladatok végrehajtását korszerű felszerelések segítik elő. A legalapvetőbb személyi felszerelés a Dräger-gyártmányú, 4 óras oxigénes bányamentő-készülék. Rendelkeznek gázvizsgáló és újraélesztő, oxigénes menekülőkészülékekkel, metánmérővel, összecukható hordággal, hővédő öltözettel és

A bányamentő raj kiérkezett a helyszínre

számos tűzoltó-felszereléssel (nyomótömlő, sugárcső). E felszerelések egy része a mentőkocsikra van mállházva, míg a többi az állomáson található.

A TATABÁNYAI SZÉNBAŰYÁK aknaüzemeiben a bányatűz, valamint a sújtólég- és szénporrobbanás jelenti a fő bányaveszélyt. A bányamentő szervezetnek nem kis része van abban, hogy a bányatűzek száma 1959-ben 249 volt, 1981-ben csupán 1. Meg kell jegyezni, hogy a tűzek döntő többségét a szén öngyulladás okozta.

A bányatűzek megelőzésére, illetve gyors lokalizálása érdekében számos megelőző intézkedést tettek. A tűzveszélyes bányákban csak nehezen éghető gumiszalagok s kábelek építhetők be, és csak sújtólégbiztos villamos berendezések használhatók.

A bányatérsegekben egészen a fejtésig Ø 100-as tűzivízhalózat van kiépítve, 50 m-enként 2 C (E) főmlőt és 1 sugárcsövet helyeztek el. A tűzivízhalózatnak 2 órán keresztül 400 l/p vízmenyiséget kell szolgáltatnia. A különféle gépi és villamos berendezések tűzvédelmét 12 kg-os porral oltó tűzoltókészülékek szolgálják.

A tűzveszélyes bányák kihúzó légvágatába automatikus CO-mérő műszert telepítettek, ami a megengedett érték 40%-ánál jelez, és riasztja a mentőállomás diszpécserét. Ugyanitt automatikus metánmérő, riasztó- és beavatkozó berendezést építettek be. Ha a metántartalom 1,5%-kal túllépi a megengedett értéket, a készülék valamennyi bányabeli villamos berendezést feszültségmentesíti. Bekapcsolásuk csak akkor lehetséges, ha a metántartalom a megengedett érték alá csökken.

Tűzoltás céljára 2 db 250 m³/p és 5 db 30 m³/p teljesítményű habgenerátorral szerelték fel az állomást. Jó szolgálatot tesz a 3 db Graboplast gyártmányú tűzgát, ami a rendszeresített habfújó berendezés segítségével néhány perc alatt lezárja a bányavárat teljes keresztmetszetét, elzárva ezzel a levegő útját.

A legutóbbi nagyobb bevetésre 1981. október 13—28. között került sor. A XII/a akna komplex gépesített frontfejtésében az omlásban kialakult endogén (öngyulladásból eredő) tűznél 2 hétig tartott a beavatkozás. A bányamentők több mint 4000 órát dolgoztak, ebből 1306-ot bányamentő-készülékben. A munkálatok eredménnyel jártak, így sikerült megmenteni a mintegy 120 millió forint értékű gépesített frontfejtést. A múlt évben ezen kívül 2 esetben életmentéshez, 5 alkalommal melegedéshez és 2-szer vízbetöréshez riasztották őket.

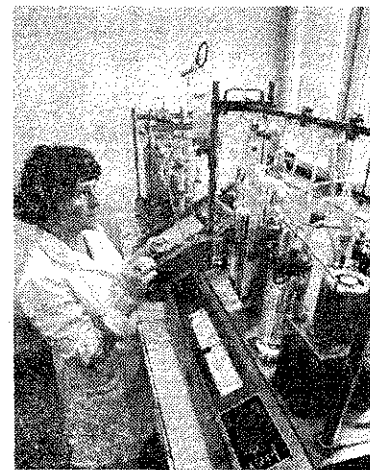
A HAZAI BÁNYAMENTÉS jelentős eseményére került sor 1982 júniusában Tatabányán. A Magyar Tudományos Akadémia Bánya-egészségügyi és Bányászati Ergonómiai Tudományos Bizottsága megvizsgálta a magyar bányamentés helyzetét és az ezredfordulóig várható feladatokat. A bizottság, figyelemmel a bányászati fejlődés során várható egyre kedvezőtlenebb természeti adottságokra, az újabb bányaveszélyek (geotermikus hatások, bányarengések) jelentkezésére, határozatot hozott a bányamentés fejlesztésére. Szükségesnek tartja létrehozni az Országos Bányamentő Állomást, méghozzá Tatabánya székhellyel. Meghatározta továbbá azokat a feladatokat, amelyek végrehajtásával kiválasztás, képzés, továbbképzés, kutatásfejlesztés) a jelenleginél szigorúbb követelményeket is ki tudja elégíteni a bányamentés.

Soltész Tamás

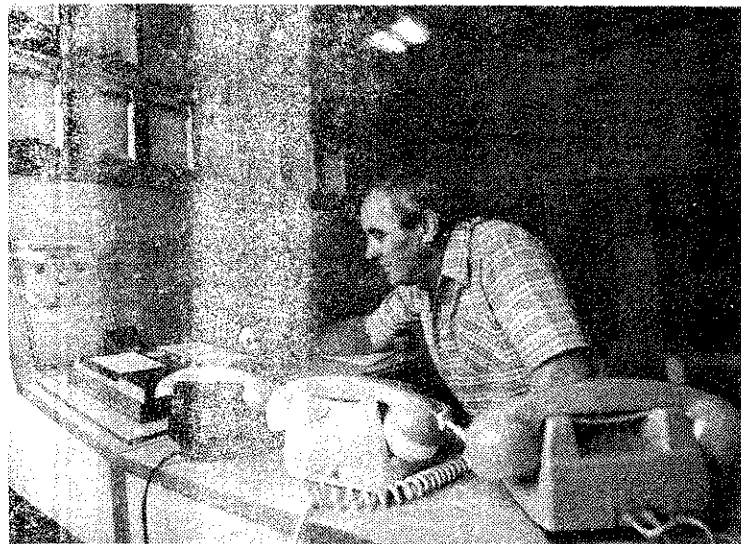
Fotó: Kútvolgyi Mihály

Ergométeres vizsgálaton

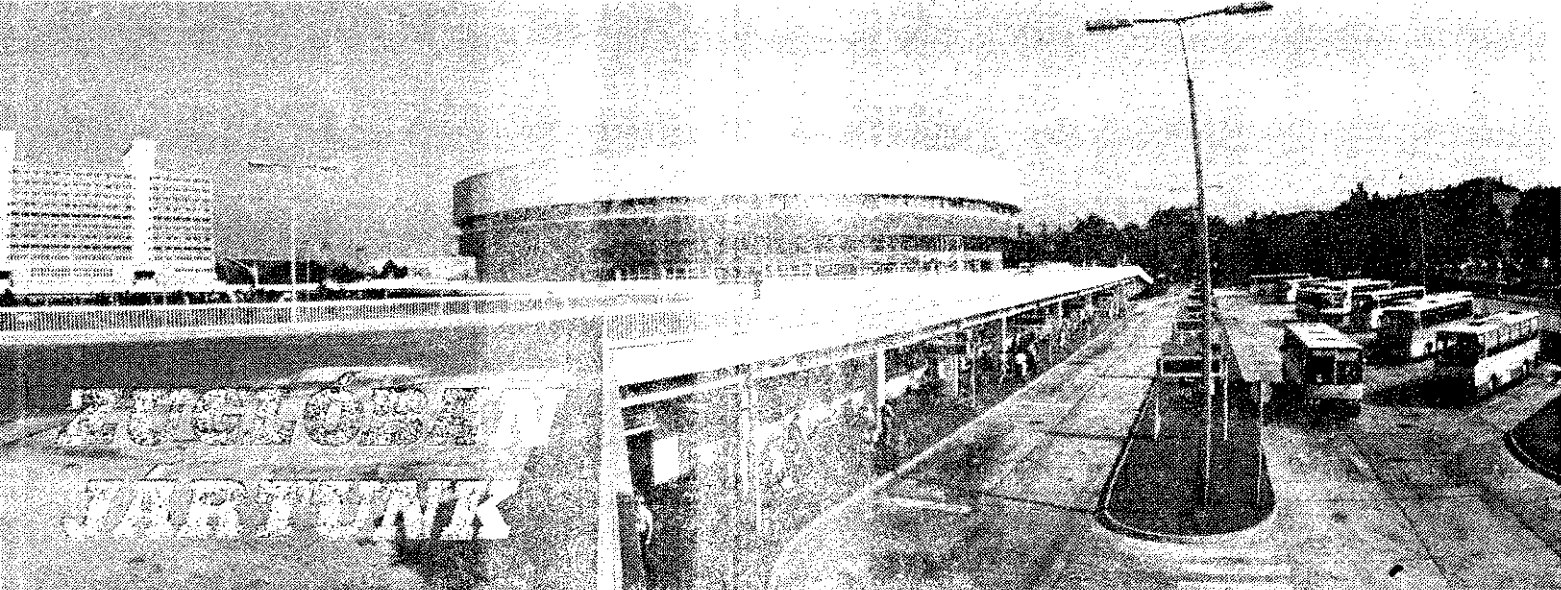
A gázminták értékelése

Íde érkeznek a riasztások

1 perc alatt 250 köbméter habot tudnak fejleszteni

A XIV—XVI. kerületi tűzoltó-parancsnokságon egyszerűen csak úgy tartják nyilván illetékességi működési területüket, hogy az a Kelettől Csömörig tart.

Zugló 18,2 km²-es alapterületén a 62 ezer lakásban mintegy 180 ezer ember él, a XVI. kerület 34 km²-nyi területén pedig 82 ezerre tehető a lakosság száma.

Míg Zuglóra, főleg a kiemelkedő fontosságú gazdasági, kereskedelmi és kulturális intézmények sokasága és dinamikus fejlődése a jellemző, addig a XVI. kerülethez tartozó Sashalom, Mátyásföld, Rákosszentmihály, Cinkota és Árpádföld főleg az ipari, a tárolási és a közlekedési létesítmények területe. Mindkét kerület oktatási, kereskedelmi, egészségügyi és szolgáltató intézményekkel, létesítményekkel s nem utolsósorban új lakótelepekkel gyarapodott a közelmúltban.

E gyors ütemű fejlődés bizony megnövelte a kerületi tűzoltók munkáját is. Az utóbbi években több feladat hárult mind a mentő, mind pedig a megelőző tűzvédelmet ellátókra.

Igencsak gyakran vonul a készenléti állomány. Az 1981-es évi adatok szerint 580 volt a riasztások száma, ebből 380 esetben a saját területre, 170-szer a szomszédos kerületekbe és 30 alkalommal Pest megyébe vonultak a zuglói tűzoltók. Főleg a lakóházakban, a lakásokban történő tüzesetek gyakorisága jellemző mindkét kerületre.

Talán éppen ezért hangsúlyozta ottjártunkkor *Palotai László* tű. alez., kerületi parancsnok azt a tényt, hogy az idén tavasszal végre elvégezték a beruházók a Csertő utcai lakótelep 42 magas- és közép-magas épületében a 16/1975 EVM—BM—PM együttes rendelete alapján előírt utólagos tűzvédelmi munkálatokat. Már évek óta tartott a beruházókkal való perlekedés a 8000 lakásnak és lakóinak biztonságáért.

Változatlanul gondot okoznak még Zuglóban és környékén is a lakótelepekre való vonuláskor, hogy a tűzcsapokon is parkolnak a gépkocsik. Erre és még sok más, lakóházi tűzzel kapcsolatos tudnivalóra szeretnék még nyomatékosabban felhívni a lakosság figyelmét. Évek óta járják a kerületet, s vetítik a megelőzést szolgáló filmeket, vagy ahol vetítógép van, oda kölcsönzik azokat. Tavaly az Állami Biztosítóval való társulás lehetőségeként 50 000 példányban adták ki a lakóházi tűzvel kapcsolatos főbb tudnivalókat. A

színes, rajzos prospektusokat az IKV és a Hazafias Nepfiont aktívának segítségével juttatták el a lakókhöz.

A Budapest Sportcsarnok elkészültével és üzembe helyezésével megvalósult az a széles körű társadalmi igény, hogy legyen a fővárosban egy nagy befogadóképességű, sport-, kulturális és társadalmi-politikai megmozdulások megtartására alkalmas olyan fedett csarnok, mint amilyen már Európa minden nagyobb városában található.

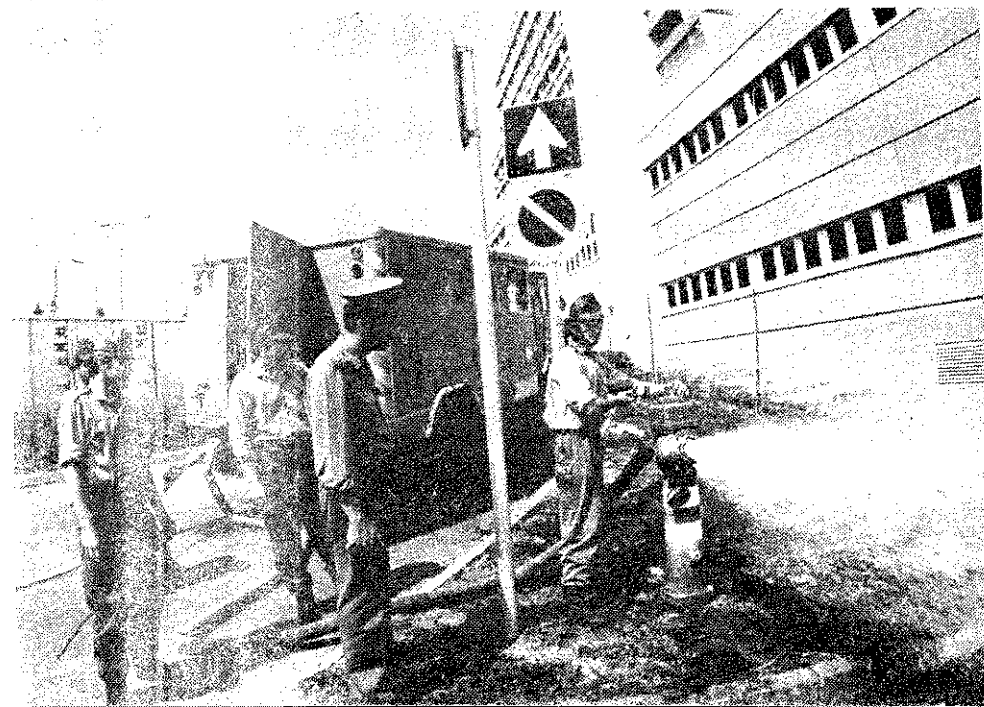
A Budapest Sportcsarnok a Népstadionnal, valamint a most átadott Hotel Stadionnal és a szintén új Volán-pályaudvarral együtt Zugló városképét is jelentősen alakítja.

A Sportcsarnok szovjet—magyar kooperáció eredményeként valósult meg, szép jelképeként a két nép barátságának és műszaki együttműködésének. Egy ilyen nagy beruházás során természetesen nagyon sok jelentős probléma adódott, ezeket azonban sikerült időben megoldani. Így végül is az előirányzott költségkereten belül, átlagon felüli minőségben készült el az impozáns létesítmény. A beruházás

előkészítése és megvalósítása a megszállt elterő feladatok elé állította a tervezőket, a kivitelezőket és a beruházókat és természetesen az illetékes hatóságokat, köztük a tűzvédelmi hatóságot is. Nézzük csak, hogy egyebek között mi minden szolgálja itt a tűzbiztonságot.

A nézőtér befogadóképessége 12 500 fő. Gyengeáramú tűzjelző központtal szerelték fel. A nézőtéri füstelvezetés automatikus. A 18,15 m-es szintig vezető lépcsőházak felső részében túlnyomást biztosító zsákkal ellátott ventilátorok vannak beépítve. Feladatuk a 8 lépcsőház füstmentesítése, illetve a zsálok nyitásával a lépcsőházak szellőztetése. A Sportcsarnok körül 16 db föld alatti tűzcsap van körkörös rendszerben kialakítva, függetlenül a városi tűzcsaphálózatától, mert egy 1000 m³-es víztároló medence táplálja őket. A medence ezenkívül két felszállóvezetékkel is táplál. A külső körkörös tűzcsaphálózat-hoz a nyomásfokozó gépház a csarnok déli, Metró felé eső oldalán, a gépkocsiparkoló felett van elhelyezve, és állandóan 6 bar nyomást biztosít. A belső tűzivíz-nyomásfokozó a 71 fali tűzcsap állandó nyomását szolgálja, méghozzá úgy, hogy a legfelső szinten is legalább 3 bar a nyomásuk.

Nyomáspróba a Hotel Stadionnál

Bár a Volán 1. sz. Vállalat 2. üzemigazgatósága XIV. kerületi Mogyoródi úti telephelyére előzetes megbeszélés nélkül érkezünk, mégsem okoztunk gondot Csikos Rudolfnénak, akire a 107 ezer négyzetméteres területű forgalmi bázis tűzvédelmét bízták. 25 éve dolgozja a vállalatnak, s 1976 óta tűzvédelmi felügyelő.

A törékeny természetű, de határozott egyéniségű asszony képzettségét tekintve gépjárműjavító és -karbantartó technikus, ezért nem okozott nehézséget neki a középfokú tűzvédelmi tanfolyam elvégzése. Rend- és fegyvelmszerető dolgozó lévén, sem az egyértelmű adminisztráció, sem pedig az ellenőrzések pontossága nem volt szokatlan feladat a számára.

Így azután sohasem érkezhett váratlanul a vendég sem hozzá, sem a rábizott területre. Elég bejárni a hatalmas telephelyet, amelyről naponta 1100 gépkocsi távozik és tér vissza. Két üzemanyag-töltő állomás, javítóüzem, raktárak, palacktárolók, hegesztőapparátusok, diagnosztikai pálya s még sok más hasonló veszélyforrás van itt, amelyek felügyeletét végzi, s szervezi a helyes használatukra való oktatást.

Természetesen nem egyedül, hiszen mindenben számíthat a 28 fős tűzvédelmi megbízotti hálózatra, amelynek a vállalat vezetői is tagjai. Sok új, hasznos megoldást vezettek be már együtt. Legutóbb például azt, hogy a gépkocsikon levő tűzoltókészülékek rendszeres ellenőrzését a vállalat saját szemeszalagján az arra kiképzett szerelőgárda végzi. A szakvizsgázott dolgozók pedig a tűzvédelmi berendezéseket ellenőrzik házilag.

Szinte hihetetlen, de így igaz: a világ közútjain ma már minden tizedik autóbussz az Ikarus gyár termékeként közlekedik. A magyar autóbusszgyártás világ-hírűvé vált.

Merre tart az Ikarus? Milyenek a közeljövő kilátásai? Dr. Drégely Tibor, az igazgatási főosztály vezetője válaszolta azt a nagyarányú fejlődést, amelyet az autókarozeria- és járműgyártás a múlt század végétől Ujri Imre Kovács- és kocsigyártó üzeméből indulva az Ikarus-gyártmányokig elért:

— Az Ikarus eredményeit a világ vezető autóbusszgyárainak termékével egybevetve

Csikos Rudolfné az üzemanyag-töltést ellenőrzi

kitűnik, hogy egyetlen más autóbusszgyár sem tudta túlszárnyalni vállalatunk dinamikus fejlődését.

Négy gyártelepén: Budapesten, Székesfehérváron, Szegeden és Mórton ma már több mint 10 000-en dolgoznak. Évente 13 000 autóbussz hagyja el a gyárak kapuit.

Az elmúlt tizedévszázad eredményeit megalapozták a VI. öt éves tervünket. Összesen 72 300 autóbussz gyártását tervezzük, ebből 52 600-at szocialista és 13 200-at tőkés exportra, 6 500-at pedig belföldi használatra.

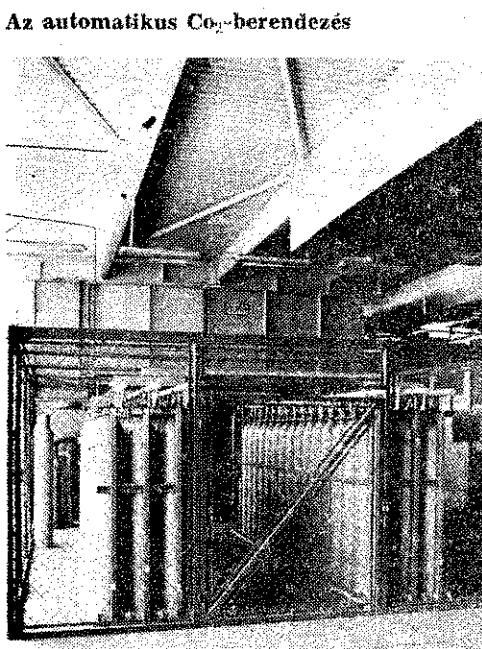
A jelenleg futó 200-as típusú autóbussz-család fejlesztési lehetőségei még nem merültek ki. A fejlesztés útja a típuscsaládon belül: a sokféle változat, a standard és luxus kivitel, a nagyobb csuklós autóbussz, az erősebb motor, a szervókormány, a szelőzés is. Törekvéseink sikerét igazolják az új típusú csecsemő- és gyermekszállító, kis és közepkategóriájú, összekerekelt, kétféle luxus távolsági és repülőtéri autóbusszok, amelyek a BNV-n kerültek először bemutatásra. Utalni kell a kooperációs gyártás bővítésének lehetőségén kívül a külföldi országokban működő összeszerelő gyárakra is. Irakban már több

mint 1000 Ikarust állítottak össze, részben svéd és francia alvázakra. Malgassal s más országokkal eredményes tárgyalások folytak, Kubában és Angolában új összeszerelő gyár épül.

Bővíthetők a piaci eladások is. Az újat, az előremutatót kétségtelenül azok a tervezések, kísérletezések jelentik, amelyeket a magyar autóbusszgyártás legnagyobb felhasználójának, a Szovjetunióknak a szakembereivel együtt folytattak. Egy új típuscsalád, amely a 300-as, illetve a 400-as nevet fogja viselni, részben már nem a hagyományos robbanómotorral lesz felszerelve, hanem jelentős számban „hibrid”-hajtású (robbanó + elektromos) vagy gázturbinás, sőt gázmotoros kivittel készül majd. A gazdasági és szociálpolitikai elképzelések előtérbe helyezik a munkakörülmények javítását. Gyárunkban is ipari robotok látják majd el a nehéz fizikai és egészségre ártalmas munkaköröket. A takarékosági elvek figyelembevételével 100 millió forintot tervezünk műszaki fejlesztésre.

Nemrég készült el nálunk a világ talán egyik legmodernebb festékkeverő és fényezőműhelye. Itt zárt rendszerben kerül a festékanyag felhasználásra. Ennek a védelmét szolgálja az automatikus CO₂-berendezés, amely tűz esetén 30 másodperces késleltetéssel lép működésbe. Kezelését, karbantartását a vállalati tűzoltóság látja el. Vállalati tűzoltóink létszáma mintegy 80 fő, mindhárom műszakban egy-egy raj állandóan riasztható. Szerencsére 1980 óta csak káreset nélküli tüzeink voltak. A Zsuk és a 800 l/mp kismotorfecskendő mellett egy olyan locsolóautóból átalakított vonulószerűk is van, amely vállalati tűzoltóink és a tűzvédelmi előadók újítási kedvét dicséri, és nagyban hozzájárul a hatékony beavatkozáshoz. A versenyszerelésben sem maradnak alul a mieink. Évek óta elsőként végeznek a Vágőhíd utcában. Miért említettem ezt? Azért, mert vállalati tűzoltóink megbecsült tagjai kollektívánknak. Jó megelőző tevékenységükkel hozzájárulnak ahhoz, hogy a VI. ötéves terv céljainak teljesítésével méltó reprezentánsai maradjunk a világ autóbusszgyártásának, öregbítve ezzel a magyar járműgyártás hírnevét.

Kútvölgyi—Sz. Lovász

Az automatikus CO₂-berendezés

Itt készülnek futószalagon az Ikarus buszok

Az Elnöki Tanács eredményes munkája elismerésül, nyugállományba helyezése alkalmából a Kiváló Szolgálatért Erdemrenddel tüntette ki Auer János tűzoltó alezredest.

A kitüntetést augusztus 30-án a megyei tűzoltó-parancsnokságon rendelt ünnepségen Cseke Ferenc tűzoltó ezredes, országos parancsnokhelyettes adta át.

Maróti Rezső, Veszprém város Tanácsának elnöke a „Veszprém megyéért” érem arany fokozatát nyújtotta át a búcsúzó városi-járásai parancsnoknak.

Ha egyszer megírják az állami tűzoltóság történetét, minden bizonytalanságot elhárítva helyet kapnak benne azok is, akik 1948-ban léptek testületünk kötelékébe. 1948 kétségkívül testületünknek is a fordulat éve volt. Ekkor jött létre a demokratikus alapokon újjászervezett állami tűzoltóság, s a párt hívó szavára hamarosan munkás-és szegényparaszt-fiatalok ezrei léptek a kötelékébe.

Kemény újonckiképzés, majd sok esetben a lakóhelytől több száz kilométerre levő szolgálati hely várt rájuk, s ott gyakran szabadnapokon is fásasztó szolgálat, s mindezért mostoha elhelyezési körülmények és szerénynek is alig nevezhető illetmény.

Nem mindenki volt képes elviselni ezeket a nehézségeket. De akik számára valóban hivatássá vált a szolgálat, azok végigjárták az utat. Számosan közülük évtizedeken át becsülettel helytálltak, sőt nem kevesen tisztelt, parancsnokok lettek. Auer János alezredes is ehhez a nemzedékhez tartozik.

Sokgyerekes, szegény sorsú adonyi családban cseperedett fel, hamar elvesztette a szüleit, és szinte még gyerekember volt, amikor dolgozni kezdett.

A kőművesszakmát tanulta ki, s már elég szépen keresett vele, amikor értesült róla, hogy lehet jelentkezni tűzoltónak. Arra gondolt, ő is megpróbálja, mert így biztosan nem kell majd egyik településről a másikra vándorolnia. Nem gondolta akkor, hogy ebből ilyen hosszú szolgálat lesz.

Székesfehérváron kezdte, majd Dunaújvárosba került, a mostani fogalmak szerint szerparancsnoki beosztásba.

Szervezőkészségére, a beosztottaival való báni tudására hamarosan előjárói is felfigyeltek. 1951-ben tiszti iskolára küldték, majd ennek elvégzése után az akkori idők szokása szerint nem a kérelmezett három parancsnokság egyikére, hanem egy negyedikre, Veszprémbe helyezték. Igaz, rögtön felelős beosztásba: megyei szolgálati és kiképzési előadónak, néhány év múlva pedig tűzmelegelőzési előadó lett.

1958-ban veszprémi városi-járásai parancsnoknak nevezték ki, s ezt a beosztást töltötte be nyugállományba helyezéséig.

A búcsúzás nehéz perceiben, amikor benne is felidéződtek csaknem három és fél évtizedes tűzoltói szolgálatának nevezetes eseményei, jóleső érzéssel gondolhattott vissza arra, hogy képes volt megbirkózni a növekvő feladatokkal.

Látványos kezdeményezések nem fűződtek a nevéhez, de sok kiváló tűzoltót nevelt, közülük jó néhányan azóta szintén vezetők, parancsnokok.

Sohasem kedvelte a sok beszédet, de mindenkit meghallgatott, s ha tehette, segített.

Sokkal inkább kérni, ajánlani, javasolni szeretett, mint elrendelni vagy utasítani, mégis a parancsnoksághoz tartozó gazdasági vezetők körében is vitathatatlan volt a tekintélye.

Aki régóta ismeri, azt is tudja róla, mennyit örülődött, amikor nem úgy sikerült valami, ahogy kellett vagy szeretne volna. Azt is személyes mulasztásának tekintette, ha a beosztottai a távollétében szúrtak el valamit. Ilyenkor aztán tettek követték a hosszas töprengést. Hogy milyenek, azt a veszprémiek számos sikeres, illetve bravúros beavatkozása is tanúsíthatja. Legutóbb például a balatonfüredi MÁV-állomáson tettek ki magukért igen dicséretesen. S végül, de nem utolsósorban sokat és szívesen foglalkozott társadalmi segítőinkkel is, és ennek is meglelt az eredménye.

Igazi építőmester volt. Mindig szem előtt tartotta, hogy csak erős alapokra szabad építeni, és minden téglának a maga helyén fontos szerepe van az épületben.

Hogy mik a tervei a nyugdíjas évekre? Erről még csupán annyit nyilatkozott, hogy végre több idő jut majd a családnak. Meg aztán az új lakásban az is egy kissé szokatlan lesz, hogy nem hallja majd az ébresztőt, bár bizonyára jó néhányszor még felriad álmában, pedig ott nem szól a riasztócsengő.

G. R.

Az Ifjúsági Fórumon hangzott el

A Belügyminisztérium május 28-i ifjúsági fórumán testületünk állományából is több javaslat hangzott el. Ezek közül két javaslatra folyóiratunk hasábjain adunk választ, a többiek levélben kapnak értesítést észrevételeikre, javaslataikra.

OSVARTH JÁNOS tűzoltó alhadnagy fővárosi tűzoltó-parancsnokság:

— *Észrevételezi, hogy a BM Tűzoltókiképző Központban tanulók, főleg a levelező hallgatók tanulását nehezíti az egyes szakalaptankönyvek hiánya.*

— A felvetett probléma a BM TOP illetékesei előtt is ismert, már több intézkedés történt a megoldására.

A BM IV/II Csoportfőnökség könyvkiadó alosztályával a BM TOP koordinálta a sajtót, a BM Tűzoltókiképző Központ és az Yb. Miklós Építőipari Műszaki Főiskola tűzvédelmi tanszéke kiadási tervét.

A BM TOP 1981—1985. évi könyvkiadó tervében szereplő könyvek közül elkészült „A tűzoltás termodinamikájának matematika alapja” c. jegyzet. Lektorálás alatt áll a „Tűzoltótaktika” c. jegyzet és a „Közlekedési létesítmények tűzeinek oltása” c. szakkönyv. A „Vegyipari üzemek tűzeinek oltása” c. szakkönyv utolsó hiányzó fejezete jelenleg van megírás alatt. A „Tűzvizsgálat kézikönyv” c. szakkönyv állásfoglalásra vár. Terv szerint készül el a közeljövőben egy módszertani útmutató, két tanulmány és két jegyzet.

Jelenleg folynak a nyomdai munkálatok a „Raktétás jégeső-elhárítás tűzmelegelőzés és tűzoltási szabályai” és a „Módszertan. útmutató a létesítés tűzvédelmi szabályainak alkalmazásához” c. kiadványoknak.

A tervidőszakban a BM Tűzoltókiképző Központ és az Yb. Miklós Építőipari Műszaki Főiskola tűzvédelmi tanszéke által tervezett dokumentumokon kívül tovább 9 mű elkészítését irányozták elő.

A BM TOP jelentős erőfeszítést tesz az elkövetkezendő időszakban is azért, hogy nagy szakmai tapasztalattal és széles látókörrrel rendelkező szakemberek válnak a szakkönyvek megírását.

A szakanyaghiány enyhítését segíti ezenkívül a szaktárcák tűzvédelmi szervezete által kiadott jelentős ismeretanyag, valamint a Népszava Lap- és Könyvkiadó — mellyel szoros kapcsolatot tartunk — gondozásában megjelenő szakkönyvek is.

HOFFMANN IMRE tűzoltó alhadnagy karcagi tűzoltó-parancsnokság:

— *Javasolta, hogy a Tűzvédelem c. szakfolyóiratot havonta kétszer jelentessék meg, s ha ez nem lehetséges, akkor az oldalszámot növeljék. Ezzel több szakmai jellegű cikk megjelentetése válna lehetővé.*

— Örömmel értesítjük önt és minden kedves olvasónkat, hogy sikerült biztosítani a szükséges feltételeket ahhoz, hogy 1983 januárjától a Tűzvédelem minden hónapban 32 oldalon jelenjen meg. Az olvasói igények felmérése céljából az idén március két helyen tartottunk találkozót olvasóinkkal, s ilyen a továbbiakban is tervezzük. Az eddigiekhez képest bővíteni kívánjuk a Tűz- és káresetek c. rovatot, s több tűzmelegelőzési és tűzoltás-technikai cikket kívánunk megjelentetni. Az áttérés után, érvényes megnevelkedett terjedelemben adta lehetőségével, új rovatokat is tervezzük indítani.

A Hazafias Népfrent megyei titkára mondott ünnepi beszédet

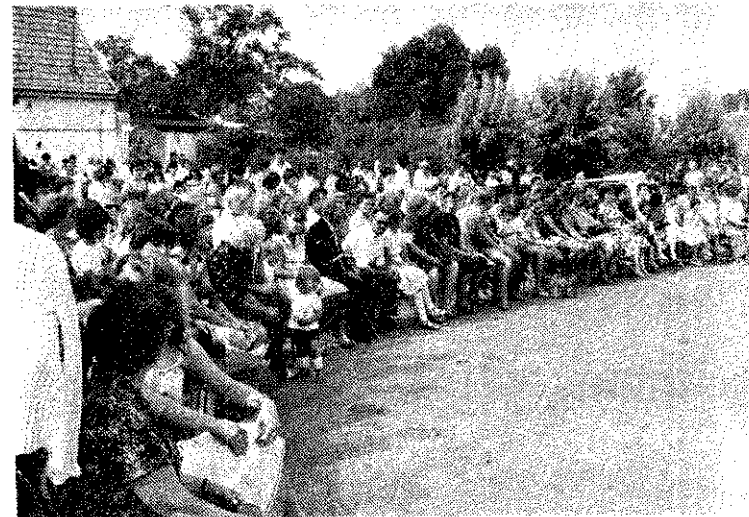
Az alkotmánynap programok sorában adták át azt a kis tűzoltómúzeumot, melyet a megyei tanács anyagi hozzájárulásával a község önkéntesei társadalmi munkával létesítettek. Az eseményen jelen volt *Varga Károly*, a Hazafias Népfrent Somogy megyei Bizottságának tit-

kára, *Tóth István* alez., megyei tűzoltóparancsnok, valamint a község párt-, állami és gazdasági vezetői.

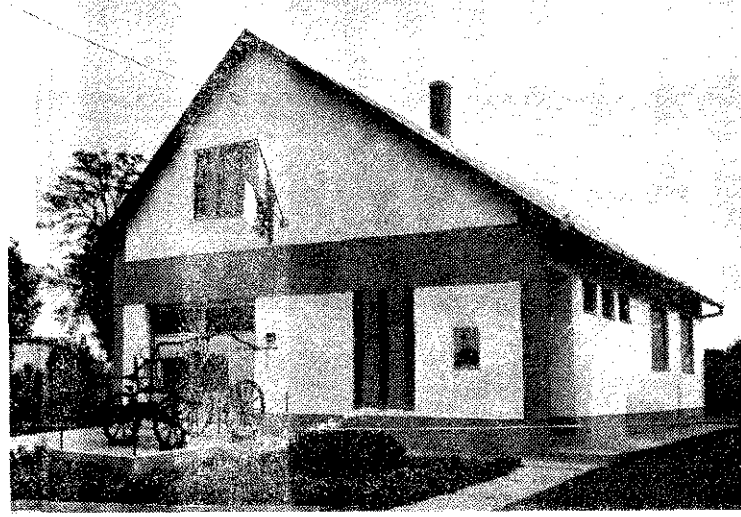
A múzeumot *Minárovics János* alez., a Tűzoltó Múzeum igazgatója nyitotta meg a látogatók számára.

(Tátrai)

Kétszeresen is megünnepelték augusztus 20-át Vörs község önkéntes tűzoltói.

Az ünnepélyes múzeumavató

Látogatókra várva

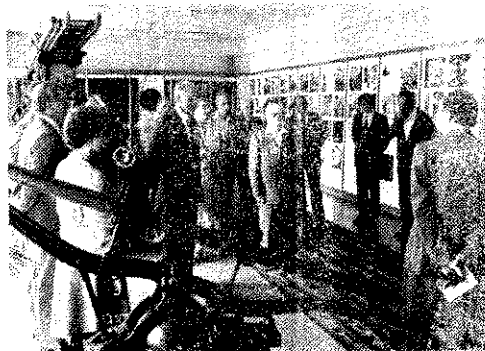

Minárovics János alezredes, igazgató átveszi a magas kitüntetést

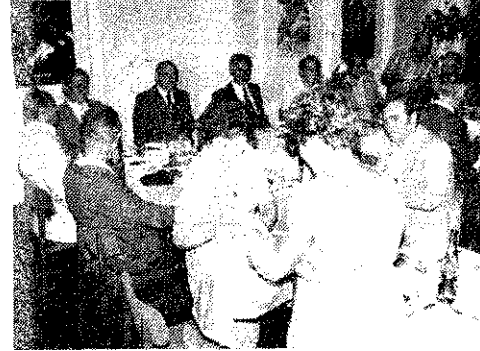
Bensőséges baráti találkozót

tartottak a Tűzoltó Múzeumban augusztus 25-én. Régi munkatársakat és ma is dolgozó nyugdíjas kollégákat köszöntött *Minárovics János* alezredes, igazgató, s vezette végig őket az alkalomra összeállított tárlaton. Az esemény vendége volt *Szabóvári Ferenc*, az Országos Műszaki Múzeum főigazgatója, helyettese, *Kiss László, dr. Héra Attila* ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnokának általános helyettese, *Horváth Károly* ezredes és *Forgách Géza* alezredes, a BM TOP osztályvezetői. A múzeum 25 éves fennállásának alkalmából, több évtizedes munkája elismeréseként *Minárovics János* Szocialista Kultúráért kitüntető jelvényt kapott. *Szabó Lajosné*, a múzeum nyugdíjba vonuló munkatársa Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült.

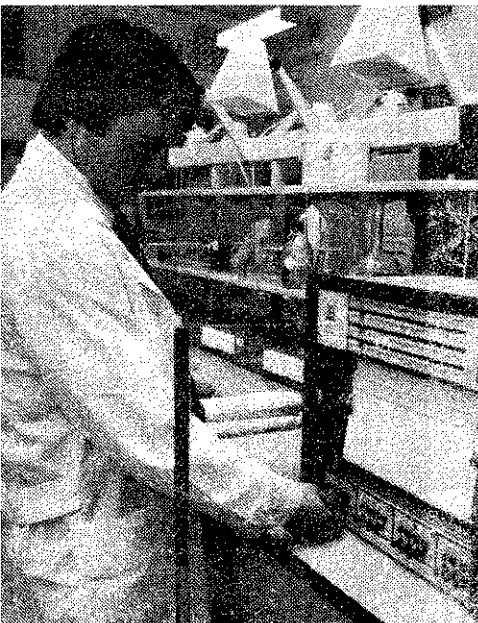
(t. m.)

A vendégek megtekintetik az új tárlatot

A szakszervezet ajándékát Szóke Jánosné adta át Szabó Lajosnénak

Berta Róbert harmadik évfolyamos hallgató a kompenzográf előtt

Legegyszerűbben úgy fogalmazhatnánk: az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola tűzvédelmi tanszékén javultak az oktatás feltételei.

Míg az első év végén a hallgatók beilleszkedési, elhelyezési gondjairól írtunk, most, a második év elteltével, gyarapodásról számolhatunk be. Az Építőipari Műszaki Főiskola vezetősége új otthonban helyezte el a tűzvédelmi tanszék irodáit. A tanárok és hallgatók társadalmi munkában alakították ki a helyiségeket, s olyan ügyesen gazdálkodtak a területtel, hogy még három helyiségből álló labor létesítése is lehetővé vált. A felszereléshez szükséges pénzeszeget a Belügyminisztérium biztosította, a műszerek elhelyezését és a szakipari munkákon kívüli tennivalókat az oktatók és a hallgatók végezték el.

A hallgatók már február óta használják az elsőként berendezett labor helyiségét, itt a termodinamika és az égésmélet tárgyakhoz kapcsolódóan végeznek gyakorlatokat.

A termoanalitikai laborban a BM TOP-tól kapott derivatográfval nemcsak kísérletet, hanem konkrét vizsgálatokat is végeztek. A BM TOP Tűzvédelmi Ku-

tató Intézetének megbízásából a tűzvédelmi tanszék a fővárosban történt legutóbbi szállodatűznél megégett padlóburkolatot és tapétát „vallatta” arról, hogy melyik az a hőmérsékleti érték, amelyen ezek az anyagok vegyileg bomlanak, illetve meggyulladnak. Jelenleg az Antipiro 100-as tűzoltópor különböző adalékvizsgálatát végzik, a kevert por hatásosságát szeretnék rögzíteni.

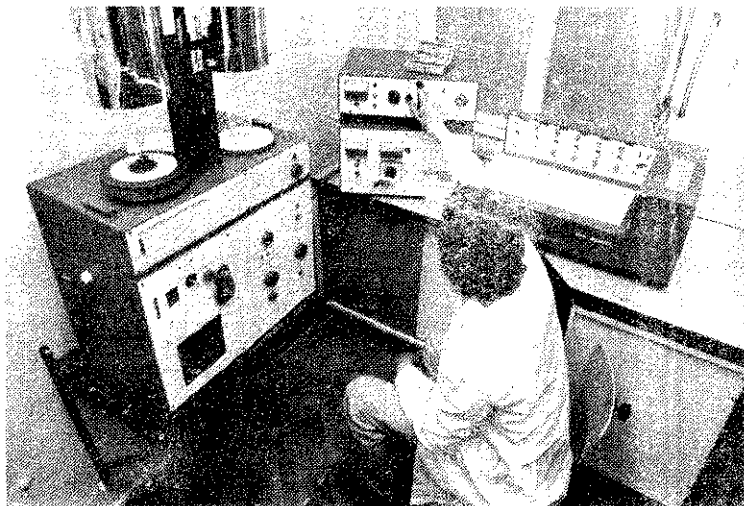
Még várakoznak a műszerek a kromatográfiai és az analitikai labor helyiségében. Itt a fűlkék és felszerelések üzembe helyezése a soron következő feladat. Itt végzik majd a gázelemzéseket, továbbá a vegyi folyamatoknál keletkező gázok mennyiségi és minőségi meghatározását.

Fotólabor is segíti a tűzvizsgálat megértését, ottjártunkkor éppen a fűzesgyarmati gázkitörésnél készített képeket hívták elő.

Biztató hírek, hiszen a saját laboratórium további szép lehetőségeket kínál a tanulásra, a vizsgálódásra meg a kísérletezésre.

Sz. Lovász Ilona

Fotó: Tátra

Derivatográf a tűzvédelem szolgálatában

Egyszerre 15 hallgató végezhet termodinamikai méréseket ebben a helyiségben

Dr. Horváth István belügyminiszter a tanév kezdete előtt, az idén augusztus 27-én, a Belügyminisztérium központi épületének tanácstermében 76 megcsalódásos belügyi dolgozót köszöntött szeretettel s részesített dicséretben és jutalomban.

Képzünkön Sohonyai Károly tü. ftorm., háromgyermekes édesapa átveszi az elismerést.

színhelye volt augusztus 14-től 27-ig a zánkai úttörőváros.

A kéthetes program részeként többek között tűzoltónapot is tartottak. Augusztus 22-én a megyei szemlék első két helyezettei (fiú- és lányrajok) tűzoltóversenyszámokban mérték össze tudásukat.

A versenynap jeles vendége, *Borbély Sándor* vezérőrnagy, a munkásőrség országos parancsnoka ajándékkal érkezett: egy Zsuk gépkocsit adott át az úttörővárosnak.

Augusztus 25-én, a bemutatók napján a tűzoltó úttörőgárdisták legnagyobb örömeire valamennyi tűzoltó-gépjármű felsorakozott az alakulótéren.

Délután pedig tartálytűzoltási bemutatót láthattak a pajtások, ahol derekasan álltak helyt a tűzoltó úttörőgárdisták. A bemutató napját *Tóth Ferenc* rendőr vezérőrnagy, az országos rendőr-főkapitány közbiztonsági és közlekedési helyettese és *Varga Károly* tűzoltó ezredes, országos parancsnok társaságában töltötték az úttörők.

(t. m.)

Rajtolnak a XX. kerületiek

Győr-Sopron és Hajdú-Bihar versenyzői

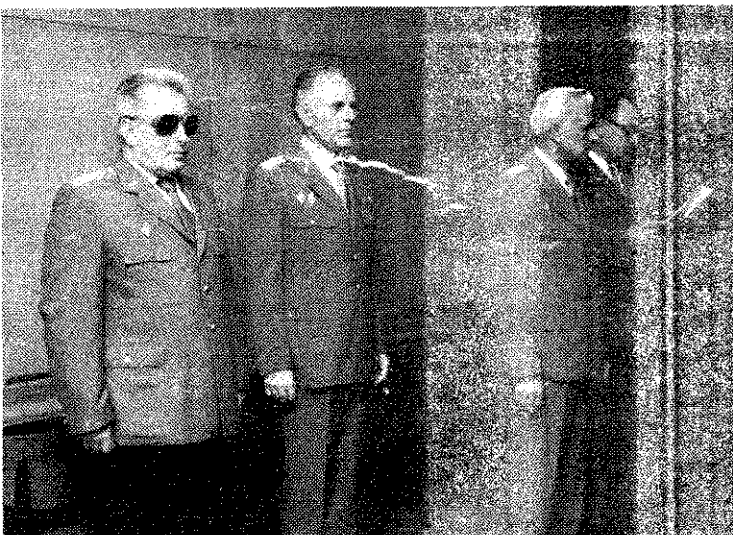
„Szolgálatban”

Bőven van kérdeznivaló az országos parancsnoktól

a porpisztolyok minőségéről

A BM TŰZOLTÓSÁG ORSZÁGOS PARANCSNOKSÁGON július 22-én tíz új tűzoltótiszt vette át diplomáját és tiszti kinevezését Varga Károly tűzoltó ezredes, országos parancsnoktól. Az új tisztiek idén fejezték be tanulmányaikat a Német Demokratikus Köztársaság belügyminisztériumának Hermann Matern tűzvédelmi szakiskoláján. A belügyminiszter tanulmányi eredményei alapján Csizsár Istvánt, Csúrja Jánost és Mihály Jánost tűzoltó hadnaggyá, Aggod Sándort, Balogh Istvánt, Dóró Jánost, Kalló Lászlót, Nagy Tibort, Papp Bélát és Pázmány Viktort tűzoltó alhadnaggyá nevezte ki. Az eseményen megjelent dr. Tóth Tamás rendőr alezredes, a BM oktatási és közművelődési csoportfőnök-helyettese.

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Kérjük előfizetőinket, hogy átutalással vagy a mellékelt csekkben november 15-ig szíveskedjenek befizetni az 1983. évi előfizetési díjat. Lapunk példányonkénti előfizetési díja egy évre 60,— Ft. Az előfizetési díj emelését az tette szükségessé, hogy folyóiratunk 1983. januártól minden hónapban 32 oldalon fog megjelenni.

Az év közben érkezett új megrendeléseknek, példányszám-módosításoknak csak a tárgy hónapot követő 2 hónap múlva tudunk eleget tenni.

Kérjük közületei előfizetőinket, hogy a központi befizetéseknél az átutaláson, illetve a csekk hátoldalán szíveskedjenek közölni: melyik egységüknek (pontos címmel) a hány példányban fizették elő a folyóiratot.

Címünk: 1903 Budapest, pf. 314. Telefon: 331-166/259 mellék.

SZERKESZTŐSÉG

A Tűzvédelem 1982/7-es számában közölt levél kapcsán a következő tájékoztatást kívánjuk adni:

Az első esetben feltehetőleg a szelepszáranya törése akadályozta meg a működtetést. Ilyen jelzés már gyárunkhoz is érkezett, de csak attól az időtől kezdve, mikor a nagy fajsúlyú impor: polietilén alapanyagból hazai polietilén alapanyagból készült szelepszáranyák előállítására tért át a gyártó vállalat. Az utóbbi időben érkezett, reklamációk kapcsán felvettük a kapcsolatot a KALOPLASTIK Műanyag- és Gumifeldolgozó Vállalattal, és közösen megvizsgáltuk a más alapanyagból történő gyártás lehetőségét. A polipropilénből gyártott kísérleti darabok bevezetéséről fázasztás, majd gyorsított élettartam-vizsgálatok után tudnunk érdemben nyilatkozni.

A levélíró vállalatánál — mint olvashattuk — alumíniumból készült forgácsolt alkatrészekkel helyettesítik az eltört szelepszáranyákat, s ezt az alkatrészt a CuZn 40 Pb2 anyagminőségű szeleporsóval építik össze. Ez a megoldás véleményünk szerint nem célravezető, ugyanis az alumínium és réz alkatrészek összeépítésekor fellép a kontaktkorrózió jelensége, mivel két jelentősen eltérő elektródpotenciálú fémről van szó [alu: $-0,169$ (V); réz: $+0,14$ (V)]. Ezért a két fémet nem szabad összeépíteni (a MSZ 8884/10 alapján).

A második esetben leírt jelenség, „a porpisztoly tűzoltás közben robbant szét”, nem rögzíti pontosan, hogy melyik alkatrész ment tönkre. Feltételezhetően az az eset játszódott le, hogy a készülék nyomás alá helyezésekor a porpisztoly elvált az elszütőcsomagra csavart részétől. Ezt a hibát a konstrukció módosításával a gyár kiküszöbölte.

A fentiekben elmondottakon túl a gyár fejlesztési tervében szerepel a pisztolyszerelvények korszerűsítése, ezzel már jelenleg is foglalkozunk. A fejlesztés eredményeképpen várhatóan minőségileg megbízható, hosszú távon is működőképes porpisztoly kerül forgalomba.

Mályi Jenő,

az ELZETT Művek Berettyóújfalui Gyárának igazgatója

Komját Lajos, az ÁFOR csepeli bázistelepének vezetője eddig végzett jó tűzvédelmi munkája elismeréseként a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozata kitüntetésben részesült. A kitüntetést Ficsór Sándor tűzoltó ezredes, a fővárosi tűzoltóság parancsnoka adta át.

11 nap küzdelem

Előző számunkban már beszámoltunk arról, hogy augusztus 7-én gázkitörés történt Füzesgyarmat határában. A kitörés elfojtása nem járt eredménnyel, mivel a gáz a munkálatok során keletkező szikrától begyulladt.

Az augusztus 9-ével kezdődő hét a sikeres tűzoltás előfeltételeinek megteremtésével telt el. Az első feladat az összerokkadt fúrótorony és a közelében levő gépek, berendezések eltávolítása volt. Ezt nagy teljesítményű vontatók és honvédségi eszközök segítségével hajtották végre vízsugár védelme alatt. A hűtéshez szükséges vizet eleinte — a 2 db 2000 köbméteres víztároló megépítéséig — egy közeli bányatóból biztosították. Négy teljes napba telt, mire minden fémszerkezettől sikerült megtisztítani a kút környékét. Időközben elkészült a két tárolómedence, majd egy közeli csatornából megkezdtek feltöltésüket. A medencék mellett betonlapokat fektettek le, nehogy a tűzoltó-gépjárművek elsüllyedjenek, a kútig pedig utat építettek a gázturbinás sugárhajtóműves tűzoltó-gépjárműveknek. Biztosítani kellett a kútfejnél felgyülemelő víz elvezetését és nem utolsósorban a felszerelendő kitérősgátló helyszínre szállítását is. A munkálatok zavartalan végzése érdekében a rendőri szervek mindvégig gondoskodtak a kárterület lezárásáról.

Augusztus 14-ére az olajbányászoknak a honvédek, a vízügyi dolgozók s a tűzoltók közreműködésével sikerült megteremteni a tűzoltáshoz szükséges valamennyi előfeltételt. Ezen a napon született meg a végleges döntés, hogy 15-én, vasárnap kora reggel megkezdődhet a tűzoltás.

VASÁRNAP REGGELRE teljes a készenlét. Verőfényes idő, a hőmérséklet az árnyékban 25 °C (de hol van árnyék?), 10—20 km/ó sebességű É—ENY-i szél fúj.

A reggeli eligazításon 11 megye és a főváros 242 állami tűzoltója várja a parancsot a gázküttűz oltására. Ekkorra a két víztároló medencénél 21 gépjárműfecskendő és habbaloltó már elfoglalta felállítási helyét. A kút közelében tartózkodik már a 2 turbó és 1 porral oltó gépjármű. A tűzoltók munkáját 85 honvéd segíti. A 27 bányaműveletről várja, hogy a tűzoltás után mielőbb meggyőződhessenek a csőfej állapotáról és dönthesse-nek a további munkáról.

A tűzoltás vezetőjétől, Cz. Nagy Sándor tűzoltó alezredestől megtudjuk, hogy a tüzet három szakasz támadja 9 vízágyúval, 12 B (M) sugárral, majd sor kerül a turbóreaktív oltógép bevetésére. A tervezett oltási idő 78 perc, mely előhűtésből, oltásból és utóhűtésből áll. Percenként 30 köbméter az oltóvízigény. A zavartalan vízellátáshoz korábban 600 db B (M) tömlőt és 36 db

C (E) tömlőt fektettek le, együttes hosszuk több mint 12 km. A tűzoltási terv szerint a támadásban 105, a felvonulásban 70, a háttérben 45 tűzoltó vesz részt a bevetésben.

8.15-kor rádióon keresztül elhangzik a támadási parancs. Mozgásba lendül az egész gépezet. A hővédő ruhába öltözött tűzoltók a vízágyúkkal és a hűtősugarakkal egyre közelebb nyomulnak az égő gázfáklyához. Az intenzív hűtés hatására érezhetően csökken a kút környékén a hőmérséklet. 8.44-kor az előre kiépített úton elfoglalja helyét és működésbe lép az algyői turbóreaktív oltógép. A távműködtető berendezéssel Vecsernyés Imre tűzoltó őrnagy egyre fokozza a fordulatszámot, ami lassan meghaladja a tízezret percenként. Ekkor az oltógép mintegy 6 köbméter vizet zúdít az égő kútra.

A lángot 8.45-kor sikerül leszakítani. Az emberekben fokozatosan oldódik a feszültség, egyre több arcon tűnik fel a boldog mosoly. De a feltörő gáz és a kútakna hűtése még egy órán keresztül változatlanul folyik. Ezután a kitérővédelmi brigád veszi át a főszerepet, hiszen rájuk vár a legveszélyesebb és a legnehezebb feladat, a Cameron típusú kitérősgátló felszerelése a csőfejre.

VASÁRNAP DELUTÁNRA kritikussá vált a helyzet, ugyanis a feltörő gázból lecsapódó gázolin szétterült a kút környékén, s ez veszélyeztette a mentésben részt vevők testi épségét.

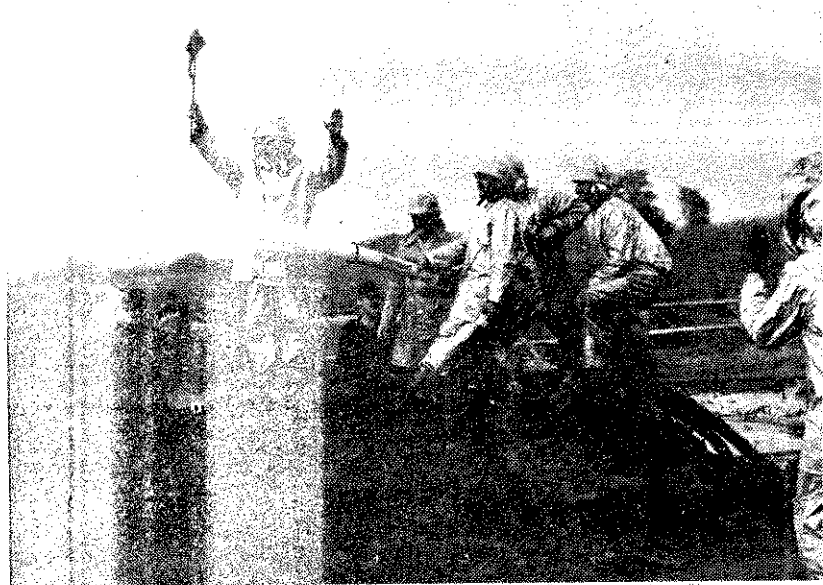
Augusztus 16-án úgy döntöttek, hogy felégetik a kút környékén lecsapódott gázolint, s miután ez sikerült, zavartalanul folytathatták a vasárnap megkezdett munkát.

Augusztus 17-én először a termelőcsőfejen levő tolózárnaknál észlelt gázszivárgást szüntették meg, majd daruval leemelték a kútfejről a toldalékosövet. Ez után a daru és a két lánctalpas traktor segítségével felhelyezték a termelőcsőfejre az új kitérősgátlót. 19.35-kor a felszerelt kitérősgátlót elzárták, a nagy nyomással kiáramló gázt egy ideig 2 lefúvató vezetéken fáklyára vezették, majd ezeket a vezetékeket is lezárták. Az utolsó feladat a kút egyensúlyának helyreállítása volt, amit 12 köbméter víz és 50 köbméter iszap benyomásával oldottak meg.

A kitérőt követő 11. napon ismét csendes a füzesgyarmati határ. Több száz dolgozó: olajbányászok, bányamentők, tűzoltók, honvédek, rendőrök, vízügyiek olykor-olykor emberfeletti munkája sikerre vezetett. Az emberi tudás és akarat ismét győzelmet aratott a természeti erők felett.

Soltész Tamás
Fotó: Kútvolgyi Mihály

LENINVÁROSI TUDÓSÍTÁS

Előzmények

Még 1972-ben döntöttek arról, hogy a Barátság II. vezetékén érkező kőolaj feldolgozására korszerű kőolajfinomító, a kőolajtermékek tárolására pedig gazdaságos és biztonságos tárolótér épüljön Leninvárosban.

A NIM és a BM TOP, valamint az illetékes beruházó és tervező szakemberek a keleti és nyugati országok olajipari üzemiben tanulmányozták a különféle tárolási módokat, hogy célszerű javaslatot tehessenek a gazdaságos, de egyben biztonságos kőolajtermék-tárolótér kialakítására.

Technológiai és gazdasági okok miatt minél kisebb földterületen, minél több kőolajipari termék tárolását kellett megoldani. Ez kétféle módon valósulhatott meg, mégpedig; növelni kellett a tartályok befogadóképességét és csökkenteni a tartályok meg a tartálycsoportok közötti távolságot. A legnagyobb tartály befogadóképességét 60 000 m³-ben határozták meg. A tartályok és a tartálycsoportok közötti távolságok 30—50%-kal csökkentek. Ez azt is eredményezte, hogy a vonatkozó szabvány előírásai szerint félstabil habbal oltó berendezést sem technológiai, sem taktikai okok miatt nem volt célszerű tervezni a védőgödörbe. Végül is ezek figyelembevételével határozták el, hogy félstabil habbal oltót kell tervezni a tartályokra, a védőgödörök oltására pedig mobil habbal oltó eszközöket irányoznak elő.

A BM TOP és a NIM közös programja alapján mintegy 20 millió Ft-os költséggel 1972—73-ban kísérletsorozatot hajtottak végre Leninvárosban. Ennek az volt a célja, hogy a mobil oltási eljárásához megfelelő tűzoltótechnikát és oltóanyagot lehessen javaslatba hozni, valamint a tűzoltók és más szakemberek lássák az oltás eredményességét — vagy eredménytelenségét —, és bizonyos fokú gyakorlottságot is szerezzenek.

Több mint 30 kísérletsorozat befejezéséig 1973. október 11-én — idealizálva egy 60 000 m³-es tartály védőgödret — 8000 m³ tűzfelületen hajtottunk végre tűzkísérletet. Light Water (továbbiakban: L. W.) filmképző oltóanyagot használtunk, tartósításra pedig proteín bázisú (Evegén) habot. Az oltás eredményes volt, a tartósítás viszont nem, mert a nehézhab megszaktította a folyadék felületén kialakult filmet és visszagyulladt. (Ez a kísérlet is bizonyította, hogy legalább középkiadóságú habbal célszerű végezni a tartósítást. A kísérletsorozat után határozták meg a Tiszai Kőolajipari Vállalat (a továbbiakban: TKV) tárolótérületén azt a mértékadó tűzfelületet (egy 60 000 m³-es tartály, annak védőgödörre, az ún. köztérre összesen 12 771 m²), aminek alapján az oltáshoz szükséges intenzitás biztosítása céljából beszereztek a szükséges tűzoltótechnikát és oltóanyagot, s ennek megfelelően elkészült a speciális tűzvízrendszer is.

Bevezető soromban ezért utaltam néhány gondolatban a mobil oltási mód előzményeire, mivel azok szoros összefüggésben állnak a szóban forgó tüzeselet sikeres megfékezésével, mert a beavatkozás célszerű módját több éven keresztül minden részletre kiterjedő alapos vizsgálat tapasztalatai alapján terveztük meg. Az eredményes tűzoltás azt is igazolja, hogy az érvényben levő tűzoltási szabályzatok és különféle tűzoltási tervek összességükben jól határozzák meg az ilyen és hasonló feladatokat.

A tűzoltás körülményei

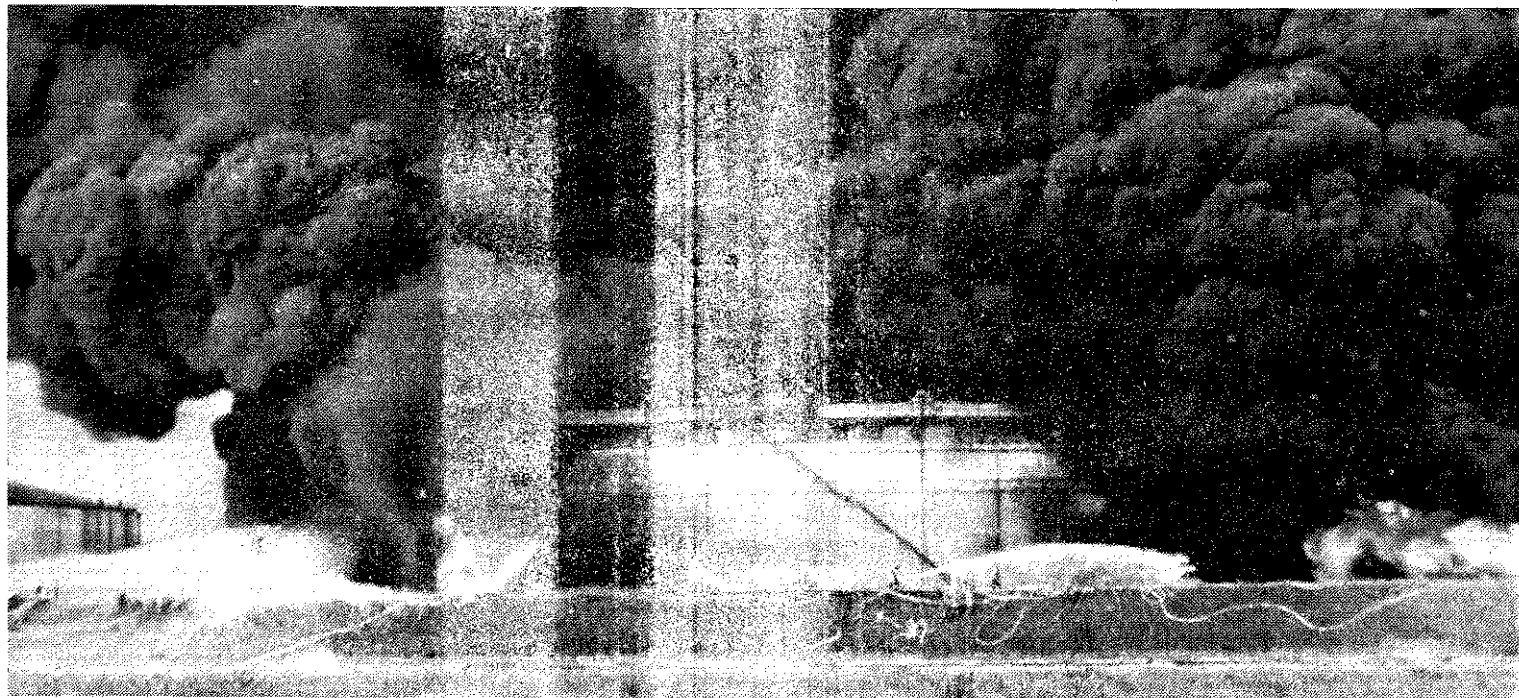
Június 9-én 16.30-kor tűz keletkezett a TKV tartályparkjában, égett a 60 002-es úszótetés tartály védőgödörre, majd később a tartály körgyűrűje is. A tartályban a tűz idején 20 000 m³ kőolaj volt, a folyadék-szint magassága 6 m.

A tűz a tartály fenéklemezétől számítva 1 m magasan működő, 1 t súlyú keverőberendezés leszakadása által okozott sűrűdásból keletkezett. A leszakadás következtében képződött 190 mm átmérőjű nyíláson percnként 4—4,5 m³ égő kőolaj jutott a védőgödörbe. Elsőként *Hidvégi Ferencné* vette észre a tüzet, amikor a 200 m-re levő, ún. olajos melegítőközpont takarítását befejezve más munkahelyre akart menni. A tűz észlelése után a 300 m-re levő diszpécserközpontba sietett. Innen 16.35-kor jelezték a tüzet a leninvárosi parancsnokságnak. A hírközpont 16.36-kor rádióon riasztotta a parancsnokság egységeit a Tiszai Vegyi Kombinát területén, amelyek ekkor itt gyakorlatoztak.

A szolgálatparancsnok II-es kiemelt riasztást rendelt el. Éppen a Tiszai Erőmű Vállalat területéről indultam állomáshelyemre, amikor az ügyintézői személykocsinkban levő URH-készüléken értesültem a történetről. A kárhely felé közelítve láttam meg a kőolajtárolók felől fel szálló füstöt és lángokat, ezért V-ös kiemelt riasztást rendeltem el a tűzoltási tervekben foglaltaknak megfelelően 16.40-kor.

A riasztásra 20 parancsnokságról összesen 54 gépjármű (ebből 14 szállítójármű) és egy tűzoltóvonat érkezett a kárhelyre. A beavatkozásban részt vett 294 állami és 88 vállalati tűzoltó, továbbá 70 vállalati dolgozó, tehát összesen 452-en. 21 óráig 38 gépjármű (ebből 7 szállítójármű), valamint 136 állami és 88 vállalati tűzoltó érkezett a kárhelyre. Az utolsónak érkező rajok 23.45-kor jelentkeztek a helyszínen.

AZ ELSŐ BEAVATKOZÁS. 16.58-kor a leninvárosi rajok 32 fővel és 12 gépjárműfecskendővel kiérkeztek a kárhelyre. 8 TÚ 4-es gépjárműfecskendő a felállítási helyére állt, ezalatt a szolgálatparancsnokkal együtt felderítettünk, tájékozódunk a helyzetről. Kiderült, hogy egy keverőberendezés kiszakadt, s ennek következté-

ben 4—8 m-es, oldalirányú sugárban folyik az égő olaj, a védőgödör 70—80%-os felületén is ég az oda ömlött kőolaj. Megalakítottam a tűzoltási csoportot, és két szakasz kezdte meg a feladatok végrehajtását. Szakaszonként 4—4 db habágyú és 4—4 db habsugár szerelésére adtam utasítást. Feladatuk az égő és a szomszédos tartályok hűtése (elektromos meghajtással nem tudták indítani a palásthűtőket, csak később, kézi erővel), felkészülés a habrohamhoz.

17.05. RÉSZLEGES HABROHAM. 8 RM—24 típusú habágyúval és 8 RM 800/8-as habsugárral indult a habroham. A részleges oltás célja az volt, hogy a vállalat két dolgozója az eloltott kőolajfoltokon keresztül haladva és habsugár védelme alatt kinyithassa a védőgödörben levő fenékleürítő tolozárját. Ezt követően, néhány perc múlva fáklyaszerű égés gyújtotta vissza a mintegy 80%-ig eloltott tűzfelületet. 17.10-kor megérkezik a megyei parancsnok és a megyei ideiglenes tűzoltási csoport. Közös felderítés után a megyei parancsnok átveszi a tűzoltás vezetését. Megalakult a vezetési törzs, a megyei tűzoltási és kiképzési csoportvezető, valamint e sorok írója tűzoltásvezető-helyettes lett. A továbbiakat 4 szakasz végezte a tűzoltási feladatokat. Az időközben megérkező vállalati vezetőket és más szakembereket a tűzoltási tervnek megfelelően bevonták a vezetési törzsbe. További 2 RM—24 típusú habágyú megszerelve.

17.40. INDUL AZ ÉLSŐ HABROHAM. 6 perc alatt a tűz teljes felületen el volt oltva, a kiáramló kőolaj és környéke tovább égett. A kiáramló égő olajfáklya eloltására csoportosítottuk át a habágyúkat, de a kísérlet eredménytelen. 18.30-kor a tű visszagyulladt az egész folyadék felületére. 19 óra körül a töltő- és ürítővezetékknél sugárszerűen ömlik az olaj a szabadtéri szivattyúház környékére. Át kell csoportosítani az erőket a védőgát homokzsákokkal történő megerősítésére. 19.02-kor Cseke Ferenc tűzoltó ezredes, országos parancsnokhelyettes vezetésével helyszínre érkezett a BM TOP operatív csoportja, és ettől kezdve az operatív csoport mindvégig segítette a vezetési törzs munkáját. 19.30-kor döntés születik arra vonatkozóan, hogy a sugáregés végleges oltása céljából a kiáramlás nyílásáig vízzel fel kell emelni a kőolaj szintjét, hogy a sugárszerű kiáramlás megszűnjön. Ennek értelmében megszüntették a védőgödör ürítését, és az addig csak részlegesen üzemelő palásthűtés teljes erővel működésbe lépett.

19.37. MÁSODIK HABROHAM. Az oltás 10 habágyúval és 8 habsugárral indult, a tartósítást (oltóanyag Fleb—70) 4 MF 300-as habvetővel végeztük.

Az oltás eredményes, de mivel a palásthűtő teljes felületen működik, a habtakaró felszakad, és a palást környékén a sugárszerű égés meggyújtja a kőolajat. A tűz lassan kiterjed az egész felületre. Az oltás után a sugárszerű égést előbb 50 kg/s teljesítményű porágyúval, majd négy 5 kg/s-es porsugárral próbáltuk „jelölni”, de sikertelenül. A működő TŰ—4-es habbal oltó gépjárműfecskendők habkészletének utánpótlása folyamatos. A homokzsákolás ellenére — mivel a folyadékszint emelkedik — erősödik az átszivárgás a védőgáton. A védőgödörön kívül levő több száz m² nem égő kőolajat le kell takarni habbal. Megszerelik a tartósításhoz szükséges 2 BH 400-as könnyű habgenerátort.

20.05. HARMADIK HABROHAM. A már korábban működő és az újonnan megsze-

relt felszerelésű gépjárműfecskendők az oltást. Az oltás eredményes, a tartósítás megakadályozta a visszagyulladást. A folyadékszint elérte a kiáramlónyílást. 20.15-kor befejeződött a védőgödörtűz oltása. A védőgödör ürítése megkezdődött.

18.00-tól a kőolajból felezálló füstjelen-ségből és a kőolajból mentén a tartály-palást elszíneződésből észleltük a tartálykörnyűrű tüst, de mivel a védőgödörtűz oltásával váltunk elfoglalva, a 12 db félstabil habágyútól csak 6—10-et működtettünk szabaddal. Oltóanyagként Evagént használtunk. A védőgödörtűz oltásának befejeződésétől a 12 db habfolyatút üzemeltettük és a környűrűtűz végleges oltását 19.10-en 0.58-kor fejeztük be. A tüst kiűrtése és a védőgödörből a kőolaj visszanyerése habtakaró alatt történt, ezzel 19.13-án végeztünk.

Tanulságok, tapasztalatok

— A legfontosabb tanulság az, hogy hasonló jellegű károkat megelőzhetően a kárt szenvedés elkerülése érdekében a vállalati tűzoltóknak, vezetőiknek és dolgozóknak a környűrűtűzre. Csak így lehet megelőzni a károkat. A legkritikusabb helyzetekben is meg kell tartani a helyén kell maradnia és el kell látnia a feladatát. Az oltást végző gépjárműfecskendők valamennyien az oltás végéig — mintegy 4 óra keresztül — a védőgáton maradtak a segítség megadásán is. Ez a bátor és kitartó magatartás nagymértékben meghatározta a tűzoltás eredményességét.

— Nagyon fontosnak tartom a begyakorlottságot és a tűzoltótechnika műszaki biztonságát. A tapasztalás eredményességét nagyban befolyásolta, hogy a tűzesetnél működő gépjárműfecskendők jelentős része részt vett az 1973-ban lefolytatott tűzkísérleteknél. A 6000 liter kőolajtárolókészlet a tűzoltási terv alapján a céljából az üzembehelyezés óta szinte minden évben tartunk valamilyen gyakorlatot. Ennek is tulajdonítható a gyors és a végrehajtás jó kapcsolata a károkat során. Jelentősen segítette a tüst kiűrtését az ún. „tér-hangosítás”. Fontosnak tartom az, hogy a belső hírforgalmi rendszer működő kárhelyrádiók csatornáiban „tűst” a kárhelyen

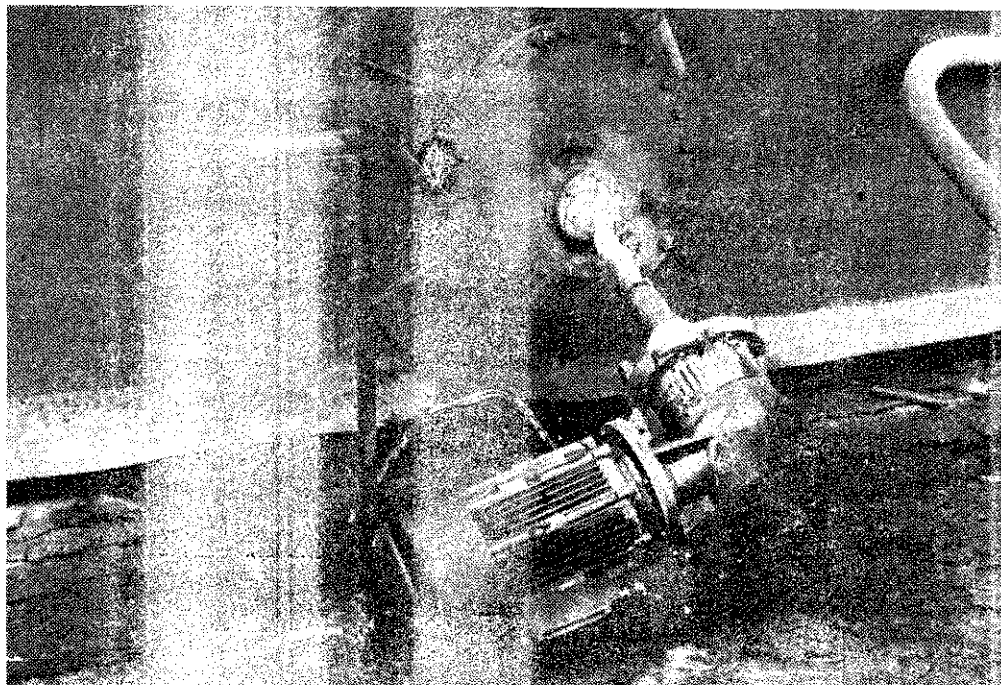
levő gépjárműfecskendők rádiói is, így a kárhelyen működők hallhattak minden utasítást.

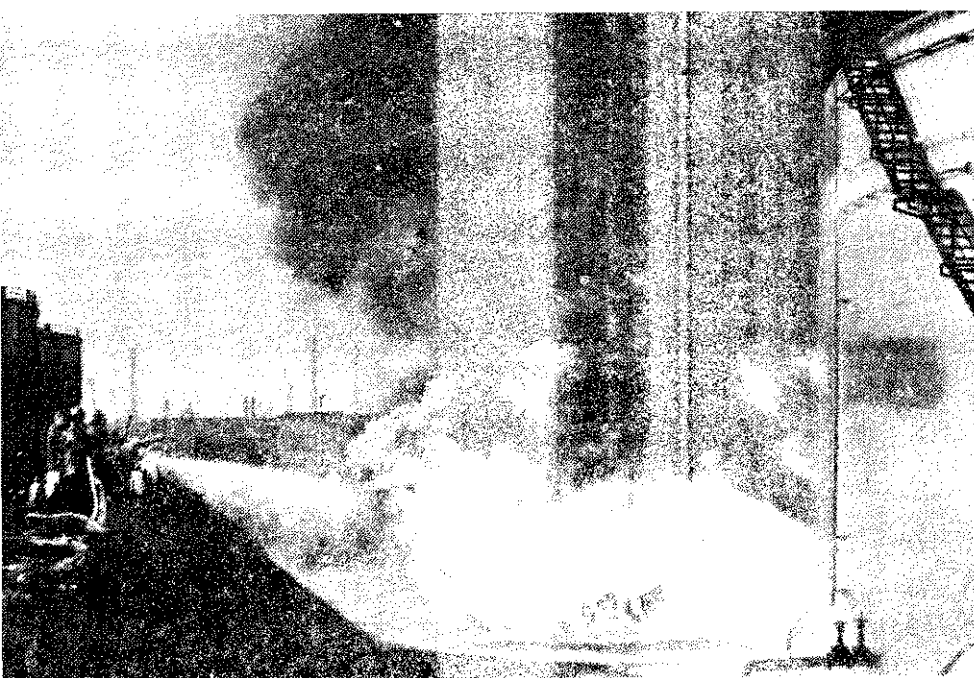
— Az oltóanyag felhasználásánál mindvégig követtük a Tűzoltási Szabályzatban előírtakat, valamint a tűzkísérletek során tapasztaltakat. Az oltóanyagok felcserélése vagy összekeverése az oltás sikertelenségét okozhatta volna.

— A beavatkozás során csúcsban 60 m³/perc mennyiségű vizet használtunk fel, az oltáshoz és a tartósításhoz összesen 40 980 m³-t. A 12 bar nyomással működő tűzivízszivattyúk mindvégig kifogástalanul működtek, ami nélkülözhetetlen volt az oltás sikeréhez. 12 bar nyomás jelentősen megviselte a felhasznált tömlőket. Ilyen nyomásviszonyok között csak úgy használhatjuk biztonságosan az egyébként jól karbantartott tömlőinket, ha nyitott szelelvényekkel fogadjuk a tűzcsap megnyitása utáni nyomást, a víz áramlását pedig a tűzcsap elzárásával állítjuk meg. A tűzesetnél a habanyag utánpótlása céljából hordókat görgettek vagy kisebb szállítójárművek haladtak át a nyomás alatt levő tömlők felett. Ha ilyen alkalommal szétszakadt a tömlő és emiatt elzártak a habbal oltó gépjárművek gyors tolozárját, a hirtelen fellépő torlónyomás miatt szinte minden esetben szétszakadtak a tűzcsap és a habbal oltó gépjármű közötti (E) tömlők. A tűzeset során 507 B (M) tömlőt és 22 C (E) tömlőt használtunk fel. A tömlőszakadások miatt 156 B (M) és 6 C (E) tömlőt kellett cserélni.

— A tűzoltás során oltóanyagként 75 t L. W.-t, 24 t Fleb—70-et, 74 t Evagént, 20 t EVAM-ot és 5,8 t port használtunk fel. Az Evagént 37 t kivételével — ami a tartálykörnyűrűtűzének oltásához volt szükséges — a már nem égő és a védőgödörben felhalmozódott, visszanyerés alatt levő kőolaj letakarásához vetettük be. Az oltóanyag minőségileg és mennyiségileg is megfelelt az érvényben levő előírásoknak.

— Számos tapasztalatot szereztünk a hővédő ruhák alkalmazásakor. Az oltás első időszakában húszan-harmincan is felvették a több részes (exkolor vagy hazai készítésű) hővédő ruhát, de később levetették. Részben azért, mert ezekben a hővédő ruhákban nem lehet dolgozni több

brán át, de azért is, mert nem volt teljesen indokolt a viselésük. A tűzoltóságál cendszeresített alappigmentes kabátban, arcvédő plexivel felszerelt sisakban és kesztyűvel minden oldalról meg lehetett közelíteni a védőgödörtüzet. Természetesen technológiai berendezések égésekor vagy más jellegű tüzeknél nagy szükség lehet ezekre a védőfelszerelésekre.

— A rendőrségi erők eligazítással, de több esetben felvezetéssel is eredménye-

sen segítettek a kárhelyre vonuló tűzoltóegységek helyszínre érkezését. Az együttműködési tervnek megfelelően kifogástalanul elvégzték a kárhely lezárását. Az egészségügyi szervek a helyszínen 11 mentőautóval és megfelelő orvosi személyzettel a tűzoltás befejezéséig biztosították a készenlétet. A beavatkozás során szerencsére senki sem szenvedett sérülést.

— Kedvezőek voltak a meteorológiai té-

°C, a szélesség 1—3 m/s, iránya D-i, DK-i, DNy-i volt.

A tüzesetről készített tanulmány 19 pontban foglalja össze a tapasztalatokat és javaslatokat. Ebből idézem azokat, amelyek véleményem szerint a legfontosabbak:

— A védősáncok minősége nem megfelelő, tartósan nem képesek biztonságosan felfogni a beléjük került folyadékot. Ezért a tanulmány javasolja a védőgödörök vízterheléses próbáját.

— Az úszótetős szénhidrogéntartályok műszerezettségének felülvizsgálata is szükséges. (Az úszótetők mozgásának regisztrálása, a keverőmotorok állapota, a távműködtetett villamos berendezések biztonságosága stb. céljából.)

— Az úszótetős tartályok környűrítőmitése jelenleg poliuretán habból készült, ami jelentősen nehezíti az oltást. Ezért meg kell vizsgálni a tömítőanyag nem éghető anyagúra való kicserélését. A palást-hűtő vízrendszerébe habképző oltóanyag bekeverésének lehetőségét is javasolja a tanulmány, hogy védőgödörtűz esetén a tartály felől ezzel meg lehessen akadályozni a visszagyulladás. Ugyancsak javasolja megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy a technológiai vezetékeken keresztül filmképző oltóanyagot lehessen juttatni az úszótetős tartályba, az égő felületre. (Az úszótető felakadása esetén.)

— Javasolja a tanulmány a tömlők bekötésének és karbantartásának korszerűsítését.

— Végül fejeztem, hogy célszerű volna megvizsgálni a mobil porágyú gyártásának lehetőségét is.

Pintér Ferenc
tű. alez.

Sikerült!

A leninvárosi tűzoltó-parancsnokság „B” szolgálati csoportjának két tagjával beszélgettünk a tűz után. Volt miről, hiszen ilyen nagy kiterjedésű tartályéggel még náluk idősebb társaik sem találkozhattak. Mint többen mások, ők is említették, ennél a tűznél éppen az eddigi gyakorlatok összes tapasztalata segítette a beavatkozást. A parancsnokság tűzoltási terve szerint évek óta ennél a tartállyal gyakorlatoznak, sőt az idén tavasszal még a Tűzoltókiképző Központ zászlós tagozatát is éppen a 60 002-es tartály „feltételezett” tüzéhez riasztották.

Csak amikor elfoglalták jól begyakorolt felállási helyüket s megszerelték a sugárat, akkor döböntette meg őket igazán a hatalmas tartály félelmetes égésének látványa.

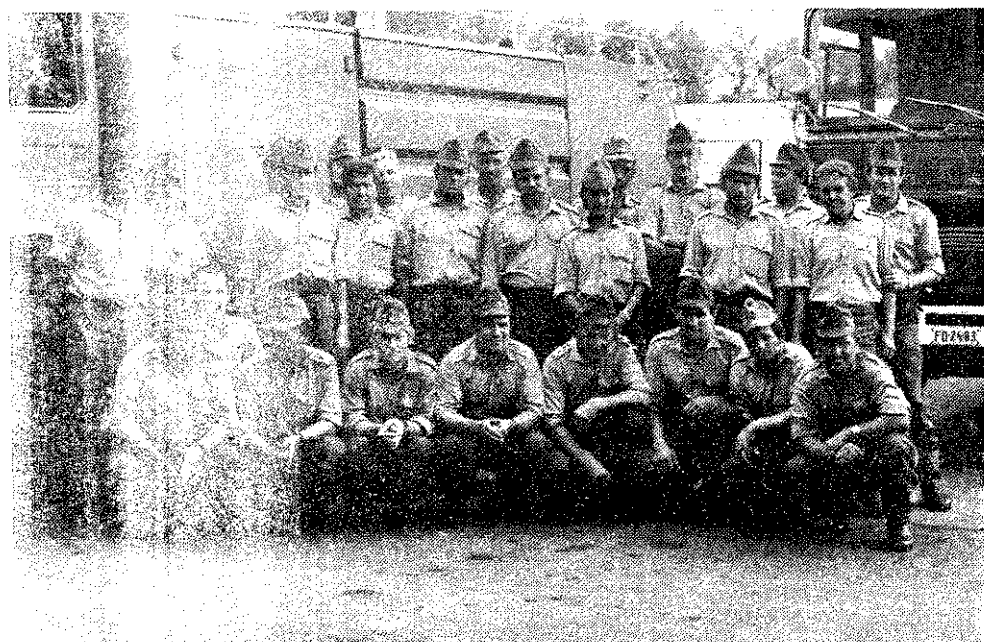
Bodnár Tibor tű. főrm. 1958-tól tűzoltó, és 1961 óta mint gépkocsivezető teljesít szolgálatot a leninvárosi parancsnokságon. Az elsők között érkezett Tű-4-esével az égő tartályhoz. Menet közben azt a parancsot kapták, hogy a 2-es fecskenő szarállományával együtt egy habágyút és egy 800-as habsugárcsővet szereljenek meg.

S ami ezután történt, feledhetetlen marad a számára. Órákon át tartó küzdelem folytatott a 12 bar nyomású vizet szolgáltató tűzcsapokkal, amelyek nemcsak az emberi kéznek engedelmessé váltak nehezen, hanem igencsak feszítették a tömlőket. Két alkalommal is tömlőt kellett cserélnie, vigyázva arra, hogy a nyomáscsök-

kenéssel járó manőver ne akadályozza a folyamatos habalapítást s a vízzel nerontsa meg az egyenletes habtakarót. Működésük állapotaon figyelemmel kísérte a gépjármű oltóanyagtartályának szintjét, csak egyre gondolt: vajon képesek lesznek-e megbirkózni a hatalmas feladattal? Idegeit csak a két kárhelyes, felhangosított rádióból érkező hírek nyugtatták meg valamelyest. A tűzoltás vezetési törzsének minden döntéséről hallhatott. Az egész állományt érintőkről, vagyis hogy hol fog-

lalták el helyüket a folyamatosan érkező egységek s hogy érkezik az oltóanyag-utánpótlás is.

Ennyi időt még nem töltött együtt járművével. Délután fél 5-től este fél 10-ig teljes üzemben vett részt az oltásban, majd az oltástartóítás biztosítása várt a Tű-4-esre és kezelőjére. A három habroham alatt 10 600 l habképző anyagot fogyasztott el a Tű-4-es. Még arra is jutott ideje, hogy másoknak segítsen. **Papp Béla** tű. őrv. mint próbaidős tűzoltó a

„Hab 7-es” gépjárművezetője dolgozott mögötte. A háttérparancsnokkal és egy másik gépkocsivezetővel segítettek az újoncot, hogy nála se legyen fennakadás.

Másnap reggel egy üzemképes, bevetésre kész fecskendő és egy feledhetetlen eseménnyel teli szolgálatot adott át annak a szabadnapos társának, aki ezúttal már az előző nap esti óráitól részt vett a beavatkozásban.

Hazafelé menet azután így alakult a ki nem mondott gondolat: Sikertől, győztünk!

Izsvák János tű. ftórn., szerparancsnok és két társa a védőgödör gátjáról nézett farkasszemet az égő sugárban kiömlő kőolajjal. Ilyen közelről ekkora hőt még hővédő ruhában sem könnyű elviselni.

Ő is a gyakorlatok hasznosságát említi elsőként. Habár akkor a töltés aljáról támadtak, ezúttal pedig a gáton, a csúszós talajon hármuknak kellett megtartaniuk a 800-as Rosenbauer hábsugárcsővet. Féltő volt ugyanis, hogy esetleg lerepül a nagy nyomástól, s még őket is magával rántja az égő folyadékba. Ezért testük teljes súlyával hasaltak rá, úgy tartották.

Szemüket, kezüket a forróság égette, az égő tartály recsegő, pattogó hangja pedig idegeiket tette próbára. Nagyon nehéz volt fent a gáton, de még parancsra sem szívesen hagyták volna el helyüket. Az első habrohám után a tartálypalást hűtése volt a feladatuk.

Már jó pár óra telt el, mire a hatalmas füstfelhőben szétnézve látták, hogy már mennyien működnek körülöttük. Szabadnapos társaik is ott voltak. Kik úgy, hogy riasztották őket, kik meg a környékről a füstöt látva kerékpárral, gyalogszerrel, autóstoppal igyekeztek az égő tartályhoz. A két híradó-ügyeletest kivéve senki nem maradt a laktanyában. Izsvák János és fiatal társai mind úgy fogalmazzak, ha szóba kerül a tartálytűz napja: nem gondolták volna, hogy győzni fognak. Csak bíztak benne, minden erejükkel azon voltak, hogy sikerüljön.

Sok történet kering közöttük a „bűvös” 60 002-es tartállyal kapcsolatban, annyit, de annyit gyakoroltak itt. Izsvák János annak idején a tiszthelyettesképző hallgatójaként is éppen itt kapott feladatot. Azért ez a mostani cseppet sem hasonlított az akkori „folyadékégéshez”.

S most, hogy ők diadalmaskodtak, nem pedig az elemek, a tapasztalatok mellett sorra felelevenítik a nagy beavatkozás kis eseményeit is. Így azt is, hogy több társuk még próbaidős tűzoltóként vett részt az oltásban, s bizony alighanem erős tűzkeresztségben volt részük.

S minthogy az eseményt követő napokban a próbaidősök és az újoncok nem keresték meg a parancsnokot leszerelési kérelmükkel — hanem úgy döntöttek, maradnak —, az esemény kétségkívül még jobban összekovácsolta a kollektívát.

Izsvák János tű. ftórn. különben is igen büszke a „B” szolgálati csoportra. Szerinte nagyon szerencsés összetételű a sok fiatalból és az 5—6 tapasztaltabból álló gárda. Becsülik, segítik egymást, szívesen tanulnak az idősebbektől, akikre érdemes odafigyelniük.

Ő és még sok társa is tanult szakmáját hagyta ott a tűzoltói hivatásért. Nem bánták meg, mert itt nyílt lehetőségük a férfiember erejét próbára tevő feladatok elvégzésére.

Sz. Lovász Ilona

A megyei tanácselnök elismerésével szőlő a tűzoltók példás helytállásáról

Július 28-án délután ünnepséget tartottak a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei tűzoltó-parancsnokságon. Dr. Ladányi József megyei tanácselnök, Bánhegyi Árpád, a megyei tanács pártbizottságának titkára, dr. Rohács Gyula, a megyei tanács vb igazgatói osztályvezetője, valamint a Tiszai Kőolajipari Vállalat párt- és szakmai vezetőinek jelenlétében Varga Károly ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnoka kitüntetőseket, elismeréseket adott át.

A leninvárosi tartálytűz megfékezésében végzett kimagasló tevékenységéért a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Kiváló Szolgálatú Erdemrend kitüntetését adományozta. Először Ferenc alezredes, leninvárosi parancsnoknak. A belügyminiszter a Haza Szolgálatáért Erdemérem arany fokozatával tüntette ki Szabó Károly őrnagyot, a megyei tűzoltó-parancsnokság tűzoltási és szolgálati csoportvezetőjét. Rozsonyi Antal tőrzsőrmester, gépjárművezető és Szabó Ferenc tőrzsőrmester, szerparancsnokot, a leninvárosi parancsnokság állományának tagjait a

Tűzbiztonsági Érem ezüst, Daróczi Antal őrmestert, leninvárosi gépjárművezetőt és Hegyaljai István hadnagyot, a megyei parancsnokság megelőzési kiemelt főelőadóját pedig a bronz fokozatával.

Belügyminiszteri dicséretben és jutalomban részesült Török Miklós alezredes, megyei parancsnok. A belügyminiszter 1982. augusztus 1-i hatállyal soron kívül főhadnaggyá léptette elő Magyarsóki György hadnagyot, leninvárosi parancsnokhelyettesét, valamint Tóth Ottó hadnagyot, a leninvárosi parancsnokság tűzoltási és szolgálati főelőadóját.

A BM Tűzoltóság országos parancsnoka augusztus 1-i hatállyal soron kívül főzászlóssá léptette elő Ócsai Lajos zászlóst, Gulyás Béla főtőrzsőrmestert pedig zászlóssá. Mindketten a leninvárosi tűzoltó-parancsnokság szerparancsnokai.

A kitüntetések átadása után az országos parancsnok és a megyei tanács elnöke elismerő szavakkal méltatta a kőolaj-tartály tüzének megfékezésében részt vevő valamennyi tűzoltó és közreműködő kimagasló helytállását.

Sz. L. I.

A kitüntetésben részesültek

ÚJÍTÁS

Az OTR—71/C és OTR—71/D

termoventillátorok fűtési rendszerének korszerűsítése

Az állattartó telepek fűtése a telepek többségében OTR—71/C és OTR—71/D típusú termoventillátorokra alapozódik.

A termoventillátorok előnyei mellett jelentős hátrányként megállapítható, hogy

- a tüzeléstechnikailag elavult, korszerűtlen, elpárolgató rendszerű égőfej-kialakítás és az ebből származó nagymérvű tüzelőolaj-felhasználás;

- a fűtendő helyiségbe befúvott meleg levegő hőmérsékletének szabályozhatatlansága;

- a fűtendő helyiség optimális hőmérsékleten való tartásának nehézsége;

- a gyakori meghibásodások (adagoló, mágnesszelep, hőkorlátozó betét stb.) miatt nem megfelelő üzembiztonság;

- az adagoló helytelen beállításából származó olajtúlfolyás és -elfolyás okozta tűzveszély, továbbá

- az égőfej fátylával történő begyújtásának balesetveszélyessége egyaránt hátrányosak a biztonságra.

A fentiekben felsorolt üzemviteli hiányosságok megszüntetése és az olajfelhasználás csökkentése érdekében a Héki ÁG-ban üzemelő termoventillátorokon az alábbi módosításokat hajtották végre;

- Leszerelték az elpárolgató rendszerű égőfejet, az adagoló rendszerű, úszós szabályozó berendezést, valamint a hőkorlátozó betétet és a mágnesszelepet.

- A gyárilag szerelt és egységcsomagban forgalmazott, biztonsági berendezésekkel ellátott ANYO—7G típusú automatikus üzemű olajtüzelésű blokkégőnek egy változatát építették össze a meglévő tüzelőberendezéseikkel, speciális lángterelő lemezek összeállításával, figyelembe véve természetesen az előírt kazánméreteket.

- A tűz- és vagyonvédelmi szempontok és az olaj-biztonságtechnikai előírások érvényesítése érdekében a gyárilag kiképzett hőkorlátozó betét helyére kettős termosztátot építettek be. Ennek az az előnye, hogy egyrészt szabályozható és a kívánalmaknak megfelelően beállítható a berendezésből kilépő meleg levegő hőmérséklete, másrészt pedig a termosztát biztonsági része további védelmet nyújt a kazántültérhelésből adódó esetleges károsodások ellen.

- Az eredeti berendezésen levő DANFOSS EVJ 3 típusú mágnesszelep szükségtelenné vált, mivel az égőfej tartozékeként az olajszivattyúval egybeépített mágnesszelep látja el a biztonsági funkciót.

- A kazánból kilépő meleg levegő hőmérsékletének szabályozásán túlmenően szobatermosztát alkalmazásával beállítható a fűtendő helyiség optimális hőmérséklete, és ezzel elkerülhető a káros túlfűtés.

- Reteszelés segítségével biztosították, hogy a levegőszállító ventillátor működése nélkül, illetve annak meghibásodása esetén az égőfej nem indítható, illetve automatikusan leáll.

- A tüzelőberendezés működéséhez szükséges olaj-hozzávetést az MSZ 9901 szabványnak megfelelően alakították ki.

Az említett módosítások elvégzése után a berendezés tüzeléstechnikai paraméterei és üzembiztonsága lényegesen javult. A berendezés állandó felügyeletet nem igényel, mivel a biztonsági szerelvényei megfelelően látják el feladatukat.

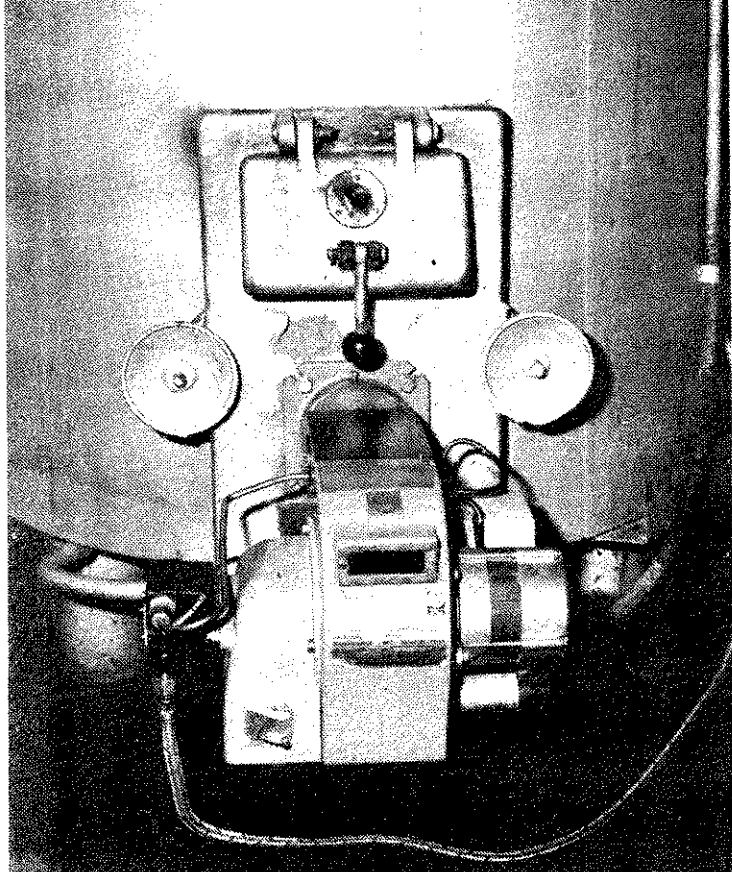
Az átalakított termogenerátor a mérések szerint napi 25 kg tüzelőolaj megtakarítását teszi lehetővé berendezésenként. 200 napos fűtési időnyt figyelembe véve ez évente 5 tonna tüzelőolaj-megtakarítást jelent.

Az átalakítás költségei — csak az energiaköltség-megtakarítást figyelembe véve — egy fűtési időny alatt megtérülnek.

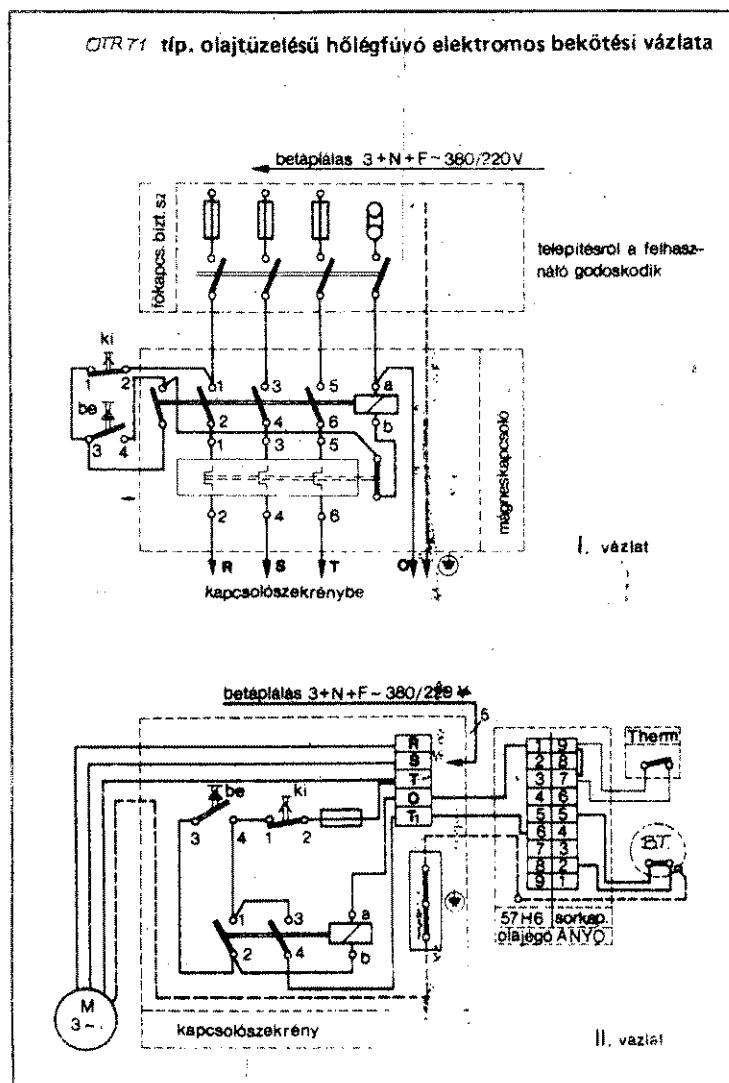
A gazdaság 18 db OTR—71 típusú tüzelőberendezést alakított át, s valamennyi kifogástalanul üzemel. Az átalakításhoz szükséges műszaki dokumentáció a Héki Állami Gazdaság tulajdonában van. Az újítás átvétele esetén rendelkezésre bocsátják, az átalakításhoz szükséges anyagok beszerzésében közreműködnek és azok összeállítását is vállalják.

Az újítás átvételét a 38/1974. (X. 30.) MT számú rendelet 9. paragrafusa szabályozza.

Dr. Németh József
tűzvédelmi főfelügyelő

Az átalakított OTR típusú termoventillátor

Már az előző cikkben is hangsúlyoztuk, hogy olyan, a tűzvédelemmel kapcsolatos problémákat igyekszünk felvetni, amelyek a lehető legkevesebb adat segítségével oldhatók meg. Erre szemléltető példával is szolgáltunk. Folytatva a sorozatot, a feladatok témakörében és nehézségi fokában is szükséges a folyamatosság, ezért a termodinamikában (statikában) megszokott témakörökön (hőtágulás, hővezetés, hőtadás, sugárzás stb.) haladunk végig.

A hőtágulás (hődilatació) — a fizikai testek geometriai méreteinek hőmérséklet-változás hatására bekövetkező megváltozása — témakörből a szilárd testek és folyadékok hőtágulásával kapcsolatban nézzünk meg egy érdekes példát.

Az országban csaknem kétmillió gépkocsi van forgalomban, és vezetőik gyakran „csordultig” tankolnak. Vajon előfordulhat-e, hogy a szilárd testek (az üzemanyagtartály) és a folyadékok (az üzemanyag) hőtágulása következtében jelentős mennyiségű üzemanyag ömlik ki a tartályból? Ha igen, akkor ez kiegészítő tűz- és robbanásveszélyt idéz elő.

Tekintsük a következő tüzesetet. Egy Trabant személygépkocsi tulajdonosa egy forró nyári napon — mint ahogy később a tűzvizsgálati eljárás során kiderült — szintén csordultig tankolt az egyik kútnál. Közvetlenül ez után a szomszédos étteremben megebédelt a családjával. Kb. másfél óra múlva mindnyájan beültek a gépkocsiba. A kis hőmérője arról árulkodott, hogy a Trabantban 50 °C felett volt a hőmérséklet. Indításkor a motortérnél robbanásszerű jelenséget tapasztaltak, majd heves tűz keletkezett. A közelben levő kútkezelők porraloltók segítségével megfékeztek a tüzet, de az anyagi kár így is jelentős lett. A tűzvizsgálat során felmerült, hogy lehetséges-e keletkezési okként megállapítani a következőket:

Hőmérséklet-változás miatt benzin ömlött ki, majd párolgott el az üzemanyagtartályból, s ez robbant be a gyújtáskor. Ebben a témakörben most csak arra a kérdésre kívánunk választ adni, hogy az adott körülmények között a hőtágulás miatt kiömlhetett-e a benzin.

A következő adatokat vehetjük fel:

az üzemanyagtartály térfogata $V_{üt_0} = 26 \text{ l}$

a kútból kikerülő benzin hőmérséklete $t_{b_0} = 10\text{--}12 \text{ }^\circ\text{C}$, ezt utánméréssel is ellenőrizni lehetett.

Rendelkezésünkre álló adat még, hogy a gépkocsiban 50 °C fölött volt a hőmérséklet az indítás pillanatában, tehát a betöltött üzemanyag hőmérséklet-változása $\Delta t = 40 \text{ }^\circ\text{C}$ -nak tekinthető. Vizsgáljuk először a tartály hőtágulását. Szilárd testek esetében kétféle hőtágulásról beszélhetünk, a lineáris vagy vonal menti (egyirányú) és a térfogati tágulásról. A leggyorsabb — és esetünkben ez a kézenfekvő — közelítésben a lineáris hőtágulás esetén a hosszmegeváltozást a

$$\Delta l_t = l_0 \alpha \Delta t \quad (1)$$

térfogati hőtágulás esetén pedig a térfogatváltozást a

$$\Delta V_t = V_0 \beta \Delta t \quad (2)$$

összefüggés írja le, ahol Δl_t az új t hőmérsékleten mérhető hossz, l_0 az alacsonyabb hőmérsékleten mérhető hossz, α a lineáris hőtágulási együttható, Δt a hőmérséklet megváltozása a kérdéses hosszváltozás időszakában. A (2)-ben ΔV_t az új t hőmérsékleten mérhető térfogat, V_0 a kezdeti hőmérsékleten mérhető térfogat, β a térfogati hőtágulási együttható, amelyre jó közelítéssel igaz, hogy

$$\beta = 3\alpha \quad (3)$$

mivel a magasabbrendű tagok elhanyagolhatóan kicsinyek.

Az üzemanyag hőtágulása a folyadékok hőtágulására jellemző — és itt csak ennek van értelme — térfogati tágulási törvénnyel

$$\Delta V_t = V_0 \beta \Delta t \quad (4)$$

írható le. A jelölések fizikai értelme megegyezik az előbb leírtakkal. A szilárd testek és a folyadékok hőtágulási együtthatói között jelentős a különbség, mintegy 10^3 -szoros. Így pl. esetünkben a tartályé $\alpha = 1,1 \cdot 10^{-5} \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$, míg a benziné $\beta = 1,42 \cdot 10^{-3} \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$. Helyettesítsük be a rendelkezésünkre álló adatokat.

A tartály térfogati tágulása:

$$\Delta V_{üt_t} = V_{üt_0} \cdot 3\alpha \cdot \Delta t = 26 \cdot 3,3 \cdot 10^{-5} \cdot 40 = 0,034 \text{ l}, \quad (5)$$

és 40 °C hőmérséklet-változás esetén az új térfogat

$$V_{üt_t} = V_{üt_0} + \Delta V_{üt_t} = 26,034 \text{ l} \quad (6)$$

A benzin térfogati tágulása:

$$\Delta V_{b_t} = V_{üt_0} \cdot \beta \cdot \Delta t = 26 \cdot 1,42 \cdot 10^{-3} \cdot 40 \approx 1,476 \text{ l}, \quad (7)$$

és a hőmérséklet-változás hatására az új térfogat

$$V_{b_t} = V_{b_0} - \Delta V_{b_t} = 27,476 \text{ l} \quad (8)$$

Látható, hogy akár a térfogatváltozások különbségét

$$\Delta V_{b_t} - \Delta V_{üt_t} = 1,442 \text{ l} \quad (9)$$

képezzük, akár az új térfogatok különbségét,

$$V_{b_t} - V_{üt_t} = 1,442 \text{ l} \quad (10)$$

az eredmény ugyanaz. Ilyen hőmérséklet-változás esetén csaknem 1,5 liter benzin csordult ki a tartályból. A veszélyhelyzet valóban létrejön, tehát a robbanásra, illetve a begyulladásra adva van a lehetőség.

Példánkban most is sok tényezőt tekintettünk elhanyagolhatónak, hiszen például a tartály hőmérsékletét nem kellett volna szükségszerűen azonosnak venni az üzemanyag hőmérsékletével, de ha itt kisebb hőmérséklet-változást tételezünk fel, akkor az eredmény még rosszabb. A tágulási együtthatók sem állandók, azaz nem függetlenek a hőmérséklettől, de ennek figyelembevételére itt egyáltalán nem volt szükség.

Úgy gondolom, feladatunk eredménye bizony meglepő. Hasonló „meglepetés” érhet bennünket, ha egy kicsit szélesebb körben értelmezzük az előbbieket. A tűzveszélyes folyadék tárolására vonatkozó MSZ 9790 előírja, hogy: „a szállítóedényt, egyéb tárolóeszközt és tartályt a folyadék hőtágulási és illékonyági tulajdonságaitól függően, de befogadóképességének legfeljebb 97%-áig szabad megtölteni”.

Vizsgáljuk meg, hogy mekkora biztonságot jelent ez a 97%-os töltöttség. Maradjunk az előbbi adatainknál, tehát legyen $\alpha = 1,1 \cdot 10^{-5} \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$ és $\beta = 1,4 \cdot 10^{-3} \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$. A tárolótartály térfogatától függetlenül is megoldhatjuk feladatunkat. Az a célunk, hogy meghatározzuk, milyen Δt hőmérséklet-változás hatására fogja a jobban táguló folyadék kiegyenlíteni a 3%-os térfogatkülönbséget. Ha például hordós tárolásra gondolunk, a hordó térfogata a kezdeti hőmérsékleten V_{h_0} , ugyanakkor Δt hőmérséklet-változás után

$$V_{h_t} = V_{h_0} (1 + 3\alpha \Delta t) \quad (11)$$

lesz. Ha a betöltött folyadék térfogata ennek 97%-a, akkor a V_{f_0} folyadék térfogata kezdetben $0,97 V_{h_0}$ míg a Δt hőmérséklet-változás után

$$\Delta V_{b_t} = 0,97 V_{h_0} (1 - \beta \Delta t) \quad (12)$$

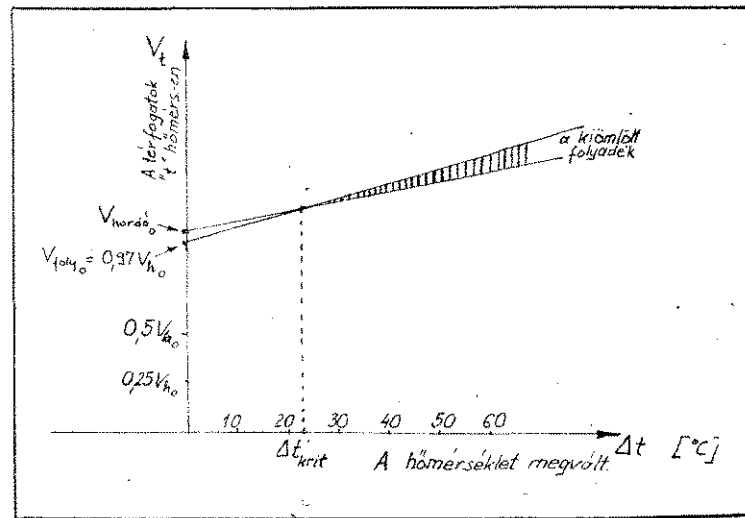
Valamely Δt_{kr} kritikus hőmérséklet-változás elérése után (11) és (12) egyenlő lesz, azaz

$$V_{h_0} (1 + 3\alpha \Delta t_{kr}) = 0,97 V_{h_0} (1 + \beta \Delta t_{kr}), \quad (13)$$

amiből kiténik, hogy

$$\Delta t_{kr} \approx 23 \text{ }^\circ\text{C} \quad (14)$$

a kritikus hőmérséklet-különbség. Ha a tárolás során bármilyen okból ennél magasabb a hőmérséklet-változás, akkor — természetesen eltekintve a párolgástól — a folyadék kiömlik a tartályból. A jelenséget függvények segítségével is ábrázolhatjuk:

A tárolóedény és a folyadék tágulása a hőmérsékletváltozás függvényében.

Az ábrán a függőleges tengelyen a térfogatok, a vízszintes tengelyen a hőmérséklet-változás található. A $V - \Delta t$ függvények közötti sávozott terület metszései közvetlenül a kifolyt térfogatot adják.

Dr. Fekete Dénes
tű. fhdy.

Szilvay Kornél

Szilvay Kornél 1890. július 25-én Budapestben született. Atyja nyomdász, később vasúti szűrés, majd a 800 munkású foglalkoztató Schölk-Jéle Vasöntő- és Gépgyár Rt. gondnoka volt. Három fia közül kető géplakatos mesterséget tanult, Kornél pedig elvégezte a felső-ipariskola gépészeti tagozatát. Már itt kapcsolatba került a tűzoltókkal, ugyanis a fővárosi hivatásos tűzoltók tűzoltói képzésében részesítették a felső-ipariskolásokat, 1908-tól 1914-ig a Schölk-gyárban dolgozott műszaki rajzolóként. Itt mindkét belepelt a gyár tűzoltó-egységébe, de már 1909. július 25-én a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Egylet sorában találjuk, 1914. február 1-ig, hivatásos tűzoltói szolgálat megkezdéséig segédtisztként tevékenykedett. Még mint önkéntes került az Európában elsőként (1902-ben) beszerzett gépjárműfecskendőre. A Wartburg motoros, Magirus gyártotta szerrel indítási gondok voltak, azaz Szilvay hálózatra kapcsolást indítótornióra! szerelt. Ez volt az első sikeres újítás a tüzoltóságánál.

Akkor már már megkezdte a hivatásos tűzoltóság motorizálását (1913-ban kísérleteket végeztek, s tanulmányokat tettek a motoros szerek bevezetésével kapcsolatban), és szükségük volt olyan műszaki képzettségű s egyben tűzoltói ismeretekkel rendelkező szakemberre, aki az új benzinmotoros szereket megbízhatóan bevezeti a tűzoltói gyakorlatba. Erre a posztra ő látszott a legalkalmasabbnak, és próbaidőre föl is vették gyakornoknak. Hatáskörébe utalták a szervizjavítások ellenőrzését, a gépkocsik karbantartását, a gépjárművezetők begyakorlathatását, a műhelymunkára való felügyeletet, vagyis a műszaki tisztai teendőket. Közben maga is elvégezte a gépjármű-vezetői iskolát. A tűzoltókkal kapcsolatos minden újdonság érdekelt. Nagy buzgalommal olvasta az akkori szakirodalmat. Ugyanakkor a tüzoltásban is hasznos tapasztalatokat szerzett, mivel mint gyakornoknak kötelessége volt minden nagyobb tűzhöz kivonulni és ott közreműködni. Technikus lévén hamar felismerte a korabeli tüzoltás fogyatékosságait, és élénken foglalkoztatta az a kérdés, miként lehetne a vízkárokat elkerülni. Szolgálat megkezdésekor szinte kizárólag vízzel oltottak, s az egyre nagyobb teljesítményű fecskendők (pl. a „Niagara” szivattyú percnként 2000 liter vizet adott) mind több vizet zúdítottak a tüzre.

Nagy Sándor tűzoltóparancsnok már 1918-ban kísérletsorozatba kezdett a vízzel oltás kérdéseinek tisztázására, és eredményeiről a Magyar Mérnök- és Építészegylet Közönyében számolt be.

Szilvay előtt Nagy Sándor cikke ismert volt. A pincetűzeknél és egyéb olyan tűzesetknél, ahol a nagy füst miatt a behatolás nehézségekre ütközött, nem egy esetben addig nyomták be a vizet, míg végül is a vízzel történő elárasztással fojtották el a tüzet. alátámasztották Nagy Sándor azon megállapításait, hogy az ilyen beavatkozások során feleslegesen sok víz megy veszendőbe, és okoz igen súlyos járulékos kárt. Időközben a fővárosi tűz-

oltóságánál véglegesítették és beletemetkezett a munkába. Már 1923-ban foglalkoztatta egy semleges gázzal oltó gép gondolata, és az év végén — 88 979 számon — szabadalmaztatta is „Eljárás és készülék tűz oltására” címmel eljárása elvét.

A vízkár kiküszöbölése céljából kezdett foglalkozni szárazoltó gépének megkonstruálásával. A következő gondolatok alapján kezdett hozzá:

Tudományos fapossággal végzett oltási kísérletek alapján ismeretes volt, hogy egy zárt helyiségben levő tűz elfojtható, ha annak légtérét 25%-ig semleges gázzal felhígítják. Az oltáshoz szükséges gázt általában palackba sűrítve tárolták, ő viszont a tűz színhelyén robbanómotor kipufogó gázaiból vagy oltógázt termelő berendezés segítségével kívánta azt előállítani.

Szabadalma kimondja, hogy: „A találmány szerinti eljárás lényege abban áll, hogy valamely robbanómotor kipufogó gázait először lehűtjük, azután kompresszor segítségével kellő nyomásra sűrítjük, és az így komprimált gázokkal a portartálynál ismert módon kiszállított port az eloltandó tűz helyére fúvatjuk.”

1924-ben Németországban és az Amerikai Egyesült Államokban szabadalmaztatta szárazoltógépét.

Amíg új eljárása kísérletei folytak, a vízkár csökkentése és a tűzoltóknak a porral oltással történő megismertetése érdekében 2—2 porral oltó készüléket máhízattatott a budapesti tűzoltó-gépjárművekre. Ezeket számos tüzesetnél sikeresen alkalmazták. Mivel a porraloltók bevetését pontosan jegyezték, tudjuk, hogy 1928-ban 86 különböző tüznél 115 db portöltetet használtak fel a fővárosi tűzoltók.

A szárazoltógép tervezés megvalósítását a főváros tanácsa tette lehetővé azért, hogy 1925-ben megszavazta egy olyan autószer építését, amely új helyett oltóport lövellne a tüzre. A kocsin elhelyeznének egy kompresszort és hűtőt az autó kipufogó gázainak felhasználására. 600 millió koronát irányoztak elő a költségek azzal, hogy a kivitelezéssel magyar

vállalatot kell megbízni. Ennek alapján még az évben megkezdtek a kísérleti gép készítését a MÁVAG Mozdony- és Gépgyárban.

Az első szárazoltó gépjármű 60 lóerős motorral, 5 tonnás alvázra, percnként 6 köbméter oltógáz továbbítására alkalmas kompresszorral készült. Olyan sebességváltót alkalmaztak, ami lehetővé tette a kompresszor meghajtását is. A motor mögé 7 négyzetméter felületű hűtőt építettek be a kipufogó gázok hűtésére. A hűtéshez vízvezetéki vizet alkalmaztak, amit tűzcsapról nyomótömlőn át vezettek. Az első hűtő után egy tisztítóedény volt beiktatva, amely a kipufogó és a külön elégetőtérben termelt semleges gázok olaj- és koromszennyeződésektől való megtisztítására szolgált. Ezekon kívül még utóhűtő és utótisztító berendezés is tartozott a géphez. Ezek a kompresszorból érkező gázok ismételt lehűtését és tisztítását voltak hivatva elvégezni.

Két köbméteres portartálya alapján mechanikus adagolóberendezés végezte a por egyenletes adagolását. A kísérleti példány fa portartálya nem vált be, és fekvőhengeres nyomásálló acéltartályra cserélték ki. Még egy külön elégetőkészüléket is alkalmaztak, az oltáshoz percnként 5 köbméteren feüli gáz elvételének biztosítására. A „száraz” poroltó gépnek nevezett szeren a gépkocsivezetővel együtt 6 tűzoltó részére alakítottak ki nyitott férőhelyet. Egyébként állványcső, osztó, nyomótömlő, sugárcső, tűzcsapkulcs és légzőkészülék tartozott a szerelvényei közé. A gázt és az oltóport 120 méter hosszú, 45 mm átmérőjű, acélspirállal merevített olyan gumitömlő szállították, amit két keréken vontatható tömlőorsón tartottak készenlétben.

A tömlővezetéken át a kompresszor segítségével friss levegőt is szállíthattak a géppel. Később a sűrített levegővel ventilátort hajtottak meg a füsttel vagy oltógázzal telt helyiségek szellőztetésekor. Az első szárazoltó gépjármű hivatalos átadására 1927. december 27-én került sor a fővárosi tűzoltóság Kun utcai központi laKtányájában, amikor próbauzemként 28 méter magasra kihúzott létra tetején 24 mm-es lövőkenyíllással erőteljes porsugarat adott. Január 22-én oltási próbákat végeztek, és csak ezt követően állították készütségi szolgálatba a gépet. A „tüzkeresztségen” 1928. február 29-én esett át egy festőműterem tüzenél. A műterem mennyezete és tetőgerendázata kb. 30 négyzetméter területen égett. A szárazoltóról 80 méter hosszú tömlővezetéseket fektettek ki, és 24-es lövőkenyíllású sugárcsővet alkalmazva először a mennyezet tüzét, majd 5 percnyi működéssel a gerendákét is eloltották. A visszamaradt parázsló részeket permetezett vízzel feketítették le véglegesen. Így az égő tetőrésszalatti festőműtermek és azok berendezései nem szenvedtek károsodást, és az értékes képek is a helyükön maradtak.

1929 elején a francia nemzeti tűzoltószövetség meg a kutatások és feltalálók nemzeti hivatala Párizsban nemzetközi kiállítás felállítását tervezte. Meghívták a magyarokat is.

A felhívás alapján önként adódott az a gondolat, hogy a Szilvay-féle szárazoltó gépet mutassák be, s a Magyar Állami Vas- és Gépgyár erre a célra újabb, töké-

letesített gépet készítette. Ebbe nagy teljesítményű szénásvával oltót és 1500 l/p-es szivattyút is építettek. Az akkor ismert valamennyi oltóanyag (víz, hab, szénásv, gáz és por) egy gépről volt nyerhető. Sőt egymással is kombinálhatták őket, mert oltógázt vízpermettel vagy porral együtt egyidejűleg lehetett betáplálni.

1929. június 21-én nyitották meg a kiállítást, s a szárazoltógépnek központi elhelyezést biztosítottak. A bemutatásra Szilvay is kiutazott. A franciákon kívül főleg az angol, az amerikai és a kanadai tűzoltók érdeklődtek behatóan a gép iránt.

Időközben itthon újabb szép sikert könyvelhetett el a feltaláló. 1932. június 16-án a Magyar Dunántúli Villamosági Rt. budapesti, Kárpát utcai telepén tekercshiba miatt kigyulladt egy 20 MVA teljesítményű olajhűtésű transzformátor. A transzformátorban levő 21 620 liter olaj részben égett. A keletkezett hő oly nagy volt, hogy egy 12 méterre levő épület ablakai megrepedtek. A transzformátor közben üzemelt, s ezért a szárazoltógép por-sugarával (30 percig tartó működtetéssel) fékeztek meg a tüzet. A szárazoltógép másik nagy előnyére vetett fényt ez az oltás, bebizonyosodott, hogy feszültség alatt levő berendezések égésének elfojtására is használható, s még 100 kV feszültség alatt levő berendezéseknél sem érheti áramütés a sugárvezetőt. Ugyanakkor azonban az is kiderült, hogy az azbeszt védőöltözést — amiben a sugárvezető 4—5 méterre megközelítette a tüzet — nem megfelelő, mert az azbesztkesztyű alatt égési sebeket szenvedett a kezén.

Egyébként a budapesti tűzoltóság 4 szárazoltógépe 95 tüzesetnél működött eredményesen. Szilvay továbbfejlesztette az eljárást, és azt zárttéri transzformátorok tüzeinek oltására is kiterjesztette. Vonatköz szabadalmában részletesen foglalkozik azokkal a bevezető nyílásokkal, amelyek segítségével zárt helyiségekben levő transzformátorok, kapcsolók stb. tüzeit gyorsan és hatásosan lehet oltani. Zárt tüzeknél a helyiségbe történő behatolások ajtó, ablak kinyitásakor friss levegő jut be, amitől a lappangó tűz erőre kap, sőt néha robbanást okoz. Ezért olyan 75 mm átmérőjű, mindkét oldalán alumínium fedlappal lezárt nyílásokat alkalmazott, amiken át idővesztéses nélkül vezethették be a gáz-, por- és vízkódsugarakat. A fővárosi transzformátorházakat 1937-ben látták el ilyen bevezető nyílásokkal, s néhányon ezek még ma is láthatók.

Eljárása másik része a sprinkler berendezésre emlékeztet. Lényegében egy olyan csőhálózatból áll, amelyen olvadóorszák vannak. Ennek fővezetékeihez oltógáztermelő berendezés kapcsolódik, illetve arra ilyen berendezést kapcsolhatnak. Tűz esetén az olvadóorszák megnyitják a csővezetékét és az oltógázt, esetleg a vízpermetet is — kellő mennyiségben és a szükséges ideig — a berendezés a tüzre juttatja. Ha a tűzoltóság szárazoltói segítségével kívánták üzemeltetni a csőhálózatot, akkor a kapu alá vagy az utcára helyezték a csőleágazást, és arra kapcsolták a szárazoltógép tömlőjét. A benyomott gáz — a kiolvadt rózsákon keresztül — megöltötte a helyiséget és elfojtotta a tüzet. Ilyen berendezést szereltek fel például 1940-ben a budapesti bélyegmúzeumban. Ennek próbái során egy 40 köbméteres helyiségben a szárazoltó üzembe helyezésétől számított két és fél perc alatt megszűnt a lánggal égés. Itt a percnként 10 köbméter oltógázt adó gép működött.

A Párizsban kiállított szárazoltógép

Elgondolása szerint a gázoltásra berendezett objektumok alaprajzát és egyéb adatait is elhelyezték volna a tűzoltóság szárazoltógépein. A gázoltásra berendezett helyiségekre pedig figyelemztető táblákkal kerültk volna: „Gázoltásra berendezve! Tűz esetén csak légzőkészülékkel léphetesz be!” felirattal.

Szilvay tehát igen alaposan és körültekintően dolgozta ki szárazoltó rendszerének gyakorlati bevezetését.

A nagyobb teljesítményű szárazoltógép kivitelezésének elmaradása hátrányosan hatott a szárazoltás hazai elterjedésére is. Az akkori szárazoltógépek termelte oltógáz mennyisége ugyanis kevés volt ahhoz, hogy rövid idő alatt nagyobb légtérű helyiségben támadt tüzet leküzdjenek. (Egy 10×20×5 m-es helyiség levegőjének közbővítésére pl. két robbanómotor kipufogó gázait alapul véve is kb. 20 percet vett volna igénybe.) Ezért alkalmazta segédmegoldásként a porral oltást, de mindig arra törekedett, hogy a szárazoltógép percnkénti gáztermelését növelje. Ennek érdekében 1937-től kezdve gáztermelőre kialakított 4 ütemű robbanómotort alkalmazott, amit a jármű motorjával hajtattott meg. Így 3,5 m³-ről percnként 10 m³ oltógáz termelésre sikerült emelnie az egyik szárazoltója teljesítményét, de még ez is kevés volt, s ekkor a percnként legalább 100 m³ oltógázt termelő gép kialakítását tűzte célul maga elé. A terveket hamarosan elkészítette, és a kivitelezés sem várattott sokáig magára. 1942-ben a főváros a Ganz-gyártól rendelte meg a gép elkészítését, ott már 1938-tól Jendrassik György gépészmérnök szabadalmi alapján gázturbinák gyártásával is foglalkoztak. A gázturбина felhasználása akkor forradalmat jelentett volna a tűzoltószerkek történetében, mert az egyszerű működése és kis helyszükséglete mellett nagy gázteljesítményt nyújtott volna.

A szárazoltógépet a nehéz háborús viszonyok ellenére 2 év alatt elkészítették. Alkalmazására azonban már nem kerülhetett sor, mert a kísérleti műhely az 1944. évi ostrom során elpusztult. A fővárosi tűzoltóság 4 szárazoltóját pedig nyugatra hurcolták, és ott a háborús események áldozataivá váltak.

A felszabadulás után leigényesen megbízták a budapesti tűzoltóság vezetésével. A szereitől megfosztott fővárosi tűzoltóság újjászervezése, fecskenődékek történő el látása nem kis munkát jelentett Szilvay Kornélnak. A szárazoltógépek elvesztése, s köztük az új gázturbinás gép pusztulása érzékenyen érintették, de továbbra is dol-

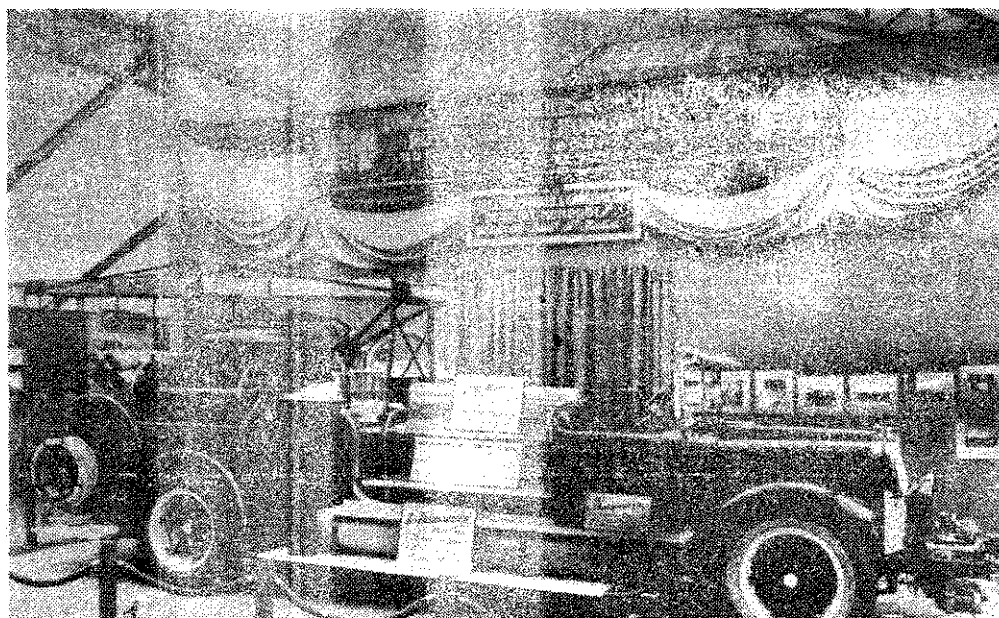
gozott a szárazoltás fejlesztésén. Az akkori körülmények között nem kerülhetett sor a gázturbinás megoldás kivitelezésére, ezért ismét új utat keresett, és 1947-ben a főváros megrendelése alapján egy hazai viszonyok között kivitelezhető nagy szárazoltó gépkomplexum készítését kezdték meg a Ganz és Társa Rt.-nél. Ennél az 500 lóerős repülőgépmotor hajtotta (fogaskerék-áttétel közbeiktatásával 2000-ről 28 000 fordulatra) a légkompresszort, ami percnként 100 m³ levegőt nyomott be az elégető kazánba. Az, keveredve a beporlított petróleummal, elégett, és oltásra alkalmas semleges gáz keletkezett. Az egész berendezést egy 5 tonnás alvázon helyezték el, s a szeren még félórás működéshez szükséges üzemanyagtartályok is voltak. Az elégetővel történő gáztermelés elvét Szilvay Svájcban is szabadalmaztatta. 1953-ban kezdték meg a gép próbáját, a kísérletek azonban Szilvay Kornél 1957. szeptember 8-án bekövetkezett halála miatt abbamaradtak.

Becslése szerint 16 000 tűz oltásában vett részt, ez önmagában is óriási teljesítmény. Huszonkét tűzrendészeti vonatkozású újítást dolgozott ki, amik közül leginkább a szárazoltás terén kifejtett úttörő munkássága emelkedett ki. Eljárását több-kevesebb változtatással külföldön is alkalmazzák. Elvitathatatlan érdeme, hogy ő volt a világon az első, aki a tűz helyén előállított semleges gázzal eredményesen oltott.

Nevéhez fűződik többek között a hőhátra önműködően záródó szelep, az üzso szivattyú, a tűz- és robbanásbiztos szekrény, az alarmográf (önműködő tűzjelzőtávíró) kialakítása is.

Szilvay Kornél azt vallotta, hogy egy műszaki felkészültségű tűzoltósnak nemcsak az a hivatása, hogy a gyarak által szerkesztett és elkészített gépeket ismerje és kezelni tudja, hanem — ha arra hivatottnak érzi magát — új műszaki eszközökkel igyekezzék elérni, hogy a tüzek egyrészt keletkezésük perceiben, csírájukban, kifejlődésük előtt a tűzoltóság tudomására jussanak, továbbá, hogy a zárt tüzeket, amik a tüzesetek 80%-át teszik ki, a legegyszerűbb módon, víz nélkül, tehát a tetemes vízkár elkerülésével szárazon, oltógázzal fékezze meg. Mindezt egyeztetve erre a célra fordította, és hogy ez irányú törekvései nem valósulhattak meg teljes mértékben, az az adott keretek szűkre szabott voltának tulajdonítható. Ő is, mint annyi más feltaláló, megelőzte korát.

Minárovics János
tű. alez.

Szakszerű beavatkozás

(Megyei tudósítónktól)

Június hó 2-án veszedelmes tűz keletkezett a mátészalkai „Szatmár” Bútorgyár egyik raktárában, ahol nagy mennyiségű bútorszivacsot, fenyőfa bútorelemeket és és poliuretán habzivacsot tároltak. A tűz gyorsan terjedt a tárolt anyagokon — szinte percek alatt kiegészített a raktár — s veszélyeztette a szomszédos üzemsarnokot és raktárhelyiségeket. Elsőnek gyorsan és szakszerűen a helyi vállalati tűzoltók és a dolgozók, majd a kikerkező mátészalkai városi-járásai parancsnokság rajai avatkoztak be a tűzoltásba. Példamutatóan bátor helytállásokkal több milliós értéket mentettek meg.

Július 20-án öket ünnepezték a Szatmár Bútorgyárban. A BM Tűzoltóság országos parancsnoka dícséretben és pénzjutalomban részesítette Balabán János tű. tőm, és Sztarasza Sándor tű. ftőrm., mátészalkai állami, valamint Dombrádi István és Fodor Zoltán vállalati tűzoltókat. Az elismeréseket Cz. Nagy Sándor tű. alezredes, a BM TOP osztályvezető-helyettese adta át. Juhász Lajos tű. ezredes, a Szabolcs-Szatmár megyei tűzoltóság parancsnoka Buzási István dolgozót részesítette megyei parancsnoki dícséretben és pénzjutalomban. Kun István, a vállalat igazgatója 7 vállalati tűzoltónak adott át jutalmat.

Dombrádi László
tű. hdgy.

Rendhagyó verseny

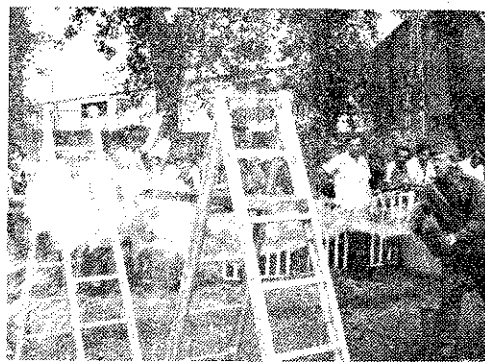
A kismotorfecskenővel nem rendelkező vállalati tűzoltóságok részére 10 férfi- és 3 női csapat részvételével Szombathelyen szerveztünk külön versenyt.

A verseny szervezését több körülmény is indokolta, és a versenyzeti lehetőség biztosításával több célt kívántunk elérni.

Egyrészt a versenyzés hiánya helyenként észrevehetően negatív hatást gyakorolt a szakmai ismeretek színvonalára, a tűzvédelmi munkára, a kapcsolatok rendszerére. Ezt a hiányt pedig nem vagy csak részben pótolták az irányító szervek által tartott versenyek.

Másrészt fel akartuk készíteni a rajokat a gyakorlatban jelentkező feladatok megoldására és ezzel együtt — megfelelő felszerelés beszerzése esetén — a szabályzat szerinti versenyekbe történő bekapcsolódásra is.

Szándékunk volt továbbá, hogy ötleteket adjunk az egységeknél folyó tovább-

képzés gyakorlatiasabbá, színesebbé tételéhez, s a tűzvédelmi vetélkedők szervezéséhez.

A kitűzött célok szem előtt tartásával állítottuk össze az alábbi versenyfeladatot:

1. Sugárszereléssel és tálcában gyűjtött tűz eloltásával kombinált 7×55 m-es váltófutás.

2. Előre megszerelt, nyomás alatt levő osztóról (mint egy vízszérési helyről) szerelt sugárral céltábla leküzdése.

3. Tűzoltóvedrekkkel, meghatározott távolságból a víz célba juttatása.

A verseny érdekessége volt, hogy a díjakat teljes mértékben az érdekelt vállalatok felajánlásai fedezték, a bizottságokba pedig egy állami tűzoltó irányításával ugyanezen vállalatok tűzvédelmi előadói és a március 28-án megalakult önkéntes segítői csoport tagjai voltak beosztva.

A szerzett tapasztalatok és az érdekeltek egyhangú véleménye szerint a verseny szükséges volt, a kitűzött célokat elérte, megfelelő alapul szolgálhat hasonló rendezvények tartásához.

Dr. Mecseki Ferenc
tű. hdgy.

Zászlóavatás Ágfalván

Az ágfalvi önkéntestűzoltó-egyesület nemrégiben rendkívüli közgyűlést tartott abból az alkalomból, hogy a helyi termelőszövetkezet zászlót adományozott a részére.

A községben az önkéntes tűzoltók 92 éve végzik mentő és megelőző tűzvédelmi munkájukat. A tevékenységüket tárgyaló tanácsi vb-ülésre készített beszámolóiból idézem: „Az egyesület tevékenysége során elsősorban a megelőző szolgálatot tartja az egyik legfontosabbnak. Ennek érdekében oktatásunk és nevelő munkánk nagy része is erre irányul. A lakóházakban, a kereskedelmi és a községben levő egyéb létesítményekben, a helyi tsz-nél, a Richards helyi telepén az 1981. évben két-két, 1982-ben pedig 1 alkalommal tartottunk ellenőrzést.

Az általános iskola összes tanulója részére minden évben, a tavaszi és a nyári szünet előtt tartunk felvilágosító oktatást, melyet az egyesület vezetősége úgy értékeli, hogy eredményes, hiszen községünkben 18 éve nem volt gyermek által elkövetett tüzeset.”

Az egyesületnek jelenleg 31 aktív és 21 pártoló tagja van. Az egyesület keretén belül két úttörő-tűzoltó raj (fiú- és

leányraj) is működik. A velük való foglalkozásra kiemelt gondot fordítunk. Jelenleg 800 l/p-es kismotorfecskenő áll rendelkezésünkre, de a technika fejlődését figyelembe véve mi is szeretnénk rövid időn belül Zsuk tűzoltó-gépjárművet vásárolni.

A társadalmi munka végzésében is élénjárnak községünkben. 1982-ben pl. az iskola átalakítása és felújítása során az egyesület tagjai több mint 200 társadalmi munkaórát végeztek. Tekintve, hogy Ágfalva határ menti község, a helyi határrossal is jó kapcsolat alakítottunk ki. Kölsönösen támogatjuk egymás munkáját, mivel ők az általunk ellenőrzött területeken — főleg a nyári időszakban — látnak el ügyelőszolgálatot, mi pedig az ő feladataik eredményes ellátásához tudunk segítséget nyújtani.

Hofváth Gyula,
az egyesület elnöke

Az egyszerű a jobb, a kevés a több

(Megyei tudósítónktól)

Az Információtechnikai Vállalat szombathelyi szervizében július 6-án tűzvédelmi kiállítás nyitott meg Kaposi Rezső, a vállalat tűzvédelmi vezetője.

Ez a kis hír sokkal többet takar annál, mint ami nyilvánvalóan kitűnik belőle. A kiállítás célja, formája, tartalma ugyanis igencsak rendhagyó volt. Alapos értékelés, a lehetőségek pontos felmérése előzte meg a rendezését. Behatárolták azokat a tűzvédelmi témákat, amelyeket a dolgozóknak feltétlenül alkalmazniuk kell munkájuk közben.

A kiállítás egész tartalmán, megjelenési formáján szembeötlő, hogy többször is végiggondolták, mit, hogyan és mivel szemléltetnek. A tartalom előnyös hangsúlyozása és kiemelése céljából egyszerű, szerény tablókát készítettek. Egy-egy tablón a témához kapcsolódó valamennyi tűzvédelmi ismeretanyagot meg lehetett találni. A vállalatnál alkalmazott tűzoltókészülékek válaszképpen „mellékelve” voltak. Nem kellett külön magyarázni a látottakat. A célt nagyon is jól szolgálta a kiállított tablók egymás melletti sorában a tartalmi összefüggések könnyű követése. Ez megkönnyítette az ismeretanyag gyors elsajátíthatóságát.

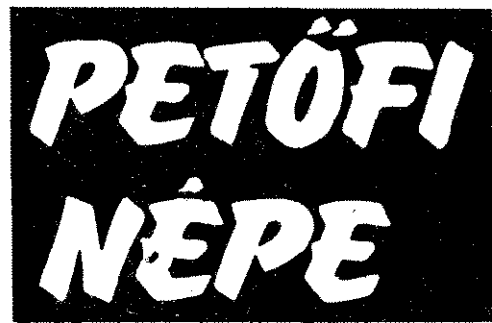
Nyilvánvaló, hogy a szakember szintjén a dolgozók nem ismerhetik a tűzvédelmi kérdéseket. Am a munkakörükkel kapcsolatosakat alaposan ismerniük szükséges, és meg is kell tartaniuk őket. A vállalat azon dolgozóinak, akik a kiállítás anyagát tanulmányozták, nem kellett megküzdeniük a szakmai nyelvezet nehézségeivel. Nyilvánvalóvá vált előttük a tűzvédelmi szabályok megsértésének következménye, a tüzesetek tragédiája.

További erőssége volt a kiállításnak, hogy elegendő ismeretet nyújtott az otthoni környezet tűzvédelméről. A kiállítás rendezői megmutatták; az egyszerű a jobb, a kevés a több, ha szakavatottan nyúlunk a tűzvédelmi kérdésekhez.

Szilágyi József
tű. őrgy.

Szentes város tanácsának végrehajtó bizottsága a közelmúltban értékelte a tűzvédelem helyzetét. Palásti Mihály tűzoltóparancsnok számolt be a városi-járási tűzoltó-parancsnokság munkájáról. A téma tárgyalásán jelen volt és felszólalt Kovács Zoltán tű. örgy., megyei tűzoltóparancsnok. A végrehajtó bizottság többek között megállapította, hogy a városi-járási tűzoltó-parancsnokság munkája fejlődött az elmúlt időszakban. Együttal a testület feladatát szabja az igazgatási osztálynak, hogy következetesebben irányítsa a megelőző tűzvédelmi munkát, és legyen határozottabb az ellenőrzés, a hatósági munka. Kovács Zoltán felhívta a figyelmet a szankcionálási munka jelentőségére, tudniillik a tüzesetek száma és a bírságolások aránya, a megelőzést véve alapul, nem áll arányban. Szentesen lehetőség van a tűzoltó-laktanya indokolt felújítására, azon kívül gyarapodik majd a technikai eszközök állománya, többek között nagy teljesítményű tololétrával és tartálykocsival. Elhangzott: a tüzeseteknél nagy szerepet játszik az emberek felelőtlensége. A károk megállapításánál pedig az elmaradt és várható hasznot, valamint a helyreállítás költségeit is be kell számítani a reális felmérések érdekében.

VILÁG PROLETÁRIAI, EGYESÜLJETEKI

AZ MSZMP BACS-KISKUN MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK NAPILAPJA

A XIX. század második felétől az iparosok maguk készítette eszközökkel igyekeztek a mind gyakrabban pusztító tüzvédelmi megelőzést, megfékezni. Általános szabály volt, hogy az esti harangszó hallatára a lángot a tűzhelyeken ki kellett oltani. Aratásidőben az idevágó rendeletet a kisbíró így hirdette ki:

Tudtára adatik,
Hogy a pipa tiltatik,
Aki rajta kaptatik,
Huszonötöt csapatik.

Kiss Lajos, a kunszentmiklósi önkéntes tűzoltóság volt parancsnoka emlékezik ilyenformán. Több mint fél évszázadon

keresztül szolgált önkéntes tűzoltóként. Mert — mint mondja — a városok után egyre több község vezetői is szükségét látták a tűz elleni védekezésnek. Így került sor Kunszentmiklóson is — 1924-ben — az önkéntes tűzoltóság megalakítására.

Mivel egyenruhájuk nem volt, posztót vásároltak, amelyből Bóna Antal szabó varrt tűzoltóruhát. Sapka, sisak, karszalag, mászóöv egészítette ki a felszerelést. A tűzoltóság részesedett a bálok, mozielőadások és futballmérkőzések bevételeiből, s származott némi haszon az aratási, cséplési engedélyek évenkénti kiadásából is.

A felszabadulás után újjászervezték a községi tűzoltóságot. Mivel az előző, a háború alatt tönkrement, ismét tehergépkocsit vásároltak, amelyet Lukács Péter lakatos irányításával átalakítottak. Megalakult a női tűzoltócsapat, színjátszócsoporthoz és fúvószenekar szerveződött. 1966-ban megkapták az első, eredetileg is tűzoltásra tervezett gépkocsit, egy K-300-ast. 1968-ban felépült az új szertár és laktanya, s a kunszentmiklósi önkéntes tűzoltóság felszerelése azóta is tovább korszerűsödött.

VILÁG PROLETÁRIAI, EGYESÜLJETEKI

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

AZ MSZMP BORSOD-ABAJ ÉS NYUGAT-MAGYARORSZÁGI BIZOTTSÁGÁNAK NAPILAPJA

A megye tizenegy tűzoltó-parancsnoksága közül jó híre van a sátoraljaújhelyinek. A járási parancsnokságok közötti versenyt hat éve az újhelyiek nyerik, a tavalyi országos bajnokságon pedig az első helyezett borsodi csapatban négy újhelyi tűzoltó szerepelt. A nemzeti válogatásban is hárman képviselik az újhelyieket. Hasonlóan szép eredményeket tudhatnak magukénak a járás vállalati és önkéntes tűzoltói, no és az ifi tűzoltók is. A györgyartóliak például tavaly az országos első helyezést érték el. Ugyancsak elsőek lettek az országos bajnokságon a tolcsvai úttörő-tűzoltók.

— Sok és lelkes önkéntes tűzoltó tevékenykedik a két városban, Újhelyen, Patakon és a járás községeiben. Sok köztük a diplomás: pedagógusok, agrárértelmiségiek, műszakiak. Az önkéntesek jó munkájának köszönhető, hogy évről évre nő az utólagosan bejelentett tüzesetek száma. Ez azt jelenti, hogy az önkéntesek egyedül, a mi segítségünk nélkül megbirkóznak a tűzzel. És az a tapasztalatunk, hogy baj esetén nagyszerűen viselkednek az emberek, szomszéd és idegen egyaránt segít a bajba jutottnak — mondja Kósztan Miklós városi-járási parancsnok.

— A megbecsülés nem jön magától. Kivihattuk egyrészt a pontos, gyors, szakszerű munkánkkal, másrészt pedig azzal a plusszal, amelyet a termelővállalatok is nyújtanak. Mi sem maradunk ki semmiből, ott vagyunk minden társadalmi munkán. Sportpályát, játszótér építünk, óvodákat, óregeket patronálunk. Munkánkat a „Közösségért” emléklappal jutalmazta a városi tanács.

VILÁG PROLETÁRIAI, EGYESÜLJETEKI

A BHG Híradástechnikai Vállalat dolgozóinak lapja

A BHG Híradástechnikai Vállalat debreceni gyárában az önkéntes tűzoltók parancsnoka Balázsházi Imre, a trnk asztalos, Hegyközszentimrén ismerkedett meg a szervezett tűzvédelmi munkával. Már gyermekkorában részt vett tűzek oltásában. „A falu előjárósága gabonaéréskor toronyőrséget szervezett, és nekünk, fiatal fiúknak az volt a fő feladatunk, hogy a toronyból figyeljük a gabonaföldeket, és tűz esetén a harang félreverésével riasztjuk a falut, hogy minél gyorsabban mentjük a menthető jövő évi kenyeret a tűz pusztításától” — emlékezik vissza a parancsnok fiatal éveire.

Kitanulta a kádárszakmát, és már előző munkahelyein vállalta a tűzoltói tevékenységet, volt tűzvédelmi megbízott is. A hetvenes évek vége felé lett a BHG debreceni gyárában dolgozója, s még abban az évben Takács Lajos tűzvédelmi vezetővel közösen javaslatot tettek a gyár vezetésének a gyári tűzoltóság megszerzésére. Meg is bízták Balázsházi Imrét a parancsnoki teendőket ellátásával.

Húsz esztendeje tűzoltó. Joggal büszke a társadalmi tulajdon védelméért, a tűzvédelmi munkáért kapott elismerésekre, közöttük a legújabbra, a 20 éves Szolgálati Éremre...

Összeállította:
Hegedűs Ferenc

Felhívás

Az Ipari Vezetőképző Intézet 1982 őszén — kellő számú jelentkező esetén — tűzvédelmi szakvizsgára előkészítő tanfolyamokat szervez a

- beépített tűzvédelmi berendezéseket tervező mérnökök, valamint az
- e berendezések felülvizsgálatát, javítását, karbantartását végzők számára.

A tanfolyamokra közvetlenül az intézetnél lehet jelentkezni.

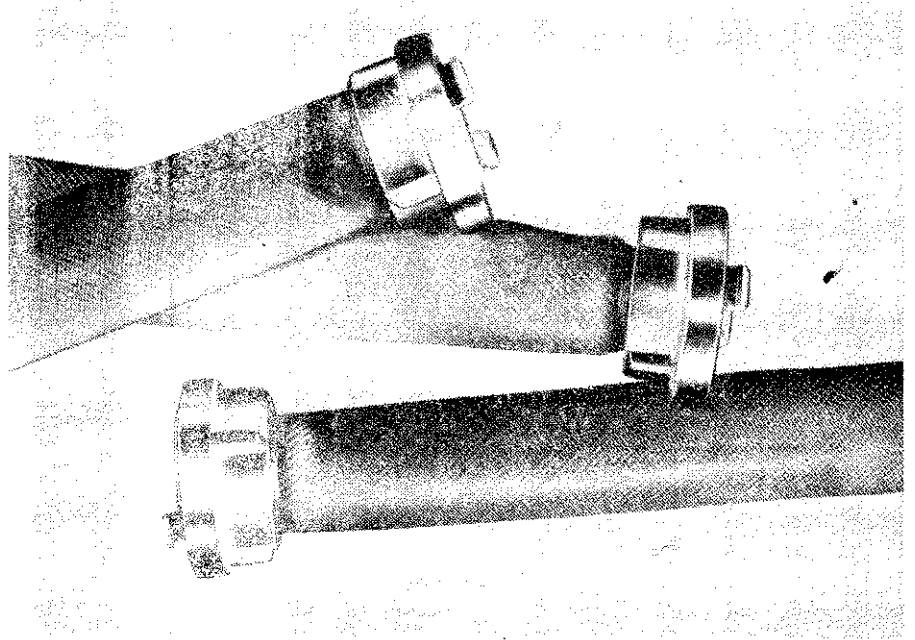
Cím: Esztergom — Kertváros
Wesselényi u. 35-39. 2509
Telefon: Esztergom, 110, 111
Telex: 22-5400

BM TOP
Tűzmegelőzési Osztály

Korszerű tűzvédelmi felszerelések a megelőző tűzvédelemért!

Készséggel állunk a vállalatok rendelkezésére alábbi tűzvédelmi termékeinkkel:

Tűzoltótömlők

Gumizott, szintetikus, nyomáspróbázott, műbizonylattal ellátott 52 mm-es és 75 mm-es szerelt tűzoltótömlők.

Gumizott, szintetikus tűzoltótömlő 2", 3", 4" és 6" méretben.

Tűzoltó-csigatömlők 2", 3" és 4"-os méretben.

Tűzoltó szerelvények

Fali és altalaji tűzcsapszerevények, tűzcsapok, golyóscsapos sugárcsövek 52-es és 75-ös méretben, kötött és porlasztott sugárra, állványcsövek, osztóvillák, kif. méretű nyomó- és szívótömlőkapcsok, nyomó- és szívócsonkkapcsok, kupakkapcsok, egytetemes kapocspárkulcsok, altalaji és feltalaji tűzcsapkulcsok, lipcei zárkapcsok, nyomó- és szívó-tömítőgyűrűk, tűzicsáklyák, szikracsapók, tűzoltóvödrök.

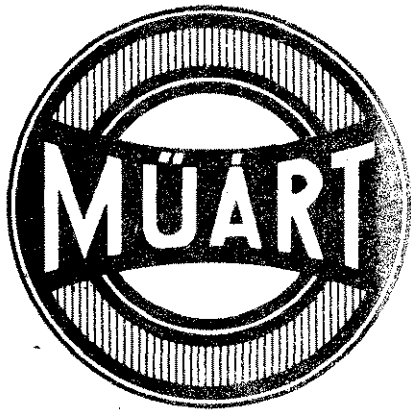
Tűzoltó-felszerelések

Porral oltó készülékek: 2, 3, 6, 12, 50 és 250 kg-osak.

Szendioxiddal oltó készülékek: 2, 5, 20 kg-osak.

BCF halonnal oltók: 2 és 5 kg-osak

Tűzoltósisakok, mászóövek.

**MŰSZAKI ÁRUT ÉRTÉKESÍTŐ
VÁLLALAT**

Budapest V., Báthori u. 24.

Telefon: 128-831, 112-031.

Várjuk mielőbbi szíves megrendelésüket!

ELZETT MŰVEK

ELZETT MŰVEK

ELZETT MŰVEK

Az ELZETT MŰVEK Berettyóújfalui Gyára bevezette az ELZETT MŰVEK által gyártott következő készülékek javítását és karbantartását:

1 kg-os autópórraloló,

**3, 6, 12, 50 és 250 kg-os
pórraloló,**

2 és 5 kg-os BCF-készülék,

**2, 5, 20 és 2x20 kg-os
CO₂-készülék,**

BH 200-as habgenerátor.

Keddén és pénteken 8 és 14 óra között lehet javításra átadni a készüléket, illetve átvenni a megjavítottat.

Közösen karbantartási
és javítási szerződést!

Cím:
ELZETT MŰVEK Berettyóújfalui Gyára,
Berettyóújfalú, Széchenyi u. Telefon: 277

Az ELZETT MŰVEK Zár- és Lakatgyára Tűzoltókészülék Győregysége ezúton hívja fel tisztelt ügyfelei figyelmét, hogy átalánydíjas szerződést lehet kötni a 2 és 7 kg-os habpórraloló javítására és cseréjére.

Munkanapokon 8-12 óráig Budapest XIV., Vágány u.
17-21. sz. telephelyünkön vesszük át, illetve cseréljük a hibás vagy kiürült készülékeket.

ELZETT MŰVEK

Tűzvédelmi rendeltetésű nyomótömlők beszerzése, használata és karbantartása

A belügyminiszter 3/1980. BM számú rendelete alapján a gazdálkodási egységek vezetőjének kell gondoskodnia a létesítmények tűzvédelméhez szükséges nyomótömlőkről.

A szükséges nyomótömlőkről általában az éves beszerzési terv keretében célszerű gondoskodni, de esetenkénti beszerzés is szükségessé válhat. Az LSZV-gyártmányú BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket a MÜART, a VASÉRT és a TEXÉRT kereskedelmi vállalatok hozzák forgalomba.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők TREVIRA védjegyű poliészter filamentumból készülnek. Az elmúlt 20 év hazai és külföldi tapasztalatai egyértelműen bizonyítják a poliészter filamentumok kiváló tulajdonságait az egyéb polimerekkel szemben. A korábbi évtizedekben jelentős mennyiségben forgalomba kerültek poliamid és polipropilén fonalból készült tömlők is. Ezeket a tömlőket az idő előtti öregedés, valamint a nyomás hatására bekövetkező nyúlás jellemzi.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők belső bevonata: az ún. tömlőlélek korábban gumitejből, majd poliuretán fóliából készült, jelenleg természetes és szintetikus gumikeverékből állítják elő. Minősége megfelel a DIN 14811 szabvány követelményeinek is. A mindenkor érvényes magyar tömlőszabvány követelményeit figyelembe véve, a BUDAFLAX védjegyű tömlők üzembiztonság és élettartam tekintetében minden reális igényt kielégítenek. Az LSZV-gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket 20 fm-es tekercsekben, kapcsolva, nyomáspróbázva, műbizonylattal ellátva vagy kapcsolás nélkül árusítják. Műszaki és gazdasági megfontolásokból a kapcsolott tömlők vásárlása előnyösebb. A kapcsolás nélküli tömlőket házilag bekötés, kapcsolás után nyomáspróbázni kell. A próba nyomásértéke ez esetben 24 bar. A házilag bekötést csak szakképzett személy végezheti.

Tömlőgazdálkodás: a gazdasági egység anyagi-technikai intézkedése a szükséges tömlőkészletek biztosításáról.

Nyomótömlő: tűzvédelmi célra készült és a hatályos szabványok követelményeit kielégítő kapcsolott tömlő.

Készletléti tömlő: a vonulószeréken, valamint a kijelölt készletléti helyen bevetésre kész állapotban levő tömlő.

Készletléti elhelyezés: a tömlők olyan elhelyezése a vonulószeréken e célra kialakított tömlőszekrényben, illetve a tűzcsapások környékén, amely lehetővé teszi állapotuk védelmét.

Védelem nélküli elhelyezés: minden olyan elhelyezési forma, amely veszélyeztetni a tömlő állapotát.

A készletléti tartaléka: az alkalmasszerűen pótlásra (kiegészítésre) szolgáló tömlőkészlet.

Raktári készlet: a készletléti helyek (készletléti tartalékok) folyamatos kiegészítését szolgáló tömlőkészlet.

Tömlőkopás: a huzamosabb használat, illetve készletléti tartózkodás hatására létrejövő szilárdságcsökkenés.

Mechanikai sérülés: a tömlő szilárdságát károsító olyan mechanikai hatások, mint pl. a vágás, csipés, szúrás, kidörzsölés stb.

Égési sérülés: a tömlőszövetet vagy a belső bevonatot károsító égési anyagok okozta rongálódás.

Idő okozta károsodás: a 24 C-fokos hőmérsékleti átlagot meghaladó tárolási hőmérséklet előidézte öregedési jelenség.

Rágcsálók okozta károsodás: egér, patkány stb. okozta rágások.

Rendeltetészerű használat: a nyomótömlő gyakorlat céljára, tűzoltásban vagy elemi károk elhárítására való igénybevétele.

Élettartam: a tömlő üzembiztos használhatóságának időtartama, amely a bevetések számától is függ.

Tömlőmosás: tömlőmosó gépben, betonpadozaton, vízsugárral, tisztálvályúban vagy teknőben elvégzett és a mosás fogalmába tartozó tisztítási művelet.

Szórítás-csurgatás: a félhosszban vagy teljes hosszúságban felfüggesztett, kívül-belül nedves tömlő szórítása.

Nyomáspróba: az MSZ-02 111-80 ágazati szabvány 2.5 és 4. pontjában előírt vizsgálatok.

Répszőtömlőszilárdság: az a legkisebb nyomás, amely a tömlőt a lánc vagy vetülék irányában elszakítja.

Üzemi nyomás: a nyomótömlő-vezetékben üzemszerűen felléphető legnagyobb nyomás.

A nyomótömlő szerkezete: a belső és külső terheléseket viselő szövetszerkezet és a folyadékzáró tömlőlélek (manchon, belső bevonat). A szövetszerkezet lánc- és vetülékirányú fonalelemekből áll. A tömlőlélek folyadék- és gőzzáró bevonat, mely lehet: gumi, műgumi, poliuretán stb., elasztomer.

A tömítőgyűrű (tömítőgumi) rendeltetése a kapcsolódás tömítettségének biztosítása. Megléte, épsége, szakszerű beépítése alapvető fontosságú (MSZ 1057/6-77.).

Selejtezés: Hibás, sérült, a tűzoltás zavartalanságát veszélyeztető állapotú tömlők kivonása a használatból.

Az LSZV-gyártmányú tömlőket a szabvány 4.4 pontjában előírtak szerint időszakos nyomáspróba alá kell vonni. E nyomáspróba alkalmával a szükséges karbantartási feladatokat is el kell végezni. Ellenőrizni kell, hogy a vizsgált tömlő megfelel-e a szabvány 4.1-4.3 pontjában foglalt előírásoknak. Ezen túlmenően ellenőrizni szükséges a bekötés minőségét, szilárdságát, a tömlőkapocs és a tömítőgyűrű állapotát. Az esetben, ha a bekötés nem biztonságos, vagy a tömlőkapocs sérült, a tömlőt újra be kell kötni. A bekötést a szabvány 3.1-3.4 pontjában előírtaknak megfelelően kell elvégezni.

A tömlőket legalább évenként egyszer célszerű áttekeresni. A gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy az áttekerés, valamint az ezzel kapcsolatos munkák (leporolás, szellőztetés stb.) növelik a tömlő élettartamát, a huzamos ideig, esetleg több évig mozdulatlan állapotban hagyott tömlők élettartama viszont rövidül.

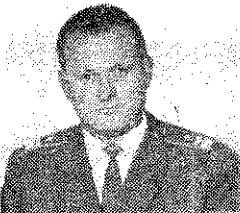
Ugyancsak a tapasztalatok igazolják, hogy az ismételt kiméletes használat növeli, a huzamos ideig tartó mozdulatlan állapot viszont csökkenti az LSZV-gyártmányú nyomótömlők élettartamát.

A huzamosan mozdulatlan állapot, túl száraz vagy túlfűtött helyiségben történő tárolás a belső folyadékzáró réteg (tömlőlélek) élek menti kirepedését, valamint a tömlőszövet elszíneződését okozza.

A tömlőkarbantartási munkálatok nem igényelnek különösebb képzettséget vagy különleges célszerszámokat.

Ennek ellenére (vállalatoknál, intézményeknél) célszerű, ha ezeket a munkálatokat szakvállalattal végeztetik el. A készletléti követelményeit nem kielégítő tömlőt ki kell vonni a használatból és selejtezni szükséges.

HALOTTAINK

Horváth Imre
ny. tű. zls.
1927—1982

Hosszan tartó súlyos betegség után elhunyt a Somogy megyei tűzoltó-parancsnokság nyugalmazott ügyelete. 1950-ben került a tűzoltóság állományába. Szolgálati ideje alatt különböző beosztásokban mindig töretlen akarattal és példamutatóan dolgozott. Munkatársai, vezetői egyaránt tisztelték. Aldozatos munkájáért többször részesült kitüntetésben és más elismerésben.

Pósalaki Gyula
ny. tű. főrm.
1934—1982

Hosszú ideig tartó súlyos betegség után, tragikus hirtelenséggel hunyt el a püspökladányi járási tűzoltó-parancsnokság gépkocsivezetője.

1967 óta teljesített szolgálatot ezen a parancsnokságon. Szolgálatát nagyfokú hivatástudattal látta el. Előjárói és munkatársai tisztelték őszinte, nyílt, segítőkész magatartásáért.

Ott Ferenc
önk. tű. szds.
1921—1982

Tragikus hirtelenséggel elhunyt a borotai önkéntestűzoltó-egyesület parancsnoka. Négy évtizeden keresztül megszakítás nélkül példás szorgalommal, lelkiismeretesen végezte munkáját. 1949-től mint parancsnok elévülhetetlen érdemeket szerzett az egyesület fejlődésében. 1968-ban a Tűzbiztonsági Erem ezüst, 1974-ben pedig arany fokozatával tüntették ki.

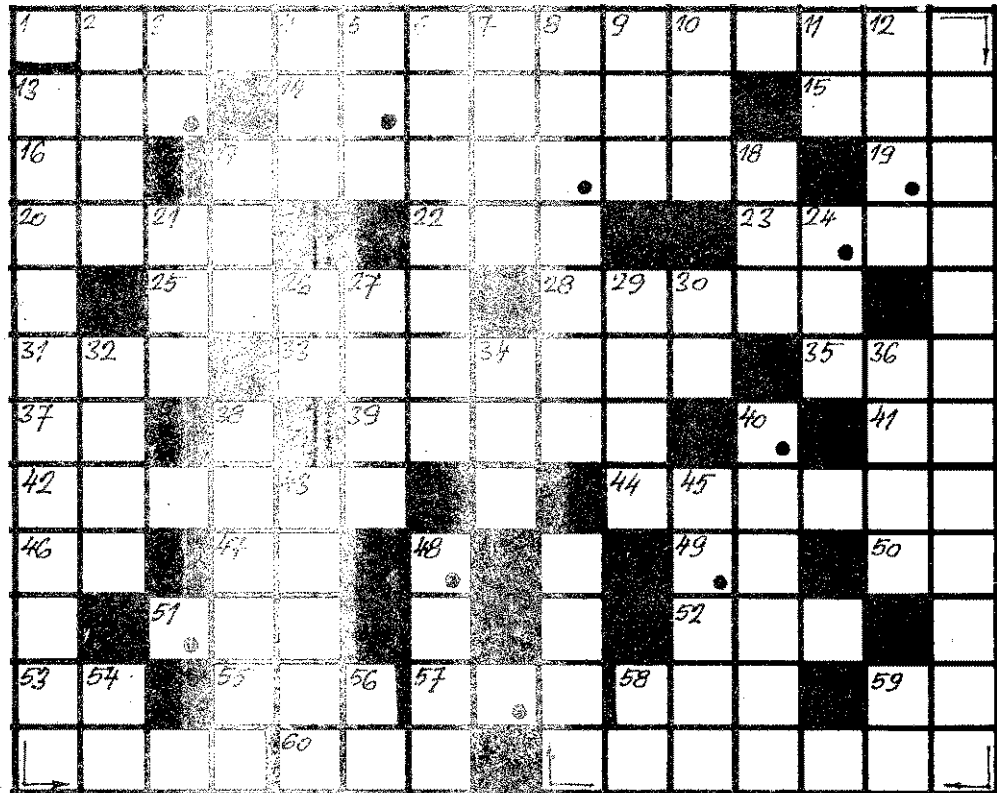

Erdész József
önk. tű. szds.
1922—1982

Tragikus hirtelenséggel elhunyt a császártöltési önkéntestűzoltó-egyesület parancsnoka. 1940-ben lett önkéntes tűzoltó, azóta megszakítás nélkül, rendkívüli szorgalommal végezte tevékenységét.

Fáradhatatlan, lelkiismeretes munkájáért több alkalommal részesült kitüntetésben és egyéb elismerésben. Többek között megkapta a Bronz- és Ezüstkoszorus Szolgálati Ermet és a Tűzbiztonsági Erem arany fokozatát.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

1. LÁTOGASSA MEG (folyt.: függ. 13.).
13. Mérete, azonos hangzó. 14. Bevétel.
15. Tanult. 16. Anyag röv. 17. Elindítom a forrásvizet. 19. Kettőzve: városunk. 20. Tihanyi cukrászda. 22. Római női név. 23. Az égitest. 25. Névelős emelőszerkezet. 28. Pozsméh. 31. Azaz, más szóval, röv. 33. Súlyát állapítja. 35. Kőfaragó teszi. 37. Tiltószó. 39. Régi fonó eszköz. 41. Vállalati forma. 42. Szovjet fő. 44. Kész ruhát testre javít. 46. Vonó azonos hangzó. 47. Vissza: előd. 49. Felvigyázó. 50. A szabadba. 51. Vallás röv. 52. Néha műemlék. 53. Kettőzve: veszélyes légy. 55. Vissza: román pénz. 57. Régészöröm. 58. Bók betűi. 59. Személyes névmás. 60. Az egyik oldal.

2. Mezei rácsáló. 3. Zéta azonos hangzó. 4. Lak betűi. 5. Régi címzés vagy újabb vállalati röv. 6. Időmérő része. 7. Gyermekek halgatja. 8. Folyó egyik hordalékfajtája. 9. Német betű. 10. Bajnoksapatunk. 11. Rendeléstajta, röv. 12. Nemtanult. 13. A VÍZSZINTES I. FOLYTATÁSA (zárt betűk: T, I, S, E., folyt: pontokkal megjelölt kockákban). 17. Takar. 18.

Elvetendő! 21. Gallion röv. 24. Hónap röv. 26. An dem, összevonva. 27. Raggpár. 29. Hatvanpercnyi. 30. Mutatás. 32. Alud. 34. Kevert mák! 36. Pirosodik a gyümölcs. 38. Disznót vág. 40. Kártyajáték. 43. Retorta. 45. Hajlott. 48. Muszály. 54. Idegen és (latin, francia). 56. Énekülő szócse. 58. R-rel érzékszerv. 59. Személyes névmás.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vissz. 1. és folytatásai. Az utolsó szó a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből állítható össze.

A megfejtés között könyvtalványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő 1982. október 10.

K. I.

A nyolcadik számban megjelent keresztrejtvény megfejtése: A KAZLAK, VALAMINT A SOROK KÖZÖTT, LEGALÁBB HÜSZ MÉTER TÁVOLSÁGOT KELL

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: BIZTOSÍTANI.

Könyvtalványt nyertek: Alattyáni Istvánné, Heréd; dr. Dinka József, Órbotyán; Fenyvesi János, Budapest; Molnár Sándor, Hajdúnánás; Nagyné Prókai Éva, Békéscsaba; Németh Mihály, Baja.

A nyereményeket postán küldjük el.

A BM Tűzbiztonság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság.
Főszerkesztő: SOLYÉSZ TAMÁS tűzoltó főhadnagy.

SZERKESZTŐSÉG: Budapest, V. József u. 62-64. TELEFON: 320-380.
Kiadja a Belügyminisztérium Tűzbiztonság Országos Parancsnokság.
Felelős kiadó: VARGA MÁRKOLY, Tűzbiztonsági díj egy éve 42,- Ft. Számiaszám: 235-90 131-1108
02.2543-2-9 - Zrínyi Kiadó, Budapest, F. v. 1. Végző Sándorné vezérigazgató. Levélcím: 1903 Bp. Pf.: 314
HU ISSN 0236-1415

TANÉVNYITÓK

„A mai nappal üzemmérnökké fogadjuk önöket” – hangzott az a Himnusz követően *dr. Bartos Sándor* főigazgató szavai az Ybl-Plakett Építőipari Műszaki Főiskola diplomakiosztó és tanévnnyitó ünnepségén.

Mint minden évben, úgy az idén is búcsúzott a végzősöktől a köszöntötte az érkező hallgatókat a főigazgató. A nagy múltú főiskola első évfolyamosai között az 1982–83-as tanévben 26-an kezdtek tanulmányaikat a tűzvédelmi szakon.

S az egykori kezdők immár harmadévesekké váltak, s jövő ilykor, a sikeres vizsgák után a hazai tűzoltómérnök-képzés első diplomásainak gratulálhatunk.

A 103. évébe lépő főiskolán bizonyára sok szép, bensőséges tanévnnyitót és diplomakiosztót tartottak már. Ezúttal is rangos műsorral gondoskodtak a rendezők; az ünnepi beszéd, a II. évesek köszöntő versei, az első évfolyamosok köszöntői, a BM Forradalmi Tüzoltó Ezred zenekarának műsora – felejthetetlen élménnyé tették az ünnepi eseményt.

Az idén 16-an vették át az Ybl-plakettet – azok az ötven évesnél ezelőtt végzett mérnökök, akik közül többen tanítottak is a főiskolán.

A díszünnepség vendége volt *dr. Héja Attila* tűzoltó ezredes, az országos parancsnok általános helyettese, *dr. Tóth Tihamér* rendőr alezredes, a BM oktatási és közművelődési csoportfőnök helyettese és *dr. Nagy Tamás*, a Művelődési Minisztérium képviselője.

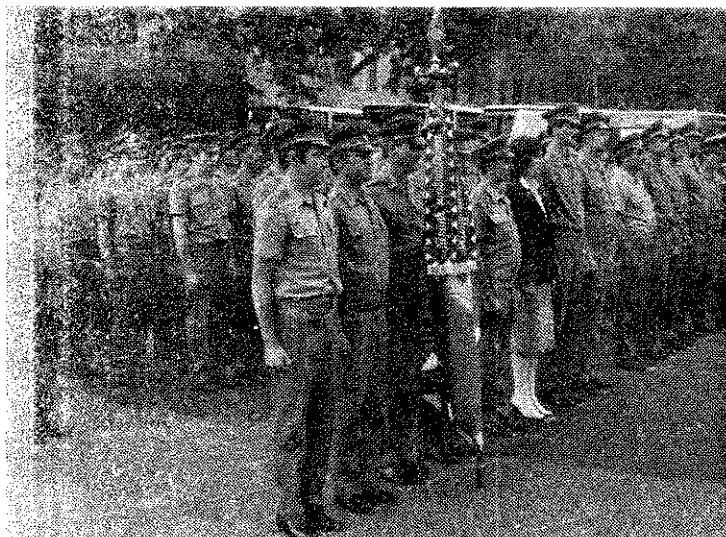
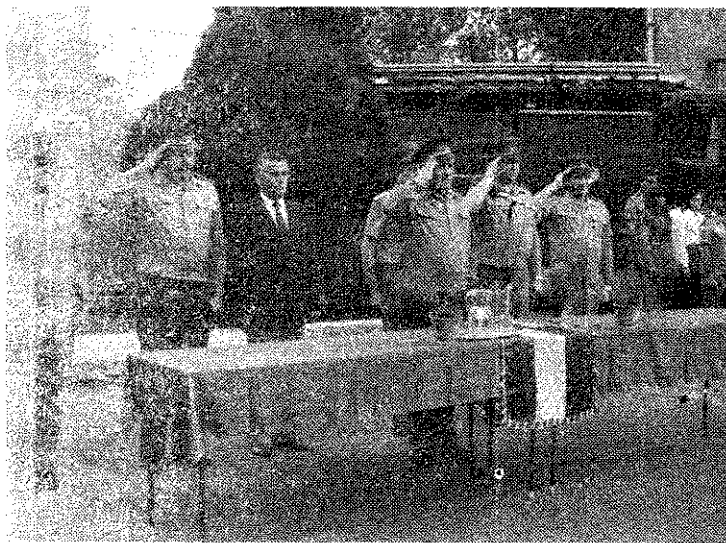
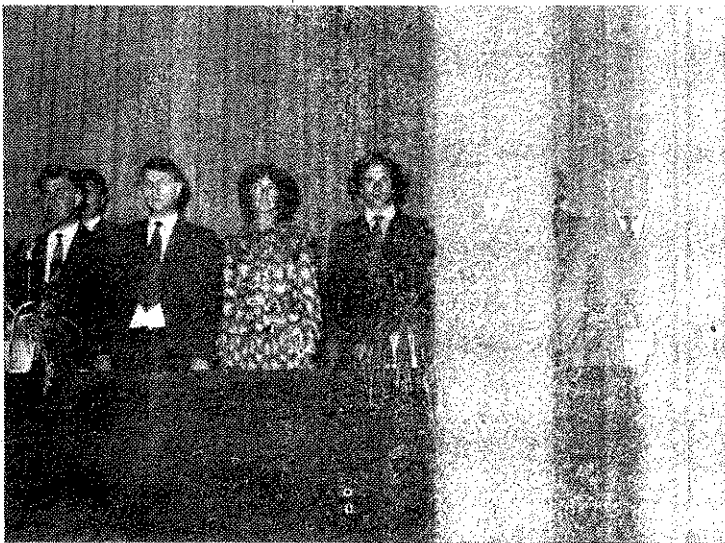
A BM Tűzoltókiképző Központ tanévnnyitóját szeptember elsején a Laktanya utcai épületben tartották meg. *Dr. Bendő Mihály* tűzoltó alezredes, iskolaparancsnok köszöntötte az ünnepélyes tanévnnyitó vendégeit és résztvevőit; a tisztii átképző szak hallgatóit, a tisztii II. évfolyamosokat, a zászlósképző szak, valamint a tisztihelyettesképző szak hallgatóit. Az iskolaparancsnok évnnyitó beszédében szorgalmas, felelősségteljes, kitartó tanulást kért a hallgatóktól, sok szeretettel üdvözölte azokat a tanulókat, akik az idén kezdik tanulmányaikat, majd bemutatta a tanári törzset.

A BM Tűzoltókiképző Központban az 1982–83-as tanévben naplali tagozaton az alábbi csoportokban kezdődik meg a tanítás. A tisztii átképző szakon 38 egyetemet vagy főiskolát végzett tiszt tanuló, 21-en folytatják tanulmányaikat a tisztképző II. évfolyamán, 48 fővel indul a zászlósképző és 97-en vesznek részt a tisztihelyettesképzésben.

A levelező tagozaton továbbra is három szakot indít a kiképző központ, a tűzmegeelőzési, a tűzoltási és kárelhárítási, valamint a tűzvédelmi szervezetek dolgozói számára indított felsőfokú képzést.

A tanévnnyitó vendégei között volt *dr. Tóth Tihamér* rendőr alezredes, a BM oktatási és közművelődési csoportfőnök helyettese, *Fazekas Pál*, az MSZMP BM Személyügyi Főcsoportfőnökség pártbizottságának titkára és *Kóhalmi József* tűzoltó százados, a BM TOP tanulmányi alosztályvezetője.

Sz. L. I. – T. M.

Polgári védelmi gyakorlat

Képriportunk
a 8-9. oldalon

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

XXXIV. évf. 10. sz. / 1982. október

a Magyar Népköztársaság fegyveres erőinek napja alkalmából

**HONVÉDEK, HATÁRŐROK, RENDŐROK, MUNKÁSŐROKI
TISZTESEK, TISZTHELYETTESEK, ZÁSzlÓSOK, TISZTEK,
TABORNOKOK!**

A fegyveres erők napján forradalmi pártunk, kormányunk nevében köszöntjük önöket, szocialista hazánk, dolgozó népünk ügyének fegyveres védelmezőit.

Egész népünk bizalma, szeretete, fegyverbarátaink elismerése és tisztelete övezi népköztársaságunk fegyveres erőit azért a helytállásért, amellyel magasras hivatásukat teljesítik – oltalmazzák szeretett hazánk határát, népünk szabadságát és függetlenségét, békéjét és biztonságát, szocialista vívmányait, a közrendet és közbiztonságot; becsülettel eleget tesznek internacionalista kötelezettségeiknek.

ELVTÁRSAKI

Pártunk és kormányunk következetes politikájának, dolgozó népünk áldozatvállalásának, a fegyveres erők és testületek tagjai odaadó munkájának eredményeként a Magyar Népköztársaságot jól felkészült, korszerű, a dolgozó néppel összeforrott fegyveres erők védelmezik. Néphadseregünk, határőrségünk, rendőrségünk, munkásőrségünk egymással szoros együttműködésben megbízhatóan oltalmazza békés alkotó munkánkat; eredményesen teljesíti a szocializmus építéséből, az ifjúság neveléséből reá háruló megtisztelő kötelezettségeit. A Szovjetunió és a Varsói Szerződés többi fegyveres erőivel szilárd szövetségben védik a békét és biztonságot, testvéri országaink közös érdekeit.

A fegyveres erők napján egész népünkkel együtt mély tisztelettel emlékezünk szabadságharcos és forradalmár elődeinkre, népünk mindazon fiaira, akik fegyverrel a kézben küzdöttek a nemzeti függetlenségért, a magyar és más népek szabadságáért, a társadalmi haladásért. Megbecsüléssel gondolunk a népi rend megteremtéséért, a munkáshatalom, szocialista vívmányaink védelméért fegyverrel küzdő volt harcos társainkra. Kegyelettel emlékezünk a dolgozók ügyének szolgálatában elesett elvtársainkra.

ELVTÁRSAKI

Az elmúlt közel négy évtized alatt dolgozó népünk történelmi mértékkel mérve is nagyot alkotott. Sorra megvalósította mindazokat a nagyszerű célokat, amelyekért az előttünk járt nemzedékek küzdöttek. A Magyar Szocialista Munkáspárt következetes marxista-leninista politikája kivívta népünk bizalmát. Munkások, parasztok és értelmiségiek, párttagok és pártönkivüliek, idősebb és fiatalabb nemzedékek egyetértése, alkotó együttműködése, odaadó, áldozatos munkája az elmúlt negyedszázadot történelmünk leginkább kiegyensúlyozott, egyben legdinamikusabb időszakává tette.

A nemzetközi gazdasági és politikai viszonyokban bekövetkezett kedvezőtlen változások, a mélyreható tőkes világgazdasági válság kedvezőtlen hatására a mi népünk is nehezebben tudja megvalósítani célkitűzéseit. Pártunk nyílt, őszinte és következetes politikája eredményeként népünk érti és tudja, hogy csak szilárd összefogással, céltudatos, hozzáértő és fegyelmezett munkával, az alkotó energiák teljesebb felhasználásával, további erőfeszítésekkel válthatók valóra terveink.

Szilárd bizalom, hazafiúi tenniakarás és a szocialista közösséggel való hatékonyabb együttműködés a vívmányaink megőrzésének záloga, a további előrehaladás kulcsa. Katonák, határőrök, rendőrök, munkásőrök – mint eddig, a jövőben is – igaz hazafiként mindenkor legyenek az elsőek között a népgazdaság megsegítésében; az elemi csapások esetén

az állampolgárok életének óvásában, a nemzeti vagyon menésében; az áldozatokat követelő társadalmi kezdeményezések végrehajtásában.

ELVTÁRSAKI

A nemzetközi helyzet kiéleződése, a fegyverkezési hajszák fokozódása, a szélsőséges imperialista körök összehangolt támadása ellenére a világban – különösen Európában – élnek az enyhülés eredményei és szelleme. A legreakciósabb monopoltőkés erők agresszív politikája következtében megtorpant ugyan a békés egymás mellett élés kiteljesedése, de a nemzetközi egyensúly megbontására tett hidegháborús kísérletek kudarcra vannak ítélve.

A feszült nemzetközi helyzetben a Szovjetunió, a testvéri szocialista országok, a világ haladó erői állhatatos küzdelmet folytatnak az enyhülés eredményeinek megvédéséért, annak katonai területre történő kiterjesztéséért. Sorozatos kezdeményezéseink a fegyverkezési hajszák megfékezéséért, a fegyverzetek kölcsönös, arányos csökkentéséért, a bizalom, a kölcsönös biztonság, az együttműködés kiszélesítéséért szorgalmazzuk.

A Magyar Népköztársaság, egész népünk teljes odaadással veszi ki részét a békéért folyó küzdelemből, mert építő, alkotó terveit csak békében tudja valóra váltani. Ennek érdekében szüntelenül erősítjük szövetségünket a szocialista közösséggel, a haladásért küzdő, békeszerető erőkkel, és következetesen fejlesztjük honvédelmünket, hazánk védelmi képességét. A Varsói Szerződésben tömörült barátainkkal együtt kitartóan dolgozunk fegyveres erőink további megszilárdításán, felkészültségének magas szinten tartásán. A szocialista országok fegyveres erőinek együttműködése, a közös gyakorlatok sikerei védelmi képességünk növelésének pótolhatatlan forrásai; internacionalista fegyverbarátságunk, közös akaratunk, cselekvési egységünk méltó bizonyítékai.

ELVTÁRSAKI

A fegyveres erők napját azzal ünnepezzük méltóképpen, ha pártunk, népünk és a szocializmus iránti szilárd elkötelezettséggel, becsülettel teljesítjük a haza védelméből, a közrend és közbiztonság oltalmazásából, a fejlett szocialista társadalom felépítéséből és az ifjúság neveléséből reánk háruló feladatokat.

Eredményes munkánk azt követeli, hogy a vezetők és beosztottak, idősebb és fiatalabb nemzedékek egymás iránti tisztelettel és figyelemmel, egyetértésben dolgozzanak céljaink megvalósításán.

Az önök előtt álló megtisztelő feladatok végrehajtásához kívánunk erőt, egészséget, sok örömet és boldogságot.

Éljen és virágozzék szeretett hazánk, a Magyar Népköztársaság!

Éljen népünk forradalmi vezető ereje, a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a testvéri szocialista országok népeinek és fegyveres erőinek internacionalista barátsága!

Éljen a szocializmus és a béke!

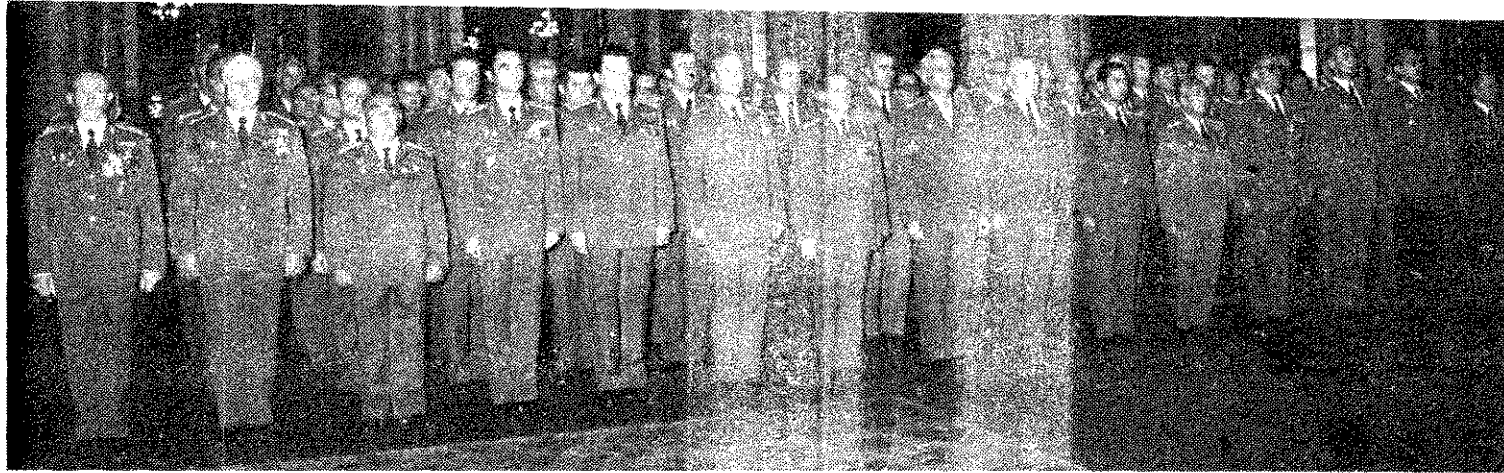
Budapest, 1982. szeptember 29.

CZINEGE LAJOS

hadseregtábornok, honvédelmi miniszter

DR. HORVÁTH ISTVÁN
belügyminiszter

BORBÉLY SÁNDOR,
a munkásőrség országos
parancsnoka

A fegyveres erők és testületek kitüntetettjei a Parlament kupolacsarnokában

A PARLAMENT KUPOLACSARNOKÁBAN a fegyveres erők napja alkalmából szeptember 27-én ünnepséget rendezett a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa és a Minisztertanács. Az ünnepségen részt vett *Lázár György*, a Minisztertanács elnöke, *Óvári Miklós*, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, a Politikai Bizottság tagjai, *Borbándi János*, a Minisztertanács elnökhelyettese, *Katona Imre*, az Elnöki Tanács titkára, *Czinege Lajos* hadsereg-tábornok, honvédelmi miniszter, *Horváth István* belügyminiszter, *Borbély Sándor* vezérőrnagy, a munkásőrség országos parancsnoka, valamint *Baranyai Tibor* és *Rácz Sándor*, az MSZMP KB osztályvezetői.

A kupolacsarnokban felsorakoztak a fegyveres erők és testületek azon tábornokai, tisztjei és tiszthelyettesei, akik a hazáért, országhatárunk őrzésében, a közrend és a köz-

biztonság fenntartásában elért eredményeik alapján kitüntetésben, kinevezésben részesültek. *Gáspár Sándor*, a Politikai Bizottság tagja, az Elnöki Tanács helyettes elnöke mondott ünnepi beszédet, majd kinevezéseket és kitüntetésekkel adta át.

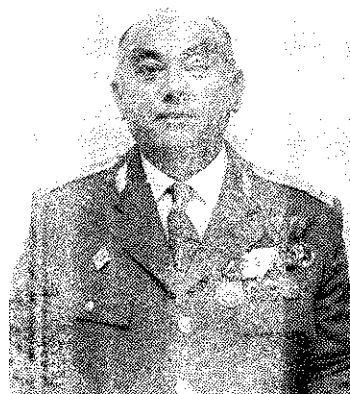
A fegyveres erők napja alkalmából a Belügyminisztériumban kifejezett eredményes munkájuk elismerésül a Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Kovács György* rendőr ezredest és *Varga Károly* tűzoltó ezredest vezérőrnaggyá nevezte ki.

A Szocialista Magyarországotért Érdemrenddel tüntették ki *dr. Matuska Béla* rendőr vezérőrnagyot és *Böröcz István* rendőr ezredest.

A Vörös Csillag Érdemrendet tizennégyen kapták, köztük *Csőglei István* tűzoltó alezredes, a Kiváló Szolgálatért Érdemrendet negyvenhét belügyi dolgozó, köztük *Mosonyi Mihály* tűzoltó alezredes kapta.

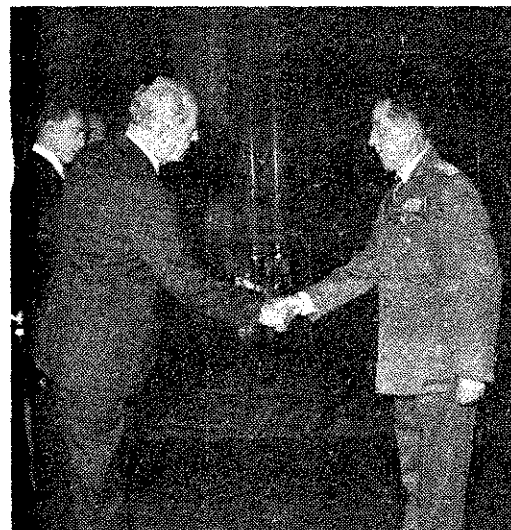
Gáspár Sándor tartott ünnepi beszédet

Kovács György
rendőr vezérőrnagy

Varga Károly
tűzoltó vezérőrnagy

Mosonyi Mihály tűzoltó alezredes átveszi a kitüntetést

Csőglei István tűzoltó alezredest a Vörös Csillag Érdemrenddel tüntették ki

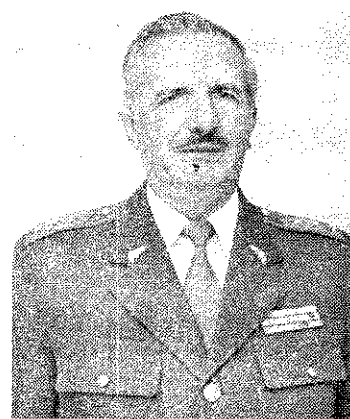
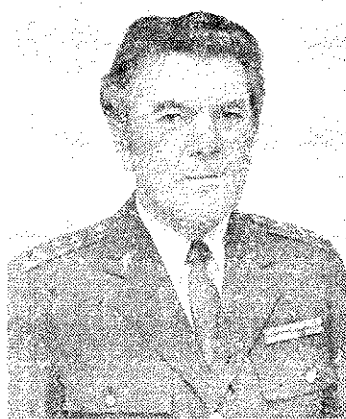
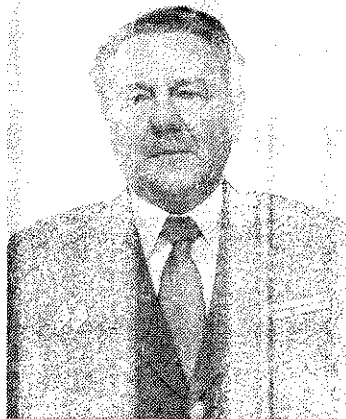
A BELÜGYMINISZTERIUMBAN eredményes munkájuk elismeréseként a belügyminiszter 18 alezredest ezredessé nevezett ki, köztük *dr. Bendő Mihályt, Strádi Gézát* és *Szabó Gyulát*. Több belügyi dolgozót soron kívül előléptetett, köztük *Elesztiny János* tűzoltó főhadnagyot századossá. Tiszteket, tiszthelyetteseket a Haza Szolgálatáért Érdemérem, a Közbiztonsági Érem, valamint a Tűzbiztonsági Érem arany és ezüst fokozatával tüntetett ki és Kiváló Munkáért jelvényeket adott át. A Belügyminisztérium társadalmi segítői közül 13-an kaptak miniszteri díszéretot és jutalmat. Az előléptetéseket és a kitüntetőseket *Horváth László* belügyminiszter adta át.

Az ünnepségen részt vett *Gál Ferenc*, az MSZMP KB osztályvezető-helyettese; továbbá *Cservenka Ferencné*, az MSZMP Pest megyei Bizottságának első titkára és *Prieszol Olga*, a Közalkalmazottak Szakszervezetének főtítkára, az MSZMP KB tagjai. Az ünnepség végén *Cservenka Ferencné* mondott pohárköszöntőt.

A belügyminisztériumi ünnepség kitüntetettjei

Az újonnan előléptetett tűzoltó ezredek:
dr. Bendő Mihály,
Strádi Géza,
Szabó Gyula

A BM TŰZOLTÓSÁG ORSZÁGOS PARANCSNOKSÁG szeptember 28-án tartott ünnepi megemlékezést a fegyveres erők napja alkalmából.

Az ünnepségen megjelent *Kovács György*, az MSZMP BM Bizottságának első titkára és *Ladvánszky Károly* altábornagy, miniszterhelyettes.

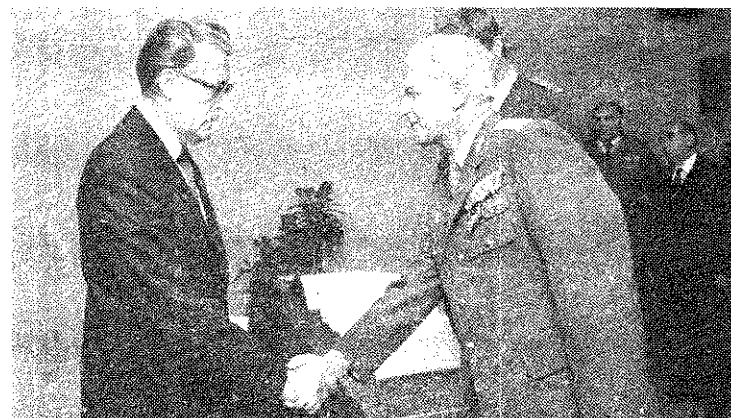
Az ünnepségen *Varga Károly* tűzoltó vezérőrnagy, országos parancsnok kitüntetőseket, jutalmakat és előléptetéseket nyújtott át. Az ünnepség végén *Ladvánszky Károly* mondott pohárköszöntőt.

Dr. Héra Attila tűzoltó ezredes olvasta fel a díszparancsot

Az országos parancsnokságon kitüntetésben részesültek

Dr. Szokoli Gyula a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozatát kapta

Ünnepség az Ipari Minisztériumban

Az Ipari Minisztériumban szeptember 8-án köszöntötték a fűzesgyarmati gázkitörés elfojtásában kitűnt dolgozókat.

Az ünnepségen megjelent és az elnökségben helyet foglalt Méhes Lajos, az MSZMP KB Politikai Bizottságának tagja, ipari miniszter, dr. Horváth István, az MSZMP KB tagja, belügyminiszter, Frank Ferenc, az MSZMP KB tagja, a Békés megyei pártbizottság első titkára, Ballai László, az MSZMP KB osztályvezetője, Kovács György, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának első titkára, Juhász András, a KISZ KB titkára, valamint Kovács László, a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezetének főtákkára.

Méhes Lajos méltatta a kitörés elhárításában részt vevők magas fokú szakmai tudását és tapasztalatát, összehangolt erőfeszítéseiket, áldozatkész magatartásukat és töretlen kollektív szellemüket. Hangsúlyozta: a fűzesgyarmati eredményes munka is bizonyította, hogy a hazai kitörésvédelmi mentőszervezet szakmai alkalmassága, szervezettsége világszínvonalú. Utalt arra, hogy a magyar kitörésvédelmi szervezet a KGST-tagállamok közötti együttműködésben kijelölt koordinátor. A magyar fél több esetben nyújtott segítséget szakemberekkel, technikai

eszközökkel a csehszlovák, a bolgár, a lengyel és a román testvér-szervezeteknek.

A miniszter köszönetet mondott a fűzesgyarmati gázkitörés megfékezésében részt vevő dolgozóknak, külön méltatva a katasztrófaegységeinek áldozatkészességét, a honvédség különleges egységeinek helytállását, a rendőrség közreműködését, a mentők szakértelmét.

Az ünnepi köszöntő után Méhes Lajos ipari miniszter a Kőolajkutató Vállalat három dolgozójának Kiváló Bányász kitüntetését nyújtott át. Huszonötön kapták a Kiváló Munkáért kitüntető címet, közöttük Várhegyi Ferenc t. ezredes, Illaró Viktor t. őrnagy és Halasi Jenő t. tőhadnagy. Huszonötön pedig miniszteri dícséretben és jutalomban részesültek.

Ezt követően dr. Horváth István belügyminiszter átadta a Magyar Népköztársaság Miniszteri Tanácsa által adományozott Kiváló Szolgálatért Erdemrend kitüntetését Cz. Nagy Sándor tűzoltó alezredesnek. A Hazza Szolgálatáért Erdemrendem bronz fokozatát kapta Bölögi Béla t. őrm. és Miklós Árpád t. őrm. Tizenheten a Tűzbiztonsági Érem különböző fokozatát vehették át. Hárman részesültek miniszteri dícséretben és jutalomban.

Juhász András, a KISZ KB titkára a kitörés elhárításában dolgozó

öt tűzoltónak adott át KISZ-elismerést.

Az ünnepség végén dr. Horváth István belügyminiszter köszöntötte a kitüntetésben és elismerésben részesülteket.

K. M.

DR. HORVÁTH ISTVÁN elvtárs
belügyminiszter
Budapest

Kedves Horváth Elvtárs!

Kérem, fogadja köszönetemet a Békés megyei tűzoltó- és rendőri egységek helytállásáért, áldozatkész munkájáért, amely nagyban hozzájárult a Szeghalom 14. jelű kutatófúrásán bekövetkezett kitörés elfojtásához.

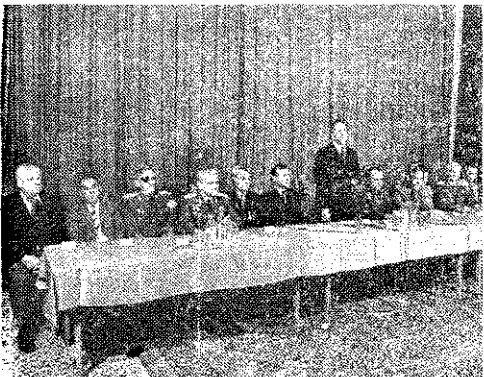
A tűzoltóegységek jól működtek együtt a szénhidrogén-bányászat kitörésvédelmi mentőcsapataival. Onfelálló, szervezett munkával fékeztek meg a lángokat, vízágyúikkal biztosították a mentőcsapatok szakmai feladatainak megoldásához szükséges feltételeket.

A rendőri egységek a terület lezárásával és biztosításával a zavartalan munkavégzést segítették.

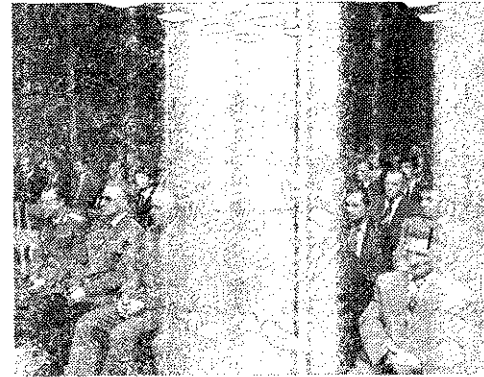
A tűzoltó- és rendőri egységek ismételten bizonyították magas fokú képzettségüket, a veszélyhelyzetekben történő emberi helytállás fontosságát.

Budapest, 1982. szeptember 6.

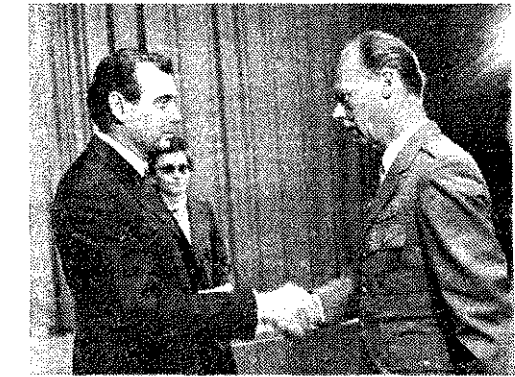
Elvtársi üdvözléssel:
Méhes Lajos
ipari miniszter

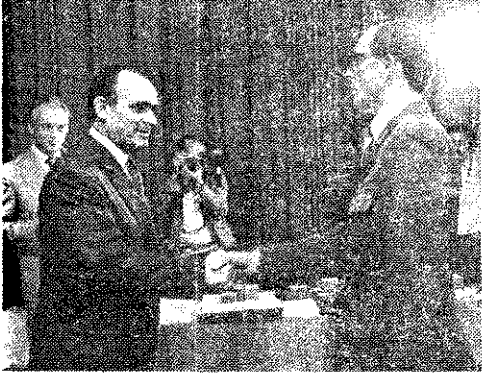
Az ünnepség elnöksége

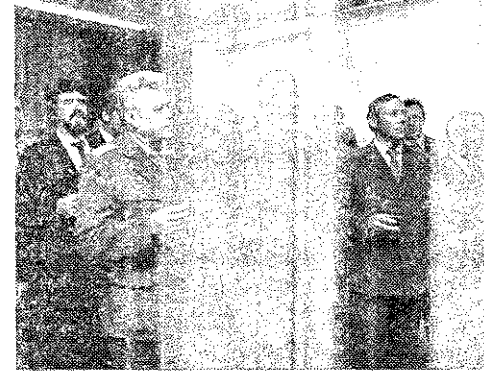
A meghívott vendégek

Cz. Nagy Sándor átveszi a kitüntetését

A Kiváló Munkáért kitüntetését veszi át Halasi Jenő

Az elismerésben részesültek egy csoportja

Juhász András a kitüntetett tűzoltókkal

Lendületben

A belkereskedelem vállalati tűzoltói immár 12. alkalommal mérték össze tudásukat országos versenyen.

Szeptember 11—12-én Kiliántelepen az Expressz Ifjúsági Tábor napozórétje ismét rangos vetélkedő színhelyévé vált. 47 raj küzdelmét láthattuk a tűzoltóváltóban és a vizes osztottsugar-szerelésben. A két-napos verseny eredményhirdetésén dr. Selmei Lajosné miniszterhelyettes adta át a serlegeket és az okleveleket. Az igen szoros mezőnyben összesített eredményeik alapján a női csapatok első három helyezettje sorrendben: Duna ÉLVEGY, Centrum Lottó, Skála-Coop. A vegyes csapatoknál: Piért V., Centrum Nyíregyháza és

Ez a rajt jól sikerült

Kitettek magukért a női rajok

az ÉDTEX Győr csapata került az első három helyre. A férfirajok közül immár harmadszor is a miskolci Vasvill győzött, megelőzve a Vidia és a Belker Szállítási Vállalat versenyzőit. A BM Tűzoltóság országos parancsnokának díztárgyát a Duna ÉLVEGY esztergomi csapatának adta át Timár István tű. őrgy., a BM TOP osztályvezetője.

A miniszterhelyettes értékelte a versenyt, megköszönte a kereskedelemben dolgozók áldozatos szakmai munkáját és önzetlen társadalmi tevékenységüket, amellyel a rájuk bízott több milliárdos vagyont védik és a vásárlók ezreinek biztonságáért felelősek. Köszönetét fe-

Nagy értékű a miniszterhelyettestől átvett serleg

A Duna ÉLVEGY olnyerte a BM TOP dísztárgyát is

jezte ki Veszprém megye állami tűzoltóinak a versenyek lebonyolításában való segítségükért. A verseny szervezéséért, rendezéséért, a több hónapja tartó munkáiért pedig a Centrum Áruházak Vállalatának rendező kollektíváját dicsérte meg.

A rendezőket dicséri a találkozó hangulata is. Országos találkozó volt ez a szilveszteri értekezésben, ahol nemcsak tűzoltóversenyekről, tüzesetekről, hanem mindennapi munkájukról is szó esett, miközben gyerekeik, családjaik is összejöttek.

**Írta és fényképezte:
Sz. Lovász Ilona**

Munkában a zsüri

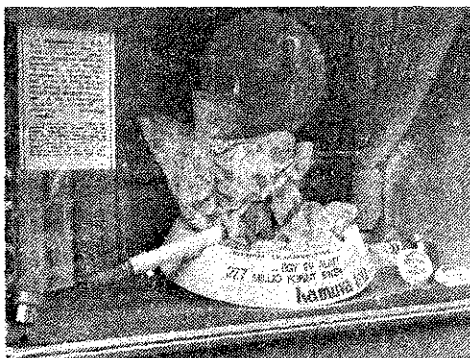
A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság, a Fővárosi Tanács és a Magyar Reklámszövetség az Állami Biztosító közreműködésével szeptember 9—23. között tűzvédelmi kirakatversenyt hirdetett meg Budapest területén.

A verseny célja volt, hogy a kirakatrendezés eszközeivel tudatosítsa az „azonnali tűzjelzés” fontosságát és annak módját, valamint a leggyakoribb tűzkeletkezési okokra rámutatva mozgósítsa a lakosságot a tüzesetek megelőzésére. Ezt olyan áru, vagy áru nélküli kirakatok rendezésével kellett megvalósítani, amely magas színvonalon kifejezi, hogy a hatékony kárelhárítás és tűzoltás előfeltétele a gyors és pontos telefonos tűzjelzés.

A zsüri összesített pontszámok alapján a díjakat az alábbi sorrend szerint ítélte oda:

- I. Röltex Kereskedelmi Vállalat
Lenin krt. 62.
- II. Fővárosi Szivárvány Áruház V.
Lenin krt. 34.
Fővárosi Ruházati Bolti Vállalat
Szent István krt. 9.
- III. Centrum Otthon Áruház
VII., Rákóczi út
Fővárosi Szivárvány Áruház V.
Mártírok útja 49.
- IV. Centrum Újpesti Áruház
Bajcsy-Zs. út 20.
Fővárosi Háztartási és Illatszerbolt V.
Tanács krt. 30.

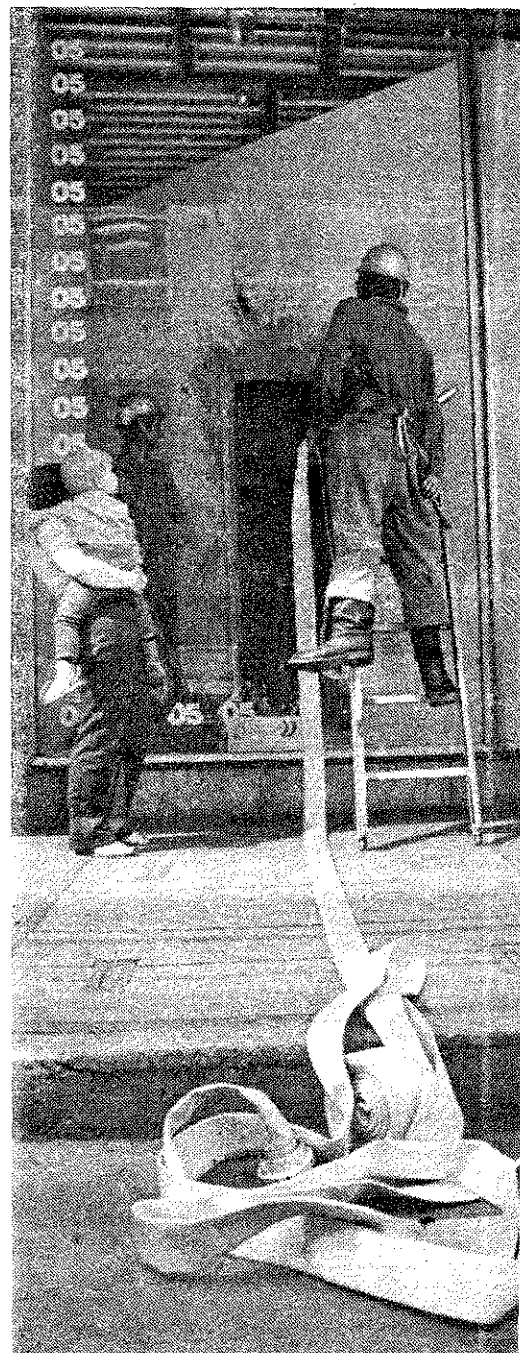
A BM Tűzoltóság országos parancsnokának fődíját a Fővárosi Szivárvány Áruház Vállalat kapta összteljesítménye alapján. A fővárosi tűzoltóság parancsnokának tűzvédelmi különdíját a Centrum Corvin Áruház tűzvédelmi vezetője, Heiligermann Márton, az Állami Biztosító vagyonszolgálati különdíját pedig a Kőbányai Közért Vállalat alkotókollektívája nyerte el.

Az első díjas kirakat

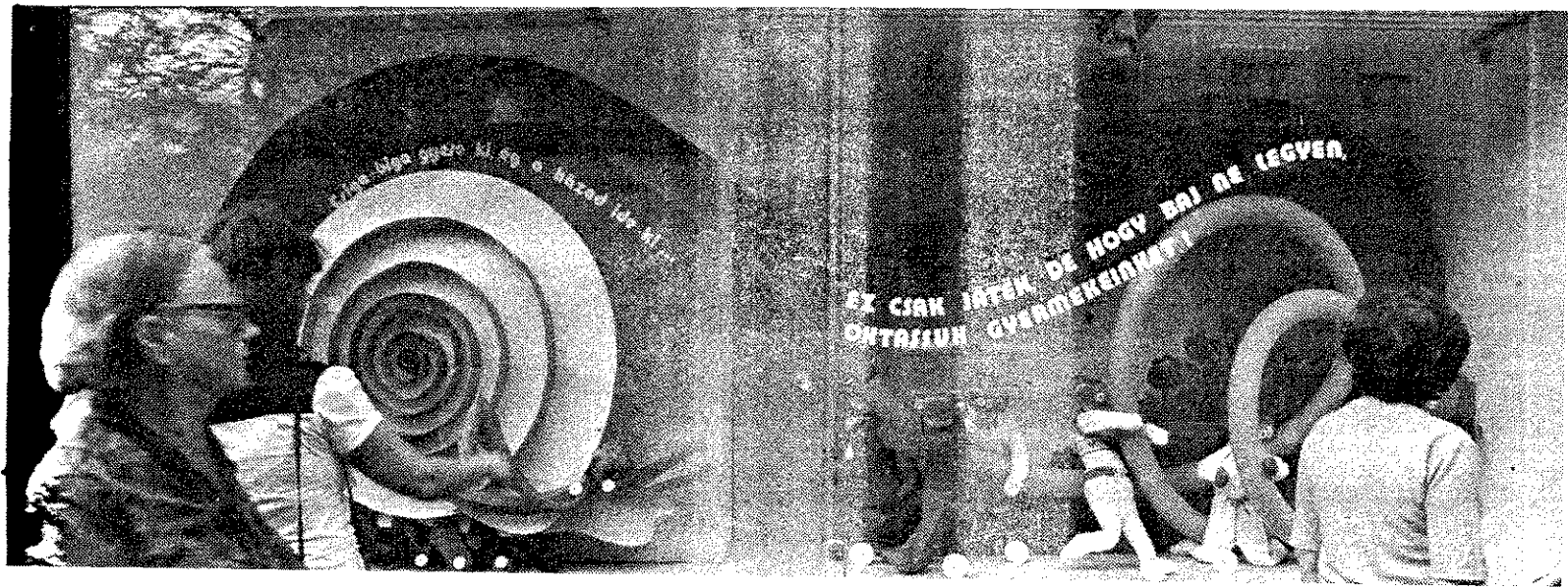
Az Otthon Áruház harmadik lett

A Corvin Áruház nyerte a tűzvédelmi különdíjat

Kútvolgyi Mihály

A Szent István körüti versenykirakat

Nemzetközi polgári védelmi feladatok megvalósítását rendezték szeptember 8. és 12. között hazánkban a Bolgár Népköztársaság, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság, a Lengyel Népköztársaság, a Mongol Népköztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság, a Szovjetunió és a magyar polgári védelmi szervezetek vezetőinek részvételével.

A tanácskozáshoz kapcsolódva Békéscsabában polgári védelmi bemutató gyakorlatot tartottak, aminek a főbb célja tűzése az volt, hogy felmérjék a polgári védelmi szervezetek felkészültségét, valamint a háborút megelőző időszakban lakosságvédelmi, továbbá az ipari és mezőgazdasági üzemek háborús állóképességét. Ezen túlmenően – a megye saját helyzetét figyelembe véve – a Köcsög és a Berettyón levonuló árhullámok ellen a védelem, illetve a lakosság felkészítésének és befogadásának, ellátásának megszervezése és végrehajtása során tapasztalatok gyűjtése a polgári védelmi feladatok végrehajtásához.

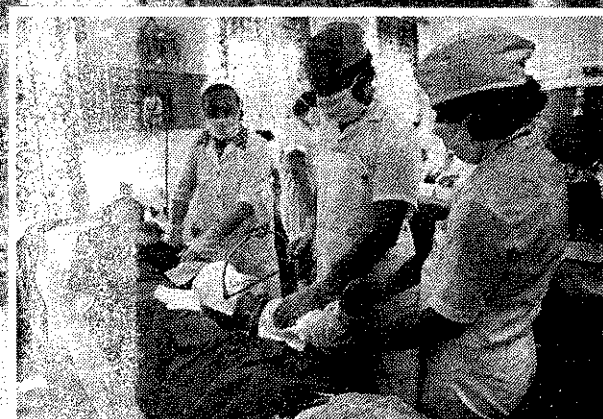
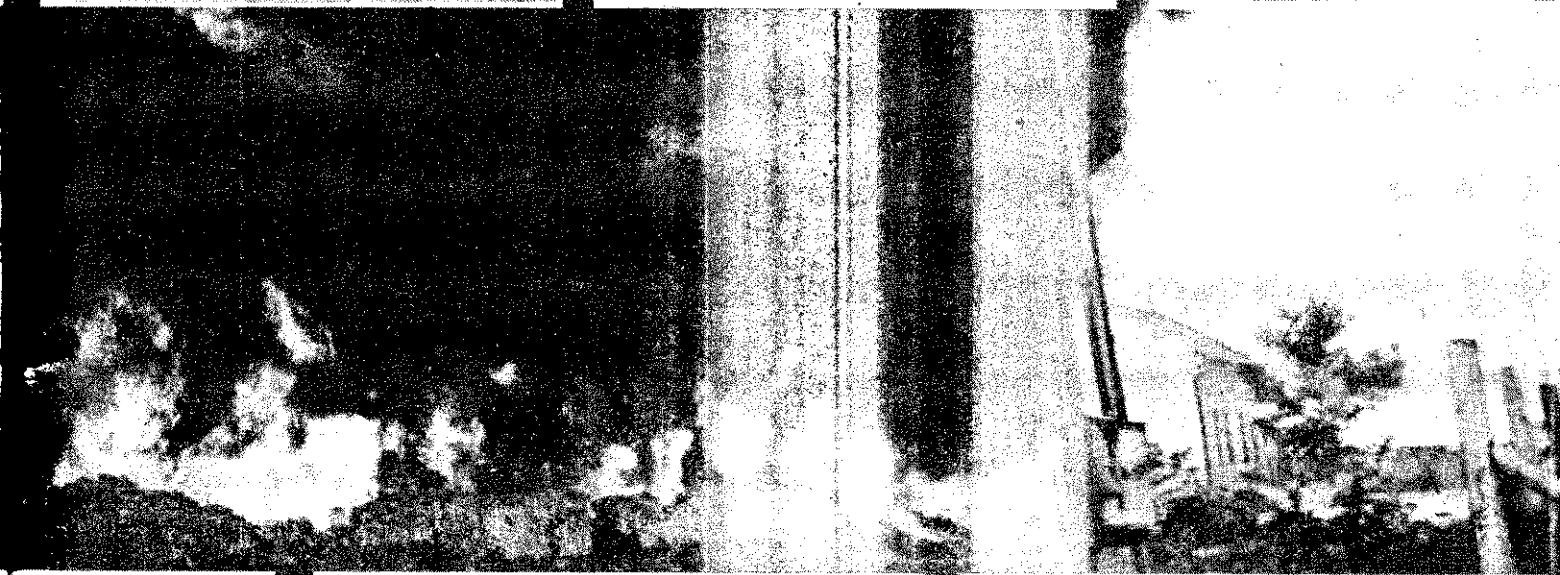
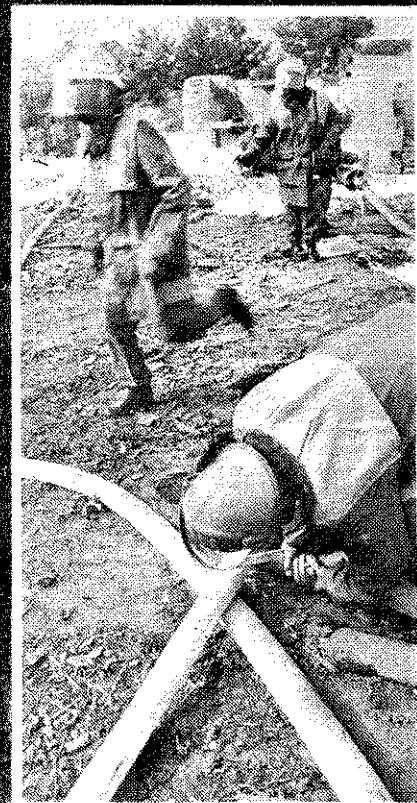
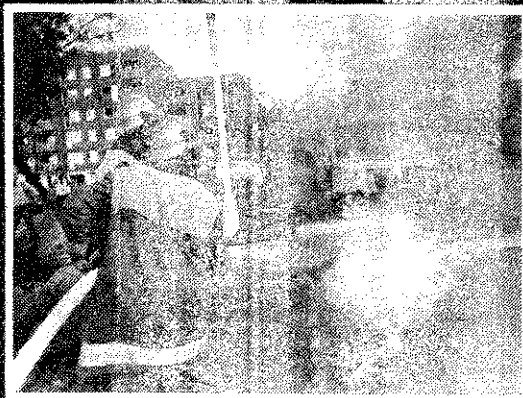
Külön nagy feladatot jelentett a lakosság hagyományos és tömeges tűzoltó fegyverekkel mért csapásainak felmérése, a tűzoltás, mentés és megsemmisítés, amit Békéscsaba városközpontjában, illetve, egy szanálásra ítélt területen végeztek be.

A kialakított imitációs feladatoknak megfelelően a tűzoltók a tűzfüggő utakon keresztül utat nyitottak a mentő csapatok hatolásához, lokalizálták, majd felszámolták a tüzeket, a műszaki mentők behatolták a betemetett óvohelyeket, feltárták a sérülteket, biztosították a megsérült közműveket, és megkezdték a katasztrófa terület teljes felszámolását, ahogyan a képeinken bemutatjuk.

Kútvölgyi Mihály

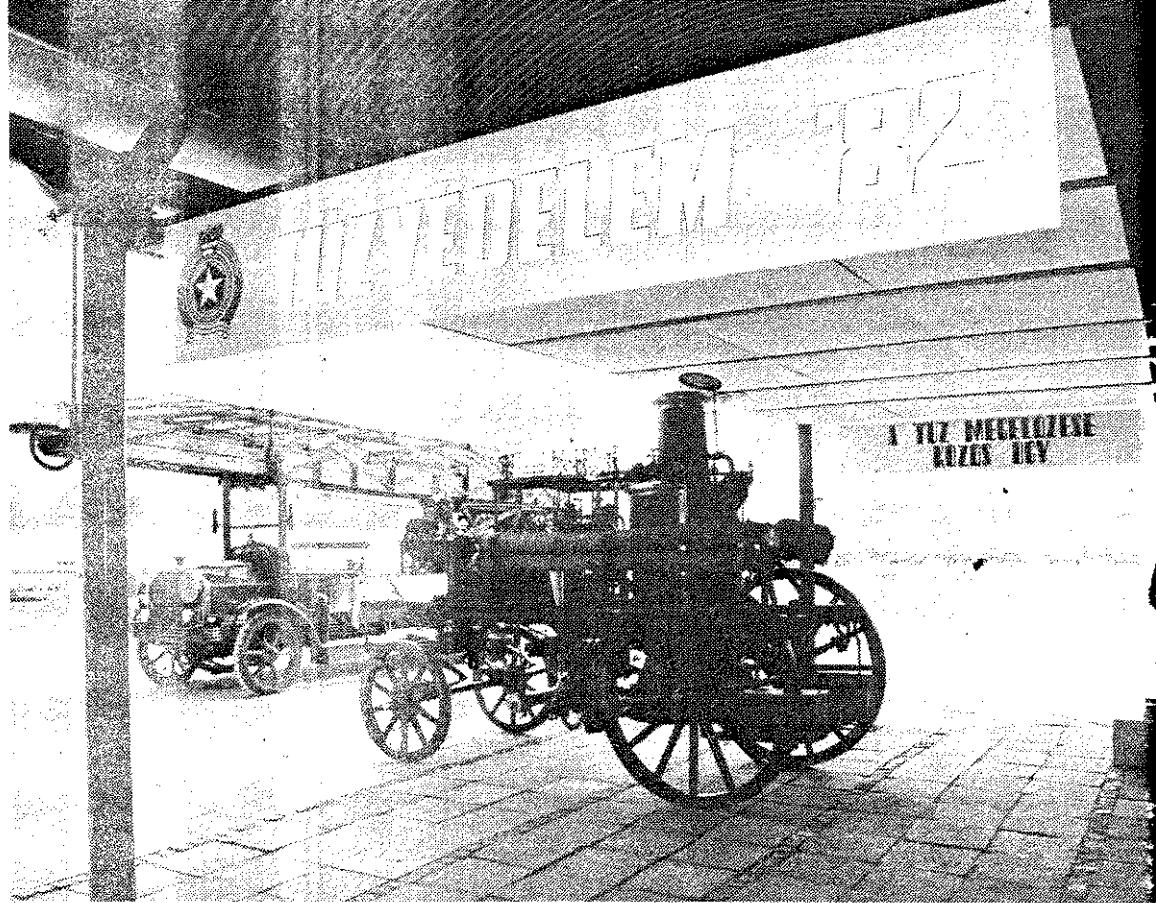

POLGÁRI VÉDELMI GYAKORLAT

A felnőttek és főleg a gyerekek „igazi” tűzoltólétrán mászhattak, beülhettek a tűzoltófecskendőkbe és nyomkodhatták a dudát, megcsodálhatták a régmúlt idők tűzoltószerzeit. Megismerkedhettek a legalapvetőbb tűzvédelmi szabályokkal, színes diákon és filmeken keresztül bepillantást nyerhettek a tűzoltóság életébe. Megismerhették a modern hővédő ruhákat és azokat az eszközöket, amelyek a tűzoltók munkáját segítik. Jó és hasznos propaganda volt a tűzoltóságnak az őszi BNV-n megrendezett tűzvédelmi kiállítás.

KÜTVOLGYI MIHÁLY felvételei

Fővárosi tűzoltók atlétikai versenye

A fővárosi parancsnokság sportvezetősége augusztus 27-én több számból álló atlétikai versenyt rendezett a Budapesti Postás Sportegyesület pályáján. A versenyt két korcsoportban — 35 év alattiak és felettiak — bonyolították le összesen 130

résztevével. A 4×100 m-es váltófutást kötelező volt végrehajtani, mert csak utána indulhattak a 100 és 800 m-es síkfutásból, távolugrásból és súlylökésből álló további versenyszámokban.

A 4×100 m-es váltófutás győztese az I—II—XII. kerületi parancsnokság csapata lett.

Az egyéni számok győztesei:

100 m-es síkfutás

- I. korcsoport Bánsági Péter tórm. I—II—XII. (12,2 mp)
- II. korcsoport Benke Endre őrm. IX. (13,2 mp)

800 m-es síkfutás

- I. korcsoport Bánsági Péter tórm. I—II—XII. (2.20 p)

II. korcsoport Máté Sándor őrtórm. FTP (2.17 p)

Távolugrás

- I. korcsoport Tóthmárton Balázs alhdgy. I—II—XII. (592 cm)
- II. korcsoport Pindák László tórm. IX. (532 cm)

Súlylökés

- I. korcsoport Tóthmárton Balázs alhdgy. I—II—XII. (1045 cm)
- II. korcsoport Csordás Máttyás zls. XXII. (1005 cm)

A parancsnokságok közötti csapatverseny eredménye a két korcsoport 1—6. helyezetteinek olimpiai pontozás szerinti (7, 5,

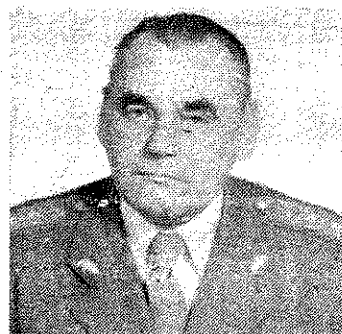
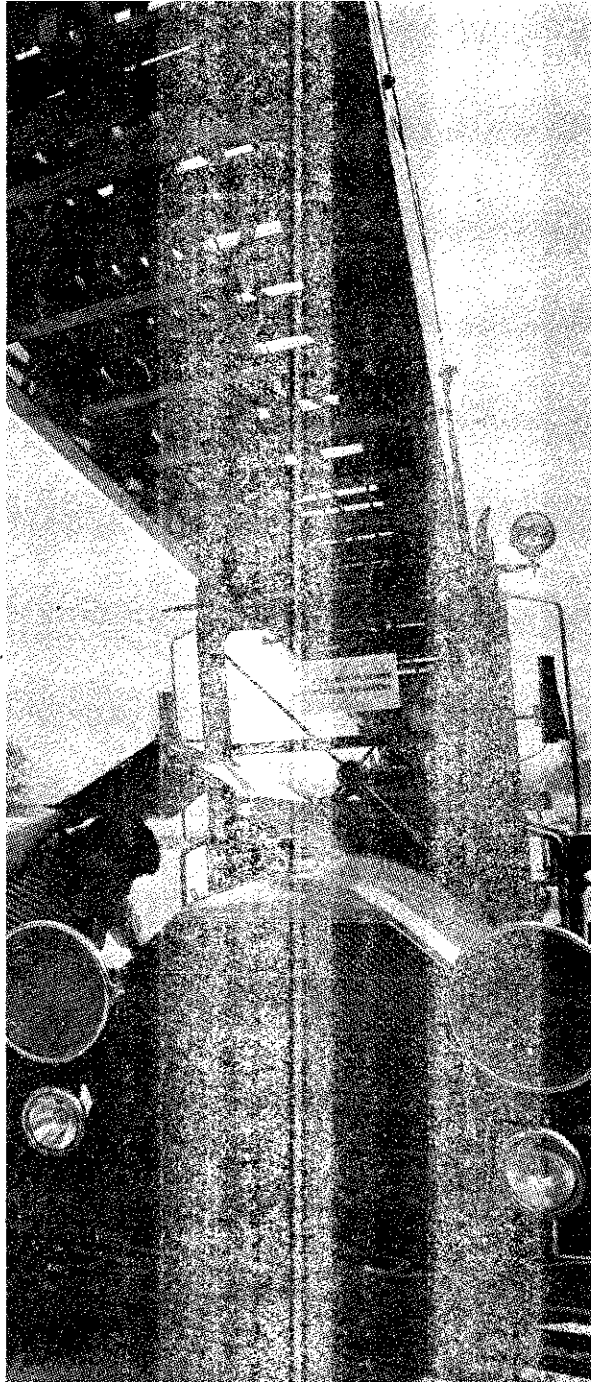
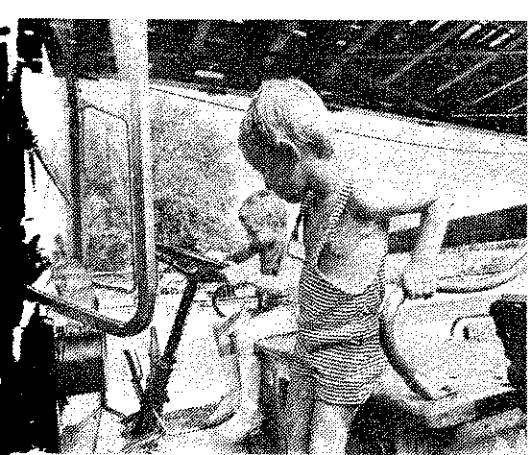
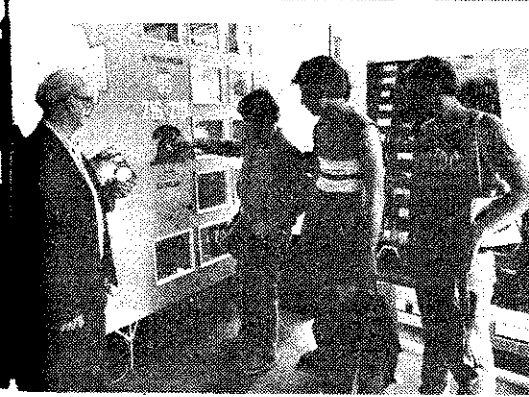
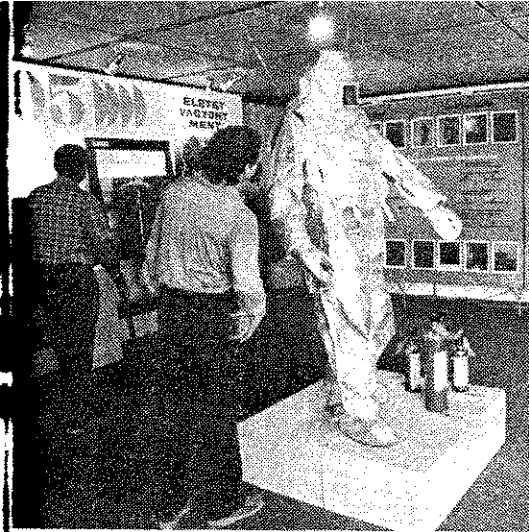
4, 3, 2, 1) pontszáma. A 4×100 m-es váltófutás eredményét kétszeresen számították be.

Ennek alapján a következő sorrend alakult ki:

- I. IX. ker. 44 pont
- II. I—II—XII. ker. 43 pont
- III. XVIII—XIX. ker. 42 pont
- IV. XIV—XVI. ker. 19 pont
- V. X. ker. 16 pont
- VI. FTP. 12 pont

A verseny 1—6. helyezettei érdemdíjazásban, továbbá az 1—5. helyezettek pénzjutalomban részesültek. Ezeket Mosonyi Mihály tű. alez., osztályvezető az FTP sportvezetőségének elnöke adta át.

Földi István tű. szds.

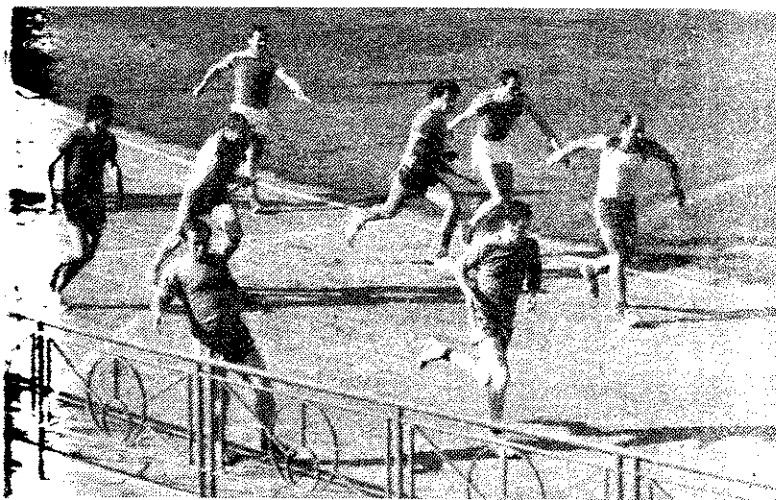
Nyugállományba helyezés

A belügyminiszter a szolgálat felső korhatárának elérésevel 1982. augusztus 31-i hatállyal nyugállományba helyezte Hortobágyi Ferenc tűzoltó alezredest. Hortobágyi ekvtárs 1953-ban került az állami tűzoltóság állományába. A tűzoltótiszt-képző iskola elvégzése után a fűzesabonyi alosztály tűzerendészeti előadója, majd 1957–1971 között a Heves megyei parancsnokságon szolgálati és kiképzési előadóként teljesített szolgálatot. 1971-től az Eger városi-járásai tűzoltóság parancsnoka, majd 1975-től nyugállományba helyezéskéig a Heves megyei tűzoltóság parancsnok-helyettese volt.

1951-től a párt tagja, több alkalommal keresztül volt a megyei parancsnokság pártalapszervezetének titkára, 1980-tól a megyei tanács pártbizottságának tagja.

Valamennyi beosztásában mindvégig példásan helytállt. Nagy gondot fordított a személyi állomány tagjainak szakmai és politikai nevelésére. Eredményes munkájáért megkapta többek között a Tűzbiztonsági Erem és a Haza Szolgálatáért Erdemérem arany fokozatát, a Felszabadulási Jubileumi Emlékérmét és az Ifjúságért Erdemérmét.

Nyugállományba helyezése alkalmával dr. Héja Attila tűzoltó ezredes, az országos parancsnok általános helyettese méltatta több mint negyedszázados tevékenységét, és nyújtotta át a Kiváló Szolgálatért Erdemrendet részére.

PORROBBANÁS

A Nyugat-magyarországi Fagazdasági Kombinát soproni bútórés épületszerkezet-gyárában a július 6-i délutános műszak a szokott körülmények között kezdődött. A forgácslapgyártó üzemben a bútorgyártáshoz használatos bútortalapokat állították elő. A műszak első felében még semmi nem utalt a később bekövetkező tragédiára.

19 óra körül a dolgozók jelezték a művezetőnek, hogy füstszagot éreznek az üzemben. A művezető az üzem tmk-lakatosa kíséretében a forgácsszáritó- és -tároló rendszert kezdte átvizsgálni. Mivel a szárítórendszer falon kívüli szellőzőcsövében füstöt észleltek, a II. emeleti fali tűzcsapról 1 db C (E) sugárat szereltek a lapos tetőn keresztül. Beavatkozásuk nem járt eredménnyel, ezért a földszinti szárítóberendezéshez futottak, hogy ott megkeressék és lokalizálják a tűzgócot. Ettől kezdve az események felgyorsultak s drámai fordulatot vettek.

A művezető és a lakatos megkísérelték, hogy az alsó tisztítónyíláson keresztül a lerakódott porral és forgácshulladékkal együtt vaskaparókkal kihúzzák az ott parázsló tűzgócot. Kb. 1/4 m³ hulladék kihúzása után 19.43-kor a szárítóberendezésből — a leszakított vagy kicsapódó felső tisztító- és technológiai nyílásokon át — fojtott hanghatással több munkaszintet érintő szúróláng csapott ki, ezt kb. 5—15 másodpercen belül nagy erejű porrobbanás követte. Ennek következtében az épület és a technológiai rendszer súlyosan károsodott, a II. emeletről körülfalazottan kiemelkedő ciklonszint pedig teljesen romba dőlt.

A földszinten hat, az első emeleten egy dolgozó tartózkodott. Hetük közül négyen életveszélyes, hárman pedig súlyos égési sérüléseket szenvedtek. A földszintiék égő ruházattal saját lábukon jöttek ki az üzemépületből, az I. emeleti keverő dolgozóját a segítségül érkező társai vészlétrán segítették le.

A káresetet — mivel robbanás is történt — többen észlelték, és szinte azonos időben jelezték a mentőknek, a rendőrségnek és a tűzoltóságnak. Ezek a jelzések azonban csak a robbanás — mint hanghatás utáni észlelés — tényét tartalmazták a gyár megjelölésével. A gyárból 19.47-kor közvetlen tűzjelző telefonon a portás jelezte a tüzet a soproni parancsnokságnak. A tüzeset pontos helyéről és terjedelméről nem tudott értekelhető adatot szolgáltatni, csupán a robbanás tényét és az életveszélyt közölte.

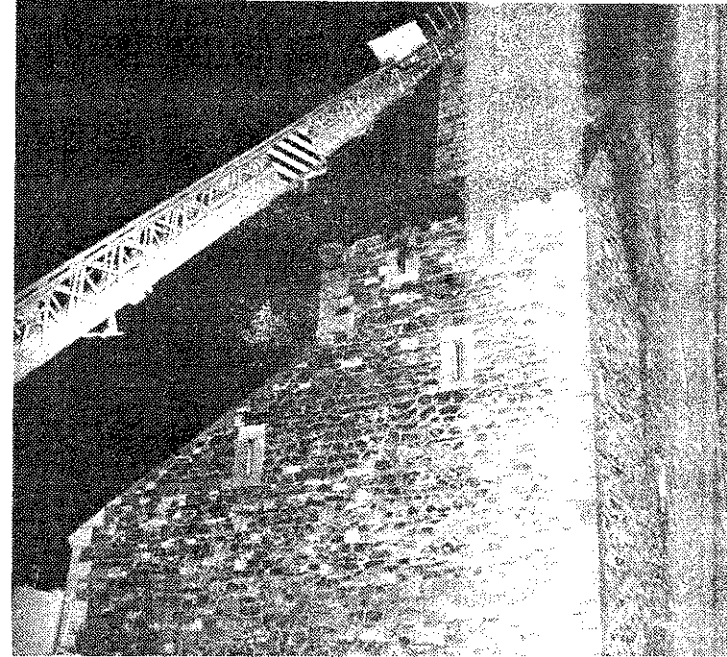
Major Ottó zls., szolgálatparancsnok kiemelt II. fokozati riasztást rendelt el, a kivonult soproni rajok 19.52-re érkeztek a helyszínre.

Az üzem dolgozói előzőleg porlókkkal és fali tűzcsapról szerelt C sugárral kezdték meg a gyártósoron levő és meggyulladt forgácshulladék oltását. A helyszínre érkező főmérnök azonnal megindította a szárító gőzzel oltó berendezését. E berendezés csőrendszer a robbanás következtében több helyen meghibásodott, így a benne levő gőz egy része a belső légterbe áramlott. Oltási tevékenységük alatt kb. 19.54-kor a földszinte először süvítő hangot, pár másodperc múlva pedig ismételt robbanást hallottak a dolgozók, amit a kiérkezett állami tűzoltók is észleltek a felderítés és a beavatkozás közben. Az öntvény kondenzedények felrobbanása további sérülést nem okozott.

A szolgálatparancsnok a felderítéssel párhuzamosan 3 főmentési csoportot szervezett. Feladatukként az omlások állvizsgálását és a dolgozók létszámegegyeztetését határozta meg.

A felderítés megállapította, hogy a három szinten áthúzó technológiai berendezés felületén a lerakódott fapor, a préssoron a lazán terített forgácsanyag, az első emeleten csomagolt, II. emeleten pedig javításra váró bútorzat égett. A tűz nem terjedt át a szárító előtti nedvestároló és ciklonrendszerre, s száraztárolókban sem tapasztaltak égést.

A TV. 5 db C (E) sugár szerelésére adott utasítást. Ezek megszerelése után leállította a sérült gőzzel oltó rendszert, mert helyiség légterébe kiáramló gőz akadályozta a végleges kárfelelősség számolást. 20 órára körülhatárolták, 20.35-re lefeketítették 21.36-ra eloltották a tüzet. Az utómunkálatok 22 óráig tartotta

A VÁRNEGYED RONDELLA UDVAR bejáratánál a Zsigmond torony tetőszerkezete szeptember 10-én este kigyulladt. A kivonult egységeknek a tüzet sikerült gyorsan lokalizálni. A kárérték így is jelentős, mivel a közelmúltban végezték a tetőszerkezet felújítását.

TRAGIKUS KÖZLEKEDÉSI BALESET történt szeptember 9-én 11.56-kor Székesfehérváron. A szárazréti lényserompóval biztosított vasúti átjáróban a Volán 14. számú vállalatának 37-es járatszámú, menetrend szerinti csuklós autóbussza összeütközött a Prága—Zágráb—Split útvonalon közlekedő nemzetközi gyorsvonat motorkocsijával.

A baleset következtében tizenhatan életüket veszítették, ketten pedig súlyos sérüléseket szenvedtek. Az autóbussz vezetőjét, Nyakas Gézát a rendőrség őrizetbe vette. A tragédia körülményeit a Fejér megyei Rendőr-főkapitányság szakértők bevonásával vizsgálja.

a Soproni FORFA-ban

A továbbiakban 5 állami és 4 vállalati tűzoltó 7-én 18.55-ig őrizte a helyszínt.

A tűzvizsgálat — a rendőrséggel közösen — július 6-án 22-kor megkezdődött, majd 7-én szakértők (elektromos, gépész) bevonásával folytatódott. A tűzvizsgálat során laboratóriumi vizsgálatnak vetették alá a forgácslapgyártásnál használt faanyagokat, a forgácsot és port. Mint megállapították, a 17,5% nedvességtartalmú forgács oxigénindexe 11%, az 1,5%-osé pedig 10% volt.

A fenyőforgács bomlását termogravimetriai eljárással vizsgálták. Ennek során a hőmérsékletet, a tömegvesztést, a tömeg-, a hőtartalom-változás sebességét mérték az idő függvényében.

A szárítóberendezés helyszíni átvizsgálásakor megállapítottuk, hogy a szellőzőcső pillangószelepe zárva volt. A leszakított ajtókkal vagy a nyitott nyílásokkal szemben mindenütt szúróláng okozta beégési nyomokat, illetve koromcsomókat találtunk. A szárító felől kilőve szúrólángra utal az is, hogy a szárító irányából nézett, ún. „árnyékolt felületeken” égésről árulkodó nyomokat nem találtunk. A szárítót megbontás után átvizsgáltuk. A mozgó és forgó részek s a meghajtási rendszerek üzemképesek, nem károsodtak egy esetleges „belső” tűz hatására, azonban hátsó faluknál intenzív égés nyomaira bukkantunk. Szikrázást, tüzet okozható mechanikus szennyeződést (szeget, követ) nem találtunk. A kontakt hőmérők beállított hőmérséklete 124 °C volt, jeladó érintkezőjük hibátlanul működött.

A szárító ritkábban takarítható részein és a szárító utáni csőrendszerben különböző vastagságban elszenesedett fapor-maradványok voltak. Az NYFK szombathelyi gyárában egy hasonló típusú szárítóberendezés szállítócsövében mértük a pneumatikusan szállított forgács villamos feltöltődését. A mért térerősség 2 kV/cm volt. A laboratóriumi vizsgálat alkalmával súrlódás hatására villamosan nem töltődött fel a mintaforgács.

A tanúk elmondása alapján sikerült tisztázni az események időbeni lefolyását is. Viszonylag pontosan elhatárolható volt a szárítótól jövő lobbanás (szúróláng) és az azt követő porrobbanás.

A helyszíni, a technikai és laborvizsgálatok összegezésétől keletkező okként öngyulladást állapítottunk meg.

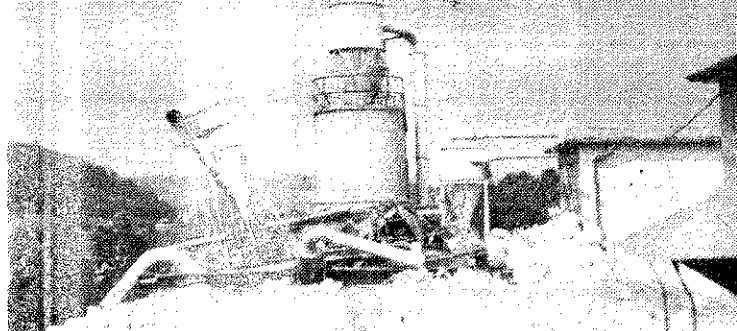
A vizsgálat egyértelműen feltárta, hogy megszegték a szárítóberendezés technológiai és kezelési utasításaiban foglaltakat. Nem állították le annak üzemét és a gőzzel oltó berendezés működtetése nélkül kísérelték meg a tűzgóc lokalizálását.

Az égési sérültek közül hárman a kórházban meghaltak, egy életveszélyes sérülést jelenleg is ápolnak. A tüzeset követően 1 300 000 Ft kár keletkezett.

Hári Ottó
tű. őrgy.,

Balogh Ferenc
tű. fhdgy.

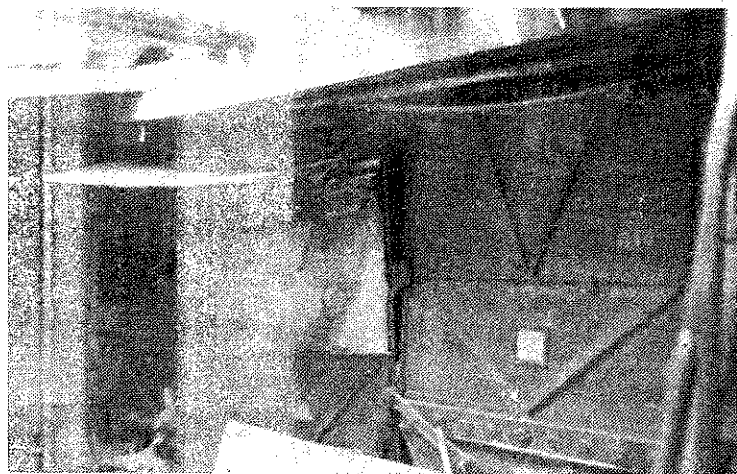
A forgácslapgyártás homlokzata az épen maradt nedvesforgács-ciklonokkal

A romba dőlt falazatú száraz ciklonrendszer balról

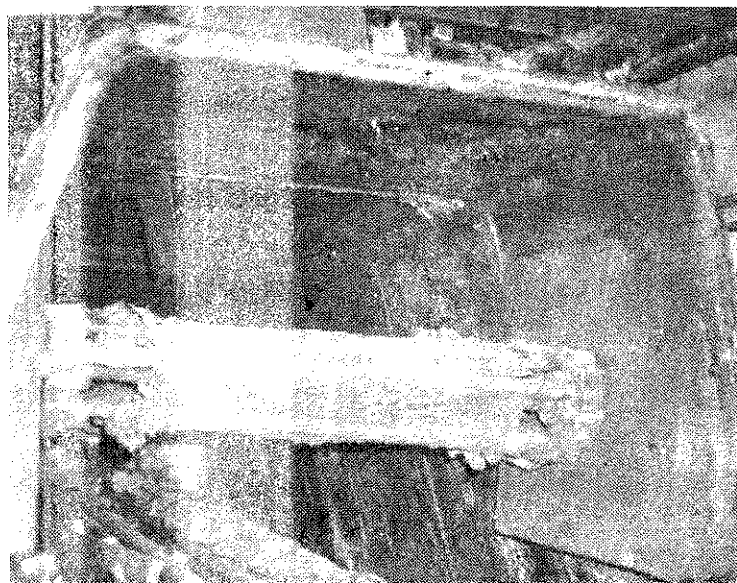

Az I. emeleti keverőhelyiség a takart és épen maradt gépegyesekkel

A szárító bal oldala, a lobbanás által kivágódott és deformált technológiai ajtókkal

A megbontott szárító előlínézetben, a lerakódott (ráégett) por- szennyeződés jól látható

Az ELZETT MŰVEK Berettyóújfalui Gyára bevezette az ELZETT MŰVEK által gyártott következő készülékek javítását és karbantartását:

1 kg-os autó-porraloló,

**3, 6, 12, 50 és 250 kg-os
porraloló,**

2 és 5 kg-os BCF-készülék,

**2, 5, 20 és 2x20 kg-os
CO₂ -készülék,**

BH 200-as habgenerátor.

Kedden és pénteken 8 és 14 óra között lehet javításra átadni a készüléket, illetve átvenni a megjavítottat.

ELZETT MŰVEK

ELZETT MŰVEK

ELZETT MŰVEK

Kössön karbantartási
és javítási szerződést!

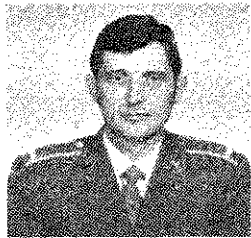
Cím:

ELZETT MŰVEK Berettyóújfalui Gyára,
Berettyóújfalu, Széchenyi u. Telefon: 277

Az ELZETT MŰVEK Zár- és Lakatgyára Tűzoltókészülék Gyáregysége ezúton hívja fel tisztelt ügyfelei figyelmét, hogy általánynyias szerződést lehet kötni a 2 és 5 kg-os halonnaloltók javítására és cseréjére.

Munkanapokon 8–12 óráig Budapest XIV., Vágány u.
17–21. sz. telephelyünkön vesszük át, illetve cseréljük a hibás vagy kiürült készülékeket.

ELZETT MŰVEK

ERDEI LAJOS
tű. őrm.
1951—1982

Tragikus hirtelenséggel elhunyt a hajdúnánási városi tűzoltó-parancsnokság beosztott tűzoltója.

1976-ban kezdte a tűzoltói szolgálatot, munkáját hivatásszeretettel, önzetlen segítőkészséggel jellemezte. Mély fájdalommal és megrendüléssel vettek tőle végső búcsút hozzátartozói és az állomány tagjai.

FAKOZDI ISTVÁN
ny. tű. ftórm.
1929—1982

Hosszan tartó súlyos betegség után elhunyt a ceglédi városi-járásai tűzoltó-parancsnokság nyugállományban lévő beosztott tűzoltója.

1957-től 1975-ig teljesített szolgálatot. Lelküismeretesen, becsülettel állt helyt, a legnehezebb feladatokat is vállalta. Több alkalommal részesült kitüntetésben, jutalomban. Munkatársai tisztelték, szerették, s mély részvétellel búcsúztak tőle.

VARGA LÁSZLÓ
őnk. tű. fhdgy.
1936—1982

Váratlanul elhunyt a sajpöspöki önkéntestűzoltó-egyesület parancsnoka. Tűzoltói szolgálatát 1964-ben kezdte. 1971-től parancsnoki tisztségeket töltött be.

A tűzvédelemben végzett lelkiismeretes munkájáért több alkalommal részesült elismerésben és kitüntetésben. Csaláca és az egyesület tagjai nagy részvétellel, az önkéntestűzoltó-zenekar kíséretében helyezték örök nyugalomra.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

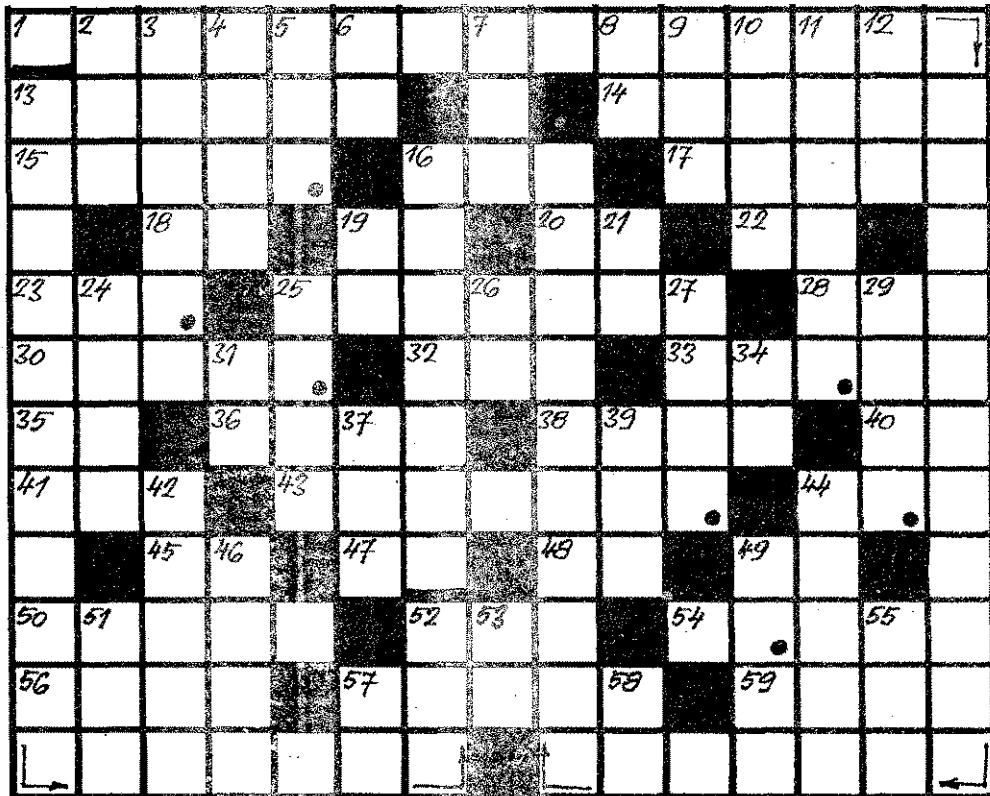
Kérjük előfizetőinket, hogy átutalással vagy a mellékelt csekken november 15-ig szíveskedjenek befizetni az 1983. évi előfizetési díjat. Lapunk példányonkénti előfizetési díja egy évre 60,- Ft. Az előfizetési díj emelését az tette szükségessé, hogy folyóiratunk 1983. januártól minden hónapban 32 oldalon fog megjelenni.

Az év közben érkezett új megrendeléseknek, példányszám-módosításoknak csak a harminchónapot követő 2 hónap múlva tudunk eleget tenni.

Kérjük közületi előfizetőinket, hogy a központi befizetéseknel az átutaláson, illetve a csekk hátoldalán szíveskedjenek közölni: melyik egységüknek (pontos címmel) s hány példányban fizették elő a folyóiratot.

Cimünk: 1903 Budapest, Pf. 314. Telefon: 331-160/259 mellék.

SZERKESZTŐSÉG

1. OTSZ ELŐÍRÁS (zárt betűk: A, Y, A, A, N, L, Y, S, T, folyt.: függ 13.). 13. Dal is van ilyen. 14. Csomagolóészke. 15. Előírt mennyiség. 16. Nem is utó! 17. Névelős borászati eszköz. 18. Középen bead. 19. Helyet foglalt. 20. Hegyes számszám. 22. Régi római pénz. 23. Csak középen kapni. 25. Imádó. 28. Szín. 30. Aki ássa, maga eshet bele. 32. Hasznos rovar. 33. Üzemi megszólítás. 35. Feudális cím röv. 36. Tálománya (ék. hiány). 38. Visszafelé lo-bog! 40. Kör része. 41. Görög levegő. 43. Táncolni akar vele. 44. Vízsz. 20., névelővel. 45. Keresztül. 47. Rövid rövid! 48. Mosolyogni kezd. 49. Szám. 50. Hallgathatjuk is. 52. Farmermárka. 54. Parányi. 56. Érint. 57. Lent, régiesen. 59. Fosztóképző.

16. Lopó. 19. Zavar. 21. Ver. 24. Meztelen. 25. Csavar. 26. Francia sziget. 27. Elei. 29. Diszit. 31. Lőfegyver belső mérete. 34. Zala azonos hangzói. 37. Derengeni kezd. 39. Számok előtt olvasható idegen röv. 42. Kiszab. 44. Korallzátó. 46. Éves is lehet. 49. Majdnem fél-tucat! 51. Majdnem eláll. 53. Mint 18. 55. Friss. 57. AAAAA. 58. Távirtdai jel.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vízsz. 1. és folytatásai. A mondat utolsó szava a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből állítható össze.

A megfejtők között könyvtulványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1982. november 10.

K. I.

A kilencedik számban megjelent keresztrejtvény megfejtése: TŰZOLTÓ MŰZEUM, BUDAPEST, TIZEDIK KERÜLET, MARTINOVICS TÉR.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: TIZENKETTŐ.

Értesítjük a kedves rejtvényfejtőinket, hogy a megfejtők névsorát novemberi számunkban tesszük közzé. Ugyanis a csekkek elküldése miatt lapunk szeptemberi száma nem jutott el időben minden kedves olvasónkhoz.

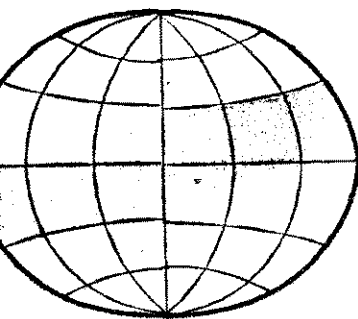
A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság sajtóosztálya
Szerkeszti a szerkesztőbizottság.
Főszerkesztő: SOLTESZ TAMÁS tűzoltó tizednagy.

SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI., Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-380.
Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság.
Felolvasó címe: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 42,- Ft. Számolmány: 331-90/151-1109.
62.2543.2-10 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Végő Sándorné vezetőigazgató. Levélcím: 1903 Bp. Pf.: 314.
HU ISSN 0230-1415

SZÁLLODAI TÜZVÉSZ

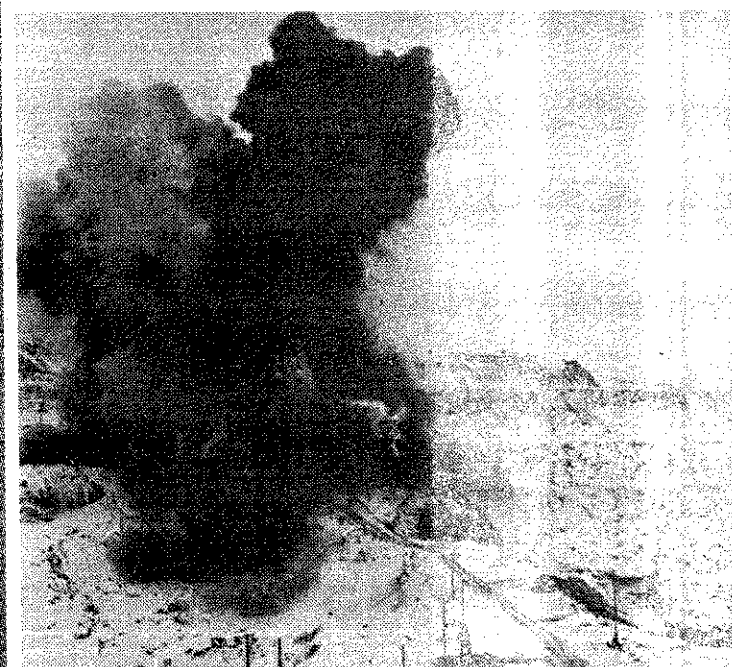
Tokió: 24 ember meghalt és több mint harmincan megsebesült a japán főváros New Japan Hotel nevű szállodájában kitört tűzvész következtében. A vizsgálat feltárta, hogy a szálloda igazgatóságát súlyos felelősség terheli a tűzrendészeti előírásokat megtartásának elmulasztásáért. A képen: sűrű füst száll fel a felső emeletekről.

BÁNYAMENTŐK KIKÉPZÉSE

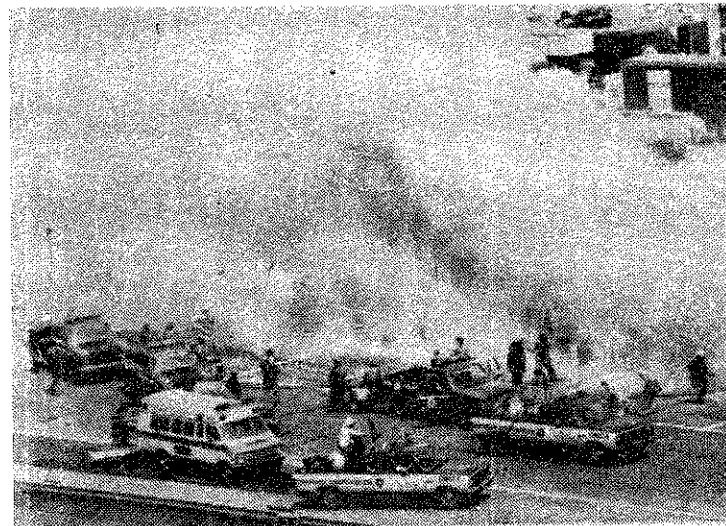
Kemerői terület, OSZDÖSZEK, SZU: A bányászat a legveszélyesebb, legbiztonságosabb gépek alkalmazása esetén is egyike a rendkívül balesetveszélyes foglalkozásoknak. A sújtólégrébbben, bányatűz, beomlás vagy vízbetörés ellen csak jól kiképzett, mindig bevezethető bányamentőosztagokkal lehet felvenni a harcot. A kuznyeki szénmedence bányamentő-iskolájában rendkívül lelkiismeretesen, kemény edzésekkel és gyakorlatokkal képezik ki a mentőosztagok tagjait. A fotó valódi szerencsétlenség körülményeit megközelítő mesterséges bányatűzet ábrázol.

dence bányamentő-iskolájában rendkívül lelkiismeretesen, kemény edzésekkel és gyakorlatokkal képezik ki a mentőosztagok tagjait. A fotó valódi szerencsétlenség körülményeit megközelítő mesterséges bányatűzet ábrázol.

HAJÓTŰZ SZINGAPŰRBAN

A kikötőben kigyulladt egy 10 000 tonnás kínai teherhajó. A vegyszereket szállító hajó éppen indulni akart Sanghaj felé, amikor két robbanás történt, és a vízi jármű lángba borult. A tűz következtében a személyzet hét tagja megsebesült. A képen vízágyúkkal oltják a lángokat.

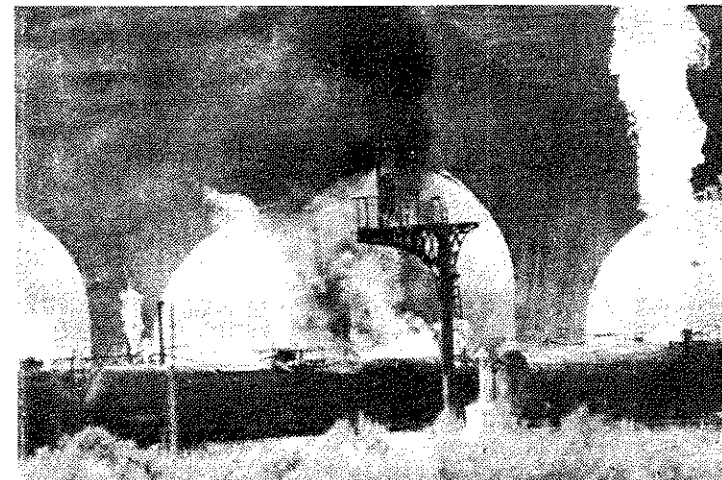

TŰZ AZ AUTÓVERSENYEN

Brooklyn, Michigan Állam, USA: Verseny közben tűz ütött ki Herm Johnson versenyző autójának szerelőaknájában. A tűz más aknákra is átterjedt. A versenyt ezért a 29. körnél le kellett fűjni. Oltás közben nyolcan megsebesültek. A képen: vízsugárral és habbal oltják a tüzet.

ÉGŐ TARTÁLYKOSCIK

Gallup, New Mexico, USA: Az égő propántartálykocsik mögötti hatalmas tárolókat is robbanás fenyegette az El Paso Natural Gas Co. finomítójánál. A tűz 300 ember kitelepítését tette szükségesé a környékről, és 10 órára megbénította a személyvonatok forgalmát.

**Köszöntjük
a Nagy Októberi
Szocialista
Forradalom
65. évfordulóját!**

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

XXXIV. évf. 11. sz. / 1982. november

A Magyar Népköztársaság belügyminiszterének

PARANCS

Budapest, 1982. november 4.

RENDŐROK, HATÁRŐROK, TŰZOLTÓK!

A haladó emberiség legnagyobb ünnepén, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom hatvanötödik évfordulóján köszöntöm Önöket, valamennyi önkéntes segítőt, a Belügyminisztérium egész személyi állományát.

A világ százmillióival ezen a napon mi is tisztelettel adózunk mindazoknak, akik az embert, a társadalmat, a világot formáló, a népek sorsát új történelmi útra vezérlő első szocialista forradalmat megvívták, akik Október nagyszerű eszméjét diadalra juttatták, azoknak, akik Október ügyét folytatják és védelmezik, szolgálva az ember felemelkedést, a népek szabadságát és a társadalmi haladást.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom hatására és példájára századunk világforgóadalmi folyamata új tartalommal telítődött. Október győzelmétől, az első szocialista forradalom kimagasló személyiségétől, Lenintől örökre elválaszthatatlan a marxista-leninista pártok megszerveződése, a szocialista világrendszer kialakulása, a gyarmat birodalmak felbomlása, az imperializmus, a tőke hatalmának visszavonulása.

ELVTÁRSAK!

Mi, magyarok, méltán és jogos büszkeséggel emlékezünk ezen az ünnepen azokra az internacionalista honfitársainkra, akik Szovjet-Oroszországban, a polgárháború frontjain híven harcoltak nemcsak a szovjetek hatalmának megvédéséért, hanem a magyar munkások és parasztek felszabadításáért is. A Kommunisták Magyarországi Pártjának megalakulása, 1919, a Magyar Tanácsköztársaság – apáink és nagyapáink nemzedékének egykori forradalmi tettei is azt igazolják, hogy a szocialista eszmék országhatároktól függetlenül válnak emberek, közösségek, népek életét meghatározó, egyszerre nemzeti és internacionalista erővé.

Október eszméje és szülöttének, a Szovjetunióknak, a szocialista világrendszernek a léte, a szocialista közösség összefogása, a kommunista és munkáspártok, a nemzeti felszabadító mozgalmak hatalmas erőt jelentenek világunkban a haladásért, a béke megvédéséért folytatott szüntelen küzdelemben.

Ebben a harcban népünk, munkásosztályunk a lenini eszmékhez hűen, a világforgóadalom egyik osztagaként az egyre nehezebb külső és bonyolultabb hazai feltételek között odaadóan dolgozik a XII. pártkongresszus nemzeti programmá lett határozatainak megvalósításán. Jobb, eredményesebb munkája, nagyobb felelőssége nemzeti felemelkedésünk, vívmányaink megvédésének záloga, hozzájárulás a világbéke, a társadalmi haladás egyetemes ügyéhez.

ELVTÁRSAK!

Számunkra, a Belügyminisztérium dolgozói és egész személyi állományunk számára mindenkor megtisztelő feladat, a népek tett esküből fakadó kötelesség, hogy a szocializmus ügye iránti tántoríthatatlan elkötelezettséggel dolgozzunk az állam- és közbiztonság további szilárdításán, államhatárunk rendjének őrzésén, a társadalmi tulajdon, az állampolgárok és jogaik védelmén és a szocialista törvényesség betartásán. A jövőben még fegyelmezettebb, eredményesebb munkával, aktív közéleti tevékenységgel kell hozzájárulnunk feladataink teljesítéséhez, a szocialista építőmunka nyugodt feltételeinek biztosításához.

Ezen a közös nagy ünnepen tiszta szívből köszöntjük a Nagy Október örököseit, ügyének méltó megvalósítóit, a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének népeit, a szovjet kommunistákat és fegyvertársainkat, a szovjet belügyi dolgozókat. A kommunizmus építésében, a társadalmi haladásért, az emberiség békéjéért folytatott nemes harcukban sok sikert, további nagy eredményeket kívánunk.

Dr. Horváth István
belügyminiszter

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének 65 évfordulója alkalmából ünnepi megemlékezést tartottak a Belügyminisztériumban.

Az eseményen jelen volt *Gál Ferenc*, az MSZMP KB köz igazgatási és adminisztratív osztályának helyettes vezetője, *Kovács György*, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának első titkára, *Kun István*, az MSZMP BM Határőrségi Bizottságának első titkára, valamint a Belügyminisztérium táborkoki és parancsnoki karának több tagja.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa eredményes munkája elismeréseként három belügyi dolgozónak a Vörös Csillag Érdemrendet, hétének a Kiváló Szolgálatért Érdemrendet adományozta.

A belügyminiszter két elvtársat soron kívül előléptetett Tiszteket, zászlósokat és tiszthelyetteseket a Haza Szolgálatáért Érdemérem, a Közbiztonsági Érem és a Tűzbiztonsági Éren arany fokozatával tüntetett ki.

Az ünnepségen *Trombitás Dezső*, a Minisztertanács Honvédelmi Bizottságának titkára mondott pohárköszöntőt.

Az ünnepségre berendelt elvtársak

A belügyminiszter a Közbiztonsági Érem arany fokozatával tüntette ki *Kosteleczy Sándor* tűzoltó ezredest

Julyás József tüzoltó főtörzsőrmester átveszi a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatát

NOVEMBER 4-ÉN a Mező Imre úti temetőben koszorúzási ünnepséget rendeztek az ellenforradalom elleni fegyveres harcban hősi halált mártírok emlékművénél. A fegyveres erők részében Papp Dezső vezérőrnagy, az MSZMP Néphadseregi Bizottságának első titkára, Kovács György, az MSZMP BM Bizottságának első titkára és Gáti József ezredes, a Munkésőrség országos parancsnokának helyettese helyezte el a megemlékezés koszorúját.

MÉHES LAJOS, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, ipari miniszter október 15-én látogatást tett a Belügyminisztériumban. A vendéget Horváth István belügyminiszter és Kovács György, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának első titkára fogadta. Méhes Lajos meghallgatta Horváth István tájékoztatóját a Belügyminisztériumban folyó munkáról, majd felkereste a Forradalmi Rendőri Ezredet, ahol megismerkedett az ezred rendőri és speciális feladatellátásával, harckészültségével. Megtekintette az alakulatnál rendszeresített fegyverzet és híradói szállítóeszközök bemutatóját is. Méhes Lajos látogatása befejeztével értékelte a látottakat, s elismerését fejezte ki a személyi állománynak a magas színvonalú munkájáért.

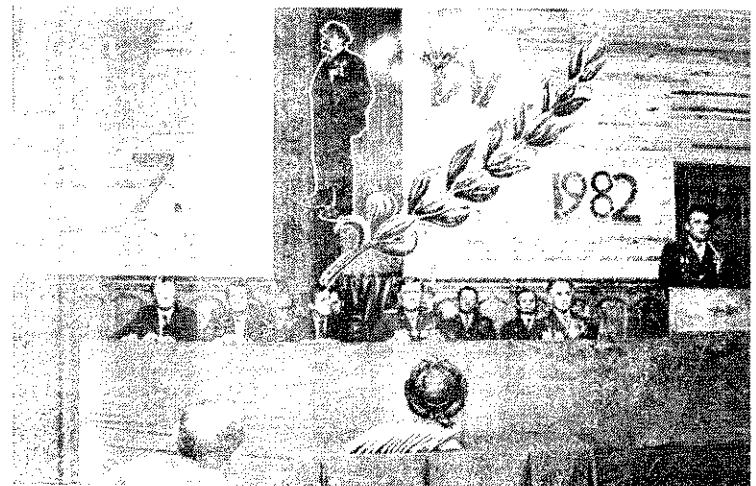

NOVEMBER 5-ÉN a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokságán is megemlékeztek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 65. évfordulójáról.

Az ünnepségen megjelent dr. Németh Ferenc, az MSZMP KB közigazgatási és adminisztratív osztályának munkatársa is.

Az évforduló alkalmából dr. Héra Attila tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnokának általános helyettese kitüntetések és jutalmakat adott át.

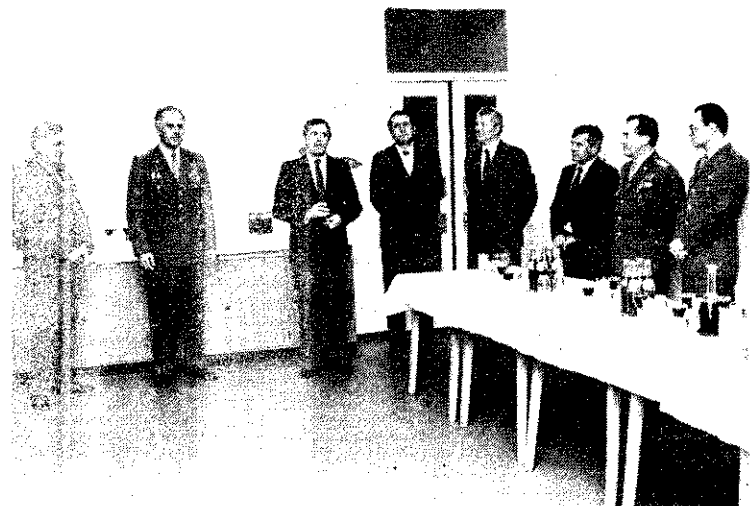
Az ünnepség végén dr. Raft Miklós, a Minisztertanács Tanácsai Hivatal elnökének általános helyettese mondott pohárköszöntőt.

Szalay László tüzoltó főhadnagy mondott ünnepi beszédet

Dr. Fonyó Gyula, a Minisztertanács Tanácsai Hivatalának fősztályvezetője átveszi a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatát

Az ünnepségen dr. Raft Miklós mondott pohárköszöntőt

A Parlamentben október 8-án összeült az országgyűlés őszi ülészaka. Legfelsőbb törvényhozó testületünk tanácskozásán jelen volt Losonczi Pál, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, Lázár György, a Minisztertanács elnöke. Az ülésen részt vettek az MSZMP Politikai Bizottságának más tagjai, a Központi Ellenőrző Bizottság elnöke, a Központi Bizottság titkárai, valamint az Elnöki Tanács és a kormány tagjai.

A tanácskozást pontban tíz órakor Apró Antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. Megemlékezett a nyári ülészak óta elhunyt Venéczai Jánosról, az MSZMP KEB titkárságának volt tagjáról, aki 1963 óta volt az országgyűlés tagja. Az elhunyt közéleti ember emlékének az országgyűlésen részt vevők egyperces néma felállással adóztak. Ezután a népképviselői testület tudomásul vette az Elnöki Tanács jelentését a nyári időszak óta végzett munkáról, és határozatot hozott az őszi időszak napirendi pontjáról.

A DÖNTÉS ÉRTELMEBEN az országgyűlés tagjai elsőként meghallgatták dr. Horváth István belügyminiszter beszámolóját a közrend és a közbiztonság helyzetéről az 1977—1981-es években.

Dr. Horváth István beszéde elején emlékeztette a képviselőket arra, hogy az országgyűlés mint legfelsőbb népképviselői szervünk az állami vezetés demokratizmusa jegyében időről időre megvitattja állami, társadalmi és gazdasági életünk egy-egy területét. Így tesz akkor is, amikor meghallgatja az igazságügy-miniszter, a legfőbb ügyész, és a Legfelsőbb Bíróság elnöke beszámolóját. E beszámolók rendszeresen alkalmat adnak arra, hogy a képviselők figyelemmel kísérhessék a bűnözés alakulását, a bűnüldözés és az igazságügyi szervek munkáját. Ennek jegyében kerül most sor arra, hogy a belügyminiszter is jelentést tegyen.

— Az utóbbi esztendőekben — mondotta dr. Horváth István — közéletünknek e legfelsőbb állami fórumán is a legnagyobb figyelem érhető okokból mindenekeelőtt a kérdések kérdése, a gazdasági élet felé irányul. A megoldandó

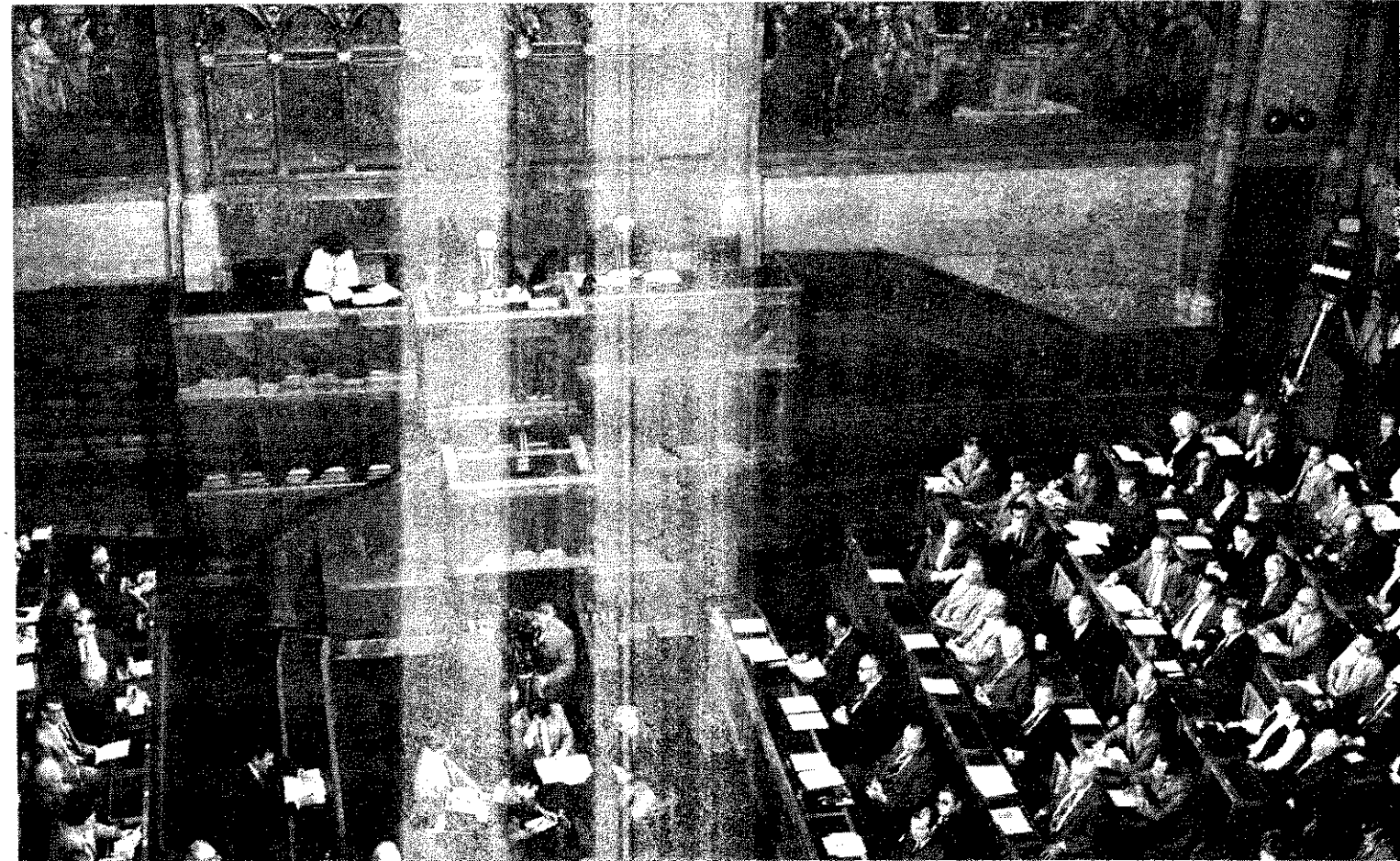
problémák rangsorában most ez áll a fő helyen, mivel sok más feladat elvégzése is gazdasági életünk teljesítményének a függvénye.

A társadalom életének alakításában átfogó szerepet betöltő fórumokon az is természetes, hogy nem elégséges csak egyetlen ügyvel, a gazdaság kérdésével foglalkozni, még ha ez is a legfontosabb. Hiszen az életben még számos olyan terület van, amelyre figyelni kell. Ezért rendszeresen és állandóan vizsgáljuk azt is, hogy országunkban milyen a közrend és a közbiztonság.

Most, amikor a Belügyminisztérium tapasztalatai alapján tesztek jelentést erről a tisztelt országgyűlésnek, az igazságügy-miniszter, a legfőbb ügyész és a Legfelsőbb Bíróság elnökének ismétlődő beszámolóira is emlékeztetve azt mondhatom, hogy a szükséges ellenőrzés sem itt, a legfelsőbb állami szervnél, sem a tanácsoknál nem szenved csorbát. Annak a sokoldalú tevékenységnek a megnyilvánulása ez hazánkban, amely politikai rendszerünk működésének javítása, a szocialista demokratizmus szélesítése, az

állami feladatok magasabb színvonalú elvégzése érdekében folyik, s amelynek általános célja az élet jobbítása, a gondolkodás és az emberi cselekvés továbbfejlesztése — mondotta a belügyminiszter, majd hangsúlyozta:

— A Magyar Népköztársaságban kiegyensúlyozott belpolitikai helyzetben tudunk foglalkozni az életünket befolyásoló kérdésekkel. Még hozzá azért, mert bár a nemzetközi helyzet különböző feszültségei nyugtalanítóak és aggodalomra adnak okot, a magyar nép nem gondok nélkül ugyan, de szilárd belső békében él. Elsősorban a megromlott nemzetközi gazdasági viszonyok miatt nehezen megoldható próbatételek elé kerültünk. Mégis bizakodó légkörben élünk, mert amikor számba vesszük belső helyzetünket, hogy erőt merítsünk és irányjelzőt találjunk, történelmi jelentőségű vívmányokra támaszkodhatunk. Az elmúlt évtizedek alatt olykor súlyos megpróbáltatásokon túljutva otthonos világot teremtettünk magunknak. A Magyar Népköztársaság nemzetközi tekintélye megnövekedett. Ez örömmel tölti el barátainkat, értékeli

a legtöbben még mindig „csak” rendőrségi ügynek tekintik a bűnözést. Pedig a rendőrség önmagában kevés a vagyonbiztonság hatékony védelméhez. Ha a tulajdonosok és az állami vagyon felelős kezelői nem csökkentik a csábító alkalmakat, ha nem tesznek eleget a legelemibb őrzési, biztonsági követelményeknek, akkor a rendőrség sokszor szó szerint bottal ütheti az elkövetők nyomát. A társadalmi tulajdont károsító bűncselekmények elkövetését gyakran az teszi lehetővé, hogy a vállalatok, az intézmények a gazdálkodás fontos területeit szabályozás nélkül hagyják, illetve helyenként a jó szabályozás ellenére sem biztosítják az előírások érvényesülését. Tapasztalható az irányító, ellenőrző szervek hiányos, hatástalan vagy felületlen munkájának közrehatása is.

— A szigorúbb vagyonvédelmi rend kialakításához — a bűnüldöző hatósági tevékenységen túl — az érintettek részéről is jobb közreműködés szükséges — hangsúlyozta a miniszter. — Nagyobb következetességgel kell érvényesülnie annak az elvnek, hogy a vagyonvédelemről elsősorban az gondoskodjon, aki a vagyon tárgy vagy akire annak kezelését rábízta.

AZ ERŐSZAKOS, GARÁZDA jellegű bűncselekményekkel kapcsolatban a belügyminiszter a következőket mondta:

— Talán az előzőeknél is jobban szem előtt van mindaz, ami az utcán, köztereken, parkokban történik. Nem kívánom részletesen elemezni azokat a jelenségeket, amelyekkel hazai sajtónk is meglehetősen sokat foglalkozik, a helyenként megnyilvánuló vandalizmust, az erőszakosságot, a rongálást. Ezek az általános viselkedési kultúra körébe is tartoznak. Előfordulnak — különösen a városokban — a lakosság nemtetszését, jogos megbotránkozását kiváltó jelenségek is. Az erőszakos, garázda jellegű bűncselekmények különösen az utóbbi időben súlyosabbak, durvább az elkövetés módja, s ezek alkalmassak a köznyugalom időleges megzavarására. Nyugtalanítónak ítéljük a rablások számának növekedését, még akkor is, ha a brutális, súlyosabb sérülést okozó esetek viszonylag ritkábban fordulnak elő. Az élet elleni támadások nagy része családokon belül történik és főként a megromlott házastársi, rokoni kapcsolatok következménye. Gyakori motiváló körülmény a mértéktelesség és rendszeres alkoholfogyasztás is. Az emberlélekek elenyésző részében tapasztalható a kiterveltség, az anyagi haszonszerzésre való törekvés és a különös kegyetlenség.

EZUTÁN A BELÜGYMINISZTER országunk közlekedésének rendjéről számolt be.

— Közútjaink közel kétfélmillió magyar gépjármű mellett évente időszakonként hárommillió külföldi gépjármű közlekedik. Jelentős a segédmotoros kerékpárok, valamint — különösen a vidéki forgalomban — a kerékpárok és a fogatolt járművek jelenléte is.

Mégsem azoknak lett igazuk, akik azt mondták, hogy a gépjárműpark növekedésével járó elháríthatatlan csapás a balesetek számának növekedése, hanem azoknak, akik a sokoldalú társadalmi és hatósági összefogással — az utak korszerűsítésével, az indokolt szabálymódosításokkal, sebességkorlátozással, a biztonságos

sági öv, az ellenőrzés új technikai eszközeinek bevezetésével és így tovább — harcot indítottak a káros hatások megszüntetése, a feltételek javítása érdekében. Biztak a társadalmi cselekvés eredményt hozó erejében. Jólleső érzéssel mondhatom, hogy e mellett a dinamikus növekvő forgalom mellett a személyi sérülések közötti közlekedési balesetek száma nem növekszik. Különösen kedvező, hogy a súlyos kimenetelű balesetek száma összességében csökken. Fel kell figyelni azonban arra, hogy a közlekedési morál korántsem alakul kedvezően. Szaporodnak közútjainkon az erőszakos, agresszív vagy éppen túrheteritlenül közönyös magatartások. Vannak, akik semmibe veszik szabályainkat, és ha figyelmeztetik őket a hibákra, azt durván, esetenként tettelesen megtorolják. Fokozni fogjuk a közúti ellenőrzéseket, és minden indokolt esetben szigorítani kívánjuk a felelősségre vonást. Indokolt, hogy az ittas gépjárművezetők, a súlyos szabálysértési elkövetők jogosítványának bevonása ügyében szigorúbb elbírálás legyen.

DR. HORVÁTH ISTVÁN belügyminiszter ezután a határőrség munkájáról szolt.

— Államhatárunk őrzése biztonságos. Határunkon a nagy forgalom mellett is rend és nyugalom van. Hazánkban szívesen látott vendégek a külföldiek. A magyar állampolgárok kiutazásai is politikai és másfajta közérzeti hasznót hoznak. Rendkívül módon leegyszerűsítettük a vízumkiadási eljárást. Korszerűsítettük az útlevelek kiadásának rendjét, egyszerűsítettük a szocialista országokba történő utazást, csökkentjük az útlevélfajták számát. Az érkező és távozó utasok okmányainak és járműveinek minél gyorsabb ellenőrzésére törekszünk. Idegenforgalmi és útlevel-politikánk tehát nyitott, nagyvonalú. Egyidejűleg persze az is a belügyi szervek dolga, hogy ne emeljék fel a sorompót azok előtt, akik ártottak vagy ártani szándékoznak hazánk érdekeinek. A határőrség állománya rendkívül felelősségteljes feladatát példás fejezettséggel, felelősségtudattal végzi. Amint a néphadseregben, a határőrségnél is most fejeződött be a fokozatos áttérés a 18 hónapos tényleges katonai szolgálatra. Tapasztalataink jók, csak közszelnet illeti azokat a 18—20 éves fiatalokat, akik rövid idő alatt feszített ütemben elsajátítják a határőrizeti szolgálat-hoz szükséges tudást.

A BELÜGYMINISZTER A TÜZVÉDELMEKRŐL SZÓLVÁ a következőket mondta:

— A közvélemény a személy- és vagyonbiztonság fontos fokmérőjének tekint a tűz elleni védekezést. Ez önmagában is kifejezi a tűzoltók munkája iránti elismerést. Nagy eredmény, hogy eddig sikerült elkerülni tűz által okozott tömegkatasztrófát. De sajnos az egyéni tragédiák száma nem csökken. Tudjuk, a tűz hallatlan veszedelmes elemi erő. A lángok milliós, esetenként több százmilliós értékeket pusztítanak el, ha nincs, aki felvegye velük a harcot. De a tűzoltóság dolga nemcsak a tűzoltás, hanem főleg a tüzesetek megelőzése, olyan biztonsági szabályok kidolgozása, eszközök kikísérletezése és alkalmazása, amelyek elejét vehetik a pusztításnak vagy csökkenthetik a károkat.

1980-ban új kódexet adtunk ki, azzal a céllal, hogy a tűzvédelmi szabályzat a

A vitához hozzászolt dr. Szijártó Károly legfőbb ügyész

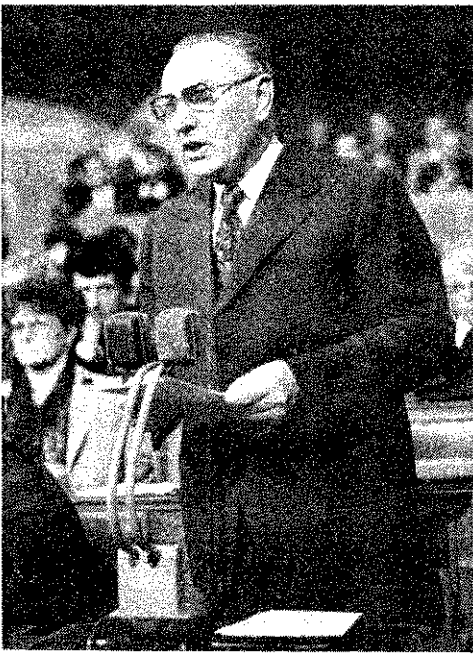
gazdasági élet, az irányítási rendszer, a műszaki-technikai fejlődés jelen állapothoz igazodjék. De a legkörültekintőbb szabályozás, a leghatékonyabb tűzvédelmi-tűzmegelőzési technika sem képes pótolni az emberi figyelmet, az óvatosságot, a fokozott gondosságot. A tüzesetek jelentős részének pedig, sajnos fontos közreható tényezője a könnyelműség, a hanyagság, az előírások semmibe vévése.

A belügyminiszter ezután áttért a közrend és a közbiztonság további megszilárdításának társadalmi feladataira. Többek között a következőket mondta:

— A változó körülmények új teendőket vagy a régebbi feladatokról is újfajta megoldásokat követelnek. Annyit máris tudunk, hogy a rend és a biztonság megőrzésében, megszilárdításában a jövőben még inkább szükség lesz arra, hogy az eddigi fő úton járjunk, a jobb szocialista viszonyok és gyakorlat, a jobb szocialista gondolkodás és cselekvés útján. Nem kellünk olyan illúziókat, hogy a szocializmus félig kész építményében a bűncselekmények egy varázsvessző suhintásával kiküszöbölhetőek lennének. Olyan viszonyokat nem tudunk teremteni, amiben például nincs lopás vagy nincsenek szabálytalanok. De az általános társadalmi feltételek javítására szükség van, és javítjuk is terveink és lehetőségeink szerint. A tisztelt képviselő elvtársak tudják, hogy ezek nem elkülönített közrendvédelmi feladatok, hanem a kormány munkaprogramjában is szereplő olyan célok, amelyek pártunknak a XII. kongresszuson kitűzött társadalompolitikai, országépítő elhatározásainkhoz kapcsolódnak.

A fiatalok bűnözésével, az alkoholizmussal mint kriminogén tényezővel kapcsolatban dr. Horváth István leszögezte:

— A fiatalok bűnözésével, a közveszélyes munkakerüléssel, az italos állapotban elkövetett bűncselekményekkel az illetékes állami szervek foglalkoznak. Ámde, ami ezeknek a társadalmi hátterében van, hogy ott tisztább és jobb körülmények legyenek, ezekben széles körű társadalmi összefogást kell kibontakoztatni, és ezt a kormány irányítja, ellenőrzi. Ha csavargó, ápolatlan fiatalokat

Pap János, az országgyűlés honvédelmi bizottságának elnöke

látunk kószálni az aluljárókban, pályaudvarokon, parkokban, gyakran gondolkunk arra, hol a rendőr és miért nem intézkedik? Pedig ez szintén nemcsak rendőri kérdés. Amikor a rendőrségnek kell közbelépni, sokszor már késő. A munkakerülő, unatkozó, iskolakerülő magatartás megelőzését közös összefogással és nagyobb felelősséggel kell végezni. Az alkoholizmus szinte szükségszerűen vezet a bűnözéshez. A rendszeres vagy túlzott mértékű alkoholfogyasztás különösen az erőszakos, garázda jellegű bűncselekmények elkövetésében játszik szerepet. Mindenki előtt ismert, hogy az illetékes állami és társadalmi szervek eddig is sok intézkedést tettek a káros jelenség visszaszorítására. A kormány ugyanakkor azzal bízta meg az érdekelt felelősöket, hogy a társadalom közös fellépésére támaszkodva tegyenek további hathatós intézkedéseket. Nem pusztán és nem is elsősorban a bűncselekmények megelőzése, hanem az általános társadalmi fegyelem szempontjából kell erősíteni az állampolgárok törvénytisztelét. Társadalmunkban az állampolgárok széles körű jogokat élveznek, ezek érvényesítését garantálni is kell. De ezzel egy sorban kell számolni a kötelességeket is, s ezt határozottabban kell tenni az eddiginél. Azért is, mert mintha szaporodna azoknak a száma, akik jogukat egy perc alatt megtanulják, de hogy mi a kötelesség, azt mindjárt elfelejtik.

— A társadalom ilyen sokirányú összefogását nem azért hangsúlyoztam, mintha a közrend, közbiztonság ügyében a belügyi szervekre háruló feladatokat vagy a magunk felelősségét csökkenteni akarnám.

Dr. Horváth István beszámolójának végén a Belügyminisztériumban dolgozók munkájáról szólt.

— A rendőrségi végeredményben a lakosság mindennapi életével kapcsolatos ügyek sokaságával foglalkozik. Elsősorban olyan hatóság, amelynek munkatársai éjjel és nappal, vasár- és ünnepnapokon sok millió magyar és külföldi állampolgár szolgálatára áll ügyei intézésére.

A rendőrök a közrend és a közbizton-

ság védelme érdekében a néphadsereg, a munkásőrség tagjaival, az ügyészségekkel, a bíróságokkal szorosan együttműködve teljesítik hivatásukat. Mindemellett tisztában vagyunk azzal, hogy a munkát sok területen fejleszteni, javítani kell. Állományunknak határozottabban és következetesebben kell fellépni a közrendet, a közbiztonságot és a közlekedés rendjét zavaró jelenségek ellen. A szocialista együttélés szabályaival ellentétes magatartást tanúsítók, a lakókörnyezetének és családjának nyugalalmát veszélyeztető garázda személyekkel szemben következetesebben kell alkalmazni a törvények által biztosított korlátozó intézkedéseket, kezdeményezni az alkoholisták intézeti kezelését. Fokozott figyelmet kell fordítani a szórakozóhelyek, aluljárók, pályaudvarok rendszeres ellenőrzésére, ahol gyakrabban fordulnak meg munkakerülő, csavargó, prostituált személyek. Javítani kell a közterületi szolgáltatservezést, hogy a rendőr lehetőleg mindig ott legyen, amikor és ahol a közbiztonság helyzete megköveteli.

A közrend és közbiztonság fenntartásához, különösen a megelőzéshez nélkülözhetetlen, nagyon jelentős segítséget kapunk a Belügyminisztérium önkéntes társadalmi segítőitől. Jelenleg is sok ezer önkéntes rendőr, tűzoltó, határőr teljesít szolgálatot társadalmi munkában. A rendőri, határőrizeti és tűzvédelmi tevékenységet ezen kívül több tízezer ifjúgardista és úttörő is segíti. Tevékenységüket állományunk is és a minisztérium vezetése is nagyra becsüli, elismeri. Itt az országgyűlés előtt is megköszönöm munkájukat.

Munkatársainktól megköveteljük, hogy a jogszabályok, a szabályzatok szellemében és betűi szerint művelten, kulturáltan végezzék dolgukat. A rendőrök, a határőrök, a tűzoltók, akiknek egyáltalán nincsenek kiváltságai, viszont önként, hazafias kötelességből, áldozatkészen viselik a szolgálat terheit, elkötelezettek hazájuk és a szocializmus ügye iránt. A dolgozó nép sorából kerülnek ki, erkölcsileg, politikailag szilárdak. Az intézkedő rendőr, határőr, tűzoltó egy-egy ügyben az államhatalmat képviseli és annak megfelelően kell viselkednie. Ez a hatalom nagy felelősség, azzal élni, a nép, a közösség szolgálatában kötelesség, és azzal visszaélni senkinek sincs joga.

AZ ÍRÁSOS JELENTÉSBŐL

A belügyminiszter a közrend és a közbiztonság helyzetéről írásos jelentést juttatott el a képviselőkhez. Ebből átfogó képet alkothatunk arról is, hogy az utóbbi öt évben, 1977–1981 között hogyan alakult az ország tűzvédelmi helyzete, valamint a tűzoltóság tevékenysége.

A fokozódó veszélyhelyzetek következtében a tüzesetek és a tűzkárok folyamatosan emelkedtek. Az elmúlt öt év során több mint 50 ezer tüzeset fordult elő, s ezek következtében 698 személy meghalt, 2624 megsérült, és mintegy 1 milliárd 263 millió forint kár keletkezett. A tüzek 17,4%-a a dohányzásból; 16,2%-a a elektromos áram hatására; 10,1%-a sugárzó hő következtében keletkezett, 9,3%-át pedig a felügyelet nélkül hagyott gyermekek játssza

A törvény azt mondja, hogy a rendőri intézkedéseket az állampolgároknak követniük kell. A közrendnek és a nyugalomnak az alapja azonban természetesen nemcsak ez a tevékenység. A legfontosabb, hogy a társadalomban munkával és csakis munkával lehessen boldogulni. Az ország népe keményen dolgozik azért, hogy közelebb jussunk a szocializmus elveire épülő céljaink teljesebb megvalósulásához, gyakorlati érvényesüléséhez — mondotta a belügyminiszter és végezetül leszögezte:

— Úgy látjuk, hogy a szilárd közrend és a közbiztonság, a belső rend és nyugalom a bevált politika talaján a mai magyar társadalomban fenntartható, az ország népi biztonságban vezetheti munkáját, élhet életét. Biztosíthatom a tisztelt országgyűlést, hogy a Magyar Népköztársaság belügyi szervei teljes személyi állománya a jövőben is képes és kész teljesíteni a rá háruló felelősségteljes feladatokat — mondotta a belügyminiszter, és kérte jelentésének elfogadását.

A BESZÁMOLO FELETTI VITÁBAN hozzászólt dr. Sziárdó Károly legfőbb ügyész és hét képviselő. Felszólalt Pap János, az MSZMP Veszprém megyei Bizottságának első titkára, a Veszprém megyei 1. számú választókörzet, Dobos Józsefné minőségi elnöke, a Heves megyei 6. számú választókörzet, Borbély Gábor, az MSZMP Budapesti Bizottságának titkára, a budapesti 13. számú választókörzet, dr. Havasi Béla, az MSZMP Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Bizottságának titkára, a Borsod megyei 2. számú választókörzet, Sebesi Lászlóné általános iskolai tanító, a Békés megyei 6. számú választókörzet, Szűcs János, az MSZMP Szolnok megyei Bizottságának titkára, a Szolnok megyei 7. számú választókörzet és Koczmán Ferencné körzeti ápolónő, a Győr-Sopron megyei 7. számú választókörzet képviselője. A vitában elhangzott felszólalásokra dr. Horváth István belügyminiszter válaszolt, majd az országgyűlés elfogadta a beszámolót.

Délután tartotta meg Kovács Antal államtitkár, az Országos Vízügyi Hivatal elnöke a vízgazdálkodás időszerű kérdéseiről szóló beszámolóját.

Az országgyűlés őszi ülészsaka Tomár Károlyné, a Borsod megyei 7. számú választókörzet képviselőjének az építésügyi és városfejlesztési miniszterhez intézett interpellációjával ért véget. Z. A.

okozta. A tüzesetek egy részében gondatlan bűncselekmény miatt büntető eljárást indítottak.

Az elmúlt években fokozatosan kialakult az állami tűzoltóság területi szerveinek központi (belügyi) és helyi (tanácsi) irányítása. A hatáskörök pontosításával, a megfelelő szervezeti keretek kialakításával az irányító és a végrehajtó szervek munkája tartalmasabbá, egységesebbé vált.

A tűzoltóság szervei hatósági jogkörükben évente mintegy 60 000 ügyben (hatósági, szakhatósági, szakértői, tűzvizsgálati) járnak el. Tevékenységük megfelel a szocialista törvényesség követelményeinek. Fontos feladata a tűzoltóságok az elemi csapások, a balcsentek alkalmával az élet- és vagyonmentésben, a kárfelszámolásban való részvétel is.

Október 4-én országos parancsnoki értekezletet tartottak a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokságon. Az eseményen részt vettek dr. Németh Ferenc, az MSZMP KB közigazgatási és adminisztratív osztályának munkatársa, a BM TOP osztályvezetői, valamint a fővárosi és megyei tűzoltóparancsnokok.

Varga Károly tűzoltó vezérőrnagy, a BM Tűzoltóság országos parancsnoka nyitotta meg a tanácskozást.

A napirendi pont előadója Forgách Géza tűzoltó alezredes, a BM TOP tűzoltási és szolgálati osztályának vezetője az önkéntes tűzoltóság helyzetéről, tűz-megelőzési és tűzoltási tevékenységéről tartott beszámolót.

A beszámoló bevezető része annak a jelentőségét hangsúlyozza, hogy a belügyi munka önkéntes segítőinek népes táborában mintegy 200 ezer ifjú és felnőtt vállal szabad idejében jelentős tűz-megelőzési és tűzoltási feladatokat.

Ebben az is kifejezésre jut, hogy társadalmi rendszerünk szocialista demokráciájából adódóan az állampolgárok készek hazánk, társadalmunk vívmányainak védelmére.

Az önkéntes segítők tevékenysége a tűzvédelmi feladatok megoldásában is pótolhatatlan. Több évtizedes munkájukkal méltán vívták ki a párt-, állami, társadalmi és gazdasági szervek elismerését, és szereztek tekintélyt lakó- s munkahelyükön.

A tűz elleni védekezés társadalmi bázisán belül az önkéntestűzoltó-egyesületek jelentik azokat a szervezett egységeket, amelyek az állami tűzoltóság irányításával működési területükön képesek ellátni az elsődleges megelőző és mentő tűzvédelmi feladatokat. Emellett szervezetten részt vesznek települések politikai eseményein és a társadalmi munkákban is.

A korszerű energiahordozók és technológiák széles körű alkalmazása együtt járt igen jelentős értékek egy-egy helyen való felhalmozódásával. Ez a körülmény fokozott mértékben szükségessé teszi a tűzvédelmi feladatok még nagyobb szakértelmmel való ellátását, beleértve az önkéntes tűzoltóságok szervezésének, irányításának fejlesztését, érdekeinek hatékonyabb képviselését is.

Az önkéntestűzoltó-mozgalom helyzetét, valamint az ezzel összefüggő tanácsai felügyeleti munkát és a szakmai irányítás főbb tapasztalatait a következőképpen összegezte a beszámoló.

Mint ismeretes, a korábban testületi alapon működő önkéntes tűzoltóságok egyesületekké szerveződtek át az 1973-ban kiadott tűzvédelmi jogszabályok hatálya lépését követően.

Ezzel párhuzamosan a területi közigazgatási átszervezésekkel a csatlót vagy társközségek tűzoltó-egyesületeinek egy része beolvadt a tanácsai székhelyeken működő egyesületekbe, és azok keretében mint egységek tevékenykednek tovább.

Egy jelentős részük viszont továbbra is önálló egyesületként működik.

A belügyminiszteri rendelet alapján a BM TOP kiadta az előbb említettekkel összefüggő legfontosabb végrehajtási utasításokat, szabályzatokat és irányelveket. A területi párt-, tanácsai és gazdasági szervek pedig a tűzoltó-parancsnokságokkal közösen további helyi intézkedésekkel és tevékeny közreműködéssel segítették elő mindezek maradéktalan végrehajtását.

Több év tapasztalatai alapján megállapítható, hogy az érvényben levő jogszabályok megfelelően és előremutatóan határozzák meg az önkéntes tűzoltóságok irányítását, valamint szervezetüket és működésük feltételeit.

Az önkéntes tűzoltóságok általános irányítását végző tanácsai szervek és szakmai irányítását ellátó tűzoltó-parancsnokságok a jogszabályokban meghatározott elvek alapján hajtják végre ezt a feladatukat. Az állami törvényességi felügyeletet gyakorló szervek általában az illetékes tűzoltó-parancsnokságokkal közösen végzik ellenőrzéseiket.

A testületek egyesületté válása, valamint az előzőekben vázolt változások lényegében kedvező eredményeket hoztak, de bizonyos ellentmondásoktól sem voltak mentesek.

A különösen nehéz működési feltételek (minimális létszámú tagság, csekély anyagi erőforrások, csökkenő külső támogatás stb.) miatt súlyos helyzetbe kerülő önkéntes tűzoltóságok nagyobb része olyan egyesületekkel olvadt össze, amelyekkel együtt már életképebbé váltak, kisebb részük azonban megszünt működni. Néhol csökkent a tagság érdeklődése, olykor messze került tőlük a vezetőség, esetenként pedig bürokratikus vonások jellemezték az irányítást.

Az egyesületi vezetőségek évente általában egy alkalommal adnak számot a közgyűlésnek a végzett munkáról és bocsjátják vitára az időszerű kérdéseket. Ezeket a rendezvényeken jelen vannak a párt- és tanácsai szervek, valamint az illetékes állami tűzoltóságok képviselői is.

A tanácsok, illetőleg a tanácsai vb-k ellenőrzési tapasztalataik és az egyesület beszámoltatása alapján határozatokkal és más intézkedésekkel gondoskodnak az egyesületi tevékenység eredményesebbé tételéről.

Általános tapasztalatok szerint a tanácsai szervek jól látják el az önkéntestűzoltó-egyesületek felügyeletét. Az esetenként előforduló hiányosságok részint bizonyos nem kívánatos szélsőségekre vezethetők vissza. Így például előfordul, hogy a felügyelet vagy az ellenőrzés vizsgálat nélkül is tisztázható kérdésekkel foglalkozik. (Pl. van-e alapszabály, tartanak-e közgyűlést?) Máskor viszont a felügyeleti szerv s még inkább a képviselőjében eljáró ügyintéző túlértékelve szerepét és lehetőségeit, az egyesület belső ügyeinek irányítója kíván lenni.

Az önkéntes tűzoltóságok szervezeti életét az egyesületi alapszabályok határozzák meg. A tisztségviselők megbízásakor, illetve felmentésekor kellőképpen érvesnyesülnek a vonatkozó rendelkezések, valamint a demokráciizmus és az önkéntesség elvei.

Az 1975-ben, majd 1981-ben újjáavasz-

tott vezetőségek összetétele — pártállás, iskolai végzettség és aktivitás tekintetében — egyaránt kedvezően hat az egyesületek tevékenységére. Sok helyen azonban a vezetőségi ülések még formálisak, határozataik általánosságokat tartalmaznak, így nem segítik elő a munkát. Emellett még mindig túlzottan egyes vezető tisztségviselők — általában a parancsnokok — személyéhez kötődik az egyesület tevékenysége, s szervezeti életének folyamatossága.

Így a tisztségeikben bekövetkező változások némely esetben visszaesést idéznek elő a szervezeti életben, mivel e tekintetben hiányzik a tudatos kádemunka.

A megyei tanácsok igazgatási és pénzügyi osztályai a megyei tűzoltó-parancsnokságokkal közösen több intézkedést tettek az egyesületi munka színvonalasabbá tételére, így például főként Pest és Fejér megyékben tettek e célból különösen jó kezdeményezéseket. Heves megyében a tanács versenyt hirdetett az egyesületi élet fellendítésére.

Az utóbbi években több lényegi változás következett be számos településen, és ez kétségkívül éreztette a hatását az önkéntes tűzoltóságoknál is. Egyes helyeken csökkent a lakosság száma, az új munkahelyek az önkéntes tűzoltók lakóhelyétől távol, rendszerint a mezőgazdasági létesítmények területén létesültek, illetve létesültek.

Mindez szükségessé teszi a szolgáltat-szervezésre és a felszerelésekkel való ellátottságra 1978-ban kialakított irányelvek felülvizsgálatát és az új helyzethez való igazítását.

Az önkéntes tűzoltóságokkal rendelkező települések száma az elmúlt három évben nem változott érdemlegesen, de az egyesületek létszáma 1977 óta mintegy háromezernél csökkent. Ez részben az életképtelen és kis létszámú egységek megszüntetésének tulajdonítható, részben viszont annak, hogy az érdemi munkát nem végzők számos helyen kimaradtak az egyesületekből.

Ezzel egyidejűleg az önkéntes tűzoltóságok nagy részében minőségileg jó irányban változott és viszonylag stabilizálódott a létszám, miután főleg fiatalok belépésével a korábbinál többen végeznek aktív tevékenységet. Kétségtelen nehézségeket okoz azonban, hogy számos községben a tagság jelentős hányada, sőt a parancsnok is, nem a lakóhelyén dolgozik.

Az önkéntes tűzoltóságoknál az elmúlt három évben jelentősen megnőtt a párt- és a KISZ-tagok aránya. Az előbbi országosan több mint 18%, az utóbbi mintegy 25%. A női önkéntes tűzoltók száma az elmúlt öt évben mintegy 24%-kal csökkent, és arányuk jelenleg körülbelül 20%-os.

Az egyesületek tagságának majdnem 3/4-e 40 évesnél fiatalabb. Túlnyomó részben mezőgazdasági és ipari munkások, de növekedett az értelmiségi és egyéb foglalkozásúak száma is. A mintegy 53 ezer önkéntes majdnem 2/3-a már hosszabb ideje teljesít szolgálatot. Az újonnan belépőkkel emelkedett a közép- és felsőfokú állami és politikai végzettségűek aránya.

Az egyesületek utánpótlásának a több mint 20 ezer úttörő- és ifjúsági tűzoltó a legfontosabb bázisa. Még akkor is, ha ta-

nulmányaik miatt elszakadnak az egyesületi élettől. Megfigyelhető azonban, hogy hazakerülve vagy új lakóhelyükön egy részük tevékenyen bekapcsolódik az önkéntes tűzoltóság munkájába.

Az egyesületekben rendszeres politikai és szakmai képzés, illetve továbbképzés folyik. Az előbbihez a helyi pártszervek és a szakszervezetek munkatársai nyújtanak igen értékes és közvetlen segítséget. Az utóbbit jóváhagyott továbbképzési terv alapján az állami tűzoltóság közreműködésével és támogatásával végzik.

A parancsnokok és más tisztségviselők, valamint a gépjárműfecskenő- és a kismotorfecskenő-kezelők részére megyei levelező vagy bentlakásos tanfolyamokat rendeznek.

Az elmúlt években tett erőfeszítések ellenére jelenleg a parancsnokoknak kb. 65%-a, a kismotorfecskenő-kezelőknek 70%-a, a gépjárműfecskenő-kezelőknek pedig 75%-a rendelkezik az előírt végzettséggel, s a jövőben feltétlenül javítani kell ezen az arányon.

Az elmaradás elsősorban a hiányos beiskolázásnak, valamint annak tulajdonítható, hogy még nem mindenütt tervszerű a tisztségviselők utánpótlása. A BM-rendeletben előírt követelményrendszer folyamatos teljesítésével, valamint a BM Tűzoltóképző Központban kezdődő önkéntestiszti levelező tanfolyamokkal remélhetőleg e téren is lényegesen javul a helyzet.

A különféle összevont vizes és taktikai gyakorlatok, valamint a hazai és nemzetközi versenyek is szerves részei a kiképzésnek. Ez utóbbiakon jó eredményeket érnek el önkénteseink.

Az önkéntes tűzoltóságok mentő tűzvédelmi tevékenysége tovább javult az elmúlt években. Ehhez a személyi összetételében bekövetkezett kedvező változások is kétségkívül hozzájárultak. Riasztás esetén szinte minden alkalommal kivonulnak, sokszor az állami tűztorajok helyszínre érkezése előtt megfékezik a tüzet, illetve kedvező feltételeket teremtenek az eredményes beavatkozáshoz. 1977—81 között 10 067 tűz- és 814 kár esetén működtek közre, s összesen 1967 napot töltöttek árvízvédelmi munkákkal.

Az állami egységektől távol működő egyesületek vonulási körzetükben kedvezően befolyásolják a kárfelszámolást.

Az önkéntesek riasztási rendszerében azonban az utóbbi években sem sikerült lényegesen előbbre lépni. Sok helyen gondot okoz a lakóhelyüktől távol dolgozó önkéntesek riasztása, és az éjszakai riasztás is, mivel jórészt hiányoznak a szükséges technikai feltételek.

Az önkéntesek mintegy 50%-a területfelelősként részt vesz a lakó- és középületek ellenőrzésében. Ennek rendszeressége és eredményessége azonban nem mindenütt egyértelműen pozitív. Nem mindenhol végzik el a lakóházak évenkénti tűzvédelmi felülvizsgálatát, s ekkor is csak kis százalékban tartják fel a szabálytalanságokat. Emellett kevés helyen győződik meg arról, hogy azokat valóban megszüntették-e. Néhol a szükséges szakmai ismeretek hiánya is oka az ellenőrzés eredménytelenségének. Igaz ugyan, hogy hiányzik a megfelelő szakirodalom, illetve a rendelkezésre álló már elavult. Eredményesebbek viszont a középületi ellenőrzések.

Az egyesületek által végzett tűzvédelmi propaganda színvonalbeli javulása országosan is érezhető. Az egyesületek és az

egységek vezetői számos ilyen tárgyú cikket és hírányagot jelentetnek meg a helyi sajtóban, emellett alkalmi kiselőadásokat is tartanak. Emelkedett a filmvetítéssel egybekötött előadások száma is, de mindent egybevetve e téren is jócskán akadnak még kiaknázatlan lehetőségek.

Az önkéntes tűzoltók tevékenységének erkölcsi és anyagi elismerésére sokféle lehetőség kínálkozik.

A kitüntetések és egyéb elismerések száma azonban — a beszámoló megállapítása szerint — kevés az egyesületek összlétszámához képest. Éppen ezért általánossá kell tenni azt a több megyében is bevált gyakorlatot, hogy a helyi tanácsok elismerésben részesítik a kiemelkedő munkát végző önkénteseket. Emellett jobban figyelembe szükséges venni a különféle tisztségviselők jutalmazását is.

Az egyesületek és egységeik többsége rendelkezik a szükséges technikai alapszereléssel. Gépjárműfecskenő-állományuk 97%-a azonban 20—30 éves, és mind több ráfordítást és gondot jelent a karbantartásuk. Sok helyen a tanácsok már képtelenek készenlétben tartani őket.

A felszerelések szállítását a gépjárművekkel nem rendelkező egyesületek általában jól oldják meg a helyi tsz-ek járműveivel, de számos kisebb településen nincs ilyen lehetőség. Egyes községekben viszont igénybe vehető volna a tsz-ek ilyen segítsége, mégsem élnek vele. A felszerelések elhelyezése a legtöbb településen biztosítva van. E tekintetben jelenleg 130 önkéntes tűzoltóság küszködik gondokkal.

Sok községben viszont az egyesületek szorgalmazzák oktatóhelyiségek építését, jóllehet e célra egyéb helyi intézmények is igénybe vehetők volna.

Az egyenruha-ellátás javuló irányzatot mutat, a közelmúltban rendszeresített új egyenruhák beszerzése azonban várhatóan több évet igényel. Ezzel szemben az egyesületek többsége nincs ellátva egyéni védőfelszereléssel.

Az egyesületek működéséhez tanácsi költségvetésből biztosított fedezet a vizsgált öt évben nem változott lényegesen. Mint ahogy az sem, hogy a felhasznált összegek évről évre valamelyest elmaradtak a tervezettől.

A rendelkezésre álló pénzeszközök 30—40%-át tiszteletdíjakra, jutalmazásra és egyéb kiadásokra fordítják az egyesületek, 20—25%-át szertár- és eszközfenntartásra, 20—30%-át ruházatra, további 15—20%-át pedig szakfelszerelések vásárlására.

Mivel a tanácsi költségvetésből az e célokra rendelkezésre álló pénzeszközök növelése közsismert okokból nem lehetséges a jövőben, viszont az elhasználandó motorikus és egyéb felszerelések pótlása várhatóan nagyobb kiadással jár majd, ezért feltétlenül indokolt felülvizsgálni azokat a megállapodásokat, amelyeket az egyesületek a különféle gazdálkodó szervezetekkel kötöttek. Emellett egységes irányelv kidolgozása is szükséges ezzel kapcsolatban.

A tűzvédelmi jogszabályok lehetőséget adnak rá, hogy ahol önkéntes tűzoltóság működik, ott bizonyos esetekben eltekintenek a vállalati tűzoltóság szervezésétől, ha a vállalati tűzoltóság fenntartására kötelezett gazdálkodó szerv az önkéntes tűzoltóság létszámához és a működés anyagi feltételeinek biztosításához megfelelő mértékben hozzájárul.

Az említett megállapodások alapján nyújtott anyagi támogatás összegének átlaga megyénként erősen eltérő. Bács és Szolnok megyékben pl. 27—28, Borsod, Heves és Veszprém megyékben viszont 4—8 ezer forint az egy-egy önkéntes tűzoltóságra jutó átlag.

Több helyen az érintett szervek gazdasági nehézségekre hivatkozva zárkóznak el a megállapodás megkötése vagy a támogatás növelése elől, egyszerűen figyelmen kívül hagyva, hogy ez egyrészt még mindig olcsóbb volna a számukra, mint ha vállalati tűzoltóság fenntartására köteleznék őket, másrészt a szóban forgó önkéntes tűzoltóságok ütőképessége számukra sem mellékes.

Igaz, ellenpéldákkal is találkozhatunk. Több megyében például akadnak olyan létesítmények, amelyek néhány ezer forintos támogatásban részesítik az egyesületet, holott nem kellene vállalati tűzoltóságot szervezniük.

A beszámoló végezetül a vizsgálat tapasztalataiból adódó tennivalókat és javaslatokat foglalja össze. Ezek lényege a következő:

A településhálózat döntő többségét alkotó, szerepök nélküli községeknél a szinttartást kell biztosítani. A nagyobb vonzaskörzettel rendelkező településeken meg kell oldani az egyesületek ún. körzetesítését. Ez azt jelentené, hogy a körzeti központként működő egyesületek kiemelt műszaki és egyéb fejlesztéssel alkalmassá válnának a számukra kijelölt terület elsődleges mentő tűzvédelmére ott, ahová az állami tűzoltóság nem vonulhat ki 20—25 perc alatt. Ezek a megerősített egységek 10 perc alatt riaszthatók lennének.

A területfelelősök munkáját hatékonyabbá kell tenni.

Rendszeressé kell tenni az önkéntes tűzoltótisztek képzését. El kell készíteni az önkéntesek kiképzéséhez és továbbképzéséhez nélkülözhetetlen tankönyveket és tansegédleteket.

Gondoskodni kell a parancsnokok és tisztségviselők tervszerűbb utánpótlásáról. Kívánatos, hogy a helyi tanácsok az ediginél gyakrabban éljenek az önkéntes tűzoltók erkölcsi és anyagi elismerésével.

Felül kell vizsgálni továbbá az önkéntes tűzoltóságokra vonatkozó BM TOP szabályozásokat, és egységesíteni szükséges az együttműködési megállapodások alapján fizetett támogatás módját és mértékét.

A beszámolót követően Szabó Imre alezredes, Fejér megye; **Hajas Gyula** ezredes, Veszprém megye; **Gáldonyi István** ezredes, Zala megye; **Újvári András** ezredes, Pest megye; **Lengyelfi Rudolf** alezredes, Komárom megye; **Szabó Gyula** ezredes, Győr-Sopron megye; **Török Miklós** alezredes, Borsod-Abaúj-Zemplén megye tűzoltóparancsnoka és **Mátrai Albert** alezredes Szolnok megye parancsnok-helyettese tett jelentést a megye önkéntestűzoltó-mozgalmáról. Szót kért továbbá **Cseke Ferenc** ezredes, országos parancsnokhelyettes és **Toronyay István** ny. ezredes, a BM TOP önkéntes tanácsadói csoportjának vezetője is.

A felszólalásokat követően Forgách Géza alezredes adott választ a felmerült kérdésekre. Az értekezlet Varga Károly vezérőrnagy, országos parancsnok zárásával ért véget.

jegyzetek

Dr. Bozó Sándor vb-titkár

kel mind pedig a tanácsi apparátussal minden szinten az alkotó együttműködésen alapul. Külön örvendetes — emelte ki — hogy a hivatali kapcsolatokat a legtöbb esetben szoros emberi kapcsolatok is erősítik. Mindkét oldalról megfelelő aktivitás mutatkozik a közös tennivalók végzésében s egymás munkájának segítségével.

Végül arról az egyik legnagyobb gondról szót, amely az utóbbi egy-két évben nemcsak a tűzoltóságot, hanem az egész megyét érintette. A tűzoltóságnál a generációváltás eddig az elkezéreléseknek megfelelően ment végbe, mégis vannak gondjaik a további káderutánpótlásban.

Idén januártól februárig tartott az a komplex ellenőrzés, amelyet — hasonlóan az 1978. évihez — a megyei rendőr-főkapitányság népgazdasági és társadalmi tulajdon védelmi osztályának, valamint a megyei parancsnokság tűzmegelőzési csoportjának munkatársai végeztek.

A tűz- és vagyonvédelem megyei helyzetképének áttekintésére összesen 210 gazdasági egységet érintett ez a közös ellenőrzés: 69 ipari, 46 mezőgazdasági, 64 kereskedelmi és 31 egyéb népgazdasági ágazatba tartozó vállalatot. Az ellenőrzés megállapításait olyan kérdőíven rögzítették, amelyen igyekeztek feltárni a tűzvédelem személyi és tárgyi feltételeinek helyzetét, a tűzvédelem szervezeti és működési feltételeinek alakulását, meghozzá különös tekintettel az előző vizsgálat óta eltelt 4 év gyakorlati tapasztalataira.

A tapasztalatokat közös vezetői értekezleten értékelték, s ezen az ellenőrzést végzőkön kívül részt vett a megyei pártbizottság munkatársa, a megyei főügyész, valamint a BM TOP és a megyei bíróság képviselője is. A kapcsolatos feladatok közül a legfontosabbak:

Az üzemek éjszakai őrzésének biztonságos megoldása a megye jelentősebb üremeiben, valamint a szegedi Móra Ferenc Múzeumban tűzszelők, betörésvédelmi automatikák beszerelése, a vállalatoknál, intézményeknél hiányzó és szükséges tűzvíz-tárolók építése, valamint az elavult vízhálózatok rendbetétele. A megyében is elég sok üzemet érintő gond a tűzveszélyes technológiák szabályozásának megoldása. A feltárt hiányosságok pótlása, akár a tűzvédelmi beruházásokat, akár a tűzvédelmi szakemberképzést nézzük is, több évre szóló feladatot adnak, hogy a tűz- és vagyonvédelem szempontjából előtérbe helyezhesék az arra legjobban rászoruló létesítmények helyzetének javítását.

Két megyében — köztük Csongrádban — és két fővárosi kerületben 1981 óta kísérletképpen komplex tűzkárfelmérést végeznek. Ez a járulékos károkat, így az üzemszüneti kárt is figyelembe veszi. A Csongrád megyei tapasztalatok azt mutatják, hogy a tűzvizsgálatot végzőknek igen jó kapcsolata alakult ki a biztosító szakembereivel. Tanulságként szolgált viszont, hogy a beavatkozások alkalmával jobban kell törekedni a járulékos károk csökkentésére, habár zömmel itt sem elsődlegesen az oltás okoz ilyen károkat.

Egy új kezdeményezésről is hallottunk a megyében. A jövőben a felvetelre jelentkezőkkel szemben támasztott alapkövetelmények pontosabb meghatározását, valamint a jelenlegi állomány szakmai és politikai képzését szeretnék még jobbá tenni. A szegedi József Attila Tudományegyetem szociológiai tanszékének munkatársai vállalták, hogy a jövőben az egész állományt érintő felmérésben közreműködnek és módszerbeli segítséget adnak. Többek között olyan kérdésekre kell majd a felmérés során választ adni, hogy ki honnan jött a testülethez, milyen családból, milyen szakmai végzettséggel, hogyan érzi itt magát, gyerekei hol tanulnak, milyen a szociális helyzete, hogyan tölti a szabad idejét stb. A kérdésekre azután valószínűleg nem kevés olyan választ összegezhettek, amelyek a jövőt illetően tanulsággal szolgálnak majd. Ami azért is igen fontos, mivel az utóbbi években ebben a megyében is megfiatalodott a hivatásos állomány, s a jó munkahelyi légkör megteremtésének, valamint a tűzoltói hivatásnak megfelelő életmódra való nevelésnek hasznos eszközévé válhat ez a felmérés is. Természetesen ha ez a módszer beválik Csongrádban, szívesen közre adják más megyéknek is tapasztalataikat.

A Nagyalföldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat szegedi üzemének vezetője, *Juratosics Aladár* kalauzolt végig bennünket Algyón, az ottani olajmezőn tett látogatásunkon.

Tájékoztatójából, melyben az üzem múltjáról, jelenéről és jövőjéről beszélt, az alábbiakat tudtuk meg.

Az olajmezőt 1965-ben tárták fel, s közel 3 évig tartott, mire a termelőberendezések, a szakembergárda, valamint az infrastrukturális beruházások elkészültével megindulhatott a termelés. Rövid idő

— A jogi és szervezeti keretek, a tanácsi általános irányítás és a belügyminisztériumi szakirányítás rendszere, kialakult gyakorlata megfelelő lehetőséget biztosít a megyei tűzoltóság számára a ki-egyensúlyozott, egyenletesen fejlődő munkavégzéshez — ezekkel a szavakkal kezdte a beszélgetést *dr. Bozó Sándor*, a Csongrád megyei Tanács vb-titkára, amikor felkerestük és tájékoztatást kértünk tőle arról, hogyan értékeli a tanácsi vezetés a megye tűzvédelmi helyzetét, az állami, az önkéntes és a vállalati tűzoltók feladatvégzését.

— 1980-ban 591, 1981-ben 700 tűz keletkezett megyénkben — folytatta a vb-titkár az elemzést. — Ezek közül 1980-ban 388, 1981-ben pedig 497 járt kárral. A népgazdaságot sújtó anyagi veszteség így 1980-ban 6 852 600 Ft, 1981-ben pedig már 15 673 100 Ft-ot tett ki. A tüzesetek számának emelkedése, s ezzel együtt a tűzkár növekedése, bár valamennyi népgazdasági ágban jellemző, mégis a lakóházi tüzeseteket tekintve a legaggasztóbb. Itt ugyanis a tüzek száma 37,5%-kal, a kárérték pedig 60,6%-kal növekedett. Ezzel kapcsolatban a vizsgálatok kiderítették, hogy a legjellemzőbb keletkezési okok: az elektromos áram, a dohányzás, a nyílt láng használata, a sugárzó hő, valamint a gyermek-játék.

A BM TOP közelmúltban befejeződött ellenőrzésének tapasztalatai alapján is elmondhatom, hogy minden erőfeszítésünk ellenére nem sikerült kellően előbbre lépünk a lakosság tűzvédelmi ismereteinek gazdagításában, elmélyítésében, továbbá felelősségérzete és fegyelme megszilárdításában. Az elmondottak súlyát mi sem érzékelteti jobban, mint hogy tűz következtében 1980-ban 10 felnőtt és 2 gyermek, 1981-ben 3 felnőtt és 1 gyermek halt meg megyénkben. Mindezen felül pedig a két év alatt összesen 56-an szenvedtek tűz okozta sérüléseket. A halálesetek többségét a felnőtteknél az alkohol, a gyermekeknél pedig a szülői felügyelet hiánya vagy hiányossága idézte elő.

Levontuk tehát a következtetést, és fontos feladatokat tűztünk ki célul. Következetesebbé tesszük az ellenőrző tevékenységet, szigorúbban lépünk fel a mulasztókkal szemben, s mindezekkel párhuzamosan továbbra is nagy gondot fordítunk propagandatevékenységünk színvonalának emelésére.

A továbbiakban *dr. Bozó Sándor* elmondta, hogy amióta ő hivatalból is figyelemmel kíséri a tűzoltóság életét, a rendszeresen jelenlevő problémák és nehézségek ellenére is következetes fejlődést tapasztal. Úgy látja, hogy a tűzoltóság kapcsolata mind a pártszervek-

eltettével Algyő a Dél-Alföld szénhidrogénbázisává vált. 1970-től Algyő a környező kisebb mezőkkel együtt évente 1,5 milliárd tonna kőolajat és 3,5 milliárd m³ földgázt bocsát a népgazdaság rendelkezésére. A mező jelenleg fénykorát éli, hiszen a fenti mennyiséggel a hazai termelésből jelentős részt vállal magára mindkét szénhidrogénfajta kitermelésében. Kőolaj-szolgáltatása 75%-át, földgáztermelése 53%-át, propán-bután termelése pedig az összertermelés 62%-át adja a hazai termelésnek. A környező kisebb mezőket is beszámítva 814 kút dolgozik a térségben, s ezeket mintegy 1600 fő szolgálja ki.

Algyőn természetesen nemcsak feltárják, hanem elő is készítik feldolgozásra a szénhidrogént. A kőolaj innen közvetlenül Százhalombattára kerül, a földgázt pedig már helyben teszik szállítható alkalmassá. Bár a mező jelenleg teljes kapacitással üzemel, a szakemberek máris a jövő gondjaival foglalkoznak. A mezők elöregedésének ellensúlyozására most kezdődik egy olyan 1 milliárd forintos beruházás, amelynek 1984-re kell elkészülnie. Az ennek során készülő berendezések az olaj csököknek nyomásának, valamint a kutak elvezetésének problémáján hivatottak majd segíteni.

A tervezők már a telepítéskor minden vonatkozásban figyelembe vették a tűzvédelmi szempontokat is. A beépített tűzvédelmi berendezéseken kívül állami tűzoltóság és vállalati tűzoltók vigyázzák a termelés mindennapjait. Mindannyiuk fő feladata — a dolgozókkal együtt — a megelőzés.

Szabó László vállalati tűzoltóparancsnok elmondta, hogy ennek érdekében dolgozták ki az elméleti és gyakorlati felkészülés rendszerét. A vállalatiak az állami tűzoltókkal együtt gyarapítják szakismereteiket, így készülnek fel a megelőzési feladatokra, s szereznek tűzoltási tapasztalatokat. A kölcsönös ismeret- és tapasztalatcsere itt különösen fontos, hiszen a legjobban képzett állami tűzoltó sem tudna szakszerűen beavatkozni adott esetben, ha nem ismerné a helyi technológiát a számára szükséges mértékben. Ennek is köszönhető talán, hogy az elmúlt egy-két évben csupán kisebb tüzesetek zavarták a kitermelést, s ezek kárértéke — a gyors és szakszerű beavatkozásnak köszönhetően — nem volt túl nagy.

Gyakorlaton vettünk részt Algyőn. Szeged-Algyő üzemi és a szegedi városi-járási parancsnokság egy-egy raját folyadéktűzhöz „riasztották”. Itt az Antipiro—100-as oltópor kombinált tűzoltáshoz való felhasználhatóságát, valamint az utántöltetőségét próbálták végeztek el.

Itt találkoztunk Vecsernyés Imre tűzoltó őrnaggyal, az algyői üzemi tűzoltóság parancsnokával. Majd 10 éve annak, hogy a szegedi őrségparancsnokból Algyőn tűzoltóparancsnok lett. Persze nem úgy volt ám, hogy Vecsernyés Imre és a személyi állomány csak úgy betelepedett a Nagyalföldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat szegedi üzeme által felépített korszerű tűzoltó-laktanyába és ölbe tett kézzel várta, mikor lesz már tartály- vagy gázkút-tűz. Évek során át tartó szorgos tanulás és gyakorlat hozta meg az algyőiek hírnevét. A parancsnok legfontosabbak között említi a technológiai tűzek oltásának elméleti és gyakorlati elsajátítását. A másik algyői tudásmérő az olaj- és gázkút-tűzek oltástechnológiájának rendszeres gyakorlása. Amiről az a bizonyos Algyő—1-es kút tudna sokat mesélni, ahol a kitérésvédelmi brigáddal együtt a főlánggal és az oldallánggal szemben turbinával és porral avatkoztak be. Ezek a közös gyakorlatok azután olyan eredményekkel jártak, hogy az olajos szakemberek tisztában vannak a tűzoltóberendezések alkalmazásával, a tűzoltók közül pedig, élükön a parancsnokkal, többen elvégezték az olajipari technikumot, s így a technológiai rendszerben lejártszódo folyamatot teljes egészében ismerik. Eppen ennek igazolására említi a parancsnok Csányi László tű. tőrm., gépkocsi-vezető példás helytállását. Július 22-én, hajnali négykor az algyői 712-es kút körzetében olaj- és gázkút-tűz történt, és Csányi tőrm.-nek köszönhetően nem esett nagyobb baj, ő zárta el a kút főtölözőrját.

Vecsernyés Imrével beszélgetve sok munkatársról hallani hasonló történetet. Együtt, egymásért izgulva végezték munkájukat Zsanán, Csehszlovákiában (ahol gázkút-tűz oltották el) s az idén Füzesgyarmaton is. Sok kritikus pillanatot volt már Vecsernyés Imre életében, de az algyői 168-as gázkútnál átélteket soha nem felejtte el. Elöl a gáz égett, az oldalirányból jövő olaj pedig bekerítette őket. Az egyik szakasz parancsnoka volt akkor, 150 tűzoltót és katonát irányított. Nem adta fel a reményt. Valóságos lángtengeren vágta magukat keresztül.

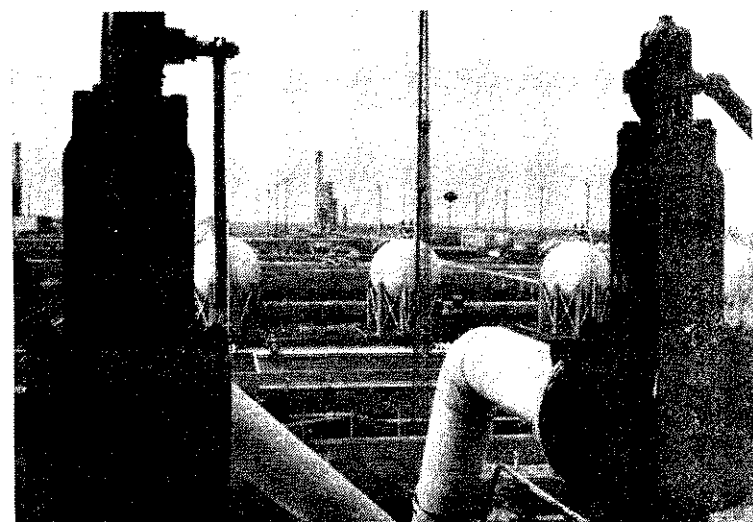
Mondják róla, de ő sem tagadja, hogy kemény ember. Nemcsak éles helyzetben, de a kiképzésben, sőt a magánéletben sem tűr meg szabálytalanságot. Magas mércét állít az újoncokkal szemben is. Ittasság és más fegyvelmsértés miatt kénytelen volt már megválni az egyik legjobb tűzoltójától is. Vallja s tetteivel bizonyítja is, hogy a milliárdokat érő felkészült állomány lát-hatja el felelősséggel.

A szegedi városi-járási parancsnokság állománya történelmi falak között látja el a szolgálatot. 1698-ban épült laktanyájuk azonban csak a látogató számára érdekesség. Nekik, az ott élőknek annál több gondot okoz a műemlékszámba menő épület. A munkaszobák, a hálókörlet, a közös helyiségek, s végül a szerek, valamint az oltóanyagok elhelyezése az évek óta tartó házilag átalakítások, renoválás ellenére sem megfelelő.

A felújítások során a tűzoltók műhely-épületet, mászóházat és gázkazánházat építettek, emellett csúszásgátló felülettel látták el a balesetveszélyes lépcsőket. Mindez azonban csupán kismértékben enyhített a bajokon. Az igazi megoldás egy új laktanya felépítése lenne.

Bánfi György tű. őrgy., városi-járási parancsnok 1980. februárban került mostani beosztásába, s lett parancsnoka egy-korj munkatársainak. Közöttük olyanoknak is, akikkel 1959-ben érettségi után együtt jöttek a tűzoltóságokhoz. Az állomány átlagéletkora 35 év körüli, parancsnokuk szerint fegyvelmezettek, jó munkabírásiuk, és rendkívüli feladatokra is képesek. Pedig nem kevés a készenléti szolgálatot ellátók igénybevétele. Riasztásuk száma átlagban évi 600. (Az egész megye területén ez a szám 900.) Szegeden és környékén is főként az emberi gondatlanság miatt fordulnak elő tűz- és balesetek, s kerül sor műszaki mentésekre. Az utóbbi években a műszaki mentések száma folyamatosan növekedett, s ez bizony indokolná, hogy a kamionkarambolokhoz darus gépjárművel vonulhassanak. A közép- és magas lakóházak s középületek védelmére pedig a 44 m-es gépezetes tololétra mellett jól segítené egy emelőkosaras gépjármű.

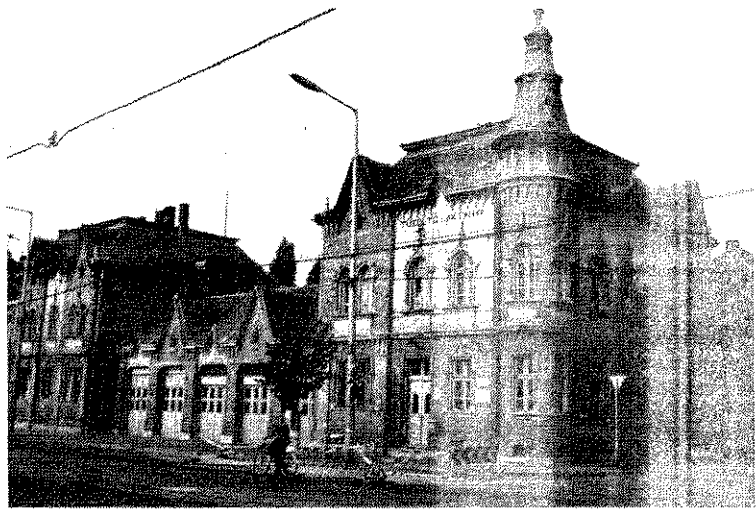
Szeged városnak és környékének lendületes fejlődése, az új ipari és mezőgazdasági létesítmények, intézmények, a lakó-

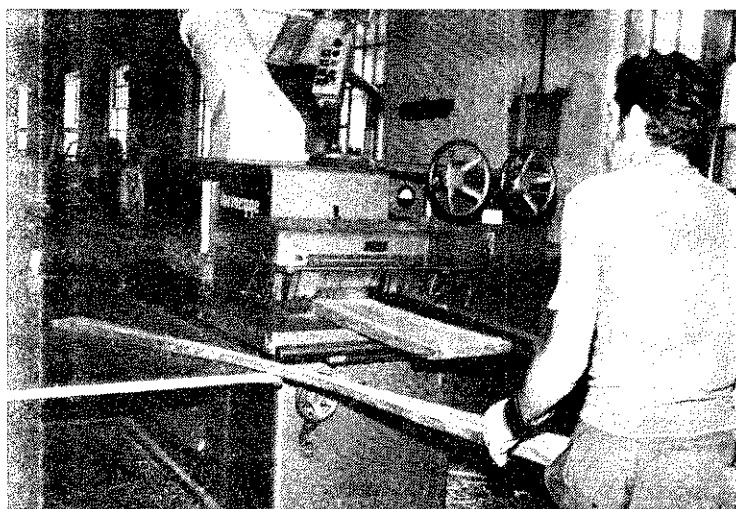
Az algyői földgázüzem

Tűzveszélyes folyadék oltása

Épült 1898-ban

Tűzveszély nélkül az új géppel

telepek, sőt új városrészek létrejötte mind a megelőzésben, a propagandamunkában, mind pedig a mentésben egyre nagyobb feladatok elé állítja az állományt. Egy olyan másfél éves munkáról is hallhatunk, melynek keretében a szegedi Vízművek és Fürdők Vállalatának szakembereivel közösen felmérték, ellenőrizték és feltérképezték a város tűzcsaphálózatát. Az ott tapasztalt hiányosságokat az ellenőrzéssel egy időben javította ki a Vízművek szakembergárdája.

S mire a felméréssel végeztek, el is készült — s azóta már a vonulószerkezetben van — az utcanévjegyzék szerinti pontos városi vízkataszter, amelynek naprakészségéről a Vízművek jelzései alapján gondoskodik a parancsnokság.

Az utóbbi időben megnövekedett a gyakorlatokra invitált bennünket. A Szegei Konzervgyár legtűzveszélyesebb területén, a kartonraktárban „keletkezett” tűzhöz szólt a riasztás. Az államiak megérkezéséig egy C. (E) sugárral avatkoztak be a vállalati tűzoltók, majd targoncákon megkezdték az anyagmentést. A két gépjárműfecskenővel és egy tömlőszállító járművel érkező városi tűzoltórajok a gyakorlat végeztével a sugarak 10 perces együttes működtetésével elvégezték a vízszerezési helyek próbáját is. A gyár területén tüzeset még nem fordult elő, mégis nagy jelentőséggel bírnak ezek a gyakorlatok. Rendszerint *Rósa László* igazgató is megtekinti őket, és az értékelésen *Herédi Istvánnal*, a vállalat tűzvédelmi felügyelőjével együtt beszélnek meg a továbbiakat. Mindent megtenni a megelőzésért — ez az igazgató és a vállalat tűzvédelmi bizottságának a véleménye. Mégpedig, ha szükséges, nemcsak szóban, hanem anyagiakban is, 1981-ben mintegy 120 ezer forintot fordítottak tűzvédelmi célokra. Mintegy 900 milliót érő áru és több száz dolgozó biztonsága a tét. Érthető tehát, hogy mindenben segítik a gyár tűzvédelmi szervezetét, beleértve a 24 fős vállalati tűzoltóságot is.

A Dél-alföldi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság működési körzete Csongrád és Békés megyékre terjed ki. A gazdaság fő feladata a fafeldolgozás, amelyen belül a legnagyobb feladat a szegedi falemez- és fűrészüzemre hárul. Itt a mintegy 600 fős kollektíva keze alól kerül ki a rétegelt enyvezett lemez, a bútorlap, a színfurnér, a láda és göngyölegfésülés, a rakodólap és még több más faipari termék.

Az elmúlt években igen jelentős fejlesztést hajtott végre a gazdaság. Elavult, több évtizede működő gépeket, berendezéseket és gépsorokat cseréltek ki, s ezzel egyidejűleg korszerű üzemrészek kapcsolódtak be a termelésbe.

Egy új sorozatvágó körfűrész üzembe helyezésével nemcsak a vállalat vezetőinek, *Zsiros István* igazgatónak és *Gölli Mihály* üzemvezetőnek lett kevesebb gondja, hanem a szegedi városi-járásai tűzoltó-parancsnokság készenléti állománynak is. A régi, konstrukcióhibás körfűrész működésekor rendszeres beparázás és lángolás következett be, emiatt gyakran riasztották a szegedi tűzoltókat. Kár nélküli tűzek voltak ugyan ezek, de közvetlen tűzveszély miatt a tűzvédelmi hatóság mégis leállította a gépet. 1981 márciusában azután megérkezett az új **TORWEGGE** sorozatvágó körfűrész, s azóta teljes biztonsággal végezheti munkáját a fűrészüzem.

Az elmúlt évek kb. 200 milliós rekonstrukciójából sokat fordítottak a gyár tűzvédelmének tökéletesítésére is. Az üzem egész területén kiépítették a tüzi-víz-hálózatot, víztároló medencét építettek, s a közeljövőben készülnek el az üzem területére tervezett automata füstjelzők és hőérzékelők beépítésével.

Hatvan kilométer átmérőjű területen, mintegy 10 400 hektáron gazdálkodik az Állatorvostudományi Egyetem Hódmézővászárhelyi Tangazdasága. Fő profilját az Alföldre hagyományosan jellemző termelési ágak képezik, de jelentős értékű vetőmagüzemük termelése is. Évente 5000 tonna vetőmagbúzát és 10 000—10 200 tonna vetőmag-kukoricát állítanak elő, majd szá-

ritják, tisztítják, osztályozzák, csomagolják, egyszóval szállításra és további rakározásra is előkészítik.

E munkálatok közül tűzveszélyességét tekintve kiemelkedik a szárítás folyamata. A vetőmagüzemben 2 kamrás szárító és szemes-utószárító működik. Gazdasági, de tűzvédelmi szempontból is nagy jelentőségű, hogy olajtüzelésről gáztüzelésre állítják át ezeket a szárítókat. *Hovorka György* igazgatótól megtudtuk, hogy a tangazdaság vezetősége nemrégiben úgy döntött, hogy — főként gazdaságossági megfontolásból — mintegy 12 millió forintos beruházással a környező tsz-ekkel közösen gázvezetékét épített, s ezt felhasználva, valamint a szárítóberendezések égőfejait kicserélve átáll a korszerűbb és biztonságosabb üzemelési módra. Ezzel a munkamódszerváltással a szárítás költsége a korábbinak mindössze 40%-át teszi ki, s a beruházás ekképpen 3 év alatt megtérül.

Kétszeresen is jól járt tehát a gazdaság, hiszen az olajfelhasználás megszüntetésével egyebek között nem gond az olajtárolás és -szállítás meg a csöpögés-veszély. Hogy a tűzvédelem mit nyer vele, az természetesen elsősorban annak a függvénye lesz, hogy miként készülnek fel a gazdaságos, de azért ugyancsak veszélyes technológia működtetésére.

Az öttömösi Magyar László Mgtsz vezetősége két évvel ezelőtt úgy döntött, hogy melléküzemágként tűzoltókészülék-ellenőrző és -javító bázist hoz létre. Több mint 2 millió forintos beruházás; saját kivitelezésű építkezés és felszerelés meg 28 fő betanítása és szakvizsgáztatása után tavaly október 1-től komplex szolgáltatást nyújt az új javítóbázis. Engedélyük a porraloltók 50 kg-ig való javítására és ellenőrzésére szól, de ezen belül mindenfajta készülékre kiterjesztették szolgáltatásukat. Ami abból áll, hogy a halonnal oltókat és CO₂-es berendezéseket is behozzák a telephelyre, ahonnan továbbítják az **ELZETT** javítóüzemeihez, majd a munka elkészültével házhoz szállítják őket. Jelenleg 112 vállalattal és in-

tézménnyel kötötték a javításra, ellenőrzésre. Szakembereik, üzemük felszerelése jóvoltából jóval többet is tudnának vállalni. Remélik, a megyén túl is eljut a híruk, s egyre többen veszik igénybe szolgáltatásukat.

Utasi István, a tsz gépészeti ágazatának vezetője mutatta be a korszerű üzemét. Jól felszereltek cserekészülékekből, hiszen a nagyon megrongálódottakat javítás helyett célszerűbb kicserélni. A készülékek hajtóanyagtartályát mélyhűtik, így kevesebb veszteséggel jár és biztonságosabb a töltés. Fémtisztító nyomáspróbát tudnak végezni, ugyanis az általános alkalmazott drótkorongos tisztításon túl marató folyadékkal teli kádakban távolítják el a készülékeken maradó festék-reteget s egyéb szennyeződést.

Az üzem felépítése előtt Kalocsán jártak tanulmányúton, mégis a sajátjukban sok mindent másképpen oldottak meg. Így többek között a portöltő berendezésük is egyszerűbb elven és hasznosabban dolgozik. A télen-nyáron kenyeret adó üzemmel kapcsolatban további tervei vannak a tsz vezetőinek: az említettek túl tűzcsapok javítására, tömlők nyomáspróbájának elvégzésére, valamint javítására akarnak vállalkozni.

Csongrádon, a megye névadó városában önkéntes tűzoltókkal találkoztunk. Dél-Magyarország egyik legszebb városának elsődleges tűzvédelmét 1964-től ők látják el.

Gyovai László tü. szds., városi parancsnok és Mizere Imre tü. törm., előadó az ő segítségük nélkül aligha birkóznának meg a több mint 20 000 főnyi lakosság meg az itteni ipari üzemek és tsz-ek védelmével.

Évek óta a Tisza Bútoripari Vállalat 5. sz. gyáregysége adja az önkéntesek legtöbbszörét. Csongrádon évek óta kétszer annyi a város önkénteseinek létszáma, mint amennyi az előírt. Jelenleg is 32 fő helyett 64 tagot számlál az 1961-ben alakult egyesület.

Igen nagy szüksége van helytállásukra a városnak. Dr. Forgó Zsuzsa, a városi tanács vb-titkára úgy fogalmazott, hogy Csongrád városban az önkéntes tűzoltók jelentős segítséget nyújtanak az állami tűzoltóságnak. S hogy mennyire igaz ez a megállapítás, az a káreset-felvételek lapokat nézegetve is könnyen kiderül. 1981-ben 26-szor vonultak, 16 alkalommal avatkoztak be, s ebből 8 esetben a szentesi állami egység kérésére előtt sikerült a kárt felszámolniuk. Eredményes beavatkozásaik titka az állami tűzoltókkal, valamint a városban levő vállalatok, intézmények vállalati tűzoltóival rendszeresen végzett sok-sok közös gyakorlat.

Nemcsak a készenléti szolgálatról adott számot parancsnokuk. A csongrádiak élén járnak a megelőzési feladatok ellátásában is. Kiss Péter önk. tü. zászlós évek óta járja az iskolákat és a lakóházakat. Az iskolákban főleg a szünetelőtti tűzvédelmi tájékoztatót várják a gyerekek.

Szakvizsgát tettek az ötömösi asszonyok

A lakóházakban szervezett tűzvédelmi lakógyűlésekkel nem volt olyan rózsás a kezdet. De ma már elmondhatják, hogy a több szintes házakban rendezett tűzvédelmi tájékoztatókra — ahol egyebek között a tűzoltó készülékek helyes használatát is bemutatják — igen sokan eljönnek. 18 területfelelős végzi a város tűzvédelmi ellenőrzését; lakóházakban, üzemekben, kisiparosoknál és a tsz-eknél. Az egyik legszebb parkban elhelyezett tűzvédelmi híradótáblán mindig a legaktuálisabb tudnivalót olvashatja a város apraja-nagyja. Mozi- és színházüzveleti szolgálatot is adnak az önkéntesek. S ennyi társadalmi munka mellett még az

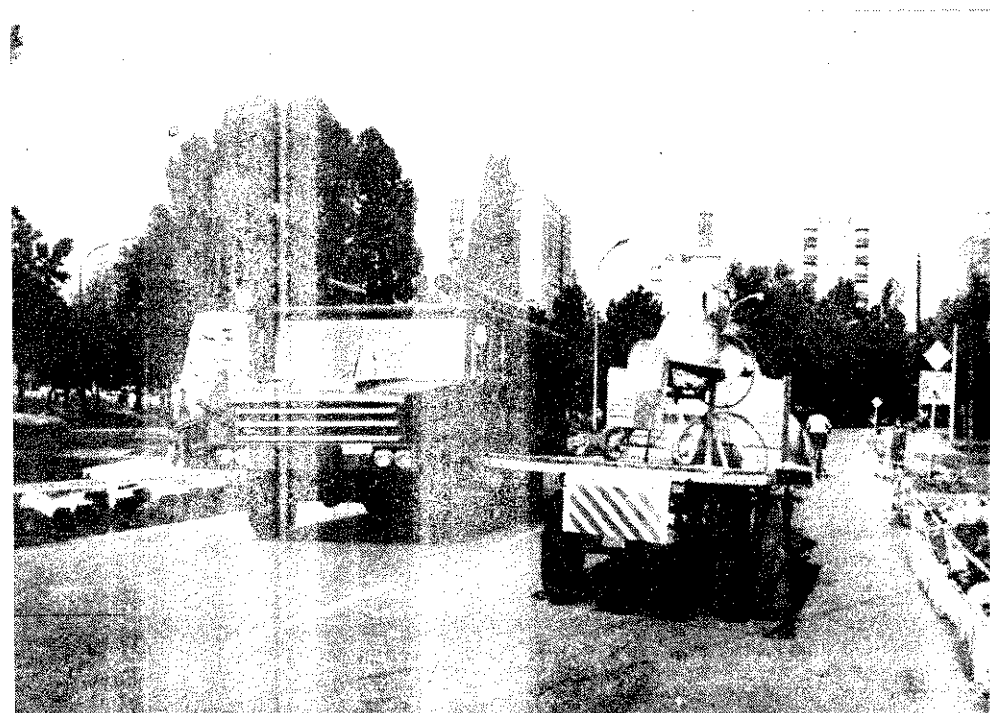
utánpótlásról sem feledkeznek meg. 8 úttörőrajuk működik, s az IG-tagok kéthetenként, csütörtökön a parancsnokság vendégei. A városi fiatalokból 2 ifjúgardista raj, a mezőgazdasági szakmunkásképző intézetből pedig egy raj tartozik az önkéntes tűzoltókhoz.

Csongrád város vezetése és lakossága nemhiába szereti, tiszteli tűzoltóit, azok is megtesznek minden tőlük telhetőt.

A városban még évekig nem kell a tűzoltó-utánpótlást toborozni, a jó példa látán maguktól jönnek a fiatalok.

Sz. Lovász Ilona
Tátrai Mihály

Hazatérőben a szolgálatból

Az MSZMP XI. kongresszusa és dokumentumai megkülönböztetett figyelemmel szoltak az irányítás és ezen belül az ellenőrzés kérdéseiről. A kongresszus fontos feladatként határozta meg a politikai, az állami, a gazdasági és a kulturális élet területeire a központi irányítás hatékonyságának fokozását, az irányító és vezetői munka erősítését s ezzel szoros összefüggésben az ellenőrzési rendszer és tevékenység továbbfejlesztését.

A PARTKONGRESSZUS HATÁROZATÁNAK a társadalmi és politikai viszonyainkról szóló része többek között kimondja: „A társadalmi érdek következetesebb érvényesítése és a nagyobb követelmények szükségessé teszik, hogy a központi és a helyi állami szervek összehangoltabban tevékenykedjenek. Éljenek felelősebben hatáskörükkel, javítsák a döntési rendszert, a végrehajtást és az ellenőrzést. Erősíteni kell a központi irányítást a társadalmi érdek érvényesítésében. Jobb feltételeket kell teremteni a helyi önállóság kibontakozásához.” „Az állami szervek szorosabban hangolják össze ellenőrző tevékenységüket.”

Pártunk XII. kongresszusa alapján véve megerősítette ezeket az igényeket. Mindezekből egyértelműen következik, hogy szocializmust építő munkánk jelenlegi szakaszában — és várhatóan a jövőben is — elengedhetetlen a központi irányítás erősítése, a központi célkitűzések fokozottabb érvényre juttatása s ehhez az állami irányító szervek következetes és rendszeres ellenőrző tevékenysége.

Az állami ellenőrzésről szóló 50/1977. (XII. 21.) számú MT rendelet kötelezte a minisztériumokat, az országos hatáskörű szerveket, valamint a tanácsokat az ellenőrzéses tevékenységük összehangolt és párhuzamosságok nélküli rendszerének megszervezésére s működtetésére. A minisztertanácsi rendelet a következőkben fogalmazta meg a szabályozás célját:

„Az ellenőrzési munka szabályozatai indokolják az állami ellenőrzés egész rendszerének továbbfejlesztését. A fejlődésünk által szabott magasabb követelmények keretében az összehangolt ellenőrzések alapvető célja a társadalmi-gazdasági folyamatok figyelemmel kísérése, azokban a központi iránymutatások érvényesítése, a kormányzati intézkedések gyakorlati hatásainak, valamint a megvalósítás tapasztalatainak felmérése és értékelése, továbbá a végrehajtási feltételek javításának segítése és ezzel a gazdálkodás és az igazgatás magasabb színvonalra emelésének előmozdítása.”

A párt és a kormány által meghatározottak megvalósítására és azokkal összhangban a belügyminiszter — elismerve az e téren addig elért eredményeket — az 1/1979. számú utasításában rendelkezett a Belügyminisztérium belső ellenőrzési tevékenységének továbbfejlesztéséről.

AZ ÁLLAMI TÜZOLTÓSÁG területi szerveinek tanácsi általános irányítására figyelemmel vált szükségessé — az MTTH elnökének egyetértésével — az állami tűzoltóság belső ellenőrzési tevékenységének továbbfejlesztéséről szóló 12/1979. számú belügyminiszteri utasítás, rendelkezései 1980. január 1-vel léptek hatályba.

A miniszteri utasítás a korábbiakhoz képest eltérően szabályozza a belső ellenőrzés elveit, célját, módszereit, formáit, valamint szervezését és lebonyolítását. Ezek közül csak néhány fontosabb rendelkezést emelek ki a következőkben.

A különböző szintű, célú és formájú ellenőrzéseket koordináltan és tervszerűen kell megszervezni és végrehajtani.

Az ellenőrző tevékenység parancsnoksági feladat, vagyis nem szűkíthető le egyes szervezeti egységekre, illetve személyekre.

Az ellenőrzött parancsnokság munkájának értékeléséhez fel kell használni a helyi irányító és együttműködő szervektől beszerzett információkat is.

Az ellenőrző munkában kapjon nagyobb szerepet a segítő jelleg és szándék, s ezen keresztül a hatékonyság.

Az ellenőrzés fokozottabban terjedjen ki a központi és ágazati, illetve a felsőbb rendelkezések gyakorlatban történő megvalósíthatóságára.

Indokolt esetben kerüljön sor felelősségre vonásra, illetve a jó munka elismerésére.

AZ UTASÍTÁS HATÁLYBALÉPÉSE ÓTA eltelt csaknem három év tapasztalatai lehetőséget nyújtanak a benne foglaltak végrehajtásának áttekintő értékelésére és a következő években hasznosítható következtetésekre.

Előjáróban megállapítható, hogy célját, alapelveit, rendszerét és hatékonyságát figyelembe véve tovább fejlődött az állami tűzoltóság szerveinek belső ellenőrzési tevékenysége.

Az ellenőrző munka az irányítás, a vezetés szerves, a korábbinál is tudatosabb elemévé vált. A belügyminiszteri utasításban meghatározott elvek, módszerek és követelmények gyakorlatban összességében megfelelően érvényesültek.

Létrejött egy olyan szervezett, egységes és koordináltságban is javulást mutató ellenőrzési rendszer, amely tervszerűen és összehangoltan fogja át a vezetett, illetve irányított szerveket, valamint azok tűzvédelmi és kiegészítő tevékenységére teljes körét.

Az ellenőrzések szélesebb körű és pontosabb információkat szolgáltatnak az ellenőrzött szervek tevékenységének és működési területük tűzvédelmi helyzetének realitásabb megítéléséhez; az eredményesebb szabályozási munkához, továbbá a parancsnoki döntések megalapozottságához.

Az összességében következetesebb és egységes követelmény támasztó ellenőrzések kedvezően segítettek elő a központi akarat érvényesítését, az ellenőrzött szervek tevékenységének javítását, az irányítás és vezetés fejlesztését, finomítását, valamint a tanácsi általános irányítás teljesebbé válását.

A MINISZTERI UTASÍTÁSBAN megfogalmazott alapelvek általában érvényesülnek az ellenőrzések során. A szakági és funkcionális területeket általában mélyrehatóan, kellő szakértelemmel ellenőrzik. A kapcsolatos megállapítások és feladat meghatározások alkalmasak a feltárt hibák és fogyatékoságok felszámolására, a munka színvonalának emelésére.

Emellett esetenként még nem foglal el elég fontos helye az ellenőrző és az azt követő értékelő tevékenységben a vizsgált parancsnokság kapcsolati és információrendszere, szervezeti és irányító munkája, a parancsnokok és helyetteseik vezetés stílusa és módszerei. Helyenként elmarad vagy nem elég következetes az ismétlődő hiányosságok okainak feltárása, a személyi felelősség megállapítása, illetőleg az elismerés.

Az ellenőrzési megállapítások elemzése alapján az indokoltnál kevesebb esetben kerül sor az elavult helyi rendelkezések módosítására, illetve hatálytalansítására.

Az irányító parancsnokságok többsége már kellő céliránysággal és differenciálással alkalmazza az ellenőrzési módszereket. A miniszteri utasítással összhangban a helyszíni ellenőrzések a meghatározóak gyakoriságban és eredményességben egyaránt.

Az irányító, ellenőrző munkában megfelelő helyet foglal el a parancsnokok és vezetők beszámoltatása; ezt önállóan, illetve a helyszíni ellenőrzés keretében alkalmazzák. A beszámolókat témakörökönként egyre differenciáltabban és az időszerezéget is figyelembe véve határozzák meg.

Az utóbbi években — részben az adatszolgáltatási rendszer megszervezésével összefüggésben — a helyszíni ellenőrzések iránti igényük csökkenett a soron kívüli adatszolgáltatás igénye. Az ellenőrző szervek és személyek elsősorban a folyamatos adatszolgáltatás keretében, illetve a más formában elrendelt és rendelkezésre álló információkat használják fel. Az írásos információk hasznosítása az ellenőrzéseknél, illetve az értékelő, elemző munkában azonban még kívánivalót hagy maga után.

A miniszteri utasításban meghatározott ellenőrzési formák alkalmazása összességében megfelelő. Az irányító parancsnokságok többsége helyes arányokat alakított ki mind a különböző ellenőrzési formák között, mind azok gyakoriságában. Elsősorban a témavizsgálat és a céllenőrzés tartalmi megkülönböztetése, elhatárolása, továbbá helyenként az ellenőrzésnek mint az irányítás egyik módjának túlzott előtérbe helyezése jelent gondot.

ALAPJÁBAN VÉVE a vonatkozó utasítás szerint, előrelátóan és kellő koordináltsággal tervezik az ellenőrzéseket. Tapasztalható viszont, hogy az éves ellenőrzési terv nem tartalmazza az összes, tervezhető ellenőrzést, egyes szerveknél pedig — feleslegesen — a munkaterv szöveges részében ismételtelen szerepeltetik a tervezett ellenőrzéseket.

Az átfogó ellenőrzések tervezésekor egyre több parancsnokság igazodik az általános irányítást ellátó tanács vb komplex ellenőrzési idejéhez. Az eltérő ellenőrzési ciklus miatt ez nem könnyű, azonban középtávon zökkenőmentesen megoldható. Soron

(Megyei tudósítónktól.)

A Baranya megyei tűzoltó-parancsnok-ság hét olyan középirányító szervvel tart kapcsolatot, amelyek a Belkereskedelmi Minisztérium felügyelete alá tartoznak. Olyan sajátos helyzet alakult ki, hogy Dél-Dunántúl kereskedelmi vállalatai többségének Pécsen van a központja.

Mivel e vállalatok csoportja a középirányító szervek között jelentős, ezért az idej felügyeleti általános ellenőrzéseink tapasztalatainak összegzésére külön figyelmet fordítottunk.

A közös felügyeleti szerv és a hasonló jellegű tevékenység, valamint a viszonylag magas szám miatt azt a javaslatot terjesztettük a megyei parancsnok és az érintett igazgatók elé, hogy közös értékelő értekezletet tartsunk. A középirányító szervek vezetői is helyesléssel fogadták javaslatunkat. Különösebb előkészítő munkára nem volt szükség, ellenőrzéseink anyagaiból készültünk fel az értekezletre. A rövid értékelést a megyei parancsnok terjesztette elő. Abban egyaránt helyet kaptak a vállalatok sajátos és közös gondolatai is persze érdemei is.

Így szó esett arról is, hogy általános tapasztalatunk szerint a vezetők rendszeresen beszámoltatják a tűzvédelmi munkatársaikat. Ugyancsak általános az egy-egy vezető évenkénti beszámoltatása is, de az ide kapcsolódó hiba is közös.

Kifogásoltuk ugyanis, hogy ezekre a beszámoltatásokra nem hívták meg az illetékes tűzoltó-parancsnokságot. Márpedig a kapcsolattartás rendszerességén

túl ez azt is szavatolná, hogy a helyzet értékelésekor és a feladatok súlyozása során hivatásos szakember is hallatható a szavát.

A népgazdaság más ágazatának tűzvédelmi tapasztalatai a kereskedelmi vállalatok vezetői számára is hasznosak lehetnek.

Az egész tárcára jellemző, hogy a tűzvédelmi szervezetek kiépítései — főhatósági hozzájárulással — eltértek a Tűzvédelmi Szervezeti és Működési Szabályzat előírásaitól. Ezt a kérdést a TSZMSZ kiadójával volna tanácsos tisztázni, hiszen vagy némely előírások túlzottak, vagy az engedmény — amit minden kérelmező megkapott — megalapozatlan.

A nagykereskedelmi vállalatok tűzvédelmi felügyelői között szoros munkakapcsolat alakult ki, s ez kétségtelül kedvezően hat munkájuk minőségére. Gyakorlati tapasztalataik és szakirodalmak cseréjével segítik egymást.

Nem élnek viszont ugyanezek a vállalatok a gyakran azonos, közös telephely adta lehetőségekkel. Pedig az azonos tevékenység, a közös munkaterület módot adna közös oktatások, továbbképzések, vetélkedők és gyakorlatok szervezésére. Ugyancsak közös hiányosság, hogy a dolgozók egy részének vándorlása miatt állandóan akad tűzvédelmi oktatásban nem részesült dolgozó, szakképzetlen megbízott.

A legtöbb elmarasztaló szó a Mecsek vidéki Vendéglátó Vállalatot illetve. Az idevonatkozó megállapításainkra a vál-

latat felügyeleti szerve is felfigyelt, és helyszíni ellenőrzést is tartott. Tapasztalataik hasonlóak voltak, mint a mieink.

A közös, de vállalatokra bontott értékelés — reméljük — kettős haszonnal járt. Egyrészt a felsorolt hibák bizonyára kellemetlennek tűntek a társvállalat vezetői előtt — ez kölcsönös lehetett —, másrészt az említett jó módszerek példaként is szolgálhattak az okolni igyekvőknek. Az érintett vállalatok vezetői már az értékelés alatt megegyeztek a tűzvédelmet segítő tennivalókban, így például már közös propagandaakciókat, oktatást és tanfolyamokat szerveznek.

Most már csak a közös lebonyolítás van hátra, s ennek sikere teljességgel bebizonyíthatja elgondolásunk helyességét. Persze hibák is adódhatnak a közös értékelésből, de ezek esetén is a kikutatómódszert fogjuk keresni, nem pedig a módszert vetjük el.

A közös tevékenységben és azonos felügyeleti szervben jó garanciát látunk a meglévő — és egy-egy tárcára jellemző — hiányosságok pótlására és egyöntetű rendezésére. Amennyiben nem fullad kudarcba az elgondolásunk, akkor az ipar és a mezőgazdaság megyei középirányító szerveivel — melyekből földrajzi helyzetünknek fogva szép számú csoport van — is hasonló kapcsolattartásra, értékelési módra törekszünk. Ezt kipróbálásra javasoljuk a Baranyához hasonló adottságú megyéknek is. Érdeklődéssel várjuk ez irányú tapasztalataikat.

Pfeiffer Márton
tű. szds.

kívüli ellenőrzést csak ritkán rendelnek el, pedig ezt a körülmények esetenként indokoltá tennék.

A belső ellenőrzések szervezésében és előkészítésében az utasítás rendelkezései összességében helyesen érvényesülnek. Az ellenőrzésekre fordított idő általában arányban áll az ellenőrzött szerv tevékenységével és működési területe jellegével, valamint az ellenőrzési formával. Az ellenőrzésekre történő felkészülés és felkészítés is javul. Az ellenőrzési tervek többsége egyedi, és szakszerűen, egyértelműen határozza meg az ellenőrzés célját, tartalmát, formáját, módszereit, valamint a többi szükséges szempontokat. Egyes szerveknél viszont egyáltalán nem készül egyedi ellenőrzési terv a céllenőrzésekre és a téma vizsgálatokra, illetőleg csupán általános jellegű ellenőrzési szempontokat vesznek figyelembe.

Az átfogó ellenőrzésekről és beszámoltatásokról az érintett parancsnokságot, az általános irányítást végző tanácsi vezetői, valamint a hatáskörileg illetékes pártbizottságot előzetesen értesítik. Az előértesítésre meghatározott három hónap megtartásában, továbbá az értesítés módjában még nem egységes és esetenként nem is helyes a kialakított gyakorlat.

Az esetek nagy részében ütemezés szerint szervezettervezetett hajtják végre az ellenőrzéseket. Kelelő törekvés tapasztalható arra, hogy az érintett szerv, illetőleg annak állománya a lehető legkisebb mértékben legyen akadályozva feladatai teljesítésében emiatt.

Az ellenőrzések során az ellenőrök — felkészültségüktől függően — a feladatok jobb ellátásához közvetlenül is törekednek segítséget nyújtani s átadni a jó tapasztalatokat és módszereket. Ennek eredményessége azonban nem minden esetben érzékelhető. Ugyancsak tapasztalható, hogy esetenként nem elég feltáró jellegűek az ellenőrzések, továbbá a szerv tevékenységét statikusan vizsgálják.

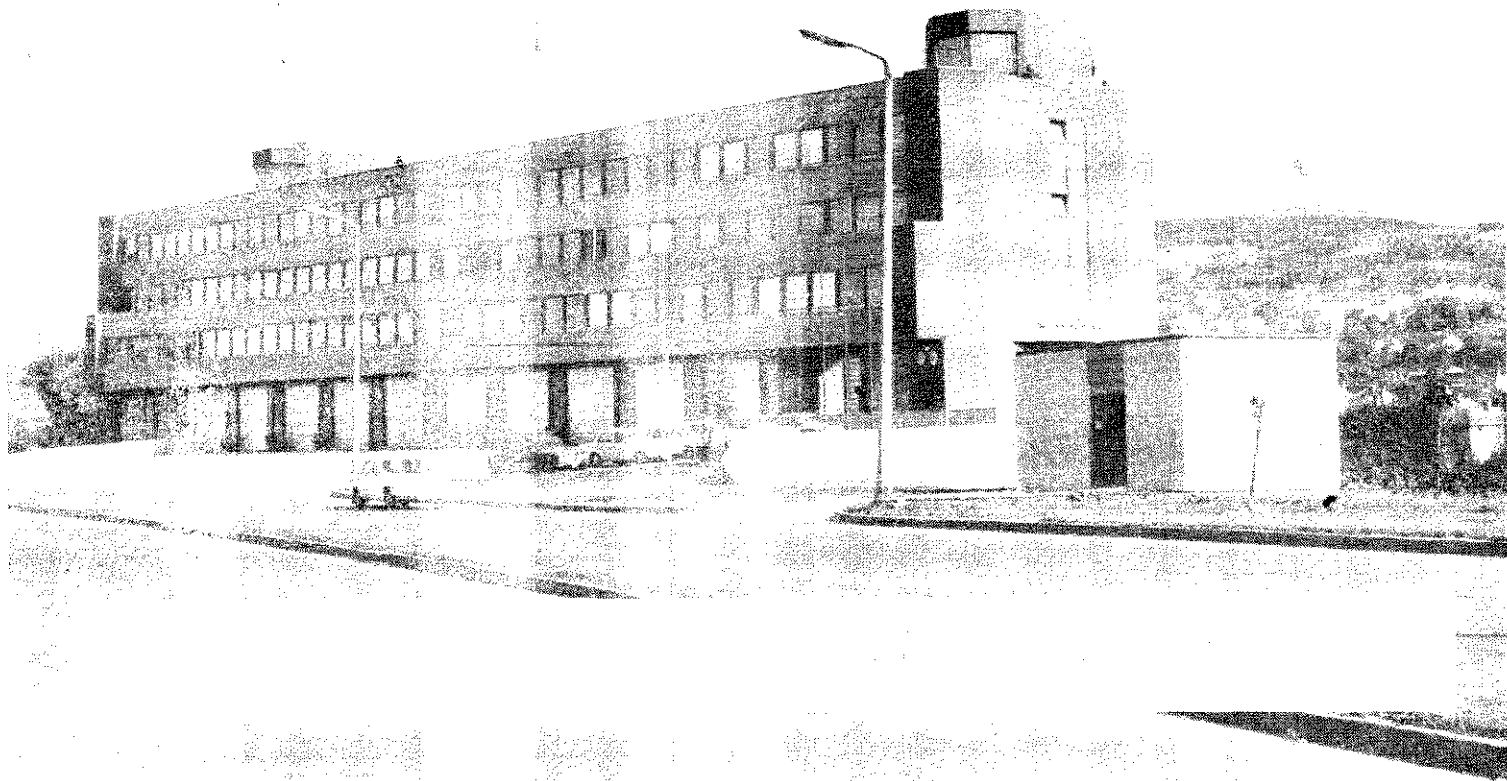
AZ ELLENŐRZÉSI MUNKAFOLYAMAT egyik igen lényeges része a tapasztalatok összegzése, elemzése, értékelése és azok alapján a következtetések levonása, javaslatok megtétele, majd a szükséges döntések meghozatala. E tekintetben az utóbbi évek során kétségkívül sikerült előrelépni. Az ellenőrzési jelentések többsége az irányítás minden szintjén gazdagított tartalmilag, s összességében kellő értéktartalommal tanúskodik. Ennek ellenére még tapasztalható olyan kisebb-nagyobb fogyatékosságok, amelyek egy része a parancsnok, illetve vezető indokolatlan elnézésére, illetve a nem megfelelő igénytámasztásra vezethető vissza. A jelentések szerkezete, terjedelme, tartalma és színvonala területenként, sőt egy-egy szerven belül is változó. Az összesítő jelentések még mindig terjedelmesek, túlzottan részletezők és leíró jellegűek, esetenként kevésbé tájékoztatóak a mélyebb összefüggéseket.

Az ellenőrzéseket követően meghatározott feladatok többsége szükséges, egyértelmű, és — a helyenkénti túlzott részletezés ellenére — alkalmas a hibák felszámolására, valamint az ellenőrzött szerv tevékenységének fejlesztésére.

Kezd általánossá válni az átfogó ellenőrzések tapasztalatainak az illetékes párt- és tanácsi vezetőkkel közösen történő értékelése, ami mindenképpen célravezető.

Az elmúlt csaknem három év tapasztalatai is igazolják, hogy szükség volt az állami tűzoltóság belső ellenőrzési rendszerének a fejlődés támasztotta igényeknek megfelelő szabályozására. Az ellenőrző tevékenység továbbfejlesztésének viszont az a feltétele, hogy felszámoljuk az e téren még meglévő hibákat, fogyatékosságokat, s elveiben és részleteiben még következetesebben érvényesítsük a miniszteri utasításban foglaltakat.

Csaba Gyula
tű. alez.

Kilencedik éve már, hogy a helyi napilap így írt a Baranya megyei tűzoltóparancsnokságról:

„A parancsnokság épülete elavult, alkalmatlan a felszerelések elhelyezésére, életveszélyessé nyilvánítása folyamatban van, egyes részeit már alá is kellett dugcolni. Egészében véve a körletek és szerelvények a személyi állomány életét és biztonságát, valamint a nagy értékű felszerelések épségét egyaránt veszélyeztetik.” Az azóta eltelt időről Kosteleczy Sándor ezredes, megyei tűzoltóparancsnok a következőket mondta:

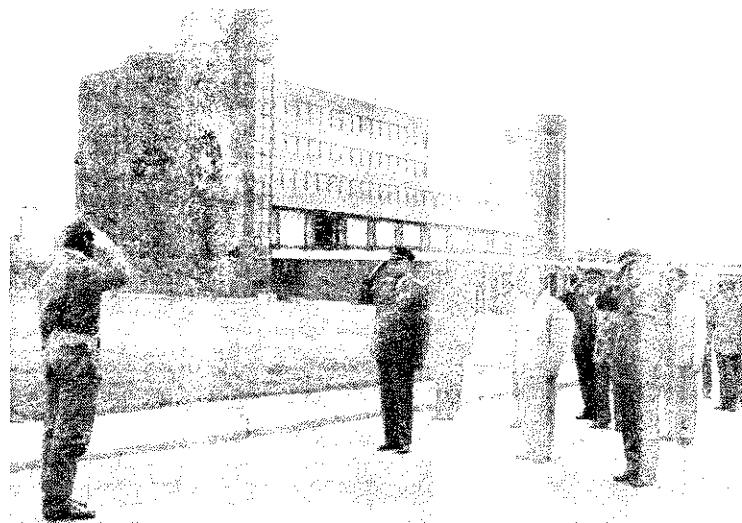
— Laktanyánk száz évvel ezelőtt épült, s hosszú idő óta felemás helyzetben voltunk. Egyik oldalán régóta rendelkezünk mindazokkal a korszerű felszerelésekkel, amelyek munkánk végzéséhez nélkülözhetetlenek. Személyi állományunk jól fel-

készült feladata elvégzésére. Ugyanakkor elhelyezésünk annyira mostoha volt, hogy az már-már szolgálatellátásunkat veszélyeztette. Tíz éve írtam alá az első aktaát, amely a tűzoltóság új elhelyezésének ügyét kimozdította a holtpontról. Nem sokkal utána megtörtént a helykijelölés, s megkaptuk azt a területet, ahová építkezhettünk. 1977 decemberében vonult fel a kivitelezést végző vállalat, s a következő tavasszal megkezdődtek a munkálatok. Előtte és közben sok nehézséget kellett leküzdeni, de ezekről már nem érdemes szólni. Végül is 1982 lett, mire teljesültek elképzeléseink, augusztus másodikán végre birtokba vehettük az új laktanyát. Azóta a próbaüzemelés folyik.

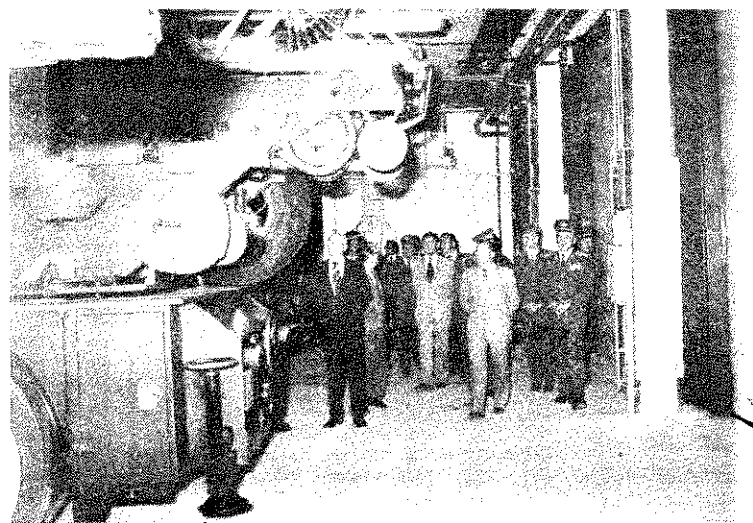
Október 12-én hivatalosan is felavatták az ország legkorszerűbb tűzoltó-laktanyáját. A miniszterhelyettesi szemlével egy-

bekötött üzembe helyezésen *Ladvánszky Károly* rendőr altábornagy, belügyminiszter-helyettes és *Varga Károly* tűzoltó vezérőrnaggyal, a BM Tűzoltóság országos parancsnokával együtt részt vett *Lukács János*, a megyei pártbizottság első titkára, *Horváth Lajos*, a megyei tanács elnöke, *Orbán István* vezérőrnagy, megyei rendőr-főkapitány, valamint a megyei pártbizottság, a megyei tanács, a város pártbizottság s a városi tanács számos vezető munkatársa.

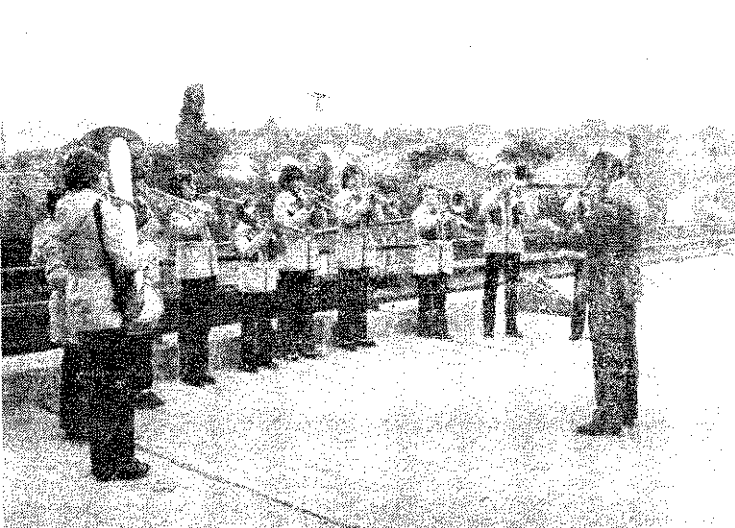
A vendégeket Kosteleczy Sándor ezredes, megyei parancsnok fogadta, s kalauzolta végig a tűzoltók új otthonában. A látogatás alkalmával a vendégek tájékoztatást kaptak a megye tűzvédelmi helyzetéről s a tűzoltóságának munkájáról is. Ebből az alkalmából a megyei parancsnok részletesen beszámolt az új laktany-

A szolgálatparancsnok jelentést tesz

Megtekintették a gépjárműfecskendőket

A gyárvárosi zeneiskola úttörőinek köszöntője

A hírközpontban minden a legkorszerűbb

építéséről, s arról, hogy milyen változást jelentett az állomány számára az új, korszerű szolgálati hely, hogyan segíti őket feladataik ellátásában. A parancsnoki beszámolóiból és a látottakból a következőket tudtuk meg:

A jelenlegi átadáskor a két ütemre tervezett építkezésnek az első — bár fontosabbik — üteme készült el, mintegy 110 millió forintos beruházással. A második ütemet jelentő javítóműhely felépítését jövő őszre tervezik, s addig az a régi helyén üzemel.

A főépületet, Magyarországon új technológiával, az úgynevezett lift-slab (födémemeléssel) módszerrel építették. A módszer lényege, hogy az épület valamennyi födémét a talajszinten készítik el vasbetonból, s egyszerre emelik a magasba, míg helyükre nem kerülnek. Ezzel az eljárással rengeteg időt és anyagot takarítottak meg, ugyanis nem kellett zsá-luzniuk. Így az első szekció 5 darab, egyenként 600 m²-es födeme másfél hónap alatt lett kész. A laktanya tervezője egyébként a Baranyaterv volt, kivitelezője pedig sok alvállalkozóval a megyei ÁÉV. A födémemelést a Budapesti 22-es ÁÉV berendezésével, bolgár szakemberek végezték. Itt kell megemlíteni, hogy a technológia évtizedekkel ezelőtt Magyarországon született, bejárta a világot, s hozzánk a bolgároktól került vissza.

Az új háromemeletes, ötszintes laktanyában a szolgálatellátás hatékonyságát segítette annak a programozott automatikus riasztórendszernek a beépítése, mely a digitális kijelzőkkel és a hangosbemondóval az egész épületben információt nyújt a riasztásról és vonulárról. A parancsnokság hírközpontja és a megadott ügyelet szintjén a legkorszerűbb berendezést kapta, a híradás munkáját magnetofon, rádió, televízió segíti. Ugyancsak a híradópulton található a szerelások önműködő ajtóinak nyitó- és visszajelző műszere, valamint az utcára történő biztonságos kihajtást segítő jelzőlámpák kapcsolója is. Az épület szolgáltató részét gazdagítja a melléklépcsőházban kialakított tömlőszárártó torony, az alagsori tömlőmosó, valamint az öltöztető-célszerűsített tornaterem.

■ A laktanya érdekessége, hogy a gépjárműveket két szintben helyezték el a földszintre a tartályok járművek kerültek, az emeletről pedig — ami a keleti oldalon a földszint — vonulnak a káresetektől a fecskendők. A visszatérő járművek hűtőléről, a felhajtórampán keresztül közelíthetik meg a szereléseket.

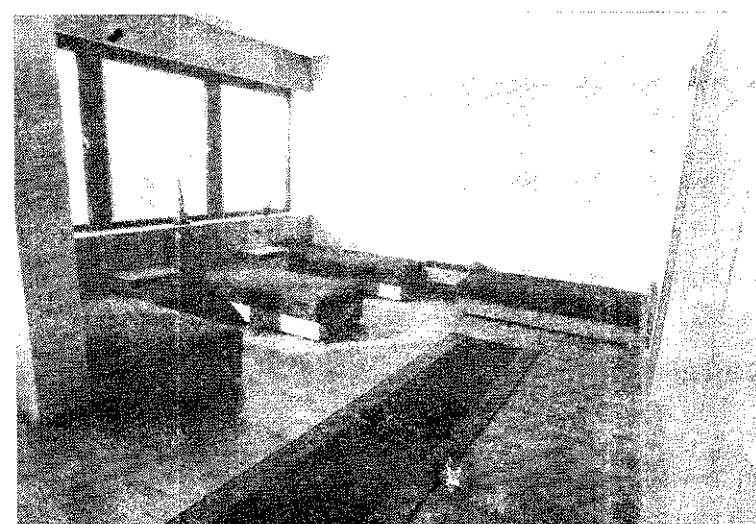
Ehhez a mozzanathoz tartozik meg az a terv, mely az egy év múlva felépülő speciális javítóműhely üzembe helyezése után valósulhat csak meg. E szerint vonulások után a fecskendőket itt először le-

tisztítanak, átvizsgálják, az esetleges javítanivalókat elvégeznék rajtuk, majd üzemanyaggal való feltöltés után hajthatnának ismét a szerelésbe. Ez sokban hozzájárul majd ahhoz, hogy nagy értékű gépjárműveik üzembiztosabbá váljanak.

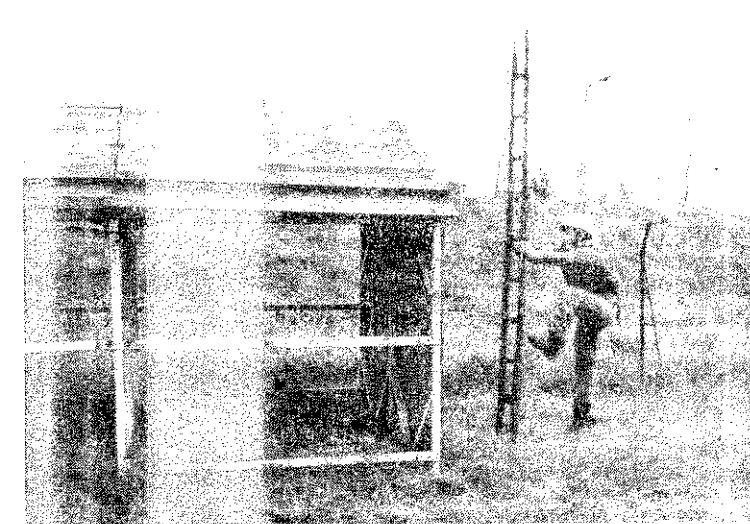
Az állomány számára kialakított négy-öt személyes hálóik mindegyikéhez fürdőszoba tartozik. A tűzoltók kényelmét heverők, beépített szekrények, melegítőkonyha s ízlésesen berendezett étkező biztosítja. Külön egységet alakítottak ki a laktanyán belül a továbbképzések lebonyolításához. A 30 fő, akár bentlakásos elhelyezésére is szolgáló tanfolyamkörlet hosszú távon megoldja a parancsnokság ilyen irányú gondjait. Az előrelátó tervezésnek köszönhető, hogy az új tanácsteremben ezennel házon belül tarthatják rendezvényeiket a tűzoltók. Nem utolsósorban orvosi rendelő és pihenetőszoja is csatlakozik a létesítmény szociális blokkjához, ahol az időszakos vizsgálatokon kívül az esetlegesen rászoruló sérülteket, betegeket is elhelyezhetik ideiglenesen.

Sok évig kellett tehát a pécsieknek várniuk, mire méltó körülmények közé kerülhettek, s bár már régen rászolgáltak a szép, új, modern laktanyára, szolgálatellátásuk sohasem látta kárát mostoha elhelyezésüknek.

Tátrai Mihály

Kényelmes hálóokban pihenhetnek a tűzoltók

Bemutatót is láthattak a vendégek

Nukleáris hulladékanyagok szállítása

A villamosenergia-termeléssel foglalkozó központi hivatal (Central Electricity Generating Board — rövidítése: CEGB) irányítása alatt 9 Magnox atomerőmű üzemel. Ezek együttes termelése az Angliában és Walesben felhasznált villamos energia 1/8-át teszi ki. Az atomerőművekben történő felhasználás után a fáradt nukleáris fűtőanyagot újra feldolgozzák Windscale-ben, Cumbriában, és miután ez radioaktív, hatalmas acélkonténerekben szállítják, amit hétköznapi néven „Magnox tartály”-nak neveznek.

Az első — 1962-ben történt — szállítás óta radioaktív anyagok kiszabadulása folytán a mintegy ötezer — nukleáris fűtőanyaggal megtett — út során nem fordult elő baleset.

A CEGB gázhűtéses Magnox atomerőműveiben használt fűtőanyagelemek rúd alakúak: a Magnoxnak nevezett magnézium-oxidból készült hengeres formába zárva természetes urániumot tartalmaznak. A fűtőanyagelem 1 m hosszú, 5 cm átmérőjű, súlya pedig 12 kg. A reaktorok működtetéséhez több ezer elemre van szükség és a reaktormagban való elhelyezkedésüktől függően 3-tól 7 évig tartó időszakra maradnak a reaktorban, tehát addig, amíg a maximális mennyiségű energiát hasznosítják belőlük.

A fűtőanyagelemeket acéládákban, szárazföldi úton szállítják az atomerőművekbe, és ott addig tárolják, amíg sor kerül a reaktormagba való betöltésükre. Felhasználás után a fáradt üzemanyag-elemeket eltávolítják a reaktorból, és beton hűtőmedencékben tárolják, míg előkészítik szállításhoz. Az elemeket nyitott — szkipnek nevezett — acélkonténerekbe rakják, amelyek mindegyike 200 fűtőanyagelemet tartalmaz.

Ezek az elemek 90 nap tárolási idő után szállíthatók, de technológiai műveleti okok miatt a CEGB jelenlegi gyakorlata szerint csak legalább 1 év tárolási idő után szállítják el az elemeket, többnyire azonban a fűtőanyag nagy részét 2 évig tárolják. Ez a tárolási idő gondos ellenőrzés esetén lehetővé teszi az elem hőtartalmának leépülését és az elemekben levő radioizotópok bomlását. Néhány radioizotóp nagy felezési ideje még ilyen hosszú tárolási idő után is veszélyes lehet. A szkipeteket a szabályok szerint víz alatt rakják be a Magnox tartályba, majd visszahelyezik a tartály tetejét. Amikor a rakodóbölből elviszik, alaposan lemosásuk a tartályt, és minden sugárszennyeződést eltávolítanak róla. A szállításhoz való előkészítés során az elvégzendő ellenőrző feladatok között a legfontosabbak: a tartály teljesen teljen meg vízzel, a teteje tökéletesen zárjon, a tömítést pontosan ellenőrizni kell, és a tartály felületén megfelelő radiológiai vizsgálatot szükséges végezni.

A tartályok tervezése és a próbavizsgálatok megfigyelése a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség (International Atomic Energy Agency) által előírt szabványoknak és követelményeknek. Jóvá kellett hagynia a közlekedésügyi minisztérium veszélyes árukkal foglalkozó ágazatának, és meg kellett felelnie a British Rail (Brit Vasút) veszélyes áruk elfogadásával kapcsolatos szabványfeltételeinek. Ezek alapján véve vastag falú, masszív acél-dobozok, hogy csökkentsek a fűtőanyag-elemek sugárzását. Fő paramétereit a következők: térfogatuk kb. 0,226 m³, vastagságuk kb. 35,56 cm, teljes rakodási súlyuk 50 tonna, a tető súlya 9 tonna, a fűtőanyag súlya kb. 2 tonna, a fűtőanyag-elemek száma 200, a sugárzási szint 1 méter távolságra 1 m rem.óra.

(Ilyen méretekű sugárzás esetén egy személynek 29 héten, 5 napon és 8 órán keresztül kellene állnia 1 méter távolságra a tartálytól ahhoz, hogy a kapott sugárdózis megegyezzen az az elfogadható dózissárral, aminek egy tűzoltó esetleg ki van téve valamely sugárveszélyes káresetnél, anélkül, hogy károsodna.)

Rendszerint vastag acéllemezekből készítik a tartálytesteket. A hegesztést és az ellenőrző műveleteket teljesen ultrahangos módszereivel végzik. Előfordul, hogy a testeket egy acéltömbből kovacsolják ki. 16, egyenként 15,08 cm átmérőjű, nagy szakítószilárdságú acélsavar tartja a tartályok fedeleit. A test és a fedél között kétszeres nyomásálló tömítés van elhelyezve a záróperem meneteiben.

A tartályok tervezését meghatározó szabályok átfogó elméleti analízist követelnek, amit modellel vagy eredeti méretekben történő vizsgálatokkal támasztanak alá. Azért, hogy a tartály tartalma még súlyos balesetek esetén is ép maradjon. A vizsgálatok közül a lesgigorúbbak a következők:

Ejtési teszt: Negyedméretű modelleket ejtenek szilárd, nem rugalmas, merev acél- és betonlapra kb. 9 m magasságból és több olyan helyzetből, amelyekből a lehető legnagyobb kárt okozhatnák. A méretarányos modellekkel végzett tesztek pontosan azt az okozott kárt mutatják, mint az eredeti méretekkel végzett vizsgálatok.

Teszt tűz esetére: E vizsgálat során az eredeti méretű tartályt felőrási időtartamra minden oldalról petrokémiai tűz hatásának teszik ki. A lángok hőfoka nem lehet kevesebb, mint 800 °C, és a vizsgálati terület úgy van megszerkesztve, hogy a lángok teljesen beborítsák. Ez a helyzet szélsőségesebb, mint a valóságban, szabad ég alatt ilyen tűzek nem keletkeznek. A próbavizsgálatoknál jelen vannak a közlekedésügyi minisztérium vezető beosztású dolgozói. A balesetekkel kap-

csolatos szabályokat a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség által kijelölt szakemberekből álló bizottság állította össze, s azt rendszeresen figyelemmel is kísérik.

Úgy állították össze a tesztek, hogy azon legsúlyosabb balesetek ellen is védelmet biztosítsanak, amivel szembe kell nézni a tartályok vasúton történő szállítása közben. Az ejtési tesztek leírása figyelembe veszi a rakomány mozgásából adódó károsodást, valamint a vagonok és kocsi ütközési energiájának elnyelődését, amely megóvná a tartályt rugalmatlan felülethez való nagy sebességű ütközéskor.

A legnagyobb valószínűséggel előforduló baleset a kisiklás, ami a tartály felborulását okozhatja. Kevésbé valószínű az összeütközés vagy tüzeset. A CEGB a British Raillel közösen kidolgozott egy olyan tervet váratlan eseményekre, amely kiegészíti az „Országos irányelvek váratlan — köztük radioaktivitással kapcsolatos — balesetek elhárítására” c. tervet (NAIR).

Ha baleset történik — a terv alapján —, a British Rail kezdi az intézkedést tájékoztatja a rendőrséget, a tűzoltókat és a legközelebbi atomerőművet vagy nagy nukleáris létesítményt. A szakértők egy csoportja, akiket a baleset helyszínére küldenek, a rendőrség, a tűzoltóság meg az atomerőmű telefonon adott utasításai alapján megteszi a szükséges lépéseket a lakosság védelmére. Ha a szakembercsoport nem tudja a NAIR-tervezet szerint kórházakból és más intézményekből a baleset színhelyét gyorsan elérni, sugárvédelmi szakemberek rendelhetők ki. A folyamat részeként a tartály körül egy kb. 50 méteres körzetet kell kiüríteni, amíg nem hajtottak végre sugárméréseket. A helyreállítási munkálatok elvégzése után a British Rail kezdi a tervezett folyamatot, ha szükséges, a CEGB személyzete segítségével. Ha baleset történne Gwyneddben, szakembersegítség jönne a wylfai CEGB-től, a trawstynyddi CEGB-től és a bangori területi kórházi központból. Rendkívül súlyos baleset vagy nagy tűz esetén elképzelhető, hogy a tartály tömítése károsodik, sőt az is előfordulhat, hogy a tartály terrorista cselekmény következtében megrongálódik. Így a hűtővíz elszökhet a tartályból, ami sugárszennyezettséget okozhat a közvetlen környezetben. Az is lehetséges, hogy gőz formájában szökik el a hűtővíz. Övintézkedésként — az időjárástól függően — el kell távolítani a helyi lakosságot a tartálytól néhány száz méterre. Jelentősebb tűz esetén valószínűleg nem lesz nagyobb a kiürítési terület, s akkor csak a tűz körzetét kell még figyelembe venni. A tartály vízvesztése lehetővé teheti a fűtőanyag lassú felmelegedését, de még ha nem is pótolják ezt a vizet, akkor is

Santiago, 12. emelet

sb. 6—12 órába teíne, amíg a fűtőanyag így felhevülne, hogy jelentős mennyiségű plutónium, stroncium, cézium és plutónium szabadulna el. A helyreállítási munkálatokkal megbízott csapatoknak az lenne a feladatuk, hogy a körülményeknek megfelelően szórt sugárral hűtsék és légmentesen lezárják a tartályt.

Arra is van lehetőség, hogy úgy használják fel a tűzoltó berendezést, hogy egyenesen a tartály testébe fecskendezik a hűtővizet. Ha bármilyen esemény bekövetkezik, még elegendő idő áll rendelkezésre a helyi lakosság megvédésére. Ezalatt radiológiai vizsgálatok alapján meghatározott területre szállíthatják a veszélybe került embereket. Amikor sikerült az eredeti állapotok helyreállítása, gondoskodni kell róla, hogy a tartály biztonságban folytassa útját, valamint tisztázní szükséges, hogy elszabadult-e radioaktív anyag.

Hangsúlyozni kell, hogy bár az intézkedéseket a havária terv alapján kezdik meg, minden jelentősebb kapcsolatos balesetet követően csak rendkívüli körülmények között szükséges a környékbeli lakosság eltávolítása. Ez valószínűleg kevesebbszer is fordul elő balesetknél, mint más típusú veszélyes eseményknél.

Rendszeresen próbálják a szükségállapot intézkedéseit, hogy fejlesszék a művelet zökkenőmentes lebonyolítását és minél nagyobb gyakorlatra tegyenek szert. Ezeket a próbákat — amiket a nukleáris berendezések felügyelete és szigorú vizsgálata mellett végeznek — részt vesz a rendőrség, a tűzoltóság, a British Rail személyzete és olyan szakértő csoportok, amelyek biztosítják, hogy a jelzési és kommunikációs rendszabályok pontosan érvényre jussanak.

A British Rail gyakorolja továbbá a felborult tartály visszaállítását. Teljesen nyilvánvaló, hogy a nukleáris hulladékanyagok szállítása felelős gondoskodás kérdése azon emberekkel szemben, akik részt vesznek ebben a műveletben. Olyan tényezők, mint a berendezés megtervezése, a váratlan eseményekkel kapcsolatos terv méretei és az atomipar egésze által gyakorolt biztonsági szabályok merevsége befolyásolják a nézeteimet. Ezért nem vagyok teljesen meggyőződve róla, hogy rendelkezünk-e azzal az alapvető adottsággal, amellyel a minimálisra tudjuk csökkenteni egy olyan baleset hatásait, ahol a tartály is megsérül.

Nehéz előre szembeszállni egy olyan baleset következményeivel, amelynél a tartály és tartalma úgy károsodik, ami lehetővé teszi, hogy az elemekben levő fűtőanyag kiszabaduljon. Sokkal valószínűbb, hogy a baleset következményeként a szennyezett hűtővíz elszökését kell megakadályozni.

A nukleáris hulladékanyagok szállítása közben előforduló baleseti lehetőségek csökkentésére valószínűleg az volna a legjobb módszer, ha nem lenne szükség az anyagok elszállítására, tehát minden atomerőmű területén miniatűr újrafeldolgozó üzem is létesítenének. Ez a pénzügyi alapok hiánya miatt valószínűleg nem lehetséges, ezért pusztán csak azért vetem fel, hogy illusztráljam, érdekes lenne utánanézni, az utóbbi időben ebből a szernszögből nézve végeztek-e kutatást a problémával kapcsolatban. (A riportot A. V. Jones, a gwyneddi tűzoltóság egyik tisztje adta a Fire c. lapnak.)

A Pozsarhó Gyelo c. szovjet tűzoltó-folyóirat hosszabb cikkben összegezi egy santiagoói magasház tűz tanulságait. Ezt ismertetjük a következőkben.

A chilei főváros legelőkelőbb negyedében létesített 30 emeletes irodaház a legmagasabb épület Santiagóban. A tűz keletkezésekor az üvegből és betomból épített két torony egyike már majdnem elkészült, néhány emeletére már be is költöztek.

A szóban forgó épületrészben a lépcsőház meg a liftaknak légszilippel voltak ellátva. A teljes kiürítési zóna tűzálló anyagokból készült, az emeleti folyosók ajtóit hermetikusan zárták. Hőérzékelőket és házitelefont is felszereltek. A jelzések a központi őrségre érkeztek.

Automatikusan működésbe lépő tartalék áramforrás biztosította, hogy az áramszolgáltatás megszűnése esetén is megvilágíthatassák a menekülési utakat, s ott ne szűnjön meg a levegőtúnyomás és a liftek működése.

A mentőlift kivételével az összes felvonó úgy volt programozva, hogy tűz esetén az első szinten álljon meg, és ott is maradjon.

Elegendő oltóvízről is gondoskodtak; a torony homlokzati részén minden szintet elérő a száraz felszállóvezeték, a belső tűzvízhálózatot 20 ezer literes tartály táplálta, minden szinten sugárcsővel felszerelt 25 méteres tömlő volt. A toronyépület tetőjén helikopter-leszállóhelyeket létesítettek. Az épület személyzete tűzvédelmi oktatásban részesült. Egyszerűen látszólag minden szükségeset megtettek, azért, hogy gyorsan és hatékonyan megfékezhesék a tüzet.

És mindezek ellenére mégis rettenetes tűzvész pusztított az épületben. Ment, ahogy mondani szokás, a sok baba között elveszett a gyerek. A bérlők ugyanis saját ízlésük és elképzelésük alapján rendezték be és készítették az egyes emeleteket.

A tüzeset napján a 12. emeleten az egyik kivitelező vállalat emberei dolgoztak, az emeletet bérlő vállalkozó fogadta fel őket.

Az emelet új gazdájának nyilvánvalóan sietős volt a dolga, ezért szombaton is folyták a munkálatok. Ezen a napon jóformán csak az ügyeltesek meg a felsőbb emeleteken dolgozó vakolómunkások tartózkodtak az épületben.

A kivitelezők bőségesen használtak műanyagokat, s ezért a szintetikus ragasztó oldószerei olyan fojtogató bűzzel árasztották el a helyiséget, hogy a munkások, nehogy megfulladjanak, kinyitották és ebben a helyzetben rögzítették a lépcsőházba nyíló ajtót.

Az épületkezelőség képviselője éppen a helyszínen tartózkodott. Hogy az ajtó kinyitása miatt nem mert, vagy talán nem is akart tiltakozni, sőt netán ő is örült a friss levegőnek, az sohasem derül ki, ugyanis 10.15-kor irtózatossá robbanás rázta meg a 12. emeletet, s ennek következtében életét vesztette.

Az elpárolgott oldószergőzők lángra lobbantak, hamarosan hatalmas tűz árasztotta el az egész emeletet, a lángok kicsaptak az ablakokon, üvegszilánkok zuhantak lefelé.

A füstmentesre tervezett lépcsőház gyorsan megtelt füsttel, a nyitott ajtó meg a kitört ablakok azonnal megszüntették a levegőtúnyomást.

A füstfelhő felfelé áramlott, s így elzárta a lefelé való menekülést mindazok számára, akik a 12. emelet fölött rekedtek. A bajba jutott emberek ezért a tetőn lévő helikopter-leszállóhelyhez siettek.

A robbanás színhelyén egy munkás is meghalt, egy másik kilépett az ablakon a külső épületfalon akart lemászni, de elvétele és halála zúzta magát.

Az egyik irodában dolgozó könyvelő is életét vesztette, amikor megpróbált az ablakon át az épületnél levő egyik medencébe ugrani. Három munkás megfulladt, amikor a teherlifttel akartak menekülni. A lift ugyanis nem mozdult, mert valami hiba történt az áramszolgáltatás vészüzemében.

A lépcsőház lámpái is kialudtak. A többi lift egy ideig még működött. A tűz után az egyik felvonóban — ez a 28. emeleten akadt el — találták meg az épületőrség három tagjának és az egyik tűzoltónak a holttestét. Akkor vesztették életüket, amikor a helikopter-leszállóhelyre igyekeztek, hogy ott megelőzzék a pánikot.

A késői tűzjelzés erősen megnehezítette az oltást. Az automatikus jelzőrendszer működött ugyan, de a központi őrség fejlesztett ügyeletesei egyszerűen elfelejtették telefonon értesíteni a tűzoltóságot.

Végül is egy taxis jelezte a tüzet, amikor felfigyelt az épület ablakain kilövellő lángokra.

Három 38 méteres meg egy 26 méteres gépezetes tolólétra állt a tűzoltók rendelkezésére. Mindenekelőtt ezekről próbáltak meg vízzel beavatkozni, hogy az épület külső oldalain megakadályozzák a tűz terjedését a 13. emeletre. Az épület előtti virágos kertcskék és vízmedencék azonban nehezítették a kárhely megközelítését, ezért a négy tolólétra közül csak kettőt vethettek be.

Ezzel egyidejűleg gépjárműfecskendőről táplálni kezdték mindkét felszállóvezetékét, hogy a lépcsőházon át felfelé, lefelé is támadják a tüzet, sőt a tetőről is, ahová helikopterek szállították a tűzoltókat. Ezek a helikopterek mentették a tetőn összegyűlt embereket.

A füst meg a felszálló légáramlás erősen megnehezítette a pilóták munkáját, közülük csak a legtapasztaltabbak voltak képesek a tetőn landolni.

A tűzoltórajok is súlyos körülmények között működtek: sűrű füst árasztotta el a lépcsőházat, a 12-ik emelet körzetében a hőmérséklet elérte a 800 C-fokot. A légyszomj meg a hőség miatt többen közülük elvesztették az eszméletüket.

A santiagoói tűzvész is arra figyelmeztet — mutat rá a cikk —, hogy a tűzvédelem bármely eszköze csődöt mondhat, ha az emberek nem ismerik és tartják meg a tűzbiztonsági szabályokat.

A tűzjelzés körülményei kétségkívül a személyzet felületes oktatásáról árulkodnak. Az épületbe jövő embereknek és az ideiglenesen ott dolgozóknak nyilvánvalóan halvány fogalmuk sem volt az épület szerkezeti sajátosságairól. Ennek is tulajdonítható mindaz, ami a robbanást és a tüzet előidézte.

Ezúttal is, mint számos korábbi esetben, ismét ellentmondásba kerültek az építészeti megjelenítés és a tűzbiztonság elvei, ismét végtelen szerepet játszottak a műanyagok s a felvonulási útvonalak megfontolatlan kivitelezése.

G. R.

A gazdaságpolitikai változások, a népgazdaság előtt álló feladatok megoldása szükségessé teszi, hogy országunk valamennyi gazdálkodó egysége és költségvetési intézménye újraértékelje tevékenységét; a kitűzött célok eléréséhez gazdaságosabb, hatékonyabb módszereket dolgozzon ki.

A beruházások mérséklődésének következménye, hogy azok improduktív részaránya is csökkenni fog. A legkorszerűbb tűzvédelmi berendezések alkalmazásának várható gazdasági akadályai a tűz megelőzési munkánkban is taktikakorrekciót igényelnek. Így mindenekelőtt a tájékoztatási munkát kell differenciáltabban végeztetnünk, a propagandatevékenységen belül pedig az eddiginél is nagyobb teret kell adnunk a jogpropagandának. Meg kell találnunk azokat a leghatékonyabb és legközérthezőbb formákat és módszereket, melyekkel a közvéleményben kialakíthatjuk az önkéntes jogkövetés igényét.

Az önkéntes jogkövetés a szocialista államigazgatásnak az a gyakorlata, hogy a hatályos jogszabályokról és rendelkezésekről tájékoztatva győzze meg az állampolgárokat, azok betartására. A jogpropagandának tehát a tájékoztatás útján történő meggyőzés a feladata. A meggyőzési folyamat elindításának alapja a különböző célcsoportok szerint differenciált argumentáció (érvelés) kialakítása, az érdekek felismertetésének céljából.

Nekünk a tűz megelőzés, az azonnali tűzjelzés meg a hatékony kárelhárítás szemzőgéből kell felismertetnünk az állampolgárokkal az egyéni és társadalmi érdekek összefüggéseit; sőt a tűzvédelem esetében nem túlzás kimondani ezek teljes egybecsengését sem.

Ha képesek vagyunk felismertetni ezt az érdekekazonosságot, akkor a tűzvédelem területén is általánossá válhat az önkéntes jogkövetés gyakorlata. Mivel minden cselekedetet az egyéni érdekei és szükségletei motiválnak, a tüzek megelőzésére irányuló szándék és elhatározás is akkor fog az eddiginél jobban kialakulni az emberekben, ha az érdekekazonosság felismerése alapján azonosulnak céljaikkal.

A tűzoltóság politikai feladata a tűzvédelem területén is előmozdítani, hogy az egyéni és csoportérdek a közérdek megvalósulásának hajtóerejévé váljon. A társadalmi azonosságtudat erősítésének folyamatához kapcsolódva juthatunk el odáig, hogy a tűzvédelmi előírásokat magukénak vallják az állampolgárok, és a jogszabályok eszközeivel irányított megelőző tevékenység idővel készséggé fejlődik bennük.

Olyan propagandamódszereket kell alkalmaznunk, amelyekkel az emberek véleményét, magatartását és cselekedetét befolyásolva társadalmi méretekben értezzük el a tűzoltósággal való érzelmi és értelmi azonosulás állapotát, ami az önkéntes jogkövetés egyik előfeltétele.

A társadalmi célú propaganda- és tájékoztatási tevékenység — mint az előzőekben is látható — csakis a társadalom egészét célirányosan elemző tervezés alapján végezhető eredményesen. A különböző tudományágak — például: a statisztika, szociológia, pszichológia stb. — redményeire támaszkodva választhatók azok a célcsoportok, vagyis meggyőzői kívánt rétegek, amelyek megnyerése

nélkül társadalmi célok elérésére nem képes mozgósító hatást kifejteni a propagandamunka.

A célcsoportok meghatározását az argumentáció (érvelési alap) kidolgozása követi, ami a csoportok ismérveinek megfelelően más-más hangvételt, stílust, nyelvezetet igényel. Vagyis csak a megcélzott rétegek attitűdjére (magatartására) ható érvelés találhat megértő fülekre.

Munkánk során sok esetben kell új utakat keresnünk ahhoz, hogy hatékonyan valósíthassuk meg elképzeléseinket. A társadalmi célú propaganda hazai módszerei még nem egységesek, az ezt művelő intézmények többnyire még egymástól is elszigetelten végzik tevékenységüket. Ebből jogosan adódik az a következtetés, hogy a tűz megelőzési propaganda is nagyot nyerne azáltal, ha a társadalom és a népgazdaság érdekeit szolgáló propagandamunka országos összehangolása megvalósulna.

Ebben, valamint a megfelelő módszerek kidolgozásában a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság a Magyar Reklámszövetséggel együttműködve, annak szervezeti keretein belül kezdeményező és a tűzvédelem területén irányító szerepet kíván betölteni, és vállalta az első lépések megtételét.

Igy került sor szeptember 9—23-a között a fővárosban is a tűzvédelmi kirakatverseny megrendezésére. Az esemény meggyőzően bizonyította, hogy a kirakatok a társadalmi célokat szolgáló propaganda hatékony információhordozói és eszközei.

A verseny jellegzetes vonása volt, hogy a tűzvédelmi különdíj meghirdetésével a tűzvédelmi megbízottakat is mozgósítottuk. Azzal a szándékkal vontuk be őket, hogy szaktudásukkal segítsenek a dekorátoroknak az — előttük viszonylag ismeretlen — tűzvédelmi tematika feldolgozásában. Olyan versenyt hirdettünk, amely összehangolt csapatmunkát igényelt négy szakterület dolgozójától; a kereskedőtől, a propagandistától, a dekoratórtól és a tűzvédelmi szakemberektől.

44 tűzvédelmi kirakat tárult Budapest közönsége elé két héten keresztül. Nehéz volna pontosan megítélni, hány ember állítottak meg a versenykirakatok, mennyien gondolkodtak el az eléjük táruló látványon.

Bizonyára sok ezer szülő fogadta meg a Kőbányai KÖZÉRT Vállalat különdíjas kirakatának jó tanácsát: „A gyerekeket ne csak óvjuk, hanem banni is tanítsuk meg a tüzzel!” És a természet sok barátja jegyezte meg a Szivárvány Áruház Vállalat II. helyezett kirakatának azt a gondolatát is: „Egy szál fából több ezer gyufa készül, de egy szál gyufától egy egész erdő elpusztulhat!”

A tematikusan meghirdetett tűzvédelmi kirakatversenyek az utca emberéhez, a vásárlóközönséghez a képi megjelenítés eszközeivel szólnak. 27 vállalat vett részt a fővárosi kirakatversenyben, s ez egyben azt is jelenti, hogy legalább ennyi áruprofil vásárlókörre kapott tájékoztatást az adott áruféleségekkel járó tűzveszélyekről és ezek megelőzésének lehetőségeiről s formáiról. Az egyes árucsoportok vásárlói avagy a vásárlást fontolgatók az árucikkek szerinti szelekcióban (választékban) e szándékukat érintően kaptak impulzust (ösztönzést) a tűz-

védelem társadalmi ügyével való azonosulásra.

Nyilván nehéz volt a feladat a résztvevők számára is, de az igazságos értékelés sem volt könnyebb. A sokféle szakterület művelőiből kialakított bíráló bizottság döntéseit azonban megkönnyítette a kirakatoknak az utcai járókelőkre tett hatása. A versenykirakatok megállították, megdöbbenették, gondolkodásra készítettek a nézőközönséget. Az emberekben keltett hatás mutatta meg, hogy a kirakat milyen arányban élt a látvány, a tűzvédelmi információ, valamint a propaganda és pszichikai hatás eszközeivel.

A verseny résztvevőinek döntő többsége megértette a feladatot: jól válogatta meg az eszközöket és a mondanivalót. Volt olyan kirakat, amely a tűz és víz harcának „bokszesztyűbe bújtatott” figyelemfelkeltő megjelenítésével és a sportnyelvre fordított „övon alul” megfogalmazású gondolattal hőkentette meg és készítette főprengésre a nézőt. És hogy a tűz vagy a víz támadása övon aluli-e, az egyetlen szemléletben sem hagyott kétséget. Volt néhány kirakat, amelynek készítői jó gondolattal, szépen kivitelezve oldották meg az alapfeladatot, a tűzvédelem szolgálóját, de sajnos nem a saját áru kínálatukat használták ehhez eszközként. Ilyen volt az egyik kávé-tea bolt, mely kávéfőző vagy kenyérpíró helyett villanyvasalóval ábrázolta az elektromos háztartási gépek szabálytalan használatából keletkező lakástüzeket, holott az előbbiekkal lényegesen nagyobb hűtelt adhatt volna jól választott témájának. Jó példával szolgált azonban az I. díjas Röltex-kirakat, amelynek alkotói konkrét statisztikai adatokat is közölve a legmagasabb esztétikai igényt is kielégítve, az ágyban dohányszálsból eredő tüzesetek témáját dolgozták fel. Az áru kínálatot rendkívül ötletes és egyszerű kompozícióban úgy helyezték el, hogy az ágy nem mint árucikk a kár- és balesetek drámai adatainak közlése ellenére sem került hátrányos vásárlási pozícióba.

Amint a kiragadott példaközből is érzékelhető, sok okosan megfogalmazott és ötletesen komponált kirakat szolgálta hatékonyan a tűzvédelem ügyét. Bebizonyosodott, hogy a kirakatversenyek keretében a tűzvédelmi propaganda a kirakatokban olyan hordozóra talált, amelynek segítségével a tömegek széles rétegeinek figyelmét tudjuk felhívni a tűz elleni védekezésre.

A Magyar Reklámszövetség, az Állami Biztosító, a tanácsok és a kereskedelmi intézmények megértő támogatással karolták fel kezdeményezésünket. Reméljük, a tavalyi, Szolnok megyei és a nemrégiben rendezett budapesti tűzvédelmi kirakatverseny sikere meggyőző erővel hat annak érdekében, hogy a jövőben országos méretekben, rendszeresen kerülhessen sor a kirakatok igénybevitelével tűzvédelmi propagandakampány szervezésére. Az új utak és módszerek keresése nemcsak propagandatevékenységünk hatásfokát növeli majd, hanem — mint a kirakatverseny esetében a dekorátor szakemberek széles tábora — minden újszerű megoldás újabb és újabb híveket toboroz a tűzvédelem számára.

Németh Katalin
tű. tzs.

Az előző cikkben vázolt tematikának megfelelően most a gázok hődilatációjával foglalkozunk. A folyadékok és a szilárd testek hőmérséklet-változás hatására bekövetkező térfogatváltozásának vizsgálatakor feltételeztük, hogy semmiféle kényszer nem akadályozza e testeket méreteik megváltoztatásában, azaz nem lépnek fel feszültségek.

Gázok esetében — ahhoz, hogy analizisük egyszerű és eredményünk általánosabb legyen — fel kell tételeznünk, hogy a vizsgált gáz valamilyen zárt térfogatban foglal helyet.

Már a középiskolából ismert, hogy egy zárt térfogatot a benne levő gáz teljesen kitölti, és az állapotát legalábbis a p , V , T , azaz a nyomás, térfogat és hőmérséklet mint állapotjelző hármas jellemzi. Ha e zárt térben levő gáz hőmérsékletét változtatjuk, akkor két alapvető és speciális esetet szoktunk először vizsgálni.

1. Megengedjük (pl. egy dugattyú segítségével), hogy a gáz p_0 kezdeti nyomása ne változzon, azaz a gáz szabadon táguljon, vagy húzódjon össze. Az ilyen állapotváltozást izobár állapotváltozásnak nevezzük. Ekkor a gáz új V_1 térfogatát valamely, a kezdeti T_0 hőmérsékletől különböző T_1 hőmérsékleten

$$V_1 = V_0(1 + \beta \Delta t) \quad (\Delta t = T_1 - T_0) \quad (1)$$

jól ismert összefüggés (Gay-Lussac I. törvénye) adja, és V_0 a kezdeti térfogat, β pedig a hőtágulási együttható. Érdekes viszont, hogy minden gázra igen jó közelítéssel igaz (és annál inkább, minél inkább „ideális gáznak” tekinthető), hogy az anyagi minőségtől függetlenül

$$\beta = \frac{1}{273,15} \frac{1}{^\circ\text{C}} \quad (2)$$

a folyadékok és a szilárd testek hőtágulási együtthatójától el térően.

2. Célunk érdekében — másodszer — vizsgáljuk azt az esetet, amikor nem engedjük, hogy a gáz térfogata megváltozhasson a hőmérséklet-változás hatására (azaz $V_0 = \text{const.}$), ekkor szükségszerűen a nyomása változik meg. Az ilyen állapotváltozást izochor (állandó térfogatban végbemenő) állapotváltozásnak nevezzük. A Δt hőmérséklet-változás hatására bekövetkező Δp nyomásváltozást a

$$\Delta p = \beta' p_0 \Delta t \quad (3)$$

alapján számíthatjuk, ahol β a nyomáskoefficiens és $\beta' = \beta$, továbbá a megváltozott T_1 hőmérsékleten az új p_1 nyomás (1)-hez hasonlóan

$$p_1 = p_0(1 + \beta' \Delta t) \quad (\Delta t = T_1 - T_0) \quad (4)$$

(Gay-Lussac II. törvénye), ahol p_0 a kezdeti nyomás és T_0 a gáz hőmérséklete az állapotváltozás kezdetén.

Természetesen a valóságban lejátszódó és így a tüz eseteknél is megfigyelhető esetekben, valamely zárt teret kitöltő m tömegű gáz állapotát jellemző p , V , T állapotparaméterek mindegyike változik. Ilyen esetekben az ismertett Gay-Lussac törvények és az izotermikus állapotváltozást leíró

$$pV = \text{const} \quad (5)$$

Boyle-Mariotte törvény egyesítéséből adódó „egyesített gáztörvény”

$$\frac{p_0 V_0}{T_0} = \frac{p_1 V_1}{T_1} = \text{const} \quad (6)$$

adhat segítséget. Ez az összefüggés igen jól használható, és nagy előnye, hogy a gáz anyagi minőségétől függetlenül alkalmas valamely új állapotbeli állapotparaméter meghatározására. Hátránya, hogy öt adat ismeretére van szükség ahhoz, hogy a hatodikat meghatározhatjuk.

Ha ismerjük a vizsgált gáz tömegét, annak anyagi minőségét, akkor annak bármely állapotában a három állapotparaméter közül kettő ismeretében a harmadik meghatározható a

$$pV = mRT \quad (7)$$

az úgynevezett „ideális gáz” állapotegyenlete segítségével. Ebben az összefüggésben m a gáz tömege, kg -okban, R a gázra jellemző gázállandó. Abban az esetben, ha a tömeget nem kg -ban, hanem a gáz anyagi minőségére jellemző molnyi mennyiségben helyettesítjük be, akkor az R helyére az univerzális (tehát minden gázra ugyanolyan értékű) gázállandót írhatjuk:

$$R = 8,31 \cdot 10^3 \frac{J}{\text{kmol K}} = 0,0821 \frac{l \cdot \text{bar}}{\text{mol K}} = 1,897 \frac{\text{cal}}{\text{mol } ^\circ\text{C}} \quad (8)$$

Ez igen sok esetben lényeges egyszerűsítést tesz lehetővé.

* Egy gáz annál inkább tekinthető „ideális”-nak, minél távolabb van a kondenzálódási, lecsapódási állapottól. Általában, ha nyomása kicsi és hőmérséklete magas.

A fenti összefüggések, akár az (1) és a (3), sőt különösen a (6) és a (7), tűzvédelmi gyakorlatban igen gyakran és jól alkalmazhatók közelítő számítások elvégzésére. Hogy csak a legegyszerűbb példát hozzuk fel, akár a (6)-ból, akár a (7)-ből könnyen belátható, hogy ha egy légzőkészülékben a nyomás a felére csökken, akkor a benne levő és még felhasználható gáz tömege is a felére csökken, feltéve, ha közben a hőmérséklet nem változott. A mentőtűzvédelem területén dolgozó minden tűzoltó tudja, hogy a gáz hőmérséklete a felhasználás közben — akár az oxigéné, akár a sűrített levegőé — a nyomáscsökkenés és a térfogat-növekedés miatt süllyed.

A fenti összefüggések felhasználásával igen jó közelítő számítást lehet végezni arra vonatkozóan, hogy a légzőkészülékeinkben tárolt oxigén, illetve levegőmennyiség — figyelembe véve a légzés szaporaságát és a tartályból kiszívott gáz tömegét — mennyi időre biztosítja egy nagy hőterhelésnek és intenzív fizikai munkának kitett tűzoltó oxigénszükségletét. Bizonyos vagyok benne, hogy aki elvégzi ezeket a közelítő számításokat, nagyon meg fog lepődni azon, hogy mekkora szerepe van a megfelelő légzéstechnikának.

Haladjunk most nehezebb kérdések felé. Vizsgáljuk meg, mi történik egy hűtési folyamat során (és ez is a gázok hőmérséklet-változása hatására bekövetkező folyamat) a gázokkal? Mindenki által jól ismert, hogy a gázokra jellemző ún. harmatponton azok lecsapódnak, és a hőmérséklet további csökkenésével cseppfolyós halmazállapotúvá válnak. Ez a kondenzálódási határállapot szabja meg a Gay-Lussac I. törvény, de a (6) és a (7) érvényességi határát, sőt minél közelebb kerülünk ehhez az állapothoz, a fenti összefüggések annál rosszabb közelítést jelentenek. Vajon csak úgy lehet gázokat cseppfolyósítani, hogy izobár körülmények között hűtjük őket? Jól ismert, hogy nem. A fenti összefüggésekből is várhatóan az is megvalósítható, hogy állandó (pl. szoba-) hőmérsékleten a nyomás egyre nagyobb mértékű növelésével hozzuk létre az anyag gázhalmazállapotból folyadék-halmazállapotba történő halmazállapot-változását. Mivel ilyenkor a hőmérséklet állandó, és a nyomást növeljük, komprimálunk, ezért a gázok ilyen cseppfolyósítási folyamatát izotermikus kompresszióknak nevezzük. Nem minden gáz cseppfolyósítható izotermikus kompresszióval szobahőmérsékleten. Azokat a gázokat, amelyek semmilyen nagy nyomás esetén sem cseppfolyósíthatók szobahőmérsékleten, permenens gázoknak nevezzük. Minden gáz cseppfolyósítható a rá jellemző kritikus állapotban.** Néhány anyag kritikus paramétereit:

Anyag	p_{krit} (10^{-5} Pa)	t_{krit} ($^\circ\text{C}$)
Hidrogén	12,8	-239,9
Nitrogén	33,5	-147,1
Oxigén	50,8	-118,8
Szén-dioxid	52,9	31,3
Ammónia	111,5	132,0
Víz	217,5	374,2

Látható, hogy néhány gáz szobahőmérsékleten nem lehet cseppfolyós. Mások a szobahőmérsékletnél magasabb hőmérsékleten — elegendően nagy nyomás esetén — is cseppfolyóssá válnak.

Az ilyen gázok mindig veszélyt jelentenek, hiszen a tárolóedény meghibásodásakor a nyomás hirtelen lecsökkenésekor a folyadék-halmazállapotból pillanatszerűen keletkezik — sokkal nagyobb térfogatot elfoglaló — gázhalmazállapot. A tűzvédelem területén különösen veszélyesek azok a tartályokban, palackokban tárolva használt cseppfolyósított gázok, amelyek a levegővel robbanásveszélyes keveréket alkothatnak. Aligha akad olyan parancsnokság, amelynek ne kellett volna propán-bután gázpalack égése, robbanása miatt bekövetkező káresethez, s általában súlyos tragédiához vonulnia.

Az mindenki előtt jól ismert, hogy nem megfelelő tárolási körülmények vagy tömítetlenségek miatt a pégé-gázpalackból gáz áramolhat ki, s ez a levegővel robbanásveszélyes koncentrációt alkot kis (2—9) térfogatszázalék-koncentráció esetén. Az ilyen tüz esetek kivizsgálása általában nem jelent különösebb nehézséget. Tekintsük azonban az alábbi példát, amely sajnos, tipikusnak tekinthető.

** Kritikus állapot az anyag olyan állapota, amelyben a nyomás és a hőmérséklet akármilyen kis változására az anyag egyszerre megváltoztatja halmazállapotát (gázzá, illetve folyadékká alakul). A kritikus nyomás, illetve kritikus hőmérséklet együttesen határozzák meg az állapotok kritikus pontját. A kritikus állapotban a gáz és a folyadék sűrűsége azonos, a két fázis nem különböztethető meg egymástól.

Egy faluban — disznópörzsöléskor — a pörzsöléshez használt pébé-gázpalack felrobbant, pontosabban a palástján felhasadt, s a kiömlő pébé-gáz igen rövid idő alatt detonált. Az esetnek három halálos áldozata volt. A gázpalack tulajdonosa nem vett részt a pörzsölési munkában — azt az udvaron végezték, ő pedig az istállóban tevékenykedett. A tűzvizsgálati eljárás során elmondta, hogy évek óta pébé-gázpalackkal végezték a pörzsölést, méghozzá úgy, hogy a gázpalackhoz a hozzá tartozó reduktoron keresztül egy átalakított hegesztőpisztolyt csatlakoztattak, s annak szabályozóelemeivel a láng intenzitását, illetve hosszúságát a szükségnek megfelelően szabályozták. Arra a kérdésre, hogy megígérték-e valamivel magát a palackot vagy a reduktort, nemleges választ adott, bár állítása szerint már hallott róla, hogy „célszerű forró vízbe tenni vagy szalmával a palacknak alágyújtani, mert akkor sokkal jobb lesz a nyomás”.

Ahhoz, hogy a káresetet megvizsgálhassuk, a propán-bután gázra vonatkozó néhány ismerettel szükséges kiegészítenünk a gázokra vonatkozó előbbi ismereteinket.

A cseppfolyós gázokat szénhidrogén-elegekből, földgázból, krakkigázokból, benzinreformáló gázából stb. állítják elő. A gáz halmazállapotú propán, bután és elegyeik esetében az ideális gáztól való eltérést a (7) egyenletben a z kompresszibilitási tényezővel veszik figyelembe. Előállításuk és felhasználásuk körülményei között — tehát nem túlságosan nagy nyomás- és hőmérséklet-határokon belül — két fázisban, cseppfolyós és gázfázisban vannak jelen. A zárt tartályban a gázfázis és a folyadékfázis egyensúlyban van, s éppen ez biztosítja a felhasználás során a folyamatos gázelvételhez szükséges göznyomást (ez a gáz halmazállapotú pébé-gáz nyomása a folyadékszint felett). Egy pébé-gázpalackból akár a folyadék-, akár a gázfázisból lehetséges a gáz-eltétel, de a háztartási célokra szolgáló palackok esetében kizárólagosan a gázfázisból. Ilyenkor azonban használat közben a gáz összetétele változik, és fokozatosan eltörlődik a keveréket alkotó nehezebb komponensek dúsulása felé. A gázelvétel során a gáztér nyomása csökken, ami miatt a folyadékfázis párolog. A párolgás hőelvonással jár, tehát a palack lehül. Kis fogyasztás esetén is legfeljebb megközelítőleg izotermikus állapot biztosítható, amikor is a palack falán keresztül lejátszódó hőtranszport pótolja a párolgáshót. A palackbéli elegy nyomása ezért csökken, de a maximális megcsapolhatóságon belül nem olyan mértékben, hogy a reduktor utáni nyomást befolyásolná. A kereskedelemben kapható elegyek összetételének változása fogyasztás közben nem befolyásolhatja észrevehető módon az égési tulajdonságokat. Az 1. ábrán a cseppfolyós gáz összetételének változása látható fogyasztás közben.

Ha a palackba töltött pébé-gáz hőmérsékletét fokozatosan emeljük, a folyadék térfogata a hőtágulás következtében egyszerűen nő, másrészt párolgás következtében és a nyomás emelkedése miatt csökken. A palack töltetének mennyiségétől függően a fázisviszonyok szempontjából három eset következhet be:

1. Ha a palackot túltöltötték, azaz a folyadékfázis mennyisége nagy, a folyadékok bizonyos hőmérsékleten, amilyenre szabályos töltése esetén a palack nem melegedhet, elfoglalja a gőztérfogatot és kitölti az egész palack térfogatát. A gőztérfogat eltűnésének pillanatában a folyadék hőmérséklete a T_b buborékponton* és nyomása a hozzá tartozó „buboréknyomáson”, p_b -n van. A hőmérséklet további növelésekor a palack belső nyomását nem a göznyomás, hanem a táguló folyadék által létrehozott nyomás határozza meg, s ez $^{\circ}\text{C}$ -onként kb. 7 bar. Ilyen állapotban akár csak kis hőmérséklet-növekedés hatására is a palack óhatatlanul felhasad, mert a tartályokat, azok falának vastagságát csak a göznyomásra méretezik.

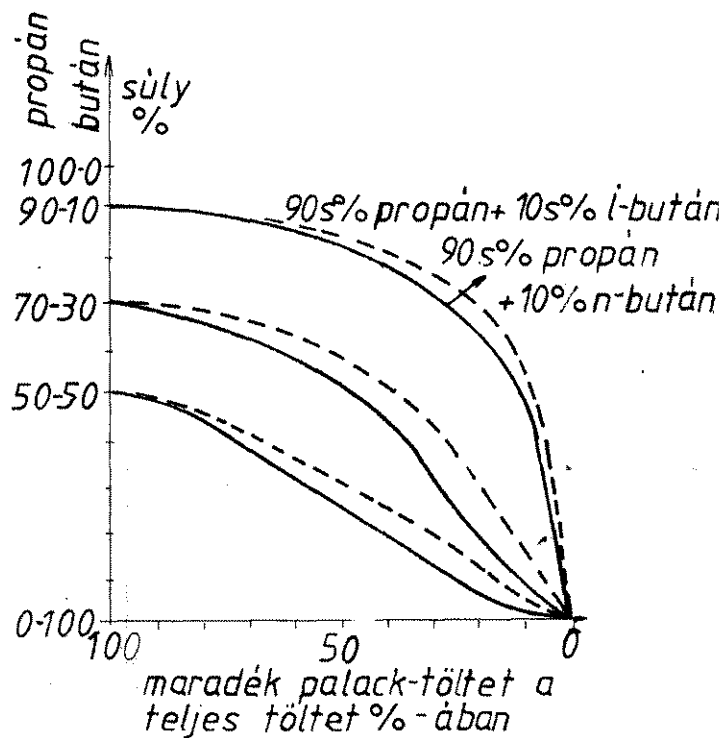
A folyadéknyomás a hőmérséklet emelkedése közben a folyadékokra korábban már tárgyalt térfogati tágulási törvényünkből számítható, bár ha egzakt eredményeket szeretnénk elérni, akkor a kompresszibilitási jelenségeket is figyelembe kell venni. Ezeket a számításokat most nem akarjuk elvégezni, hanem a gyakorlati mérések kapcsán kapott eredményekkel jellemezzük a jelenséget. A 2. ábrán is látható, hogy 0°C -on megtöltött acélpalackban 50°C -os hőmérséklet-változás hatására a bután folyadéknyomása 350 bar-ra, a propáné pedig 330 bar-ra emelkedett. Ilyen nagy nyomásváltozásra nem méretezik a palackokat.

2. Ha az anyagmennyiség pontosan annyi a töltés során, amely a palack térfogatára nézve a kritikus sűrűségnek felel meg (d_k),

$$d_k = \frac{m_{kr}}{V_{kr}} \quad (9)$$

akkor a palackba zárt rendszer hőmérsékletének emelésekor a folyadék fajsúlyának állandó csökkenésével, valamint a gázfázis

* Az olyan állapotú rendszer hőnyomása és a hozzá kapcsolódó hőmérséklet a rendszer buborékpontját adja, ekkor a gázfázis legfeljebb csak kis buborékok formájában van jelen a folyadékfázisban. A buborékpont (forráskérdet) és a harmatpont (a kondenzálódás kezdete) közötti hőmérséklet-különbség a rendszer nyomásától és összetételétől függ.

fajsúlyának növekedésével mindkét fázis fajsúlya egyenlővé válik, és a fázishatár eltűnik. Ekkor létrejön a kritikus állapot. A kritikus hőmérséklet felett csak gázfázis van jelen, amely teli tetlen, és tulajdonságai a kritikus állapot közelsége miatt csak erősen korrigált gáztörvénnyel írhatók le.

3. Ha a palackban kisebb a töltet mennyisége, mint amennyi a kritikus állapot eléréséhez szükséges, akkor melegítés hatására a folyadékszint felett levő gázfázisba párologott a folyadék. Ilyen esetekben $T < T_{krit}$, $p < p_{krit}$.

A cseppfolyós telítetlen szénhidrogének fajlagos térfogatának változását láthatjuk a 3. ábrán, de az (1)-ben adott összefüggés segítségével is jó eredményeket kaphatunk.

Jól látható, hogy a hőmérséklet-változás hatására hogyan változik a pébé-gázelegy összetevőinek fajlagos térfogata, illetve fajsúlya.

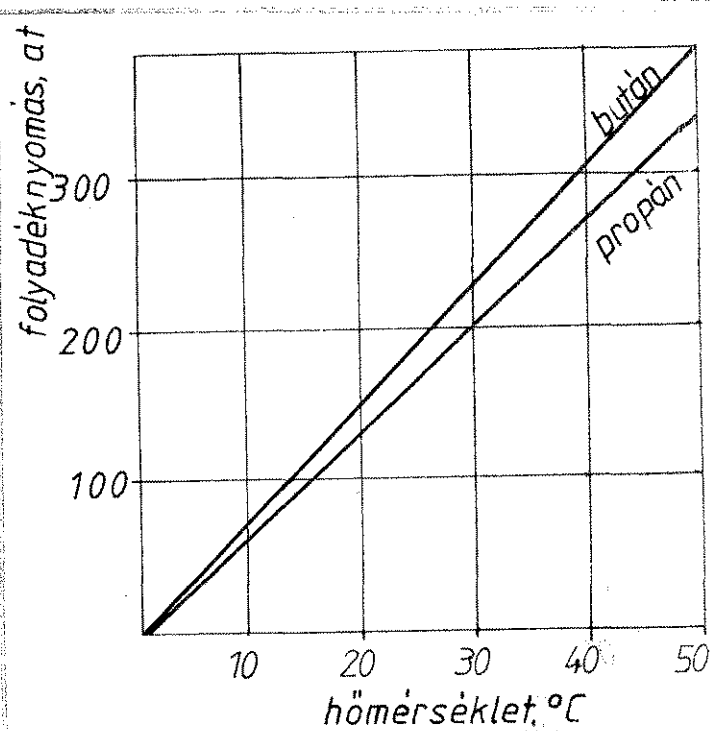
Éppen ezért — összefüggésben az elmondottakkal — a magya előírások fokozott biztonságot jelentenek, mert ha egy tartály az előírásoknak megfelelően töltene meg, akkor 15°C hőmérsékleten a folyadékfázis a tartály térfogatának kb. 79–87%-át fogja kitölteni. Magyarországon a végzett mérések szerint még a legnagyobb nyári melegben, tűző napon sem emelkedik a palackba töltött cseppfolyós gáz hőmérséklete 50°C fölé.

Általában minél kisebb a tartály vagy a palack térfogata, annál nagyobb hőmérséklet-ingadozásokra lehet számítani.

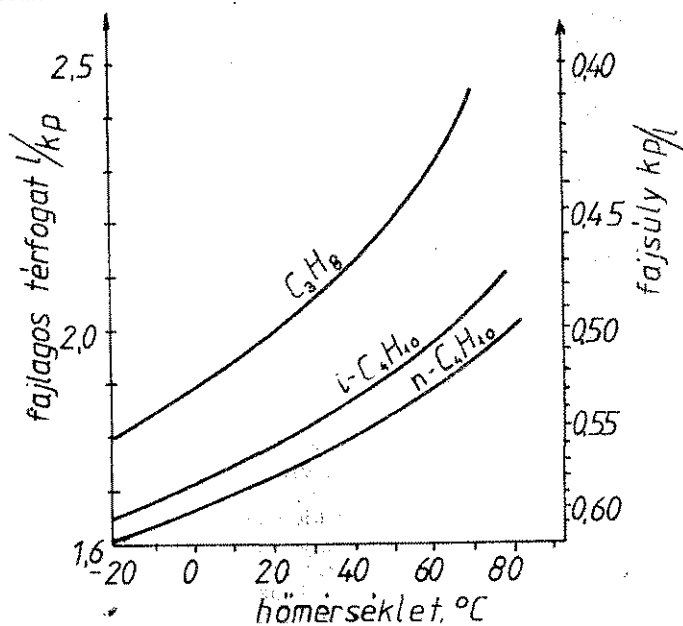
A pébé-palackok falvastagságát az 50°C -os hőmérsékleten fellépő gáznyomás mint üzemi nyomás alapján méretezik. Általános követelmény, hogy a próbanyomás mint üzemi nyomás, 1,5-szeres legyen, a 2,25-szoros üzemi nyomáson tartós alakváltozás ne lépjen fel, továbbá a tartály felszakadása csak az üzemi nyomás négyszeres értéke felett következhet be. A tartályoknak ez a biztonságos méretezése minden körülmények között szabad gáztérre tetelez fel, és nem nyújt biztonságot a folyadéknyomással szemben. A folyadéknyomás túlzott mértékű növekedése — esetünkben — a gyárilag automatikusan létesített töltőtérfogat biztosítása miatt kizárható.

A pébé-gáz háztartási célokra való felhasználásakor kizárólag gázfázisból történik az elvezetés. A gyakorlatban a gázfázis elvezetése esetén figyelembe kell venni a gázfázis összetételének folyamatos változását, s ugyanakkor azt, hogy a gázfázisból való elvezetés esetén a párolgás a palackban következik be. A párolgáshoz szükséges hőmennyiség egy részét a fogyasztás kezdetén a környezettel azonos hőmérsékletű cseppfolyós fázis hőkapacitása fedezi, ennek következtében lehül, a továbbiakban azonban a párolgáshót a palack lehült felületén át a környezetből hőtáadás után transzportált energia fedezi. Lényeges különbség van tehát rövid idejű és hosszú időn keresztül szükséges lángteljesítmény biztosítása között. Ahhoz, hogy mindkét esetben elérhessük a maximális teljesítményt, a gázelvétel intenzitásának kü-

2. ábra

3. ábra

lönözönek kell lennie, és ezt a két folyamat hőmérségéből határozhatjuk meg.

A cseppfolyós fázis hőkapacitásából fedezhető párolgáshő

$$m'_g \lambda = c_F (T_{f1} - T_{f2}) m_f \quad (10)$$

ahol m'_g az a gázmennyiség, amely a cseppfolyós fázis hőkapacitását csökkentette, λ a cseppfolyós gáz párolgáshője (420 kJoule/kg \approx 100 kcal/kg)

c_F — a cseppfolyós fázis fajhője (2,52 kJoule/kg \approx 0,6 kcal/kg),
 T_{f1} — a cseppfolyós gáz hőmérséklete a párolgás előtt,
 T_{f2} — a cseppfolyós gáz hőmérséklete a párolgás után,
 m_f — a folyadék mennyisége a palackban.

A hőkapacitás terhére elpárolgotatott gáz mennyisége:

$$m'_g = 0,006 (T_{f1} - T_{f2}) m_f \quad (11)$$

A T_{f2} minimális értékét az a legkisebb nyomás szabja meg, amely a reduktor utáni állandó nyomás fenntartásához szükséges. Ez a nyomás általában 0,2—0,4 bar, és a hőátadással fedezett párolgás hőmérsége szerint

$$m'_g \lambda = \alpha A (T_1 - T_2) \quad (12)$$

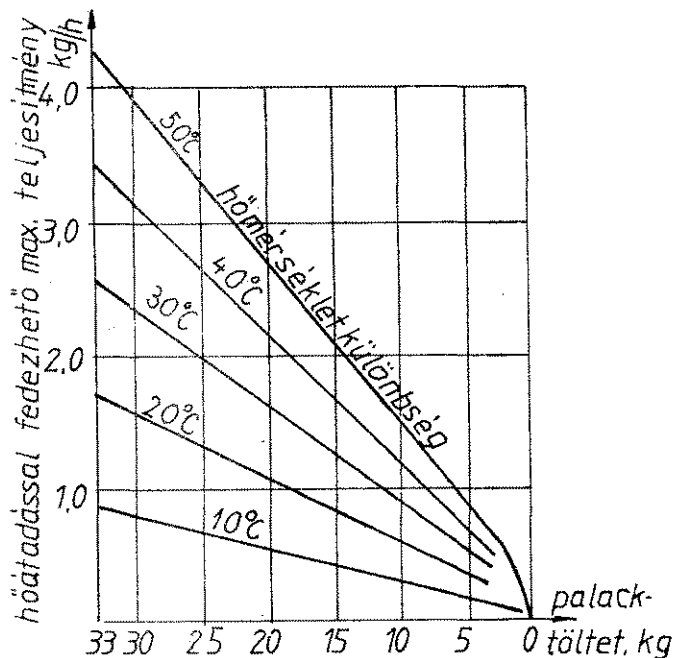
ahol:

m'_g — a hőátadással biztosított elpárolgotatott gázmennyiség,
 α — a hőátadási együttható (42 kJoule/m²h °C \approx 10 kcal/m²h °C),
 T_1 — környezet hőmérséklete (= T_{f1}),
 T_2 — a cseppfolyós fázis hőmérséklete fogyasztás közben (s ez fokozatosan csökken),
 A — a palacknak a cseppfolyós fázissal érintkező felülete.
 A környezetből felvett energia által elpárolgotatott gáz mennyisége most már:

$$m'_g = 0,0025 (m_f + 2) (T_1 - T_2) \quad (13)$$

A hőátadással elpárolgotatott gáz mennyiségét a palackban levő gáz mennyiségének és a hőmérséklet-különbségnek a függvényében szemlélteti a 4. ábra.

4. ábra

Az ábrából leolvasott értékek felé vehetjük figyelembe a rövid ideig tartó fogyasztás maximális teljesítményét kifejező értékként. Huzamosabb ideig tartó fogyasztás esetében a hőmérséklet eléri a T_{min} hőmérsékletet, ekkor már csak a környezetből felvett energia fedezheti a párolgáshőt. Látható, hogy legfeljebb 0,8—1 kg/óra megcsapolás engedhető meg.

Tűzvédelmi szempontból rendkívül lényeges, s a fenti tűzvizsgálati kérdésben is döntő, hogy a palack melegítésével, vagyis a hőmérséklet emelésével csak rövid ideig lehet a teljesítményt állandó szinten tartani, s állandó szintű nagyfogyasztás egy palackból nem biztosítható.

A tűzvizsgálat során megállapították, hogy a káreset bekövetkeztekor a környezeti hőmérséklet 0 °C fok alatt volt, ilyen hőmérsékleti viszonyok között a már használt tartályból nem lehetett elérni a szükséges gázérvételt. Tekintettel arra, hogy korábban már tartósan használták a gázpalackot — az elmondottak miatt —, túltöltés, legalábbis a káreset bekövetkeztekor, nem okozhatta a katasztrófát. A meghallgatott tanúk közül, bár pontosan nem figyelték meg a pörkölő „technikai kivitelezését”, többben állították, hogy a berendezés intenzíven égő hosszú lánggal működött. Feltételezhető tehát, hogy melegítéssel igyekeztek intenzívebb gázérvételre serkenteni a palackot.

A palack tulajdonosa, a házigazda, az ismertetett elméleti megfontolások hatására, végül is beismerte, hogy amikor a láng intenzitása csökkent, akkor gyakran magával az égő lánggal igyekeztek melegíteni a palackot. A felhasadott palackpalást felületén a bűnügyi technikai laboratóriumban kimutathatták, hogy több alkalommal is és több helyütt jóval a kritikus 50 °C hőmérséklet fölé melegítették a palack felületét.

Feltételezem, hogy a propán-bután gázpalack felhasználásával, illetve a felhasználás során azokban lejátszódó folyamatok rövid összefoglalásával néhány hasznos ismerettel sikerült gazdagítani az olvasót.

Dr. Fekete Dénes
tű. fhgy

Későn jelezték

Az utóbbi években kétségkívül tovább javultak a gyors és szakszerű tűzjelzés személyi és tárgyi feltételei. A mieinknél jóval gazdagabb országokban is dicséretesnek minősülnének az olyan adatok, amelyek szerint hazánkban 1981-ben a tűz- és káresetek 78%-át az észlelést követő 10 percen belül jelezték az állampolgárok (ez 7%-kal több volt, mint 1977-ben), és az esetek 84%-ában helyben, illetve 1 km-en belül rendelkezésre állt az e célra is alkalmas telefon.

A statisztika azonban a nagy számok törvényszerűségeit tárja fel, és mindenekelőtt az átlagot túlköri, így nem tehet különbséget az esetek között. Sőt arra sem adhat mindig egyértelmű választ, hogy olykor a kevés is nagyon sok lehet. Márpedig évente nyolc-tíz jelentősebb tűz késői jelzése csupán az esetszámokat tekintve elhanyagolható érték, ám akár 30-40 milliós kárt is okozhat.

Régi igazság ugyanis, hogy az észlelés és az oltás megkezdése közötti időtartam legtöbbször alapján határozza meg a beavatkozás eredményességét. Eppen ezért aligha tűzöz az a megállapításunk, hogy a létesítmények gazdasági vezetői, tűzvédelmi szervezetei, valamint az önkéntes és a vállalati tűzoltóságok a gyors tűzjelzés személyi feltételeinek jobb biztosításával a mostaninál jóval többet tehetnek a kritikus idő lerövidítéséért.

Azért hangsúlyozzuk ezt, mert tüzeset-leírásaink és néhány megyei tudósítónk felkérésünkre végzett vizsgálódásai egyértelműen tanúsítják: a késői tűzjelzésből származó és nemritkán rendkívül súlyos károkat majdnem mindig az ún. emberi tényezőnek tulajdoníthatjuk.

Hogy mit is értünk ezen? Nos, idézzünk fel néhány példát. Íme:

Az egyik Pest megyei községben működő tsz vulkanizáló üzemének éjjeliőre éjfél és 0.30 között észlelte, hogy füst száll fel egy présgép alól. (Előzőleg felettése utasítására megkezdte az elektromos sütőlapok előmelegítését a reggeli műszakhoz.) A tűz észlelése után szólt a kollégájának, de mire visszaértek, a heves égés miatt már nem tudtak belépni a műhelybe.

ollégája az üzemtől kb. 800 m-re lakó főkönyvelőhöz sietett, majd mindketten az innen további 300 m-re levő tanácsházához. Ott a segélykérő telefonon egy traktoros már éppen jelezni akarta a tüzet, ám az aszódi posta központkezelője ahelyett, hogy azonnal kapcsolta volna a gödöllői tűzoltó-parancsnokságot, hosszasan kérdezősködni kezdett. A főkönyvelő átvette a kagylót, és erélyes felszólítására

abonagyta a taggatózatát a központkezelő, de — ki tudja, miért? — a pásztói postahivatalnál érdeklődött tovább. S miután ott közölték vele, hogy Pásztón nincs állami tűzoltóság, ellenben Salgótarjánban van, végül is a salgótarjáni híradó-üzemletes (!) riasztotta a Heves megyei hatvani tűzoltóságot (ez volt ugyanis legközelebb a szóban forgó községhez), majd a hatvaniak értesítették a területileg illetékes gödöllőieket.

A hatvaniak 01.45-kor vonulhattak ki — tehát mindenképpen több mint egy és egynegyed órával a tűz észlelése után —, s 01.58-kor érkeztek a kárhelyre.

A sokadik közvetítéssel érkező jelzés érthető okokból pontatlan volt. Az ennek alapján elrendelt I-es riasztási fokozatot IV-es kiemeltre kellett emelni.

A szignalizálás ugyan nem maradt el, de a történetek nem változtatnak a kétmilliót jóval meghaladó káron, még akkor sem, ha ennél valamivel nagyobb értéket így is sikerült megmenteni.

A gödöllői tűzoltóság hívószáma egyébként a tüzeset éjszakáján is ki volt függesztve az említett postahivatalban.

Az egyik Békés megyei malomipari üzemben a szabad szombatn készülő dolgozók felügyelet nélkül működtek a berendezéseket. Így aztán későn vették észre a felcsapó lángot. Miután előbb hosszú percekig hiába próbálták megfékezni néhány kézioltóval, belátták, mégiscsak az a kisebbik rossz a számkukra, ha jelzik a tüzet. Igen ám, csak hogy a helyi postán is bevezették a szabad szombatot, s ezért a közeli tsz portásfülkéjének telefonja volt „bepörlözve”. Az üzem portása meg a tsz-portás azonban nem tudják ezt. Így azután többször is megismétlődött, hogy az üzemi portás tárcsázott, a tsz-portás felvette a kagylót, majd az üzemi portás letette. Jó néhány perc múlva azonban „kapcsoltak”, és a tsz-portás segítségét kérték. Az illető azonban csak azután volt hajlandó intézkedni, hogy a saját szemével is látta a keverő égését.

Még ott is elképesztően rosszul oldották meg a tűzjelzést, ahol a lángok nem is olyan régen halálos áldozatokat követeltek és hatalmas károkat okoztak. A nagyrédei hűtőházat az év tavaszán is lángtenger borította.

A portásnő előbb egy olyan készüléken próbálta jelezni a tüzet, amelyen csak házi beszélgetést lehetett folytatni, majd egy olyan másikat tárcsázgatott, amely ekközben foglaltat jelzett. Végül is a fél kilométernél távolabb levő étterem vezetőnöje jelezte először a tüzet, miután a kárhely közelében tartózkodó férje gépkocsiján az étteremhez hajtott, és felkérte erre. A vizsgálat szerint a huzavona legalább 30 perccel késleltette a riasztást.

ala megyei tudósítónk érdekes észrevétele is igazolja, hogy a késői tűzjelzés fogalmát olykor egy kissé szélesebb körben kell értelmeznünk, mint ahogyan általában tesszük.

Egy zalazentgróti ládatároló égésekor például 12 perccel az észlelést követően jelezték a tüzet a keszthelyi parancsnokságnak, majd értesítették a helyi önkénteseket, ám a gyáregység dolgozói nem riasztották haladéktalanul. Ezért azután a tűz rohamos gyorsasággal terjedhetett a száraz aljnövényzeten. Mint tudósítónk írja: jóval gyorsabb tűzjelzéssel és a dolgozók azonnali riasztásával a súlyos kárt minden bizonnyal megelőzheték vagy legalábbis lényegesen mérsékelheték volna. Így azonban 692 ezer forintot veszteség érte a vállalatot, jóllehet hely-

színre érkezésük után az önkéntesek az államiak pedig további 4 C (E) sugárral avatkoztak be. Igen ám, csak hogy tűz 13.45-kor keletkezett, 15.47-kor jelezték, a helyi önkéntesek rajja 16.05-kor az első állami raj pedig csak 16.17-kor érkezhetett a kárhelyre. A későn beavatkozni próbáló dolgozók ekközben hiát akarták megállítani kézi szerszámokkal, kézioltókkal az erős szélről is támogató tüzet.

Még folytathatnánk a sort, de csupán egyetlen további példa is elegendő a bizonyítására, hogy nemcsak vidéken, hanem olykor a fővárosban is akadhatnak némi és egyáltalán nem műszaki zavarok a tűzjelzés körül.

Az egyik kerületi parancsnokságtól alig 200 m-re levő bérház első emeleti lakásában egy bekapcsolva felejtett villanyresó kábele izzottak. Hamarosan fojtogat füst terjengett a zártfolyosós lépcsőházba és számos lakásban is.

Az egyik lakó javasolta, értesíteni kell a tűzoltóságot, a károsult azonban aggodalmaskodott, hogy sokba (!) fog kerülni Nem elég kiadás lesz, hogy újra kell festetni a konyhát és rendbe hozatni a resót

után a füst nem mérséklődött, és az egyik lakótárs lebeszélte a többieket arról, hogy vizet locsoljanak az izzó kábelekre, mégiscsak a tűzjelzés mellett döntöttek. Előbb azonban többen a tűzoltóság hívószámát kezdték találgatni Szerencsére néhány lakó határozottan állította, hogy az nem 04 és nem 01, hanem 05.

A késedelmes tűzjelzés ezúttal semmi kárt nem okozott. Mégis felmerül, mi lehet volna lakástűz esetén, kivált olyankor, ha a tűzoltóság hívószámát helyesen ismerő lakók éppen nem tartózkodnak otthon?

A tűz — még egy ilyen jelentéktelen is — kétségkívül mindig előidéz bizonyos stresszállapotot, s ez, ha nem is mentesség, ám némi magyarázat lehet az ésszerűtlen viselkedésre. De az sem vitás, hogy a ilyen állapot jóval gyakrabban következik be azoknál, akik rosszul vagy egyáltalán nincsenek felkészítve a tűzjelzésre összefüggő kötelezettségekre. Erdemes volna utánanézni, vajon a cikkünkben említett késedelmes tűzjelzők felettesei hogyan határozták meg számukra a kapcsolato teendőket, ellenőrizték-e az illetők, mi képpen képesek eleget tenni ezeknek, éjszaka vagy éppen szabad szombatonkor meg ünnepnapokon miként változnak a tűzjelzés lehetőségei. S vajon gyakorlatatták-e velük, hogy tűz észlelése esetében mi a tennivalójuk?

Minderről természetesen a tűzvédelmi oktatások meg az önkéntesek által végzett felvilágosító munka során is jóval több szót ajánlatos ejteni az eddiginél. És arról is, hogy például a Szolnoki Csukorgyár 16,4 milliós tűzkárából is szükséges levonni bizonyos tanulságokat. Mer hát ott már reggel 6 óra körül gyanújeleket észleltek a szárazszektortárban mégis csak 16.48-kor értesítették először a tűzoltóságot, annyira bíztak a korábbi mindig bevált saját intézkedéseikben. Ezúttal azonban mire a jelzést követő néhány perc múlva az első rajok a helyszínre érkeztek, olyan kiterjedt tűz fogadta őket, hogy már háromszor akkora erővel sem akadályozhatták volna meg a raktár leégését, pedig a jelzés alapján azonnal III-as kiemelt riasztási fokozatot rendelt el a szolnoki szolgálatparancsnok

(Megyei tudósítónktól.)

Baranyában eddig még nem tapasztalt gyűjtogatássorozatnak vetett véget egy állampolgári bejelentés. Ennek köszönhetően a legújabb és utolsó színhelyen az intézkedő rendőrfőnök augusztus 30-án hajnalban megbilincselhette a tettest. Egy lakó előzőleg felébredt a pécsi Aranykacsa Étterem irodájában pénzi kereső és a kazetta körüli falat véső 21 éves Orsós Imre kopácsolására. Rövid tanakodás után lement az utcára, s a kirakaton benézve már lángot is látott.

A helyszínre hívott rendőr és a segédkező taxisofőrök oltották el az irodahe-lyiségben gyűjtött tüzet. A tettes elszámoltatásakor aztán kiderült egy és más. Előkerült a zakósebéből egy olyan csavar is, amelyik a néhány napja szintén felgyűjtött Kolozsvár Étterem egyik ablakrácsát tartotta. Ezek után már természetes volt, hogy összefüggést kerestünk az utóbbi két hónap olyan eseteivel, amikor az ismeretlen eredetű vagy gyűjtogatásnyús tüzek helyszínén betörést is elkövettek.

Kiderült, hogy az Aranykacsa, Kolozsvár s Csabagyöngye éttermekben és a Cserkúti Csárdában, továbbá két zöldseges pavilonban betöréses lopás és gyűjtogatás terheli az előzetes letartóztatásban levő fiatalember számláját — egyelőre.

Orsós Imre valamennyi vendéglátó helyre és a zöldsegespavilonokba pénzszerzési céllal hatolt be betörés útján az éjszakai órákban. Mindenütt talált némi készpénzt, de páncélkazettákat is keresett. A sovány testalkatú fiatalember különösebb nehézségek nélkül jutott be az ablakokon, néhol úgy, hogy betörte az üveget.

A krimik jól ismert receptje szerint úgy vélte, az a legjobb nyomeltűntetési módszer, ha a pénz megszerzése után fel-

gyűjtja a helyszínt. Ehhez alapos előkészületeket tett. A Csabagyöngye Étteremben meggyűjtotta a cigarettatartó polcot, az étteremben levő asztalterítőt, s az általa papírszalvétákból összerakott halmot. A Kolozsvár Étteremben pedig a söntéspulton levő cigarettarakatot, majd a kizárkárban levő fapalcokon elhelyezett konyha- és törülruhákat.

Az Aranykacsában az iroda falipalcán levő számlákat és iratgyűjtőket lobbanította lángra. Általában gyertya fényénél dolgozott, de ezt a világítóeszközt nemcsak takarékosági okból használta. Ezzel a gyertyával — vagy mint a Kolozsvárban több gyertyával — gyűjtotta meg az éghető anyagú polcokat és berendezési tárgyakat.

Büntetendő cselekményei közül szerencsére csak egy idézett elő nagy tüzet. A Cserkúti Csárdában több százezer forintos kárt okozott. Ez a város szélén van, így csak akkor észlelték a tüzet, amikor már a raktárhelyiségekből átterjedt a tetőszerkezetre. Így a berendezési tárgyakkal és árukkal együtt az is jelentős károsodást szenvedett.

A többi gyűjtogatás helyszínén kedvezőbben alakultak a dolgok. A Csabagyöngye Étteremben a betörő eltávozása után magától kialudtak a lángok, a többi helyen pedig időben észlelték a tüzet. Meg kell azonban jegyezni, hogy a Csabagyöngyében elkövetett betörés és gyűjtogatás elkerülte a környéken valószínűleg nem valami ébernek önködni éjjeliőr figyelmét. Köszönet illeti viszont a többi esetben is aktívan közreműködő vagy tűzészlelő taxisofőröket. Másoknak is tanácsolható éberséggel és rádiójukkal nagyon hasznos segítséget nyújtottak.

Tűzoltás a Cserkúti Csárdában, a Kolozsvár Étteremben és az egyik zöldsegespavilonban vált szükségessé. Szakmai tanulásgként szükséges levonnunk, hogy hasonló esetekben ügyelni kell a behato-

Belügyminisztérium Tűzoltóság országos parancsnoka,

Varga Károly tűzoltó vezérőrnagy elvtárs részére

Budapest

Kedves Varga Elvtárs!

A Kapuvári Lengyárban történt tüzeset alkalmával a Győr-Sopron megyei tűzoltóegységek magas színvonalú tevékenysége eredményeként sokmillió értékű tárgyat sikerült megmenteni.

A magam és a vállalat kollektívája nevében kérem vezérőrnagy elvtársat, hogy elismerésem és köszönetem szíveskedjen tolmácsolni a mentésben és kárelhárításban részt vevő egységek parancsnokainak és beosztottainak.

Elvtársi üdvözléssel:

Beck Tamás
vezérigazgató

lasi helyek biztosítására, valamint a tűzoltók által véghezvitt helyszínváltoztatás rögzítésére. Több ízben ugyanis a rendőri vizsgálat segítségére szolgáltak a betört ajtókról és elmozdított tárgyakról adott információink. A nyílászárók állapotát behatolásunk előtt alaposan meg kell vizsgálni, hogy az esetleges rendőri vizsgálat során azok, valamint a talált helyszín állapotáról helyes felvilágosítást tudjunk adni.

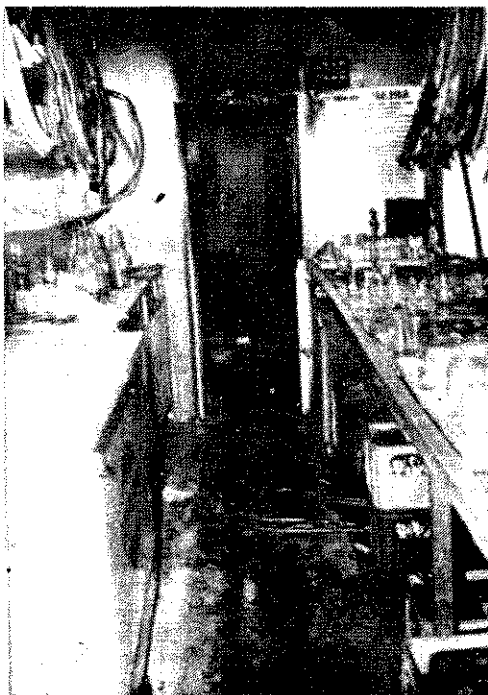
Felhívom a figyelmet arra is, hogy az általunk megfogott tárgyakról is szólnunk kell a rendőröknek, hiszen az ujjnyomvizsgálat során zavarólag hat az a gyertyatartón levő „ismeretlen” nyom, amelyik a tűzoltó kezétől származik.

Az egyik esetben alternatív lehetőségként felmerült a zöldsegek hűtésére bekapcsolva hagyott ventilátor hibája is. A lefoglalt és szakértő által műszeresen megvizsgált gépet azonban csak a tűz rongálta meg, így az elektromos okot ki lehetett és kellett zárni.

Osszegezve az eddig leírtakat: a zárt helyiségekben keletkezett tüzek oltásakor mindig ügyelni kell a nyílászárók eredeti állapotának rögzítésére (lakat, zárnyelv, üveghiány, rácshiány stb.), továbbá a helyszín megváltoztatásának, a gyanús tárgyak fogdosásának, elmozdításának lehetőség szerintj elkerülésére.

Az ismeretlen vagy gyanús keletkezési okú tüzesetek között összefüggést kell keresni, hiszen körülményeik sok mindenről vallhatnak. Ilyenek: körülbelül azonos időben való keletkezésük, a károsult létesítmények hasonló típusa (vendéglátó egységek, üzletek stb.), a hasonló tűzkeletkezési helyek: cigarettapolc, öltözők, iratok, textíliák. Ezek általában azonos elkövetőre utalnak.

Pfeiffer Márton
tű. szds.

A gyűjtogató ezt hagyta maga után

fel a hó, gáz, láng és füst. Igaz, hogy a tűzfal, amelyen a tűzoltók voltak, a nyomás következtében erősen kilendült, s csak kapaszkodással menekülte meg a lebukástól (amely a nagy magasságból halált jelentett volna), de lélekjelenlétük megmentette a tűzoltókat és a gyárat is. A megbontás után már könnyebben hatoltak be a finomítóba, s olthatták el az egész városrészt pusztulással fenyegető tüzet. Az elmélet helyességét a gyakorlat igazolta, milliókat mentve meg a pusztulástól."

1928-ban belügyminiszteri rendelet intézkedett az országos tűzoltó-tiszt-képző tanfolyam felállításáról. A tanfolyam anyagának összeállításában Erdély Ernő is részt vett. Mint tűzoltóparancsnok tagja volt a város törvényhatóság bizottságának, s nemzetközi hírű szakembere volt a Párizsban székelő „Comité Technique International du Feu"-nek is.

1937. augusztus 29-én az Ipar-csatorna torkolatánál a volt utazógyakorlótér raktárpületének égésekor történt robbanás alkalmával az egyik beosztottja meghalt, ő pedig harmadmagával megsebesült.

1937-ben rendeletet hoztak a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők költésfőnöki megállapítása tárgyában. Mindenki azt várta, hogy Erdély Ernőt nevezik ki Győr vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek, de őt vallása miatt mellőzték, jöllehet száktudás tekintetében túlszárnyalta az újonnan kinevezetteket. Három év múlva, 1940. szeptember 1-én 40 esztendőn keresztül becsülettel teljesített szolgálat után vonult nyugalmába.

Értékes tevékenységben gazdag élete 1944-ben ért véget. Előbb őt társával a vagongyárba vezényelték, és ott azzal alázták meg, hogy főparancsnoki egyenruhájában a legembertelenebb munkát kellett végeznie. Ezután deportálták, és az egyik haláltáborban vesztette életét az az ember, aki oly nagy igyekezettel munkálkodott Győr város tűzvédelme korszerűsítésén, és aki a külföld szemében is a magyar tűzoltóság elismert képviselője volt.

Minárovics János
tű. alez.

feleletet szakszerűen és mégis közérthetően. Jó néhány szabályzat kimunkálása is az ő nevéhez fűződik, pl. az új szervezeti, felszerelési, rangjelzési és versenyrendezési szabályzaté. Több testület, így pl. a cibakházi, szombathelyi, hatvani, szerencsi stb. tiszteletbeli parancsnokká választotta. 1917-ben azzal a céllal hívták meg a konstantinápolyi nagy tűzvész tanulmányozására, a török tűzoltóság szervezetére vonatkozó tanácsokat adjon. Jellemző a szaktekintélyére, hogy több külföldi nagyváros hívta meg tűzoltósága vezetésére (Lodz, Hamburg, Konstantinápoly), de ő e kitüntető és igen előnyös meghívásokat sorra elhárította, mert elsősorban szülővárosát, Győrt kívánta szolgálni. Jó kapcsolat és a bajtársi szeretet fűzte gróf Széchenyi Ödönhöz, aki 1912-ben meglátogatta a győri tűzoltóságot. Díszgyakorlatot és felvonulást rendeztek a tiszteletére. Elismerőleg szöveg Széchenyi Ödön a kitűnően képzett tűzoltóságról, és kiemelte a győri parancsnok közhasznú tevékenységét. Erdély Ernő mint parancsnok sohasem követelt beosztottjaitól olyant, amit szükség esetén ne tett volna meg maga is. Megbecsülés és szeretet övezte, amit nemes emberi tulajdonságaival vívott ki magának. Több mint ezer tüzesetnél irányította tűzoltóit. 1926. május 26-án 5 tűzoltójával együtt súlyosan megsebesült, amikor a pályaudvari tűzhöz vonultak.

Ugyanaz év december 22-én volt a győri szeszgyár finomítójának égése, amiről így írt A tűzoltás szabályai című könyvében: „A gyárban mintegy tízezer hektoliter szesz volt raktáron, s ebből a hét emelet magasságú finomítóban ezer hektoliter állott lángokban. Ha a tűz átcsap a vele egybeépített, de tűzfalal elválasztott raktárba, az ott levő szesz meggyúl, s ha az utcának szétfolyik, beláthatatlan következményekkel járt volna. A veszélyt még fokozta a szeszgyár mellett levő gázgyár, amelynek telt gázométerje is meggyulladással fenyegetett. A rendőrség kiköltöztette a közeli házak lakóit, s a tűzoltóságot figyelmeztette, hogy vonuljon vissza, mert úgyis menthetetlen minden. A tűzoltóság azonban ezt nem tehette, éppen a fokozott veszély miatt. A gyár stabil szivattyúi ontották a finomítóba a vizet, a tűzoltóság két nagy autófecskeendője percenként 3000 liter vizet dobott hat sugárból a tüzre. A csövezetők ismételtlen behatoltak a harmadik és negyedik emeleti ablakokon a finomítóba, de még az ötpercenkénti váltással sem tudtak bentmaradni a megszorult nagy hőség, láng, füst és gőz miatt. A vezénylőnek gondolni kellett a hő elvezetéséről. Más segítség nem volt, meg kellett a bádogtetőt nyitni.

A vezénylő négy megbízható tűzoltóval felment a 28 méter magas tetőre, nyeregülésben helyezkedtek el a tűzfalon, s csákmányokkal bontották a tűzfal mellett a bádogfedést. (Itt látszott a bontás a legkönnyebbnek.) Alig 10 percnyi munka után megvolt az eredmény. Amint egy méternyi részt megbontottak, a belső nyomás robbanásszerűleg felszakította a tető jelentékeny részét, s nagy erővel tódult

Erdély Ernő 1881-ben Győrött született régi iparoscsaládból. Atyja mászáros kisiparos volt az Újvárosban. Ő a főreáliskolában érettségizett 1900-ban, majd Győr város szolgálatába állott. Előbb mint napidíjas, azután irodatisztként, később számtisztként dolgozott. A győri önkéntes tűzoltóságnál kezdett ismerkedni a tűzoltóélettel. Egy év elteltével már szakaszparancsnok lett. A város, az önkéntestűzoltó-parancsnok javaslatára, őt küldte 1906-ban a XV. országos tűzoltószaktanfolyamra. Hazatérve tanulmányban számolt be az ott szerzett ismereteiről, amiket Győrött értékesíteni kívánt.

Győr város közgyűlése 1908 márciusában kimondta a hivatásos tűzoltóság megalkotásának szükségességét, és az év november 1-ével 1 tiszttel és 12 tűzoltóval megalakult Győr szabad királyi város hivatásos tűzoltósága. Ugyanazon a napon a hivatásos tűzoltóság parancsnokává Erdély Ernőt nevezték ki. A tűzoltóvizsgát 1909. augusztus 17-én kitüntetéssel tette le. Hogy mennyire hivatásának tekintette a tűzoltói pályát, arra jellemző két adat: Szabadulólevelek tanúsága szerint mint „tanoncz” tanulta ki az ács szakmát, és szintén jó eredménnyel elszakítította a kéményseprő-mesterséget is. Mindezt azért csinálta végig, mert véleménye szerint mint tűzoltónak ismernie kellett a tetőszerkezeteket és a kéményeket is, méghozzá különösen akkor, ha mint szakíró is tevékenykedni kívánt. Az így szerzett ismeretei is kétségkívül hozzájárultak ahhoz, hogy mint szakíró maradandót alkosson.

1910-ben városi és vármegyei tűzrendészeti felügyelővé választották, s mivel ezek tiszteletbeli állások voltak, a város közgyűlése hozzájárult e tisztségek betöltéséhez. 1911-ben a Turinban tartott nemzetközi tűzoltóversenyen ő vezette az a 4 fős kis csapatot, amelyik végül is első díjat érdemelt ki.

A veszprémi tűzoltó-nagygyűlés (1911. június 3–5.) megválasztotta az V. szakirodalmi és szakoktatási ügyosztály szak-előadójává. Ott többek között 4 kerületi szaktanfolyam rendezését javasolta. 1912 elején a győri ÖTE tiszteletbeli parancsnokká választotta. Az év őszén a felsőbb tűzrendészeti tanfolyamon, Budapesten a lakóházak, boltok, műhelyek és raktárak tűzbiztos berendezése témakört adta elő, és gyakorlati kiképzést vezetett.

Szüntelenül tevékenykedő ember volt, az országban elsőként szervezte meg a kerületi tűzoltó-tanfolyamot. A belügyminiszter 1928-ban az országos tiszti tanfolyam tanárává nevezte ki. Tíz éven át szerkesztette a „Tűzrendészeti közlöny”-t. Előadásokat is tartott, így pl. a XXII. nagygyűlésen (Szombathely, 1929. augusztus 18.) a tűzoltótaktika fejlődéséről. Tanácsot írt a vízszerszéről, a tűzoltótaktikáról (Taktika). A tűzoltás szabályai címmel a tüzesetek nyomozásáról, továbbá a tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai, valamint a tűzoltóság szervezése, felszerelése, szolgálata és ügykezelése témakörökből. „Hogyan oltunk tüzet? A tűzoltás szabályai” című munkájában 165 kérdésre ad

Világ proletárijai, egyesületei

WESTERMUNKA

Érdekes dokumentum került a közelmúltban szerkesztőségünkbe. Egy könyv, melyet 1967-ben adott ki a Zsolnay Porcelángyár a gyári tűzoltóság megalakulásának 80. évfordulója emlékére. Az évszázados Zsolnay Gyári Önkéntes Tűzoltó Testület 1887-ben Zsolnay Vilmos munkája nyomán vált híressé.

Mint az írásos anyagból kiderült, megalakulásakor 23 működő tagból állt a testület. A gyárnak sokat jelenthetett a tűzóri munka, mivel megbecsülését már korábban, a 40. évforduló alkalmával is kifejezte egy vékonyka, de annál díszesebb kivitelű kiadvány formájában.

A könyv izgalmaikkal is szolgál. Leír néhány nevezetes tüzesetet, így például az első „vizsgatüzet” 1882-ben, mely bebizonyította, az önkéntesek kiállják a próbát. Jelentős kulturális feladatokat is betöltöttek a díszes egyenruhájú tűzörök.

A megfakult képeken a technikai fejlődésnek is tanúi lehetünk. A szerény kéziszerszámokkal felszerelt csapat szépen gazdagodott, nyomófejskendőkkel, „gépezetes” létrákkal. Az 1928-as 40. évfordulót követő válságos esztendőkké mind a gyárat, mind az önkénteseket megviselték, de ismét talpra álltak, sőt létszámuk is növekedett. A második világháború idején létfontosságú szerepet játszottak a mentési munkálatokban. Tevékenységük nélkülözhetetlenné vált, s az ma is.

A felszabadulás utáni fejlődésnek napjainkban is tanúi lehetünk, mikor is szervezett tűzrendészeti oktatás folyik azért, hogy minél ritkábban keljen felharsanania a gözdudának.

Világ proletárijai, egyesületei

Dunántúli napló

Az MSZMP Baranya megyei bizottságának lapja

Egy hétig Füzesgyarmatra figyelt az ország: sikerül-e a tűzoltóknak, katonáknak, olajbányászoknak elfojtani a gázki-

FELHÍVÁS

A Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó megjelenteti a „Tűzvédelemről” szóló jogszabályok” című összeállítás átdolgozott és javított kiadását. A jogszabálygyűjtemény tartalmazza az időközben történt jogszabály-módosításokat, valamint az előző kiadás óta megjelent új rendelkezéseket.

A kötet várhatóan 1983 I. negyedévében jelenik meg.

Irányára: 25 Ft.

A megrendelést a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó címére (1054 Budapest, Nagy Sándor u. 6.) 1982. december 15-ig lehet eljuttatni.

törést? Ebben a küzdelemben baranyai tűzoltó-alegység is részt vett, heten Komlórról, hárman-hárman Pécsről és Szigetvárról.

Parancsnokuk Bencze György zászlós volt. Negyvenkét éves. 1963. június 15-től tűzoltó. Munkája mellett közel egy évtizedig sportolt: biztos tagja volt az állami tűzoltóság válogottjának, volt magyar bajnok, részt vett több Európa- és világbajnokságon. Jó néhány kitüntetést kapott. Részt vett a zsanai tűz oltásában is. A füzesgyarmati élményeiről kérdeztük.

— Az ötvenméteres lángoszlop már tíz kilométerről látszott. Azt előre tudtam, hogy ez nagyobb és veszélyesebb eset, mint a zsanai volt. Itt naponta 1 millió köbméter gáz tört fel a kútból. De abban is biztos voltam, hogy ennek elfojtása már nem tart húsz napig, mint legutóbb Zsanán, mert kellő tapasztalatot szereztünk.

Már a kimerültség határán voltunk, de mindenki helytállt. Az állandó vízköd miatt nagy sárban kellett dolgozni, s olyan hőségben, hogy még azbesztruhában sem lehetett félóránál tovább bírni a kút közvetlen közelében. Fejünk, fülünk zúgott, szemünk égett, egyre nehezebb volt a 30 kg-os védőruha, és állandóan szomjasak voltunk. A sok víz pedig legyengítette az embert, de így is precízen kellett végezni a feladatokat. A kút körül 300 méteres körzetben csak jelzésekkel lehetett „megbeszélni” a dolgokat, mert mindent elnyomott a gáz őrlítő bűgása. Ez a zaj annyira a fülünkben maradt, hogy amikor 17-én, este fél nyolckor sikerült elfojtani a gázömlést, először észre sem vettük. Aztán az egyik tűzoltó a védőkesztyűjét dobta a tűz fölé. Ezt máskor messze a magasba vágta a gáz nyomása, de ekkor a kesztyű szépen visszahullott a földre. Akkor kiáltottunk fel: „győztünk!”.

Világ proletárijai, egyesületei

NAPLÓ

AZ MSZMP VESZPRÉM MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

Kevés olyan község van megyénkben, ahol ne tudnának majd egy-két olyan tüzesetet említeni, amelyet gyermekek okoztak. Sajnos, sok példát lehetne felsorolni a tűzkárstatisztikából is, hiszen csupán 1981-ben 35 olyan tüzeset történt, amelyet gyermekek okoztak, s a kár több száz ezer forint nagyságrendű. Döbbenetes az az adat is, hogy az elmúlt öt évben 17 gyermek halt meg megyénkben tűz következtében, jó néhány pedig marandó égési sérüléseket szenvedett.

A tüzesetek keletkezésének oka pedig — szinte kivétel nélkül — gyufával, tűzgyújtó eszközzel való játszás volt. A tragikus esetek roppant behangozóak és elgondolkodtatóak! S mint annyiszor, most is elmondható: nem a gyermekeket lehet okolni és felelősségre vonni! A tűzrel, gyújtóeszközzel játszó gyermekeket

nem lehet a törvény elé állítani, gyermekkorú személyek nem büntethetők. A gyermek nem érez még olyan felelősséget, hogy tettei, cselekedetei súlyát fel tudja mérni. Amúgy új és izgalmas neki: azt elveszi, babrálja, kipróbálja, játszik vele... A szülők gondosságára, figyelmességére és felelősségére apellálunk akkor, amikor arra hívjuk fel ismételten a figyelmet, hogy a gyermekek elől zárják el a tűzgyújtó eszközöket. Mert a felügyelet, az ellenőrzés a szülők kötelessége.

Világ proletárijai, egyesületei

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPART ZALA MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

A nagykanizsai pályaudvarra érkezők megdöbbenve nézték a magasba törő lángokat, a feketén gomolygó füstfelhőt, a recsege-ropogva égő vasúti kocsit. Tisztes távolságból figyelték a vasúti csomópont vállalati tűzoltóinak rendkívül figyelmезetten végrehajtott kísérletét, a síneken néhány perccel később előgördülő — Dombóvárról jött — vörösre festett tűzoltóvonatot. Utóbbi sikeréhez nem is férhetett kétség: a vagonból előugró tűzoltó-egyenruhás vasutasok eddig még nem nagyon látott technikát vonultattak fel. Nagy teljesítményű sugárvetők, ügyesen forgatott csáklályok nyomán pillanatok alatt lokalizálták a lángokat, s az előbbi máglya helyén megszűnő deszkák, forró, de épen megőrzött fém szerkezet és az egész környéket beborító gőzfelhő maradt. Ekkorra megnyugodtak már a kedélyek is, hiszen az utazóközönség is megtudta, hogy nem katasztrófáról van szó, hanem csupán egy jól előkészített tűzoltógyakorlatnak voltak a szemtanúi.

Összeállította: Hegedűs Ferenc

Előfizetőink figyelmébe!

Kérjük előfizetőinket, hogy átutalással vagy a korábban mellékelt csekken november 30-ig szíveskedjenek befizetni az 1983. évi előfizetési díjat. Lapunk éves előfizetési díja 60,- Ft. Az előfizetési díj emelését az tette szükségessé, hogy folyóiratunk 1983. januártól minden hónapban 32 oldalon fog megjelenni.

Az év közben érkezett új megrendeléseknek, példányszám-módosításoknak csak a tárgyhónapot követő 2 hónap múlva tudunk eleget tenni.

Kérjük külsőleti előfizetőinket, hogy a központi befizetéseknel az átutaláson, illetve a csekkel hátdoldalán szíveskedjenek közölni: melyik egységüknek (pontos címmel) s hány példányban fizették elő a folyóiratot.

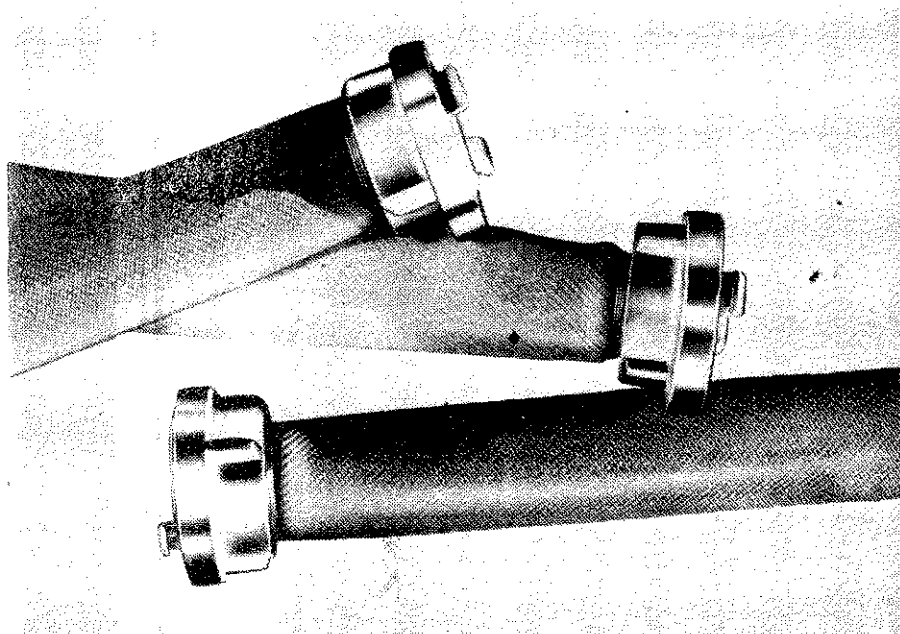
Címünk: 1903 Budapest, Pf. 314. Telefon: 331-160/259 mellék.

Szerkesztőség

Korszerű tűzvédelmi felszerelések a megelőző tűzvédelemért!

Készséggel állunk a vállalatok rendelkezésére alábbi tűzvédelmi termékeinkkel:

Tűzoltótömlők

Gumizott, szintetikus, nyomáspróbázott, műbizonylattal ellátott 52 mm-es és 75 mm-es szerelt tűzoltótömlők.

Gumizott, szintetikus tűzoltótömlő 2", 3", 4" és 6" méretben.

Tűzoltó-csigatömlők 2", 3" és 4"-os méretben.

Tűzoltó szerelvények

Fali és altalaji tűzcsapszekerények, tűzcsapok, golyóscsapos sugárcsövek 52-es és 75-ös méretben, kötött és porlasztott sugárra, állványcsövek, osztóvillák, klf. méretű nyomó- és szívótömlőkapcsok, nyomó- és szívócsonkkapcsok, kupakkapcsok, egytetemes kapocspárkulcsok, altalaji és feltalaji tűzcsapkulcsok, lipcsei zárcapcsok, nyomó- és szívó-tömítőgyűrűk, tűzicsáklyák, szikracsapók, tűzoltóvödrök.

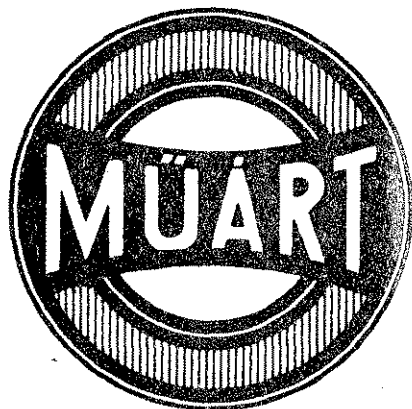
Tűzoltó-felszerelések

Porral oltó készülékek: 2, 3, 6, 12, 50 és 250 kg-osak.

Szendioxiddal oltó készülékek: 2, 5, 20 kg-osak.

BCF halonnal oltók: 2 és 5 kg-osak

Tűzoltósisakok, mászóövek.

**MŰSZAKI ÁRUT ÉRTÉKESÍTŐ
VÁLLALAT**

Budapest V., Báthori u. 24.
Telefon: 128-831, 112-031.

Várjuk mielőbbi szíves megrendelésüket!

ELZETT MŰVEK

ELZETT MŰVEK

ELZETT MŰVEK

Az ELZETT MŰVEK Berettyóújfalui Gyára bevezette az ELZETT MŰVEK által gyártott következő készülékek javítását és karbantartását:

1 kg-os autó-porraloló,

3, 6, 12, 50 és 250 kg-os porraloló,

2 és 5 kg-os BCF-készülék,

2, 5, 20 és 2x20 kg-os CO₂ -készülék,

BH 200-as habgenerátor.

Kedden és pénteken 8 és 14 óra között lehet javításra átadni a készüléket, illetve átvenni a megjavítottat.

Kössön karbantartási és javítási szerződést!

Cím:

ELZETT MŰVEK Berettyóújfalui Gyára,
Berettyóújfalú, Széchenyi u. Telefon: 277

Az ELZETT MŰVEK Zár- és Lakatgyára Tűzoltókészülék Gyáregysége ezúton hívja fel tisztelt ügyfelei figyelmét, hogy átalánydíjas szerződést lehet kötni a 2 és 5 kg-os halonnalólok javítására és cseréjére.

Munkanapokon 8–12 óráig Budapest XIV., Vágány u. 17–21. sz. telephelyünkön vesszük át, illetve cseréljük a hibás vagy kiürült készülékeket.

ELZETT MŰVEK

Tűzvédelmi rendeltetésű nyomótömlők beszerzése, használata és karbantartása

A belügyminiszter 3/1980. BM számú rendelete alapján a gazdálkodási egységek vezetőjének kell gondoskodnia a létesítmények tűzvédelméhez szükséges nyomótömlőkről.

A szükséges nyomótömlőkről általában az éves beszerzési terv keretében célszerű gondoskodni, de esetenkénti beszerzés is szükségessé válhat. Az LSZV-gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket a MÜART, a VASÉRT és a TEXÉRT kereskedelmi vállalatok hozzák forgalomba.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők TREVIRA védjegyű poliészter filamentumból készülnek. Az elmúlt 20 év hazai és külföldi tapasztalatai egyértelműen bizonyítják a poliészter filamentumok kiváló tulajdonságait az egyéb polimerekkel szemben. A korábbi évtizedekben jelentős mennyiségben forgalomba kerültek poliamid és polipropilén fonalból készült tömlők is. Ezeket a tömlőket az idő előtti öregedés, valamint a nyomás hatására bekövetkező nyulás jellemzi.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők belső bevonata: az ún. tömlőlélek korábban gumitejből, majd poliuretán fóliából készült, jelenleg természetes és szintetikus gumikeverékből állítják elő. Minősége megfelel a DIN 14811 szabvány követelményeinek is. A mindenkor érvényes magyar tömlőszabvány követelményeit figyelembe véve, a BUDAFLAX védjegyű tömlők üzembiztonság és élettartam tekintetében minden reális igényt kielégítenek. Az LSZV-gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket 20 fm-es tekercsekben, kapcsolva, nyomáspróbázva, műbizonylattal ellátva vagy kapcsolás nélkül árusítják. Műszaki és gazdasági megfontolásokból a kapcsolott tömlők vásárlása előnyösebb. A kapcsolás nélküli tömlőket házilag bekötés, kapcsolás után nyomáspróbázni kell. A próba nyomásértéke ez esetben 24 bar. A házilag bekötést csak szakképzett személy végezheti.

Tömlőgazdálkodás: a gazdasági egység anyagi-technikai intézkedése a szükséges tömlőkészletek biztosításáról.

Nyomótömlő: tűzvédelmi célra készült és a hatályos szabványok követelményeit kielégítő kapcsolott tömlő.

Készenléti tömlő: a vonulószerken, valamint a kijelölt készenléti helyen bevetésre kész állapotban levő tömlő.

Készenléti elhelyezés: a tömlők olyan elhelyezése a vonulószerken e célra kialakított tömlőszekrényben, illetve a tűzcapszekrényben, amely lehetővé teszi állapotuk védelmét.

Védelem nélküli elhelyezés: minden olyan elhelyezési forma, amely veszélyezteti a tömlő állapotát.

A készenléti tartaléka: az alkalmasságú pótlásra (kiegészítésre) szolgáló tömlőkészlet.

Raktári készlet: a készenléti helyek (készenléti tartályok) folyamatos kiegészítését szolgáló tömlőkészlet.

Tömlőkopás: a huzamosabb használat, illetve készenléti tartás hatására létrejövő szilárdságcsökkenés.

Mechanikai sérülés: a tömlő szilárdságát károsító olyan mechanikai hatások, mint pl. a vágás, csípés, szúrás, kidörzsölés stb.

Vegyí sérülés: a tömlőszövetet vagy a belső bevonatot károsító vegyi anyagok okozta rongálódás.

Hő okozta károsodás: a 24 C-fokos hőmérsékleti átlagot meghaladó tárolási hőmérséklet előidézte öregedési jelenség.

Rágcsálók okozta károsodás: egér, patkány stb. okozta rágások.

Rendeltetészerű használat: a nyomótömlő gyakorlat céljára, tűzoltásra vagy elemi károk elhárítására való igénybevétel.

Élettartam: a tömlő üzembiztos használhatóságának időtartama, amely a bevetések számától is függ.

Tömlőmosás: tömlőmosó gépben, betonpadozaton, vízszaggal, tömlővályúkban vagy teknőben elvégzett és a mosás fogalmába tartozó tisztítási művelet.

Száritás-csurgatás: a félhosszban vagy teljes hosszúságban felfüggesztett, kívül-belül nedves tömlő száritása.

Nyomáspróba: az MSZ-02 111-80 ágazati szabvány 2.5 és 4. pontjában előírt vizsgálatok.

Repszilárdság: az a legkisebb nyomás, amely a tömlőt a lánc vagy vetülék irányában elszakítja.

Üzemi nyomás: a nyomótömlő-vezetékben üzemszerűen felléphető legnagyobb nyomás.

A nyomótömlő szerkezete: a belső és külső terheléseket viselő szövetszerkezet és a folyadékzáró tömlőlélek (manchon, belső bevonat). A szövetszerkezet lánc- és vetülékirányú fonalelemekből áll. A tömlőlélek folyadék- és gázzáró bevonat, mely lehet: gumi, műgumi, poliuretán stb., elasztomer.

A tömitőgyűrű (tömitőgumi) rendeltetése a kapcsolódás tömítettségének biztosítása. Megléte, épsége, szakszerű beépítése alapvető fontosságú (MSZ 1057/6-77.).

Selejtezés: Hibás, sérült, a tűzoltás zavartalanságát veszélyeztető állapotú tömlők kivonása a használatból.

Az LSZV-gyártmányú tömlőket a szabvány 4.4 pontjában előírtak szerint időszakos nyomáspróba alá kell vonni. E nyomáspróba alkalommal a szükséges karbantartási feladatokat is el kell végezni. Ellenőrizni kell, hogy a vizsgált tömlő megfelel-e a szabvány 4.1-4.3 pontjában foglalt előírásoknak. Ezen túlmenően ellenőrizni szükséges a bekötés minőségét, szilárdságát, a tömlőkapocs és a tömitőgyűrű állapotát. Az esetben, ha a bekötés nem biztonságos, vagy a tömlőkapocs sérült, a tömlőt újra be kell kötni. A bekötést a szabvány 3.1-3.4 pontjában előírtaknak megfelelően kell elvégezni.

A tömlőket legalább évenként egyszer célszerű áttekeresni. A gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy az áttekerés, valamint az ezzel kapcsolatos munkák (leporolás, szellőztetés stb.) növelik a tömlő élettartamát, a huzamos ideig tartó mozdulatlan állapotban hagyott tömlők élettartama viszont rövidül.

Ugyancsak a tapasztalatok igazolják, hogy az ismételt kíméletes használat növeli, a huzamos ideig tartó mozdulatlan állapot viszont csökkenti az LSZV-gyártmányú nyomótömlők élettartamát.

A huzamos mozdulatlan állapot, túl száraz vagy túlfűtött helyiségben történő tárolás a belső folyadékzáró réteg (tömlőlélek) élek menti kirepedését, valamint a tömlőszövet elszineződését okozza.

A tömlőkarbantartási munkálatok nem igényelnek különösebb képzettséget vagy különleges célszerszámokat.

Ennek ellenére (vállalatoknál, intézményeknél) célszerű, ha ezeket a munkálatokat szakvállalattal végeztetik el. A készenléti követelményeit nem kielégítő tömlőt ki kell vonni a használatból és selejtezni szükséges.

HALOTTAINK

**MERVA
IMRE**
ny. t.ú. ftórm.
1913—1982

A fővárosi tűzoltó-parancsnokság nyugdíjas beosztottja 1982. szeptember 8-án elhalálozott.

Testületünknel 1938-tól teljesített szolgálatot, 1952-től mint asztalos dolgozott. Eredményes, példamutató munkájáért több esetben részesült kitüntetésben, elismerésben.

**HERÉDI
JÓZSEF**
ny. t.ú. ftórm.
1925—1982

Váratlanul elhunyt a balassagyarmati tűzoltó-parancsnokság 1970-ben nyugállományba helyezett szolgálatparancsnoka. Feladatait mindig szorgalmasan, magas fokú hivatásudattal végezte. A pártmunkából vezetőségi tagként vette ki részét. Volt előjárói és munkatársai mély részvétellel vettek végső búcsút tőle.

**JANICS
JÁNOS**
ny. t.ú. ftórm.
1927—1982

A mohácsi városi-járásai tűzoltó-parancsnokság híradó-ügyeletese hosszán tartó betegség után elhunyt.

1957. március 1-től 1981. július 31-ig, rokkantsági nyugállományba helyezéseig teljesített szolgálatot.

Munkáját igyekezettel, példamutatóan végezte. Lelkiismeretes szolgálatteljesítésért számos alkalommal elismerésben részesült.

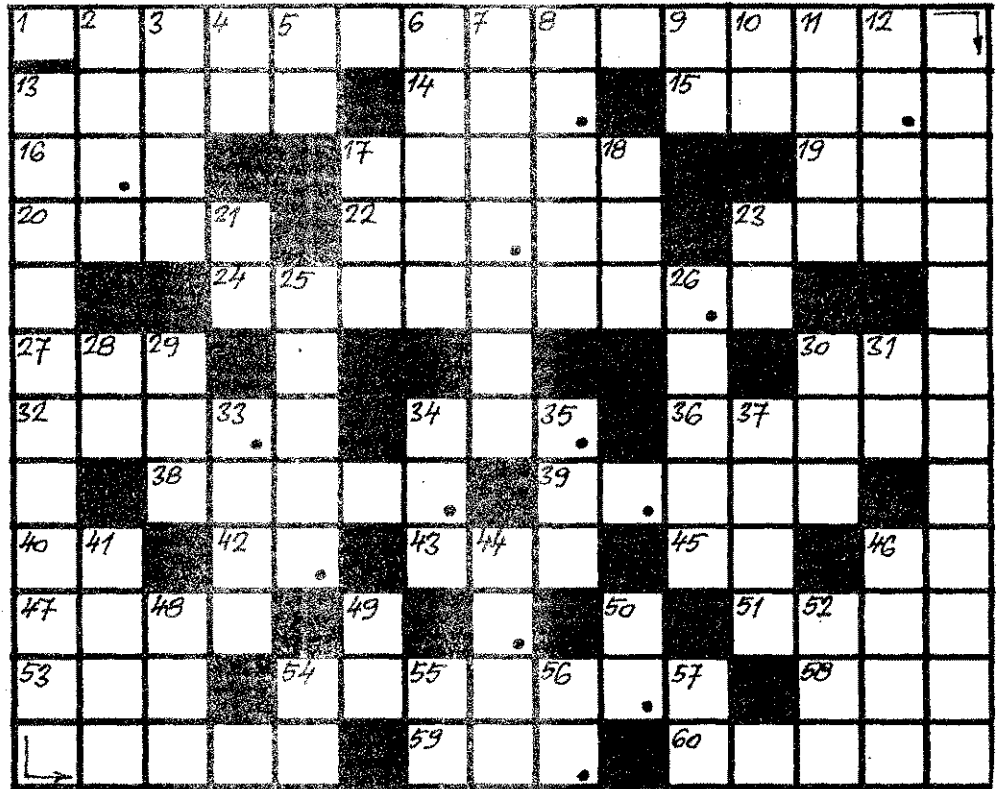

**MISKEI
KÁROLY**
ny. t.ú. ftórm.
1927—1982

A kiskunhalasi városi-járásai tűzoltó-parancsnokság nyugállományú őrséggparancsnoka elhunyt. Tűzoltói szolgálatát 1949-ben kezdte. Munkáját mindenkor felelősen látta el, tevékenységét magas fokú hivatásstudat jellemezte.

Kiemelkedő helytállásáért több esetben részesült kitüntetésben. Kiskunhalason mély részvétellel vettek búcsút tőle hozzátartozói, barátai és egykori munkatársai.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

1. FONTOS TUDNIVALÓ (zárt betűk: A, L, T, T, E, N, folyt.: függ. 13.). 13. Fel-találója ismeretlen, pedig nagy találmány. 14. Idegen női név. 15. Mintázattal látja el. 16. Gazdasági eszköz. 17. Egzotikus pa-pagály. 19. Angol film, a tv is bemutatja. 20. Titkon figyelő. 22. Községünkbe való. 23. Bátorkodj. 24. A kisiparos. 27. Ház után is fizetik. 30. Ébred. 32. Traktor-márka. 34. Fehérnemű. 35. Nem odaki. 38. Ott, távol. 39. Magamat. 40. Levéltávirat, több nyelven röv. 42. Régi rómaiak leg-kisebb süllyegysége. 43. Libát etet. 45. In-dok. 46. Azt. 47. Shakespeare-alak. 51. Az egyik Borg. 53. Összevissza ver. 54. Nem marad itt. 58. Közeledik. 59. Le. 60. Fe-gyelem is lehet.

2. Férfiruha-felsőrész. 3. Kidolgozott kéz ilyen. 4. Gyümölcsnév. 5. Mint 45. 6. Te-vékenységi terület. 7. Pillanat is lehet ilyen. 8. Színes. 9. Magad. 10. Hajó is jár benne. 11. Mint 2. 12. Szám. 13. A víz-szintes 1. folytatása (folyt.: pontokkal megjelölt kockákban). 17. ...Kok, volt

úszónő. 18. Ani betűi. 21. ÓA. 23. ...mes-ter, régi magyar festő. 25. Elénk színű. 26. Kezdpont. 28. Költőszó. 29. Lamartine költeménye, vissza. 30. Visszabeszél a kecske! 31. Kutyaadót fizetnek utána. 33. Keleti férfinév. 34. Ehol. 35. Különleges kapocs. 37. Súly. 41. Raká. 44. Karol. 46. Maguk. 48. Angyalrang. 49. Helyet foglalt. 50. Kis sorszám. 52. Raj betűi. 54. s! 55. Képző. 56. Tetejére. 57. Énekhang.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vizsz. 1. és folytatásai. Az utolsó szó a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből állítható össze.

A megfejtők között könyvutalványokat sorolunk ki.

Beküldési határidő: 1982. december 10.

K. I.

A szeptemberi szám nyertes megfejtői: Balogh Lajos, Zalaegerszeg; Garai Sz. Imre, Szent-ies; Lencse Erzsébet, Tiszaliget; Szalai Sándor, Szeged; Szántó Béláné, Marcall; Veres János, Rudabánya.

A tizedik számban megjelent keresztnejtvény megfejtése: A KEMENY HASZNÁLATON KÍ-VÜLI NYILASÁT NEM EGHETŐ ANYAGGAL LEZÁRVA KELL.

A pontokkal megjelölt kockákban levő be-tűkből összeállítható szó: TARTANI.

Könyvutalványt nyertek: Boldizsár János, Ba-latonföldvár; Csonka Sándor, Bonyhád; Gyúri László, Szolnok; Havas Anita, Miskolc; Schwajda István, Tiszaföldvár; Szabó Lajos, Püspökladány.

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
Szerkesztő a szerkesztő bizottság.
Főszerkesztő: SOLTÉSZ TAMÁS úrroló íróhadnagy.

SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI., Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-380.

Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság

Feljelölő: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 60,- Ft. Számolyszám: 235-90 151-1108

32.2543.2-11 - Zrínyi Nyomda, Budapest, F. v. - Végő Sándorné vezetőigazgató, Levélcím: 1903 Bp. Pf.: 314

HU ISSN 0230-1415

A fegyveres erők napja alkalmából ünnepeket rendeztek a Belkereskedelmi Minisztériumban. A fegyveres erők és testületek, valamint a kereskedelmi irányító szervek és vállalatok között kialakult jó kapcsolat és eredményes együttműködés elismerésül dr. Selmeci Lajosné miniszterhelyettes kitüntetésekkel adott át.

A 66 kitüntetett között a Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetést vette át Terjéki László tűzoltó százados, a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság tűzmegelezési osztályának főelőadója. A Tűzbiztonsági Érem arany fokozata kitüntetésben részesül Kolek József, a BÉTEX Vállalat nyugállományba vonuló vezérigazgatója, Török Géza, a MERKUR Vállalat tűzvédelmi főfelügyelője és Vita János, a TITÁN Kereskedelmi Vállalat tűzvédelmi felügyelője.

Az ünnepségen részt vett dr. Héra Anna tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnokának általános helyettese is.

Jantner Antal építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes szeptember 15-én látogatást tett az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskolán.

A látogatás alkalmával dr. Bartos Sándor főigazgató ismertette a főiskola különböző szakain folyó oktató-nevelő munkát. A miniszterhelyettes elvtárs – ennek keretében – részletes tájékoztatót kapott az 1980-ban kezdődött tűzvédelmi üzemmérnök-képzésről.

A látogatás befejezéséként megtekintette a tűzvédelmi tanzséket, valamint a tűzvédelmi üzemmérnök-képzés céljaira létesített laboratóriumi és egyéb oktatói helyiségeket, és elismeréssel nyilatkozott az itt látottakról, tapasztalatairól is.

A BM Művelődési Házában „A jelenről a jövőnek” címmel BM-dolgozók alkotómunkájából nyílt kiállítás szeptember 27-én. Balogh Sándor, a BM Tűzoltóképző Központ másodéves hallgatója tűzoltótémájú bronzplakettjeiért a zsüri ötletdíjában részesült.

A Budapesti Műszaki Egyetemen 1782-ben, most kétszáz éve indult meg a hazai mérnökképzést szolgáló, felsőszintű, szervezett oktatás.

Az egyetemen folyó megemlékezések kiemelkedő eseménye volt az az ünnepség, amelynek keretén belül a honvédelmi miniszter nevében Oláh István vezérezredes, a belügyminiszter képviseletében Péter János vezérőrnagy, miniszterhelyettesek, a Magyar Honvédelmi Szövetség főtitkára nevében pedig Vas József ezredes, főtitkárhelyettes adott át kitüntetésekkel, dicsérettel és jutalmakkal.

A belügyminiszter, a minisztérium műszaki, tudományos szerveivel való együttműködés területén végzett eredményes munkájukért 24 egyetemi oktatót és dolgozót részesített a Haza Szolgálatáért Erdemérem, a Közbiztonsági Érem és a Tűzbiztonsági Érem különböző fokozataiban, valamint a Kiváló Társadalmi Munkáért elismerésben, illetve dicséretben és jutalomban.

Képzünk: Galamb Zsuzsanna technikus átveszi a Tűzbiztonsági Érem arany fokozata kitüntetést.

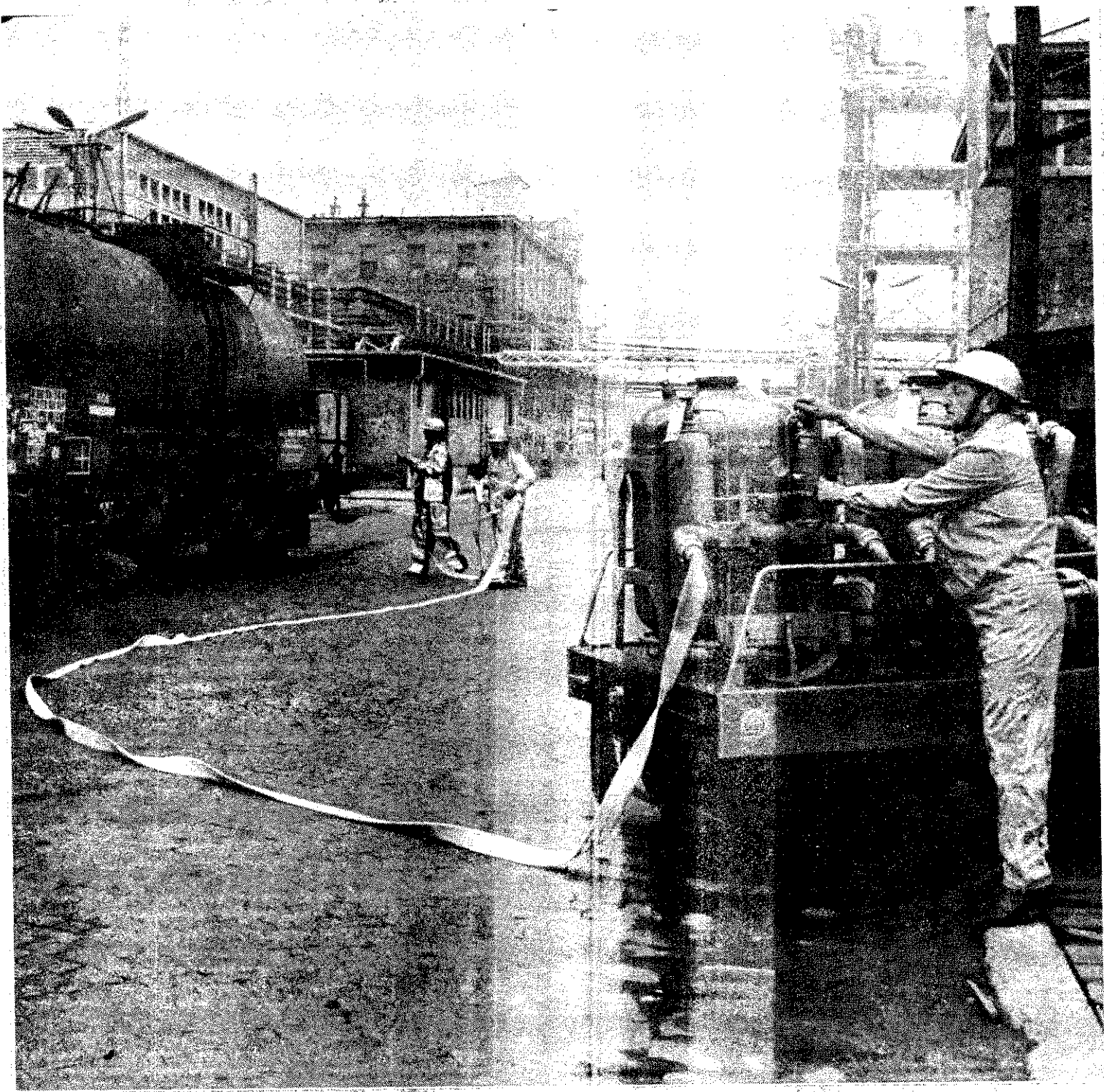

Nyugdíjas- és ifjúsági klubot avattak szeptember 29-én Szekszárdon. A városi-járási parancsnokság személyi állománya egy használaton kívüli műhelyből alakította ki – nagyrészt társadalmi munkában – a két helyiségből álló, izélesen berendezett pihenő-szórakozó helyet.

Az ünnepélyes megnyitón részt vett dr. Lencsés Gyula, a megyei tanács vb igazgatási osztályának vezetője, a megyei és a járási parancsnokság állománya, valamint természetesen a nyugdíjas elvtársak.

Forgách Géza tú. alez., a BM TOP osztályvezetője nyújtotta át az országos parancsnok elvtárs elismerő oklevelét és a klubnak adományozott szép kerámia vázát, a három szolgálati csoport pénzjutalmában részesült.

A nyugdíjasok nevében dr. Kovács Mihály ny. tú. ezds., a fiatalok képviseletében pedig Szántó Ferenc KISZ-titkár mondott köszönetet és vette birtokba a helyiségeket. Remélhetőleg nemcsak a kapcsolódáshoz és szórakozáshoz, hanem a két nemzedék közötti tapasztalatcsere élénkítéséhez is segítséget nyújt az új tűzoltóklub.

Ferencvárosi körkép

(Képes riportunk 8-9. oldalán)

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

Megbonthatatlan szövetségben

Hatvan évvel ezelőtt, 1922. december 30-án, a moszkvai Nagy Színházban a szovjetek küldötteinek kongresszusa egyhangúlag megszavazta a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének létrehozását.

A szabad népek testvéri szövetsége megbonthatatlaná vált az azóta eltelt évtizedekben. Egymást kölcsönösen tisztelve és segítve, győzelemre vitték a szocializmus ügyét, védtek meg hazájukat, de az emberiséget is a fasizmus igitól, majd kezdtek hozzá a kommunizmus építéséhez.

A hat évtized küzdelmeinek és világszerte elért győzelmeinek szerény, de fontos osztaga a világ első szocialista tüzoltósága, melynek állományában a hatalmas ország valamennyi nemzetiségének képviselői megtalálhatók. Hűségesen védelmezi a szovjet emberek életét és javait, méltóképpen gyarapítja a dicső elődök gazdag örökségét.

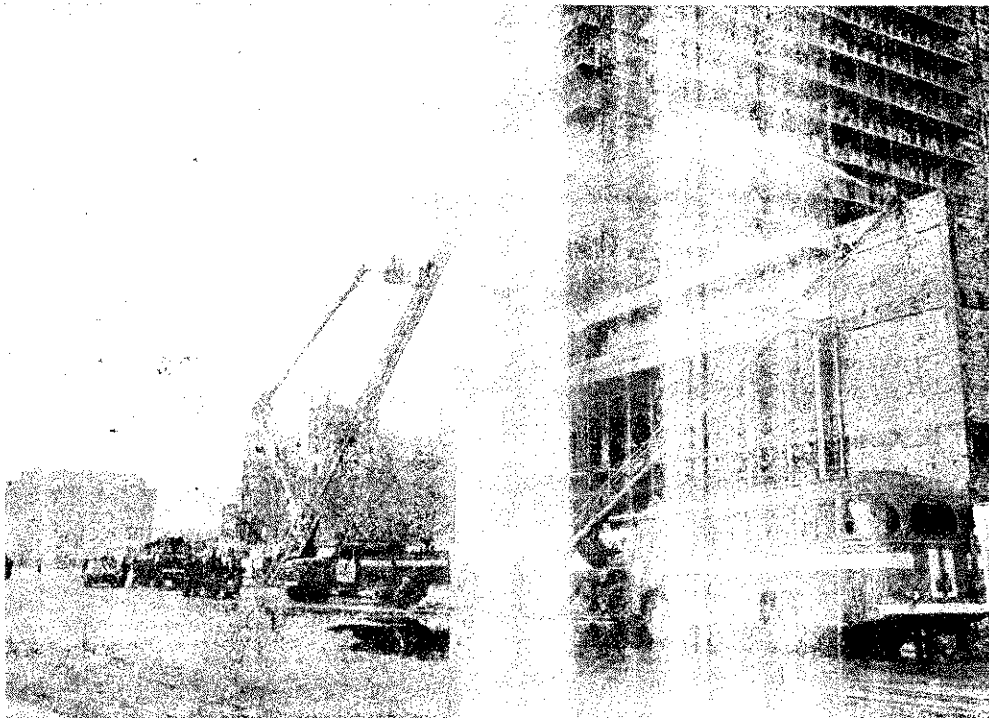
Az ünnepi alkalomból róluk szól ez az összeállítás, amelyet testvérlapunk, a Pozsarnoje Gyelo cikkei, felvételei alapján készítettünk.

1921-ben fegyverrel, 1982-ben instruktorként

Appolon Antonovics Csavlejsvili háza-ban minden év április 17-én népes család köszönti a veterán harcost, hogy vele együtt ünnepejék meg a szovjet tüzoltóság születésnapját. (1918-ban ezen a napon írta alá V. I. Lenin „A tűz elleni harccal kapcsolatos állami intézkedések megszervezéséről” szóló dekrétumot.)

Feleségükkel együtt ezúttal is eljöttek a fiai, valamint már felnőtt unokái, és elhozták a dédunokákat is. Az ünnepi asztalnál „fogadott” gyermekei is helyet foglaltak. Hogy kik ők, arról még szó lesz a továbbiakban.

Baku: gyakorlat egy új építkezés színhelyén

Már gyermekkorában be kellett állnia egy osztaloshoz, hogy kenyeret keressen. 11 éves volt, amikor a távoli grúz településre is eljutott a Nagy Október győzelmének híre, de csak négy hosszú év múlva sikerült megszilárdítani a szovjethatalmat Grúziában. A 15 esztendőes Appolon is fegyvert ragadott, hogy mint népfelkelő segítsen a Vörös Hadsereg hős katonáinak szétverni az ellenforradalmár-csapatok maradványait.

Azután dolgozott, tanult, letöltötte a katonáéveit, majd 1932-ben tagja lett a pártnak. Még ugyanabban az évben a tüzoltósághoz irányították, és hamarosan tüzvédelmi felügyelővé nevezték ki.

Csavlejsvili a későbbiekben egyike lett

azoknak, akik Grúziában lerakták a falvak tűzvédelmének alapjait.

1937-ben súlyos égési sebeket szenvedett, amikor részt vett egy benzineshordókkal megrakott teherautón keletkezett tűz oltásában.

A következő évben kimentette a lángokból egy kolhozpásztor fiát. Néhány hónappal később pedig — éppen kiszálláson volt — két gyereket hozott ki az égő házból. Zurikót és Mananát. A két testvér azóta második apjának tekinti a hős tüzoltót. A Nagy Honvédó Háborút követően magas kitüntetésben részesült a frontot ellátó üzembelen végzett kiváló tűzvédelmi munkájáért.

Húsz esztendeje a Maharadze városban működő korszerű teagárban teljesít szolgálatot mint tüzmelelőzési instruktor. Azóta nem is volt tüzeset a gyárban.

Appolon Antonovics rendkívüli zenei tehetséggel is meg van áldva. Szerzeményei igen népszerűek Grúziában, kiadják és hangfelvételen is rögzítik őket. Az általa vezetett amatőr együttes műsorát nemrégiben közvetítette a köztársasági televízió.

Háborúban és békében

1942. július 20-án örömteli hír érkezett a hitlerista blokádnak súlyos szorítását bátran álló Leningrádba. A Legfelsőbb Tanács Elnöksége Lenin-renddel tüntette ki a hős város tüzoltó-parancsnokságának állományát.

Lenin városának tüzoltói méltán érdemelték ki a magas elismerést. A blokádnál 900 napja alatt mintegy 10 000 tüzet fékeztek meg, köztük számos hatalmas méretűt is. Emellett lövedékek, gyújtóbombák ezreit tették ártalmatlanná.

A 900 napos blokádnál idején 611 napon át záporoztak a bombák meg a lövedékek a városra, többször is működésképtelenné vált a vízhálózat, de a tüzoltók nem hátráltak meg. Közülük 2011-en haltak hősi halált a város védelmében.

Negyven év múltán a leningrádi tüzoltók a 60 esztendőes jubileum méltó megünneplésére készülnek. A dicső múlt emléke nem halványodott el a békés alkotó munka évtizedeiben. „A tűznél tanúsított bátorságért” elnevezésű érem 25 évvel ezelőtti alapítása óta nem kevesebb, mint 300 leningrádi tüzoltó tűzhetette mellére ezt a magas kitüntetést.

És az egész országban jól ismerik annak a nyolc leningrádi tüzoltó-technikumi hallgatónak a hőstettét is, akik egy vonat utasait mentették, s eközben hárman életüket áldozták.

1500 éve alapították

A nagyságára nézve harmadik szovjet város, Kijev a jubileum esztendejében ünnepi megalapításának 1500. évfordulóját.

Az ukrán főváros iparának termékeit jól ismerik az egész világon. Vállalatai egyebek között automata szerszámgépeket, tengeri és folyami hajókat, motorke-rékpárokat, exkavátorokat, komplex automatikus gyártósorokat, elektronikus számítógépeket, mesterséges gyémántot állí-

tanak elő, és a közszükségleti cikkek széles választékát készítik.

Kijevben, az új építkezések városában évente 1,3 millió négyzetméter új lakóterületet vehetnek használatba, vagyis 25 ezer jól felszerelt otthont. A tizedik ötéves terv időszakában félmillió lakos költözhetett új lakásba.

A kijevi tűzoltók derekasan őrködnek a metropolis biztonságán.

A tűz megelőzésben dolgozó nagyszámú magas képzettségű szakember évről évre korszerűsíti a népgazdasági létesítmények tűzvédelmi-technikai ellenőrzésének formáit és módszereit.

Mind több vállalat kapcsolódott be abba a versengésbe, amely a „Példás tűzvédelmi helyzetű létesítmény” elnevezésért folyik szerte a Szovjetunióban. Közülük Kijevben jelenleg mintegy 80 jogosult a megtisztelő cím viselésére.

Évről évre nő azoknak az objektumoknak a száma, amelyek tűzvédelmi automatikával vannak felszerelve. Csaknem 3000 ilyen létesítmény akad Kijevben. A tizedik ötéves terv időszakában tizenhárommillió rubeles értéket mentettek meg ezek segítségével.

Már ötszáz magasháza van az ukrán fővárosnak. A lakásépítő, -javító és -fenn tartó tröszt külön igazgatóságot hozott létre a magasházak tűzvédelmi automatikáinak és füstelszívóinak létesítésére és karbantartására. Ennek szakemberei látják el ezt a szolgáltatást a magasházak lakóinak 80%-ában.

Az üzemekben sokat tettek a fokozottan tűzveszélyes tisztítófolyadékok tűzbiztos mosószerekkel való cseréjéért. De tudósok segítségével a szerszámok és gépek tisztításának más biztonságos módját is kutatják, egyebek között az ultrahangos eljárását.

Obolonyban, ebben a hatalmas új lakónegyedben nyolc szereláras tűzoltó-laktanya is épül, továbbá kiegészítő egységek, 250 személyes szállás és gyakorlópálya.

A tanács végrehajtó bizottságának határozata értelmében a város vállalatai, intézményei és szervezetei is részt vesznek a tűzoltó-létesítmények építésében, mivel ezek életbevágóan fontosak a sűrűn lakott kijevi kerületekben.

Mélyek a gyökerek

Szép jelkép, hogy az ív alakú Vörös-híd melletti sziklán található a szovjet népek összetartozását kifejező „barátság fája”. Azon a ponton építették a hidat, ahol a legközelebb esnek egymáshoz a Kaukázuson túli három baráti köztársaság földjei.

Az azerbajdzsáni, a grúz meg az örmény tűzoltóság képviselői a 60. évforduló jegyében baráti találkozót tartottak az egyik közeli településen.

Az egykor mezőgazdasági jellegű Grúzia fejlett ipari köztársasággá vált a szovjethatalom évtizedeiben. A mai Azerbajdzsán iparának arculatát majdnem 100 iparág jellemzi. Az ipari termékek előállítására 60 év alatt 156-szorosára növekedett a köztársaságban.

A Kaukázuson túli területek első atomerőműve, virágzó szőlőskertek a hegyek lankáin, a légi kikötő fantasztikus regényekbe illő körvonalaival a világ legnagyobb ősi kéziratgyűjteménye — ez a mai Örményország.

Aszbeszt város lakóinak évente ötszázalékosan nő a lakója van az „Ifjú tűzoltó” tábornak

A három baráti köztársaság tűzoltóságának képviselői szovjetunióban megvitatják a politikai nyelvi kérdéseket, az egységek közti versenymozgásokat, valamint a megelőző és mentő tűzvédelmi tevékenység tapasztalatait.

Egy fiatal gépészmérnök példaképpé arról számolt be, hogy köztársaságukban alkotó együttműködés alakult ki az építési hatóságok, az ötéves tervvel kapcsolatos bank köztársasági kérdései, pedig egyetértve a tűzoltóság feladataival, a vonatkozó műszaki és szabványelőírások figyelembe vételével a gazdasági intézkedéseket hozza az érintett vállalatokkal szemben. Reméljük, hogy hamarosan, addig nem kapnak további feladatokat a munkálatok folytatásában.

— Bakuban a gazdasági vált a közelmények komoly megújítása. Ezekben a gáz- és energiapolitikával kapcsolatban vesznek részt a városok képviselői — mondotta az egyik azerbajdzsáni küldött.

Az örmény nemzetközi 12 ezer négyzetméteres reaktorhőerőmű tufaporból készült lemezek alkotta a tűzálló hőszigetelést. A tűzoltóság is azokról a szerelvények között volt, amelyek az ilyen hőszigetelő lemezek gyártását szorgalmazzák.

Grúzia tűzoltóparancsnoka javasolta, a jövőben tegyék hagyományossá ezeket a találkozókat, hogy mélyítsék a há-

rom köztársaság tűzoltóinak barátságát, amelynek oly erősek és mélyek gyökerei.

Revekaraván és távvezeték

A Türkmen SZSZK területének négyötödét a Kara-Kum sivatag foglalja el. Most magasfeszültségű távvezetékkel szeljük át a Nyebit-Dag lábánál húzódó ősi karavánutat.

A köztársaság vezető ágazata a gyapottermesztés. A „fekete arannyal”, vagyis a kőolajjal együtt a pusztát a „fehér arannyal” is megajándékozta a türkméneket. Amikor leszáll az est a legdélibb szovjet köztársaságra, jól látni a távolból a hatalmas vízi erőmű fényeit.

A köztársaság tűzoltóinak mostani mindennapjai annyiban különböznek a hajdaniaktól, amennyire a tegnapi Kara-Kum sivatag a maié. Korszerű tűzoltó-laktanyák és technikai felszerelés, az automatikus tűzoltó eszközök széles körű alkalmazása, megbízható rádió- és telefonösszeköttetés az alegységek között, hogy csak a főbbeket említsük ellátottságuk jellemzői közül.

A sivatagnak a Leninről elnevezett csatorna adott életet. 2000-ig teljesen befejezik az építést. Új városok és települések épülnek a vidéken, a csatorna környéke a sportolók, üdülők meg a horgászok, vadászok kedvelt helye lesz.

Alma-Atában a lakó- és munkaszponzorok létesítettek a nagyobb erőket igénylő beavatkozásokra

Huszonhárom éves korában lett tűzoltó, s mivel idén éppen harminckét esztendeje volt ennek, *Várhegyi Ferenc* ezredes, a Békés megyei tűzoltóság parancsnoka november 30-án nyugállományba vonult.

Sopronban született, és az elemi iskola elvégzése után ácsstanoncnak szegődött. Pelyhedző állú legényke volt még, amikor életében először közvetlen közelről láthatta, hogyan pusztítják el a lángok percek alatt hosszú évek keserves munkáját. De azt is, hogy olykor egyetlen bátor ember is megakadályozhatja a tragédiát. Egy szabadságon levő katona ugyanis, nem törődve a veszéllyel, kimentette az égő nádfedeles házban maradt gyerekeket, sőt a kis család értékesebb holmijait is.

Ettől kezdve az ifjú ácsot mindjobban foglalkoztatta az a gondolat, hogy milyen szép lenne, ha egyszer mások mentését választhatná élethivatásul. Így azután nem sokat döprengett, amikor erre lehetőség kínálkozott, pedig szépen boldogult a szakmájában.

A nagykanizsai újonctanfolyam elvégzése után a fővárosi IX. kerületi parancsnokságra helyezték, és ott kiegészítő üzemi járőrnek osztották be. (Ez volt a későbbi instruktori szolgálat elődje.)

Az ötvenes évek elején súlyos kádergondokkal küszködött az állami tűzoltóság. Más lehetőség híján jórészt azokból a munkás- és szegényparaszti származású tűzoltókból kellett kinevelni a társadalmi rendszerünk iránt elkötelezett tisztikart, akik csak nemrégiben kerültek a testület kötelékébe.

A jó fellépésű és minden iránt érdeklődő fiatal tűzoltóra is hamar felfigyeltek előljárói, tisztai tanfolyamra küldték, és 1952 tavaszán már a Bács-Kiskun megyei parancsnokság előadója lett. Nem sokkal később megválasztották a törzs pártszervezete titkárának, ám még jóformán alig ismerkedett meg a feladatkörével, át kellett vennie a kecskeméti városi-járásai parancsnokság vezetését.

Az ilyen gyors pályafutás nem volt ritkaság azokban az időkben, s bizony akadnak olyan fiatal parancsnokok is, akiknek a fejükbe szállt a dicsőség. Ő azonban úgy érezte, előlegezett bizalmat kapott, s minden lehetőséget meg kell ragadnia a tanuláshoz, mert az elvhűség meg a lelkesedés nem elég ilyen beosztás betöltéséhez.

A kecskeméti tűzoltók akkoriban igen mostoha körülmények között teljesítették szolgálatot egy laktanya céljára teljesen alkalmatlan, rozszant épületben. A betakarítás hónapjaiban sok-sok szabadnapot kellett áldozniuk cséplőgépek, szűrők ellenőrzésére, majd sorra megmászhatták a templomtornyokat, hogy megnézzék, helyén van-e a tűzfigyelő és valóban figyel-e. Mindebből természetesen alaposan ki kellett vennie a részét a parancsnoknak is.

Az 1956-os ellenforradalom eseményei Kecskemétet sem kímélték. Féltő volt, hogy az ellenforradalmárok uszítására felelőtlen elemek megtámadják a BM megyei főosztályának épületét. (Az ellenforradalom leverése előtt a BM fő-

városi és megyei főosztályai látták el a belügyi testületek helyi irányítását.)

A főosztályvezető a kecskeméti tűzoltók segítségét is kérte az épület védelméhez. Először nem akadt önként jelentkező, de amikor látták, hogy parancsnokuk akár egyedül is hajlandó kezébe venni a fegyvert, gyorsan megalkult a 12 fős raj, és tagjai becsülettel teljesítették kötelességüket a nehéz napokban. Nem adtak át fegyvert az ellenforradalmároknak, és nem is hátráltak meg előlük. Helyállásukért többen, így Várhegyi Ferenc is, a Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérem kitüntetésben részesültek.

1958-ban teljesen váratlanul érte, amikor megbízták a Békés megyei parancsnokság irányításával. Előjárói nem titkolták, a rendteremtés hálátlan feladatával kell megbirkózni, s az első hónapokban helyettese sem lesz.

Kiderült, egyáltalán nem túloztak, hamarosan saját szemével is meggyőződhetett róla, hogy rossz a légkör, meglazult a fegyelem, és jelentősen javítani kell a szolgálat színvonalán.

De az is gyorsan bebizonyosodott, hogy mindezen csak a meglévő állománnyal együtt változtathat. Amikor azután a helyettese is megérkezett szolgálati helyére, egyesült erővel láttak munkához.

Az elmúlt negyed évszázad fejlődése Békés megyét is felvirágoztatta. A mezőgazdaság szocialista átszervezése és a jelentős iparosítás teljesen megváltoztatta a megye arculatát. Egyebek között városossá lett két nagyközség, és szinte már rá sem lehet ismerni a hajdan falusias jellegű megyeszékhelyre.

A megye tűzoltósága képes volt lépést tartani ezzel a fejlődéssel. És ezt az elmúlt évtizedek tűzkárstatisztikai adatai is tanúsíthatják, hiszen a megyei tűzkárok összege esztendőről esztendőre tízmillió forint körül mozgott, jóllehet az árak időközben jócskán emelkedtek. Igaz viszont, hogy mindez a megyei tűzoltóság jó néhány, bravúros beavatkozásának köszönhető.

Hogy csupán egyetlen közeli példát említsünk, az erősen késedelmes és ráadásul pontatlan tűzjelzés ellenére a körülményekhez képest szinte minimális kár érte a pótolhatatlan értékű szabadkigyósi kastélyépületet, ahol most iskola és kollégium működik, mivel jó helyismeret alapján azonnal a szükséges erők vonultak ki, és a helyszínen célszerűen avatkoztak be.

A gazdálkodás megnehezült feltételei természetesen Békéscsabán is éreztetik a hatásukat. Itt is akadnak és akadnak olyan gazdasági vezetők, akik erre hivatkozva fel kívánják rúgni az alapvető tűzvédelmi szabályokat.

Hogy mégsem ők vannak túlnyomó többségben, az annak is tulajdonítható, hogy amíg csak lehet, a megyei parancsnokság a tárgyalásos megoldást szorgalmazza. Ervelni, meggyőzni persze nehezebb, mint büszkölődni, de általában eredményesebb, legalábbis az itteni tapasztalatok ezt tanúsítják.

Egy ízben a városi tanács vezetői „részváltak” a megyei parancsnokságot.

Ha a városi parancsnokság nem változtatja meg a szakvéleményét, menthetetlenül be kell zárni a békéscsabai színházat, s ha ez megtörténik, akkor esetleg csak évtizedek múlva lesz színháza a megyeszékhelynek. Nem tagadták, ott valóban túrheterének az állapotok, de a tűzoltóság szakvéleménye azok kezébe adná a döntő érvet, akik szerint Békéscsabán nincs is szükség ilyen létesítményre. Végül is sikerült mindenki számára megnyugtató megoldást találni.

Ez persze csak egyetlen apró mozaik, de sok-sok hasonló közül választhattunk.

Aki csaknem negyed évszázadot tölt egyetlen beosztásban, annak szükségszerűen szembe kell néznie a generációváltással. Érthető is, hiszen most már mind többen teljesítenek szolgálatot olyanok a megyében, akik 1958-ban még nem is éltek vagy bölcsődés korúak voltak.

Az utánpótlásról való gondoskodást közös kötelességnek tekintették. Munkatársaival és a területi parancsnokságok tevékeny közreműködésével felmérték az összes számba jöhető lehetőségeket, és a gazdasági vezetők segítségét is kérték ehhez. Ennek az eredményeként jelenleg a megyében szolgálatot teljesítő tisztak egyharmada egyetlen, illetve főiskolai végzettséget szerzetekből tevődik össze, és jó részük úgy kezdte a pályafutását, hogy még néhány évig együtt teljesíthetett, illetve teljesíthet szolgálatot a régi, tapasztalt nemzedékkel. Hasonlóképpen kedvezően alakult a tisztjai és tiszthelyettesi állomány összetétele is, s így ma már nem okoz nagyobb gondot a megüresedő beosztások betöltése.

Noha ennyi év után mindig egy kissé szomorú a búcsú, azzal a jóleső érzéssel adhatja át a helyét az utódjának, hogy lesz kikre és mire építenie, lesz mit továbbfejlesztenie.

November utolsó napjában megyeszeretettel várták szeretettel Várhegyi Ferenc ezredes, hogy kezét szoríthassanak vele, megköszönjék áldozatos tevékenységét, és nagyon sok boldog évet kívánjanak neki. Az Elnöki Tanács nyugdíjba vonulása alkalmából a Vörös Csillag Érdemrenddel tüntette ki eredményes munkájának elismeréséül.

G. R.

címmel november 8—10. között szimpozionot tartottak az MTESZ székházában a Gépipari Tudományos Egyesület és az Építőipari Tudományos Egyesület közös rendezésében.

A szervezők azt a célt kívánták elérni, hogy az építmények tűzvédelme témakörön belül bizonyos, kiemelt témákban fórumot adjanak a külföldi és a hazai szakembereknek a legújabb kutatási eredmények, illetve célkitűzések megismertetésére és megvitatására.

A szimpozionon **Dunai Kovács Béla** tű, alez., a GTE tűzvédelmi szakosztályának titkára köszöntötte a több mint kétszáz résztvevőt, köztük nyolc ország huszonhét szakemberét. Az eseményen jelen volt **dr. Sebestyén Gyula**, a Nemzetközi Építéskutató Tanács (CIB) főtitkára, **Füzessy János**, az MTESZ főtitkár-helyettese, **dr. Héra Attila** tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnokának általános helyettese, **dr. Márkus Miklós**, az ÉTE főtitkára, valamint **dr. Mátay László**, a GTE ügyvezető főtitkár-helyettese is.

Dr. Héra Attila megnyitó beszédében rámutatott, hogy az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága lakásépítési, építőipari és városrendezési albizottságának 1973. októberében Londonban tartott negyedik szemináriumán a tagországok megállapodtak abban, hogy kidolgozzák az építőanyagok, -elemek és épületszerkezetek vizsgálatának és minőségtanúsításának egységes módszereit.

Ezután utalt rá, hogy a szocialista országok tűzoltóságainak két évenként megrendezésre kerülő konferenciája is elősegíti a KGST-ben és a Nemzetközi Szabványügyi Szervezetben folyó szabványosítási és egységesítési munkát.

Mint mondta, nemcsak nálunk, hanem Európa többi országában is egyre jobban jelentkezik az az igény, hogy az élet- és vagyonvédelem követelményeit

szem előtt tartva érvényt kell szerezni a gazdasági ésszerűségnek, elejét kell venni az indokolatlan túlbiztosításnak. Ennek előfeltétele, hogy a kutatásokon alapuló műszaki előírások adjanak nagyobb teret a biztonsági követelményeket kielégítő konkrét megoldások megválasztásához, és ne emeljenek gátat a műszaki haladás elé. A tervezők és a hatóságok munkáját nagymértékben segíti a kutatás és a műszaki fejlesztés, mert ezek eredményeinek felhasználásával készülhetnek el az új szabályozások. A közös érdeket jól példázza a jelenlegi nemzetközi rendezvény is. Az egységesítéssel, a műszaki akadályok elhárításával az emberek biztonságát szolgáló műszaki haladást, a nemzetközi kereskedelmet és kooperációt kívánjuk elősegíteni. A tűzvédelmi jogszabályoknak a közelmúltban végrehajtott korszerűsítése is ezt hivatott szolgálni.

Végezetül hangsúlyozta a tervezők felelősségét a vonatkozó szabályok érvényesítéséért, az általuk készített terv gazdaságosságáért és kivitelezhetőségéért, majd sok sikert kívánt a szimpozion résztvevőinek.

A Nemzetközi Építéskutató Tanács (CIB) nevében **dr. Sebestyén Gyula**, a tanács főtitkára üdvözölte a résztvevőket és kívánt jó munkát a tanácskozásához.

A szimpozionon összesen 49 előadás és számos hozzászólás hangzott el a következő témakörökben:

- épületszerkezetek és azok tűzvédő bevonatai tűzállóságának és tűzvédelmi hatékonyságának elemzése, számítási módszerei, számítógépes programjai, korszerű megoldásai;

- anyagok füstfejlesztő képessége, az égéstermékek toxicitása, a termoanalitikai vizsgálatok új célkitűzései a tűz elleni védekezés szempontjából;

- az építőipari tűzvédelmi szabályo-

Dr. Héra Attila mondott megnyitó beszédet

zás nemzeti és nemzetközi programjai, tendenciái;

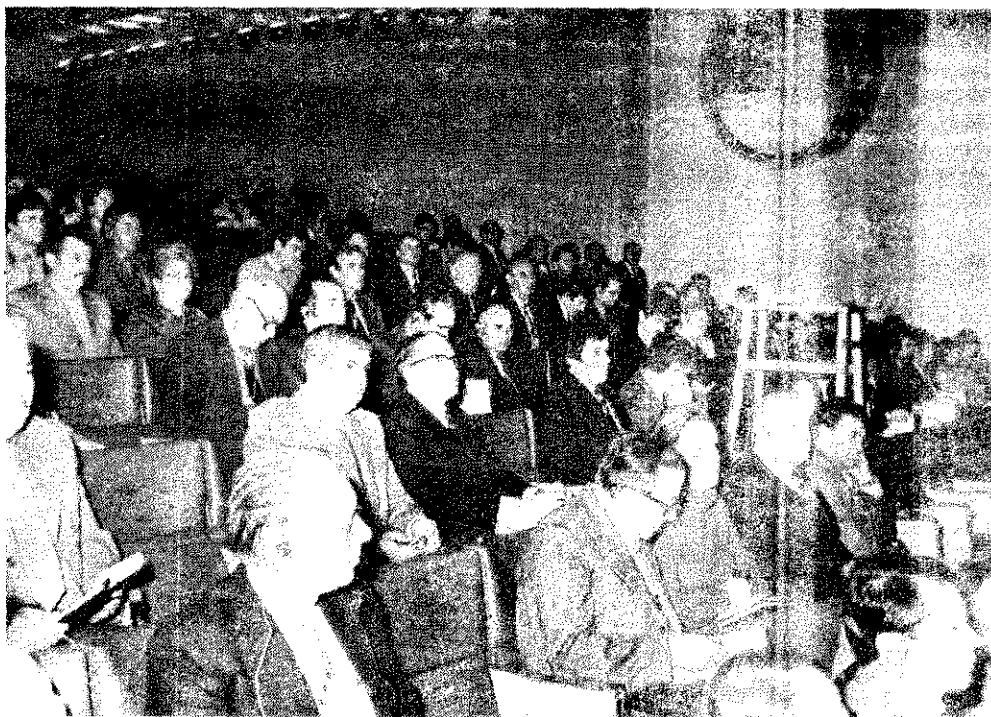
- anyagok, szerkezetek tűzvédelmi jellemzői vizsgálati módszereinek kalibrációs, ismételtelhetőségi és reprodukálhatósági problémái a laboratóriumok eredményeinek kölcsönös elfogadhatósága érdekében.

A nemzetközi tanácskozás lehetővé tette a kutatóintézetek, a gyártók, a forgalmazók, nem utolsósorban pedig a szabályozást irányító hatóságok szakembereinek, hogy megismerjék egymás kutatási eredményeit, új műszaki megoldásait, és széles körű vitát folytathassanak a tűzvédelmi szabályozás egységesítéséről.

Simon Jenő, az Építési és Városfejlesztési Minisztérium fejlesztési főosztályának vezetője zárszavában többek között hangsúlyozta: ma már egyre fontosabb, hogy a műszaki-technikai megoldások feleljenek meg a gazdaságossági követelményeknek is, különösen azokon a területeken, ahol többféle műszaki megoldás nyújthat hasonló biztonságot.

S. T.

Fotó: Tátrai Mihály

Simon Jenő foglalta össze a tanácskozáson elhangzottakat

Több mint kétszázan vettek részt az eseményen

Varga Károly tűzoltó vezérőrnagy köszönti az egyesületet

A nagy múltú egyesület mai tagsága

Méltóan az előzőhöz

Győr-Sopron megyében immár hetedik alkalommal tartanak centenáriumi ünnepséget egy-egy város önkéntes tűzoltói.

Október 22-én Csorna város apraján-nagyja köszöntött szeretettel a 100. évfordulóhoz érkező önkéntestűzoltó-egyesület tagjainak. Sokan jöttek el délután 6-kor a városi tanács dísztermébe a kiállításal egybekötött jubileumi ünnepségre.

Kovács Miklós, a városi tanács elnöke ünnepi beszédében felidézte az egyesület megalakulásának történetét. Meltatta a dicső elődök nehéz körülmények közötti helyzetállását, majd szólt az önkéntes tűzoltók közösséget formáló erejéről, amely napjainkban is részlegének Csorna város lakosságának megsegítésére, tiszteletére. E tisztelet jeléül Csorna, valamint a városokhoz tartozó Farád és Földsziget önkéntesei közül többeknek jubileumi emlékérmét, szolgálati érdemeket és más elismeréseket osztott ki.

A centenáriumi ünnepségre meghívott Varga Károly tűzoltó vezérőrnagy, országos parancsnok nyújtotta át Kovács István önk. tű. szds.-nak, az egyesület parancsnokának a Tűzvédelem Erem arany fokozatát, a százéves egyesületének pedig a 100 éves jubileumi vázáját és dicséző oklevelét adományozta.

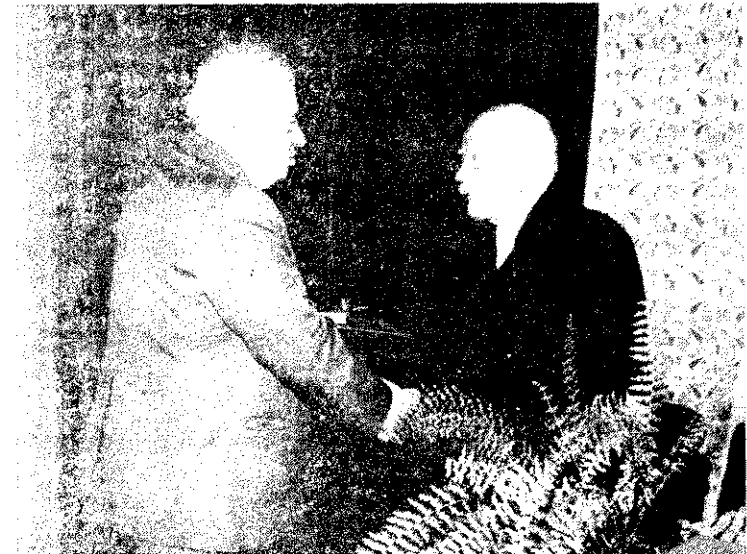
Szabó Gyula tűzoltó ezredes, megyei parancsnok is szeretettel köszöntötte az egyesületet, s dicséző oklevelében, valamint pajzsjutalomban részesítette, több tagját pedig elismerésben és pajzsjutalomban.

Az egyesület munkáját méltatva szólt az ünnepelnél dr. György Ernő, a megyei tanács vb-titkára, dr. Kóbor László, az MSZMP megyei bizottságának osztályvezetője és Werner István, a városi-járási pártbizottság első titkára is.

Az ünnepség közös vacsorával zárult, ott a három generációs képviselő egyesületi tagság sok érdekes történetet hallgatott a legtöbbet tudóktól; ugyanis Király János és Bóna Ferenc 1900-ban, Varga István és Kiss Ferenc pedig 1948-ban álltak az önkéntesek közé. Ők s velük együtt néhányan részt vettek már az 50 éves jubileumon is.

S mintegy kiegészítőül, folytatták az egyesület történelmét a fiatalabbak. Czinder Ferenc és ifj. Burány András édesapjukat követve jelentkeztek az egyesületbe. Takács József önk. tű. als. aki öt gyermek édesapja, immár 20 éve ő van az legtöbbet tüzetesezethez, kéréséhez.

Érzik, tudják, hogy a város és a járásba tartozó 55 házszám számít rájuk. Egyesületi tagságuk létszáma jelenleg 63 fő. Számukban sokan vannak, aki úttörő-tűzoltóként kezdtek. Lesz utánpótlás a városban, 4 Úttörő- és 4 Ifjú Gárda-ra dolgozik irányításukkal.

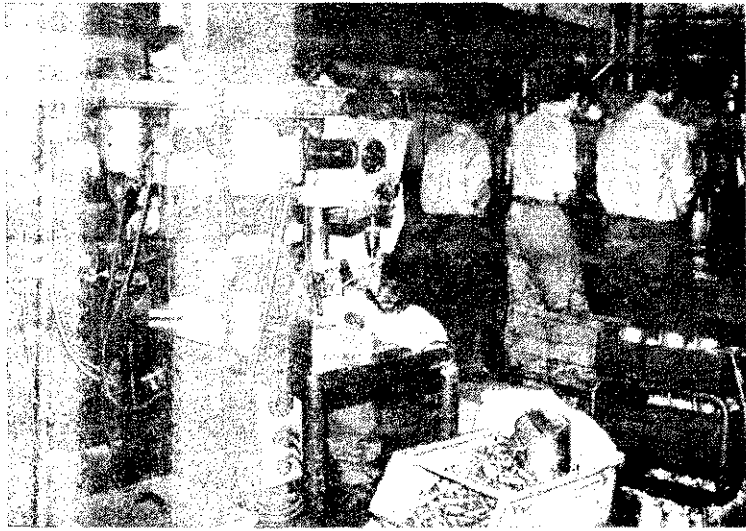
A városi tanács elnöke átadja a jubileumi emlékérmét a 93 éves Király Jánosnak

E. Lovász (közé) a múltat és jelenét egybevetve

Harminc éve őrzik a zászlót

Többen dolgoztak a forgácsolóban

A csapatzászló

az esküben vállalt kötelezettségek jelképe. Forradalmi elődök harcának folytatására, a haladó hagyományok ápolására kötelezi őrzőit.

Idén 30 éve annak, hogy 1952-ben nagy megtiszteltetés érte a BM Tűzoltó-kiképző Központ jogelődjét, a Petőfi Tűzoltótiszt-képző Iskolát. A Kismotor- és Gépgyár munkáskollektívája csapatzászlót adományozott az iskoláról elsőként kikerülő tűzoltótisztek avatásakor.

1980. június 28-án, a tanévzáróval egyidejűleg került sor a csapatzászló ünnepélyes cseréjére, s idén, a fegyveres erők napján tartott ünnepségen, a zászló 30. „születésnapján” már az új, vörös selyemlobogónál tisztelegtek a meghívott vendégek, élükön a gyár politikai és gazdasági vezetőivel és munkáskollektívájának képviselőivel.

30 éve szoros a kapcsolat a Fehérvári úti gyár és a tűzoltó-tanintézet között. Ami nem kevesebbre épül, mint egymás munkájának, gondjainak, sikereinek megismerésére, közös célok elérésére. Az 1925-ben alapított gyár minden dolgozója nagy megtiszteltetésnek tartja, hogy a gyárak, intézmények, lakóházak védői-

nek ők adhattak csapatzászlót. Az iskola mindenkori hallgatói állományja, a későbbi tűzoltótisztek, zászlósok, tiszthelyettesek pedig büszkék a nagy múltú gyár munkásainak bizalmára.

Az egymás rendezvényein való részvétel, a KISZ-feladatok vállalásai, az iskola hallgatóinak üzemi gyakorlata s még sok más, évről évre megújuló közös tennivaló immár három évtizede fémjelzi a zászlót adományozók és tisztelettel őrzők kapcsolatát.

Az 1. sz. gyár területén minden év áprilisában és októberében kommunista műszakra jelentkeznek a Tűzoltókiképző Központ hallgatói és tanárai. Mintegy 2000 munkaórát tesz ki évente az a hasznos tevékenység, amellyel a gyár évi 310 millió forintra tehető termelési értékéhez hozzájárulnak. Ilyen alkalmakkor azután nemcsak a szakmunkában tudnak és akarnak segíteni a fiatalok, hanem szívesen vállalkoznak olyan feladatokra is, amelyek végrehajtásával közvetlenül nem állítanak elő új értéket, viszont a gyár számára annál fontosabbak. Gyakran adódik ebben a gyárban is, hogy a raktározásnál, anyagmozgatásnál hiányzik a segéderő, s

ezért jól jön egy kis segítség, vagy említhetnénk a balesetveszélyes munkahelyek rendezését, ahol az elmúlt évben több hónapig 5 hallgató dolgozott hetenként 2 alkalommal.

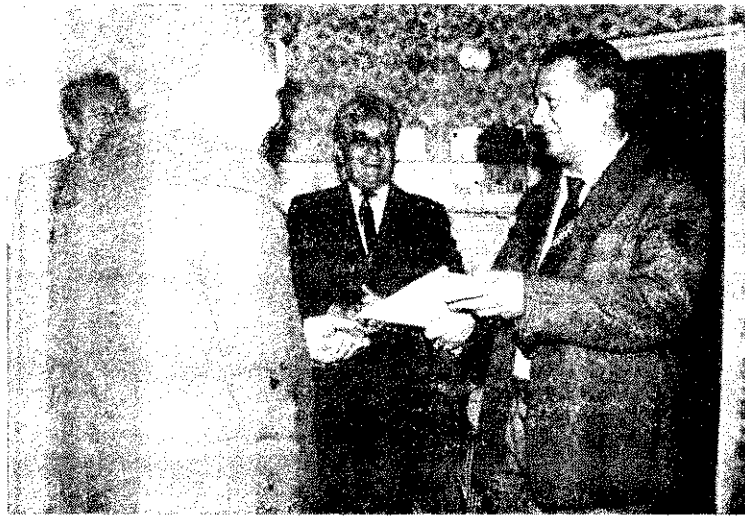
Október 17-én, délután kettőkor a tiszthelyettesképző hallgatói mintegy 70-en, tanáraikkal együtt érkeztek a gyárba. Forgácsolási, süllyesztési műveleteket végeztek a gépműhelyben, de a motorszerelek között vagy az asztalosműhelyben is többen hasznosították magukat. Igen, csak jó fizikai erőnléttel követelő munka a beérkezett vasanyagok osztályozása és raktározása, itt is rendszeresen ők adnak segítséget. Nem kevesen jönnek egy-egy alkalommal, de a nagy gyárban elkel a munkáskéz. *Sáska István*, az 1. sz. gyár üzemvezetője természetesen mindenkinek tud munkát adni.

Az októberi társadalmi munkára a kiképzőközpont parancsnoka, *dr. Bendő Mihály* tűzoltó ezredes és *Fazekas Pál*, az MSZMP BM Személyügyi Főcsoportfőnökségi Bizottságának titkára is eljött. *Dr. Tóth Tihamér* rendőr ezredes, a BM oktatási és közművelődési csoportfőnök-helyettese pedig ezúttal a Tűzbiztonsági Érem arany fokozata kitüntetést hozta és adta át a gyár egykori szárműkészítőjének, *Kiss Tibornak*, az 1. sz. gyár igazgatójának.

Sz. Lovász Ilona

Lakatosmunkák a gépműhelyben

Kiss Tibor igazgató átveszi a kitüntetést

Ferencváros tűzvédelmi helyzetéről és a IX. kerületi tűzoltóság 5 éves munkájáról számolt be a kerületi tanács vb előtt október elején Mezei József százados, parancsnok.

A végrehajtó bizottság tagjai számára készült írásos anyagból a résztvevők már előzetesen részletesen megismerkedhettek a parancsnokság tevékenységével, betekintést kaphattak az 1978—1982 között elvégzett feladatok sorába, valamint tájékoztatást kaptak az elkövetkező időkre szóló tervekről és a határozatra előterjesztett tennivalókról.

Az anyag első részében a kerület párt-és tanácsi szervei és a parancsnokság kapcsolatáról a következőket írta a parancsnok:

„Az elmúlt évek folyamán a tűzoltóság megfelelően beilleszkedett a tanácsi munka rendszerébe, a kerület fejlesztésével összefüggő részfeladatok megvalósításába. Szorosabbá vált munkakapcsolatunk a tanács szakigazgatási szerveivel és a társzervekkel egyaránt. A kerületi pártbizottság irányításával és sajátos munkamódszerével támogatja politikai munkánkat. Az egyes pártbirtokokból olyan jellegű útmutatásokat és irányelveket kaptunk, amelyek alapján meghatározták a feladatok végrehajtásának tárgyát, módszerét és eszközét. E támogatás birtokában pedig pártbizottságunk politikai eszközeivel mindenkor hatékonyan segítette a parancsnokokat.”

A kerületi szervekkel való kapcsolat további elemzéséből megtudhattuk, hogy javult együttműködésük a rendőrkapitánysággal is, aminek legjobb példája a 32 nagyvállalatnál a közelmúltban befajezett közös, átfogó ellenőrzés. Ezt a munkát a kerületi pártbizottság felkérésére végezték, s annak harmadik közreműködője a polgári védelmi parancsnokság volt.

A továbbiakban a tűz megelőzési munkával, az ezzel kapcsolatosan már elért

eredményekkel, s a meglévő gondokkal egyaránt tárgyilagosan foglalkozik a beszámoló. A kerület fejlődésével, az állandóan változó tűzvédelmi helyzettel összefüggésben a következőket olvashatjuk:

„Az ipar területén folyamatosan végrehajtott rekonstrukciók a korábrinál kedvezőbb helyzetet teremtettek, ugyanakkor azonban a fokozott termelés arányában jelentősen megnövekedtek a tűzveszélyes technológiák. A kerület lakótelep jellegű területein többszörösére növekedett a középmagas lakóépületek száma. Ez a fejlődés természetszerűen növelte a tűzoltóság hatósági és szakhatósági feladatait, s nem utolsósorban szükségesszerű változásokat követelt meg a mentő tűzvédelmi szolgálatban is.”

A különböző ágazatok területén végzett tűzvédelmi ellenőrzések, szemlék — olvasható a beszámolóból a következőkben — mindenkor a helyi tűzvédelmi viszonyok megszilárdítását tűzték ki célul, s ezeknek az eredményei lemérhetők. Nem kedvező a helyzet viszont a lakóházak esetében. Számos próbálkozás ellenére sem csökkent az ilyen helyeken történt tüzesetek száma. Ennek a szinte országosan jelentkező problémának az egyik fő oka a mindinkább tért hódító emberi gondatlanság, nemtörődomség, az állampolgári felelőtlenség, és hogy a lakóházak felügyeletével megbízott szervek nem fordítanak megfelelő gondot az ellenőrzésre, valamint a tűzvédelmi felszerelések, berendezések karbantartására. Nem véletlen tehát, hogy az elmúlt 5 év alatt a kerületben 481 tűzből 160 lakóházban keletkezett, s a több mint 10 milliós kárérték 10%-ának a lakások szenvedték kárát. Meghökkenítő adat, hogy ennek az értéknek több mint a fele 1982. első felében pusztult el.

A beszámoló ezek után a parancsnokság személyi állományának helyzetével, a szolgáltatást alapvetően meghatározó műszaki felszereltséggel foglalkozott.

Végül pedig a jövő időszakra tervezett feladatok tételes felsorolása következett. Ezek között első helyet kapott a parancsnokság tűzvédelmi tevékenységének s munka politikai tartalmának további javítása. Emellett fokozottabb gondot kíván fordítani a parancsnokság a kerület nagyberuházások, rekonstrukciók és a lakótelepek tűzvédelmi helyzetének állandó figyelemmel kísérésére, s ott a szükséges tűzvédelmi berendezések létesítésére majd az ügyintézés színvonalának emelését s a tűzoltófiatalokkal való rendszeres foglalkozás szükségességét jelölte meg célkitűzésként.

A végrehajtó bizottság elé terjesztett határozati javaslatok közül pedig az emeljük ki, amely szerint a vb utasította a kerületi IKV igazgatóját és a tűzoltóság parancsnokát, hogy együttes erővel tegyenek meg mindent a lakóház tüzesetek számának csökkentéséért.

Budapest-Ferencváros az ország vasúthálózatának legfontosabb csomópontja a főváros legjelentősebb teherpályaudvara. Száznál több sínpárján naponta mintegy 5 ezer tehervagont „dolgoznak fel”. Az ide érkező vonatokat a gurító-dombokon újabb vonatokká rendezik és indítják az ország minden részébe. Hozzávetőlegesen 10—12 ezer tonna áru ki- és berakása a feladat itt. Átlagban összesen mintegy 200 ezer tonnányi súly gördül végig egy-egy nap a pályaudvar sínhálózatán.

Tiborc József mérnök főtanácsos, körzeti üzemfőnök tájékoztatott bennünket arról is, hogy a hazai vasúti szállítmányok zöme keresztülmegy a teherpályaudvaron. E vonatok „képzésén” túl munkájuk fontos része még a nemzetközi teherszállítás „átsegítése” is hazánkban. A nemzetközi tehervonatok rakománya többnyire sok millió dollár értékű, ezért biztonságos, menetrendszerű indításuk nagy felelősséget és pontosságot igényel.

Magyar és külföldi szállítatók, ipari és mezőgazdasági s még sok-sok fajta szállítmány. Műndezek mellé az egyforma gondossággal történő bánásmód, az áruk épségének mindenkor szem előtt tartása, ez jellemzi az itt dolgozók többségének

A ferencvárosi csomópont tűzjelző központjában

Prinner Ernő megbízott gyáregységvezető

munkáját. Pedig nincs könnyű dolguk, hiszen öregek a berendezések, sok helyütt elavultak a vágányok, csaknem százéves a három rendező pályaudvarból álló csomópont.

— Figyelemigényességével mind eme tevékenység közül is kiemelkedik a nemritkán tűz- és robbanásveszélyes árukkal érkező szerelvények szakavatott képzése, rendezése. Az ilyen, legtöbb esetben zárt kocsikban érkező szállítmányokról ezért mindig megfelelő információval kell rendelkezniük a közvetlen tolatást, vonatvizsgálatot végzőknek, hogy feladatvégzésük még körültekintőbb legyen. Ezeket *Simon Károlyné* főintézőtől, a körzeti üzemfőnökség tűzvédelmi vezetőjétől tudtuk meg, amikor a csomópont tűzvédelmének helyzete került szóba, majd így folytatta:

— Üzemfőnökségünk területén magas szinten szervezett tűzvédelmi apparátus működik. A 9 fős tűzvédelmi bizottság munkáját 2 függetlenített és 3 részmunkakörü tűzvédelmi ügyintéző segíti. A munkaterületéért felelős 100 tűzvédelmi megbízotton kívül még 800 azoknak a száma, akiket egy-egy helyiség, kisebb egység biztosításával bíztak meg. Ok a helyiségi tűzfelelősök.

A tűz megelőzési munkát tehát mi is elsőrendű feladatunknak tekintjük. Felkészültünk azonban a váratlan eseményekre is. 54 fős vállalati tűzoltóságunkból 5 raj felváltva éjjel-nappal szolgálatot teljesít büszkeségünkön, a tűzoltóvonaton. Tűzoltóvonat ugyan a második világháború óta van nálunk, 1975-ben azonban egy teljesen új szerelvényt kaptunk. Ezt az tette szükségessé, hogy a régen épült vasúti létesítményekhez nem építettek felvonulási utakat, így a terület legnagyobb része alig-alig közelíthető meg gépjárműfecskendővel. Ezenkívül a szállítmányok, valamint aállítás módja sokszor teremt olyan speciális körülményeket, melyek esetében az egyedüli beavatkozási lehetőség a vonat bevetése lehet. A szerelvény meghatározott mozgási körlete egyébként 60 km, de szükség esetén messzebbre is vonul. Legáltalánosabb beavatkozási módszere, hogy miután legényességével a káreset helyszínére érkezik, az állami tűzoltók ott átveszik az irányítását. A vonat felszerelése az alábbiakból áll: a műszakiszeres kocsiban 2 db 1600 liter/perces meg egy 800-as kismotorfecskendő kapott helyet. 600 li-

ter Evegén U típusú habképző anyag, 2 km hosszú vezeték szerelését lehetővé tevő tömlőmennyező, frisslevegős önműködő készülékek és URH adó-vevők teszik teljessé a készletet. A kocsit tetejét úgy képezték ki, hogy egy sugárral onnan is be lehessen avatkozni. A szerelvényhez 2 db, egyenként 45 köbméteres vízszállító kocsit csatoltak, ezeken 4 helyen van vízvételi lehetőség. Végül pedig 10 személy kulturált tartózkodására nyújt lehetőséget a személyzeti kocsi, ahol a tűzoltók hosszabb ideig tartó bevetések alkalmával pihenhetnek, étkezhetnek, tisztálkodhatnak is. Az egész tűzoltó-szerelvény vontatási sebessége 80 km/óra, s hogy vonulások alkalmával ezt elérhesse, arra a MÁV belső rendje ad módot, ugyanis a tűzoltóvonat szükség esetén mindig elsőbbséget élvez.

Felszerelésével, vállalati tűzoltóival a tűzoltóvonat tehát kész bármikor hathatósan segítségre sietni. A ferencvárosiak azonban mégis akkor nyugodtak, ha nem látnak mozdonyt a szerelvény előtt.

A Budapesti Vegyiművek, az ország egyik legrégebbi vegyipari üzeme, több mint 100 éves. A vállalat története szemléletesen tükrözi az egész magyar vegyipar fejlődését is. A Vegyiművek fennállásától kezdve fő céljának tekinti a mezőgazdaság kemizálásához szükséges anyagok termelését.

Mindezt Prinner Ernőtől, a vállalat Illatos úti gyáregységének megbízott vezetőjétől tudtuk meg, aki a jelenről és a jövőről a következőképp beszélt:

— A vállalat jelentőségét tükrözi, hogy már 1975-ben a hazai foszforműtrágyagyártás egynegyedét, növényvédőszer-termelésünknek pedig mintegy felét adta. A vállalat további fejlesztése során is kiemelt feladatként kezeltük a mezőgazdasági vegyi anyagok előállítását, a mezőgazdaság kemizálásának elősegítését. Napjainkra így érték el, hogy az évi termelési értékünk meghaladja a 3 milliárd forintot.

A Budapesti Vegyiművek Illatos úti gyáregységének egyes üzemei kiinduló anyagait, technológiáját és termékeit tekintve is fokozottan tűz- és robbanásveszélyesek. Közülük is — anyag- és gyártástechnológia szempontjából — a szervesoldószer-gyártó egység a legveszélyesebb.

Ezekben ugyanis benzol vagy toluol bázisú anyagokból több lépcsős folyamat eredményeként születik meg a végtermék. A toluol bázisú kiinduló anyagból készült termék egyébként az egyik legkeresettebb növényvédő szerünk, amely mind a szocialista, mind pedig a tőkés piacon értékesíthető.

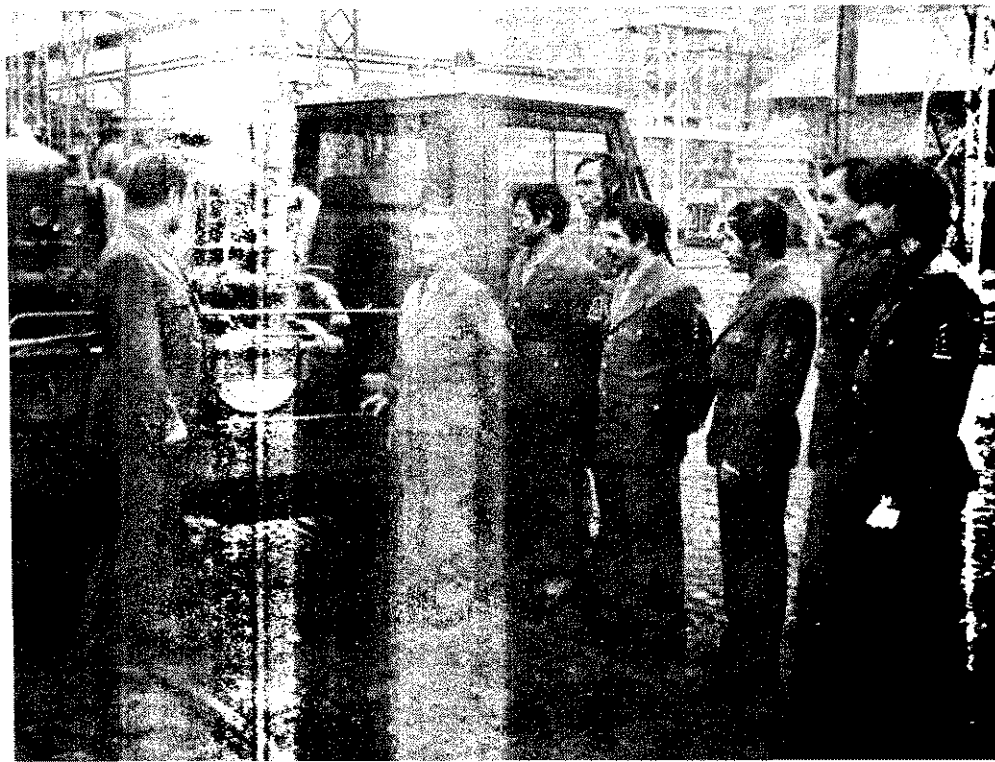
A gyáregység tűzbiztonságáról beszélgetvén megtudtuk, hogy a vállalat vezetőinek, valamint a kerületi tűzoltóságnak is a legnagyobb közös gondja az üzemek elavultságából adódik. Régi épületekben korszerűtlen telepítési viszonyok között kellett bevezetniük egy tulajdonképpen modern technológiát, és ezek között a viszonyok között kell az új szabályzatok értelmében megtalálni a továbbra is járható utat a termelés továbbfejlesztéséhez. Ezért is oly gyakori vendégek a tűzoltók itt, és ezért van szükség arra a szoros együttműködésre, amely egy-egy újabb változtatás kapcsán, a biztonságot szem előtt tartva ad csak zöid utat a termelésnek. A tűzvédelmet itt nemcsak a technológiába, hanem az emberek tudatába is „beépítették”. Olyan differenciált oktatási rendszert fejlesztettek ki, mely valóban a szükséges tudásszintet nyújtja a dolgozóknak munkájuk biztonságos végzéséhez.

Mester János vállalati tűzoltóparancsnok volt másik beszélgetőtársunk. Ő arról tájékoztatott bennünket, hogy bár a megelőző tűzvédelmi munka igen magas színvonalon biztosítja a termelés zavartalanlanságát, ők azért a rendkívüli esetekre is becsületesen felkészültek. Harmincfős vállalati tűzoltóságukat a vállalat 2 db 500 kg-os Multicar porral oltó gépjárművel látta el, s ezen kívül 800-as kismotorfecskendőjük is van.

Felszerelésük lángvédő ruházattal, valamint friss levegős légzőkészülékkel is kiegészül. A korszerű felszereléshez természetesen magas színvonalú tudás is járul. Úgy szervezték szolgálatellátásukat, hogy 8—10-en állandóan vonulóképesek, s a riasztást követően 2—3 percen belül a szertárnál jelentkeznek.

Szerencsére évente csak egy-két esetben kerül sor beavatkozásra, de a gyakorlatokon szerzett rutinjuknak köszönhető például, hogy legutóbb a peroxidüzemben keletkezett tüzel is percek alatt majdnem teljes mértékben ők fékeztek meg.

Tátrai Mihály

Vasutasok versenye Celldömölkön

A MÁV Szombathelyi Igazgatóság vállalati tűzoltóinak soros gyakorlati versenyét és szellemi vetélkedőjét október 7-én Celldömölkön rendezték meg.

A Celldömölki Vasutas Munkás Sportegyesület ligeti sporttelepén megtartott találkozón részt vett dr. Horváth Lajos vasútigazgató, dr. Sági János t. szds., megyei parancsnokhelyettes és Kovács János, a Magyar Államvasutak tűzvédelmi vezetője.

Négy nyugat-dunántúli megyéből a 400-as fecskendők kategóriájában 5, a 800-asokéban pedig 7 csapat indult. A rajoknak öt-öt elméleti, műszaki és gyakorlati kérdést kellett teszt formájában megoldaniuk. Emellett váltóban és vizes szerelési gyakorlaton is összemérték felkészültségüket.

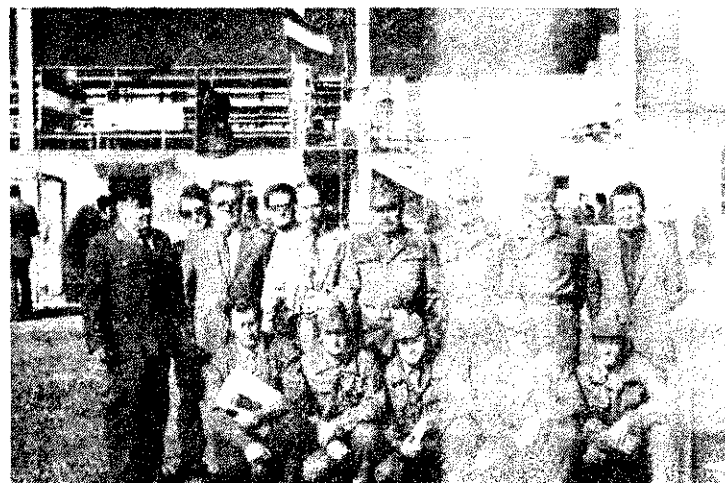
Az értékelést pártatlan szakmai zsűri végezte és igazán kiváló eredményeket rögzíthetett. A vasutas tűzoltók új egyenruhájukban, példás összehozottságukkal és fegyelmezett magatartásukkal is felhívták magukra a figyelmet. Az értékeléskor a vasútigazgatóság vezetője bejelentette, hogy a helyezetteknek kívül a verseny valamennyi résztvevőjéért — versenyzőket, vezetőket, továbbá a szervezőket és rendezőket is — pénzjutalomban részesíti.

Eredmények:

400-as kategóriában: 1. a pápai vasútállomás, 2. az ajkai vasútállomás, 3. a szentgotthárdi vasútállomás.

800-as kategóriában: 1. a celldömölki körzeti üzemfőnökség vontatási üzemegysége tűzoltóvonatának beosztottai, 2. a szombathelyi körzeti üzemfőnökség vontatási üzemegysége, 3. a soproni vontatási főnökség.

Jakab István

A 800-as kategóriát a celldömölkiek nyerték

Nyugdíjas tűzoltók találkozója

Immár hagyománnyá vált, hogy a Komárom megyei parancsnokság párt-, KISZ- és szakmai vezetése nyugdíjas-találkozót szervez. Így történt ez az elmúlt napokban is. Ezúttal budapesti autóbúszkirándulást rendeztek a nyugdíjasoknak. Reggel a megyei parancsnokságon Lengyel János t. szds., megyei tűzoltóparancsnok köszöntötte a mintegy 60 nyugdíjast. Ezután a megyei tanács panorámás autóbúszával elindultak Budapestre. A programban szerepelt a Parlament, a Tűzoltó Múzeum és a budai vár megtekintése. A résztvevők közül szinte valamennyien először jártak a Parlamentben, s az országgyűlés üléstermében kaptak részletes tájékoztatást a gyönyörű épületről. Ezt követően fehérasztal mellett ebéddel egybekötött baráti beszélgetéssel folytatódott a találkozó.

A délutáni órákban a Duna-kanyaron keresztül Visegrád felé tértek haza nagyon jó hangulatban a jövő évi találkozás reményében.

Komáromi Lajos
t. hdgy.

Kiállítás szaktanácsadással

(Megyei tudósítónktól.)

Érdekes kiállítást szervezett a dombóvári AFÉSZ október utolsó hetében.

Az előzményhez tartozik, hogy — új szolgáltatásként — üzemeltetést hozott létre a tűzoltókészülékek ellenőrzésére, javítására, és ellenőreik elvégzik a vízforrások felülvizsgálatát, illetve karbantartását, valamint a tűzoltótömlők nyomáspróbáját is.

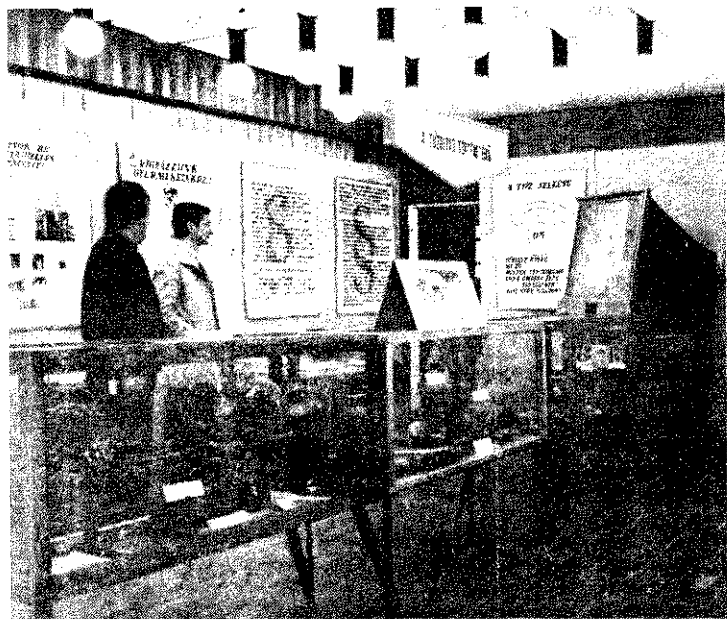
A viszonylag szűk kiállítótermet sikerült rendkívül ötletesen és izlésesen berendezniük. A főhelyet természetesen a kézi oltókészülékek foglalták el. Bemutatták a javítás technológiai sorrendjét, sőt saját készítésű metszeteket is elhelyeztek.

Az oldalfalakra függesztett tablók a tűz megelőzés szabályaira hívják fel a figyelmet, a terem közepén levő tárlókban pedig a tűzoltóság emlékei láthatók.

A nyitvatartás ideje alatt dia- és oktatófilmeket vetítettek. Díjtalan szaktanácsadással, tűzoltókészülék-ellenőrzési és tűzoltási bemutatókkal várták a látogatókat.

A nagy elismerést kiváló kiállítást mintegy 2500-an tekintették meg.

Tóbiás Péter
t. fhdgy.

„Olyan, amilyennek megálmodtuk”

November 12-én történelmi múltú épületet vett hivatalosan is birtokba a mosonmagyaróvári városi-járási tűzoltó-parancsnokság személyi állománya.

Az avatási ünnepség vendégei között ott voltak a megye, valamint a város párt- és tanácsi vezetői is. A BM TOP képviselőjében **Horváth Károly** tűzoltó ezredes, osztályvezető vett részt az eseményen.

Dr. Prohászka Imre tű. őrgy., városi-járási parancsnok köszöntötte a vendégeket, az egybegyűlt személyi állományt, majd röviden ismertette laktanyájuk történetét.

Ezt a neoklasszicista elemekkel díszített épületet már 1918-ban is tűzoltó-laktanyának építették. Az elődök a Mosonmagyaróvári Ipartelepek Lőporgyárának üzemi tűzoltói voltak. S minthogy az első világháború után megszűnt a gyár, felszámolták a tűzoltóságot is. Az épület földszinti részeit lakásokká alakították, s így az 1953 májusában ideköltöző állami

tűzoltóság négy családdal került egy fedél alá.

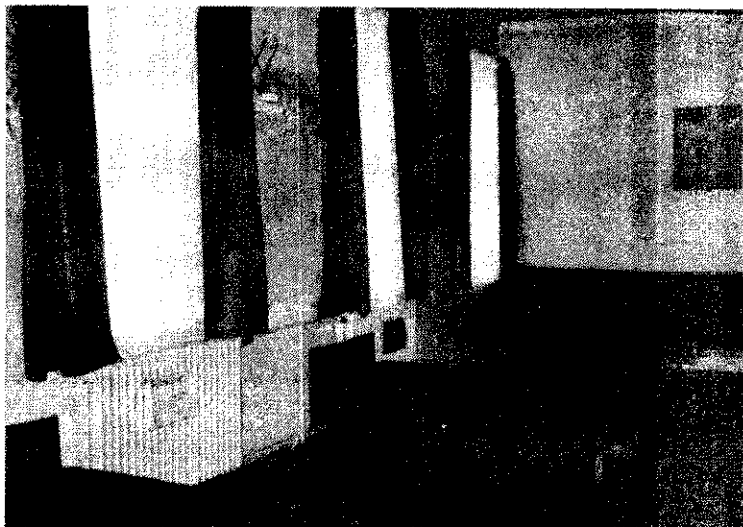
Éveken keresztül alakították, korszerűsítették, mire 1982 tavaszán a városi tanács döntése alapján sikerült elérni, hogy a városi-járási tűzoltó-parancsnokság állománya teljes jogú használójává váljon az épületnek. Serény munkába fogtak ezután. Mintegy három hónap elteltével — persze ünnep- és vasárnapot sem tartva — a 86 fős kollektíva kívüli-belül olyanra tette a laktanyát, amilyennek már évek óta álmodták. Kulturált, kényelmes hálólhelyiségek, oktatóhelyiségek, tanácskozóterem, ebédlő s izlésesen berendezett irodák alakultak ki a szorgos kezek nyomán. Még a folyosók díszítésére is külön gondot fordítottak. Az emeletet falaira okleveleket, fotókat tettek, a lépcsőházi falakon a tűzoltóság életéből kiragadott pillanatok fotóit és a város képeit helyezték el. Megbecsült erekként a földszinten kapott helyet az 1918-as épület alaprajza. A Szigetköz

szépségét ábrázoló művészi akvarellek **Murányi Imre** tű. főrm. alkotásai, aki szívesen hozott néhányat feltve őrzött kincséből, hiszen második otthonát díszíti vele.

Másfél millió forintba tehető az a társadalmi munka, amelyért a személyi állománynak az avató ünnepségen **Makkos Antalné**, a városi tanács elnöke és **dr. Pozsgai Viktor**, a járási hivatal elnöke köszönetet mondott. S a köszönőszavak mellé többeknek adtak át elismerő oklevelet s a Társadalmi Munkáért emléklapokat arany, ezüst és bronz fokozatát. **Szabó Gyula** tű. ezds., megyei parancsnok is többeket részesített elismerésben, pénzjutalomban. Az állománynak pedig a megyei parancsnokság ajándékként színes televíziót adott át.

Az avatási ünnepség laktanya-látogatással ért véget.

Sz. Lovász Ilona

Kulturált hálólhelyiségeket vehettek birtokba a tűzoltók

A személyi állomány mintegy másfél millió forint értékű társadalmi munkát végzett

A belügyminiszter-helyettes november 1-én nyugállományba helyezte **Merk József** tű. alez.-t, a BM TOP személyzeti és tanulmányi osztályának helyettes vezetőjét.

Merk elvtárs 1950. V. 15-én Makón, az újoncképzőn kezdte szolgálatát. Onnan a főváros akkori I. kerületi tűzoltó-parancsnokságára került tűzoltónak. 1951. IX. 1-ével a BM Dózsa György Tűzoltóiszthelyettes-képző iskola hallgatója lett, majd ezt követően az egykori BM V. főosztályának személyzeti osztályán dolgozott előadói beosztásban. Azóta az osztály neve változott, de Merk József tű. alez. immár 31 éve a személyzeti munka szolgálatát látta el.

Nevét, személyét országszerte ismerik, méghozzá nemcsak a tűzoltók, hanem a tanácsok dolgozói és a belügyi állomány tagjai is, hiszen rennyi év alatt igen sok úgy kapcsán kereste meg a különféle szerveket.

Most, hogy elkészült szinte mindenkitől, akit ismert — sokan érzik, hogy hiányozni fog intézkedő telefonja, személyes megjelenése, emberei nevesztalata, megfontolt véleménye. Búcsúzott, s az ismerős arcok mellett kitüntetéseinek sora sem kevés. Munkájáért megkapta a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatát, a Haza Szolgálatáért Erdemérem arany és ezüst fokozatát — s mint 1945-ös párttag —, a Felzabadosi Jubileumi Emlékérmét is magáénak tudhatja, adományozta neki.

Nyugdíjba vonulása alkalmából a belügyminiszter dicséretben és pénzjutalomban részesítette.

Nyugállományba helyezés

A kárhely a felderítés utáni percekben

A tüzoltás során példás helytállást tanúsítottak

E

Szeptember hó 22-e 15.42 óra. A Lenfonó és Szövőipari Vállalat kapuvári gyárából jelzik a helyi tűzoltó-parancsnokságnak: ég egy 30X8X5 m-es, HESSTON bálakból rakott lenkazal. A tűz veszélyezteti a szérű területére további 32 kazlat és kisátorozott lenanyagot.

A lángok valóban hatalmas anyagi értéket veszélyeztettek, hiszen egy-egy frissen rakott kazal értéke megközelíti a félmillió forintot. Ezt figyelembe véve készített a parancsnokság olyan tűzoltási tervet a szérű területére, amely szerint alapként III-as riasztási fokozatot határozott meg.

A légszáraz anyag égése előre nem látható következményekkel járt. 5 perccel a jelzés után — még az állami egységek kiérkezése előtt — az egyébként gyenge szél, az intenzív gázcseré és a kazal égése során keletkezett hő hatására meggyulladt a szomszédos kazal is, majd rövid időn belül teljes terjedelmében égett.

A gyár dolgozói hősiességükkel akadályozták meg a tűz áttérjedését a közvetlenül szomszédos kazlakra. Az elsőnek érkező kapuvári állami egység a kialakult rőptűz veszélye miatt kizárólag védelmi feladatokat tudott ellátni. Az elrendelt

V-ös riasztási fokozat hűen tükrözte a kialakult veszélyhelyzetet és a szükséges erő- és eszközigényt a tűz oltásához, hiszen rőptűz hatására időközben kigyulladt az égő kazlaktól számított 5-ik (9-es számú) kazal is. Az égő kazlak közötti 4-iken hatásos volt a védelem, de az erők átcsoportosítása nem volt képes követni a tűzterjedés gyorsaságát. Nagymértékben nehezítette a beavatkozást, hogy a közlekedési utak járhatatlanokká váltak a gépek és feckendők számára, mivel a felázott tőzeges talaj nem bírta el a súlyukat.

A tüzeset hírére ez idő alatt segítőkész szándékkal megmozdult a város és környékének szinte minden intézménye s vállalata. A városi pártbizottság, a városi tanács, a honvédség, a határőrség meg a polgári védelem alakulatai, az erdészet, a termelőszövetkezetek vezetői a helyszínre siettek és látva a gyár nehéz helyzetét, felajánlották segítségüket azon túl is, amit a tűzoltásvezető és a vezetési törzs egyrészt a tűzoltási terv alapján, másrészt a tűz oltásának igénye szerint kértek. Ennek eredményeképpen a veszélyt Tordosa menti meg a kapuvári Lenin mgtsz-ek, a Volán, a városgazdálkodási vállalat, vala-

mint az erdészet erőgépei rövid időn belül a helyszínen segítettek a tűz oltásában részt vevők munkáját. Az említettektől érkezett 5 db különböző típusú markológép és 12 db szállítójármű végezte a kazlak megbontását, majd a gyár területéről való kiszállítását az egyre nehezebbé vált közlekedési, mozgási viszonyok között.

Nagy jelentőségű volt az a segítség is amit a határőrség és a honvédség alakulatai nyújtottak a tűz oltásához, hiszen az előbbi 41 főt, az utóbbi pedig 12 főt küldött segítségül. De szintén eredményesen működtek közre a fertőszentmiklósi nádüzem vállalati tűzoltói és ugyanezen község önkéntes tűzoltói is. Összesen 60 állami, 14 vállalati, 8 önkéntes tűzoltó és 100 üzemi dolgozó, katona és erőgépkészítő vett részt a beavatkozásban, 11 db gépjárműfeckendő, valamint 3 db kismotorfeckendő szolgáltatva a szükséges vízmennyiséget. A közös munka és több órás erőfeszítés végül is eredményhez vezetett, sikerült lefektetni, majd eloltani a nagy terjedelmű tüzet.

A jól összehangolt oltási munkával 26 millió forint értékű mentettek meg a tűz pusztításától. Peldás helytállásáért a kapuvári parancsnokság három beosztottját soron kívül előléptették, egy fő pénzjutalomban, az állomány pedig dícséretben részesült.

Vinkovics János
tű. hdgy.

A

(Megyei tudósítónktól.)

1982. október 16-án, szombaton hajnali 5 óra körül tüzesetre ébredtek a Miskolc, Könyves Kálmán út 3—5. sz. ház, valamint a szomszédos épület lakói.

A legkorábban felkelők közül többen már jóval a tűz észlelését megelőzően is hallottak üvegsörömpölést, tompa puffanást, szilárd anyag égéséről árulkodó patogást. A gyanús hangoknak azonban nem tulajdonítottak jelentőséget, gondolták, hogy az épületek közötti parkban vagy valamelyik lépcsőházban garázdálkodnak, ami már több esetben előfordult.

A tüzet sajátos módon észlelték. Egy II. emeleti lakó, kinézve szobája ablakán, a szemközti lakóépület lépcsőháza üvegében — visszatükröződés folytán — figyelt fel a lángokra. Athajolt erkélye korlátján, ekkor tudatosult benne a már korábban hallott, rendellenes hangok eredete, vagyis, hogy tűz keletkezett az alatta levő lakásban.

Amikor elsőként 5.07-kor jelezte a tüzet, már égett a 3 lépcsőházból álló, földszint + 4 emelet, gázzilikát középblokkból és

vasbetonból épített lakóépület 1.3-as, 28 m²-es garzonlakása és annak berendezési tárgyai.

A tüzeset következtében egy személy meghalt, egy másik enyhe füstmérgezést kapott, egy harmadik pedig a bal lábán sarokszontrepédést szenvedett.

A továbbiakban arról számolok be — idézve a sérült személy szavait —, miért folyamadott ez az 53 éves nő ahhoz, hogy IV. emeleti lakásából a villámhárító levezetőjén meneküljön ki:

„Egy nagy dörrenésre, robbanásra ébredtem. Gondoltam, hogy korán kezdtek a repülést, a hang eredetét a repülőgépek által előidézett hangrobbanásnak véltem.

Később pattogást, ropogást hallottam. Átmentem a nagyszobába, és ott — a hajnali sötétség ellenére — az ablakon keresztül változó erősségű fényeket észleltem. Kimentem az erkélyre, és láttam, hogy a tőlem jobbra levő, valamelyik alsóbb emeleti lakás ablakain széles, magas lángnyelvek csapnak ki. Felhívtam a tűzoltóságot, közölték, hogy már elindultak. Rohantam az előszobába, kinyitottam az ajtót. Alig átlátható, erősen maró, sötét-szürke füst áramlott be.

Vizes ruhát tettem az arcomra, ismét megpróbáltam elhagyni az épületet, de a füst ekkor már teljesen átláthatatlan volt, s így semmi reményt nem láttam a lépcsőházon keresztül történő távozásra.

Nagyon megijedtem. Rövid ideig vártam, gondolkodtam. Eszembe jutott a sógorom esete. Egy beköltözés után levő lakásban (kb. 15 éve) gázrobbanás következtében súlyosan megégett, a barátja pedig meghalt.

Az E-i oldalon levő ablakon keresztül az alattam lakó asszony kiabálását hallottam. Azt állította, hogy ég az I. emeleti 4. sz. lakás, kérte, hogy hívják a tűzoltókat — pedig van telefonja.

Nagyon ideges voltam, pánikba eshettem, mert nem emlékszem a további, tőlem független cselekmények, események részleteire.

Az erkélyről kidebentem a két bundámat és az értékeimmel együtt a táskámat is. Átléptem az erkély korlátján és elindultam lefelé a villámhárító, illetve a levezető rögzítő tartóin.

A baj akkor kezdődött, amikor a második emelethez érve a két tartó közötti távolság nagyobb volt, mint amennyit a lábammal és a kezemmel áthidalhattam. Rö-

viddel ez után a lábam elérte a tartót, de lecsúszott róla. A levezetőt szorosan megfogtam, de akaratom ellenére elejtődtem.

Ettől kezdve semmire sem emlékszem. Később megtudtam, hogy kb. 4 m magasságból estem le. Valószínűleg azért mert, amikor a következő tartóhoz értem, azt nem tudtam megmarkolni. A tűzoltósági szírelőzést nem hallottam (vagy nem emlékszem rá), pedig ismerőseim közül többen arra ébredtek.

Vakmerő cselekedetem szerencsésen végződött, lehetett volna súlyosabb következménye is. Őszintén megmondom, már korábban nézegettem a villámhárító levezetőjét, és gondoltam rá, hogy ha baj lesz, ezen lemászhatok.

Most azonban a körülmények befolyásolnak. Tulán maradnom kellett volna.

Reméljük, azóta belátta már, hogy a tűz meg a füst sem őt, sem a lépcsőházban lakókat nem veszélyeztette. Viszont annál veszélyesebb, ha valaki ilyen alkalmakkor elveszti a fejét.

Komlósi Péter
tű. őrgy.

ATV IS KÖZVETLEN

Október 13-án tűzoltási gyakorlatot tartottak az ÁFOR csepeli bázis telepén. Budapest egyik legveszélyesebb üzeme ez, ahol nagy mennyiségű ásványolajféleségeket fogadnak, tárolnak, szerelnek ki, majd szállítanak tovább. Már hagyomány, hogy évente különféle jellegű gyakorlatokat tartunk itt, de azonos céllal.

Az október 13-án III-as kiemelt riasztásra kivonult erőkkel tartott gyakorlatnak három célkitűzése is volt:

— az állami egységek és vállalatitűzoltórajok együttműködése nagy erők közreműködése esetén;

— nagy kiterjedésű, hordós tárolóban keletkezett tűz oltásának gyakorlása, töltés alatt levő közúti tartálykocsi égésével, életmentéssel kombinálva;

— végül, de nem utolsósorban a Szovjetunióból beszerzett új típusú tűzoltóhajó taktikai felhasználhatóságának megismerése.

A csepeli bázis egyike a főváros azon üzemeinek, ahol rendkívül nagy figyelmet fordítanak — anyagi ráfordítást sem kímélve — a tűzvédelemre. Hosszú évek óta nem volt komolyabb tüzesetük.

A tűzoltási gyakorlatot — ennek során összesen 2400 liter benzint és gázolajat gyűjtöttak meg kb. 400 m² területen — a területileg illetékes nemzeti szabadkikötői parancsnokság szervezte, s készítette elő a bázis telep vezetőinek és vállalati tűzoltóságának hatékony közreműködésével.

A gyakorlat minden vonatkozásban elérte célját. Szervezetten működött együtt a

három vállalati és a 10 állami raj. Habágyúval, 6 db X-es habsugárral gyorsan, hatékonyan oltották el a nagy kiterjedésű folyadéktűzet, miközben 9 db hűtősugárral gondoskodtak a közvetlen közelében levő benzint tároló tartályok hűtéséről.

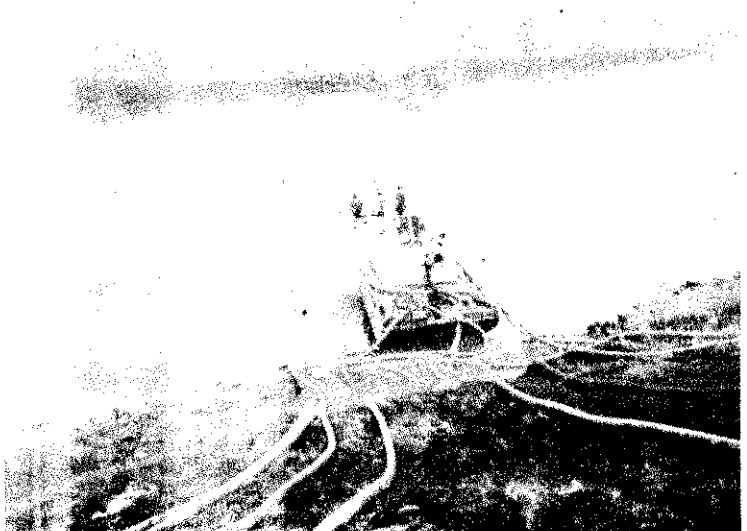
A Szovjetunióból vásárolt tűzoltóhajó, amely 2 db, összesen 7 ezer l/p teljesítményű szivattyúval, továbbá 2 db kombinált (hab-víz) ágyúval van felszerelve, jól vizsgázott, teljes terheléssel, folyamatos üzemmódban hosszú ideig is biztonságosan működött.

A gyakorlatot megtekintette Varga Sándor, a budapesti pártbizottság osztályvezető-helyettese és dr. Katona Géza, a Fővárosi Tanács igazgatási főosztályának vezetője is. Néhány mozzanatát láthatták a tévénezők is.

Dani János
tű. őrgy.

Szerelés közben

A táplálást az új tűzoltóhajó biztosította

Az ELZETT MŰVEK Berettyóújfalui Gyára bevezette az ELZETT MŰVEK által gyártott következő készülékek javítását és karbantartását:

1 kg-os autó-porraloló,

3, 6, 12, 50 és 250 kg-os porraloló,

2 és 5 kg-os BCF-készülék,

2, 5, 20 és 2x20 kg-os CO₂ -készülék,

BH 200-as habgenerátor.

Kedden és pénteken 8 és 14 óra között lehet javításra átadni a készüléket, illetve átvenni a megjavítottat.

ELZETT MŰVEK

ELZETT MŰVEK

ELZETT MŰVEK

Kössön karbantartási és javítási szerződést!

Cím:

ELZETT MŰVEK Berettyóújfalui Gyára,
Berettyóújfalu, Széchenyi u. Telefon: 277

Az ELZETT MŰVEK Zár- és Lakatgyára Tűzoltókészülék Gyáregysége ezúton hívja fel tisztelt ügyfelei figyelmét, hogy átalánydíjas szerződést lehet kötni a 2 és 5 kg-os halonnalólok javítására és cseréjére.

Munkanapokon 8–12 óráig Budapest XIV., Vágány u. 17–21. sz. telephelyünkön vesszük át, illetve cseréljük a hibás vagy kiürült készülékeket.

ELZETT MŰVEK

BALKA GYULA
tű. alhdgy.
1949—1982

GLÁZER FERENC
tű. tórm.
1950—1982

Rövid ideig tartó súlyos betegség következtében váratlanul elhunyt a kapuvári városi tűzoltó-parancsnokság parancsnokhelyettese. Egyetemi végzettséggel lépett a tűzoltóság állományába, s rövid idő alatt felelős beosztásba került. Igyekezett mihamarább beilleszkedni testületünk életébe, s munkáját nagy szorgalommal, hozzáértéssel és lelkiismeretesen végezte.

A tatányai városi tűzoltó-parancsnokság beosztottja tragikus hirtelenséggel elhunyt. A három kiskorú gyermekét nevelő, fiatal édesapa halálát motorkerékpár-baleset okozta. 1976 óta volt tagja az állami tűzoltóságnak, szolgálatát mindig becsülettel, hivatásszeretettel teljesítette. Személyében fiatal, tehetséges munkatársat veszített el a parancsnokság kollektívája.

HORVÁTH FERENC
tű. tórm.
1943—1982

BOLDIZSÁR BERTALAN
ny. tű. őrgy.
1924—1982

A százhalombattai üzemi tűzoltó-parancsnokság beosztott tűzoltója súlyos betegség következtében elhunyt. 1974-től teljesített szolgálata alatt munkáját mindvégig nagy szorgalommal látta el. Munkatársai szerették, tisztelték. Mély részvétellel búcsúztak tőle munkatársai, vezetői.

A miskolci megyei, városi-járásai tűzoltó-parancsnokság nyugalmazott általános előadója, hosszan tartó, súlyos betegség után elhunyt. 1949-ben került az állami tűzoltóság állományába. Nyugdíjazásáig, 1975-ig különböző felelős beosztásokban töretlen akarattal dolgozott. Az MSZMP-nek 1950 óta volt tagja.

FIRKALA JÁNOS
önk. tű. szds.
1914—1982

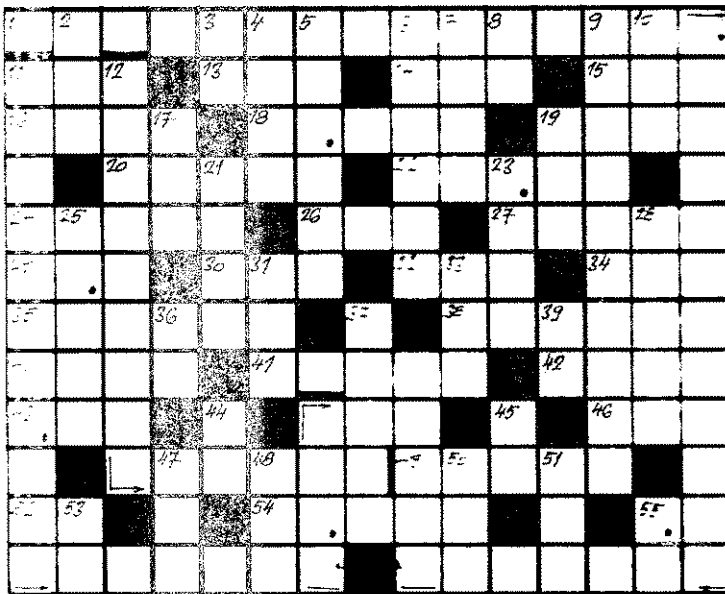

SZÉKELYHIDNY VILMOS
önk. tű. alhdgy.
1914—1982

Hosszan tartó, súlyos betegség után elhunyt az edelényi önkéntestűzoltó-egyesület parancsnoka, 1942-től volt tagja az önkéntesegyesületnek. Négy évtizedes áldozatos tevékenységét a járás határain túl is elismerték. Munkájáért számos kitüntetésben részesült. Személyében olyan önkéntes tűzoltót veszített el az egyesület, aki munkájával a járás egyik legjobb tűzoltó-egyesületét hozta létre.

Zalaszentgrót nagyközség önkéntestűzoltó-egyesületének titkára súlyos betegség következtében elhunyt. 1942-től volt tagja az egyesületnek, 4 évtizeden keresztül látta el a titkári teendőket, nagy szorgalommal. Az egyesület 100 éves évfordulójára megírta az egyesület történetét. Családtagjai, az önkéntesegyesület tagjai nagy részvétellel búcsúztak tőle.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

A MEGELŐZŐ TÜZVEDELEMNEK EGYIK LEGREGBB RENDELKEZÉSE AZ ÉRTORI GÖRÖGORSZÁGI SZÁRMÁZIK, ESZERINT MEGNEVESEBB TEMPLEMEK KÖRNYÉKÉN TILLOS VOLT A TÜZGYÚJTÁS A TILALOM BREDETE EZZEL FÜGGÖTT ÖSSZE (zárt betűk: H, R, O, R, S, É, É, T, folyt.: függ. 11. 11. Fehérszög. 13. Azonosak 14. Apró szemcsék. 15. Annak elterjedése. 16. Vissza: fiúnév 17. Madári lóbiztató! 19. Nyomaték. Nem jó. 22. Községünk 24. Nándor. 26. A közelebbi határnál teszi, vissza 28. Gyümölcsnedv. 30. Ma már Vershez sem szükséges. 32. Szűz. 34. Keresztül-e? 35. Hatalma. 38. Névelős falanyság. 39. Folyósztél. 41. Jut 42. Lángok. 43. Hely. 44. Hely. 45. Hely. 46. Hely. 47. Hely. 48. Hely. 49. Hely. 50. Hely. 51. Hely. 52. Hely. 53. Hely. 54. Szüntetem a tűzet.

Levegőség. 19. Ton belül 21. Előző. 23. Lehet rá esni. 25. Meglévő állapot. 26. 27. 28. oldalára jutó. 31. 32. 33. 34. 35. 36. Lapfajta. 37. Fehér. 38. Szovjet repülőgép. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. Valamennyi. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. Tova.

Megfejtésül a következők közül kell beküldeni: vissza. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. Beküldési határidő: 1982. január 28.

A megfejtők között könyvtulajdonosi sorsolunk közt.

Beküldési határidő: 1982. január 28.

K. I.

A 11. számban megjelent keresztrejtvény megfejtése: AZ ELÖLTOTT TÜZET IS JELENTENI KELL AZ ILLETÉKES TÜZOLTÓSÁGNAK.

Könyvtulajdonosi nyertek: Földi Tibor, Budapest; Kovács Lászlóné, Tapolca; Poczós Miklós, Miskolc; Ifj. Spagina István, Zabar; Takács György, Miskolc; Torma András, Kaposvár.

A nyereményeket postai úton küldjük el.

TÜZVEDELEM

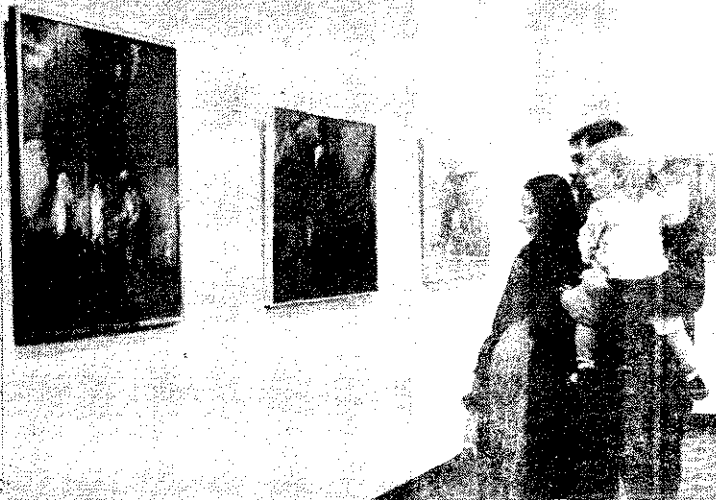
A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokságának kiadványát szerkeszti a szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: **SOLTÉSZ TAMÁS** tűzoltó őrnagy. **SZERKESZTŐSÉG:** Budapest, Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-280. A lapja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság feladata. Kiadó: **VARGA KÁROLY**, EBF-14. Éves kiadás: egy évre 42,- Ft. Számolatlan: 125-00 131-1100

82.2534/2-12 - Zrínyi Nyomda, Budapest. Főszerkesztő: Vágó Sándorné vezetőigazgató. Lendületünk: 1982. Bp. Pf.: 314

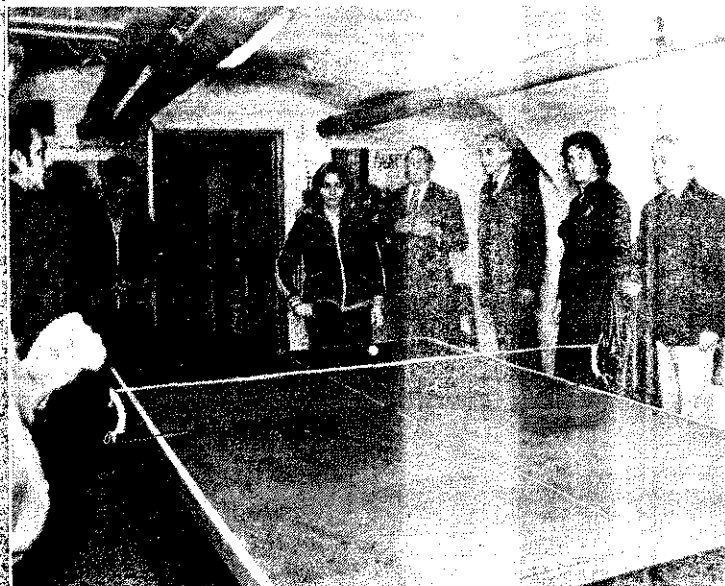
HU ISSN 0230-1415

A Magyar Néphadsereg Politikai Főcsoportfőnöksége, a Belügyminisztérium Oktatási és Közművelődési Csoportfőnöksége, a Belügyminisztérium Határőrség Politikai Csoportfőnöksége, a Munkásörszágos Parancsnoksága propaganda- és sajtóosztálya, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége által meghirdetett képzőművészeti pályázatra beküldött művekből rendeztek kiállítást a Hadtörténeli Múzeumban. A kiállítást dr. Szabó Egon vezérőrnagy, az MN Politikai Főcsoportfőnökség agitációs és propaganda-csoportfőnöke november 12-én nyitotta meg. A tűzoltóság életét bemutató több festmény is érkezett a pályázatra.

A Belügyminisztérium különdíját Szentgyörgyi József nyerte el „Tűzoltók” című alkotásával. A BM TOP különdíját Hepp Edit „Fűszeggyarmat” című képe kapta.

November 10-én új kondicionáló létesítményt vehettek birtokba a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság dolgozói. Az Országos Parancsnokság épületének alagsorában kialakított sportlétesítmény a BM TOP pártszervezetének és közművelődési bizottságának kezdeményezésére, valamint a BM Központi Ellátó Parancsnokság hathatós támogatásával, jelentős társadalmi munkával létesült. Az itt kialakított négy teremben két pingpongasztal, súlyzókészlet és más, erőfejlesztő eszközök kaptak helyet. A létesítményt dr. Héra Attila tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnokának általános helyettese adta át a védnökséget vállaló BM TOP KISZ-alapszervezete titkárának, Szediák József tűzoltó alhadnagynak.

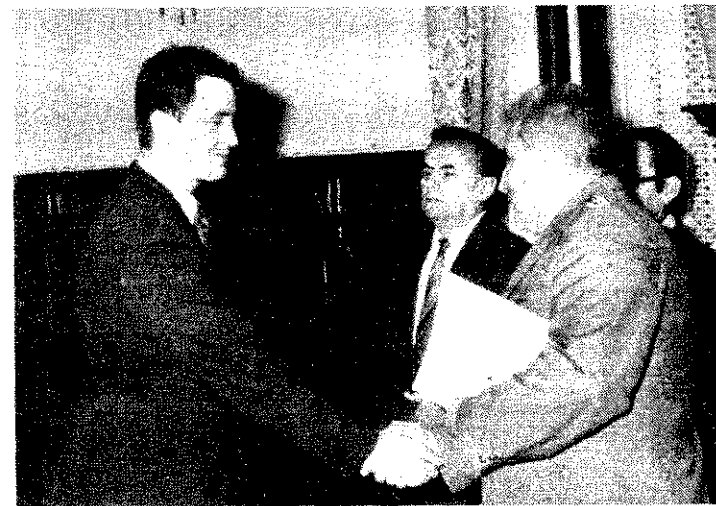
Egy évvel ezelőtt „A munkás-paraszt hatalomért” címmel pályázatot hirdettek rendőrök, határőrök és tűzoltók részére a BM Oktatási és Közművelődési Csoportfőnöksége.

A pályázat célja az volt, hogy a személyi állomány körében közreadják és megismertessék a felszabadulás óta eltelt időszak történelmi tapasztalatait, a hivatásosok helytállását és harcot.

A leadásra megjelölt időben 30 pályázó 65 pályamunkája és 3 kötet dokumentum érkezett be a bíráló bizottsághoz. A bizottság ezek közül mintegy 2000 oldalnyi anyagot talált megjelentetésre alkalmasnak.

Ezeknek az írásműveknek, dokumentumoknak a szerzőit hívták meg november 15-ére a BM Művelődési Házában tartott értékelő és díjkiosztó ünnepségre. Az eseményen részt vett Fazekas Pál, az MSZMP BM Személyügyi Főcsoportfőnökség Bizottságának titkára is. A meghívottakat Majdú Sándor rendőr alezredes, a közművelődési osztály megbízott vezetője köszöntötte, a díjakat pedig dr. Tóth Tihamér rendőr ezredes, oktatási és közművelődési csoportfőnök-helyettes adta át. Az első díjat Darvas József határőr őrnagy nyerte.

Képünkön Szabó József határőr őrnagy átveszi a második helyezéért járó díjat.

Szeptember 30-án 6 csapat részvételével rendezték meg első ízbe Záhony MÁV-átrakóközterében az itteni üzemigazgatóság vállalati tűzoltóságainak versenyét. Rigó Zoltán igazgató megnyitójában kiemelte az átrakóközteret népgazdasági jelentőségét, hangsúlyozta a különböző áruféleségek zavartalan, tűzkármentes továbbításának fontosságát.

Méltatta a mintegy 250 fős vállalati tűzoltóság jó munkáját a hiszen munkájuk, szakismeretük alapvetően meghatározza az átrakóközteret tűzvédelmét és a tűzkárok alakulását.

A verseny három részből állt. Először elméleti tudásukat mérték össze a csapatok több pontos tesztlapok kérdéseinek megválaszolásával, majd a versenyszabályzat szerinti szerelési gyakorlat és a 7x55 méteres váltófutás végrehajtása következett. Valamennyi raj saját felszerelésével kísérte meg a legjobb helyezések elérését. Nagy harcot vívtak egymással és az idővel.

Kellemes színtöltő volt a rendezvénynek, hogy a helyi Csánó György Közlekedési Szakközépiskola Ifjú Gárda-tűzoltóraját is meghívták, és nem is okoztak csalódást a vendégek. Ez utóbbi példázta a MÁV Üzemigazgatóság és az intézmény közötti együttműködés tűzvédelmi ügyekre való kiterjesztését.

Az 1–3. helyezett rajok tagjainak az üzemigazgatóság példajutalmat adott át, az Ifjú Gárda-raj parancsnoka pedig emléklapot kapott.

A jelenlevők elismeréssel szölköztek a vállalati tűzoltók felkészültségéről, de a továbbiakban is szükségesnek tartották azok évenkénti megújítását a gyakorlatban jelentkező feladatok sikeres végrehajtásának elősegítésére.